NEWŞE DÎNÊ ÊZÎDIYAN

ЕЗИДСКАЯ РЕЛИГИОЗНАЯ ПОЭЗИЯ

THE YEZIDI RELIGIOUS POETRY

2018

1. Sheykhan – Шейхан 2. Dohuk – Дохук 3. Behzani/Bashiqa – Бахзани/Башика
4. Sinjar – Синджар 5. Jazira – Джазира 6. Tur 'Abdin – Тур Абдин
7. Kurd Dagh – Курд Дах 8. Transcaucasia - Закавказье

Карта распространения езидизма (по Bîrgûl Açikyildiz)[1]

[1] binêr: Proceedings of the International Symposium held in Istanbul, 4th – 6th May 2007, Birgül Açıkyıldız «Cultural Interaction between Anatolia and Mosul in the Case of Yezidi Architecture» (p 159)

ВСТУПИТЕЛЬНОЕ СЛОВО

Уважаемый читатель! Эта книга поможет вам открыть врата в духовный мир езидов, представителей таинственной религиозной общины, которая была основана учениками великого суфийского мастера шейха Ади ибн Мусафира в XII веке на территории северной Месопотамии.

Большинство езидов живут на своих исторических землях в Ираке, в близи города Мосула, в городах Синджар и Шейхан, а также в многочисленных селениях, расположенных в округе. В близи Синджара отмечены деревни Бардам-ли, Манйакарс, Джадала, Тарф, Кувис, Дадика, Самока, Хабайа, Мандикан, Хатами, Тел Касаб, Карсин, Бакран, Иусфан, Махкран, Дилкан. В районе города Шейхан расположено селение Ба'адра (столица езидов) и деревни Айн-суфни, Башика, проживают также на землях между Артушем, рекой Гомал и горой Маклуб. В Турции езиды населяют район Диярбакыра, побережье озера Ван и город Эрзерум, в Сирии — недалеко от города Халебаи в Африне. Большая диаспора езидов переселилась и осела на территории Армении, Грузии и России, последняя волна миграции приходится на страны Европейского союза.

На протяжении восьми веков езидское сообщество, подвергаясь постоянным нападкам и гонениям со стороны исламских радикалов (насчитывает 74 геноцида), стоически хранило приверженность к вероучению своего наставника. Представители духовенства, строго оберегая основы религии от иноверцев и мирян, передавали сакральные знания последующим поколениям из уст в уста.

С 80-х гг. XX века миром всех езодов Тахсин-беком, с одобрения Высшего духовного собрания, был снят запрет на письменную фиксацию священных текстов.

Данный свод священных гимнов — первый шаг на пути сложения езидского Псалтиря.

В процессе отбора образцов езидского священословия для данной книги, автору пришлось выполнить дополнительно работы следующего порядка:

1. Подвести все представленные молебны под одно письмо, в качестве которого избран наиболее распространённый латинский алфавит — опубликованные на арабской графике и на кириллице тексты переложены на латынь, что значительно расширяет круг читателей.
2. Во избежания погрешностей при прочтении, тексты молитв приводятся в транскрипции.
3. Отредактированы грамматические, орфографические, пунктуационные и стилистические ошибки, проставлены знаки препинания.
4. Введена классификация по виду и жанру религиозной поэзии.
5. Поскольку кавлбежи (сказители) являются носителями разных диалектов, по возможности язык повествования унифицирован.
6. С целью сбережения всего духовного наследия и удобства сличения молитв, записанных от разных информаторов, тексты разбиты на стихи и строки, пронумерованы, и размещены друг под другом.
7. Для сравнительного анализа и установления истоков религии езидов, в качестве приложения представлены священные тексты курдов других конфессий: мусульман, христиан и зороастрийцев.

Книга может быть использована ученными-религиоведами в качестве дополнительного источника знаний по езидскому богословию, предназначаться в качестве требника священнослужителям, а в традиционной езидской семье стать молитвенной книгой, быть истребована как курдами–мусульманами, так и представителями других вероисповеданий региона Курдистан, и для тех, кто интересуется локальными религозными течениями.

I. Qewl

1. Qewlê Tawisî melek’[2; 3]

S. 1 *1 Ya[4] R̂ebî, ala[5] şanek, û ala mek’anek, û ala silt’anek[6]!*
2 Ya R̂ebî, tuyî K’erîmî, tuyî R̂ahîmî!
3 Ya R̂ebî, her tu Xwedayî[7],
4 Her tuyî layîqî medih û senayî!

S. 1 *1 Ya R̂ebî, ala[8] şanek, ala mek’anek, ala silt’anek.*
2 Ya R̂ebî, tu Xwedayî!

S. 2 *1 Ya R̂ebî, tu Melikê[9] melkê[10] cîhanî!*
2 Ya R̂ebî, tu Melikê melkê K’erîmî,
3 Tu Melikê e’rşê e’zîmî.
4 Ya R̂ebî, ji e’nzelda her tuyî Qedîmî.

S. 2 *1 Ya R̂ebî, tu Melikê[11] canî,*
2 Tu Melikê melkê K’erîmî,
3 Tu ji e’nzeldayî Qedîmî

S. 3 *1 Tu tam, û kam, û r̂ayî!*
2 Ya R̂ebî, her tu Xwedayî,
3 Her tu hay layîqî medih û senayî!

S. 2 *4 Ĥeta ĥetayê tu k’ama r̂uĥayî.*
5 Ya R̂ebî, tu Xwedayî!

S. 4 *1 Ya R̂ebî, tu Melikê ins û cinsî!*
2 Ya R̂ebî, tu Melikê e’rş û k’ursîy!
3 Ya R̂ebî, tu Melikê gay û masî!
4 Ya R̂ebî, tu Melikê a’lem û qudsîy!

S. 3 *1 Ya R̂ebî, tu Melikê cin û insî, e’rş û k’ursîy,*

S. 5 *1 Tu el-Semedî, li liftî, lemayî!*
2 Tu el-Semedî, ĥey el-Mecîdî,
3 Wehdê ferz el-Ĥemîdî[12].

S. 3 *2 Semedî, lift û lemayî, Ĥey, il-Mecîdî,*
3 Vaĥid[13] il-Ferd, il-Ĥemîdî.
4 Ya R̂ebî, tu Xwedayî!

S. 6 *1 Ya R̂ebî, tu Xwedawendê sepehrî!*
2 Ya R̂ebî, tu Xwedanê meh û mehrî[14]!
3 Ya R̂ebî, tu Xwedanê ceh û merî

S. 4 *1 Ya R̂ebî, tu Xwedawendê seferî,*
2 Tu Xwedawendê meh û merî,
3 Tu Xwedawendê çendî omerî,

---

[2] http://www.yezidi-european-society.de/ku/?Diha_%FB_Qewl:Qewl%EA_Tawis%EE_Melek; Xeribo (Ilyas) http://www.rojava.net/08.06.2007_Qewl.htm
[3] [2] Dua’ Tawisî melek’ (pp 990–992)
[4] Если читать какое-либо из этих имен Аллаха выборочно, то надо читать с добавлением вначале «йя» взамен начальных артиклей «аль-», «ар-», «аз-» и так далее. Т.е. например, имя «ар-Рахмаан» читается в этом случае как «йя-Рахмаан»
[5] *e’la*
[6] *sulten*
[7] *xudayî*
[8] *ela*
[9] *melek*
[10] *melek*
[11] *melek*
[12] *himîd*
[13] *waĥid*
[14] binêr: *mihr*

S. 7 *1 Ya R̂ebî, tu Xwedawendê etayî!*
2 Ya R̂ebî, tu layîqî medih û senayî!
S. 4 *4 Tu Xwedawendê etayî.*
5 Ya R̂ebî, tu Xwedayî!

S. 8 *1 Ya R̂ebî, ji îsma tuyî bilindî!*
2 Te nav li çu ne, tuyî çendî,
3 Nazêyî, nezayî, tu zendî!
S. 5 *1 Ya R̂ebî, ji nava tuyî bilindî,*
2 Te nav çende, tuyî çendî!

S. 9 *1 Miqadestê dû p'ayî!*
2 Tuyî layîqî medih û sena!
S. 5 *3 Tu miza zendê du*[15] *p'ayî!*
4 Ya R̂ebî, tu Xwedayî!

S. 10 *1 Ya R̂ebî, tu k'erem daye ĥûtî*[16]*,*
2 Mendayê qûtî,
3 Ĥelîmî melikûtî[17]*.*
S. 6 *1 Ya R̂ebî,tu k'eremdayê ĥutî,*
2 Tu mendayê qutî,

S. 11 *1 Ya R̂ebî, tu alimê ilmay!*
2 Ya R̂ebî, tu hem ĥekîmî, û hem mecalî!
S. 6 *3 Tu alimê ilmayî.*
4 Ya R̂ebî, tu Xwedayî!

S. 12 *1 Ya R̂ebî, te ne xafe, te ne xwerde*[18]*,*
2 Xwedan malî, xwedan p'erde.
3 Ya R̂ebî, mek'anê te wê li ĥemû e'rde!
S. 7 *1 Ya R̂ebî, tu Xwedan malî, Xwedan p'erde,*
2 Ciyê te li ĥemû e'rde!
3 Ya R̂ebî, tu Xwedayî!

S. 13 *1 Ya R̂ebî, te ne lewne, te ne r̂enge,*
2 Te ne awaze, te ne denge,
3 Te ne endame, te ne çenge.
4 Ya R̂ebî, kes nizane tuy kusay.
S. 8 *1 Ya R̂ebî, te ne lewme*[19]*, te ne r̂enge,*
2 Te ne awaze, te ne denge,
3 Te ne, endame[20]*, te ne denge,*
4 Ya R̂ebî, kes nizanit tuyî çawanî?!

S. 14 *1 Ya R̂ebî, tu weliyê ferza nimêjî,*
2 R̂uĥ dip'erêjî,
3 Ji milan milkan dibêjî[21]*,*
4 Ya R̂ebî, ĥekimê şah û gedayî.
S. 9 *1 Ya R̂ebî, tu vilayîyê*[22] *nimêjî,*
2 Tu mal û milka dip'erêzî[23]*,*
3 Ya R̂ebî, tu Xwedayî!

---

[15] *dû*
[16] *hatî*
[17] *melik kûtî*
[18] *xurde*
[19] *lone*
[20] *îndam*
[21] *dibêjî*
[22] *welîyê*
[23] *diberêzî*

S. 15 *1 Ya Ȓebî, tu Ĥekimê cimletî alem!*
2 Ya Ȓebî, te t'obe danabû li ser Adem,
S. 10 *1 Ya Ȓebî, tu Ĥakimê şah û gedayî,*
2 Tu Ĥakimê cimletî a'lem[24]*,*
3 Te t'obe kirbû li Adem,
4 Ȓêbû Îsa bin Miriyem.
5 Ya Ȓebî, tu Xwedayî!

S. 16 *1 Ya Ȓebî, ĥekimê şîfayî.*
2 Ya Ȓebî, tu Ȓehmî, K'eremî, Emînî!
3 Ya Ȓebî, tuyî el-Semedî, em çû nînîn.
S. 11 *1 Ya Ȓebî, tu Ȓehmî, tu K'eremî,*
2 Tu Emînî, tu Semedî, em çu[25] *nînin.*
3 Ya Ȓebî, tu Xwedayî!

S. 17 *1 Ya Ȓebî, ezî k'etîme yî t'awîme,*
2 Tu hem dermanî, û hem dawayî,
3 Tu hem dermanî, û hem t'ebîbî!
4 Tu Ĥakîmî[26]*, em ẍerîbîn*[27]*.*
S. 12 *1 Ya Ȓebî, êk nema li t'ayî,*
2 Ya Ȓebî, ez k'etîme, t'awîme,
3 Tu dermanî, tu ĥekîmî,
4 Tu Ĥekimî, em di ẍerîbîn.
5 Ya Ȓebî, tu dizanî derd û dermanê me li k'o dibî.

S. 18 *1 Ya Ȓebî, her tu dizanî dermanê me bi çi dibe.*
2 Ya Ȓebî, tu insê[28] *xirbayî*[29]*!*
S. 13 *1 Ya Ȓebî, tu insê*[30] *xirbayî*[31]*,*
2 Suc, û gune[h], û mişutî.

S. 19 *1 Li sûc, û guneh, û mişewişe*[32]*,*
2 Me kirin teĥiyat û gewşe,
3 Ya Ȓebî, li me bibexşe.
S. 14 *1 Me nas kirin, me kirin teĥyat û goşe,*
2 Ya Ȓebî, her tu me bibexşe!
3 Ya Ȓebî, tu Heyî, tu Heyî, tu Heyî.

S. 20 *1 Ya Ȓebî, her tuyî hey, û tu Xweday,*
2 Her tu layîqî medih û senay!

S. 21 *1 Ya Ȓebî, tu xaliqî, em mexlûqîn,*
2 Tu mirazî, em daxwazîn!

2. Medhê Xwedê

şaxê — 1[33]
S. **1** *1 Amîn! Amîn! Amîn!*

---

[24] *alim*
[25] binêr: *t'u*
[26] *ĥekîm*
[27] *xerîbîn*
[28] *uns*
[29] *xurbayî*
[30] *uns*
[31] *xurba*
[32] *mişewie*
[33] [16] (стр 23–26)

2 T'ibarekê[34] *xuliqîn*[35]*,*
3 Bi himetiya[36] *Şemsedîn, Fexiredîn û Nasredîn, Şêxsin û Sicadîn, Şêxûbek'ir, Qadirê R̂ehman, Ĥesin Maman*[37]*!*

S. 2 *1 Ya R̂ebî, tu dayîmî*[38]*, tu R̂ehîmî*[39]*,*
2 Tu Melikê[40] *milkê k'erîmî,*
3 Ji e'nzelda tu qedîmî!

S. 3 *1 Tu Melikê sew-sefayî,*
2 Semedê[41]*, lûtf*[42] *navayî,*
3 T'obayê[43] *xan û r̂ewayî,*
4 T'obayê ferz û ĥemdî,
5 Tu layîqê medihê[44] *senayî*[45]*.*

S. 4 *1 Te dahir*[46] *kir dinîya a'lem,*
2 Te em kirin tejwadî Adem,
3 Tu xwedanê e'rş û k'ursîy,
4 Xwedanê a'lemê û qudisî[47]*.*

S. 5 *1 [Ya] R̂ebî, tu barê heqîyê siwarî*[48]*,*
2 Herçar qulbê dîne dîyarî[49]*,*
3 Xişîna murîyê t'opal ĥişiyarî.

S. 6 *1 [Ya] R̂ebî, çiqas bilindî, awqas şikir,*
2 Weke ĉilk û ĉîya,
3 Weke qume binê beĥra,
4 Weke steyr-p'erê e'zmana,
5 Weke xirugêt[50] *berfê, dilapê barana.*

S. 7 *1 Şikir dayîne ter̂a,*
2 Şikir k'erema ter̂a,
3 Şikir kêmasiya ter̂a,
4 Şikir standine ter̂a jî.

S. 8 *1 Her Xwedayî, her xwedanî,*
2 Him Mecayî[51]*, him Mekkeyî,*
3 Tu Melikê milk û cîyayî,
4 P'adşê şah û gedeyî,
5 Vilayîyê[52] *ferz-nimêjeyî.*
6 Tu e'zmana r̂ehmê dir̂êjî,
7 R̂uĥa didî, r̂uĥa dip'arêzî[53]*,*

---

34 *tu barek*
35 *xuluqîn*
36 *ĥemetiye*
37 *Ĥesmeman*
38 *dayîn*
39 *Reĥîm*
40 *melek*
41 *semend*
42 *lut'v*
43 *tubayê*
44 *me'ĥe*
45 *sînayî*
46 *dihar*
47 *qutisî*
48 *siyar*
49 *duharî*
50 *kulîyê*
51 binêr: *mescid il-nebîy*
52 *welîyê*
53 *dip'arêjî*

S. 9 *1 Xwedanê[54] meh û terî,*
2 Xwedanê şemsê narî,
3 Xwedanê ĉem û beĥrî,
4 Xwedanê etayî.
5 Kes nizane tu çawayî,

S. 10 *1 Te ne awaze, te ne denge[55],*
2 Te ne male, te ne ĥale,
3 Te ne şirîke, ne hewele,
4 Tu Xwedayî, qe em çine,
5 Mewlayî, em t'ewî ba wîne[56],
6 Zar zefin[57], lê te bîrin.

S. 11 *1 Ya R̂ebî, bidî xatirê ĥezar yek nave xwe,*
2 Xatirê xas û qelendara,
3 Xatirê ewlîye, emîya,
4 Tu bidî xatirê dua' qebûla,
5 K'îjan cem te xwedane maş, baratin.
6 Tu bidî xatirê Tawisa qedîmî,
7 Xêra dayînî, şêra welgeȓînî.
8 Ya R̂ebî, tu bêyî heware Êzdîxanê,
9 Xayîkî ji zulmê, teyrakê, t'ofenê.

S. 12 *1 Ya R̂ebî, tu bideyî xatirê her ĥeft qubê[58] Lalîşê,*
2 Bideyî xatirê dua'yê mala Adîya,
3 Xatirê dua'-dirazgê Şemsê xwedane
4 Qup û qewata dîne Êzdîxanê.

S. 13 *1 Bidî xatirê sitîya Şexs,*
2 Xatirê sitîya Tawis,
3 Xatirê sitîya Mewîj,
4 Mewîjê e'zmana hatî xwarê[59],
5 Mêraȓa bû maş fitarê[60].

S. 14 *1 Tu bidî xatirê sitîya Zîn,*
2 Xatirê sitîya Gul, sitîya E'reb,
3 Xatirê Xatûne Fexire,
4 Xatirê ĉara p'îr Afat[61].
5 Bidî xatirê R̂oja qirarê,
6 R̂oja bet'erwarê,
7 R̂oja diȓê û merhebê[62].
8 Ya R̂ebî, tu bêyî hewara êzdîxanê.
9 Xayîkî ji teyrakê, zulmê, t'ofenê.

Amîn! Amîn! Amîn!

şaxê — 2[63]

S. 1 *1 Amîn! Amîn! Amîn!*
2 Bi himetiya Şems il-dîn, Fexir il-dîn, Nasr il-dîn, Sicad il-dîn, şêx Ĥesen, Şêxûbek'ir, Qadir il-R̂ehman!

---

[54] *xudan*
[55] *reng*
[56] *bawîne*
[57] *zarzefin*
[58] *qulb*
[59] *xar*
[60] *fit'ar*
[61] *pîra Fet*
[62] *mirk'ev*
[63] silewe il-Êzîdîyê [30] (pp149–150)

S. 2 *1 Ya Ȓebî, tu K’erîmî,*
2 Tu Reĥîmî, Tu Xwedayî,
3 Melikê milk û ciyayî,
4 Melikê zuq û sefayî,
5 Melikê milkê k’erîmî,
6 Ji e’nzelde tu Qedîmî,
7 Tu a’badî k[64]’om û ȓuĥayî[65],
8 Semed, lûtf û niwayî,
9 Û Melikê cin û insî,
10 Melikê Ademî qidsî,
11 Semedî, Hayî û Mecîdî,
12 A’badî, ferz û himdî,
13 Layîqî medih u senayî.

S. 3 *1 Ya Ȓebî, Xwedawindî[66] sep’erî,*
2 Xwedayî mah û tarîyî,
3 Xwedanê Şems u narîyî,
4 Xwedanê e’rşê e’zîmî,
5 Xwedawindî etayî.
6 Ya Ȓebî, kes nizane tu çawayî.
7 Ta na ĥisinî, ta na bilindî,
8 Ta na çunî, ta na çende.

S. 4 *1 Ya Ȓebî, Ĥakim cema’ye û alime,*
2 Ta dahir dikir t’obeyî[67] Adime.

S. 5 *1 Ya Ȓebî, ta na male, ta na p’are,*
2 Ta na besîke, ta na şenge,
3 Ta na evre[68], ta na ȓenge,
4 Ma dikirî ẍem û sefa,
5 Ta dikirî Îsî û Miriyem[69].

S. 6 *1 Ya Ȓebî, tu K’erîmî, Ȓehîmî, Emînî,*
2 Tu Semedî, ez t’unîma[70],
3 Ez t’awî[71] me, û k’etime
4 K’etimî ji ta bîrim,
5 Me dikirî ji tarî k’êfşî.

S. 7 *1 Ya Ȓebî, gunah û sucî min,*
2 E’rd buk’ir û bihuşta[72],
3 Wellah[73], wellah, wellah! Amîn!

şaxê — 3[74]
S. 1 *1 Amîn! Amîn! Amîn!*
2 Teberekê Xuliqîn[75]!

[64] *ebed*
[65] *ruayî*
[66] *Xidawind*
[67] *tube*
[68] *awir*
[69] *Mirîm*
[70] *tu nîma*
[71] *toyî*
[72] *bikir û behişa*
[73] *welle*
[74] [27] (стр 221–226)
[75] *Xeliqîn*

3 Bi hurmetê Şemsedîn, Fexiredîn[76]*, Nasredîn*[77]*, Sicadîn, Sexsîn, Şêxûbek'ir, Qadirê Ȓehman!*

S. 1 *1 Amîn! Amîn! Amîn!*
2 Bi himeta Şemsedîn, Fexiredîn, Nasredîn, Sicadîn, Şêxsin, Şêx-Bekir, Qadirê Ȓehman!

S. 2 *1 Ya Ȓebî*[78]*, tu K'erîmî,*
2 Tu Ȓehîmî, Tu Xwedayî[79]*,*
3 Ji e'zelda Tu Qadîmî,
4 Melikê mûlk û cîyayî,
5 Melikê cin[80] *ve isnî,*
6 Melikê Ademê qutsî,
7 Melikê mûlkê K'erîmîi,
8 Melikê sewq u sefayî,
9 Abadê kam û ȓewayî,
10 Abadê ferz û ĥemdî,
11 Semedê lutf [û] newayî,
12 Semedê Hayî[81] *û Mecîdî,*
13 Tu layîqê methê senayî.

S. 2 *1 Ya Ȓebî, tu k'erîmî,*
2 Tu Ȓehîmî, Tu Xudayî,
3 Melek'e[82] *mûlk û jîyayî,*
4 Melek'ê sewq û sefayî,
5 Melek'ê mûlkê K'erîmî;
6 Ji e'zelda Tu Qedîmî,
7 Tu abadê kam û ȓewayî,
8 Semedê lutf û newayî,
9 Tu melek'ê cin ve isnî,
10 Melek'ê Ademê qûtsî,
11 Semedê Hayî û Mecîdî,
12 Ahadê ferz û ĥemdî,
13 Layîqê methê senayî.

S. 3 *1 Ya Ȓebî, Xwedavendê seperî,*
2 Xwedanê șems u nari,
3 Xwedanê ĉem u beĥrî,
4 Xwedanê e'rşê e'zîmî,
5 Xwedavendê etayî,
6 Ĥakimê şah û gedanî,
7 Ĥakimê cimlat û alemî,
8 Te dikirî tobayê Adem,
9 Te dikirî Îsa u Miriyem[83]*,*
10 Te me dikirî kam u sefa[yî],

S. 3 *1 Ya Ȓebî, Xwedavendê seperî,*
2 Xwedanê meh û tarî [jî],
3 Xwedanê șems u nari,
4 Xwedanê e'rşê e'zîmî,
5 Xwedevenda etayî.

S. 5 *1 Ya Ȓebî, Ĥakimê şah û gedanî,*
2 Ĥakimê cemae't û alemî,
3 Te dahir dikir tobeyê Adem.

---

[76] *Feqredîn*
[77] *Nesredîn*
[78] *Rebbî*
[79] *Xudayî*
[80] *cinn*
[81] *hayîl*
[82] binêr: *Melik*
[83] *Meyrem*

S. 6 *1 Ya R̂ebî, te ne male, te ne p'ere,*
2 Te ne baske[84], te ne çenge,
3 Te ne avaze, te ne r̂enge,
4 Me dikirî kam û sefa[ye],
5 Te dikirî Îsa û Miriyem[e].

S. 4 *1 Ya R̂ebî, kes nuzane tu çawayî[85].*
2 Te ne hisna, te ne bilindî,
3 Te ne çuyine, te ne çendî,
4 Te ne male, te ne p'ere,
5 Te ne baska, te ne çenge,
6 Te ne avaze, te ne r̂enge.

S. 4 *1 Ya R̂ebî, kes nuzane, tu çawayî.*
2 Te ne hisne, te ne bilinde,
3 Te ne çuyine, te ne çende.

S. 5 *1 Ya R̂ebî, tu K'erîmî, R̂ehîmî, Emînî,*
2 Tu Semedî, ez qet t'u nîme (tu nînim),
3 Ez tawîme, k'etîme,
4 K'etîme, ji te bîrim,
5 Te me dikirî ji tari[ya] k'ifş[e],
6 Guneh û suca min bigir, bibexşe!
7 Ya R̂ebî, ya R̂ebî, ya R̂ebî! Amin!

S. 7 *1 Ya R̂ebî, tu K'erîmî, R̂ehîmî, Emînî,*
2 Tu Semedî, ez t'u nîme,
3 Ez tawîme k'etîme,
4 K'etîme, ji te bîrim:
5 Me dikirî ji tarî k'ifş[e].
6 Ya R̂ebî, tu K'erîmî,
7 Ya R̂ebî, guneh û sucê min bigire[86] û bibexşîne[87]!
8 Wellah[88]! Wellah! Wellah! Amin!

şaxê — 4[89]

1 Ya R̂ebî, tu Dayîmî,
2 Tu K'erîmî, R̂ehîmî, tu Qedîmî,
3 Tu Xwedayê[90] her Xwedayî,
4 Xwedayê milkê k'erîmî,
5 Tu Xwedayê e'rşê e'zîmî,
6 E'nzelda danî Qedîmî,
7 Her Xwedayê, her Xwedayî
8 Hin mek'an, hin mecayî,
9 T'awbe k'am r̂ewayî,
10 K'e'ba t'aw r̂ewayî,
11 Tu Xwedayê cin û insî,
12 Xwedanê[91] e'rş û k'ursî,
13 Tu Xwedayê a'lem û qusî,
14 Semende lib t'u nemayî,
15 Semende Heylil Mecrûmî,
16 Her Xwedayê, her Xwedayî

---

84 *besk*
85 *çevayi*
86 *girt*
87 *bexşe*
88 *Wulle*
89 [29] (323–324) (№ 1682)
90 *xuda*
91 *xudan*

17 Hin mek'ayî, hin mecayî,
18 Kes nizane tu çewayî,
19 Her Xwedayê, her xwedayî,
20 Te ne xave, te ne xurde,
21 Te ne male, te ne p'erde,
22 Te ne lewme, te ne ȓenge,
23 Te ne awaze, te ne denge,
24 Kes nizane tu çewanî,
25 Her Xwedayê, her xwedayî,
26 Weliyê ferz û nemêjanî,
27 Leme-leme k'am divêjî,
28 Ȓuĥa didî, ȓuĥa diperêjî,
29 Ĥakimê şa û gedenî
30 Ĥakimê cimĥî alem,
31 Te dîhar kir Îsa û Meyrem,
32 Te em kirin t'ejbetî Adem,
33 Sûc û gune mişawişin,
34 Te em kirin t'eybet û k'ewşin,
35 Her Xwedayê, her xwedayî,
36 Hin mek'ayî, hin mecayî
37 Kes nizane tu çewayî!

Ȓehme li[92] *dê-bavê hostayî!*

3. Qewlê P'adşay[93] — Qewlê Xwedanan[94]

S. 1 *1 P'adşê minî P'adşa,*
2 Ewî çêkir ĉîya û deşta,
3 Ew neqaşê ĥemû neqşa.

S. 1 *1 P'adşê mine P'adşe,*
2 Çêkiriye ĉiya û deşte,
3 Neqaşê ĥemû neqşe.

S. 2 *1 P'adşê minî Xefare,*
2 Ji ba wî têtin biryare,
3 Bo dinîyayê û herçar kenare[95]*.*

S. 2 *1 P'adşê min e'fûk'are,*
2 Ji ba wî t'im tê biryare,
3 Ji bo dinîya û herçar kenare

S. 3 *1 P'adşê min dinîya şê kir,*
2 Bi ĥed û sed, rêk û p'êk kir,
3 Bênî[96] *Adem têde xinê kir.*

S. 3 *1 P'adşê min dinîya çêkir,*
2 Bi ĥed û sed, ȓêk û p'êk kir,
3 Bênî Adem têde xinê kir.

S. 4 *1 P'adşê minî siȓ il-sema,*
2 Xwedanê şev û ȓoj û dema,
3 Ji ba wî têtin k'erema.

S. 4 *1 P'adşê min siȓ li sema,*

---

[92] *ȓemel*
[93] Ji qewlên şêx Fexirê Adîyan [11] (pp 13–24).
[94] Ji qewlên şêx Fexirê Adîyan http://www.ahrata.com/index.php/forum/4-qewle-ezdia-/82-qewle-xwedanan; http://www.ezdixandi.com/forum/38-264-1 http://www.eziden-celle.de/html/_eziden/_gebete/gebete-q-18.htm90 qewlê Fexiredîn
[95] *kinar*
[96] *bin*

2 Xwedanê şev û r̂oj û dema,
3 Ji ba wî tê t'im k'erema.

S. 5 *1 P'adşê min R̂ebê milyak'ete,*
2 R̂ebê her ĥeft sir̂êt bi t'aqete,
3 Û her ĥeft mêrêt bi heybete .

S. 5 *1 P'adşê min R̂ebê milyak'ete,*
2 R̂ebê her ĥeft sir̂ê[97] bi t'aqete,
3 Her ĥeft mêrên bi t'aqete.

S. 6 *1 P'adşê min qinyat[98] çê kir ji ji dir̂e[99] cewhere[100],*
2 Û sip'arte her ĥeft sir̂êt her û here,
3 Vê r̂ojê melek'ê Tawis kire serwere.

S. 6 *1 P'adşê min qinyat ava kir ji dir̂ û cewhere,*
2 Sip'artibû her ĥeft sir̂ên her û here,
3 Tawisî melek' kire serwere.

S. 7 *1 P'adşê[101] min R̂ebê Ademe,*
2 Ji ba wî têtin k'ereme,
3 Li ĥemû wexta û li ĥemû dema.

S. 7 *1 P'adşê min R̂ebê Ademe,*
2 Ji ba wî t'im tê k'ereme,
3 P'adşê ĥemû wext û deme.

S. 8 *1 P'adşê min Melikê Bêrîye,*
2 Û R̂ebê p'êẍember û mehdîye,
3 Û Ezdayê minî jorîye.

S. 8 *1 P'adşê min Melikê Bêrîye,*
2 R̂ebê xas û mehdîye.
3 Ew Ezdayê minî jorîye.

S. 9 *1 P'adşê min R̂ebê Silêmane,*
2 Û Ezdayê ins û cinsa ne,
3 Û ĥemû jêr̂a ser k'êşa.

S. 9 *1 P'adşayê min R̂ebê Silêmane,*
2 Û Ezdayê ins û cinsa ne,
3 Ĥemû jêr̂a ser k'êşane.

S. 10 *1 Babê nebiy[102] Birahîm[103] Xelîle,*
2 Û xwe[104] bo Xwedê[105] kiribû dexîle,
3 Lew qurbana bo Xwedê[106] kiribû kur̂ê xwe Simaîle[107].

S. 10 *1 P'adşê min R̂ebê alime,*
2 R̂ebê lewĥ û qeleme,
3 Ĥemû jêr̂a p'erwestene.

S. 11 *1 P'adşê min R̂eb il-Semede,*
2 R̂ebê Mûsa, Îsa û Mihemede,
3 Ĥemû jêr̂a bir sicûde.

---

[97] *surr*
[98] *kinyat*
[99] *durr*
[100] *cewahir*
[101] *Padişa*
[102] *nebî*
[103] *Îbrahîm*
[104] *xo*
[105] *Xodê*
[106] *Xudê*
[107] *Simayîl*

S. 12 *1 P'adşê min R̂ebê jorîye,*
2 R̂ebê k'eşîş, û qelender, û sofîye,
3 R̂ebê şêxê minê Adîye.
S. 11 *1 P'adşê min R̂ebê jorîye,*
2 K'arê dinîya bi destê wîye,
3 R̂ebê şêxê minê Adîye.

S. 13 *1 P'adşê min êkî mezine,*
2 Û P'adşayê ĥemû momine,
3 R̂ebê dinê Ezdayê mine.
S. 12 *1 P'adşê min êkî mezine,*
2 P'adşê ĥemû momine,
3 Xwedayê dinîya û Ezdayê mine.

S. 14 *1 P'adşê min R̂eb il-Sebûre*[108]*,*
2 Ew xaliqê agir û nûre,
3 Her yî bi heqe û yî ẍefûre.
S. 13 *1 P'adşê min R̂eb il-Sebûre,*
2 Xaliqê agir û r̂onayî û nûre,
3 Her yî bi heqe û herî ẍefûre.

S. 15 *1 P'adşê min êkî emîne,*
2 Ji ba wî têtin mizgîne,
3 Bo ĥemû muxliqa û çendî dîne.
S. 14 *1 P'adşê min êkî emîne,*
2 Ji ba wî têtin mizgîne,
3 Bo ĥemû muxliqa û çendî dîne.

S. 16 *1 P'adşê min R̂ebê qinyatê,*
2 Heke em pê bigirin e'nyatê[109]*,*
3 Ew dê me dike şefa'ete.
S. 15 *1 P'adşê min R̂ebê qinyate,*
2 Da pê bigirin e'nyate,
3 Ew li me dike şefa'ete.

S. 17 *1 P'adşê minî r̂êbere,*
2 Û Xwedê êkî Ekbere,
3 Navê wî jî her û here.
S. 16 *1 P'adşê minî r̂êbere,*
2 Ewî êkî Ekbere,
3 Dua' jêr̂a ya fere.

S. 18 *1 P'adşê*[110] *min Êkî me'bûde,*
2 Xwedanê[111] *lewĥa meĥfûde*[112]*,*
3 Her layîqî dua' û sicûde.

S. 19 *1 P'adşê min R̂ebê heqîyê,*
2 Dibexşînit Xwedanê hîvîyê,
3 Ewe ji mer̂a didet xweşîyê[113]*.*
S. 17 *1 P'adşê min R̂ebê heqîye,*
2 Bexşender xwedanê hêvîye,
3 Ew bi t'ifaq li me didê xweşîye.

---

[108] *xefûr*
[109] *inyat*
[110] *pedşê*
[111] *xudan*
[112] binêr: *meĥfûz*
[113] *xoşî*

S. 20 *1 P'adşê minî E'dile*[114]*,*
2 Ji ĥemû aliya yî k'amile,
3 Ew miraza ĥemû dila.

S. 18 *1 P'adşê minî E'dile,*
2 Ji ĥemû aliyan k'amile,
3 Ewe miraza dilê momine.

S. 21 *1 P'adşê min xwedanê r̂izqaye,*
2 Atqatê ĥemû dilaye,
3 Li ĥalê ĥemû kesa yî haye.

S. 19 *1 P'adşê min xwedanê r̂izqaye,*
2 Atqata ĥemû dilaye,
3 Li ĥalê ĥemû kesaye.

S. 22 *1 Li ĥemû dema û li ĥemû wexta,*
2 Ewe P'adşayê e'rd û t'exte,
3 Ji ba wî têtin r̂izq û bexte.

S. 20 *1 Li ĥemû dem û li ĥemû wexta,*
2 Ewe R̂ebê ĥemû e'zman û t'exta,
3 Ji ba wî tên r̂izq, nesîb, û bexta.

S. 23 *1 P'adşê min xwedanê miraze,*
2 Xwedanê ne'met û naze,
3 Bi ĥemû wesfa ew yî r̂aze.

S. 21 *1 P'adşê min xwedanê miraze,*
2 Xwedanê ne'met û naze,
3 Em bi ĥemû wesfa r̂aze.

S. 24 *1 P'adşê mino yê berek'etê,*
2 Nazilê nazê û ne'metê,
3 Xwedanê dinê û axiretê.

S. 25 *1 Xwedanê axiretê û dine,*
2 Hasil key miraza minê,
3 Êzdanê mino yî bi t'inê.

S. 23 *1 P'adşê min xwedanê axiretê û dine,*
2 Ewî hasiland miraza minê,
3 Ezdanê min û çiqas dine.

S. 26 *1 P'adşê minî R̂ehîme,*
2 Ew baranekê dibarîne,
3 Dinê û a'lemê pê dijîne.

S. 24 *1 P'adşê minî R̂ehîme,*
2 Berek'etê dibarîne,
3 Xelq û a'lem pê dijîne.

S. 27 *1 P'adşê min Xwedaye,*
2 Dîndara wî li me xêr û şaye,
3 Ciyê wî li ĥemû dilaye.

S. 28 *1 P'adşê min sit'are,*
2 Xwedêyekî Cebare,
3 Ciyê wî li ciya û ware.

S. 25 *1 P'adşê minî sit'are,*
2 Ezdanê min êkî cebare,

---

[114] *adil*

3 Cihê wî li ĥemû cih û ware.

S. 29 *1 P'adşê min hostaye,*
2 Ew bi a'lamê hagaye,
3 Ew li ĥemû e'rdaye,
S. 26 *1 P'adşê min hostaye,*
2 Dinîya her pê avaye,
3 Cihê wî li ĥemû e'rdaye.

S. 30 *1 P'adşê min Nûre,*
2 Ew ji me neyî dûre,
3 Ewî alime bi e'rd û e'zman û beĥrêt k'ûre.
S. 27 *1 P'adşê minî Nûre,*
2 Ew ji meȓa neyî dûre,
3 Li e'rd, û e'zman, û beĥrên k'ûre.

S. 31 *1 P'adşê min êkî Ekbere,*
2 K'îna kesî neye li bere,
3 Her û her ȓehim li wan dibere.
S. 28 *1 P'adşê min Êkî herî mezine,*
2 K'îna kesî li ber t'ine,
3 Her û her ȓehim li bere.

S. 32 *1 P'adşê min Êkî Qedîme,*
2 Li dine û axiretê e'zîme[115]*,*
3 Li ĥemû derda ewî ĥekîme.
S. 29 *1 P'adşê min Êkî Qedîme,*
2 Li e'rd û e'zman Êkî e'zîme,
3 Li ĥemû derda ĥekîme.

S. 33 *1 Ya Xwedê, tu ȓuĥa dibey, tu ȓuĥa tînî,*
2 Û tu sebir û arama dila deçînî,
3 Tu dikeye mû û nabizdînî.
S. 30 *1 Ya Ȓebî, tu ȓuĥa dibe û tine,*
2 Sebir û aramê dila de diçîne,
3 Tu momina nabizdîne.

S. 34 *1 Ȓêya Xwedê ȓastîye,*
2 Û k'arê Xwedê heqîye,
3 Û siȓa Xwedê mixfîye.

S. 35 *1 Ȓêya Xwedê min ȓastîye,*
2 Û P'adşayê û şik tê nîye,
3 Xwedê Melikê Bêrîye.
S. 31 *1 Ȓêya Xwedayê min ȓastîye,*
2 P'adşê şik têde nine,
3 Xwedê Melikê Bêrîye[116]*.*

S. 36 *1 Ya Xwedê, tu xwedanê mirwetê,*
2 Tu Xwedanê nazê û ne'metê,
3 Tu Ȓebê dinê û axiretê.
S. 32 *1 Hert'im xwedayê mirwetê,*
2 Xwedayê ĉira û berek'etê,
3 Ȓebê dinê û axiretê.

S. 37 *1 Ya Xwedê, tu Melikê e'rşayî,*

[115] *hezîm*
[116] *Melikê Berî*

2 Û tu bi a'lemê agah[117] *yî,*
3 Tu li ĥemû e'rdayî.

S. 33 *1 Ya Xwedê, tu Melikê e'rşî,*
2 Li ĥemû k'aran bi heqî,
3 Li ĥemû dilan heyî.

S. 38 *1 Ji qewlê şêx Fexirê babzere,*
2 Xwedê Êke Ekbere,
3 Navê wî jî her û here.

S. 34 *1 Ji qewlê şêx Fexirê babzere,*
2 P'adşê min êkî herî mezine,
3 Navê wî jî her û here,

S. 39 *1 Îlahiyo te ne wek'île,*
2 Û te ne k'efîle,
3 Tu li gel ĥemû dewra û bedîle.

S. 35 *1 Îlahiyo, te ne wek'île,*
2 Te ne delîle, û ne k'efîle,
3 Te ne hevale, ne bedîle.

S. 40 *1 Îlahiyo te ne t'ifale*[118]*,*
2 Û te ne daye û ne babe, û te ne kale,
3 Û bêy te ĥemû tiştî betale.

S. 36 *1 Îlahiyo te ne t'ifale,*
2 Te ne dê ye, ne bav e û ne kale,
3 Bê te ĥemû tişt betale.

S. 41 *1 Ya Xwedê tu dibey û tu tînî,*
2 Tu didey, tu distînî,
3 Tu ȓehmekê bi me da bibarînî.

S. 42 *1 Ya Xwedê tu dibey û tu tînî,*
2 Tu dişkînî û tu dicebirînî,
3 Tu ȓehmeke bi me da bibarînî.

S. 43 *1 Ya Xwedê, tu geş dikey û diwerînî,*
2 Û tu didey, û tu distînî,
3 Û tu ȓehmekê bi me da bibarînî.

Em di kêmin û Xwedê yî t'emame!

4. Sena[119]

S. 1 *1 Tu Xwedê minî Ezdayî,*
2 Êkî li e'zmanî P'adşayî,
3 Tu serwerê ĥeftayî!

S. 2 *1 Tu diȓî û ji diȓêyî,*
2 Tu nûrî û ji siȓêyî,
3 Her tû ji bo min Xwedêyî!

S. 3 *1 Milyak'et ji nûra teye,*
2 Beĥr ji k'erema teye,

[117] *hagah*
[118] *tefal*
[119] http://www.bahzani.net/services/forum/archive/index.php/t-56653.html

3 E’rd ji firwara teye.

S. 4 *1 Êkî li e’zmanî Xwedayî,*
2 Nûrî, dir̂î û P’adşayî,
3 Layîqî pesin û senayî.

S. 5 *1 Tu serwerê milyak’ete,*
2 Xwedê ĥeftî û du milete,
3 Her tuyî hîviya xulyaqete.

S. 6 *1 Tû Melikê ins û cinsî,*
2 Te xuliqand ga û masî,
3 Layîqê e’rş û k’ursîy.

S. 7 *1 Tuyî xwedanê destûra,*
2 Misĥefa R̂eş, Mişûra,
3 Celu, Êncîl û Zembûra.

S. 8 *1 Laliş ji nûra teye,*
2 K’abe ji heybeta teye,
3 Qudis ji k’erema teye.

S. 9 *1 Te av li coya hurand,*
2 Dir̂ li beĥra e’firand,
3 Kevn û beşer te xuliqand.

S. 10 *1 Xwedê minî Ezdanî,*
2 Tu layîqi pesnanî,
3 Bo min ol û erk’anî.

S. 11 *1 Tu Xwedê heqîqetê,*
2 Nijyarê wê cinetê,
3 Sebir ji k’erema te tê.

S. 12 *1 Her tuyî Ezdanê mezin,*
2 Horî û hê[y]vên cot kirin,
3 Heqîqet pê rêkirin.

S. 13 *1 Heqîqet û sir̂e te,*
2 Jê çêdibûn coqete,
3 Mi[n] ji P’adşê xwe minete.

S. 14 *1 P’adşê bo min semiyanî,*
2 Xwedê e’rd û e’zmanî,
3 Ol û atqan erk’anî.

S. 15 *1 Tu Xwedê qelendere,*
2 Delîlê p’êẍembere,
3 Hiviya mi[n] ji te mehdere.

S. 16 *1 Êkî Xwedê her tûyî,*
2 Nijyarê kevnê tûyî,
3 Aşiqê dewrêşa tûyî.

S. 17 *1 Tu sir̂î, tu nezerî,*
2 Aqubetî, mehiderî,
3 P’adşayî her û herî.

5. Qewle Çarsema Sor[120]

S. 1 *1 Çarşema serê Nîsanê,*
2 Gul û çîçek hatine meydanê,
3 Tawisî melek' r̂eyîsê îmanê.

S. 2 *1 Çaşema serê nîsanê,*
2 Şîxadî Şexalê Şemsa xweste dîwanê,
3 Xwedê berê xwe da Ezîdxanê,
4 Li ser me dibe ferza îmane,
5 Ewe e'yda[121] Êzîdxanê!

S. 3 *1 Nîsanê deng lêkire,*
2 Bihara xwe dixemilîne,
3 Bi k'esk, sor, sipî û zere,
4 Ti ĥedê meha tine li ber min bide xebere!

S. 4 *1 Çarsem r̂ojeke fadile,*
2 Tawisî melek' e'firandiye ji eşq û dile,
3 Bar tê nebe kesê k'uyî ẍafîle,
4 Deng yeke û ĥezar r̂enge!

S. 5 *1 Ezim e'rda dewrêş,*
2 Li ser min digeȓe çiqas r̂uĥ li ber milet û cêş,
3 Bila ji Xwedê û Tawisî melek' pêştir xwe nede pêş!

6. Qewlê xwedanê malê[122; 123]

S. 1 *1 Bi destûr̂î[124] xwedanê malê,*
2 Dilê min mabû li vê xîyalê,
3 Hûn bir̂ênin ĥuk'meta silt'an Êzîdû[125] vê salê!

S. 2 *1 Eve bû sala serê e'cêba!*
2 Vekin derê deft'eran û k'itêba,
3 Li ĥuk'meta silt'an Êzîd meken lêba!

S. 3 *1 Lêba li ĥuk'meta silt'an Êzîd mekin,*
2 Derê deft'eran û k'itêban vekin,
3 Heke ne ĥuk'meta silt'an Êzîdye, serê min bi oẍleme kin!

S. 4 *1 Gelî mêra bêjme we ji êqîne,*
2 Melîk Şemsedîn dayîm borê wî yî bi zîne,
3 Qasidê silt'an Êzîd e'zîz melîk Fexiredîne!

S. 5 *1 Mêr dibêjin weye:*
2 «Xwendk'ar[126] neyî li ser t'extê xweye,
3 Wê çoye cengê şa[h]ye[127]».

[120] http://www.eziden-celle.de/html/_eziden/_gebete/gebete-q-07.htm
[121] *êyîd*
[122] [2] (pp 364–367)
[123] *Qewlê ola Êzdayîya* http://www.mirbotan.com/guzel-siirler/1386-qewle-xudane-male.html
[124] *distûr*
[125] *Êzî*
[126] *xundk'ar*
[127] şaye — *şahê îranê* (X.C. Reşo)

S. 6 *1 Şah dibêjite xane:*
2 «Dê ji ser t'extî r̂ebit Osmane,
3 Li r̂ûyê vê meclisê, dê bite ĥuk'mê mehdî zemane!»

S. 7 *1 Aşiqo yî feleke,*
2 Deng li xanû qoçêt xwe dikete:
3 «Ĥuk'mê teyî betale, e'mirê te ne geleke».

S. 8 *1 Aşiqo yî dewrêş,*
2 Tû li vê sir̂ê bike t'eftêş!
3 We'de wê hatî, silt'an Êzîd, dê tesmîlî ax̂ê feqîra ket t'extê Qezilbêş.

S. 9 *1 Aşiqo deng diket bi zêr̂o*[128]*,*
2 Tu li vê sir̂ê bike sex̂bêro!
3 We'de hatî silt'an Êzîd, dê tesmîlî ax̂ê feqîra ket t'extê xwendk'êro!

S. 10 *1 Aşiqo, deng diket bi zare,*
2 Tu li vê sir̂ê bike pirsyare!
3 We'de hatî silt'an Êzîd, tesmîlî axê feqîra biket t'extê xwendk'are!

S. 11 *1 T'emam bû w'edê dinê,*
2 Hûn bora girêdin çê,
3 Goy r̂eva bû melîk Şêxsin xwedanê[129] *sadiqê*[130]*!*

S. 12 *1 T'emam bû w'edê heqîqetê*[131]*!*
2 Hûn bora girêdin bi t'aqetê,
3 Goy r̂eva bû melik Şêxsin, xwedanê sadiqê û xilmetê!

S. 13 *1 T'amam bû hind û ĥezare,*
2 A'lem bûne ĥusindare,
3 Ewê r̂ojê feqîra li ĥizura silt'an Êzîd mey vedixware!

S. 14 *1 Hind û ĥezar di herete,*
2 A'lem bûne cimlete,
3 We'de wê hatî silt'an Êzî, tesmîlî ax̂ê feqîra biket maş, û berat, û xete!

S. 15 *1 Cêşek r̂abûyî ber berî e'r̂şa,*
2 Silt'an Êzî bi destê xwe ji binî hilweşanda,
3 Dê nijîyar ket şêr Mehmed[132] *R̂eşa.*

S. 16 *1 Ew bû cêşê bilinde,*
2 Siltan Êzî hilweşand bû ji binde,
3 Dê nijyar ket qere şêx Mende[133] *.*

S. 17 *1 Ew bû cêşê mezine!*
2 Silt'an Êzîd hilweşandbû ji bine,
3 Dê nijyar ket melîk Şêxsine.

S. 18 *1 Ew bû cêşê k'ibîre!*
2 Li herdu mila k'êşa bûn şîre,
3 Ewê r̂ojê li nav beyînê sekinî silt'an Êzî, ax̂ayê min û çendî feqîre!

S. 19 *1 Cêşek r̂abû neyî ji qanûne,*

[128] binêr: *zar*
[129] *xûdan*
[130] *sidiq*
[131] *ĥeqîqet*
[132] *Mamed*
[133] *Şêxmend*

2 Şaş p'êça wan wekî ya ferûne,
3 Dewrêş qutik dê wan, k'etin zebûne.

S. 20 *1 Hûn mebêjin dewrêşî qutike,*
2 Herçi e'rdê biçimê li nike,
3 Herçî mêrê li qewlê Şîxadî li deft'era melîk Fexiredîn yî bi şike,
4 Ew dê r̂oja axiretê çî li ĥalê xwe bike!

Em di kêmîn, Şîxadî t̂emame!

7. Qewlê îmanê

şaxê — 1[134]
Bi destûrî Xwedê!

S. 1 *1 Xelqo jîr û zane,*
2 Werin ji minr̂a bidin beyane,
3 K'a îman ya bi çi nîşane?

S. 2 *1 Wextê nifûsa me li dinê diger̂îya,*
2 Min hindek dîtin gedayîye,
3 Biĥesibînin[135]*, wan e'ynat*[136] *çîye?*

S. 3 *1 Biĥesibînin çenda li kêmda,*
2 Hincî îmana xwe bi t'emaya dine da,
3 Ew çî ji r̂izqê dojê r̂a?

S. 4 *1 Ji ya me êzdîya ye xuyaye,*
2 Ne bi hidûm heye, ne bi xewnaye,
3 Bi qelema girtîne û erk'ane.

S. 5 *1 Libsê îmanê hilînin,*
2 T'oqa[137] *silt'an Êzîd nexeyrînin,*
3 Ewa erk'aneke, k'a çendî dimînin?

S. 6 *1 Derewîn heye yê betale,*
2 Û çirke li ba hevale,
3 Bê qîmete li ba extîyare.

S. 7 *1 Wê ilme yê t'eke, wê te kevnîne*[138]*,*
2 Wê te ĥesibîne, wê te ceribîne,
3 K'a k'î direve û k'î dimîne?
4 Sed xwezka[139] *wî be nexeyrîne.*

S. 8 *1 Ew k'î bû berî Adem li e'rda bû?*
2 Bi wî hêvênî, bi çi r̂enga bû,
3 K'î îmam bû, k'î hosta bû?

S. 9 *1 Ji wî hêvênî bi çi r̂engîne,*
2 Bi sadiqe[140]*, û ĥeya*[141]*, û nasîne,*

---

[134] http://bedel.maktoobblog.com/705298/ Bedel feqir Heci: cavkani *Lalish* Duhok org. Ev qewle lêkolînvan û qewilbêjê hêja û qedirgiran (PÎR DÎMA) ji welatê Gurgistanê ji minr̂a şandîyê, em jî li çend malperên înternêtê belavdikeyin, hivîdarîn sud û mifa jê bête wergirtin.
[135] *hesib*
[136] *e'ynet*
[137] *tok*
[138] *kewn*
[139] *xozka*
[140] *sidq*

3 Aşiqin fidawîne.

S. 10 *1 Ew bû siȓa[142] me ya ji mêja,*
2 Adem çêkir, Hewa jêȓa,
3 Beşer çêkir ji cerbêȓa.

S. 11 *1 Hincî borê bet'er bê li xaf kir,*
2 Û ew lê av li beĥrê k'ar kir,
3 Ew xwe ji zuretê Adem ĥesab kir.

S. 12 *1 Miletek heye ne ji Ademe,*
2 Hincî beĥra av tê nema,
3 Dar k'esk bin li gelek ĉema.

S. 13 *1 Ew miletê yî bi mirwete,*
2 Yî bi xîrete, yî bi ibadete[143],
3 Hêvênê wan ji ba milyak'ete.

S. 14 *1 Derewîn heye yî betale,*
2 Yî bê ibadete, yî xeybetk'are,
3 Yî derewîne, yî betale.

S. 15 *1 Heke êkî derewek li ba xwe çêkir,*
2 P'adşê min derd û derman bi heqê wî kir,
3 Ew şikestî bû, xwe li goȓa wî kir.

S. 16 *1 Ber tîkê nexwe ew derware,*
2 Derewê neke, wê belabe,
3 Doje heye bi dupiştk û mare.

S. 17 *1 Xwe bi malê dinê nek'ubrîne,*
2 Moĥt'ac[144] hatin te digo nine,
3 Heke yê bi aqile dewistîne,
4 Heke temak'are, bila heqîyê tîne.

S. 18 *1 Ji temayê şîn berda,*
2 Ji bênamûsî li îman derda,
3 Ĥuk'm heye wê bê te, ser te.

S. 19 *1 Bixebite, xwe jê derîne,*
2 Moĥt'ac hatin li ber te digirîne,
3 Û tu bê ȓecû bûyî, te digo nine,
4 P'adşa ewe diwestîne.

S. 20 *1 Ji ber malê dinê nanivin,*
2 Doje heye wê tê dikevin,
3 Ew t'obekin jê dernak'evin.

S. 21 *1 P'adşayê min e'zman çêkir,*
2 E'rdê Xwedê te'm tê kir,
3 Qasî ĥemûyê ĥuk'm çêkir.

S. 22 *1 Cehnem heye, ye bê xweşîye[145],*

---

141 *heya*
142 *sur*
143 *ebadet*
144 *muhtac*
145 *xoşî*

2 Şewqek têda ne diîsîye,
3 Ji vê bêtir û hindî dîye.

S. 23 *1 Wê wan havêjne nav seqere,*
2 Ewin bê xêrin, bê mehdere,
3 Ewê bê beĥr bin li herdu sere.

S. 24 *1 Li wê ĥebsê nayêt sibehî,*
2 Çend cemed heye jê dernak'evî,
3 Ew bû bazareke te ji xweȓa kirî.

S. 25 *1 Wextê li e'rda te dewr dibirî*
2 Tu çend li xwe bidey sernak'evî,
3 Hevalêt te birine agirê guȓî.

S. 26 *1 Ibadet bike da bi serk'evî,*
2 Bi ȓêda bisekine jê dernekevî,
3 Tu xebîr bûyî te îman kirî.

S. 27 *1 Birme bihuştê*[146] *mêrgekê,*
2 Ȓengê xweş lê hiltê,
3 Ev dinîya ne hêjaye saleke hîngê[147].

S. 28 *1 Ew bihuşt ye e'nzelîye,*
2 Min mêrgek li wê dît bi xweşîye[148],
3 Qesrek tê bû diîsîye.

S. 29 *1 Ew qesre çendîye mezine,*
2 Pênc sed e'rife[149] *tê hene yêt ȓûniştine,*
3 Ew k'î mêr bû digo: «Ser navê mine!»

S. 30 *1 Birme bihuşta Adî ĥewase,*
2 Min li wê dît def û zembîr û oẍler[150] *û şaze*[151],
3 Horî sekinîne hîvîya k'ase.

S. 31 *1 Li bihuştê mêrgek tê bû,*
2 Horiya bin Hena ji ba me bi ȓê bû,
3 Milkê wê li wê mêrgê bû.

S. 32 *1 Li bihuştê mêrg bi nav bûn,*
2 Horî têda zaf bûn,
3 Li hatina e'rda qane nebûn.

S. 33 *1 Li bihuştê mêrg hene t'ijî te'me,*
2 Coyêt avê jê berdane,
3 Şalûl û bilbil li ser dixûnin bi zar û zimane.

T'emametîya vî qewlî li Xwedê û Xwedane!
Em kêmin, û Xwedê t'emame!

şaxê — 2[152; 153]

---

[146] *behişt*
[147] *hingê*
[148] *xoşî*
[149] *xurfe*
[150] *axler* (*aẍeler*?)
[151] *saz*
[152] [29] (417–422) (№ 1703)

S. 1 *1 Îmane, çi nîşane,*
2 Wexta ne e'rd bû, ne e'zmane,
3 Ne dinîyaye, ne binyane.

S. 2 *1 Ne bajare, ne k'inîyaye,*
2 Ne mîr Biraîmê Adame, ne jî Xoȓistane,
3 Berî nod ĥezar sal kanîya Sipî qulbeye[154], xerqe Şîxadî şehdeye[155].

> **S. 1** *1 Îmane, çi nîşane,*
> *2 Ne e'rde, ne jî e'zmane,*
> *3 Ne dinîyaye, ne bajare, ne jî k'inyaye,*
> *4 Ne mîr Birahîmê[156] Adame, ne jî Xoȓistane[157].*

S. 3 *1 Ȓengê îmanê çiye?*
2 K'êlma e'nzelîye,
3 Siȓa[158] şêxê Adîye.

> **S. 2** *1 Ȓengê îmanê ji çiye?*
> *2 K'ilîma e'nzelîye,*
> *3 Navê şêxê Adîye[159].*

S. 4 *1 Şêxê Adî xweyî silt'ane[160],*
2 Nav dik'irê[161] te didim beyane.

S. 5 *1 Beyana nav dik'irê te dideme,*
2 Wexta ne lêh hebû, ne qeleme,
3 Berî nod ĥezar sal ezî cem teme.

> **S. 3** *1 Şêxê Adî xwe silt'ane,*
> *2 Çardeh[162] t'ebeqe[163] e'rd û e'zman dide beyane,*
> *3 Ne lewĥe[164], ne qeleme,*
> *4 Barî nod ĥezar salî cem teme.*

S. 6 *1 Barî nod ĥezar sal ezî wê bûm,*
2 Bê bavî, bê dê bûm,
3 Ezî qudreta P'adşê bûm.

> **S. 4** *1 Barî nod ĥezar salî li wê bûm,*
> *2 Bê bavî, bê dê bûm,*
> *3 Ji qudreta P'adşê bûm.*

S. 7 *1 Qudreta wî P'adşayî,*
2 Dame destê wî hostayî,
3 Miȓa çê kirîye xweşî[165] û şayî.

> **S. 5** *1 Ji qudreta wî p'adşayî,*
> *2 Dame destê wî hostayî[166],*
> *3 Miȓa çê dikir xweşî û şayî.*

S. 8 *1 Xweşî û şayîyê miȓa çê dikirin,*
2 Seyîdo bin Xidiro,

---

[153] [6] (кн.2, стр 49); [3] (194–200)
[154] binêr: *qible*
[155] *şe'deye*
[156] *Brahîm*
[157] *Xurîşan*
[158] *suȓ*
[159] *şêx E'dî*
[160] *sult'an*
[161] *dik'r*
[162] *çarde*
[163] *evek*
[164] *luh*
[165] *xoş*
[166] *osta*

3 Mir̂a anî k'aseke bikiro.

S. 6 *1 Xweşî û şayî çê dikirî,*
2 Seyîdo tuyî bin Xidir,
3 Te da destê min k'aseke buk'ir[167]*,*

S. 9 *1 K'asa mir̂a anî,*
2 Mi xwar pê dizanî,
3 Dame ser ulmekî Qat'anî.

S. 7 *1 Ew k'asa te mir̂a anî,*
2 Wekî min zanî, wekî min vedixwarî[168]*,*
3 Te danîme ser ilmekî[169] *Qat'anî.*

S. 10 *1 Qat'anîya we dibêye,*
2 R̂ê û t'ore erk'aneke çêye,
3 Mehda[170] *nav dik'irê Şerfedînê dîn dibêye.*

S. 8 *1 We Qat'aniya dibihême,*
2 Istûna t'ore erk'anekî çême,
3 Medha[171] *didim nav dik'irê silt'an*[172] *Êzdîd, erk'aneke çême.*

S. 11 *1 Me da nav dik'rê Şerfedînê dîne,*
2 Wê vê dine bive mizgîne,
3 Wê derk'evin xeybetêd terep zêr̂îne.

S. 12 *1 Xeybetê derk'evin,*
2 Eva dinyayê levk'evin,
3 Bedêlê mêra şik k'evin.

S. 9 *1 Ev bedîlê derk'evin,*
2 Ev bedîlê levk'evin,
3 Ev bedîlê mêra şik hevin.

S. 13 *1 Bedêlê mêrayê bivin şike,*
2 Herçê kesê destê xwe damina xerqê Şîxadî mala Adîya bigre,
3 Silt'an Şîxadîyê mirazê wana cem xwe hasil bike.

S. 10 *1 Ev bedîlê mêra bivine şike,*
2 Herça qesta mala Adîya damine xerqe bike,
3 Silt'an Êzdîd mirazê wî cem xwe hasil bike.

S. 14 *1 Dir̂a*[173] *vê beĥrê*[174] *der anî*[175]*,*
2 Ser k'efa destê xwe danî,
3 Lê çêkir xerqekî r̂eşî nûranî.

S. 15 *1 Dir̂a wê beĥrê hinare,*
2 Lê sêwirîn herçar yare,
3 Hadêr gudêra dîwana silt'an Êzîd heve p'are.

S. 11 *1 Dir̂a*[176] *wê beĥrê denare,*
2 Tê seyran herçar yare,
3 Ya Şîxadî, mêra, tê heve p'are.

S. 16 *1 P'adşayê min erk'aneke cor kir,*

---

[167] *bikir*
[168] *vedixar*
[169] *u'lm*
[170] *me da*
[171] *meda*
[172] *sultan*
[173] *dur̂*
[174] *be'r*
[175] *deranî*
[176] *durr*

2 Xerqe e'ynzil der anî,
3 Beynzil ser k'efa destê xwe mor kir,
4 E'wil Êzîdê sor kir,
5 Feqîra pey sefer kir.

S. 15 *1 P'adşayê min erk'an cor kir,*
2 Xerqe E'yn il-Beyzayê derxist, ser k'efa destê xwe mor kir,
3 E'wilde Êzdîdê Sor kir.

S. 17 *1 Pey sefer kirîye feqîre,*
2 Ĥerça xelat kirîye fênîke mîra,
3 Ew jî xelat dike wa mifta, wa k'ilîla.

S. 18 *1 K'ilîl ew miftene,*
2 Destê wa cindîya vedivene,
3 Her pênc ferzê heqîqetê, qasî kêr e'malê me ma şehdene.

S. 19 *1 Tu hin maşî, hin medayî,*
2 Melek' Şîxisin Mistefaye,
3 Ĥemû derdanî bin wefaye.

S. 20 *1 Bin wefaye ĥemû derda,*
2 Ĥerçê kesê heqîya r̂îya silt'an Şîxadî xeverda,
3 Ewan jî ajotîye mezine meydanê melek'an serda.

S. 21 *1 Ewan jî ajotîye mezine meydanê melek'an sere,*
2 Ĥerçê kesê vî qewlî atqat îman baware,
3 Alemetê şêx Fexirê Adîyaye, wê her̂e ĥetanî here.

S. 22 *1 Çi qendîla cîde,*
2 Lê cema' we[177] *bûn mirîde,*
3 Xerqe hat sir̂a silt'an Êzîde.

S. 23 *1 Çi qendîla buk'ir*[178]*,*
2 Dinê bibû dik'ir,
3 Xerqe hat xelata Şêxûbek'ir.

S. 12 *1 Çi erk'aneke dik'ir,*
2 Nav mêra da bû buk'ir,
3 Xerqe hat xelatê Şêxûbek'ir.

S. 13 *1 Çi erk'aneke ev ĥal,*
2 Nav mêra da bû delal,
3 Xerqe hat xelatê şêxê Şelal.

S. 14 *1 Çi erk'aneke neder,*
2 Nav mêra da bû bedel,
3 Xerqe hat xelatê Şemsê T'et'er.

S. 24 *1 Çi qendîla mezine,*
2 Lê cemae' bûn momine,
3 Xerqe hat xelata Şîxsne.

S. 25 *1 Çi qendîla nûrîne,*
2 Nazil biye ezmîne[179]*,*
3 Xerqe hat xelata melek' Şemsedîn, melek' Fexiredîn, melek' Nasirdîn, melek' Sicadîne.

---

[177] *cemwe*
[178] *bik'ir*
[179] *esmîn*

S. 26 *1 Çi qendîla girane,*
2 Nazil biye e'rşane,
3 Xerqe hat xelata mêrane.

S. 27 *1 Xerqe tînin,*
2 Ark'anê ser datînin,
3 Mala Adîya feqîraȓa dişînin.

S. 16 *1 Erk'anekê tînin,*
2 Xerqê Şîxadî ser datînin,
3 Mala Adîyaȓa[180] *dişînin.*

S. 28 *1 Mala Adîya şehdeve,*
2 Kanîya Sipî qulbave,
3 Ya silt'an Şîxadî mêra gotin me ȓonkayî nav dik'irê te heve.

S. 17 *1 Mala Adîya şehdeve,*
2 Kaniya Sipî qubleve[181]*,*
3 Xerqe îmane.

S. 18 *1 Ȓengê îmanê ji çiye?*
2 K'ilîma e'nzelîye,
*3 Navê şêxê Adîye. (*binêr **S. 2***)*

S. 29 *1 Dîwarekî datînim cisne,*
2 T'emam dikim pesne,
3 Bedelek ȓabîye kesî haş kesî nine.

S. 19 *1 Dîwarekî datînim cisne,*
2 T'emam dikim pesne,
3 Dîwarî bi binyaye,
4 Hostayî pêȓa sergidaye.

S. 30 *1 Dîwarekî datînim kêm t'aqete,*
2 Octa yî pêȓa yî heqîqete,
3 Ha bira bidne ĥizêmete.

S. 31 *1 Siȓe mixfî*[182] *dîhar dikirin,*
2 Mişteryê wî qumaşî werin,
3 Werin mişteryê wî qumaşî.

S. 20 *1 Çil qizê beĥrî li wê bû,*
2 Yeke nûranî tê bû,
3 Lal, diȓ anî bû, jê bû.

S. 21 *1 Lal u diȓê wa beĥra,*
2 T'eslîm kirne wa ixtîyara,
3 Deng nake ĥemû şahaȓa.

S. 32 *1 Ĥerçê kesê dest bazî,*
2 P'ê bazî, ziman baz,
3 Ew jî hole xwe mala Adîyaȓa dike k'aş.

S. 33 *1 Ȓokê birme ber p'êp'ira Seratê,*
2 Xerqeyê here busatê,
3 Qalbê ne seveqê xerqe ve,
4 Wê bimîne k'işême'tê.

S. 34 *1 Ȓokê birme ber p'êp'ra nehînê,*

---

[180] *re*
[181] *qul beve*
[182] *nixmî*

2 Xerqeyê herê xezînê,
3 Qalbê ne seveqê xerqe ve,
4 Wê herê te'til cihînê.

S. 22 *1 Siveye, r̂ojê p'ence dane,*
2 Mêr, milyak'eta silavet vedane,
3 Nîşanga silt'an Êzdîd xerqe bûn, r̂û e'rda dimane.

S. 23 *1 Hêvare[183], r̂ojê p'ence dadihiştin,*
2 Mêr, milyak'eta, silavet r̂adihiştin,
3 Nîşanga silt'an Êzdîd xerqe bûn, r̂û e'rda dihiştin.

S. 35 *1 Xitmê nevîya dihatin dubirîn,*
2 Ĥemûşka dêm dijmirîn,
3 Ser xitmê vî qewlî seyîdim Mirsilî[n].

8. Qewlê Nasirdîn[184] — Qewlê îmanê[185] (şaxê — 3)

S. 1 *1 Imane, bi çî nîşane,*
2 Ji berê ne e'rd hebû, ne binyane,
3 Ne ĉiye hebû, ne sikane.

S. 1 *1 Imane, bi çî nîşane,*
2 Wekî ne e'rd hebû, ne e'zmane,
3 Ne beĥr hebû ne binyane,
4 Ne ĉiye hebû, ne sikane.

S. 2 *1 Rê hebû me'rîfet,*
2 Îman hebû t'erîqet,
3 Ewê r̂ojê kaniya Sipî bo mêra dikir qublet.

S. 2 *1 Rê hebû t'erîqete,*
2 Erk'an hebû me'rîfete,
3 Wê r̂ojê silt'an Êzî kaniya Sipî bo mêra kir qublete.

S. 3 *1 Ewê r̂ojê kaniya Sipî dikire qubleta mêrane,*
2 Û ji berî, e'rd û e'zmane,
3 Çendî mediha jê didem nîşane.

S. 3 *1 Ewê r̂ojê silt'an Êzî kaniya Spî kire qubleta mêrane,*
2 Berî e'rd û e'zmana, berî beĥr û binyana, berî ĉiye û sikana,
3 Ya silt'an Êzî çendî ji te diden medih û nîşane.

S. 4 *1 Çendi mediha jê dideme,*
2 Ji berî lewĥ û qeleme,
3 Ji berî Hawa û Ademe,
4 Ya silt'an Êzî, ji berî hingî bi not ĥezar salî ezî li bo[186] teme.

S. 4 *1 Ya R̂ebî, çendî medihe ji te didame,*
2 Berî e'rş û sema,
3 Berî lewĥ[187] û qelema,
4 Berî Hawe û Adema,
5 Berî Îsa û Miryema,
6 Ya R̂ebî, berî not ĥezar sal ez li ba teme.

S. 5 *1 Ya silt'an Êzî, ji berî hingî bi not ĥezar salî ezî li wê bûm,*

[183] *siveye*
[184] [2] (rr. 179–184)
[185] [1] (pp. 83-89); [2] (rr. 171–178)
[186] *liba*
[187] *loh*

2 Ez neyî ji bab bûm, neyî ji dê bûm,
3 Ez dayîm li ber k'erema mewlê bûm.

S. 5 *1 Ya silt'an Êzî, berî not ĥezar sal ez li wê bûm,*
2 Ne ji babê bûm, ne ji dê bûm,
3 Li ber xilmeta mewlê bûm.

S. 6 *1 Ez birme ber k'eremeta wî Îlahî,*
2 Daname ber destê wî hostayî,
3 Yê ji mir̂a kirî xweş û şahî.

S. 6 *1 Dibirime ber k'eremeta wî mewlayî,*
2 Didame destê wî hostayî,
3 Ji mer̂a çê dikir xweşî û şahî.

S. 7 *1 Yê xweş û şayî ji minr̂a kirî,*
2 Te ez birme ser t'erîqeta melikê faxirî,
3 Hingî min zanî tu Xidirî, yî bi Xidirî.

S. 7 *1 Xweşî û şahî ji mer̂a çê dikirî,*
2 Dibirime ser t'erîqeta melikê faxrî,
3 Xidiro bin Xidirî.

S. 8 *1 Hey Xidiro, yî Xidir,*
2 Te k'asek da min buk'ir,
3 Min vexwar bi navû dik'ir.

S. 8 *1 Hey Xidiro, bin Xidir,*
2 Te k'asek da min buk'ir,
3 Min vexwar bi nav dik'ir,
4 Dibirime ser ilmekî faxr.

S. 9 *1 Te k'asek ji minr̂a anî,*
2 Min vexwar weke te dizanî,
3 Te ez birme ser ilmê Qat'anî.

S. 9 *1 Te k'asek ji minr̂a anî,*
2 Min vexwarî weke tu[188] *dizanî,*
3 Ez dibirime ser ilmê Qat'anî.

S. 10 *1 Qat'anî we dihbême,*
2 Bi me'rîfet û erk'anê yî çême,
3 Da bideyn medihêt e'zîz melik Fexiredîn divême.

S. 10 *1 Ji Qat'aniyê dihbême*[189]*,*
2 Ol, û erk'an, me'rîfeta bi r̂ême,
3 Medihêt e'zîz melik Fexiredîn divême.

S. 11 *1 Da bideyn medihêt e'zîz melik Şerfedîne,*
2 K'engî dê ji minr̂a êtin mizgîne,
3 Ewî r̂ojê, dê derk'evit xîveta t'ereb zêr̂îne.

S. 11 *1 Da bidem medihêt e'zîz Şerfedîne,*
2 Wê k'engê bo me yêt mizgîne,
3 Dê derkevit x̌eybeta t'eref zêr̂îne.

S. 12 *1 Ewê r̂ojê xîveta t'ereb*[190] *zêr̂în dê derk'evî,*
2 Ewê r̂ojê dinîya dê lêk k'evî,
3 Ewê r̂ojê sinetxane dê li xwe şik k'evî.

S. 12 *1 X̌eybeta t'ereb zêr̂în dê derkevî,*
2 Ev dinîya dê lêk k'evî,

---

[188] *tû*
[189] *dibêm*
[190] *teref*

3 Sinetxane dê li xwe[191] bi şik k'evî.

S. 13 *1 Ewê r̂ojê sinet li bo dêmînit bi şike,*
2 Û kesekî ber benda Xaliqe,
3 Qesta damana xerqê Şîxadî bike.

S. 13 *1 Sinetxane dê li xwe bibe şike,*
2 Hincî kesê bendeyê Xaliqe,
3 Wê qesta damana silt'an Şîxadî bike.

S. 14 *1 Şîxadî bi xwe îmanê,*
2 Çî beĥreke girane,
3 Xewasa dir̂ jê înane.

S. 14 *1 Silt'an Şîxadî bi xwe îmane,*
2 Beĥra wî beĥreke girane,
3 Xewasa dir̂[192] jê înane.

S. 15 *1 Xewasa jê înabû dir̂e,*
2 Kesekî di ber p'adşê xwe bi hevsir̂e,
3 Dê ji wê beĥrê derînin dir̂e.

S. 15 *1 Xewasa jê înabûn dir̂e,*
2 Hincî kesê bi P'adşayê xwer̂a hevsir̂e,
3 Ewî ji beĥra der anî bû dir̂e.

S. 16 *1 Dir̂ ji wê beĥrê der înin,*
2 Û silt'an Êzî li ser k'efa xwe danîn,
3 Jê çêkirin t'ac[193] û hile û xerqêt nûranî.

S. 16 *1 Silt'an Êzî dir̂ ji beĥra deranîn,*
2 Şîxadî li ser k'efa deste xwe danîn,
3 Je çêkir t'ac û hile[194], xerqê r̂eşî nûranî
4 Dibirin ser xwer̂a danîn.

S. 17 *1 P'adşayê min erk'an kirî jore,*
2 Xerqe kirî more,
3 Dereca xerqe wa li jore,
4 Berk' kir[195] silt'an Êzîdê minî Sore.

S. 18 *1 Şîxadî wê bê bi erk'ane,*
2 Kirî li jore, xerqe anî kirî more,
3 Xerqe libasê silt'an Êzîdê minî Sore.

S. 19 *1 Silt'an Êzîdê min xerqe li berk' kir,*
2 T'acekî r̂eşî qudretî nûranî li ser kir,
3 Feqîra li pê sefer kir.

S. 20 *1 Li pê sefer kirî feqîra,*
2 Hincîyê li nefsa xwe biket êqsîre,
3 Bê şik dêçite pêş dîndara mîre.

S. 21 *1 Ji wê têne xware,*
2 Li ber sekinî herçar yare,
3 Me di damana xerqê Şîxadî hebit p'are.

S. 17 *1 Ji bana hatbû r̂edaye,*

[191] *xo*
[192] *dur*
[193] *tanc*
[194] *çile*
[195] *berkir*

2 Şêxê Ȟesenî Mistefaye[196]*,*
3 Silt'an Êzî li ȟemû derdayî mifaye.
S. 22 *1 Ji banî hatî r̂edaye,*
2 Şêxê Ȟesenî Mistefaye,
3 Belê, P'adşê min silt'an Şîxadî li ȟemû derday mifaye[197]*.*

S. 18 *1 Ya silt'an Êzî, mife'tê te wê li hamû derda,*
2 Me ji kelîma te xeber da,
3 R̂êya melika dabû bi serda.
S. 23 *1 P'adşayê min silt'an Şîxadî mifa bû li ȟemû derda,*
2 Hincîyê bi k'ilîma P'adşayî xeberda,
3 Ewan r̂êya meleka bi ser da.

S. 19 *1 R̂êya melika dabû bi sere,*
2 Hincîyê bi ol û erk'anêt Şîxadî bêtin bawere,
3 Mala Adîya t'erîqeta her û here.
S. 24 *1 R̂êya meleka, me dabû sere,*
2 Hincîyê bi ol û erk'ana xerqê Şîxadî bêtin bawere,
3 Mala Adîya t'erîqeta me, her û here.

S. 20 *1 Nebêjin mala Adîya çîye,*
2 Hey koro, te ĉav sipîye,
3 Te hay ji manîya[198] *xerqê Şîxadî nîye,*
4 Çima dibêjî xerqê Şîxadî çengek zergûze[199] *û lepek hirîye!*
S. 25 *1 Mebên mala Adiya k'îye,*
2 Hey koro ĉav sipîye,
3 Te haj manîyê xerqê Şîxadî nîye[200]*,*
4 Cema'[201] *dibêjî: hindek zergûz û lepek hirîye*[202]*?*

S. 26 *1 Hey koro ĉav sipîye,*
2 Tû nizanî manîya xerqê Şîxadî çîye,
3 Dibêjin manîya xerqê Şîxadî çengek zergûz, lepek hirîye.

S. 21 *1 Hey koro, zergûz more,*
2 Dereca xerqê Şîxadî wa li jore,
3 Dua' li wî libsî, ya silt'an Êzîdê minî Sore.
S. 27 *1 Hey koro, yî kore,*
2 Xerqe hirîye, zergûz more,
3 Dereca xerqê Şîxadî wa li jore,
4 Xerqe libasê Êzîdê minî Sore.

S. 22 *1 Çî erk'anekî qewîye,*
2 Hir bû li nav wan welîye,
3 Ew erk'ana şêxê Adîye[203]*.*
S. 28 *1 Ewe erk'ana qewîye,*
2 Dahir bûn di nêv ewlîye,
3 Ewe erkana şêxê minî Adîye.

S. 23 *1 Çî erk'anekî cîde,*
2 Dahir buwe li nav wan mirîda,

---
[196] *Mustefa*
[197] binêr: *mifade*
[198] binêr: *me'nî*
[199] *zergur*
[200] *niye*
[201] *cima*
[202] *hiriye*
[203] *Edî*

3 Ew erk'ana silt'an Êzîde.

S. 29 *1 Ewe erk'ana cîde,*
2 Dahir bû di nêv mirîda,
3 Ewe erk'ana silt'an Êzîde.

S. 24 *1 Çî erk'anekî mezine,*
2 Dahir buwe li nav wan momine,
3 Ew erk'ana melik Şêxsine.

S. 30 *1 Çî erkana mezine,*
2 Dahir bû nav momine,
3 Ewe erk'ana melik Şêxsine[204]*.*

S. 25 *1 Çî erkanekî buk'ir,*
2 Û li dinê bûye dik'ir,
3 Ew erk'ana Şêxûbek'ir.

S. 31 *1 Ewe erk'ana buk'ir,*
2 Li dinîyayê bûye navû dik'ir,
3 Ewe erk'ana Şêxûbek'ir.

S. 26 *1 Çî erk'anekî nûrîne,*
2 Û dahir li nav wan zergûne,
3 Ew erk'ane Şemsedîn û melik Fexiredîne.

S. 32 *1 Ewe erk'ana nûrîne,*
2 Dahir bû di nav zergûne,
3 Ewe erk'ana melik Fexiredîne[205]*.*

S. 33 *1 Ewe erk'ana bi hinere,*
2 Dahir bû di nêv babzere,
3 Ewe erk'ana Şêşimsê T'et'ere.

S. 27 *1 Hun xerqa binin,*
2 Û erk'anê li ser deynin,
3 Û hun bi feqîrar̂a bişînin,
4 Feqîr sere xwe pê bi hilînin.

S. 34 *1 Hûn xerqeyî bînin,*
2 Erk'an li ser deynin,
3 Ji feqîrara bişînin,
4 Da feqîr bi serê xwe hilînin.

S. 28 *1 Mala Adîya şehdeye,*
2 Û kaniya Sipî kire qulbeye[206]*,*
3 Cinsê me yî ji axêye.

S. 35 *1 Feqîra hilanî xerqeye,*
2 Mala Adîye şehdeye,
3 Cesedê me ji axêye,
4 Kaniye Sipî qubleye.

S. 36 *1 Dîwarek danî cesne,*
2 E'sas havête ji besne,
3 E'zîzê min ji vê dine kesî hoy ji kesî nine.

S. 29 *1 Çî dîwarek çêbû bi nejine,*
2 Heke e'sasa te ji bine,
3 Ji ew paş, p'êl û mewcêt giran ji ber naçine.

---

[204] *Şêx Sin*
[205] *Ewe erk'ana Şêşims û melik Fexredîne*
[206] binêr: *qible*

S. 37 *1 Dîwarek jê binijine,*
2 E'sas havêtê ji bine,
3 Her gêl û mejîyê giran, zên û zêde bibine.

S. 30 *1 Heke e'sasa te ne ji binîyane,*
2 Li ber diçin p'êl û mewcêt girane,
3 Xwedan li axretê ji ber yî sefîle, yî sergeȓdane.

S. 38 *1 Dîwarê ne ji binîyane,*
2 Bi serda tên mewc û p'êlêt girane,
3 Li ȓoja axiretê Xûdan li berî sefîlî sergeȓdane.

S. 31 *1 Çî coyekî buk'ir,*
2 Û li dinê bûye dik'ir,
3 E'silê coyî sikir.

S. 39 *1 Hostayê minî buk'ir,*
2 Li dinîyayê bûye nav dik'ir,
3 E'silê coyê heye sikir.

S. 32 *1 Çî coyeke ȓast meydane,*
2 Dibêji me we gelî birane,
3 Amanetê[207] *we dikem şêx Mendê Fexirane.*

S. 40 *1 Coyeke û ȓast meydane,*
2 Bêjme we ji xwedane,
3 Amaneta we li gel mala şêx Mandê Fexirane.

S. 41 *1 Hûn bipirsin ev ȓoj babek,*
2 Ev dinîya se'at û gavek,
3 Mala Adîya ȟemû navek.

S. 33 *1 Hun birayîêt min werin,*
2 Û siȓêt mixfî[208] *dahir kirin,*
3 Muşterîyê qumaşî werin.

S. 42 *1 Mala Adîya hûn werin,*
2 Siȓêt mixfî dahir kirin,
3 Muşterîyêt qumaşî hûn werin.

S. 34 *1 Werin muşterîêt qumaşî,*
2 Û nezanî nedene serk'aşî,
3 Da ȟemû e'melêt we neçine dîwana silt'an Êzî bi belaşî.

S. 43 *1 Hûn werin muşterîyêt vî qumaşî,*
2 Pê nezane, hûn nedin serkaşî,
3 Da ȓoja axiretê kul û e'melê we neçit belaşî.

S. 44 *1 Bêjme we xwedanêt maşa,*
2 Pê nezane nedine ser kaşa,
3 Da ȓoja axiretê kul û e'melê we neçit belaşe.

S. 45 *1 Ȓast bajone qap'ê,*
2 Bi ȓastî ȓêya Xwedê bigirin,
3 Bikin xilmetê, bik'êşin ibadetê,
4 Şîxadî maş û berate bide êzdîyê Şerqê û Şamê, hazir û guhdêra ji xizîna qudretê.

T'emametîye vî qewlî ji xwedanî!
Em di kêmin, Xwedêyî t'emame!

[207] *êmanet*
[208] *muxfî*

Ȓehme li dayî û babêt guhdara[209]!
Em di kêmin, Xwedê û Şîxadî di t'emamin!

9. Qewlê diȓa[210]

S. 1 *1 Êzdanê min wê ji enzelê zemana,*
2 Xwedîyê ȟemû dem û hêwana,
3 Xaliqê çendî diȓ û cana,
4 Li nav e'zmana heye zor diȓe û mek'ana.

S. 2 *1 Li nov e'zmana heye zor diȓe û e'rde,*
2 Melik Fexiredîn ji we xeberde,
3 Ilm got û qafî bi serde.

S. 3 *1 Ilm got û bi serde qafe,*
2 Li nav e'zmana heye zave,
3 Zor ax, û ber, û xunave.

S. 4 *1 Zor ax û ber û diȓe,*
2 Bi qudreta Êzdanê bi siȓe,
3 Her diȓekê navek li sere.

S. 5 *1 Her diȓek li ser nîşana,*
2 Zor gewhar û mercana,
3 Li ba Xwedê ȟemû e'yana.

S. 6 *1 Li ba Xwedê e'yane bi zara,*
2 Bi nav, û nîşan û misqala,
3 Diȓa Zer agire û agir di bara.

S. 7 *1 Diȓa Zer agirê sore,*
2 Cî girt li e'zmanê jore,
3 Şewq avête diȓê li dore.

S. 8 *1 Diȓa Zer bi seransere,*
2 Dixumxume beȟrê agire,
3 Şev û ȓoj navemire,
4 Bi dewran dewran here hile.

S. 9 *1 Dewran dewran dihilêtin,*
2 Bîna agirî ji wê têtin,
3 Diȓa Zer agir û p'êtin.

S. 10 *1 Diȓa Zer ji qudretê mekinî,*
2 Li e'zmanî diȓê cî girt û sekinî,
3 Diȓa Sor û Sipî li diȓê di bezinî,
4 Sal bi sal beȟrê bi av û hesinî.

S. 11 *1 Sal bi salû seransere ,*
2 Diȓa Zer nûre li bere,
3 Ya Sipî e'mbar dike û digêȓe,
4 Şevê tarî dikem zelêle.

S. 12 *1 Şevê tarî diken ȓonahîye,*

[209] *gohdar*
[210] *Laliş* № 36, 2012 (rr. 60–63) Belevkirin: E'dnan Xêravaî. https://ru.calameo.com/books/00251831720d66ffd52cf

2 Dir̂a Sipî jî wa diger̂îye,
3 New jî li dir̂ê ya Sor bi mehîye.

S. 13 *1 Dir̂a Sor wa li hewaye,*
2 Bi qudreta Xwedê r̂awestaye,
3 Ya bi av, û ax, û ber, û baye.

S. 14 *1 Dir̂a Sor bi seransere,*
2 Heriya bi ger̂e û girovere,
3 T'ijî av, û ax, û agir, û bere.

S. 15 *1 Av û ax, û agir, û ber, li ser sekinî,*
2 Li nav axê berê yasinî,
3 Li nav beĥrê beĥra bayî mekinî.

S. 16 *1 Beĥra bitir li nav beĥra ave,*
2 Jor mexlûq tê hene bi nave,
3 Bi qudreta Xwedê r̂uĥ diberde t'ebave.

S. 17 *1 Bi qudreta Êzdanê e'nzelîye,*
2 Wa li e'zmana jor beĥrê dîye,
3 Li wan cemede ji e'wil ĥeta bi dawiye.

S. 18 *1 Ji e'wil ĥeta bi axir tarîye,*
2 Wa li e'zmana jor ax, û av, û ber dîye,
3 T'uxmê nebat li wêne diîsîye.

S. 19 *1 T'uxmê nebat ne diîsî bi êksere,*
2 Li nov e'zmana heye zor ax, û av, û bere,
3 Li wêne bû t'uxmê ĥeywan û beşere.

S. 20 *1 Li wêne bû bi yek care,*
2 Dir̂a Sor ye maldare,
3 Av, û ax, û bayî, û agir disp'are.

S. 21 *1 Av û ax, û bayî û agire.*
2 Dir̂a Sor ya bi xerze ji ba kire,
3 Çendî muxliq pê bi xatire.

S. 22 *1 Çendî muxliq pê xinê bûn,*
2 Dir̂a Sor ji e'nzelî demê bûn,
3 Û çendî dir̂ li dine bûn,
4 Ĥemû bi qudreta Xwedê bûn.

T'emametiya vî qevlî li nave Xwedêyê her û her hebûyî!
Em di kêmin, û xwedê t'emame!

10. Qewlê sir̂a[211]

S. 1 *1 Ew bû sir̂a ji pêş.*
2 Cayîze em li wê sir̂ê biken t'eftêş.
3 Da li pê we xilet nebe cêş.

S. 2 *1 Ew sir̂a bi xêr,*

[211] [2] (pp 247–251)

2 Cayîze em li wê siȓê biken îstexbêr,
3 Ewê siȓê ez kirim cuwanmêr[212]*.*

S. 3 *1 Ew siȓa li min dike leze,*
2 Wê siȓê Elî hinarte ẍeze,
3 Li pê wê siȓê diçim eze.

S.4 *1 Ew siȓ min dilezîne,*
2 Ew siȓ min bi xasaȓa digehîne,
3 Ew siȓ dê min dorîne.

S. 5 *1 Ew siȓ li ber dore astenge,*
2 Li ber wê siȓê hiltê mange,
3 A'lem bi navê wê siȓê bange.

S. 6 *1 Seyîdî Nesîm xwe bi wê siȓê didorande,*
2 Ĥisênî Ĥelac sere xwe li ȓêya silt'an Êzî ȓecimande.

S. 7 *1 K'î dibêje ew siȓ derewe?*
2 Bi wê siȓê ȓon bûn ȓoj û şeve,
3 Wê siȓê p'êk şîrîn kirin Adem û Hawa.

S. 8 *1 Ew ẍafilêt xafe*[213]*,*
2 Li wan Sipî bin herdu ĉave,
3 Ẍafil di korene, nizanin ewê siȓê Hawa kire bûk, Adem zava.

S. 9 *1 Şirotîya wê siȓê heye,*
2 Bi heqî her eveye,
3 Bi şira ne ĥewceye

S. 10 *1 Bi wê siȓê têtin barane,*
2 Bi wê siȓê şîn dibit dare,
3 Bi wê siȓê dik'emile çendî behare.

S. 11 *1 Ewê siȓê xweş kirin dem û ĥeywan,*
2 Ew e'ynatek da dîwan,
3 Şerab ço kirin ji mêwan,
4 Xelqê vexwar, pê dibûne ĥeyran.

S. 12 *1 Ewê siȓê got û me jê xeber da,*
2 Ewê siȓê çar k'itêb nazil kirine e'rda,
3 Ew siȓ mifade[214] *li ser cîqas derda.*

S. 13 *1 Ew bû siȓa k'ibîr,*
2 Cayîze em li wê siȓê bibin xebîr,
3 Wê siȓê çar k'itêb nazil kirine e'rda,
4 T'ewrat, Misĥef, Zembûr, Încîl.

S. 14 *1 Ew bû siȓa ji pêş,*
2 Cayîze em li wê siȓê biken t'eftêş
3 Ewê siȓê, mîr Birahîm ji Xoȓistanê îna Lalişê, kire dewrêş
4 Wî t'erik dan jin, û mal, û mêş.

S. 15 *1 Zor bi wê siȓê digehiştin,*
2 Dilê wan ji mêl û mûhbeta silt'an Şîxadî dip'eristin,

---

[212] *ciwamêr*
[213] binêr: *xav*
[214] *mife'et*

3 Ew çon, jin û mal di dewsda hiştin.

S. 16 *1 Zora ew siȓ xeyale*[215]*,*
2 Zora t'erk kirin male,
3 Ew çun û axret kirin xeyale.

S. 17 *1 Ora male xwe t'erk kirin,*
2 Hûn ȓêya Şîxadî çak bikin,
3 Da hûn bi silametî ȓabûhirin.

S. 18 *1 Ew siȓa p'iȓ t'emene,*
2 Cayîze em ser û male xwe lê bidene,
3 Ewê siȓê bi gawira[216] *şîrîn kirin seneme.*

S. 19 *1 Ew siȓa p'iȓ ĥesabe,*
2 Ewê siȓê navdar kirin Mekke û K'abe,
3 Wê siȓê p'êk şêrîn[217] *dikirin pis û baba.*

S. 20 *1 Zora li wê siȓê dikir pise,*
2 Ewê siȓê şirîf kirin Mekke û K'abe,
3 Ewê siȓê p'êk şîrîn dikirin bab û pise.

S. 21 *1 Ew siȓa jîr nedere,*
2 Ewê siȓê e'ynatek da Avdelê Omere,
3 Ewê siȓê şemewin xuliqand ji bere.

S. 22 *1 Ew bû siȓa bi xêr,*
2 Cayîze em li wê siȓê biken îstexbêr,
3 Wê siȓê nefesêt birsî[218] *kirine t'êr.*

S. 23 *1 Ewê siȓê t'êr kirin nefesêt birsî,*
2 Zora li wê siȓê dipirsî,
3 Qesit kirne beĥra, bi telbeya nebîy Unisî[219]*.*

S. 24 *1 Ew siȓa bûkir,*
2 Ewê siȓê şefqet li zora dikir,
3 Ewê siȓê şêx Zêndîn ji Lalişê hinarte Misir.

S. 25 *1 A'şiqo yî felek,*
2 Min zor dîtin gelek,
3 Ev nezanî me şandiye wegarandiye merk'eb û k'elek.

S. 26 *1 Aşiq deng diket bi nehîne,*
2 Xasa pê hatî bawerî û êqîne,
3 Ẍafil[220] *di korene û beĥr tê nine.*

Em kêmîn, û Şîxadî t'emame!

11. Qewlê k'asa[221]

[215] *xîyale*
[216] binêr: *k'afir*
[217] *şirîn*
[218] binêr: *birçî*
[219] *Onis*
[220] *xafil*
[221] [2] *Qewlê mewlê me* (rr. 945–952)

S. 1 *1 Ji qewlê mewlê me,*
2 Heȓe destûrê bide xulême,
3 Ez[222] medihê k'asa divême.

S. 2 *1 Ev[223] bû k'asa ji muĥbetê,*
2 Hincîyê P'adşayê min nuqtekî[224] ji wê k'asê didetê,
3 Sed xwezke min bi wê be, bi wê suhbetê.

S. 3 *1 Ew bû k'asa baqî,*
2 P'adşayê min di navda bû saqî,
3 Dilo tu çendî muştaqî!

S. 4 *1 Dilo tu çendî k'eserî,*
2 Hincîyê nuqtekê ji vê k'asê vedixwerî,
3 Şikraniya wê k'asê mabû li serî.

S. 5 *1 Ji berî nekirbû tu nijîyare,*
2 Qalbê Adem p'êẍember nekirbû dehare,
3 Mêra ji muĥbetê nedera wê k'asê vedixware.

S. 6 *1 Qalbê Adem p'êẍember nijî,*
2 Nûra muĥbetê hat û tê diqendilî,
3 Ȓuĥ hat û tê wetinî.

S.7 *1 Li wê k'asê dayê mersumê ȓedayê,*
2 Ȓuĥ hat û gehayê.

S. 8 *1 Ew k'asa nûrîne,*
2 Adem p'êẍember ji dil û eşq û êqîne,
3 Lew cinsetê wî geȓiyabû goşt û xûne.

S. 9 *1 Adem p'êẍember ji wê k'asê vedixwar û vedijîya,*
2 Mest bû, dihejîya,
3 Goşt lê huȓî, xûn lê digeȓîya.

S. 10 *1 Adem p'êẍember ji wê k'asê vedixware,*
2 K'eremeta[225] wê k'asê dihate dîyare,
3 Lew Adem bêhinijî, pê dibû siware.

S. 11 *1 Ew k'as bi Adem p'êẍember xweş tê,*
2 K'eremeta wê k'asê hat û digehiştê,
3 Ewê k'asê Adem bire bihuştê.

S. 12 *1 Şehîd p'êẍember ji wê k'asê dibeste,*
2 Wî ne p'ê hebû, ne deste,
3 Silt'an Êzî ȓonayêk di ber wî jî dixiste.

S. 13 *1 Şehîd p'êẍember ji wê k'asê vedixware,*
2 K'eremeta wê k'asê dihate dîyare,
3 Lew harîya bin ĥena bora dihinare.

S. 14 *1 Çî horîyeke çêye,*
2 Bi k'eremeta wê k'asê Ĥeşem û Qurêş jêye.

---

[222] *em*
[223] *ew*
[224] *nuxte*
[225] *keramet*

S. 15 *1 Ew bû ȟerfa ji pêş,*
2 Cayîze em li wê ȟerfê biken t'eftêş,
3 Ewê ȟerfê ji hev kirin Ĥeşem û Qurêş.

S. 16 *1 Ĥeşem û Qurêş ji hev dikire,*
2 Qal û qîl çêdikire,
3 Silt'an Êzî bi şîrê heqîyê ji hev dikire.

S. 17 *1 Ew k'as da nebîy Nuȟ,*
2 K'eremeta wê k'asê lê dibû suȟ,
3 Ewî ji ava t'ofenê xilas dikirin gelek ȓuȟ.

S. 18 *1 Ew k'as da Birahîme,*
2 Malê wî, malekî zorî, zavî, e'zîme,
3 Da bi ȓêya yekî K'erîme.

S. 19 *1 Da ȓêya yekî Celîl,*
2 Nuqitek nazil bû ji qendîl,
3 Nav lê dane Birahîm Xelîl.

S. 20 *1 Birahîm Xelî ji wê k'asê vedixware,*
2 K'eremeta wê k'asê dihate bale,
3 Lew li wan sarbû nare.

S. 21 *1 Bi qudreta Ȓehmane,*
2 Nebîy Simaîyîl vexwarî ji k'asa girane,
3 Lew qudreta wî nazilî bû berane.

S. 22 *1 Ew k'as da Dawide,*
2 K'eremeta wê k'asê we dîte,
3 Lew li dest nerm dibû ȟedîde.

S. 23 *1 K'eremeta wê k'asê bi Dawid ȓakirî,*
2 Ne ȟewcayî "ebadetan"[226] *û agirî,*
3 Bi destê xwe ço dik'irê; xurde û zirî.

S. 24 *1 Ew k'asa K'ibîre,*
2 Silêman p'êẍember vedixwar, pê dibû mîre,
3 Hêcet[227] *hebû hem gustîle "hengustîle".*

S. 25 *1 Qudreta Ȓehmane,*
2 Silêman p'êẍember vedixwar ji k'asa girane,
3 Lew ȟuk'm dikir li ins û cins û çendî cane.

S. 26 *1 Ew k'as ji Mûsaȓa dihate,*
2 K'eremeta wê k'asê we der hate,
3 Lew ji Mûsaȓa nazilî[228] *T'ewrate.*

S. 27 *1 Mûsa vedixwarî jêye,*
2 Û k'eremeta wê k'asêye[229]*,*
3 Lew Mûsa bû k'ilîmçîyê Xwedêye.

S. 28 *1 Îsa ji wê k'asê vedixwarî,*
2 K'eremeta wê k'asê dihat û dihedirî,

---

[226] *ibudetan*
[227] *ĥêcet*
[228] *nizilî*
[229] *k'asê*

3 Încîl bora di nazilî.

S. 29 *1 Ew k'as da Îsa,*
2 Vedixwar wî û hindirîse,
3 Ji e'rda fiȓî, ço e'zmana di lîse.

S. 30 *1 Ûsivê nebîya ji wê k'asê vedixwarî,*
2 K'eremeta wê k'asê dihate dîyarî,
3 Li wan ȓon bûn çar ĉavêt tarî.

S. 31 *1 Da di Aqube, da Zelîxa mehbube,*
2 Li wan ȓon bûn ĉav û dil û qilube.

S. 32 *1 Eyub p'êẍember vedixwarî ji wê xemrayê,*
2 P'adşayê min sebireke we didayê,
3 Îlahiyo, tu yî Hadêrî, tu yî Nadir, tu yî Qadirî,
4 Sebirekî bide me, em pê bisebirin,
5 Ĥeta ev dev bi goştê ga…[230]

S. 33 *1 Ew k'as da Ûnisê ȓeqasî,*
2 Çil şev û ȓojî ma li binê beĥrê, zigê masî,
3 Ĥeta Xwedê xwe bi haq nasi.

S. 34 *1 Ew k'as da bin Mensure*[231]*,*
2 Xewasî[232] *li beĥrêt k'ûre*
3 Silt'an Êzî yî nêzîke, neyî dûre.

S. 35 *1 Ew k'as da seyîdî Nesîmîye,*
2 K'eremeta wê k'asê we dîye,
3 Wî hayî ji gurîyana sere xwe nîye.

S. 36 *1 Seyîdî maş fere,*
2 K'afira girwandbû seransere,
3 Ji eşqî wê k'asê nalînek jê nedihatin dere.

S. 37 *1 Ew k'as da nebîy Zekerîye,*
2 K'eremeta wê k'asê dîye,
3 Wî hayî ji birîna mişarê nîye.

S. 38 *1 Wan biȓî û kire dualî,*
2 K'eremeta wê k'asê dihate dîyarî,
3 Ji eşqa wê k'asê nalîyekê ne dinalî.

S. 39 *1 Wan biȓîbû gişte,*
2 K'eremeta wê k'asê hat û digehişte,
3 Sed xozike min bi wê ȓuĥê be, Xwedê yî li pişte.

S. 40 *1 Birahîmê leg ji wê k'asê vedixware,*
2 K'eremeta wê k'asê dihate dîyare,
3 Ĥeta legê, ser serî firandin ew teyare.

S. 41 *1 Çil ȓojî diruste,*
2 Wî ne dixwar, ne diniviste,
3 Ĥeta legê, teyarî ser serî vediguhiste.

---

[230] binêr: Qewlê ĥezarû yek nava S. 32.2 *Ĥeta wî derbî, goştê gîyanê min xwarî*
[231] *miswur*
[232] *ẍewisî*

S. 42 *1 Çil r̂ojî bi hijmare,*
2 Wî ne dikir û ne dixware,
3 Ĥeta legê ser serî firandin ew teyare!

S. 43 *1 Çil r̂ojî li vê bû,*
2 Mahikeke[233] xasa lê bû,
3 Ĥeta legê teyar li ser serî cihê bû!

S. 44 *1 Ew k'as da mîr Birahîmî Ademane,*
2 Wî vedixwar ji k'asa girane,
3 Lew wî t'erk kir Xor̂istane.

S. 45 *1 Wî t'erk kir Xorsa,*
2 Nedera xwe da xasa,
3 Buwe r̂ênasek ji wan r̂ênasa.

S. 46 *1 Ew k'as da E'merî bin Xetabe,*
2 Ewî dikuştin dayî û babe,
3 Ne jêr̂a xêre, ne sewabe.

S. 47 *1 Elî ji wê k'asê vedixware,*
2 K'eremeta wê k'asê dihate bale,
3 Lew şîrê qet'ilê bora dihinare.

S. 48 *1 Bi qudreta Qadirî,*
2 Elî bi sê xelata xelat kirî,
3 Fetme, û Zulfeqar, û dindilî.

S. 49 *1 Ew k'as da Ebabekir,*
2 Wî vedixwarî ji k'asa bi navû dik'ir,
3 Lew nebîy Meĥemed bi sedîqê xwe kir.

S. 50 *1 Ew k'as da nebîy Meĥemede,*
2 Vedixwarî ji k'asa sir̂ û cehde,
3 Bûwe p'êẍemberê yekî il-Semede.

S. 51 *1 Ew k'as da Êzdîne mîre,*
2 Li dine û axretêyî xebîre,
3 Silt'an Êzî t'eslîm kirin Şems û Fexirêt mîre.

S. 52 *1 Ew k'as da Şemsê Êzdîne,*
2 K'ilît û mifte bi destê wine,
3 Çu girtin û berdan bêyî Şêşims nine.

S. 53 *1 Ew k'as da Şêxûbek'ir,*
2 Yî şîrîne[234] weke şekir,
3 Şîxadî ew k'erem li gel te kir,
4 Lew cîyê te li ba xwe kir.

S. 54 *1 Ew k'as da şêx Berkate,*
2 Xelat kirî bi ĥeft xelata,
3 Ji e'rda fir̂î ço semawata.

S. 55 *1 Ew k'asa cîde,*
2 Hatîye bo mirîda,

[233] *meĥik*
[234] *şirîn*

3 Ew k'asa silt'an Êzîde.

12. Qewlê t'exte[235]

S. 1 *1 P'adşê min t'extê nûrê çêkir,*
2 P'adşê min mesken çêkir,
3 P'adşê min seyîrî û seyîran lêkir,

S. 2 *1 T'extê Melikê[236] K'ibîr,*
2 T'extê lê dibû ew mîr,
3 Ewî alim, ewî besîr.

S. 3 *1 T'extê Melikê Elîf,*
2 Nûr gehişte herçar t'eref,
3 Sir̂ê daye mang û sedef.

S. 4 *1 T'extê Melikê Cebare,*
2 P'adşayê min tarî û r̂onayî înane xware,
3 Xasa pê bestibû firware.

S. 5 *1 T'extê lê dibû ew silt'an,*
2 P'adşayê min tarî û r̂onayî dane e'rd û e'zman,
3 Xasa pê bestibû îman.

S. 6 *1 P'adşayê min li nav t'extê xweyî bi sir̂a,*
2 P'adşayê min xwedanê[237] ilmê[238] p'îr̂e,
3 P'adşayê min muĥibê melekê ĥur̂e.

S. 7 *1 Ew qewlekî bi nîşane,*
2 P'adşayê min li nav t'extê xwe girtibû mek'ane,
3 P'adşayê min muĥbê xwedan îmane.

S. 8 *1 P'adşayê min li nav t'extê xwe yekî Ekbere,*
2 Li ba wî dihatin nûr û nedere,
3 P'adşayê minî dahire li ĥemû dera.

S. 9 *1 P'adşayê min li nav t'extê xwe yê, eĥmere,*
2 Ji ba wî dihatin nûr û nedere,
3 P'adşayê min dizane çi heye li ĥemû dera.

S. 10 *1 P'adşayê min li nav t'extê xwe yê mixfî bû,*
2 Li ser zarê ĥemû xasan û nebiyan bû,
3 Ĥeca me Zimzim û qublet bidor û koniya Sipî bû.

S. 11 *1 P'adşayê min li nav t'extê xwe yê amine,*
2 Melik[239] Fexiredîn xadime,
3 Ĥeca me k'af ,û mix̂ar, û Qublet il-Bidor[240] û Zimzime.

S. 12 *1 Ew t'extê ji muĥbetê,*
2 P'adşayê min wê li wê coqetê
3 P'adşayê min wê li wê suĥbetê.

---

[235] https://ru.calameo.com/read/0025183175daa83339ace
[236] *melek*
[237] *xudan*
[238] *alim*
[239] *melek*
[240] *qublet bidor*

S. 13 *1 Çi suĥbeteke baqîye,*
2 T'extê nûr, û şev, û r̂oj li ser sekinîye,
3 Ĥeca me k'af, û mix̂ar, û Zimzim, û qublet bidor, û koniya Sipîye.

S. 14 *1 Suĥbeta her ĥeftane,*
2 T'extê nûr, û şev, û r̂oj, û heyîv li ser destane,
3 Şerab li tiĥûr k'asa wane.

S. 15 *1 P'adşaye û her ĥeft melek vêre,*
2 T'extê nûr, û şev, û r̂oj, û heyîv, û sitêra,
3 P'adşayê min şerab bi xwe digêre.

S. 16 *1 P'adşayê min li nav t'extê xwe Melik li e'r̂şe,*
2 T'extê nûr, û heyîv, û şev, û r̂oj geşe,
3 P'adşayê min cî danî Lalişe.

S. 17 *1 P'adşayê min r̂oj kirîye geşe,*
2 T'extê nûr, û heyîv, û şev, û r̂oj pê dibûn geşe,
3 P'adşayê min danî berê r̂eşe.

S. 18 *1 P'adşaye û her hefr melek vêre,*
2 E'r̂şek e'firandibû[241] *li jore,*
3 Mifte Şems û Fexire.

S. 19 *1 P'adşayê min û her ĥeft melekên k'afûne,*
2 E'r̂şek e'firandibû bê stûne,
3 Mifte Şems û Fexirê zergûne.

S. 20 *1 E'rd û e'zman bi hevre dêminin,*
2 T'extê nûr, û şev, û r̂oj, û heyîv, li ser disekinin,
3 Mifte Şems û Fexiredînin.

S. 21 *1 Dergehên e'zmanan yî zerin,*
2 Mifte Şems û Fexirin,
3 Aşiq berzê şayî û qederin.

S. 22 *1 Dergehên e'zmamnan yî zêrînin,*
2 Mifte Şems û Fexiredînin,
3 Aşiq berzê şayî û mizgînin.

S. 23 *1 Çend k'êlimêt*[242] *min digot ji dir̂ê*[243] *ne,*
2 Yarên mixfî di hêne,
3 Bo min hemua li r̂ê ne.

S. 24 *1 Çend k'êlimêt*[244] *min digot ji teĥiyatin,*
2 Yarên mixfî hatin,
3 Bo min hemu xelatin.

S. 25 *1 P'adşayê min li nav t'extê xwe yî eĥmere,*
2 Dinîya ber fitile, ger̂e,
3 R̂enge zêde hatine dere.

S. 26 *1 Ev qewlekî bi nîşane,*

---

[241] *afirandbû*
[242] *kîlîmêt*
[243] *dur̂*
[244] *kelîmêt*

2 P'adşayê min li nav t'extê xwe girtibû mek'ane,
3 P'adşayê min muĥbê xwedan îmane.

S. 27 *1 P'adşayê min yê xebîre bi vê r̂ayê,*
2 E'rşek e'firandbû wê diniyayê,
3 Cehwer dabû ji beyîzayê.

S. 28 *1 P'adşayê min yî xebîre bi vê inyatê,*
2 E'rşek e'firandbû r̂uyê kinyatê,
3 Cehwer dabû ji beyîzayê.

S. 29 *1 P'adşayê min li nav t'extê xwe bû ji ewilî,*
2 Mûsa û Îsa xemilî,
3 P'adşayê min, tu sîqala dila.

S. 30 *1 P'adşayê min li nav t'extê xweyî bi k'ereme,*
2 Berî muxliqane û çend deme,
3 Ewî da ademî r̂uĥ û deme.

S. 31 *1 P'adşayê min sîqala dila,*
2 Dest ji r̂êya xwe me hêla,
3 Daneye nivîsîn ji ẍafila[245].

S. 32 *1 Danêye nivîsîn ji lenge,*
2 Yî xebîrbe ji ĥemû r̂enge,
3 Da zebênî bite nekin cenge.

S. 33 *1 P'adşayê min yî buk'ir,*
2 Li dine û alemê kiriye dik'ir,
3 Ezîzê min, tu dizanî te çikir.

S. 34 *1 P'adşayê min yî buk'irîn bû,*
2 Li ĥemû e'rdan yî, sekinî bû
3 Li ĥemû defteran serê xitmê bû.

S. 35 *1 Ji qewlê şêx Fexirê Adiya,*
2 P'adşayê min yî Bêrîye,
3 Yi dahire li ĥemû cîya.

S. 36 *1 Ew qewle, qewlekî bi qiriyare,*
2 Mifta ĥeftî qewlî bi hijmare,
3 Em nînin, û Xwedê yî dehare.

13. Qewlê beĥra[246; 247; 248]

S. 1 *1 R̂ojekê ez fikirîm,*
2 Dama bûm, ĥeyrîm,
3 Li beĥreke k'ûr seyrîm.

S. 1 *1 R̂ojekê difikirîm şevan û r̂oja,*
2 Damamekê digrim li ber xweda.

S. 1 *1 R̂ojekê difikrîm, şevan û r̂oja,*
2 Damamekê digrim li ber xweda.

[245] *xafil*
[246] Ji qewlên dewrêş Qat'anî [2] (гг. 222–227)
[247] http://www.ezdixandi.com/forum/38-298-1
[248] http://yeziden.de/285.0.html (целью сопоставления даный кавл приведен без корректуры)

S. 2 *1 Çî beĥreke k'ûre,*
2 Sibĥane ji te Melikê[249] Ẍefûre,
3 Serefê vê beĥrê bi sae'tayî dûre.

S. 3 *1 Çî beĥreke pane,*
2 Sibĥane ji te Melik il-R̂ehmane,
3 Serefê vê beĥrê neyî xweyane[250].

S. 4 *1 Çî beĥreke mezine,*
2 Qendîleke nûranî diîsîyê li bine,
3 Çar co jê diçine.
S. 2 *1 Çi beĥreke mezine,*
2 Qendîleke jî bê bine,
3 Çar cewê jê çûne.
S. 2 *1 Çi beĥreke mezine,*
2 Qendîleke je bê bine,
3 Çar cewê jê çûne.

S. 5 *1 Çî beĥreke xase,*
2 Ya k'ûre, bê qiyase,
3 R̂ik'ineke û çar e'sase[251].
S. 3 *1 Çi beĥreke qeyase,*
2 R̂ik'ineke, çar e'sase,
3 Çar e'sase r̂ik'ineke xaliqê xase,
4 Xaliqê xasê dîwanê Şîxadî ku zivete libase.
S. 3 *1 Çi beĥreke qeyase,*
2 R̂ukineke çar asase,
3 Çar e'sase r̂ukneke,
4 Xaliqê xasê dîwanê Şîxadî ku zivete libase.

S. 6 *1 Çî beĥreke ĥede,*
2 Sibĥane ji te Melik il-Semede,
3 Me bi şêxê xwe[252] medete[253].
S. 4 *1 Çi beĥreke bê ĥede,*
2 P'adşê mêrayî Semede[254],
3 Medeta şêxê xwe me,
4 Zor medihê şêxê xwe dideme.
S. 4 *1 Çi beĥrek bê ĥede,*
2 Padşê mêrayî semede,
3 Medeta şêxê xwe me,
4 Zor methê şêxê xwe didime.

S. 7 *1 Çî beĥreke emîqe,*
2 P'adşê min lê girt şifîqe[255],
3 Ji dûr tîne nizîke.
S. 5 *1 Çi beĥreke emîqe,*
2 P'adşê mêrayî şifîqe,
3 Dûr bûm, hatime nêzîke.
S. 5 *1 Çi beĥreke emlîqe,*
2 Padşê mêrayî şiblîqe,

---

[249] *melek*
[250] *xoyan*
[251] *esas*
[252] *xo*
[253] *meded*
[254] *semend*
[255] *şufîq*

3 Dûr bûm, hatime nêzîke.

S. 8 *1 Ji dûr me tîne kinare,*
2 Mowc[256] *têne me dijware,*
3 Me bi şêxê xwe haware.
S. 6 *1 Dûr bûm, hatime kinara,*
2 P'êl didame du cara.
3 Hewara şêxê xwe me,
4 Zor medihê şêxê xwe dideme.
S. 6 *1 Dûr bûm, hatime kinara,*
2 Pêl didame du cara,
3 Hewara şêxê xwe me,
4 Zor methê şêxê xwe didime.

S. 9 *1 Haware şêxê xwe me,*
2 Çendî mediha jê dideme,
3 Min li wê dî e'rş û seme.

S. 10 *1 P'adşê min li wê e'rş kir,*
2 Neqaşê çendî neqaş kir,
3 Dû cindîya qubet feriş kir.
S. 10 *1 P'adşê min e'rş dikir,*
2 Ferş dikir, nexşê xwe dadanî,
3 Neqaşê hûr lê dikir.
S. 10 *1 Padşê min erş dikir,*
2 Ferş dikir, nexşê xwe datanî.

S. 11 *1 Du cindîya dir̂ek digêr̂a,*
2 Hûh şehde bin ji Xwedê r̂a[257]*,*
3 Her zerbeke mala Adîya yanzde ĥezar zerb vê r̂a.
S. 11 *1 Du cindîya r̂imek digêr̂andin,*
2 Wan cindîya r̂ime digêr̂andin,
3 Hûn şehde bin boy kinarê Xwedêr̂a
S. 11 *1 Du cindîya rimek digêr̂an din,*
2 Wan cindîya rim digêran din,
3 Hûn boy kinarê xwedêra şehde bin.

S. 12 *1 P'adşê min zelpek têda,*
2 Donzde ĥezar silavet ber vedida,
3 Nav dik'irê silt'an Êzdîdê min dergekî dir̂ê r̂a.
S. 12 *1 Padşê min zelpek te da,*
2 Donzde ĥezar silavet ber vedida,
3 Nav dikirê sultan Êzda yê min dergekî durê ra.

S. 12 *1 Min li wê dî bacarek,*
2 Navda hebû darek,
3 Li ser sekinî siwarek.
S. 7 *1 Minê dîye beĥrek,*
2 Ort'ê da heye dîwarek,
3 Ser sekinîbû şêresiwarek.
S. 7 *1 Minê dîye beĥrek,*
2 Ortê de heye dîwarek,
3 Ser sekinîbû şêreswarek.

S. 13 *1 Li ser sekinî ew mîre,*

[256] *moc*
[257] *Xudê*

2 Xewle kirin ew feqîra,
3 Wê diken r̂aw û t'egbîre.

S. 8 *1 Minê dîye emanek,*
2 Xewle dibû feqîrek,
3 Ew jî dikir r̂ay û tedbîrek.

S. 8 *1 Minê dîye emanek,*
2 Xewle dîbû feqîrek,
3 Ew jî dikir raw û tivdîrek.

S. 14 *1 Çî mîrekî minî mezine,*
2 Xwedanê[258] yanzde ĥezar qewşene,
3 Tîpêt giran ji ber diher̂ine.

S. 9 *1 P'adşê minî mezine,*
2 Xwedanê yanzdeh cotên qewşine,
3 Nifûsê wan leşkerê giranva diçûne.

S. 9 *1 Padşê minî mezine,*
2 Xwedanê yanzde cotin, qoşine,
3 Nifûsê wan leşkerê giranva diçûne.

S. 15 *1 Bacareke û çar sir̂in[259],*
2 Tê hene yanzde xendekêt k'ûrin,
3 Ĥeft di tarîne, çar bi nûrin.

S. 16 *1 Fikirîm li wêye,*
2 Derge yeke, sê r̂êye,
3 Dayîm yek diçe û têye.

S. 17 *1 Dergehekî e'yane,*
2 K'ursîyeke bi şeş p'êyîne,
3 Qendîleke û çar ĉirane.

S. 13 *1 T'imê yekî ji wan yî r̂ûniştîye, dudî jî yê pîyane,*
2 Dilê minî ji wanve e'yane,
3 Fitîleke çar ĉirane.

S. 13 *1 Tim yekî ji wan yî rûniştîye, dude ji ya pîyane,*
2 Dilê min yî ji wan ve eyane,
3 Fitîleke çar çirane.

S. 18 *1 Çar ĉira û fitîlek,*
2 Dû menber û qendîlek,
3 Heşt derge û k'ilîlek.

S. 14 *1 Çar ĉirayê fitîlekê,*
2 Ĥeft dergene k'ilîmekê.

S. 14 *1 Çar çirayê fitîlekê,*
2 Ĥeft dergene k'ilîmekê.

S. 15 *1 Yanzdeh xendeqayî k'ûre,*
2 Ĥeft tarîne, çar nûrînin.

S. 15 *1 Çi bajarekî çar sûre,*
2 Yanzde xendeka yî kûre,
3 Ĥeft tarîne, çar nûrîne.

S. 19 *1 Fikirîm bi nedere,*
2 Melik Şêxsin sekiniye[260] ser menbere,
3 Wê dixûne herçar deft'ere.

---
[258] *xudan*
[259] *şurin*
[260] *r̂uniştîye*

S. 19 *1 Hûn xwedanê nedera,*
2 Melik Şêxsin sekiniye ser menbera[261]*,*
3 Vedike qewla, dixwîne deft'era.

S. 18 *1 Hûn xwedanê nedera,*
2 Melek Şêysin sekiniye eşkera,
3 Vedike qewla, dixwîne deftera.

S. 20 *1 Qat'anî û menberin,*
2 K'itêbin û deft'erin,
3 Bejneke û çar beşerin.

S. 16 *1 Qadî menberin,*
2 K'itêbe, deft'erin,
3 Rikneke çar beşerin.

S. 16 *1 a. Qadî menberin,*
1 b. Cindî serwerin,
2 K'itêbe, defterin,
3 Rukneke çar beşerin.

S. 21 *1 Herçar beșer bi loĥk[ê],*
2 Herdû bi teysek[ê],
3 T'eba kirin derek[ê].

S. 17 *1 Çar beşerê r̂ik'inekî,*
2 Du ta min dîne cîkî,
3 Nav dik'irê silt'an Ezdîdê min hildan, avîtine sûkî[262]*.*

S. 17 *1 Çar beşerê ruknekî,*
2 Du ta min dîne cîkî,
3 Nav dikrê sil'tan Ezda min hildan, avêtine sîkî.

S. 22 *1 Herçar yarêt t'ebane,*
2 Ĥerfeke li nav yanzde ĥerfane,
3 Dido r̂uniștine, dayîm yek ji p'êyane,
4 Waĥid li qehar yek ji wane.

S. 23 *1 Sae'ta biden xebera,*
2 Bêjin qewla, bixunin deft'era,
3 Da hûn jî bibin xwedan nedere.

S. 24 *1 Sae'ta biden ĥisêba,*
2 Bêjin qewlan, bixunin k'itêba,
3 Bo xwedan e'cêba.

S. 25 *1 Qat'anî çend manîyî digotin,*
2 Dayî yeke[263]*, çar dotin,*
3 Ji Ya Sîn[264] *da hate gotin.*

S. 19 *1 Ĥerfa navê wê Ya Sîne,*
2 Yek wan Mekke, yek Medîne,
3 Xwezilko[265]*mi bizanbîya k'î e'rdîne.*

S. 26 *1 Ya Sîn û me'rîfete,*
2 R̂uniștina wan meĥbete,
3 Vexwerina wan șerbete.

S. 27 *1 Wan li wê zû kir,*

[261] *member*
[262] *sîk*
[263] *dayîre*
[264] *basin*
[265] *xazilko*

2 Bi k'as û cenbeqî kir,
3 Lew xasa li wir qebul kir.

S. 28 *1 Wan li wir suhbet kir,*
2 Bi k'as û muĥbet kir,
3 Lew me li dû loqet kir,

S. 29 *1 Gelî bira ĥeta hûn li wêne,*
2 Derheqê ẍafila mebêne,
3 Ew jî benda xwedêne.

S. 30 *1 Mebêjin derheqa ẍafila,*
2 Xof[266] û tirs bin ji ĥemû dila,
3 Da r̂oje axretê jî bibin xwedanê malan û mezela.

S. 31 *1 Ji qewlê dewrêş Qat'anî,*
2 Şîxadî beĥre, jê diçun co û kanî,
3 Çune ber nûra R̂ehmanî.

S. 32 *1 Xweş[267], xweş bûn, ẍafil di kore bûn,*
2 Bi r̂êya Şîxadî û melik Şêxsin ne dizanî,
3 Li ser hole sekinîye dewrêş Qat'anî.

S. 20 *1 Dewrêş Qat'anî çar manîyî[268] digotin,*
2 Bang da — nayêne gotinê,
3 Axiretê — nayêne firotinê.

S. 19 *1 Dewrêş Qat'anî çar manî digotin,*
2 Bandê nayêne gotin,
3 Axretê nayêne firotin.

T'emamya vî qewlî li Xwedê û xwedanî!
Em di kêmin Xwedê t̂emame!

14. Qewlê ilmê nadir[269]

S. 1 *1 P'adşa[270] li naw dir̂ê li xewle bû,*
2 Ne e'rd hebû, ne e'zman bû,
3 Ne ĉîya, ne sikan bû,
4 Bawerî navek jê Xweda[271] bû.

S. 2 *1 P'adşa di nav dir̂êda bû,*
2 Bi giranî sê ĥezar û se nav li xwe[272] danî,
3 Navek jê bawerî pê anî.

S. 3 *1 Xwedê bawerî çêkir,*
2 Not û neh r̂eng pêr̂a vir̂êkir,
3 Bi wê baweriyê xwe jî nava dir̂ê cihêkir.

S. 4 *1 P'adşa li dir̂ê ger̂iya,*
2 Av jê weriya,
3 Bû beĥr pengiya.

[266] *xov*
[267] *xaş*
[268] *me'nî*
[269] [1] *Dua' bawerîye* (rr. 104–106)
[270] *pedşa*
[271] *Xuda*
[272] *xo*

S. 5 *1 P'adşa sê diȓ çêkiriye,*
2 Bi wê baweriyê li nava beĥrê daniye,
3 Her not û neh ĥezar salî darek jê mek'anê wîye.

S. 6 *1 Ew bû dara bi nav ẍewa,*
2 Serî li xwar ȓehêt wê li hewa,
3 Melek'a ȓahişt nûra li serê sera P'adşa êk jê ewe.

S. 7 *1 Ew bû dara bi nav ẍeware,*
2 K'ok li hewa serî li xware,
3 Ji qudretê av vedixware,
4 Bi baweriyê xerqe kirin nijyarê.

S. 8 *1 Bi baweriyê xerqe nijyar kirin,*
2 Not û neh erk'an ser kirin,
3 Ji ew paş melek'a bawer kirin.

S. 9 *1 Melek'a bawerî pê anîn,*
2 Xerqe birin li ser xwera danin,
3 Ji ew paş melek'a şehda û îmanêt xwe pê anîn.

S. 10 *1 Bawerî ȓastîye,*
2 Xulqandin ga û me'siye[273],
3 Zergûz û mîye,
4 Hêvênê[274] wan çêkirin ji kaniya Spiye.

S. 11 *1 Bi bawerîyê ȓik'inê e'rd û e'zmana daniye,*
2 Ĥeft t'ebeqe e'rd û e'zman li ser pişta gay û me'siye.

S. 12 *1 P'adşa bawerî û ȓastî danîn li nav melek'a,*
2 Bi wan ava kirin çardeh t'ebeqe,
3 P'adşa heqe û nave wî Heqe.

S. 13 *1 Melek' fikirîn,*
2 Li êk û du êwirîn,
3 Bi wê baweriyê li beĥra ilm[275] seyirîn,
4 E'rd çêkirin, e'zman li ser ȓa nijinîn,
5 Bi nave Xwedê şikirîn.

S. 14 *1 P'adşayî bawerî kir k'oka not u neh nave,*
2 Melek hatin hindave,
3 Xulqandin meha qer mek'anê wê mêrga bi xûnave.

S. 15 *1 P'adşayî bi baweriyê ȓuĥ nijyar kirin,*
2 Li qendîla kirin,
3 Piştî not ĥezar salî li e'rda dahir kirin,
4 Dilê melek'a pê şahî û şa kirin.

S. 16 *1 Bawerî serê ĥemû xêra,*
2 Melek'a sema qanûnî li e'zmana digêȓa,
3 Momin bi wê baweriyê gehiştin dîwana Cebêra.

S. 17 *1 Momin bi wê bawerîyê e'mel çêne,*

---

[273] *masî*
[274] *hêvên*
[275] *e'lm*

2 Bi şev û r̂ojê li xilmeta Xwedêne,
3 Aşiq bê serin, bê destin, bê p'êne,
4 Li virin, ji wê têne.

S. 18 *1 Ew bûn melek'êt ber bedîle,*
2 Ji wan ço şewq, şemal û nûre.

15. Qewlê Bê û Elîf[276]

S. 1 *1 Bê û Elîf[277] — t'extê nûrî sedef,*
2 P'adşê min li navdayî bi xef.

S. 2 *1 P'adşê min li navdayî mixfî bû,*
2 Ew bi xwe[w]a xwe r̂azî bû,
3 Hêj kevn neye dahir bû,
4 Ew bi xwe[w]a xwe nasî bû.

S. 3 *1 Ew bi xwe dip'araste[278],*
2 Muĥbet her yek û heste,
3 Ew nûr bû bi xwe dip'araste.

S. 4 *1 P'adşê min nûr bû, nûr hate,*
2 Aşiq — Celîle, me'şûq[279] — Celale,
3 Mêr dipirsî ew ĥale.

S. 5 *1 Mêra dipirsîbû ew sir̂e,*
2 Mêr ĥeyrane bi xwer̂a,
3 P'adşê min bi xwe e'firand bû dir̂e.

S. 6 *1 P'adşê min bi xwe e'firand dir̂a Beyzaye,*
2 Mêr neder pê daye,
3 Jê çêkir şêxê Ĥesen il-Mustefaye.

S. 7 *1 Da bideyn mediha dir̂a Spiye,*
2 K'asek jê die'firiye[280],
3 Ew bi xwe bû xwe r̂aziye.

S. 8 *1 Berî Mişûre, berî Xete,*
2 Berî qeleme, berî heqîqete,
3 Mêr nasî bû ew muĥbete.

S. 9 *1 Muĥbeta ji wêye,*
2 Heqiqeta me ji wê hewdêye,
3 Dayî mirîda dot û dêye.

S. 10 *1 Dayî r̂eda da, dotê r̂eda neda,*
2 Nav xasêt Şîxadî bû usfete,
3 Dayî li dotê şehde da.

S. 11 *1 Dayî mirîde, dot dêye,*
2 Bêjine min, k'î ji berî k'êye?

---

[276] [1] (pp. 71–73).
[277] *elêf*
[278] *diperiste*
[279] *maşoq*
[280] *hefiriye*

S. 12 *1 Ji e'wil Beyza li berê,*
2 Zerîyê bê Ehmerê,
3 Bêje min k'î ji beĥrê[281]*.*

S. 13 *1 Sibĥane ji te sibĥanî,*
2 Nebiya qedem hilanî,
3 Serwerê ewliya nav pêdanî.

S. 14 *1 Serwerê ewliya dahir bû.,*
2 Şîxadî bin Musafir bû,
3 Mêra li pê Ellahû Ekber bû.

Em di kêmin, Xwedê yî ťemame!

16. Qewlê Qere Ferk'an

şaxê — 1[282]

S. 1 *1 Çî sibeyeke sewda bû,*
2 Ĥal li me p'eyda bû,
3 Ji e'wil û axir P'adşa li minî xweya[283] *bû.*

S. 2 *1 Çî sibeyeke xweşe*[284]*,*
2 Dane dest min Xeteke R̂eşe,
3 Go: «Ya derwêş[285] *k'erem bike, P'adşa te dixûnite e'rşê».*

S. 3 *1 Çî sibeyeke sore,*
2 Dane dest min Xetekî bi more,
3 Go: «Ya dewrêş k'erem bike P'adşa te dixûnite jorê».

S. 4 *1 Çî sibeyeke bi xilûre,*
2 P'adşayê min bo min nazil kiribû ilm û berat û Xet û Mişûre,
3 Go: «Ya dewrêş k'erem bike P'adşa te dixûnite jorê».

S. 5 *1 Çî sibeyeke bi qîmete,*
2 P'adşayê min bo min nazil kiribû ilm û berat û Xete,
3 Melik Fexiredîn pêş P'adşê xwe vediweste, pisyarekê jê dikete.

S. 6 *1 Melik Fexiredîn pêş P'adşê xwe vediweste, pisyarek jê kirî:*
2 «Ilahiyo, tuyî Wehidî, Qahirî,
3 Ji berî binyane e'rda, ji berî e'zmane, ji berî mêra, ji berî melek'a, muĥbeta[286] *bi teȓa çêbû, te çî jê çêkirî?»*

S. 7 *1 P'adşa dibêjitê: «Fexiroyê minî faxire,*
2 Cewaba te li min lêzim û fere,
3 Ji berî binyane e'rda, ji berî e'zmana, ji berî mêra, ji berî melek'a, muĥbeta min dip'arasť[287] *xerqeye».*

S. 8 *1 Melik Fexiredîn pêş P'adşê xwe vediweste,*
2 Ewî p'ê danabû ser p'ê, dest danabû ser deste,

[281] *berê*
[282] [1] (pp. 94–103)
[283] *xoye*
[284] *xoşe*
[285] *derweş*
[286] *mihbet*
[287] *diperist*

3 Go: « Eseh cewaba baxoyê mine diruste,
4 Be'dî ĥeft sal muĥbeta baxoyê min çêbû, ma bê p'ereste».

S. 9 *1 P'adşa deng diket bizare,*
2 Dir̂ mewicî bûwe beĥre,
3 Ticara û wan çêbû xerqe kirine çare,
4 Be'dî not ĥezar sala li qendîlê kir û veşare,
5 Ji nû paş dahir kirin herçar yare.

S. 10 *1 Dahir kirin herçar yarêt zergûne,*
2 E'silzade, Şîxadî û melik Şêxsine, Nasirdîne û Sicadîne,
3 Ewan ev dinîya bi k'ar tîna.

S. 11 *1 Ewan ev dinîya tîna bi k'are,*
2 Dir̂ mewicî, bûwe beĥre,
3 P'adşa û herçar yare li merk'ebê dibûn siware,
4 Seyrîn herçar kinare,
5 Li Lalişê sekinîn, gotin: «Eve Heq[288] ware».

S. 12 *1 Heq war sekinîn.*
2 P'adşaye min hêvên havête beĥrê, beĥr dimeyînî,
3 Duxanek jê duxunî, her ĥeft[289] e'zman pê nijinî.

S. 13 *1 Melik Fexiredin dibêjitê: «P'adşa weye,*
2 E'rş û k'ursîy k'efa teye,
3 Te bi çî erk'anî kaniya Sipî bo mêra dikire qublete?»

S. 14 *1 We dibêjit P'adşayê minî nûraniye: «Fexire û silt'an Êzîye,*
2 T'ac û hil ser sere xwe daniye,
3 Li birke kaniya Sipî hilaniye,
4 Ji nû paş mêra şehda û îmana xwe pê anîye.

S. 15 *1 Melik Fexiredin pirsyarek[290] ji P'adşayê xwe dikeye:*
2 «E'zîzê min dê bo min bêjî r̂astiye,
3 K'a hêvênê kaniya Sipî ji çîye?»

S. 16 *1 P'adşa dibêjitê: «Fexiro yî be'îde,*
2 Ilmdarekî ilmê cîde,
3 Heke tû pirsyara hêvênê kaniya Sipî ji min dikî,
4 Hêvênê kaniya Sipî ji her û here».

S. 17 *1 P'adşa dibêjitê: «Fexiro, tarî û zulmete,*
2 Wahid li qehar heqîqete,
3 Miftê Şîxadî pê vedibit kaniya Sipî,
4 Bo mêra dikire qublete».

S. 18 *1 Melik Fexiredîn pirsyareke dî ji P'adşê xwe dikete:*
2 «E'zîzê min, tû xaliqê minî her û here,
3 Ji berî binyana e'rda, ji berî e'zmana, ji berî mêra, ji berî milyak'eta, xerqe bi destê k'î mêrî çê dikire?»

S. 19 *1 P'adşa dibêjitê: «Fexirê mino yî faxire,*
2 Cewaba te li min lêzim û fere,
3 Ji berî binyana e'rda, ji berî e'zmana, ji berî mêra, ji berî milyak'eta[291],

[288] *Heq*
[289] çar
[290] *pisyar*

min xerqe bi destê silt'an Êzî çê dikire».

S. 20 *1 Melik Fexiredîn pirsyareke dî ji P'adşê xwe dikire:*
2 «E'zîzê min, tu xaliqê minê her û herî,
3 Ji berî binyana e'rda, ji berî 'eztnana, ji berî mêra, ji berî milyak'eta[292]*,*
xerqe bi destê k'î mêrî dikire bere?»

S. 21 *1 P'adşa dibêjitê: «Fexirê minî faxire,*
2 Cewaba te li min lêzim û fere,
3 Ji berî binyana e'rda, ji berî e'zmana, ji berî mêra, ji berî milyak'eta[293]*,*
min xerqe bi destê Êzî dikire bere».

S. 22 *1 P'îrê xerqê min silt'an Ezîde,*
2 Manîyeke[294] *be'îde,*
3 Atqata min û çendî mirîde.

S. 23 *1 Silt'an Êzî p'îrê xerqê mine,*
2 Atqata min u çendî momine,
3 Bînaya herdu ĉavêt mine.

S. 24 *1 Silt'an Êzî dest havête qendila qudretê, diȓek deranî,*
2 Silt'an Şîxadî ser k'efa xwe danî,
3 Jê çêkir t'ac û hil û xerqêt nûranî,
4 Dane dest xasêt Şîxadî, di ber xwe kirin weke tû dizanî.

S. 25 *1 Di ber xwe dikirin ew siȓe, ew xerqeye,*
2 Bi silt'an Êzî den şehdeye,
3 Ji nûra wan kişifî berê sibeye.

S. 26 *1 Berê sibê ji nûra wan kişifî,*
2 E'rd û e'zman t'êk ȓeçivî,
3 Mêr li wehdaniyê ȓûniştin,
4 Heq ȓêya Şîxadî û melik Sêxsin hevȓa diaxivtin.

S. 27 *1 Mêr li wehdaniyê ȓûniştin,*
2 Heq ȓêya Şîxadî û melik Sêxsin hevȓa xeberda:
3 «Belê e'zîzê min, tû mife'tî ser çiqas derda,
4 Bi çî erk'anî jêk vekirin e'zman û e'rde?»

S. 28 *1 «Belê, Fexiro min e'rd û e'zman ji yek kire,*
2 Min heyv û ȓoj navda dahir dikire,
3 Min ev meclîsa bi navê Şîxadî û melik Sêxsin ava kire».

S. 29 *1 P'adşa dibêje: «Fexiro, min xuliqandin şev û ȓoje,*
2 Min nav dana bihuşt[295] *û doje,*
3 Min melik Fexiredîn dikire heyv, melik Şemsedîn dikire ȓoje».

S. 30 *1 Melik Fexiredin pirsyareke dî ji P'adşê xwe dikire:*
2 «Te ev bihuşta xweş ava dikire,
3 Eve çî dojeye pêş miqabilî wê diêwire?»

S. 31 *1 P'adşa dibêjitê: «Fexirê mino yî faxire,*
2 Cewaba te li min lêzim û fere,

---

[291] *milka*
[292] *milketa*
[293] binêr: *behişt*
[294] binêr: *me'nî*
[295] *behişt*

3 Min ev doje bo wan ava dikire yê bi r̂ojê sê care bi nave Tawisî melek' dik'ifire».

S. 32 *1 Melik Fexiredîn pirsyareke dî ji P'adşê xwe dikire:*
2 «Te ev bihuşta xweş ava dikire,
3 Eve çî Adem bû navda diêwire?»

*C.***33** *1 P'adşa dibêjitê: «Fexiro p'ir̂ wesfete,*
2 Min ji Adem vavartibûn ĥeftî û du milete,
3 Û heştî ĥezar xulyaqete».

S. 34 *1 Ewan ĥerfa ji pêş,*
2 Cayize li wê ĥerfê biken t'eftêş,
3 Jê kirin Ĥeşem û Qurêş.

S. 35 *1 Ĥeşem û Qurêş jê kirin,*
2 Qal û qîr nav dahir kirin,
3 Silt'an Êzî şîrê heqiyê jê kirin.

S. 36 *1 Qurêş bi navê silt'an Êzî têt bawerî û îmane,*
2 Belê e'zîzê min te da ĥerfa k'afiran û misilmana[296]*,*
3 Te bo wan nazil kir T'ewrat, Zembûr, Încîl û Qura'ne,
4 Sinetxane dê bi çî înit bawerî û îmane?»

S. 37 *1 Wê dibêjit P'adşayê min xwedan erk'ane:*
2 «Belê Fexiro, dê nazilî e'rda kem qewl xerqana,
3 Da sinetxane[297] *pê bêt şehde*[298] *û bawerî îmane».*

S. 38 *1 Melik Fexiredin ji P'adşê xwe diket pirsyare:*
2 «Navê teyê şîrîn[299]*, yî şîrîn*[300] *extiyare,*
3 Dê bi çî erk'ane qewl û xerqa nazil keye e'rdane?»

S. 39 *1 Wê dibêjit P'adşayê minî nûraniye:*
2 «Mêşe û zergûze û mîye,
3 Hêvênê hersêka ji kaniya Sipîye».

S. 40 *1 P'adşa dibêjit: «Fexiro nava mîhê û zergûzê dê çêkim xerqeye,*
2 Feqîr dê ken berxoye,
3 Sinetxane dê pê înit bawerî û şehdeye.

S. 41 *1 Qewl û xerqe t'efsîl dikire,*
2 Nazilî e'rda dikire,
3 T'esmîlî melik Fexiredin dikire,
4 Melik Fexiredin t'esmîlî xasêt Şîxadî dikire,
5 Xasêt Şîxadî pê hatibû şehde û bawere».

S. 42 *1 P'adşê min zergûz t'efsîl dikire,*
2 Nazilî e'rda dikire,
3 T'esmîlî melik Fexiredin dikire,
4 Melik Fexiredin t'esmîlî xasêt Şîxadî dikire.

S. 43 *1 Xasêt Şîxadî tesmîlî feqîra dikire,*
2 Feqîra xerqêt xwe pê r̂eş dikire,
3 Sinetxane pê hatibû şehda û bawere».

---

[296] *bisilman*
[297] *sunetxane*
[298] *şade*
[299] *şîrin*
[300] *şirîn*

S. 44 *1 P'adşayê min ȟuk'mê*[301] *xwe p'ir hosa,*
2 Da nav mêra û nefesa,
3 Da destê p'îra fitre û zeka,
4 Da destê şêxa bisk û meqese.

S. 45 *1 P'adşê min bi ȟuk'mê xwe Ẍefûre,*
2 Ji bo wî hatibû destûre,
3 Da destê şêxa bisk û meqese,
4 Da destê p'îra zek'at û Mişûre.

S. 46 *1 Hindek xatira xerqe li webî,*
2 Maya xerqe bila webî,
3 Û ji kinarê min çî nebî,
4 Herçar t'erîqêt dest [û] damana te bî.

S. 47 *1 Mîr li dîwana silt'an Êzî go: «Xerqe libasê îmane,*
2 Hinciyê lêy bi şike, yî bi gumane,
3 Dê bi çenglêt wî girin hêvêne nav sefdêt misilmana.

S. 48 *1 Ciyê wî li axiretê vejwarte,*
2 Tenge û tûnge û qîre qet'rane,
3 Ȟeta a'bad[302] *li a'badê her ew ciyê wane».*

S. 49 *1 Ewan xasa lêk dinêȓî,*
2 Li dîwana silt'an Êzî bû şûşe û birîqêt zêȓî,
3 Û k'asa şerab il-tehûr bo mêra nob bi nob li êk û du digêȓî.

S. 50 *1 P'adşa dibêjitê: «Fexiro, dê ȓojekê, bi navê silt'an Êzî êt bawere,*
2 Dê t'esmîlî bêgoya bikem wan k'afire,
3 Yê Sin wan nekem t'emame».

S. 51 *1 P'adşa dibêjitê: «Ȓojekê ez dê ême ȓuwê e'rda,*
2 Dê derman kem dilê birînan û k'ovane,
3 Hinciyê li vî qewlî, yî bi şike, yî bi gumane,
4 Dê bi cenglê wî girin hêvêne, nav sevdêt misilmana.

S. 52 *1 Cî bo wî li axiretê vejwarte,*
2 Tûnge û tenge û qîrê qet'rane,
3 Ȟeta bi a'bad li a'badê her ew ciyê wane. (binêr **S. 48**)

S. 53 *1 Ew qewle qewlê Qere Ferqane,*
2 T'emametîye vî qewlî melek il-mewt[303] *û Govonê Zerzane.*

Em di kêmin, Şîxadî herî t'emame!

şaxê — 2[304; 305]
S. 1 *1 Sivekê*[306] *ȓabûm, sewda bûm,*
2 Ȟalek il min p'eyda bû,
3 E'wil P'adşayê min miva xwa bû.
S. 1 *1 Sivekê ȓabûm*[307] *sewda bûm,*

[301] *hikm*
[302] *ebed*
[303] *mot*
[304] [29] Qewlê Qerefirqan (rr.426–430) (№ 1705)
[305] [31] Qewlê Qereferxanî (rr.32–35)
[306] binêr: *sibe*
[307] *ȓabûm*

2 Ĥalek ji min p'eyda bû[308]*,*
3 E'wil P'adşayê[309] *min xwe bû.*

S. 2 *1 Sivekê r̂abûm, bê ĥiş bûm,*
2 K'etime nivînê, nexaş bûm,
3 Bendeyê Melek'ê e'rş bûm.

S. 2 *1 Sivekê r̂abûm bê ĥiş bûm,*
2 K'etime nivînê nexaş bûm,
3 Bendê Melek'ê[310] *e'rş bûm.*

S. 3 *1 Çî siveke xirûre,*
2 P'adşayê min daye destê melek' Fexiredîn[311] *ulme, berate û Mişûre,*
3 Go: «Fexiro, bixûn berî jêre, berî jore».

S. 3 *1 Çi siveke xurûre,*
2 P'adşayê min daye destê melik Fexiredîn[312] *ilm*[313]*, berat'*[314]*, mişûre*[315]*,*
3 Go: «Fexiro, bixûne, çendî jore, çendî jêre».

S. 4 *1 Çî siveke nedere,*
2 P'adşayê min daye destê melek' Fexiredîn ulme, berat'e, deftere,
3 Go: «Fexiro, bixûn seransere».

S. 4 *1 Çi siveke nedire,*
2 P'adşayê min daye destê melik Fexiredîn ilm, berat', deft'ere,
3 Go: «Fexiro, bixûne, seranser[e]».

S. 5 *1 Çî siveke sore,*
2 P'adşayê min daye destê melek' Fexiredîn Xeta More,
3 Go: «Fexiro, bixûn berî jêre, berî jore».

S. 5 *1 Çî siveke sore,*
2 P'adşayê min daye destê melik Fexiredîn Xeta More,
3 Go: «Fexiro, bixûne berî jêre, berî jore».

S. 6 *1 Çî sibeke xweşe,*
2 P'adşayê min daye destê melek' Fexiredîn Xeta R̂eşe,
3 Go: «Fexiro, bixûn berî binamîya e'rd, û e'zman[316]*, û e'rşê».*

S. 6 *1 Çî siveke xaşe,*
2 P'adşayê min daye destê melik Fexiredîn Xeta R̂eşe,
3 Go: «Fexiro, bixûn binamiya e'rd, e'zman[317]*, e'rşê».*

S. 7 *1 Çî siveke bi qîmetîye,*
2 Şêx Fexirê Adîya pirsek P'adşayê xwe dikirîye,
3 Go: «E'zîzê min, mobeta berî binamîya e'rdê û ezman çi bû, çi jê p'eyda dikirî».

S. 7 *1 Çî siveke bi qîmetiye,*
2 Şêx Fexirê[318] *Adîya pirsek P'adşayê xwe kiriye,*
3 Go: «E'zîzê min, mobeta berî binamiya e'rd û ezman çi bû, çi p'eyda dikir».

S. 8 *1 Şêx Fexirê Adîya pêş P'adşayê xweva wadiwaste,*
2 P'ê daye p'ê, dest daye deste,
3 Go: «E'zîzê min, mobeta berî binamîya e'rdê û e'zman çi bû, çi jê dip'ariste?»

---

308 *p'eyîda bûm*
309 *P'at'şa*
310 *Melek*
311 *Ferxedîn*
312 *Ferxedîn*
313 *ulm*
314 *berat*
315 *mîşûr*
316 *e'sman*
317 *e'sman*
318 *Şêferx*

S. 8 *1 Şêx Fexirê Adîya pêş P'adşayê xweva va wediweste,*
2 P'ê dide p'ê, dest dide deste,
3 Go: «E'zîzê min, mobeta berî binamiya e'rd û e'zman çi bû, çi lê dibarest[e]?»

S. 9 *1 P'adşayê min go: «Fexiro weye,*
2 Xeberê Xwedê xeberê teye,
3 Mobeta berî binamîya e'rdê û ezman p'eyda kirîye xerqeye».

S. 10 *1 P'adşayê min go: «Fexiro, mi xerqê Şîxadî kir nijyare,*
2 Kire qendîlê vedişare,
3 Hew paşwar mêr-melek' pê kirin dîhare».

S. 11 *1 Şêx Fexirê Adîya P'adayê xwe deyn dikirî,*
2 Go: «E'zîzê min, tî we'dilî, qadirî,
3 Te derê qendîlê ber k'ê vedikirî?»

S. 9 *1 Şêx Fexirê Adîya P'adayê xwe deyn*[319] *dike xeberdane,*
2 Go: «E'zîzê min, tu hadirî, tu qadirî,
3 Te derê qendîlê[320] *ber k'ê vedikirî?»*

S. 12 *1 P'adşayê min şêx Fexirê Adîya deyn dikire,*
2 Go: «Mi derê qendîlê ber Şêxûbek'ir feqîr vedikire,
3 Berî mêr-melek'a xerqê qîmetî, Şêxûbek'ir feqîr ber dikire».

S. 10 *1 P'adşayê min go: «Fexiro weye,*
2 Xeberê Xwedê — xeberê teye,
3 Derê qendîlê ber Şêxûbek'irê feqîr vedikirin.
4 Berî mêr–melek'a xerqê[321] *qîmetî, Şêxûbek'ir feqîr ber dikirin».*

S. 13 *1 Şêx Fexirê Adîya P'adayê xwe deyn dikirî,*
2 Go: «E'zîzê min, te e'rdê çêkirîye bihuşt û doje,
3 E'zmana çêkirîye hîv û r̂oje».

S. 11 *1 Şêx Fexirê Adîya P'adayê xwe deyn dike xeberdanê,*
2 Go: «E'zîzê min, te e'rdê çêkirîye bihuşt û doje,
3 Go, e'zmana kirîye hîv û r̂oje».

S. 14 *1 P'adşayê min şêx Fexirê Adîya dihewoje,*
2 Go: «Fexiro, min e'rdê çêkirîye bihuşt û doje,
3 E'zmana melek' Fexiredîn kirîye hîv, melek' Şemsedîn kirîye r̂oje».

S. 12 *1 Go: «Fexiro, weye,*
2 Xeberê Xwedê — xeberê teye,
3 Min e'rdê çêkirîye bihuşt, doje,
4 E'zmana melik Fexiredîn kirîye hîv, melik Şemsedîn kirîye r̂oje».

S. 15 *1 Şêx Fexirê Adîya P'adayê xwe deyn dikirî,*
2 Go: «E'zîzê min, ew buhuşta xaşe çê dikirî,
3 Ew çi doje nexweşe te r̂û çê kirî?»

S. 16 *1 P'adşayê min şêx Fexirê Adîya deyn dikirî,*
2 Go: «Fexiro, ew buhuşta xweşe min çê dikirî,
3 Doje nexweşe mi r̂û çê dikirî,
4 Ĥerçê kesê nav dik'irê min bibhurî,
5 Min wan ĥeft[322] *bavê wanr̂a milk'anek çê dikirî.*

S. 17 *1 Şêx Fexirê Adîya P'adayê xwe deyn dike xeverdanê,*
2 Go: «E'zîzê min, te daye ser peşka ĥemam cuye, fileye, surmane,

---

319 *deyîn*
320 *qendîl*
321 *xerqe*
322 *hevt*

3 Daye destê wana Încîle, T'ewrate, Qurane,
4 Lê ew ometek ometa meye wê pê çi bîne bawerî û îmane?»

S. 18 *1 P'adşayê min go: «Fexiro, weye,*
2 Xeberê Xwedê, xeberê teye,
3 Emê bişînine r̂û e'rdê qewle û xerqeye,
4 Bira pê bîne bawarî û şehdeye[323]».

S. 19 *1 Şêx Fexirê Adîya P'adayê xwe dipirsîyê,*
2 Go: «E'zîzê min, e'mrê te e'rşe ĥetanî kursîyê,
3 Gelo manîya[324] wî xerqeyî çiyê?»

S. 20 *1 P'adşayê min go: «Koro, te ĉe'v bivne sipîyê,*
2 Tu nizanî manîya wî xerqeyî çiyê,
3 Hinek zergûze[325], lepek hirîyê».

S. 21 *1 P'adşayê min go: «Fexiro, xerqeye, zergûze, moze, mîye,*
2 Havênê herçarayî kanîya Sipîye.

S. 22 *1 P'adşayê min go: «Fexiro, silt'an[326] Êzîd p'îrê xerqê mine,*
2 Manîke mezine,
3 Ew atqata me cimlî momine».

S. 23 *1 P'adşayê min go: «Fexiro, ezê xerqe nava mêrada tême îmane,*
2 Ĥerçê kesê r̂uĥê wî xerqeyî k'erbî, k'înî, tane,
3 Cîyê wanî qane, qîre û qet'rane».

S. 24 *1 Silt'an Êzîdê mile wan bigre bavêje ser r̂efê surmanane,*
2 Nanenî nezeke avîye avîya ĥemû kerîyane,
3 Bandê wî r̂uĥî nave şivaka Şîxadî, şîrîn melek' Şêxsinê[327] Adîyane.

17. Qewlê qendîla[328; 329]

S. 1 *1 Zênare, zênare,*
2 Şîxadîo me bi te heware,
3 Bedîl li me bûye k'ifare.

> **S. 1** *1 Zênare, zênare,*
> *2 Şîxadîo me bi te heware,*
> *3 Bedîl îro li me bûne k'ifare.*

S. 2 *1 Bedîl hatin û bihurîn,*
2 Çendî têde fikirîn,
3 Nav de mabûn heyirîn.

> **S. 2** *1 Bedîl hatin û bihurîn[330],*
> *2 Çend têde fikirîn,*
> *3 Navda mabûn ĥeyrîn.*

S. 3 *1 Bedîl hatin û diçûne,*
2 Kêm bûn alim û xetxûne,

[323] *şe'de*
[324] binêr: *me'nî*
[325] *zergoz*
[326] *sultan*
[327] *Şîxsin*
[328] Ji qewlên p'îr R̂eşê Ĥeyran, anku şêx Fexirê Adîyan. [1] (pp. 90–93)
[329] [2] (rr. 418–420)
[330] *buhurîn*

3 Lewme ji êk û du birî nasbûne.

S. 3 *1 Bedîl dihatin û diçûne,*
2 Kêm bûn alim û xetxûne,
3 Lewme me ji êk û du bir̂î nasbûne.

S. 4 *1 Hûn bifikirine bedîla,*
2 Gûhê xwe medene ẍafilan û bexîla,
3 Lew r̂onahî ji nav me r̂abû, ço qendîla.

S. 4 *1 Werin bedîla bifikirin,*
2 Gûhê xwe medene ẍafil û bexîla,
3 Lewma jî r̂on Adayî nav me çû qendîla.

S. 5 *1 Çi qendîleke buk'ir,*
2 P'adşê min bi r̂ehim û şefqêt xwe kir,
3 Ewî jê çêkir Şêxûbek'ir.

S. 5 *1 Çî qendîla buk'ir,*
2 P'adşê min bi r̂ehim û şefqêt xwe kir,
3 Ewî jê çêkir Şêxûbek'ir.

S. 6 *1 Çi qendîleke zere,*
2 Nazil bû ji e'rşê li sere,
3 Şêxûbek'ir bû merebiyê Şêşimsê T'et'ere,

S. 6 *1 Çî qendîla zere,*
2 Nazil bû ji e'rşê sere,
3 Şêxûbek'ir hat buwe merebiyê Şêşimsê T'et'ere,

S. 7 *1 Çi qendîleke nûrîne,*
2 Dahir bû ji 'ezmîne,
3 Şêxûbek'ir bûwe merebiyê, Şemsedîn û melik Fexiredîne.

S. 7 *1 Çî qendîla nûrîne,*
2 Nazil bû ji e'rşê jorîne,
3 Şêxûbek'ir hat, bû merebiyê Şêşims û Fexiredîne.

S. 8 *1 Çi qendîleke girane,*
2 Nazil bû ji e'zmane,
3 Şêxûbek'ir bûwe merebiyê herçar birane.

S. 8 *1 Çî qendîla girane,*
2 Nazil bû ji e'zmane,
3 Şêxûbek'ir hat, bû merebiyê her çar birane.

S. 9 *1 Çi qendîleke geşe,*
2 Nazil bû ji e'rşe,
3 Dergevan şêx Fexirê r̂eşe.

S. 9 *1 Çî qendîla geşe,*
2 Nazil bûye ji e'rşe,
3 Dergevan şêx[331] *Fexirê r̂eşe.*

S. 10 *1 Çi qendîleke mezine,*
2 R̂ehim û şefeqêt p'adşê mine,
3 Ewî jê çêkir melîk Sêxsine.

S. 10 *1 Çî qendîla mezine,*
2 Bi r̂ehim şefeqêt p'adşayê mine,
3 Ewî jê çêkir melîk Sêxsine.

S. 11 *1 Melîk Sêxsin dibêjit: «Wekî dinîya av bû,*
2 P'adşê min li nav bû,

[331] *şê*

3 Ew k'î mêr li ber r̂awestabû?»

S. 11 *1 Mêra ji melik Sêxsin pirsîye: «Wekî dinîya av bû,*
2 Darek di nav bû
3 Ew k'îjan mêr bû, li ber r̂awesta bû?»

S. 12 *1 Mêra ji melik Sêxsin pirsîye,*
2 Ew Sêxsinê, îbn Adîye,
3 Te zerb û hiner û k'eremetêt p'adşê xwe çawa dîye?

S. 12 *1 Melik Sêxsin dibêje: «Ew Sêxsinê, îbn Adîye,*
2 Zerib û k'eremeta P'adşayê xwe delek dîye?»

S. 13 *1 Wê dibêjit melik Sêxsinê Adî,*
2 Min zerb, û hiner û k'eremetêt P'adşê xwe dî,
3 Ĥemû cara bi navê silt'an Şîxadî.

S. 14 *1 Ji qewlê şêx Fexirê zergûne,*
2 Pirs biken ji Melikê Beyrûne,
3 Gelo çawa ev e'zman r̂awestabû bê stûne?

S. 17 *1 Ew qewle, qewlê melik Fexiredînê zergûne,*
2 Pirs biken Melikê[332] *Beyrune,*
3 Gelo e'zman çawa r̂awesta bû bê stune[333]*?*

S. 15 *1 Melik Fexiredîn we dikire r̂aye,*
2 Ewî û herçar biraye,
3 Vêkr̂a diken t'ebaye,
4 Go: «Stûna e'zman r̂awestabû bi dua'ye».

S. 18 *1 Wê dibêje melik Fexiredînê Adî,*
2 Ew herçar bira t'evayî,
3 R̂adane bi hevrayî,
4 Di bê stune e'zman r̂awesta bû bi dua'yî.

S. 16 *1 Şîxadî hate Heq ware*[334]*,*
2 Sicûde bû ber û dare,
3 Şîxadî linav mêra serdare.

S. 13 *1 Şîxadî li Heq warê bû,*
2 Dar û ber sicude pê bû,
3 Dilê E'devîye pê xweş bû.

S. 17 *1 Şîxadî hate Lalişe,*
2 Xemilî bi xerqê r̂eşe,
3 E'devîya[335] *ĥal pê xweşe.*

S. 14 *1 Şîxadî hat Lalişe,*
2 Xemilî bi xerqê r̂eşe,
3 Dilê E'devîyan pê xweşe.

S. 18 *1 Şîxadî li Lalişê bû,*
2 Xemilî bi xerqê r̂eş bû,
3 E'devîyan ĥal pê xweş bû.

S. 15 *1 Şîxadî li Lalişê bû,*
2 Xemilî bu, bi xerqê r̂eş bû,
3 Dilê E'devîyan pê xweş bû.

S. 19 *1 Ev dinîya dinîyaye zere,*

---

[332] *melek*
[333] binêr: *stûn*
[334] *Hekar*
[335] *E'dewiye*

2 Bin Adem têdayî bê bawere[336]*,*
3 Meferê me ma Şêşimsê T'et'ere.
S. 16 *1 Ev dinîya, dinîyaye zere,*
2 Bende têda bê bawere,
3 Meferê me, male Şêşimsê T'et'ere.

S. 20 *1 Ev dinîya dinîyayeke mezine,*
2 Kêm bûn alim û momine,
3 Meferê me ma melik Sêxsine.
S. 20 *1 Çî qendîla mezine,*
2 Kêm bûn alim û momine,
3 Meferê me mabû melik Sêxsine.

S. 21 *1 Ev dinîya dinîyayeke bi cîde,*
2 Xof û r̂ehim ne ma li dilê mirîda,
3 Meferê me ma silt'an Êzîde.
S. 19 *1 Ew qewle, qewlekî bi cîde,*
2 Xof ne ma di dilê mirîde,
3 Meferê me mala silt'an Êzîde.

S. 22 *1 Bedîl borîn min weha dî,*
2 Dê dahir bit Şerfedîn il-Mehdî,
3 Meferê me ma silt'an Şîxadî.

S. 23 *1 Ji qewlê p'îr R̂eşê Ĥeyrane,*
2 Hincîyê bi r̂astî û dirusî dest p'avête damana yarû birane,
3 Dayîm merk'eba wî li beĥrêt giran melevane.

S. 24 *1 Ji qewlê p'îr R̂eşê bi cîde,*
2 Dibêjme we gelî mirîde,
3 Me dîn Şerfedîn, atqat silt'an Êzîde.

Emî di kêmîn, Şîxadî t'emame!
Emî di kêmîn, Xwedê û Şîxadî t'emamin!

18. Qewlê zebûnî meksûr[337; 338]

S. 1 *1 Her zebûnekî dil meksûre,*
2 [Heger] Ji ba e'zîz melik Fexiredîn bihata destûre,
3 Dê medihê[339] *bideyn ji beĥrêt k'ûre.*
S. 1 *1 Çi zebûnekî*[340] *meksûre*[341]*,*
2 Bal e'zîz melî Fexiredîn bihata destûre,
3 Minê medih[342] *bidana beĥrê*[343] *k'ûre.*

S. 2 *1 Her zebûnekî kêm t'aqete,*
2 [Heger] Ji ba e'zîz melik Fexiredîn bibata îcazete,
3 Beĥrêt giran em bideyn usfete.
S. 2 *1 Çi zebûnekî kêm t'aqete,*
2 Bal e'zîz melî Fexiredîn bihata e'cazete,

336 *bewer*
337 [2] (rr. 161–170); [1] (pp. 57–65)
338 [31] *Qewlê zebûn* (rr. 44–48)
339 *medh*
340 *zebun*
341 *mesûr*
342 *met'ĥ*
343 *be'r*

3 Minê beĥra emekê[344] *bida zor wesfete*[345].

S. 3 *1 Li min cema' dibûn babzere,*
2 Ji beĥrêt giran em bideyn xebere,
3 Tê heyîne diȓ û cewhere.

S. 3 *1 Cema' bûn zerbave,*
2 Wê beĥrê bidin cebabe,
3 Têda hene diȓ[346] *û cewhere*[347].

S. 4 *1 Li min cema' dibûn zerbabe,*
2 Ji beĥrêt giran bideyn t'ebabe,
3 Beĥrêt giran mîr di nave.

S. 5 *1 Medihê bidin kitîr*[348],
2 T'extê lê dibû mîr,
3 Ewî ilm, ewî besîr.

S. 4 *1 Mediha bidin kitîr*[349],
2 T'extê te lê emîn,
3 Ya Ȓebî, tî Te'alî[350], *tî Besîr.*

S. 6 *1 Wekî p'adşayî li diȓê bû,*
2 Ĥisîyatek jê cihê bû,
3 Şaxa muĥbetê ava bû.

S. 7 *1 Pê ava bû şaxa muĥbetê,*
2 Serê silt'an Ezî t'aca dewletê,
3 Li t'ilîya wî gustîla qudretê,
4 Şikir em havêtîne ser pişka sinetê.

S. 8 *1 Aşiqa mîr dî, kir nase,*
2 Jêk vavartin zembîl û k'ase,
3 Kirin ȓik'inê çendî e'sase.

S. 5 *1 Xasa mîr dît, kire nase,*
2 P'adşaye[351]*dure, mobete, k'ase,*
3 Kire ȓik'nê çendî e'sase[352].

S. 9 *1 Kirin ȓik'in û ȓik'inî,*
2 Diȓ bi heybetê hincinî,
3 T'aqet nema hilgirî.

S. 6 *1 Kirin ȓik'in, ȓik'inî,*
2 Diȓ ji heybeta[353] *hincinî,*
3 Sor bû, sipî bû, sefirî.

S. 10 *1 T'aqet nema bi sebirî,*
2 Zor bi ȓenga xemilî,
3 Sipî bû, sor bû, sefirî.

S. 11 *1 Diȓ bi xemilî geş bû!*
2 Wekî ne e'rd bû, ne e'zman bû, ne e'rş bû,

---

[344] *e'miq*
[345] *wesbet*
[346] *duȓ*
[347] *cewar*
[348] binêr: *kitir*
[349] *k'ivîr*
[350] *e'gali*
[351] *Patşa*
[352] *asas*
[353] *hêbet*

3 Hingî p'adşê min bi k'êȓa xweş bû?

S. 7 *1 Sor bû, sipî bû, sefîrî, geş bû,*
2 Ne e'rd bû, ne e'zman bû, ne e'rş bû,
3 P'adşayê min k'ê ȓa k'êfxweş bû?

S. 8 *1 P'adşaye min k'ê ȓa herê kir,*
2 Şaxa mobetê lê kir,
3 Ĥesiniya xwe cihê kir.

S. 9 *1 Lê kiriye şaxa mobetê,*
2 Dest avîte qelema qudretê,
3 Hew paş va şêxê ometê.

S. 12 *1 P'adşê min diȓ ji xwe cihê kir,*
2 Bi yarekîȓa here[354] *kir,*
3 Xerqê nûranî çêkir.

S. 10 *1 P'adşaye min ĥuk'mê xweyî girane,*
2 Danî bû nav wan zor erk'ane[355],
3 Go: «Xerzê[356] *nûrî çi nîşane?»*

S. 13 *1 Xerqê nûranî babe,*
2 Diȓ û cewher kir nave,
3 Yek e'yne u yek ĉave.

S. 11 *1 Xezcê nûrî bave*[357],
2 Du cewar hatine nave,
3 Yek e'yne[358], *yek ĉe've.*

S. 14 *1 Yek e'yne u yek besere,*
2 P'adşê min dabû diȓê nedere,
3 P'adşa dizane k'î li bere, k'î li sere.

S. 12 *1 Yek e'yne, yek beşere,*
2 P'adşaye min dabû[359] *dorê xebere,*
3 P'adşaye min zane k'ê li sere, k'ê li bere.

S. 15 *1 P'adşê min xweş kir suhbete,*
2 P'adşa û k'ase, û muĥbete,
3 Ewan çêkirbû ĥed u sede,
4 Lêk ȓuniştin muĥbete.

S. 16 *1 Ĥed û sed çêkir,*
2 Heqîqet û şerîe't[360]*jêk cihê kir,*
3 Sinetxane mixfî bû, dahir kir.

S. 17 *1 Sinetxane mixfî bû, kire dahire,*
2 Heqîqet di nav da dihinare,
3 Wan li k'u girtbû ware?

S. 18. *1 Wekî e'rd û e'zman ne disekinî,*
2 Lalişek pêşmiqabil dinijinî,
3 Muĥbeta xerza nûranî di navda disekinî.

---

[354] *erê*
[355] *mekan*
[356] *xerc*
[357] binêr *bab*
[358] *e'ne*
[359] *da bû*
[360] *şêrîe't*

S. 19 *1 Dilê minda ne mabû t'u core,*
2 Lalişek ava kirin li jorê,
3 Denge lêdan qubet il-Bidore.

S. 20 *1 Lalişa ber sikane,*
2 Kaniya Sipî nîşane,
3 Nîşana e'rd û e'zmana.

S. 21 *1 P'adşayê minî K'amilî, ĥuk'm girane,*
2 Di nav da dana zor erk'ane,
3 Muĥbeta xerza nûranî dane wan bi nîşane.

S. 22. *1 Çi mewlayekî ĥûkm r̂ewa,*
2 Mersûmek nazilbû ji cewa,
3 Ji qudretê sinet mu'eleq mabû li hewa.

> **S. 13** *1 P'adșayê min ĥuk'mê xweyî r̂ewa,*
> *2 Mexsûs dak'ete*[361] *cewa,*
> *3 Sinet mae'leq*[362] *mabû*[363] *hewa.*

S. 23 *1 Ji qudrete mu'eleq r̂awesta bû sinete,*
2 Sinet birne ber p'adşê min zor şikyete,
3 Min go: «E'zîzê min mehzeret wê muĥbete».

> **S. 14** *1 Mae'leq mabû hewa sinete,*
> *2 Birine bal*[364] *P'adșaye min hurmete*[365]*,*
> *3 E'zîzo, me te ĥizret û mobete.*

S. 24 *1 Qendîla ji bana nazilîve,*
2 P'adşê min pê hilînabû ĉave,
3 P'adşayî çî gote dir̂ê, ji dir̂ê werîya bû ave.

> **S. 15** *1 Mobet danî, qendîl*[366] *avîte nave,*
> *2 P'adșaye min pê hilanî bû ĉe've,*
> *3 Go: «Min çi got bû dir̂ê, dir̂ê weriya bû ave».*

S. 25 *1 Av ji dir̂ê werîya,*
2 Bû beĥr û pengiya[367]*,*
3 P'adşê min merk'eb best, tê ger̂îya.

> **S. 16** *1 Av li dir̂ê weriya bû,*
> *2 Beĥr pengiya bû,*
> *3 P'adșaye min merk'ebê*[368] *siwar*[369] *bû,*
> *4 Ser geriya P'adșaye min.*

S. 26 *1 P'adşa û herçar yare,*
2 Li merk'ebê dibûn siware,
3 Tê seyirîn çar kinare,
4 Li Lalişê sekinîn, gotin: «Eve Heq ware[370]*».*

> **S. 17** *1 Merk'ebêyî siware,*
> *2 Seyîdî çar k'inare,*
> *3 Lalișa nûrîn sekinî heq û ware.*

---

[361] *da kete*
[362] *maliq*
[363] *ma bû*
[364] *bali*
[365] *huriyet*
[366] *qendil*
[367] *pengîya*
[368] *morkeb*
[369] *siyar*
[370] *Heqwar*

S. 27 *1 Heq ware, sekinî,*
2 P'adşê min hêvên havête beĥrê, beĥr meyînî,
3 Duxanek jê duxinî,
4 Her ĥeft e'zman pe nijinî.

S. 18 *1 Heqû warî sekinî,*
2 Havênek avîte beĥrê, beĥr meyînî,
3 Duxanek[371] jê duxinî[372],
4 P'adşaye min çardeh t'ebeq[373] e'rd û e'zman pê nijînî.

S. 28. *1 P'adşê min e'zman p'araste[374],*
2 Mek'an danî, t'ext vediguhaste,
3 Muĥbeta ji qevda r̂aste.

S. 22 *1 P'adşaye min e'zman bîr̂aste,*
2 Mobet qewza r̂aste,
3 T'ext çê kir, mek'an guhaste.

S. 29 *1 P'adşê min li e'zmana sefer kire,*
2 Sefer kirbû, ker bi kere,
3 Kire r̂ik'inê çendî menbere.

S. 21 *1 P'adşaye min e'rşa kir sefere,*
2 Sixir kire ker bi kere,
3 Kire r̂ik'ina çendî menbere[375].

S. 30 *1 Aşiqa jê xeberda,*
2 Şaxekî dî jê berda,
3 Kirne r̂ik'inê çendî e'rda.

S. 31 *1 E'rd mabû buhitî[376],*
2 Ĥedûdekî[377] Xwidî,
3 E'zîzê min, e'rd bê wê sir̂ê net'ebitî.

S. 32 *1 Be'dî çil salî bihijmare,*
2 E'rdî bi xwer̂a negirtbû hişare,
3 Ĥeta muĥbeta xerza nûranî bi navda ne dihinare.

S. 33 *1 Ku Laliş nazilî,*
2 Nûra muĥbetê hat ji qendilî,
3 E'rd şa bû, bi r̂enga xemilî.

S. 34 *1 Ku Laliş dihate,*
2 Li e'rdê şîn dibû nebate,
3 Pê zeynand bû çiqas qinyate[378].

S. 35 *1 Çendî qinyat pê zeynî,*
2 Ax û av û agir û bayî t'êk hincinî,
3 Qalbê Adem p'êẍember pê nijinî.

S. 36 *1 P'adşê min R̂eb il-E'zete,*
2 Ji e'wil e'firandbû milyak'ete,

---

[371] *dûxanek*
[372] *duxûnî*
[373] *tebek*
[374] *pêrast*
[375] *mehber*
[376] *bihitî*
[377] *xidûdek*
[378] *kinîyat*

3 Dana dest wan doj û cineta.

S. 19 *1 P'adşaye min R̂eb il-Semede*[379]*,*
2 Xuliqand çiqa horî, milyak'ete[380]*,*
3 Pê çêkir doje[381]*, cinete.*

S. 20 *1 Doje, cinet çê dikirî,*
2 Dir̂a qendîl nav dikirî.

S. 37 *1 P'adşê min û her ĥeft sir̂êt*[382] *xewlene,*
2 Rayekê dikin, êqîn[383] *qinyatekê ava bikene.*

S. 38 *1 Şembûye danî e'sase,*
2 Li înîyê kirin xilase,
3 Be'dî ĥeftsed sal, ĥeft sir̂ gihiştine dir̂an û k'ase.

S. 39 *1 Ĥeft sir̂ hatin hindave,*
2 Qalbê Adem p'êẍember mabû bê gave,
3 Go: «R̂uĥê, bo çî naçîye nave?»

S. 40 *1 R̂uĥê go: «Bo aşiqa me'lûme,*
2 Ĥeta ji bana neyêt şaz û qidume,
3 Nîveka r̂uĥê û qalbê Adem zor t'ixûbe[384]*».*

S. 41 *1 Şaz û qidum hatin û hidirî,*
2 Nûra muĥbetê hingavte[385]*serî,*
3 R̂uĥ hat û tê wetinî.

S. 42 *1 Wekî qalbê Adem p'êẍember dikir nijare,*
2 Xasa li ber pestin berî care,
3 K'asa ji muĥbetê bi nedere.

S. 43 *1 Ji wê k'asê wedixware,*
2 Ji wê k'asê dida mersûmê ridaye,
3 R̂uĥ hat gihaye.

S. 44 *1 Adem p'êẍember ji wê k'asê vedixware,*
2 Vedijîye, mest bû, hijîya,
3 Goşt lê dihurîye, xûn lê diger̂îya.

S. 45 *1 Adem p'êẍember ji wê k'asê vedixware,*
2 K'eremeta wê k'asê hate dîyarê,
3 Lew pêngijî, pê dibû siware.

S. 46 *1 Ew k'ase nûrîne,*
2 Adem p'êẍember vedixwar, bi eşqa dilê êqîne,
3 Lew cesedê wî ger̂iye goşt û xûne.

S. 47 *1 Ew k'ase bi Adem xweş tê,*
2 K'eremeta wê k'asê digehiştê,
3 Ewê k'asê Adem dibire bihuştê.

---

[379] *remil semed*
[380] *miliyaket*
[381] *doze*
[382] *sûrêt*
[383] binêr: *yeqîn*
[384] *tixume*
[385] *hingift*

S. 48 *1 Şehîd p'êẍember ji wê k'asê dibû meste,*
2 Ewî ne p'ê hebû, ne deste,
3 Lew silt'an Êzî k'eremet li ber dixiste.

S. 49 *1 Şehid p'êẍember ji wê k'asê vedixware,*
2 K'eremeta wê k'asê hate bale,
3 Lew horiya çawa bora dihinare.

S. 50 *1 Çi horîyeke çêye,*
2 Bi k'eremeta wê k'asêye,
3 Ĥeşem u Qurêş herdu jêne.

S. 51 *1 Be'dî wê ĥeywanê,*
2 Pê wan r̂a qewmek dahirbû dilê wanda nîne xofa îmanê,
3 Ew jî xerîq bûne sala t'ofanê.

S. 52 *1 Hatî bedîla Nuĥ û nebîya,*
2 Qewmek dahirbû di dilê wanda zor k'ifrîye,
3 Lew li Xwedê xwe bûne axîye.

S. 53 *1 Ew k'ase dane Nuĥe,*
2 Bi k'eremeta wê k'asê dibû sûhe,
3 Lew ji t'ofana xilas kirin gelek r̂uĥe.

S. 54 *1 Ew k'ase da Birahîme,*
2 Malê wî zorî zavî e'zîme,
3 Ĥemû daye r̂êya yekî K'erîme.

S. 55 *1 Ĥemû daye r̂êya yekî Celîle,*
2 Nuqtek nazilbû ji Qendîla,
3 Nav lêna Birahîm il-Xelîle.

S. 56 *1 Birahim Xelîl ji nuqteke sadiqe*[386]*,*
2 Bi sê ĥerfa bû multeqe,
3 Lew Xwedê xwe naskir bi heqe.

S. 57 *1 Xwedê xwe bi heq naskir,*
2 Nivê [387]*Nemr̂ûd û Azir û Senema ne ĥiskir,*
3 Gîyanê xwe ji k'ifriyê xilaskir.

S. 58 *1 Gîyanê xwe ji k'ifriyê vavirî,*
2 K'afira luqmande agirî,
3 Axî (Emîn) Cebraîl lê bûye mişterî.

S. 59 *1 Be'dî wî Xelîl delîlêye,*
2 Îsa û Mûsa û Mihemed il-Mustefaye,
3 Eşqa wî ço ba hindek dilaye.

S. 60 *1 Sed û bîstû çar ĥezar nebîy hatin û bihurîn,*
2 Sed û bîstû çar ĥezar welî hatin û bihurîn,
3 Silt'an Êzî yek-yek dihijmirîn.

S. 61 *1 Silt'an Êzî nûr bû, bi wê nûrê xemilî,*
2 Silt'an Şîxadî t'ac bû, ji e'wil ĥeta bi axirî.

---

[386] *sideqe*
[387] *nîva*

R̂ehma Xwedê li hostayê min, li ĥemû mirov û r̂êncbera,
mal û mezela em têda, Xwedê ava ket!

T'emametîya Xwedê û Sîxadî!
T'emametî Şîxadî!
R̂ehme li dê-bavê hostayî!

19. Qewlê e'firandina qinyatê[388;389]

S. 1 *1 Zebûnekî[390] minî dil meksûre,*
2 Heke ji ba e'zîz melik Fexiredîn bêtin destûre,
3 Em dê mediha deyn ji beĥrên k'ûre.

S. 2 *1 Zebûnekî minî kêm t'aqete,*
2 Heke ji ba e'zîz melik Fexiredîn bêtin îcazete,
3 Em dê ji beĥrên k'ûr deyn wesfete.

S. 3 *1 Li min cema' dibûn babzere,*
2 Ji wê beĥrê deyn xebere,
3 Tê hene dir̂ên cewahre.

S. 4 *1 Li min cema' dibûn zerbabe,*
2 Dê ji wê beĥrê deyn t'ebabe,
3 Beĥre, û doje, û qîr di nave.

S. 5 *1 Mediha bidin ji kitîr,*
2 T'extê t'enê dibû e'mir,
3 Ewe alim, ewe xebîr.

S. 6 *1 P'adşê min ji dir̂ê bû,*
2 Hisnetek jê çêbû,
3 Şaxa muĥbetê[391] lê bû.

S. 7 *1 Lê bû şaxa muĥbetê,*
2 Li destê silt'an Êzî heye qelema qudretê,
3 Il-ĥemdilla [392] û şikir ez avêtime ser pişka sinetê.

S. 8 *1 Aşiqa ew mîr dît û kir nase,*
2 Jêk vavartin muĥbete û k'ase,
3 Kire r̂ik'inê çendî e'sase.

S. 9 *1 Kire rikn û rikinî,*
2 Dir̂ ji heyibetê hinçinî,
3 T'aqet nema hilgirî.

S. 10 *1 T'aqet nema li ber bisebirî,*
2 Dir̂ bi r̂enga xemilî,
3 Sor bû sipî bû sefirî.

S. 11 *1 Dir̂ bi r̂enga geş bû,*
2 Berê ne e'rd hebû ne e'zman hebû ne e'rş bû,
3 K'a bêje min p'adşê min bi k'êr̂e xweş bû?

---

388 [4] *Qewlê zebûnî dil meksûr* Rûpel 37, çapxana fêrkirina bilind, Hewlêr 1996 http://www.ezdixandi.com/forum/38-258-1
389 Ev qewl çawa li navça Efrînê tê gotin.
390 *zibûn*
391 *mehebet*
392 *Elhemdullah*

S. 12 *1 P'adşê min xweş suhbete,*
2 Lêk r̂ûniştibûn muĥbete,
3 P'adşê min li wê derê kir ĥed û sede.

S. 13 *1 P'adşê min ĥed û sed li wê çêkirin,*
2 Şerîe't û heqîqet jêk cihê kirin,
3 Sinet[393] *mixfî bû hingî dahir kirin.*

S. 14 *1 Sinet mixfî bû hingî kir dîyare,*
2 P'adşê min heqîqet navde dihinare,
3 Gotê: «E'zîzê min, sinet li k'u bû, k'u girtî bû ware?»

S. 15 *1 Çî mewlayekî minî ĥuk'm r̂ewa,*
2 Mersûm nazil bû ji cewa,
3 Bi qudretê sir̂a sinetê mie'leq[394] *westabû li hewa,*

S. 16 *1 Bi qudretê mue'leq westabû sinete,*
2 Û bir ji ber p'adşê xwe îcazete,
3 Gotê: «E'zîzê min, me ĥuzret[395] *muĥbete».*

S. 17 *1 Çi mewlayekî minî ĥuk'm girane,*
2 Li nav van dana zor erk'ane,
3 Muĥbet û xerzê nûrî dane wan bi nîşane.

S. 18 *1 Xerzê nûrî babe,*
2 Du cewher k'eftine nave,
3 Yek e'yne, yek ĉave.

S. 19 *1 Yek e'yne yek besere,*
2 P'adşê min da dir̂ê bi nedere,
3 P'adşa dizane k'î li sere, k'î li bere.

S. 20 *1 Qendîl ji bana nazilî*[396]*, muĥbete k'efte nave,*
2 P'adşê min pê hilînabû ĉave,
3 K'a bêje min çî gote dir̂ê jê weriyabû ave?

S. 21 *1 Av ji dir̂ê weriya,*
2 Bûye derya û pengiya,
3 P'adşê min merk'eb best û tê ger̂iya.

S. 22 *1 P'adşê min li merk'ebê dibû siware,*
2 P'adşeye û herçar yare,
3 T'êk seyrîn çar kenare,
4 Li Lalişê sekinî û got: «Eve Heq ware»!

S. 23 *1 «Heq ware» û sekinî,*
2 P'adşê min havên[397] *avête beĥrê, beĥr meyinî,*
3 Duxanek jê duxinî, her ĥeft e'zman pê nijinî.

S. 24 *1 P'adşê min e'zman bir̂aste,*
2 Muĥbeta ji qevda r̂aste,
3 P'adşê min mek'an dane, t'ext veguhaste.

[393] *sunnet*
[394] *ma'liq*
[395] *ĥizret*
[396] *nizilî*
[397] *hêvan*

S. 25 *1 P'adşê min li e'zman kiribû sefere,*
2 Ew bû çar sefer kiribû ker bi kere,
3 Kire r̂ik'inê çendî menbere.

S. 26 *1 Aşiqa we jê xeberda,*
2 Şaxekî dî jê berda,
3 Kire r̂ik'inê çendî e'rda.

S. 27 *1 E'rd mabûye behitî,*
2 Xedudekê xeditî,
3 Got: «E'zîzê min, e'rd bê wê sir̂ê nat'ebit».

S. 28 *1 Piştî çil salî bi hijmare,*
2 E'rdê xwer̂a negirt heşare,
3 Ĥeta Laliş bi navde dihate xwere[398].

S. 29 *1 Laliş ko dahate,*
2 Li e'rdê şîn dibû nebate,
3 Pê zeynî çiqas qinyate[399].

S. 30 *1 K'o qinyat pê dizeynîn,*
2 Çar qismet t'êk hincinî,
3 Ax û av û ba û agirî qalbê Adem p'êx̂ember jê njinî.

S. 31 *1 Şembû dana e'sase*[400]*,*
2 Îniyê kir xilase,
3 Piştî ĥeftsed sal, ĥeft sir̂ hatin dir̂an û k'ase.

S. 32 *1 Piştî ĥeftsed sal ĥeft sir̂ hatine hindave,*
2 Qalb mabûye bê gave,
3 Gote: «R̂uĥê tu bo çî naçiye nave?»

S. 33 *1 R̂uĥê got: «Li ba aşiqa we me'lûme,*
2 Ĥeta bo min ji bane nên şaz û qudûme[401]*,*
3 Nîveka r̂uĥê û qalbê Adem p'êx̂ember zor t'uxune[402]*».*

S. 34 *1 Şaz û qudûm hatin û hadêrî*[403]*,*
2 Û nûra muĥbetê hingivte serî,
3 R̂uĥ hat û qalbê Adem p'êx̂ember siwarî.

S. 35 *1 Adem p'êx̂ember ji wê k'asê vedixwar û vedijiya,*
2 Mest bû, hejiya,
3 Goşt lê huriya, xûn[404] *tê ger̂iya.*

S. 36 *1 Adem p'êx̂ember ji wê k'asê vedixware,*
2 K'erema wê k'asê hate dîyare,
3 Lew Adem p'êx̂ember pê nigijî, pê dibû siware.

S. 37 *1 Adem p'êx̂ember ji wê k'asê vedixwar û pê xweş tê,*
2 K'erema wê k'asê hat û gehiştê,
3 Lew Adem p'êx̂ember hilgirt û bire bihuştê.

---

[398] *xar*
[399] *kinyat*
[400] *asas*
[401] *qedûm*
[402] *tuxûm*
[403] *hidir*
[404] *xwîn*

S. 38 *1 P'adşê minî R̂eb il-Semede,*
2 Ji Adem bûn coqete,
3 Jêk vavartin ĥeftê û du milete.

S. 39 *1 Bûye bedîla Nuĥê nebiya,*
2 Qewmek dê dahir be li dilê wan heye zor k'ifriya,
3 Ew jî wê li Xwedê xwe bine yaxiya.

S. 40 *1 Piştî wê hêvênê,*
2 Qewmek dê dahir be di dil de namîne îmanê,
3 Ew jî dêxer̂iqbin bi ava t'ofanê.

S. 41 *1 Piştî wan bedîle,*
2 Qewmek dê dahirbe neyê e'dile,
3 Nuqtek[405] dê nazilbe ji qendîle,
4 Wê li nav dahirbe Birahîm Xelîle.

S. 42 *1 Birahîm Xelîl ji nuqtek sadiqe[406],*
2 Bi sê ĥerfa dibû multeqe,
3 Ĥeta Xwedê xwe nas kir bi heqe.

S. 43 *1 Ĥeta Xwedê xwe bi heq naskir,*
2 Li gel Azir, Nemr̂ûd û senema behskir,
3 Lew gîyanê xwe ji k'ifriyê xilaskir.

S. 44 *1 Piştî wan Xelîl ilahiye[407],*
2 Îsaye û Mûsaye,
3 Meĥemedê nû k'amile,
4 Muĥiba wî dê hingavte[408] hindek dile,
5 Xitmê mîra, seyîdê mursile.

S. 45 *1 Ya seyîd il-Murslî,*
2 Çend bedîl hatin û bihurî,
3 Çend xas hatin, min hijmêrî,
4 Ew silt'an Şîxadî ye, t'ace ji e'wil ĥeta bi axirî.

20. Qewlê e'firîna dinîyayê[409]

S. 1 *1 Ya R̂ebî, dinîya hebû tarî,*
2 Têda t'unebûn mişk û marî[410],
3 Te zênda kir t'eze ĥalî,
4 Çu nema, gul jê barî.

S. 2 *1 Ya R̂ebî, tu hostayê K'erîmî!*
2 Te vekir r̂ê û dirba tarî,
3 Tu hostayê hertiştî,
4 Bihuşt çêkir r̂enge bî.

S. 3 *1 E'rd û e'zman t'u hebûn,*

---

405 *nuxte*
406 *sideq*
407 *Xelîlullaye*
408 *hingift*
409 [1] (pp. 66–71); [2] (rr. 182-192)
410 *me'r*

2 Dinîya fire, bê bine bû,
3 Însan, ĥeywan jî t'unebûn.
4 Te xwe lê saz kir.

S. 4 *1 Di beĥrada t'enê hebû diȓ,*
2 Ne dimeşiya, ne diweşiya[411]*,*
3 Te xweş ȓuĥ anî ber,
4 Nûra xwe lê p'eydakir.

S. 5 *1 Goşt û ȓuĥ hatine ber,*
2 Nûra ĉavan lê hatine der,
3 Dest û p'ê kire leş,
4 Lê şêrîn kir got û bêj.

S. 6 *1 Xwedawendê me hostayê Ȓehmanî,*
2 Ȓê û dergeyê dinîyayê vekir, hertişt ji meȓa der anî,
3 Bû bihuşt e'rdû avanî.

S. 7 *1 Xwedawendê me tiştî dinasî,*
2 Diȓa k'asê jê kir e'sase,
3 Jê p'eydakir mêrê xase,
4 Got: «Eve hê, nebes».

S. 8 *1 Diȓ ji heybeta Êzdan hincinî,*
2 T'aqet nekir, hilgeȓî,
3 Ji ȓengê însan xemilî,
4 Sor û sipî lê hêwirî.

S. 9 *1 Êzdanê me bi Ȓehmanî,*
2 Hisn û cemal ji meȓa anî,
3 Destûr da qelemê qudretê,
4 Em avêtin nav siȓa muĥbetê.

S. 10 *1 Hêvên avête beĥrê, beĥr pê meyanî,*
2 Duxanek[412] *jê duxinî*[413]*,*
3 Çardeh t'ebeqe e'rd û e'zman pê nijinî,
4 Êzdanê me diȓ der anî.

S. 11 *1 Muĥbet avête nave,*
2 Jê p'eydakir du ĉave,
3 Jê herikî p'iȓ ave.

S. 12 *1 Av ji diȓê herikî,*
2 Bû beĥra bê serî, bê binî, bê ȓê û bê derî,
3 Êzdanê me ser beĥrê geȓî.

S. 13 *1 Êzdanê me sefîne çêkir,*
2 Însan, ĥeywan, teyr û tû,
3 Cot bi cot li sefînê siwar kir.

S. 14 *1 Xwedawendê me sefîne sere,*
2 Serîkî digeȓe çar kinare,
3 Sefîne qul bû, av k'ete sere,
4 Marî xiȓê xwe dane bere.

[411] *dimeşiya*
[412] *dexanek*
[413] *dexin*

S. 15 *1 Xwedawendê me sefîne ajot,*
2 Ji kinar çû ber kinare,
3 Ajote Lalişê, got: «Heq ware».

S. 16 *1 Silt'an Êzî xweş r̂êbere,*
2 Laliş ko r̂ik'inê beşere,
3 Niha êzdî jê xebere.

S. 17 *1 Ya R̂ebî, bang dikim şêxê mezin,*
2 Ĉavkanî av jê dizên.
3 Ya R̂ebî, te dinîya çêkir, dinîya bi xêr,
4 Însan têda dijîn bi t'êr.

S. 18 *1 Şevêt r̂eş, şevêt tarî,*
2 Cî nema gul jê barîn
3 Xwedawendî K'erîm û R̂ehmanî.

S. 19 *1 Kire r̂ik'in e'rd û e'zman,*
2 Da ber me r̂uĥ û ziman.
3 Xwedawendê me R̂eb il-Semed,
4 E'firandin ĥeft[414] milyak'et,
5 Cuda kir doj û cinet.

S. 20 *1 Xwedawendê me e'rda çêkir, e'zman guhastin,*
2 Mecalê e'rdê bir̂astin,
3 Nobeta qeza guhastin,
4 Li gunehbaran bû r̂uĥistîn.

S. 21 *1 Çiqas Xwedawendê me dinîya kir sefere,*
2 Sixir dikir dar û bere,
3 Pê nijine r̂ik'inê menbere.

S. 22 *1 Laliş jorda anî xware,*
2 Laliş bû xweş cî û ware,
3 Li e'rdê şînbû nebate,
4 Pê zeynî, zêndî qinyate.

S. 23 *1 Xwedawendê me R̂ehmanî,*
2 Çar qism ji mer̂a danî,
3 Pê ĥebîba Adem nijinî.
4 Xwedawendê me R̂ehmanî,
5 Çar qism li r̂ûyê dinê danî.

S. 24 *1 Yek — ave,*
2 Yek — nûre,
3 Yek — axe,
4 Yek jî — agire.
5 Xwedawendê me bi r̂ehme,
6 Dîyar kir ṣaz û qudûme.

S. 25 *1 Niveka Adem û ĥeft sir̂[415] zor t'ixûbe.*
2 Ĥeft sir̂ ger̂iya, hat hendave,
3 Qalbê Adem mabû bê gave
4 Go: «R̂uĥo, çima naçî nava?»

---

[414] *şeş*
[415] *hevsur*

S. 26 *1 Xwedawendê me qudrete,*
2 Zeynandî çiqas xulyaqete,
3 Wanra[416] *çêkir doj û cinete.*

S. 27 *1 Xwedawendê me e'rd çêkir, e'zman guhastin,*
2 Mecale e'rdê biȓastin,
3 Nobeta qeza ȓastin,
4 Ji însan qencîtî xwestin.

S. 28 *1 Laliş ji e'zman dihate,*
2 E'rd şîn dibû, giya hate,
3 Pê ĉêyran çiqas qinyate.

S. 29 *1 Xwedawendê me înî kir e'sase,*
2 Şembî biȓî kirase[417]*,*
3 Çarşemê kir xilase.
4 Ĥeftsed sal paş ĥeft siȓ hat diȓan û k'ase.

S. 30 *1 Ĥeftsed salî ji berî Adem jimare,*
2 E'rdê xweȓe[418] *negirtî şiyare,*
3 Ĥeta Lalişa nûrî navda hinare[419]*.*

S. 31 *1 Û ji bana*[420] *ȓuĥ hadêrî*[421]*,*
2 Hat û çû bihurî,
3 Nûra muĥbetê[422] *hingivte serî,*
4 Hat qalbe Ademda hêwirî[423]*.*

S. 32 *1 Xwedawendê me Ȓehmanî,*
2 K'asa siȓê ji Ademȓa anî.
3 Av ji k'asê vexwar, vejîya,
4 Cîda mest bû, hejîya.

S. 33 *1 Goşt jê xwest wî ȓuĥî,*
2 Xûn[424] *canê wî geȓî,*
3 Xêret k'ete nav serî,

S. 34 *1 Adem xwar ji wê k'asê,*
2 Siȓa k'asê xweş lê tê,
3 K'eremeta k'asê gehiştî bihuştê?,
4 Meleka milê wî girt, avête bihuştê.

S. 35 *1 Adem ji k'asê vedixware,*
2 K'eremeta k'asê pêve dîyare,
3 Xwe pê nijî, bû ĥişiyare.

S. 36 *1 Go: «Ev e'rd çi xweşe*[425]*,*
2 Gihayê şîn ser geşe,
3 Ȓoj, ȓoja mêrê k'eleşe».

---

[416] *jêra*
[417] *keras*
[418] *xiyare*
[419] *henare*
[420] *banda*
[421] *hedirî*
[422] *mobet*
[423] *êwirî*
[424] *xwîn*
[425] *xaşe*

S. 37 *1 Xwedawendê me R̂ehmanî,*
2 Ji mer̂a k'eremek anî,
3 Dem û dezgê baş danî.

S. 38 *1 Hey Ademo r̂û dinê,*
2 Her dem bike îmanî,
3 Xwedawend em xilaskirin ji t'ofanê.

S. 39 *1 Gelî mirîdan bikin k'arî,*
2 Xêra qudretê me hate xwerî,
3 E'rd û e'zman didin xêrê,
4 Hûn jî bibin xwedanê xêrê,
5 Qet ji bîr nekin vê xeberê.

21. Qewlê nijyar [426]

S. 1 *1 P'adşaye û mewlaye,*
2 P'adşa li ĥuk'mî r̂ewaye,
3 Wî dahir kir dua'ye.

S. 2 *1 Firwar ji beĥrêt k'ûre,*
2 Hilme r̂astîye nûre,
3 Wê dahir bit destûre[427].

S. 3 *1 Destûre û yasaye,*
2 Firwara p'adşaye,
3 Dir̂e heqîqet têdaye.

S. 4 *1 Berî Qudisû Orselîme,*
2 Berî nebîy Birahîme,
3 Ez heme sir̂a zindîme.

S. 5 *1 Xwedê yeke, Xwedêye,*
2 Hêvênê wî ji sir̂eye,
3 Ew babe, û kur̂e, û dêya.

S. 6 *1 Ji nûrê çêbûn milyak'et,*
2 Ji sir̂êne û ji qudret,
3 Her ĥeft yarê bi îcazet.

S. 7 *1 Ewin melekêt bedîl,*
2 Bi maşin ji P'adşê Celîl,
3 Li hezreta melkê Celîl.

S. 8 *1 Yezdane P'adşê mezin,*
2 Firwarek hate gotin,
3 Dir̂ lerizî xuh jê k'etin.

S. 9 *1 Xuha dir̂ê xunave,*
2 Beĥra bê bine ave,
3 P'adşa k'elekê[428] da nave.

[426] http://www.ezdixandi.com/forum/38-963-1
[427] *distûr*
[428] *kelak*

S. 10 *1 P'adşa li merk'ebê siware,*
2 P'adşaye û here çar yare,
3 Lalisê girtin ware.

S. 11 *1 Lalisa nûranîye,*
2 Ji qudretê çekirîye,
3 Ji sir̂a Melikê jorîye.

S. 12 *1 Xwedê dua'yek lê bû,*
2 Dua' li avê û beĥrê bû,
3 Ji beĥrê hêlimek çêbû.

S. 13 *1 Hêlim çobû e'zmane,*
2 Xemlandî bi stêrane,
3 Ew firwara P'adşane.

S. 14 *1 Dayê nûra muĥbetê,*
2 R̂on bû bi sewqa qudretê,
3 Ew bû berê qubletê.

S. 15 *1 Ew r̂oj r̂ojek nîşane,*
2 Çarsembû we Nîsane,
3 Îda milyak'etane.

S. 16 *1 P'adşa hate suhbetê,*
2 Bû serwerê coqetê,
3 E'firandin ĥed û sedê.

S. 17 *1 Wan ĥed û sed çêkirin,*
2 Dua'ye xwe lêkirin,
3 Heqîqet pê r̂êkirin.

S. 18 *1 Heqîqet nesîhete[429],*
2 Sir̂, û atqan, û Xete,
3 Li ba p'adşê min heybete.

S. 19 *1 Sir̂ ji nava dir̂êye,*
2 P'adşaye her Xwedêye,
3 Kira r̂ik'inê e'rdêye.

S. 20 *1 Hijmar bûye[430] çil sale,*
2 E'rde neye bi heşare,
3 Ĥeta sir̂ nête dîyare.

S. 21 *1 Sir̂ jî ji dir̂a wîye,*
2 Lalişa kaniya Sipîye,
3 Bû hêvênê e'rdîye.

S. 22 *1 Lalis havênê e'rdî,*
2 E'rd bi hêvênî t'ebitî,
3 Siniyê girt çar qurnetî.

S. 23 *1 Ku e'rd bi xemlê avabû,*
2 Çar r̂eng t'ev vestra bû,
3 Agir, ax, av û ba bû.

---
[429] *ne sirhete*
[430] *bûwe*

S. 24 *1 Herçar ji dir̂ê e'firîn,*
2 Leşê Adem sêwirîn,
3 Gîyan mab e'firîn û bê r̂uĥ û jîn.

S. 25 *1 Ĥeftsed sal gîyan yî xave*[431]*,*
2 Ĥeft sir̂ hatine hindave,
3 R̂uĥ çima naçiye nave?

S. 26 *1 Bersiva r̂uĥê waye:*
2 Li ba we her tişt r̂ewaye,
3 Firwar li cem P'adşaye.

S. 27 *1 Li bana firwar k'emilî,*
2 Nûr bû hingivtiye serî,
3 R̂uĥ hat gîyan êwirî.

S. 28 *1 Ji k'asê Adem vecwarîya,*
2 Xûn û gost tev lê ger̂îya,
3 R̂uĥ hat, Adem vehejîya.

S. 29 *1 Ew bû k'asa muĥbetê,*
2 Xwedanêt k'eremetê,
3 Adem pê ço cinetê.

S. 30 *1 P'adşa xwedan qudrete,*
2 Ji Adem çêbû coqete,
3 Tev ĥeftî û du milete.

S. 31 *1 Ademe û horîye,*
2 Sir̂a Melikê jorîye,
3 Jê cota çêbûn cindîye.

S. 32 *1 Hêvên ji heqîqetê,*
2 Ewe sir̂a sinetê,
3 Dahir bû gel coqetê.

S. 33 *1 Dahir bû Ezdayîye,*
2 Kolê P'adşê jorîye,
3 Feqîrê kaniya Sipîye.

S. 34 *1 Ew diyarîya milyak'ete,*
2 Xwedan t'oq[432] *heqîqete,*
3 Min ji P'adşê xwe minete.

S. 35 *1 Bedîla Nuĥê nebîya,*
2 Beşerî ji bîr kir P'adşa,
3 Lew ava r̂eş lê ger̂îya.

S. 36 *1 Dahir bû xalek ji qendîl,*
2 Ew bû Birahîm Xelîl,
3 Sê sir̂ lê dibûne delîl.

S. 37 *1 Xwe naskir Birahîm Xelîl,*
2 Bû p'êẍemberê bedîl,

[431] *xo ve*
[432] *tok*

3 Got: «Yeke Melikê Celîl».

S. 38 *1 Paşî Îsa û Mûsane,*
2 P'êẍemberên e'rdane,
3 Wan jî yasa danane.

S. 39 *1 Yasa, û Mişûr, û Xete,*
2 Tev diȓin ji qudrete,
3 Ji ba Xwedê û milyak'ete.

S. 40 *1 Baweriya min Xwedêye,*
2 Yeke li e'zmanî çê ye,
3 Ĥeft milyak'et ji nûȓêye.

S. 41 *1 Her ĥeft siȓêt qudretê,*
2 Serwerin li cinetê,
3 Firwar ji ba P'adşê me tê.

S. 42 *1 Firwar ji ba P'adşane,*
2 Yek serwerê ĥeftane,
3 Diyarî t'oq û erk'ane.

S. 43 *1 Serwerê ĥefta yeka,*
2 Şêrîn Tawisî melek'e,
3 Miraza hasil dike.

S. 44 *1 Tawisê milyak'ete,*
2 Melek'e nûre heybete,
3 Meferê me li axirete.

S. 45 *1 Meferê êzdîye,*
2 Li ba p'adşê jorîye,
3 Nûre û siȓe û heqîye.

22. Qewlê Şêxûbek'ir[433; 434; 435; 436] — I

S. 1 *1 Aşiq û me'şûqêt[437] mûkirê[438],*
2 Me yarek divêt vê ĥerfê buk'irê,
3 K'a bêjne min diȓ ji P'adşaye yan P'adşa ji diȓê?

S. 1 *1 Aşiq û me'şûqêt mûkirê[439],*
2 Me yarek divêt vê ĥerfê yî mûkirê,
3 K'a diȓ ji P'adşa ye yan P'adşa ji diȓê?

S. 1 *1 Aşiq û me'şûqên k'ûrî,*
2 Me yarek divê li vê ĥerfêyî mûkirê[440],
3 K'a diȓ ji P'adşaye, yan P'adşa ji diȓê.

S. 1 *1 Aşoq maşoqe siȓê[441],*
2 Yarek divê vê ĥerfê me mûkirê[442],
3 Hûn binêȓin çika diȓe[443] ji P'adşêye, yan P'adşayî ji diȓê?

---

[433] Ji qewlên p'îr Ȓeşî Ĥeyrane [2] şaxê – 1 (rr. 185–190)
[434] [2] şaxê – 2 (rr. 191–196)
[435] http://www.lalish.de/modules.php?name=News&file=article&sid=54; [3] şaxê – 3 (rr. 208-214)
[436] [29] (rr. 378–381) (№ 1695)
[437] *maşoq*
[438] *mukur*
[439] *mukur*
[440] *mukur*
[441] *suȓ*
[442] *mukur*

S. 2 1 Aşiqê û me'şûqî yî çêye,
2 T'eftêşa min li vê cewabêye,
3 K'a bêjne min dir̂ ji P'adşêye, yan P'adşa ji dir̂êye?

S. 2 1 Aşiqê e'rifî çêye,
2 T'eftêşa me ji vê cewabêye,
3 K'a dir̂ ji P'adşê ye, an P'adşa ji dir̂ê ye?

S. 2 1 Aşiqê e'rifî çêye,
2 T'eftêşa me ji wê cewabêye,
3 K'a dir̂ ji P'adşaye, yan P'adşa ji dir̂êye.

S. 2 1 Aşiqê e'rifî çêye,
2 T'imtêşa me vê cavêye,
3 Hûn binêr̂in çika dir̂e ji P'adşêye, yan P'adşayî ji dir̂êye?

S. 3 1 Aşiq, û e'rif, û zana,
2 Mim yarek divêt, vê ĥerfê bidet beyane,
3 K'a bêjne min dir̂, t'exte û P'adşê min têda girtî mek'ane?

S. 3 1 Aşiqê e'rifî zana,
2 Hilûn ji minr̂a biden beyane,
3 Dir̂, t'exte û P'adşa yî tê girtin mek'ane?

S. 3 1 Aşiqê e'rifî zane,
2 Werin ji minr̂a bidin beyane,
3 Dir̂ t'exte û P'adşa lê girt mek'ane.

S. 3 1 Aşiqo e'rifê zana,
2 Yarek divê vê ĥerfê me bide beyane,
3 Dir̂ t'exte, P'adşayê min lê girtîye mik'ane?

S. 4 1 P'adşê min dir̂ ji xwe çêkir,
2 Seyirand û seyiran pê kir,
3 Û sewirand û ber p'êk kir[444].

S. 4 1 P'adşê min dir̂ ji xwe çêkir,
2 Seyirî, seyiran lê kir,
3 Û sêwirî û ber p'êk kir.

S. 4 1 P'adşê min dir̂ ji xwe cihêkir,
2 Seyrî seyran lê kir,
3 Sêwirî û ber p'êk kir.

S. 4 1 P'adşayê min dir̂ ji xwe çê kir,
2 Sewirand, k'ewirand bervê kir,
3 Seyîdî seyîran dey lê kir.

S. 5 1 P'adşê min dir̂ ji xwe vavare[445],
2 Dir̂ qendîleke maldare,
3 Qendîl û nûr sit'are.

S. 5 1 P'adşê min dir̂ ji xwe vavare,
2 Dir̂ qendîleke maldare,
3 Qendîlê nûr sit'are.

S. 5 1 P'adşê min dir̂ ji xwe vavare,
2 Dir̂ qendîleke maldare,
3 Qendîlê nûr sit'are.

S. 5 1 P'adşayê min dir̂ ji xwe wevare,
2 Qendîla meye dare,
3 Ew qendîle nûr sit'are.

S. 6 1 Ku dir̂ şekilîye,

---
443 dur̂
444 pêkir
445 binêr: vavart

2 P'adşaye birî xerqe jêye,
3 Dayîm mêra, milyak'eta silavîye lêye.

S. 6 *1 Dir̂ ji kelîma P'adşê ye*
2 Xerqe derk'eftî jêye,
3 Dayîm mêra silavîye lêye.

S. 6 *1 Dir̂ ji k'ilîma P'adşê ye,*
2 Xerge derk'eftî jê ye,
3 Dayîm mêra silave lê ye.

S. 6 *1 Dir̂e ji k'ilîma P'adşê,*
2 Xerge Şîxadî derk'etîye jê,
3 E'wlinda mêra silam elê.

S. 7 *1 Ku ji dir̂ê derk'eftî xerqe,*
2 Pê zeynanidî Şame ĥeta Şerqe,
3 Şîxadî deng li Şêxûbek'ir kir, got: «Hil û, xerqeyî li berk' ke[446]!»

S. 7 *1 Ji dir̂ê derk'eftî xerqe,*
2 Pê zeynî Şame ĥeta bi Şerqe,
3 Şîxadî deng li Şêxûbek'ir kir, got: «Hil û, xerqe yî li berk' ke!»

S. 7 *1 Ji dir̂ê derk'etîye xerqe,*
2 Pê Şe'm zeyînandîye ĥetanî Şerqe,
3 Şîxadî deyl Şêxûbek'ir kir, go: «Hilîne û berke».

S. 8 *1 Şêxûbek'ir dibêjit: «E'zîzê min, ez ji mêja vê yekê yî ĥewceme,*
2 Çiqas zêr̂ û malê xwe bîr pê dibeme,
3 Ĥemû yî li oẍira[447] xerqê Şîxadî neder deme».

S. 8 *1 Şêxûbek'ir go: «E'zîzê min, ez ji mêj li wê ĥerfê ĥewceme,*
2 Çiqas zêr̂ û malê xwe bîr pê dibeme,
3 Ez ĥemûyî li oẍira xerqê Şîxadî neder deme».

S. 7 *1 Şêxûbek'ir got: «E'zîzê min, ji mêje li vê ĥerfê ĥewceme,*
2 Çiqas zêr̂ û malê p'ir̂ pê dibeme,
3 Ĥemû li oẍira xerqey neder didime.

S. 8 *1 Şêxûbek'ir go: «E'zîzê min, ez vê yekê ĥewceme,*
2 Ĥemû mal û zêr̂ xwe bideme,
3 Ĥemû oxira xerqê Şîxadî heq nezer bide min».

S. 9 *1 «E'zîzê min, Ez ji mêja vê yekê dinêr̂im,*
2 Çiqas malê xwe bîr̂, pê dibîrim,
3 Ĥemûyî li oẍira xerqê silt'an Şîxadî, heq neder sip'êrim».

S. 9 *1 «E'zîzê min, ji mêj vê ĥerfê guhdêrim,*
2 Çiqas zêr̂ malê bîr̂, pê dibêrim,
3 Ez ĥemûyî li oẍira xerqê silt'an Şîxadî, heq neder sip'êrim».

S. 8 *1 «E'zîzê min, ji mêje li vê ĥerfê guhdêrim,*
2 Çiqas zêr̂ û malê p'ir̂ pê dibîrim,
3 Ĥemû li oẍira xerqey neder disep'êrim».

S. 9 *1 Şêxûbek'ir go: «E'zîzê min, ez vê yekê gudêrim,*
2 Çendîk mal û zêr̂ê xwe pê bidêrim,
3 Ĥemû oxira xerqê Şîxadî, heq nezer bisip'êrim».

S. 10 *1 P'adşayê min ev nefsa qebiland,*
2 Edrîsê xeyat xerqe li bejinê fesiland,
3 Feqîra li pê nefiland.

S. 10 *1 P'adşê min ev nefes qebiland,*
2 Edrîsê xeyat xerqe di fesiland,
3 Feqîra li pê nefiland.

---

[446] *ber ke*
[447] *oxir*

S. 10 *1 P'adşayê min vê yekê diqebiland,*
2 Îndlîsî xeyat xerqe anî fesiland,
3 Feqîra vêȓa diniqiland.

S. 11 *1 Li pê neqiland bû feqîra,*
2 Hincî yê t'erk ket xirabe fênîya û wîra,
3 Dê wî xelat ket miftan û k'ilîla.

S. 11 *1 Li pê neqiland bû feqîra,*
2 Hincî yê t'erk ket xirabe fênîya û wîra,
3 Dê xelat ken bi miftan û k'ilîla.

S. 9 *1 Li pê neqilan dibû feqîre,*
2 Hincî yê t'erk kir xirabe fêniya wire,
3 Dê xelat kin miftan û k'ilîla.

S. 11 *1 Vêȓa diniqiland feqîra,*
2 Ĥerçî kesê berê xwe bide xirave fêrîya e'rye,
3 Wê xelat bike wan mifta, wan k'ilîla.

S. 12 *1 Ew k'ilîl û ew miftene,*
2 Bi destê wan cindîya vedibine,
3 Yê her pênc ferzêt heqîqetê li dîwana Şîxadî û melik Şêxsin, ȓoja axiretê, bo wan bi şehdene.

S. 12 *1 Ew k'ilîl û ew miftene,*
2 Bi destê wan cindîya vedibine,
3 Yê her pênc ferzêt heqîqetê li ȓoja axretê bora bi şehdene.

S. 10 *1 Ew k'ilîl û ew miftene,*
2 Bi destê wan cindîya vedibine,
3 Her pênc ferzên heqîqetê ȓoja axiretê jêre şehdene.

S. 12 *1 Ew k'ilîlin, ew miftene,*
2 Destê wa cindîya vedivene,
3 Her pênc ferzê heqîqetê ȓoja axretê, ser me mane şehdene[448]*.*

S. 13 *1 P'adşê min e'wil ko mîr bû,*
2 Xwedanê cêşê k'ibîr bû,
3 Hevsiȓa silt'an Êzîdê minê feqîr bû.

S. 13 *1 P'adşê min e'wil ko mîr bû,*
2 Xwedanê cêşê k'ibîr bû,
3 Hevsiȓê silt'an Êzîdȓa xebîr bû.

S. 11 *1 P'adşê min e'wil ku mîr bû,*
2 Xwedanê cêşê k'ibîr bû,
3 Bi ĥeft siȓêd silt'an Êzîȓayî xebîr bû.

S. 14 *1 P'adşayê min e'wlik mîr bû,*
2 Xwedanê[449] *ceşê k'ibîr bû,*
3 Ĥevsiȓê silt'an[450] *Êzîdê minî feqîr bû.*

S. 14 *1 P'adşê minî P'adşe,*
2 Neqaşê çendî neqşe,
3 Silt'an Êzî dizanit k'î li bere k'î li paşe.

S. 14 *1 P'adşê minî P'adşa,*
2 Neqaşê çendî neqşa,
3 Silt'an Êzî dizanit, k'î li bere k'î li paşe.

S. 12 *1 P'adşê minî*[451] *P'adşe,*
2 Neqşê çendî neqşe,
3 Silt'an Êzî dizanit k'î li bere, k'î li paşe.

S. 13 *1 P'adşayê minî P'adşa,*

---

[448] *şe'de*
[449] *xudan*
[450] *sultan*
[451] *minyî*

2 Neqaşê ser çendî neqaşa,
3 E'zîzê min zane k'î li bere, k'î li paşe.

S. 15 *1 P'adşê minoyî li wehdanîya,*
2 Dostê dilê minî Bêrîya,
3 Xilmeta bi sadiq û ya wekî te divîya.

S. 15 *1 P'adşê min li wehdanîye,*
2 Dosta dilê minî pê di e'limîye,
3 Xilmeta bi sadîqîya weye, wekî P'adşê min pê divîye.

S. 13 *1 P'adşê minî wehdaniye,*
2 Dostê dilê min pê di ilmiye[452],
3 Xilmeta bi sadiqîye weye, wekî P'adşê min pê diviye.

S. 16 *1 P'adşê mino siȓ li sema,*
2 Berê ne lewĥ hebû, ne qeleme,
3 Li ba silt'an Êzî ew se'ete, ew deme.

S. 16 *1 P'adşê min siȓ li sema,*
2 Ji berê ne lewĥ hebû, ne qeleme,
3 Ya silt'an Êzî, li ba te ew se'ete, ew deme.

S. 14 *1 P'adşê min siȓ li sema,*
2 Berê ne lewĥ hebû, ne qeleme,
3 Ya silt'an Êzî, li ba te ew se'ete[453], ew deme.

S. 15 *1 P'adşayê minî siȓ[454] û sema,*
2 Wexta ne luĥ bû, ne qeleme,
3 E'zîzê min ew seĥete, ew deme.

S. 17 *1 Berê ne qelem hebû, ne lewĥe,*
2 Min yarek divêt, bêjin ew ĥerfê li ku dibûye,
3 Li ku melek yek bû[455], bûne du ye?

S. 17 *1 Ji berî ne qelem hebû, ne lewĥe,*
2 Me yarek divêt, vê ĥerfê şiro biket li k'uye?
3 Melek yek bûn, bûne duye?

S. 15 *1 Berê ne qelem hebû, ne lewĥe,*
2 Me yarek divê vê ĥerfê şiro biket, ye li k'uye?
3 Melek yek bû, bûne duye.

S. 16 *1 Wexta ne qelem bûye, ne luĥye,*
2 Yarek dive: «Binê k'a li k'uye,
3 Melek yek bû, bûne duye.

S. 18 *1 Ber firwara P'adşêye,*
2 T'eftêşa me li wê cewabêye,
3 Melek du bûn, bûne sêye.

S. 18 *1 Ber firwara P'adşêye,*
2 T'eftêşa min vê cewabêye,
3 Melek du bûn, bûne sêye.

S. 16 *1 Li ber firwara P'adşêye,*
2 T'eftêşa me li wê cewabêye,
3 Melek du[456]bûn, bûne sêye.

S. 17 *1 Ba firwara P'adşê,*
2 T'imtêşa me vê cavê,
3 Melek dudu bûn, bûne sisê.

---

[452] *e'limiye*
[453] *seat*
[454] *suȓ*
[455] *bûn*
[456] *dû*

S. 19 *1 P'adşê minoyî Cebare,*
2 Ji ba te hatî firware,
3 Melek sê bûn, bûne care.

S. 19 *1 P'adşê minî yî Cebare,*
2 Ji ba te hatî firware,
3 Melek sê bûn, bûne care.

S. 17 *1 P'adşê minî Cebare,*
2 Ji ba hetibû firware,
3 Melek sê bûn, bûne care.

S. 18 *1 P'adşê minî Cebare,*
2 Ba wî bata ferware,
3 Melek sisê bûn, bûne care.

S. 20 *1 P'adşê minoyî mizêce,*
2 Ew dinîya se'ete û sênce,
3 Melek çar bûn, bûne pênce,
4 Her yek bo mifadê[457]*, her yekû r̂ênce.*

S. 20 *1 P'adşê minî yî mizêce,*
2 Ew dinîya se'ete û sênce,
3 Melek çar bûn, bûne pênce,
4 Her yek bo mifadê, her yekû r̂ênce.

S. 18 *1 P'adşê minî mizênce,*
2 Melek çar bûn, bûne pence,
3 Her pênc bûne şefa'etê[458]*, ĥer r̂êkû r̂ênce.*

S. 19 *1 P'adşayê minî mizênce,*
2 Melek çar bûn, bûne pênce,
3 Her pênc bune mitĥê r̂ênce.

S. 21 *1 P'adşê min li vê yekêyî xweşe,*
2 Melek pênc bûn, bûne şeşe,
3 Her şeş bûne melekêt e'rşe.

S. 21 *1 Dilê min bi vêkê xweşe,*
2 Melek pênc bûn, bûne şeşe,
3 Her şeş bûne melekêt e'rşe.

S. 19 *1 Dilê min li vê yekêyî xweşe,*
2 Melek pênc bûn, bûne şeşe,
3 Her şeş bûn melekên e'rşe.

S. 20 *1 P'adşayê min vê yekê dilxaşe,*
2 Melek pênc bûn, bûne şeşe,
3 Her şeş bûne melekê e'rşe.

S. 22 *1 P'adşê min xweş kirî suhbete,*
2 Melek şeş bûn, bûne ĥefte,
3 Her ĥeft lêk diêwirîn muĥbete.

S. 22 *1 P'adşê min xweş kirî suhbete,*
2 Lêk r̂unişit bûn suhbete,
3 Melek şeş bûn, bûne ĥefte.

S. 20 *1 P'adşê min xweş kir suhbete,*
2 Lêk r̂ûniştin muĥbete[459]*,*
3 Melek şeş bûn, bûne ĥefte.

S. 21 *1 Sobet xaş sovete,*
2 K'ase, badîye û movete[460]*,*
3 Melek şeş bûn, bûne ĥefte[461]*,*

---
[457] *mife'et*
[458] *şifet*
[459] *muhbet*
[460] binêr: *muĥbet*

S. 23 *1 Her ĥefta ku êfirîn,*
2 Bi r̂astî lêk diêwirîn,
3 Nûra yek dibirîn.

S. 23 *1 Her ĥeft ku die'firîn,*
2 Bi r̂astî lêk diêwirîn,
3 Bi muĥbetê bi nedera yek dibirîn.

S. 21 *1 Her ĥeft ku di e'firîn,*
2 Bi r̂astiyê lêk diêwirîn,
3 Bi muĥbetê bi nedera yek didebirîn.

S. 22 *1 Her ĥeft dix̂afilîn*[462]*,*
2 Cîyê r̂astîyê dihewirîn,
3 Ew movetê yek dibirîn.

S. 24 *1 Nedera xasa li nav xwe dane medere,*
2 Ewê r̂ojê sinet daneye fere.

S. 24 *1 Neder xweş nedere,*
2 Nav xwe danebû mehdere,
3 Li wêder çêkirin sinetû fere.

S. 23 *1 Neder xaş nedere,*
2 K'etîye nava mêre madere,
3 P'adşayê min lê çêkirîye sinet û fere.

S. 25 *1 Dilê min vê yekê yî şaye,*
2 Feqîrek hinarte her-herî ev îmane,
3 Nav lê dana, e'yn il-Beyzaye»,
4 Ev meclîs bi navê Şîxadî û melik Şêxsin bû avaye.

S. 25 *1 P'adşê min wekire r̂aye,*
2 Feqîrek şand her-herê av înaye,
3 Nav lê kir E'yn il-Beyzaye».

S. 22 *1 P'adşê min we kire r̂aye,*
2 Feqîrek şand hûr-hûr av înaye,
3 Nav lêkir kaniya Sipîye (E'yn il-Beyzaye).

S. 24 *1 P'adşayê min vê yekê dilşaye,*
2 Feqîrek şandîye t'ebeqa[463] *her-herê avek înaye,*
3 Navê wê danîye, e'ynzil beyzaye,
4 Ev r̂oje, ew r̂oje miclisa mêrê êzdî pê bûye avaye.

S. 26 *1 Feqîra jê xeber da,*
2 Ji e'zmana ĥeta bi e'rda,
3 Ji e'rda ĥeta bi serda,
4 Ava kaniya Sipî mifade ser çiqas kul û derda.

S. 26 *1 Feqîra we jê xeberda,*
2 Ji e'zmana ĥeta bi e'rda,
3 Ji e'rda ĥeta bi serda,
4 Ava kaniya Sipî mifade ser çîqas derda!

S. 23 *1 Feqîra we jê xeberda,*
2 Ji e'zman ĥeta bi e'rda,
3 Ava kaniya Sipî şefa'eta [li ser] çiqas derda.

S. 27 *1 P'adşê min Cebare,*
2 Ji dir̂ê e'firand bû care,
3 Baye û axe û ave û nare.

S. 27 *1 P'adşê minî Cebare,*

---

[461] *ĥevt*
[462] *dixafilîn*
[463] *tevek*

2 Ji dir̂ê e'firand bû care,
3 Axe, ave, baye û agire.

S. 24 *1 P'adşê minî Cebare,*
2 Ji dir̂ê e'rfan dibûn care,
3 Axe û ave û baye û agire.

S. 25 *1 P'adşayê minî Cebare,*
2 Ji dir̂ê farq kirne care,
3 Baye, ave, axe û nare.

S. 28 *1 Herçar yarêt faxirin,*
2 K'î di înan û k'î dibirin,
3 K'î ji mersumî[464] farîqe dikirin.

S. 28 *1 Herçar k'u di faxirin,*
2 Bi k'ê di înan û k'ê dibirin?
3 Bi k'ê mersumê ji dir̂ê farîqe dikirin?

S. 25 *1 Herçar ku di faxirin,*
2 Bi k'ê di înan û bi k'ê dibirin,
3 Bi k'ê mersûmê ji dir̂ê fariq kirin.

S. 26 *1 Herçare dirustin,*
2 Ne dixwarin[465], ne jî dinivistin,
3 K'ê mesruf ji dir̂ê vediguhastin.

S. 29 *1 Herçar yarêt dirusin,*
2 Ne dixwerin û dinivistin,
3 K'î ji mersûmê dir̂ê ve diguhastin.

S. 29 *1 Her çarêt dirusin,*
2 Ne dixwere û diniviste
3 Bi kê ji mersûmê ji dir̂ê ve diguhaste?

S. 26 *1 Her çarên dir̂uste,*
2 Ne dixwerin ne di niviste[466],
3 Bi k'ê mersûmê ji dir̂ê ve diguhiste.

S. 27 *1 Mesruf nehatîye mîr mizewcî,*
2 Te nizanbû ew çi mêre hatîye te mizewcî,
3 Dir̂ ber P'adşayê min xur̂icî.

S. 30 *1 Mersum ne hatîye mêr bi xuricî,*
2 Dir̂ ji ber P'adşa xuricî,
3 Şêx Berkat hat û tê mezicî.

S. 30 *1 Mersum ne hate mîr bicewizî,*
2 Dir̂ ji ber P'adşayî xuricî,
3 Cîyê şêx Berkat bû, hat û tê mezicî.

S. 31 *1 Ji qewlê p'îr R̂eşî Ĥeyrane,*
2 Hincîye bi r̂astî bestî dest dihavête damana yarû birane,
3 Beĥrêt giran merk'eba wê here melevane.

S. 31 *1 Ji qewlê qur̂eşê ĥeyrane,*
2 Hincîye bi r̂astî bestî dest di havête damana yarû birane,
3 Dayîm merk'eba wî li beĥrêt girane melevane.

S. 28 *1 Qewlê p'îr R̂eşî Ĥeyrane,*
2 Mork'eve li beĥrê[467] girane,
3 Ew dayne me li wane.

S. 32 *1 Ji qewlê p'îr R̂eşî cîda,*

---

[464] *mersub*
[465] *dixarin*
[466] *diviste*
[467] *be'r*

2 Dibêjime we gelî mirîde,
3 Me din Şerfedîne, atqata me silt'an Êzîde.

S. 32 *1 Ji qewlê quȓeşê cîda,*
2 Dibêjime we gelî mirîde,
3 Me din Şerfedîne, atqata silt'an Êzîde.

S. 29 *1 Qewlê p'îr Ȓeşî cîda,*
2 Dibêjime we gelek mirîda,
3 Dînê me Şerfedîne,
4 Qulbet[468] *kanîya Sipî,*
5 Atqat nave silt'an Êzdîd t'emam.

Em di kêmin, Xwedê û Şîxadî di ťemamin!
Em di kêmin, Xwedê û Şîxadî di ťemamin!

23. Qewlê herê berê k'o bû?![469]

S. 1 *1 Herê berê k'o bû,*
2 Xeber bide hêj nebû bû,
3 Bêje min, ji e'wil P'adşa yî min li k'o bû?!

S. 2 *1 Dirust bide k'ilîma dirust,*
2 P'adşayê min ne dixwar û ne dinivist,
3 E'wil P'adşayê min çî dip'arist[470]*?!*

S. 3 *1 Dirust bide beyane,*
2 P'adşayê min yekî Ȓehmane,
3 E'wil P'adşayê min derd çêkir, yanî dermane?!

S. 4 *1 Ew qewl, qewlekî meqbile*[471]*,*
2 P'adşayê min yekî E'dile,
3 P'adşayê min nûr bû, nûr jê dibû ȟêsile.

S. 5 *1 E'wil P'adşayê min nûr bû,*
2 Neqaşê neqşê hûr bû,
3 Ji berî Xet, û k'itêb, û deft'er, û Mişur bû.

S. 6 *1 Seyîdî, muȟbete ji qevdeye,*
2 Nûre li dêrgeye, şewqe li e'rdêye,
3 Navda ȟebîbê Xwedêye.

S. 7 *1 Seyîdî, min hibete ji qevda ȓaste,*
2 Nûreke dî jê dibîȓaste,
3 Pêşa destê xwe veguhaste.

S. 8 *1 Muȟbeta ji qevda zere,*
2 Nûrê da nûrê nezere,
3 Jê sewirand melik şêx Ȟesenî minê bi cehwere.

S. 9 *1 Seyîdî, P'adşayê min muȟbet ji ba xwe e'frand,*
2 Îna li ba xwe, didebirand,
3 Melik Şêxsin jê disewirand.

S. 10 *1 Seyîdî, P'adşayê min muȟbet ji ba xwe dixuliqand,*

[468] binêr: *qible*
[469] [2] (rr. 259–262)
[470] *diperist*
[471] binêr: *meqbûl*

2 Îna li ba xwe, die'liqand,
3 Melik Şêxsin jê difariqand.

S. 11 *1 Seyîdî, P'adşayê min muĥbet ji ba xwe dimezicand,*
2 Îna li ba xwe, dixuricand,
3 Melik Şêxsin jê difaricand.

S. 12 *1 Seyîdî, çêl salî P'adşayê min mabû li qendîle,*
2 Aşiq — Celala, me'şûq[472] *— Celîla,*
3 P'adşayê min hêvên da Adem û Nuĥ, û Birahîm el-Xelîle.

S. 13 *1 P'adşayê min mixfî*[473] *siře,*
2 Yek ĥerf ĥedê p'iře,
3 Beyzayê k'ef da diře.

S. 14 *1 P'adşayê dabû k'ef,*
2 P'adşayê min çobûye nav,
3 P'adşayê min çê dikirin Bê û Elef[474]*.*

S. 15 *1 P'adşayê min Bê û Elîf kirin t'ebabe,*
2 P'adşayê min çobû nave,
3 Ew bi xwe bû, li xwe dikir silave!
4 Ew bi xwe bû, li pêş destê xwe vewesta.

S. 16 *1 Li pêş destê xwe veweste,*
2 Aşiqa pê heweste,
3 Ji aşiqa li ber ne diwesta.

S. 17 *1 Ji aşiqa dabû dere,*
2 Nûrê da nûrê nedere,
3 Jê disewirand şêx Ĥesenê min bi cehwere. (binêr **S. 8**)

S. 18 *1 Aşiqa dabû cewabe,*
2 P'adşayê min çobûe nave,
3 Diř mewicî û buwe ave.

S. 19 *1 Diř mewicî û hecicî*[475]*,*
2 Buwe beĥr û mewicî,
3 P'adşayê min nûr bû, bi ĥuk'mê xwe difericî.

S. 20 *1 Seyîdî beĥrê k'ef dane,*
2 Jê ço duxane,
3 P'adşayê min jê nijîyar kir e'rd û e'zmane.

S. 21 *1 Seyîdî beĥrê k'ef dar da,*
2 Aşiqa we jê xeber da,
3 P'adşayê min nijîyar kir e'zman û e'rda.

S. 22 *1 Seyîdî beĥrê k'ef řevî,*
2 P'adşayê min jê çêkirin e'rd, û e'zman, û zevî,
3 Eweye wek P'adşayê min pê divî.

S. 23 *1 Seyîdî beĥrê k'ef da gişta,*
2 P'adşayê min fikirî li ber û pişte,

---

[472] *maşuq*
[473] *muxfî*
[474] binêr: *Elîf*
[475] binêr: *hecacî*

3 P'adşayê min jê nijîyar kir doj û bihuşte.

S. 24 *1 Seyîdî, me muĥbet hebû ji dêr,*
2 Heke ne e'bande Cebêr,
3 Dêkir bane înk'êr[476].

S. 25 *1 Seyîdî, nête înk'ar kirin,*
2 Nûr bi nûrê diêwirin,
3 Muĥbetê bi nedera hev didebirin.

S. 26 *1 Seyîdî, Xwedê û nebîy cotin,*
2 Not û neh k'ilîm[477]*bi hewra, digotin,*
3 Ew bi xwe bûn, li xwe dihindotin.

……………………………………………..
……………………………………………..
……………………………………………..

(Ew qewle neyî t'emame û çend sebeqe jê di k'uwîne)

24. Qewlê melik Salim[478]

S. 1 *1 Distirêm bi xeberêt k'itêbe,*
2 Ji e'rifêt zana û bi ĥisêbe,
3 Berî Birahîm[479] *p'êẍember çêbe.*

S. 2 *1 Melek nazil bû li Şame,*
2 E'rif û zana û bi fame,
3 Cebêrî hinarte ba me.

S. 3 *1 Cebêrî hinarte Şamê,*
2 E'rifek bixunit Xamê,
3 K'î dizanî cewabê, welamê.

S. 4 *1 Êzdîn mîr digo: «Ba wî bûm,*
2 Li wê nuqtê hayî bûm,
3 Ji qendîlê li cem wî bûm».

S. 5 *1 Meleke, melikê mêran,*
2 Qendîle di nêva e'zman[480]*,*
3 Ji bo me hînabû peyîka Ezdan.

S. 6 *1 Silt'ênî*[481] *li bo xwe hinare,*
2 Bo Lalişê û herçar kinare,
3 Bo me xweş yare.

S. 7 *1 Ji bo r̂a Birahîmî kirbû sicûde,*
2 Dehêke ji male xweda[482]*,*
3 Bû mîrê bi cîde.

[476] binêr: *înk'ar*
[477] *kilam*
[478] [2] (rr. 326–328)
[479] *Birhîm*
[480] *esman*
[481] binêr: *silt'an*
[482] *xoda*

S. 8 *1 Melike ew di use,*
2 Nav yara, li cem Tawise[483]*,*
3 Berî Îsa û Mûsa[484]*.*

S. 9 *1 Melîkek r̂abû li Orşelîme,*
2 Sadiqekî zor qedîme,
3 E'rifekî e'lîme.

S. 10 *1 Ew nûra selîm û sadiq,*
2 Zanayê bi fehm û natiq,
3 Ferwara Xwedayê xaliq.

S. 11 *1 Melek'ê sadiq*[485]*û heqîqe,*
2 Bo Birahîme zorî şefîqe.

S. 12 *1 Sadiq li Birahîmî maşê xwe wergirt,*
2 Birahîmî ji Salim ilm wergirt.

S. 13 *1 Selam silt'anî anî,*
2 Mişûr û Xetî sibĥanî,
3 Sed û ĥed hingî r̂anî.

S. 14 *1 Nuqteyek ji ilmê haqîqet,*
2 Hat xwarê sir̂a nûra t'erîqet.

25. Qewlê T'ercal[486]

S. 1 *1 Şerefim lawê Dawide,*
2 Kuşt bûm qelema ude,
3 Şeref r̂êya caude.

S. 2 *1 Şerefim lawê p'îra,*
2 Dilsot ji r̂ezay mîra,
3 Şeref bûm r̂êya feqîra.

S. 3 *1 Şeref deng kir li e'sase,*
2 Fêmê min xweş qîyase,
3 Nizanim tu Xidirî yan Ilyase?

S. 4 *1 Xidiroyî, ya Xiderî,*
2 Tu li ber himeta Qadirî,
3 A'mê em kuştin dahirî.

S. 5 *1 A'mê em dahir kuştin,*
2 Zora male xwe hiştin,
3 Wan şuna xêrêt xwe şer hiştin.

S. 6 *1 Ew jî ber mersuma Barî Te'ala,*
2 Dê li wir bit qîl û qale,
3 Êqîn dê r̂abit T'ercale.

S. 7 *1 Dê r̂abit T'ercale,*

[483] *Taûs*
[484] *Muse*
[485] *sidiq*
[486] Ji qewlên Şerefê lawê Dawid [2] (rr. 485–488)

2 Fe'lê wî fe'lekî betale,
3 Hinê biçine bal, hin naçine bal.

S. 8 *1 T'ercal ji sibĥanê hate dere,*
2 Leşkerekî[487] zor zav heye li bere,
3 Ew ji Te'alî diden xebere.

S. 9 *1 T'ercal ji sibĥanê dekret,*
2 Leşkerekî zorî zav li berk'ket[488],
3 Ji Te'alî kêm xeber ket.

S. 10 *1 T'ercal dêcite e'rdê Şamê,*
2 Dê li wir naqis ket Îslamê,
3 Dê li wan ket r̂oja om il-qiyamê.

S. 11 *1 P'adşê min li ĥalê me beze miskîn bipirsî,*
2 I'sa dê êt Misrê, r̂ûnêt ser t'ext û k'ursîy,
3 Ewê r̂ojê mîh ji gûr natirsê.

S. 12 *1 P'adşê min li ĥalê me beze miskîn bipirsî dîsa,*
2 Dê dahir bit hezretî Îsa,
3 Dê bikujit wî korê sîse.

S. 13 *1 Dê bikujit wî korê miskîne,*
2 Bi Ẍerbêve bibên mizgîne,
3 Ji ew paş li wir qayîm biken dîne.

S. 14 *1 P'adşê min li ĥalê me beze miskîn bipirsî,*
2 Îsa dê li Misrê r̂ûnêt ser t'ext û k'ursîy,
3 Piştî wî Şerfedîn dê ĥuk'm ket çil sal mîh ji gûr natirsî.

S. 15 *1 Yê wekî melik Şerfedîn çil salê xwe dikirî,*
2 Ev dinîya t'êk r̂abihurî,
3 Ĥacuc û Macuc dahir kirî.

S. 16 *1 Ĥacuc[489] û Macucêt cara,*
2 Ewê çik ket avêt beĥra,
3 Dê kêmken berek'etêt xwer̂a.

S. 17 *1 Dê kêmken berek'etêt e'rdane,*
2 Hezîz dê kevt qebirstane,
3 Bira dê gazîket birane,
4 Dil ji xwer̂a[490] bikeînin xêrane,
5 Êqîn êro li me axirzemane.

S. 18 *1 R̂ojakê ji r̂ojan dibî,*
2 T'eriqênî li e'rşa dibî,
3 K'ursîya P'adşayî li xwar dibî,
4 Ĥakim bi xwe P'adşa dibî.

S. 19 *1 Hincîyê malê xwe didet bi selef û r̂ibêya,*
2 Dê lê kur̂t bit dest û p'êya,
3 Ew çu r̂ê nabete ser çu r̂êya.

---

[487] *lêşker*
[488] *ber ket*
[489] *Hacuc*
[490] *xor̂a*

S.20 *1 Hincîyê male selef û r̂ibê dixware,*
2 Ewê li wir ket gazî û heware,
3 Ne sed xwezma bi r̂uĥêt gunehk'are.

S. 21 *1 Ji qiburê derk'etin coqe,*
2 Di dilê wande heye şayî û şoqe,
3 Ewan ĥemuwa ji Şamê ber bi Qudsê soqe.

S. 22 *1 Her̂in ser minbara deng hilînin,*
2 Navû dik'irê Êzî li wê bînin,
3 Dê hinerê wî şêresiwarî bînin.

S. 23 *1 Silt'an Êzî li ẍafilayî bi ẍezebe,*
2 Ji wan beĥra derînin kanî û selebe,
3 We'de hatiye silt'an Êzî vê dinîyayê biket yek yek mesebe.

26. Qewlê qiyametê[491]

1 R̂ojekê ji r̂ojan dibî,
2 Terqîn li e'rşan dibî,
3 Xebare li ĉiyan dibî,
4 Siniye[492] li beĥran dibî.
5 Ne kesî kesan dibî,
6 Ne babê pisan dibî,
7 Ewê r̂ojê xelqê zalim, li wêderê nuqisan dibî.
8 Ew bû r̂oja dijiwar dibî,
9 K'ursîy ya P'adşa li xwar dibî,
10 Qazî bi xwe Cebar dibî.
11 Ne sed xwezî bi r̂uĥa înk'ar dibî,
12 Sed xwezme bi r̂uĥa Xwedî kiryar[493] dibî.
13 Ew bû r̂oja mezin dibî,
14 Qazî bi xwe k'erîm dibî,
15 Xelq ĥemû xetxuyin dibî.
16 Ewê r̂ojê ne sed xwezme bi wê r̂uĥa derewîn dibî .
17 Ew bû r̂oja li wê dibî,
18 K'ursîy ya p'adşê li e'rdê dibî,
19 Qezî bi xwe Xwedê dibî.
20 Sed xweziya wî mêrî, kul û e'melê wî vê dibî,
21 Her kesekî kul û e'melê wî vê dibî.
22 Hey nebî, he nebî,
23 Dilovanê yare bî,
24 Himeta seyîda nebî,
25 Me hazir û guhidaran, li ber dîwana Şîxadî û melik Sêxsin hebî.

27. Qewlê ĥezarû yek nava[494]

S. 1 *1 P'adşayê minî ĥezarû yek nave,*
2 Li ba wî ev dinîya se'at û gave,
3 Silt'an Êzî dizane li beĥrê çend k'eşkûl ave,
4 Li besta çend kevir li nave,

[491] Ji p'irtûka «ÊZDANAME». I. Weşanên «Laliş» 2. Rû №116. Almaniya, Bîlêfêld
[492] *suniye*
[493] *qiriyar*
[494] [2] (rr. 213–221); [1] (pp.74–81); http://www.ezdixandi.com/forum/38-290-1

5 Silt'an Êzi Hawa kire bûk, Adem zava.

S. 2 *1 Çendî binyane, çendî pesare,*
2 Çendî beȓîye, çendî beĥre,
3 Ĥemû li ser k'efa Xwedê û silt'an Êzî dîyare.

S. 3 *1 Çendî pesare û çendî binyane,*
2 Çendî beĥre û çendî beriye,
3 Ĥemû li ser k'efa Xwedê û silt'an Êzîye.

S. 4 *1 P'adşê minî Bêrîye,*
2 Xwezî min bizaniye,
3 K'anê ga mezintire anyî masîye[495]*?*

S. 5 *1 Şirûta min ji vêye,*
2 T'eftêşa me ji wê cewabêya,
3 Ĥeft[496] *cara masî mestire ji gêye.*

S. 6 *1 Bi qudreta yekî E'kbere,*
2 Masî ĥeftî û dû p'eȓe,
3 P'eȓek jê k'embere,
4 Wî p'eȓî ga li sere.

S. 7 *1 Birime ber wî hostayî,*
2 Ĥeft melek'e sekinîne li ber sere wî gayî,
3 Her ĥeft melek'êt xas û qelenderêt p'adşayî.

S. 8 *1 P'adşê minî Bêriye,*
2 Xasa mîr dinasiye,
3 Lewa kirine serwerê her ĥeft melek'êt Adîye.

S. 9 *1 Beĥra nav Nisêbîne,*
2 Her ĥeft melek' [el-]zemîne,
3 Xwezîya[497] *min bizanîye, nesîĥetê wan çîne,*
4 Birhanê wan ji êqîne.

S. 10 *1 K'asek ji minȓa di-îna,*
2 Her ĥefta vedixwîne,
3 Pê dibûn melek el-zemîne.

S. 11 *1 Her ĥefta vedixware,*
2 Diȓ mewicî bûwe beĥre,
3 Nijyare wan çî bû ji meȓa dikir nijyare.

S. 12 *1 Ga û masî jê vedixware,*
2 Lew li ser pişta xwe qebûl dikirin deşt, û banî, û beȓî, û beĥre.

S. 13 *1 Hat nik Mia'wî xwedanê k'ase,*
2 Hey dîwaro ji e'sasê,
3 Silt'an Ezi xwedanê k'asê.

S. 14 *1 Ew k'as da şêx Misafir,*
2 Hey weliyo çendî[498] *faxir,*
3 Lew siȓa p'adşayî li nik te, ji e'wil ĥeta bi axir.

---

[495] *me'sî*
[496] *heft*
[497] *xozî*
[498] *çenî*

S. 15 *1 Ew k'as da şêx Berkate,*
2 Xelat kir ĥeft xelate,
3 Go: «Ji e'rdê fiȓî çû semawate».

S. 16 *1 Ew k'as da şêx Bekir,*
2 Şîxadî k'erema xwe li gel te kir,
3 Lew ciyê te li bo xwe kir.

S. 17 *1 Ew k'as da Êzdîne mîre,*
2 Li dinê û axiretêyî xebîre,
3 Li ser milê Şems û Fexirê mîre.

S. 18 *1 Ew k'as da Şemsê Êzdîne,*
2 K'ilîl û mifte bi destê wîne,
3 Çî girtin û berdan bê Şemsê Êzdîna nîne.

S. 19 *1 Ew k'as da Mehmedê K'emale,*
2 Sinhetekî çê heye li bale,
3 Şevê û ȓojê her wî xeyale.

S. 20 *1 Ew k'as da şexe sinetê,*
2 K'erem ji ba xwedanê wê k'ase bora tê,
3 Li e'zmana bû şexê sinetê,
4 Li e'rda qewat[499] da nebiyêt ometê.

S. 21 *1 Ew k'as bo E'lî ve dihate,*
2 K'erema wî k'ase we dersate,
3 Dibê, lew E'lî bi sê xelata kir xelate.

S. 22 *1 Ba qûdreta Qadirî,*
2 E'lî sê xelata kirî,
3 Yek Fatime û yek Zilfiqare û yek Dindilî.

S. 23 *1 Ew k'as da bin Mensûre,*
2 Qesid kir çû beĥret k'ûre,
3 Silt'an Êzî yî nêzîke, neyî dûre.

S. 24 *1 Ew k'as da seyîd Nesîme,*
2 Hey Cebaroyî ji qedîme,
3 Silt'an Êzî li ĥemû derdayî ĥekîme.

S. 25 *1 Ew k'as da p'îr Mendê Goȓanî,*
2 Fiȓîya ço nik wê beĥrê danî,
3 Lew ĥuk'm kir k'afiristanî.

S. 26 *1 Ew k'as da dewrêş Qat'anî,*
2 Vedixwar weke tu dizanî,
3 Lew bi xêra p'adşê xwe dizanî.

S. 27 *1 Sêsed û şêst û şeş nebîyêt mursilin,*
2 Ĥemû bi wê nûrê dixemilîn,
3 Li ber ĥuk'meta silt'an Êzî dixurcilîn.

S. 28 *1 Ilahiyo, tuyî Qadirî û Ĥadirî[500],*

[499] *qewet*
[500] binêr: *hadêr*

2 Sebirekê li ber min bisebirî,
3 Ĥeta wî derbî, goştê gîyanê min xwarî.

S. 29 *1 Şehîd p'êẍember ji we k'asê dibû meste,*
2 Ewî ne p'ê hebû ne deste,
3 Lew silt'an Êzî k'eremek li ber dixweste.

S. 30 *1 Ew k'as da Yûnisê r̂eqasi,*
2 Çil r̂ojî maye zigê masî,
3 Ji nu paş p'adşê xwe bi heq nasî.

S. 31 *1 Ji hindava çome pêşe,*
2 Silt'an Êzî li vê dinê ger̂iya bû libsê dewrêşe,
3 Ev dinîya li bin destê silt'an Êzî bi p'ar û bêşe.

S. 32 *1 Ji hindava çome xware[501],*
2 Li gel min hebû sed efsare,
3 Silt'an Êzî axiret bo mêra dikir r̂asemale,
4 Ya silt'an Êzî, em miraze xwe ji te dixwazin: dîn û îman, ne male.

S. 33 *1 Dibê: «Sêsed û şêst û şeş nebîyet mursilin,*
2 Ĥemû ji wê k'asê dixemilin,
3 Ji ber heybeta silt'an Êzî dixurcilin».

S. 34 *1 Li ba qudreta Qadirî,*
2 Silt'an Êzî li r̂uyê vê meclîseda êwirî,
3 Gelo, bejine min, silt'an Êzî bi çend lewna hat û çend lewna bihurî?

S. 35 *1 P'adşê minî Cebare,*
2 Dir̂ mewicî, bû beĥre,
3 Silt'an Êzî ev dinîya di destê Şêşms û Fexirê mêrava sip'are.

S. 36 *1 Dibê: «Bi hinara[502] bûm, şov dikir,*
2 Bi hinara bûm, tov dikir,
3 Bi hinara bûm, xof dikir.

S. 37 *1 Bi hinara bûm, şov t'ine,*
2 Bi hinara bûm, xof t'ine,
3 Bi hinara bûm, tov t'ine.

S. 38 *1 Bi hinara bûm, çêr li cewa,*
2 Bi hinara bûm, next li r̂ewa,
3 Bi hinara bûm, beharê hezreta wan çengek dewe.

S. 39 *1 Bi hinara bûm, dirav t'ijî berî,*
2 Bi hinara bûm, di asyada di xûrî,
3 Bi hinara bûm, di bircada, li ber dîwara dimirî.

S. 40 *1 Bi hinara bûm, diçûwe dizî,*
2 Bi hinara bûm, dikir gazî,
3 Bi hinara bûm, digo hilo vaye dizî».

S. 41 *1 Ya silt'an Êzî, tu bi xwe bayî,*
2 Tu bi xwe li ser r̂awestayî,
3 Tu dibêjî dizî were tu dibêjî xwedanê male, diz vayî».

---

[501] *xar*
[502] binêr: *hiner*

S. 42 *1 Ya silt'an Êzî, tu bayî,*
2 Tu bayê berî çiqas baranî,
3 Tu hilê milê mêrayî.

S. 43 *1 Tu şûrê devê kevlana,*
2 Tu t'ivenga milê sekmana,
3 Ya silt'an Êzî, em mirazê xwe ji te dixwazin — dîn û îman, ne male.

S. 44 *1 Ya silt'an Êzî, tu wê li e'rda, tu wê li e'zmana,*
2 Tu wê li beȟra, tu wê li binyana,
3 Tu wê zara, tu wê li ser zimane.

S. 45 *1 Ya silt'an Êzî, tu wê li e'rda, tu wê (li) sema,*
2 Tu wê li lewȟa, tu wê li qelema,
3 Tu wê li şahiya, tu wê li xema,
4 Tu wê li gel Îsa, bîn Miryema.

S. 46 *1 Tu e'wra digeȓînî,*
2 Tu baranê dibarînî,
3 Tu beȟrêt giran dimeyînî,
4 Tu vê dinîyayê bi k'ar tînî,
5 Tu bo me meseb û dînî,
6 Sed xwezma min bi ȓuȟê be, tu bideyê û jê nestînî.

S. 47 *1 Ya silt'an Êzî, tu wê li mifta tu wê li sindirûka,*
2 Tu wê li gel mezina, tu wê (li) gel piĉûka,
3 Li gel zava, li gel bûka,
4 Li metrana, li gel k'eşîşa,
5 Tu wê li gel zêndana, li gel ȟebîsa.

S. 48 *1 Tu li bacara, li gel beqala,*
2 Tu li sûka li gel delala,
3 Ya silt'an Ezî, em mirazê xwe ji te dixwazin — dîn û îman, ne male.

S. 49 *1 Ya silt'an Êzî tu mîrê vê dinîyayê k'eremdarî,*
2 K'eremdarî tuyî xebîrî,
3 Ya silt'an Êzî ji e'wil ȟeta bi axir, me tu li bîrî.

S. 50 *1 Qesreke û ȟezar binyane,*
2 Bacareke û ȟezar dikane,
3 Seriyeke û ȟezar zimane.

S. 51 *1 Ew qesra bi t'inê,*
2 K'ilîl û mifte tên ji xizînê û batinê,
3 Çend li hezreta silt'an Êzî ȓûdinên diken xwendinê.

S. 52 *1 Ew qesra du ȓêyîne,*
2 Dergê wê zêȓîne,
3 Sed ȟezar bayî lê tîne.
4 Sed xozme min bi wê ȓuȟê be, Êzidî be,
5 Bêje vî qewlî Amîn! Amîn! Aamîne!

Ȓehmet lêbe, min ev qewl jê pirsî,
Ȓehmet li ȓuȟa dayî, yê babê hazir yê guhdêra!

28. Qewlê meha[503]

S. 1 *1 «Ibadet[504]el-Me'bud, Lift û Cemal»,*
2 Her kesekî tiştek heye li bal,
3 Ew bi qumaşê xwe dê bite delal.

S. 2 *1 «Ibadetû el-Me'bûd, Lift û Cemal» nebit finê,*
2 P'adşayê min êkî bi t'inê,
3 Ewî sewirandbû çendî dinê.

S. 3 *1 P'adşayê min ev dinîya sewirand,*
2 Û dipîva, û diqedirand,
3 Hijde ĥezar xuliqet di nêvda didebirand.

S. 4 *1 P'adşê min dir̂ mek'ane,*
2 Li ba wî wa e'yane,
3 Wî xuliqand e'rd û e'zmane.

S. 5 *1 Ew bû cara ji mêje,*
2 P'adşê min quntar kir şev û r̂oje,
3 Li navda dana bihuşt û doje.

S. 6 *1 Li navda dana r̂oj û heyve,*
2 Da ji ẍafila biçin tîfe,
3 Ewan ne zanî Tawisî melek' ev dinîya bi bosta dipîva.

S. 7 *1 Pîva û kir qedare,*
2 Şêşimis bi xwe xwendk'are[505],
3 R̂onayî ya Şêşims da binêt beĥra.

S. 8 *1 P'adşê min li ber ĥuk'mê xweyî r̂ewaye,*
2 Ewî deşt çêkir r̂ukibande ser cîyaya,
3 Kevna wê dinîyayê baye.

S. 9 *1 P'adşê min R̂eb il-Semed,*
2 «Li mîwilid, li mîlid»
3 «Sibĥan int' xilqit îum (îwim?) ellahid»

S. 10 *1 P'adşê minî bê xem bû,*
2 Li nav dir̂a Xwedayî bi k'erem bû,
3 Ewî e'frandbû dusembû.

S. 11 *1 P'adşê min Bêrîye,*
2 Qedara vê dinê bi destê wîye,
3 Ewî sêşembû dikire sisêye.

S. 12 *1 P'adşê min Cebare,*
2 Ji ba wî wa firware,
3 Ewî çarşembû dikire çare.

S. 13 *1 Çarşembû r̂ojeke fadile,*
2 Melik Fexiredîn e'frandbû ji eşq û dile,
3 Nas ne dikir r̂uĥêt çu ẍafila.

[503] [2] (гг. 263–272)
[504] *ebedet*
[505] *xundk'ar*

S. 14 *1 P'adşê min misênca,*
2 Ev dunîye li ba wî sehite û sênce,
3 Lew wî pêncşembû kirbuwe pence.

S. 15 *1 P'adşê min nûrîne,*
2 Ewî e'firand bû îne,
3 Kire xotbet[506]*, dana ser çiqas mêrê mislîne.*

S. 16 *1 P'adşê min her ĥeft r̂oj dikirin hijmare,*
2 Û ev dinîya çê dikir û hildipesare,
3 Ew r̂oj şembû bû, Mûsa bin E'mirî dihinare.

S. 17 *1 Ji p'adşê xwe didem medehe,*
2 Çar înî û sê dehe,
3 Lêk r̂ukbandin, kirne mehe.

S. 18 *1 Em donzde mehêt bi nav,*
2 Şeş di ĥişkin, şeş bi xunav,
3 Her donzde meh wê li ber himeta melik Şêxsinê bi nav.

S. 19 *1 P'adşê min Cebare,*
2 Ji bo wî we ferware,
3 Her donzde meh lêk r̂ukibandin, kirine sale.

S. 20 *1 Me yarek divêtyî e'rif yî zane,*
2 Û ji mer̂a bidet beyane,
3 K'a binîyata her donzde mehakî ji wane?!

S. 21 *1 Ji qewlê Fexirê zergûne,*
2 Herîye bi ĥerfe, ye bi nasîne,
3 Binîyata her donzde meha K'anûne.

S. 22 *1 Hatime nav kuf û kane,*
2 Wekî têt û dibit zivistane,
3 Zêndane li ser çiqas mexluqê bi gîyane.

S. 23 *1 K'anûnê te malik ne bit wêran,*
2 Heke dom keyî sayan û befra û bayî gêran,
3 Dê di bîşada zebûn keyî şêran.

S. 24 *1 K'anûnê wa ji xwe xeberda:*
2 «Ezim seqaya e'rda,
3 Belê mife'tim ser çiqas derda».

S. 25 *1 K'anûn dibê: «Seqaya e'rda ezim.*
2 Û ji sarîya xwe wa di tezim,
3 Ez jî li ber qirwara mîrê xweye bi lezim».

S. 26 *1 K'anûn ço bi serda hatî Subata r̂eşe,*
2 Di gel K'anûnê diket qerqeşe,
3 Gotê: «Tu çoyî, bêna dinîyayê bi minîye xweşe».

S. 27 *1 We dibêjit K'anûna berî:*
2 «Hey subetê, te r̂eş û r̂eş berinî,
3 Kes nizanit tu dostî, ne dijminî!
4 Çu muxlaqet li te nadebirî».

---

[506] *xutbe*

S. 28 *1 K'anûn dibêjit: «Em du mehêt p'adşayî kirin xelat,*
2 Li me dikevin çile û arba'inan[507]*,*
3 Ji ĥedê wîye li gel me bi k'elimit Subat!

S. 29 *1 Subatû Subat binavim,*
2 Demye bi navim,
3 Demye bi tavim».

S. 30 *1 Subatê disp'are,*
2 Deng nekirbû êk care,
3 Bi serda hatî Adare.

S. 31 *1 Adar dibêjitê: «Ez Adarim,*
2 E'wil k'ilîla çendî beharim,
3 Zeynetim ser çiqas şarim».

S. 32 *1 Adar dibêjit: «Ezim kenîşka deştê,*
2 Hincîyê bên û buha min gehiştê,
3 Her neyî mirîbin, bi serî hiş tê.

S. 33 *1 Adar bi serda hate,*
2 Û li e'rdê şîn lê hat nebate,
3 Pê zeynanid çiqas qinyate,

S. 34 *1 Adarim, Adara bi nehînim,*
2 Heger nebatekî duwa biȓeşînim,
3 Vê dinîyayê di xêr û bêrêda, dê t'emînim.

S. 35 *1 Subet dibêjitê: «Me yarek divêt ji bedîla,*
2 Bipirsin k'a Adarye bi çî k'ilîle,
3 K'aye sexîye, yan bexîle?

S. 36 *1 Bexîle û bexîl bi nave,*
2 Heqe domket sayan û bayane,
3 Dê di golada çik avane».

S. 37 *1 «Adarim, Adar bi nehînim,*
2 Heqe nebatekî duwa biȓeşînim,
3 Vê dinîyayê dixêr û bêrêda, dê t'emînim».

S. 38 *1 Adarê disip'are,*
2 Deng nekirbû yek care,
3 Bi serda hatî Nîsana ixtîyare.

S. 39 *1 Nîsan wa têt û diket qerqeşe:*
2 «Heke ez vekem derê qumaşe,
3 Her yanzdeh meha dê deme paşe».

S. 40 *1 Nîsan wa didet xebere:*
2 «Heke ez behara xwe bixemilînim ji k'esk, û sor, û sipî, û zere,
3 Ji ĥedê yanzdeh meha li gel min biden xebere!

S. 41 *1 Adar dibêjit Nîsanê: «Tu meheke p'iȓ bêjî,*
2 Ye bi jengî, ye bi qirêjî»,
3 Got: «Tu dîskî t'ijî dikeyî û p'ênekê lê dideyî û dirêjî».

---

[507] *êrbeyîn*

S. 42 *1 Adar dibêjit Nîsanê: «Tu meheke bi nuqtû*[508] *Barî,*
2 Heke P'adşa li te sistket hevsarî,
3 Kevir û kuĉika bi serê xelqêda dê barî».

S. 43 *1 Nîsan wa didet xebere:*
2 «Heger berezîv bibarin û bere,
3 Ew jî firwara P'adşê minî Ekbere».

S. 44 *1 Nîsan ço, bi serda hatî Gulanî jare,*
2 «Ez Gulana bi gulim,
3 Ye bi şalul û bilbilim,
4 Belê melhema birînêt kulim.

S. 45 *1 Sexye ko sexyane,*
2 Li deştê t'êr dikem birsyane,
3 Belê beharim ser çiqas çyane».

S. 46 *1 Nîsan dibêjitê: «Gulanê behara teye boze,*
2 Ye bi mêşe, ye bi kelmoze,
3 Belê jê zivêrbû ȓevengêt k'oze.

S. 47 *1 Behara teye bi dehil û diȓî,*
2 Çiqas muxliqyî bi fiȓî,
3 Te ȓizqê gelek beze miskîna wê biȓî».

S. 48 *1 Gulan dibêjit: «Nîsanê, Nisîn neye bi mine,*
2 Wê li mîrê mezine,
3 Teyr ji firwara wî difirine.

S. 49 *1 Gulanê te li malê bikevit Xizîrane,*
2 Dewleta hoye girane,
3 Ye bi dexile, ye bi dane».

S. 50 *1 Xizîran we deng di hiltîne:*
2 «Ez mehekimîye bê behare, ye bê şînî,
3 Li min p'eyda dibin bêderêt hingivînî.

S. 51 *1 Li min nîvî bû sale,*
2 Xweş têt bayê şemale,
3 Gelek beze miskîna jê gehiştbûyê ĥale.

S. 52 *1 Siȓa p'adşayî hate hindave,*
2 Li Şems û Fexirêt mîra dikem silave,
3 Li sêzdeyî Xizîranê vegeȓyabûn tave».

S. 53 *1 Tîrmeh dibêjit: «Ez meheke germim,*
2 Ĥelîmeke hoye nermim, ĥelîmeke hurim,
3 Ye bi cîyî xûn û bêderim,
4 Ez xêrekim, ye bê şerim».

S. 54 *1 T'ebaxê wa deng hilîna:*
2 «Ez mehekim navê min havîne,
3 Ez berkekim ser çiqas baze miskîna».

S. 55 *1 Tîrmeh dibêjit: «T'ebaxê ye xenerekî wa digate,*

[508] *nuxte*

2 Te qumaşê xwe bi t'emenekî difirote,
3 Te gelek baze miskîn li deşê ji germa disote».

S. 56 *1 Ez mehekim binav havînim,*
2 Çiqas fêkî hene ĥemuwa dê gehînim,
3 Û ĥemûya dê bi payîzê r̂agehînim.

S. 57 *1 Dê ji payîzê deyn wesfetê[509],*
2 Ye t'ijîye ji xêrê, ji nazê, ji ne'metê,
3 Jê têt bêna cinetê.

S. 58 *1 Jê têt bêhna bihuştê,*
2 Goştê belek tam xweş tê,
3 Li serya, li zozana, hem li deştê».

S. 59 *1 Îlon hat û derê qumaşê xwe vekir,*
2 Li duniye û li welata buwe dikir,
3 Xusinû cemal li Şems û Fexir.

S. 60 *1 Îlon dibêjit: «Ez cindîya mehanim,*
2 Ye bi meclis û r̂eş rîĥanim,
3 Li ber Şems û Fexirêt mîraye e'yanim.

S. 61 *1 Em du mehin, navê me Çirî,*
2 Ji cem p'adşayî di xelat kirî,
3 Li me dik'evin naz û ne'met û tirî.

S. 62 *1 Em du mehin di k'amil û t̂emam,*
2 Li me dikevin naz û ne'met û tam»,
3 Go: «Payîz mîre, her yanzdeh mehêt dî bin xulam!»

S. 63 *1 Hat meha bi nav Cebêre,*
2 Ser yanzdeh meha digêr̂îye,
3 Gelek beze miskîna jê dîbû xêre.

29. Qewlê ga û masî[510]

S. 1 *1 Min êk divêt yî jîr bî,*
2 Li ĥemû manîya[511] yî xebîr bî,
3 Li ba şêx Fexirê Adîya yî p'îr bî.

S. 2 *1 Şêx Fexirê Adiya lê bit fêde,*
2 Hûn xebîr bin bi wêde,
3 Ji vê dinîyayê û pêde.

S. 3 *1 Neye bi buxtane, neye bi zore,*
2 Li xasa saye li ẍafila e'wre,
3 Jêr û bere[512] û jêr gaye.

S. 4 *1 Bêje min weke dibûwe,*
2 Ewî gayî serî li şariqve[513],

[509] *ûsfet*
[510] [2] (rr. 252–258); *Laliş* 11, 2000 (rr. 201–208) Belavkirin: Derman Xelef Şarî https://ru.calameo.com/books/002518317359580de1d22;
[511] binêr: *me'nî*
[512] *jêr û bere — jêrû bere — jêrbere*
[513] *şêrîq*

3 Bi ẍeribêve duve[514]*.*

S. 5 *1 Ba e’rifa wa e’yane,*
2 Ewî gayî çî nîşane,
3 Çend stirone, çend didane.

S. 6 *1 Ew gaye sehtî pîre,*
2 Qurnet û qurnet yî xebîre,
3 Pêya pênc sed salî meyzîre.

S. 7 *1 Ew gayî sebirê dêrî,*
2 Sicûdê dik’êşte êkî Bêrî,
3 Ĥeta dema r̂uĥê bisp’êrî.

S. 8 *1 Ew gayî sehtî qewîye,*
2 Ji pêşve sexrekî sipîye,
3 Jêr û bere û jêr kesekî nedîye.

S. 9 *1 Bi himeta wî sexrî,*
2 Babê pis nexirî,
3 Lê cema’ fexirî.

S. 10 *1 E’cêba di wêda,*
2 Nîva simê di gêda,
3 Tê hêye sêsed û şesit û şeş bacarê benî[515] *Adema têda.*

S. 11 *1 Nîva herdu sima,*
2 Ye t’ijîye ji bajêrêt benî Adema,
3 Wan jî beĥr tê heye ji şahîya[516]*, û heqîya*[517]*, û xema.*

S. 12 *1 Nîva herdu simêt gayî,*
2 Wêt têde heyîn sêsed û şêsit û şeş bajêrêt binî Ademe avayî,
3 Ew jî r̂awestiyan[518] *navû dik’irêt*[519] *Xwedayî.*

S. 13 *1 Navê îmamê wan Zêndîne,*
2 Ĥaca wan ĥaceka nûrîne,
3 Ew jî r̂awestiyan ber nûra melik Şemsedîn û Fexiredîne.

S. 14 *1 Dilê min yî bi êşe,*
2 Pêş wî nayî heye mêşe,
3 Ew gayî ji mêşêyî bi hindêşe.

S. 15 *1 Beĥra jêrî gêye,*
2 K’ursîy ya P’adşayî[520] *va lêye,*
3 Şêx Fexirê Adîya li ĥemû e’rda û r̂êya.

S. 16 *1 Fexiro, tu xasî,*
2 Tû bi Xaliqê xwe keyî û libasî,
3 Gayî mezintire yan masî?!

S. 17 *1 P’adşê min yî Ekbere,*

[514] *dû ve*
[515] *binî*
[516] binêr: *şayî*
[517] *ĥeq*
[518] *r̂awestiyaîn*
[519] *nav û dik’a rêt*
[520] *pedşa*

2 Ser pişta masî ĥeftî [û du] p'eȓî kesekî k'e[m]bere,
3 P'eȓekî gayî wê li sere.

S. 18 *1 Ĉîya ye û fere û ĥedude*[521]*,*
2 Ne ciyê[522] *xelqê*[523] *ẍafilî meqsude,*
3 Yê e'zabê didete ber wan êkî me'bûde.

S. 19 *1 Ĉîyayekî ȓeş wê li himbere,*
2 Mişûrî diçine sere,
3 Ĉîya dihijin ji ber yê bi sifet, yê bi mehdere.

S. 20 *1 Mişûrî di êne xware,*
2 Xwezî min bizanîya bilinîya wî ĉîyayî cend miqdare,
3 Menzilî pênc sed salî bi hijmare.

S. 21 *1 Ba e'rifa wa e'yane,*
2 Wa derk'eftî di qewlane,
3 Ĉîyayekî ȓeş wê li nêv e'wrane.

S. 22 *1 Ĉîyaye û fele û ĥedude,*
2 Ew necîyê xelqê ẍafil û meqsude,
3 Ew saliheke[524] *li nav siude.*

S. 23 *1 Xelqê Xişîm xwe ji guneha vek'êşin,*
2 Jêrbere û jêr beĥreke şîn.

S. 24 *1 Jêr û bere û jêr qiyamete,*
2 Wan bi xwere divete,
3 E'rdê ĥisêbê[525] *lê dikete.*

S. 25 *1 Ĥisêbe û et'êbe*[526]*,*
2 E'rdek wê hey navê wî e'cêbe,
3 Wê têde dixûnin k'itêbe.

S. 26 *1 E'rdek wê hey yî ȓaste,*
2 Yî sipîye weke maste,
3 Nar[527] *û miska jê efȓaste.*

S. 27 *1 Îlahiyo, tu ȓuwa li me sipîke,*
2 E'rdek wê hey, navê wî simîke,
3 Jêrbere û jêr kesî nedîte.

S. 28 *1 Ber hezêmeta*[528] *silt'îne,*
2 Jêrbere û jêr du beĥrêt dîne,
3 Tê heyne zor medîne.

S. 29 *1 Medînek ji wane,*
2 Tê heyne zor binyane,
3 Ĥeftî ĥezar ĥeywane[529]*.*

---

[521] *hidud*
[522] *necê*
[523] *xelk*
[524] *saliĥ*
[525] binêr: *ĥeseb*
[526] binêr: *et'eb*
[527] *nor*
[528] *ĥezêmet*
[529] *Heftî he zar hey wane*

S. 30 *1 Hêwanek jê mefere,*
2 Tê heyne zor beşere,
3 Ĥeftî ĥezar hefsere.

S. 31 *1 Ber hezîmeta silt'îne,*
2 Wa têde siȓeke[530] *narîne,*
3 Êqîne ew siȓa e'zîz melik Fexiredîne.

S. 32 *1 Me navû dik'irê P'adşê minî Celale,*
2 Ewî xebîre bi ĥal û ĥewale,
3 Ji qewlê sibĥane[531] *û Te'ala*[532].

S. 33 *1 P'adşê min bi ĥikmetê ȓa*[533] *bi serda,*
2 Me ji tehiyatê xeber da,
3 Xêr bi me da xweş e'rde.

S. 34 *1 Ew e'rd xweş mek'ane,*
2 Li wî e'rdî ĥeyran[534] *dimame,*
3 Navê wî qumî bin qame.

S. 35 *1 Me ji tehiyatê xeber ço,*
2 Ewî gayî serî li Şerq ço,
3 Bi Ẍerbê dûve der ço.

S. 36 *1 Me qewata bi Xwedêne biçûve,*
2 Ĉîya ye û baniye û zilêmate û ser nişîve,
3 Ewî gayî hilgirt bi piştêve.

S. 37 *1 K'ufe, û her êk û tişte,*
2 Ĉîya û baniye zilêmat û deşte,
3 Ewî gayî hilgirt bi pişte.

S. 38 *1 Şêx Fexirê Adîya go: «Dilê min bo van manîya p'erçivtin*[535]*»,*
2 Nav cavê ĥutî beĥr ĥeftin,
3 Mewca[536] *didin bi qudretê lêk nedik'eftin.*

S. 39 *1 Ber navû dik'irêt P'adşê minî ȓewaye,*
2 Ĥute li ser ȓawestaye,
3 Jêrbere û jêr beĥreke bi baye.

S. 40 *1 Jêrbere û jêr ebrasa,*
2 T'ewrat da destê Mûsa,
3 Ser gelek tiştî kire casuse.

S. 41 *1 Wey*[537] *li xelqê k'ifir,*
2 Li meĥikê ȓawesta sifir,
3 Jêrbere û jêr beĥeke bi befir.

S. 42 *1 Li wê dibûn Ĥesenê zerdave,*
2 Cîyayek li me'nîya[538] *ȓawestave,*

---

[530] *surek*
[531] *sibhan*
[532] *tal*
[533] *ȓe*
[534] *hiyran*
[535] *percivtin*
[536] *mew ca*
[537] *weî*
[538] binêr: *me'nî*

3 Jêrbere û jêr beĥreke bi ave.

S. 43 *1 Emşê westa pesinî,*
2 Qudretî têde mekinî,
3 Jêrbere û jêr beĥrekî ĥesinî.

S. 44 *1 Dilê min qirêr kir,*
2 Hinciyê nefseka birsî t'êrkir,
3 Ewî bihuşt[539] eseĥî kir,
4 Jêrbere û jêrda.

S. 45 *1 Îlahiyo tu xasa me hivoje,*
2 Tu e'dewîya me soje,
3 Jêrbere û jêr beĥreke bi r̂oje.

S. 46 *1 Melek' Fexiredîn manga zere,*
2 E'cêb nemîne li qemere,
3 Jêrbere û jêr dane dere.

S. 47 *1 Ji berî qelem û lewĥe,*
2 Jê helnegirin çû suĥe,
3 Ji qewlê sall û luhe,

S. 48 *1 Ber navû dik'irête[540] P'adşê minî K'ibîr,*
2 T'extê e'rif lê dibin xebîr,
3 Jêrbere û jêr dane dîr.

S. 49 *1 Şêx Fexirê Adîya got: «Dilê min bo van me'niya sotin»,*
2 Çendî e'lim hatin ev ilme digotin,
3 Jêrbere û jêr çu[541] yadî jê ne digotin.

Em di kêmîn, û Xwedê yî t'emame!

30. Qewlê e'rd û e'zman[542; 543; 544]

S. 1 *1 Bi qudreta yekî Beyrune,*
2 Bipirsin ji xelqê hûne,
3 K'a çawa ev e'zmana r̂awesta bê stûne.

S. 1 *1 Bi qudreta p'adşaye minî Beyrune,*
2 Bipirsin xelqê hûne,
3 Gelo ev e'zmane çawa r̂awesta bê stûne?

S. 1 *1 Bi qudreta Melikêt Bêyrûne,*
2 Xelqo, bifikirin hûne,
3 E'rd û e'zman r̂awastane bê stûne.

S. 2 *1 Bi qudreta P'adşê minê Heqe,*
2 Nijyar[545] kir çardeh t'ebeqe,
3 K'a ev e'zmane çawa r̂awestabû mu'eleqe[546].

S. 13 *1 Bi qudreta P'adşê minî Heqe,*

[539] *behişt*
[540] *dikar*
[541] *cu*
[542] Ji qewlên Dawidê bin Dermanî: *Qewlê e'rd û e'zman* http://www.ezdixandi.com/forum/38-295-1
[543] [1] *Qewlê e'rd û e'zman* (pp. 386-390)
[544] Дж. Джалил и О. Джалил *Qewlê e'smîn* http://www.kurdist.ru/index.php?option=com_content&task=view&id=64
[545] *nişyar*
[546] *maliq*

2 Ewî nijyar kirbû[547]*çardeh t'ebeqe,*
3 Bi qudreta, e'zman r̂awestabû mu'eleqe.

S. 2 *1 Bi qudreta yekê Heqe,*
2 P'adşayê min nijyar kirine cardeh t'eveke,
3 E'rd û e'zman bê stûn r̂awastane mu'eleqe.

S. 3 *1 Bi qudreta R̂ehmanî,*
2 Meleka deng hilanî,
3 Ev e'zman r̂awestabû mu'eleq li banî.

S. 2 *1 Bi qudreta R̂ehmanî,*
2 Meleke wê deng hilanî,
3 Gelo ev e'zmane çawa r̂awestabû mu'eleq li banî?

S. 3 *1 Qudreta yekî R̂ehmanî,*
2 Meleka we deng hilanî,
3 Go: «E'rd û e'zman bê stûn r̂awastane».

S. 4 *1 Melek cewab daye:*
2 «Şehde bi xwe p'adşaye,
3 Stûna e'rd û e'zman r̂awestabû bi wan dua'ye».

S. 3 *1 Meleke cewab daye:*
2 «Şehde bi xwe p'adşaye,
3 Stûna e'zman westabû pê dua'ye».

S. 4 *1 Meleka wa cav didaye:*
2 «Şehdê xwe p'adşaye,
3 Stûna e'zman pê r̂awastaye — ew dua'ye».

S. 5 *1 Ev qewle, qewlekî xase,*
2 E'zman bi e'rdî dik'etin behse:
3 «E'rdo tu eşkerî, ez — xase».

S. 4 *1 Ev qewle, qewlekî xase,*
2 E'zman bi e'rdêr̂a dik'et behse:
3 «E'rdo tûyî ejgerî, ezî — p'akim, tû yî ejgerî, ezî — xasim».

S. 5 *1 Eva qewla qewlekî xase,*
2 E'zmên e'rdêra kirye behse,
3 Go: «Ta ji t'ojan gire, eze xase».

S. 6 *1 E'rdo tu eşkerî ez çakim,*
2 Ez ne ji jengim û ne ji xakim,
3 Ez ji cewahirekî[548] *p'akim».*

S. 5 *1 E'zman dibêjite e'rdê:*
2 «Ne ji nakim, ne ji xakim,
3 Ez ji cewherekî p'akim».

S. 6 *1 E'rdê li e'zmînra kire behse:*
2 Go: «Ne senge, ne li xange,
3 Ne ez jî cewareke xase».

S. 7 *1 E'rd dibêjitê: «E'zmano e'silê min û te ji derekî,*
2 Em nijyarkirîn ji cewherekî,
3 Şefeqe li me dikete derekî».

S. 6 *1 E'rd dibêjite e'zmanî: «E'silê min û te ji derek,*
2 Em nejirandine ji cewherek,
3 Şifqe li me dike nederek».

S. 7 *1 E'rde go: «E'zmano e'silê min tê ji derekê,*
2 Em t'iviqandine ji cewarekê,

[547] *nijrandibû*
[548] *cewher*

3 Şivqa em anîne pêş nezerekê».

S. 8 *1 Şefeqe li me dikete Cebêre,*
2 Em xuliqîn li here,
3 Ser min p’eydabûn naz û ne´*met û xêre.*

S. 7 *1 Şifqe li me dike Cebêre,*
2 Em xuliqtîne li here,
3 Ber min p’eyda dibit naz û ne’met û xêre.

S. 8 *1 E’rdê go: «E’zmano, şivqa me kir Cebêre,*
2 Ez t’iviqandim li hêre,
3 Ser min cêkirye naz û ne’met û xêre».

S. 9 *1 «Naz û ne’met dibînî,*
2 Xwedê bendekî giran ser min datînî,
3 Çiqas muxliq xêr ji me dibînî».

S. 8 *1 «Naz û ne’met dibînin,*
2 Bendiya ser min hiltînin,
3 Çiqas muxliq bi gîyanin, ĥemû bi xêrin».

S. 9 *1 «Naz û ne’met ê hûn dibînin,*
2 Bende ser me hiltînin,
3 Ciqas xulyaqete — ez xêrê pê dighînim».

S. 10 *1 E’rd dibêjitê: «E’zmano, tu birayê min li serî,*
2 Bê T’eke û bê Berî,
3 Ser min p’eyda dibit naz û ne’met û terî».

S. 16 *1 E’rd dibêjite e’zmanî: «Tu birê minî serê,*
2 P’êtekî li vê berê,
3 Ser min p’eyda dibit naz û ne’met û tire».

S. 10 *1 E’rdê go: «E’zmano, tu birê minî serî,*
2 Tuyî bê T’ikî, bê Berî,
3 Xwedêo ser min cêkirye naz û ne’met û tirî».

S. 11 *1 «Gul û sosin û beybûn,*
2 Sêv û bîh û zeyt’ûn,
3 Ew jî li ser min hasil dibûn».

S. 9 *1 «Ji min dibînin gul û sosin,*
2 Xox û beybûn, bî û sêv û zeyt’ûn,
3 Ew jî li ser min hasil dibûn».

S. 12 *1 E’rdê go: «E’zmano, xox, û bî, û zeyt’ûn,*
2 Gul û r̂eĥane û beybûn»,
3 E’rdê go: «E’zmano, ew jî ser min hasil dibûn».

S. 12 *1 «Bi qudreta R̂ehmane,*
2 Ser min hatin herçar navêt girane,
3 T’ewrat, û Încîl, û Zembûr, û Qura’ne,
4 Hatin ji ba Melikê[549] *R̂ehmane».*

S. 12 *1 «Bi qudreta R̂ehmane,*
2 Nazil bû herçar navêt girane,
3 T’ewret û Incîl, Zembûr û Ferqane».

S. 13 *1 Erdê go: «E’zmano, qudreta yekî R̂ehmanî,*
2 Çar navê hatine ser min giranî,
3 Êncîle, T’ewrate, Zembûre, Firqanî».

S. 13 *1 «Herçar navêt mişûre*[550]*,*

[549] *melek*
[550] *meşûr*

2 Hatin ji ba Melikê Ẍefûre,
3 T'ewrat û Încîl û Zembûr û Qura'ne».

S. 14 *1 «Bi qudreta P'adşê minî Ẍefûre,*
2 Nazil bûn herçar navêt Mişûre,
3 T'ewret û Incîl, Ferqane û Zembûre».

S. 14 *1 Êncîle, Qura'ne, T'ewrate, Zembûr,*
2 Evin herçar navêd Mişûr,
3 Nazil bûne ji cem yekî Ẍefûr».

S. 14 *1 E'rdê we dikire ĥedêde:*
2 «Naz û ne'met ser min têne,
3 Çiqas muxlêqetêt bi gîyan bo xwe lê diĉêrine».

S. 11 *1 E'rdê we kir ĥedêde,*
2 Go: «E'zmano, naz û ne'metê ser min tête,
3 Ew jî ĥeywanete pê diĉêrête».

S. 15 *1* **«***Naz û ne'met dibînî,*
2 Xwedê bendek ser min datînî,
3 Çiqas muxliq bi gîyan bo xwe lê diçêrînî». (binêr **S. 9***)*

S. 16 *1 Ev qewle qewlekî xase,*
2 E'zman bi e'rdara diketin behse:
3 «Fêris û milyak'et min xweş ĥewase».

S. 24 *1 Ew qewle, qewlekî xase,*
2 E'zman e'rdêra diket behse,
3 E'zman dibêjite e'rdî: «Fêris[551] *û milyak'et ser min xweş awaze».*

S. 15 *1 E'zman e'rdêra kire behse,*
2 Go: «Ewa qewla qewlakî xase.
3 Mêr û melek'a ser min xweş ĥewase».

S. 17 *1 E'rd dibêjite e'zmane:*
2 «Ser te hene milyak'et û fêrisîne,
3 Ew çû nefes û şubhet li ba wan nine».

S. 20 *1 E'rd dibêjite û e'yb*[552] *û zinê:*
2 «Ser te hene milyak'et û fêrisîne,
3 Çî nefsa şewhet li ba nine».

S. 16 *1 E'rdê wê digote e'zmîne:*
2 «Ser te melek û fêrisîne,
3 Ewana nevs û şubhet[553] *t'unîne*[554]*».*

S. 18 *1 E'rd dibêjite e'zman:*
2 «Xwedê bendek li ser min danî,
3 Ser min hene du nefesêt giranî, ew jî bendêt îmanî».

S. 21 *1 E'rd dibêjite e'zmanî:*
2 «Xwedê Te'ala, bendekî giran li ser min danî,
3 Tê hebû du nefsa giranî».

S. 17 *1 «Bi qudreta yekî Ȓehmanî,*
2 Xwedêyo bende ser min danî,
3 Vêȓa hene du nevsê giranî».

S. 19 *1 Ew jî bendêt Xwedêne,*
2 Du nefesêt giran hene li wêne,
3 Ewan xwe ji guneha vedkişêne».

---

[551] *firis*
[552] *e'b*
[553] *şe'bet*
[554] *tunîne*

S. 22 *1 Ew jî li xwedan îmane,*
2 Ew jî di benda Xwedêne,
3 Dû nefsa gran li wane».

S. 18 *1 Ewin bendê Xwedêne,*
2 Du nevsê giran jê dibêne,
3 Ewin xwe ji-ya xirab dipêne».

S. 20 *1 E'zman deng diket bi ĉêra:*
2 «E'rdo ez p'aqijtirim ji zîv û zêr̂a,
3 Min ji jorda li kul û e'melêt te dinêr̂a».

S. 17 *1 E'zman deng diket bi ĉêre:*
2 «Ez p'aktirim ji zîv û zêr̂e,
3 Ji jorda ez kul û e'melêt te dinêr̂im».

S. 22 *1 E'zmên we deyn dikir bi ĉêre,*
2 Go: «E'rdo, ez çêtirim zîv û zêr̂e,
3 Jorda ser kul[555] *û e'melê teda dinherê».*

S. 21 *1 E'zman dibêjitê: «Ez bi xwe deng nekirim,*
2 Ji zêr̂ û zîva p'aqijtirim,
3 Ez ji jorda li kul û e'melêt te difikirim».

S. 15 *1 E'zman dibêjite e'rdî: «Ezî deyn nekirim,*
2 Ji zêr̂ û zîv p'akiştirim,
3 Ji jorde kul û e'melêt te digirim».

S. 22 *1 E'zman dibêjitê: «E'rdo ez yî p'ak û bê e'yb,*
2 Ser te hene derew û qet'il û zina û xêb,
3 Ewjî ser te diger̂ê r̂ûyê vê dinê bê e'cêb».

S. 18 *1 E'zman dibêjite e'rdî:*
2 «Ser te hene qet'il, derew, zinê û e'yb,
3 Ew jî diger̂in ser r̂uwê e'rdê bi e'cêb».

S. 19 *1 E'zmên go: «E'rdo, ezim ĉak, ta bi e'yb,*
2 Ser te dibe qet'il, buxtan[556] *û ẍeyb,*
3 E'ĉêv meclîsa vê dinîyayê diger̂in e'cêv».

S. 23 *1 E'zman bi e'rdê tê gotinê:*
2 «Ser te heye qet'il û derew û xêb û zinê,
3 Ewjî bi e'cêb ser te diger̂ên r̂ûyê vê dine».

S. 19 *1 E'zman we diket gatine:*
2 «E'rdo, li sar te hene qet'il û derew û zinê û êb,
3 Ew jî diger̂in ser r̂uwê e'rdê bi e'cêb».

S. 24 *1 E'rd dibêjitê: «E'zmano ezim e'rdê dewrêş,*
2 Ser min diger̂ên coq û cumlet û cêş,
3 Kesek bi k'ubarî naçite pêş».

S. 10 *1 E'rd dibêjite e'zmanî: «Ezim e'rdê dewrêş,*
2 Li ser min hene coq, û cumlet, û cêş,
3 Kes bi k'ubarî[557] *naçite pêş».*

S. 23 *1 E'rdê go: «E'zmano, ezim e'rdê derwês,*
2 Ser min diger̂ê cimlet û cêş».
3 E'rdê go: «E'zmano, kes k'ubaryê naçe pêş».

S. 25 *1 E'rd dibêjitê: «E'zmano, ezim e'rdê feqîr,*
2 Ser min diger̂ên coq û cumlet û cêşêt k'ibîr,
3 Kesek bi k'ubarî naçite pêş mîr».

---

[555] *kêl*
[556] *buxdan*
[557] *kibar*

S. 11 *1 E'rdê go: «Ezim e'rdê feqîr,*
2 Li ser min hene coq, û cûmlet, û cêşê k'ibîr,
3 Kes bi k'ubarî naçite pêş mîr».

S. 24 *1 E'rdê go: «E'zmano, ezim e'rdê k'ibîr,*
2 Ser min digeȓê cimlet û cêş û feqîr».
3 E'rd go: «E'zmano, kes k'ubaryê naçe ber dindara mîir».

S. 26 *1 Safî derî mizgefte,*
2 Yarî ȓunişt li xewleda,
3 Ĥeft siȓêt fêris û milyak'ete.

S. 25 *1 Zebinê dev mizgefta,*
2 Yarêd ȓûniştine xewleta,
3 Ĥevsir fêrizêd milyak'eta.

S. 27 *1 Safî derê xezêye,*
2 Yarî ȓunişt li xewleye,
3 Ĥeft siȓêt milyak'ete,

S. 23 *1 Ewjî gunehê[558]xwe[559]dik'êşne safîya û dil xwe ȓazîye,*
2 Ew berî ȓûniştî bû li xewleye,
3 Ĥeft surêt xaş û milyak'et li wêya.

S. 28 *1 Şar li min cema' dibûn qutbe,*
2 Çar kenar sekinîn xotbe[560],
3 Melik Sêxsin li serî xitme.

S. 26 *1 Şora lê cema' dibûn qutbe,*
2 Çar kinarêt min sekinîbûn xotbe[561],
3 Melik Şêxsin ser xitme.

S. 28 *1 Ziyaretê cem we dibin xwe dibin,*
2 Herçar t'eref ber bi quble[562],
3 Nav dik'irê Şîxadî, мelik Şêxsin serê xitma.

S. 29 *1 Şevêt tênî e'lim dixûnin,*
2 Diçine ser menberê û deng hiltînin,
3 Navê Şîxadî û melik Sêxsin serda di tînin.

S. 27 *1 Şewêt înîyê e'lim dixûnin,*
2 Dengê xwe hiltînin,
3 Navê Şîxadî û melik Şêxsin di zik'irînin.

S. 27 *1 Şeved înîya e'lim dixûnin,*
2 Radivine ser membera deng hiltînin,
3 Nav[û] dik'irê Şîxadî, melik Şêxsin heq tînin.

S. 30 *1 Ellahû Ekbere,*
2 E'lim diçine ser menbere,
3 Ji firqan didin xebere.

S. 26 *1 Ya Ellahû Ekber,*
2 E'limed ȓadibine ser,
3 Ji firqanê (fira'nê) didine xeber.

S. 31 *1 Bi qudreta Melikê Celîl,*
2 Ser min hene nûr û qendîl,
3 Ezraîl-Israfîl-Ezazîl-Cebraîl- Şifqaîl -Mîkaîl-Derdaîl.
4 Her ĥeft melekêt k'ibîr.

---

[558] *gunah*
[559] *xo*
[560] *xutbe*
[561] *qut*
[562] binêr: *qible*

S. 25 *1 E'zman dibêjite e'rdî: «Ser min hene nûr û qendîl,*
2 Ezraîl û Cibraîl, Mîkaîl û Israfîl, Ezazîl, Şimxaîl û Derdaîl,
3 Her ĥeft melekêt k'ibîr,
4 Ji berî çendî bedîl, di destê wanda mifte û k'ilîl,
5 Her û her sekinîne li qaf û qeysîr li hezreta Melikê Celîl».

S. 29 *1 E'zman go: «E'rdo, ser min heye*
2 Ezraîl û Cebraîl, Durdaîl, Mikaîl, Xuşrafîl, Ezrafîl, Ezra Eziz,
3 Ewin her ĥeft melekê k'ibîr,
4 Nazil bûne cem yekê Qedim».

S. 32 *1 Li destê wan heye mifte û k'ilîl,*
2 Berî xasa çendî bedîl,
3 Wê li hezreta Melikê Celîl».

S. 33 *1 E'zman deng diket bi nûre:*
2 «E'rdê lewĥek heye ji min û ber û jure,
3 Qelema wî ji heqîqetê ye sir̂e».

S. 28 *1 E'zman we deng dike bidore,*
2 Go: «E'rdo, lo hekî min bere jore,
3 Ew jî qelemê wî heqîqî sore».

S. 34 *1 E'rdê, we dikire hikiyate:*
2 «E'zmano, heqe melik Sêxsin ji ba te hate, e'zman dê maba bi mate».

S. 31 *1 E'rdo we diket hikyate:*
2 «Heke sura Şêxsin ji bana hate, e'zman dê maba mate».

S. 31 *1 E'rdê wa kir hikyate,*
2 Go: «Wexta nevî Mehmed banava dihate, hîngê[563] *e'zman mabû mate».*

S. 35 *1 E'rd wê diket gotine:*
2 «E'zman, bes li me bike gol gefêt mezine,
3 Lalişa nûranî, Qudsû Xelîl, Mekke û Medîne ew li ser mine.

S. 36 *1 Bi qudreta Melikê Celîl,*
2 Lalişa Nûranî, Qudis û Xelîl, Mekke û Medîn,
3 Ew jî li ser min diger̂ên r̂ûyê vê dinê bi sebîl».

S. 29 *1 «Bi qudreta Melikê Celîle,*
2 Ser min hene Laliş nûrîne, Qudsû Xelîle,
3 Ji yek diger̂in ser r̂ûyê wê dine sebîle».

S. 30 *1 E'rdê go: «E'zmano, qudreta yekê Sebîr,*
2 Mekke, Medîn, Quds Birahîm[564] *Xelîl, Lalişa Nûranî»,*
3 E'rdê go: «E'zmano, ew ji ser min dibûne sebîl[565]*».*

S. 37 *1 E'rd dibêjitê: «E'zmano, ez mediha ji xwe nadem,*
2 Ser min nijyar kirin Adem,
3 Ji sir̂a melik Sêxsin li xitm[566]*».*

S. 30 *1 E'rd dibêjite e'zmanî: «Ez mediha xwe nadem,*
2 Ser min nejirand bû Adem,
3 Sir̂a[567] *melik Şêxsin li xatem*[568]*».*

S. 38 *1 E'zman dibêjitê: E'rdo, ser min hene r̂oj û heyv,*
2 Ez p'aqijtirim ji zêr̂ û zîv».

---

[563] *hingê*
[564] *brahîm*
[565] *sedîb*
[566] *xatim*
[567] *sur*
[568] binêr: *xitm*

S. 33 *1 E'zman dibêijte e'rdî: «Ser min hene r̂oj û heyv,*
2 Ez p'akitirim ji zêr̂ û zîv».
S. 32 *1 E'smên go: «E'rdo, çêtirim ji zêr̂e û zîv,*
2 Ser mi heye r̂oje û hîv».
3 E'rdê go: «E'zmano, ne ser mi ji hene xelqê nazikî letîf».

S. 39 *1 E'rd dibêjitê: «Ser min hene xelqê nazik, letîf, ciwan û k'amil,*
2 Mîr û ĥakimêt e'dil,
3 Ew jî ser min dibûn hasil».
S. 32 *1 «Mîro ĥekîmê*[569] *e'dil,*
2 Ser min hene melikê nazikî, cuanî, letîfî k'êmil,
3 Ew jî diger̂in ser r̂ûyê dine bi e'sil[570]*».*
S. 33 *1 E'rdê go: «E'zmano, ezim e'rdê k'amil,*
2 Ser min diqerin mîr, ĥakimed e'dil.
3 Ewan ji ser min dibûne hasil».

S. 40 …………………………………….
…………………………………….
…………………………………….
S. 34 *1 E'rd dibêjite e'zmanî: «Ser min hene xelqê*[571] *cuanî, letîfî k'amil,*
2 Ew jî diger̂in ser wê dine bi hasil[572]*».*

S. 41 *1 E'zmanî we cewab daye:*
2 «E'rdo heke ji min nehatiba tav û baye,
3 Ev meclise dê bi çî bit avaye?»
S. 36 *1 E'zman gufte daya:*
2 «E'rdo, heke ji bo min nehate baran û baye
3 Ev meclisa kevna Xwedê bi çî dibit avaye?»
S. 21 *1 E'zmên we gef dixare,*
2 Go: «E'rdo, wekî cem min neyê baran û baye,
3 Miclisa vê dinîyayê wê pê çi bive avaye?»

S. 42 *1 E'zmanî we cewab daye:*
2 «Heke ji ba min nehatiba bay û tave,
3 Ev dinîya dê bi çî bite avaye?»
S. 35 *1 Ezman we gufte daya:*
2 «E'rdo, heke ji cem min ne hata baran û bayî,
3 Ev kevna Xwedê dê bi çî bin avaya?»
S. 20 *1 E'smên we gef didave,*
2 Go: «E'rdo, weki cem min neyê baran û ave,
3 Miclisa vê dinîyayê wê pê çi avave?»

S. 43 *1 E'zman deng diket bi xweye:*
2 «E'rdê Xwedê ser şehdeye,
3 Ji ĥeyfa te yî welleye».
S. 37 *1 E'zman dibêjite xweye (xûêyê):*
2 «Xwedê li min û te şehdeye».

S. 44 *1 Bi qudreta R̂ehmane,*
2 E'rd û e'zman p'êk hatin weke xûşik û birane.
S. 34 *1 Bi qudreta yekê R̂ehmanî,*
2 Axî Cebraîl nazil bûye [ji] banî,
3 E'rd û e'zman hev anî.

[569] *hakm*
[570] *e'sêl*
[571] *xekê*
[572] *xasil*

T'emametiya vî qewlî xwedane, melek[573] il- mewt, û Gavanê Zerzane, û herçar birane!
Ser xitma vî qewlî Dawidê bin Dermanî!

31. Qewlê îmanê bi çî nîşane[574]

S. 1 *1 Hinciyê ĥuk'm kir li zimanî,*
2 Wek boriyê li ber R̂ehmanî,
3 Wek çil çile û mocade hilanî.

S. 2 *1 Hinciyê ĥuk'mke zimanê xweye,*
2 Bizanê bi wezin deng bikeye,
3 Ne ĥewcey çile û micadeye.

S. 3 *1 «Hey zimano, yê xebate,*
2 Xebera xweş nebate,
3 Xebera nexweş çî menfête?
4 Dê dilê însanî pêkî r̂ahete.

S. 4 *1 Hey zimano, yê sotinê,*
2 Xeberek ya hey ne ya gotinê,
3 Dê bo çî dahirkî r̂ûyê dinê?»

S. 5 *1 Ĉav baziyê serî,*
2 Dil xwendk'are wê li wî berî.
3 Ĉav dibîne, dil dixwaze, ziman dibêje: «Min dewrî!»
4 «Zimano xwezî min tu kir baye ker bi kerî!»

S. 6 *1 Ĉav dibîne, dil dixwaze, ziman dibê: «Bîne û minde».*
2 «Zimano xwezî min tu birî[575] bay ji binde».

S. 7 *1 Ziman dibêjê: «Dilo, ez delalim,*
2 Ĥeta ji ba te nexuliqenyê balim,
3 Ez p'erçûmekî ker û lalim.

S. 8 *1 Sibĥane ji te sibĥane,*
2 Te dane min aqil û fame,
3 Te ez ji Şerqê birme Şame».

S. 9 *1 «Hey nefsê, ye bê me'rîfetê, ye bê r̂êye,*
2 Şevên giran te dawe li xedirê ye,
3 Tê xeyale li me hisakey ĉirên xedirê ye.

S. 10 *1 Tê xeyale li me hisakey ĉirên gur̂î,*
2 Gava teyrê dewletê fir̂î,
3 Yarû birên axiretê nasbûnî ji me bir̂î.

S. 11 *1 Nefsê, çendî tu dikî gumanê,*
2 Tu xalî nabî ji xedirê û duxanê,
3 Te xeyale xwedanê xwe xilaskî ji îmanê».

S. 12 *1 Nefsê çendî dikî xebatê,*
2 Wek qazî di sekine li pê p'ira Selatê[576],

---

[573] *il mele*
[574] http://www.lalish.de/modules.php?name=News&file=article&sid=49
[575] *burî*
[576] *Silat*

3 Tu alî hêviyê me bihêlî li qismatê[577]*?*

S. 13 *1 Te mal li me xirab kir hey k'ifirê,*
2 Te em xilas kirîn ji nesirê,
3 Ji leyimûn şêebrus ji Leyilet il-Qedirê».

S. 14 *1 «Aqilo xeberên te di k'ûrin,*
2 Qeda' û qutkên dinîyayê di p'iȓin,
3 Dinîya dunge lêxin û bibirin».

S. 15 *1 Aqil dibêje: «Nefsê newata,*
2 Çî kesê buxwe luqmeke bê ȓeda,
3 Ȓoja axiretê dê li pêşiyê bibe qeda'».

S. 16 *1 Nefse k'ibîre*[578]*,*
2 Beĥre û ne bîre,
3 Ya li ser destê alemîre,
4 Ya li bin destê feqîre,
5 Yê nefsa xwe kirî êxsîre.

S. 17 *1 Feqîra yeke çê kir,*
2 Xwe ji xweşî û levzeta dinê kir,
3 Li vê dinîyayê ber bi axiretê kir.

S. 18 *1 …………….*
2 Wekî te bor be ȓû,
3 ………………

S. 19 *1 Li xav û hevsar li serî ker bi ker bû,*
2 Borê te li ĥemû mêrga wer bû,
3 Ew şolê nefsê bû,
4 Ȓengê xwedanî ji ber şikest bû.

S. 20 *1 Wek ĥeya ji hizin der dibî,*
2 Wek ȓezekî bê ber dibî,
3 T'ijî ga û k'er dibî,
4 Xwedan li axiretê vê ȓa bê mefer dibî.

S. 21 *1 Ĥeya ji hizin dûr dibî,*
2 Wek ȓezekî bê şûr dibî,
3 T'ijî ga û k'er dibî,
4 Bi kêr meriya tê, ĥeya û e'deb û aqilî.

S. 22 *1 Ji wan nebin mişemir mebdeya,*
2 Rê bi ȓastiyê dibe xuya,
3 Bi kêr meriya tê hizin û e'deb û hehya.

32. Qewlê nefs û aqil[579] — Qewlê axiretê[580]

S. 1 *1 Sibekê ji têt E'devîya,*
2 Birme dîwana şêxê Adîye[581]*,*
3 Ĥaca me Zimzime û qubet îl-bidore û kaniya Sipîye.

[577] *kişû mate*
[578] *kebîr*
[579] [2] *Qewlê sibekê ji têt E'devîya* (rr. 573–579)
[580] Pîr Xidir Slêman *Êzdiyetî,* Hewlêr 1996
[581] *şêxê E'dîye*

S. 2 *1 Zimzime û qubet il-Bidorin,*
2 K'ursîyêt di batinda bi morin,
3 Mek'anê Êzîdê minî Sorin.

S. 3 *1 Em biden medehêt erk'anê,*
2 Silavêt me li wê dîwanê,
3 Em ji mîrê mezin biden beyanê.

S. 4 *1 Ez birme Lalişa mîre,*
2 Min li wê dîtin dîwanêt feqîra,
3 Ez koçek bûm, kirme xadimêt p'îra.

S. 5 *1 Birme dîwana p'adşayê xweyî zerbabe,*
2 Min cindîyêt mîr li wê dîtin, zor di zave,
3 Xwidan îman, xwedan erk'an li p'adşê xwe diken silave.

S. 6 *1 Feqîrî not û neh erk'ane,*
2 E'wil ibadet[582] *zimane,*
3 Xof silametîya[583] *r̂êyane,*
4 Nasînî ser xitmê wane.

S. 7 *1 Nasînê xwe nas kir,*
2 Bi xofê xwe xilas kir,
3 Mêr bi xêrê digehine dîwana p'adşayî.

S. 8 *1 Hincîyê ĥuk'm bike li zimanî,*
2 Wey bihorîye li ber R̂ehmanî,
3 Wek çil çile û micade hilanî.

S. 9 *1 Hincîyê ĥuk'm bike li zimanê xweye,*
2 Bi wezne deng bikeye,
3 Ne ĥewceyî çile û micadeye.

S. 10 *1 Ĉav bazîyê serî,*
2 Dil xwendk'are di wî berî,
3 Ĉav dibîne, dil dixweze, ziman dibêje: ji minr̂a werî,
4 Xwezî zimano, min tu kirbaye ker bi kerî.

> **S. 1** *1 Ĉav baziyê serî,*
> *2 Dil xwendk'are wê li wî berî.*
> *3 Ĉav dibîne, dil dixwaze,*
> *4 Ziman dibêje: «Min dewrî!»*
> *5 «Zimano, xwezî min tu kirbaye ker bi kerî!»*

S. 11 *1 Ĉav bazîyê bilinde, dil xwendk'are jê û bin de,*
2 Ĉav dibîne, dil dixweze, ziman dibêje: «Bi min de,
3 Xwezî zimano, min tu bi birîye ji bida.

> **S. 2** *1 Ĉav baziyêbû linge*[584]*,*
> *2 Dil xwendk'are wê li binde.*
> *3 Ĉav dibîne, dil dixwaze,*
> *4 Ziman dibê: «Bîne û minde!»*
> *5 «Zimano, xwezî min tu birîbaye ji binde/»*

S. 12 *1 Zimano, yî bi xebate,*
2 Peyîva xweş şekir û nebate,

---

[582] *ebadet*
[583] binêr: *selamet*
[584] *lin*

3 Ya nexweş çî mifade[585],
4 Dilekî hêsayî bikî ȓehete.
S. 4 *1 «Hey zimano yî xebate.*
2 Xebera xweş nebate,
3 Xebera nexweş çî mifete,
4 Dilê mirovî pê bikî ȓuĥete!»

S. 13 *1 Zimano, ji sotinê,*
2 Xeberek heye ne ya gotinê,
3 Bo çî dahir keye ȓûyê vê dine?»
S. 3 *1 «Hey zimano, yê sotinê,*
2 Xeberek wa hey ne ya gotinê,
3 Dê bo çî dahirkî ȓuĥ wê dine?»

S. 14 *1 Ziman dibêjit: «Dilo, tuyî delîlim,*
2 Ĥeta ji ba te ne xulifit, neyête ba min,
3 Ez p'erçumekî keȓî lalim».
S. 5 *1 Ziman dibêjitê: «Dilo, ez delalim,*
2 Ĥeta ji ba te ne xuliqit û nête balim,
3 Ez p'erçumekî keȓ û lalim».

S. 15 *1 Dil dibêje: «Ziman xamîya dirête,*
2 P'adşa cergê wan dip'erête.

S. 16 *1 Sibĥane ji te sibĥane,*
2 Da min nefse, û aqile, û fame,
3 Ji Şerqê birme Şame.
S. 6 *1 «Sibĥane, ji te sibĥane,*
2 Te dane min aqil û fe'me,
3 Te ez ji Şerqê birme Şame».

S. 17 *1 Ji Şamê birme Şerqeye,*
2 Hey nefsê bê me'ȓîfetê, bê ȓêye!
3 Şevêt giran te de'we li ẍiderêye.
S. 7 *1 Hey nefsêyê bê me'ȓîfetêye, bê ȓay*[586],
2 Şevên giran te dayîm de'wa li xedrêye.

S. 18 *1 Nefsê, te de'we li ẍiderê dikir zêde,*
2 Nefsê, tu ȓune di malêde,
3 Te xeyale, tu li xwe hêsa bikî ĉirayîyêt p'ête.
S. 8 *1 Şevên giran te dayîm de'wa li xedrêye û zêde,*
2 Tu ȓûnê di malêde,
3 Te xeyale li me hisakî ĉirayî ji p'ête!

S. 19 *1 Nefsê, te xeyale, tu li xwe hêsakî ĉirayîyêt guȓî,*
2 Û wekî teyrê dewletê difrî,
3 Nefsê, tu sebeb, yarû birayêt axretê nasînî birî.
S. 9 *1 Te xeyale li me hisakî ĉirên guȓî,*
2 Gava teyrê dewletê fiȓî,
3 Yarû birên axiretê nasbûnî ji me biȓî.

S. 20 *1 Yarû birayêt axretê birî nasîne,*
2 Wextê qadî dibû emîne,
3 Nefsê, te xeyale[587], *tu xwe şermîn bikî ji yekî K'erîme!*

---

[585] *nifĥete*
[586] *bêreye*
[587] *xîyale*

S. 21 *1 Nefsê, çendî dikî xebetê,*
2 Wekî melik Şêxsin dibe qadîyê p'ira Selatê,
3 Te xeyale, tu xwe bihêlî, li kişê, li mate.

S. 11 *1 Nefsê, tu çend dikî xebatê,*
2 Wekî qazî disekinit li pê p'ira Selatê,
3 Tu wa li hîvîyê me bihêlî li k'î omate[588]?»

S. 22 *1 Nefsê, tu çendî dikî gumanê,*
2 Dilê te xalî nabê, ji agirî, ji duxanê,
3 Nefsê, te xeyale, tu xwe xilas bikî ji îmanê.

S. 10 *1 Nefsê, çendî tu dikî gumanê,*
2 Tu xalî nabî ji xederê[589]û duxanê,
3 Te xeyale xwedanê xwe xilaskî ji îmanê!

S. 23 *1 Nefsê, te mal li xwe xirab kir, hey k'ifrê.*
2 Te xwe xilas kirîye ji nisrê.
3 Ji leyîmun, ji şêx ebrus, ji leyîl il-Qedirê.

S. 24 *1 Nefsê, yara xweşîya,*
2 Tu natirsî ji r̂ur̂eşîya,
3 Xwe naêşînî ji te'lîyan û tengîya!»

S. 25 *1 Nefsê go: «Zimano, ne wete, xeberêt te di k'ûrin ,*
2 Û qeda' û qotikêt dinîyayê di p'ir̂in,
3 Dinîya dunge, lê biden û bibrin!»

S. 12 *1 Nefs dibêje: «Aqilo, xeberê te dik'ûrin,*
2 Qeda û qotikêt dinê di p'ir̂in,
3 Dinîya dûnge lê bidin û bibirin!»

S. 26 *1 Go: «Nefsê ne wete!*
2 Tu hincî yê bixot luqmeke bê r̂eda,
3 Dê li axretê li pêşîyê bite qeda».

S. 13 *1 «Nefsê wekî te bor bêt'er bû,*
2 Borê te li ĥemû mêrga wer bû».
3 Ew şolê nefsê bû, r̂engê xwedanî ji ber zer bû.

S. 14 *1 «Nefsê wekî te bor ne dibeste,*
2 Li xav û hevsar çûn ji deste,
3 Borê te li ĥemû mêrga dikir qeste!»
4 Ew şolê nefsê bû, r̂engê xwedanî ji ber dişkeste.

S. 16 *1 Wekî ĥeya ji ĥisin der dibî,*
2 Wekî r̂ezekî bê ber dibî!
3 T'ijî gawur[590] dibî,
4 Xwedan li axiretê bi mefer dibî!

S. 17 *1 Wekî ĥeya ji ĥisin dûr dibî,*
2 Wekî r̂ezekî bê şûr dibî,
3 T'ijî ga û k'er dibî!
4 Bi kêr mêra tê: ĥisin, e'deb û ĥeya!

S. 18 *1 Ji wan nebin mişemir mebdeye!*
3 R̂ê bi r̂astî di ber xweya!

---

588 *ûmat*
589 *xedrê*
590 *ga û kûr*

3 Bi kêr mêra têtin: ĥisin, e'deb û ĥeya!

S. 27 *1 Nefse k'ibîre,*
2 Beĥre û ne bîre,
3 Ser destê amê[591]*, li bin destê mêrê feqîre.*

S. 15 *1 Feqira yeke çêkir,*
2 Xwe ji xweşî û levzeta dinê kir,
3 Li dinîyayê ber bi axiretê kir.

S. 28 *1 Feqîrî not û neh erk'anî miqerimin,*
2 Ji not û neh, sêya ji xweȓa bie'limin,
3 Da ȓoj babik hûn li ber p'adşayê xwe bikelimin.

S. 29 *1 Erk'anek jê ȓastî,*
2 P'adşayî ji nik xwe bîȓastî,
3 Pêşan destê xwe guhastin.

S. 30 *1 Erk'anek jê ĥeyaye,*
2 P'adşayî ji nik xwe kir p'eydaye,
3 Gelî mêra, bo we înaye.

S. 31 *1 Erk'anek jê nasîne,*
2 Hincî dilê têda dibû qewîne,
3 Cebêr qewî, ew xweş dibîne.

S. 32 *1 Hincî xwanê li ȓêye,*
2 Kul û e'melê wî çêye,
3 Ew bê şik ĥebîbê Xwedêye

S. 33 *1 Hincîyê siȓa Heqîyê vêye,*
2 Û kul û e'melê wî çêye,
3 Ȓoja babek li dîwana Xwidêye.

S. 34 *1 Hincîyê siȓa Heqîyê xeberdar dibe,*
2 Xewa xilfetê pê siwar dibe,
3 Zeyîneta vê dinîyayê li ber ĉava Te'al[592] *dibe.*

S. 35 *1 Siȓa Heqîye ĉirayîyê geşe,*
2 Bi xam û înk'ara neye xweşe,
3 Cayîze mîrê dewrêş, li kuncêt xanîya, li tarîyêt ȓeşe.

S. 36 *1 Qence dewrêş diĥur bin, di buk'ir,*
2 Di ȓûspî bin, bi nav dik'ir,
3 Dewrêş, e'wil xerqe sip'artine Şêxûbek'ir.

S. 37 *1 Dewrêş, xerqe sit'are,*
2 Û hincîyê vexwarî ji k'asa tale,
3 Dewrêşî bo wîye ĥelale.

S. 38 *1 Birme dîwana Şêşimsê T'et'ere,*
2 K'ember best, xerqe ȓeş, hile zere,
3 Tu li min û hevalê min, bikî xêr, her û here.

S. 39 *1 Dewrêş, xerqe miraze,*
2 Ol û erk'anêt xerqeyî bike cade,

[591] *em*
[592] *Tee'l*

3 Xerqe, ew xerqeye r̂oja axretê li ser kul û e'melêt mêra dibe şehde.

S. 40 *1 Dewrêş, xerqe sit'ar îl îube*
2 Ol û erk'anê xerqeyî zû be
3 Xerqe, ew xerqeye, r̂oja axretê ji mêra r̂a danîbû t'ixûbe.

S. 41 *1 Dewrêş, wa li huçkê xerqeyî nivîsî,*
2 Ya te dananî bide ser meyîne qeste,
3 Ol û erk'anêt xerqeyî vewest,
4 Xerqe, ew xerqeye, behlulî li dîwana Bayzîdî Bastam pêş miraza xwe ji silt'an Şîxadî dixwest.

S. 42 *1 Li e'rda Izrayîle,*
2 Li e'zmana melikê xas,
3 Li dila melikê waswas.

S. 43 *1 Min sê tiştêt xweş dîtin*
2 K'eşkûl[593], û zembîl, û wek'az,
3 Ẍafil di korin, silt'an Êzî ne nas.

S. 44 *1 Silt'an Êzî p'adşayê minî dinê û axretê,*
2 Destê silt'an Êzî gustîla qudretê,
3 Serê silt'an Êzî t'acê dewletê,
4 Il-ĥemdilla û şikir, em anîne ser pişka sinetê

S. 45 *1 Melik Faxiredîn pêş p'adşayê xwe vediweste, jê dike pirsyare.*
2 Go: «E'zîzê min, navê te yî şîrînî şir̂îf exrîyare,
3 Te çar k'itêb nazil kirne xware,
4 Qet sir̂eke heqîqetê bo me ne kire dehare?»

S. 46 *1 P'adşa dibêjitê: «Fexirê mino ji mala mîra,*
2 Te îmamî kir li ber xelqê e'rifî, zana û jîre,
3 Te ya r̂ast li k'ûr dî?»
4 Go: «Belê e'zîzê min, qewl û heqîqete li dîwanêt feqîra.

S. 47 *1 Fexirê mino yî p'ir̂ usfete[594],*
2 Te îmamî kir li ber ĥeftê û du milete,
3 Hijde ĥezar xulyaqete,
4 Te ya r̂ast li k'ûr dî?»
5 Go: belê e'zîzê min, li dîwanêt feqîra qewl û heqîqete.

S. 48 *1 Fexirê mino ji malêt mîre ilmdaro, xwedanê[595] ilmê be'îde,*
2 Te ya r̂ast li k'ûr dî?
3 Go: Qewl û heqîqete li dîwanêt feqîra.

S. 49 *1 Fexirê minî p'ir̂ usfete,*
2 Te îmamî kir li ber ĥeftê û dû milete,
3 Hijde ĥezar xulyaqete,
4 Te ya r̂ast li k'ûr dî?
5 Go: «Belê e'zîzo, li dîwanêt feqîra qewl û heqîqete».

S. 50 *1 Fexirê minî jîrî zana,*
2 Te îmamî kir li ber xelqê[596] e'rifî[597] zana,
3 T'emametîya vî qewlî li melk il-mewit û Dawidî bin Dermane û Gavanê Zerzane!

---

[593] *keşkul*
[594] *ûsfete*
[595] *xwidan*
[596] *xelk*
[597] *êrîf*

Em di kêmin, Şîxadî t'emame!
R̂ehme dayî û babêt guhdara!

33. Qewlê mişt'aqê sê borim[598]

S. 1 *1 Mişt'aqê sê borim,*
2 Xewasê beĥrêt k'ûrim,
3 Ji Adîya ezî bi Mişûrim.

S. 2 *1 Şikestîme besta min ji malêt mîre,*
2 Hey Hesedo xadimê p'îre,
3 Firwara min bi xelqê e'rifê, zanayê, jîre.

S. 3 *1 Xelqê e'rifê, zana werin,*
2 Li beyana bifikirin,
3 Bo xwe nesîĥeta ji vî qewlî hilgirin.

S. 4 *1 Bo xwe hilînin nesîĥetê,*
2 Wa derk'eftiye Mişûran û Xetê,
3 Mêryî xilase bi xilmetê.

S. 5 *1 Hûn li xilmetê ne di kislan bin,*
2 Li xêr û xêrata kirî ne di poşman bin,
3 Da li axiretê ne di sefîl û sergeȓdan bin.

S. 6 *1 Xêrekê bikin ji Xwedêȓa,*
2 Kirinekê bikin bi ȓêȓa,
3 Da neyî gîro bî bi nefsêȓa.

S. 7 *1 Bila hûn ne gîroyît nefsê bin,*
2 Ne pîverêt ȓê bin,
3 Da li axiretê negirtiyêt ĥebsê bin.

S. 8 *1 Qence hûn di p'iȓ wesfet bin,*
2 Ne bi mûkir, ne bi hîlet bin,
3 Da li axiretê li ber p'adşê xwe ne di bê e'zet[599] *bin.*

S. 9 *1 Ne bi hîlet bin, ne bi mûkir,*
2 Dîyar[600] *bin bi buk'ir,*
3 Di ȓûspî bin bi nav dik'ir.

S. 10 *1 Di ȓûspî bin ya sinî*[601]*,*
2 Borê calix metanî,
3 Ji hindiȓû p'aqişke denî.

S. 11 *1 Borê calix meĥebînin,*
2 Hûn çendê di meyzînin,
3 Telp'êt giran şûnda nemînin.

S. 12 *1 Borêt calix ne diçêne,*
2 Li xafêt sebirê ne dilêne,

[598] http://www.lalish.de/modules.php?name=News&file=article&sid=42
[599] *îzet*
[600] *dihur*
[601] *sûnî*

3 Ji xirabîyê çare pêne.

S. 13 *1 Borêt calix meseyirin,*
2 Hûn çendî tên di fikirin,
3 Ew zû xwedanê xwe li meydanê diêxînin.

S. 14 *1 Bila borê teyî k'ehêl bê,*
2 Suxmetekî bi t'îmar bê,
3 Da li axiretê xebereke fehş nekî, betal bê.

S. 15 *1 Bila xebera te neye fehş bî,*
2 Li dîwanêt xasa tu ne li paş bî,
3 Da li axiretê li ber p'adşê xwe neyî bê maş bî,

S. 16 *1 Bila borê teyî r̂êber bê,*
2 Bila li xofê sebirê li ser bê,
3 Tu goykerî goy li ber bê.

S. 17 *1 Heke tu goykerî, her̂e goyê li meydanê li k'aşoyî,*
2 Heke tu maşxwerê mîrê xweyî,
3 K'eremke her̂e û dêyî ew dibî.

S. 18 *1 K'eremke her̂e meydanê,*
2 Bila borê teyî xûrtbe li vê lêkdanê,
3 Heke tu maşxwerê mîrê xweyî, k'eremke her̂e dîwanê.

S. 19 *1 Sebir bo mêra erk'aneka çêye,*
2 Tirs silametiya r̂êye,
3 Nasbûnî ĉirayê neqilêye.

S. 20 *1 Sebrê ji xwer̂a r̂êzanke,*
2 R̂astiya xwe tê beyanke,
3 R̂astiyê li beĥrêt giran melevanke.

S. 21 *1 R̂astî û me'rîfete,*
2 Hincî mîrê saẍyî bi t'erbiyete,
3 Ew li axiretê sir̂ boşekî bi t'aqete.

S. 22 *1 Me yek divêyî sir̂ poşbî,*
2 Net'ebayî xelqê poşbî,
3 Ne erzan dir̂ firoşbî.

S. 23 *1 Erzan mefroşe dir̂e,*
2 Mebe bazara cihêlan û kur̂e,
3 Ew zû bang didin li sir̂e.

S. 24 *1 Nabe li sir̂a bang didêrî,*
2 Hincî r̂êya Êzî bibînê û bike înk'êrî,
3 Ew maşê zebêniya bi destê k'esekîve nasip'êrî.

S. 25 *1 Me yek divêyî saẍ bê,*
2 Yî bê sûc, yî bê gûneh, yî bê binas bê,
3 Di xofêda sinî xilas bê.

S. 26 *1 Tu r̂ûnê di xofêde,*
2 Sê bor bane t'ine vilêde,
3 R̂ast p'ajo û her̂e pêde.

S. 27 *1 Me yek divêyî bi ser bê,*

2 Li ibadetêyî fer bê,
3 Ne p'iȓ gotinê dû xeber bê.

S. 28 *1 Ji wan mebin dû xebere,*
2 E'cêb mebin li sere,
3 Da hûn li axiretê nebin dizêt xebere.

S. 29 *1 Bila hûn li xebera ne di casûs bin,*
2 Li diwanê ne wek kabûs bin,
3 Da sibey li axiretê li ber p'adşê xwe ne di bênamûs bin.

S. 30 *1 Megeȓên li pişt dîwara,*
2 Gûhê xwe medine peyvêt cînara,
3 Da li axiretê şûna wan peyva li gûhê we nedin bizmara.

S. 31 *1 Bêjme weya Mişûran û Xetan,*
2 Et'les nabine k'itan,
3 Kesî nedîtîye baz bigrin betan.

S. 32 *1 Nefsa k'ibar mare belê,*
2 Hinciyê kevanê[602] qûdretê bi serde p'ale,
3 Da we bibine wan cîya, her holeke wan bi hezalê.

S. 33 *1 Da we bibine wan dergeha wan cîya,*
2 Li wan olîya,
3 Ew cîyê xasan û welîya.

S. 34 *1 Da we bibine wan serîra,*
2 Li wan dergehêt mîra,
3 Sed xwezme li wê ȓuĥê ne êşandî hosta, merebî, şêx û p'îra,
4 Da li axiretê bibine cînar bi xasanȓa.

S. 35 *1 Ji wan nebin beyan li bet'ir,*
2 Nekin şolêt bê aqil,
3 Bo mêr çake e'deb û aqil.

S. 36 *1 Ji wan nebin mişemirêt mebdeya,*
2 Rê bi ȓastîyê dibe xuya,
3 Bo jinê çake hisn û ĥeya.

S. 37 *1 Ez ne bînim hisnê bê ĥeya,*
2 Gava qehrê ĥemû çû bê fêdeye,
3 ………………………..

S. 38 *1 Ĥeya ji hisnê der dibê,*
2 Wekî ȓezekî bê ber dibê,
3 Xwedan li axiretê bê mefer dibê.

S. 39 *1 Aqil hîdayete,*
2 Hincî mêrê bê t'erbiyete,
3 Ew ȓuĥe li ba p'adşayê xwe bê e'zete.

S. 40 *1 Min dît hê wişmê,*
2 Ez çûm ne gehiştmê,
3 Êqîn xilmeta min ye kêmbû, lew ne gehiştmê.

---
[602] *kivan*

S. 41 *1 Heke înk'ara mêrê k'oçeke,*
2 Gav yî bi kaze, û gav yî bi çeke,
3 Melik Fexiredîn xilmeta wî qebûl neke.

S. 42 *1 Hincî ciwanî li r̂êye,*
2 Ĥemû k'ir̂yarêt wî çêye,
3 Ew dayîm ĥebîbê Xwedêye.

S. 43 *1 Li ba e'rifa we dibêne,*
2 Hincî dilê r̂ehma Xwedê têne,
3 Ew ne ji xelqê bihuştêne.

S. 44 *1 Li ba e'rifa we dîyare,*
2 Hincî dilê bi xezebe û bi jehre,
3 Ewî mala xwe avakiriye bo dûpişkan û mare.

S. 45 *1 Hesed bijî, t'êr bijî,*
2 Hincî dilê ji r̂ehma Xwedê dibû t'ijî,
3 Ewî mala xwe avakiriye bi destê xwe, bi xwe nijî.

S. 46 *1 Bêjme weya filan,*
2 Hûnin r̂ezvanêt sêvan û gulan,
3 Bi xof û tirsin li ĥemû deran.

S. 47 *1 Li ĥemû deran bi xof û tirsîn,*
2 Li dîwanêt xasa pirsiyaran pirsîn,
3 Da li axiretê ber p'adşê xwe hûn bi hasilîn.

S. 48 *1 Dewrêşê minî qelendere,*
2 Ger̂iyabû der bi dere,
3 E'ynata li dil qeda' wê li sere.

Em di kêmin Xwedê yî t'emam!

34. Qewlê aşê muĥbetê[603]

S. 1 *1 Bidey ĥezar distî şîlanê,*
2 Ĥezar ĥedûdî[604] e'sil ji meydanê,
3 Ĥemûyê bik'êşe ber derê dîwanê,
4 Fayîde naket bo mêrî, xêr ser li îmanê.

S. 2 *1 Bidey ĥezar mîhê zerî,*
2 Ĥezar ĥedûdî e'sil, e'silî şîrî,
3 Ĥemûyê bik'êşe ber derî,
4 Fayîde naket bo mêrî, xêr îman li serî.

S. 3 *1 Bidey ĥezar mîhêt sorî ger̂den dirêj[605],*
2 Ĥezar ĥedûdî e'sil ji mêj[606],
3 Hem wê bik'êşe ber derê niqêş,
4 Mêr bê ser naçite pêş.

S. 4 *1 Bidey çend zêr̂a li male,*

[603] Ji qewlên p'îr R̂eşê Ĥeyrane [2] (rr. 350–354)
[604] *hidûdî*
[605] *dirêş*
[606] *mêş*

2 Qumaş sûka destê delale,
3 Bo Heq û Te'ala.

S. 5 *1 Muĥib mala şerîe'te,*
2 Minet[607] bi heqî wê diherte,
3 Înşala p'adşayê[608] min dê sinetê e'fûkete.

S. 6 *1 Aşiqo ber û pê me,*
2 Dilê wan ji bo tê cerêne,
3 Sing û serîya sera di xewêne.

S. 7 *1 Hûn xanîya bînin,*
2 Sing û ser danînin,
3 Qebûlîya ew jî tênînin.

S. 8 *1 Dewrêş bi silahetê,*
2 Hincîyê bi r̂astî û sadiqî der qap'îya Şîxadî û melik Şêxsin biket xilmetê,
3 P'adşa dê wî xunte hadêretê[609].

S. 9 *1 Dewrêş di çêne,*
2 Bê serin, bê destin, bê p'êne,
3 Cindarêt mewlêne,
4 Ew li hêrene, ew ji wêder têne.

S. 10 *1 Bêjme we gelî sinîya,*
2 Dest bernedin ji malêt Adîya,
3 Hêwîya wan zar hîwîya.

S. 11 *1 Desta ji malêt Adîya berneden,*
2 Melik Şêxsin pêşmamê xwe ken,
3 E'yn li Beyza qublet[610] ken.

S. 12 *1 Qubleta me E'yn il-Beyza[ye],*
2 Cebir hatin medih jê da,
3 Mek'anê P'adşayê min, sitîya êzdîyê têda.

S. 13 *1 Hey koro, yî ĉav sipîye,*
2 Te hayî ji me'nîya xerqê Şîxadî nîye,
3 Tu çime dêbêjî çengek zergûz û lepek hirîye?

S. 14 *1 Hey koro ji kore,*
2 Dereca xerqê silt'an Şîxadî, wa li dereceke zore,
3 Ew libasê silt'an Êzîdê minî Sore.

S. 15 *1 Heke te mominek dît, ibadet ke,*
2 Heke te darek dît, zîyaret ke,
3 Heke te e'rdek dît, işaret ke.

S. 16 *1 Sadiqa min xweş sikane,*
2 R̂êya min xweş erk'ane,
3 Me'rîfeta min xweş nîşane.

S. 17 *1 Aşiqê t'erîqetim,*
2 R̂êberê heqîqetim,

---

[607] *munet*
[608] *pedşa*
[609] *hidret*
[610] binêr: *qible*

3 Lew ez dibêjim bi dewletim.

S. 18 *1 Sed xweziya mine bi wî mêrî,*
2 P'adşa bixûnite ber dêrî,
3 Hevr̂anekî xwe li aşê muĥbetê bihêrî.

S. 19 *1 Ew bû aşê muĥbetê,*
2 Ava wî ji heqîqetê,
3 Berê wî ji me'rîfetê.

S. 20 *1 Ew bû aşê hosta Cebare,*
2 Wê têda xelqê ehl il-qiryare,
3 Gehê nadete xelqê xware.

S. 21 *1 Manîya*[611] *wî aşî me'nîyeke mezine,*
2 Qer̂aşê wî yî momine,
3 Çî dawî[612] *ez neçim her geha mine.*

S. 22 *1 Ew bû şîret li Me'awî kirî,*
2 Pisekî te debit dahirî,
3 Nîveka vê dine pêbit k'ifrî.

S. 23 *1 Her bi ehde, herîye bi qirare*[613]*,*
2 Me'awî sundek ji nebîra dixware,
3 Got: «Ez nazewcim yek care!»

S. 24 *1 Ji bana hatibû r̂edaye,*
2 Eqrebî bi me avî dadaye,
3 Go: «Ya mîro, çî derdekî bê wefaye!»

S. 25 *1 Me'awî çite nav malêt ĥekîma,*
2 Dermanekî bo vî derdî bîna,
3 Dibêjitê: «Her̂e malekê bo xwe[614] *bîne».*

S. 26 *1 Mala tînim dê vebî,*
2 Ji pîrî, ji cî r̂anebî,
3 Da qut û chewer vêr̂a nebî.

S. 27 *1 Mala tînim xuşka E'mere,*
2 Ji pîrî we dihijên dest û p'ê û sere,
3 Vêr̂a nemabû, ne qut, ne cehwere.

S. 28 *1 Nav qadîya û ekabira,*
2 Ewan r̂ayek li nav xwe dikire,
3 Xuşika E'mer li Me'awî mehr dikire.

S. 29 *1 Şamîya got: « Il-ĥemdilla*[615] *û şikir*[616]*»,*
2 Pîrek bû nod sal e'mir kir,
3 Sibê r̂abûn qîzka çardeh sale buk'ir.

S. 30 *1 Şamîya got: «Selawat li ĥuk'mê R̂ebî,*
2 Kesekî ev e'cêbî nedî,

---

[611] binêr: *me'nî*
[612] *davî*
[613] *qirîyare*
[614] *xo*
[615] *hemdulla*
[616] *şukir*

3 (A'ciz) bit û (cabet sebî)».

S. 31 *1 Feqîra got: «(Hada muĥbî),*
2 (Hêza) silt'an Êzîd bi xwe bî,
3 (Hu dînî, hu mesebî)!»

S. 32 *1 Ya silt'an Êzî, tu li ber me vekeyî derîyêt bûab,*
2 Min zor quba dîtin mîrav,
3 Gelî sinîya, desta berden ji şolêt xirab.

S. 33 *1 Desta ji şolêt xirab berden,*
2 Em ne hatîne îmana xwe li ser deyn,
3 Em ne tîne bi me'rîfetê xeber deyn.

S. 34 *1 Li ĥerfê, hey e'sil, e'sil ji t'erefî,*
2 Beĥrêt k'ûrin, kesî nakete t'erefî,

S. 35 *1 T'erefê wan beĥrane,*
2 Sinî ji nehtî digrin qehrane,
3 Da webene cîyê mêrdarane.

S. 36 *1 Heke divêt tûyî mêrdar bî,*
2 Borê bigijnîj siwar bî,
3 Da li axiretê bi xwedan bî.

S. 37 *1 Ji qewlê p'îr Ȓeşê Ĥeyrane,*
2 Hinciyê bi ȓastî û bestî, dest dihavête damana yarû birane,
3 Beĥrêt giran merk'eba wan her ye melevane.

S. 38 *1 Ji qewlê p'îr Ȓeşê cîde,*
2 Dibêjime we gelî mirîde,
3 Şerfedîn atqata me û silt'an Êzîde.
Em di kêmin, Xwedê û Şîxadî t'emamin!

35. Qewlê şûrê ȓastiyê[617; 618]

S. 1 *1 Ȓima ȓastiyê bigir pêş xweve p'avêj,*
2 Pişt xwe nenêr,
3 Heke tuyî maşxwerî ȓastî were êr.

S. 2 *1 Ȓima ȓestiyê p'alke,*
2 Pê xweve pavêje, ber xweve kalke,
3 Heke tuyî maxwerî, maşê mîrê xwe li xwe ĥelalke.

S. 3 *1 Wekî sulî dibeste,*
2 Ȓima ȓastiyê hilgirtibû bi deste,
3 Heke tu maşxwerî, te bi ĥelalî maşê xwe ji mîrê xwe dixweste.

S. 4 *1 Wekî te sulî hilaniye,*
2 Ȓima ȓastiyê ye bi destîye,
3 Heke tu maşxwerî, te bi ĥelalî maşê xwe ji mîrê xwe divêye.

S. 5 *1 Beĥra qudretê mewc û hawar tê,*
2 Ĥeyam hatine sed ĥezar, yek bar tê.

---

[617] http://www.ahrata.com/index.php/forum/4-qewle-ezdia-/86-qewle-shure-rastiye; http://www.lalish.de/modules.php?name=News&file=article&sid=63;
[618] http://www.eziden-celle.de/html/_eziden/_gebete/gebete-q-17.htm

S. 6 *1 Beȟra qudretê bar tê nebê, xelqê*[619] *zalim,*
2 Zor merk'eb bestibûn, xelqê alim[620]*,*
3 Ȟeyam hatine sed ȟezar, yek dêmîne, saẍ selîm.

S. 6[621] *1 Ev dinîyaye beȟre û ȟezar merk'eb wê di nav de tên û diçin,*
2 Merk'eba yekî ȟeta serî naçit,
3 Dinîya milkê Êzdanê mezine û her dê bo wî mînit.

S. 7 *1 Beȟra qudretêye di cîda,*
2 Zor merk'eb bestibûn xelqekî mirîda,
3 Ew merk'eb ya silt'an Êzîde.

S. 8 *1 Beȟhra qudretêye mezine,*
2 Zor merk'eb bestibûn xelqekî momine,
3 Ew merk'eb ya melik Şêxsine.

S. 9 *1 Feqîriya ȓastî ji e'wilda,*
2 Xasa li pêvê xirabe fêniyê hilda,
3 Zor ji fêniyê çûbûn, ȓastiya mîrê wan mabû di dilda.

S. 10 *1 Feqra yeke çêkir,*
2 Xwe ji xweyên[622] *dinê kir,*
3 Ev dinîya t'erikant û pişt pêkir.

S. 11 *1 Wekî te dilê xwe kire xane,*
2 Mala xwe kire mêrustane[623]*,*
3 Gelek nexweyî têde kirne dermane.

S. 12 *1 Wekî te dilê xwe xane kir,*
2 Mala xwe mêrustan kir,
3 Gelek nexweyî têde derman kir.

S. 13 *1 Xezîne çep û ȓastin,*
2 K'ilîl û mifte Şîxadî bi destê xwe p'arastin,
3 Ji hebûna silt'an Êzîd ev qewil ȟemû ȓastin,
4 Her kesek ji me ȓoja axiretê li ser k'iȓyara[624] *xwe, dê ête veguhastin.*

36. Qewlê di e'mirekî damame![625]

S. 1 *1 Di e'mirekî damame,*
2 Yarekî ez ȓivame,
3 Ez ji Şerqê hatime, dêçime Şame.

S. 2 *1 Ez ji Şamê hatime, dêçime Şerqê,*
2 Xeta min ji vê,
3 E'zîzê min, kul û e'melê min jê.

S. 3 *1 Çendî di meyzinim,*
2 Wê deng bilind dikem, wê diseyirînim,
3 E'zîzê min, kesekî ji te çêtir nabînim.

---

[619] *xelk*
[620] *êlim*
[621] binêr: 576
[622] 576 — *xwesiyêd*
[623] 576 — *mîrostane*
[624] 576 — *emel*
[625] [2] (rr. 368–374)

S. 4 *1 Çend di fikirim,*
2 Beyana silt'an Şîxadî di ser xweȓa hildikim,
3 E'zîzê min, ȓûyê vê meclîsê, ez ji ĥemuwa gunehtirim.

S. 5 *1 Şikir ez bi e'rifekî bê êb,*
2 Te ez ȓûyê vê meclîsê kirme e'jêb,
3 Gunehêt min di p'iȓin, nayêne ĥisêb!

S. 6 *1 Evene piling dêbine bazî,*
2 Kes li ȓûyê vê meclîsê nakete gazî ,
3 Ez ji xwe gelek neȓazî.

S. 7 *1 Evene piling dêbine şêr,*
2 Kes li ȓûyê vê meclîsê ne peyîvit bi xêr,
3 Ez banga xwe digehînime Cebêr.

S. 8 *1 E'zîzê min, te ez li borekî sahir kirim,*
2 Çu cara pê nagirim,
3 Ji k'eftina xwe ezî (ĥeyrim).

S. 9 *1 Ser ĥişkê min tê nîne ĉare,*
2 Xwedan ji desta yî bê zare,
3 Bi sê ȓoja, mezin meydana melek'a, borê min baz det xendekan û kendale.

S. 10 *1 Ser ĥişke û min ĉare pê nine,*
2 Heke berê wê k'efte ȓevîye,
3 Tirsa meye ji zebênîya.

S. 11 *1 Ez ȓevîyam û gav li min birîyan,*
2 Heke zebênî bi minȓa gehîyan,
3 Dil û hinavê min bizdîyan!

S. 12 *1 E'zîzê min, ȓûyê vê dinê meferek nine,*
2 Heke e'limekî dibêjim, bêjne min we nine,
3 Heke xêrekî dikem, bêjne min çendî dîne,
4 Heke hikyatekî dikem, bêjne min çendî derewîne.

S. 13 *1 Werin, kesekî me'rîfet li bal,*
2 Xasêt Şîxadî sekinîbûn xeyal[626]*,*
3 K'ê dîtîye aşiq bit, yî bê heval?!

S. 14 *1 Aşiqê pesta hene,*
2 Ji talîyê deng dikene,
3 Ew nizanin ȓoja axretê, ew di keȓ, di korene.

S. 15 *1 Aşiqêt pesta di zavin,*
2 Hawîr dorî wan ĥemû şebek û davin,
3 Ew nizanin ȓoja axretê, ew di keȓî, kore, bê ĉavin.

S. 16 *1 Ewin aşiqêt pesta,*
2 Venexwarîye ji k'asa mesta,
3 Sê ȓoja, mezin meydana melek'a, bore min di westa.

S. 17 *1 Bore min bê dewlete,*
2 Di serîda nema xîrete,

---

[626] *xîyale*

3 Ji gava nema herek'ete,
4 E'zîzê min, bîne der ji destê zebênîyêt p'ir̂ ûsfete

S. 18 *1 Bore min li dine,*
2 Ĉavî li qetlê, li derewê, li zinê,
3 E'zîzê min, ez ditisim, min şermezar biket ji diwanêt batinê.

S. 19 *1 Bore min cahile, ne bedewe,*
2 Ji min divêt xwerin û vexwerin û xewe,
3 E'zîzê min yê mezin, mezin meydana meleka, zor ẍedar ewe!

S. 20 *1 Bore min bergîre, ne k'ehêle,*
2 Pêra nemaye çu fihêle,
3 E'zîzê min, ez ditirsim min şermezar biket ji diwanêt Cebêre.

S. 21 *1 Heke zebênî li min huzûrîn*[627]*,*
2 Ez ji ber saf û heybetêt wan girîm,
3 Ji ber kul û e'melê vê dinîyayê (…).

S. 22 *1 Xelqno*[628]*, meken bêjîya,*
2 Xwe dur biken ji xirabîya,
3 Şîxadî hazire, yî qadire li ĥemû cîya.

S. 23 *1 Heke zebênî li min derhatin,*
2 Xêr û gunehyêt min k'êşane ber mîrê mezin (pisatin),
3 Heke xêr û gunehyêt min k'êşan gunehyêt min ĥeft cara li xêra derhatin.

S. 24 *1 Xwedê wê bike xêr k'ar li xêre,*
2 T'eftêş biken gunehêt mêra,
3 Heke xêr û gunehêt min k'êşan gunehêt min ĥeft cara der derk'eftin bi xêra.

S. 25 *1 Ĥalê min xalê cara,*
2 Min ji destê zebênîya gazî û haware,
3 Ne sed xwezika gunehk'ara!

S. 26 *1 Ĥalê min xalê ĥesene,*
2 Zebênî tên ji min pirs dikene,
3 Bêjne min gelo te birayê axretê hene?

S. 27 *1 Min go: « Il-ĥemdilla ez bi bira me,*
2 Şêx û p'îr, hosta û merebî, yarû birêt axretê ezî mela me,
3 Li ser navû dik'arê Şîxadî, şîrînî şirîf ezî mita me.

S. 28 *1 Kêlekî ezî wa bûm,*
2 Bi keyîfa xwe ezî şa bûm,
3 Bi navû dik'arê silt'an Êzî ezî mita bûm.

S. 29 *1 Ewe r̂oja pê p'ira,*
2 Pêşîya me agire,
3 Ewê r̂ojê silt'an Êzî bo me mefere.

S. 30 *1 K'eftime bextê wî silt'anî,*
2 Xaliqo, tu çendî r̂êzanî,
3 Ji xiwar ĥeta bi nabî,
4 Ji e'rda ĥeta bi e'zmanî,

---

[627] *hizirîn*
[628] *xelk*

5 Silava me muxliqa li xwedanî,
6 Li ĥemû derdayî dermanî».

S. 31 *1 Bora înabû borakî e'rebî ye,*
2 Û lê dikir zînekî qudretî ye,
3 Ĥaca me Zimzime û miẍare û kaniya Sipîye,
4 Ĥace û şik tê nîye!

S. 32 *1 Zimzim û qubet îl-bidare,*
2 Ew k'ursîy ya ji batinê da micore,
3 Ew mek'anê silt'an Êzîdê minî Sore.

S. 33 *1 Ez birme dîwana p'adşê minî Ekber,*
2 K'ursîy ya silt'an Êzî sekinîbû li ser,
3 Li ber sekinîn ĥeftî ĥezar qelender,
4 Mor ji k'esk û sor û sipî û ȓeş li ber,
5 Jê tê bêhna xweş bixur, û misk, û enber.

S. 34 *1 Ji mehbeta xwe digeȓînin k'as,*
2 K'as ji qudretê, diȓ ji diȓeke almas,
3 Silt'an Êzî da dolaba p'adşê minî ȓênas.

S. 35 *1 Me li wê dîbû xweşî û şayî,*
2 Def û şibab, tenbûr û muẍenî[629] û aẍeler[630],
3 Silt'an Êzî hasil bike çîqas miraz dixwez.

S. 36 *1 Ez birme dîwana P'adşê minî Celal,*
2 Ĥeftî ĥezar qelenderî li bal,
3 Nûr ji k'esk û sor û sipî û ȓeş al.

S. 37 *1 Ji yê ȓeş xumar … ,*
2 Jê tê bêhna xweş, sosin û beyînun, û ȓeş ȓîhan,
3 Dîsan li ser qedemgeha ȓawestan,
4 Hilê ȓeş li bejna wan.
5 Go: «Bila bên xwedan îman, xwedan erk'an.
6 Biçîn dîwana silt'an Êzî bikeîyîn seyiran».

S. 38 *1 Çî seyiraneke hoye bi nûr,*
2 K'as li nav wan digeȓiyan şerab il-tehur,
3 K'as ji qudretê, diȓ ji diȓeke fexfur,
4 Silt'an Êzî da destê p'adşê minî ẍefur.

S. 39 *1 Min li wê dîbû xweşî û şayî,*
2 Def û şibab, tembûr, muẍenî, û aẍeler,
3 Ew jî dêçîne hezreta silt'an Êzî ĥal û mişur.

S. 40 *1 Ez birme dîwana p'adşê minî ȓênas,*
2 Li ber sekinî ĥeftî ĥezar qelender û xas,
3 Nûr ji k'esk û sor û sipî û ȓeş libas.

S. 41 *1 Dîsan li ser qedemgeha ȓawestan hilê ȓeşî li bejna wan,*
2 Yek Xidir, yek Ilyas,
3 Muĥbeta xwe digehînin k'as.

……………………………………………………………………..

[629] *moẍnî*
[630] *aẍler*

……………………………………………………………………..
……………………………………………………………………..

(Ew qewle neyî t̕emame û çend sebeqe ji yê di kuvîne)

37. Qewlê dewrêş Qat’anî[631; 632]

S. 1 *1 R̂ojekê fikirîm,*
2 Damama ĥeyîrîm[633],
3 Beĥrekê[634] seyîrîm.

S. 1 *1 Sivekê r̂abûm ĥeyîrm[635],*
2 Damame k’ewgirîm,
3 K’etime beĥrekê seyrîm.

S. 2 *1 Çi beĥreke girane,*
2 Sibĥan ji melikê[636] R̂eĥmane,
3 T’erefê vê beĥrê seĥeta ne xweyane[637].

S. 3 *1 Çi beĥreke k’ure,*
2 Sibĥan ji melikê Xefûre,
3 T’erefê vê beĥrê seĥeta dûre.

S. 2 *1 Çi beĥreke k’ure,*
2 Sivĥan te xaliqê minî Xefûre,
3 T’ebeqê[638] wê beĥrê salte dûrin.

S. 3 *1 Çi beĥreke pe’ne,*
2 Sibĥan te xaliqê minî R̂eĥmane,
3 Go: «T’ebeqê wê beĥrê k’esekîva nexwene, mive vane».

S. 4 *1 Çi beĥreke bêĥede,*
2 Sibĥan ji xaliqê[639] Semede,
3 Mi şêxê xwe da[640] medĥe[641].

S. 5 *1 Çi beĥreke mezine,*
2 Qendîleke li bine,
3 Çar cew jê diçine.

S. 4 *1 Çi beĥreke mezine,*
2 Qendîleke bine,
3 Çar cew jê diçine.

S. 6 *1 Çi beĥreke bêqeyase,*
2 R̂ik’ineke çar e’sase[642],
3 Me li wê dît xelqê xasa.

S. 7 *1 Çi beĥreke yemîqe,*
2 P’adşayê mir̂a şefîqe,

[631] [29] (гг. 349–352) (№ 1689)
[632] [29] (гг. 422–425) (№ 1704)
[633] *ĥeyîr*
[634] *be’r*
[635] *ĥeyîr*
[636] *melk*
[637] *xuyan*
[638] *tevek*
[639] *xalq*
[640] *di*
[641] *di mede*
[642] *asas*

3 Dûrbîna me nêzîke.

S. 5 *1 Çi beĥreke hemîqe,*
2 P'adşayê min mir̂a şofîqe,
3 Dûr anîme nêzîke.

S. 8 *1 Dûrbîna me kinare,*
2 P'êl têne mi di jare[643]*,*
3 Mi şêxê xwe heware.

S. 6 *1 Dûr anîme kinara,*
2 P'êlê wê beĥre têne du care,
3 Şêxê xwe dilim heware.

S. 9 *1 Hewara şêxê xweme,*
2 Zor medĥa jê dideme,
3 Me li wê dît e'rş û sema.

S. 7 *1 Hewara şêxê xweme,*
2 Zor meda nav dik'irê te dideme,
3 P'adşayê min ewe yekê ser me.

S. 10 *1 Me li wê dît bajarek,*
2 Nabda hebû dîwarek[644]*,*
3 Ser sekinîbû şêresiwarek[645]*.*

S. 11 *1 Ser sekinîbû emînek,*
2 Xewlêda bû feqîrek,
3 Ewane dikir r̂aw û t'ivdîrek.

S. 12 *1 Mîrê min mîrekî mezine,*
2 Xwedanê[646]*yanzde ĥezar cot qoşene,*
3 Gêşîyê giran ber nifûsa wan diçine.

S. 10 *1 P'adşayê minî mezine,*
2 Xwedanê yanzde ĥezar cot qoşime,
3 Dêşê giran ewin ber diçine.

S. 11 *1 Min dî wê mede didane,*
2 Ĥerfa nava yanzde ĥerfane,
3 We'dil qadil yek ji wane.

S. 13 *1 Bajarekî çar sûre,*
2 Yanzde xendeqanî k'ûre,
3 Ĥeft jê te'rîne, çar jê nûre.

S. 12 *1 Çi bajarekî çar sûre,*
2 Yanzde erqanî k'ûre,
3 Ĥefte[647] *te'rî, çare nûrin.*

S. 13 *1 Me wê dîbû beĥrek,*
2 Ser wê beĥrê hebû dîharek,
3 Ser wê dîharî hebû şêresiwarek.

S. 14 *1 Cem wî şêresiwarî hebû ek'mîrek,*
2 Ij wana xewle feqîrek,
3 Ewî dikir r̂ayek[648]*, ewî dikir t'ivdîrek.*

---

643 *dijare*
644 *dîharek*
645 *şêresîyarek*
646 *xudan*
647 *ĥevt*
648 *r̂ak*

S. 14 *1 P'adşayê min wê e'rş kir,*
2 Neqaşekê nexş kir,
3 Du cindîya qube ferş kir.

S. 8 *1 P'adşayê min r̂avû e'rş kir,*
2 Neqaşê xwe danî, nexş kir,
3 Min dî du cindîya quvek ferş kir.

S. 15 *1 Du cindîya dir̂ek[649] digêr̂a,*
2 Şehdebin[650] k'eskî vêr̂a,
3 Zerî yeke, donzde ĥezar cilawet navê silt'an[651] Şîxadî, melek' Şîxisin vêr̂a.

S. 9 *1 Min dî du cindîya dir̂ek[652] digêr̂a,*
2 Hûn şehde[653] bin navê P'adşêr̂a,
3 Her sucudeke wê dir̂ê yanzde ĥezar cot qoşim şikrîme nav dik'irê P'adşêr̂a.

S. 16 *1 Bi fikirîme li wêye,*
2 Dergekî dir̂êye,
3 Yek r̂ûniştîye, du dayma pêye,
4 P'adşayê min ewe, ser k'ursîya heqîyêye.

S. 15 *1 Vir fikirime wêye,*
2 Dergeke û du r̂êye[654],
3 Dayîme yekî r̂ûniştîye, duda ji p'êne.

S. 17 *1 Ba dilê mewe e'yane,*
2 K'ursîke û şeş p'îyane,
3 Fitîleke, çar ĉirane.

S. 16 *1 Dilê mive e'yane,*
2 K'ursîke, çar p'îyane,
3 Fitîleke, çar ĉirane.

S. 18 *1 Çar çira fitîlek,*
2 Ĥeft derge k'ilîlek,
3 Ĥeft membera qendîlek.

S. 17 *1 Çar çira fitîlekê,*
2 Ĥeft derge k'ilîlekê,
3 Ĥeyşt membera qendîlekê.

S. 19 *1 Me li wê dî nedera,*
2 Melek' Şîxisin r̂abîye ser membera[655],
3 Vedike qewla, dixûne deftera.

S. 20 *1 K' itêb û defterin,*
2 Qadî û memberin,
3 Bejneke çar beşerin.

S. 19 *1 K'itêb û defterin,*
2 Qendîl û memberin[656],
3 R̂uĥeke çar beşerin.

S. 21 *1 Herçar beşerê bejnekê,*

---

[649] *dur̂*
[650] *şe'de*
[651] *sultan*
[652] *dur̂*
[653] *şe'de*
[654] *dur̂êye*
[655] *mexber*
[656] *mermer*

2 Te'v û sî yeke[657]*,*
3 Tevav bûne cî yeke.
S. 20 *1 Çar beşerê bejnekê,*
2 Peya bûne derekê,
4 Ew jî dikin bikin xeberekê.

S. 22 *1 Ĥerfa nav Ya Sîne*[658]*,*
2 Yek Mekke, û yek Medîne,
3 Xozka mi bizanbîya cîyê wan k'une?
S. 18 *1 K'itêb û asînin,*
- *Mekke û Medînin,*
- *Xazla mi zanibîye cîyê wana k'îne.*

S. 23 *1 Ĥerfa nav yanzda ĥerfane,*
2 Wedil qewala yek jê wane.

S. 24 *1 Sekin*[659]*, bidin xebera,*
2 Vedikin qewla, dixûnin deftera,
3 Ew ĥerfa cem xwedanê nedera.
S. 22 *1 Gelî mêra, sekin, bikin xebera,*
2 Vekin qewla, bixûnin deftera,
3 Ew yeke cem xwedanê nedera.

S. 25 *1 Sekin, bidin ĥesêva,*
2 Vedikin qewla, dixûnin k'itêva,
3 Ew ĥerfa cem xwedanê e'cêva.
S. 23 *1 Gelî mêra, sekin, bikin ĥesêva,*
2 Vekin qewla, bixûnin k'itêva,
3 Ew yeke cem xwedanê e'cêva.

S. 24 *1 Gelî mêra, sekin, gilîyê ẍafila*[660] *nebêne,*
2 Me ẍafil dîbûn li wêne,
3 Êwelle ewin xwe ya xirav dipêne.

S. 26 *1 Mekin der heqe*[661] *ẍafila*[662]*,*
2 Xof bin, tirs bin ĥemû dila,
3 Bandê bivine malxê mezela.
S. 25 *1 Gelî mêra, sekin, mebihên gilîyê ẍafila,*
2 Xof bin[663]*, r̂e'm bin*[664] *ĥemû dila,*
3 Hûnê jî r̂okê bivine malxê wa mezela.

S. 27 *1 Mekin der heqe ẍafila,*
2 Ẍafil jî bendayê Xwedêye.

S. 28 *1 Qat'anî çend me'nî digotin,*
2 Dayîmeke didotin,
3 E'rşa dihate gitin: batin nehate firotin.
S. 21 *1 Eva me'nîya dewrêş Qat'anî digotin,*
2 Dayîmeke çar dotin,

---

[657] *Te'vê sî û yeke*
[658] *yasîn*
[659] *se kin*
[660] *xafil*
[661] *derheqe*
[662] *xafil*
[663] *xofvin*
[664] *r̂e'mvin*

3 E'zmana[665] *dihate gotin,*
4 E'rda ne dihate firotin.

S. 29 *1 Qat'anî me'rîfet kir,*
2 K'as û mobet kir,
3 Xasa wêderê xas tê qebûl kir.
S. 26 *1 Dewrêş Qat'anî wey kir,*
2 K'as û badî[666] *danî, mey kir,*
3 Xasa wê derê[667] *laqet*[668] *dikir.*

S. 30 *1 Xaşka wane go zû kir,*
2 K'as û cambaqî kir,
3 Xasa wêderê xas tê qebûl kir.
S. 27 *1 Dewrêş Qat'anî zû kir,*
2 K'as û badî danî, mey kir,
3 Xasa wê derê laqet dikir.

S. 31 *1 Eva qewla qewlê dewrêş Qat'anî,*
2 Şîxadî beĥr bû, jê diçû cew û kanî,
3 Ẍafila kor bûn, pê nizanî.
S. 28 *1 Eva qewla qewlê dewrêş Qat'anî,*
2 Mila ĥilê[669] *r̂eşî nûranî,*
3 Xasa xas dizanî,
5 Ẍafila korin, me'nîyê vî qewlî nizanî.

T'emametî Şîxadî!

38. Qewlê Ebû Bek'rê Omera

şaxê –1[670]
S. 1 *1 Destûrî malê bava,*
2 Hîmeta Şêxsinê[671] *bave,*
3 E'zîzo, ferdosto, madera me r̂ave.

S. 2 *1 Destûrî male Adîya,*
2 Divêjime we gelî axîya,
3 Nesilĥetê we dikim gelî cindîya.

S. 3 *1 Gelî cindîya we dikim nesilĥetê,*
2 Kesê qap'îya silt'tan[672] *Şîxadî bike ebabet û xilmetê,*
3 Mêr bê mehek qap'îya silt'tan Şîxadî ne tê.

S. 4 *1 Ebû Bek'irê Omera melamînin,*
2 Şems û Fexirê mîra met'eb û dînin,
3 Xasa hay kir, ẍafila[673]*kor bûn, agirê xezebêda dimînin.*

S. 5 *1 Ebû Bek'irê Omera mehêojin,*
2 Şems û Fexirê mîra hîv û r̂ojin,

[665] *e'sman*
[666] *barî*
[667] *wêderê*
[668] *loqet*
[669] *ĥullê*
[670] *Qewlê Bav Bekrê Omera* [29] (гг.360–366) (№ 1691)
[671] *Şîxsin*
[672] *sultan*
[673] *xafil*

3 Xasa hay kir, ẍafila kor bûn, agirê xezebêda disojin.

S. 6 *1 Ebû Bek'irê Omera yeke çê dît,*
2 R̂û dine beh̄reke[674] *yeker dît,*
3 Ebû Bek'irê Omera heq Ek'ber dît.

S. 7 *1 Ebû v Bek'irê Omera yeke fer dît,*
2 R̂û dine beh̄rekê yeker dît,
3 Ebû Bek'irê Omera heq Xwedê dît.

S. 8 *1 Ebû Bek'irê Omera mestê ji mêj,*
2 Tu ne bitirs, ne bihindêj,
3 Te çi dîwana silt'tan Şîxadî dîtîye, were dîwana Şîxadîda, melek' Şîxisinda bibêj.

S. 9 *1 Ebû Bek'irê Omera mestê ji mêjva,*
2 Tu ne bitirs, ne bihindêj,
3 Te çi dîwana silt'tan Şîxadî dîtîye, were dîwana Şîxadîda, melek' Şîxisinda bibêj.

S. 10 *1 Ewe k'asa mi da,*
2 Dabû dastê babil û hinda,
3 Serh̄abe biramo ya mi da.

S. 11 *1 Ewe k'asa mi dayî,*
2 Dabû dastê babil û hindayî,
3 Serh̄abe biramo ya mi dayî.

S. 12 *1 Ewe k'asa r̂a didene,*
2 Ewe k'asê t'ijekin mi bidene,
3 Serfa vê k'asê serfeke girane, mêr dixun derp û seh̄et pê diher̂ene.

S. 13 *1 Ewe k'asa r̂a didêrî,*
2 Ewe k'asê t'ijekin mi bispêrî,
3 Serfa vê k'asê serfeke girane, mêr dixun derp û seh̄et xwe pê dispêrî.

S. 14 *1 Ewe k'asa mişte,*
2 Ser dilê mida dahişte,
3 Serfa vê k'asê serfeke girane, derh̄a dil-hinavê mi pê diperişte.

S. 15 *1 Ewe k'asa t'ijî,*
2 Ser dilê mida wê dir̂ijî,
3 Serfa vê k'asê serfeke girane, derh̄a dil-hinavê mi pê dinerijî.

S. 16 *1 Ebû Bek'irê Omera mestê cîda,*
2 K'asa mêr pê dibin mirîde,
3 K'as k'asa E'bû Ta'lê cahile da destê silt'an Êzîde.

S. 17 *1 Ebû Bek'irê Omera mestê emine,*
2 K'asa mêr pê dibin sêk'ine,
3 K'as k'asa E'bû Ta'lê cahile da destê melek' Şîxisine.

S. 18 *1 Silt'ano, serê silt'ana,*
2 Xaliqekî minî e'rda h̄eta e'zmana,
3 Silt'an Şîxadî ewe, mêr jê didin beyane.

S. 19 *1 Silt'ano, sere cêşa,*

[674] *be'r*

2 Melĥemê kula, birîna ĥemû r̂êşa,
3 Silt'an Şîxadî ewe, mêra dike ber derê Kurêşa.

S. 20 *1 Silt'ano, sere mileta,*
2 Xaliqekî minî ĥeftê û dû mileta, ĥîjde ĥezar muxulqeta,
3 Silt'an Şîxadî ewe, mêr jê didin wesfeta.

S. 21 *1 Qewlê lawê hoste,*
2 Ser tewîla hespê bostê,
3 Me yar bira hene ferdostê.

S. 22 *1 Qewle mendê Tokila,*
2 K'ê nifûsa yar birê axretê qebiland,
3 Bandê dîwana Şîxadî, melek' Şîxisin dihasiland.

S. 23 *1 Qewle mendê Mameda,*
2 R̂ojekê wê bive hed û seda,
3 Mêr hene dîwana Şîxadî bereberî seda.

S. 24 *1 Qewle mendê Zerzayî,*
2 Wekî du dil bivine t'evayî,
3 Bê destûrî Şîxadî wê ĉîya hildin bidne ser ĉîyayî.

S. 25 *1 We nabe, we nasewirî,*
2 Kesê maşxur maşê xwe[675] ĥelalî bixwarî,
3 Na wecibe erk'anê bore wî t'evî ĥemû r̂evîye biĉêrî.

S. 26 *1 We nabe, we nasewirî qete,*
2 Kesê maşxur maşê xwe ĥelalî bixwete,
3 Na wecibe erk'anê bore wî t'evî ĥemû r̂evîye her̂ete.

S. 27 *1 Kesî borî nebestî,*
2 Hevsar lîvan sêrî çûbû destî,
3 Gîhayê ĥemû merga digestî.
4 R̂edayê nevsê bû, r̂oja bandê r̂engê wî ber xwedanê[676] wî zer bû.

S. 28 *1 Kesî borî bet'er bî,*
2 Hevsar lîvan sêrî kerbiker bî,
3 Gîhayê ĥemû merga wer bî.
4 R̂edayê nevsê bû, r̂oja bandê r̂engê wî ber xwedanê wî dişkestî.

S. 29 *1 Birawo[677], birayê min hay kin,*
2 Sata r̂uĥê min, qelbê min cuda kin,
3 Zenare, mork'evê nezane dêma şol nakin.

S. 30 *1 Birawo, birayê min werin,*
2 Sata r̂uĥê min, qelbê min di berin,
3 Biramo, hûnê dê mûmê min kûl bi kerin.

S. 31 *1 Birawo, birayê min bînin,*
2 Qalbê min ser çardara bişidînin,
3 Dest vî cînîyazî nexe, birê axretê t'unîne.

S. 32 *1 Qalbê min xar bû,*
2 Sir̂eke[678] xasa cem dîhar bû,

---

[675] *xu*
[676] *xudan*
[677] *brao*

3 Ew siȓa silt'an Êzîdê minî dêm cemal bû.

S. 33 *1 Qalbê mi zevî bû,*
2 Siȓeke xasa cem dîbû,
3 Siȓa silt'an Êzîdê minî bêlî bû.

S. 34 *1 Navê k'oçek di jarin,*
2 Navê extîyar di jarin,
3 Wek'azê destê wanda darin,
4 R̂oja meydana melika ew şêresiwarin.

S. 35 *1 Navê k'oçek miskînin,*
2 Navê extîyar miskînin,
3 Wek'azê destê wanda darînin,
4 R̂oja meydana melika ew zora ser zîna difiȓînin.

S. 36 *1 R̂ojekê bive axire,*
2 Dahir[679] be t'erfekê faxire,
3 Şîrqînê e'rşane,
4 Zimînê e'rdane,
5 Ĥezêza qebrane,
6 Sinîye[680] ji beĥrane,
7 Ye kesê kesane,
8 Ne bavê pisane,
9 Birê axretê hewekê tîne ser gunek'arê birane,
10 Destê te'rîyê şivatê derdixe ber ȓonayê ĉirane.

şaxê –2[681]

S. 1 *1 Hûn Babekê Omera melomînin,*
2 Şems û Fexirêt mîra meseb û dînin,
3 Ẍafilêt korene, her bila di agirê xezebêda bimînin.

S. 2 *1 Babekê Omera mehevojin,*
3 Şems û Fexirêt mîra heyv û ȓojin,
3 Ji ẍafila bigeȓin, her bila di agirê dojêda bisojin.

S. 3 *1 Ji qewlê Babekê Omera,*
2 Hinciyê li k'êşa mesebê xweyî t'ekerî mekire,
3 R̂oja axiretê ne şefa'et heye, ne mehdere.

S. 4 *1 Ji qewlê Babekê Omerayî zerzayî,*
2 Heke du mêr kire t'ebayî,
3 Bi firwara Şîxadî û melik Şêxsin, dê ĉîyayî danêne ser ĉîyayî.

S. 5 *1 Weke te bor ne dibeste,*
2 Li xof[682] û hevsar çun ji deste,
3 Borê te li ĥemû mêrga dike qeste.
4 Ew şolê nefsê bû, xulqê Xwedanî ji ber şikeste.

S. 6 *1 We nabî, we naşêwirî[683],*
2 Ne wacibê erk'anêye borê te li ĥemû mêrga biçêrî,

---

[678] *suȓ*
[679] *deher*
[680] *sunî*
[681] [1] *Qewlê Babekrê Omer*a (pp. 376–379); [2] (гг. 421–424)
[682] *xaf*
[683] *nasêwiȓ*

3 Ew şixulê[684] nefsê bû, r̂oja axiretê xulqê[685] Xwedanî ji berk' kirî[686].

S. 7 *1 We nabî, we naşêwirî qete,*
2 Ne wacibê erk'anêye borê te li ĥemû mêrga biçêrete,
3 Ew şixulê nefsê bû, xulqê Xwedanî, r̂oja axiretê ji ber şikeste.

S. 8 *1 Çendî mediha[687] dibême,*
2 Pirsiyara melikê miqême,
3 Dabû destê şêxê silême.

S. 9 *1 Ew bû şêxê silême,*
2 Stûna qidême,
3 Qesit kir, çû cême.

S. 10 *1 Hinciyê t'erîqa wî dijmine,*
2 Barê wî hêsine,
3 R̂oja axiretê cizê wî sotine.

S. 11 *1 Hiciyê t'erîqa wî dijmin dibî,*
2 Û cîyayê Sîp'anê Xelatê li bin dibî,
3 R̂oja axiretê, ne ji van û ne ji wan dibî.

S. 12 *1 Birme dîwana feqîrêt bi more,*
2 K'ase û meye badeye dore,
3 K'asek da min, pê dibûm t'ore.

S. 13 *1 Ji ola ezî safî bûm,*
2 Sehîy[688] ezî Êzidî bûm,
3 (Ji) Ẍafila ez nenasîbûm.

S. 14 *1 Ẍafil di bê nasîne,*
2 Têne min bi k'erban û k'îne,
3 Ewin dijminê min û dîne.

S. 15 *1 Ẍafil wê tên dibezin,*
2 Ĉav li ẍafilan mekin,
3 Li r̂êye ola xwe nehulizin,
4 Da r̂oja axiretê hûn bi agirê xezebêda megevizin.

S. 16 *1 Xweştir ji bihuştê heye,*
2 K'ase û muĥbete û meye,
3 Ew k'ase silt'an Êzî bi xweye.

S. 17 *1 Cineta baqî ciyê Tawisî melek'e,*
2 Ciyê Şîxadî, ciyê Êzîde,
3 Ciyê mala Adiyane.

S. 18 *1 Melik wê e'melê salih dibime,*
2 Wê ĥerfê sêlerin,
3 Wê k'asê êcerin,
4 Seyrkin Êzî mezin.

S. 19 *1 Şêx Xidir şêxekî çêye,*

[684] *şûxl*
[685] *xulk*
[686] *ber kirî*
[687] *medeha*
[688] *sehî*

2 Şêx Ĥisên li pê sucûdê dik'êşe ber mewlêye.

S. 20 *1 Şêx Xidir şêxekî delale,*
2 Şêx Hisênî li bale,
3 Sucûde dik'êşe ber Omerxale.

S. 21 *1 Omerxala p'îrekî ji e'nzelîye*[689]*,*
2 Hêvênê wî ji kaniya Sipîye,
3 Kirine ser xitmê çendî e'dewîye,

S. 22 *1 Sed bîst çar ĥezar nebîy hatin û bihurîn,*
2 Silt'an Êzî yek bi yek hijmirîn,
3 Silt'an Êzî nûr bû, ji nûrê xemilî,
4 Silt'an Şîxadî t›ac ji e'wilî ĥeta bi axirî.

39. Qewlê dîya şêx Mus[690]

S. 1 *1 Bi destûrî malêt baba,*
2 Himeta melik Şêxsin bû a be,
3 Mefer dost mehdera meȓa be.

S. 2 *1 Destûrî malêt Adiya,*
2 Himeta melik Şêxsinê Adiya,
3 Yala birano, nesîĥê li we dikim gelî cindîya.

S. 3 *1 Gelî cindîya li we dikem nesîĥetê,*
2 Hincî mêrê li ber qap'iya Şîxadî u melik Şêxsin biket xilmetê, bik'êşit ibadetê,
3 Mêr li ber p'adşê xwe bê miĥik netê.

S. 4 *1 Xeberê bigehînin lawê hostê,*
2 Ewe bû t'ewla hespê boz tê,
3 Yala birano, cîyê yar birêt axretê li mefer dost tê.

S. 5 *1 Ebabekirê Omera melamînin,*
2 Şems u Fexirêt mîra mezheb û dînin,
3 Yala birano, ji ẍefila bigeȓên, bila di agirê ẍezebê da bimînin.

S. 6 *1 Ebabekirê Omero mehevêjin,*
2 Şems û Fexirêt mîra heyv û ȓojin,
3 Yala birano, ji ẍefila bigeȓên, bila di agirê ẍezebê da bisojin.

S. 7 *1 Ji qewlê Ebabekirê Omera,*
2 Hincî mêrê li ȓêya mesebê xwe yî t'eker, yî mekare[691]*,*
3 Yala birano, li dîwana Şîxadî û melik Şêxsin,bi şefa'et lê heye, ne mehdere.

S. 8 *1 Ji qewlê Ebabekirê Omera zerzayî,*
2 Heke dû bira kire t'ebabî,
3 Bi firwara silt'an Şîxadî dê cîyayî danêne ser cîyayî.

40. Qewlê Derweş Ĥebîb

[689] binêr: *e'nzelî*
[690] Ji qewlên Ebû Bekirê Omera. [2] (rr. 869–870); (Ji çîroke pîr Şerevî u silt'an şêx Mus)
[691] *mekere*

şaxê –1[692]

Dewrêş Ĥebîb pêşî dewrêş bû. Di nav gel de digeȓiya, ȓêya ȓast, ȓêya Xwedê digot, kesên jê hez dikirin guhê xwe didanê, yê din jî guhê xwe nedidanê, ew jî bi qîma xwe bûn.
Bi qenciya xwe çendeha sal di nav gel de digeȓiya û ev yek dom kir, milet û ixtiyara wî dişopandin û gihane encamekê û gotin: «Ev derweşekî zafî qence û ne aliyê xwerinê ye, aliyê qenciyê ye. Em navê wî çi deynin?» Hineka got ji navê Derweş çêtir çi heye û hineka got em navê wî bikin dewrêş Ĥebîb. Berî here, çun xatir jê xwestin û yekî jêre got:

«Ya dewrêş Ĥebîb, serî ji me nehêlî».

Dewrêş Ĥebîb got: «Goȓê Lenga betilî yê xaro-maro înşala nikarin cewabê bidin. Çendî hindava li dîn û dîyaneta[693]*xwede wersilî, yê bi destê nefsa mezin bigirin bi avêjine Tat el Tirî. Ȓoja huzurî heq tu yarû birayê axiretê ne têne hawarê ne têne gazî, lê nabin miştirî».*
Çendî wersilî ji hicretê,
Gerek xas û milyak'et jî bitirsin ji heybetê.
Hîngê[694] *milkê qenca û xasa çêdibe li baẍê cinetê,*
Ê bi destê nefsa mezin, bigirin biavêjin binê zindana,
Ew der ciyê wane ĥeta ȓoja qiyametê.
Hîngê milet got: «Ya dewrêş Ĥebîb em jî li cinetê moĥt'acin, em jî dixwazin heȓine cinetê».
Got: «Em jî ne ti moĥt'acin û silt'an Êzî got ez ji we ȓe diȓ û t'acim ji we ȓe bawarin»,
Got: «Ya silt'an Êzîd em li ba te bi hinerin,
Û em bi e'yna te, bi qewata te deyn dikin.
Û çendî yarû birayê axiretê eme hûr girin.
Hûr û gir bira werin meydanê,
Xwedanê sebirê, yanî îmanê,
Yê bi destê nefsa mezin, yê bigirin bavêjin binê zindanê,
Ew der ciyê wana ĥeta axrê zemanê».

Dewrêş Ĥebîb got:
«Got heȓin bipirsin ji wan xasa,
Pisê pilinga dibine pisê baza.
Însanê di hindava dîn û xwedê de ȓast be, gava diçin ȓêya qenciyê û dîn ȓêya wî fireh dike û dikine hole hol û dikin gaze gaza».

Got: «Ya dewrêş Ĥebîb hûr girin hûr girî».
Got: «Ezî ji dîyanetê xweȓa bi k'êfim, bi eşqim, bi şahîme,
Bi biçukan ȓe jî ȓadibim, bi mezinan ȓe jî ȓadibim.
Ez dikarim bi biçukan ȓe jî xeber bidim, ez dikarim bi mezinan ȓe jî xeber bidim.
Hûr girim, hûr girînim,
Ez ji dîyanetê xwere bi k'êf, eşq û şahînim.
Ez aşiqekî nûrînim,
Ez hatime bi ȓêya qenc dîyaneta xwe de dicadînim,
Hatime ȓêya dîyaneta dînê xwe bi heq bibînim».
Tawisî melek' gotiye:
«Ez ne mehbê mirovê derewînim,
Derewîna me namîni,
Mirovê derewa bike, jê bigeȓin hûn çikas bileptînin xiraptir dike.
Yê viȓek, yê derewînin,
Ji ȓêya heqiya nazemînin,
Ȓoja ĥizurî heq,
Xasê Şîxadî wê li ĥemû k'ar û e'melê wanê bigazînin,
Hatim bibînim wê dîndarê,
Weke gûlîlka k'esk bibe biharê,

[692] http://eziden-celle.de/?page_id=254&preview=true Ĉavkanî: Ûsuvê Keleş
[693] *diyanet*
[694] *hingê*

Em hatine cem yarû birayê axiretê bikin bazarê,
Em hatin bikin bazara mîra,
Gelî bira, geliyê Êzdiya, dûr bin ji xirabiya, û ji înkê bê p'îra,
Û semaxê bidine xwe û mirovê di r̂êya dîyanetê xwe de r̂ast be,
Wê zû li me dîyar be pirsiyara mêhdî[695] *mîra,*
Yê zû li me dihar be pirsiyara mêhdî feqîra,
Destê silt'an Êzîdê min k'oteke ser şêran û mêra,
Kes li ber Êzîd dit'une, li ber Tawisî melek', li ber Şîxadî, bê aqil nebin û îtrasa wan nekin».

Dewrêş Ĥebîb dibêje:
«Ez dewrêşim, ez hatime r̂êya r̂ast ji miletê qenc r̂a bêjim,
Ez bi r̂êya dîyanetê xwe li pêşim,
Ez dewrêşekî ser ratayî me, ezî qencim, ezî bi kêf, bi eşq,
Bi dîyanetê xwer̂a şahî me, înşala hertim r̂êya qenc, r̂êya Îlahî me,
Ez dewrêşekî babĥalim, ez xweş sûkim, xweş sewalim,
Xweş mutacirim, xweş delalim,
Ez dewrêşekî li wê me,
Ez xewazê e'rdê me,
Ez xewazê bahrê me.
Ez mişterîkê dîn û dîyanetê xwe silt'an Êzîd, Tawisî melek', Şîxadî û sir̂ê me,
Ez hatime dîn û dîyanetê xwe bidim û bême,
Ez dewrêşekî wa hame,
Ez xelefekî r̂û dame,
Înşala ez li r̂êya mîr û melek'a me.
Mir û milyak'et[696] *wa dibête,*
Gelî bira, gelî milet hay ji xwe hebin,
Xwedê heye, mirin heye, R̂eb il-A'lemîn,
Li pêş me daniye agirê dojê, agirekî p'ête,
Li hema qismetê xwe ji Xwedayê xwe bivête,
Çi dojakî tenge, t'ijî agire, t'ijî p'erenge.
Ji xelqê vir̂ek yî derewîn yî înk'arî lengî berdû lenge,
Ĥizura ĥizurî heq tu yarû birayê axiretê nikarin bêne hawarê, bêne cenge,
Çi dojakî xemdare, û t'ijî agirekî dijware,
Jê xelqê vir̂ekî derewînî fesadî zengî berdû lengî înk'are,
R̂oja ĥizurî heq t'u yarû birayê axiretê[697] *ne têne gazî ne têne hawarê.*
Min dil bê mabû k'esirî,
Dewrêş Ĥebîb hat û bihurî,
Heqê destê dewrêş Ĥebîb ne heq bû me jê pirsî:
«Tu hê betilî», me jêre got: «Xwedê k'engî çêbûye?»
Dewrêş Ĥebîb bersiv neda û xeyîdî.
Dewrêş Ĥebîb got:
«Min dil pê şah bû k'u em bi dîyanetê xwe, k'êfa min zaf ji wer̂a hat û min serî ji we nebirî, û r̂êya r̂ast şanî weda.
Min dil pê şah bû,
Mirov lazim r̂êya dîn û dîyanetê xwe bawer bike, dev jê ber nede, berê ilmdarê xwe nede asêkê. Yê t'emam Xwedê ye».

Dewrêş Ĥebîb dibêje:
«Gelî milet bira tirsa min hebe ji Xwedê ye,
Feqîrî erk'anekî çê ye,
Bixebitin ji dîyanetê xwer̂a bi dilikê ye,
Ji dil û can ji dîyanetê xwe bixebitin, li pey r̂ê û r̂esmê xwe her̂in û ĥed û sedê xwe zanibin,
Hûn hîngê karin qismetê xwe bixwazin ji Xwedêy.
R̂êya Şîxadî bi e'mirê, Tawisî melek' ji mer̂a r̂astirîn ji r̂astîye,

[695] *mêdî*
[696] *melekiyat*
[697] *yar û birayê axiretê*

Gerek mirov ji dîyanetê xwe bike bawerî û êqîne,
Her kesê di hindava dîn û dîyanetê xweȓa bi qehr be, bi k'erb be, yî bi k'îne,
Tawisî melek', serê sera Xwedê ye,
Navbera min û wî ȟeftê ȟezar çîyayê berfîne.
Ȓêya Şîxadî ȟed û sedê, Şîxadî ji meȓa ȓast kirî ye ȓaste, ne xware weke şûrekî mirov p'arzin bike, weke genimekî mirov serat bike.
Ȓêya Şîxadî ji meȓa ȓast kirî ne xware,
Heçî hindava dîn û Tawisî melek'î bi k'erbe, yî bi k'îne, yî bi qehre,
Tawisî melek' dibêje navbera: «Min û wî ȟeftê ȟezar dîware!»
Ȓoja ȟizurî heqê wî însanî bavêjin agirê dijware,
Wî ne gazî, ne haware.
Ȓêya Şîxadî, ilmê Şîxadî mezine ne biçuke,
Gelî bira heçî însanê hindava dîn û dîyanetê xwe de dilê xwe p'aqij neke nek'esûke,
Ew li axiretê ne dibe zava, ne dibe bûke.
Dewrêş Ȟebîb dibêje: «Dilê min li wê yekê mabû moȟt'ace,
Gelî milet, gelî êzdiya silt'an Êzîd ji meȓa înance
Ji meȓa delqe[698] *û t'ace».*
Delqe û t'ac li mabû,
Û nîvê qalbê dewrêş Ȟebîb dîn û dîyanetê wî ne xwezî bi wî be jê mabû,
Delqe û t'ac libasê Xaliqê me bû,
Ȓojhilat û Ȓojava û qublet û şemaliye,
Ȟemû ser destê Xwedê,
Û silt'an Şîxadî, û silt'an Êzîd ye,
Atrosa[699] *dîyanetê xwe nekin.*
Heçî însanê girîvaneke ȓastî li bere,
Gereke mirov ji dîyanetê xwe bike bawere
Heçî ji dîyanetê xwe neke bawere,
Ȓoja ȟizurî heq ȟesabekî zafî zorî li sere»,

«Xwedanê k'eremê, pêşiya geliyê Laleşê, me di ȟalê sinetê, banga ȓahmetê. Sed ȓehma Xwedê li dê û bav hazir û guhder û vê cemae'tê!»

şaxê — 2[700]

S. 1 *1 Ya dewrêş, sera ji xema hilîn,*
2 Borê lenga betilîn,
3 Çendî li hezreta silt'an Êzî wesilîn.

S. 2 *1 Çendî wesilîn li hezretê,*
2 Xas bi tirsîn ji heybetê,
3 Milkê xasa baẍê cinetê.

S. 3 *1 Li cinetê ezî maşxwerim,*
2 Bi himeta te deng dikirim,
3 Piştî yerê xwe ezî hogirim.

S. 4 *1 Hogir bila bêne meydanê,*
2 Bînin xwedanê sebirê û sikanê,
3 Nefsê k'ibîr bigirin bavêne zêndanê.

S. 5 *1 Bifikirin li wan ȓaza,*
2 K'ifş bikin pisêt pilinga ji pisêt baza,
3 Çawîş mezin li meydana melek'a deng dike,
4 Dikin ȟal û gaze-gaze.

[698] *dirk*
[699] *etras*
[700] [2] (rr. 360–363)

S. 6 *1 Ya silt'an Êzî, ez li ba te bi hinerim,*
2 Bi himetê deng deyn dikirim,
3 Piştî yarê xwe, ezî hogirim.

S. 7 *1 Hogirim, hogirînim,*
2 Ezî şahîme, dengê xwe hiltînim,
3 Ez hatim dîndara silt'an Êzî bibînim.

S. 8 *1 Ez hatim bibînim wê dîndarê,*
2 Ez kulîlka şîn bûme li vê beharê,
3 Hatim li gel yarû birêt axretê bikim bazarê.

S. 9 *1 Ez hatim bikim bazara mîra,*
2 Ĉav nedin xirabîya, û derev, û wîra,
3 We'de hate dê dahir bit mehdî feqîre.

S. 10 *1 We'de hatîye dê dahir bit mehdî mîra,*
2 Hûn xebîr bin ji me'niyan û kêre,
3 Destê silt'an Êzî k'oteke li ser şeȓan û xêre.

S. 11 *1 Ez dewrêşekî bi ȓê me,*
2 Xewasê beȟrême,
3 Mişterîyê silt'an Êzî û rê me.

S. 12 *1 Dewrêşekî gedayî me,*
2 Bi xwe şahî me,
3 Ez îro sibakê li dîwana Îlahî me.

S. 13 *1 Dewrêşekî bab ȟalim,*
2 Xweş sûkim[701], xweş sewalim[702],
3 Xweş wergêrim, xweş delalim.

S. 14 *1 Dewrêşekî weha me,*
2 Xelefekî nû dame,
3 Mêra-meleka bi ȓenga dame.

S. 15 *1 Mêra-meleka wê dibê te,*
2 Li pêşî ya me dana bû agir, û doj, û p'ête,
3 Îro sibê, qismetê xwe ji P'adşê xwe divête.

S. 16 *1 Çî dojeke tenge,*
2 T'ijî agir û t'ijî p'erenge[703],
3 Cî yê xelqê xamî berdunekî lenge,

S. 17 *1 Çî dojeke ẍedare,*
2 T'ijî agire û t'ijî p'erenge,
3 Cî yê xelqê xamî berdunekî lengî înk'are.

S. 18 *1 Ȓoja ȟerfa dewrêş Ȟebîb dahirî,*
2 Momin dil pê k'etirî,
3 Heqê bi destê silt'an Êzî, heqê wî betilî.

S. 19 *1 Mominî şa bûn, dilê min gote te wê cewabê ji e'wile,*
2 Heqê ji destê silt'an Êzî, bi heqê wî betile.

---
[701] *sukim*
[702] *siwalim*
[703] binêr: *piling*

S. 20 *1 Gelî bira bixebitin, nabine wê gul û di kêjê ye,*
2 Tu jî îro sibekê, qisetê xwe ji p'adşayê xwe divêye.

S. 21 *1 R̂êya Şîxadî bi em nahîne,*
2 Hincî yê r̂asta, xerfê Şîxadî, mala Adî ye,
3 Yî bi k'erbe, yî bi qehre, yî bi k'îne,
4 Nav bêna wî û silt'an Êzî, ĥeftî ĥezar cîyayê befrîne.

S. 22 *1 R̂êya Şîxadî ye r̂aste, ne ye xare,*
2 Hincî yê bi xerfê Şîxadî, mala Adî ye,
3 Bi k'erbe, bi qehre, bi k'îne,
4 Nav bêna wî û silt'an Êzî, ĥeftî ĥezar diware.

S. 23 *1 R̂êya Şîxadî mezine, ne ye piçuke,*
2 Hincî yê dilê xwe bo mala Adî ye li axretê neket sûke,
3 Li axretê ne dibit zava, ne dibit bûke.

S. 24 *1 Dilê min li wê û vê yekê yî moĥt'ac bû,*
2 Silt'an Êzî delq[704] *û t'ac li bo dilê minwe bû,*
3 Delq û t'ac libasê xaliqê me bû.

S. 25 *1 Hincî yê girîvanekî r̂astî li bere,*
2 Ĥesabekî zorî li sere.

T'emametî ya silt'an Şîxadî û baqî Ellah!

41. Qewlê Lawekê[705] p'îrano[706]

S. 1 *1 Hey Lawek yî p'îrano, heyameka denga me bê,*
2 Te me'nî heyne ceng bi nîşan.

S. 2 *1 Hey Lawek yî p'îrano, yarî hene ĥeya dikin,*
2 Denga dibên te pêwanî r̂ikêba,
3 Destê wanyî li Celewa,
4 Ĉavê wan mue'leq li stêr̂a dimînî li hewa.

S. 3 *1 Hey Lawek yî p'îrano, min cindî siwarek divê ji malêt Adîya,*
2 Û min minêdîyek ji mêra melek'a biçe ser banêt bilind bang di dêrî,
3 Bor berdaye bora binî bo bestîya havil birî.

S. 4 *1 Hey Lawek yî p'îrano, şêr derk'etin ji bîşa,*
2 Bazî fir̂în ji mewtina,
3 Feqîrêt xwedan[707] *k'erem r̂abûn ji ber berêt mêrava.*

S. 5 *1 Hey Lawek yî p'îrano, ev dinîya bi çî dimînî?*
2 Bi dilê ne layîqa û aşiqê peza k'uvî dimînî.
3 Nalînêt min tên weke yê dil bi birîna,
4 Û erzinkêt min tên weke yê dil bi kovana,
5 Xwezî li pê wan nalîn û erzinka ez biçûma.

S. 6 *1 Hey Lawek yî p'îrano, heqe heke te ne kivanî k'işandî.*
2 Û heke te ne tîrek meşyandî,
3 Û heke te ne birînek xweyandî.

[704] *diliq*
[705] *lawik*
[706] http://www.ezdixandi.com/forum/38-807-1 Belavkirin: Bedelê feqîr Hecî
[707] *xudan*

S. 7 *1 Hey Lawek yî p'îrano, heke te ne kivanî k'êşayî.*
2 Û heke te ne birîne xweyayî.
3 Û heke te ne tîre meşyayî.

S. 8 *1 Hey Lawek yî p'îrano, her kêlekê kalyek,*
2 Û her milekî nalyek.
3 Ew ĥala besta zimanî,
4 Ĥeta kirim nek'evne binê didanî,
5 Kale kala cigeȓê ne birî ji batmanê.

S. 9 *1 Hey Lawek yî p'îrano, ew ĥalê wî bê hîvî,*
2 Û ĥeta kirma didanê wî jî nekire nîvî,
3 Kale kala cigeȓê ne birî ji hîvî.

S. 10 *1 Hey Lawek yî p'îrano, ev dinîya bi çî dimînî?*
2 Bi dilê ne layîqa dimînî,
3 Mîna berxekî li beharê û seyadê wî ji ber makê hilînî.

S. 11 *1 Hey Lawek yî p'îrano, heke tu ney mal hiştî,*
2 Û heke tu ney dil birijtî,
3 Û heke tu ney gîyan kuştî.

S. 12 *1 Hey lawek yî p'îrano, mal hiştîya, malê xwe divê,*
2 Û dil birijtîya dilê xwe dive,
3 Û gîyan kuştîya gîyanê xwe divê.

S. 13 *1 Hey Lawek yî p'îrano, her kêlekê kalyek,*
2 Û her milekî nalyek.
3 Belê te ne ȓastîya zimêne,
4 Û te ne sunda bi silt'êne[708]*,*
5 Belê eve bû xilmeta te lê gîyan dida.

S. 14 *1 Hey Lawek yî p'îrano, wextê te mert'al havêt nêva mila û te xiȓand,*
2 Û te maş û cembeqî ji mîrê mezin distand,
3 Lew mîrê mezin berê xwe ji te werdigeȓand.

S. 15 *1 Hey Lawek yî p'îrano, zemanekî birme mezin meydana melek'a,*
2 Min kor dîtin bi dav û dahol,
3 Xendek hebûn bi nehîn,
4 Min zor di wan kor û xendekada dîn,
5 Ewin yêt ser geȓdenî û gêla cehnîv bi nehîn,
6 Belê ser ȓimê wan şikestî.

S. 16 *1 Hey Lawek yî p'îrano, leng nebe da leng, te nexwînin,*
2 Xwe bi ȓima ȓastîyê venê, bila te bi dest ne vekişînin,
3 Pêt lenga di ȓikêbada namînin,
4 Destê lenga sêfa naqefilînin,
5 Xam û înk'ar, leng û berdoleng dê li x̆urbetêt giranda mîmin,
6 Belê dilê xwedan îman û xwedan erk'ana çu cara ji mêr û muĥbeta silt'an Şîxadî xalî namînin.

S. 17 *1 Hey Lawek yî p'îrano, ojekê dê pêyêt lenga ji ȓûyê vê xirabe fênîyê k'işînin,*
2 Û dê zîna ser kivalaȓa xweşînin,
3 Û xam û înk'ar leng û berdoleng dê di x̆urbetêt giranda mînin,
4 Belê dilê xwedan îman û xwedan erk'ana, ji mêr û muĥbeta[709] *silt'an Şîxadî namînin.*

[708] *sultên*
[709] *muhebet*

S. 18 *1 Hey Lawek yî p'îrano, here kind neke borê teye,*
2 Avê bidê bi sheet, cehî bidê bi qîyas,
3 Bejneke te ye bilind, geȓdeneka te ye xas,
4 Ȓast p'ajo bi ȓêda, êba serê sumê derke,
5 Ji ew paş borê xwe li mezin meydana melek'a bi sere derke.

S. 19 *1 Hey Lawek yî p'îrano, zemanekî ez birme mezin meydana melek'a,*
2 Min dît ezî cindî, û borê min borê cindîya,
3 Û silyêt min p'êlê dikirin silîyêt ceng ĉîya.

S. 20 *1 Hey Lawek yî p'îrano, zemanekî ez birme mezin meydana melek'a,*
2 Ez ney cindî borê min ne borê cindîya,
3 Û silyêt min p'êlê dikirin ne silyêt ceng ĉîya.

S. 21 *1 Hey Lawek yî p'îrano, ez birme ber dolenge,*
2 Borê min k'êşane ber xerbende, silîyêt min bûne silîyêt lenge,
3 Hey ho te malik nebit wêran, te şermezar kir Lawikê p'îre.

S. 22 *1 Hey Lawek yî pîrano, biȓênê mêlê çî kir?*
2 Xwe di dilê silt'an Birahîm bi cî kir.
3 Lew silt'an Birahîm Xoȓistan t'erk kir.

S. 23 *1 Hey Lawek yî p'îrano, silt'an Birahîm t'erk kir Xoȓistane,*
2 Nedera xwe da nedera xasane,
3 Lew bû ȓêzanekî ji wan ȓêzane.

S. 24 *1 Hey Lawek yî p'îrano, mêra mîre!*
2 Ȓonaya dilêt feqîre!
3 Bar tê nebit çu cerig k'ûre.

S. 25 *1 Hey Lawek yî p'îrano, mêra meleke,*
2 Ȓonaya dilêt aşiqe!
3 Bar tê nebit xwedanêt şike.

S. 26 *1 Hey Lawek yî p'îrano, mêra melek'a fesale,*
2 Û ciwanê biçite bale,
3 Destkuja wî ye ĥelale.

S. 27 *1 Hey Lawek yî p'îrano, mêra melek'a heqîqete,*
2 Û ciwanê bi balve diherite,
3 Û p'îrînyekê lê dik'ete,
4 Dê ji êbê betalke te[710].

S. 28 *1 Hey Lawek yî p'îrano, dê betalket ji êbê,*
2 Û di pişt yek û duda meken xêbê,
3 Lêk ȓûnên bi heqîya Şîxadî û melik Sêxsin, vêkȓa biken heq û ĥisêbê.

S. 29 *1 Hey Lawek î p'îrano, banga mine bo xwedanêt me'rîfetê,*
2 Mêra melek'a bik'efte sinetê, nek'efte xulfetê,
3 Îro dinîyaye, sibe[711] *bangê axiretê.*

S. 30 *1 Hey Lawek yî p'îrano, Banga mine bo xwedan e'sila, ne bo bê e'sila,*
2 Xwedan e'sil bo xwe vedşêrin,
3 Belê bê e'sil nizanin bo xwe veşêrên, diçine ser banêt bilind û bang didêrin.

---

[710] *betal kete*
[711] *sube*

S. 31 *1 Hey Lawek yî p'îrano, sil nabin çekêt cindîya,*
2 Xalî nabit ji dilêt şewqîya,
3 Mêr û melek'e xalî nabin ji mezelêt pis Adîya.

S. 32 *1 Hey Lawek yî p'îrano, zemanekî birme mezin meydana melek'a,*
2 Min sê kor didîtin di k'ûr di tarî,
3 Min cindîyêt mîr didîtin di dîwanî,
4 Ew di mejxulin bi sir̂a silt'anî.

S. 33 *1 Hey Lawek yî p'îrano, li te cayîze mêrê dewrêş*
2 Sê borêt wî di r̂abest hebin şehekî cergehî
3 Kimêlekî meydanî, bozekî r̂oja qet'ilê.

S. 34 *1 Hey Lawek yî p'îrano, av naminit, ile selîbek ji selîbêt kaniya,*
2 Û gîya jî namînit, ma li mêrgekê ji mêrgêt e'silîya,
3 Mêr û melek'e xalî nabin ji mezelêt pis ax̂îya.

S. 35 *1 Hey Lawek yî p'îrano, min zênare li wê r̂ojê,*
2 Li zavîyê li zinarê li axir r̂ojê,
3 Dê bi çengilê x̂afil û zalima girin û havêjne binê dojê.

S. 36 *1 Hey Lawek yî p'îrano, hola mine dure di r̂êj,*
2 Min cindîyêt mîr dîtin di mest ne di gêj,
3 Borê xwe bestibûn ji mêj.

S. 37 *1 Hey Lawek yî p'îrano, heke tû ney aşuq,*
2 Û heke tû ney m'eşoq,
3 Û heke te stêrek nebit li foq,
4 Tu dê çawa bi sir̂a p'adşay bîye serê coq.

S. 38 *1 Hey Lawek yî p'îrano, heke te ne dilî kul,*
2 Û heke te ne ĉavî zil,
3 Û heke te ne zimanî şil,
4 Tu dê bi k'ê key, û tu dê çawa bi sir̂a p'adşay bîye miraz hasil.

S. 39 *1 Hey Lawek yî p'îrano, Heke te ne ser zenge lêvano,*
2 Û heke te ne cehwerî li baskano,
3 Û heke te ne alînga nêva ĉavano,
4 Tu dê çawa bi sir̂a p'adşay[712] *bîye ser coqano.*

S. 40 *1 Hey Lawek yî p'îrano, r̂ojekê coqetêt zîyareta, dê pisêt p'îra di ber berê mîrave xuşînin,*
2 Pisêt p'îra bê gilî û gazindêt vê xirabe fênîyê li ba mîrê xwe gehînin,
3 Û pisêt p'îra dê li ba mîrê xwe r̂ûspî mînin,
4 Xam, û înk'a,r û leng, û berdoleng, dê di x̂urbetêt giranda mînin,
5 Dilê xwedan îman û xwedan erk'ana, çu cara ji mêr û muĥbeta silt'an Şîxadî xalî namînin.

S. 41 *1 Hey Lawek yî p'îrano, r̂ojekê coqetêt zîyareta, sicadêt kevne berana dê di ber berê mêrave xuşînin,*
2 Dê kevne berana ji t'oz û xubarêt vê xirabe fênîyêda weşînin,
3 Û kevne beran dê bi dêrevanêt bilindve lezînin,
4 Û kevne beran dê gilî û gazinêt vê xirabe fênîyê li ba mîrê xwe gehînin,
5 Û kevne beran dê li ba mîrê xwe r̂ûspî mînin,
6 Xam û înk'ar, leng û ber doleng dê di x̂urbetêt giranda mînin,
7 Dilê xwedan îman û xwedan erk'an çu cara jimêr û muĥbeta silt'an Şîxadî xalî namînin.

S. 42 *1 Hey Lawek yî p'îrano, k'a ew dir̂a r̂on di e'nya teda?*

[712] *pedîye*

2 Ez nizanim ne te li temaya malê dinê da,
3 Û ne te ȓeda nefsê da.

S. 43 *1 Hey Lawek yî p'îrano, belêkem belê ew diȓa ȓon di e'nya minda,*
2 Ne min li temaya malê dinê da, û ne min li ȓeda nefsê da,
3 Hew çerix û felekêt min li ba mîrê min man felek gur bû hat û xwe lêda.

S. 44 *1 Hey Lawek yî p'îrano, min gelek li vê dinîyayê dîtin bi nav,*
2 Û li axiretê di bê nav.

S. 45 *1 Hey Lawek î p'îrano, min gelek li vê dinîyayê dîtin di bê nav,*
2 Û li axiretê bi nav.

S. 46 *1 Hey Lawek yî p'îrano, t'elbeya mîr bike, qest bike mezelêt p'îra,*
2 Mezelêt p'îra meskenêt mîra,
3 Mîr wê li qatê ȟeta ȓoja om el qîyametê.

S. 47 *1 Hey Lawek yî p'îrano, t'elbeya ȟakim*[713]*bike, qest bike dilêt momina,*
2 Dilêt momina meskenê ȟakima,
3 Ȟakim wê li qatê ȟeta ȓoja om el qîyametê.

S. 48 *1 Hey Lawek yî p'îrano, t'elbeya şêra bike, qest bike bîşêt tarî,*
2 Bîşêt tarî meskenê şêra,
3 Şêr wê li qatê ȟeta ȓoja om el qîyametê.

S. 49 *1 Hey Lawek yî p'îrano, t'elibeya baza bike, qest bike dêrevanêt bilind,*
2 Dêrevanêt bilind meskenêt baza,
3 Baz wê li qatê ȟeta ȓoja om el qîyametê.

S. 50 *1 Hey Lawek yî p'îrano, ȓojekê t'erqênîyek dêk'efte e'rşane,*
2 Û zumênîyek dêk'efte qebirstane,
3 Ȓuȟ dê kevne ber hestîyan û xiwane,
4 Bira dê bakene birane, da bo xwe bikeyin xêrane,
5 Îro ese, li me axir zemane.

S. 51 *1 Hey Lawek yî p'îrano, ȓojekê axir zeman dibî,*
2 Û t'erqênî li e'rşan dibî,
3 Û xubare li cîyan dibî,
4 Û ne kesî kesan dibî,
5 Û ne babê pisan dibî,
6 Û xam û înk'ar, leng û berdoleng li wêderê nuqsan dibî ,
7 Haweke yarû birêt axiretê bi saẍî bi ser gunehk'arêt biran dibî.

S. 52 *1 Hey Lawek yî p'îrano, ȓojekê dê p'ira zirav di derê dojêȓa ȓak'işînin,*
2 Û zebênî dê bi gunehk'arave lezînin,
3 Şubêt gelek mêra û cênîkêt gelek hurmeta dê di destê zebênîyada mînin.

S. 53 *1 Hey Lawek yî p'îrano, ȓojekê xutbê dibî,*
2 Qazî bi xwe Xwede dibî,
3 Ȟezar pê şun bi yekî dibî,
4 Ne xwezîya ȓuȟa inkêr dibî,
5 Sed xwezma mine bi wê ȓuȟê, e'melê wî çê dibî.

S. 54 *1 Hey Lawek yî p'îrano, ewê ȓojê ȟezîm*[714] *dibî,*
2 Û qazî bi xwe k'erîm dibî,

---

[713] *hêkim*
[714] *hezîm*

3 Ne xwezka bi ȓuĥa derewîn dibî,
4 Xwezka mine bi wê ȓuĥê emîn dibî.

S. 55 *1 Hey Lawek yî p'îrano, ȓojekê Cebar dibî,*
2 K'ursîyya p'adşayî li xiwar dibî,
3 Ne xwezka ȓuĥa înk'ar dibî,
4 Xwezka mine bi wê ȓuĥê xwedan qiryar dibî.

S. 56 *1 Hey Lawek yî p'îrano, ȓoja om el qîyametê,*
2 Kes bi kêr kesî netê,
3 Yan şêxekî heqîqetê,
4 Yan p'îrekî me'rîfetê,
5 Şêx û pîr, hosta û merebî, yarû birêt axiretê,
6 Ew ferin bo me û sinetê[715],
7 Îro dinîya û sibêy bo bangê axiretê.

S. 57 *1 Hey Lawek yî p'îrano, silt'an Êzîd dibêjit: «Bakene malêt Adîya û bînin,*
2 Û zebênî dê bi gunehk'areve lezînin,
3 Heke bi xweşi ne da, dê bi k'otekî jê stînin».

S. 58 *1 Hey Lawek yî p'îrano, cêşekî xedare,*
2 Û zebênî wê dikene gazî û haware,
3 Go: «Mala Adîya wa ji me distînit gunehk'ara».

S. 59 *1 Hey Lawekî p'îrano, cêşekî xedare,*
2 Û zebênî wê dikene gazî û haware,
3 Go: «Mala Adîya wa ji me distînit gunehk'ara,
4 Eve bû maşe me xilmetk'ara».

S. 60 *1 Hey Lawek yî p'îrano, silt'an Êzîd dibêjite mala Adîya: «Heke hûn xatira min dibînin,*
2 Hûn zebênîyêt min ne êşînin,
3 Hincî we bivê, hincî we ĥiskir bo xwe ji dojê derînin».

S. 61 *1 Hey Lawek yî p'îrano, gelî mala Adîyano dibêjime we bi ĥeder,*
2 Ew cindîyê ȓêya xwe birye ser,
3 Ewî ji dojê bînine der.

S. 62 *1 Hey Lawek yî p'îrano, gîyanê min gorî bo wan cindîya,*
2 Desta di dene ber letan û hindîya,
3 Dê hêvêne dojê û tengîya, dê xilas ken wan xetaîya.

S. 63 *1 Hey Lawek yî p'îrano, gîyanê min gorî bo wan feqîra,*
2 Desta di dene ber letan û herîra,
3 Dê havejne dojê û zemherîra,
4 Dê xilas ken wan êsîra,
5 Ew êsîrêt ĥebsa mîra.

S. 64 *1 Hey Lawek yî p'îrano, gîyanê min gorî bo wan şêre [716] siwara,*
2 Destan di dene ber letan û mik'ara
3 Dê havêjne devê dojê û mara,
4 Dê xilas ken wan gunehk'ara.

S. 65 *1 Hey Lawek yî p'îrano, heke te bivê bibîye dewrêş,*
2 Gîyanê xwe biqelêş,
3 Ȓumê ȓast bade, ȓast p'avê, ȓast heȓe pêş.

---

[715] *sûnet*
[716] *şere*

S. 66 *1 Hey Lawek yî p'îrano, heke te bi vê bibîye feqîr,*
2 Gîyanê xwe bike êxsîr,
3 R̂umê r̂ast bade, r̂ast p'avê, û r̂ast her̂e pêş dîndara mîr.

S. 67 *1 Hey Lawek yî p'îrano, xerqe libasê Cebare,*
2 Kesê ji pêş xerqê Şîxadî hilînit dare,
3 R̂oja axiretê ew ẍafilekî gunehk'are.

S. 68 *1 Hey Lawekî p'îrano, kesê serma xerqeyî bi girî,*
2 Û bi e'wrêt xezeb tê bi fikirî,
3 R̂oja axiretê dê k'afir mirî.

S. 69 *1 Hey Lawekî p'îrano, li r̂oja li pê p'ira Selatê,*
2 Dê xerqeyî hilînin, dê bene bisatê,
3 Belê qalbê k'afir dêmînit li kiş û matê.

S. 70 *1 Hey Lawek yî p'îrano, ewe r̂oja pê p'ira ne'îmê,*
2 Xerqeyî dê hilînin û bene xizînê,
3 Qalbê k'afir dêmînit li kela cehîmê.

S. 71 *1 Hey Lawek yî p'îrano, ewe r̂oja li pê p'ire,*
2 Û li pêşîya me ĥemûya agire,
3 Ewê r̂ojê me silt'an Êzîd mefere.

S. 72 *1 Hey Lawek yî p'îrano, me zênare li wê r̂ojê,*
2 Li zavîyê li zinarê li axir r̂ojê,
3 Dê bi çengilê ẍafila girin hêvêne binê dojê.

S. 73 *1 Hey Lawek yî p'îrano, r̂ojekê silt'an Şîxadî dê qîr̂ênyekê ser gelîyê Lalişer̂a hilînêt,*
2 Û şêrêt gelîyê Lalişê dê bi dêrevanêt bilindve lezînin,
3 Û şêrêt gelîyê Lalişê dê r̂ûspî li ba mîrê xwe mînin,
4 Û şêrêt gelîyê Lalişe dê xam û înk'ara, leng û berdoleng, dê di ber stêrar̂a xuşînin,
5 Xam û înk'ar, leng û berdoleng, dê di ẍurbetêt giranda mînin,
6 Dilê xwedan îmana û xwedan erk'ana çu cara ji mêr û muĥbeta silt'an Şîxadî xalî na mînin.

Em di kêmîn, û Xwedê yî t'emame!

42. Qewlê Hesedê al-T'ewrî[717]

S. 1 *1 Wê dibêje Hesedê il-T'ewrî:*
2 «Werin birayên min yên mişterî,
3 K'a ev dinîya bi çend lawna het, û bi çend lewna borî.

S. 2 *1 Zeman neman wekî berme,*
2 Ji dinê hilat ĥeya û şerme,
3 Xelqê buxtan girte ser me.

S. 3 *1 Hûn buxtaniyê mekin biran,*
2 Dilê xwe safî bikin ji xediran,
3 Zor ji vê dinîyayê çûn bi gunehên giran.

S. 4 *1 Zor hatine ĥedê r̂êya.*
2 Ew xebîr nebûn bi çi meniya,

[717] http://www.ezdixandi.com/forum/38-292-1

3 Ew şikdarin li hev r̂êya.

S. 5 *1 Ew li hev r̂êya şikdarin,*
2 Li r̂êya Şîxadî di înk'arin,
3 Lew li axiretê bi piştîne bi barin.

S. 6 *1 Ewin yê li axiretê bi barin, bi piştî,*
2 Hincî mêrê dilê t'erîqeta xwe ji xwe hiştî,
3 Wekî tovekî ĥeram tu bavêjî zeviyekê, şîn be û negehiştî.

S. 7 *1 Ku tovê te bû stirî,*
2 Ev bû kiryar̂a te kirî,
3 Lew xwedan li axiretê vêr̂a mabû yî ĥeyrî.

S. 8 *1 Dibêjim we şêxan û p'îra,*
2 Ĉav nedin xirabe, fêniya wîra,
3 Bar tê nîne çi cerik k'ûra.

S. 9 *1 Dibêjime xwedanên kevnan û k'ara,*
2 Di pêşiya xwe virêkin pênc bara,
3 Mal namînin li van wara.

S. 10 *1 Dem hatiye dê mala ji nav mala êwirînîn,*
2 Neku dila bi çêrna kul kîn,
3 Neku xelqê bi zimanê xwe sil kîn.

S. 11 *1 Dilê min dibête, dibête,*
2 P'adşa cerga lê di birête.

S. 12 *1 Dilê min dibêĵî,*
2 Ziman xamiya dirêĵî,
3 P'adşa cerga lê dibrêĵî.

S. 13 *1 Dibêjime we şêxan û p'îr,*
2 Hûn di zana bin di dilgîr,
3 Da li axiretê bêjine we hey p'îr.

S. 14 *1 P'îro heke tu neyî dildarî,*
2 Û ne zanayekî xweyî sip'arî,
3 Weye wekî li axiretê gura tu xuwarî.

S. 15 *1 P'îro hek tu ney r̂êberî,*
2 Û heke dilê t'erîqeta ji te bexirî,
3 Ĥerame maşê tu dixweyî[718].

S. 16 *1 P'îro heke tu ney r̂ênasî,*
2 Û zalimekî dil qeyasî,
3 Dê r̂êya Şîxadî bi çî nasî.

S. 17 *1 P'îr bi nasînin,*
2 Heq li heqiyê dibînin,
3 R̂êya Şîxadî çu misêmayî tênînin.

S. 18 *1 P'îr di bê k'erbin, di bê sûne,*
2 Ew dizanin me'nîyî li k'une[719],
3 Belê nezan dibêjin rê dûne.

[718] *dixoyî*
[719] *kûne*

S. 19 *1 Wey li nezanên p'iȓ bêjî,*
2 Ewin yê xamiya dirêjî,
3 Ewin yê derheqî birê axiretê dibêjî.

S. 20 *1 Hinciyê derheqê birê axiretê dibêjî,*
2 Kivanê wî dê bimîne yê bêjî,
3 Ȓoja axiretê ȟeyre[720] *tîra xwe dê bi çî havêjî.*

S. 21 *1 Hinciyê derheqê birê axiretê dibête*
2 Êbek dê li kivana wî derête,
3 Ȓoja axiretê yî ȟeyre tîra xwe dê bi çi havête

S. 22 *1 Hinciyê di gel t'erîqeta xwe dijmin bî,*
2 Barê wî dê asin bî,
3 Cezayê wî dê sotin bî.

S. 23 *1 Hinciyê digel t'erîqeta xwe dijmin bî,*
2 Û heke çiyayê Sîp'anê Xelatê li bin bî,
3 Ȓoja axiretê ne ji van, ne ji wan dibî.

S. 24 *1 Hincî li gel t'erîqeta xwe erzan bibî,*
2 Û li xêr û xêrata kirî p'oşman bibî,
3 Ȓoja axiretê dê sefîlekî sergeȓdan bibî.

S. 25 *1 Heke birayekî te ji muqibile,*
2 Bi teȓa yê sotî dile,
3 Li ser cewaba te ya e'wile,
4 Heke ew desta ji te bihêle,
5 Tû desta jê mehêle.

S. 26 *1 Heke birayekî te ney ji muqibile,*
2 Ney li ser cewaba teya e'wile,
3 Bi teȓa ney sotî dile,
4 Heke ew desta ji te ne hêle,
5 Tu desta jê bihêle.

S. 27 *1 Ew birayê ji te dixwete,*
2 Li gel neke çu mua'mlete[721]*,*
3 Ew kêr nayê qet û qete.

S. 28 *1 Ew birayê neyî guhdare,*
2 Heke havîne û heke behare,
3 Ew ji k'enarê başkave yî sare,
4 Ew birayê ney bi teȓa tîreke bê p'eȓe,
5 P'avêje li pê meȓa.

S. 29 *1 Ew birayê ney gihdaştî,*
2 Darek di destî de ney aştî,
3 Her bi xwe qaley û bi xwe qaştî.

S. 30 *1 Me birayek divê li gel xwe birakin,*
2 Sadiqê bi xweȓa t'ebakin,
3 Xweşiyê bi xweȓa şakin,
4 Xemê bi xwere xemakin,

[720] *heyriye*
[721] binêr: *muamele*

5 Heyî û neyî vêkȓa p'arkin.

S. 31 *1 Qelî bira li we dikim ȓayê,*
2 Hinciyê mêrê heq bi ȓêya Şîxadî bi heq, ser xweȓa dayê,
3 Nisbet (meznahî) bi kêr mêrê dewrêş nayê.

S. 32 *1 Divê mêrê dewrêş yê qelender bî,*
2 Li ibadetê yî fer bî,
3 Ne p'iȓ gotineke dû xeber bî,
4 Da li axiretê li dîwana Şîxadî bi şefa'et bî, bi mahder bî.

S. 33 *1 Heke mêrê dewrêş ney qelendere,*
2 Ney bi ibadete, ney bi fere,
3 P'iȓ gotineke dû xebere,
4 Li axiretê li dîwana Şîxadî û melik Şêxsine ne şefa'et heye, ne mehdere.

S. 34 *1 Gelî bira neku dila bi waz-waz kin,*
2 Heq ȓêya Şîxadî ser xweȓa nas kin,
3 Mêrê çê bin, xwe ji destê Zebêniya xelas kin.

S. 35 *1 Gelî bira mêrên çê bin bi danê,*
2 Xebîr bin bi erk'anê,
3 Ji e'wil dinê ȟeta bi axirzemanê.

S. 36 *1 E'sseyî*[722] *axirzeman heye,*
2 Gava hate ser gîyanê we micadeye,
3 Ew axirzeman bi xweye.

S. 37 *1 We dibêje Hesedê feqîre,*
2 Neqila me bi neqila mîre,
3 Ȓêya me bi şêxan û p'îre.

S. 38 *1 Hesedê feqîr we dibêye,*
2 Hinciyê nas nekiribû neqila mawlêye,
3 Meslê mîrê ȓêye.

S. 39 *1 P'îro ji enzelê,*
2 Bik'ele li wê k'elê,
3 Da ȓûspî bî li mehfelê.

S. 40 *1 Da ȓûspî bî di mehfelên mêra,*
2 Xebîr be bi me'niyan û kêra,
3 Bi xanî mexo goştê t'êra.

43. Qewlê miskîno jaro

şaxê - 1[723; 724]

S. 1 *1 Hey benî Ademo!*
2 Miskîno jaro, Ademo!

S. 2 *1 Ev dinîya mestexaneye,*
2 Wek xewna şevaye,
3 Her ȓoj yara hinaye.

---

[722] *ese*
[723] http://www.ezdixandi.com/forum/38-283-1
[724] [2] (rr. 646–651)

S. 5 *1 K'anê Xidir, k'anê Ilyas[725]?*
2 K'anê dewrêşê t'izbî û wek'az,
3 Tu jî xweş bî, ew jî di nav axêda kirin qiyas.

S. 7 *1 Ev dinîya e'rdê dewrêşe,*
2 Têda digeȓin cimle cêşe,
3 Kesek bi nefsa k'ibar naçe pêşe.

S. 9 *1 Mala goȓê çende tarî û çende k'ûre,*
2 T'ijî mare û t'ijî mûre,
3 Ya Ȓebî, tu dikarî du aşiqan ji yek bikî dûre.

S. 10 *1 Werin, werin xizim û lêzim,*
2 Wê gavê giriya me bêt.

S. 11 *1 Dax û sed kovan û k'eser,*
2 Xelqê şêrîn lêvên şekir,
3 Nema bidin xeber.

S. 12 *1 Qewî giriya me bê,*
2 Hizin û girî bê fêdeye,
3 Goȓ û k'efen mala meye.

S. 13 *1 Me girî, menal,*
2 Hêstiran ji ȓûyê xwe bimal,
3 Ev dinîya bo p'êẍemberê Xwedê nema.

S. 14 *1 Werin, werin lezi werin,*
2 Emê îro gelek bigirîn.

S. 15 *1 Xelqê mêrga ĥeciya ew mîr dike,*
2 Xêr û şeȓan ẍefîr dike,
3 Daxa dilan bap'îr dike.

S. 2 *1 Nabêt mirin biken ji bîr,*
2 Xelqê e'rifî, zana, yî jîr,
3 Hestîyêt wan nav axê bûn êqsîr.

S. 3 *1 Nabêt mirin xeyal heȓin,*
2 Wa fer bûye xêra bikin,
3 Da berê me şêr ȓa bibin.

S. 4 *1 Da berê me bibin ji hêr,*
2 Dasta ji çake mal û mehêl,
3 Da me bene bihuşta ji dêr.

S. 5 *1 Da me bene bihuşta bigol,*
2 Min li wan birca dîtin kevok,
3 Horî bûn, jê diçin deng.

S. 6 *1 K'a xasêt li vir di xas,*
2 K'a Ĥemze, k'anê Ebas,
3 Hestîyêt wan nav axê girtin qîyas.

S. 8 *1 K'onî Ĥemze, k'onî E'lî?*

---

[725] *Elyas*

2 K'onî ewliya, k'onî enbiya?
3 Ew di nav gor̂êda bûne tûtiya.

S. 1 *1 K'anê e'lim, k'a enbîye?*
2 K'a Ĥeşem, k'a ewlîya?
3 Hestîyêt wan şik nav axê bûn totîya.

S. 7 *1 K'a xasêt li vir di zor,*
2 K'anê nebîyêt sehabe li dor,
3 Hestîyêt wan şik nav axê girtin ĥeyf û cor.

S. 8 *1 K'a xasêt li vir di k'erîm?*
2 K'a qewal, k'a nedîm?
3 Ew şik çone hezreta[726] Melikê R̂ehîm.

S. 9 *1 K'anê E'lî, k'anê E'mer?*
2 K'anê nebîyyê esĥabe li ber?
3 Ew şik çone nav ax û ber!

S. 10 *1 K'anê E'lî, k'anê Itman?*
2 K'anê nebîy serî xitman?
3 Hûn di xweş bin, ew şik ne man!

S. 11 *1 K'anê Aqubê nebîy?*
2 K'a salihê ĉav e'rebî?
3 Ewan şik zanî dê mirin hebî.

S. 12 *1 K'a Ûsivê usfetî[727]?*
2 K'a Zelîxa ĥişmetî?
3 Ewan r̂izîn hestî, û dest, û p'ê.

S. 13 *1 K'anê Îsaye qedîm?*
2 K'a Mûsayê kelîm?
3 Ew şik çone hezreta Melikê K'erîm.

S. 14 *1 Banga mine şahê mêrdar,*
2 Ĉavkanîne xweyî jê berdan,
3 Ya R̂ebî, derd û derman herdu te dan.

S. 15 *1 Banga mine şahê mezin,*
2 Ĉavkanîne xweyî jê diçin,
3 Ya R̂ebî, derd û derman herdu te dane min.

S. 4 *1 K'a Silêmanê p'êx̂emberan?*
2 K'a Bilqîza bi zêr̂ê zeran?
3 Tu jî xweş bî, ew jî çûn nav ax û beran.

S. 16 *1 K'anê Silêmanê p'êx̂ember?!*
2 K'a Bilqîza bi zêr̂îye zere?
3 Ew şik çone nav ax û bere!

S. 3 *1 K'a Silêmanê ĥuk'm dikir?*
2 K'a Bilqîza nav dik'ir?
3 Tu jî xweş bî, ewan dinîya ji xwer̂a t'erk dikir.

S. 17 *1 K'anê Silêman p'êx̂emberê ĥuk'm dikir ins û cins, û çendî dinê?*
2 K'a Bilqîza bi zêr̂îye xinê?
3 Ew şik ji r̂uwê dinê, bûn finê!

---

[726] *hizret*
[727] *ûsfet*

S. 18 *1 K'anê Silêman p'êxemberê ĥuk'm dikir ins û cin,s û çendî teyar?*
2 K'a Bilqîza bi xêlî spîçal?
3 Ew şik çone nav ax û berê sar!

S. 19 *1 Bang[728] kene Ĥebîbî necar,*
2 Bila t'ebûtekê çêket ji dar,
3 Dê nav r̂azêt ĉav xumar.

S. 20 *1 Bang kene hosta Ĥebîb,*
2 Bila t'ebûtekê çêketîye we bî,
3 Dê r̂azêt salihê ĉav e'rebî.

S. 21 *1 Birime mêrgê, behîyek di nav,*
2 Belgê behî zêr̂ û di r̂av,
3 Ez miskîn bûm, birme nav.

S. 22 *1 Birime mêrgê, solik di mist,*
2 Belgê sole sor û k'esk,
3 Ezî miskîn bûm, k'eşkûl[729] bi dest.

S. 23 *1 Binî Ademo, bi xwe vewes,*
2 Sindir̂uka mifta şikest,
3 Hind wê dimrin, hinda mirin dixwest.

S. 24 *1 Binî Ademo, te dar jur da,*
2 Heke te xêr û xêrat kirîne, çone ji ber te,
3 Babek ji zebênîya li axretê nayêne ser te.

S. 25 *1 Dibêjime we xwedanêt konan û k'ara,*
2 Pêşîya xwe vir̂êken pêşbara,
3 Mal namînin li van wara.

S. 26 *1 Dibêjime we xwedanêt konan û k'ar,*
2 Çend cindîne, hind şêre siwar,
3 Ev kevne bo kesî nabite hewal.

S. 27 *1 Dinîya xane û mane,*
2 Binî Adem têda bazigane,
3 Sibê r̂abûn, go: «K'anê filan îbn filane?»

S. 28 *1 Dinîya xane û xana nijî,*
2 Ji bindiha bû t'ijî,
3 Hind wê dimirin, hind wê dijî.

S. 29 *1 Dinîya xane û xan dimînî,*
2 Binî Adem bazirgane û lê datînî,
3 Bazirganî bar kir û xan şunda dimînî.

S. 6 *1 Benî Adem li vê dinîyayê mebe tema,*
2 Vî zêr̂ û malî gelek meke cema',
3 Dinîya bo r̂esûlê Xwedê nema.

S. 30 *1 Binî Ademo, li dine mebe tema,*
2 Zêr̂ û malî meken cema',
3 Dinîya bo r̂esulêt Xwedê şik nema.

---

[728] *ban*
[729] *keşkul*

S. 31 *1 Binî Ademo, ĥezar salî li dinê bî,*
2 Zêȓ û malî xinê bî,
3 Her dê ji ȓuwê vê dinê finê bî.

S. 32 *1 Binî Ademo, ĥezar salî t'emam keyî,*
2 Mîrîyatîya Şerq ĥeta bi Şam keyî,
3 Her dê ji k'asa mirinê tam keyî.

S. 33 *1 Mendo, me girî, heqê teye,*
2 K'ifin û goȓ mala meye,
3 Belê hizin û girî bê fayîdeye,

S. 34 *1 Mendo, megirî, menal,*
2 Hestira ser ȓuwê xwe mical,
3 Heke firwara Xwedê hat, nabit betal.

S. 35 *1 Ez wê digrîm, şezeme,*
2 Xelqê bûxtan girte ser me,
3 Ji dine hilat ĥeya û şerme.

S. 36 *1 Ez wê digrîm, dikim şîr,*
2 Dinîya girte ser vavîr,
3 Şîret nema biket kîr[730].

S. 37 *1 Ez wê digrîm, weke baran,*
2 Pê wan cindîya li pîvan[731],
3 Ixtîyar û ĉira bûn li ĥemû şaran.

şaxê - 2[732]

S. 1 *1 Ez ȓojekê sefer bûm,*
2 Ber xilmeta P'adşê xweyî Ekber bûm,
3 Deft'era melik Fexiredîn der bûm.

S. 2 *1 Fikirîm li wê deft'erê,*
2 Û dest û p'ê û ser sicûde dibeme berê,
3 Lew gehişte min ji wê geȓê.

S. 3 *1 Gelî bira ez li we dikem nesîĥetê,*
2 Û çî mêrê bi ȓastî biket xilmetê,
3 Ew dê bi p'adşê xwe ket minetê.

S. 4 *1 P'adşê min xewluye,*
2 Ew bi kesî neyî ĥewcuye,
3 Minetk'are ji mêrê bi e'deb, yî bi îman, û bi ĥeya.

S. 5 *1 Gelî bira, heke we divêt libsê îmanê bi kene bere,*
2 Dê bi e'deb bi mala xwe ken sefere,
3 Mêrê bê ĥeya, nave wî k'ere.

S. 6 *1 Mêrê bê ĥeya, nave wî «himare»,*
2 Şîret pê nabit ĉare,
3 Hostayê wî zixte û dare.

---

[730] binêr: *kêrhatin*
[731] *piwan*
[732] *Qewlê Ez ȓojekê sefer bûm* [2] (rr. 528–533)

S. 7 *1 Gelî bira, heke we bivêt, me'nîya bipirsî,*
2 Dê zebûn bin, şkestî,
3 Û dê bi hefsal bin serva bestî.

S. 8 *1 Melik Fexiredîn xweş delîle,*
2 Ew sekinî li qendîle,
3 Ewî hêvên da Adem, û Nuĥ, û Birahîm il-Xelîle.

S. 9 *1 Ji wan ne bin ser berdaye,*
2 Hûn biȓêne codî û çendî cîyaye,
3 Codî zebûnî k'êşaye, lew sefîna Nuĥ ço li ser ȓawestaye!

S. 10 *1 K'ar kir sefîne,*
2 Wa teda siȓeke[733] *nûrîne,*
3 Êqîn ew siȓa e'zîz melik Fexiredîne!

S. 11 *1 Melik Fexiredîn bi sefînê ȓa*
2 Ewî havêtê ji nêr û mêye,
3 Melik Fexiredîn bû delîl û digêȓa.

S. 12 *1 Melik Fexiredîn delîlekî e'rife,*
2 Ew ji diȓan[734] *bircan sedefe,*
3 Ew dizanit k'î Bê ye, k'î Elîfe.

S. 13 *1 Melik Fexiredîn delîlekî çêye,*
2 Û ȓêberê çendî rêye,
3 Melik Fexiredîn dizanit Ĥesenî ji ĥisnêye.

S. 14 *1 Ĥesen ji hisnê peyîya dibû*
2 Nûra wî li qendîlê ȓawestabû,
3 Bi muĥbeta şêxê Ĥesen şabû.

S. 15 *1 Şa bû ji wê muĥbetê,*
2 Û ewî qewat da nebîyyê ometê,
3 Ew li e'zmana siȓa şêxê sinetê.

S. 16 *1 Ji ba zebûna hatî ciwabe,*
2 Ku dê dahir bit zor sehabe,
3 Hêvênê wan ji ba melik Şêxsinê biwabe.

S. 17 *1 Ji ba zebûna hatî xebere,*
2 Ku dê dahir bit zor p'êẍembere,
3 Hêvênê wan ji melik Şêxsinê bi cehiwere.

S. 18 *1 Melik Şêxsin cehwerdarê çendî cehiwera,*
2 Nûra wî ji qendîla dihate dere,
3 Ewî nav lê dana, gotê: «Tuyî p'êẍembere!»

S. 19 *1 Ji ba melekêt e'zman hatî ciwabe,*
2 Ku dê dahir bit zor sehane,
3 Hêvênê wan ji bo Şêşimsê biwabe.

S. 20 *1 …… kirbû minaret,*
2 Diçine ser, diken gozî û haware,

[733] *surr*
[734] *durr*

3 Ew sir̂a Şêşimse li gel çiqas[735] *yare.*

S. 21 *1 Bangekî diçine ser derava,*
2 Ew sir̂a melekêt e'zman ciwabe,
3 Sir̂a Şêşimse li gel çiqas sehaba.

S. 22 *1 Gelî bira, hûn tema nebin li vê dine,*
2 Û zimanê xwe kur̂t ken ji gotinê,
3 Da ji talipa nemînin bi tine.

S. 23 *1 Mêrê mabû ji talip'êye,*
2 Dê lê kur̂t bin dest û p'êye,
3 Dêmînit, rê nabete ser çu r̂êye.

S. 24 *1 Hincîyê r̂êya mesebê xwe biket xilete,*
2 Li serî namînit dewlete,
3 Qumaşê wî dêmînin bê qîmete.

S. 25 *1 Qumaşê wî dêmînin bê behaye,*
2 Pêve nar̂ênit çu hostaye,
3 Xwedanî k'ewgirîye, damaye.

S. 26 *1 Hûn temen biden qumaşî.*
2 Bidene destê bendel û başî.
3 Heke yî bê êbe, dêçite ser bazareke başî.

S. 27 *1 Qumaşî bidene destê delala, bila biben û bigêrînin,*
2 Bibene nik, xwaceyî[736] *bibînin,*
3 Heke yî bê êbe, ew dê bi serê xwe hilînin.

S. 28 *1 Hew paş birme ser sir̂a xwedanê firoşe,*
2 Heke hate ser te bazareke boşe,
3 Li xwe zêde neke, da li te nebite inoşe.

S. 29 *1 Tu xwe zêde neke behayî,*
2 Û «mihtesin»? li ser r̂awestayî,
3 Da ji te gîro nebin yarû birayî.

S. 30 *1 Da ji te gîro nebin yarû birane,*
2 Û bi çengilê te negirin, te nebene ber şire'ne,
3 Ew axir bedîle, û xizîna bibin k'ilîla,
4 Sinet çend têtîye sefîle.

S. 31 *1 Li ba wan we e'yane,*
2 Êqîn dê r̂abit t'ofane,
3 Çî t'ofaneke k'ibîre,
4 Xelqê[737] *dijimin wê li me bûyîne wek şêx û p'îre.*

S. 32 *1 Şêx û p'îr û mirîd,*
2 Û «li ĥed meĥed ma nirîd»,
3 «Anit almifir ya silt'an Êzîd».

S. 33 *1 Silt'an Êzîd mefere,*
2 Li wan bestî meĥfale[738]*,*

---

[735] *çîqa*
[736] binêr: *ĥac*
[737] *xelk*
[738] *meĥfel*

3 Sinetxane li "mixatire".

S. 34 *1 Banga mine xwedanê Heq warê,*
2 E'zîzê mino li ber hilîne vê fiqarê,
3 Tu hawekê bide ber sinîya da bêne Lalişê vê care.

S. 35 *1 Banga min Şêşimse,*
2 Bi nûra xwe zeyînand bû e'riş û k'ûrse,
3 Hawekê bide sinîya da bêne Lalişe.

S. 36 *1 Banga min melik Şêxsinê biwabe,*
2 E'zîzê min, li vê mehderê r̂abe,
3 Da male li sinetê nekeyî xirabe.

S. 37 *1 Banga min şêx Fexirê Adîya,*
2 Ew serafê dir̂an û hindîya,
3 Tu hawekê bide ser me û sinîya.

S. 38 *1 Sinî sotin li bin vî kirasî,*
2 Û hind di zebûnin, hind di p'êxwasin,
3 Ewan bi heq r̂êya Şîxadî di ser xwer̂a nasî.

S. 39 *1 Ew bû k'asa nûrîne,*
2 Û da mêra bi nehîne,
3 Hindek pê dibûne cindîyêt silt'îna,
4 Hindek pê dibûne mecnun, sewdaser, li vê dinîyayê di dîne.

S. 40 *1 Ew bû k'asa ji dêr,*
2 Û saqî bi xwe Cebêr,
3 Pê ĥaldar bûn mêr.

S. 41 *1 Mêr pê ĥaldar bûn,*
2 Û ewan gazî û hewar bûn,
3 Şîxadî yeke û nave wî hazar bûn.

S. 42 *1 Ji qewlê miskîno Jaro,*
2 Û sed r̂ehme li dayîk û babêt guhdare,
3 Ne li xelqê nivistî, li xelqê şîyare.

Em di kêmin, Xwedê t'emame!

44. Qewlê silava Melkê K'erîm[739; 740]

S. 1 *1 Silavêt melkê K'erîm,*
2 Aşiqê sir̂a berîm,
2 Me de'weye mal û serîm.

S. 1 *1 Silavêt melikê K'irîm,*
2 Ez bûm aşiqê sir̂a[741] berîm,
3 Bi mal û serî ew sir̂ dipirsîm.

S. 2 *1 Sir̂a pê dip'erisim xaliq,*
2 Mehbet didilî da mabû mae'leq[742],

---

[739] Ji qewlên p'îr Xidir [2] (rr. 586–590)
[740] http://www.ezdixandi.com/forum/38-268-1
[741] *sur*
[742] *maliq*

3 Min zor li vê dinîyayê di ȓûspî, nû baliq.

S. 2 *1 Siȓa me dip'arast*[743] *xaliqe,*
2 Mûhbê dila mabû mûhliqe,
3 Zor hatine dinê di ȓuĥsipî[744] *ne dibaliqe.*

S. 3 *1 Zor hatin ĥedê mêra,*
2 Ewan gûh li me'niya nedigêȓa,
3 Nedizanî jiku tê şer û xêre.

S. 3 *1 Zû k'eftine beĥra tarî,*
2 Mijûl bûn bi vî mirarî,
3 Ew çon, ferza xwe ne bijarî .

S. 4 *1 Zor k'etine beĥrêt tarî,*
2 Mijûl bûne bê qirarî,
3 Aşiqêt dinîyayê çû ji owla xwe ne dibijarî.

S. 4 *1 Ew mirarî bi xûne,*
2 Gelî birayêk megirin bi k'erb û k'îna,
3 Ev fêne, fênekîya derewîne,

S. 5 *1 Ewê qirarê bixwîne,*
2 Pê negre giryan û k'îne,
3 Ev fêne, fêneka derewîne.

S. 5 *1 Sera wî mirarî,*
2 Ji yek megirin sari,
3 Ev dinîya xweşe bi yarî.

S. 6 *1 Siȓa wê qirarê,*
2 P'êk mekrin sarê,
3 Ev dinîya xweşe birayêt yarê.

S. 6 *1 Se'eta ẍereza nefsê biçuwe,*
2 Cengekî mala Adîya li duwe,
3 Ẍerez ve digeȓî zuwe.

S. 7 *1 Gava xedra nefsê çûye,*
2 Heke cengê mala Adîya li duye,
3 Xedir vekirîye zû ye.

S. 7 *1 Se'eta ẍereza nefsê dibete,*
2 Cengekî mala Adîya li pê neherete,
3 Birano, zînhar gelekî bi heybete.

S. 8 *1 Gava xedra nefsê bite,*
2 Heke cengê mala Adîya li pê ne herete,
3 Birano çende bi heybete.

S. 8 *1 Gelî bira, betal mekin cengî,*
2 Li bo te ku du ȓunin bi ceq dengî,
3 Belê me îman nas kir bi wî ȓengî.

S. 9 *1 Gelî bira betal mekin cengê,*
2 Hûn ȓûnên bû ĥeft dengî û binase bikî ȓengî,
3 Me ola xwe naskir bivî ȓengî.

S. 9 *1 Gelî bira dibêjme we ji ĥala,*
2 Hincîyê dilê xwe niket sîqale,
3 Mîna kevne xirabekî, eve sed salî vala.

S. 10 *1 Gelî bira dibêjme we ji ĥale,*

[743] *diperist*
[744] *rîhsipî*

2 Dil bûye sîqale,
2 Mîna xirabekî sed salî vale.

S. 10 *1 Hûn dilê xwe bi sîqal kin,*
2 Sir̂a mîr kinar kin,
3 Ji ew paş qestî bal kin.
S. 11 *1 Dilê xwe bi sîqal kin,*
2 Sûra mêra ji xeyal nekin,
3 Herdem qesta bal kin.

S. 11 *1 Birano, yekî ji xwer̂a bi gîyan bin,*
2 Ser û male xwe bi şikra din,
3 Dîndara silt'an Şîxadî bi vê yekê têt standin.

S. 12 *1 Birano, yekê ji xwer̂a bi ẍîrab kin,*
2 R̂êya Şîxadî bi cehde[745] kin,
3 Gîyanê xwe li ber p'adşayê xwe gelekî bi e'zeb[746] kin.
S. 12 *1 Çêbin û gihurnekin,*
2 R̂êya silt'an Êzdîd ji bîr nekin,
3 Da r̂oja axiretê gîyanê we bi îza nekin.

S. 13 *1 Bêjme we ya cêş,*
2 Hûn siwar nebin borê serk'êş,
3 Ma hûn nizanin, mezin meydana meleka,
4 Zor xendek heyîne li pêş.
S. 13 *1 Dibêjme we ya cêş,*
2 Siwar mebin li borêt serk'êş,
3 Mezine meydana melika, zor xendek dihêne pêş.

S. 14 *1 Borê ĥur̂ siwar bin,*
2 Bi nefesa r̂aguhdar bin,
3 Bi ĥemû muxliqa r̂e yar bin.
S. 14 *1 Li borê bihil siwar bin,*
2 Li qewla gûhdar bin,
3 Bi ĥemû mûxliqa r̂e yar bin.

S. 15 *1 Nasê nefsê,*
2 Li r̂uwê vê meclisê,
3 Mêr xilase bi pirsê.
S. 15 *1 Nasê nefsê,*
2 Li r̂uĥê vê meclisê,
3 Mêrê xilas birsê.

S. 16 *1 Here nefesê bi nasî,*
2 Beĥra ilmê xewasî[747],
3 Di nêv xasa da yî xas bî.
S. 16 *1 Nefsê ye nas bî,*
2 Mecrê giran xiwas bî,
3 T'ebaya xelqê xas bî.

S. 17 *1 Ji qewlê bin Xidire,*
2 Hincîyê girîvanê bi heq li bere,
3 Ĥisabekî zorî li sere.

[745] *ce'd*
[746] *ezab*
[747] *ẍewas*

S. 17 *1 Feqîrê me bi core,*
2 Hinciyê nefsa wî di zore,
3 Ew derdikeve ji bore.

S. 18 *1 Hincî girîvanê heqîyê li stove,*
2 Xebera xam û nûre,
3 “Cej binête” R̂ebê tu bi çowe.

S. 19 *1 Sedeq ew nefes we bû,*
2 Hincîyê haj me’nîyê dînê xwe dibû,
3 R̂eca me’rîfetê li ba feqîrî dibû.

S. 20 *1 Feqîrye bi zore,*
2 Hincîyê nefsa wîye jore,
3 Ew zû dik’eft ser bore.

S. 21 *1 Hincîyê nefsa wî li xware,*
2 Sir̂a mîr hebit li kinare,
3 Ew maşê mîrê xwe bi heq dixware.

S. 18 *1 Hincyê nefsa wî ye xware*[748]*,*
2 Maşê mîrê xwe bi ĥelalî dixware,
3 Ji şermêr̂a xeyale.

S. 22 *1 Hincîyê bi ĥeramî bixotin maşe,*
2 Dê bi ĉepilê wî girin havêjne paşe,
3 R̂oja axretê ji dîwana cindîya dûrî ĥaşe.

S. 19 *1 Hinciyê bi ĥeramî bixwet maşe,*
2 Ji dîwana cindya ewî ĥaşa,
3 Silt’an Êzdîd dê wî havête paşe.

S. 23 *1 R̂oja axretê dûrî mala Adîyane,*
2 Mala Adîya lê napirse,
3 Ne bi zare, ne bi zimane.

S. 24 *1 Ne bi zare, ne bi jare,*
2 Ŕu ji bilindîya were xare,
3 R̂êya r̂astîyê dîyare.

S. 20 *1 Ne bizore,*
2 Ne bi jehre,
3 T’oz bilindî, ji r̂astiya r̂ê ye dîyare.

S. 25 *1 Nefsa bilind ne r̂ezane,*
2 R̂astî r̂onaya dilane,
3 Ceblê girtî mek’ane.

S. 21 *1 R̂astî ye r̂êzane,*
2 R̂onaya dilane,
3 R̂astî r̂êya Yezdane.

S. 26 *1 R̂astî û me’rîfete,*
2 Hincî cane bi t’erbîyete,
3 Ew r̂uĥe li ber p’adşê xweyî bi e’zete.

S. 22 *1 R̂astî me’rîfete,*
2 Mêrê qebeh t’erbiyete,
3 Li axiretê gîyanê wî bi e’zete.

S. 27 *1 R̂astî banyan xase,*

---

[748] *xiwar*

2 Sehet bit warê nase,
3 R̂êya îmana xwe binase,
4 Ew r̂uĥe li ber p'adşê xwe gelekî xase.

S. 23 *1 R̂astî binyat xase,*
2 Ya ji sehabe ew mekase,
3 Yê Xwedê xwe bitirs nase.

S. 24 *1 R̂astî binyat zêr̂e,*
2 Wan cindiya xwe r̂agêra,
3 Yê herdem hîvî bi Xwedêr̂e.

S. 28 *1 R̂astî binîyan zêr̂e,*
2 Bi wan cindîyar̂a digêr̂e,
3 Dayîm me'ameleta wan bi Xwedêr̂e.

S. 25 *1 R̂astî binyat zêr̂ bû,*
2 Hinciyê ber lê bû,
3 Hinciyê dixwar bû dikêr bû.

S. 29 *1 Bêjme we ji binêne,*
2 Ĥemû ji me'nêne,
3 Ĥemû ji neqilêne.

S. 30 *1 Bêjme we ya saqî,*
2 Şirove biken qeĥfî,
3 Di vê dayîm bore we yî bi li ẍav bî.

S. 31 *1 Borê ĥur li ẍav kin,*
2 R̂êya qenc çak kin,
3 Li mîrê xwe e silav kin.

S. 26 *1 Borê hirîna neke,*
2 R̂êya heqiyê ji bîr neke,
3 Her̂e dostê xwe silavke.

S. 32 *1 Ji borî vebe wekî her̂e,*
2 Li ẍavê r̂astî bide sere,
3 Xwedanê borî ser pişta wî goyîkere.

S. 27 *1 Heke em di ber borê vebicîn sere,*
2 Heke xira li nav r̂astiyê bidîn sere,
3 Xwedanê borê ser pişta wî goîkere.

S. 33 *1 Bêjme we gelî sinîya,*
2 Hincîyê mezin meydana melek'a binasîya,
3 Ewî hûn kir bi me'nîya.

S. 34 *1 Hincîyê mezin meydana melek'a binase,*
2 Ew dîwanekî ji e'sase,
3 Ew r̂uĥeke, li ber p'adşayê xwe e gelekî xase.

S. 35 *1 Feqîrî ku nuwe,*
2 Xebere xam û nuwe,
3 Geyîĵ nîne devê wîya R̂ebî tu biçuwe.

S. 36 *1 Feqîrî erk'anekî çêye,*
2 Dewrêşekim xwe ve k'êye,
3 Dayîm ba vî yek Xwidêye.

S. 28 *1 Ji qewlê p'îr Xidire,*
2 Hinciyê girîvanê r̂astiyê li bere,
3 Şikir dê çite dîwana mal û sere.

Em di kêmin, Xwedê û Şîxadî ťemame!
Em di kêmîn, û Xwedê yî ťemame!

45. Qewlê mersuma borî[749]

S. 1 *1 Hatîye mersuma borî[750],*
2 Derewîn ẍezeb lê dibarî,
3 Cîyê wî dojeya tarî.

S. 2 *1 Ew mersuma Cebêre,*
2 Dirozin r̂uĥa nekere,
3 Cihêl bit, an ji pîre.

S. 3 *1 Hat mersuma Xwedêye,*
2 Dirozin li doje xêye,
3 Hewar dad bê mife'yêye.

S. 4 *1 Hat mersuma Te'ala,*
2 Bo ĥemû pîr û kala,
3 Guhdêr ne van gala.

S. 5 *1 Diroznî ne ĥebînin,*
2 Dê bi gur̂ê qelînin,
3 Şefa'et[751] ji wanr̂a nînin

S. 6 *1 Dirozin bê bawere,*
2 Dubişkekî dahire,
3 Ye k'ifrîye, k'afire.

S. 7 *1 Doje bo wan xweş ware,*
2 Cem Ezdanî ne yare,
3 Car lêdane, car nare,

S. 8 *1 Hat mersuma Ezdanî,*
2 Yê r̂astîyê bizanî,
3 Ji wîr̂a r̂ehma R̂ehmanî.

S. 9 *1 Goya r̂astî nebate,*
2 Bihuşt bo wî xelate,
3 R̂astî rêka necate.

S. 10 *1 Hat mersuma Ẍefarî,*
2 Derewê meke çu carî,
3 Ber xezeba Cebarî.

S. 11 *1 Hat mersuma Tawisî,*
2 Bi ĉir̂ ve agir bir̂usî,
3 Di destîda şîrê r̂usî.

S. 12 *1 Hat mersuma Êzdî,*
2 Di r̂oke rê hendî,
3 Bisojin hêd-hêdî.

---

[749] Ji qewlên p'îr R̂eşî Ĥeyrane [2] (rr. 595–598)
[750] binêr: *barî*
[751] *şife't*

S. 13 *1 Hat ferwara şê*[752] *Sinî,*
2 Melek'ê ins û cins,
3 Berê r̂astî dê çinî.

S. 14 *1 Ferwara şêx T'ebrîze (şêx Şems),*
2 Bo wane xenarêje,
3 Ew r̂astgoyê berêze.

S. 15 *1 Qere Fexirê Furqanî,*
2 Ferwarek ewî anî,
3 R̂astbêjî li cem xaqanî.

S. 16 *1 Ferwar dabû çar sir̂a,*
2 Bixemilînin bihuşt bora,
3 Derewê neket çu cara.

S. 17 *1 Ĥemû e'mirê yaktaye,*
2 Derewê neket bi t'ebaye,
3 Mîna yare Xwedaye.

S. 18 *1 Ji qewlê p'îr R̂eşî Ĥeyran,*
2 Guh bidene van peyîvan,
3 Eweye r̂êka Ezdan.

S. 19 *1 Vêt me hebit ev k'ame,*
2 Her dê vexwîn ji came.

Em di kêmin, Xwidê t'emame!

46. Qewlê çi sibeyek tarîye[753]

Bi destûrî Xwedê!

S. 1 *1 Sibeyek ji tarîye,*
2 K'arê wan û mirinêyî kirîye,
3 K'a werin ji mer̂a bêjin û xêrên, we ji mer̂a kirîn çiye?

S. 2 *1 Sibeyek ji ĥale,*
2 Ser wan bûye qîr û qale,
3 Ji mer̂a bêje û namûs çi heye li bale?

S. 3 *1 Sibeyek şeve,*
2 Birme cîyê heqan û ĥisêbe,
3 Wan ĥisêb nîne ji mêl pêva.

S. 4 *1 Bin Ademyî mal şîrîne*[754]*,*
2 Herr̂oj, her şev[755] *vedihewîne,*
3 Ewî ĥesab bi mirinê nine.

S. 5 *1 Bin Ademyî zinêk'are,*
2 Bi şev û r̂oj yî guhdare,

---

[752] binêr: *şêx*
[753] http://www.ahrata.com/index.php/forum/4-qewle-ezdia-/85-qewle-ci-sibeyek-tari-ye; http://www.ezdixandi.com/forum/38-297-1
[754] *şirîn*
[755] *r̂oj*

3 Lê emîn nebe yî şermezare.

S. 6 *1 Zinêk'ar û k'ufar herdu buxtane,*
2 Li dinîyayê belane,
3 Li axiretê di windane.

S. 7 *1 Ĥeta nîva e'mirî li dine bû,*
2 Ji nîvê û paşî li ser r̂ê bû,
3 Ji wê paşî tevlî dojê bû.

S. 8 *1 Di nîvê e'mirde ilm kir,*
2 Li gel tolazên gundî xwe k'eşe-k'eş[756] *kir,*
3 Ji wê paşî xwe ji axiretê bê mefer kir.

S. 9 *1 K'a ew ĉavê li sertaserî?*
2 K'a ew dewra xweş bi ter̂a dibuhurî?
3 Te ĥesab[757] *nedikir dêçiye nav agirê gur̂î?*

S. 10 *1 K'a ew ĉavê te yê işaretê*[758]*?*
2 K'a ew yarên te digirtin ji neyî ji qewmiye tê?
3 Te ĥesab nedikir ji axiretê?

S. 11 *1 Birme baẍê*[759] *gula, gula sor ew cî*[760]*,*
2 Gul di baẍanda qurmiçî,
3 Yî bê temen bû ne didericî.

S. 12 *1 Birme baẍê gula gul navê,*
2 Dostên xwedê têne silavê,
3 Bê e'sil k'etine de'wê[761]*.*

S. 13 *1 Gula bînin û bixemlînin,*
2 Gulên baẍa temen tê nînin,
3 Rezên bê şûrhe nehebînin[762]*.*

S. 14 *1 Hatî cêşê atqatê,*
2 We heq nîne li vê qewmiyatê,
3 Fexir gêle wê li pey me tê.

S. 15 *1 Wan bigrin û bînin,*
2 Ĥesab kin wan biĥesibînin,
3 Ji telp'ên giran ew şûnve dimînin.

S. 16 *1 Zebêniyên zav ve hizirîn,*
2 Şîrê zirav seqa kirîn,
3 Ser nezana hizin û girîn.

S. 17 *1 Ew dembûsê girane,*
2 Şerqînî tê ser nezane,
3 Dembûs heqê r̂uĥê dizane.

S. 18 *1 Bihuşt*[763] *heye li ser xweşîya,*

---

[756] *keşxe*
[757] *hisab*
[758] *îşaret*
[759] *bax*
[760] *ewicî*
[761] *dav*
[762] *nehevînin*
[763] *behişt*

2 T'ijîye ji telp'ên ewlîya,
3 Ew ĥemû xelqê dîn di nasîya.

S. 19 *1 Min li wê dîtin qesrên sor û sipîye,*
2 Telp'ên xasa li pişt telp'ên horîye,
3 Ew ĥemû xelqê dîn nasîye.

S. 20 *1 Ew çî dare şewiq pêve?*
2 Nuqteke[764] *gehê ew yeke bi r̂êve,*
3 Sibe bû dibû şêve.

S. 21 *1 Sebeb çîye ew naçinê,*
2 Ew dewrana xweş birin ji r̂ûyê dine,
3 Çend dimeşin nagehinê.

S. 22 *1 Çendî dimeşin ber bi jêre,*
2 Ewan xwe ji alima vedişêre,
3 Ew ji bê e'sila nedibûn t'êre.

S. 23 *1 Alime fere ser sinetê,*
2 Ew gule li nav ometê,
3 Ew dihasilîne axiretê.

S. 24 *1 Ew k'î ye dibêje: «Alima fêde nine,*
2 Ew însan die'rifîne,
3 Ji axiretê dihasilîne.

S. 25 *1 Ew alim li qeda' weye,*
2 Ĥuk'mê xweş li pêşiya weye,
3 Di zêde bin fêda weye.

S. 26 *1 Here û were xûna*[765]
teye, 2 Darek li nîva hewşa
teye, 3 Marê lê xe fêda
teye.

S. 27 *1 Marê lêxe ne bi nezanî,*
2 Ewê darê ber girt û xilfek dibirî,
3 Xilfê dikire erzanî.

S. 28 *1 Ew civate li pêşî mala weye,*
2 Wêda neçe ne r̂êya teye,
3 Ew çi bêjin bê feydeye.

S. 29 *1 Ew çi bêjin r̂êya dine,*
2 Qewlê[766] *giran qube li dine,*
3 Qesra zêr̂în neqîb k'etinê.

S. 30 *1 [Bone] xatira wî birayî,*
2 T'evde r̂abin bi t'ebayî.

T'emamî bi navê Şîxadî, melik Şêxsin û Xwedayî!
Em di kêmîn, û Xwedê t'emame!

---

[764] *nuxt*
[765] *xwîn*
[766] *kevl*

47. Qewlê ẍafilê bê nasîn[767]

S. 1 *1 Ẍafilê bê nasîne,*
2 Hatîye ser me bi k'erb, k'îne,
3 Ew heye dijminê dîne.

S. 2 *1 Ẍafilo, tu axirîyê gul be,*
2 K'axeza berîyê şil be,
3 R̂ohilatê r̂abe, tarîstanê hil be.

S. 3 *1 Ẍafilê bê e'debe,*
2 Hatîye ser me xezebe,
3 Îlahîyo, merk'eba ẍafila r̂ast nebe,

S. 4 *1 Îlahîyo merk'eba ẍafila r̂ast ne bûyî,*
2 Bandê ĥewca mêrekî xerqe bûyî.

S. 5 *1 Ĥewce me da ji moĥt'ac,*
2 Banga xwe dikin feqîrê dilqê bi t'ac,

S. 6 *1 Banga xwe dikin feqîrê t'acî k'ulik,*
2 Dîwana Şîxadî k'emilî bi nik,
3 Îlahîyo, tu mirazê mêra bikî bê şik.

S. 7 *1 Ẍafilo, ji mal bezî,*
2 T'irêqa xwer̂a dane herizî,
3 Bandê nav agirê cehnemêde venegevizî.

S. 8 *1 Ẍafilo,dibezî ji male,*
2 T'irêqa xwer̂a nekî qale,
3 Bandê nemînî vale.

S. 9 *1 Ẍafilo, dibezî berî stêre,*
2 T'irêqa xwer̂a nekî şêre,
3 Bandê neyê r̂ûyê te nebû û çêre.

S. 10 *1 Herçi bi feqîrar̂e dijmin dibûyî,*
2 Barê wan ĥesin dibûyî,
3 Weke cîyayê Sîp'anê Xelatê bilind dibûyî,
4 R̂uĥê wan cî-cî sokin dibûyî.

S. 11 *1 Xwezîka biçûma dîwana Şîxadî, cîyê sola,*
2 K'as û badî hewdê dola,
3 Herça nuqte[768] xarîye, bûye safîkî p'ola.

S. 12 *1 Safîkî pola me,*
2 Bavekî berbihêrî me,
3 Lê ĥerfêda yî serbirî me.

S. 13 *1 Xaliqo, r̂engê te dibînim lewra r̂engê bahara,*
2 T'aceke serê ixtîyara,
3 Hileke[769] ser milê mêrdara.

---

[767] http://www.ezdixandi.com/forum/38-266-1; http://www.eziden-celle.de/html/_eziden/_gebete/gebete-q-12.htm http://www.lalish.de/modules.php?name=News&file=article&sid=35
[768] *nuxt*
[769] *hule*

S. 14 *1 Xaliqo, r̂engê te dibînim lewra r̂engê payîza,*
2 T'aceke serê e'zîza,
3 Hileke ser milê mêrdara dîsa.

S. 15 *1 Xaliqo, r̂engê te, t'u r̂enga namîne,*
2 Herçiqas bandê te bibîne,
3 Aqil, fem, feraset[770] *sêrî de dimîne.*

S. 16 *1 Cîk li bihuştê xweştir hebûn,*
2 K'as û badîyê me bûn,
3 Ferdos ciyê silt'an Êzdayê xwe bûn.

S. 17 *1 Macime mêrê feqîr, ew jî xwere dikirî,*
2 Macim mêrê feqîr nenhêre ber tuye,
3 Şîxadî yeke, ne duduye,
4 Ji hev avaye hirî, pembûye.

S. 18 *1 Hirî û pembû ji hev avane,*
2 Mêrê xwedan[771] *qîyarine,*
3 Pêşme dene, pêş hinartine.

S. 19 *1 Pêşhinare, pêşme dene,*
2 Silt'an Êzîd sekinîye ber derê dergeye[772]*,*
3 Ji mêranr̂e vala dike qesran û qubeye.

S. 20 *1 Mi dî law di hikyata,*
2 Silt'an Êzîd sekiniye ber derê birisata.

S. 21 *1 Birisatê listê E'merî têne,*
2 Têne nav êzdî û madî,
3 Pê kor bûne efendî, qadî.

S. 22 *1 Efendî, qadî xwe bi korin,*
2 Gotina ilmê me dene xebîrin,
3 Bandê destê şêxê xwede sêfîl û sexîrin.

S. 23 *1 Şêx Xidir şêxekî çêye,*
2 Şêx Ĥusêynî go: «R̂abine ji p'êye,
3 Wana jî sûcek birîye ber mewlêye».

S. 24 *1 Şêx Xidir, şêxekî k'are,*
2 Şêx Ĥusên jêr̂a bû hevale,
3 Wana jî sûcek birîye ber Omerxale.

S. 25 *1 Omerîxala p'îrekî e'nzelî,*
2 Ew serdarê çiqas velîy[773]*,*
3 Wana jî sûcek birîye ber Şêxê Adî.

S. 26 *1 Adîyo, Misafiro,*
2 Herça te kir, kesa nekiro,
3 Çiqas surman[774] *bû, pê kir k'afiro.*

---

[770] *firisat*
[771] *xudan*
[772] binêr: *dergeh*
[773] *welî*
[774] binêr: *misilman*

S. 27 *1 Tu li bera ji nehîna,*
2 Vûrê heqîyê derxî bi xezîna,
3 Dad û medad destê bê nasîna.

S. 28 *1 T'asek da min r̂ik'anê amê,*
2 Min vexwarî t̂emamê,
3 Destûrî Şîxadî nava mala Şemê.

Em di kêmin Xwedê t̂emame!

48. Qewlê bêgoya[775]

S. 1 *1 Îlahiyo, tuyî Heqî,*
2 Bêgoya nekî,
3 Şeqşê şê[776] Fexirê Adîyayî sadiqeyî şexî.

S. 2 *1 Şêx Fexirê Adîya ne malê kesî dixware,*
2 Ne dilê kesî di azare,
3 Bêgoya ji destê wî dikire gazî û haware.

S. 3 *1 Wey li bêgoyêt e'wane,*
2 Şîxadî û melik Şêxsin dilê wan xalî neket ji êşan û jane,
3 Û çu bi ĉavêt xwe nabînin, li şêx Fexirê Adîya diken buxtane.

S. 4 *1 Bêgo li mara siwar bin,*
2 Dûpişk r̂ikêt dar bin,
3 Min bi Şîxadî û melik Şêxsin hîvîye, ji herdu ĉava jar bin.

S. 5 *1 Bêgo di ker̂, di kas bin,*
2 Havînê di p'êxwas bin,
3 Zivistanê di bê kiras bin,
4 Min bi Şîxadî û melik Şêxsin ji xweşîya vê dinê di xilasbin.

S. 6 *1 Bêgo di ker̂, di kor bin,*
2 Havînê li Cizîrê bin,
3 Zivistanê li bin befra t'êr bin,
4 Min bi Şîxadî û melik Şêxsin hîvîye ji xweşîya vê dine di dûr bin.

S. 7 *1 Ewan yê xêra xelqê nevên,*
2 Bayê sor, hestî û xanîyêt wan bikevin,
3 Çawa ji ber mehder̂a şêx Fexirê Adîya dir̂evin.

S. 8 *1 Bêgo, mila tu li banî,*
2 Ne şkeft destî bikevit, ne xanî,
3 Min bi Şîxadî û melik Şêxsin hîvîye, ew di p'êxwas bin ji binîyanî.

S. 9 *1 Bêgo, mila tu bin li kepirî,*
2 Befre, bagêre, lê bête stu kirî,
3 Min bi Şîxadî û melik Şêxsin hîvîye kiçik û mezinêt wan ĥeta k'î yî lê derî.

S. 10 *1 Bêgo, li firwîn ser ve,*
2 Şevêt K'anûnê bimînin ji derva,

[775] Ji qewlên Şêx Fexirê Adîyan, anku ji qewlên dewrêş T'acdîn [2] (rr. 580-585)
[776] binêr: *şêx*

3 Min bi Şîxadî û melik Şêxsin hîvîye, mezin r̂abin, kiçik li berva.

S. 11 *1 Bêgo, zoma ser bin,*
2 Havînê p'er xwe bin,
3 T'oj û bogêra werbin,
4 Min bi Şîxadî û melik Şêxsin hîvîye, xêra wan ya xweş li gel yek k'idîler (?) li ber bin.

S. 12 *1 Ewan bêgoyêt k'ifirî,*
2 Melik Fexiredîn lêkir nifirî,
3 Bi çengilê wan girt û havête nav gurka agirî.

S. 13 *1 Îlahiyo, wê şevê befir û ba bê,*
2 Şika[777] sayîka K'anûnê[778] lêdabê,
3 Da bêgo li wêderê bi heq û ciza bê.

S. 14 *1 Bêgo, şuna agirî destê xwe ber befirê germ biken,*
2 Şuna lihêf û doşeka, teniştêt xwe bi bera nerm biken.

S. 15 *1 Bêgo, xêrê nebînin,*
2 Hindek devê tirş ji nav gundî bo xwe bînin,
3 Hindek çinêkê nanî bo xwe tê biçînin,
4 Min bi Şîxadî û melik Şêxsin hîvîye, wî jî qismetê wan negehînin.

S. 16 *1 Ew bêgoyêt r̂û asin,*
2 Dîwana dibêjin weke almasin,
3 Belê silt'an Êzîyê min bi xwe nenasin.

S. 17 *1 R̂ûyê bêgoya r̂eştirin ji tenîya dêza!*
2 Şîxadî û melik Şêxsin lê xweş neket fêkê payîza!
3 Ĉava ew jêkve diken dilêt e'zîza.

S. 18 *1 Îlahiyo, yî Bêrî!*
2 Ew bû deşta bi r̂akêrî,
3 Tu ĥuk'mê bêgoya bi destê xweve bisp'êrî.

S. 19 *1 Xuşkê û Fexirê şer kir,*
2 R̂ûniştin çêkir,
3 Serê bêgoya k'êr kir.

S. 20 *1 Çome kaniyê têm[779] dibe,*
2 Çome avê têm dibe,
3 Gelo e'melê bêgoya nik şêx Fexirê Adîya kêm dibe?

S. 21 *1 Min terunek[780] çêkir, min go: «Qayî aşe»,*
2 Min xanîyek çêkir, min go: «Qayî maşe,
3 Gelo e'melê bêgoya nik şêx Fexirê Adîya herî nelaşe!?»

S. 22 *1 Min mêwek çand, min go: «Qayî r̂eze»,*
2 Min kêlek dana, min go: «Qayî merze,
3 Gelo e'melê bêgoya nik şêx Fexirê Adîya herî bileze!?»

S. 23 *1 Min hijîrek çand, derk'efit kerik bû,*
2 Çînarekê min hebû, qewîyî bir̂ik bû,

[777] *sika*
[778] *Kanun*
[779] *dêm*
[780] ter û nek

3 Wextê min di axavit[781], ew jî bi e'melê xweyî bi şik bû.

S. 24 *1 Min gundekda best, derk'eft bazî bû,*
2 Ȓezwanekî min hebûyî, cihu bû,
3 Ewî jî dizanî talîya dewleta min k'u bû.

S. 25 *1 Heke înk'are, mêrê mîre,*
2 Xofa cidê wî nête bîre,
3 Ew xilas nabit ji qeyîdan zincîra.

S. 26 *1 Heke mêrê înk'ar p'aşa be,*
2 Ser t'extê xwe ȓawesta be,
3 Qet dilê min pê xweş nabe.

S. 27 *1 Înk'ar çu çê naket,*
2 Şevêt giran xewê naken,
3 Wan divêt telpekê ji xweȓa ken.

S. 28 *1 Înk'ar, înk'irî[782],*
2 Heke heqî hat û hedirî,
3 Cî lê nîne mêr bisebirî.

S. 29 *1 Înk'ar, înk'îne,*
2 Heke dîwan best û girêda cî nine,
3 Mêrê înk'ar pêve hiltîne.

S. 30 *1 Ewan înk'ara bi heq negirin,*
2 Dûrî t'erîqetêt buk'irin,
3 Heke qismetekî çak gel heye, ewî jî jê helgirin.

S. 31 *1 Ewan înk'ara bi heq nînin,*
2 Dûrî t'erîqetêt bi xwinin,
3 Heke qismetekî çak gel heye ewî jî, jê bistînin.

S. 32 *1 Heke leşker[783] ȟezar dibî,*
2 Dûrî înk'ar dibî,
3 Firwara silt'an Şîxadî û melik Şêxsin, herdu jî ber dibî.

S. 33 *1 Heke înk'ar mêrê şobaşîye,*
2 Çî cihêlê bê xêr, bê xweşîye,
3 Dubar ji te'alîye, ji dest tengîye.

S. 34 *1 Heke înk'are, malxweyê gunde,*
2 Nefs k'ubare, nefs bilinde,
3 Ew jî dê li oẍlema silt'an Êzî, dê bit hinda.

S. 35 *1 Heke înk'are, malxweyê male,*
2 Çî şarê feqîran û jara,
3 Ew jî li axretê, yî bê milke, yî bê ware.

S. 36 *1 Heke înk'ar e'mêrê pîra,*
2 Ew xofa cidê wî nête bîra,
3 Destê wî ȓamuse jî her ji dure.

---

781 *axafit*
782 *enkir*
783 *lêşker*

S. 37 *1 Heke înk'are şêxê teye,*
2 Bi heqîya Şîxadî û melik Şêxsin, fitoyê wî ser te heye,
3 Lez nike û p'îrînîyekî lê bike,
4 Qismetekî ji benî xweȓa çêke,
5 Bi silametî ji mala xwe virêke.

S. 38 *1 Heke înk'are mêrê k'ere,*
2 Cîyê wî teşbere,
3 Sibeyîkê jî li gel mala xwe qale û şere.

S. 39 *1 Heke înk'are mêrê k'oçeke,*
2 Geȓî bi wek'aze, geȓî bi çeke,
3 Şîxadî û melik Şêxsin dua'yê li xilmeta wî neke.

S. 40 *1 Heke înk'are mêrê qewala,*
2 Xwedanê[784] defa şeş mala,
3 Şîxadî û melik Şêxsin maşê wî lê neket ĥelale.

S. 41 *1 Heke înk'are mêrê di berde xerqeye,*
2 Ȓojê sê cara ibadeta xerqê xwe nekete,
3 Cî bûyî vejwartîye, qîre, û qetrîne, û dojeye.

S. 42 *1 Ji qewlê dewrêş T'acdîne,*
2 Hincîyê her pênc ferzêt heqîqetê li nik nine,
3 Cîyê wî tenge, û qîre, û qetrîne.

Sed ȓehmetêt Xwedê li dayî û babêt wî, bêjit amine!

49. Qewlê hevsarî[785]

S. 1 *1 Gelî bira, guh bidêrin,*
2 Ilmê Xwedê ĥemû nesîĥet û xêrin,
3 Xet û berat'ê silt'an Êzdîd zêȓin,
4 Da mirîd bi xwe hilînin û bi xwe veşêrin.

S. 2 *1 Da mirîd hilînin ji xweȓa,*
2 Medene xelqê mederek,
3 Da mişemer neçit ji xwere.

S. 3 *1 Da mişemer neçit bi belaşî,*
2 Hûn baxoy[786] bidin bi qumaşî,
3 Ji ew paş[787] jê bixwazin malî û başî.

S. 4 *1 Xilmet bikin sed salan û zêde,*
2 Heger di serî heye fête,
3 Ji xwe nîşan ewe ji pêşve tête.

S. 5 *1 Heke ji paşve dê herete,*
2 Û heke ya bi mikre, ya bi hîlete,
3 Mahik[788] dê k'ifişkete,
4 Ne e'sil dinîyaye, e'sil axirete.

784 *xwidan*
785 http://www.ezdixandi.com/forum/38-291-1
786 *behay*
787 *baş*
788 *mehik*

S. 6 *1 Asin ku asine,*
2 Hosta dibînin dinasine,
3 Di nav kurha agirî dikene.

S. 7 *1 Heke ya bi mikre, ya bi fene,*
2 Dad sed keȓe te jî diherene.

S. 8 *1 Şîrê e'sil ne ji asinî,*
2 Heger xwedan sed car bi pesinî,
3 Gava dana ber mihkê,
4 Ew bi xwe dê çite ser gêsnî.

S. 9 *1 Şîrê e'sil ne ji pûlay,*
2 Heke xwedan sed car cehwer day,
3 Gava dana ber mihkê, e'yba wî dê bit xuyay.

S. 10 *1 Mebe muĥibê xelqê*[789] *av zîr kirî,*
2 Hosta dibîne dikete nav kurha agirî,
3 Mihek nahêle xulqê[790] *xwe veşêrî.*

S. 11 *1 Ew kevanê nû helqeye,*
2 Yî kêm şaxe, yî kêm peye.
3 Gava dana ber mihkê, e'yba wî dê bit xuyaye.

S. 12 *1 Ew kevanê ne ji nû sudare,*
2 Ji nezanî wergeȓiya îngeke û nûbare,
3 Gava dana ber mihekê, e'yba wî dê bit dîyare.

S. 13 *1 Çend bedew û ulaqin,*
2 E'wrêt beharê ĥemû di pa'nin,
3 Belê mirov bi nezanî jêk venedakin.

S. 14 *1 Bînin û bigrin bi manê,*
2 Zîn bikin û bibine seyranê,
3 Lê dirêj kin meydanê,
4 Dê li wê derê k'ifişbin k'ehêl[791] *û bergîrêt gaȓanê.*

S. 15 *1 Ew siwarêt me di qadirin,*
2 Li ba mîrê xwe bi xatirin,
3 Li ĥemû e'rda bo me di hazirin.

S. 16 *1 Ew siwarêt me di bisatin,*
2 Li ba mîrê xwe bi xelatin,
3 Li ĥemû e'rda bo me wê dihatin.

S. 17 *1 Gelî bira hûn t'ebayî t'erîq bin,*
2 Xwedanê ilmê heqîq bin,
3 Da hûn bi xasaȓa di ȓefîq bin.

S. 18 *1 Da hûn bi xasaȓa bi hev siȓ*[792] *bin,*
2 Da xwedanê ilmê p'iȓ bin,
3 Da xwedanê ilmê zav bin.

---
[789] *xelk*
[790] *xulk*
[791] *kihêl*
[792] *sûr*

S. 19 *1 Li dîwanêt xasa hûn bi r̂û û nav bin,*
2 Da hûn ne t'ebayî xema bin,
3 Da hûn şoqiyêt k'asa bin,
4 Da hûn li wêderê cînarêt mêr û milyak'eta bin.

S. 20 *1 R̂ojekê dê bite axire,*
2 Dê li wêderê mînit doje û cengekî gire,
3 Ewê r̂ojê bira dê haykene ser gunehk'arê bira.

S. 21 *1 R̂ojekê dê bite hizîz û gazî,*
2 Yê wan dê li wêderê mînin r̂ûs û tazî,
3 Ewê r̂ojê p'adşa heqiyê û neheqiyê dê ji me xwazî.

S. 22 *1 Zor dê mînin li wêde,*
2 Heke haweke birayê axretê neçû pêde,
3 Herr̂o sibê zebênî e'zaba[793] *wan kine zêde.*

S. 23 *1 Heke li pê çû haweka bira,*
2 Dê li wêder minit doje û cengekî gire,
3 Ewê r̂ojê ji tariyê hîna ber r̂oniya ĉire.

S. 24 *1 Ewê r̂ojê ji tariyê dê hînine ber r̂oniya wî ĉirayî,*
2 Dê bene ber k'eremeta wî p'adşayî,
3 Yê ji mer̂a kirî xweşî û şayî.

S. 25 *1 Dê bene ĥikmeta wî Cebarî,*
2 Xwedan qesir û qisûrê vejwarî,
3 Yê li ber car[794]*, û cefayê dua'yê r̂abwarî.*

S. 26 *1 Hûn çê bikin sed carî ji xwer̂a çêkin,*
2 Pêşbara di pêşiya xwe virêkin,
3 Da hûn ciyekî li wêderê bi xwe çêkin.

S. 27 *1 Da hûn bi cî bin,*
2 Xwedanê qesir, xox, milk û p'î[795] *bin,*
3 Û hûn t'ebayî xelqê çê bin.

S. 28 *1 Da hûn ne t'ebayî xema bin,*
2 Xêr û xêrata kirî ne di poşman bin,
3 Da r̂oja axiretê ne di sefîh bin, ne di sergêr̂dan bin.

S. 29 *1 Dibêjme we xwedanêt masa,*
2 Bi nep'enî hûn gir nekin şaşa,
3 R̂ojekê we dixûnite[796] *dîwanê p'aşa.*

S. 30 *1 Gelî siniya: Îman ewe ya we birî,*
2 Ĉav nedene xelqê mişemirî,
3 Da zuretê we li pey we dernek'eve k'ifirî.

S. 31 *1 Dibêjme we ne ji k'ubarî,*
2 Hûn ĥelîm bin dildarî,
3 Eve bû heqiya hevsarî,
4 Ĥezar r̂ehmetê Xwedê li dayî û babê guhdarî.

---

[793] *ezab*
[794] *cor*
[795] *pîh*
[796] *xunte*

Em di kêmin, Xwedê yî t'emame!

50.Qewlê şêxê Sirî[797]

S. 1 *1 Ji qewlê vî şêx Sirî,*
2 Vî e'rifî vî babzerî,
3 Guhdêr bin heyî[798] hadêrî.

S. 2 *1 Jin dibit bi ĥeya bit, bi t'ore,*
2 E'deb bo jinê xweş bi nore[799],
3 Ne ya bi gazinde bit p'ore-p'ore.

S. 3 *1 Jin dibîya bi şerim û sit'ir bit,*
2 Ne t'îqe-t'îq û pêk'enî bit,
3 Ber xilmeta mêrî bit.

S. 4 *1 Ne geȓêt serkol mal bi male,*
2 Li gel mêra biket gift û gale,
3 Ew neye piçuke, neye tifale.

S. 5 *1 Jinka sefîl, serberdayî,*
2 T'u ya mezinî, ye famayî,
3 Bo elet û derd û janayî.

S. 6 *1 Jinka e'sil ber e'mirê mêrî,*
2 Ew ya fehîme bi e'sil û jêrî,
3 P'adşa cîyê wê xweş ket li jêrî.

S. 7 *1 Jinka bi îman û erk'ane,*
2 Ne herȓo sile li mal babane,
3 Şolek ne layîqe, ne ciwane.

S. 8 *1 Jinka bi aqil[800] û fam û jîr bî,*
2 Herdem li ta'eta e'mirê mêr bî,
3 Bo sêwî û hejara bi xêr û bîr bî.

S. 9 *1 Jinê qed ziȓ bar nekeyî,*
2 Li malê bê beĥr nekeyî,
3 Ji beĥrê darik nekeyî.

S. 10 *1 Heger hat û mêr mirî,*
2 Malê xir nede kuȓî,
3 Ji keç[801] û dayê jî nebirî.

S. 11 *1 Nîvek qîz û nîvek dayî,*
2 Li wê xêra Xwedê dayî,
3 Ya dîbû kuȓî wê mayî.

S. 12 *1 Kuȓ, û qiz, û jin heĵî,*
2 T'evayî divîya biĵî,
3 P'aqĵî û dil ke ĵî.

S. 13 *1 Şêx, û p'îr, û e'rife,*

[797] [2] (rr. 601–603)
[798] *eyî*
[799] binêr: *nar*
[800] *eqil*
[801] *kiç*

2 Ho dana bû xêlife.

Em di kêmin, Xwide ťemame!

51. Qewlê șeqeserî[802]

saxê – 1[803; 804]

S. 1 *1 Ji qewlê sheq serî,*
2 Nesîhetêt vî babzerî,
3 Gava mêvan hat û hidirî[805]*,*
4 Cayîze ji pêşve bişikrî.
5 Wekazî ji destî bigrî,
6 Nekû bi ĉe'vekî bik'enî û bi êkî bigrî,
7 Nekî[806] *ĥeft mirî ji malê mirî.*

S. 1 *1 Ew nesîĥetêt vî babzerî,*
2 Gava mêvan hat û hedirî,
3 Cayîze ji pêşve bişikirî.
4 Wek'azî ji destî bigrî,
5 Neku bi ĉavekî bikenî û bi êkî bigirî,
6 Weye wekî ĥeft mirî ji malê mirî.

S. 2 *1 Gava mêvan hat ji der ve,*
2 Cayîze r̂abî ji ber ve,
3 Nekû êkî nexwendî bê bi ser ve.

S. 2 *1 Ser malxweyê male we ferze,*
2 Gava mêvan hat ji der ve,
3 Cayîze r̂abî ji berve,
4 Neku êkî nexwindî bêt bi serve.

S. 3 *1 Nekû li xwe firakî zik,*
2 Û bêye xwerinê bi r̂ik,
3 Xelqê[807] *dora jî çav li nik.*

S. 3 *1 Neku li xwe fira key zik,*
2 Û bê ye xwerinê bi r̂ik[808]*,*
3 Xelqê dora ĉav li nik[809]*.*

S. 4 *1 Nekû li xwe bikî bi xêrî*[810]*,*
2 Çoka li e'rdî r̂ahêlî[811]*,*
3 Cayîze li dor xwe û hevala binêrî.

S. 4 *1 Neku zikî*[812] *li xwe bikeyî bi*
t'êrî, 2 Çoka li e'rdê r̂ahêlî,
3 Cayîze li dor xwe û hevala binêrî.

S. 5 *1 Nekû li e'rdî biqûtî*[813] *ejnûya,*
2 Û, p'arî bideye nav pidûya,
3 Cayîze pavêye pişt sito û r̂ûya.

---

802 Ji qewlên Şêx Fexirê Adîyan
803 https://yezidentum.jimdo.com/qewls/qewl%C3%AA-%C5%9Feqser%C3%AE
804 [2] (rr. 604–608)
805 binêr: *hadêr*
806 *nekî*
807 *xelk*
808 *bi rik* — binêr: *bi lez r̂unê*
809 *nik* — binêr: *binerin*
810 *bikî bi xêrî* — binêr: *xerkê li xwe kê*
811 *r̂ahêlî* — binêr: *direşkî*
812 *zig*
813 *biqûtî* — binêr: *nû destpêbikî*

S. 5 *1 Neku li e'rdê biqûtî ejnowa,*
2 P'arî bideye nav piduwa,
3 Cayîze p'avêjîye pişt sito û řuwa.

S. 6 *1Çî e'cêbeka dijware,*
2 Mirovê xwerinê dixot yî p'iř gale,
3 Xelqê dora jêyî şermezare.
S. 6 *1 Çî e'cêbeka dijware,*
2 Mirovê xwerinê dixwet yî bê p'iř gale,
3 Xelqê dorayî şermezare.

S. 7 *1 Fere li ser mêrê meclisê,*
2 Řojê sê cara li dîwana xwe bipirsê,
3 Gelo k'ê xwarîye û k'î maye birsî.
S. 7 *1 We fere ser mîrê meclisê,*
2 Cayîze řojê sê cara li dîwana xwe bipirsî:
3 Gelo k'ê xwarîye û k'î maye birsî?

S. 8 *1 Mêro xwedanê[814] e'nyatê,*
2 Cayîze řojê sê cara pirs bikî ji civatê,
3 Gelo k'ê xwarîye û k'î maye û k'î nehatê.
S. 8 *1 Mîro te vê e'ynatê,*
2 Cayîze řojê sê cara pirs bikey ji civatê:
3 Gelo k'ê xwarîye, û k'î maye, û k'î nehatê?

S. 9 *1 Ez nebînim mêrê beřanî,*
2 Weke olaqa garanê,
3 Û hermeta bi t'inê biçte k'arwanî.
S. 11 *1 Ez nebînim mîrayê beřanî,*
2 Olaẍa garanî,
3 Hermeta bi t'inê biçite k'arwanî.

S. 10 *1 Ez nebîn im mêrê bi t'inê,*
2 Û maka biket zinê,
3 Û mêrê bin ĥûkmê jinê.
S. 10 *1 Ez nebînim mêrê bi t'inê,*
2 Kalê biket zinê,
3 Û mêrê li bin ĥûkmê jinê.

S. 11 *1 Ez nebînim kalê bi kezî,*
2 Û keçka ban bi ban[815],
3 Û hermeta dang û daman řizî.
S. 20 *1 Melik Fexiredîn got: «Ez nebînim kalê bi kezî,*
2 Keçka ban-ban bezî,
3 Hermeta dang û daman řizî».

S. 12 *1 Ez nebînim kalê biket enoş,*
2 Û sola bi bişkoj,
3 Û hermeta binivêbi řoj.
S. 22 *1 Melik Fexiredîn got: «Ez nebînim kalê biket enoş[816],*
2 Û sola bi bişkoj,
3 Hermeta binivit bi řoj.

S. 13 *1 Ez nebîn im warê ber bi zinar,*

[814] *xudan*
[815] *ban bi ban* — binêr: *gerhak*
[816] binêr; *vexwerin*

2 Û sala du[817] *bihar,*
3 Û kalê bi guhar û pîr jina bi yar.

S. 14 *1 Ez nebînim warê ber bi zinar,*
2 Û sala du behar,
3 Kalê bi guhar, pîrejina bi yar.

S. 14 *1 Ez nebînim ava bi dar p'irik,*
2 Û hermeta bi çînçirik,
3 Û malxweyê malê kepû girik.

S. 13 *1 Ez nebînim ava bi kar p'irik,*
2 Hermeta bi çînçirik,
3 Malxweyê male yî kebûgirik[818].

S. 15 *1 Ez nebînim dewê tirşê lîna,*
2 Û tayê kevne k'ona,
3 Û hermeta bela-bela biçe şîna.

S. 12 *1 Ez nebînim dewê tirş lîna,*
2 Şayêt kevne k'ona,
3 Hermeta bel-bele biçite şîna.

S. 16 *1 Ez nebînim kalê panî pind,*
2 Û dewrêşê rind,
3 Û mêvanê mal li gund.

S. 21 *1 Melik Fexiredîn got: «Ez nebînim kalê panê pind,*
2 Dewrêşê [ne] r̂ind,
3 Mêvanê mal li gund».

S. 17 *1 Dilê min bi sê kesa nasojî,*
2 Mirovê bi hal bit û bê e'yş[819] *bijî,*
3 Mirovê korebê û destê xwe bi xenayê birêjî,
4 Mirovê pîremêrbê li ber kuçkê xwe derheqê a'lemê bêjî.

S. 15 *1 Melik Fexiredîn go: «Dilê min bi sê tişta nasajî,*
2 Mirovê bi ĥal bit, destê xwe bi xenayê birêjî[820]*,*
3 Mirovê pîremêr bit, derguşkê xwe r̂unêt, derheqê a'lemê bêjî».

S. 16 *1 Melik Fexiredîn got: «Ez nebînim wane,*
2 Mêrê biçite dîwana,
3 Li pê neçin sifre û nane.

S. 18 *1 Hey hêstir ji e'silê k'erê,*
2 Darekî binê û êkî sere,
3 Her dê zivirîye ser e'silê berê.

S. 26 *1 Hestiro*[821]*, e'silê te ji k'erî,*
2 Darekî qunê, êkî serî,
3 Her dê zivirte ser e'silê berî.

S. 19 *1 Hêstir di k'erbabin,*
2 Li meydanê r̂anabin,
3 Qelsebab qet çênabin.

S. 27 *1 Hestir di k'erbabin,*
2 Li meydanê r̂anabin,
3 Qelsabab qet çênabin.

---

[817] *dû*
[818] *kebugirik* — binêr: *qels*
[819] *eyîş*
[820] *destê xwe bi xenayê birêjî* — binêr: *zengînî destê xwe dirêjkê*
[821] *hêstir*

S. 20 *1 Heke qelsebab bûn çêye,*
2 R̂ojeke, û duye, û sêye,
3 Her dê zivirne ser e'silê babêye.
S. 28 *1 Heke qelse bab bûn çêye,*
2 R̂ojeke, û duwe, û sêye,
3 Dê her zivirte ser e'silê babêye».

S. 21 *1Xûdan e'sil ez bim gorî,*
2 Û bêe'sil wekî k'erê sito bi morî,
3 Ew bê xwendin dihajone serê jorî.
S. 29 *1 Melik Fexiredîn got: «Xûdan e'silî ez bibim gorî,*
2 Bêe'sil di wene wekî k'erê sito bi morî,
3 Ew bê xwendin dihajone serê jorî.

S. 21 *4 Wil li bê e'silê bê nebî,*
5 Gava di ber xweda dîtin kiras û k'efî[822]*,*
6 Divê ewî jî kurte xulamekê xwe hebî.
S. 23 *1 Wey li bê e'silê, bê nebîy,*
2 Wextê di ber xweda[823] *dibînin kiras û k'evî*[824]*,*
3 Divêt ewî jî kurte x̂ûlamekî xwe hebî.

S. 22 *1 Wil li bê e'silê bê sinyate,*
2 Gava derfetê wî dihate,
3 Xiyale goştê laşê xwe dixwate.
S. 24 *1 Wey li bê e'silê bê sinîyane,*
2 Gava derfetê wî dihate,
3 Ne xeyale goştê gîyanê xwe dip'arate.

S. 23 *1 Heke bê e'sil siwarbû,*
2 Û bi ser sîbera xweda xwarbû,
3 Heke xwedan ocax[825]*, li serî nedin, harbû.*
S. 25 *1 Heke bê e'sil siwarbû,*
2 Bi ser sîbera xweda xwarbû,
3 Heke Xwedan[826] *e'sil serî neden, harbû.*

S. 24 *1 Xwedan e'sil tû r̂ûnê serê jorî,*
2 Heke tû yî bi miskî yî bi enberî,
3 Ew bi xwe dê bang ket û dêrî.
S. 30 *1 Xwedan e'silo, r̂ûnê li alîyê jêrî,*
2 E'cubê ne îne sêrî,
3 Heke tû ĥiskeyî, bi xwe bang didêrî».

S. 25 *1 Deyn meke deravek,*
2 Hevraz meke gavek,
3 Nanek heye îro nede bi gavek.

S. 26 *1 Selefxwer yî bê sewabin,*
2 Nivêjê wan dê dibê duwa bin,
3 Mer beçê[t] wan dê ne direwa bin.

S. 27 *1 Wey li selef xwerêt bê dîn,*
2 Di zikî de heye k'erb û k'în,

---
822 binêr: *k'ofî*
823 *xwedo*
824 binêr: *k'ofî*
825 *ûcax*
826 *xudan*

3 Taliya wan, yan ye ĥar, yan ye dîn.

S. 28 *1 Min gelek li vê dinyayê dîtin tê risik,*
2 Li pê malê xwe bûne disik,
3 Ji xirabiya û vênîya, lê weryan r̂û[827], birû[828] û bisik.

S. 29 *1 Min gelek li vê dinyayê dîtin keda yî,*
2 Xwedê malek dayê bi paşa yî,
3 Talîyê ewjî xirab bûn ji ewlîya yî.

S. 30 *1 Heke du mêra kire hîkayete,*
2 Û ber bûne êk bi şikayete,
3 Dê ji destê wan t'enabe welat û ber welate.

S. 9 *1 Ez nebînim mêrê bi e'nîyat,*
2 Heke maxwo li nik xwe şikîyat,
3 Dê ji destê herduwa xirabit welat.

S. 31 *1 Heke havîne û heke zivistane,*
2 Mêrê biçe dîwane,
3 Cayîze li pê biçin sifr û nane.

S. 17 *1 Heke havîne û heke zivistane,*
2 Mêrê ço dîwana cayîze li pê biçin sifre û nane,
3 Mêrê êzdî bite eşiqê misilmane[829],
4 Ewî xolî sere xwe kir bi herdu destane.

S. 18 *1 Kêrêt qelsa deroken,*
2 Ĉêlekê ber di r̂oken,
3 Ji ew paş şîrî jê ercoken.

S. 19 *1 Kêrêt qelsa ber bi wêne,*
2 Mêra r̂ê lê têne,
3 Bazîya, bazî jê di zêne».

S. 32 *1 Heke tu kesekî bibinî,*
2 Xêrekê vêre bigehînî,
3 Nebêjê tu ji k'î dînî.

S. 33 *1 Heke te xêrek dabî,*
2 Û bi avekê r̂e berdabî,
3 Li nik Xwedê her hinda nabî.

S. 34 *1 Çêkin birano, çêkin,*
2 Pêşbara dipêşîya Xwede vir̂êkin,
3 Bo xwe ciyekî li wê dinê çêkin.

S. 35 *1 Bila hûn yit weyî[830] bin,*
2 Bi xof û ne'met û bi bîh[831] bin,
3 Hûn t'ebay xelqê gehî[832] bin.
4 Da hûn t'ebay xasa bin,
5 Ne hûn t'ebay xamiya[833] bin,
6 Da her û her li xweşiyan bin.

---

[827] *r̂ih*
[828] *birho*
[829] *bisilman*
[830] binêr: *yê pêşî bin*
[831] binêr: *hiş, aqil*
[832] binêr: *gehiştin, fehmkê.*
[833] binêr: *neqenca, nezana*

S. 36 *1 Ji şêxe xir*[834] *bigrin şîreta,*
2 E'deb, û êqîn, û k'erameta,
3 Da li dinê bijîn bi silameta.

S. 37 *1 Ji milka aş,*
2 Ji bacêra simtraş[835]*,*
3 Ne çe dîwana mêrê bero paş.
S. 31 *1 Melik Fexiredîn got: «Ji milka aş,*
2 Û ji sine'ta simtraş,
3 Û li dîwana mêrê ber û paş.

S. 38 *1 Qêrat ne dare,*
2 Kîj ne ware,
3 Belalisk ne behare».
S. 32 *1 Kîj ne ware,*
2 Babelîsk ne behare,
3 Qêrat ne dare».

S. 33 *1 Melik Fexiredîn got: «Ez ne bînim sê tişta:*
2 Olaqa[836] *loq–loq,*
2 Û hermeta tîq–tîqok
3 Mêwan bêjite mêwanê xwe me yêyo,
4 Xwedê xirabket malêt ewana bê bexta, beyîgo, hûn bêjin Amîn herr̂o!»

S. 39 *1 Ez nebînim olaqa loq-loqo,*
2 Û hermeta tîq-tîqo,
3 Û mêvanê bêje mêvanî mayo[837]*.*
4 Xwedê xirabket malêt bê bexta û êwana û beygo[838]*,*
5 Hûn ĥemû bêjin Amîn herr̂o[839] *û herr̂o.*

Em di kêmîn, Xwedê yî t'emame!

şaxê — 2[840]
Ji qewlê şeqîserî, û nisîhat, û şîretê wî babzerî:

S. 1 *1 Gava mêvan hat û da derî,*
2 Gerek mirov r̂abe di ber de bi şikirî ,
3 Gerek mirov wek'azê wî ji desta bigrî,
4 Nego mirov ĉavekî bigrî, yekî bikenê,
5 Ku mirov ĉavekî bigrî yekî bikenê,
6 Weke mala ĥeft mirî ji malê mirî,
7 Malxwê malê ferze.

S. 2 *1 Gava mêvan hat ji der de,*
2 Gerek mirov r̂abe ji ber de,
3 Belkî yekî gundî hat ew jî r̂ûnişt di ber de,
4 Nego çaxê ku mêvan tu r̂ûnê çoka li e'rdê r̂adê,
5 Û tu zik li xwe mezin bikî weke bi xêrî,
6 Nego tu li xwe fereh bikê zik,
7 Weke mirovê ĉav mik,

[834] *xwe*
[835] binêr: *mekîna qusandinê ye helaqa*
[836] *olaẍ*
[837] binêr: *yê min*
[838] *êwana û beygo* — binêr: *fitna û fesadî*
[839] *hero*
[840] http://eziden-celle.de/?page_id=274&preview=true; Ĉavkanî: Ûsivê Keleş

8 Wekî xwerinê bixwin li wan bibe r̂ik,
9 Nebî tu xwerinê bixwe tu bibêjê ez no,
10 Û tu p'ariyê mezin e'cele bikî,
11 Û p'ariyê mezin bidî ber pido,
12 Gerek tu xwerinê deynê navbera xwe herdo.
13 13 Dibêjê çi e'cêbeke dijware,
14 Gelo hun li mêvanê xwe nabin guhdare,
15 Û xwerinê dixwin bê p'erwere[841].
16 Gelo mêvanê dora xwe û civata xwe nabin şermezare,
17 Dîbê heke havîne û heke zivistane,
18 Heçî însanê Xwedê dayê malê dinîyayê, û her̂e koçk, û dîwana,
19 Gerek bide sifre û nane.
20 Melik Fexiredîn gotiye: «Heçî însanê nede sifre û nane,
21 Xweyî neke mêvane».
22 Melik Fexiredîn gotiye: «Ez nebin wane,
23 Weke mala ser mala ne,
24 Mêvanê ser mêhvane,
25 Heçî însanê bi dilê safî — dev ji mirovên xwe û pismamên xwe ber de,
26 Bibe tekiliya mêrê misilmane,
27 R̂oja paşî yê poşman bibe.
28 Weke xwelî li serê xwe bike bi herdu destan,
29 Ferze li mîrê meclisê.
30 Ferze mîrê meclisê r̂ojê sê caran li malxwê wê malê bipirsê,
31 K'î xwariye, k'î nexwariye,
32 K'î çûye, k'î hatiye,
33 K'î maye, k'î birçîye,
34 Ferze li mîrê hikyatê.
35 Hey mîro mîrê hikyatê,
36 Gerek li te nebe hikyatê,
37 Gerek r̂ojê sê caran malxwê male
38 Bipirsê ji civatê,
39 K'î xwariya, k'î nexwariye,
40 K'î çûye, 'kî maye,
41 K'î birçî, ye k'î nehatê».
42 Melik Fexiredîn dibêje:
43 «Xwedê mal dabû wî gedayî,
44 Ew bi malê xwe k'ubar bû, go ezim p'adşayî,
45 Ew bê nîjade ji e'wil dayî,
46 Xwedê mal dabû pêr̂eşik,
47 Însanê nebaş jê nehesidin,
48 Ew wî lidûv malê xwe kire şûşek'arî û dizik,
49 Guh medine wî însanê, di xerabiyê, de ewirandî,
50 R̂uĥ û simbêl, gilî, û guşik».
51 Melik Fexiredîn gotiye:
52 «Dilê min bi sê kesan na şewite,
53 Yî bi ĥale bi k'ar bijî,
54 Yî pîre, yî kore, yî ker̂e,
55 T'im li ber dîwara di r̂ûnî û dibêjî.
56 Hey însanê bê e'silî bê nivî.
57 Wextê tu tazî bûyî.
58 Însanê bi e'sil guh da te.
59 Te li xwe kir kiras û derpî.
60 Te însanê bi e'sil kire xulam. û bi xwer̂e dibî,
61 Hey bê e'silê bê binyat.
62 Bê e'silê, bê zinyat,

841 *perwar*

63 Guh nedin wan,
64 Wan ît'ibar nebin,
65 Wextê ferzenge bê e'sile, dihat ji destê wan xirab, û deşt, û welat.
66 Bê e'sil gavê siwar dibin,
67 Avê t'êr dibin û li xwedê nanêrin,
68 Li siya serê xwe xwar dibin,
69 Ku mirov li wan nexê har dibin,
70 Cêlê qelsa serokin,
71 T'êr dixwin, tên dibêjin, em jî serokin.
72 Cêlekî jê ber bi r̂okin,
73 Hêja jere bi cokin,
74 Cêlê qelsa ber bi wêna,
75 Bazît, û bazîtê ne,
76 Mêra r̂û û simbêlê têne.
77 Însanê baş be li wî însanî ît'ibar be,
78 Li însanê nebaş ît'ibar nebin,
79 Yê dibêjin ta'take dewrêşiyê helake,
80 Mal t'aqeta însan nake,
81 Her kes nikarê xwe têke kirasê dewrêşiyê.
82 Gerek ku însan xwe kire kirasê dewrêşiyê,
83 Însan t'im ya r̂ast bêje,
84 Mal ji Xwedê dibêjê min kire qewat ji însanr̂a, û jiyana xwe,
85 Wê li dinîyayê jî derbaske, û axiretê jî ji xwer̂a pê bikire,
86 Mal t'aqeta însan nake.
87 Selefxware selefna,
88 Nimêje şike bi r̂ewane,
89 Însanê xayîn bê guh nedinê,
90 Însanê merd be yê jîr be hêviya jê nake hêviya wî ji Xwedê, ji wî ye,
91 R̂ast bajo gavek, r̂ast be,
92 Bi fikir delavek, ĥeta li pişta te hebe nanek,
93 R̂astiya Xwedê yê li deriye bavek».
94 Melik Fexiredîn dibêje:
95 «Nebînim însanê devê tirş di mala xwe de hilîne,
96 Zahf kevne kun dimîne,
97 Kebaniya malê yê paşî di ber de her̂e bikê sine».
98 Melik Fexiredîn gotiye: «Ez nebînim ava dar pirist,
99 Malxwê malê kep û kirist,
100 Kebaniya malê cir cirist».
101 Melik Fexiredîn gotiye: «Ez nebînim dewrêşê neyî r̂ind,
102 Weke mêvanê mal li gund,
103 Hermeta malxwê malê poz bilind,
104 Hermeta malê panî pind».
105 Melik Fexiredîn gotiye: «Ez nebînim mîrê beranî,
106 Gedeyê dîwanî,
107 Bi zilamanr̂a her̂e karwanî».
108 Melik Fexiredîn gotiye: «Ez nebînim mîrê bi t'enê,
109 Weke berxê ber bizinê,
110 Weke mişkê herezinê.
111 Mêrê xwe t'êke bin e'mirê jinê,
112 Tu cara r̂ûspî nabe li hewata dinê».
113 Melik Fexiredîn gotiye: «Ez nebînim mîrê bi e'nyat,
114 Li gundiya, li cînara, li maliya, li pismama dikê şikyat.
115 Ji destê wî xerab dibe cih, deşt, û welat».

S. 3 *1 Melik Fexiredîn gotiye: «Ez nebînim kalê xeber noş,*
2 Weke sola bi bişkoş,
3 Hermeta r̂azê bi r̂oj,
4 Dinîya li serê wê hermetê dibê doj».

5 Melik Fexiredîn gotiye: «Ez nebînim kalê bi kezî,
6 Hermeta da û rizî,
7 Keĉka ban bizî».
8 Ew ji destê Xwedê û melik Fexiredîn,
9 Ew in dikine hawar û gazî.
10 Melik Fexiredîn gotiye: «Ez nebînim warê ber zinar,
11 Pîra di paşiya e'mirê xwe de bi dost û yar.
12 Weke kalê guh bi guhar,
13 Sala kêm buhar».
14 Ew ji destê Xwedê û melik Fexiredîn dikin gazî û hawar.
15 Melik Fexiredîn dibêjê: «Şûr û hesp, û jinin,
16 T'ayîfekî[842] *dijminin,*
17 T'u caran li wan ne êminim.
18 Şûr kalan dare,
19 Hesp bê îtibare,
20 Jin ji p'arsûwan de xware.
21 T'ayîfekî dijminin, t'u caran li wan ne êminim».
22 Melik Fexiredîn gotiye:
23 «Xweyî e'silin ez bi gorî,
24 Bê e'sil weke kerê stû bi morî,
25 Bê gotin diçine serê jorî,
26 Xweyî e'sile li jêrî,
27 Tu mayî nebe li şêrî,
28 Heke tuyî miskî,
29 Dayîme tê li xofa Xwedayê xwe binêrî».

52. Qewlê dayik û baba[843]

S. 1 *1 Mend ji şex Fexir pirsîye:*
2 «Tu bi heqî key Îlahiye,
3 Erk'ana[844] *mêrê êzdî çîye?»*

S. 2 *1 Fexir wê bandike*[845] *sir̂e,*
2 Ji k'eşkûla[846] *xwe tîne der dir̂e,*
3 Ji Mendê xwer̂a dihûne û vediçir̂e:

S. 3 *1 «Firwarek hat ji e'zmana,*
2 R̂ê û r̂isim, û ĥed û sed bo me danane,
3 Êk ji wan wesîyeta dayik û babane.

S. 4 *1 Firwar hatîye ji ba Melikê Celîl,*
2 Li ĥemû wexta li ĥemû bedîl,
3 Ji berî Îsa û Mûsa û Birahîm Xelîl.

S. 5 *1 Firwar hat ji ba Êzîdê Sore,*
2 Bi e'mirê wî lêda more,
3 Li e'mirê wî bi weste û lê nebore[847]*.*

S. 6 *1 Hizra xwe bike li vê dine,*
2 Bi e'mirê P'adşayî bi t'inê,
3 Ewî dana bab, ewî dana dê.

---

[842] *taîfe*
[843] Ji qewlên Şêx Fexirê Adîyan http://www.ezidinasi.com/la/?page_id=88
[844] *irkan*
[845] *badiket*
[846] *keşkul*
[847] *ne bore*

S. 7 *1 Ez dibêjme we, hûn nekin ji bîr,*
2 Ez dibêjme we xelqê e'rifî, zana, yî jîr,
3 Hûn çu cara bêy dayik û baba nekin t'ekbîr.

S. 8 *1 Li ser teye danaye heqe,*
2 Li gel dayik û baba neken axavtina[848] r̂eqe,
3 Da ser û ziman li ser we nebin şeqe.

S. 9 *1 Kesanê dilê wan hişte,*
2 Ewî dilê t'erîqeta xwe ji xwe hişte,
3 Li axiretêyî bê p'ale yî bê pişte.

S. 10 *1 Heke tu li wan bikey silave,*
2 Û zîyaretî bî li dest û ĉave,
3 Li ĥemû suba, li ĥemû gava.

S. 11 *1 Yî şikestîye destê ser r̂abî*
2 Li dinê û axiretê tena nabî,
3 Dê di agirê dojêde ter̂abî.

S. 12 *1 Ew pisekî sefîl yî r̂û r̂eşe,*
2 Ew gayekî şaş yî beşe,
3 Mêrê bê dayik û baba gava xwe p'avêt û bi meşe.

S. 13 *1 Neh meha tu Xwedan kirî,*
2 Ji av û agir tu dûr kirî,
3 Xewêt şeva li xwe ĥeram kirî.

S. 14 *1 Bab li e'rda hostaye,*
2 Mal bi wîye r̂awestaye,
3 Ta'eta wî, ta'eta Xwedaye[849].

S. 15 *1 Heke tu çil çilî bi r̂ojî bî,*
2 Heke tu çilêt dî bi micade û ibadet[850] li pê bî,
3 Fayde naket, tu ne li ta'eta dê û babe bî.

S. 16 *1 Heke tu dilê dayê şayî nekey,*
2 Û dilê babê tena nekey,
3 Fayde naket, heke tu sed salî ibadet bikey.

S. 17 *1 Heke dayik û bab ji te nebine r̂azî,*
2 Tu çend bikeye hawar û gazî,
3 Tu çu cara miraz nabî.

S. 18 *1 Nebêje tû dayîkeke pîrî,*
2 Û bê hizreke, bê bîrî,
3 Heke bi wê dayîkê nebit, tu naçiye dîwana mîrî.

S. 19 *1 Nebêje pîremêrekî kale,*
2 Û zergûnekî bê ĥale,
3 Heke bi wî babî nebe, tu naçiye dîwana Xwedê Te'ale.

S. 20 *1 Ew gava nesax̂ dibin,*
2 Ew bê desit û p'ê dibin,

[848] *axaftin*
[849] *Xuda*
[850] *ebadet*

3 Cayize hingî di xizmetda bin.

S. 21 *1 Bi destî bigire bigêȓe,*
2 Bi Lalişêve bihinêȓe,
3 Ȓehmekê vêȓa bi bêre.

S. 22 *1 Vêȓa bide xêre,*
2 Û dua'yekê bike ji melekê Cebêre,
3 Da tu şermezar nabî li gel melikan û mêre».

53. Qewlê Bedr û Mend[851]

S. 1 *1 Mend dibêjitê: «Silaved me bidin ji ĥerfe,*
2 Bînaye dilê mino ji herdu t'erfe,
3 Xebîr be ĥemû serfe.

S. 2 *1 Hey xebîr û xebere,*
2 Hey şîroyî mehdere,
3 Melik Fexiredîn îmameyî babzere.

S. 3 *1 Melik Fexiredîn îmameyî zerebabe.*
2 Bînaye dilê mino, herdu ĉave,
3 Melik Fexiredîn fitilê digeȓit ser xasan û xafe».

S. 4 *1 Mend dibêjitê: «Bedro, her ji Xwedîyê xwe bitirsî,*
2 Em hatîna me'nîya ji şêx bipirsin,
3 Yî di dilade heye e'rş û k'ursîy.

S. 5 *1 Vê bû t'acir ji e'sila,*
2 Xebîrbe me'nîyan û fesle,
3 Em hatîna ji şêx bipirsin mesela».

S. 6 *1 Mend dibêjitê: «Bedro, bi wî kem yekî Ekbere,*
2 Cizwatek ji ilmê melik Fexiredîn t'inêyî fere,
3 Dabû çend aşiqe ȓûyê vê dine babzere».

S. 7 *1 Mend dibêjitê: «Bedro, bi wî kem nabit finî,*
2 Cizwatek ji ilmî melik Fexiredîn bi t'inê,
3 Dabû çend aşiqe ȓûyê vê dine».

S. 8 *1 Mend dibêjitê: «Bedro, ji binîyat tuyî şêrî,*
2 Bi ȓîyade tu dêçî, tu wê diçêrî,
3 Min nezanî tuyî dibînî t'ebayî dêrî.

S. 9 *1 Her yê yî dîtiya ȓê nasîya,*
2 Bê Xetakî, bê qurtasîye,
3 Ser ȓeşekî bê xwasîye.

S. 10 *1 Xilmet bike sed sal û zêde,*
2 Tu ȓûnê ji guhdare,
3 Tu ne şêxî ji hevale,
4 Kesek li gel baxoyê xwe ne kirye qale».

S. 11 *1 Mend dibêjitê: «Bedro, hêj tu dik'amilî,*
2 Dest ji êl û mal bihêlî,

[851] https://www.youtube.com/watch?v=xBxDnQI0TjA Belavkirin: Omar Adani

3 Da bi şêxȓe biwesilî».

S. 12 *1 Mend dibêjitê: «Bedro, hey p'îro, pisê p'îre,*
2 Hey yê e'rifo nav[852] *wan jîre,*
3 Kesekî ne bezandî bore mîre».

S. 13 *1 Çi ĉirayîkî ber k'ûre,*
2 Nab qewlê Xwedê, nav xedîsî ȓesûle[853]*,*
3 Ya Ȓebî, me ne nivîsî ji çu cerik û k'ûre!

S. 14 *1 Ya Ȓebî, tu me nenivîsî*[854] *ji ĉêr belaşe,*
2 Kesek pirsyar ne dikirîya ji pisê p'adşe,
3 K'a k'î ȓê diçite aşe?»

S. 15 *1 Mend dibêjitê: «Bedro, kesek bêt ser teve,*
2 Çî dibêj tê ber xweve[855]*,*
3 Netirse bêje qutb zemin eve».

S. 16 *1 Mend dibêjitê: «Bedro, heke tu nezanî, nezaniya ji xwe derke*
2 Çî şêxî go, xeberke,
3 Hincîyê şêx go serî li berke».

S. 17 *1 Mend dibêjitê: «Bedro, hey ne li dîwane şêx Fexirê Adîya,*
2 Eve bû siȓa[856] *me sinîya*[857]*,*
3 Ew xebîre e'rd û e'zman û zevîya».

S. 18 *1 Bedir dibêjitê: «Mendo, bes ĉêre bike belaşe,*
2 Hege t'acir hatin, vikir derê qumaşe,
3 E't'ar dê xwe dina paşe».

S. 19 *1 Mend dibêjitê: «Bedro, bes bike qal û qîle,*
2 Ez çi bikem tu ȓuniştîya ser cîyê delîle,
3 Paşî şêx Fexirê Adîya ez û tu nayîn bi derzîyekî bi du pule»,

S. 20 *1 Mend dibêjitê: «Bedro, bes dilê min biĉêre, bike ȓahete,*
2 Heger min zanîbe şêx atqate,
3 Dê min bi şêx kirba mih cîzate».

S. 21 *1 Mend dibêjitê: «Bedro, ez bê vîrek bi dil ji wande,*
2 Wekî te ev cewab ji miȓa şande,
3 Te şermîya min pê direvande».

S. 22 *1 Bedir dibêjitê: «Mendo, ez û tu axirzemînin,*
2 Em çu me'nîya ji êk naĥebînin,
3 Ez hatîme dest li ber xunkêr hilînim».

S. 23 *1 Bedir dibêjitê: «Mendo, manîyan*[858] *bi ȓida,*
2 Ȓabe ji miȓa xeberde,
3 P'adşayê min çî nicar kirbû e'zman û e'rde?

S. 24 *1 Her tu dibêjî ji diȓa zere,*

---
852 *naf*
853 *Risul*
854 *nivisî*
855 *xove*
856 *suȓ*
857 *sunîya*
858 *me'nî*

2 Ew dir̂a ne ji axe, ne ji bere,
3 Ji male melikê ejdere!
4 Ji k'u bû ji k'u tê, te dere?

S. 25 *1 Dir̂e, û beĥre, û [h]ewe,*
2 Dir̂e, û bihuşt, û kirewe,
3 P'adşayê min çêkirbû ewe.

S. 26 *1 Her tu dibêjî bihuştyî qewîye,*
2 Qasî e'rd, û e'zman, û zevîye,
3 Tu bêje min k'a t'ixûbê wê çîye?

S. 27 *1 Her tu dibêjî cinet terz li misteqîme,*
2 Qasî e'rd û e'zman, û zevîye,
3 Tu bêje min k'a t'ixûbê wê çîye?

S. 28 *1 Melik al-Arz û Melik il-Semawat*[859]*,*
2 Ehlê bihuştê heq qinyat[860]*,*
3 Yê doj çî siniyat[861]*».*

S. 29 *1 Mend dibêjitê: «Bedro, here ku xwe dukujî,*
2 Tu bi xwe, xwe disojî.

S. 30 *1 K'ursîy ya e'rd û e'zmane,*
2 R̂abe ji mer̂a bide beyane,
3 K'a ew li Xwedêne, yan Xwedê li wane?»

S. 31 *1 «Tu r̂une ez têm li pêde,*
2 Tu r̂une li malêde,
3 Ew k'î bû, li k'ê da?»

S. 32 *1 «Dibêjime te ciwan*[862] *ji qatê,*
2 R̂abe ji mir̂a bike hikyatê[863]*,*
3 K'a p'adşayê min çî çêkir p'irê Selatê?»

S. 33 *1 «Dibêjime te ew xebere,*
2 Ew p'ir ne ji axe, ne ji bere ,
3 Ji male melikê ejde[r̂e]».

S. 34 *1 Mend dibêjitê: «Bedro dibêjime te cewabe sihîh,*
2 Bi wî berî kem li Mekkeyê,
3 Derece e'zîz melik Fexiredîn kes nagehê».

S. 35 *1 Mend dibêjitê: «Bedro min çend nebîy dîtine,*
2 Çend mesel min pirsîne,
3 Çend mehec bi navin,
4 E'lî û E'sman dizavin,
5 E'mir û E'babekir bê şiv westabin».

S. 36 *1 Bedir dibêjitê: «Mendo me'nîyîk ji te dixweste,*
2 Te kir wekî heste,
3 Tu beĥrî, ez beste».

---

[859] *al-Simawat*
[860] *kinîat*
[861] *sinîat*
[862] *cewan*
[863] *heqîyatê*

S. 37 *1 Mend dibêjitê: «Bedro gi we*[864] *bide ber xweve,*
2 Te sêvek bi şêxê xwede[865]*.*

S. 38 *1 Ana û ant sar silî,*
2 Ya ĥekîmê mêrano,
3 Ya t'ebîbê dilano,
4 Bila tiştek çê nebî,
5 Nav beyne min û te bî».

54. Qewlê şêx û Aqûbê Mûsa[866; 867; 868]

S. 1 *1 Çendî r̂oje û çendî şeve,*
2 Ez fikirîme ber xweve,
3 Masîyek li wê beĥrê, dir̂ek li deve,
4 Ew masî, ewî beĥrê, ewê dir̂ê, dikêşe ber xweve.

S. 1 *1 Çendî r̂oje û çendî şeve,*
2 Ez fikirîme ber xweve,
3 Min masiyek dî beĥrêde, dît dir̂ek di deve,
4 Ew beĥre wî masî û wê durê dikêşe dev xweve.

S. 1 *1 Şêx go: «Aqûbê mino, çendî r̂oje, çendî şeve,*
2 Min e'cêbek dîtiye ewe,
3 Masîkî beĥrêdaye, dir̂eke deve,
4 Ewî masî, ew beĥr, ew dir̂, dikşand xweve».

S. 2 *1 Aqûb go: «Eyî şêxê mino ji sir̂ê*[869]*!*
2 Ne ji wî masî, ne ji wê beĥrê, ne ji wê dir̂ê,
3 Te bi çî mewîj dît bane li ser ber̂ê?»

S. 2 *1 Aqûb dibêje: «Şêxê minî ji sir̂e,*
2 Heger ne ji ber wê beĥrê,
3 Ne ji wî masî, ne ji wê dir̂ê,
4 Dê çawa min û te mêwîj dî ban li ser wê ber̂ê?»

S. 2 *1 Aqûb go: «Seyîdayê mino, tu xwedanê sir̂ê,*
2 Qe[t] ne ji wî masiyê be, ne ji wê beĥrê be, ne ji wê dir̂ê,
3 Me ça dîtibe k'işmiş ser ber̂ê?»

S. 3 *1 Şêx go: «Aqûbo, divê mêrî mêr be,*
2 Şebhatî şêr be,
3 Li çêra xwe yî p'aye sêr be».

S. 3 *1 Şêx dibêje: «Aqûb min, divê mêr yî mîr bî,*
2 Wekî şêrê nêr bî,
3 Bi jîriya xwe himberî şêx bî».

S. 3 *1 Şêx go: «Aqûbo, divê mêrê mêr be,*
2 Û şebhatê[870] *şêrê nêr be,*
3 Li çêra xweyî p'aye zêr be».

S. 4 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, heke mêr neyî mêrdare,*
2 Li ilmê[871] *xwe ney siware,*
3 R̂oja axretê şêxê wî ji destayî bêzare».

---

[864] gue
[865] *xode*
[866] [2] (rr. 512–527)
[867] http://www.lalish.de/modules.php?name=News&file=article&sid=58
[868] http://www.ezdixandi.com/forum/38-274-1
[869] *sur̂*
[870] *şe'bet*
[871] *e'lim*

S. 4 *1 Aqûb dibêje: «Şêxê mino, mêr ney mêrdare be,*
2 Bi ilmê xwe ney siwar be,
3 Li axretê şêxê wî jê bê zar be».

S. 4 *1 Aqûb go: «Seyîdayê, wekî mêr ne mêrdar be,*
2 Û ilmê[872] xwe ne siwar[873] be,
3 Ȓoja axiretê, şêxê wî desta da bê zar be».

S. 5 *1 Şêx dibêje: «Aqûbo, peza stewr nedoş,*
2 Ȓastiya dilan bi p'ûl nefroş,
3 Nebe muĥbê xelqê».

S. 5 *1 Şêx go: «Aqûbê mino, peza stewrî medoş,*
2 Ȓastiya p'ûla[874] mefroş,
3 Mebe mişteriyê meriyê îman koş».

S. 5 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, heke mêr neyî mêrdare,*
2 Li ilmê xwe ney siware,
3 Ȓoja axretê şêxê wî ji destayî bê zare».

S. 6 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, zêra mehavêje zikaka,*
2 Ji êk vede xafîyan û çaka,
3 Înşala[875], weled tê li e'silê maka».

S. 6 *1 Aqûb dibêjit: «Şêxê mino, zêra navêje zikakan,*
2 Ji êk veke xaman û p'akan,
3 Zarok nayên li e'silê makan».

S. 6 *1 Aqûb go: «Seyîdayê mino, zêra nevêje nav zikaka,*
2 Jev veke xav û çaka,
3 Ewled naçin e'silê maka».

S. 7 *1 Şêx go: «Aqûbê mino, nekî dînî,*
2 Toximê xwe hişke beyaniya mereşînî,
3 Tê ȓoja axiretê stirîya[876] jê hilînî».

S. 7 *1 Kesêkî, kesak divî,*
2 Nabe lê şik bik'evî,
3 Tov nayê li qîmeta zevî.

S. 7 *1 Kesê kesan xweş divî,*
2 Kêr nayê lê bi şik k'evî,
3 Tov nayê li qameta zevî.

S. 8 *1 Şêx go: «Aqûbo, ev zeviya ser sed dirêj,*
2 Bi t'oze, biqirêj,
3 Tê heye siȓet û teĥiyat û nivêj».

S. 8 *1 «Ev zeviya ser sedêye dirêj,*
2 Ye p'aqije, ye bê t'oze ye bê qirêj,
3 Tê heye siȓet û teĥiyat û nivêj» **.(S. 10)**

S. 10 *1 Aqûb go: «Seyîdayê mino, zeviya serseda dirêj,*
2 Bê t'oze, bê xubare, bê niqêş,
3 Serî heye, ferz û teĥiyat û nimêj».

S. 9 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, ew zeviya zêde,*
2 Sê gêsna lêde,
3 Ew paş tovê xwe pêde».

---

[872] *ulm*
[873] *siyar*
[874] *pola*
[875] *Înşela*
[876] *strî*

S. 9 *1 «Ew zeviya zêde,*
2 Tu sê gêsna lêde,
3 Ji wê paş tovê xwe pavêje têde,
4 Ne ku tu bi dînî, tovê xwe li hişke beyaran biȓeşînî».

S. 9 *1 Şêx go: «Aqûbê mino, zeviya ji zeviyane zêde,*
2 Ĥeft gîsna lêde,
3 Hew paş t'oximê xwe pêde».

S. 10 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, ne ko tu bikî dînî,*
2 Tovê xwe li hişke beyarekî biȓeşînî.
3 Ȓoja axretê, tu wê stirya jê hilînî».

S. 11 *1 Şêx go: «Aqûbo, biçîne weke tu dizanî,*
2 Pavêj birca qanî,
3 Xwedan t'aqet nine ji dexil û danî».

S. 10 *1 «Da li axretê stirya jê hilînî,*
2 Biçîne weke tu dizanî,
3 Pavêj tovekî p'ir deqanî (bê çeqanî),
4 Da xwedan[877] xenê be bi deixl û danî».

S. 12 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, ev zeviye ji dewlete,*
2 Xwedê dexil û danekî we didete,
3 Gelek xelq heye hesûdî û ȓê dibete».

S. 11 *1 «Ev zeviye dewlete,*
2 Xwedê dexilekî zaf wê bide te,
3 Gelek xelq bi hesûdî wê binêrin te».

S. 8 *1 Aqûb go: «Seyîdayê min, zeviya dewlete,*
2 T'ijî naz û ne'mete,
3 Xweyî lê t'êr bîye muĥbete».

S. 13 *1 Şêx go: «Dilê min kelat ber kelate,*
2 Agirekî we ji derhate,
3 Ji ber sojî deşt, û çîya, û banî, û welate».

S. 11 *1 Şêx go: «Aqûbê mino, dilê min kelate,*
2 Agirek têda hildihate,
3 Dişewitî welat û ber welate».

S. 14 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, dilê min kelat nijî,*
2 Agirekî wê da gurmijî,
3 Deşt û çîya û banî û welat ji ber sojî».

S. 12 *1 Aqûb go: «Seyîdayê mino, dilê min kela nijî,*
2 Agirek têda digurmijî,
3 Dişewitî welat û ber welatê din jî».

S. 15 *1 Şêx go: «Aqûbo, jêk dûrin serkanî û hişkelî,*
2 Ĥeta hişkelî av pê tê,
3 Serkanî digete ber mewlê».

S. 12 *1 Şêx dibêje: «Aqûbo, jêk dûrin serekanî û hişkero,*
2 Ĥeta hişkero av pêde tê,
3 Serekanî dighêje ber mewlê».

S. 14 *1 Aqûb go: «Seyîdayê mino, jev dûrin hişkelî û serkanî,*
2 Ĥeta hişkeliya av jê bê,
3 Serekanîyê here ber cewla Şîxadî[878], ber cewlê».

---

[877] *xudan*
[878] *Şêxadî*

S. 16 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, ew serkanîya sar û germe,*
2 Ew kanîya binîyat û ber me,
3 Bi xwe gerim be, lê nabe dermane».

S. 13 *1 Aqûb dibêjit: «Şêxê mino, sir̂ ye sara, an germe,*
2 Ew kanî çî binyat ji ber me,
3 Xwe kirye lê nayê çû deman».

S. 13 *1 Şêx go: «Aqûbê mino, sere sar û germin,*
2 Sere kanîya binî anî ber me,
3 Xwe kiriye tu lê nabe derman».

S. 17 *1 Şêx go: «Aqûbo, weke ji piştê babê kal bî,*
2 Û berê dayê t'ifal[879] *bî*
3 K'engê bi vê me'rîfetê xîyal bî?»

S. 16 *1 Şêx dibêje: «Aqûbo, wextê ji pişta bavê pîr bûy,*
2 Li ber dayê bi şîr bûy,
3 Ji hingî û virve ji wê me'rîfetê bê xeber bûy».

S. 15 *1 Şêx go: «Aqûbo, wekî ji pişta bavê kal bî,*
2 Û berê dayê t'ifal bî,
3 K'engê vê me'rîfetê xiyal bî?»

S. 16 *1 Aqûb go: «Seyîdayê mino, wekî pişta bavê xuliqîm,*
2 Berê dayê t'ifiqîm,
3 Hingê ez me'rîfetê giliya şifiqîm[880]*».*

S. 20 *1 Aqûb go: «Seyîdayê mino, ez pişta bavê kal bûm,*
2 Berê dayê t'ifal bûm,
3 Hingê ez me'rîfetê xiyal bûm».

S. 18 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, wextê ji pişta babê pîr bûm,*
2 Û berê dayê şîr bûm,
3 Hingî bi vê me'rîfetê ezî xebîr bûm».

S. 17 *1 Aqûb dibêje: «Şêxê mino, wextê ji pişta bavê kal bûme,*
2 li ber dayê t'ifal bûme,
3 Ji hingî û virve ji wê me'rîfetê bê xeyal bûme».

S. 19 *1 Şêx go: «Aqûbo, wekî ji pişta babê hurîya,*
2 Û berê dayê r̂evîya,
3 K'ehgê bivê me'rîfetê ĥisîya?»

S. 14 *1 Şêx dibêje: «Aqûbo, wexte tu ji pişta bavê huriyayî,*
2 Û li ber dayê meşyayî,
3 Ji k'engî ve bi vê mérîfeftê hisyayî».

S. 17 *1 Şêx go: «Aqûbo, wekî ji pişta bavê r̂uĥyayî,*
2 Û berê dayê r̂eviyayî,
3 K'engê vê me'rîfetê ĥesyayî?»

S. 18 *1 Aqûb go: «Seyîdayê mino, ez pişta bavê hewyam,*
2 Berê dayê r̂evyam,
3 Hingê ez me'rîfetê giliya ĥesyam?»

S. 20 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, wextê ji pişta babê dibûme,*
2 Û berê dayê pêda diçûme,
3 Hingî bi vê me'rîfetê ezî hisî bûme».

S. 15 *1 Aqûb dibêjit: «Şêxê mino, wextê ji pişta bavê bûme,*
2 Li ber dayê çûme,

[879] *tefal*
[880] *siviq*

3 Jî hingî û virve ji wê me'rîfetê bi xeber bûme».

S. 19 *1 Şêx go: «Aqûbê mino: ez pişta bavê pîr bûm,*
2 Berê dayê şîr bûm,
3 Hingê ez me'rîfetê giliya xebîr bûm».

S. 21 *1 Şêx go: «Aqûbo, wekî qalbê Adem p'êẍember dixuliqand,*
2 R̂uĥ qendîlê danî, deliqand,
3 Bêje min, k'î bû, k'î vêra disediqand?»

S. 22 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, weke qalbê Adem p'êẍember diafirand,*
2 R̂ûh ji qendîlê anî, pêra dihêwirand,
3 Ez dizanim k'î li wêder bû, k'ê wêra didebirand!»

S. 19 *1 Aqûb dibêje: «Şêxê mino, wextê qalbê Adem p'êẍember sewirand,*
2 R̂ûh ji qendîlê îna û tê mu'eleqand,
3 Melik Fexredîn li wê bo vêre sediqand».

S. 23 *1 Şêx go: «Aqûbo, wekî qalbê Adem p'êẍember çêkir,*
2 Bi serî, û dest, û p'ê kir,
3 Bêje min: K'î lê bû, k'ê k'asa qudretê lê kir?»

S. 20 *1 Şêx dibêje: «Aqûbo, wextê qalbê Adem p'êẍember çêkir,*
2 Bi ser û dest û p'ê kir,
3 Ew k'î bû k'asa qudretê lê kir?»

S. 21 *1 Şêx go: «Aqûbê mino, şuxula Xwedê weku çêkir,*
2 R̂uĥ nava ser û dest û p'ê kir,
3 Ew k'îjan mêr bû, k'asa qudretê lê kir?»

S. 22 *1 Aqûb go: «Seyîdayê mino, ew şuxula Xwedê weku anî,*
2 R̂uĥ nava ser û dest û p'ê danî,
3 Ew e'zîz melik [881]Fexiredîn bû, k'as pê anî».

S. 24 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, wekî qalbê Adem p'êẍember bijinî,*
2 Ser û qalb dinijinî,
3 R̂uĥ ji qendîlê anî, pênigijî,
4 Ez dizanim, k'î li wêder bû, k'ê digo il-ĥemdilla, t'êr bijî!»

S. 18 *1 Şêx dibêje: «Aqûbo, wextê qalbê Adem p'êẍember nijinî,*
2 R̂uĥ berdayê, pê nigijî,
3 K'î bû got şukir ji Xwedê, û t'êr bijî!»

S. 23 *1 Aqûb go: «Seyîdayê mino, ew şuxula Xwedê wekî nijinî,*
2 Ser û qalb, dest û p'ê dinijinî,
3 Ew e'zîz melik Fexiredîn bû go: «Hilu bijî!»

S. 25 *1 «Wekî qalbê Adem p'êẍember dibûye,*
2 Ser û dest pêda dibûye,
3 Dersed pêda diçûye».

S. 21 *1 Aqûb dibêje: «Şêxê mino, wextê qalbê Adem p'êẍember bûye,*
2 Çêkir û t'emam bûye,
3 Bi firwara silt'an Êzî pêya çûye».

S. 26 *1 Şêx go: «Aqûbo, emê xeder bidin ji Adem û pêşve,*
2 Wekî av hebû, nediço co û êşve[882],
3 Ewan çî dixwar sal û meha û cêşve?»

S. 22 *1 Şêx dibêje: «Aqûbo, da em xeber bideyin ji Adem û palve,*
2 Av hebû ne dihate bicohyan aşve,
3 Ewan çî dixwar mehan û sal ve?»

[881] *Melek*
[882] binêr: *aş(ve)*

S. 43 *1 Şêx go: «Aqûbê mino, em xeberdin Adem pêşva,*
2 Aş hebû, av nediçû cewa êşva,
3 Xwerin û vexwerina wan cimlet û cêşva».

S. 27 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, yê wela,*
2 Ewil yêt ne bê mal, yê wellah,
3 Ew ne dibê mam wela,
4 Xwerina wan, vexwerine wan şikir il-ĥemdilla».

S. 23 *1 Aqûb dibêje: «Şêxê mino, wela,*
2 Ewin milyak'etên wî mutewela,
3 Xwerina wan şukrîn bû il-ĥemdilla.

S. 24 *1 Ew bûn melekên sekinîne,*
2 Ji nûra Îlahîne,
3 Xwerina wan il-ĥemdilla û şukrîne.

S. 25 *1 Ew bûn melekên wî yên Cebêre,*
2 Xwenduna wan ji dêre,
3 Ewan tiştek ne dixwar, ji r̂eĥmata Xwedê dibûn t'êre».

S. 27 *1 Aqûb dibêjit: «Şêxê mino, ezim Aqûbê Mûsa,*
2 Hey fexro yî fêrisa,
3 Tu r̂ûnê li meclisa,
4 Yê wekî Aqûbê Mûsa,
5 Şêx Fexrê Adîyan jê bike pirsa».

S. 46 *1 Aqûb go: «Seyîdayê mino, ezim Aqûbê Mûsa,*
2 Fexiran û fêrisa,
3 Yê bîna şêx wê r̂ûnên meclisa,
4 Yê bîna Aqûb wê r̂ûnên û jê bikin pirsan û pirsa».

S. 28 *1 Şêx go: «Aqûbo, xeber bidin ji Adem û balve,*
2 Wekî av hebû, ne diçu kinarve,
3 Ewan çî dixwar, cêş û meha û salve?»

S. 29 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, ewan nebîyêt Cebêre,*
2 Xwandina wan ji dêra,
3 Ewan ne dixwar, ji r̂eĥma Xwedê dibin t'êre».

S. 44 *1 Aqûb go: «Seyîdayê mino, nebîne, nebîyê Cebêrin,*
2 Xwendina wane ji dêrin,
3 Xwerina wan, il-ĥemdilla[883] *şikir û ji r̂eĥma Xwedê t'êrin».*

S. 30 *1 «Ewan nebîyêt Mislîne,*
2 Ji nûra Ilahîne,
3 Xwerina wan, vexwerine wan, il-ĥemdillla û şikrîne».

S. 31 *1 Şêx go: «Aqûbo, ezim kur̂ê r̂ewala,*
2 Min go r̂evandî ji nav sed û bîst û çar ĥezar siwara,
3 Ez çom, r̂astîya xwe ne got çu yara».

S. 26 *1 Şêx dibêjit: «Aqûbo, ezim lawê r̂iwala,*
2 Min go r̂evend sed û bîst û çar ĥezar siwara,
3 Ez dê çim, min r̂astiya xwe ne gote çû yara».

S. 45 *1 Şêx go: «Aqûbê mino, ezim serê sara,*
2 Min gogek r̂evandîye nava [sed û] bîst û çar ĥezara,
3 Hela hê min saxîke dilê xwe negotîye t'u biranû yara[884]*».*

---

[883] *elhemdilla*
[884] *biran û yara*

S. 32 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, tuyî Faxirê fêrisa,*
2 Yêt wekî şê[x] Fexirê Adîya řunêt meclîsa,
3 Yê wek min çîye, şêx Fexirê Adîya jê bikit pirsa».

S. 33 *1 Şêx go: «Aqûbo, min e'cêbek dîye.*
2 Ne e'yare, ne muye, ne zimane, ne geruye,
3 Dik'irê wî welat û berwelat diçuye.
4 Qewî şaristanîyê bi řuye?!»

S. 28 *1 Şêx ji Aqûb pirsiye: «Aqûbo, tu bi îsnî key, bi cinsîye,*
2 Bi Melikê Bêriye dê řastiyê bo min bêjîye,
3 Min e'cêbek dîye?

S. 29 *1 Welat û ber welat geriye,*
2 Ne e'yare, ne muye,
3 Ne zimane ne gewrîye,
4 Şaristana qewî bi řûye».

S. 34 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, e'cêb û ne e'cêbe,*
2 Deftere, k'itêbe, tê heye ji ilmê ẍêbe,
3 E'limê wan go, k'itêbe, yê gelek tanîn ber hisêbe».

S. 30 *1 Aqûb dibêje: «Şêxê mino, ya te dîtî ne e'cêbe,*
2 Deft'ere û k'itêbe,
3 Tê heye ilmê ji ẍeybe,
4 E'limê we nemabû çû k'itêbe».

S. 35 *1 Şêx ji Aqûb dipirsiye:*
2 «Hiznîkî ciznîye, bêje min řastîye
3 Jehra marî ji çîye?»

S. 31 *1 Şêx ji Aqûb dipirsiye:*
2 «Tu bi manîke bi cinsîye, bi Melikê Bêrîye,
3 Dê řastiyê bo min bêjîye,
4 Bêje min jehra marî ji çîye?»

S. 27 *1 Şêx go: «Aqûbê mino, husnîkî cisnîye, Melikê Bêrîye,*
2 Tê bêjî min řastîye,
3 Çik'anê jera mar ji çîye?»

S. 36 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, ev me'ne li cem min hene,*
2 E'rdek nine, ȟukmê[885] *Xwedê lê ne,*
3 Jehra marî ji xozîya filêne».

S. 32 *1 Aqûb dibêje: «Şêxê mino, ew me'ne li ba min hene,*
2 E'rdek nîne ȟukmê xwedê lê ney,
3 Jehra maran ji xozîya filêne».

S. 28 *1 Aqûbî ber şêxî zebûne,*
2 Deyn kir e'yneta melik[886] *Fexiredîne,*
3 Go: «Jera mar xweziya firêce,
4 Firêc xweziya xwe dirête,
5 Mar gihîştê û mête,
6 Dest fihal jera xwe pê girêdide».

S. 37 *1 «Filan xwezîya xwe davête,*
2 Mar digiştê û dimête,
3 Dersed jehra xwe ji girêde».

S. 33 *1 «Filên xozîya xwe avête,*

[885] *hukm*
[886] *melek*

2 Mar gehiştê dimête,
3 Yekser jehra xwe jê digirête».

S. 38 *1 Şêx ji Aqûb dipirsîye:*
2 «Melikê[887] *Bêrîyê, bêje min r̂astîye*
3 Binîyata vê dinê k'engî danîye?»

S. 34 *1 Şêx ji Aqûb di pirsîye:*
2 «Tu bi insîkî, bi cinsîye, bi Melikê Bêrîyê,
3 Dê r̂astiyê bo min bêjî ye,
4 Nijara vê dinê ji k'engî ĥeta k'engîye?»

S. 24 *1 Şêx ji Aqûb pirsîye:*
2 «Husnîkî cinsîye, Melikê Bêrîye,
3 Tê bêjî min r̂astîye,
4 Çika ew r̂oja r̂ikna dinê danîne, ew k'î r̂oj bîye?»

S. 39 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, tuyî Faxirê zergûne,*
2 Her bi ĥerfe, her bi nasîne,
3 Binîyata vê dine li şembûyê danabu, xilaskirbû li îne».

S. 35 *1 Aqûb dibêje: «Şêxo dest yî bi zebûne,*
2 Deng dikirî bi nehîne,
3 Nijyara vê dinyayê ji şembu ĥeta bi îne».

S. 25 *1 Aqûbî ber şêxî zebûne,*
2 Deyn kir e'yneta e'zîz melik Fexiredîne,
3 Go: «R̂oja dinê danîne, şem û îne».

S. 36 *1 «Li şembûyê dana esase,*
2 Li înîyê kir xelase,
3 Piştî ĥeft sed sale ĥeft sir hatine dir̂ û k'ase,
4 Li çarşemê birî kirase».

S. 26 *1 «Şemiyê danî esase,*
2 Çarşemê birî kirase,
3 Înîyê dinya kir xilase».

S. 40 *1 Şêx ji Aqûb dipirsîye:*
2 «Husnîkî[888] *cisnîye, Melikê Bêrîya,*
3 Bêje k'a vê dine li k'êder dibûya?»

S. 37 *1 Şêx ji Aqûb dipirsîye:*
2 «Aqûbo, tu bi husnêkey, bi cinsîye,
3 Bi Melikê Bêriye, dê r̂astîyê bo min bêjîye,
4 Nîveka vê dinê li ku dibîye?»

S. 41 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, min bajar dîtin k'ibîr,*
2 Têda heye sidq û sebîl,
3 Nîveka vê dinê Qudisû Xelîl[889]*».*

S. 38 *1 Aqûb dibêje: «Şêxê mino, min zor dîtin yî bi delîl,*
2 Tê hene sidq û sebîl,
3 Nîveka vê dinê Qudisû Xelîl».

S. 42 *1 Şêx ji Aqûb dipirsîye:*
2 «Husnîkî cisnîye, Melikê Bêrîya,
3 Bêje min r̂astîye
4 Axa jiber qalbê Adem p'êẍember mayî li k'u dibîye?»

S. 39 *1 Şêx ji Aqûb dipirsîye:*
2 «Aqûb, tu bi husnîkî, bi cinsîye,

---

[887] *Melak*
[888] *hisn*
[889] *qudis û xelîl*

3 Axa jiber qalbê Adem p'êẍember mayî li k'u dibîye?»

S. 29 *1 Şêx ji Aqûbî pirsîye:*
2 «Husnîkî cisnîye, Melikê Bêrîye,
3 Tê bêjî min r̂astîye,
4 Hinek ax ber qalbê Adem p'êẍember ma, li kuye?»

S. 43 *1 Aqûb go: «Min baẍ dîtin bi ûsul,*
2 Têda dixwinin bilbil û şalûl,
3 Axa ber qalbê Adem p'êẍember mabû, pê ava kirbûn Beyt il Me'mur[890]».

S. 40 *1 Aqûb dibêje: «Şêxê mino, min bax dîtin meksûre,*
2 Lê dixwînin şalûl û bilbile,
3 Axa jiber qalbê Adem p'êẍember mayî pê avakir Beyt il Me'mûr».

S. 30 *1 Aqûb go: «Seyîdayê mino,*
2 Axa ber qalbê Adem p'êẍember ma,
3 Pê ava kirin Qudsû Xelîle».

S. 44 *1 Şêx go: «Aqûbo, hindek din li wêder mabû»,*
2 Aqûb go: «Ya seyîdî, e'limê wan ne mabû,
3 Axa ber qalbê Adem p'êẍember mabû,
4 "Beyt il Me'emur" pê ava bû».

S. 45 *1 Şêx go: «Aqûbo, hindekî din li wê mabû,*
2 Aqûb go: Ya seyîdî, e'limê wan ne mabû,
3 Dara temir jê peyîda bû».

S. 41 *1 Şêx dibêje: «Aqûbo, hin dî li wê mabû,*
2 Aqûb dibêje: Şêxê mino, e'limê we nemabû,
3 Dara xurmê jê peydabû».

S. 33 *1 Şêx go: «Aqûbê mino, hindekî dinê jî ber mabû».*

S. 34 *1 Aqûb go: «Seyîdayê mino,*
2 Ê'rifa jê nemabû,
3 Dara temir jê peyda bû».

S. 42 *1 Şêx dibêje: «Aqûbo, hin dî li wê mabû,*
2 Aqûb dibêje: Şêxê mino, e'limê we nemabû,
3 Ĥemû tişt jê peyda bû».

S. 43 *1 Şêx dibêje: «Aqûbo, hin dî li wê mabû,*
2 Aqûb dibêjit: Şêxê mino, e'limê we nemabû,
3 Cin teyar r̂eviya bû,
4 Li ser çiya qurban danabû,
5 Beĥra ĥemû kesan jê nedabû».

S. 40 *1 Aqûb go: «Seyîdayê mino,*
2 Çira jê peyda bû,
3 Ser banê Kabetilleyê dana bû,
4 Cin teyar lê dabû r̂eva bû,
5 P'ara ĥemû kesî jê nedabû».

S. 46 *1 Şêx go: «Aqûbo, hindekî din li wê mabû,*
2 Aqûb go: Ya seyîdî, e'limê wan ne mabû,
3 Genim jê peyîda bû».

---

[890] Считается, что мечеть Кааба - "харам" или Бейт аль-'Атик, располагается в проэкции, прямо под Байт аль-Ма`Муром (много посещаемый дом) на седьмом небосводе - местом обхода (mataf) тех, кто на небесах.

S. 47 *1 Şêx go: «Aqûbo, hindekî din li wê mabû,*
2 Aqûb go: Ya seyîdî, e'limê wan ne mabû,
3 Pembû jê peyîda bû».

S. 37 *1 Şêx go: «Aqûbê mino, hindekî dinê jî ber mabû».*

S. 38 *1 Aqûb go: «Seyîdayê mino,*
2 Ê'rifa jê ne mabû,
3 Pembû jê peyda bû».

S. 48 *1 Şêx go: «Aqûbo, hindekî din li wê mabû,*
2 Aqûb go: Ya seyîdî, e'limê wan ne mabû,
3 Snik, û kule, û qimil jê peyîda bû».

S. 49 *1 Şêx go: «Aqûbo, hindekî din li wê mabû,*
2 Aqûb go: Ya seyîdî, e'limê wan ne mabû,
3 Kul û şê jê peyîda bû».

S. 31 *1 «Şêx go: Aqûbê mino, hindekî dinê jî ber mabû».*

S. 32 *1 Aqûb go: «Seyîdayê mino, ê'rifa jê nemabû,*
2 Qubil, sibil, jê peyda bû».

S. 35 *1 Şêx go: «Aqûbê mino, hindekî dinê jî ber mabû».*

S. 36 *1 Aqûb go: Seyîdayê mino, ê'rifa jê nemabû,*
2 Av û agir jê peyda bû».

S. 50 *1 Şêx go: «Aqûbo, hindekî din jê mabû,*
2 Aqûb go: Ya seyîdî, e'limê wan ne mabû,
3 Can teyîr r̂iwand bû,
4 Li her ĥeft e'zmana gêrandbû,
5 Ser banê Lalişê danabû,
6 P'ara ĥemû kesekî jê ne dabû».

S. 39 *1 Şêx go: «Aqûbê mino, hindekî dinê jî ber mabû».*

S. 51 *1 «Xwedê we kir, we diqedirand,*
2 Tiştek ji wê nave di e'firand[891]*,*
3 Qalbê Adem p'êx̂ember pê sit'irand».

S. 44 *1 «Padşê min qedirand,*
2 Tiştek jê di e'firand,
3 Qalbê Adem p'êx̂ember pê disit'irand».

S. 52 *1 Şêx go: «Aqûbo, berî r̂oj hiltêye,*
2 Min destekî goştî ji te divêye,
3 Ne ji nêr, ne ji mêye?!»

S. 45 *1 Şêx dibêje: «Aqûbo, her r̂oj ku r̂oj hiltêye,*
2 Min destek goşt ji te divêye,
3 Ne ji nêr çêbe ne ji mêye».

S. 53 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, sibeye ko r̂oj zeriqî,*
2 Nûr ji nûrê şifiqî,
3 Ew Şimhûnî k'îtêb ji ber xuliqî».

S. 46 *1 Aqûb dibêjit: «Şêxê mino, her r̂oj ku r̂oj zeriqî,*
2 Nûr ji nûrê t'ifiqî,
3 Şemhûnî k'îb ji ber xuliqî».

---

[891] *afirand*

S. 54 *1 Şêx ji Aqûb dipirsîye:*
2 «Tu bi husnîkî ciznîye, Melikê Bêrîye,
3 Ji berî xuliqî k'îye?
4 Yê bi avê helikî k'îye?»

S. 47 *1 Şêx ji Aqûb dipirsîye:*
2 «Bi Melikê Bêrîyê bo min bêjîye,
3 Yê bi beĥrê xeniqî k'îye,
4 Yê ji berî xuliqî k'îye,
5 Yê ji berî sit'irî k'îye?»

S. 41 *1 Şêx go: «Aqûbê mino, bêje, çika ewê beĥrê[892] xeȓiqî k'îye?*
2 Ewê berê t'ifiqîye k'îye?»

S. 55 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, tuyî Fexirê zergune,*
2 Her bi ĥerfe her binasîna,
3 Ji beĥrî xuliqî Şemhúne,
4 Yê bi berî sit'irî her ĥeft mêrêt kafune,
5 Yê nave helikî qewmê Ferune».

S. 48 *1 Aqûb dibêjet: «Şêxê mino,*
2 Aqûbê Mûsa bi destê te zebûne,
3 Deng dike yî nehîne,
4 Yê bi beĥrê xeniqî Ferûne,
5 Yê ji berî xuliqî Şemhúne,
6 Yê bi berî sit'irîn her ĥeft mêrên kafêne»,

S. 42 *1 Aqûb go: «Seyîdayê mino,*
2 Ewê berê xeȓiqî Şimhûne,
3 Yê berê t'ifiqîne her ĥeftin mêrê û nûne».

S. 48 *1 Aqûb go: «Seyîdayê mino, çendî ȓoj zeriqî,*
2 Nûr ji nûrê t'ifiqî,
3 Hingê Şimhûn bû berê xuliqî».

S. 47 *1 Şêx go: «Aqûbê mino, ȓoj hiltêye,*
2 Min deste goşt te divêye,
3 Ne nêr be, ne jî mê ye».

S. 56 *1 Şêx go: «Aqûbo, te çend xaşo*
2 Bi van me'nîya me be ser xweşo,
3 Ĥeramo[893] xwe bi ĥelalê xelqê[894] meşo».

S. 49 *1 Şêx dibêje: «Aqûbo, hey cerg ȓeşo,*
2 Tu bi van me'nîyan mebe serxweşo,
3 Ĥelaliya xwe bi ĥeramîya xelqê mefroş».

S. 49 *1 Şêx go: «Aqûbê mino, ceger ȓeşo,*
2 Ê'rifo, serxweşo,
3 Ĥelalê xwe, ĥeramê xelqê neşo».

S. 57 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, emin li ba te bi nederin,*
2 Bi ĥeta te deng dik'irin,
3 Em ĥelalê xwe bi ĥeramê xelqê nagirin».

S. 50 *1 Aqûb dibêje: «Şêxê mino, em li ba te dik'irin,*
2 Bi saf û [heybete] te difikirin,
3 Ĥelaliya xwe bi ĥeramîya xelqê ne didirin».

S. 50 *1 Aqûb go: «Seyîdayê mino, Aqûbî xwedan nedere,*
2 E'yneta e'zîz melik Fexiredîn deyn dikire,

[892] *ber*
[893] *heram*
[894] *xelk*

3 Ĥelalê xwe, ĥeramê xelqê nedere».

S. 51 *1 Şêx go: «Aqûbê mino, deşta Kerbelayê,*
2 Ĥeta şêx dîndara xwe nedayê,
3 Aqûbê Mûsa ne r̂uĥyabû pişta dayê».

S. 52 *1 Aqûb go: «Seyîdayê mino, deşta Kerbe deştê,*
2 R̂aste ĥeta dîndara şêx negihîştê,
3 Aqûbê Mûsa ne r̂uĥya bû piştê».

S. 58 *1 Şêx go: «Aqûbo, ho bi me’nîne, bi xeberin,*
2 Ba yek û dû r̂unin behis dikirin,
3 E'limê vê dinê çend qelenderin»,

S. 52 *1 Şêx dibêje: «Aqûbo, kelat û ber kelat,*
2 Agirek we tê helat,
3 Li ber sotî çiqas çiya, deşt û welat».

S. 53 *1 Aqûb dibêje: «Şêxê mino, dilê min kela nijî,*
2 Agirekê tê gurmijî,
3 Li ber çiqas welat û cî».

S. 59 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, em û qelenderin,*
2 Ba yek û dû r̂unin behis dikirin,
3 Ji xelefê şêx Fexirê Adîya e’limê vê dinê ĥemû werin».

S. 51 *1 Şêx dibêje: «Aqûbo, çendî em û qelenderin,*
2 Bi maneyî û bi xeberin,
3 Em dizanin e’limên vê dinyayê çend qederin,
4 Jibilî şêx Fexrê Adîya hûn ĥemû werin».

S. 60 *1 Şêx go: «Aqûbo, bi jîrîye,*
2 Bi me’rfetêye, bi xeberêye,
3 R̂ast bajo[895], here dîwana mîrîye».

S. 61 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, em di jîrin,*
2 Bi me’rîfetin, dixebîrin,
3 Li ba şêx Fexirê Adîya bi r̂aw û t’egbîrin».

S. 62 *1 Şêx go: «Aqûbo, ez fikirîm di fikirekîda,*
2 Dama bûm di umrekîda,
3 Min sed û bîstû çar ĥezar buk’ir dîn di wê buk’irêda».

S. 54 *1 Şêx dibêje: «Aqûbo, fikirîm li ser fiikrekê,*
2 Dama bûn bi umrekê,
3 Sed û bîstû çar ĥezar buk’irî dîtin bi kirekê».

S. 63 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, ez jî fikirîm di wê fikrê da,*
2 Ez jî dama bûm di wê umrî da,
3 Min jî sed û bîstû çar ĥezar buk’ir dîn di wî buk’irî da».

S. 55 *1 «Ez fikirîm di wê fikrê de,*
2 Da mabûm di wê emrê de,
3 Min jî bîst û çar ĥezar bukur dîtin di bukrê de».

S. 64 *1 Şêx tê jî Aqûb van me’nîya xweş dibî,*
2 Sor û sipî û r̂eş dibî,
3 Şeş û şeş dibî.

[895] *bihajo*

S. 56 *1 Şêx tê xeber xoş divêye,*
2 Sor, sipî û r̂eş divêye,
3 Şeş û şeş û şeş divêye.

S. 65 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, şeş wê li serîr̂a,*
2 Şeş wê li dergehê mîra,
3 Şeş dane xelqê êrifî, zanayî û jîre».
S. 57 *1 Aqûb dibêje: «Şêxê mino, şeşwê di serîre,*
2 Şeş wê di gergehê mîrre,
3 Şeş dane xelqê êrif, zana û jîre».

S. 66 *1 Şêx tê ji Aqûb van me'nîya tî di bîye,*
2 R̂eş û sor, û sipî di bîye,
3 Hind û hind û hind di vîye.
S. 58 *1 Şêx tê xebera hind dive,*
2 Sor û sipî û r̂eş divê,
3 Hind, hind û hind dive.

S. 67 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, hind wê li beĥra û cewa,*
2 Hind wê li e'rda û r̂ewa,
3 Hind wê li e'zmana û hewa,
4 Şirûtê şêx Fexirê Adîya yek jê ewe».
S. 59 *1 Aqûb dibêje: «Şêxê mino, hind wê li e'rd li r̂ewa,*
2 Hind wê li e'zmanan, li hewa,
3 Hind wê li çare r̂ewa,
4 Şirûteke şêx Fexirê Adîya jê ewe».

S. 68 *1 Şêx go: «Aqûbo, wekî cara kefir deştê,*
2 Heke fereca şêx Fexirê Adîya ne digehiştê,
3 Yêt wekî Aqûbê Musa ne diço ne piştê».

S. 69 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, wekî cara li kefir belayê,*
2 Heke fereca şêx Fexirê Adîya ne digehayê,
3 Ez jî dizanim, yê wekî Aqûbê Musa, ne diço ne bedena dayê».

S. 70 *1 Şêx go: «Aqûbo, min bora xwe hil dikende,*
2 Ber girtbû t'oq[896] *û zende*
3 Ez hatîme li ber Aqûbê Musa bibrim dare û derbenda».

S. 71 *1 Aqûb go: «Heyî şêxê mino ji male şêx şeref,*
2 Heyî bazîyo her çar t'eref,
3 Yêt wekî şê Fexirê Adîya lê didin ger̂ û gelef».
S. 61 *1 Aqûb dibêje: «Şêxê mino, hey şêxo, ji mala şêx Şerefe,*
2 Tu xwedanê k'itêban û mishefe,
3 Yê[897] *wekî Aqûbê Mûsa çîye,*
4 Şêx Fexrê Adîya li gel bikete gefa».

S. 72 *1 Şêx go: «Aqûbo, borê xwe min lebisand,*
2 Mezin meyîdana meleka min r̂eqisand,
3 Bi yêk ĥerfa heqîyê Aqûbê Musa, min tirsand».
S. 60 *1 Şêx dibêje: «Aqûbo, wextê min borê xwe lebisand,*
2 Min bire meydana melikan r̂eqisand,
3 Min bi ĥerfekê Aqûbê Mûsa tirsand».

[896] *tok*
[897] *Ê*

S. 62 *1 Şêx dibêje: «Aqûbo, wextê min xwe hilkende,*
2 Min li ber kir tukan û zende,
3 Wê r̂ojê min li Aqûbê Mûsa birîbû derbende».

S. 73 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, ezim Aqûbê bi sir̂im,*
2 Ez hatime li vê bim,
3 Li gel cewana şêx Fexirê Adîya hazir bim».
S. 63 *1 Aqûb dibêje: «Şêxê mino, ez Aqûbê mitirbim,*
2 Ez hetime dê li vir bim,
3 Ĥeta r̂oja qiyametê li ber qedemgeha şêx Fexrê Adiyan bi xwe p'ir bim».

S. 74 *1 Şêx go: «Aqûbo, hindîyo,*
2 Heyî qitlo, heyî giran r̂ecîyo,
3 Tu k'engê bi vê me'erîfetê xiyal bîyo?»
S. 64 *1 Şêx dibêje: «Aqûbo, hindo,*
2 Hey qutbo, giran r̂eco,
3 Tu ji k'engî ve bi vê me'rîfetê hisyo?»

S. 75 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, hindok û hindune,*
2 T'op û cen li cane, li dune,
3 Dayîm x̂ulamê baxoyê xwe bi r̂ecune».
S. 65 *1 Aqûb dibêje: «Şêxê mino, hindek û hindo me,*
2 Heger sed car, t'op û cebilxane bidin dûme,
3 Ji hingî û virve bi vê me'rîfetê bûme».

S. 76 *1 Şêx go: «Aqûbo, hind ĥeta atqat,*
2 Ezê te kivanekî bikim xelat,
3 Dikrê wî digerêt welat û ber welat».
S. 66 *1 Şêx dibêje: «Aqûbo, ji hind ĥeta bi atiqate,*
2 Dê kivanek li te kim xelate,
3 Dik'rê wî biçe welet ber welate».

S. 77 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, kevanek didî min yî qelendere,*
2 Dermanê wî ji t'oza zerne,
3 Dayîm cotê kîz me li ber me».

S. 78 *1 Şêx go: «Aqûbo, kevanê didim te dû meşiqe*
2 Ne hişke, tê heye p'ar û pişke».
S. 67 *1 Aqûb dibêje: «Şêxê mino, kevanê bidey min dîm ji heqîyê,*
2 Ne ji hişk bê,
3 Gelek aşig te hebin bar û pişk bê».

S. 79 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, kevanê didî min ne e'rze,*
2 Pêber û ne kevne bi merze,
3 Da r̂oja axretê siware xwe ve neşêre derza».
S. 68 *1 Şêx dibeje: «Aqûbo, dê kevanek li tekim ney r̂eza,*
2 Pê me nekefte pê merza,
3 Pê nekeve pê nere,
4 Da siware[898] *xwe veneşêrin li derza».*

S. 69 *1 Aqûb dibêje: «Şêxê mino, kevanek di deye min çend qenderbê,*
2 Dermanê wî ji tuwa zer bê,
3 Cotek bizmê li ber bê».

S. 70 *1 Şêx dibêje: «Aqubo, hewe r̂oja k'ufir li belaye,*

[898] *sivor*

2 Heger fereca Xwedê û şêx Fexrê Adîya ne digehayê,
3 Ewê r̂ojê Aqûbê Musa ne dibû ji bedena dayê».

S. 71 *1 Aqûb dibêje: «Şêxê mino, hewa r̂oja k'ufir gehiştê,*
2 Heger fereca Xudê û şêx Fexrêr Adîyan ne digehiştê,
3 Aqûbê Mûsa ne dibû ji piştê».

S. 80 *1 Şêx go: «Aqûbo, p'ira Siratê ya zere,*
2 Bên misk û bixure û enbere,
3 Dîwana silt'an Şîxadî ya bi mal û sere».
S. 72 *1 Şêx dibêje: «Aqûbo, p'ira Siratê zere,*
2 Te bên[899] ji bixûr, misk û enbere,
3 Dîndara silt'an Êzî ya bi male û bi sere».

S. 81 *1 Şêx go: «Aqûbo, p'ira Siratê[900] ya k'eske,*
2 Te bên bixure û enbere û miske,
3 Dîwana silt'an Şîxadî, ya biser û mal û r̂izqe».
S. 73 *1 Aqûb dibêje: «Şêxê mino, p'ira Siratê k'eske,*
2 Te bên ji bixûr, û enbere, û miske,
3 Dîndara silt'an Êzî ya bi male û bi r̂izqe».

S. 53 *1 Şêx go: «Aqûbê mino,qewmek[901] heye mehele,*
2 Xwerina wî qewmî xerdele».

S. 54 *1 Aqûb wê ĥerfê cab nedabû.*
2 Şêx borê xwe dimismisand,
3 Nava mezin meydanê melekada dir̂eqisand,
4 Go: «Min ĥerfekêda Aqûbê Mûsa tirsand».

S. 55 *1 Şêx borê xwe hilkende,*
2 Lê hilda t'oq û zende,
3 Go: «Min ĥerfekê da Aqûbê Mûsa, kire bende».

S. 82 *1 Me'nîyek ji me'nîyêt heqîqete,*
2 Me'nîyek ji yarû birayîyêt[902] axretê,
3 Şêx ji Aqûb r̂azî ye ji vê xilmetê.
S. 74 *1 Çêrek ji yên merîfetê,*
2 Nefesek ji yên heqîqetê,
3 Şêx ji Aqûb r̂azî bû bi vê xilmetê
4 Îro bo dine, sibê bo banga axretê.

T'emametîya Xwedê û silt'an Şîxadî û melik Şêxsin!
Em di kêmîn, Xwedê yî t'emame!

S. 1 *1 Şêx go: «Aqûbo, ezim kur̂ê r̂ewala,* **(2. S. 26.1)**
2 Min go r̂evandî ji nav sed û bîst û çar ĥezar siwara, **(2. S. 26.1)**
3 Hela hê min saẍîke dilê xwe negotîye t'u biranû yara». **(1. S. 1.3)**
1 Aqûb go: «Ya seyîdayê mino, ezim Aqûbê Mûsa, **(3. S. 46.1)**
2 Fexiran û fêrisa, yê bîna şêx wê r̂ûnên meclisa, **(3. S. 46.2)**
3 Yê bîna Aqûb wê r̂ûnên û jê bikin pirsan û pirse». **(3. S. 46.3)**

S. 2 *1 Şêx go: «Aqûbo, çendî r̂oje û çendî şeve,* **(1. S. 2.1)**

[899] *bihin*
[900] *Selat*
[901] *qewat*
[902] *yar û birayîyêt*

	2 Ez fikirîme ber xwe ve,	**(1. S. 2.2)**
	3 Min me'siyek di beĥrê de dît, diȓek di deve,	**(2. S. 2.3)**
	4 Ew masî, ewî beĥrê, ewê diȓê dik'êşe ber xwe ve».	**(1. S. 2.3)**
	1 Aqûb go: «Ya seyîdayê mino, tu xwedanê surê!	**(3. S. 2.1)**
	2 Qene ji wî m'esiyê be, ne ji wê beĥrê be, ne ji wê diȓê,	**(3. S. 2.2)**
	3 Me ça dîtibe k'işmîş ser berê?»	**(3. S. 2.3)**
S. 3	*1 Şêx go: «Aqûbo, divê mêrî mêr be,*	**(1. S. 3.1)**
	2 Şebhatî şêr be,	**(1. S. 3.2)**
	3 Li cêra xwey p'aye zêȓ be.	**(3. S. 1.3)**
	4 Bi jîriya xwe himberî şêx be[903]».	**(2. S. 1.3)**
	1 Aqûb go: «Ya seyîdayê mino, wekî mêr ne mêrdar be,	**(3. S. 4.1)**
	2 Û ilmê xwe ne siwar be,	**(3. S. 4.2)**
	3 Ȓoja axiretê şêxê wî destada bê zar be».	**(3. S. 4.3)**
S. 4	*1 Şêx go: «Aqûbo, peza bi stewrî nedoş,*	**(1. S.5.1)**
	2 Ȓastiya dilan bi p'ûl nefroş,	**(2. S. 5.2)**
	3 a. Nebe muĥbê xelqê îman li koş.	**(2. S. 5.1)**
	b. Mebe mişteriyê meriyê îman koş».	**(3. S. 5.3)**
	1 Aqûb go: «Ya seyîdayê mino, zêȓa mehavêje zikaka,	**(1. S. 6.1)**
	2 a. Jêk vede xofîyan û çaka,	**(1. S. 6.2)**
	b. Jêk vede xaman û p'akan,	**(2. S. 5.2)**
	c. Jêk vede xav û çaka,	**(3. S. 5.3)**
	3 Înşala, weled naçin e'silê maka».	**(1. S. 6.3)**
S. 5	*1 Şêx go: «Aqûbo, ev zeviya sersed dirêj,*	**(1. S. 8.1)**
	2 a. Bi t'oze, û bi qirêj,	**(1. S. 8.2)**
	b. Ye p'aqije, ye bê t'oze, ye bê qirêj,	**(2. S. 6.2)**
	3 Tê heye siȓet û teĥiyat û nivêj».	**(1. S. 8.3)**
	1 Aqûb go: «Ya seyîdayê mino, zeviya serseda dirêj,	**(3. S. 10.1)**
	2 Bê t'oze, bê xubare, bê niqêş,	**(3. S. 10.2)**
	3 Serî heye, ferz û teĥiyat û nimêj».	**(3. S. 10.3)**
S. 6	*1 Şêx go: «Aqûbo, zeviya ji zeviyane zêde,*	**(3. S. 9.1)**
	2 Ĥeft gîsna lêde,	**(3. S. 9.2)**
	3 Hew paş t'oximê xwe pêde».	**(3. S. 9.3)**
	1 Aqûb go: «Ya seyîdayê mino, ew zeviya zêde,	**(1. S. 9.1)**
	2 Sê gêsna lê de,	**(1. S. 9.2)**
	3 Ew paş tovê xwe pêde».	**(1. S. 9.3)**
S. 7	*1 Şêx go: «Aqûbê mino, nekî dînî,*	**(3. S. 7.1)**
	2 T'oximê xwe ĥişke beyaniya meȓeşînî,	**(3. S. 7.2)**
	3 Da li ȓoja axretê stirya jê hilînî».	**(3. S. 7.3)**
	1 Aqûb go: «Ya seyîdayê mino, kesêkî, kesak divî,	**(1. S. 7.1)**
	2 Nabe lê şik bik'evî,	**(1. S. 7.2)**
	3 Tov nayê li qîmeta zevî».	
S. 8	*1 Şêx go: «Aqûbo, biçîne weke tu dizanî,*	**(1. S. 11.1)**
	2 a. P'avêj tovekî p'ir deqanî,	**(1. S. 11.2)**
	b. P'avêj tovekî p'ir bê çeqanî,	**(2. S. 10.2)**
	3 Da xwedan xenê be bi dexil û danî».	**(2. S.10.2)**
	1 Aqûb go: «Seyîdayê min, zeviya dewlete, t'ijî naz û ne'mete,	**(1. S.12.1)**
	2 Xwedê dexilekî zaf wê bide te, xweyî lê t'êr bûye muĥbete.	**(1. S.12.2)**
	3 Gelek xelq bi hesûdî wê binêrin te».	**(1. S.12.3)**
S. 9	*1 Şêx go: «Aqûbê mino, dilê min kelate,*	**(2. S. 11.1)**

903 *bî*

2 Agirek têda hildihate, **(2. S. 11.2)**
3 Dişewitî welat û berwelate». **(2. S. 11.3)**
1 Aqûb go: «Ya seyîdayê mino, dilê min kelat nijî, **(1. S. 14.1)**
2 Agirek têda digurmijî, **(1. S. 14.2)**
3 a. Deşt û čîya û banî û welat ji ber sojî, **(1. S. 14.3)**
b. Dişewitî welat û ber welatê din jî». **(3. S. 12.3)**

S. 10 *1 Şêx go: «Aqûbo, jêk dûrin serkanî û ĥişkelî,* **(1. S. 15.1)**
2 Ĥeta ĥişkeliya av jê bê, **(1. S. 15.2)**
3 a. Serkanî digete ber mewlê». **(1. S. 15.3)**
b. Serekaniyê heȓe ber cewla Şîxadî, ber mewlê, **(3. S. 14.3)**
1 Aqûb go: «Ew serkaniya sar û germe, **(1. S. 16.1)**
2 Ew kaniya binîyat anî ber me, **(1. S. 16.2)**
3 Xwe kiriye, t'u lê nabe derman». **(3. S. 13.3)**

S. 11 *1 Şêx go: «Aqûbo, weke ji piştê babê kal bî,* **(1. S. 17.1)**
2 Û berê dayê t'ifal[904] *bî,* **(1. S. 17.2)**
3 a. K'engê bi vê me'rîfeftê xeyal[905] *bî».* **(1. S. 17.3)**
b. Ji hingî û virve ji wê me'rîfetê bê xeber bî. **(2. S. 16.3)**
1 Aqûb go: «Wextê ji pişta bavê kal bûme, **(2. S. 17.1)**
2 Li ber dayê t'ifal bûme, **(2. S. 17.2)**
3 Ji hingî û virve ji wê me'rîfetê bê xeyal bûme». **(2. S. 17.3)**

S. 12 *1 Şêx go: «Aqûbo, wekî ji pişta bavê*[906] *hurîya,* **(1. S. 19.1)**
2 a. Û berê dayê ȓevîya, **(1. S. 19.2)**
b. Û li ber dayê meşiya, **(2. S. 14.2)**
3 K'ehgê bi vê me'rîfetê ĥesîya?» **(1. S. 19.3)**
1 Aqûb go: «Ya seyîdayê mino, ez pişta bavê hewiyam, **(3. S. 18.1)**
2 Berê dayê ȓeviyam, **(3. S. 18.2)**
3 Hîngê[907] *ez me'rîfetê giliya hesiyam».* **(3. S. 18.3)**

S. 13 *1 Şêx dibêje: «Aqûbo, wextê ji pişta bavê pîr bûy,* **(2. S. 16.1)**
2 Li ber dayê bi şîr bûy, **(2. S. 16.2)**
3 Ji hingî û virve ji wê me'rîfetê bê xeber bûy». **(2. S. 16.3)**
1 Aqûb go: « Wextê ji pişta bavê pîr bûm, **(1. S. 18.1)**
2 Û berê dayê şîr bûm, **(1. S. 18.2)**
3 Hingî bi vê me'rîfetê ezî xebîr bûm». **(1. S. 18.3)**

S. 14 *1 Şêx go: «Aqûbo, ………………..*
………………………………..
…………………………………
1 Aqûb go: «Wextê ji pişta bavê dibûme, **(1. S. 20.1)**
2 a. Û berê dayê pêda diçûme, **(1. S. 20.2)**
b.Û li ber dayê çûme, **(2. S. 15.2)**
3 a. Hingî bi vê me'rîfetê ezî hisî bûme. **(1. S. 20.3)**
b. Jî hingî û virve ji wê mêrîfetê bi xeber bûme». **(2. S. 15.3)**

S. 15 *1 Şêx go: «Aqûbo, wekî qalbê Adem p'êẍember dixuliqand,* **(1. S. 21.1)**
2 Ȓuĥ qendîlê danî, die'liqand, **(1. S. 21.2)**
3 Bêje min, k'î bû, k'î vêȓa disadiqand?» **(1. S. 21.3)**
1 Aqûb go: «Wextê qalbê Adem p'êẍember sewirand, **(2. S. 19.1)**
2 Ȓuĥ ji qendîlê îna û tê e'liqand, **(2. S. 19.2)**
3 Melik Fexiredîn li wê bo vêȓa sadiqand». **(2. S. 19.3)**

[904] *tefal*
[905] *xîyale*
[906] *bab*
[907] *hingê*

S. 16	*1 [Şêx go: «Aqûbo,] xwedê we kir, we diqedirand,*	**(1. S. 51.1)**
	2 Tiştek ji wê nave die'firand,	**(1. S. 51.2)**
	3 Qalbê Adem p'êx̂ember pê sit'irand».	**(1. S. 51.3)**
	1 Aqûb go: Weke qalbê Adem p'êx̂ember die'firand,	**(1. S. 22.1)**
	2 R̂uĥ ji qendîlê anî, pêra dihêwirand,	**(1. S. 22.2)**
	3 Ez dizanim k'î li wêder bû, k'ê wêr̂a didebirand!»	**(1. S. 22.3)**
S. 17	*1 Şêx dibêje: «Aqûbo, wextê qalbê Adem p'êx̂ember nijinî,*	**(2. S. 18.1)**
	2 R̂uĥ berdayê pê nigijî,	**(2. S. 18.3)**
	3 Bêje min, k'î bû got şukr ji Xwedê, û t'êr bijî».	**(2. S. 18.3)**
	1 Aqûb go: «Wekî qalbê Adem p'êx̂ember nijinî,	**(1. S. 24.1)**
	2 Ser û qalb dinijinî,	**(1. S. 24.2)**
	3 R̂uĥ ji qendîlê anî, pê nigijî,	**(1. S. 24.3)**
	4 Ez dizanim, k'î li wêder bû, k'ê digo il-ĥemdilla, t'êr bijî!»	**(1. S. 24.4)**
S. 18	*1 Şêx go: «Aqûbê mino, şixula Xwedê weku çêkir,*	**(3. S. 21.1)**
	2 R̂uĥ nava ser û dest û p'ê kir,	**(3. S. 21.2)**
	3 Bêje min ew k'îjan mêr bû k'asa qudretê lêkir?»	**(3. S. 21.3)**
	1 Aqûb go: « Ew şixula Xwedê weku anî,	**(3. S. 22.1)**
	2 R̂uĥ nava ser û dest, û p'ê danî,	**(3. S. 22.2)**
	3 Ew e'zîz melik Fexiredîn bû, k'as pê anî».	**(3. S. 22.3)**
S. 19	*1 Şêx go: «Wekî qalbê Adem p'êx̂ember dibûye,*	**(1. S. 25.1)**
	2 Ser û dest pêda dibûye,	**(1. S. 25.2)**
	3 Dersed pêda diçûye».	**(1. S. 25.3)**
	1 Aqûb go: «Wextê qalbê Adem p'êx̂ember bûye,	**(2. S. 21.1)**
	2 Çê kir û t'emam bûye,	**(2. S. 21.2)**
	3 Bi firwara silt'an Êzîd pêyda çûye».	**(2. S. 21.3)**
S. 20	*1 Şêx dibêje: «Aqûbo, da em xeber bideyin ji Adem û p'alve,*	**(2. S. 22.1)**
	2 Av hebû ne dihate bi cohyan aşve,	**(2. S. 22.2)**
	3 Ewan çî dixwar mehan û salve».	**(2. S. 22.3)**
	1 Aqûb go: «Ya seyîdayê mino, yê wellah,	**(2. S. 23.1)**
	2 Ewin milyak'etên wî muta wellah,	**(2. S. 23.2)**
	3 Xwerina wan şukrîn bû il-ĥemdilla.	**(2. S. 23.3)**
	1 Ew bûn melekên sekinîne,	**(2. S. 24.1)**
	2 Ji nûra Îlahîne,	**(2. S. 24.2)**
	3 Xwerina wan il-ĥemdilla û şukrîne».	**(2. S. 24.3)**
S. 21	*1 Şêx dibêje: «Aqûbo, ………………..*	**(2. S. 22.1)**
	………..………………………	
	..…………………………….	
	1 Aqûb go: «Ya seyîdayê mino, ewan nebîyêt Cebêre,	**(1. S. 29.1)**
	2 Xwandina wan ji dêra,	**(1. S. 29.2)**
	3 Ewan tiştek ne dixwar, ji r̂ehmata Xwedê dibûn t'êre.	**(1. S. 29.3)**
	1 Ewan nebîyêt Mislîne,	**(1. S. 30.1)**
	2 Ji nûra Îlahîne,	**(1. S. 30.2)**
	3 Xwerina wan, vexwerine wan, il-ĥemdilla û şikirîne».	**(1. S. 30.3)**
S.22	*1 Şêx ji Aqûb dipirsiye: «Tu bi insîkî bi cinsîye, bi Melikê Bêrîye,*	**(2. S. 28.1)**
	2 Dê r̂astiyê bo min bêjîye,	**(2. S. 28.2)**
	3 Min e'cêbek dîye.	**(2. S. 28.3)**
	1 Welat û ber welat ger̂îye,	**(1. S. 33.1)**
	2 Ne e'yare, ne mûye,	**(1. S. 33.2)**

	3 Ne zimane, ne gewrîye,	**(1. S. 33.3)**
	4 Şaristana qewî bi r̂ûye».	**(2. S. 15.3)**
	1 Aqûb go: «[Şêxê mino] ya te dîtî ne e'cêbe,	**(1. S. 34.1)**
	2 Deft'ere û k'itêbe,	**(1. S. 34.2)**
	3 Tê heye ilmê ji x̆eybe[830]*,*	**(1. S. 34.3)**
	4 Alimê we ne mabû, çû k'itêbe».	**(1. S. 34.4)**
S. 23	*1 Şêx ji Aqûb dipirsiye: «Tu bi insîkî, bi cinsîye, bi Melikê Bêrîye,*	**(1. S. 35.1)**
	2 Tê bêjî min r̂astîye,	**(1. S. 35.2)**
	3 Çik'anê jera mar ji çîye?»	**(1. S. 35.2)**
	1 Aqûb go: «Ev me'nîye li cem min hene,	**(1. S. 36.1)**
	2 Jehra maran ji xwezîya[831] *filêne,*	**(2. S. 32.2)**
	3 Filên xwezîya xwe avête,	**(2. S. 33.1)**
	4 Mar digiştê û dimête,	**(2. S. 33.3)**
	5 a. Yekser jehra xwe jê digirête.	**(2. S. 33.3)**
	b. Dersed jehra xwe ji girêde».	**(3. S. 38.3)**
S. 24	*1 Şêx ji Aqûb di pirsîye: «Tu bi insîkî, bi cinsîye,*	**(1. S. 38.1)**
	2 Bi Melikê Bêrîyê, dê r̂astîyê bo min bêjîye,	**(1. S. 38.2)**
	3 Nijyara vê dinê ji k'engî ĥeta k'engîye?»	**(1. S. 38.3)**
	1 Aqûb go: «Ya seyîdayê mino, dest yî bi zebûne,	**(2. S. 35.1)**
	2 Deng dikirî bi nehîne,	**(2. S. 35.2)**
	3 Nijyara vê dinîyayê ji şembû ĥeta bi îne.	**(2. S. 35.3)**
	1 Li şembûyê dana e'sase,	**(1. S. 39.1)**
	2 Li înîyê kir xelase,	**(1. S. 39.2)**
	3 Piştî ĥeftsed sale ĥeft sir̂ hatine dir̂ û k'ase,	**(1. S. 39.3)**
	4 Li çarşemê birî kirase».	**(1. S. 39.4)**
S. 25	*1 Şêx ji Aqûb dipirsîye:*	**(2. S. 39.1)**
	2 «Aqûb tu bi insîkî, bi cinsîye, bi Melikê Bêrîye,	**(2. S. 39.2)**
	3 Tê bêjî min r̂astîye,	**(1. S. 42.2)**
	4 Axa ji ber qalbê Adem p'êx̆ember mayî li k'u dibîye?»	**(1. S. 42.3)**
	1 Aqûb go: «Ya seyîda yê mino, min bax̆ dîtin bi ûsul,	**(1. S. 43.1)**
	2 Têda dixwinin bilbil û şalûl,	**(1. S. 43.2)**
	3 Axa ber qalbê Adem p'êx̆ember mabû, pê ava kirbûn Beyt' il-Me'mûr».	**(1. S. 43.3)**
S. 26	*1 a. Şêx ji Aqûb dipirsîye: «Aqûbo, tu bi isnê key, bi cinsîye,*	**(2. S. 37.1)**
	b. Şêx ji Aqûbî pirsîye: «Husnîkî cisnîye, bi Melikê Bêrîye,	**(3. S. 29.1)**
	2 Tê bêjî min r̂astîye,	**(3. S. 29.2)**
	3 Hinek ax ber qalbê Adem p'êx̆ember ma, li k'uye?»	**(3. S. 29.3)**
	1 Aqûb go: «Seyîdayê mino,	**(3. S. 30.1)**
	2 Axa ber qalbê Adem p'êx̆ember ma,	**(3. S. 30.1)**
	3 Pê ava kirin Qudsû Xelîle».	**(3. S. 30.1)**
	1 Aqûb go: «Ya seyîda yê mino, min bajar dîtin k'ibîr,	**(1. S. 40.1)**
	2 Tê hene sadiq û sebîl,	**(2. S. 38.2)**
	3 Nîveka vê dinê Qudisû Xelîl».	**(2. S. 38.2)**
S. 27	*1 Şêx go: «Aqûbê mino, hindekî dinê jî ber mabû».*	**(3. S.31.1)**
	1 Aqûb go: «Ya seyîdayê mino, e'rifa jê nemabû,	**(3. S.31.2)**
	2 Qubil, sibil, jê p'eydabû».	**(3. S.31.3)**
S.28	*1 Şêx go: «Aqûbê mino, hindekî dinê jî ber mabû».*	**(3. S. 35.1)**
	1 Aqûb go: «Ya seyîdayê mino, e'rifa jê ne mabû,	**(3. S. 36.1)**
	2 Av û agir jê p'eydabû».	**(3. S. 36.2)**

S.29	*1 Şêx go: «Aqûbo, hindekî din li wê mabû»,*	**(1. S. 45.1)**
	1 a. Aqûb go: «Ya seyîdayê mino, e'limê wan ne mabû»,	**(1. S. 45.2)**
	b. Aqûb dibêje: «Şêxê mino, e'limê we nemabû,	**(2. S. 41.1)**
	2 a. Dara temir jê p'eydabû.	**(1. S. 45.3)**
	b. Dara xurmê jê p'eydabû».	**(3. S. 33.2)**
S. 30	*1 Şêx go: «Aqûbo, hindekî din li wê mabû»,*	**(1. S. 47.1)**
	1 Aqûb go: «Ya seyîdayê mino, e'limê wan ne mabû,	**(1. S. 47.2)**
	2 Pembû jê p'eydabû».	**(1. S. 47.3)**
	1 Aqûb go: «Seyîdayê mino, e'rifa jê ne mabû,	**(3. S. 38.1)**
	2 Pembû jê p'eydabû».	**(3. S. 38.2)**
S.31	*1 Şêx go: «Aqûbo, hindekî din li wê mabû»,*	**(1. S. 46.1)**
	1 Aqûb go: «Ya seyîdî, e'limê wan ne mabû,	**(1. S. 46.2)**
	2 a. Genim jê p'eydabû».	**(1. S. 46.3)**
	b. Ĥemû tişt jê p'eydabû».	**(2. S. 42.3)**
S. 32	*1 Şêx go: «Aqûbo, hindekî din li wê mabû,*	**(1. S. 48.1)**
	1 Aqûb go: «Ya seyîdayê mino, e'limê wan ne mabû,	**(1. S. 48.2)**
	2 Sik û kule, û qimil jê p'eydabû».	**(1. S. 48.3)**
S. 33	*1 Şêx go: «Aqûbo, hindekî din li wê mabû,*	**(1. S. 49.1)**
	1 Aqûb go: «Ya seyîdayê mino, e'limê wan ne mabû,	**(1. S. 49.2)**
	2 Kul û şê jê p'eydabû».	**(1. S. 49.3)**
S. 34	*1 Şêx go: «Aqûbo, hindekî din jê mabû»,*	**(1. S. 50.1)**
	1 Aqûb go: «Ya seyîdayê mino, e'limê wan ne mabû,	**(1. S. 50.2)**
	2 Cin teyr r̂iwandbû,	**(1. S. 50.3)**
	3 Li her ĥeft e'zmana gêrandbû,	**(1. S. 50.4)**
	4 Ser banê Lalişê danabû,	**(1. S. 50.5)**
	5 P'ara ĥemû kesekî jê nedabû».	**(1. S. 50.6)**
S.35	*1 Şêx go: «Aqûbê mino, hindekî dinê jî ber mabû».*	**(3. S. 39.1)**
	1 Aqûb go: «Seyîda yê mino, ĉira jê p'eydabû,	**(3. S. 40.1)**
	2 Ser banê K'abet ilahê dana bû,	**(3. S. 40.2)**
	3 Cinteyar lê dabû r̂eva bû,	**(3. S. 40.3)**
	4 P'ara ĥemû kesî jê nedabû».	**(3. S. 40.4)**
S. 36	*1 Şêx dibêje: «Aqûbo, her r̂oj ku r̂oj hiltêye,*	**(1. S. 52.1)**
	2 Min destek goşt ji te divêye,	**(1. S. 52.2)**
	3 Ne ji nêr çêbe ne ji mêye».	**(1. S. 52.3)**
	1 a. Aqûb go: «Ya seyîdî, sibeye ko r̂oj zeriqî,	**(1. S. 53.1)**
	b. Aqûb go: «Ya seyîdî, sibeye herr̂oj ku zeriqî,	**(2. S. 46.1)**
	2 a. Nûr ji nûrê şifiqî,	**(1. S. 53.2)**
	b. Nûr ji nûrê t'ifiqî,	**(2. S. 46.2)**
	3 a. Ew Şimhûnê k'îtêb ji ber xulqî».	**(1. S. 53.3)**
	b. Hîngê Şimhûn bû berê xulqî.	**(3. S. 37.3)**
	c. Şemhûnî kîb ji ber xulqî».	**(2. S. 46.3)**
S. 37	*1 Şêx ji Aqûb dipirsîye: «Bi Melikê Bêrîyê bo min bêjîye,*	**(1. S. 54.1)**
	2 Yê bi beĥrê xeniqî k'îye,	**(1. S. 54.2)**
	3 Yê ji berî xulqî k'îye,	**(1. S. 54.3)**
	4 Yê ji berî sit'irî k'îye?»	**(1. S. 54.4)**
	1 Aqûb go: «Ya seyîdî, Aqûbê Mûsa bi destê te zebûne,	**(1. S. 55.1)**
	2 Deng dike yî nehîne,	**(1. S. 55.2)**
	3 Yê bi beĥrê xeniqî Ferûne,	**(1. S. 55.3)**
	4 Yê ji berî xulqî Şemhûne,	**(1. S. 55.4)**

5 Yê bi berî sit'irîn, her ĥeft mêrên k'afêne». **(1. S. 55.5)**

1 Aqûb go: «Seyîdayê mino, **(3. S. 42.1)**
2 Ewê berê xeȓiqî Şimhûne, **(3. S. 42.2)**
3 Yê berê t'ifiqîne her ĥeftin mêrê ûnûne». **(3. S. 42.3)**

S. 38 *1 Şêx dibêje: «Aqûbo, hey cerg*[908] *ȓeşo,* **(2. S.49.1)**
2 Tu bi van me'nîyan mebe serxweşo, **(2. S. 49.2)**
3 a. Ĥelaliya xwe bi ĥeramîya xelqê mefroş». **(2. S. 49.3)**
b. Ĥelalê xwe, ĥeramê xelqê neşo. **(3. S. 49.3)**
1 Aqûb go: «Ya seyîdî, em li ba te dik'irin, **(1. S. 57.1)**
2 Bi saf û heybete te difikirin, **(1. S. 57.2)**
3 Ĥelaliya xwe bi hermîya xelqê ne didirin». **(1. S. 57.3)**

S. 39 *1 Şêx dibêje: «Aqûbo, çendî em û qelenderin,* **(2. S. 51.1)**
2 Bi me'nîyî û bi xeberin, **(2. S. 51.2)**
3 Em dizanin ilmên vê dinîyayê çend qederin, **(2. S. 51.3)**
4 Ji bilî Şêx Fexirê Adîya hûn ĥemû werin». **(2. S. 51.4)**
1 Aqûb go: «Ya seyîdî, em û qelenderin, **(1. S. 59.1)**
2 Ba yek û du ȓunin behs dikirin, **(1. S. 59.2)**
3 Ji xelefê şêx Fexirê Adîya ilmê vê dinê ĥemû werin». **(1. S. 59.3)**

S.40 *1 Şêx dibêje: «Aqûbo, kelat û ber kelat,* **(2. S. 52.1)**
2 Agirek we tê helat, **(2. S. 52.2)**
3 Li ber sotî çiqas ĉiya, deşt û welat». **(2. S. 52.3)**
1 Aqûb dibêje: «Şêxê mino, dilê min kela nijî, **(2. S. 53.1)**
2 Agirek ê tê gurmijî, **(2. S. 53.2)**
3 Li ber çiqas welat û cî [jî]». **(2. S. 53.3)**

S. 41 *1 Şêx go: «Aqûbo, bi jîrîye,* **(1. S. 60.1)**
2 Bi me'rîfetêye, bi xeberêye, **(1. S. 60.2)**
3 Ȓast bihajo, heȓe dîwana mîrîye». **(1. S. 60.3)**
1 Aqûb go: «Ya seyîdî, em di jîrin, **(1. S. 61.1)**
2 Bi me'rîfetin, di xebîrin, **(1. S. 61.2)**
3 Li ba şêx Fexirê Adîya bi ȓaw û t'egbîrin». **(1. S. 61.3)**

S. 42 *1 Şêx go: «Aqûbo, fikirîm li ser fikirekê,* **(2. S. 54.1)**
2 Dama bûn bi umrekê, **(2. S. 54.2)**
3 Sed û bîst û çar ĥezar buk'irî dîtin bi kirekê». **(2. S. 54.3)**
1 Aqûb go: «Ya seyîdî, ez fikirîm di wê fikirêde, **(1. S. 63.1)**
2 Damabûm di wê e'mirêde, **(1. S. 63.2)**
3 Min jî sed û bîst û çar ĥezar buk'ir dîtin di bukrêde». **(1. S. 63.3)**

S. 43 *1 Şêx tê xeber xweş divêye,* **(1. S. 64.1)**
2 Sor, sipî û ȓeş divêye, **(1. S. 64.2)**
3 Şeş û şeş û şeş divêye. **(1. S. 64.3)**
1 Aqûb dibêje: «Şêxê mino, şeş wê di serîȓa, **(1. S. 65.1)**
2 Şeş wê di dergehê mîr ȓa, **(1. S. 65.2)**
3 Şeş dane xelqê e'rif, zana û jîȓa». **(1. S. 65.3)**

S. 44 *1 Şêx tê ji Aqûb van e'nîyatî dibîye,* **(1. S. 66.1)**
2 Ȓeş û sor, û sipî dibîye, **(1. S. 66.2)**
3 Hind û hind û hind divîye. **(1. S. 66.3)**
1 Aqûb go: «Ya seyîdî, hind wê li beĥra û cewa, **(1. S. 67.1)**
2 Hind wê li e'rda û ȓewa, **(1. S. 67.2)**
3 Hind wê li e'zmana û hewa, **(1. S. 67.3)**

[908] binêr: *ceger*

4 Şirûtê şêx Fexirê Adîya yek jê ewe». **(1. S. 67.4)**

S.45 *1 Şêx dibêje: «Aqubo, hewe r̂oja k'ufir li belaye,* **(2. S. 70.1)**
2 Heger fereca Xwedê û şêx Fexirê Adîya ne digehayê, **(2. S. 70.2)**
3 Ewê r̂ojê Aqûbê Mûsa ne dibû ji bedena dayê». **(2. S. 70.3)**
1 Aqûb dibêje: «Şêxê mino, hewa r̂oja k'ufir gehiştê, **(2. S. 71.1)**
2 Heger fereca Xudê û şêx Fexirê Adîyan ne digehiştê, **(2. S. 71.2)**
3 Aqûbê Mûsa ne dibû ji piştê». **(2. S. 71.3)**

S. 46 *1 Şêx go: «Aqûbê mino, deşta K'erbelayê,* **(3. S. 51.1)**
2 Ĥeta şêx dîndara xwe nedayê, **(3. S. 51.2)**
3 Aqûbê Mûsa ne r̂uĥyabû pişta dayê». **(3. S. 51.3)**
1 Aqûb go: «Seyîdayê mino, deşta K'erbe deştê, **(3. S. 52.1)**
2 R̂aste ĥeta dîndara şêx negihîştê, **(3. S. 52.2)**
3 Aqûbê Mûsa ne r̂uĥyabû piştê». **(3. S. 52.3)**

S. 47 *1 Şêx go: «Aqûbo, min bora xwe hildikende,* **(1. S. 70.1)**
2 Ber girtbû t'oq[909] *û zende,* **(1. S. 70.2)**
3 Ez hatîme li ber Aqûbê Mûsa bibirim dare û derbende». **(1. S. 70.3)**
1 Aqûb go: «Hey şêxê mino ji male şêx şeref, **(1. S. 71.1)**
2 Hey bazîyo herçar t'eref, **(1. S. 71.2)**
3 Yêt wekî şêx Fexirê Adîya lê didin ger̂ û gelef». **(1. S. 71.3)**

S. 48 *1 Şêx go: «Aqûbê min, qewmek heye mehele,* **(3. S. 53.1)**
2 Xwerina wî qewmî xerdele». **(3. S. 53.2)**
1 Aqûb wê ĥerfê cab nedabû, şêx borê xwe dimismisand, **(3. S. 54.1)**
2 Nava mezin meydanê melek'ada dir̂eqisand, **(3. S. 54.2**
3 Go: «Min ĥerfekê da, Aqûbê Mûsa tirsand». **(3. S. 54.3)**

S. 49 *1 Şêx go: «Aqûbo, borê xwe min lebisand,* **(1. S. 72.1)**
2 Mezin meydana melek'a min r̂eqisand, **(1. S. 72.2)**
3 Bi yek ĥerfa heqîyê Aqûbê Mûsa, min tirsand». **(1. S. 72.3)**
1 Aqûb go: «Ya seyîdî, ezim Aqûbê bi sir̂im, **(1. S. 73.1)**
2 Ez hatime li vê bim, **(1. S. 73.2)**
3 Li gel cewana şêx Fexirê Adîya hazir bim». **(1. S. 73.3)**

S. 50 *1 Şêx borê xwe hilkende,* **(3. S. 55.1)**
2 Lê hilda t'oq û zende, **(3. S. 55.2)**
3 Go: «Min ĥerfekê da Aqûbê Mûsa kire bende». **(3. S. 55.3)**
……………………………………….
……………………………………….
……………………………………….

S. 51 *1 Şêx go: «Aqûbo, hindîyo,* **(1. S. 74.1)**
2 Hey qitbo, hey giran r̂ecîyo, **(1. S. 74.2)**
3 Tu k'engê bi vê me'rîfetê xeyal bîyo?» **(1. S. 74.3)**
1 Aqûb go: «Ya seyîdî, hindok û hindune, **(1. S. 75.1)**
2 T'op û cen li cane, li dune, **(1. S. 75.2)**
3 Dayîm xulamê baxoyê xwe bi r̂ê cune». **(1. S. 75.3)**

S. 52 *1 Şêx dibêje: «Aqûbo, ji hind ĥeta bi atqate,* **(1. S. 76.1)**
2 Dê kivanek li te kim xelate, **(1. S. 76.2)**
3 Dik'irê wî biçe welet ber welate». **(1. S. 76.3)**
……………………………………….
……………………………………….

---
[909] *tok*

………………………………………….

S. 53 *1 Şêx go: «Aqûbo, kivanê didim te dû me'şiqe*[910]*,* **(1. S. 78.1)**
2 Ne ĥişke, tê heye p'ar û pişke». **(1. S. 78.2)**
1 Aqûb dibêje: «Şêxê mino, kevanê bidey min dîm ji heqîyê, **(2. S. 67.1)**
2 Ne ji ĥişk bê, **(2. S. 67.2)**
3 Gelek aşig te hebin bar û pişk bê». **(2. S. 67.3)**

S. 54 *1 Şêx dibeje: «Aqûbo, dê kevanek li t'ekim ney r̂eza,* **(2. S. 68.1)**
2 Pê me nek'efte pê merza, **(2. S. 68.2)**
3 Da siware xwe veneşêrin li derza». **(2. S. 68.3)**
1 Aqûb go: «Ya seyîdî, kivanê didî min ne e'rze, **(1. S. 79.1)**
2 P'êber û ne kevne bi merze, **(1. S. 79.2)**
3 Da r̂oja axretê siware xwe veneşêre derza». **(1. S. 79.3)**

S. 55 *1 Aqûb go: «Ya seyîdî, kevanek didî minî qelendere,* **(1. S. 77.1)**
2 Dermanê wî ji t'oza zerne, **(1. S. 77.2)**
3 Dayîm cotê kîz me li ber me». **(1. S. 77.3)**
………………………………………………………………
……………………………………………………………….
………………………………………………………………..

S. 56 *1 Şêx go: «Aqûbo, p'ira Siratê ya zere,* **(1. S. 80.1)**
2 Bên misk, û bixure, û enbere, **(1. S. 80.2)**
3 Dîwana silt'an Şîxadî ya bi mal û sere». **(1. S. 80.3)**
……………………………………………
……………………………………………
……………………………………………

S. 57 *1 Şêx go: «Aqûbo, p'ira Siratê ya k'eske,* **(1. S. 81.1)**
2 Te bên bixûre û enbere û miske, **(1. S. 81.2)**
3 Dîwana silt'an Şîxadî, ya bi ser û mal û r̂izqe». **(1. S. 81.3)**
1 Aqûb dibêje: «Şêxê mino, p'ira Siratê k'eske, **(2. S. 73.1)**
2 Te bên ji bixûr, û enbere, û miske, **(2. S. 73.2)**
3 Dîndara silt'an Êzîd ya bi male û bi r̂izqe». **(2. S. 73.3)**

S.58 *1 Ĉêrek ji yên me'rîfetê,* **(2. S. 74.1)**
2 Nefesek ji yên heqîqetê, **(2. S. 74.2)**
3 Şêx ji Aqûb r̂azî bû bi vê xilmetê, **(2. S. 74.4)**
4 Îro bo dine, sibê bo banga axretê. **(2. S. 74.4)**

T'emametîya Xwedê û silt'an Şîxadî û melik Şêxsin!

55. Qewlê telpûn û see'dûn[911]

Bi destûrî Xwedê!

S. 1 *1 Telpûn dibêjit:«See'dûno*[912]*, ez zêrê safî qursim,*
2 Di hatina xwe[913] *da yê biĥisim,*
3 Ez hatîme bi r̂êya Şîxadî û melik Şêxsin dûazde mee'niya ji te bipirsim».

S. 2 *1 See'dûn dibêjit: «Seyîdî, me muĥbet heye ji dêr,*

[910] *dû me'şiq — dû alî, dû ker û temirîn*
[911] *Lalish* № 41, 2015 (rr. 64-69) Belavkirin: Şero Îbrohîm Kişto https://ru.calameo.com/books/002518317a11dbf98e1ff
[912] *see'dun*
[913] *xo*

2 Ez hatina te nakim înk'êr[914],
3 Tû hatî sed carî bi xêr».

S. 3 *1 Telpûn dibêjit: «See'dûno, berî dine û ĥeşemê,*
2 Em vavartin ji e'lemê,
3 Tû bêje min çî nivîsîbû sere qelemê».

S. 4 *1 See'dûn dibêjit: «Seyîdî, hincî te go ciriya,*
2 Gava qelem bi ȓuĥê veniya,
3 Ew teĥîyatek bû li e'lemê digeȓiya».

S. 5 *1 Telpûn dibêjit: «See'dûno, berî Adem ĥukimî,*
2 Ewî ciwana heqîyê bi tere e'limî,
3 Ji ew paş bi tere kilimî».

S. 6 *1 See'dûn dibêjit: «Seyîdî, berî Hewa û Ademe,*
2 Ne[915] *ax hebû, ne av hebû, ne agir hebû,*
3 Min ev civane bi te da».

S. 7 *1 Telpûn dibêjit: «See'dûno, wextê melik Şêxsin li e'zman*[916] *sefer kir,*
2 Telbî nûrî ekber kir,
3 Tû bêje min k'ê e'wil slav li k'ê kir?»

S. 8 *1 See'dûn dibêjit: «Seyîdî, hincî te dot, min qebûl kir,*
2 Nur bi nurê teĥmul kir,
3 E'wil Xwedê[917] *silav li Ȓesul kir».*

S. 9 *1 Telpûn dibêjit: «See'dûno, mical hatin bi car û nebî,*
2 Ew k'î bû li ser bisatek ya Ȓebî?
3 K'î dibû hosta? K'î dibû merebî?»

S. 10 *1 See'dûn dibêjit: «Seyîdî, melik Şêxsin beyîzaya,*
2 Ȓisla wî ji ba Xwedaye,
3 Ewî Emîn Cibraîl te e'lîm daye».

S. 11 *1 Telpûn dibêjit: «See'dûno, ez di e'cêbekêde mame,*
2 Min tiştek nav beĥreke bi ẍimame,
3 Xwerina wî xûne û xoziya wî t'ame».

S. 12 *1 See'dûn dibêjit: «Seyîdî, ez mabûm li wê e'cêbê,*
2 Min dîtibû nav wê beĥrê,
3 Ew weled bû li zikê make».

S. 13 *1 Telpûn dibêjit: «See'dûno, qudreta wî Ekberî,*
2 Bi dûvî ĥeta bi serî,
3 Ew k'î bû xwe bi dûvê xwe xurî?»

S. 14 *1 See'dûn dibêjit: «Seyîdî, heyî aşiqo ji batinê,*
2 Êk medeha daxin bi t'inê,
3 Ew bû t'oka çendî dine».

S. 15 *1 Telpûn dibêjit: «See'dûno, dû tişt hene,*
2 Qewî di bo gunhene,

[914] *enker*
[915] *na*
[916] *esman*
[917] *Xudê*

3 Herdû tişt şeqt derê dojê ve herene».

S. 16 *1 See'dûn dibêjit: «Seyîdî, min dî ve,*
2 E'silê te zêre, ne zîve,
3 Êk r̂oje, êk heyîve».

S. 17 *1 Telpûn dibêjit: «See'dûno, dû tişt hebûn yî li wêne,*
2 Qewlî di bo gunehbûn,
3 Herdû tişt şewqin bi derê dojê vediherene».

S. 18 *1 See'dûn dibêjit: «Seyîdî, tîr hevaj,*
2 Aşiqo ji dir̂a[918] *êk-êk bifroş,*
3 Êk heyîve, êk r̂oj».

S. 19 *1 Telpûn dibêjit: «See'dûno, dû tişt hene, ne dixweyane*[919]*,*
2 Ne ji insin, ne ji cane,
3 Ne bi r̂uĥ, ne bi gîyane,
4 Ewan bi hewra xeber dane».

S. 20 *1 See'dûn dibêjit: «Seyîdî, hicîya te weqfî,*
2 Ya berê sibê hat û kişifî,
3 E'lima li ber sêrifî».

S. 21 *1 Telpûn dibêjit: «See'dûno, birme dêra dêr ĥebandî,*
2 Dev û zembere li min hilandî».

S. 22 *1 See'dûn dibêjit: «Seyîdî, min hilanî x̂îrete,*
2 Dev û zembere li min dewete,
3 Hincî mêrê herr̂o[920] *siba r̂abit yî merûsebit, cehnim bore şehbete».*

S. 23 *1 See'dûn dibêjit: «Birme dîwana Îlahîye,*
2 Min li wê dîtin xweş û şahîye,
3 Serê ĥemû tiştî t'ifaq û t'ebahîye.

S. 24 *1 Ew bû dara bi t'inê,*
2 T'extê ewlîya wê li binê,
3 Dust û dujman wê diçinê.

S. 25 *1 Aşiq, hila her̂e,*
2 Heke xêre, heke şere,
3 Hîmeta min heye bi tere».

T'emametîya[921] *vî qewlî li Xwedê û xudane!*
Em di kêmin, Xwedê yê t'emame!

56. Qewlê xewrê[922]

Bi destûrî Xwedê!

S. 1 *1 Derk'etim li xewrêye,*
2 K'ifş dike stêra sibêye,

---

[918] *dur*
[919] *dixuyane*
[920] *hero*
[921] *t'imametî*
[922] http://www.ezdixandi.com/forum/38-829-1

3 Lalişe xwedanê qubêye.

S. 2 *1 Xewrê derk'etim dere,*
2 Min dît du mêr li bere,
3 Yek p'îr Mende, yek p'îr Omere.

S. 3 *1 Birme Usif naza,*
2 Wan derga, wan derwaza,
3 Laliş heye ciyê miraza.

S. 4 *1 Birme li wêye,*
2 Ciyê mirazê me lêye,
3 Banga min ber Kekêye.

S. 5 *1 Birme beĥreke xebîr,*
2 Mîrek heye, ew di mîr,
3 Cî û mikan daye destê mêrê feqîr.

S. 6 *1 Cî û mikan dane destê qelendera,*
2 Dengekî tê li wan sera,
3 Me Şerfedîn bawere.

S. 7 *1 Çi aşiqekî serpoşe,*
2 Muĥbî k'asa coşe,
3 Dik'irî, qe nefroşe.

S. 8 *1 Dik'irî wa mişterî,*
2 Ew çi qumaşê ser berî,
3 Tu nizanî malê here, yan serî.

S. 9 *1 Ew çi qumaşê xezînê,*
2 Ew qumaş t'ucar nayê k'irînê,
3 Pêştirî me'rîfetê û nasînê.

S. 10 *1 Sûkê wa delalin,*
2 Heçî qumaşî bale,
3 Bila wî qumaşî xwe bikin ĥelale.

S. 11 *1 Çi qumaşî neqşî hûre,*
2 Ew qumaşê lomay nûre,
3 Ew qumaşê yarê ẍefûre.

S. 12 *1 Ez beĥrim, tu gef̂î,*
2 Ez siwarim, tu p'erî,
3 Ez mîrim, tu miclisî,
4 Ez erk'anim, tu qursî…

S. 13 *1 Ez qursim, tu Celîlî,*
2 Ez Celalim, tu delîlî,
3 Ez girîvanê e'zîz melîk Fexiredînim.
4 Girîvanê melîk Fexiredîn pê dighîştin,
5 Ẍafila loma ez dikuştim.

S. 14 *1 Ẍafila ez dikuştim loma,*
2 Pêş min va r̂evî k'ome,
3 Xerqê ji qudretê, t'ac û t'acpoş,
4 Xerqê Şîxadî loma dike minetê.

S. 15 *1 Me dike p'îraniyê,*

2 Ew dereca mîraniyê,
3 Ew dereca xerqeye,
4 Xerqe libsê silt'an Êzdîdê meye.

S. 16 *1 K'af û Nûn ne dibirin bere,*
2 Hatin zora dibirin ne dikirin nase,
3 E'rş û k'ursîy tev di nase.

S. 17 *1 Xaliqo, herî ĥetanî herî,*
2 E'wil hosta tuyî — bêje pirsa esehî r̂astî,
3 Çika mast pê çi dimeyî?

S. 18 *1 Sibekêr̂a r̂abûm denî,*
2 Marê qer̂qer̂ r̂abû kenî,
3 Ez hîngê[923] feqîranr̂a r̂abûme benî.

S. 19 *1 Ez feqîranr̂a r̂abûm koçeke,*
2 Ev dinîya heye marê beleke,
3 Amanet ît'bara xwe li vê dinê neke.

S. 20 *1 Li vê dinê neke amanet ît'bare,*
2 Ez Şêşimsr̂a r̂abûme nedere,
3 Şêxûbek'irr̂a r̂abûme mefere.

S. 21 *1 Hatime ji hatîya,*
2 Ez nabihêrim t'u qatîya,
3 Gazî kim destûrî Şîxadî, mala Adîya.

S. 22 *1 Me qadîya lev dibhêrim,*
2 Ez miskînê Şemsê şêrim,
3 Ez loma wê dibhêrim.

S. 23 *1 Ez miskînê Şemsîme,*
2 Min zanibû ez ji wê niqtême,
3 Çi nuqteke xwedan p'ir̂e.

S. 24 *1 Çi nuqteke xwedan p'ir̂e,*
2 Çi P'adşakî xwedan sir̂e,
3Binya mala silt'an Şîxadî heye sê dir̂e.

S. 25 *1 P'adşayê min qudretê di mekinî,*
2 Birq vedida dikêlimî,
3 Hîngê feqîra e'silê xwe nijinî.

S. 26 *1 Mîrê xwe digirtin,*
2 Van feqîra, van erk'ana,
3 Ew çi sir̂eke girane.

S. 27 *1 Feqîra xasin,*
2 Berî dinê, berî e'sasin[924],
3 Wan mîra vedixwar k'asin.

S. 28 *1 K'asa e'silê wê elûne,*
2 Wê ĥerfê kir xebîre,
3 Ez hinge bûme.

---

[923] *hingê*
[924] *asas*

S. 29 *1 R̂ik'ina dinê danî dû me,*
2 Hin di ẍefilî, hin xebîre,
3 Hinî şêxe, hin yî p'îre.

S. 30 *1 Binaya e'rd û e'zman p'aristîme,*
2 Wê ĥerfê kim şêro, siwarê borê hurê.
3 Tu ji k'u têy, têm ji dir̂ê,
4 Eşq û muĥbet û k'amile.

S. 31 *1 Tu nifûsa p'îraniyê,*
2 Şêro siwaro li mesîlê,
3 Şêro siwaro li qefesê.

S. 32 *1 Gîyanê mara,*
2 Silaveke herçar şêrar̂a,
3 Silaveke şîrîn[925] ĉiyayê Şengalêr̂a.

S. 33 *1 Silaveke şîrîn ĉîyayê Şengalêr̂a,*
2 Tevî baraneke hûr–hûr dibarî,
3 Dabû t'ac–t'acpoş, hilekî zorî sincebarî.

Em kêmin û Xwedê t'emame!

57. Qewlê xilmetê[926]

Bi destûrî Xwedê!

S. 1 *1 Ji qewlê Fexirê Êzdîne,*
2 Herî bi ĥerfe û herî nasîne,
3 Xilmet r̂ik'ineke ji erk'anê dîne.

S. 2 *1 Ji qewlê Fexirî xasa,*
2 Herî bi ĥerfe û herî bi nasa,
3 Mêr bi xilmetê li axretêyî xilase.

S. 3 *1 Mêrî xilase bi xilmeta dîne,*
2 Û hincî kesê ev erk'an nasîne,
3 Li r̂oja axretê borê wanî bi zîne.

S. 4 *1 Borê wanî bi zîne li axretê,*
2 Û hincî kesê li r̂êya dîn bike xilmetê,
3 Wî beĥr tê heye li nav baẍçê cinetê.

S. 5 *1 Li nav baẍçê cinetê wî heye beĥre,*
2 Û hincî kesê li r̂êya dînî xilmetk'are,
3 Ewî bi qîmete li ba Yezdanê Cebare.

S. 6 *1 Ewî bi qîmete li ba Yezdanê Ekbere,*
2 Û hincî kesê li r̂êya dînî xilmetk'are,
3 Ew herî r̂ûsipîye li maclîs û mehdere.

S. 7 *1 Yî r̂ûsipîye û bi hêbete,*

[925] *şirîn*
[926] Ji qewlên Şêx Fexirê Adîyan. Govara *Laliş* 37, 2013 (rr 84-88) Belavkirn: Adnan Xiravai https://ru.calameo.com/books/0025183170ab3e943247b

2 Hincî kesê li r̂êya dînî bike xilmete,
3 Ew li dîwana Yezdanê mezinî bi e'zete.

S. 8 *1 Ewî bi e'zete li wê dîwanê,*
2 Şêx Fexir xwedanê erk'anê,
3 Îman bi xilmet r̂ewanê.

S. 9 *1 Îman bi xilmetê r̂ewa bû,*
2 Şîxadî bi xilmetê şa bû,
3 Not neh erk'an ji qudretê beya[n] bû.

S. 10 *1 Not neh erk'an ji qudretê nazilî,*
2 Şîxadî yek bi yek dihêjmirî,
3 Xilmet jî bi nav kir û nedirî.

S. 11 *1 Xilmet jî bi nedir kire nava,*
2 Xwedê yeke bi ĥezarû yek nava,
3 Xilmet jî navde t'ebave.

S. 12 *1 Xilmet jî ferzeke ji e'sasa,*
2 Ji not neh erk'anêt xasa,
3 Dahir bû dewran û k'asa.

S. 13 *1 Dahir bû dewran û deme,*
2 Û wexta çê bû Hewa û Ademe,
3 Milyak'eta bi xilmetê k'êşa bû semen.

S. 14 *1 Milyak'etê bi xilmetê sema k'êşa bû,*
2 Li ber nav dik'irê P'adşa bû,
3 Xwedanê e'zman û e'rşa bû.

S. 15 *1 Neqaşê dinê û batinê,*
2 Herî dahire û nebit finê,
3 Benî Adem çêkir bi xêr û xinê.

S. 16 *1 Benî Adem çêkir û debare,*
2 Dinîya çêkir û qenun sep'are,
3 Û hincî kesê li qenunêyî xilmetk'are,
4 Ew li gel batinêyî bi hevale.

S. 17 *1 Ew li gel batinêyî bi kilame,*
2 Hincî kesê xilmetê bike û neke xame,
3 Bi van erk'ana heqê wan li bihuştêyî t'emame.

S. 18 *1 Bi van erk'ana heqê, wan li bihuştê di k'emile,*
2 Û hincî kesê xilmetk'are ji eşq û dile,
3 Li vê dine û li axretê mirazê wîyî hasile.

S. 19 *1 Li vê dine û li axretê hasil bû mirazê wîye,*
2 Hincî kesê xilmetê k'ara ji eşq û îmana qewîye,
3 Ewî bi himete ji e'wil ĥeta bi dawîye.

S. 20 *1 Ewî bi himete hemî wextana,*
2 Hincî kesê xilmetk'ara ji eşq û îmana,
3 Milyak'etan li bihuştê danî ciyê wana.
4 Teyrê bihuştê di distrên bi nave wana,
5 Awzan dixnin bo ĥizura wana,
6 Nebîy û welîy li cema' dibin dîwana,
7 Û ĥeta e'bd li a'badê[843] *her ew ciyê wana.*

S. 21 *1 Ew bû taliya xilmetê,*
2 Li r̂oja axretê ci ma.

T'emametiye vî qewlî li nave Xwedê — xwedanê k'eremetê!
Em kêmin, Xwedêyî t'emama!

58. Qewlê mihra[927] mêra[928]

S. 1 *1 Mihra mêra ku dihate,*
2 Aşiq kirin xelate,
3 Dilo miskîno te çî si.

S. 2 *1 Miskînekî minî dil delîle,*
2 Ger̂iyabû li nav xasêt edîle,
3 Şerbetek vexwar şehê Şêşimsê minî sebîle.

S. 3 *1 Birime nav wan xasa,*
2 Saqî digêrin k'asa,
3 Sehabe li wê derê nasa.

S. 4 *1 Bêjme we gelî siniya[929],*
2 Her çîyê r̂ûhê vê meclisê,
3 Dilê xwe[930] biket mihekan û tehliya,
4 Ew dêmînit[931] ser destê şêx Fexrê Adya.

S. 5 *1 Bi sidqa[932] yar û birane,*
2 K'asek da min ji mêra vana,
3 Ger̂iyabû li hestî û xûna.

S. 6 *1 Dil çobû[933] t'emame,*
2 Min vexwar ji k'asa tame,
3 Lew hate sere min aqil û fame.

S. 7 *1 Hate sere min fêm û aqil,*
2 Li min r̂on bûn çav û dil,
3 Lew bi zimanî xundbûm bilbil.

S. 8 *1 Bi zimanî xundbûm delal,*
2 Diger̂êt Şerqe ĥeta Şam,
3 Li min keşifî bû ew hal.

S. 9 *1 Daye min ji k'asa dêrîm,*
2 Sekinî guhdêrim,
3 Dil balve dihinêrim.

S. 10 *1 Ew bû k'asa nûrîne,*
2 Dabû mêra bi nehîne,
3 Hindeka vedxwar pê dibûn cindîyêt silt'îne.

---

927 *muhr*
928 Ji qewlên p'îr R̂eşî Ĥeyrane, *Laliş* № 12 2000 (rr 309-312) belavkirin: K.X. Êzdîxan https://ru.calameo.com/books/002518317598de79305bf
929 *suniya*
930 *xo*
931 *dê mînin*
932 *bisidqe*
933 *ço bû*

S. 11 *1 Hindeke vedxwar pê dibûn mecnûne,*
2 Li dunyayê digeȓyan sewdanû dîne.

S. 12 *1 Ew k'asa sipîya,*
2 Hatbû ji e'rşêt ê'lîya,
3 Hindeka vedxwar pê dibûn e'wlîya[934]*.*

S. 13 *1 Ew bû k'asa siȓa*[935]*,*
2 Hatibû ji e'rşêt jora,
3 Mêra vedxwar pê dibûn mora.

S. 14 *1 Ew bû k'asa zere,*
2 Hatibû ji e'rşêt sere,
3 Mêra vedxwerin pê dibûn nedere.

S. 15 *1 Ew bû k'asa ȓeşe,*
2 Hatbû ji xezînê e'rşre,
3 Mêra vedxwerin pê dibûn hal xweşe[936]*.*

S. 16 *1 Ezîzê min ji mêjê ber vê xilmetê min kir qesta,*
2 Birme nav hariya, k'as li ser desta,
3 Min li wan feqîra dîtibû coz bi mesta.

S. 17 *1 Min li wan feqîra dîtibû coz bi mestûr,*
2 Dixemilîn bi tanc û xerqêt bi nûr,
3 Min ji wan feqîra ne dîtibûn jê û bere jûr.

S. 18 *1 Da ji wan feqîra bêtin xebera,*
2 Ji berî ne Quds hebû, ne Mekkeha,
3 Ew feqîr bûn, bi mîrê xwe ȓabûn li ber p'erdeha (dergeha).

S. 19 *1 Da ji wan feqîra bêtin beyane,*
2 Berê ne e'rd hebû, ne e'zmane,
3 Ew feqîr bûn, bi mîrê xwe ȓabûn li dîwane.

S. 20 *1 Çî dîwaneka k'ibîre,*
2 Hincî mêrê bi saxî biket xilmeta feqîre,
3 Ewî dil girt, kire êxsîre.

S. 21 *1 Çî dîwaneka bi safe,*
2 Qendîleka nûranî wa diteysîd di nave[937]*,*
3 Mewlayê me Şêxubek'ir, Şêşemse, kir te babe.

S. 22 *1 Çî dîwaneka bi heybete,*
2 Hincîyê bi saxî xilmeta feqîra dikete,
3 Ẍafil di korene, ne dizanî silt'an Êzî bi xwe wê li semate[938]*.*

S. 23 *1 Wêy ẍefilê bê Xweda*[939]*,*
2 Marêt dojê li wan dibine hota,
3 Mahûn nizanin silt'an Êzî bi xwe me'bûda.

S. 24 *1 Wêy li ẍefilê koreye,*

---

[934] *cindîya*
[935] *sur*
[936] *xoş*
[937] *Qendîleka noranî w di teysîd di nave*
[938] *sema*
[939] *bixûda*

2 Ew nanêrin dojê cihê xweye,
3 Ew wextê dimrin bi silt'an Êzî naden şehdeye.

S. 25 *1 Wêy li ẍafilê hatû bate,*
2 Doj li wan e'zab û siniyate,
3 Ew wextê dimrin ne li atqate[940]*.*

S. 26 *1 Ew wextê dimrin ne li îmane,*
2 Bi xweȓa naben çû nîşane,
3 Lew hilgirtin û havêtin xergemane.

S. 27 *1 Ji xergemanê di îna dere,*
2 Dê bene nav sê'ran û sekere,
3 Li banga wan nîne çû mehdere.

S. 28 *1 Feqîr zûrêt li bangî,*
2 Ẍafil destêt wan dikurtin, nagehine daman û dangê,
3 …………………………………………………….

S. 29 *1 Ji mêjê ber vê xilmetê t'eftêşim,*
2 Latînekî kewekî li qefesê digivêşim,
3 Lew ez newêrim derheqî bêjim.

S. 30 *1 Lew ez newêrim derheqî bidem xebera,*
2 Ne e'cêbe dil bikene ker bi kera[941]*,*
3 Ȓê li gel hevirkî naçit sera.

S. 31 *1 Êk li ser zarî,*
2 Êk li ser zimanî,
3 Êk li ser dilî,
4 Xwedê jî naket harî.

S. 32 *1 P'isê Ĥelacî (Mansûr) we dik'ire,*
2 P'adşê min dergehek lê vedikire,
3 K'asek dayê lê, kir şekire.

S. 33 *1 P'adşê min k'asek dayê lê şirîn kir,*
2 Li sere xwe li bangîn kir,
3 Lew li mezin meydana meleka boȓê xwe bi zîn kir[942]*.*

S. 34 *1 Ji qewlî p'îr Ȓeşî Ĥeyrane,*
2 Bêjme we gelî birane,
3 Hincîyê bi ȓastî û duristî dest havête damana yar û birane,
4 Ew her merkeba wî li beĥrêt giran ye melewane.

S. 35 *1 Ji qewlî p'îr Ȓeşî cîda,*
2 Bêjme we gelî mirîda,
3 E'tqata me silt'an Êzîde.

Em di kêmin, Xwedê yî t'emame!

59. Qewlê sebirê[943]

[940] *edqate*
[941] *kerbiker*
[942] *Lew li mezin meydana meleka bo ȓê xo bizinkir*
[943] Ji qewlên şêx Hevindî *Laliş* 36, 2012 (rr. 45–47) Belavkirin: Adnan Xiravayi http://ru.calameo.com/read/00251831720d66ffd52cf

Bi desturî Xwedê:

S. 1 *1 Ji qewlê şêx Hevindî babzere,*
2 Xeberek hatî ye ji e'zmanê sere,
3 Got: Sebir bo mêra xêre û nedere.

S. 2 *1 Sebir bo mêra xêre û awaze,*
2 Û çendî li dil heye daxaze,
3 Bi sebirê hasilbû ew miraze.

S. 3 *1 Ew miraz bi sebirê haslbû,*
2 Ev dinîya bi sebirê dahirbû,
3 Xwedan sebir li Xwedê bi xatirbû.

S. 4 *1 Li ba Xwedê bi xatirbû xwedan sebire,*
2 Hincî kesê herî bi leze û bê sebire,
3 Li ber wendabû r̂êya, û derbe, û xebere.

S. 5 *1 Li ber wendabû r̂êya û fikire,*
2 Û hincîyê herî bi leze û bê sebire,
3 Li ber wendabû sit'ar û sikire.

S. 6 *1 Sit'ar û sikir ji ba Xwedêye,*
2 Derd û derman ji wê têye,
3 Xwedan sebir li ba Xwedê yî xinêye.

S. 7 *1 Sit'ar û sikire bi r̂eĥma Xwedê sihab bû*[944]*,*
2 Dinîya bi sebirê avabû,
3 Sebir dermanê xema bû.

S. 8 *1 Sebir dermanê xema xweştê,*
2 Derman bi derda gehiştê,
3 Bi sebirê çune bihuştê[945]*.*

S. 9 *1 Hincîyê xwedan sebir û îmana,*
2 Û daym şikirdarê Yezdana,
3 Ew ĥewalê weliyan û xasana.

S. 10 *1 Ew ĥewalê weliyan û xasa,*
2 Hincîyê bi sebirê bike qiyasa,
3 Ewî qaymkir serî û e'sasa[946]*.*

S. 11 *1 Ewî qaymkir e'sas û sere,*
2 Hincîyê sebirê bike ji dile,
3 Li vê dine û axretêyî bi mefere.

S. 12 *1 Li vê dine û axretê yî bi sit'are,*
2 Xwedan sebir herî bi himete û hevale,
3 Xwezka[947] *bi wana bi sebirê bikin k'are.*

S. 13 *1 Xwezka bi wana bi sebirê bikin e'mele,*
2 Û navê Xwedê bîne ji dile,
3 Ĥemû e'melê wanî bi xêr û sere.

---

[944] *shabû*
[945] *buhişt*
[946] *asas*
[947] *xweska*

S. 14 *1 Ĥemû e'melê wanî bi xêre*
2 Hincîyê herî bi sebir û şikêre,
3 Ew herî tenaye ji qeda' û belayî sitêre.

S. 15 *1 Hincîyê r̂êya sebirê bikit nasa,*
2 Û li ser avakit e'sasa,
3 Ew herî tenaya ji qeda' û belayî xilasa,

T'emametîya vî qewlî li navê Xwedê herî xasa!
Em di kêmin, Xwedêyî t̂emame!

60. Qewlê civatê[948]

S. 1 *1 Civatê cumleta,*
2 Heke we divêt bibînin ĥikmeta,
3 Dê guh dene qewlê heqîqeta.

S. 2 *1 Guh biden kesekî guhdêra,*
2 Heke we divêt bibînin xêra,
3 Dê guh dene qewlê mêra.

S. 3 *1 Guh biden xelqê hûne,*
2 Ew qewle qewlekî ji qenûne,
3 Ĥalê me di ĥale Denûne.

S. 4 *1 Kesekî bi vê ĥerfê xebîr ne,*
2 Hosta û merebî û yarû birêt axretê û şêx û p'îr ne,
3 Bavek li dîwana mîr ne.

S. 5 *1 Teyrekim ne ji vê r̂evê,*
2 Naxim bi r̂ojê, nanivim bi şevê,
3 Min bavek li dîndara mîrê xwe dive.

S. 6 *1 Ev dinîya se'et û gavek,*
2 Bipirse li r̂oja bavek,
3 Mala Adiya ĥemû navek.

S. 7 *1 Xelqo we me e'cêba,*
2 Zor k'eftîne ber mikran û lêba,
3 Ew bi xwe, xwe înine ber ĥisêba[949].

S. 8 *1 Xelqo we me tehlîye,*
2 Ew nizil biwe ji desta û pîye,
3 Ew bi xwe, xwe di înine ber me'nîye.

S. 9 *1 Çi lawekî silt'êne,*
2 Hey koro te haj r̂êne,
3 Koçek bit li extîyarê xwe ve şikêne.

S. 10 *1 Çi lawekî cerig sojî,*
2 Hey ĉiraw û li ber r̂ojî,
3 Tu bi xwe, xwe disojî.

---

[948] Ji qewlên p'îr R̂eşê Ĥeyran. *Laliş* 12, 2000 (pp 218–221) Belavkirin: Mişîr Şemo https://ru.calameo.com/books/002518317598de79305bf
[949] binêr: *ĥesab*

S. 11 *1 Çi lawekî bê wesulî,*
2 Hey asino ji qembûlî,
3 Tu bi r̂êya Xwedê neyî qebûlî.

S. 12 *1 Hey qembûlî ji asin,*
2 Hosta r̂êya dine di nasin,
3 Mehek bo mêra k'asin.

S. 13 *1 Asino ji mehekê,*
2 Hosta di înê bi met'rekê,
3 Jê di îne der êbê û xweke.

S. 14 *1 Asin yê dibêjit hosta,*
2 Didane ber bosta,
3 Jê çêdiken silîbêt dosta.

S. 15 *1 Agirê sora ji p'êta,*
2 Hosta bi met'reka pê neşêta,
3 Dêhavête nav agir û p'êta.

S. 16 *1 Havête nav wan êla,*
2 Hosta bi met'reka pê neket kêla,
3 Dêhavête nav t'ewlêt k'ehêla.

S. 17 *1 Dêhavête nav se'îra,*
2 Kesê ne şêx hebitûne p'îra,
3 Li bangiyê nayên feqîra.

S.18 *1 Siwar be li bore qemirî,*
2 Li serî bike li xavê sebirî,
3 R̂ast p'ajo dergehê e'birî.

S. 19 *1 Borê qedîm zînî serke,*
2 T'ac û t'acpoş e'yadet xerqe,
3 R̂astî li lêne êbê jê derke.

S. 20 *1 Min li ciwatê dîtin sebîl,*
2 Min t'ext dîtin t'ext û serîr,
3 Qewat[950] *ji şêx Mend û xof ji mîr.*

S. 21 *1 Hêz ji şêx Mend û xof ji ĥeder,*
2 Hundî mezina li meydana melek'a danabû ser,
3 Kê hulkiryê ol û şer[951]*?*

S. 22 *1 Ol û erk'an, r̂ê û t'erîq,*
2 Mesebê me mesebekî heqîq,
3 Me jê divêt ol û t'erîq.

S. 23 *1 Xweşî li bihuştê hene,*
2 Li ba ê'rîfa di wene,
3 Ewin p'erwerêt berî mene.

S. 24 *1 Ewin p'erwerêt bihuştê,*
2 Werin xwedanêt xilmetê,
3 P'adşê min dêxûnite hezretê.

---

[950] *qewet*
[951] *ser*

S. 25 *1 Li qelemê heyne deft'er,*
2 Dar di k'eskin belgêt[952] *wan di zer,*
3 Kanî layîqin ferşêt mermer.

S. 26 *1 Li xeberêt mala Adîya,*
2 Bakene wan nebîyya,
3 Dê xelet keyn wan cindîya.

S. 27 *1 Hûn mala Adîya werin,*
2 Sîr̂êt mixfî dahir kirin,
3 Bik'irêt qumaşî werin.

S. 28 *1 Werin bik'irêt qumaşî,*
2 Bi nezanî nedene serkaşî,
3 Da k'arêt we li ba p'adşayî neçin bi belaşî.

S. 29 *1 Ji qewlê p'îr R̂eşê Ĥeyrana,*
2 Heçiyê[953] *bi r̂astî dest havêta damana yarû birana,*
3 Merk'eba wî her dem li beĥrêt giran ye melavane.

S. 30 *1 Ji qewlê p'îr R̂eşê cîda,*
2 Werin gelî mirîda,
2 Atqata me silt'an Êzîda.

Em di kêmin, Xwedê yê t'emame!

61. Qewlê cima' cimae'ta[954; 955]

S. 1 *1 Qewlê cema' cimleta,*
2 Xelqo we dikim nesilĥeta,
3 Werin bibînin ĥuk'meta.

S. 2 *1 Gudar bin ji gudêra,*
2 Dibêjime xwedanê[956] *xêra,*
3 Werin guh bidne qewlê mêra.

S. 3 *1 Dibêjime we dîwanê xasa,*
2 R̂ê û bera, r̂ênasa,
3 R̂êbera, r̂êfera,
4 Ebabet bikin her pênc fera.

S. 4 *1 Her pênc ferê heqîqetê,*
2 Şêx û p'îr, hoste û merebî, yarû birê axretê[957],
3 Mefer û sinetê[958],
4 Îro dinê bandê axretê.

S. 5 *1 Ĥalê min ĥalê Denûne,*
2 Ewa qewla qewlekî qanûne,
3 Herçê kesê vê qewlê xebîre, bêşêxe, bêp'îre.

---

[952] *pelg*
[953] *Her siyê*
[954] [31] (гг. 28-32)
[955] [29] *Qewlê cema cimletê* (гг. 340-343) (№ 1686)
[956] *xudan*
[957] *yar û birê axretê*
[958] *sunet*

S. 6 *1 Bêhoste, bêmerebîne,*
2 Ewan p'ar dîwana mîr nine.

S. 7 *1 Zor birin beĥrê*[959] *te'rî,*
2 Mijûl dibûn vî virarî,
3 Vê dinê çûme wê dine hev cara xweȓa ne bijarî.

S. 8 *1 Lawo*[960]*, teȓê lêne,*
2 Koro te haj ȓêne,
3 Lawo tu k'açekî, axtîyara neşkêne.

S. 9 *1 Çi lawekî cersojî,*
2 Ĉirake bi ȓojî,
3 Lawo tu k'açekî, axtîyara nehebojî.

S. 10 *1 Çi lawekî bêwesûlî,*
2 Ne ji qewlê Xwedê, ne ji ĥedîsa ȓesûlî.

S. 11 *1 Gebûlo ji hasin,*
2 Mehekê mêra hene k'asin.

S. 12 *1 Mêra û meheke,*
2 Wediqetînime ber metrekê,
3 Jê derdixin kêmê xwekê.

S. 13 *1 Hasinî ĉak şivête,*
2 Avîtine nava agir û p'ête,
3 Wekî mehekê pê nekir cê te.

S. 14 *1 Hew pajva avîte nava iyêre,*
2 Wekî mehekê pê nekin kêre,
3 Hew pajva avîte qeyît'er ew jî mêre.

S. 15 *1 Gelî mêra, dibêjime we heder-heder,*
2 Herçê kesê serhol bire ber,
3 Ewî sere xwe ȓîya silt'an[961] *Êzîdê sorda biȓîbû li ser.*

S. 16 *1 Siwar*[962]*kirin berê qebrê,*
2 Kire sêrî hewsarê sebrê,
3 Bir çû ber dergê e'mrê.

S. 17 *1 Zîn ji qudret, bor berk'e,*
2 T'ac û t'acp'oş,
3 Ebabet bikin xerqê.

S. 18 *1 Xerqe ebabet kin,*
2 Ȓastîya lê kin,
3 Me'nîya der kin.

S. 19 *1 Buhuşta baqî,*
2 Milk'ê E'babek'irê sedîq,
3 Aqil, fem, yol û t'erîq,
4 Met'ebê me met'ebê dî.

---

959 *be'r*
960 *lao*
961 *sultan*
962 *siyar*

S. 20 *1 Buhutada xoşî hene,*
2 Cem e'lamêd wane,
3 Ew p'erwendê lîmoyêd mene.

S. 21 *1 Hûn werin lîmoyê cinetê,*
2 Ȓadibe sere ĉîyayê nav Mişetê,
3 Dike gazî xwedanê xêra û xizmetê.

S. 22 *1 Defterada hene mişûr,*
2 Buhuştada hene qesr û qisûr,
3 Dar di k'eske, berg di nûr,
4 Kanî layîq, ferş û mermer.

S. 23 *1 Mişûrada hene defter,*
2 Buhuştada hene qesr, qisûr û yekser,
3 Dar di k'eskin, berg di zer,
4 Kanî layîq, ferş û mermer.

S. 24 *1 Ȟudûr kirin şiva bi def,*
2 Sinetê pê beste ref.

S. 25 *1 Sinet xaş mik'ane,*
2 Dumişqîya têda girt dîwane,
3 Dîwane Şîxadî, melek' Şêxsin[963] *heqe wane.*

62. Qewlê mizgînîyê — Qewlê mizgîna mêra

şaxê – 1[964]

S. 1 *1 K'engî bû mizgîne,*
2 Coqeta ȓabû ȓuȟîne,
3 Ber bi gelîyê Lalişê diçûne.

S. 2 *1 Û k'engê bû coqe,*
2 Mîrê mezin hilda t'oqe,
3 Dilê E'debiya şayî û şoqe.

S. 3 *1 Mîrê mezin qelêmê k'ar kir,*
2 Sîtila mala Adîya maxberê siwar kir,
3 Dilê E'debiya şayî û şa kir.

S. 4 *1 Û birime dîyarê*[965] *bihuştê,*
2 Çiqas bîhn û buxşeke xweş tê,
3 Cindîyê têda libsê ȓeş lê.

S. 5 *1 Bihuştê dişxule meysere,*
2 Helêl k'eskin, quba zere.

S. 6 *1 Helêl k'eskin, quba nûranî,*
2 Kiyameta melik Şemsedîn, melik Fexiredîn, melik Nasirdîn, melik Sicadîn fericî.

S. 7 *1 Helêl k'eskin, quba zere,*
2 Mêra da me madere,
3 Laliş ewe, gelîyê k'ûre.

---

[963] *Şîxsin*
[964] http://www.ezdixandi.com/forum/38-282-1
[965] *dîhar*

S. 8 *1 Gelîyê Lalişêyî li nave,*
2 Mêra da me çend car silave.

S. 9 *1 Silava me ser sibexêriyê,*
2 R̂uĥu çûye kaniya Sipîyê,
3 Qalbê maye hêle.

S. 10 *1 Ĥesen derge, derge ẍefûrî,*
2 K'esera r̂eşe bava, k'esera r̂eşe p'îra,
3 Girtin, birine cem r̂ewaqê mîra.

S. 11 *1 Min li wir dîtin feqîr bi coş,*
2 Ew jî t'ace, t'acpoş,
3 K'asê wan xarine, bira lê bibine loş.

S. 12 *1 Û birime cem r̂ewaqê r̂ewa,*
2 Min li wê dît qendîlê, beysûs û hewa,
3 Atqata me mêrê êzdî ewe.

S. 13 *1 Û birime dergê Rohilatê,*
2 Li ber me dibirin maş, û berat', û xelatê,
3 Ew ji cîyê sondê silava tê,
4 Ew ji cîyê şehde îzbatê.

S. 14 *1 Û birime dergê Roavayê,*
2 Mêrek nazil bû nava dosta, E'debiya kir silave,
3 Silava me dostan û E'debiya, meẍberê[966] *şîlanê,*
4 Ew jî cîyê de'nê dendorê.

S. 15 *1 Her ĥeft stûnê r̂êzêye derava,*
2 Mader dikirin nola cara,
3 Qeynter dikirin boy bira û yara.

S. 16 *1 Hûn çêkin siwarê gêdûka,*
2 Xwe bixemlînin şebhetê bûka,
3 Pêda k'esk û sor, pêş derînin.

S. 17 *1 Bê şik, c'enime hevre kêlimîne,*
2 Ew jî e'yduyê mêrê zalimîne.

şaxê — 2[967]

S. 1 *1 K'engê me bête mizgîne,*
2 Coqetê têda r̂iĥîne,
3 Berbi gelîyê Lalişê diçûne.

S. 2 *1 K'engê bête coqe,*
2 Mîrê mezin hildabû toqe,
3 Dilê e'debîya k'etibû şayî û şoqe.

S. 3 *1 K'anûn bînin k'ar kin,*
2 Sîtila şîlana Şîxadî bînin sîyar kin,
3 Dilê e'debîya şayî û şa kin.

---

[966] *mexber*
[967] [29] (гг. 324–29) (№ 1683)

S. 4 *1 Binêȓin dîyarê buhuştê,*
2 Ew dîndar qewî mi xaş tê,
3 Min cindîya dîtin libsê ȓeş lê.

S. 5 *1 Gelî cindîya, divêjime we heder-heder,*
2 Buhuştê geȓîyan yekser,
3 Helê nûrîn, qube bi zêr.

S. 6 *1 Helê nûrîn qube zêrîn,*
2 Gelî mêra, werin zerîya bivînin,
3 K'iryametê Şemsedîn û Fexiredîn.

S. 7 *1 Feȓicîme quban û mêran, û derga,*
2 Şêxşemsê xwe didim meda.

S. 8 *1 Feȓicîme quban û nûr,*
2 Mêra û mader bestûr bi şûr,
3 Lalişe gelîyê k'ûr.

S. 9 *1 Gelîyê Lalişê binave,*
2 Têda ȓuĥîya bû ave,
3 Me wan mêra sed cat silave.

S. 10 *1 Gelî mêra silav sed siba li xêr*
2 Guhdar bin, çwndî di mêr,
3 Qalbî vire, ȓuĥî lihêr.

S. 11 *1 Gelî mêra silavê mêra we û dîwanê,*
2 Me berxê şîlane,
3 P'adşa ewe silt'an[968] *Şîxadî xwedanê*[969] *îyolê û ark'anê.*

S. 12 *1 Silavê dîwanê mêrave,*
2 Her ĥeft stûna ȓêza û deȓeva,
3 K'esera R̂(ȓ)eşê bava.

S. 13 *1 K'esera R̂eşê mergeyê,*
2 Xêra Xwedê em biçûne ber wî dergeyî,
3 Emê tuabin Zimzimê dewsa şelbeyî.

S. 14 *1 K'esera R̂eşê jara,*
2 Qent'ereke barkin nale care,
3 Maderekê bixazin boy biranû yara[970].

S. 15 *1 K'esera R̂eşê p'îra,*
2 Xazila em biçûna cems ȓewaqê mîra,
3 Cîyê lê sema dibe feqîra.

S. 16 *1 Feqîr me wê dîtin coş,*
2 T'ac û t'acp'oş,
3 Ew k'ac we e'debîya ĥelolbe seda noş.

S. 17 *1 Silavê ȓewaqêd ȓewa,*
2 Têda diteyîsa find û şemalêd hewa,
3 Qulbe[971] *me e'debîya her ewa.*

---

[968] *sultan*
[969] *xudan*
[970] *biran û yara*
[971] binêr: *qible*

S. 18 *1 Ewe sindirûka min r̂eng e'rûş,*
2 Ber diçe birq û birûs,
3 Têda diteyîsa find, û şemal, û bêsûs.

S. 19 *1 Dinalim mêlakê,*
2 Dik'alim nola berxa ber make,
3 Eme tuabin Zimzimê dewsa k'abil şivakê.

S. 20 *1 Dilê min vê fikarê,*
2 Sindirûka melek' Adî ber derê k'abil mix̂arê,
3 P'adşayê min silt'an Şîxadîye, xwedanê îyolê û ark'anê.

S. 21 *1 Dilê min vê hadêretê[972],*
2 Sindirûka melek' Adî ber derê k'abil nixtê,
3 P'adşayê min dine axretê.

S. 22 *1 Ezê vê fikrê mame,*
2 K'ete bîra min merge û Meqlû, ew cî, ew mek'ane,
3 Cîyê mîr Xidir lê dikir e'lêkûm[973] silave.

S. 23 *1 Mîr Xidir lewl û mîr bû,*
2 E'bil axirdayî xebîr bû,
3 Metĥê Seyîd Meĥmedê k'ibîr bû.

S. 24 *1 Seyîdo nav Ĥemede,*
2 Mêra jê hildabûn zerp û k'irîyamete,
3 Destê silt'an Şîxadî r̂eda.

S. 25 *1 P'îro ji atqatê,*
2 Xemilî bû xelatê,
3 Mibexçîyê dîwanê Şîxadî dikine gazî werne simatê.

S. 26 *1 Ewe simata, simata sebîle,*
2 Bê qale, bê qîle,
3 R̂ê(y)a û bê bertîle.

S. 27 *1 Dewrana şêx Simaîle,*
2 T'esediqa delîl û jara,
3 P'ar tê nîbe keskî p'exîle.

S. 28 *1 P'exîla p'ar tê nine,*
2 Ĥerçî mal û r̂isqe xweda girîne,
3 Ew bê şîke dojeyîne.

S. 29 *1 Ewin nebîyê me cebêr,*
2 Xarina wane ji dêr,
3 Dexsê k'irîyametê dest mêrava dispêr.

S. 30 *1 Ew nebîyê me ceş,*
2 Me r̂abûne mişterîyê qumêş,
3 Şêxşims zane k'î li paşe, k'î li pêş.

S. 31 *1 Îlahîo, k'engê me bête ferware,*
2 Mera bestûr qent'ere,

---

972 *hidret*
973 *e'lêkim*

3 Şêxşims zane k'î li paşe, k'î li bere.

S. 32 *1 Ewin dergeyê berî r'ohilat,*
2 Aşiqa lê dabû selawat,
3 Gele cindîya, ber dibirin maş û berat'.

S. 33 *1 Ewin dergê berî r'oava,*
2 Xazila bie'dilîyama nava,
3 Minê dostê xwe bikra silava.

S. 34 *1 Herçî birîna wî heye,*
2 Zûke Lalişa nûranî heȓeye,
3 Ewan derda jî derman heye.

S. 35 *1 Herçî birîna wî heste,*
2 Zûke Lalişa nûranî bike qeste,
3 Ewan derda jî derman dixaste.

S. 36 *1 Herçî birîna wî melake,*
2 Qest bike, here Lalişê ber berê şivakê,
3 Ewan derda jî derman xweke.

S. 37 *1 Herçî birîna wî mezine,*
2 Qest bike Lalişê ber berê fadile,
3 Ewan derda jî derman dibe.

S. 38 *1 Dilê min şaye,*
2 Ewa qewla qewlekî e'yilil bazaye,
3 T'ewî cews û ȓewaqêd mîra,
4 Emê qedemkakekê şêx şayê,
5 Tua bin lêlilaye.

T'emametî Şîxadî!
Ȓehme li dê-bavê hostayî!

63. Qewlê mirîdiyê[974]

S. 1 *1 Dibêjime we xelqê e'rifî, jîrî, zane,*
2 Gelo mirîdî bi çi nîşane?

S. 2 *1 Mirîdî dê webî,*
2 Hinciyê xofa mîrê wî di dilê wîda hebî,
3 Ewî hay ji me'nîya dînê xwe dibî.

S. 3 *1 Hinciyê ji me'nîye di ȓê bî,*
2 Qiryara qestana xwe dihêlî,
3 Qirara bê îmana xwe bimeşe,
2 Ȓoj bab li t'ebayî li neqilê bî.

S. 4 *1 Hincî mêrê bê qiryare,*
2 Îmane wî ne li kinare,
3 Li dinê, li axiretêyî şermînî şermezare.

S. 5 *1 Hûn qestane îmana xwe qewî kin,*

[974] Ji qewlên p'îr Ȓeşê Ĥeyran [1] (pp. 293–296); [2] (rr. 591–594)

2 E'ynata xwe safî kin,
3 Xof li xwe nêzîk kin.

S. 6 *1 Hinciyê xof li bal bî,*
2 Siȓa mîr kinar bî,
3 Dê bi mîrȓa heval bî.

S. 7 *1 Hûn hevêt mîr bin,*
2 Di ȟelîm bin, di dilgîr bin,
3 Li ber nefesa êqsîr bin.

S. 8 *1 Nefesa mala Adiyaye,*
2 Hinciyê nefes hilînaye,
3 Jê ȓazî bit hostaye,
4 Maşê xilmetê dua'ye.

S. 9 *1 Her bi nasîna nefesê,*
2 Kuȓî vê meclîsê,
3 Mêr xilasin bi tiȓsê.

S. 10 *1 Heȓin nefesê bi nasî,*
2 Li beȟra e'limê xewasî[975]*,*
3 Mêr bi xasa dê xas bî.

S. 11 *1 Nefes xweş erk'ane,*
2 P'êkvetî mêrane,
3 Serê ȟemûyê îmane.

S. 12 *1 Dayîm bi xof û îmanê,*
2 Xebîr bin di erk'anê,
3 Da ȓûspî bin li dîwanê.

S. 13 *1 Me ȟemuwa ew denge,*
2 Mor kirbû bi herdu çenge,
3 Gelo libsê îmanê bi çî ȓenge?

S. 14 *1 Libsê îmanê yî spiye,*
2 Yî nazike, yî letîfe, yî qewiye,
3 Hûn me hingêvine gelî siniye,
4 Ew zor ȓengî diẍeyiriye.

S. 15 *1 Libsê îmanê beyzaye,*
2 E'yne nasîn we nimaye,
3 Hincî ȓenga hingaftin, ew zor ȓenga xweyaye[976]*.*

S. 16 *1 Xof û tirsêt min ji Cebêrî,*
2 Geȓ dêrî bi xwe didêrî.

S. 17 *1 Li min cema' dibûn cimlete,*
2 Xelqino li we dikin nesîȟete,
3 Gelo îmane bi çî nisbeta.

S. 18 *1 Îmane wekî çave,*
2 Heke muwek k'ete nave,
3 Ȟeta ȓoja axiretê Xwedanî ber tengave.

---

[975] *ẍewas*
[976] *xoyaye*

S. 19 *1 Heke muwek k'etê bi t'inê,*
2 Xwedan nasebire li ber sotinê,
3 Wê ber tarî be çendî dinê.

S. 20 *1 Ew jî mersûma ilahiye,*
2 Hincî mêrê îmana xwe havêtiye,
3 Bê şik dinîya lê buwe tarîye.

S. 21 *1 Ew di korene ji nedere,*
2 Heke bere, heke dare,
3 Ji nedîtinê dane sere.

S. 22 *1 Ji nedîtinê bêjin,*
2 Di bê me'rîfetin, di bê r̂êzin,
3 R̂oja axiretê ĉirayêt me'rîfetê ji ber wan veguhêzin.

S. 23 *1 Me'rîfet û nasînin,*
2 Ĉirayêt nûrînin, r̂êbera pê dibînin.

S. 24 *1 R̂êber û r̂ê fere,*
2 Bêjme we gelî qelendere,
3 Ibadet bikin her pênc ferze.

S. 25 *1 Her pênc ferzêt heqîqetê,*
2 Şêx û p'îr, hosta û merebî, yarû birêt axiretê,
3 Ferzê li ser me çendî sinetê[977]*,*
4 Îro li dinê, sibê li bangê axiretê.

S. 26 *1 Xelqino, hûn bir̂ênin li dinê,*
2 Ji medihê, ji gotinê,
3 Li beĥrê û li binê.

S. 27 *1 Beĥrêt giran zor mewic tênê,*
2 Merk'eba wî merk'eb di xinê.

S. 28 *1 Merk'eb bê dua'zuve tê diger̂in,*
2 Zor merk'eb dibestin,
3 Nêva beĥra têxistin,
4 Merk'eba bê dua' zû tê şkestin.

S. 29 *1 Ji qewlê p'îr R̂eşê Ĥeyrane,*
2 Hicîyê bi r̂astî bike xilmeta yarû birana,
3 Beĥrêt giran melevane.

S. 30 *1 Qewlê p'îr R̂eşê cîda,*
2 Hûn guh bidêrin gelî mirîda,
3 Me dîn şerfedîne, û atqat silt'an Êzîda.

64. Qewlê Şêxûbek'ir - II

şaxa — 1[978; 979; 980]
S. 1 *1 Dewrêşo serê xwe ji xema hilîn,*

[977] *sunet*
[978] [6] şaxa –1 (стр 8–10) http://www.lalish.de/modules.php?name=News&file=article&sid=50
[979] [6] şaxa – 3 (стр 13–16) http://www.lalish.de/modules.php?name=News&file=article&sid=52
[980] [6] şaxa – 4 (стр 16–18) http://www.lalish.de/modules.php?name=News&file=article&sid=53

2 Borê linga betilîn,
3 Cindî çûn dîwana mîr wesilîn.

S. 1 *1 Dewrêşo, serê xwe xema hilîne,*
2 Borê niga betilîne,
3 Cindî çûne dîwana mîr hasilîne.

S. 1 *1 Dewrêşo, serê xwe ji xema hilîn,*
2 Borê linga betilîn,
3 Cindî çûn mîr wesilîn.

S. 2 *1 Cindî çûne hedretê,*
2 Xas natirsin ji hêbetê,
3 Milk'ê xasa baẍê cinetê.

S. 2 *1 Hasilîn ji qudretê,*
2 Xas natirsin ji hêbetê[981]*,*
3 Milk'ê xasa — baẍê cinetê.

S. 2 *1 Wesilîne wê hedretê,*
2 Xas bi tirsîn ji heybetê,
3 Milkê xasa — baẍê cinetê.

S. 3 *1 Cinetêda maşxwer*[982] *bûm,*
2 Dilqekî morî li ber bû,
3 Mezine meydanê melek'anî gogeȓ bûm.

S. 3 *1 Cinete maşxwer bû,*
2 E'ynata[983] *deyn nekirbû,*
3 Piştî yarê xweyî gogir bû.

S. 3 *1 Ji cinetê maşxwerin,*
2 E'ynata deyn dikirin,
3 Piştî yarû birê[984] *axiretê hol dikirin.*

S. 4 *1 Gogeȓo ji meydanê,*
2 Cindî xwedanê[985] *sebirê û sikanê*[986]*,*
3 Nefsa k'ibîr bigrin û bavêjine zîndanê.

S. 4 *1 Hol kirne meydanê,*
2 P'adşayê min xwedanê sebirê û sikanê,
3 Milê nevsa k'ubar girtin dahiştine zîndanê.

S. 5 *1 Seyîdê min siwar be berê çêye,*
2 Mezinê meydanê, melek'a dengê wan gogeȓa têye.

S. 6 *1 Dengê wan gogeȓa tê gaze-gaze,*
2 K'ifş bûne pisê pilingan û baze.

S. 7 *1 Ya silt'an*[987] *Êzîd, teyî ĥunirim,*
2 Piştî te deyn dikirim.

S. 8 *1 Deyn dikim goyî digeȓînim,*
2 Şa divim, deng hiltînim,
3 K'engê dîndara silt'an Êzîdê xwe bivînim.

S. 4 *1 Go: «Dikim digeȓînim,*
2 Şa dibim, dengê xwe hiltînim,
3 Ya silt'an Êzdîd, mişt'aqê teme,

[981] *hêwet*
[982] *maşxur*
[983] *e'ynet*
[984] *yar û birê*
[985] *xudan*
[986] *sikan*
[987] *sultan*

4 Hatime dîndara te bibînim.

S. 5 *1 Gogeȓem, gog digêȓim,*
2 Şayîme deng hiltînim,
3 Hatime dîndara silt'an Êzdîd bibînim[988].

S. 9 *1 K'engê bivînim wê dîndarê,*
2 Ezim kulîlka baharê,
3 Ȓûniştime, yarû birê axiretêra dikim bazarê.

S. 5 *1 Dibînim wê dîndarê,*
2 Ezim kulîlka serê baharê,
3 Yarû birê axiretê hatine bazarê.

S. 6 *1 Heq bibnim wê dîndarê,*
2 Kulîlkeke şîn bûme ser baharê,
3 Yar birê axiretêȓa bikim vê bazarê.

S. 10 *1 Bazara min, bazara mîra,*
2 K'engê dîyar[989] *bim alîyê feqîra,*
3 Dîyara nagihîjime binîya sûkêȓa.

S. 6 *1 Bazar dikin ji mirȓa*[990]*,*
2 Bernedin xinênî fênî îra,
3 P'adşê min xelat kirne miftan û k'ilîla.

S. 7 *1 Bazare li mirȓa,*
2 Ez xebîrim[991] *me'nîyan û k'êra,*
3 Destê silt'an Êzdîd k'otele ser şeȓan û xêra.

S. 11 *1 Xweş ȟebûd, dewrêş hebûb, dahirîn*[992]*,*
2 Momina dil k'esirîn,
3 Destê silt'an Êzîd heqîyê hatîyê, ji neheqîyê dibetilî.

S. 12 *1 Momina şabû dile,*
2 Cavekê didim e'nzele,
3 Destê silt'an Êzîd heqîyê hatîye, neheqîyê dibetile.

S. 7 *1 Çi dewrêşekî haye,*
2 Xilfekî bê guhaye,
3 Horî meleka ȓeng pê daye.

S. 11 *1 Dewrêşekî hame,*
2 T'ilifekî nûr bahame,
3 Mêr û melek'a ha ȓeng didame.

S. 8 *1 Çi dewrêşekî gedahî,*
2 Ewî xweş[993] *û şayî,*
3 Dîwana Îlahî.

S. 9 *1 Çi dewrêşekî ȓê bû,*
2 Xewasê beȟrê bû,
3 Mişt'aqê silt'an Êzdîd wê diȓê bû.

S. 9 *1 Dewrêşekî li ȓê me,*
2 Xewasê beȟrê me,
3 Moȟt'acê dîndara silt'an Êzdîd, wê diȓê me.

S. 13 *1 Çi dewrêşekî ev ȟalim,*
2 Hin t'êcirim, hin delalim,

---

988 *bivînim*
989 *dîhar*
990 *mira*
991 *xedîrim*
992 *dehirîn*
993 *xaş*

3 Hin sûkim, hin sewalim[994],
4 Mişt'aqê dîndara silt'an Êzîdê xwe van dir̂anim.

S. 8 *1 Dewrêşekî bav ĥalim,*
2 Xay sûkim, xay sewalim,
3 Xay t'êcirî, xay delalim.

S. 14 *1 Çi dewrêşekî nihame,*
2 Xilfekî nûyî gîhame,
3 Mîr-melek'avanî r̂eng dame.

S. 10 *1 Dewrêşekî zergûnim,*
2 Hatime heq r̂îya Şîxadî heq bivbînim,
3 Ne moĥt'acê xelqê derewînim.

S. 15 *1 Mîr-melek'a we dibête,*
2 Pêş weve agire gur̂e û p'ête,
3 Ewan jî sive êvara, qismetê xwe P'adşayê xwe dibête.

S. 12 *1 Mêr û melek'a ha r̂eng dibête,*
2 Pêşîya wana agirê doje, gur̂ p'ête,
3 Ewan jî r̂izqê[995] xwe ji P'adşayê me divête.

S. 16 *1 Çi dojeke xedare,*
2 T'ijî mişke û t'ijî mare,
3 Ew cîyê xelqê selefxurî înk'are.

S. 10 *1 Çi dojeke xedare,*
2 T'ijî agir jê nare,
3 Cîyê xelqê selefxurî înk'are.

S. 13 *1 Ew çi dojeke xedare,*
2 T'ijî agire, t'ijî nare,
3 Ber diçe xelqê selefxurî înk'are.

S. 17 *1 Çi dojeke tenge,*
2 T'ijî mişke, t'ijî mare û t'ijî p'iringe,
3 Ew cîyê xelqê selefxurî, înk'arî û lenge.

S. 11 *1 Çi dojeke tenge,*
2 T'ijî mar û pilinge,
3 Cîyê xelqê selefxurî, înk'arî lenge».

S. 14 *1 Ew çi dojeke tenge,*
2 T'ijî mar[996], t'ijî pilinge,
3 Ber diçe xelqê selefxurî berdonekî lenge.

S. 18 *1 Gelî mêra bixevitin, neçine wêye,*
2 K'eledûkê jê hildikşêye,
3 Ewana jî sive êvara, qismetê xwe ji P'adşayê xwe dibêye.

S. 12 *1 Got: «Gelî bira k'ar kin, neçine wêye,*
2 K'êlendûkê lê hiltêye,
3 Sibê[997] êvarê r̂izqê[998]xwe ji P'adşê xwe bibêye».

S. 13 *1 Xweş E'rfût Dewrêş Adem lê dahirî,*
2 Momina dil pê k'esirî,
3 R̂oja axiretê heqê wan dest silt'an Êzdîd neheqîyêda betilî.

S. 14 *1 Erk'ano ĥerfî jore,*

[994] *sevalim*
[995] *r̂isq*
[996] *me'r*
[997] *sivê*
[998] *r̂isq*

2 Go: «Silt'an Êzdîd xwendîyê[999] *Xeta More»,*
3 Go: «Silt'an Êzdîd çi ĥerfe k'asa Sore».

S. 15 *1 Silt'an Êzdîd we dibêje*[1000]*:*
2 «Anîna dînê xwe dip'arêze ji çîye,
3 Çi ĥerfe ji k'asa Sipîye?»

S. 19 *1 Ŕêya silt'an Êzîd r̂aste, ne bi xare,*
2 Herçî kesê mala Adîyar̂a k'erbî, k'înî, k'are,
3 R̂oja axiretê ort'a wan û silt'an Êzîda, ĥeyştê ĥezar dîware.

S. 16 *1 R̂êya*[1001] *silt'an Êzdîd r̂aste, ne nihîne,*
2 Ĥerça ber mala Adîyada k'erb û k'îne,
3 R̂oja axiretê ort'a wan da ĥezar û ĥeft cîya berfîne.

S. 17 *1 R̂êya silt'an Êzdîd r̂aste, ne bi xare,*
2 Herça ber mala Adîya da k'erbî, k'îne, qale,
3 R̂oja axiretê ort'a wan da ĥezar û ĥeft cîya, dîware.

S. 20 *1 R̂êya silt'an Êzîd r̂aste, ne biçûke,*
2 Herçî kesê dilê xwe mala Adîyar̂a neke sûke,
3 R̂oja axiretê ne dive zava[1002]*, ne dive bûke.*

S. 18 *1 R̂êya silt'an Êzdîd mezine, ne biĉûke,*
2 Herça mala Adîya dilê xweda neke sûke,
3 R̂oja axiretê ne dive zave, ne dive bûke.

S. 21 *1 R̂êya silt'an Êzîd r̂aste ne bi nehîne,*
2 Herçî kesê mala Adîyar̂a k'erb û k'îne,
3 R̂oja axiretê ort'a wan û silt'an Êzîdda heyştê ĥezar cîyayê berfîne.

S. 17 *1 Rêya silt'an Êzdîd r̂aste, nak nihîne,*
2 Kesê pey mala Adîya bigeȓe qal û k'erb û k'îne,
3 R̂oja bangê[1003] *ort'a wan silt'an Êzdîdda, ĥeyştê ĥezar cîyayê berfîne.*

S. 18 *1 R̂êya silt'an Êzdîd r̂aste, ne xare,*
2 Kesê pey mala Adîya bigeȓe k'erb û k'îne û qale,
3 R̂oja bangê ort'a wan, silt'an Êzdîdda, ĥeyştê ĥezar cot dîware.

S. 19 *1 R̂êya silt'an Êzdîd mezine, ne çûke,*
2 Kesê pey mala Adîya bigeȓe qale, k'erbe, k'îne, sûke,
3 R̂oja bangê ne dibe[1004] *zave, ne jî bûke.*

S. 15 *1 Silt'an Êzdîd hat hedirî,*
2 Momino dil k'esirî,
3 Werin, binê[rin] silt'an Êzdîd çi e'firandîye ji k'asa Sipî.

S. 16 *1 Silt'an Êzdîd erk'ana ĥeyfan û cara*[1005]*,*
2 Me xandîye Xeta More,
3 Werin, binêrin silt'an Êzdîd çi e'firandîye ji k'asa Sore.

S. 22 *1 Qelso, gîyanê xwe lez ke,*
2 Tê bîna mawer[1006] *û miske,*

---

[999] *xandîyê*
[1000] *divêje*
[1001] *r̂îya*
[1002] *ze've*
[1003] *band*
[1004] *dive*
[1005] *cor*
[1006] binêr: maye

3 Binhêr P'adşayê min çi e'frandîye — k'asa k'eske.

S. 23 *1 K'asa tirîyê r̂eşe,*
2 Nazil bûye e'rşe,
3 Xasa xarîye, ẍafile korin, pê nexweşin[1007]*.*

S. 24 *1 K'asa tirîyê sore,*
2 Nazil bûye jore,
3 Xasa xarîye, ẍafile korin[1008]*.*

S. 25 *1 K'asa tirîyê sipîyê,*
2 Nazil bûye e'rşê Bêriyê[1009]*,*
3 Xasa xarîye, ẍafile korin, pê k'ifirîyê.

S. 26 *1 K'asa na ji tirîyê,*
2 Melek' Şîxisin ji xuya e'nîya xwe çê kirîyê,
3 Xasa xarîye, ẍafile kirin, pê k'ifirîyê.

S. 27 *1 K'asa tirîyê mêwa,*
2 E'ynata[1010] *wê, e'ynata dêwa,*
3 Meriv vedixun, ẍafil diçin pêva.

S. 19 *1 Dilê min wê yekê moĥt'ace*[1011]*,*
2 Çi dewrêşekî r̂ewace,
3 Berk' kirina[1012] *Şîxadî dilqe*[1013] *û t'ace.*

S. 20 *1 Şîxadî xerqe berk' kir,*
2 T'acekî r̂eşî nûranî li ser kir,
3 Hêja feqîra lê sefer kir.

S. 21 *1 Lê seferkir feqîra,*
2 Herça t'erikandine xinînî fênîyê îra,
3 Ew jî bûne maşxwerê mîra.

S. 22 *1 P'adşê min hin maşe, hin medaye,*
2 Şêxîsin Mistefaye,
3 Ĥemû derda bû afaye.

S. 23 *1 Bû afayê ĥemû derda,*
2 Herça yar t'irêqa Şîxadî xeberda,
3 Ajot mezin meydanê, ba melek'a serda.

S. 24 *1 Ajot mezin meydanê, melek'a sere,*
2 Herça vî qewlî bêbaware,
3 E'lametê[1014] *mala Adîya here, ĥetanî here.*

S. 28 *1 T'emametî Şîxadî,*
2 Em kêmin, Şîxadî t'emame,
3 Şîxadî beĥre, ber diçe cew, û cober, û kanî.
4 Xasa xas zanin,

[1007] *nexoşin*
[1008] *korin*
[1009] *i'êriyê*
[1010] *e'ynet*
[1011] *mot'ac*
[1012] *birq*
[1013] *ber kirin*
[1014] *alamet*

5 Ẍafîle korin, me'nîya vî qewlî nizanin.

şaxa — 2[1015]

S. 1 *1 K'engê bê mizgîne,*
2 Coqê tu r̂ave r̂uĥîne,
3 T'elebê gelîyê Lalişêyî şîne.

S. 2 *1 K'engê qalbî k'ar kir,*
2 Sîtil mermer xwe Şîxadî bar kir,
3 Dilê E'deba şan û şa kir.

S. 3 *1 Me bîca, me bîcoqe,*
2 Mîrê mezin hildabû t'oqe,
3 Dilê E'debiya şah û şoqe.

S. 4 *1 Me dîyarê vê bihuştê,*
2 Çi dîndareke li me xweş lê,
3 Çi cindî bû libsê[1016] *r̂eş lê.*

S. 5 *1 Gelî yara, we li*[1017] *xeber,*
2 Bihuştê ger̂iyame yek ser,
3 Quba[1018] *k'eske, herê bi zer*[1019]*.*

S. 6 *1 Quba k'eske herê bi zerin,*
2 K'irîyameta melek' Şêxsin[1020]*, melek' Fexiredîn.*

S. 7 *1 Difiricîm ji quba,*
2 Ji mêra ji derga.

S. 8 *1 Difircîm qubê bi nûr,*
2 Lalişe geliyê bukur[1021]*,*
3 Geliyê Lalişê nave,
4 Zar meda, r̂uĥ ave.

S. 9 *1 Sed silavê me silavê,*
2 Silava me sival xêrê,
3 Me r̂uĥê kaniya Sipî, qalbî lê vê.

S. 10 *1 Dilê min ha k'eser kî,*
2 Ĥesep'îrk ĥeta dergê xwe kî,
3 Ya silt'an Êzdîd tu ser hazir û gudêrada nederkî.

S. 11 *1 K'eser kir R̂eşê p'îra, 2 Cew di r̂ewaqê mîra, 3 Lê şima kir feqîra.*

S. 12 *1 Feqîr me dîtin li mit'êc,*
2 T'acê holdarê t'ac û p'oş,
3 Evê k'asê vexwe sed car te xoş[1022]*.*

[1015] [6] (стр.10–13) http://www.lalish.de/modules.php?name=News&file=article&sid=51
[1016] *lems*
[1017] *wel*
[1018] *quva*
[1019] *Quba k'eske, herê bi zer* — binêr: *Helêl k'eskin, quba zere.*
[1020] *Şîxsin*
[1021] *bikûr*
[1022] binêr: *xweş*

S. 13 *1 Dergê berê wî r̂ohilatê,*
2 Dilê min şaya xem tê,
3 Temazixî (T'emaşey) Qublet il-Bidorî[1023] *k'ove nextê.*

S. 14 *1 Dergê berê wî R̂oavayê,*
2 Xwazila bihêwirîyame navê,
3 Yar birê axiretê r̂a bikira silavê.

S. 15 *1 Sed silavê me silavê,*
2 Silava me ji dîwanê,
3 Bi merberxê, bi şîlanê,
4 Ciyê dandolê de'nê.

S. 16 *1 R̂ewaqê, r̂ewaqê,*
2 Sêsed û şêst û şeş find û beysûs dişxulin hewa,
3 Çiqa qubleta[1024] *mêrê Êzîd*[1025] *heye, t'emam ewe.*

S. 17 *1 R̂êzê stûna der̂awa,*
2 Ya Şîxadî, tu bînaya herdu ĉava[1026]*.*

S. 18 *1 Şêxsin şêxê şewatê,*
2 Go: «Gazî kin, mêrekî al bê, r̂ûnî ser mûsatê»,
3 Şems bang da, go: «Gelî mêra, werne simatê!»

S. 19 *1 Simat, simata sebûrê,*
2 Ya bê qale, bê qîrê,
3 Ya bê r̂êye bê bertîlê,
4 Sadiqê sêfîl û delîlê.

S. 20 *1 Hatime ziyaretî bikime,*
2 Sicûdayî ber dibûme,
3 Herd p'eyê Şîxadî, herd ĉavê xwe didûme.

S. 21 *1 Îlahiyo tu mirazê me zû bikî,*
2 Xwezla biçûme wan qesra, wan sindirûka,
3 Bixemlyama şivêtê nebûka.

S. 22 *1 Sûk, sûka r̂engalo,*
2 Ber diçe birq û birûsk[1027]*,*
3 Jê diçe find û beysûs.

S. 23 *1 Fikarekê da dimame,*
2 Bîra min cîyê mîr Xidir, e'lêk'ûm selame[1028]*.*

S. 24 *1 Wekî mîr Xidir mîr bîya,*
2 Wevil wexîr xebîr bîya,
3 Fetĥa dikim seyîdê[1029] *wî nav li mîre.*

S. 25 *1 Fetĥa dikim seyîdê wî nav Ĥemede,*
2 Ya Şîxadî, mêr dixwazin r̂eda.

[1023] *qubildor*
[1024] binêr: *qible*
[1025] *Êzdîd*
[1026] *çe'va*
[1027] *birû*
[1028] *elêkîme silame*
[1029] *Seyd*

S. 26 *1 Mameȓeşan mêrekî siware,*
2 Qamçîyê wî mare.
3 Pêşberî mêrava kir ĥinare.

S. 27 *1 Ay, ay, ay, ay, ay,*
2 Ay, dinalim, ay dinalim ji birîna,
3 Banga xwe dikim Şemsê Êzdîna[1030]*,*
4 Ya Şîxadî, dergê Şerfedîna.

S. 28 *1 Ay dinalim, birîna min ji dile,*
2 Ay dinalim, dawasile,
3 Banga xwe dikim dergê fadile.

S. 29 *1 Ay dinalim, birîna min ji milake,*
2 Dik'alim şefa'etê berxê, ji ber make,
3 Ya Şîxadî, dergê şewakê.

65. Qewlê xerqe[1031; 1032]

S. 1 *1 Berî dinîya nebû,*
2 Ew ȓoj xerqe hebû,
3 Xerqe libsê Xwedê bi xwe bû.
  S. 1 *1 Berî dinîya nebû,*
  2 Ew ȓoj xerqe hebû,
  3 Xerqe libsê Xwedê û Tawsî melek' bi xwe bû.

S. 2 *1 Dinîya nebû, ne disewirand,*
2 Muĥbet hebû mêran ne di 'inkirand,
3 Wê ȓojê silt'an Şîxadî xerqe dahirand.
  S. 2 *1 Berî dinîya nebû, ne disewirand,*
  2 Muĥbet [1033] *ew bû mêran ne hengirand,*
  3 Ew ȓoj p'adşayî xerqe di dahirand.

  S. 3 *1 Berê ne e'rd, ne e'zman bû,*
  2 Berê ne ĉiya, ne sikan bû,
  3 Û ne beĥr, ne binîyan bû,
  4 Hîngê[957] *di nav xas bû,*
  5 Ewlîya de xerqe îman bû.

  S. 4 *1 Koro, te ĉavî sipîye,*
  2 Me'nîya[1034] *xerqê Şîxadî çîye?*
  3 E'rde bi k'ilît û ne vekiriye,
  4 Ema ji siȓa Melikî bihuriye!

  S. 5 *1 Koro, te ĉavî kore,*
  2 Me'nîya xerqê Şîxadî çiye?
  3 Ne vekirî ye bi Zimzim û more.
  4 Derenca xerqê Şîxadî li jore,
  5 Ew ji siȓa P'adşayê jore.

1030 *Êzdîyana*
1031 Ji qewlên Lawikê p'îre. *Dengê Êzdiyan* 6–, 1997, (r. 29
1032 http://www.ezdixandi.com/forum/38-806-1
1033 *mihibet*
1034 *hingê*

S. 6 *1 Di k'ilimî grîvane,*
2 Xerqe libasê P'adşê minî girane,
3 Ew xerqe qubleta çiqas xasane.

S. 3 *1 Dilê min bi vê yekê mo*ĥ*t'ace,*
2 Çi dewrêşekî ȓ*ehwance,*
3 Berk' kirina silt'an Şîxadî deliqe û t'ace.

S. 4 *1 T'ac dibêje xerqeye,*
2 Ȓ*ojê sed gunehk'ar têne ber damana teye,*
3 Heqiya Şîxadî destekî ma li ser teye.

S. 7 *1 T'ac dêje xerqeye,*
2 Sed evdê gunehk'are qest ke ber de mala teye,
3 Bi heqiya Xwedê destekî li ser yê teye!

S. 5 *1 Wê d'ikilimîn girîvane,*
2 Xerqe libsê p'adşeyekî minî girane,
3 Xerqe qubleta xasane.

S. 6 *1 Xerqe libsê Xwedê bi xweye,*
2 Êwirye ser qalbekî beyt'eşeye,
3 Wan xêr nedikirin guneh li xwe dikirin zêdeye.

S. 10 *1 Xerqe xelata Xwedê bi xweye,*
2 Êwiriye ser qalbekî bêterseye,
3 Ewan xêr nedikir û guneh li xwe dikir zêdeye.

S. 11 *1 Xerqe dibê, ezê li wême,*
2 Bê bav û bê dême,
3 Ez li ber k'erema mewlê me.

S. 12 *1 Ez li ber k'erema vî mewlayî,*
2 Ez dame destê vî hostayî,
3 Ser min çêkirin xweş û sayî[1035]*.*

S. 13 *1 Ya* Ȓ*ebê min!*
2 Xweş û sayîye bide me!
3 Berî Adem, berî Hawa, berî Îsa û Mêyreme,
4 Not ĥ*ezar sal hebûme, li dîwana te me!*

S. 7 *1 Xerqe libsê Cebare,*
2 Henciyê hilînte ser xerqê Şîxadî dare,
3 Li axretê li ber Şîxadî û melik Şêxsin yî k'afir û gunehk'are.

S. 8 *1 Henciyê bi si*ȓ*ma*[1036] *xerqe bigre,*
2 Û bi xezeb têde bifikire,
3 Ew bê şik dê k'afir bimîne.

S. 9 *1 Xerqe libsê nûranî,*
2 Ji xezîna qudretê deranî,
3 Di vê mîvan xatirê xerqê Şîxadî bizanî.

S. 10 *1 Henciye dibin bare xerqe de neke kul û e'melê sax̃e,*
2 Ȓ*oja axretê yî tazîye, yî çîplaxe,*

S. 8 *1 Xerqe xelatê mêrê ax̃a,*

[1035] *sahî*
[1036] *surma*

2 Hincî dibin kirê Şîxadîde, neke kul û e'melê saẍa,
3 R̂oja bangê yî r̂ût û çîplaxe.

S. 9 *1 Xerq[e] — dir̂e,*
2 R̂ast[î] — sir̂e,
3 Xerqe xelata mêrê hire.

S. 11 *1 Xerqe libsê xase,*
2 Çûne beĥrê xewase,
3 Lal û dir anîn bê qiyase.

S. 12 *1 Çil qîzên beĥrî bûn,*
2 Her çil yî horî bûn,
3 Her çil nedirên kaniya Sipî bûn.

S. 13 *1 Yeke din lu wê mabû,*
2 P'îr Sînî beĥrîyê p'eyda bû,
3 Ew jî nedira P'adşa bû.

S. 14 *1 Ji qewlê Lawikê p'îre,*
2 Da em bidin medihêt mîre,
3 Xelatê silt'an Şîxadî xerqeye,
4 Danîbû ser milên feqîre.

66. Qewlê k'oçeka[1037; 1038]

S. 1 *1 Çendî şevê, çendî r̂ojê,*
2 Fikirim berbi xwe we[1039],
3 Xîyala dilê min ewe.

S. 1 *1 Çendî r̂ojê, çendî şevê,*
2 Difikirim ber bî xwe ve,
3 Xeyala dilê min ewe.

S. 2 *1 Şevê r̂ojê fikirim,*
2 Damanda yar birê axiretê digirim,
3 Ser atqat îmana xwe dimirim.

S. 2 *1 Şevê r̂ojê difikirim,*
2 Damanda yare birê axiretê digirim,
3 Ser atqata[1040] dîne êzdî dimirim.

S. 3 *1 Çûme mala merebî,*
2 Qewlê Xwedê û nebî,
3 Li berb r̂îya xwe bî.

S. 3 *1 Çûme mala merebî,*
2 Qewlê Xwedê û nebîy,
3 Her kesekî ser r̂êya[1041] xwebî.

S. 4 *1 Hatime t'ewtêşkim,*
2 Serê xwe r̂ap'êş kim,
3 Xwe ĥelal û cêş kim.

[1037] [29] (rr. 338–339) (№ 1685)
[1038] [5] (стр 133–134)
[1039] *xweme*
[1040] *e'tqad*
[1041] *rîya*

S. 4 *1 Hatime t'eftîş*[1042] *kim,*
2 Serê xwe r̂apêş kim,
3 Maşê xwe ĥelal û mêş kim.

S. 5 *1 Berî K'af û berî Nunê,*
2 Berî dir̂a[1043] *beybûnê,*
3 P'adşayê min Bêr̂ûne.
S. 5 *1 Berê K'afê û berê Nuĥînê,*
2 Berê dir̂a[1044] *beybûnê,*
3 P'adşakê[1045] *bêr̂ûne.*

S. 6 *1 P'adşayê min mezine,*
2 Yeqînya dilê mine,
3 Baqî melek' Şêxisine.
S. 6 *1 Çi P'adşakî mezine,*
2 Wîqînya dilê mine,
3 Melek' Şêx Ĥisine.

S. 7 *1 Silt'anekî*[1046] *seĥîde,*
2 Gune kirin feĥîde,
3 Atqata me silt'an Êzîde.

S. 8 *1 Kesê silt'an Êzîd atqate,*
2 Ew deme, ew seĥete,
3 Lê nave t'u şikîyate,
4 Bandê li dibe şivate.

S. 9 *1 Êzîdo, e'lêkûm*[1047] *selam,*
2 Nav dik'irê te Şerq ĥeta Şam,
3 Me dîn Şerfedîn, qulbet[1048] *kanîya Sipî, atqata me Êzîd t'emam!*
S. 7 *1 Êzdîda*[1049] *e'lêk'ûm selam,*
2 Navê dik'irê ji Şerq ĥetanî Şem,
3 Êzdîd, Şerfedîn atqata me êzdîya t'emam!

S. 10 *1 Aẍayê min Êzîde,*
2 Beyraqa R̂eşê p'îre,
3 Çardeh t'ebeq[1050] *e'rd û e'zman k'efa silt'an Êzîde.*
S. 8 *1 Çi P'adşakî ezdîne,*
2 Beyraqê r̂eşe p'ida,
3 Çardeh t'ebeqe[1051] *e'rd û e'zman k'efa destê Êzdîda.*

S. 11 *1 Mala sinetê ser jê,*
2 Ĥemû xoxe û der jê,
3 Ĥemû meyne û ber jê.
S. 9 *1 Mala sinetê*[1052] *ser jî,*
2 Me ĥemiya xof û derd jê,
3 Berê hê name jî.

[1042] *tifteş*
[1043] *dur*
[1044] *dur*
[1045] *Patşa*
[1046] *sultan*
[1047] *e'lêkim*
[1048] binêr: *qible*
[1049] *Ezdîd*
[1050] *tevek*
[1051] *tevek*
[1052] *sunnet*

S. 12 *1 Berî ĥemû meyîna,*
2 Mifte ĥemû xezîna,
3 Stûna herçar dîna,
4 Dezmala Şerfedîne.
S. 10 *1 Berê ĥemû mehêna,*
2 Miftê ĥemû xezîna,
3 Stûna herçar dîna.

S. 13 *1 Yesînê digrim boy nasînê,*
2 Xûşk, birê axretê digrim seva bawar û yeqînê,
3 Mîrê dîwanê melek' Şemsedîne.
S. 11 *1 R̂ûselat destê melek'ê Şemsedîne,*
2 Asîne digirin nasîne,
3 Yarê birê axiretê bawerê wî êqîne,
4 Mîrê dîwenê melek'ê Şemsedîne.

S. 14 *1 Herge Lalişe, herge lêre,*
2 Yeqîna yarû birê axretê[1053] *guhbidêre,*
3 Birê xwe ĥerfa Êzîdê sorda dispêre.

67. Qewlê baza[1054]

S. 1 *1 Mestî sukiranim*[1055]*,*
2 Nêĉîrvanê bazanim,
3 Aşiqê sir̂a giranim.

S. 2 *1 Aşiqê wê sir̂ê me,*
2 Ji derê dirba ve tême,
3 Ji r̂êya baza wê tême.

S. 3 *1 Xwezî min bizanîye,*
2 R̂êya baza li k'o dibîye,
3 Da min girtba bi nijnîye.

S. 4 *1 Nijyare ne ji gul û bare,*
2 Ye bi miske, ye bi mehwere,
3 Serê minî bi deft'ere.

S. 5 *1 Min davek vedaye,*
2 Serê dirbayî xoyaye,
3 Bazîyek tê nimaye.

S. 6 *1 Dilê min pê şaye,*
2 Mala min pê avaye,
3 Min ne zanî, min berdaye.

S. 7 *1 Min davek veda bû,*
2 Serê dirba xoya bû,
3 Bazîyek tê nimîye bû.

S. 8 *1 Dilê min pê şah dibû,*
2 Mala min pê ava dibû,
3 Min ne zanî bû, min berdabû.

[1053] *yar û birê axretê*
[1054] Ji qewlên p'îr Şerefî Mêravî [2] (rr. 871–875)
[1055] *sikranim*

S. 9 *1 Dava min ya zirave,*
2 Serê dirba min vedave,
3 Bazîyek k'efte nave.

S. 10 *1 Dilê min pê şayî dibe,*
2 Mala min pê ava dibe,
3 Elê min ne zanî, min berdave.

S. 11 *1 Dava min ji muye,*
2 Serê dirba xoya bûye,
3 Bazîyek tê wer bûye.

S. 12 *1 Dilê min pê şah dibuwe,*
2 Mala min pê ava dibuwe,
3 Belê min ne zanî bû, ji min ber buwe.

S. 13 *1 Çî bazîyekî qewîye,*
2 Min di dava xweda dîye,
3 Min ne zanî bû, ew siȓa şêxê Adîye[1056]*.*

S. 14 *1 Çî bazîyekî cîde,*
2 Min di dava xweda dîte,
3 Min ne zanî bû ew siȓa silt'an Êzîde!

S. 15 *1 Çî bazekî mezine,*
2 K'eftbû dava mine,
3 Min ne zanî bû ew siȓa melik Şêxsine!

S. 16 *1 Çî bazîyekî buk'ir,*
2 Min ji dava xwe vekir,
3 Min ne zanîbû ew siȓa Şêxûbek'ir!

S. 17 *1 Çî bazîyekî bi hinere,*
2 Fiȓî, çû e'rşêd sere,
3 Min ne zanî bû ew siȓa Şêşimisê T'et.

S. 18 *1 Çî bazîyekî nûrîne,*
2 Fiȓî, ço e'zmîne,
3 Min ne zanî bû ew siȓa Şemsedîn û melik Fexiredîne!

S. 19 *1 Çî bazîyekî bilinde,*
2 Bazîyek ser dixunde,
3 Min ne zanî bû ew siȓa şêx Hevinde!

S. 20 *1 Çî bazîyekî girane,*
2 Fiȓî ço e'zmane,
3 Min ne zanî bû ew siȓa şêx Mendê Fexirane!

S. 21 *1 Çî bazîyekî girane,*
2 Fiȓî, ço e'zmane,
3 Li e'rşa dewran dane,
4 Mîr Ĥesin Mamane,
5 Nasirdînê babane,
6 Mîr Sicayê sicane,
7 Şêr Mehmedê Ȓeşane,

[1056] *şêx E'dî*

8 Dawidî bin Dermane,
9 P'îrê T'ercemane,
10 R̂astiyê sip'art bû li gel yarû birane.

S. 22 *1 Li baza, li gel bazgîra,*
2 Ewin pisêt feqîra,
3 Ewin seyadêt mîra,
4 Şev û r̂ojê li nêĉîra,
5 Nêĉîra dîndara mîra.

S. 23 *1 Baz hatin û bazirgane,*
2 Bar lal, û dir̂, û mircane,
3 Wê da dinêne dorêt şarane
4 Xasêt Şîxadî hatinê ser bi serane,
5 E'zîzê mino hêşta erzane!

S. 24 *1 Baz hatin bazirganêt boşe,*
2 Dir̂ înabûn bi goşe,
3 E'zîzê mino xwezî te yek bi min firoşe!

S. 25 *1 Baz hatin û bihurîn,*
2 Hevalêt me li xwe birîn,
3 Dilê me ji mîr û muĥbeta[1057] *silt'an Şîxadî mabû k'ewgirî.*

S. 26 *1 Mezela dir̂ nijinî,*
2 Bazîyek jê di beyinî,
3 Kund hat şûnê di nihî.

S. 27 *1 Mezela dir̂ nijin bû,*
2 Bazîyek jê fir̂î bû,
3 Kund hat û di şûnda nihî.

S. 28 *1 Mezela der girêde,*
2 Bazî jê difirête,
3 Kund hatî şûnda da dinête.

S. 29 *1 Şeref lawê Dawide,*
2 Wa di destîda qelema ude,
3 Ez şebekim di r̂êya caude.

S. 30 *1 Şeref lawê p'îra,*
2 Dil sotin — r̂asta mîra,
3 Ez şebekim di r̂êya feqîra.

S. 31 *1 Şeref lawê duwa caze,*
2 Di xebîr bin ji duwa ze,
3 Ez şebekim di r̂êya baza.

S. 32 *1 Yek me divêt yê sipî baze,*
2 Hûn xebîr bin ĥemû r̂aze,
3 Ez dişêm bidem van r̂aze.

S. 33 *1 Şeref deng diket ji e'sase,*
2 Fehmê min zor qiyase,
3 Tu Xidirî anî Ilyase?

[1057] *meĥbet*

S. 34 *1 Xidiro, ya Xidirî*
2 P'iȓ himeta qadirî
3 Li ȟemû cewaba yî ȟazirî.

S. 35 *1 Xidir we cewab daye,*
2 Mela dixûnit zekaye,
3 Wê zêde dike belaye.

68. Qewlê Mişetê[1058]

S. 1 *1 Îlahiyo tuyî Qadirî,*
2 Berî ȓoja em bimirî,
3 Te kir ber vî derî hedirî.

S. 2 *1 Eve bû k'esera dilî,*
2 Berî ȓoja em bimirî,
3 Te kir bi Mişetê wesilîn.

S. 3 *1 Mişetê sîha wan bîye,*
2 Meyze kirbû li wan cîya, li wan ûlîya,
3 Ew bû qedemgeha şêx Fexirê Adîya.

S. 4 *1 Li Mişetê ȓûniştbûm bisat,*
2 Ji xema e'zîmat,
3 Ezî hesay dilî minî ȓehat[1059].

S. 5 *1 Dilo tû çendî dikev nêĉîrê,*
2 Bûy kevrê li ber serî ȓê[1060],
3 Ji nav bera basixirê û bîrê.

S. 6 *1 Jor hate sere,*
2 Li min şehde bin dar û bere,
3 Şêx Fexirê Adîya ji ȓewa dimalitin geȓe.

S. 7 *1 Ji jor hate xware,*
2 Li min şehde bin ber û dare,
3 Şêx Fexirê Adîya ji ȓewa dimalitin xebare.

S. 8 *1 Çûme warê Zibêre,*
2 Wê tê dengê pilingan û şêre,
3 Ew bû qedemgeha Şêx Fexirê Adîya binhêre.

S. 9 *1 Ew bû k'elaha[1061] mem êsîya,*
2 Meẍelê[1062] wan pez k'ûvîya,
3 Ew bû qedemgeha şêx Fexirê Adîya.

S. 10 *1 Çûme warê Harûne,*
2 Wê sor diket ji beybûne,
3 Ew bû meskenê wan xatûne.

S. 11 *1 Çûme ser kaniya horîya,*
2 Min meyze kirbû li wan cîya li wan ûlîya,

1058 *Laliş* 17 2002 (rr. 231–236) Belavkirin: 'Elo şêx Xelef.; http://www.ezdixandi.com/forum/38-284-1
1059 *reht*
1060 *serîȓê*
1061 *keleha*
1062 *mexolê*

3 Ew bû meskenê wan sitîya.

S. 12 *1 Şexsek wê li Berburê,*
2 Ew bû k'elaha dêm, sirûrê,
3 Şêx Fexirê Adîya fericîbû li wê nûrê.

S. 13 *1 Şexsek wê li Berbûrde,*
2 Bi wê qubê kim di gelîyê k'ûrde,
3 Şewqa nûrê jê nûrde.

S. 14 *1 Şexsek wê li ber Xewşave,*
2 Quba mîrê min li nave,
3 Li wê derê min li p'adşê xwe kir zor silave.

S. 15 *1 Şexsek wê li ber Xewşavayê,*
2 Ew bû k'esera dêm sewdayê,
3 Şêx Fexirê Adîya fericî bû li wê ȓayê.

S. 16 *1 Şêx Fexirê Adîya bi mal û êlve,*
2 Û bi kuç û xêlve,
3 Hêdî hêdî dimeşiya li ber Kendêlve.

S. 17 *1 Dilo Fexiro yî bi mane,*
2 Rezayê Şêşims û gul hinarê,
3 Ya Şêşims te kirye û pite tê xwarê.

S. 18 *1 Ji şikeftê ĥeta bi miẍarê,*
2 Li min şehde bin ber û darê,
3 Şêx Fexirê Adîya ȓê bo Şîxadî ji ȓuwa di male.

S. 19 *1 Fexiro yî, dil bi êşe,*
2 Ji borî peya bû min dik'êşe,
3 Ez çûme ber p'îrê hêşe.

S. 20 *1 Min li p'îrê hêşe dikir silave,*
2 Ez çûme ser kaniya ave,
3 Ez peya bûme nave.

S. 21 *1 Av têt bi Lalişve,*
2 Cî û mek'anê xweşe,
3 Ew bû qedemgehe şêx Fexirê Ȓeşe.

S. 22 *1 Laliş ku Lalişe,*
2 Cî û mek'anê xweşe,
3 Şêx Fexirê Adîye jîr deluwê bû geşe.

S. 23 *1 Fexiro yî t'êr bijî,*
2 Li derê kaniya Sipî ȓûdiniştî,
3 Li derê mîr dinivistî.

S. 24 *1 Xanîyê em têdeyî pane,*
2 Di nav digeȓyam ȓojek û dane,
3 Li dilê şêx Fexirê Adîya namînit ne êşe, ne k'esere, ne kovane.

S. 25 *1 Xanîyê em têdeyî bi dere,*
2 Di navde digeȓiyam çend qendere,
3 Li dilê Fexirê Adîye namînit ne êşe, ne kovane, û ne k'esere.

S. 26 *1 Xanîyê em têdeyî bi cîde,*
2 R̂ûniştibûn li celisa mîre,
3 Cîyê sema lê dik'êşin feqîre.

S. 27 *1 Şêx Fexirê Adîye li gel coqetêt şêxan û p'îre,*
2 P'ala xwe dabûye berê xefîre,
3 Berê xwe dabûye celisa mîre,
4 Cîyê sema lê dik'êşin feqîre.

S. 28 *1 Şêx Fexirê Adîye li gel coqetêyî ciwane,*
2 P'ala xwe dabûye berê zave,
3 Berê xwe dabûye quba Hebabe.

S. 29 *1 Xwezî çûbame deriyê[995] mezine,*
2 Min serê xwe danabe li bine,
3 Mêr li dîwana Şîxadî û melik şêx Ĥesen[996] dibin miraz hasile.

S. 30 *1 Xwezî çûbame deriyê nûranî,*
2 Min serê xwe li ber datanî,
3 Şîxadîyî agahe[1063] yî dûrbîne bi ĥemûyê dizanî.

S. 31 *1 Hincîyê birîna wî li dile,*
2 Qesid bikine dîwanên fazile,
3 Mêr li dîwana Şîxadî û melik şêx Ĥesen dibin miraz hasile.

S. 32 *1 Hincîyê birîna wî li mêlakê,*
2 Qesid bikine dîwana Şîxadî û make,
3 Mêr dibin miraz hasil li dîwana Şîxadî û make, û li ber Berê Şibakê.

S. 33 *1 Fexiro dilê bi heste,*
2 Ber bi Lalişa nûranî kirbû qeste,
3 Li celisa mîr ve diweste.
4 Şibaka Şîxadî girtibû bi herdu deste,
5 Me û hazir û guhdara miraza xwe ji wan dixweste,
6 Ewan miraza xwe û ya me, ji dîwana silt'an Êzdîd dixweste.

Em di kêmîn, û Xwedê[1064] yî t'emame!

69. Qewlê bisk birînê[1065]

1 R̂ojeka ji r̂ojane,
2 Biska biskane,
3 Biska Şêxalê Şemsane,
4 Bi şehdeya Şîxadî u mêrane,
5 Lê danîn ĥed û sed, ol û erk'ane,
6 Bisk dibe bi şehdeya Şîxadî û mêrane.
7 Bi r̂oj li ser kaniya Sipî dane,
8 Ĉîya li hevk'etin wek berane,
9 Di nav da melik Şêxisn şêxê şêxane,
10 Şêxûbek'ir, Şêşims, melik Fexiredîn, Sicadîn, Amadîn, Babadîn pê girtin nîşane.
11 Bisk bûye k'af, fir̂îye e'zmane,
12 Şaya vê biskê yan berxe, yan berane.
13 Li me dîyar bû êvara miraza bi r̂engê Ezdane,

[1063] *agehe*
[1064] *Xudê*
[1065] Kov. *Laliş*, N 5; 1997 http://www.ezdixandi.com/forum/38-812-1;

14 Ji e'rdê bilind bû çûye e'zmane.
15 Şêx û p'îr, hosta û merebî, yarû birayê axiretê bi vê biskê girtin nîşane,
16 Ya R̂ebî, tu ji vê biskê bikî çil biskane,
17 Ya R̂ebî, ji me dest, ji te dermane.

Em kêmin, Xwedê û Şîxadî t'emame!

70. Qewlê ser mirî[1066]

S. 1 *1 Îşeve, bê xewe,*
2 Îşeve wê r̂ojê dike,
3 Xeyala[1067] dilê min eve.

S. 2 *1 Şev — r̂oj difikrim,*
2 Damana birê axretê digirim,
3 Ser atqata dînê Êzîd dimirim,

S. 3 *1 Me li malê merhebî[1068],*
2 Qewl — Xwedê ya R̂ebî,
3 Her kesekê ser ol — erk'ana xwe bî.

S. 4 *1 Hatime t'eftîş[1069] kim,*
2 Serê xwe vep'êĉ[1070] kim,
3 Maşê cida ĥelal û mêj kim.

S. 5 *1 Berî K'afê, berî Nûne,*
2 Berî dir̂ê[1071] û berî beybûne(?),
3 P'adşayê Bêrûnê.

S. 6 *1 P'adşayî mezine,*
2 Hêqînîş dilê mine,
3 Baqî silt'an[1072] Êzîdê[1073] min mezine.

S. 7 *1 Silt'ano, tu saĥîbî[1074],*
2 Te ji guneh[1075] dikirim e'fû[1076] bî,
3 Atqata[1077] min kirye silt'an Êzîde.

S. 8 *1 Her k'î kesê silt'an Êzîd atqatê,*
2 Dem û see'tê[1078],
3 Bande ber nave şikyatê,
4 Ber dibe şefa'etê[1079].

S. 9 *1 Êzîdo, navê te e'lêk'ûm selam[1080],*

[1066] [12] Qewlê şêx Xelo, gundê Qorbulax (rr. 112–113)
[1067] *xiyal*
[1068] *merhebî*
[1069] *tevkêş*
[1070] *verpêĉ*
[1071] *dur*
[1072] *sultan*
[1073] *Êzdîd*
[1074] *sehîb*
[1075] *guna*
[1076] *afû*
[1077] *arqat*
[1078] *sehet*
[1079] *şivêt*
[1080] *elekûm sela*

2 Nav dik'irê te Şerqê ĥetanî Şam,
3 Nava dik'irê silt'an Êzîd min t'emam,

S. 10 *1 Me malê Adiya ferzin,*
2 Beynim[1081] *ĥemû berzin*[1082]*.*

S. 11 *1 Miftê ĥemû xezîna*[1083]*,*
2 Stûnê herçar dîna,
3 Resûl qet, ya[1084] *melek' Şemsedîn*[1085]*, melek' Fexiredîna.*

S. 12 *1 Ya Sîna*[1086]*didim boy nasîne,*
2 Damana birê axretê digrim boy qirar û heqînê,
3 Melek'ê mêra, melek' Fexiredîn, melek' Şemsedîne.

S. 13 *1 Lalişê li hêr nesebeta*[1087] *birê xwe axretê guh bidêr,*
2 Serê xwe ĥerfa dîne xwe da bispêr.

T'emametî r̂ehme bavê hostayî!

71. Qewlê berê şûştinê[1088]

S. 1 *1 Berê min r̂ojhilatê,*
2 Tê ser min qasidê calatê,
3 Benî Ademo, r̂abe bide şehdete.

S. 2 *1 Tu bêje: «Şehdetîya min heq Ellah!*
2 Êzdî, ĥebîbî[1089] *Ellah,*
3 Mergê Meqlûbû sela!

S. 3 *1 Silavê Meqlûbê mergeye,*
2 Evdê Êzdîxanê çu ber t'obe[1090] *suc daye,*
3 Camaye binîmaye!

S. 4 *1 Quba min — qublet il-Bidar*[1091]*!*
2 Zimzin — ĥaca[1092] *min!*
3 Kaniya Sipî — mora min!

S. 5 *1 P'îrê min nûre!*
2 Ĥacî îbn Mehemmed mişûre!
3 Bawarî atqata xwe êzdî qebûle!

S. 6 *1 Şemsê min — çiraye,*
2 Êzdî — ĥebîbe Ellahye,
3 Bawarî atqata xwe Tawisî melek' daye!

[1081] *beyîn*
[1082] *berj*
[1083] binêr: *xezne*
[1084] *Resilqetya*
[1085] *Şemsedên*
[1086] *asîn*
[1087] *nisilet*
[1088] [5] (стр. 131)
[1089] *hebûbî*
[1090] *toube*
[1091] *qubildar*
[1092] *hec*

72. Qewlê seremergê[1093; 1094; 1095]

S. 1 *1 R̂ojeke ji r̂ojane,*
2 Xelqê e'rifî zana,
3 Hilûn ji mirinê bidin beyane.

S. 1 *1 R̂ojekê ji r̂ojane,*
2 Xelqê ê'rifî, zane,
3 Hilûn ji mirinê biden beyane.

S. 2 *1 Xelqê e'rifî zana,*
2 Hûm werin bifikirin li beyana,
3 Nesîĥeta mirinê bigrin ji xwer̂ane.

S. 2 *1 Xelqê ê'rifî zane werin,*
2 Li van beyana bifikirin,
3 Sit'irekê ji mirinê bi xwe bigrin.

S. 3 *1 R̂ojekê ez nebûm,*
2 Û sir̂eke xewle bûm,
3 Muxilqê xaliqê xwe bûm.

S. 1 *1 Belkî ez nebûm,*
2 Beĥrekî[1096] xewle bûm,
3 Muĥubê xaliqê xwe bûm.

S. 2 *1 T'ifaqekî t'ifaqîm,*
2 Beĥrekîda xuliqîm,
3 Sir̂a[1097] mîrê xwe şiviqîm.

S. 4 *1 Ew sir̂a me dikujî,*
2 Serê qalb dinijî,
3 Miskîno, benî Ademo, r̂uĥ hate te, hilû bijî.

S. 3 *1 Ew sir̂a min dikuje,*
2 Dest, û ser, û p'ê, û qalb nijî,
3 Miskîno, bin Ademo hilû bijî.

S. 3 *1 Sir̂a min dikujî,*
2 Dest–p'ê, serî lev hildimijî,
3 Hilû miskîno ade mi jî.

S. 4 *1 Sir̂a e'nzelî,*
2 Kire qendîl û nizilî,
3 Qalb pê k'emilî.

S. 5 *1 Ji qendîlê nazil bû ew sir̂e,*
2 Îlahiyo, nesîbek te e'firand bû ji min r̂e.
3 Ezî r̂azîme, heke hindeke, heke p'ir̂e.

S. 4 *1 Ji bana nazilbû[1098] ew sir̂e,*
2 Nesîbek e'firandibû bi mire.
3 Emî di r̂azîne heke hendeke û heke p'ir̂e.

S. 5 *1 Qendîl û nizilî sir̂e,*
2 Hinare qismete ji mir̂a,
3 Herke hindike, herke p'ir̂e.

[1093] [2] (rr. 139–150)
[1094] [1] (pp. 341–349)
[1095] [29] *Qewlê sera mergê* (rr. 381–388) (№ 1696)
[1096] *be'r*
[1097] *sur*
[1098] *nizil*

S. 6 *1 Beȟra heq wetinî,*
2 Neh meha tê sekinî,
3 Bi qudreta Îlahî dimekinî.

S. 5 *1 Beȟra heq wetinî,*
2 Neh meha tê sekinî,
3 Ji qudretê mekinî.

S. 6 *1 Beȟra heq medine,*
2 Neh meha wê sekinîm,
3 Qudretê ez mek'inîm.

S. 7 *1 Bi qudretê kir ťemame,*
2 Çî beȟreke tarîye, bi ẍemame,
3 Îlahiyo, dibûm êqsîrê te, ez bûm ẍulame.

S. 6 *1 Ji qudretê kiribû t'emame,*
2 Çî beȟreke bi ẍemame,
3 Ben êqsîrê te, ez bûm ẍulame.

S. 7 *1 Qudretê bûme ťevave,*
2 Beȟra te'rî ximame,
3 Bendê hêsîr ez xulame.

S. 8 *1 Fikirîm li fikarê,*
2 Mersûm li firwarê,
3 Îlahiyo, te em xilas kirîn ji beȟrê.

S. 7 *1 Fikirîm li wê fikarê,*
2 Li mersûmê, li firwarê,
3 Min zor ferîqe kiribûn ji wê beȟrê.

S. 8 *1 Îlahîyo, te sit'irandim sit'arê,*
2 Weslûf heye boy ferwarê,
3 Îlahîyo, te ez xilas kirîm ji beȟrê.

S. 9 *1 Îlahiyo, te em fariqe dikirin ji makê,*
2 Ji ȓonehîyê tême zikakê,
3 Wezine têm li ser Şibakê,
4 Havêtim ber berê make.

S. 8 *1 Min zor fariqe*[1099] *kiribûn ji makê,*
2 Ù ezna didam Şibakê,
3 Bi ȓû da çome zikakê,
4 Ez daname ber bedenê make.

S. 9 *1 Îlahîyo, te ez xilas kirîm ji makê,*
2 Wesirandim ber beȟrê şivakê,
3 Devaȓîye çûme zivakê.

S. 10 *1 Îlahîyo, te ez xilas kirîm wê beȟrê,*
2 Weslûf heye boy ferwarê,
3 Îlahîyo, te ez xilas kirim vê care.

S. 10 *1 Li min cema' dibûn xizim û cînare,*
2 Bab minetk'are ji mîre,
3 Li şayê ẍulam û feqîra.

S. 9 *1 Li min cema' dibûn xizim, û lêzim, û cînara,*
2 Babî minetk'are[1100] *ji mêrê mîra,*
3 Bi şayiya dîwanêd feqîra.

S. 11 *1 Li şayê dê û babe,*

[1099] *ferîq*
[1100] *minêkar*

2 Bila qewal bistirên def û şibaba,
3 Ilahiyo, te em ẍinê kirîn bi van tiwafe.

S. 10 *1 Bi şayiya day û baba,*
2 Qewal wê distirên def û şibaba,
3 Ilahiyo[1101] *te em xinê kirîn û ava.*

S. 12 *1 Bi van tiwafa te em ẍinî kirin,*
2 Berî r̂oja em bimrin,
3 Bi weledekî nêr em şa kirin.

S. 11 *1 Ilahiyo te em ẍinê*[1102] *kirîn,*
2 Berî r̂oja em bimrîn,
3 Te bi weledekî nêr em şahî kirîn.

S. 13 *1 Çî weledekî miskîne,*
2 Danabû nav t'abûteke darîne,
3 Hind wê digrîn, hind wê dihizîne,
4 Ew walede navê Şîxadî û melik Şêxsin li ser bi heq tîne.

S. 12 *1 Çî weledekî miskîne,*
2 Danane li nav t'abûteke darîne,
3 Bi şevê û r̂ojê hijîne û girîne.

S. 14 *1 P'adşê min p'ir̂ k'eremete,*
2 Şifqeta xwe li me dikete,
3 Ilahiyo, te ez r̂akirim ser qedema.

S. 13 *1 Ilahiyo p'ir̂ k'ereme,*
2 Şefqeta te hebit li bin Ademe,
3 Te em r̂akirîne ser qedema.

S. 15 *1 Ser qedemê xwe diger̂iyam,*
2 R̂uĥ hate dest û p'êyam,
3 Îlahiyo, bi te difir̂îyam.

S. 14 *1 Li ser qedema diger̂iyam,*
2 R̂ûh hate dest û p'êyam,
3 Îlehiyo, bi te firiyam.

S. 16 *1 Li ser qedemê xwe dibezim,*
2 Eşqê mîrê xwe bilezim,
3 Pisporê babê xwe ezim.

S. 15 *1 Li ser qedema dibezim,*
2 Li sir̂a mîrê xwe bi lezim,
3 Pisporê babê xwe ezim.

S. 11 *1 Îlahîyo, te ez r̂akirme ser qedema,*
2 Ser qedemê dibezim,
3 Eşqa mîrê xweyî lezim,
4 Bavê t'irê pispor ezim.

S. 17 *1 Çî lawekî sermeste,*
2 Aşiqê mîrê xwe heweste,
3 Babê malîyek jêr̂a dixweste.

S. 16 *1 Çî lawekî sermeste,*
2 Bi sir̂a mîrê xwe vediweste,
3 Bab maliyek jêra dixweste.

S. 18 *1 Ew maliya bi r̂ay û t'ekbîr,*
2 Lê dihêwirî coqetê feqîr,

[1101] *Ilehiyo*
[1102] *çine*

3 Vêȓa heye nîşana mîr.

S. 17 *1 Çî maleka bi ȓay û t'ekbîr,*
2 Lê diêwirîn coqetêd feqîr,
3 Vêȓa hebû nîşana mîr.

S. 12 *1 Îlahîyo, te ez kirime malxê mala,*
2 Mala ȓa û t'ivdîr,
3 Lê hewirîne coqet û feqîr,
4 Vêȓa hevin nîşanê mîr.

S. 13 *1 Me şa*[1103] *bûne cînara,*
2 Şaya xulamê feqîra,
3 Qewalê Şîxadî dik'utin defan û şiveva.

S. 19 *1 Nîşana mîr hebû vêȓa,*
2 Îlahiyo, be'dî van ĥala,
3 Em kirîn malxoyê mala.

S. 18 *1 Vêȓa hebû nîşana mîr înşala*[1104]*,*
2 Be'dî wan hewlan,
3 Ilahiyo te em kirin malxoyêd mala.

S. 20 *1 Nema bi vê yekê em bi sebirîn,*
2 Zoȓ û mal li me kitirîn,
3 Besî meye, emê bidin, bixon ĥeta ȓoja em bihurîn.

S. 19 *1 Ilahiyo nema bisebrîn,*
2 Te bi zêr û mal kirîm,
3 Bese bixoyin, bideyn, ĥeta ȓoja em bimrîn.

S. 20 *1 Mekke em derwêş,*
2 Ȓêya[1105] *heq bikeyn t'eftêş,*
3 Li ber navû dik'rêd te bibîn hawîş.

S. 21 *1 Sibekê ji tarî babe,*
2 Kirim nêv eskerekî zorî zave,
3 Îlahiyo, te em xilaskirin ji van tava.

S. 14 *1 Sivekê ȓabûm te'rî bava,*
2 K'etime nava lêşkrayî û ȓava,
3 Nemam xilazvim gava.

S. 22 *1 Îlahiyo, te em t'alankirin carek,*
2 Ȓasta me ne ma, çu dîndarek,
3 Nema, me bipirse biranû yarek.

S. 21 *1 Talankirin bi carek,*
2 Ne ȓastemal ma, ne dîndarek,
3 Ne li me dipirsit ne birayk, ne yarek.

S. 15 *1 Nemam xilazvim gavek,*
2 Ne ȓastemal ma, ne dînarek,
3 Meva nehatin bira-yarek.

S. 23 *1 Wekî teyrê dewletê li ser me fiȓî,*
2 Li me hêsay dikir ĉirayê guȓî,
3 Nasînî li ser me biȓî.

S. 22 *1 Teyrê dewletê firî,*
2 Te li me hesa kir çirê bi girî,
3 Suxûmeta te yarû birêd axiretê nasîn ji me birî.

[1103] *ca*
[1104] *îşallah*
[1105] *ȓiya*

S. 16 *1 Meva nehatin yar–birê axretê,*
2 Yar–birê axretê nasî me birîn,
3 Yeqîn teyrê dewletê fir̂în,
4 Me wêsandin ĉirê gur̂în.

S. 24 *1 Sebaret te nefsê, yarû birayêt axiretê li ser me bir̂î nasî,*
2 Em sotîn li bin vî kirasî,
3 Hem bi zebûnî, hem bi p'êxwasî.

S. 23 *1 Suxûmeta te yarû birêd axiretê ji me birî nasî,*
2 Sotin li bin vî kirasî,
3 Hind bi zebûnî, hind bi pêxwasî.

S. 17 *1 Yar-birê axretê me bir̂îye nasîye,*
2 Îlahîyo te ez sotim ber wî livasîye,
3 P'ak zebûne du p'a p'êxasîye.

S. 25 *1 Îlahiyo, te me mendekî zebûn,*
2 Îlahiyo, te da min ji e'rdekî ne bû,
3 Îlahiyo, xêr û şerê me ji ba te dibû.

S. 24 *1 Bendekî teme yî zebûn,*
2 Te ez dam ji e'rdekî nebûn,
3 Xêr û şer li bin destê te bûn.

S. 18 *1 Zebûne te, me zebûn,*
2 Te ez e'firandim nebûn,
3 Yêqîn xêr–gunê me destê te bûn.

S. 26 *1 Ji ba te tên xêr û şere,*
2 Himeta te hebit bi mer̂a,
3 Îlahiyo, de'wedarim bi navê ter̂a.

S. 25 *1 Bi te didem xêr û şera,*
2 Hîmeta te hebit bi mir̂a,
3 De'wedarim bi navê ter̂a.

S. 19 *1 Destê te digrim xêran û gune,*
2 Ĥemetîya te heve ji mer̂a,
3 Şemezer nevim ji P'adşayê xwer̂a.

S. 27 *1 Min go: «Ezim dewrêş,*
2 Dua' yê[1106] *sir̂ê dikim t'eftêş,*
3 Bi nav dik'irêt te bûne hewêş.

S. 28 *1 Îlahiyo, li ba te navû dik'irim,*
2 Saf[1107] *û heybetêd te difikirim,*
3 We'de hatiye dê r̂ojekê mirim.

S. 26 *1 Navê teyî dik'irîn,*
2 Saf û heybetêd te difikirîn,
3 We`de hatiye r̂ojekê em dê mirîn.

S. 29 *1 R̂ojekê ne haş bûm,*
2 K'etime nivînê nexweş[1108] *bûm.*
3 Girtîyê Melik il-e'rş bûm.

S. 27 *1 R̂ojekî ez nehiş bûm,*
2 Bendeyê Melikê e'rş bûm,
3 K'etime nav nivînê û nexweş bûm.

S. 20 *1 Îlahîyo, ezî k'uhindeşim,*

[1106] *duê*
[1107] *sav*
[1108] *nexoş*

2 Bendê Melik'ê[1109] e'rşim,
3 Sivekê ȓabûm bêĥişim,
4 K'etime nava nivînê nexaşim.

S. 30 *1 Nexweş bûm k'etime nivînê,*
2 Li min cema' dibûn lêzmê xûnê,
3 Bi zêȓ û mal naême kirîne.
S. 28 *1 Nexweş bûm k'etime nav nivîne,*
2 Hatine ser min lêzmêt xûnê,
3 Bi zêr û mal naême k'irîne.
S. 21 *1 Nexaşim, k'etime nivînê,*
2 Têne ser min lêzimê xûnê,
3 Mal û zêȓ naême kiȓînê.

S. 31 *1 Ne bi zêȓe ne bi male,*
2 Babî pîrî kale,
3 Ji weleda, ev welede bi t'inê li bale.
S. 29 *1 Neye bi zêre, ne bi male,*
2 Babî pîremêrî kale,
3 Gotê: «E'zîzê min, ji ĥeft weleda, ev welede min wê heye li bale».
S. 22 *1 Ne mi zêȓe, ne mi male,*
2 Bav dewrêşekî delîlî kale,
3 Ewledakî[1110] ewî bale.

S. 32 *1 Ne bi zêȓ, ne bi malê dinîyayê,*
2 Babê pîrî kalî, xinê,
3 Ji weleda, ev welede bi t'inê.
S. 30 *1 Ne bi zêre, ne bi malê dinê,*
2 Babî pîremêrey, kaley, fînê,
3 Gotê: «E'zîzê min, ji ĥeft weleda, ev welede min wê heye bi t'inê».

S. 33 *1 Babê go: Ez çî bi k'ar kim,*
2 Deh peza ez bi qurban kim,
3 Serê xwe şikran kim,
4 Banga banîye nebî Simaîl bang kim.
S. 31 *1 Bab dibêjit: ez çî bikem çî ĉar kem,*
2 Deh peza bi qurban kem,
3 Serê xwe bi şikran kem,
4 Banga mine nebî Simaîl[1111] ku ban kem.

S. 34 *1 Banga nebîy Simaîle,*
2 Babê pîrî, kalî sefîle,
3 Tirsa wî ji saf û heybetê Ezraîle.
S. 32 *1 Banga min nebî Simaîle,*
2 Babî pîremêrî kaley, sefîle,
3 Go: «Tirsa min saf û heybetêd Ezraîle[1112]».
S. 23 *1 Banga mine ber Ezrahîle,*
2 Bav dewrêşekî kalî delîle,
3 Ewledakî ewî bîre.

S. 24 *1 Çi bikim, çi bi ĉar kim,*
2 Deh peza qurban kim,
3 Serê xwe şikran kim,

[1109] *melek*
[1110] *ewledanî*
[1111] *Simayil*
[1112] *Izrayîl*

4 Banga Ezrahîl, Cibrahîlda ban kim.

S. 35 *1 Ezraîl melikê mîre,*
2 Delq[1113] *û t'acê*[1114] *feqîre,*
3 Em di r̂azîne wekî wan êqsîre.

S. 33 *1 Ezraîlmelikê mewtê,*
2 Li hemû dera li hemû e'rda ew tê,
3 Go: «Ez hatîme zor bibirim ji hewtê».

S. 25 *1 Cibrahîlo melekê mîra,*
2 E'zezet, celaletê feqîra,
3 Tê berdî girtîya, azakî hêsîra.

S. 36 *1 Ezraîlê melekê mewtê,*
2 Li ĥemû dema, li ĥemû wexta ew tê,
3 We'de hatîye ji qalbî dê birim sewtê.

S. 34 *1 Ezraîl Melikê mêra,*
4 Yî delq û tancêd feqîra,
5 Go: «Îlehîyo te em r̂azandin wekî êqsîra».

S. 28 *1 Cibrahîlo, melekê mewtê,*
2 Heware şeherê giran dengê te tê,
3 Çewa zorê dibir̂î sewtê?

S. 37 *1 Ezraîlê p'er̂ kur̂im*[1115]*,*
2 Hawîr̂ê şara difir̂im,
3 Ne hatîme nobê li kesî bigirim,
4 Ez hatîme r̂uĥê ji qalbî bibrim.

S. 35 *1 Ezraîl p'er̂î bi kirim,*
2 Hawirî şara difirim,
3 Ez nehatîme nobê li kesî bigrim,
4 Ez hatîme bab û pisa jêk bibirim.

S. 26 *1 Ezim Cibrahîlê p'er̂ kur̂im,*
2 Herçar qulbe[1116] *ez difirim,*
3 Ez ne hatîme novê kesî biguhêr̂im,
4 Ez hatîme bab û pisa jew dabir̂im.

S. 38 *1 'Ezraîlê p'er̂ k'eskim,*
2 Hawîrê şara dip'arastim[1117]*,*
3 Ne hatîme nobê li kes kim,
4 Ez hatîme r̂uĥê ji qalbî nefeskim.

S. 36 *1 Ezraîl perî bi k'eskim,*
2 Hawirî şara diçiriskim,
3 Ez nehatîme nobê li kes kim,
4 Ez hatîme vî qalbî ji nefs kim.

S. 27 *1 Ezim Cibrahîlê p'er̂ kes kim,*
2 Herçar qulbe ez qevz dikim,
3 Ez ne hatîme novê qest kim,
4 Ez hatîme r̂uĥa nefes kim.

S. 39 *1 Ya me ji vê yek bû,*
2 R̂uĥ ji dest û p'êya cihê bû,
3 R̂uĥ çaver̂ênîye sir̂ê bû.

S. 37 *1 Ya me ji wê bû,*

[1113] *dilq*
[1114] *tanc*
[1115] *kir̂im*
[1116] binêr: *qible*
[1117] *diperistim*

2 Rûh ji dest û p'êya nijê bû,
3 Ya me ji wê bû.

S. 29 *1 Şuxul ku ji wê bû,*
2 Peşka sinetê[1118] *pê bû,*
3 Qalb ĉe'vnêr̂îya sir̂ê bû.

S. 30 *1 Sir̂a sembîlê,*
2 R̂uĥ be's kir çû qendîlê.

S. 40 *1 R̂uĥê li gel*[1119] *sir̂ê behiskir,*
2 Berê xwe li qendîlê hevr̂astkir,
3 Xwedanê xwe li wêder naskir.

S. 38 *1 Sir̂ê li gel r̂ûhê behis kir,*
2 Xwe nerm ji dest û pêya xilas kir,
3 Ewê der sae't xwedanê xwe li wêder naskir.

S. 31 *1 R̂uĥ ji qendîlê be's kir,*
2 Xweyekî xwe wê nas kir,
3 Gîyanê xwe xirava fênî xilas kir.

S. 41 *1 E'rdê mabû qetîl û qalb,*
2 Hate ser min destê zorî zavî ẍalib,
3 Ji wê k'asê vexwarî nebîy Adem.

S. 32 *1 R̂uĥu çû, ma qedîbî qelb,*
2 Hêwrîye ser me destekî talib,
3 Eva k'asa vexarîye nevî Meĥemedê bin E'wdile, E'lîê bin E'bû Talib.

S. 42 *1 Li min k'om bûn jin û mêre,*
2 Wê digrîn diken şêran[1120] *şêre,*
3 Ew k'asa ji e'nzelda, k'asa ji dêre.

S. 39 *1 Li min digrîn jin û mêre,*
2 Hiznek biken şêran şêre,
3 Eve bû kasa e'zal jêra.

S. 33 *1 K'asa e'nzelî dere,*
2 Vexarîye jinayî û mêre,
3 Şînekî ser min dikin çewa şêrin.

S. 34 *1 Gelî yar–bira, vê yekê bifikirin,*
2 Binê ez çewa bûme, ezê çewa bimirim.

S. 43 *1 Tazî kirim û hiştim,*
2 Ser pûşekî dana bûm,
3 Bi ava germ dişuştim.

S. 40 *1 Ez tazî kirim û hiştim,*
2 Ser pûşekî danam û şûştim,
3 Ez bi ava germ biriştim.

S. 35 *1 Te'zî kirim wê dihiştim,*
2 Dame ser pûşîn dişuştim,
3 Ava germ bû pê diviniştim.

S. 44 *1 K'efenê min dipîve,*
2 Qerqere du[1121] *gaz û nîve,*
3 Miskîno, benî Ademo, li te dipîve.

S. 41 *1 Kivinê min dipîve,*

[1118] *sunet*
[1119] *gel*
[1120] *şêran*
[1121] *dû*

2 Qerqere du bust û nîve,
3 Miskîno bin Ademo hilu bipîve.

S. 45 *1 K'efenê min hijde gaze,*
2 Danabû ser cinaze,
3 Wê li ser min digrîn wêlî û biraze.

S. 42 *1 Kivinê min hijde gaze,*
2 Danabû ser cinaze,
3 Dê li min digrîn wêlî û biraze.

S. 36 *1 K'efenê min pîvane,*
2 Qerqere min biȓîne du gaz û nîvane,
3 K'efenê min biȓîne donzde gazane,
4 Danime nava cinîyazane,
5 Ser min digrîn wêlî û birazîyane.

S. 37 *1 Ezim mîna guleke p'işk,*
2 Dame ser çardarê ĥişk,
3 Birme miskenê me'ran û mişk.

S. 46 *1 K'erem kin, du dara bînin,*
2 Werise lê werînin,
3 Cinyazê[1122] *min di navda bişidînin.*

S. 43 *1 K'erem ken du dara bînin,*
2 Werisekî tê werînin,
3 Cinazê min ser deynin.

S. 38 *1 Dame ser çardara,*
2 Hildame sisîyan û çara,
3 Birme miskanê mişkan û me'ra.

S. 47 *1 Dara serê min sikirî gira,*
2 Hilgirtbû yarû bira,
3 Min ji mala mezin xwastbû xatira.

S. 44 *1 Ew bû dara leylûn sedre,*
2 Hilgirtibû yarû bira,
3 Min ji mala mezin xwest xatire.

S. 48 *1 Derk'etim ji mala mezim,*
2 Piĉûk û mezin li pê min dibezin,
3 Zînyare[1123]*, li xilmetê mezin bi lezin.*

S. 45 *1 Kirime der ji mala mezim,*
2 Kiçik û mezin li pê min dibezin,
3 Zênara li xilmeta ẍerîba çî bi lezin.

S. 39 *1 Birme der mala mezin,*
2 Çûk û mezin pey min dibezin,
3 Ĥemûşke xizmeta mine lezin.

S. 49 *1 Birme aliyê goȓistanê,*
2 Cinazê min li ser aẍa vê t'irbê danî,
3 Wê digirîn bo ĥisna vî canî,
4 Dema ji vê dinê dibit fanî.

S. 46 *1 Birme aliyê goristanî,*
2 Liser axa tirbê danî,
3 Hind wê digrîn bo vî ciwanî,
4 Axir ji rûwê dinê dibû fanî.

[1122] *cenaz*
[1123] *zînhar*

S. 50 *1 Bo min dikolin t'irbe,*
2 Bi Şerqe ĥeta bi Ẍerbe,
3 Kes nemabû, venexwarbû ev şerbe.

S. 47 *1 Dema dikolin tirbe,*
2 Ji Şeriq ĥeta bi Ẍerbe,
3 Kes nema venexwaribû ji ew şerbe.

S. 51 *1 T'irba min hildikene,*
2 Hin wê digirîn, hin wê dik'ene,
3 Ĥemû qebûl bû xilmeta mine.

S. 40 *1 T'irba min hildikene,*
2 Hinek digrîn, hinek dik'enin
3 Ĥemûşke xizmeta minin.

S. 52 *1 T'irba min t'emam kir,*
2 Û serê min li nav kir,
3 Min li mala qedîm silav kir.

S. 48 *1 T'irba min t'emam kir,*
2 Serê min dinav kir,
3 Min li mala qedîm silav kir.

S. 53 *1 Silavêd min li mala qedîme,*
2 P'adşê min Êkî K'erîme,
3 Birme nav xelqekî zavî ĥelîme.

S. 49 *1 Silavêd min li mala qedîm,*
2 Birme nav xelqekî zorî zavî hezîm,
3 Min go: «Îlahiyo, tuy Melikê K'erîm».

S. 41 *1 T'irba min t'evav kir,*
2 Mala qedîm silav kir.
3 «Silava te mala qedîm,
4 Sivĥane te melek'ê K'erîm,
5 Sivĥane te melek'ê e'rş,
6 Ser me r̂anîyane ferş,
7 Her ferşekî weke xerş».

S. 54 *1 Birê min r̂astîyê sere min bêr̂astî,*
2 Berî min bi qublet ve dinisitî.

S. 55 *1 Birê min t'aqete,*
2 Yê girêka sere min vedkete,
3 P'ir̂anî, minr̂a fehim dikete.

S. 56 *1 Banga min Melik il-e'rşe,*
2 Ser singê min k'işandbû ferşe,
3 Her ferşekî weke herşe[1124]*.*

S. 50 *1 Îlahiyo, Melik il-e'rşe,*
2 Ser singê min r̂adixên ferşe,
3 Her ferşek weke xerşe.

S. 57 *1 Bi herîyê hunandbû derze,*
2 Axê di înine ser min bi leze,
3 Du kêl danîbûn, gotin: «Benî Ademo, eve bo te merze».

S. 51 *1 Heriyî datînin li derze,*
2 Axê diînine ser min bi leze,
3 Du kêla danên, go: «Eve ferze».

[1124] *xerş*

S. 42 *1 Du kêla datînin, evaye mezel,*
2 Ĥeȓîyê davêjin ser derza,
3 Xalîyê davêjin ser min, çewa lezin.

S. 58 *1 Kêla sere min sikirî,*
2 Xelqê xanî, nazikî, letîf li xwe hedirî,
3 Caîze li ẍerîba biken qedirî .

S. 53 *1 Ew bû kêla serê şedrî,*
2 Wê li xelqê nazikî, letîfî, hedirî,
3 Cayize li ẍerîba bigrî qedrî.

S. 43 *1 Kêla serê sedre,*
2 Xelqê alî xêr hat, lê hedirî,
3 Xerîba ȓakirin qedirî.

S. 44 *1 Birak dive t'aqete,*
2 Girîya serê min vedikete,
3 Belkî Niknikîn ser min netê

S. 59 *1 K'erem ken, deng hilînin,*
2 Terqîn û Ya Sînê li ser min bixûnin,
3 Navê Şîxadî û melik Şêxsin li ser min bînin.

S. 52 *1 Kerem ken û deng hilînin,*
2 Terqînê û Ya Sîna li ser min bixwînin,
3 Navê Xwedê û Tawisî melek' li ser min bînin.

S. 45 *1 Banga mine ber birê axretê,*
2 Bira miȓa nek'eve e'ynatê[1125]*,*
3 Belkî Niknikîn ser min netê.

S. 47 *1 Sam û hebetê çi têne girête,*
2 Çomexê destê wî agir û pête,
3 Dirêjî saltî mezin,
4 Ȓeşî weke soxin,
5 Çomexê wî ĥeftê[1126] *min.*

S. 48 *1 Ditirsim daweşîne min wî ĥevsinde mûsî,*
2 Ber diçe birq–birûsî,
3 Dil-hinavê min virda dûsî.

S. 60 *1 Birme xanîyê bê derî,*
2 Du hatne ser min wekî t'et'erî,
3 Her yek qase dolabeke aşî wa li serî.

S. 54 *1 Kirime xaniyê bê derî,*
2 Du hatne ser min wê dixûnin wekî teterî,
3 Mîn îna ĥeft dolabêd aşa li serî.

S. 49 *1 Te ĉe'vê mêra dîyê,*
2 Dolavê aşa mestire serîyê,
3 Min dixure t'et'erîye.

S. 61 *1 Du hatine ser min diken qîl û qale,*
2 Êkî keȓe, yekî lale,
3 Wê ji min dipirsin ĥal û ĥewale.

S. 55 *1 Du hatine ser min wê dikene qîr û qale,*
2 Êkî keȓe, yekî lale,

[1125] *i'înet*
[1126] *ĥevt*

3 Wê ji min dipirsin hal û hewale.

S. 62 *1 Tirsa min ji yê lale,*
2 Ĥeftî batman dembûs ĥesin[1127] *heye li bale,*
3 R̂ojê sê care dor r̂uĥa min dibin ĥewale.
S. 57 *1 Tirsa min ji yê lale,*
2 Ĥeftî batman dimbûs heye li bale,
3 Ewê li ser r̂ûha min bûye hewale.

S. 63 *1 Tirsa mine ji yê ker̂e,*
2 Dembûsê wî ĥeftî p'er̂e,
3 Benî Ademo, ji kenara axî[1128] *Cebraîl, yî korî, ker̂e.*
S. 56 *1 Tirsa mine ji yê ker̂e,*
2 Dimbûsê wî ĥeftî p'ere,
3 R̂ojê sê cara tête bi diyarî mire.

S. 64 *1 Du hatne ser min, ĉe'v di mezin wekî t'eşte,*
2 T'ilî weke beşta,
3 E'zebê gor̂e, ji min dixweste.
S. 63 *1 Dû hatine ser min ĉe'v di mezin weke t'as,*
2 T'ilî di wane weke misas,
3 Nênûk di wane weke das,
4 Min go: «Sed xwezma wê r̂ûhê, ye bê guneheye, bê sûc, bê binas».

S. 50 *1 Te ĉe'v mîna ĉe'vê mêra,*
2 T'ilî not'lanî bêra,
3 Neynûk not'lanî k'êra,
4 Wê nave tiştekî navêjin xwedanî[1129] *xêra.*

S. 65 *1 Du hatne ser min, ĉav di mezin weke stêr,*
2 Nînok hene weke k'êr,
3 Min go: Sed xwezîya mine bi wê r̂uĥê be, ehl il-xêr,
4 Ne sed xwezîya wê r̂uĥê be, ye înk'êr[1130]*!*
S. 64 *1 Dû hatine ser min ĉav di mezin weke stêr,*
2 T'ilî di wane weke bêr,
3 Nênûk di wane weke k'êr,
4 Min go: «Sed xwezme r̂ûha ehl il-xêr, ne sed xwezme r̂ûha ink'er».

S. 66 *1 Du hatine ser min, ĉav mezin weke qîyas,*
2 Sed xwezîya mine bi wê r̂uĥê be, biçit bê suc, bê guneh, bê nas.
S. 51 *1 Te ĉe'v not'lanî t'as,*
2 T'ilî not'lanî r̂isas
3 Neynûk not'lanî de's,
4 We navê xwedanê xêra heq dinas.

S. 67 *1 Du hatine ser min, ĉav di mezin weke t'eşte,*
2 Ĥeftî batman dembûsî ĥesin heye li deste,
3 Dihatin li hindava min vedweste.

S. 68 *1 Tirsa min ji xwedanê dembûsî,*
2 Wekî li min hiltêt dembûsî,
3 Jê diçin birq û birûsî,
4 Ji tirsave dil û hinavêt min p'êkve dinûsî.

[1127] *asin*
[1128] *axîl*
[1129] *xudan*
[1130] *enkêr*

S. 58 *1 Ko li min dihilînit dimbûsî,*
2 Wê jê diçin birq û birûsî,
3 Ji tirsada dil û hinavêd min pêkeve dinûsî.

S. 59 *1 Gava min diweste,*
2 Ĥeftî batman dimbûs asin heye li deste,
3 Ji tirsa de zimanê min şikeste,

S. 69 *1 Du hatin ji min dipirsî:*
2 Miskîno, benî Ademo, tu çî insî, tu çî cinsî?
3 Hun li k'une, herr̂o şerê we hene, me xêrêt we nedîne.
S. 60 *1 Du hatine ser min ji min dipirsî,*
2 Çeqmaqê wan weke k'ursî,
3 Miskîno bin Ademo, tu çî i'nsî, tu çî cinsî?

S. 61 *1 Bin Ademo, hûn li k'ûne,*
2 Herr̂a siba r̂adibin şerêd we dinûne,
3 Me çu xêrêd we nedîne.

S. 70 *1 Em bi xwe xêrîn,*
2 Li ber mersuma Cebêrîn,
3 Xwedanêt xêra na azêrîn.
S. 62 *1 Bin Ademo, em bi xwe xêrîn,*
2 Em r̂azdarêd Cebêrîn,
3 Em xwedanêd xêra na azêrîn.

S. 71 *1 Du hatine ser min, di r̂eş, se'eda suxin,*
2 Bilid, se'ede mezin,
3 Ji tirsa dil û hinavêt min p'êkve dilerizin!
S. 65 *1 Du hitine ser min sehte il-sixûm,*
2 Di bilindin sehtek mezin,
3 Ji tirsa dil û hinavêd min têk dilerzin.

S. 72 *1 Du hatine ser min di r̂eşin wekî feqîr,*
2 Bisk di nermin weke herîr,
3 Vêr̂a hebû nîşana mîr.
S. 66 *1 Dû hatine ser min di r̂eşin wekî feqîr,*
2 Bisk di nermin weke herîr,
3 Vêr̂a hebû nîşana mîr.
S. 52 *1 Te ĉe've r̂eşin mînanî feqîr,*
2 Şê biske r̂eşin mînanî herîr,
3 Bandê bivînin dîndara mîr̂.
S. 73 *1 Dihatin û diqedimîn,*
2 Bi çêrekê dikelimîn,
3 Bi ilmekî di ilmîn.
S. 67 *1 Gava dihatin û diqedimîn,*
2 Çêrekê dikelimîn,
3 Bi ilmekî di ilmîn.

S. 74 *1 Ewe ilmê me ji atqatê,*
2 Zebênîya birin ser p'ira Selatê,
3 Cîyê Şîxadî û melik Şêxsin lê diken şea'etê.
S. 68 *1 Ew bû ilimê qatê,*
2 Zebêniya ez birime ser pê p'îr̂a Siratê[1131]*,*

[1131] *Sirat* — мост, проложенный над адом, ведущий в рай, по которому каждому предстоит пройти в День воскресения. Кроме того, это слово более сорока раз встречается в Коране в значении «прямой путь» /ас-сират аль-мустакым/.

3 Ew bû ciyê Xwedê lê diket şifetê.

S. 75 *1 Ew şefa'eta weye,*
2 P'ira Selatê alîyek tarîya, duxan û dojeye,
3 Haweke birayîyêt axretê li ser bira heye.

S. 69 *1 Ew şefa'et[1132] ye weye,*
2 P'îr̂a Siratê, aliyek bihuşte, yek tariye, yek dojeye,
3 Haweke yarû birêd axiretê, ser gunehkarêd bira heye.

S. 76 *1 P'ira Selatêye bi nîşane,*
2 Alîyek terîye û doje û duxane,
3 Haweke birayîyêt axretê li ser birane.

S. 77 *1 P'ira Selatêye bi nîşane,*
2 Alîyek terîye û dojeye û duxane,
3 Haweke birayîyêt axretê ser gunehk'arê birane.

S. 70 *1 Ew şefa'eta bi nîşane,*
2 P'ira Siratê alîyek behişte êk tariye, êk dojeye,
3 Haweke yarû birêd axirete ser gunehkarêd birane.

Em di kêmin, Xwedê û Şîxadî di t'emamin!

73. Qewlê t'erqîn[1133] û nasîn[1134]

S. 1 *1 Ji qewlê şêx Fexirê bi Heqî,*
2 Eve bû r̂êya mirîda bi Heqî,
3 Tuyî Dayîm, tuyî Baqî bi Heqî.

S. 2 *1 Silav li we be ên mezela,*
2 Nûra Xwedê li we bibare,
3 Ciyê we bihuşt[1135] be,
4 Dua'[1136] nebîy[1137] û enbiya li we be.

S. 3 *1 Ji qewlê we ve,*
2 Bi nave,
3 Den û muracûh.

S. 4 *1 Ellah menzil[1138] elêk'ûm[1139] t'acehû,*
2 K'erem bikin deng hilînin,
3 Terqîn û Ya Sînê[1140] li ser min bixwînin,
4 Navê Şîxadî û melek' Sêxsin heq li ser min bînin.

S. 5 *1 Terqînê ji Ya Sînê,*
2 Dem dem[e] ji K'afa, Nûnê,
3 Şerh ne ji qanûnê.

S. 6 *1 Xerqe ji K'afa, Nûnê Ellah,*
2 Mewla cumle, a'lem miletî r̂esûl Ellah,

1132 *şifet*
1133 binêr: *t'elqîn*
1134 Ji qewlên şêx Fexirê Adiyan http://www.eziden-celle.de/html/_eziden/_gebete/gebete-q-01.htm; http://www.ezdixandi.com/forum/38-261-1
1135 *behist*
1136 *duwe*
1137 *nebî*
1138 *yenzil*
1139 *elêkom*
1140 *nasîn*

3 Feqîrî bisimilla, qebûlî Ellah,
4 Tillah, Billah a'badî[1141], emanî[1142],
5 Emanî ji qismetî[1143] zêde.

S. 7 *1 Kelîmetî kul û xetab,*
2 Xeta ji ẍayb[1144],
3 Xerez ji xezeb,
4 Bi e'fû[1145] r̂eza.

S. 8 *1 R̂eza ji r̂ehmetê,*
2 Sêx û p'îr, hosta û merebî, yarû birêt axiretê,
3 We fere li me sinetê[1146],
4 Wekî li bin dara Zenc li t'imê[1147] digirin t'erîqetê.
5 Hinciyê li pey fikira, şerîe'tê,
6 Barî t'inebet qatî ser p'ira Selatê.

S. 9 *1 Wekî melek' Sêxsin r̂ûmetê,*
2 Li ser berê e'refatê[1148],
3 Li şêxa, li p'îra, li mirîda, li hazira û guhdêra, van ẍayba[1149] bike şefa'etê.

S. 10 *1 Min dîn û dewlet ji wê divête r̂oja îd û e'refatê,*
2 Ĥezar r̂ehmetilah li vê gor̂istanê, li gel vê civatê.
3 Xwedanê k'eremê leşkerê geliyê Lalisê mehdet[1150] di ĥalê me û sinetê.

Em kêmin Xwedê yî t'emame!
T'emametî li vî cuhalî û xwedanan,
R̂ahmet li dê û bavê hazir û guhdaran!

74. Qewlê t'erkîne

şaxê — 1[1151]
1 Selam Alê (silava Xwedê),
2 Nazil Alê (şandine Xwedê),
3 Qewlê mişur,
4 Cinete bi nûr,
5 Dua'yê r̂esûl,
6 Ellah qebûl (Xwedê lê qebûl!
7 Dengê xwe hiltînim,
8 T'erkînekê dixunim,
9 Nav dik'irê Êzda Tawisî melek' hiltînim.
10 T'erkîne Ya Sînê,
11 Dem, deme K'afa, Nunê,
12 K'ulik, xerqê bi nasînê,
13 Xuşk – birê axiretê digirim, bona qirar u êqînê.
14 Kaniya Sipî qulbe[1152] be,
15 Xerqê Şîxedî şehde be,

1141 *ebed*
1142 *emen*
1143 *qisman*
1144 *xeyb*
1145 *afû*
1146 *sunet*
1147 *tûmê*
1148 *e'rafat*
1149 *xayîb*
1150 *medet*
1151 [17] T'erkîne "*Ferzê biratiyê*" (стр 26)
1152 binêr: *qible*

16 Destê me damine xuşk-bire axiretê,
17 Têda hebe îsmê ĥuk'mê[1153]*,*
18 Maka xêta li k'u tê ber dara Zinc îl t'imê[1154]*.*
19 Seba p'ira Seratê[1155]*,*
20 Girtîyê xuşk-birê axiretê.
21 Herça ser pişka şile'tê, p'ar lê ne tê.
22 Bimbarek be biratiya axiretê!

şaxê — 2[1156]
1 Selam Elê[1157]*,*
2 Nazil Elê[1158]*,*
3 Ela qebûl,
4 Minet cinet,
5 Cinet ji nûr,
6 Eleyî Te'ala[1159]*,*
7 Te'ala r̂esûl,
8 Qebûl dua'[1160]*,*
9 Fetĥa[1161] *int'în*[1162]*,*
10 Qewlî int'în,
11 Qismî xetm[1163]*,*
12 Make — makînde,
13 Qulib mace Nûne[1164]*,*
14 Delîl mirace Nûne[1165]*,*
15 Îlahî e'lêkûm[1166] *t'ece Nûne*[1167]*,*
16 T'erqînekê dixûnim,
17 Dengê xwe hiltînim,
18 Nav–dik'irê Şîxadî, melî Şîxisin tînim.
19 T'erqîne ji Ya Sînê[1168]*,*
20 Dem–deme xafe Nûne[1169]*,*
21 Şehde[1170] *her qanûne*[1171]*,*
22 Xerqê Şîxadî K'afe, Nûne[1172]*,*
23 Ewlayî, mewlayî,
24 Feqîrê simlayî,
25 Wellah[1173]*, Billah*[1174]*, [û Tillah],*
26 Miletê Adem r̂êşûl Ellah,
27 Ev eda[1175]*emane*[1176]*,*
28 Emane qisma zêdeye,

[1153] *xikm*
[1154] *tomê*
[1155] binêr: *Selat*
[1156] [31] (rr.16-18)
[1157] *sela melê*
[1158] *elêê*
[1159] *tie'ala*
[1160] *di'e'a*
[1161] *fet'iĥ*
[1162] *e'nt'im*
[1163] *xitim*
[1164] *macenûne*
[1165] *miracenûne*
[1166] *e'lêkim*
[1167] *t'ecenûne*
[1168] *asîn*
[1169] *xafenûne*
[1170] *şe'de*
[1171] *nerqenûne*
[1172] *k'afenûne*
[1173] *Welila*
[1174] *webila*
[1175] *ede*
[1176] *emen*

29 K'ulindayî, k'ulind Xeta,
30 Xeta ji xêb,
31 Xerac xezeb,
32 Afû r̂e'met,
33 Şêx û p'îr,
34 Hosta, merebî,
35 Yar birê axretê,
36 Bin dara zincilt'ê,
37 Hev digrin t'erîqetê.
38 Xitimî tihabê,
39 Sinet min ceme[1177]*,*
40 Şile't mixerin,
41 Kaniya Sipî qulbe[1178] *be,*
42 Ĥeĉê kesê ser dîn k'ete,
43 P'ar lê[1179] *nede. Amîn! Amîn!*

Fet'ĥa t'emametî Şîxadî!
R̂ehme[1180] *li dê û bavê hostayî!*

75. Qewlê mezin[1181]

S. 1 *1 Me êk divêt pê bizanî,*
2 Bipirsit li ĥalê min ĥeyranî[1182]*,*
3 K'a k'u bû qiseta[1183]*Mia'wî û silt'anî?*

S. 2 *1 Me yek divêt biket hikyatê,*
2 Şêro, xwedanê atqatê[1184]*,*
3 K'a çawa silt'anî Êzî dahir bû r̂uwê qinyatê?

S. 3 *1 Heke silt'anê Êzî bedena makê p'eyda bû,*
2 Sir̂ li Mia'wî p'eyda bû,
3 Mia'wî ji heybeta bizdiya bû.

S. 4 *1 Mia'wî vê yekê nedihate bere,*
2 Bi Dimeşqê kir sefere,
3 Maka silt'an Êzî ji Şamê dikete dere.

S. 5 *1 Maka silt'anê Êzî wê deng hilînî,*
2 Heçiyê ji we xûnekê bibînî,
3 Înşallah[1185]*ewê ji dest xûna xwe*[1186] *gazinî.*

S. 6 *1 Maka silt'anê Êzî we det xebere:*
2 «Ya Mia'wî em dê ji bacêrê we çîne dere,
3 Kes nemiriye bê meferê».

S. 7 *1 Mia'wî kiribû k'ûtû k'arî*[1187]*,*
2 Maka silt'anê Êzî derkir ji wî şarî.

[1177] *minceme*
[1178] binêr: *qible*
[1179] *tê*
[1180] *r̂eme*
[1181] [1] (pp. 157–172)
[1182] *eyran*
[1183] *qeset*
[1184] *itqat*
[1185] *Înşella*
[1186] *xo*
[1187] *kût û karî*

3 Şikir li wan r̂onahî bû, bû tarî.

S. 8 *1 Şikir ji wan tariye,*
2 Dê zanîba wê çiye,
3 Sebeb maka silt'anî Êzîye.

S. 9 *1 Maka silt'anî Êzî ji Şamê bi r̂ê bû,*
2 Sir̂a silt'anî Êzî bi vê bû,
3 Ew ço, berê vê[1188]*li Besrê bû.*

S. 10 *1 Ew ço, berê vê li Besraye,*
2 T'emam bû qewl û we'daye,
3 Dahir bû Êzîdî me ye.

S. 11 *1 Dahir bû Êzîdê mine,*
2 Ew neyî piĉûke, yî mezine,
3 Çend wesfet[1189] *wê jê diçine.*

S. 12 *1 Çend jê çobûn wesfete,*
2 Zerb ne mabûn k'eremete[1190]*,*
3 Amî êxistibû heybete.

S. 13 *1 Bila Besraya xeber ço nike,*
2 R̂izqê wan xelef dike,
3 Hermetê wan cot cot man dike.

S. 14 *1 Silt'an Êzîd ji maka xwe dipirsiye:*
2 «Tu bi wî key ilahiye,
3 Navê babê min çîye?»

S. 15 *1 «Lawo, babê te p'aşaye,*
2 Ser t'ext û mîriya xwe r̂awestaye,
3 Dimeşq bi navê wîye avaye.

S. 16 *1 Lawo, babê te p'aşa bû,*
2 Ser t'ext û mîriya xwe westabû,
3 Dimeşq bi navê wîye ava bû.

S. 17 *1 Ez jî xatûnek bûm, ji xatûnêt Dimeşqiya.*
2 Yekî ji wan bi xewna xwe diye,
3 Pisekî min dahir biye,
4 Xof û tirsa wan ji destê wîye.

S. 18 *1 Ewan kire dilsarî,*
2 Ez derêxistim ji wî şarî.
3 Şikir li wan r̂onayî bû, bû tarî!»

S. 19 *1 «Dayê, ez jî dê r̂ojekê herime,*
2 Cêşekî zav bi xwer̂a[1191] *beme,*
3 Tu li min bir̂êne, dê çî bi serê qazî û ekabirêt Şamê keme».

S. 20 *1 «Lawo, babê te mezitire ji min û teye,*
2 Ew nebe, vê carê çu li gel nekeye».

[1188] *wî*
[1189] *ûsfet*
[1190] *keramet*
[1191] *xora*

S. 21 *1 Silt'an Êzî siȓa wî pêda,*
2 Wê sor diket wekî p'ête,
3 Ew k'îyî koreye, silt'anê Êzî nevête!

S. 22 *1 Silt'an Êzî hajowa bacêrê Babilê,*
2 Tê heyne dik'anêt zorî zav lê,
3 T'êkda bideye û dav lê.

S. 23 *1 Silt'anê Êzî hajowa bacêrê Babilo nave,*
2 Tê heyne dik'anêt zorî zave,
3 T'êkda bideye û dave.

S. 24 *1 Silt'an Êzî derê bacêrê Şamê vediîınî,*
2 Qasidekî dû Mia'wî vedişînî.
3 «Ya Mia'wî, tu were bi miskînî,
4 Şêrê siwarek derva yî bacêrî te divînî».

S. 25 *1 Silt'an Êzî derê bacêrê Şamê vediweste,*
2 Qasidek şande dû Mia'wî dest bi deste:
3 «Ya Mia'wî, tu k'eremke, şêrê siwarekî derê bacêrî, te dixweste».

S. 26 *1 Gava*[1192] *Mia'wî qasid dît û tirsabû,*
2 Ȟeyrî û dama bû,
3 Çend ȓay û t'egbîrêt kirîn, ȟemû li ber hinda bû.

S. 27 *1 Gava Mia'wî li qasid fikirî,*
2 Dama bû, heyirî,
3 Got: «Sed xwezma [1193] *wî, eve sed salayî mirî».*

S. 28 *1 Mia'wî ji qasid diket pisyare:*
2 «Qasido, tu bi wî key nav Cebare,
3 Eve çî lewne siware,
4 Tu bi qasidî ser meda dihinare?»

S. 29 *1 Mia'wî ji qasid diket istexbêre:*
2 «Tu bi wî key nav Cebêre,
3 Ev çî lewne mêre,
4 Tu bi qasidî, bi ser meda dihinêre?»

S. 30 *1 Qasid li me'niya vediweste:*
2 «Ya Mia'wî, eve siwarekî hoy meste,
3 Libsê sore, ȓime k'eske».

S. 31 *1 Qasid li me'niya vewestaye:*
2 «Ya Mia'wî, eve siwarekî hoy xweyaye».
3 Li gîyanê Mia'wî k'eftibû taye,
4 Ber hinda bû çiqas t'egbîr û ȓaye.

S. 32 *1 Mia'wî dibêjit ji male:*
2 «Ez (tu) naçim bale,
3 Ezê mîrserêt xwe şînime bale».

S. 33 *1 Mia'wî şande bal du mîrsere,*
2 Wextê dîtin ew nedere,
3 Silt'anî Êzî dua' lê dikir, kirine bere.

[1192] *dava*
[1193] *xozma*

S. 34 *1 Mia'wî du mîrseret dî şandine bale,*
2 Wekî dîtin ew dîndare,
3 Silt'anî Êzî dua' li wan jî kir, kirine hicare.

S. 35 *1 Yekî bo Mia'wî diîna xebere:*
2 «Ya Mia'wî eve siwarekî hoy bi nedere,
3 Herdu mêrserêt te, wê dikirîne bere».

S. 36 *1 Yekî bo Mia'wî diîna haware:*
2 «Ya Mia'wî, eve siwarekî hoy dîyare,
3 Herdu mêrserêt te, wê dikirîne hicare».

S. 37 *1 Mia'wî digo: «Gelî qadiya!*
2 Ya min digote we, we bawer ne dikir,
3 Dê dahir bitin silt'anekî buk'ir,
4 Navê wî dinê û welata dê bite dik'ir».

S. 38 *1 Heke Mia'wî ji mal bi der çû,*
2 Qadî û ekabir ber çû,
3 Saf û heybet bi ser çû.

S. 39 *1 Her bi safe, her bi heybete:*
2 «Siwaro, tu bi wî key nav muĥbete,
3 K'a bêje te çî xilmête?»

S. 40 *1 Silt'anî Êzî we dikeye:*
2 «Ya Mia'wî, eve şoleke çû neye,
3 Sehle, nîveka min û teye».

S. 41 *1 Mia'wî we det beyane:*
2 «Siwaro, tu bi wî key R̂ehmane,
3 Tu dê li min biye mêvane».

S. 42 *1 Silt'anî Êzî deng dihilînî:*
2 «Ez peya nabim ser vî zînî,
3 Ma tu bişîniye Besra maka min bînî?

S. 43 *1 Mia'wî we cewab daye:*
2 «Siwaro min şande pê maka te înaye!
3 Te çî nave, xwezî min zanîbaye?»

S. 44 *1 «Çî sibeyekî se'îde!*
2 Navê mine şîrîn[1194] *silt'an Êzîde,*
3 Ezim atqata çendî mirîda».

S. 45 *1 Dibêjin: «Êzîdê kur̂ê Mia'wî,*
2 Xwedanê libsê k'eskê semawî.
3 Ez hatime li gel qadî û êkabirêt Şamê bikem da'wî».

S. 46 *1 Mia'wî diket gotinê:*
2 «Ew p'adşayê hoy mezine,
3 Ew bêt û xwe dikete pisê mine,
4 Ewe tiştekî zêdey dewleta mine».

S. 47 *1 Mia'wî dibêjit: «Wî kem li sema,*

[1194] *şirîn*

2 Çend zêȓ û mal min heye,
3 Ez ȟemuwa li oẍira silt'an Êzîd deme».

S. 48 *1 Mia'wî dibêjit: «Ez bi kem nabit finê,*
2 Çend zêȓ û mal min heye li vê dinê,
3 Ez ȟemuwê dê li oẍîra silt'an Êzîd dem bi t'ine».

S. 49 *1 Ew wê diken t'egbîr û ȓaye.*
2 Qasid şande Besraye,
3 Maka silt'an Êzîd înaye.

S. 50 *1 Îna, dibirine male.*
2 Qadî û ekabir çone bale,
3 Wê bora bêjin ȟal û ȟewale.

S. 51 *1 Nav qadiya û babê,*
2 Vên saẍlem biken vê cewabê:
3 «Silt'an Êzî bi ilmîne ilmê k'itabê?»

S. 52 *1 Maka Êzîd we det beyane:*
2 «Êzîdê min bi xwe silt'ane,
3 Ew ney moȟt'acî ilmê Qura'ne!»

S. 53 *1 Ewan qadiya ilmê xwe digotin,*
2 Yêt[1195] qadiya me'nî cot bi cotin,
3 Silt'an Êzî çar-çar me'nî vêkȓa digotin.

S. 54 *1 Qadiya got: «Sibȟana Melikê Celîl!*
2 Çend borî sal û bedîl,
3 Kesekî nedîtîye, t'ifal[1196] bit ev ilmê li bîr!»

S. 55 *1 Qadiya got: «Sibȟana Melikê Celal!*
2 Çend borîn bedîl û sal,
3 Kesekî nedîtîye, t'ifal bit ev ilme li bal!»

S. 56 *1 Silt'an Êzîd we dengiye:*
2 «Qedeh û badiya lêk didiye,
3 Gelî yara, vexwen ye layîqî weye!»

S. 57 *1 Di ȓûnên wê vedixwene,*
2 Qedeh û badiye lêk dene,
3 Gelî yara, vexwen layiqî weye!»

S. 58 *1 Ewan xasa dîwana silt'an Êzî,*
2 Dibûne şûşe û burqêt zêȓî.
3 Û k'asa şerab il-tihûr, nob bi nob li yek û du digêȓî.

S. 59 *1 Qadiye dît ew borî,*
2 Bo Mia'wîve horî,
3 Go: «Vê yekê nabit ye seyîdî».

S. 60 *1 Qadî û mala û seyîda,*
2 Ewan digo: «Xwezî ewan mêra nedîta,
3 Ȓoja lê dahir bî silt'an Êzîda.

[1195] *êt*
[1196] *tefal*

S. 61 *1 Vê yekê nabit ye we bî,*
2 Tu P'adşayî ser k'ursîy ye xwe bî,
3 Pis bit, yî mey vexwerî.

S. 62 *1 Vê yekê nabit ya seyîdî,*
2 Tu p'adşa yî ser k'ursîy ye bilindî,
3 Pis bit hoy lewend bî».

S. 63 *1 Ew wê dibene ber Mia'wî şikyate,*
2 Wê bora dibêjin hikyate:
3 «Wê ji destê silt'an Êzîd xirab bin welate».

S. 64 *1 Mia'wî dibêjit: «Gelî qadiya, ewin hind hene,*
2 Ba silt'an Êzîve heȓine,
3 Şire'ta ĥal pê bikene».

S. 65 *1 Silt'an Êzîd got: «Gelî yara hûn ȓabin,*
2 Hûn qenc t'ebabin,
3 Çû carêt dî bûna ho çênabi.t»

S. 66 *1 Silt'an Êzîd yarê xwe dibirî,*
2 Li mala sebax̂î êwirî.
3 Sebax̂î e'zeteke çak e'zet kirî.

S. 67 *1 Sebax̂o serê singî,*
2 Tu hilîne pengî,
3 Ji silt'an Êzîd bixwaze ĥezar û yek ȓengî.

S. 68 *1 Sebax̂o lingo ser darê çendî linga,*
2 Tu tê hilîne penga,
3 Ji silt'an Êzî bixwaze ĥezar û yek ȓenga.

S. 69 *1 Denge û ĥezar ȓenge.*
2 Heke sebax̂î tê hilîne penge,
3 Sebax̂î zû li xwe kire denge.

S. 70 *1 Silt'an Êzîd go: «Sebax̂o!*
2 Nebit tu siȓa bang bidêrî,
3 Çî ji xweȓa hilgirî, çî ji xweȓa veşêrî,
4 Ĥeta sae'ta ȓuĥê dêsp'êrî».

S. 71 *1 Sebax̂î go: «E'zîzê min çi bikare?*
2 Heke siȓe heqî hote dîyare,
3 Min nedikarî, min siȓê xwe bangî nekire!»

S. 72 *1 Silt'an Êzîd mabû li wêye.*
2 Ȓojeke, û duwa, û sêye,
3 Yekî xeber gehande babêye.

S. 73 *1 Yekî bo Mia'wî dibir xebere,*
2 Mia'wî ser sebax̂î kire lêzim û fere:
3 «Silt'an Êzîd ji mala xwe bike dere».

S. 74 *1 Sebax̂î go: «Ya Mia'wî!*
2 Ewe p'adşê[1197] *minî dinê û axiretê,*

[1197] *pedşa*

3 Ez dik'êşime ber sicûde û ibadetê,
4 Ez dê çawa bêjime silt'an Êzîd, betalke suhbetê?»

S. 75 *1 Mia'wî go: «Sebaẍo nebêje negote mine.*
2 Ez dê mersûmeke we keme,
3 Ciyê te ne li e'rd hebit û ne li sema».

S. 76 *1 Sebaẍ hate mal xulqî[1198]kirî,*
2 Silt'an Êzîd li sebaẍî fikirî,
3 Zanî çî li dilê sebaẍî sêwirî.

S. 77 *1 Sebaẍ hate mal xulq t'êkȓa,*
2 Gote silt'an Êzîd: «Hilû ji mala min heȓe,
3 Ez nikarim bime dijmin bi babê teȓa[1199]».

S. 78 *1 Silt'an Êzîd digot: «Sebaẍo ya min û we hinde,*
2 Tu dibînî bacêrê Şamêyî çende,
3 Ez dê hêlim, bixûnit têde kunde.

S. 79 *1 Sebaẍo ez Nûrim, e'silê min ji Nûre,*
2 K'asê digêȓim şerab il-tehûre,
3 We'de wê hatî, dê li bacêrê Şamê betal kem Xet û k'itêb û deft'er û Mişûre».

S. 80 *1 Silt'an Êzîd ji male sebaẍî derk'eft henekû yarî:*
2 «Ez pê ve nabim vî neȟrî,
3 Ma sergeȓdanî kem vî şari».

S. 81 *1 Silt'an Êzî ji mala sebaẍî der ço,*
2 Şaz û moẍnî[1200] li ber ço,
3 Nûra a'lemî ser ço.

S. 82 *1 Şaz û moẍnî xweş moẍnîne.*
2 Oẍler (aẍeler?) sad û bîst û çar ȟezar weter û t'êlîne,
3 Ȟemû ber navû dik'irê[1201]silt'an Êzîd distirêne.

S. 83 *1 Silt'an Êzîd dest havête ûşîyê tirî,*
2 Ço ser derê kaniyê danabû li bin berî.
3 Bi qudretê bacêrê Şamê li mey ẍeyirî.

S. 84 *1 Çî bû, çî ciriya?*
2 Bacêr t'êk hijiya,
3 (Neȟra) Şamê li mey geȓiya.

S. 85 *1 Çi meyeke dest bi deste!*
2 Heçî muxliqê pê kiribû qeste,
3 Hêş jê venexwarî, pê dibû meste.

S. 86 *1 Çî meyeke weye.*
2 Heçî muxliqê nuxtekê jê vedixweye,
3 Ser û malê xwe lê deye.

S. 87 *1 Çî meyeke wete.*
2 Heçî muxliqê nuxtekê jê vedixwete,

[1198] *xulkîkirî*
[1199] *te re*
[1200] *muẍenî*
[1201] *nav û dikar*

3 Ser û male xwe lê dete,
4 Ev dinîya ber ĉavê wî dibite dawete.

S. 88 *1 Wey li qadiye!*
2 Ew naȓênite ciyê xwe û dojeye,
3 Gava ço dîwana silt'an Êzî, ȓênî k'ase, û badeye, û meye,
4 Lew bi silt'an Êzî nadet şadeye.

S. 89 *1 Wey li qadî ẍafila haware,*
2 Xwe bi mal ve dibire,
3 Gava ço dîwana silt'an Êzî, ȓênî k'ase, û badeye, û meye lê hundire.

S. 90 *1 Qazî û ekabira û beqala,*
2 Gava çone dîwana silt'anê Êzî, ȓênî kiçikêt wan yêt buk'ir, ĥelal il-bale,
3 Vedigeȓiyane mal, diȓênîn li male.

S. 91 *1 Qazî Esker*[1202] *dişînite mala xwe bi sere,*
2 Ma çî ĥuk'mek hatiye ji weȓa.
3 We divêt: «Hûn Êzidî bin bi keĉik û kuȓe».

S. 92 *1 Wey, li xatûna dota mîre!*
2 Got: «Gelî qazî, û mela, û seyîda,
3 Hûn ji îmane xwe nebin be'îde,
4 Me şade daye bi navê silt'an Êzîde».

S. 93 *1 Qazî Esker bi sûkada çiye,*
2 Yarê xwe didîte, ji yarê xwe dipirsiye:
3 «Ĥalê we di destê silt'an Êzîd da çîye?»

S. 94 *1 Qazî Esker dibêjite yarê xweye:*
2 «Ȓevîn ye bê fayideye,
3 Silt'an Êzî ĥeta mal û mezelêt me li me kirine meye».

S. 95 *1 Wey li qaziyê buxtanî,*
2 Ço derê dîwanê, li xwe diȓand pêsîra kirasî kitanî,
3 Go: «Dad û bê dad ji destê wî silt'anî».

S. 96 *1 Mia'wî go: «Gelî qaziya hûn hind hene,*
2 Ȓabin ȓayekê bikene,
2 Silt'anê Êzî bigirin û hinda kene».

S. 97 *1 Ewê diken t'egbîr û ȓay,*
2 Li zavî, li cemay,
3 T'erefa beĥrê day.

S. 98 *1 Silt'an Êzîd yarêt xwe hilane,*
2 Li qela Dingizê li nivêka beĥrê dana,
3 Xivet vegirt, t'eref k'êşane, şaz û moẍnî li navda danane.

S. 99 *1 Şaz û moẍnî xweş moẍnîne,*
2 Oẍler[1203] *sad û bîst û çar ĥezar weter lêne,*
3 Ĥemû li ber navû dik'irêt silt'an Êzîd disit'irêne!

S. 100 *1 Mia'wî dibêjîte wan ji ĥale:*
2 «Me yek divêt biçite bale,

[1202] *e'sker*
[1203] aẍ*eler*(?)

3 Silt'an Êzî şîrêt biket bi zare».

S. 101 *1 Qazî Şîro r̂abû ji dîwanê,*
2 «Ya Mia'wî ez dê bi xwe girim vê damanê,
3 Dêçim silt'an Êzîd bo te înime ser deft'era îmanê».

S. 102 *1 Qazî Şîro ji dîwanê r̂adibite,*
2 Ber bi çadirê ve diherite,
3 Silav li silt'anê Êzîd dikete.

S. 103 *1 Qazî Şîro ji dîwanê hilweste,*
2 Ber bi çadirê kiribû qeste,
3 Silav li silt'anê Êzîd kir dest bi deste.

S. 104 *1 «Selamû e'lêk'ûm*[1204] *ya silt'anî!*
2 Tu mîrekî pisê p'aşanî,
3 Eve çî meye, te serê xwe tê danî?»

S. 105 *1 Silt'anê Êzîd go: «Li min û te şehde bin ev civet û cema',*
2 Ez dê nuxtekê ser neynûka xwe ji vê şerabê bi te deme,
3 Heger te gote min vexwe, ez dê vexweme, heger te gote min venexwe, ez venaxweme».

S. 106 *1 Silt'anê Êzîd yek nuxte ser neynûka xwe dana qazî Şîro vedixwere,*
2 Qazî Şîro wê diket gazî û heware:
3 «Gelî bira vexwen, ye ĥelale,
4 Bi dil ye şîrîne, bi zar ye tale!»

S. 107 *1 Silt'anê Êzîd k'as li qazî Şîro ẍeyirand,*
2 Bi r̂enga xemiland,
3 Binê beĥra seyirand.

S. 108 *1 Wey li qazî kore!*
2 Beĥra ber jore,
3 Hinciyê dir̂ênî, libsê silt'anê Êzîd t'êkda nûre.

S. 109 *1 Qazî Şîro k'axez ĥemû dibir̂în,*
2 Ĥemû t'erk kirin, ĥemû kir bi ker kirin
3 Ĥemû bi nava beĥrê werkirin.

S. 110 *1 Qazî Şîro nema bixûnit kaxedê,*
2 Bûwe nedîmê suhbetê,
3 Bûwe r̂eqasê dawetê.

S. 111 *1 Bûwe r̂eqas û r̂eqisî,*
2 Bûwe xewas û xewisî,
3 Qazî Şîro bi we sir̂ê newisî.

S. 112 *1 Herî bi xof û herî bi neder,*
2 Mal wî dibînin t'embûr û moẍnî û oẍler (aẍeler?),
3 Dil li qazî Şîro bûwe ker bi ker.

S. 113 *1 Suxmetî wê k'asê, qazî Şîro wê diket hawar û gazî,*
2 Qazî Şîro li wêder mabû yî r̂ûsî tazî.

S. 114 *1 Qazî Şîro wê deng hiltînî:*
2 «Ya Mia'wî tu were bi miskînî,

[1204] e*lêkim*

3 Min çu cara silt'an Êzî nebîynî».

S. 115 *1 Mia'wî hat, ew şaş li stoyê xwe kir,*
2 Go: «Hey Êzîyê minî buk'ir,
3 Tu bihêle neĥrê Şamê bi şukir[1205]*,*
4 Min bacêrê Şamê milkanî te kir.

S. 116 *1 Ji qewlê Xwedê û nebîy,*
2 Tu bihêle neĥrê Şamê ciyê xwe bî,
3 Bacêrê Şamê milkanî te bî».

S. 117 *1 Li bane min kuȓê wî silt'anî,*
2 Ço ser derê me'nîyî, û ûşiyê tirî ji bin berî deranî.
3 Neĥra Şamê vegeȓiya bi qewata[1206] *Ȓehmanî,*
4 Êzîd bacêrê Şamê sitand milkanî.

T'emametiye vî qewlî li Şîxadî û Xwedanî!

76. Qewlê Êzîdû medihê[1207; 1208]

S. 1 *1 Ji wan mebin gul e'mele,*
2 Mekevin ĥemû kela,
3 Da hûn nebin armancêt qeda' û bela.
1 Ji wan mebin kul e'mele,
2 Mekelin ĥemû kela,
3 Da ȓoje axretê we nekin e'melêt qedan û bela.

S. 2 *1 Ji wan bin gul t'ifaqe,*
2 Qesid biken dîwanêt xasa, mehfelêt[1209] *çaka,*
3 Da we ne havêjine zikaka.
1 Ji wan bibin kul t'ifaqe,
2 Qesid biken dîwanêt xasa, mehfelêt çaka,
3 Da ȓoja axretê we ne havêjine zikaka.

S. 3 *1 Bi silt'an Êzî bideyn medehê,*
2 Sarxoş kirim bi wê qedehê,
3 Xelat kirim bi sitêra sibehê.
1 Emê bi silt'an Êzî bideyn medehê,
2 Lalişê xwedanê qubehê
3 Sarxoş kirim bi wê qedehê,
4 Xelat kirim bi stêra berê sibehê.

S. 4 *1 Bi stêra sibehê ez xelat kirim,*
2 Bi sê ĥerfa xebîr kirim,
3 Hatîme û ȓabihurim[1210]*.*
1 Bi stêra berê sibehê ez xelat kirim,
2 Bi wê ĥerfê xebîr kirim,
3 Ez hatîme ȓabihurim.

S. 5 *1 Hatîm ȓabihurim, biçime pêş,*

[1205] binêr: *şikir*
[1206] *qewet*
[1207] [2] (rr. 914–918)
[1208] [2] (rr. 919–921)
[1209] *meĥfel*
[1210] *rabuhirim*

2 Li wê ĥerfê bikem t'eftêş,
3 Wê ĥerfê ji hevkirin Ĥeşem û Qurêşî.
1 Ez hatîme r̂abuhêrim, herme pêş
2 Wê ĥerfê dikeme t'eftêş,
3 Ji hev dikirin Ĥeşem û Qurêş.

S. 6 *1 Ĥeşem û Qurêş ji hev dik'ire,*
2 Qal û qîl çê dikire,
3 Feqîr di mixfî bûn, dahir dikire.
1 Heşem û Qurêş ji hev vedikirin,
2 Qal û qîl li wê dikirin,
3 Feqîr di mixfî bûn, dahir dikirin.

S. 7 *1 Wekî feqîr di mixfî*[1211] *bûn,*
2 Bi ya xwe di r̂azî bûn,
3 Bi silt'an Êzîra li veĥdenî[1212]*bûn.*
1 Wekî feqîr di muxfî bûn,
2 Bi ya xwe di razî bûn,
3 Belê li gel siltan Êzî di veĥdenî bûn.

S. 8 *1 Feqîr dahir bûne û nasebirin,*
2 P'ir̂ bûne û nasebirin,
3 Lew silt'an Êzî bê xof ji vê dinîyayê kêm kirin.
1 Feqîr dahr bûne nasebirin,
2 P'ir̂ bûne, na hêşirin,
3 Lew siltan Êzî xwedanêt k'ifira ji vê dinîyayê kêm kirin.

S. 9 *1 Bêjme we xwedanêt te'alîya,*
2 Li ber xwe biken sulîya,
3 Qest bikene dîwanêt Edewîya
4 Li wê bibînin xweşî[1213] *û şahîya*[1214]*.*
1 Bêjme we xwedanêt te'alîyan û tengîya,
2 Li ber xwe biken sulîya,
3 Qest bikene dîwanêt xasan û Edewîya.

S. 10 *1 Xweşî û şayîya li wê bibînin,*
2 Xwe ji r̂êya heq mehêvişînin,
3 Amanet[1215] *li we di kem mal li van wara namînin.*
1 Xweşîyan û şahîya li wê bibînin,
2 Xercîya heqê mehêbişînin,
3 Bêjme we mal, me li van wara namînin.

S. 11 *1 Mal namînin li van wara,*
2 Pêşîya xwe virêken pêşbara,
3 Feqîrî heye sit'are.
1 Bêjme we xwedanêt kevnan[1216] *û k'ara,*
2 Pêş xwe virêken pênc bara,
3 Belê feqîrî heye sit'are.

S. 12 *1 Feqîrî heye denge,*
2 Dengekike û ĥezar r̂enge,

[1211] *muxfî*
[1212] *weĥdanî*
[1213] *xoşî*
[1214] binêr: *şayî*
[1215] *emanet*
[1216] *kewnan*

3 Me ĥemû[1217] *more li ser r̂enge.*
1 Feqîrî heye denge,
2 Dengeke û ĥezar r̂enge,
3 Me ĥemûwa li ser bû cenge.

S. 13 *1 Ser r̂enga me ĥemuwa more,*
2 Hincî ciwanê nefsa wîye xware,
3 Ew diçe hezreta silt'an Êzîdî minî Sore.
1 Li ser ceng me ĥemuwa more,
2 Hincîyê nefsa wî li xware, ne li zore,
3 Bêşik dêçite hezreta silt'an Êzîyê minî Sore.

S. 14 *1 Hezretê xundim hezretê,*
2 Hincîyê li qap'îya Şîxadî û melik Şêxsin biket xilmetê û ibadetê[1218]*,*
3 Silt'an Êzî maş û berat'e didetê ji xizîna qudretê.
1 Hizretê xwe dikem hizretê,
2 Hincîyê li ber qap'îya Şîxadî û melik Şêxsin bike xiimetê, bik'êşe ibedetê,
3 Dinê, Siltan Êzî maş û berat'e wan bişîne ji xizîna qudretê.

S. 15 *1 P'adşayê minî delîl êlim,*
2 Ez ber bi wêrim,
3 Bi destê vena sêlim.
1 P'adşayê mino li dinê êlim[1219]*,*
2 Ez gelekî ber bi wêrim,
3 Bi qesrê venîya sêlim.

S. 16 *1 Sêlim bi qesrê veynîya,*
2 Kulave we lê şidîya,Îlahiyo!
3 Tuyî mişurî li ĥemû cîya.
1 Sêlim bi qesrê venîya,
2 Kulabe we lê şidîya,
3 Îlahiyo, tuyî mişurî li ĥemû e'rda, li ĥemû cîya.

S. 17 *1 Ew bûn qesra izêrî tê,*
2 Derxet û bêrî tê,
3 Xulam û cêrî tê.
1 Qesra e'zîzî tê,
2 Destxet û bêrî tê,
3 Xulam û cêrî tê.

S. 18 *1 Xulam û cêrî zor qumaşe,*
2 Ewin cindîyêt ji nûra p'adşa,
3 Silt'an Êzî ji dîwana xwe bora dişîne debir û maşe.
1 Xulam û xêrî zor qumaşe,
2 Ewin cindîyêt nurî p'adşe,
3 Dîwana silt'an Êzî bi bora yê bi ser û maşe.

S. 19 *1 Li wan qesra, li wan sûka,*
2 Li wan mifte, li wan sindirûka,
3 Îlahiyo, ezî mişt'aqim cotêt nu bûka!

S. 20 *1 Ewin bûkêt t'ebabe,*
2 K'etine ber p'erîyan û ĥisaba,
3 Me dîtin zava û birazava.

[1217] *hemû*
[1218] *ebadet*
[1219] *êlim*

S. 21 *1 Zava û bira zava şeşin,*
2 Bi çona xwe di serxweşin,
3 Ne e'cêbe, min di sipîne û min di r̂eşin.

S. 22 *1 Ĥemdilla û şikir,*
2 Nav xasêt Şîxadî bûye zik'ir,
3 Kê dîtîye, dote da û daye buk'ir!

S. 23 *1 Sibĥane ji te Melikê Semede,*
2 Ewin bukêt nazik di ĥede,
3 Ne e'cêbe ji bera bi weldin welede.

S. 24 *1 Destxet ewe Cebêr kirî,*
2 E'rifa we şiro kirî,
3 K'ê dîtîye dote da û daye mirî[1220]*!*

S. 25 *1 Ewin e'rifêt Beẍdayê,*
2 Dama bûn li xwe û vê r̂ayê
3 Kê dîtîye dot şîrî bidete dayê!

S. 26 *1 Ĥemdilla û şikir,*
2 Nav xasêt Şîxadî bûye zik'ir,
3 Kê dîtîye, dote bida û daye buk'ir!

S. 27 *1 Xizînêt Şîxadî di çep û r̂astin,*
2 Mewcêt silt'an Êzî ĥemû[1221] *di r̂astin,*
3 Silt'an Êzî k'ilîl û mifte bi destê xwe di bîr̂astin,
4 Her kesek li ser kul û e'melê wî diguhastin.

77. Qewlê Êzîd[1222]

S. 1 *1 Êzîd didim*[1223] *medehe*[1224]*,*
2 Laliṣe xwedanê[1225] *qubê,*
3 Xelat kirim sitêra sibê.

S. 2 *1 Xelat kirim sitêra sibê,*
2 Sê ĥerfa qebûl kirim,
3 Ez hatime r̂abe,
4 R̂abirim, birime pêṣe,
5 Von ĥerfa[1226] *dikim t'evt'êṣê*[1227]*.*

S. 3 *1 Ji hev kirin Ĥeṣem*[1228]*, Qurêṣe*[1229]*,*
2 Ĥeṣem, Qurêṣe ji hev kirin,
3 Sê ĥerfa qebûl kirin,
4 Qal, qîl di hev kirin,
5 Xaliqê feqîr mixfî[1230] *kirin,*

1220 binêr; *mirîd*
1221 *hemû*
1222 [31] (rr. 24–27)
1223 *dudo*
1224 *medeye*
1225 *xudan*
1226 *vê herfê*
1227 binêr: *t'eftîṣ*
1228 *heṣem*
1229 *kurêṣ*
1230 *mifqî*

6 Feqîre mixfîne r̂êya[1231] xwe r̂azîne,
7 Destê silt'an Êzîdda we'danîne.

S. 4 *1 K'ivş bûne, nasebirin,*
2 Dahir[1232] bûne, nae'şirin,
3 Silt'an Êzîd xwedanê xofa kêm dikirin.

S. 5 *1 Xwedanê xofa ta'liya[1233],*
2 Hûn werin vergirin siliya,
3 Dest bigrin[1234] dîwanê E'devîya[1235],
4 Ji wê bibînin şayan, xoşiya,

S. 6 *1 Şayan, xoşiya li wê bibînin,*
2 Mal wan wara namînin,
3 Serê xwe r̂êya silt'an Êzîd nehêwşînin.

S. 7 *1 Mal naminin li wan wara,*
2 Xwedanê ketnan k'ala,
3 ……………………………(?)

S. 8 *1 Feqîr heye denge,*
2 Deng dike ĥezar r̂enge,
3 Ĥemûye mor ser zenge.

S. 9 *1 Ser xenge ĥemûya more,*
2 Cahilê nefsa[1236] wî xare, ne li jore,
3 Ĥizreta wî silt'an Êzîdê sore.

S. 10 *1 E'limayî bin wêlo,*
2 Qasidê êlimiya[y]î sêlo,
3 Sêlim qasidê êlimiya.

S. 11 *1 Girîvanê[1237] lêşîdiya,*
2 Silt'an Êzîd mişûre ĥemû ciya.

S. 12 *1 Silt'an Êzîd ĥemû ciya mişûre,*
2 Nêzîke, ne [yî] dûre,
3 Xewasê[1238] beĥrê[1239] k'ûr̂e.

S. 13 *1 Wan qesira, wan sûka,*
2 Wan mifta, wan sindirûka[1240],
3 Em ĥeyrî[1241] cotê bûka.

S. 14 *1 Cotê bûka zor qumaşin,*
2 Ewe cindî hûra basin,
3 R̂ojê sê cora diçine dîwana Şîxadî, wanar̂a tên dewra maşin.

S. 15 *1 E'rifê[1242] Beẍdayê,*

[1231] *riya*
[1232] *deher*
[1233] *teliya*
[1234] *bikin*
[1235] *e'dewiya*
[1236] *nevis*
[1237] *girevan*
[1238] *qewas*
[1239] *be'r*
[1240] *sindûk*
[1241] *heyîr*

2 Hûn werin bikin t'evdîrê[1243] r̂ayê,
3 K'ê dît [dot] şîr bide dayê.

S. 16 *1 Îlahiyo Semede,*
2 Ĉi canikê nazik ĥede,
3 K'ê ber bedenê biwelide welede.

S. 17 *1 Îlahiyo te şikir,*
2 Nava xasê dîwana Şîxadîda bûne dik'ir,
3 K'ê dot hemed, dayîkî bûne buk'ir[1244].

S. 18 *1 Xezîna ĉep û r̂aste,*
2 Silt'an Êzîd k'ilît–mifte destê xwe bîr̂aste,
3 Ilimê[1245] Şîxadî peva[1246] r̂aste.

S. 19 *1 Lolema, lolema,*
2 Qesira hûr binyane[1247],
3 Horî lê r̂awestan[e],
4 Ĥuleyî[1248] bejna wan[e],
5 Şerabe li k'asane,
6 K'as dane ser destane,
7 Birêne pêşiya xasane,
8 Xasê dîwana Şîxadî lê bûne baristane,
9 Dîwana Şîxadî heqê wan[e].

T'emametî Şîxadî!
R̂ehme li dê–bavê hostayî!

78. Qewlê silt'an[1249] Êzîd[1250]

S. 1 *1 Êzîd didim medihê[1251],*
2 Lalişe, helêle xwedanê[1252] qubê,
3 Ez xelat kirim steyra sibê.

S. 2 *1 Steyra sibê xelat kirim,*
2 Sê ĥerfa ez xebîr kirim,
3 Ez hatim r̂abuhurim.

S. 3 *1 Ezê r̂abim her̂me pêş,*
2 Wê ĥerfê dikim t'eftêş[1253],
3 Ĥerfa ji hev[1254] dikirin Heşam, Kurêş

S. 4 *1 Heşam, Kurêş ji hev dikirin,*
2 Qal û qîr beher dikirin,
3 Feqîr hîngê[1255] mekîn(?)[1256]dikirin.

1242 *e'raf*
1243 *t'eyîbîr*
1244 *bikir*
1245 *ulm*
1246 *peve*
1247 *biniyan*
1248 *huleyî*
1249 *sultan*
1250 [29] (гг. 314–318) (№ 1680)
1251 *medê*
1252 *xudan*
1253 *t'emtêş*
1254 *jev*

S. 5 *1 Feqîra û mekîne(?),*
2 Heq r̂îya xwe r̂azîne,
3 Dest silt'an Êzîdda we'danîne.

S. 6 *1 K'ivş bûme nasebirim,*
2 Dahir[1257] bûme nasit'irim,
3 P'adşayê min r̂ê û me'nî ẍafîla[1258] kêm dikirim.

S. 7 *1 Zemanê berê webû,*
2 Dilada xof, eşq, îman hebû,
3 Ĥeĉka wan digot her ew bû.

S. 8 *1 Divêjime we xwedanê te'lîya,*
2 Welger̂in e'slîya,
3 Her̂ne dîwanê e'debîya,
4 Hûnê wê bivînin xoşî û şaya.

S. 9 *1 Xoşî û şaya hûnê wê bivînin,*
2 Heq r̂îya dînê silt'an Şîxadî newêşînin,
3 Me mal nemînin wan wara.

S. 10 *1 Feqîre sit'are,*
2 Feqîre û miskîne[1259],
3 Heq r̂îya dînê silt'an Şîxadî mewêşîne.

S. 11 *1 Me mal nebînin wan wara,*
2 Pêşîya xwe ver̂êkin pênc mala,
3 Feqîre sit'are.

S. 12 *1 Feqîre bi denge,*
2 Her dengekî ĥezar r̂enge,
3 Ĥemû mora P'adşayê minî serzenge.

S. 13 *1 Serzengîya ĥemîya more,*
2 Herçî kesê nefsa wî xare, ne li jore,
3 Ew naçe ĥizreta Êzîdê sore.

S. 14 *1 Mîr dixandin vê hadêretê[1260],*
2 Herçî qap'îya silt'an Şîxadî bike xizmet ebabetê,
3 Maş û dera dide xezîna qudretê.

S. 15 *1 Alimayî ilim,*
2 Cahilayî bin ilim,
3 Qesrê hilanîm sêlim.

S. 16 *1 Sêlim qesrê hêlanîya,*
2 Girîvan bû lê şidîya,
3 Silt'an Êzîd mişûr bû ĥemû cîya.

S. 17 *1 Xet û izêrî tê,*
2 Destxet û bêrî tê,

[1255] *hingê*
[1256] *midqîn*
[1257] *deher*
[1258] *xafil*
[1259] *mekîn*
[1260] *hidret*

3 Xeta mi jêrîn tê.

S. 18 *1 Xeta min zor qumaşe,*
2 Cindîyê nûranî base,
3 Her sibe xezîna qudretê jê dertê maşe.

S. 19 *1 Qesran û sûka,*
2 Miftan û sindirûka,
3 Dilo, jaro, moĥt'acê cotêd bûka.

S. 20 *1 Ewin bûkêd t'evayî,*
2 R̂ûniştine ber p'erîyan û ĥesava[1261]*,*
3 Têda hene zava[1262] *û benazava.*

S. 21 *1 Zava û benazava şeşin,*
2 Çûyîna xwe k'êfxaşin,
3 K'ê dîtîye çende sore, çende sipîne, çende r̂eşin?

S. 22 *1 Me hat erifê*[1263] *Beẍda[y]ê,*
2 Xwe ĥeyrî bû, xwe we r̂a[y]ê,
3 K'ê dîtîye dote şîr bide da[y]ê.

S. 23 *1 Il-ĥemdilla*[1264]*, şikir,*
2 Nava dîwana xwedanedera bû navû dik'ir[1265]*,*
3 K'ê dîtîye dote ĥemle, make bik'ir[1266]*?*

S. 24 *1 Îlahîo me R̂eb*[1267] *il-Semenda,*
2 Te ẍafilandibû[1268] *ĥeftê û du milete,*
3 Ĥîjde ĥezar xulyaqeta[1269]*,*
4 K'ê dîtîye meriv ber bera hilde welada?

S. 25 *1 Îlahîo te cebêr dikirî,*
2 Alima r̂ê jê dibir̂î,
3 Hadir-gudêra vêk'eve ĉirayê gur̂î,
4 K'ê dîtîye dote ĥemleye, zavayî mirî?

S. 26 *1 Xezîne ĉep û r̂aste,*
2 Mala Adîya qewza r̂aste,
3 Şîxadî mikanê[1270] *xwe guhaste.*

R̂ehme li dê–bavê guhdarî!

79. Qewlê Ezda[1271] — Qewlê Êzdîd[1272]

S. 1 *1 Ĥuk'mî dikim hikyate,*

[1261] binêr: *ĥesab*
[1262] *ze'va*
[1263] *ie'rif*
[1264] *Erĥemdila*
[1265] *nav û dik'ir*
[1266] binêr*: buk'ir*
[1267] *rebil*
[1268] *ĥafilandibû*
[1269] *xuleqet*
[1270] *mik'an*
[1271] Ji qewlên p'îr R̂eşê Ĥeyrane http://www.eziden-celle Qewlê Ezda e.de/html/_eziden/_gebete/gebete-q-08.htm
[1272] [6] (rr. 26–29)

2 Şêr xwedanê atqate,
3 Hela binêrin Ezda çi r̂ûkî hate r̂û qinyate.

S. 1 *1 Ĥuk'mî dikim hekyate,*
2 Şêr xwedanê atqate.
3 Hila binêrin silt'an Êzdîd çi r̂ik'inî hate r̂û qinyate.

S. 2 *1 Ĥuk'mî pê dizanî,*
2 Pirsê bike min ĥeyranî,
3 K'u bû qiseta Mia'wî zemanî.

S. 2 *1 Ĥuk'mî pê dizanî,*
2 Pirsê pike mi ĥeyranî,
3 K'u bû qiseta Mia'wî wî silt'anî.

S. 3 *1 Mia'wî, wê xederê xwe neda bere,*
2 Dîmesqê bajarê kir sefere,
3 Got: «Maka Ezda Dîmesqeyî înayî dere».

S. 3 *1 Mia'wî wê xedirê xwe neda bere,*
2 Dumişqê bajarê kir sefere,
3 Go: «Maka silt'an Êzdîd Dumişqêyî înayî dere».

S. 4 *1 Maka Ezda Dîmesqeyî r̂ê bû,*
2 Dajo ber derê Misirê bû.

S. 4 *1 Maka silt'an Êzdîd Dumişqêyî r̂ê bû,*
2 Dajo ber derê Misirê bû.

S. 5 *1 Dajo ber derê Misirayê,*
2 Dem hatiye we'dayê,
3 Dahir bûye Ezdayê mine.

S. 5 *1 Dajo ber derê Misirayê,*
2 Dem hatîye we'dayê,
3 Dahir bûye silt'an Êzdîdê mine.

S. 6 *1 Dahir bûye Êzdayê mine,*
2 Yî ne biçûke, yî mezine,
3 Zor pirsetê giran lê diçine.

S. 6 *1 Dahir bûye silt'an Êzdîdê mine,*
2 Ew ne çûke, yî mezine,
3 Zor pirsetê giran lê diçine.

S. 7 *1 Jê diçûne zor pirsete,*
2 Amê daniye, saw, hêwate,
3 Zerpane meriya k'eremete.

S. 7 *1 Jê diçine zor pirsete,*
2 A'mê danîye saw, hêwate,
3 Zerpane merîye k'iryamete.

S. 8 *1 Sibekê min bû sarî,*
2 Ezda mekê pirsî,Got:
3 «Ĥewalê me li vir çiye?»

S. 8 *1 Siwekî li me bû sarî,*
2 Silt'an Êzdîd make pirsî,
3 Go: «Ĥewalê me li vir çîye?»

S. 9 *1 Sibekê me bû sarî,*
2 Em derxistin kirne wî sahrî,
3 Em wira bûn, li wan bû ronakî,
4 Em derk'etin, li wan bû tarî.

S. 9 *1 Siwekî min bû sarî,*

2 Em derxistin kirine wî şaharî,
3 Em li wir bûn, wan bû ronkayî,
4 Em derk'etin, wan bû tarî».

S. 10 *1 Soro weke p'êto,*
2 K'î kore, Ezda ne bi wêto.
S. 10 *1 Soro weke p'êto,*
2 K'î kore, silt'an Êzdîd ne bi wêto.

S. 11 *1 Ezda derê bacarê pêve tîne,*
2 Qasidekî Mia'wî û dişîne,
3 Got: «Mia'wî, k'erem ke şesiwarek te dixwîne».
S. 11 *1 Silt'an Êzdîd derê bacarê pêve tîne,*
2 Qasidekî Mia'wî û dişîne,
3 Go: «Mia'wî k'eremke şêsiwarek te dixûne».

S. 12 *1 Got: «Tu bi wî k'î, Îlahiye,*
2 Tê pirsê bêjî min[1273] *r̂astîye,*
3 Ew şesiwarê min dixwîne, kiye?»
S. 12 *1 Go: «Tu wî kî, Îlahiye,*
2 Tê pirsê bêjî min[1274] *r̂astîye,*
3 Ew şêsiwarê min dixûne, ew bi k'îye?»

S. 13 *1 Got: «Ez bi wî kim, Îlahiye,*
2 Pirsê bêjime te r̂astîye,
3 Ew şêsiwarê te dixwîne, kiye».
S. 13 *1 Go: «Ez wî kim Îlahiye,*
2 Pirsê bêjme te r̂astîye,
3 Ew şêsiwarê te dixûne ew bi k'îye».

S. 14 *1 Got: «Ew şêsiwarê te dixwîne, r̂eng jore,*
2 Libasê destê wî more,
3 Sere min qurbave, hole hole silt'an Ezdayê Sore».
S. 14 *1 Go: «Ew şêsiwarê te dixûne, r̂eng jore,*
2 Livasê destê wî more,
3 Serê min qurbave, hole-hole, silt'an Êzdîdê Sore».

S. 15 *1 Got: «Ew şêsiwarê te dixwîne, r̂eng meste,*
2 R̂imeke k'eske, sore li deste,
3 Atqat ferwara min, t'êkeve deste».
S. 15 *1 Go: «Ew şêsiwarê te dixûne, r̂eng meste,*
2 R̂imeke k'eske, sore deste,
3 Atqat ferwara min, t'eve t'êkeve deste».

S. 16 *1 Silt'an Êzdîd go: «Ĥerça dilê min diĥevînin,*
2 Bira bişînin, maka min Misirayê bînin».
S. 16 *1 Ezda got: «Herça dilê min dihevînin,*
2 Bira bişînin, maka min Misirayê bînin».

S. 17 *1 Qazî, mele dikire r̂ay,*
2 Qasidek sandine Misirayî,
3 Hilda bûn, îna bû dayî.
S. 17 *1 Qazî, mele dikire r̂ay,*
2 Qasidek şandine Misirayî,
3 Hilda bûn, îna bû dayî.

[1273] *mi*
[1274] *mi*

S. 18 *1 Hilda bû îna bû male,*
2 Qazî, mele r̂abûn hatine bale,
3 Got: «Ezda, eve çi giliye, çi ĥewale».

S. 18 *1 Hilda bû, îna bû male,*
2 Qazî, mele ravûn hatine bale,
3 Go: « Silt'an Êzdîd, eve çi gilîye, çi ĥewale?»

S. 19 *1 Go: «P'adşakî mi hebû nav Silt'an bû,*
2 Diu'lifand u'ilfê vê Qura'nê».

S. 19 *1 Go: «P'adşakî mi hebû nav Silt'an bû,*
2 Di u'lifand u'lfê vê Qura'nê».

S. 20 *1 Got: «Me'niyê wane cot bûn,*
2 Ew r̂ûnistibûn digotibûn,
3 Ezda yek çarê wan digotibûn».

S. 20 *1 Go: «Me'nîyê wane cot bûn»,*
2 Ew r̂ûniştibûn, digotibûn,
3 Silt'an Êzdîd yek care wan digotibûn».

S. 21 *1 Maniya wana vane,*
2 Çend qane k'as û badî mane.

S. 21 *1 Menîyê wane vene,*
2 Çend qane k'as û badî mene.

S. 22 *1 Çend qane k'as û badî pey têne,*
2 Exlera sed û bîst û çar ĥezar e't'ere[1275] *lêne,*
3 Wana jî nav dik'irê Ezda hoye, hoy distrêne.

S. 22 *1 Çend qane k'as û badî pey têne,*
2 Êxlera sed bîst çar ĥezar e't'ere lêne,
3 Wane jî nav dikrê silt'an Êzdîd hoye, hoy distrêne.

S. 23 *1 Êzda got: «Ĥeça bendê yî e'rifê xulqê, wîne jimêra,*
2 Mêrê ne li vandera, vandera her̂e».

S. 23 *1 Silt'an Êzdîd got: «Ĥeça bendê yî e'rifê xulqê, wîne jimêra,*
2 Mêrê ne li vandera, vandera her̂e».

S. 24 *1 Lengo serekê lenga,*
2 Cem xwe bike bena,
3 Den ewe, lê here ĥezar r̂enga.

S. 24 *1 Lengo serekê lenga,*
2 Cem xwe bike bena,
3 Den ewe, lê here ĥezar r̂enga.

S. 25 *1 Lengo, serekê lengekî,*
2 Cem xwe bike benekî,
3 Den ewe, lê here ĥezar r̂engî.

S. 25 *1 Lengo serekê lengekî,*
2 Cem xwe bike benekî,
3 Den ewe, lê here ĥezar r̂engî.

S. 26 *1 Got: «Qudreta seyrana wê care,*
2 Emê sibê milê Ezda bigrin, bi avêjne beĥrê».

S. 26 *1 Go: «Qudreta seyrana wê care,*
2 Emê sivê mile silt'an Êzdîd bigrin, bavêne beĥrê».

[1275] *êt'er*

S. 27 *1 Ew siȓ Ezda e'yan bû,*
2 Herçar yarê xwe hilan bû
3 Nîveka beȟra Şamê dabû nav bû,
4 Xwe çadir k'uta bû, xwe ẍeybet[1276] *lêda bû,*
5 Van çadira, van kinyasa,
6 Pêşberî me sekiniye xelqê korî, ẍafilî, Xwedê nenasa,

S. 27 *1 Ew siȓ silt'an Êzdîd e'yan bû,*
2 Herçar yalê xwe hilan bû,
3 Nîveka beȟra Şamê dabû, nav bû,
4 Xwe çadir k'uta bû, xwe ẍeybet lêda bû,
5 Van çadira, van k'inyasa,
6 Pêşberî me sekinîye xelqê korî, ẍafilî, Xwedê nenasa.

S. 28 *1 Ezda li cindîyê diwana xwe dinihêrî,*
2 Giske dest êqîne, qelem zêȓî,
3 Wana jî nobet, nobet k'asê xwe pev duguhêrî.

S. 28 *1 Silt'an Êzdîd cindîyê dîwana xwe dinhêrî,*
2 Gişke dest êqîne, qelem zêȓî,
3 Wane jî navêt, navêt k'asê xwe pev duguhêrî.

S. 29 *1 Ezda nuqtek*[1277] *daye ser neynûka xwe,*
2 Daye qazî Siro, qazî Siro vedixware[1278]*,*
3 Got: «Ya Mia'wî, zarî sîrîn e lê dilî tale».

S. 29 *1 Silt'an Êzdîd nuqtek*[1279] *daye ser neynûka xwe, qazî Şiro vedixware,*
2 Go: «Ya Mia'wî, zarî şîrîne[1280]*, lê dilî tale*[1281]*».*

S. 30 *1 Qazî Siro kire ȟelîmçiyê suhbetê*[1282]*,*
2 Ezda Qazî Siro kire ȓeqasçiyê dewatê,
3 Qazî Siro nikare bixwîne vê k'axezê.

S. 30 *1 Qazî Şiro kire ȟelîmçîye sovetê suhbetê,*
2 Silt'an Êzdîd Qazî Şiro kire ȓeqasçîyê de'watê,
3 Qazî Şiro nikare bixûne vê keẍezê.

S. 31 *1 Qazî Siro k'axezê xwe t'er bi t'er kirin,*
2 Qazî Siro k'axezê xwe ker bi ker kirin,
3 Nîveka bera Samê war kirin.

S. 31 *1 Qazî Şiro k'axezê xwe ter bi ter kirin,*
2 Qazî Şiro kexezê xwe ker bi ker kirin,
3 Nîveka beȟra Şamê war kirin.

S. 32 *1 Ew deng belayî dinê û amê bû*
2 Got: «Qazî Siro hebû welatê îslamê,
3 Ew jî hate ser anîna dînê Ezda mala Şamê».

S. 32 *1 Ew deng belayî dine e'mê bû,*
2 Go: «Qazî Şirok hebû welatê îslamê,
3 Ew jî hate ser e'yna dînê silt'an Êzdîd mala Şamê».

S. 33 *1 Pê Ȓeşê, min ȟeyranê*
2 Ber ȓê vegeȓe nefûsa[1283] *wî silt'anî.*

S. 33 *1 Pê Ȓeşê min Ȟeyranê,*

1276 *xeybet*
1277 *nuxte*
1278 *vedixar*
1279 *nuxte*
1280 *şîrin*
1281 *te'l*
1282 *sohbet*
1283 *nefûs*

2 Beĥrê vegeȓe nefesa wî silt'anê.

80. Qewlê Êzdîne mîr[1284]

S. 1 *1 Sê k'asanî mestim,*
2 K'asa Sipî dibestim[1285],
3 Bi ȓeşî ez dirustim,
4 Êzidiyê Sor dip'arastim[1286].

S. 2 *1 Dip'arastim serfêt giran,*
2 Bi himeta yarû biran,
3 Êzdin go: «Ez mişûrim li ĥemû derdan.

S. 3 *1 Li ĥemû derdan ezî mişûrim,*
2 Neqaşê neqşê hûrim,
3 Berî Xet û k'itêb û deft'er û Mişûrim,
4 Ji nêzîk were, ezî dûrim.

S. 4 *1 Ji dûr were ezî nêzîkim,*
2 Serfêt giran ne jînkim,
3 E'zîzê min li ba te ne jêkim.

S. 5 *1 E'zîzê min li ba te nasebirim,*
2 Li fariqetê dê êwirim,
3 Li a'lemê[1287] ezî mişterim.

S. 6 *1 Mişterîme li a'lemê,*
2 Hey hêvêno ji muĥbetê,
3 Hey ȓêbero ji heqîqetê».

S. 7 *1 Êzdîn go: «Me divê yek dila bike nase,*
2 Me yarek divê yî xase,
3 Silt'an Êzî ȓênase.

S. 8 *1 Min yarek divê Qurêşî be,*
2 Hey şibheto hî şirîfî be,
3 Îlahiyo, me ne şiblînî ber t'u ademiya.

S. 9 *1 Sehîme, ney adamîme,*
2 Ji nuqte[1288] ezî Dimaşqîme,
3 Ji nizane bi e'sil ez li k'ûme.

S. 10 *1 Here bi e'sile, here bi nesebe,*
2 Hincî canî bi çakî bi e'debe,
3 P'adşa bi xwe têda t'elebe».

S. 11 *1 P'adşa we dibêjiye:*
2 «Êzdîno, bi wî key Îlahiye,
3 Navê dayîk[1289] û babe te çiye?»

[1284] [1] (pp. 184-187)
[1285] *dipestim*
[1286] *diperistim*
[1287] *e'lem*
[1288] *nuxt*
[1289] *dak*

S. 12 *1 Ezdin go: «Li we[1290] dibême,*
2 Ne ji babim, ne ji dême,
3 Ez ji wê nuqtême,
4 Ji hêrame, ji wê tême»

S. 13 *1 Her bi wê nuqtê min dikir fitare,*
2 Min bi silt'an Êzîȓa vedixwere,
3 Lew siȓêt[1291] mixfî, me pê kir dîyare[1292].

S. 14 *1 Siȓêt mixfî me pê dahir kir,*
2 Ji ȓenga sor û sipî û k'esk û zer kir,
3 Sênca şerîe'tê me pê ker kir.

S. 15 *1 Te çî kire li baẍa şerîe'tê,*
2 Hey hêvêno ji muĥbetê,
3 Hey ȓêbero ji heqîqetê,
4 Êzdîn go: «Ezî ȓeqas bûm li nav dawetê.

S. 16 *1 Li nav wê dawetê ezî ȓeqas bûm,*
2 Sazbendekî t'eref nas bûm,
3 Muĥibê xelqê xas bûm.

S. 17 *1 Muĥibê xelqê çak bûm,*
2 Ne ji bab bûm, ne ji mak bûm,
3 Li hatina xwe, ezî mişt'aq bûm.

S. 18 *1 Li hatina xwe ezî ĥewceme,*
2 — Kes xwe nema —,
3 Bi silt'an Êzîȓa yî xewleme.

S. 19 *1 Bi xab min ĥerfek dî nav Elêf,*
2 Min diȓek dî çarçef sedêf,
3 Min dayîm ji wê diȓê p'eydabû bi serêf.

S. 20 *1 Ew diȓa safî sedef,*
2 Ẍafila ji ber girtibû qerf,
3 Me dayîm jê p'eyda serf.

S. 21 *1 Me dayîm serf jê p'eyda bû,*
2 Mewcanî ava bû,
3 E'rşek pê e'firî, me dil pê mirta bû.

S. 22 *1 E'rşek e'firî, me pê kir qeste,*
2 Mewcanî sermeste,
3 Lew sedef berqe, venediweste.

S. 23 *1 Bêjime we cewaba ȓast,*
2 Wekî p'adşê min e'zman pîȓast,
3 Şaz û qudûm di navda vediguhast.

S. 24 *1 Here bi şaze, here bi qudûme,*
2 Çî e'rşekî hoy me'lûme,
3 Kire îmamê ser çendî mûme.

[1290] *law*
[1291] *surêt*
[1292] *diyar*

S. 25 *1 Ez di sebirim, nasebirim,*
2 Li a'lemê mişterîme,
3 Li fariqetê êwirîm,
4 Min dît dotê li dû dayê girî.

S. 26 *1 Dotê ředa da, dayê ředa* neda,
2 Nav xasêt Şîxadî řûniştin p'iř usfete,
3 Dayê li dotê şehde da».

S. 27 *1 Ezdîn go: «Şehde jê yek, ez melik Êzîd,*
2 Heke dayî ji doteřa nebû mirîd,
3 Dot li wê mabû vaĥîd[1293]*».*

S. 28 *1 Ezdîn go: «Heke ez deng bikim, wê bibe k'ibarî,*
2 Nav xasêt Şîxadî řuniştin bi sit'arî,
3 Me bi řeşve sip'arî.

S. 29 *1 Ȓeş xweş xelate,*
2 Sipîye li ĥemû derda mife'te,
3 Heke bi dahire û batine silt'an Şîxadî atqate.

T'emametiya Xwedê[1294] *û silt'an Şîxadî!*

81. Qewlê şirura[1295]

S. 1 *1 Ez dixûnim şirurekê,*
2 Ĥeft bacar dîtin li ber şurekê,
3 Sêzde alim dixûnin mişurekê,
4 «Saldêre gidindehu mane, sêzde neqila hingiltê».

S. 2 *1 Ez dixûnim dik'irekî,*
2 Ĥeft yar dîtin buk'irekî,
3 Ĥeft meleke nijar dikin sikirekî.

S. 3 *1 Ez dixûnim cehwerekê,*
2 Ĥeft xas dixwezin mehderekê,
3 Ĥeft meleke safî dikin bêderekê.

S. 4 *1 Siřeke ji siřêt batinê,*
2 Sêsed û şêst û şaş alim têda dikin xwendinê[1296]*,*
3 Li ser sekinîye silt'an Êzî, nûra baqî, êkî bi t'inê.

S. 5 *1 Li wan dergeha, li wan qap'îya,*
2 Hezreta[1297] *lê dibû melik* il-Adîya,
3 Melek'a, mêra ji ber dibir maş û canbeqa,
4 Ewe miraza me hemîya.

S. 6 *1 Me hemîya ew miraza,*
2 Xwezî[1298] *silt'an Êzî* bihate,
3 Bo me ava bikira çendî welate.

[1293] *wehîd*
[1294] *xudê*
[1295] [2] (гг. 375–380)
[1296] *xundin*
[1297] *ĥizret*
[1298] *xozî*

S. 7 *1 Bo me ava bikira çendî dinê,*
2 K'ilîl û mifte tên ji xizîna batinê,
3 Ew bû cindîyêt silt'an Êzî pê dibûn xinê.

S. 8 *1 We'de hatiye dê dahir bit silt'an Êzîyê minî beranî,*
2 Me li wê dit xweşî û şayî[1299]*,*
3 Def û şebab, şaz û qidum, tembûr, ax̂eler[1300] *û cem,*
4 Dîwana silt'an Êzî minasbî xasane,
5 P'ar tê nîne xelqê[1301] *xam, înk'arî.*

S. 9 *1 Cindîyêt silt'an Êzî, mîr r̂adibin ji p'êye*
2 Hincîyê mîrê, ew k'êye
3 Şurê heqîyê li piştêye
4 Yê maşxwer[1302] *bit, maşê mîrê xwe*[1303] *bi ĥelalî dibêye.*

S. 10 *1 Bêjime we gelî bira bi t'aqete,*
2 Dê dahir bit Tawisî melek'ê minî milîyak'ete,
3 Wê bi destê xwe bişikîne bêraqa şirîe'te.

S. 11 *1 Her̂in ser bane deng hilînin,*
2 Navû dik'arê silt'an Êzî, şirîfî şîrîn[1304] *bînin,*
3 Hiner û k'eremetêt[1305] *wan şêresiwara bînin.*

S. 12 *1 E'cêb nemînin wan hinera,*
2 Dê dahir bit silt'an Êzî, ax̂ayê misafira,
3 Xasa, meydana melek'a hol lê dikire.

S. 13 *1 Xasa li mezin meydana melek'a hol vedaye,*
2 Dê dahir bit silt'an Êzî, xweş p'adşaye,
3 Hal-hala silt'an Êzîde, silt'an Êzî xweş p'adşaye.

S. 14 *1 Silt'an Êzî li x̂afila bi x̂ezebe,*
2 Dê ji beĥra derêxe kaniyan û selebe,
3 We'de hatîye, dê silt'an vê dinîyayê bike yek mesebe.

S. 15 *1 We'de hatîye, dê dahir bit melek' il-Adiye,*
2 P'adşaye min li sinetê bi reĥm [1306] *ger̂iye,*
3 Ewê r̂ojê gur gi dixwaz ji mîye.

S. 16 *1 Gur ji mihê (mîyî) dixwaze r̂edayê,*
2 Ji e'rda ĥeta bi semayê,
3 Ox̂lemeke weha giran nayê.

S. 17 *1 Ox̂lemeke weha giran nine,*
2 Bi şayîya mehdî li zemîne,
3 We'de hatiye, dê dahir bit silt'an Êzî,
4 Maş û berat', û xelata ji x̂afila bistîne.

S. 18 *1 Ji x̂afila stanidin maş, û berat', û xelate,*
2 Bi R̂ojava ĥeta bi R̂ojhilate,

[1299] *şahî*
[1300] *ax̂ler*
[1301] *xelk*
[1302] *maşxor*
[1303] *xo*
[1304] *şirîn*
[1305] *keramet*
[1306] *reĥm*

3 Xwezî bi wî cîyî, holê dibû misate,
4 Lê dibû t'erîqete, lê dibû atqate,
5 Lê dibû heqîqete, r̂encune şerîe'te.

S. 19 *1 Şerîe'te r̂encune, şerîe'te me'zule,*
2 Heqîya silt'an Êzî, bi xêre, bi berek'et û nûre.

S. 20 *1 Tezkerek hatîye ji dîwana mîrê mezine,*
2 Ji şaya, e'dabiya, momine,
3 Dê dahir bit li ser sinetxanê, e'fû bike çendî guneh[1307]*.*

S. 21 *1 Çî ĥuk'mekî weha giran cirîyan,*
2 Cêşekî giran hev civîyan,
3 Leng û berdunek, xilm û înk'ar ji cêşê silt'an Êzî vevetîyan.

S. 22 *1 Silt'an Êzî dibêjite dîwane xwe:*
2 «Lê mêzekin gelî cindîya, çî ĥuk'mekî weha dijware»,
3 Silt'an Êzî cêşê xwe şande ser şah û xwendk'are,
4 Malê serheqa weve dixware,
5 Ĥemû[1308] *li ser k'efa silt'an Êzî, yekî Cebare.*

S. 23 *1 We dibêje şaye,*
2 Ya silt'an Êzî,çiqas zêr̂ û male min heye,
3 Şukrîna me ji navê teye,
4 Me ji damena xerqê silt'an Êzî divê sadiq, û îman, û heye'.

S. 24 *1 We dibêjit xwendk'arê R̂amêye:*
2 «Ya silt'an Êzî. çiqas zêr̂ û male min henê li vê dinêye
3 Şukrîna me ji navê teye,
4 Me ji damena xerqê silt'an Êzî sadiq, û heye', û îman divêye».

S. 25 *1 Silt'an Êzî we bêjîye:*
2 «Ji mêjwere min qewl û deft'erê Xwedîye,
3 Çendî misilman[1309] *ezê keme îşkçîye».*

S. 26 *1 We dibêje silt'ane:*
2 «Ĥuk'mê mehdî zemane,
3 Xeracîya li ser fela hilgire,
4 P'avêje ser misilmana».

S. 27 *1 We dibêjit nebîye:*
2 «Ya silt'an Êzî me ji te hîvîye,
3 Xeraca mêrê misilman çîye?»

S. 28 *1 We dibêjit silt'ane:*
2 «Ĥuk'mê mehdî zemane,
3 Dê dahir be şahê merdane,
4 Derman bike birînan û kovane,
5 Xeracîya li ser fela hilgire, p'avêje ser misilmana,
6 Her serekî dused (200) nisêbîyana».

S. 29 *1 Silt'anekî xweş mîre,*
2 Li herçar kinara k'êşabû şîre,
3 Ew kela, ew bacera, sitandin ji wan xenzîra,
4 Da destê wan feqîra.

[1307] *gune*
[1308] *hemû*
[1309] *busilman*

S. 30 *1 Feqîr dibêjin silt'an Êzîde:*
2 «Hey p'adşayê meyîyo cîde,
3 Zerda ax̂ayê mirîda».

S. 31 *1 Misre, û T'ewrêze, û Îskendere,*
2 T'extê lal, û dir̂, û cewahere,
3 Kirne (ĥirûbêt) qelendere.

S. 32 *1 Misre û T'ewrêze û Subihane,*
2 T'extê lal, û dir̂, û mercane,
3 Kirne (ĥirûbêt) felane.

S. 33 *1 Ĥeleb û Îstembûl û Bex̂daye,*
2 T'extê lal, û dir̂, û nîşane,
3 Ew kela, ew bacar, bo wan biwe fane,
4 Yê sere xwe li ser ĥerfa Êzî dana,
5 Yê sere xwe li ox̂ra dînê xwe dana.

S. 34 *1 Silt'an Êzî we deng hiltîne:*
2 «Hincî yê xatira min tê dibîne,
3 Borêjo t'ewlxana bik'işîne,
4 Derê cebilxana veke, hila di ser xwera bik'işîne,
5 Fêdeke eşqê silt'an Êzî di virda bi dawîne,
6 Bibe guhê beĥra, av nede û veger̂îne.

S. 35 *1 Birine guhê beĥra, av nedan û veger̂an,*
2 Candî, bandî, sehîy, ser selawat,
3 Me'zul bû şirîe't,
4 Hêsa bû sinet.

S. 36 *1 Hatî carşembûa serê nîsanê,*
2 Hate min sika îmanê,
3 Hat cewabek ji wê dîwanê,
4 Bêjîye: k'ifiş bibin k'ihêl û bergîrêt garanê.

S. 37 *1 Me, û dost, û guhdare bar tê hebe,*
2 Wê r̂ojê, li wî qewlî li wê mishabetê.

Em di kêmin, Xwedê û Şîxadî t'emame!

82. Qewlê make[1310]

S. 1 *1 Min yek divêt pê bizanî,*
2 Bipirsit ĥale me ĥeyranî,
3 Bistirêt qiseta Mia'wî[1311] û vî silt'anî.

S. 2 *1 Min yek divêt biket vê hikyatê,*
2 Şêro, xwedanê atqatê,
3 K'a bêje min, silt'an Êzîd bi çend lewna hatiye r̂ûyê qinyatê?!

S. 3 *1 Mia'wî kirî kun û tarî,*
2 Maka silt'an Êzîd der kir ji şarî,

[1310] [2] (rr. 355–359)
[1311] *Mea'wî*

3 Li wan r̂onahîbû, lê dibû tarî.

S. 4 *1 Şikir li wan tarîye,*
2 Kesekî ji xwe bi zanîye,
3 Zanîba sebeb çîye,
4 Sebeb jî maka silt'anê Êzîye.

S. 5 *1 Maka silt'an Êzî ji şarî bi rê bû,*
2 Sir̂a silt'an Êzîyê min vê bû,
3 Ew ço, berê wê[1312] *li Besrê bû.*

S. 6 *1 Ew ço, berê li Besraye,*
2 T'emam bû qewl û we'daye,
3 Dê dahir bit Êzîdê meye.

S. 7 *1 Dê dahir bit Êzîdê mine,*
2 Ew neyî piçuke, yî mezine,
3 Çend wesfet[1313] *jê diçine.*

S. 8 *1 Çend jê çobûn zor wesfete,*
2 Zerb neman k'eremete,
3 Li ser a'lemê êxist zor heybete.

S. 9 *1 Ehlê Besrayê xêr çobû nike,*
2 R̂izqê wan xelef cêmike,
3 Ĥeramêt[1314] *wan cat-cat man dike.*

S. 10 *1 Sê dir̂ li min xweyaye*[1315]*,*
2 Melik Şêxsin e'yn il-Beyîzaye,
3 Silt'anê Êzîd bi Xwedaye.

S. 11 *1 Sê dir̂ li min xweya*[1316] *bûn,*
2 Melik Şêxsin e'yn il-Beyîza bû,
3 Silt'anê Êzîd bi P'adşa[1317] *bû.*

S. 12 *1 Xeber ger̂iya çendî welate,*
2 R̂ênî silt'an Êzîyê min ji wêve dihate,
3 Silt'an Êzîd cidê şêx Berkate.

S. 13 *1 Li dine û a'lemê bûye dik'ir,*
2 Dê dahir bit silt'an Êzîyê minî buk'ir,
3 Silt'an Êzîd cidê Şêxûbek'ir.

S. 14 *1 Babê Ĥewran û şehîda,*
2 Wê dahir bûyî silt'an Êzîde,
3 Atqada min û çendî mirîde.

S. 15 *1 Babê Ĥoran û Nûrîdîne,*
2 Silt'an Êzîd li me'nîyayî şîrîne[1318]*,*
3 Li gel Mia'wî yî bi k'erbe, yî bi k'îne.

S. 16 *1 Mia'wî çobû dîyare,*

[1312] *wî*
[1313] *ûsfet*
[1314] *heremêt*
[1315] *xuyaye*
[1316] *xoya*
[1317] *pedşa*
[1318] *şirîn*

2 R̂ênî silt'an Êzîdê min siware,
3 Feqîr sekinîn çar kinare.

S. 17 *1 Feqîrêt comayê deşta erizenê,*
2 Ku silt'an Êzîd dahirbû r̂ûyê vê dine,
3 Çend E'devî pê dibûn xinê.

S. 18 *1 Feqîrêt comayê li ĉîyayê R̂eşana,*
2 Qedirê wan qedirekî girane,
3 Dê ji wê tilp'êr̂a bit bi xwe silt'ane.

S. 19 *1 Şame û Besiraye ewlade û ĥidaye,*
2 Çî bacêrekî nazikî letîfe,
3 Tê heyîne kêxime û qedîfe,
4 Navê silt'an Êzîdî şîrînî şirîfe.

S. 20 *1 Çî Şameke belave,*
2 Silt'an Êzîd ger̂iya bû li nave,
3 Li E'devîya r̂on bûn dil û ĉave.

S. 21 *1 Çî Şameke li çêye,*
2 Lê dahir bû silt'an Êzîye,
3 Atqata min û çendî E'devîya.

S. 22 *1 Çî Şameke li cîde,*
2 Dahir bû silt'an Êzîde,
3 Atqata min û çendî mirîda,
4 Balê mek'anî silt'an Êzîd wê li kaniya Sipîda.

S. 23 *1 Çî Şameke li jore,*
2 K'asek dabû min, bi more,
3 Mek'anê silt'an Êzîd qubet il-Bidore.

S. 24 *1 Çî Şameke li meĥilî,*
2 K'asek dabûwe min, sere gelî,
3 Mek'anê silt'an Êzîd birka Xwede li gudilî.

S. 25 *1 Li nav E'devîya bû dîyare,*
2 Silt'an Êzîdê min bi p'adşaye,
3 Belê k'oçek cem pê stirîya.

S. 26 *1 Çî şêxekî bi k'ereme,*
2 Hincî mediha jê deme,
3 Pê stira bû k'oçek ceme.

S. 27 *1 K'oçek cem pê stira bi eşqe,*
2 Ewî k'esk kir dareke ĥişike,
3 Ev di îna Şama du bar hişike,
4 Ya me sinîya îman ser pişke.

83. Qewlê qazî Esker[1319]

S. 1 *1 Aşiqo, ne ji vî zemanî,*
2 Mehfelêt giran hilanî,

[1319] [2] (rr. 381–384)

3 Aşiqo, da bideyn medihêt Êzîd û vî silt'anî.

S. 2 *1 Aşiqo, mêra û mehfelêt giran deng têyîye,*
2 Aşiqo, da bideyn medihêt Êzîd û Xwedêye.

S. 3 *1 Aşiqo, mêr û melek'a,*
2 Aşiqo, da bideyn medihêt Êzîd û Xaliqe.

S. 4 *1 Aşiqo, sir̂ didîye,*
2 Axaftbû ji mehfelêt welîye,
3 Aşiqo, da bideyn medihêt şêxê Adîye.

S. 5 *1 Aşiqo, sir̂ didîte,*
2 Axaft bû ji mehfelêt mirîde,
3 Aşiqo, da bideyn medihêt silt'an Êzîde.

S. 6 *1 Aşiqo, yî nûrîne,*
2 Axaftbû ji mehfelêt zergûne,
3 Aşiqo, da bideyn medihêt Şemsedîn û melik Fexiredîne.

S. 7 *1 Aşiqo, yî momine,*
2 Axaftbû ji mehfelêt mezine,
3 Aşiqo, da bideyn medihêt melik Şêxsine.

S. 8 *1 Aşiqo, koçekî p'îra,*
2 Axaft bû ji mehfelêt mîra,
3 Aşiqo, da bideyn medihêt Êzîdû feqîra.

S. 9 *1 Aşiqo, derdû mende,*
2 Hincî mêrê k'ibarî nefs bilinde,
3 Ew dê li ox̂lema silt'an Êzî bit hinda.

S. 10 *1 Aşiqo, t'emam bû ĥezarû sîye,*
2 Hincî mêrê velîye[1320]*,*
3 Aşiqo, yî maş û cenbeqîye.

S. 11 *1 Aşiqo, minû ĥezar diherite,*
2 A'lem bû cimlete,
3 We'de wê hatî, dê silt'an Êzîd t'eslîmî destê feqîra ket maş, û berat', û xete.

S. 12 *1 Aşiq mite'lî û ceme,*
2 Dê dahir bit Îsa bin Miriyeme,
3 We'de wê hatî, silt'an Êzî dê betal ket Xet, û k'itêb, û qeleme.

S. 13 *1 Aşiq mite'lî û cema'ya,*
2 Dê dahir bit Îsaya,
3 We'de wê hatî, silt'an Êzî dê betal ket k'itêb, û Xet, û qelem, û hindaye.

S. 14 *1 Aşiqo, ĥakimê vî şaristanî,*
2 Dest li kêleka xwe wer anî,
3 Got: «Dad û medad ji destê vî silt'anî».

S. 15 *1 Aşiqo, wê li qadî û ẍefila,*
2 Hawara xwe malva dibire,
3 Gava ço dîwana silt'an Êzî, wê bit k'ase û badîye û kondire.

[1320] *welî*

S. 16 *1 Aşiqo, wê li qadî kurbe,*
2 Silt'an Êzîd nadet şarbe,
3 Gava ço dîwana silt'an Êzî, wê bit k'ase û badîye û maye.

S. 17 *1 Wey li qadî înk'are,*
2 Hawara xwe malva dihinare,
3 Gava ço dîwana silt'an Êzî, dît kiçeke li bale,
4 Wekî vegeȓiyan li male, dit kiçik li male!

S. 18 *1 Qedî Esker dibêjite mala xwe bi siȓe*[1321]*:*
2 «Çî ĥukim hatî ji weȓa,
3 Ma hûn dê êzdî bin bi keç[1322] *û kuȓe!*

S. 19 *1 Gelî qadî, û mala, û seyîda,*
2 Hûn ji îmanê mebin be'yîde,
3 Min ji ber we şehde da bi silt'an Êzîde».

S. 20 *1 Wey li xatûne dota mîra,*
2 «Gelî qadî, û mala, û seyîda,
3 Hûn Xwedêyê xwe meken ji bîre,
4 Min ber we şehda[1323] *xwe da bi Êzîdû feqîra».*

S. 21 *1 Qedî buxtane,*
2 Dilê wan girtbû kovane,
3 Qedî Esker ȓû diket ahîn û erzinkêt girane.

S. 22 *1 Qedî Esker sûka dîçîye,*
2 Ji yara xwe pirsîye:
3 «Gelo, ĥal û ĥewal ji destê vî ĥakimî çîye?»

S. 23 *1 Qedî Esker dibêjite yara xweye:*
2 «Ȓevîn bê fayîdeye,
3 Silt'an Êzî mal û mezal li me kir ye meye».

S. 24 *1 Qedî bê Xet û berat'e,*
2 Berê wî mabû tarî û zilmete,
3 Qedî Esker ne mabû çû hikyate.

S. 25 *1 Qedî Esker bilind ket gatine:*
2 «Gelî qadî, û mala, û seyîda, û birme ser xêra mine,
3 Dêçîne ba silt'an Êzîd, bîna dost, nikarîn vêȓa bîne dijmine.

S. 26 *1 Gelî qadî, û mala, û seyîda,*
2 Çone ba silt'an Êzîde,
3 Ya silt'an Êzî, tu şêxî, em mirîde!»

84. Qewlê p'îr Hesedê boz[1324]

S. 1 *1 E'rifa we gûye,*
2 P'adşê min her hebûye,
3 Nûr bû, nûr lê çûye.

S. 2 *1 Ji nûrê, nûr ço,*

[1321] *sur*
[1322] *kiç*
[1323] *şada*
[1324] [2] (rr. 552–553)

2 Ȟeft derec ço,
3 Me xir çal, bîr ne ço.

S. 3 *1 E'rifet manê k'ûrin,*
2 Tê difikirin, ne zorin,
3 Şire'tî lê di dûrin.

S. 4 *1 Zerbab û dewrêşa,*
2 Kirin t'eftêşe,
3 Dilê me êşa.

S. 5 *1 Hat cêşê Êzîde,*
2 Ĉavdêr di cîda,
3 P'adşê minê Vaȟîde[1325].

S. 6 *1 Coq — coq werin,*
2 Let û şîra, r̂ima berin,
3 Qizilbêşe tira berin.

S. 7 *1 P'îrê Hemed xeber dêra,*
2 Bual pîre çenkê şêra,
3 Sê r̂aher diçûn bêra.

S. 8 *1 Hat hewirekî qewî r̂eşe,*
2 Ser sore, dil qerqeşe,
3 Cêşê qizibeşe.

S. 9 *1 Sefuetî ne di hinsafin,*
2 Zorin, di zavin,
3 Ît'îqata[1326] *wan xavin.*

S. 10 *1 Deng de te wa mêra,*
2 Bên ȟemû cê ketîra,
3 Bigrin r̂êke bi tîra, bi şêra.

S. 11 *1 Çedêra çildîra,*
2 Sor bûn bi xûna k'afira,
3 Wekî kay bay dîre.

S. 12 *1 K'êş şîrîn*[1327] *şekirtire,*
2 Ser mahikê dîyartire.

S. 13 *1 Mehder P'adşaye,*
2 Êzdan bi me xweş şaye,
3 Me gul t'u kese nemaye.

85. Qewlê e'reb begîya[1328] — Qewlê şêx e'rebegî Intûzî[1329; 1330]

S. 1 *1 Selamû e'lêk'ûm e'reb begîye,*
2 P'adşayê min êkî ťemam Êzîye.
S. 1 *1 P'adşayê min, tuyî yekê ťemam,*

[1325] *wehîd*
[1326] *îtqat*
[1327] *şirîn*
[1328] [2] (гг. 385–389)
[1329] [6] (стр 5–7); [3] (pp. 274-281)
[1330] *Entûsh*

S. 2 *1 Selamû e'lêk'ûm ya xan silt'anî Êzîde,*
2 Ẍafila ew siȓ ne dîte,
3 Ẍafil di korene, e'silê wan ji ĥedide.

S. 1 *2 Silt'an Êzîde, e'lêk'ûm [il-]selam!*
3 E'silê ẍafila ji ĥedîd,
4 Ẍafil kor bûn, ew siȓ nedît.

S. 3 *1 Ẍafil di korene, di ȓû asin,*
2 Di tujin weke almasin,
3 Ew ȓêya silt'anî Êzîd heq ne nasin.

S. 2 *1 E'silê ẍafila ji ĥesin,*
2 Ẍafil dîwanê tûjin, weke almas[1331]*,*
3 Ẍafil kor bûn, ȓêya silt'an Êzîdê min heq nenas.

S. 4 *1 Xwedan e'sil bû mişterî,*
2 Bê e'sil wergêrine berî,
3 Xwedan e'sil hilbit, dewlet tê ye serî.

S. 5 *1 Gelî bira guh bidêrin,*
2 Xwedan e'sil di safîne, wekî zêȓin,
3 Da berî jê wergêrin.

S. 6 *1 Zêȓa mitayîkê çêye,*
2 Heku hosta diȓen têye,
3 Şeraf dizanit çî me'nîyîye.

S. 4 *1 Zêȓ madeyekî çêye,*
2 Hosta[1332] *lê dinihêre,*
3 Seraf zane çi bihêye.

S. 7 *1 Me'nîya zêȓî vaye,*
2 Heku hosta çak hilqutaye,
3 Seraf dizanit çî behaye.

S. 5 *1 Me'nîya zêȓîn vaye,*
2 Zêȓ ku şeffêra kutaye,
3 Hosta lê dinihêrte, seraf zane çi bihaye.

S. 3 *1 Zêȓ bavêje nava agirî,*
2 Xilte venaşêrî,
3 Zêȓê bê ser e'silê xwe yî berî.

S. 8 *1 Ew ȓoja e'fil ĥesabê,*
2 Pirsîyar bike ji xelqê Medînê û xelqê K'abê,
3 Ew k'î ȓoje ĥelal kirîye li babe?!

S. 6 *1 Dibêjime we alê k'itave*[1333]*,*
2 Pirs bikin ji alê Medînê, ji alê K'evê[1334]*,*
3 Çikanî ew k'î bû, dot ĥelal kir li bavî?

S. 9 *1 Ewan qîl û qal kir,*
2 Bi şereyî wesal kir,
3 Hawe û Adem ĥelal kir.

S. 7 *1 Berî qîl û qal kir,*
2 Ew Adem bû, dot lê ĥelal kir,

[1331] *elmas*
[1332] *osta*
[1333] binêr: *k'itêb*
[1334] binêr: *K'abe*

3 Şêrane lê wîsal[1335] *kir.*

S. 10 *1 Hawe û Adem me'eşuqeke,*
2 Ji Adem vavart[1336] *bûn ĥeftî û du milete,*
3 Û hijde ĥezar xulyaqete,
4 Lew jê viȓêkirin caqete.

S. 11 *1 Ez newêrim bikelimin,*
2 Hake ez bêjim, berî ademin,
3 Dê bi şire'ta ȓecimin.
S. 8 *1 Newêrim bikêlimim,*
2 Wekî ez bibêjim, sineta berî Ademe,
3 Ezê biricimim.

S. 12 *1 Sinet berî Adem bû,*
2 Ber qirara mîrê min bû,
3 Me'nîya sinetê, me'nîyake mezin bû.
S. 9 *1 Sineta berî Ademe,*
2 Ew me'nîyîke mezine,
3 Hadêreta[1337] *mîrê mine.*

S. 13 *1 Bêjime we gelî sinetê,*
2 Bi ȓojê sed mehek bi ser gîyanê we tê,
3 Bi ĥesudîya şire'tê.
S. 10 *1 Dibêjime we sinetê,*
2 Ȓojê heştê ĥezar tehlî, tengî li ser we tê,
3 Hûn bi ĥesûdî menêrin[1338] *malê şile'tê.*

S. 14 *1 Bi ĥesudî bi şire'tê mêzin,*
2 Sed carî bi mal û zêȓin,
3 Ȓoja axretê dê wî jî, jê vavêrin.
S. 11 *1 Mevê çendiyek malê, çendiyek zêȓe,*
2 Ȓoja axiretê hûn wan va ji heve vavêrin.

S. 15 *1 Şire'ta buxtane,*
2 Ȓoja di bite me erk'ane,
3 Ne xwezma ȓuĥa wane.
S. 12 *1 Şile't ku heye, buẍd û te'ne,*
2 Ewin dijminê silt'ane,
3 Ȓoja axiretê ew aşê bigeȓe xûne wane.

S. 16 *1 Ȓojak dê bite hizêz û gazî,*
2 Dêmînite li wê derê bi ȓusî tazî,
3 Ĥaşayî wî berazî.
S. 13 *1 Rajekê wê bibe gaziye,*
2 Şile'tê bimîne ȓût û teziye,
3 Ĥaşa wê beraziye.

S. 17 *1 Beraz jî xuliqatekî çêye,*
2 Her weku ȓoj hiltêye,
3 Ew jî sikirîya xwe ji Xwedê diveye.
S. 14 *1 Beraz jî xuliqatekî çêye,*
2 Sibeye, ȓoj hiltêye,
3 Ew jî ji k'erema xwe tîne navê Xwedêye.

[1335] *wisal*
[1336] *vevert*
[1337] *hidret*
[1338] *menihêrin*

S. 18 *1 Ĥaşa yî xuliqatê r̂izî,*
2 Heke Xwedan r̂ojê sê cara lê bix̂eyîdî,
3 Ew çu k'erib û k'înê li dilê xwe na hilgirî.

S. 15 *1 Ĥaşa[1339] jî xulqê zere,*
2 Wekî xweyî r̂ojê ĥeft cara lê bi qeĥire,
3 T'u k'în, bugzê dilê xwe da nagre.

S. 19 *1 Çenid feqe û melane,*
2 K'itêbêt wan nemane,
3 Ĥeft aş li ber dojê ger̂iyane.

S. 16 *1 T'alib, sofî, ew melene,*
2 Ya[1340] derewa xenger̂ene,
3 R̂oja axiretê serê wan devê dojê, cihenimêva diçine.

S. 20 *1 Çenid feqe û mela bûn,*
2 K'itêbêt wan ne mabûn,
3 Ĥeft aş li ber dojê ger̂iya bûn.

S. 21 *1 Min dîtbû li ĥeft çîya,*
2 Ĥeft aş li ber dojê ger̂îya,
3 Av ji xûna zalime, dan ji sere mela û sofîya.

S. 22 *1 Ew aş ne ji binîyane,*
2 Berê wî ji x̂ezebê dane,
3 Serê sofîya û mela dihêrit cîyê dane.

S. 17 *1 Çi aşekî hûr-binyane,*
2 Xwedê Te'ala kevirê wî aşî ji x̂ezebê[1341] dane,
3 R̂oja axiretê serê t'alib, sofî û mela tê hêrane.

S. 18 *1 K'itêva we nimaye,*
2 Xwedê Te'ala kevirê wî aşî ji xezebê daye,
3 R̂oja axiretê serê t'alib, sofî û mela tê nona deyne.

S. 23 *1 Bêjime we gelî sinîya,*
2 Desta ber neden ji malêt Adîya,
3 Hîvîya wan zar hîvîye.

S. 19 *1 Dibêjime we siniye,*
2 Hûn desta ber medin ji mala Adîya,
3 Hîviya wana zor hîviye.

S. 24 *1 Hîvîya wan zar mehdere,*
2 Qere şêx Mende û Şêşimsê T'et'ere,
3 Ew zu tên li bangîyan û mehdere.

S. 20 *1 Hîviya wan hîviyeke bi mefere,*
2 Şîxadîye, Şêx Mende, Şemsê T'et'ere,
3 Ewin zû têne bangîn û mahderê.

S. 25 *1 Ew zu tên li bangî,*
2 Melik Fexiredîn xwedanê Mangî,
3 Ew zu tên li e'zabî û astengî.

S. 21 *1 Ew zû têne bangê,*
2 Şêxşimsê mine xwedanê Mangê,
3 Sinetxanê nahêle avdeve, nahêle avistange.

[1339] *haşaş*
[1340] *A*
[1341] *xezeb*

S. 26 *1 Banga me sir̂êt tarî,*
2 Ewî e'zîzî k'asek bo min vejiwarî,
3 Mîna miskînî vexwarî.
S. 22 *1 Hewara me Xwedê sir̂ê tarî,*
2 Me li wê dîtin zor mirarî,
3 Me li wê nexteke selef vexwarî.

S. 27 *1 Bi serf beĥra k'ûre binîyan ji t'eref,*
2 Min li wê dîtin zor ĥerf.
S. 23 *1 Me li wê vexwarî nexteke selefê,*
2 Beĥra Xwedê k'ûre, kes naghîje t'erefê,
3 Me li wê dîtin sê ĥerfê

S. 28 *1 Na yêt ĥerfa dibême ji du'a sê di jêne,*
2 Bal alimêt vê dinê ĥemû bêne,
3 K'a ev me'nîyî ne ji neqilêne,
4 Cayîze r̂unên û li min bişikêne.
S. 24 *1 Hersê ĥerfê wêne,*
2 Ĥeftê dudu ferq jêne,
3 Ĥerame, ne ji wê neqilêne,
4 Bila eva dinîya me bikşêne.

S. 29 *1 Xelqo jîrî, zana,*
2 Hilûn ji minr̂a biden beyane,
3 K'a mifta xerqê Şîxadîye bi çî nîşane?!

S. 30 *1 Ewî xerqe dip'ariste,*
2 Bire bi ser xwe da dêxiste,
3 Destê silt'an Êzîyî k'oteke ser çiqas deste!
S. 25 *1 Ewe miletê xerqe p'ariste,*
2 Xerqe me'qûl kir, ser xwer̂a dêxiste,
3 Destê silt'an Êzîd ser çiqas meseb, çiqas dîn, çiqas deste.

S. 26 *1 T'emametî Şîxadî!*
2 Eme kêmin, Şîxadî t'emame!
3 Em e'bdin, beşerin, beĥra gun(eh)ane,
4 Sibê ĥeta êverê ĥezar cûre xeber ji devê me derdk'eve.

T'emametîya vî qewlî li Xwedane!

86. Qewlê Şîxadî û mêra[1342; 1343]

S. 1 *1 Şîxadî Xwedanê k'eremê,*
2 Dahir bû li e'rebê, li e'cemê.

S. 2 *1 Dahir bû Beyt' il-Fare,*
2 Qesd kir, hate Heq ware,
3 Lalişê mêr lê cema' dibûne.

S. 3 *1 Li mix̂are qesd kir hate Lalişe,*
2 Ber guhêd wan k'eftibû guş-guşe,
3 Ew şa dibûn, dil pê bûne xweşe.

[1342] [1] (pp 178–183); http://www.yeziden.de/sheikh_adi.0.html
[1343] http://www.ezdixandi.com/forum/38-273-1; http://www.lalish.de/modules.php?name=News&file=article&sid=30

S. 4 *1 Şîxadî ji Şamê hate,*
2 Bi Şerqiya kir xebate,
3 Mehmed R̂eşan kir xelate.

S. 5 *1 Xelat kir Mehmed R̂eşa,*
2 Dabûwê maşê şeşa,
3 Ew kire serwerê mêra.

S. 6 *1 Xebere li nav seyîda,*
2 Dahir bû şêxekî şedîda,
3 Li Lalişê lê cema' dibûn mirîda.

S. 7 *1 Xebere li nav e'cema,*
2 Dahir bû şêxekî bi k'erema,
3 Lalişê mirîd lê dibûn cema'.

S. 8 *1 Xebere di nav E'cemistanê,*
2 Dahir bû şêxekî bi me'nîyê,
3 Lalişê mirîd pê kirin dîwanê.

S. 9 *1 Hatin sêxêd k'eremdare,*
2 Bor şêre, qamiçiyê wan mare,
3 Li Şîxadî diken pirsyare.

S. 10 *1 Ew bûn şêxêd ehl il-xêre*[1344]*,*
2 Qamçiyê wan mare, bor şêre,
3 Navê Şîxadî diken pirsyêre.

S. 11 *1 Ew bûn şêxê ji ît'qadê*[1345]*,*
2 Hatibûn ba Şîxadî hikiyatê.
3 Go: «Şîxadî qutibê zemên, em li qatê».

S. 12 *1 Şîxadî kiribû firware,*
2 Şêr Mehmed R̂eşan li berekî kir siware,
3 Go: «Gelî mêra we çî heye li bale?»

S. 13 *1 Ya Mehmed R̂eşan siwar be li berekî,*
2 Ewan mêra hêwir nema li derekî,
3 Ji wan bipirse xeberekî.

S. 14 *1 Her bi bext û k'erb û k'îne,*
2 Ji wan bike pirsîne,
3 Bir̂êne zerb û k'eremeta wan çîne,
4 Ji nû paş ber wan k'eve, bo min bîne.

S. 15 *1 Şêx bi r̂ê bûn ji male,*
2 Bi gor̂in, bi gefin, bi gale,
3 Mehmed Ravan dibêjit: «We çî heye li bale?»

S. 16 *1 Ji mêje ewin di r̂êberin,*
2 Neqîbin, bi serwerin,
3 Şîxadî k'erem kiriye, hûn werin.

S. 17 *1 Seyîd Ebû Wefa deng hiltêne,*
2 Kibarê deynin da em biçîn miskînî.

[1344] *ehlî xêre*
[1345] *îqad*

S. 18 *1 Çendî seyîdîne,*
2 Deng diken bi nehîne,
3 Ev bere r̂uĥ tê nîne.

S. 19 *1 Seyîda Abu il-Wefa dibêje wan serwera:*
2 «Me gelek şêx dîtin li ĥemû dera,
3 P'adşa ewê r̂uĥ diîne ber bera».

S. 20 *1 Wê dibêjit şêxî seyîda,*
2 Gava Mehmed R̂eşan dîta:
3 «Tu şêxî anî mirîda».

S. 21 *1 «Ez Mehmedê R̂eşîme,*
2 Siwarê berîme,
3 Ez bi xwe mirîdê Şîxadîme».

S. 22 *1 Hatin şêxêd t'ebave,*
2 Wê li Şîxadî diken silave,
3 Şîxadî ji k'eremê elêk' vedave.

S. 23 *1 Şîxadî bi xweyî silt'ane,*
2 Yê bi e'debe, yê bi erk'ane,
3 Ewî cîhê mêra nîşan dane.

S. 24 *1 Mehmed R̂eşan sekinî li ba warê,*
2 Got: «Hûn bi xêr hatin vê carê,
3 Şêx ez nînim, şêx ewe li miẍarê».

S. 25 *1 Mêr li Mehmed R̂eşan fikirîn,*
2 R̂abûn t'êk zinzilîn,
3 Li derê miẍarê wesilîn.

S. 26 *1 Mêr wesilîn li derê miẍarê,*
2 Bi r̂ewa[1346] *çûne xwarê,*
3 Go: «Ord û şibaş ji bo xwedanê Heq ware».

S. 27 *1 Seyîd Ehmed hat li cenga,*
2 Xidir hiltêne denga,
3 Go: «Ciyê mêra sae'tê tenge».

S. 26 *1 Mehmed R̂eşan dibê sayîd Ehmeda:*
2 «Tuyî serwerê ĥemiya,
3 Heke te pişta xwe bi miẍarê veniya,
4 Li te û mêra fira be ciya».

S. 29 *1 Seyîd Ehmed deng dike bi şîne:*
2 «Hêja me avek divêye,
3 Ji pêşada em pê bigirin destav û nivêje».

S. 30 *1 Şîxadî xweş silt'êne*[1347]*,*
2 Deng diket bi nehêne:
3 « Ĥewceya me bi avê nîne,
4 Dest nivêje ji meyizîne».

[1346] *riwa*
[1347] binêr: *silt'an*

S. 31 *1 Şîxadî dibêje: «Gelî mêra, avekî ji xweȓa derken,*
2 Destê xwe sinetê ferken,
3 Ji nû paş mîrê xwe bi neder ken».

S. 32 *1 Şîxadî bi nedere,*
2 Wek'az dabû bere,
3 Deng li avê dikire, gotî: «Te'al, ya Zimzim were».

S. 33 *1 Ji qewlê pisê Cemî,*
2 T'enê Şîxadî bikelime,
3 Av dê derk'eve ji birka e'yn Zimzimî.

S. 34 *1 Ya mêra me'nîye û ĉêre,*
2 Çî yê wan xwastibûwe, Şîxadî[1348] *înabû jêre,*
3 T'ezbî û wekazê seyîd Ehmed il-k'ibîr[1349] *înabûwe.*

S. 35 *1 We dibêjit Mehmed Ȓeşane:*
2 «Şîxadî bi xwe silt'ane,
3 Av îna bo mêrane».

S. 36 *1 Çendî seyîdîne,*
2 Deng dikin bi nehîne:
3 «T'aqeta me li av berdanê nine».

S. 37 *1 Şîxadî bi nedere,*
2 Deng li avê dikire,
3 Av gur-gur[1350]*çû dere.*

S. 38 *1 Hûn şêxî binasin,*
2 Li gel yek û du birazin,
3 Alika şêra ji Şîxadî bixwazin.

S. 39 *1 Wê dibêjit Xidir neqîbe:*
2 «P'adşayê mino yî ȟebîbe,
3 Bor ji me dixwazin nesîbe».

S. 40 *1 We dibêjit kêla,*
2 K'êşabû li ber Şîxadî dexîla,
3 Go: «Alîka şêra ĉêla».

S. 41 *1 Şîxadî we dikir firware,*
2 Ĉêl bi nav şêra dihinare,
3 Ne ĉêla şêr hêlan, ne mirîşka mare.

S. 42 *1 Li nav neqîba bû beyane,*
2 Go: «Girîn dil mane»,
3 Go: «Şêrêd me çûn, em peya mane».

S. 43 *1 Li nav neqîba bû sexbêre*[1351]*,*
2 Li nav ȟezîne[1352] *û nehêle,*
3 Go: «Ȟeya me ji wan nema şêre».

S. 44 *1 Mehmed*[1353]*Ȓeşan got: «Seyîd Ehmedo, tu bi vê yekê nasip'êrî,*

[1348] *Şêxadî*
[1349] *il-kebîr*
[1350] *gugur*
[1351] *estexbêr*
[1352] *hizn*

2 Qayîm nabî bi yekî Bêrî,
3 Çima tu bi t'enê xwe bi destê Şîxadî nasip'êrî?

S. 45 *1 Heke te bawerî bi vê netê,*
2 K'eremke, em biçîn ser ĉiyayê nav Mişetê,
3 Bayek wê tê ji řehmetê.

S. 46 *1 K'eremke, em řabin ser p'êye,*
2 Hincî mêrê ĥuk'm ket řû simbêlêd xweye,
3 Şêxînî bo wî li cîye!»

S. 47 *1 Şîxadî li wan deng dikete:*
2 «K'eremke, em biçine ser ĉiyayê nav Mişetê,
3 Da bifikirîn beyane silt'an Şîxadîye».

87. Qewlê bi Şîxadî xilasim[1354]

S. 1 *1 Bi Şîxadî xilasim,*
2 Heq melik Şêxsin di nasim,
3 T'ebaya xelqê[1355] xasim.

S. 2 *1 Bi Şîxadî emînim,*
2 Xilmeta mîrê mezinim,
3 Ezî řêya melik Şêxsinim.

S. 3 *1 Moĥt'acim[1356] dinê û axretê,*
2 Melik Şêxsin şêxê sinetê[1357],
3 Min nasî bû me'rîfetê.

S. 4 *1 Şîxadî xwedanê qudretê,*
2 Melik Şêxsin şêxê sinetê (atqatê),
3 Min nasî bû ibadetê û me'rîfetê.

S. 5 *1 Şîxadî yî E'mrane,*
2 Bîřunî Řehmane,
3 Şehde û îmana min bi nav wana.

S. 6 *1 Şîxadî yî silt'îne,*
2 Melik Şêxsin meseb û dîne,
3 Şehde û îmana min bi wan hîvîne.

S. 7 *1 Şîxadî yî ẍefure,*
2 Melik Şêxsin řesûle,
3 Şehde û îmana min bi wan qebûle.

S. 8 *1 Çak bû li min hatî pişke,*
2 Hêvênê[1358]wî ji Dumişke,
3 K'esk kir dara ĥişke.

S. 9 *1 Bêjime we yî ĥidîd[1359],*

[1353] *Mamed*
[1354] [2] (rr. 414-417)
[1355] *xelk*
[1356] *muĥitac*
[1357] *sunet*
[1358] *hêvên*
[1359] *cidîd*

2 Cîyê[1360] dil heye qewl û qesîd,
3 Atqata[1361] wî silt'an Êzîd.

S. 10 *1 Êzdîyê cidê xwe me,*
2 Hincî medeha jê deme,
3 Xofk'êş vê dinê nema.

S. 11 *1 Hûn bi şehde û şihud bin,*
2 Ser gotina me'bûd bin,
2 Da dîwanêt xasa bi miraz bin.

S. 12 *1 Hate ser min ew silt'ane,*
2 Ȓuĥê wî ji min distînit gîyane,
3 Şehde û îmana min bi wane.

S. 13 *1 Gîyanî ji min distînit,*
2 Melik Şêxsin Xetê ser min dixûnit,

S. 14 *1 Gunhêt min wê li a'funî, birme wê civatê,*
2 Ye bi muĥbet û sifatê,
3 Cîyê Şîxadî, Abu il-Wefa tê.

S. 15 *1 Birme wê coqetê,*
2 Ez ȓuniştim hadêretê[1362],
3 Ewe mezela cidê me tê.

S. 16 *1 Ewe qesra şêx E'mîr tê,*
2 Ye bi zîyaret û feqîr tê,
3 Şîxadî yî ẍefure ji wê delîle tê.

S. 17 *1 Birme cîyê bab û bap'îra,*
2 Wê qubê kem, têda Şêxûbek'ir û şêx E'mîre.

S. 18 *1 Xwezî salî misal bame cîranî salî donzde mehe,*
2 Xwezî min mêze kirba li wan qubeha,
3 Bi ĥisêba heşt dergeha.

S. 19 *1 Dergehê qosa bi dengilî,*
2 P'irî mîra ȓengilî,
3 Xelatê Şêxalê Şemsa de'wa û çengilî.

S. 20 *1 Di «mezinlîra» we be dîyare,*
2 Li min şadibin ber û dare,
3 Şêxalê Şemsa ȓuwada di malit ẍubare.

S. 21 *1 Şêxalê Şemsa yî a'fe, yî bi ȓecuwe,*
2 Dê Şîxadî xwazit dua'ye,
3 Şîxadî tu p'erê Berê Şibakê bideye ber ȓuwe.

S. 22 *1 Hincî dihijmêrim wan dera,*
2 Ser coqetê silavêt me li derê kaniya Sipî û dîwana qelendera.

S. 23 *1 Xwezî Şîxadî em xûndbayîne wirê,*
2 Hincî wan dera dihijmêrim ĥeta ȓuwaqê,
3 Sed coqetê silavêt me li derê kaniya Sipî ĥeta dîwana Berê Şibakê.

[1360] *çî*
[1361] *îtqad*
[1362] *hidret*

S. 24 *1 Ewe cîyê zora tînin mefe'tê*
2 Ẍerîbkem, têm ji ẍerîbîya,
3 Xwezî min mêze kirba li wan cîya,
4 Li Lalişê ĥeta Îsbîya.

S. 25 *1 Bangîna me Xwedê û Îsbîya,*
2 Ewe xwedanê meşan û cenbeqîya,
3 Me û hazir û guhdêra xilasket ji tengîya, te'lîya,
4 Me û hazir û guhdêra bixûne ser bêderêt xweşîya,
5 Li dine û axretê, mefera me silt'an Êzîye.

88. Qewle k'eniya mara[1363]

S. 1 *1 Şîxadî şêxê şare,*
2 Xwedanê beriyan û beĥre,
3 Qewl dahir kir berî pênç sed sal,berî keniya mara.

S. 2 *1 Şîxadî şêxê kêye?*
2 Xwedanê me'rîfet û r̂êye,
3 Ewî e'rd û e'zman xweş divêye.

S. 3 *1 Şîxadî şêxê heqîqetê,*
2 Xwedanê me'rîietê,
3 Zerb û hiner li ba tê.

S. 4 *1 Şîxadî û Tawisî melek' û silt'an Êzîyekin,*
2 Hun me'nîya jêk nekin,
3 Ew zû miraza hasil dikin.

S. 5 *1 Ewan hasil kiribû miraze,*
2 P'adşaye min xeliqê ĥezar û yek nave,
3 Ẍefila dît nekir nase.

S. 6 *1 Ẍefila dît, nas nekir,*
2 P'adşe min bi r̂ehim şifqetêt xwe kir,
3 E'rd û e'zman çêkir (qewmî bin qam çêkir).

S. 7 *1 Ewî çê kirbûn e'rd û e'zmane,*
2 Qewmî îbn qame,
3 Meyî îbn meyî, zencel îl t'emame.

S. 8 *1 Beĥra bi nav e'mîqe,*
2 Wek'îlê wê beĥrê sidîqe,
3 Lew çê kirin her ĥeft t'erîqe.

S. 9 *1 Her ĥeft t'erîqe li wê hebûn,*
2 Ewe'lêt li mala me bûn,
3 Riknêt wan ji rikina zêdebûn.

S. 10 *1 Mêra û meleka,*
2 Wê diden medeha,
3 Xasêt nava qubeha,
4 Ew sir̂a berê sibeha[1364].

[1363] *Qewle Şîxadî şêxê şare* [1] (pp 391–398)
[1364] *subeha*

S. 11 *1 R̂onaya berê sibehê dahir bû,*
2 Nûr li ibadetê k'ar bû,
3 Sed xweziya wî mêrê Êzidî ji pêş, heqiya xwe vewesta bû.

S. 12 *1 Sed xweziya min bi wê r̂uĥê ji pêş heqiya xwe ve diweste,*
2 Aşiq û me'şûq[1365] *r̂ay di deste,*
3 Mirazê xwe ji Xwedê dixweste.

S. 13 *1 Birime wê dîwanê,*
2 Wê metbexê, li wê şîlanê,
3 Cîyê dîn û îmanê.

S. 14 *1 Dîn û îmanêt me ji wêne,*
2 Heqîqeta me ji wê ĥedêne,
3 Lewĥ il-meĥfuz navê Xwedêne.

S. 15 *1 Da bideyn medihêt r̂oj û heyve,*
2 Hûn li axiretê kirin bi zêr̂ û zîve,
3 Tawisî[1366] *melek' ev dinîya bi bosta dipîve.*

S. 16 *1 Pîva û dikir qedare,*
2 Şêşims xwendk'are,
3 R̂anaya Şêşims da binêt beriyan û beĥran.

S. 17 *1 Xwezî me zanîba stêrêt e'zmanî ji çîne,*
2 Ji nûra Îlahîne,
3 K'a r̂ik'inêt van li ser çî sekinîne?

S. 18 *1 Her r̂ik'inêt wan avaye,*
2 Ji meleka hat hingave,
3 Ji qudretê hat ji van stêra kire av û xûnave.

S. 19 *1 Av ji van stêra rijî,*
2 P'adşayê min e'rd çêkir, e'zman jêr̂a qurmijî,
3 Pêş û dilê min jêr̂a bûhijî.

S. 20 *1 Çendî e'zman heyne û beĥre,*
2 Heke P'adşa biket firware,
3 Dê ĥuk'm[1367] *ket herçar kinare.*

S. 21 *1 Xwezî*[1368] *min zanîba e'zman çend miqdere,*
2 Heke Şîxadî biket firware,
3 Menzîl[1369] *pênsed salî bi hijmare.*

S. 22 *1 Xwezî min zanîba e'zman çend giyase,*
2 Ji gotine Xidir û Ilyase,
3 Gotinêt e'wil ĥeta e'sase.

S. 23 *1 Xwezî min zanîba ev e'zman zîve yan zêr̂e,*
2 Ser milêt wan cindîye digêr̂e,
3 Êt miamelêt[1370] *wan bi Xwedê r̂a.*

[1365] *maşoq*
[1366] *Tawus*
[1367] *hukim*
[1368] *xozî*
[1369] *menzel*
[1370] *mia'mlet*

S. 24 *1 Şîxadî şêxê hîne,*
2 Bînaya ĉavêt mine,
3 Çend bisp'êrî Şîxadî hindî mezine.

S. 25 *1 Melek'a Şîxadî xweş divêye,*
2 Jê têt bêna e'mber û miskêye,
3 Çî ciyê qewl û qesîdêt Şîxadî lê bêjin, ew çî bihuşte lêye.

S. 26 *1 Şîxadî Şêxê li k'afêye,*
2 E'wiliye wî bi Elîfê ye[1371]*,*
3 Navê Şîxadî yê şîrîn, yê şirîf bi xwe Xwedêye.

S. 27 *1 Nebiranî şêx li k'afe,*
2 Ew menadî benî ĥerfe,
3 Nûra Şîxadî wa diîsiyêt li herçar t'erefe.

S. 28 *1 Şîxadî şêx li heqîqete,*
2 R̂awestabû li mue'leqe[1372]*,*
3 Nûra Şîxadî dabû her ĥeft t'ebeqe.

S. 29 *1 Şîxadî şêx il-Ẍefûre,*
2 R̂onaya Şîxadî da binêt beĥrêt k'ûre,
3 Ji gotina Şîxadî jê diçin usfet û nûre.

S. 30 *1 Şîxadî şêxek çêkir,*
2 Novê xwe yî şirîf, yê şekir lêkir,
3 Dar û bera sicûde p'êk kir[1373]*.*

S. 31 *1 Şîxadî şêxek r̂akir,*
2 Ewî e'rd û e'zman bora avakir,
3 Dilê E'devîya pê şay û şakir.

S. 32 *1 Şîxadî şêx Berkate,*
2 Bi wê sir̂e kir xelate,
3 Ji e'rdî fir̂î ço semawatê.

S. 33 *1 Şîxadî şêx il me'nîyêye,*
2 E'wil bi wê Elîfê ye,
3 E'yin il--Heq, nave Xwedêye!

S. 34 *1 Şîxadî şêx il a'me,*
2 Usfetêt wî berî Îslame,
3 Qedem gûhastine ji Şame.

S. 35 *1 Şama şîrîn*[1374] *silt'an Êzîye,*
2 Xûndibû ji qeleman û dewiye,
3 Ẍafila înk'ar kir, go: «Me nedîye!»

S. 36 *1 Dem û dewran wê bên jî,*
2 Gotina ser min bi rêjin,
3 Qewl û qesida ba mirîda bêjin.

S. 37 *1 Laliş — ziyarete,*

[1371] *elf*
[1372] *me'leq*
[1373] *pêkir*
[1374] *şirîn*

2 Kaniya Sipî — qublete,
3 Qublete dinê û axirete.

S. 38 *1 Laliş — sikane,*
2 Kaniya Sipî — ser nîşane,
3 Nîşana e'rd û e'zmane.

S. 39 *1 Doj û cehnem hene,*
2 Ewin ciyêt bê faydene,
3 Ew dijminêt r̂uĥa mene.

S. 40 *1 Doj û cehnem[1375] cotin,*
2 Bi r̂ojê nod û neh kelîme dinov xweda digotin,
3 Ewanî înk'ar dinov xweda disotin.

S. 41 *1 Ewin geliyêt k'ûre,*
2 Jê diçin xasêt ẍefûre,
3 Ji gotina: «Şîxadî jê diçin wesfet û nûre».

S. 42 *1 Ewe r̂oja geliyê tenge,*
2 Mêra li ser me de'we û cenge,
3 Jê diçin wesfet û r̂enge.

S. 43 *1 Laliş bihuşteke[1376] xweşe[1377],*
2 Xwedan îman, xwedan erk'an,
3 R̂ûmet nema bo delq r̂eşe.

S. 44 *1 Laliş bihuşteke qewiye,*
2 Û maleke ji e'nzeliye,
3 Û mek'anê silt'an Şîxadîye.

89. Qewlê xan qubad[1378]

S. 1 *1 Bi destûrî mêrê mîran,*
2 Gelî ciwanan û pîran,
3 Guh bidêrine feqîran.

S. 2 *1 Feqîr ĥal ji mêjin,*
2 K'emal go: «Her r̂êjin,
3 Ji Şîxadî xeber bêjin».

S. 3 *1 Şîxadî şêxê ĥelîm bû,*
2 Bîyed û cud teslîm bû,
3 Nefesa ĥesar dabû.

S. 4 *1 R̂azî bi qazî xwedan bû,*
2 R̂azî bi her (dihitu) bû,
3 Li xilmetê (limîrît) bû.

S. 5 *1 Şev û r̂oj der cubû,*
2 Di ĥeyrî aşiq nebû,
3 Di bore axir çobû.

[1375] *cehinim*
[1376] *bihişt*
[1377] *xoş*
[1378] [2] (rr. 438–442)

S. 6 *1 Berdê ji xwe afîne,*
2 Dostê di xwe afîne,
3 Di avê dilî dîne.

S. 7 *1 Wesil pê ĥayîl bû,*
2 Bi destê xwe mayî bû,
3 Xaliq r̂ûyê qayîl bû.

S. 8 *1 Meqbûl dergeh mîr bû,*
2 Şîxadî Adem nezîr bû.

S. 9 *1 Şîxadî derin safe,*
2 Xolib lê îxtilafe,
3 Bedel bû tiwafe.

S. 10 *1 Çom tiwafê Şîxadî,*
2 Ji tiwafê (r̂uq sina),
3 Milka mawî du ca.

S. 11 *1 Meskena hindê dûr çê,*
2 Dayîm fereĥ û sirûr lê,
4 Dayîm me dayîm nûr lê.

S. 12 *1 Nûra bêt li ber dû daran tê,*
2 Miqamêt dilban li ser tê,
3 Nezera xaliqî zû ber tê.

S. 13 *1 Hewzê birka bixêr tê,*
2 Hewzê birka dir neda tê.

S. 14 *1 Qebrê Şîxadî di binda,*
2 R̂onayî û fanos û finde.

S. 15 *1 Meqbera saĥib dest ĥalderî dil mezin tê,*
2 Zimzim kanîya dilxwar tê,
3 Zimzim kanîya xweş tê.

S. 16 *1 Ĥewda birka bihuştê,*
2 Şa buhorî ku gehiştê.

S. 17 *1 Şa bû miluka û kesana,*
2 Li meskenêt zu xana,
3 Yê dixer̂iqî beĥra me'tanîyana.

S. 18 *1 Beĥrê zu wesfatê,*
2 Ehdê dirust wefatê,
3 Şêx Eĥmed û seyîd Abu il-Wefa tê.

S. 19 *1 Şêx Eĥmed nadir,*
2 Şev û r̂oj (texlit) ĥadir.

S. 20 *1 Şêx Ehmed û E'bd il-Qadir Gêlanî,*
2 Şêx Nûranî birka bi Laliş anî.

S. 21 *1 Şêx Ĥesen û Mehmed*[1379] *R̂eşan tê,*

[1379] *Mamed*

2 Mehmed R̂eşan û Şêx Ĥesen tê,
3 Navdarêt dil mezin tê,
4 P'îr Muş nûrînda tê.

S. 22 *1 P'îr û şêx bi k'emal da,*
2 Me dîm (teşewiq) û ĥal da,
3 Ĥemû wan bi Laliş da,
4 Laliş gelîyekî seqal da.

S. 23 *1 Şîna cinetê r̂enge,*
2 Wê li wî alî tê denge.

S. 24 *1 Wer t'êr li sefa tê,*
2 Duxana er̂eq bi qam tê,
3 Ya mirîd Şîxadî, mek'anê şêxê mirîd tê.

S. 25 *1 Meclîsa murşid û r̂işdî tê,*
2 K'af û Nun û se'edetê.

S. 26 *1 Qedeĥa nûrî dostan,*
2 Qedeĥ ji ĥerfa boşan.

S. 27 *1 Ji qehwata xweşa,*
2 Şîxadî kire hinoşa.

S. 28 *1 Ew paşî xwandava înan,*
2 Tîte'l û ji k'eftêt maran.

S. 29 *1 Mix̂ar sed ĥedud anî,*
2 Şîva cinetê boqdar anî.

S. 30 *1 Li ber meşit dayîm nûre,*
2 Nûra k'esk û zere,
3 Zivirî Melikê Ekibere.

S. 31 *1 Zivirî Şîxadî (tibruze) gelo bînin sere Cebare,*
2 Fir̂î şêxê k'ubare,
3 Sicûde bû ber û dare .

S. 32 *1 Qebirê melik nûre,*
2 Çendî dar mewcude,
3 Ĥemuwan li ber sicûde.

S. 33 *1 Qebirê xaliq nezîr tê,*
2 Tayî daran berfî tê,
3 Û darêt nanîna sinetê.

S. 34 *1 Qebirê Şîxadî li binê [tê]*
2 Dujmin ĥed û sedê cinetê,
3 Mir şehîd qebûl firata, tiwafî tên her sala,
4 Fir̂î Şîxadî bûwa mala.

S. 35 *1 Şaho tu dizanî,*
2 Sitî tên bi mestanî,
3 Da bira quba nûranî.

S. 36 *1 Qubêt e'mum imaret*[1380] *ken,*
2 Bi miskîna ĥişaret ken,
3 Mirîd bi tiwaf e'rd diken,
4 Xwedanêt k'eremê gelîyê Lalişê midaret ken.

S. 37 *1 Tiwafî her sal tên,*
2 Mehbub[1381] *dêm şemal tên,*
3 Bi gelîyê şêx bi nav tên.

S. 38 *1 Mehbub, û şêx, û şengin,*
2 Bi yarî û ĥeft r̂engin,
3 Filaş tên, gelî tengin.

S. 39 *1 Filaş gelî yê bi xêr tên,*
2 Sed coqet jin û mer tên,
3 Ji Şamê û Qudsê tên.

S. 40 *1 Ji Şamê bi esnaf tên,*
2 Mehbub û melek' ĉav tên

S. 41 *1 Gelîyê şêx k'amil tên,*
2 Ji ĉîyayê ẍerîb Musil tên.

S. 42 *1 Bi şal û k'ofî tên,*
2 Ji mal tên, giran tên,
3 Ji Başîk û Behzanî tên.

S. 43 *1 Mêvanêt liqme bi qîmet qedire,*
2 Sitî der bû sedire.

S. 44 *1 Ji Xetarê, Bee'dirê tên,*
2 Ji Bee'dir û Xetar tên.

S. 45 *1 Ji Nisêbînê, ji Şingalê tên,*
2 Bi Giliwaz, bi Qedema tên.

S. 46 *1 Bi Kanî, ĥezar naz tên,*
2 Tiwafî Ger̂dengaz tên,
3 Tiwafî gelîyê Ger̂nas tên.

S. 47 *1 Dîm hîr u fîyan zilu mala qebira,*
2 Şîxadî bit mala (zilifatha) sedira.

90. Qewlê mala bava[1382]

S. 1 *1 Hay, dibême, dibême,*
2 Wê qubê kim berî cême,
3 Xweş mala bavane,
4 Ava dikirin qelême,
5 Nûre ji mala şêxane.

S. 2 *1 Qelêm dikire avaye,*
2 Şîxadî xwe ger̂iye nave,

[1380] *e'maret*
[1381] *meĥbub*
[1382] [6] (rr. 18–21)

3 Xweş mala bavane,
4 Dost r̂onkayî ya herdu ĉave,
5 Nûre ji mala şêxane.

S. 3 *1 Şîxadî Şamê fir̂î,*
2 Dewranê dewran birî
3 Xweş mala bavane,
4 Belê, Şîxadî cîyê xwe Lalişê dikirî,
5 Nûre ji mala şêxane.

S. 4 *1 Şîxadî ji Şamê hate,*
2 Şerqê girt xebate,
3 Xweş mala bavane,
4 Şîxadî xweyî nûrêr̂ayî xelate,
5 Nûre ji mala şêxane.

S. 5 *1 Xelat dikir Memê R̂eşane,*
2 Dayê maşê şeşane,
3 Xweş mala bavane,
4 Paşê k'ivş dikir serwerê mêrane,
5 Nûre ji mala şêxane.

S. 6 *1 Mala me mala bavane,*
2 Serekaniya çiqas siniyane[1383]*,*
3 Xweş mala bavane,
4 Pê ver̂ê dikin zîyaretîyane,
5 Nûre ji mala şêxane.

S. 7 *1 Mala me mala Adîyane,*
2 Serekaniya çiqas siniyane,
3 Xweş mala bavane,
4 Pêy ver̂ê dikin coqetiyane,
5 Nûre ji mala şêxane.

S. 8 *1 Me ji Adîya, me ji Adîya,*
2 Dermano, tuyî wefadî[1384]*, 3 Xweş mala bavane,*
4 Xwezila[1385]*min wê r̂uĥêda, Şîxadî lê bibe r̂azî,*
5 Nûre ji mala şêxane.

S. 9 *1 Me ji Adîya gelek mêle,*
2 Wê qubê[1386] *kim, serî helêle,*
3 Xweş mala bavane,
4 Hewardorê şeherê giran têne gêle,
5 Nûre ji mala şêxane.

S. 10 *1 Me ji mala Adîya gelek bexşe,*
2 Ez wê qubê kim, sir̂e li e'rşe,
3 Xweş mala bavane,
4 Hewarê şeherê giran têne qal û cenge,
5 Nûre ji mala şêxane.

S. 11 *1 Lalişê wê misk û moye,*

[1383] *suniyan*
[1384] *afadî*
[1385] *xazila*
[1386] *quve*

2 Ez wê qubê kim, serî li wêye,
3 Xweş mala bavane,
4 Cimĥa mêra, dar û berê gelîyê Lalişê dibûne more,
5 Nûre ji mala şêxane.

S. 12 *1 Lalişe, wê bi miske,*
2 Ez wê qubê kim, serî li k'eske,
3 Xweş mala bavane,
4 Cimĥa mêra, li Lalişê bûye maş û r̂izqe,
5 Nûre ji mala şêxane.

S. 13 *1 Zora sinceq anîne,*
2 Lalişêda danîne,
3 Xweş mala bavane,
4 Sinceq, sinceqê şêxê Adîne,
5 Nûre ji mala şêxane.

S. 14 *1 Zora sinceq, dive r̂astin,*
2 Lalişêda veduguhastin,
3 Xweş mala bavane,
4 Dinê, axiretê, sincaqê Şîxadî t̂emam r̂astin,
5 Nûre ji mala şêxane.

S. 15 *1 Sinceqê sorin, sipîne,*
2 Lalişêda danîne,
3 Xweş mala bavane,
4 Sinceq, sinceqê şêxê Adîne,
5 Nûre ji mala şêxane.

S. 16 *1 Sincaqê sorin, zerin,*
2 Di Lalişê da dahirin,
3 Xweş mala bavane,
4 Sinceq, sincaqê şêxê Ek'berin,
5 Nûre ji mala şêxane.

S. 17 *1 Çendî di mêfirin,*
2 Destê xwe sinceqê Şîxadî, mala Adîya r̂agirin
3 Xweş mala bavane,
4 Belkî axiretê, ser sadiqê heya, îmanê xwe dimirin,
5 Nûre ji mala şêxane.

S. 18 *1 Çendî we qadirin,*
2 Destê xwe di sincegên Şîxadî, mala Adîya werînin,
3 Xweş mala bavane,
4 Belkî axiretê, ser sadiqê heya, îmanê xwe dimînin,
5 Nûre ji mala şêxane.

S. 19 *1 Şîxadî hat Lalişe,*
2 Xemiliye xerqê r̂eşe,
3 Xweş mala bavane,
4 Dost ji r̂onkayî ya ĥerfa xweşe,
5 Nûre ji mala şêxane.

S. 20 *1 Şîxadî hatiye Lalişe,*
2 Xemiliye delqê r̂eşe,
3 Xweş mala bavane,
4 Cimĥa mêra dil pê xweşe.
5 Nûre ji mala şêxane.

S. 21 *1 Şîxadî û Şêxsinin,*
2 Beĥrê[1387]wana mezinin,
3 Xweş mala bavane,
4 Nefûsê[1388] wan leşkerê[1389] giran ve disêkinin,
5 Nûre ji mala şêxane.

S. 22 *1 Şîxadî bin Misêfire,*
2 Xweş mala bavane,
3 Mêra dar û berê gelîyê Lalişêve sicûda ber dikire,
4 Nûre ji mala şêxane.

S. 23 *1 Şîxadî hat Heq ware[1390],*
2 Mêr sucuda bûn ber û dare,
3 Xweş mala bavane,
4 Şîxadî nava mêrade xweş serdare,
5 Nûre ji mala şêxane.

S. 24 *1 Şîxadî, Şêxûbek'ir,*
2 Şîrînin[1391] nola şekir,
3 Xweş mala bavane,
4 Şîxadîyê min k'erem li te kir,
5 Ciyê te li cem xwe çê kir,
6 Nûre ji mala şêxane.

S. 25 *1 Yaji Adîya, ya ji Adîya,*
2 Şêxê mine, p'îrê mine!

91. Qewlê xweş male baba

şaxê — 1[1392; 1393; 1394]

S. 1 *1 Distirême, distirême,*
2 Bi wê k'afê kim, berî bi çême,
3 Pê ava dikirin qilême.

S. 1 *1 Distirême, distirême,*
2 Bi wê k'afê kim, berî çême,
3 Pê ava kirbû eqilême.

S. 1 *1 Distirême, distirême,*
2 Bi wê kafê bikem, derî li çome,
3 Pê ava kir bû qilême.

S. 2 *1 Qilêm pê dikirî ava,*
2 Şîxadî dik'irê wî geřiya,
3 Bi Şerqê ĥeta bi Şame.

S. 2 *1 Eqilêm pê kirî ava,*
2 Şîxadî geřiyabû li nave,
3 Di k'arêt Şîxadî digeřit Şerq ĥetanî Şame.

S. 2 *1 Qilêm pê kir bû ava,*
2 Şîxadî geřiya bû li nave,
3 Dik'irê Şîxadî wê digeřêt ji Şerqê ĥetanî bi Şame.

1387 *be'r*
1388 *nefûs*
1389 *neşker*
1390 *heqar*
1391 *şîrin*
1392 [2] *Qewlê xweş male baba,* (гг. 402-406)
1393 [2] *Qewlê Şîxadî* (гг. 407-409);
1394 [2] *Qewlê Distirême* (гг. 410-413);

S. 3 *1 Şîxadî ji Şamê hate,*
2 Dewran, dewran didete,
3 Şîxadî hate Lalişê, cîyê xwe dik'ete.

S. 3 *1 Şîxadî ji Şamê hate,*
2 Dewrana dewran dane,
3 Şîxadî cîyê xwe li Lalişê dana.

S. 3 *1 Şîxadî ji Şamê hate,*
2 Dewran dewran didete,
3 Hat û cîyê xwe li Lalişê dik'ete.

S. 4 *1 Şîxadî ji Şamê fiȓî,*
2 Dewran dewran birî,
3 Şîxadî hat Lalişê, cîyê xwe dikirî.

S. 4 *1 Şîxadî ji Şamê fiȓî,*
2 Dewran dewran birî,
3 Mek'anê Şîxadî bi xwe dilî.

S. 4 *1 Şîxadî ji Şamê fiȓî,*
2 Dewranana dewran dibiȓî,
3 Hat û cîyê xwe li Lalişê kirî.

S. 5 *1 Şîxadî ji Şamê hil bû,*
2 Çî bazîyekî bi zengil bû,
3 Mek'anê E'devîya miraz hasil[1395] bû.

S. 5 *1 Şîxadî ji Şamê hil bû,*
2 Bazîyekî min pê zengil bû,
3 Mek'anê Şîxadî bi xwe dil bû.

S. 5 *1 Şîxadî ji Şamê hil bû,*
2 Bazîyekî pê bi zengil bû,
3 Mek'anê silt'an Şîxadîyî bi dil bû.

S. 6 *1 Şîxadî hate Lalişe,*
2 Xemilî bi xerqê ȓeşe,
3 E'devîya ĥal pê xweşe.

S. 12 *1 Şîxadî hate Lalişe,*
2 Xemilî bû bi xerqê ȓeşe,
3 E'devîya ĥal pê xweşe.

S. 14 *1 Şîxadî hate Lalişe,*
2 Xemilî bi xerqêt ȓeşe,
3 E'devîya ĥal pê xweşe.

S. 7 *1 Şîxadî li Lalişe bû,*
2 Li mile wî xerqê ȓeş bû,
3 E'devîya ĥal pê xweş bû.

S. 11 *1 Şîxadî li Lalişê bû,*
2 Xwedanê xerqê ȓeş bû,
3 E'devîya ĥal pê xweş bû.

S. 15 *1 Şîxadî li Lalişê bû,*
2 Dixemilî bi xerqê ȓeş bû,
3 E'deviya ĥal pê xweş bû.

S. 8 *1 Şîxadî hate Heq ware[1396],*
2 Pê sicûde bû ber û dare,
3 Şîxadî di nav mêrada serdare.

[1395] *ĥasil*
[1396] *heqar*

S. 8 *1 Şîxadî hate Heq ware,*
2 Lê sicûde dibû ber û dare,
3 Belê, ew bû zîyareta şaran û maldara.

S. 13 *1 Şîxadî hate Heq ware,*
2 Sicûde bû li ber û dare,
3 Şîxadî li nav mêra serdare.

S. 9 *1 Şîxadî li Heq war bû,*
2 Ber û dar pê sicûde bû,
3 Şîxadî di nav mêrada yî serdar bû. (biner: **S. 8**)

S. 10 *1 Şîxadî (îbn) li Misêfir,*
2 Mêra hat silav lê kir,
3 Dar û bera sicûde li pê kir. (№ **S. 27**)

S. 11 *1 Gelî bira, çend hûn difehmînin,*
2 Dest li sinceqêt Şîxadî û mala Adîya werînin,
3 Da hûn li ser sadiq[1336]*, û ĥeya, û îmana xwe bim înin.* (№ **S. 10**)

S. 26 *1 Çendî em di fêmînîn,*
2 Desta li sinceqêt Şîxadî û mala Adîya werînîn,
3 Da li ser sadiq[1397] *û ĥeya îmana xwe bimînîn.*

S. 12 *1 Gelî bira, çend hûn qadirin,*
2 Dest li sinceqêt Şîxadî û mala Adîya bigirin,
3 Da hûn li ser sadiq, û ĥeya, û îmana xwe bimirin. (№ **S. 11**)

S. 25 *1 Çendî em di qawîn,*
2 Desta li sinceqêt Şîxadî û malêt Adîya bigirîn,
3 Da li ser sadiqê[1398] *û ĥeya û îmana xwe bimirîn.*

S. 13 *1 Ewin malêt me Adîya,*
2 Danîye ser kaniya sinîya[1399]*,*
3 Şamê r̂abû caqetîya. (№ **S. 12**)

S. 9 *1 Ew bû mala me Adîya,*
2 Wê li ser kaniya sinîya[1400]*,*
3 Dê pê virêkeyîn zîyareta.

S. 17 *1 Ewe mala me Adîyane,*
2 Wê li ser kaniya siniyane,
3 Wê vir̂êdiken zîyaretiyane.

S. 14 *1 Ewin malêt babaye,*
2 Danîne ser kaniya siniyaye,
3 Şamê r̂abû caqeya. (№ **S. 13**)

S. 10 *1 Ew bû mala me babane,*
2 Wê li ser kaniya beĥrane,
3 Dê pê virêkeyîn coqetiyane.

S. 16 *1 Ewe mala me babane,*
2 Wê li ser kaniya beĥrane,
3 Wê virêken coqane.

S. 15 *1 Şamê r̂abû caqe,*
2 Serê sinceqa Şîxadî ço sitêra Ĥeyoqe,
3 Dilê E'devîya k'etê şahî[1401] *û şaqe.* (№ **S. 14**)

[1397] *sidiq*
[1398] *sediq*
[1399] *sunîya*
[1400] *sonîya*
[1401] binêr: *şayî*

S. 6 *1 Şamê rê bûn bi coqe,*
2 Dilê E'devîya k'et şaye û şewqe,
3 Serê sinceqa Şîxadî wê li stêra Ĥeîyoqe.
S. 11 *1 Ji Şamê bi r̂ê bûn caqe,*
2 Dilê E'devîya kefite şayî û şoqe,
3 Serê sinceqa Şîxadî stêra li Ĥeîyoqe.

S. 16 *1 Şamê r̂abû caqe,*
2 Dilê E'devîya k'etî şayî û şaqe,
3 Şîxadî di nav mêrada serê mişur û xete. (№ **S. 15**)
S. 7 *1 Şamê rê bûn coqete,*
2 Dilê E'devîya ket şaye û şewqete,
3 Şîxadî serê mişûran û xete.
S. 12 *1 Ji Şamê bi r̂ê bûn caqete,*
2 Dilê E'devîya kefite şayî û şoqete,
3 Şîxadî tesmîlî mêra diket maş, û berat', û xete.

S. 17 *1 Adîo, mîro, Adî,*
2 Şêxê min Şîxadî,
3 Sed xozima min bi wê r̂uĥêbe, tu jê bibî r̂adî. (№ **S. 16**)
S. 6 *1 Hey Adîye, mîro, Adî,*
2 Şêxê min Şîxadî,
3 Sed xozîya[1402] *wê r̂uĥê jê di bit r̂azî.*

S. 18 *1 Adîo şêxê mine,*
2 Xwedanê quba mezine,
3 Zîyaretî wê jê diçine,
4 Ewe babe melik Şêxsine. (№ **S. 17**)
S. 7 *1 Hey Adîye, şêxê mine,*
2 Xwedanê quba mezine,
3 Zîyaretî jê diçine,
4 Dê t'ewaf[1403] *keyîn dergehê melik Şêxsine.*

S. 19 *1 Me ji Adîya Wellah*[1404] *mêle,*
2 Bi ewê qubê kim, serî bi hilêle,
3 Sir̂ê şara têne gêle. (№ **S. 18**)
S. 14 *1 Em ji Adîya Wellah mêle,*
2 Wê qubê kem serî bi hilêle,
3 Hawirî şara têne gêle.
S. 10 *1 Me ji Adîya Wellah mêle,*
2 Wê qubê bikem serî bi hilêle,
3 Hawîrî şara têne gêle[1405].

S. 20 *1 Min ji Adîya Wellah denge*[1406],
2 Ewê qubê kim, serî bi r̂enge,
3 Hawîrî şara têne bi cenge. (№ **S. 19**)
S. 13 *1 Me ji Adîya denge,*
2 Wê qubê kem serî bi r̂enge,
3 Hawirî şara têne cenge.
S. 9 *1 Me ji Adîya denge,*
2 Wê qubê bikem serî bi r̂enge,
3 Hawîrî şara têne cenge.

[1402] *xozî*
[1403] *tiwaf*
[1404] *welle*
[1405] *kêl*
[1406] *ceng*

S. 21 *1 Me ji Adîya Wellah bexşe,*
2 Bi wê qubê kim, serî li e'rşe,
3 Cema'ya mêra Lalişe. (№ **S. 20**)

S. 15 *1 Me ji Adîya bexişe,*
2 Wê qubê kem serî bi e'rşe,
3 Cema'ya mêra bi xwe Lalişe.

S. 8 *1 Me ji Adîya bexşe,*
2 Wê qubê bikem serî li e'rşe,
3 Cema'ya mêra Lalişe.

S. 22 *1 Me ji Adîya Wellah miske,*
2 Bi wê qubê kim, serî k'eske,
3 Mêra ji ber bir maş, û berat', û r̂izqe. (№ **S. 21**)

S. 16 *1 Ew Lalişa bi miske,*
2 Quba Şîxadîya k'eske,
3 Mêra jê birin berat' û r̂izqe.

S. 18 *1 Ew Lalişa bi miske,*
2 Serê sinceqa Şîxadî bi malowîye k'eske,
3 Mêra ji ber dibir maş, û berat', û r̂izqe.

S. 23 *1 Ewe Lalişa bi misk û moye,*
2 Ava Zimzim bera çoye,
3 Serê quba Şîxadî hilêla goye,
4 Lew mêra caqin, û qal, û de'weye. (№ **S. 22**)

S. 17 *1 Ew Lalişa bi misk û moye,*
2 Serê quba Şîxadî goya,
3 Ava Zimzim coye,
4 Mêra ser de'we û cenge û erẍoye.

S. 19 *1 Ew Lalişa bi misk û moyî ye,*
2 Serê sinceqa Şîxadî bi goyî ye,
3 Ava Zimzim coyî ye,
4 Mêra ser de'we, û cenge, û erẍoye.

S. 24 *1 Ewe sinceqa sor û zere,*
2 Ji Lalişê anîn dere,
3 Ew sinceqa Melikê Ekbere. (№ **S. 23**)

S. 21 *1 Ew sinceqa sor û zere,*
2 Ji Lalişê tînane dere,
3 Sinceq, sinceqê şêxê Ekbere.

S. 25 *1 Zora sinceqê p'arastin*[1407]*,*
2 Lalişê veguhastin,
3 Sinceqêt Şîxadî ĥemû r̂astin. (№ **S. 24**)

S. 23 *1 Zora sinceq wê dip'arastin,*
2 Wê ji Lalişê dane guhastin,
3 Sinceq Şîxadî ĥemû dir̂astin.

S. 26 *1 Zora sinceqê danîne*[1408]*,*
2 Ji Lalişê der anîne,
3 Sinceqêt şêxê Adîne. (№ **S. 25**)

S. 22 *1 Zora sinceq wê danîne,*
2 Wê ji Lalişê deranîne,
3 Sinceq, ĥemû sinceqêt şêxê Adîne.

[1407] *pîrastin*
[1408] *anîn*

S. 27 *1 Ewe sinceqa sore, sipîye,*
2 Ji Lalişê der anîye,
3 Ew sinceqa şêxê Adîye. (№ **S. 26**)

S. 20 *1 Ew sinceqa sor û sipîye,*
2 Wê ji Lalişê deranîye,
3 Sinceq, sinceqê şêxê Adîy

S. 28 *1 Hincîyê derdek lê dibûye,*
2 Bi Lalişê qest bikin zûye,
3 Derda, derdan li wê di bûne.

S. 24 *1 Hincîyê derdek lê dibû e,*
2 Bi Lalişê her̂in zû e,
3 Derd û derman li ba Şîxadî dibû e.

S. 29 *1 Hincîyê derdek lê di heste,*
2 Bi Lalişê bikin qeste,
3 Derda, derdan li wê dixweste[1409]*.*

S. 27 *1 Hincîyê derdek lê di heste,*
2 Lalişê biken qeste,
3 Derda derman li ba Şîxadî dixweste.

S. 30 *1 Hincîyê birîneke li dile,*
2 Qest bike Lalişa nûranî, qubêt fadile,
3 Mirazê mêra li dîwana Şîxadî, melik Şêxsin dibû hasile[1410]*.*

S. 31 *1 Hincîyê birîna li mêlakê,*
2 Qest bikin dîwana Şîxadî û melik Şêxsin û Berê Şibakê,
3 Mirazê mêra hasil dibû dîwana Şîxadî û make.

S. 32 *1 Şerqîye, Ẍerbîye,*
2 Qubletîye, şemalîye,
3 Ĥemû li ser k'efa Xwedê û silt'an Şîxadîye.

S. 28 *1 Şerqîye û Ẍerbîye,*
2 Şamale û qublîye,
3 Ĥemû ser kefa siltan Şîxadîye.

T'emametîya Xwedê û Şîxadî!

«Em di kêmîn, Şîxadî t'emame!

şaxê — 2[1411]

S. 1 *1 Dibême, dibême,*
2 K'afa derecême,
3 Pê ava bû qelême.

S. 2 *1 Qelêm pê dibû ava,*
2 Silt'an[1412] *Şîxadî ger̂îya bû nave,*
3 E'debîya r̂on bû ĉave[1413]*.*

S. 3 *1 Xweş*[1414] *mala bavane,*
2 Serekanîya çendî beĥrane[1415]*,*

[1409] *dixest*
[1410] *ĥasil*
[1411] *Qewlê xoş male bava* [29] (rr. 344-348) (№ 1688)
[1412] *sultan*
[1413] *ĉe'v*
[1414] *xoş*

3 Dirba şêxan û p’îrane,
4 Emê pê ver̂êkin zîyaretîyane.

S. 4 *1 Adî, her Adî,*
2 Dermano, tî fûadî[1416]*,*
3 Xazîya mi wî r̂uĥî silt’an Şîxadî, melek’ Şêxsin[1417] *lê bive r̂azî.*

S. 5 *1 Dewran, dewran dibete,*
2 Silt’an Şîxadî Şamê derk’ete,
3 Cîyê xwe Lalişa nûranî dikete.

S. 6 *1 Dewran, dewran di berk’e,*
2 Silt’an Şîxadî Şamê derk’et,
3 Cîyê xwe Lalişa nûranî dike.

S. 7 *1 Dewran, dewran dibir̂î,*
2 Silt’an Şîxadî Şamê fir̂î,
3 Cîyê xwe Lalişa nûranî dikirî.

S. 8 *1 Me mala Adîya we denge,*
2 Ez wê qubê kim serî nûre û r̂enge,
3 Hawrî şara Lalişa nûranî dihatin cenge.

S. 9 *1 Me mala Adîya we bexşe,*
2 Ez wê qubê kim serî nûre û e’rşe,
3 Hawrî şara Lalişa nûranî dihatin bexşe.

S. 10 *1 Me mala Adîya we mêle,*
2 Ez wê qubê kim serî nûre û helêle,
3 Hawrî şara Lalişa nûranî dihatin gêle.

S. 11 *1 Me mala Adîya misk û haye*[1418]*,*
2 Serê qubanî goye,
3 Mêra ber birîye maş û barat’ û nixraye.

S. 12 *1 Me mala Adîya hay û miske,*
2 Serê qubanî k’eske,
3 Mêra ber birîye maş û barat’ û r̂izqe[1419]*.*

S. 13 *1 Zora sincaq anîne,*
2 Lalişa nûranî danîne,
3 Ĉira sincaqê silt’an Şîxadî Lalişa nûranî ĉep û r̂astin.

S. 14 *1 Zora sincaq bîrastin,*
2 Danî Lalişa nûranî diguhastin,
3 Ĉira sincaqê silt’an Şîxadî Lalişa nûranî ĉep û r̂ast diguhastin.

S. 15 *1 Emê çendî fe’mê xwe dife’mînin,*
2 Ĉira sincaqê silt’an Şîxadî destê xwe hiltînin,
3 Ser atqat îmana xwe dimînin.

S. 16 *1 Emê çendî fe’mê xwe difikirin,*
2 Ĉira sincaqê silt’an Şîxadî destê xwe r̂adigirin,

[1415] *be’r*
[1416] *fewad*
[1417] *Şîxsin*
[1418] *hoy*
[1419] *risq*

3 Ser atqat îmana xwe dimirin.

S. 17 *1 Sincaqa sor û zere*[1420]*,*
2 Lalişê deranîn dere,
3 Sincaq sincaqa şêxê Ek'bere,
4 Silt'an Şîxadî xu gel diçûye,
5 Emê lê tuabin seransere.

S. 18 *1 Sincaqa sor û sipîye,*
2 Lalişê deranîye,
3 Sincaq sincaqa şêxê Adîye,
4 Silt'an Şîxadî xu gel diçûye,
5 Emê lê tuabin seransere.

S. 19 *1 Şîxadî û şêx Berk'ate*[1421]*,*
2 Zû bangîna wan dihate,
3 Siȓê[1422] *kiribû xelate.*

S. 20 *1 Şîxadî bin*[1423] *Misefir*[1424]*,*
2 Mêra hat silav lê kir,
3 Dar berê gelîyê Lalişê sicûde li pê kir.

S. 21 *1 Şîxadî Heq warda*[1425] *[bû],*
2 Şêxşims xweyî serdar bû,
3 Ewana sicûda li ber dar bû.

S. 22 *1 Şîxadî Heq war bû,*
2 Şêxşims xweyî serdar bû,
3 Ewana dewra Lalişêda xwendk'ar bû.

S. 23 *1 Çi kesê birîne wan heye,*
2 Zû bike Lalişa nûranî heȓeye,
3 Piştî Şîxadî, melek' Şîxisin ewî derdî derman heye.

S. 24 *1 Kesê birîne wan heste,*
2 Zû Lalişa nûranî bike qeste,
3 Piştî Şîxadî, melek' Şîxisin ewî derdî derman dixweste[1426]*.*

S. 25 *1 Şîxadî xemilê ȓeş bû,*
2 Xemilî delqê ȓeş bû,
3 E'debîya hal pê xweş[1427] *bû.*

S. 26 *1 Şîxadî delqê ȓeş bû,*
2 Xemilî xemilê ȓeş bû,
3 E'debîya hal pê xaş bû. (binêr: **S. 25**)

S. 27 *1 Şîxadî Şamê dihate,*
2 Şerqîya kiribû xebare,
3 Şêr Memê Ȓeşan kiribû xelate.

S. 28 *1 Xelat kir şêr Memê Ȓeşane,*

[1420] *zore*
[1421] *Bekrat*
[1422] *suȓ*
[1423] *bi*
[1424] *Misêfir*
[1425] *Hekar*
[1426] *dixaste*
[1427] *xaş*

2 Dayê maşê şeşane,
3 Hew paşva kiribû serwêrê mêrane.

S. 29 *1 Sîtila şîlana Şîxadî bikin sîyare,*
2 Mîrê mezin hildabû t'aqe,
3 Dilê e'debîya bû şayî-şoqe.

S. 30 *1 Şerqê dixûn dibeye,*
2 Şemaqîyê girtîye qubleye[1428]*,*
3 Çardeh t'ebeq[1429] *e'rd û e'zman k'efa silt'an Êzîdda xwaye.*

T'emametî Şîxadî!
Ȓehme li dê-bavê hostayî û gudêre!

92. Qewlê Hemedê babê[1430]

S. 1 *1 Menalî, menalî Hemedê babê kalî,*
2 Hey zêȓo ji wî k'emalî,
3 Sinîyo siȓ li balî.

S. 2 *1 Hemed borî digeȓînit,*
2 Çi ciyê xalî nabînit,
3 Hemed borê lê bi vehwînit.

S. 3 *1 Ji ber cêşê Şîxadîye.*
2 Şêx Cefer deng diket bi zare,
3 Du şêx nabin li çirare,
4 Êki dayine, êk ĉirare.

S. 4 *1 Babo ez çil salî li ĉîyay bûm,*
2 Li çi denga ne bîhay bûm,
3 Çil salî ez li çê bûm,
4 Li xilmeta mewlê bûm,
5 Çi denga ne bihê bûm.

S. 5 *1 Çil salî hoy duriste,*
2 Min ne dixwar û ne diniviste,
3 Min ji hew paş Xwedê xwe bi heqî dip'ariste[1431]*.*

S. 6 *1 Vêca Hemedî, xwe ji babê xwe cuda kir,*
2 Û k'arê xwe kir û pişta xwe da dayî û baba.

S. 7 *1 Maka Hemedî têye,*
2 Hemedo, babê teye,
3 Vê carê çi li gel nekeye,
4 Mestire ji min û teye,
5 Li axiretê bo te gunehye.

S. 8 *1 Hemedî got: «Makê xwe bide paşe,*
2 Çêra dikey, çêreka belaşe,
3 Ew babê herduya dê deme paşe»

[1428] anku *qulbe*, binêr: *qible*
[1429] *tevek*
[1430] Xeribo (Ilyas) http://yeziden.de/forum/
[1431] *di periste*

S. 9 *1 Eve bû cara sibeyê,*
2 Cer hilgirt çû ser kanîyê,
3 Berî te û babê ezî li ber k'ursîyê,
4 Cara ji tarî bavê,
5 Cer hilgirt çû ser avê,
6 Berî te û babê ezî li ber wê silavê.

S. 10 *1 Kanîya nava malane,*
2 Sêva sor nîşane,
3 Berî te û babê ezî li ber e'rşane.
4 Hemedê nû xete,
5 Hawirî şara lêk didete,
6 Ji qehrêt babê xwede.

S. 11 *1 Hemedî jîre,*
2 Û vegeȓya gate Cizîre,
3 Ji qehrêt babê pîre,
4 Hemede wê diçîya.

S. 12 *1 Siwar borê qîmetîye,*
2 Dêçite şarê Şîxadîye.
3 Hemedê serxweşe,
4 Hilgirtbû delq ȓeşe,
5 Qest kir û çû Lalişe.
6 Hemede wê diçîye,
7 Hemed Ȓeşê dibînîye,
8 Hey Ȓeşmo yî gareyî tu bêje min, mek'anê malxoy çiye.

S. 13 *1 Ȓeş wa vedigeȓîye,*
2 Şîxadî jê dipirsîye.
3 Hemedê baba wê hatîye?
4 Bi şarê te ney ȓazîye,
5 Şîxadî ji we dibêjîye:
6 «Hey Ȓeşmo yî gareyîye,
7 Heke Hemedê baba hatîye».

S. 14 *1 Ev şarê xalê wîye,*
2 Ew dizanit bi xwe nîşan jê çîye?
3 Ȓeş wa vedigeȓîye.
4 Wa ji Hemedê baba dipirsîye:
5 «Bi qendîla li e'rşîye,
6 T'ijî siȓêt ewlîya».
7 Gote Hemedî: «Tu dizanî serdar k'îye?»

S. 15 *1 Hemed jî we dibêjîye:*
2 «Ew qendîla li e'rşîye.
3 T'ijî siȓêt ewlîya û serdar Şîxadîye».
4 Hemed jî we dibêjîye:
5 «Hey Ȓeşmo yî gareyîye.

S. 16 *1 Ew qendîla li e'rşane,*
2 T'ijî siȓêt xasane».
3 Gotê: «Ȓuĥa Ȓeşê jî êk ji wane».
4 «Hey Ȓeşmo yê weke sêla»,
5 Dest havête kivanê çingêla,
6 Tîrek dabû li kuȓe ȓuwêla.
7 Ji vê dinê kirbû vihêla,
8 Dergehê Heq û Te'ala.

S. 17 *1 Hemedî r̂uĥ berdane ser xeyala[1432],*
2 R̂uĥ çûbû, mabû qalbekî vala.
3 R̂uĥ Ĥemedî ve digêr̂îye,
4 Malxo yê malê li mal nîye,
5 Hûn bêjne min xetêt qalbî kirîn çiye?»

S. 18 *1 Hê, hê, çî bû, çi cirîya,*
2 Xeber li a'lemê ger̂îya,
3 R̂eşê Ĥemed wê kuştîye.

S. 19 *1 Şêx Cefere bi mal de,*
2 Êk heye di xeberê Ĥemed tal de,
3 Hêstir hatin bi şêba kal de.

S. 20 *1 Şêx Cefer r̂abû hildiweste,*
2 Wî jî zînîyek wa li xwe dibeste,
3 Bi şarê Şîxadî ve kirbû qeste.

S. 21 *1 Bi êdeka Şîxadî girtbû bi herdu deste.*
2 Şîxadî we dibêjîye: «Şêx Cefero, Xelîl xuşka mine,
3 Qedirê wê, qedirekî mezine,
4 Malo, bila qewal bêne,
5 Defa hil p'avêne.
6 R̂eşê li e'zmana çengil dirêjin,
7 Malo qewal wa sitraye,
8 Semayeka qanûnî li celis û r̂iwaqê,
9 Şîxadî r̂awestaye,
10 Û R̂eşê hatibû ji hewaye.

(Dibêjin Şîxadî tîrek di destê Cafer kir û gotê: «R̂eşê ango p'îr Mehmed R̂eşan bikuje».)

11 R̂eşê got: «Çî tîreka qewîye,
12 Hatbû ji e'rşêt Alîye[1433],
13 Min di zanî tîra Şîxadîyê.

S. 22 *1 Tîra şêxê xwe me,*
2 Mertalî bernade me,
3 Dizanim r̂ojekê dê pê herime.
4 Xûna Hemedê baba westay.

S. 23 *1 Şêx Cefer ji wê bi rê bû,*
2 Û ewê r̂ojê Mehmed[1434] R̂eşan (R̂eşê) li pê bû.

(Şîxadî gote Mehmed R̂eşan: «Li pey her̂e. Heke Cafer çû mal got min bi qewata Şîxadî heqê xwe stand, were, lê heke got min bi qewata xwe stand wî jî bikuje».)

S. 24 *1 Şêx Cefer bi mal r̂a digehişte,*
2 Û dabû xeberek ney duriste,
3 Mehmed R̂eşan digehiştê ew jî dikuşte.
4 Ya hatî bi serê şêx Cefere,
5 Ne êtin bi serê çu[1435] k'afire,
6 Li k'eftineyî mixadire.
7 Ya hatî bi serê Şêx Ceferê zerzane,

[1432] *xiyal*
[1433] *êlî*
[1434] *Mamed*
[1435] *çi*

8 Ne êtin bi sere ci kesane,
9 Medûdan şûna êkane.

Em di kêmin Xwedê yî t'emame!

93. Qewlê p'îrê Dawidê xerbende[1436]

S. 1 *1 Qedirê mêra yî çende,*
2 Yî bê kule, yî bê gazinde,
3 Da bideyn medihêt Dawidê xerbende.

S. 2 *1 Qedirê mêra yî weye,*
2 Yî bê kule, yî bê gazindeye,
3 Da bideyn medihêt Dawidê xerbendeye.

S. 3 *1 Bifikirine li vî r̂engî,*
2 Şêx Mûse û silt'anî Zengî,
3 We dêçine Şîxadî bi cengî.

S. 4 *1 Silt'ane Zeng mêrekî bi k'are,*
2 Ber diçin dihol û neqare,
3 Barek kirî bare,
4 Aliyek sîke, alîyek jehre,
5 Dawid kire qasid, ba Şîxadî ve dihinare.

S. 5 *1 Dawid wê diçiye,*
2 Şîxadî jê pirsîye:
3 Dawido, diyarîya silt'anî Zeng bo min hinartî çîye?

S. 6 *1 Dawid deng diket bi zare,*
2 E'zîzê min, çu nîne ji pêş teve neyî dîyare,
3 Diyarîya silt'anî Zeng bo te hinartî, aliyek sîke, aliyek jehre.

S. 7 *1 Şîxadî dibê: Dawido, weye we nine,*
2 Tu hilû barê xwe dayîne,
3 Diyarîya silt'anî Zeng bo min hinare,aliyek r̂une, aliyek hingivîne.

S. 8 *1 Dawidî bar xwe danaye,*
2 Silt'an Şîxadî k'eremet tê nemaye,
3 Dawid li ser destê Şîxadî şehda daye,
4 Dawid sip'art û hate ser r̂idaye.

S. 9 *1 Dawid vegeřiya, silt'anî Zeng jê dipirsiye:*
2 Dawid, tu bi Xwedê key, Îlahiye,
3 Dê bêjiye min r̂astîye,
4 Hêz û k'eremetêt vî şêxî çîye?

S. 10 *1 Dawid wê we dibêye:*
2 Mîro, vegeřê, were ser r̂êye,
3 Bê şik hêz û k'eremeta wîya Xwedêye.

S. 11 *1 Silt'anî Zeng yeka ne çê kir,*
2 Zmanê Dawid girt û ji bin jêkir.
3 E'cêbî û k'ubariya nefsê kir,

1436 [2] (rr. 858–861)

S. 12 *1 P'îr Dawid p'îrekî bi erk'ane,*
2 Sê şeva û sê řojane,
3 Ziman nebû, bi destan xeber dane.

S. 13 *1 P'îr Dawid p'îrekî mêrsere,*
2 Nêv leşkerê silt'anî Zeng geřiya seransere,
3 Ziman nebû bi desta wê didet xebere.

S. 14 *1 Dawid vedigeřîye,*
2 Şîxadî p'if kir devîye,
3 Firwara silt'an Şîxadî zimane wî ĥeft cara çêtirbû beřîye.

S. 15 *1 Dawido, hilû heře,*
2 Heger xêre û heger şeře,
3 Himeta min hebit bi teřa.

S. 16 *1 Dawid dibêjit: «Hey P'adşê mino yî Bêrî,*
2 Heger tu k'eremetekê ji zimanî mestir nahinêrî,
3 Silt'an Zeng li ser destê te nasip'êrî».

S. 17 *1 Şîxadî dibêjît: Dawido, min bi teřa şerte û her e'ynate,*
2 Tu leşkerê silt'anî Zeng dê key berbate.

S. 18 *1 Şîxadî dod*[1437] *xweste,*
2 Beĥra nazukî bin çengî vedibeste,
3 Li nav leşkerê silt'anî Zeng vediweste.

S. 19 *1 Dodê, dod şidêdî,*
2 Herřo sibeyka dê řabit siwar bit li bore kulîdî,
3 Dêçîte leşkerê silt'anî Zeng bi şkêdî.

S. 20 *1 Doda şidêdî hilweste,*
2 Herřo sibeyka pişta xwe bi kuçikê Şîxadî ve dibeste,
3 Dêçite leşkerê silt'anî Zeng bi şkête.

S. 21 *1 Şîxadî, dod dihinare,*
2 Li bore kulîdî kire siwarê,
3 Zadê wan t'emam dixware,
4 Silt'anî Zeng li gel malxoyê xwe, mabû yî şermîn, yî şermezare.

S. 22 *1 Silt'anî Zeng ji malxoye xwe dipirsîye,*
2 Tu bi Xwedê key Îlahiye,
3 Ka tu de bêjiye min řastiye, zigê dodê çîye?

S. 23 *1 Malxoyê wî deng diket bi zare:*
2 Mîro, zige dodê beĥre,
3 Dinê û a'lemê ĉar pê nine,
4 Ji ẍêrî Melikê Cebare.

S. 24 *1 Mîro, tu zimanê dodê hilîne,*
2 Di binda heye beĥreke şîne,
3 Dinê û a'lemê ĉar pê nine,
4 Ji xerê qutbê zemîne.

S. 25 *1 Şîxadî xwedanê qirarê,*
2 Mêr cema' kirin li miẍarê,

[1437] *dot*

3 Dawid xelat kirbû wê carê.

S. 26 *1 P'îr Dawid p'îrekî bi erk'ane,*
2 Hatiye li gel çil mêrane,
3 Şîxadî Dawid kire p'îrê kirvane,
4 Ya me sadiqe, û ĥeya, û îmane.

94. Qewlê Qedîbilban[1438; 1439]

S. 1 *1 P'adşê min yî silt'ane,*
2 Dahirkir Qedîbilbane,
3 Kire p'îrê Masekane.

S. 2 *1 P'adşê min yî silt'îne,*
2 Dahir kirbû Qedîbilbanê miskîne,
3 Ew neyî ĥewceyî çî Misĥefan û Ya Sîne[1440].

S. 3 *1 Mêran û dilî,*
2 Mediha bidin ji E'wilî,
3 Qedîbilbanê Musilî[1441].

S. 1 *1 Ji mêran û dilî,*
2 Mediha bidin ji E'wilî,
3 Qedî Bilban li e'rdê Musilî.

S. 4 *1 Qedîbilban lawekî kir bû,*
2 Xwedanê ilmê p'ir̂ bû,
3 Ji batin de yî bi sir̂ bû.

S. 2 *1 Qedîbilban kur̂ bû,*
2 Xwedanê ilmê p'ir̂ bû,
3 Qedîbilban ji batinda yî sir̂ bû.

S. 5 *1 Qedîbilban yî çê ye,*
2 Wê dixûnit Elîf û Bê ye,
3 Qafî du bûn kirne sê ye.

S. 3 *1 Qedîbilban mêre, yî çê ye,*
2 Xwend bû Elîf[1442] û Bê ye,
3 Qafî du bû, kirne sê ye.

S. 6 *1 Dayika e'rife û zane,*
2 Girtibû destê Qedîbilbane,
3 Dibite cem melane.

S. 4 *1 Babê e'rifî zana,*
2 Girtî bi ĉepilê Qedîbilbane,
3 Wê dibire ber melane.

S. 7 *1 Dayik dibêje mele:*
2 Amanet[1443] ev kur̂e,
3 Tu baş t'erbiyet bike.

S. 5 *1 Bab dibêjite meleye,*
2 Min ev kur̂e heye,

[1438] http://www.ezdixandi.com/forum/38-278-1; belavkirin: Şemo Qasim Dinanî.
[1439] *Qewl û çîroka Qedîbilban.* [2] (rr. 557– 560)
[1440] *yasîn*
[1441] *Mûsil*
[1442] *Elef*
[1443] *êmanet*

3 Min dive tu çak nesîĥet bikeye,

S. 8 *1 Mela r̂abû yê bi gef,*
2 Şif hilanî bi k'ef:
3 Qedîbilban bêje Elîf.

S. 6 *1 Mela r̂abû bi gef,*
2 Şiv hilanî bi k'ef,
3 Go: «Qedîbilbano, bêje Elef!»

S. 9 *1 Elîf navê mîre,*
2 Ne bêje Qedîbilban yî sexîre,
3 Berî te bi vê ĥerfê yî xebîre.

S. 7 *1 Qedîbilban go: «Elîf nave mîre,*
2 Mebêje Qedîbilbanî sexîre,
3 Qedîbilban berî te û Adem, pênc sed salî bi vê ĥerfê yî xebîre».

S. 10 *1 Mela dibêjitê: «Bêje Bê»,*
2 Qedî Bilban dibêjitê: «Bi himeta yekî Bêrî,
3 Tu k'eftiye di nav pencên şêrî,
4 Heke te aqil hebit tu dê zû sp'êrî».

S. 8 *1 Mela go: «Qedîbilbano, bêje Bê!»*
2 Qedîbilban go: «Bê sewada di cîde,
3 Ew sir̂a Micîde,
4 Mela ji wê sir̂ê yî be'îde».

S. 11 *1 Mela dibêjitê Qedîbilban: «Ta, telp'ê yekî çêbî,*
2 Dayîm mêra sadiq[1444]*, û îman, û ĥeya, li pê bî».*

S. 9 *1 Mela go: «Bêje Ĥê!»*
2 Qedîbilban go: «Ĥê min ĥeband ji dil,
3 Tu e'lim, ez mutlib,
4 Em biçîn ba mîr Mislib».

S. 10 *1 «Bêje Hê!»*
2 Go: «Hê beyane çê bû,
3 Şaxek jê bi r̂ê bû,
4 Erk'an û me'rîfete jê bû».

S. 12 *1 Mela dibêjitê Qedîbilban: «Sîn — sir̂a cîde,*
2 Ew sir̂a Qedîbilban dîte,
3 Mela ji wê sir̂ê yî be'îde».

S. 11 *1 Go: «Bêje Sîn!»*
2 Go: «Sîn navê yekî Bêrî,
3 Û tu wê k'etîye penca şêrî
4 Heke te aqil heba li sêrî
5 Tu wê zû ji minr̂a sip'êrî!»

S. 12 *1 Mela go: «Qedîbilbano, bêje Dale!»*
2 Go: «Bi Dalê ez bûme delale,
3 Qudreta Ellah Te'ala,
4 Bûme qesabê sere mela derĥale».

S. 13 *1 Mela dibêjitê Qedîbilban: «Zay, Zeyneta dilî,*
2 Tu hesay bîne li ser aqilî,
3 Te [zerb] nedîtîye, lew tu na xûrcilî».

S. 13 *1 Mela go: «Qedîbilbano, bêje Za!»*

[1444] *sidiq*

2 Go: «Za, zeyîneta dilî,
3 Te zerib nedîtîye, tu wê di xwercilî».

S. 14 *1 Mela dibêjitê: «Qedîbilban, bi himeta Bêrîye[1445],*
2 Heke tu bizanî mesebê, tu pê dip'arastî[1446] k'îye».

S. 15 *1 Mela we dibêje: «Wextê qalbê Adem p'êẍember çêkir,*
2 Û bi ser, dest û p'ê kir,
3 Ew k'î bû k'asa qudretê lê kir?»

S. 16 *1 Qedîbilban we digote: «Wextê qalbê Adem p'êẍember çêkir,*
2 Bi ser û dest û p'ê kir,
3 Tawis[1447] melek' bû k'asa qudretê lê kir».

S. 17 *1 Ewan ilmê xwe di heyotin,*
2 Mele cot cot digotin,
3 Qedîbilban çar çar di verotin.

S. 18 *1 Mela mabû li matê,*
2 Leşê meley lerizînkek hatê,
3 Mela nemabû biket hikiyatê.

S. 19 *1 Mela mabû ĥeyrî,*
2 Di dilê xweda mabû k'ewgirî,
3 Çû mizgeftê êwirî.

S. 20 *1 Çî cêşekî qewîye,*
2 Qedîbilban dît û nasîye,
3 Ew cêşê Şîxadîye.

S. 21 *1 Mela r̂abû helwesta,*
2 Ewî p'ê dana ser p'ê û dest dana ser desta,
3 Got: «Ya Qedîbilban ew k'erem û me'rîfet li ba te bû meste».

S. 22 *1 Mela mabû li wêye,*
2 Dest dana ser dest û p'ê dana ser p'êye,
3 Got: «Ese k'erema mêra ji ba Xwedêye».

S. 23 *1 Mela deng diket bi xweye:*
2 Ev k'erem û me'rîfet li ba te heye,
3 Tu çima min nakeya mirîdê xweye?

S. 14 *1 Mela go: «Qedîbilbano, tuyî bi hoye,*
2 Heke ev ilm û rê li ba teye,
3 Çima tu min nakî mirîdê xweye?»

S. 24 *1 Mela mabû li mangê,*
2 Dest havîte daman û dangê,
3 Got: Tu min xilasbike ji vê e'zeb û astangê.

S. 25 *1 Mela hêwirî û dibêjîye,*
2 Heqiya min Şîxadîye,
3 Û p'îrê min Qedîbilbane!

S. 15 *1 Qedîbilban go: Melê bêje: Heqê min bi Xwedê!*
2 Şêxê min Şîxadî!
3 P'îrê min Qedîbilbane!

[1445] *Bîrîye*
[1446] *diperistî*
[1447] *Tawus*

Em di kêmim, û Xwedê yî t'emame!

95. Qewlê mela Abû Bekir[1448]

S. 1 *1 Minetk'arim ji minetê,*
2 Vavartim ji şire'tê,
3 Ĥemdilla û şikir havêtime ser pişka şêxê sinetê[1449].

S. 2 *1 Minetk'arim ji mîra,*
2 Vavartim ji xenzîra,
3 Ĥemdilla û şikrî havêtime ser pişka şêxan û p'îra.

S. 3 *1 Minetk'arim ji A'diya,*
2 Vavartim ji r̂afîdiya,
3 Ĥemdilla û şikirî havêtime ser pişka mala A'diya.

S. 4 *1 Ji A'diya minetk'arim,*
2 Bi şêx û p'îr, hosta û mirebî, yarû birêt axiretê ezî p'arim,
3 Bi silt'an Êzîd r̂a xwendk'arim[1450].

S. 5 *1 Min çî dir̂eke[1451]zer dit,*
2 P'adşê xweyê[1452] hiner bin dît,
3 Min di batinda qere şêx Mend dît.

S. 6 *1 Aşiqê dilbendim,*
2 Mîrê mezin zor dixwendim,
3 Êxsîrê qere şêx Mendim.

S. 7 *1 Aşiqekî babzerim,*
2 Dewrêşekî qelenderim,
3 Meydana hilayî t'obekerim.

S. 8 *1 Birime meydana hila,*
2 Hate pêşiya min êlîşa, mela û sofiya,
3 Gotin: «Mela Abû Bekir misilman[1453] nabî?»
4 Min gotê: «No, Wellah!»

S. 9 *1 Birime meydana hila, min borê xwe meşand,*
2 Hate pêşiya min êlîşa, mela û sofiya û qeşe,
3 Gotin: «Mela Abû Bekir misilman nabî?»
4 Min gotê: «Heqiya silt'an Êzî bi min ye xweşe».

S. 10 *1 Birme meydana dûre dirêj,*
2 Min li wê t'erik kirin, tehiyat, û r̂ojî û nivêj,
3 Çengilê Mulla Abu Bakr girtin, go: «Hilû r̂astiya bêj».

S. 11 *1 «Ez wê hatim ya çak bi îman kem,*
2 Mizgefta şerab il-xam kem,
3 Heqiya silt'an Êzî navda beyan kem».

1448 [1] (pp173-178); [2] (rr. 541–545)
1449 *sunet*
1450 *xundkar*
1451 *dur*
1452 *xo*
1453 *bisilman*

S. 12 *1 Çendî k'itêba diînin,*
2 Nuqteke[1454] mey lê diȓeşînin,
3 Navê silt'an Êzîyê şîrînî[1455] serîf serda diînin.

S. 13 *1 Sed k'itêbin û sed misĥefin,*
2 Dane destê Mulla Abu Bakr bi selefin,
3 Ĥemû çon ber nuqteke mey bi t'erefin.

S. 14 *1 K'itêba sor û zere,*
2 Wê dixûnim seran sere,
3 Wê têda nave Şîxadî û Şêşimsê T'et'ere.

S. 15 *1 Ji k'itêba ez keşafim,*
2 Caba cay, ĉiyayê Qafim,
3 Ji Adiya ezî serafim.

S. 16 *1 Birime dîyarî beĥra zelale k'ûr,*
2 Saqî wê beĥrê meyzeke ji dûr,
3 Xewasê wê beĥrê[1456] Melikê Ẍefûr.

S. 17 *1 K'afira li min qirêda,*
2 Mîrê mezin li min bi xêr da,
3 Belê, min sehkir bihuşt[1457] ji min û bira ji dêrda.

S. 18 *1 Aşiqekî dip'irêjim,*
2 Ȓimbazekî bi ȓim bêzim,
3 Ji Şêşims ȓa dibûm[1458] ȓêzim.

S. 19 *1 Ezim aşiqê amî,*
2 Bazîd ȓa bûm Bestamî,
3 Bi silt'an Êzîd ȓa ȓabûm e'rdê Şamî.

S. 20 *1 Bi E'lî ȓa bûm şerê k'ifarê,*
2 Bi Şîxadî ȓa bûm li ȓoja miẍarê,
3 Bi silt'an Êzîd ȓa bûm ȓoja li Beyt' il-Farê.

S. 21 *1 Wê li nebiyêt mahût xasa,*
2 P'adşa xaliqê digirt ĥezarû yek nave,
3 Wacibe em ĥemû bikeyn nase.

S. 22 *1 Divê em beĥr bi heq bigirîn,*
2 Çî mêrê li meydana heqî bifikirîn,
3 Dersed, ew dê Êzidî mêrîn.

S. 23 *1 Ez hind kim, go: «Min ji p'iȓê,*
2 Ĥeyran mobûn li vê siȓe,
3 Ezî li wêderê bûm wekî Êzî e'firandibûm[1459] ji diȓê.

S. 24 *1 Ez hebûm berî çendî binyana,*
2 Wextê nijyar dikir e'rd û e'zmane,
3 Ez kirime mêvan ser çiqas muxliqê bi gîyane.

[1454] *nuxt*
[1455] *şirîn*
[1456] *ber*
[1457] *behişt*
[1458] *dibû*
[1459] *hefirandibûm*

S. 25 *1 Ez hebûm berî çendî dem bûm,*
2 Berî şah[1460] *û ẍem bûm,*
3 Ew yek bû, ez vêȓa du bûm.

S. 26 *1 Ezim û her ezim,*
2 Aqsê nefsê qebûl ezim,
3 Ĥisênî Ĥelac ezim,
4 Mensûrî Ĥelac ezim,
5 T'irkê t'et'er ezim,
6 Sefîne sere ĉiyayê Cudî bestî ezim,
7 Zêȓ û zîv û sifir ezim.

S. 27 *1 Ezim zêȓim, e'silê min sifir,*
2 Ẍafîla ew ser dît û nas nekir,
3 Lew bi der heqya silt'an Êzî dibûn k'ifir.

S. 28 *1 Ezim Mela Abû Bekrê Cizîrîme,*
2 Bi e'silê xweyî Adîme,
3 Ĥemdilla û şikir ezî êzîdîme.

S. 29 *1 Ez Mela Abû Bekrê Cizîrî bûm,*
2 Bi e'silê xweyî Qurêşî bûm, *(указывает на арабское происхождение)*
3 Ĥemdilla û şikir ezî êzidî bûm. *(арабы так же считали себя езидами)*

S. 30 *1 Ez Mela Abû Bekrim,*
2 Êzidiyekî hoy faxirim,
3 Şêx û p'îra, û hosta û merebî, yarû birêt axiretê,
4 Herȓo[1461]*sibeyka, li derê kaniya Sipî sela dikirim.*

96. Qewlê melek' şêx Sin[1462] – Qewlê silav û sed silav[1463]

şaxê — 1

S. 1 *1 Silav û sed silav,*
2 Hey melek'o şîrîn[1464] *kilav,*
3 Ya melek' şêx Sin, tu[1465] *baxo Şêx Fexirê Adiya, ez bim ẍulam.*

> **S. 1** *1 Silav û sed silav,*
> *2 Hey meleko, şîrîn kilam,*
> *3 Ya melik Şêxsin, tu baxoyî, ezim ẍulam.*

S. 2 *1 Silavêt me li melek' şêx Sine,*
2 Hey mêrdaro yî mezine,
3 Ya melek' şêx Sin, ji heybeta te dijmin dimirine.

> **S. 2** *1 Silavêt me li melik Şêxsine,*
> *2 Mêrdaro yî mezine,*
> *3 Ya melik Şêxsin, ji heybetê te dimirin zor dijmine.*

S. 3 *1 Şêxê mino ji Adiya,*
2 Ȓêbero ber siniya[1466]*,*
3 Ya melek' şêx Sin, tu wê li dereca zor hêviya.

[1460] *şeh*
[1461] *hero*
[1462] [3] (pp. 250–257)
[1463] [2] (rr. 457–462)
[1464] *şirîn*
[1465] *ko*
[1466] *suniya*

S. 3 *1 Şêxê mino ji Adîya,*
2 Rêbero li ber sinîya,
3 Ya melik Şêxsin, tu li dereca zor hîvîya.

S. 4 *1 Şêxê mino ji Lalişê,*
2 Ji qewlê te xilasbûn xişê.
3 Ya melek' şêx Sin, tu baxo şêx Fexirê Adiya[1467]*, ez beniyekî ji beniya bi te dijê.*

S. 4 *1 Şêxê mino ji Lalişê*
2 Qewlê te em xilas kirîn ji xişê,
3 Ya melik Şêxsin, tu baxoyî şêx Fexirê Adîya benîyek tişê.

S. 5 *1 Şêxê mino ťemam,*
2 Di griya te didigrî Şerq ĥetanî Şam,
3 Ya melek' şêx Sin, tu baxo şêx Fexirê Adiya, ez ẍulam.

S. 5 *1 Şêxê mino yî ťemam,*
2 Zik'irê te ji Şerq ĥeta bi Şam,
3 Ya melik Şêxsin, tu baxoyî şêx Fexirê Adiya, ez bibim ẍulam.

S. 6 *1 Tu — beĥrî, ez — r̂ome*[1468]*,*
2 Tu — kanî, ez — come,
3 Ya melek' şêx Sin tu li p'ay, ez li k'ome[1469]*.*

S. 6 *1 Tu —kanî, ez —come,*
2 Tu — beĥrî, ez — r̂ome,
3 Ya melik Şêxsin, tu li p'ayî, ez li k'ome?

S. 7 *1 Tu —beĥrî, ez — kanîmê,*
2 Tu — kelehî, ez — holîmê,
3 Ya melek' şêx Sin tu li dahir, ez li k'uyîme.

S. 7 *1 Tu —beĥrî, ez— kanîme,*
2 Tu — kelehî, ez — olîme,
3 Ya melik Şêxsin, tu li p'ayî, ez li k'îme?

S. 8 *1 Tu — beĥrî, ez —r̂ome,*
2 Tu — kanî, ez — come,
3 Ya melik Şêxsin, tu li p'ayî, ez li k'ome? (binêr: **S. 6**)

S. 8 *1 Tu — beĥrî, ez — şîv,*
2 Tu — zêr̂î, ez — ziv,
3 Ya melek' şêx Sin tu —r̂ojî ,ez — heyv.

S. 9 *1 Tu — beĥrî, ez — şîv,*
2 Tu — zêr̂î, ez — ziv,
3 Ya melik Şêxsin, tu — r̂ojî, ez — heyv.

S. 9 *1 Tu — şemsî, ez — qemerim,*
2 Tu — xwendk'arî[1470]*, ez — babzerim,*
3 Ya melek' şêx Sin tu — e'limî, ez — deft'erim.

S. 10 *1 Tu — şamsî, ez — qemerim,*
2 Tu — xwendk'arî, ez — babzerim,
3 Ya melik Şêxsin, tu — e'limî, ez — deft'erim.

S. 10 *1 Tu — e'limî, ez —r̂êzan,*

[1467] *şê Fexirê Adiya*
[1468] *r̂ûme*
[1469] *binêr: k'ume*
[1470] *xundkar*

2 Tu — siwarî, ez — çogan,
3 Ya melek' şêx Sin, tu — goykerî ez —meydan.

S. 11 *1 Tu — e'limî, ezî —r̂êzan,*
2 Tu — siwarî, ez — çogan,
3 Ya melik Şêxsin, tu — gayîkerî, ez — meydan.

S. 11 *1 Tu — Elîfî, ez — r̂ome,*
2 Tu — siwarî, ez —k'aşome,
3 Ya melek' şêx Sin, tu — ferzî, ez —sinetim.

S. 12 *1 Tu — gayîkerî, ez —gome,*
2 Tu — siwarî, ez — k'aşome,
3 Ya melik Şêxsin, tu li p'ayî, ez li k'ome?

S. 13 *1 Tu — Elîfî, ez — loqetim,*
2 Tu — Xaliqî, ez — t'erbîyetim,
3 Ya melik Şêxsin, tu — ferzî, ez — sinetim.

S. 12 *1 Tu — Elîfî, ez — Bê me,*
2 Tu — bajêrî, ez —r̂ême,
3 Ya melek' şêx Sin, nav k'arêd te di me'nême[1471]*.*

S. 14 *1 Tu — Elîfî, ez — Bê me,*
2 Tu — bacêrî, ez — r̂ême
3 Ya melik Şêxsin, navû dik'irê te ez manême.

S. 13 *1 Tu — bajêrî, ez— sûk*[1472]*,*
2 Tu —miftehî, ez — sindûk,
3 Ya melek' şêx Sin, tu yî — mezinî ez yî — piĉûk.

S. 15 *1 Tu — bacêrî, ez — sûk,*
2 Tu — mifteyî, ez — sindirûk,
3 Ya melik Şêxsin, tu yî —mezin, ez yî — piĉûk.

S. 14 *1 Tu — babî, ez — pisim,*
2 Tu — Mekkeyî, ez — Qudsim,
3 Ya melek' şêx Sin, tu — mîrî, ez — meclîsim.

S. 16 *1 Tu babî, ez pisim,*
2 Tu — Mekkeyî, ez — Qudsim,
3 Ya melik Şêxsin, tu — mîrî, ez — meclîsim.

S. 15 *1 Tu — mîrî, ez — heval,*
2 Li min — t'acirî, ez — delal,
3 Ya melek' şêx Sin, tu —sûkî, ez — sewal.

S. 17 *1 Tu — mîrî, ez — hewal,*
2 Li min — t'êcirî, ez — delal,
3 Ya melik Şêxsin, tu — sûkî, ez — sewal.

S. 16 *1 Tu — xinê, ezî — dir̂oj,*
2 Tu —melhemî, ezî — r̂êj,
3 Ya melek' şêx Sin, ji nav û kerêd te dibim hawêj.

S. 18 *1 Tu — xinê, ez — dir̂oj*[1473]*,*
2 Tu — melihemî, ez — r̂êj,

[1471] binêr: *manî*
[1472] *sûq*
[1473] *dir̂*

3 Ya melik Şêxsin, bi nav dik'irê te dibim hawêj.

S. 17 *1 Zêwe — tu Lalişî,*
2 Mekkehê — tu berê r̂eşî,
3 Ya melek' Şêxsin, ji maldara — tu maltijî.

S. 19 *1 Ji zêwa — tu Lalişî,*
2 Ji Mekkeyê — berê r̂eşî,
3 Ya melik Şêxsin, ĥaldana — ĥalî t'ijî.

S. 18 *1 Tu — hostayî, ez — k'itêb,*
2 Bixûne, heger te heye êb[1474]*,*
3 Ya melek' şêx Sin, çêkirin ba te ne e'cêb.

S. 20 *1 Tu — hoste, ez — k'itêb,*
2 Bixûne heke tê heye êb,
3 Ya melik Şêxsin, çêkirin li ba te ne e'cêb.

S. 19 *1 Bixûne seransere,*
2 Heke êbek tê hate dere,
3 Ya melek' şêx Sin, çêkirin ba te fere,

S. 21 *1 Bixûne, seransere,*
2 Heke êbek tê ĥeta dere,
3 Ya melik Şêxsin, çêkirin li ba teye fere.

S. 20 *1 Tu — hostayî, ez— binyat,*
2 Tu — xetîbî, ez — civet,
3 Ya melek' şêx Sin, tu — il-Ĥemdî, ez — teĥiyat.

S. 22 *1 Tu — hosteyî, ez —qinyat*[1475]*,*
2 Tu — xetîbî, ez — civet,
3 Ya melik Şêxsin, tu — "el-Ĥemdî", ez — teĥiyat[1476]*.*

S. 21 *1 Tu — e'limî, ez — e'melim,*
2 Tu — mêvanî, ez — mezelim,
3 Ya melek' şêx Sin, li navû dik'irê[1477] *teyî k'amilim.*

S. 23 *1 Tu — hoste yî, ez — e'melim,*
2 Tu — mêvanî, ez — mezelim,
3 Ya melik Şêxsin, navû dik'irê te yî k'amilim.

S. 22 *1 Ji kesa me, tu —kesî,*
2 Ji veliya[1478] *me, tu — pisî,*
3 Ya melek' şêx Sin, hem tu r̂uĥî, hem nefesî.

S. 24 *1 Ji kesa me, tu — kesî,*
2 Ji wêrîya me, tu —besî,
3 Ya melik Şêxsin, tu hem sir̂î, hem nefesî.

S. 23 *1 Ji nafsa — tu sir̂î,*
2 Ji horiya — tu ĥur̂î,
3 Ji sedefa — tu dir̂î.

S. 25 *1 Ji sir̂a — tu dir̂î,*
2 Ji harî ya — tuyî ĥur̂î,
3 Ya melik Şêxsin, ji nefesa — tu sir̂î.

[1474] binêr: *e'yb*
[1475] *kinyat*
[1476] binêr: *ta'et*
[1477] *nav û dik'ar*
[1478] *welî*

S. 24 *1 Ji diȓa — tu sedefî,*
2 Ji Qura'na — tu Elîfî,
3 Ya melek' şêx Sin, ji sunda tu bo me mesȟefî.
S. 26 *1 Ji diȓa — tu sedefî,*
2 Ji Qura'na — tu Elefî[1479], (Алиф имеет кораническое происхождение)
3 Ya melik Şêxsin, ji sucda — tu mesȟefî.

S. 25 *1 Ji desta — emînî,*
2 Qura'na — tu Ya Sînî,
3 Beȟrên giran dimeyînî.
S. 27 *1 Ji desta — tu yî emînî,*
2 Ji Qura'na —tu Ya Sînî,
3 Bo me — tu meseb û dînî,
4 Beȟrêt giran dimeyînî[1480].

S. 26 *1 Tu bo me meseb û dînî,*
2 Ya melek' şêx Sin xwezma wê ȓuȟê, tu bidî û jê nestînî,
3 Bi zor dereca gehînî.
S. 28 *1 Ya melik Şêxsin, sed xwezme bi wê ȓuȟê bê, jê nestînî,*
2 Zor dereca bigehînî,

S. 27 *1 Seȟî tu melek' şêx Sinî,*
2 Mêrdarekî mezinî,
2 Bînaya ĉavê minî,
3 Sinet navê Şîxadî, melek' şêx Sin sekinî.
S. 28 *3 E'sse*[1481]*, tu melik Şêxsin yî serdarekî mezinî,*
4 Sinetxane bi nave Şîxadî û melik Şêxsin sekinî.

Em di kêmin, Xwedê û Şîxadî t'emamin!
Ȓehme li dayî û babêt guhdara!

şaxê — 2[1482]
S. 1 *1 Selîm Ellah, selîm Ellah, selîm Ellah!*
2 Nebîyne, welîne, şe'ba Ȟesen di mê nine,
3 Ellahû e'zmîne.

S. 2 *1 Xwedê da emîn Cebraîl mizgîne,*
2 Go: «Heȓe wî nebîy ji minȓa bîne.

S. 3 *1 Ew nebiyê dihinarê,*
2 P'êya bînin, yan siwarê,
3 Ew nebiyê pêve dihinarî,
4 Çeva, p'êya bînin yan siwarê?»

S. 4 *1 Cebraîl go: «Ya Ȓebî, ji te wa e'yane,*
2 Boreqa nebîy lê siwarê bê e'zmana, nizanim k'îjane?»

S. 5 *1 Ȓebê min go: «Heȓe bihuşte baẍçêye,*
2 Bor tê hene ȋrêrîye,
3 Ya nebîy yeke jare, mombîye».

[1479] binêr: *Elîf*
[1480] *dimehînî*
[1481] *eseh*
[1482] https://www.youtube.com/watch?v=TEm5AJZaqZI

S. 6 *1 Cebraîl çû bihuşte baẍê,*
2 Bor hene firêrîye,
3 Ya nebîy yeke jare mombîye,
4 Cebraîl dibê: «Mombîyê, mombiye te ji destê çiye?»

S. 7 *1 Bor jêȓa dibêje: «Ewe çil ȓojê min jimare,*
2 Û min ne dikir û ne diwexvare,
3 Ez ji canê xwe aciz bûm,
4 Min digot: «Wekî yekî melik Şêxsin, nebiyê Xwedê yê heȓe e'zmana,
5 Yî çima li min neyî siware».

S. 8 *1 Emîn Cebraîl t'asek ava hildikaniye,*
2 Û serda kirye,
3 Bor bûye firêriye,
4 Bor tirîye hestîye,
5 Ĥeft cara bor çêtir, du cara bi elîye (?)

S. 9 *1 Bor diȓewîne weke tu zanî,*
2 Ting û berê nûranî,
3 Siwar dibe nebiyê Ȓehmanî.

S. 10 *1 Bor diȓewîne dere,*
2 Zîn zêȓê zere,
3 Ting û ber, lal, û diȓ, cewhere,
4 Siwar bibe p'êẍembere.

S. 11 *1 Wekî bor li wê bû,*
2 Nebîy li berê li p'ê bû,
3 Bor li ber digeȓiya,
4 Emîn Cebraîl ber xuriya.

S. 12 *1 Go: «Boro, tu nizanî ev çîye,*
2 Ev heye', ev nebîye,
3 Miraza te ji Xwedê xwesitîye, ev miraza te hasil kiriye».

S. 13 *1 Anî t'acê nûranî,*
2 Û nebîy serê xwe li hilanî,
3 Hew pêştir boreqê p'ê-p'ê li ber hilneyî anî,
4 Hile û xerqe jêȓa anî.

S. 14 *1 Nebîy e'zmanê[1483] yekîne,*
2 Nav meleka bû mizgîne,
3 Got: «Hat melik Şêxisin, nebiyê nûrîne!»

S. 15 *1 Nebîy e'zmanê duduwe,*
2 Meleka govendek girtin û meşiyan,
3 Go: «Hat melik Şêxisin, ĥebîbê Xwedê, ĥebîbê Îlahiye!»

S. 16 *1 Nebîy e'zmanê sisîyane,*
2 Meleka govendek girtin û meşiyane,
3 Go: «Hat melik Şêxisin, ĥebîbê saliyane!»

S. 17 *1 Nebîy e'zmanê çare,*
2 Meleka govendek giritin û çan k'are,
3 Go: «Ya Ȓebî, ne yê pêşiye ĥebîbê Xwedê tu qeda' û tu zeda!»

[1483] *asman*

S. 18 *1 Nebîy e'zmanê pence,*
2 Meleka govendek giritin û hence,
3 Go: «Ya R̂ebî, ne yê pêşiye melik Şêxisin ĥebîbê Xwedê tu qeda' û tu pence.

S. 19 *1 Nebîy e'manê şeşa,*
2 Meleka li pêşiye melik Şêxisin govendek giritin û meşiyan,
3 Go: Ya R̂ebî, bêna bîhna melik Şêxisin ĥebîbê Xwedê çiqa(s) xweşe.

S. 20 *1 Nebîy e'zmanê ĥefta,*
2 Ferqîn bi ewliya? (e'wle) dik'eta.
3 Melik Şêxsin xas bû, çû nav xasê Xwedê û Şîxadî dik'eta.

S. 21 *1 Ferqîn nuqtê*[1484] *ji e'zmana,*
2 Horî hatin t'ebeqe li bî,
3 Dixemilînin li gulê sor û sipî,
4 Diçine pêşiye nebîy.

S. 22 *1 Horî hatin t'ebeqe li ber,*
2 Hile bi r̂eşin, k'ember zer,
3 Diçine pêşiye melik Şêxisin p'êx̂ember.

S. 23 *1 Qesre ji qesrenê dûre,*
2 Nicena vê zêr̂ê hûre,
3 Cîr̂eqe vê gul û mefure,
4 Dîwange Xwedê u r̂esule.

S. 24 *1 Qesre ji qesrenê dere,*
2 Nicena vê zêr̂ê zere,
3 Dîwange Xwedê û p'êx̂embere,

S. 25 *1 Xwedê û nebîy bûne cot,*
2 Not ĥezar k'ilîmetiyê, heqîqetiyê jêr̂a got.

S. 26 *1 Not ĥezarê t'emame,*
2 Mesxefa R̂eş do destê melik Şêxisin,

(Ew qewle neyî t'emame û çend sebeqe ji yê di kuvîne).

97. Qewlê firwara melik Şêxsin[1485]

S. 1 *1 Veda berê subê, e'zîzo veda,*
2 Mêr û melek'a ba dikene kekê şêx Zêndîno ji e'rşêt Semede,
3 Bila ew feqîr bên, yîyêt xerqe û hilekanî di berda,
4 Ew silt'an Şîxadî ye, mîrê mino, ji e'wil ĥeta bi a'bada[1486]*.*

S. 2 *1 Veda berê subê, sêwane sipîye,*
2 Mêr û melek'a ba dikene kekê şêx Zêndîn ji e'rşêt Aliye[1487]*,*
3 Bila ew feqîr bên, yîyêt di berda xerqe û hilekaniye,
4 Zora ji vê xirabe fênîyê hilgiritbûn ĥeyf û cor, zor te'lîye.

S. 3 *1 Veda berê subê, sêwane geşe,*

[1484] *niqte*
[1485] [2] (pp. 471-472) [6] (rr. 40–43)
[1486] *ebed*
[1487] *Elî*

2 Mêr û melek'a ba dikene kekê şêx Zêndîn ji sera, ji e'rşe,
3 Bila ew feqîr bên, yîyêt di berda xerqe û hilekaniyet r̂eşe,
4 Zora ji vê xirabe fênî yê hilgiritbûn ĥeyf û cor, û zor xeberêt ne xweşe[1488].

S. 4 *1 Veda berê subê, sêwane zere,*
2 Mêr û melek'a ba dikene kekê şêx Zêndîn, ji e'rşêt li sere,
3 Bila ew feqîr bên, yîyêt xerqe û hilekanî di bere,
4 Zora ji vê xirabe fênî yê hilgiritbûn ĥeyf û cor, û zor xebere.

S. 5 *1 Veda berê subê, sêwane sore,*
2 Mêr û melek'a ba dikene kekê şêx Zêndîn ji e'rşêt jore,
3 Bila ew feqîr bên, yîyêt di berda xerqe û hile kaniyet bi more,
4 Zora ji vê xirabe fênî yê hilgiritbûn zor ĥeyf û core.

98. Qewlê bore bore – Qewlê şêxê Ĥesenî silt'ane

şaxê — 1[1489]
S. 1 *1 Sêxê Ĥesen Silt'ane,*
2 Bavekî[1490] *qelpê*[1491] *R̂ehmane*[1492]*,*
3 Silt'an Şîxadî ĥemû derda dermane.

S. 2 *1 Sêxê Ĥesen feqîre,*
2 Bavekî qelpê mîre,
3 Silt'an Şîxadî ĥemû derdanî xebîre.

S. 3 *1 Sêxê Ĥesenî mezine,*
2 Bavekî qelpê momine,
3 Mirazê mirazxaza qap'îya Melişîxisine.

S. 4 *1 Sêxê Ĥesenî siĥîde,*
2 Bavekî[1493] *qelpê mirîde,*
3 Mirazê mirazxaza qap'îyê Silt'an[1494] *Êzîde.*

S. 5 *1 Sêxê Ĥesenî esede,*
2 Bavekî qelpê semede,
3 Serbira Şîxadî ne li male[1495] *sere.*

S. 6 *1 Sêxê Ĥesen e'mere,*
2 Xaliqê[1496]*minî her bi here,*
3 Bê ferwara[1497] *Şîxadî, Melişîxisin r̂uĥ qalbî nayête*[1498] *dere.*

S. 7 *1 Sêxê Ĥesenî celale,*
2 Borê qudretêyî siware[1499]*,*
3 Silt'an Şîxadî ĥemû derdayî dermane.

S. 8 *1 Şêxê Ĥesen dir̂*[1500] *cemale,*

[1488] *ne xoşe*
[1489] *Qewlê boreborê* [31] (rr. 53–56)
[1490] *bavê*
[1491] binêr: *qelb*
[1492] *reman*
[1493] *bavêje*
[1494] *sultan*
[1495] *nelimale*
[1496] *xalq*
[1497] *fewrar*
[1498] *nayê te*
[1499] *syar*

2 Borê qudretêyî siware
3 Bê ferwara Şîxadî, Melişîxisin t'u ceseda[1501] r̂uĥ te nayê bare.

S. 9 *1 Şêxekî min hebû Hekarî[1502] bû,*
2 Zerevanê qudretê p'ala wî bû,
3 Çardeh[1503] t'ebeq[1504] e'rd û e'zman k'efa destê silt'an Şîxadîda bû.

S. 10 *1 Şêxekî min hebû Hekarda,*
2 Dergewanê qudretê p'al da,
3 Çardeh t'ebeq e'rd û e'zman k'efa destê Şîxadîda hesar da.

S. 11 *1 Şêxekî min hebû nav e'reba,*
2 Xwedanê[1505] qasan[1506] t'eleba,
3 Destê silt'an Şîxadî k'oteke ser herçar meseba.

S. 12 *1 Sêxekî min hebû E'rebistanê,*
2 Xwedanê dedorê diranê,
3 Silt'an Şîxadî xwedanê t'extê qirarê

S. 13 *1 Veda, veda,*
2 Mîro, berê sibê li me veda,
3 Bangîna xwe bigîne melek'ê[1507] e'rşê semeda,
4 Hewara kekê şêx Zeydînê[1508] bihata feqîrekî t'ac leka, xerqekî r̂eşî nûrînî ber da.

S. 14 *1 Veda, veda,*
2 Mîro, berê sibê sêvane sore,
3 Hewara kekê şêx Zeydînê bihata feqîrekî t'ac leka, xerqekî r̂eşî zincî more,
4 Kekê şêx Zeydînê xirabe, fêriya[1509] davetin xeberê e'rşî jore.

S. 15 *1 Veda, veda,*
2 Mîro, berê sibê sêvane zere,
3 Bangîna xwe bigîne melekê e'rşê sere,
4 Bira hewara kekê şêx Zeydînê bihata feqîrekî t'ac leka, xerqekî r̂eşî wê bi nedere,
5 Kekê şêx Zeydînê xirabe, fêriyê davît xeberê e'rşê k'eser.

S. 16 *1 Veda, veda,*
2 Mîro, berê sibê sêvane r̂eşe,
3 Hewara kekê şêx Zeydîn bihata feqîrekî t'ac leka, xerqekî r̂eşî wê bi k'eleşe,
4 Kekê şêx Zeydînê xirabe, fêriyê davîtin xeberê zor nexaşin.

S. 17 *1 Veda, veda,*
2 Mîro, berê sibê sêvane sipîye,
3 Bangîna xwe bigîne melek'ê e'rşê e'liye,
4 Hewara[1510] kekê şêx Zeydînê bihata feqîrekî t'ac leka, xerqekî r̂eşî nûrîniye.

şaxê — 2[1511]
S. 1 *1 Sêxê Ĥesen silt'ane,*

[1500] *dur*
[1501] *ceset*
[1502] binêr: *Heq war*
[1503] *çarde*
[1504] *tebek*
[1505] *xudan*
[1506] *qolsan*
[1507] *melek*
[1508] *Zinîn*
[1509] *fêrîr*
[1510] *hevar*
[1511] [29] (гг. 318–323) (№ 1681)

2 Bavêje qelpekî R̂ehmane,
3 Şîxadî ĥemû derdanî dermane.

S. 2 *1 Sêxê Ĥesen feqîre,*
2 Bavêje qelpekî mîre,
3 Şîxadî ĥemû derdanî xebîre.

S. 3 *1 Sêxê Ĥesen mezine,*
2 Bavêje qelpekî momine,
3 Miraza mirazxaza qap'îya melek'[1512] *Şêxsine, cîyê gilî, gazina.*

S. 4 *1 Sêxê Ĥesen seĥîde,*
2 Bavêje qelpekî mirîde,
3 Miraza mirazxaza qap'îyê silt'an Êzîde.

S. 5 *1 Sêxê Ĥesen e'mere,*
2 Xaliqekî minî her bi here,
3 Bê ferwara Şîxadî û cizareta r̂uĥ nehate bere.

S. 6 *1 Sêxê Ĥesen esede,*
2 Bavêje qelpekî semende,
3 Bê ferwara Şîxadî cizareta r̂uĥ nehate bere.

S. 7 *1 Sêxê Ĥesen celale,*
2 Borê qudretêyî sîyare[1513]*,*
3 Şîxadî xwe[1514] *t'extê xwe pêr̂a qirare.*

S. 8 *1 Şêxekî min heye Heq warîye*[1515]*,*
2 Zerb[1516] *û kewanê qudretê p'ara wîye,*
3 Çardeh[1517] *t'ebeq*[1518] *e'rd û e'zman k'efa destê silt'an Şîxadîye.*

S. 9 *1 Şêxekî min hebû Hekarda,*
2 Zerb û kewanê qudretê p'al da,
3 Çardeh t'ebeq e'rd û e'zman k'efa silt'an Şîxadîda ĥesar da.

S. 10 *1 Şêxekî min hebû nava e'reba,*
2 Xwedanê[1519] *qasan*[1520] *û t'eleba,*
3 Destê P'adşayê k'oteke ser çar meseba.

S. 11 *1 Sêxekî min hebû E'rebistanê,*
2 Xwedanê dad ol[1521] *û danê,*
3 Me berxê şîlanê
4 P'adşa silt'an Şîxadî xwedanê olê[1522] *û erk'anê*

S. 12 *1 Wê qubêkim, quba sir̂a*[1523] *e'zmîne,*
2 Têda diteyîse find û şemal, bêsûsêd r̂engîne,
3 P'adşa silt'an Şîxadîye, dîwanbegî Şemsê Êzdîne.

[1512] *melek*
[1513] *sîyar*
[1514] *xu*
[1515] *Hekarî*
[1516] *zerg*
[1517] *çarde*
[1518] *tevek*
[1519] *xudan*
[1520] *qosan*
[1521] *dadol*
[1522] yol
[1523] *sur̂*

S. 13 *1 Wê qubêkim, quba sir̂a e'rşe,*
2 Têda diteyîse find û şemal, bêsûsêd geşe,
3 P'adşa silt'an Şîxadîye, dîwanbegî Şemse.

S. 14 *1 Wê qubêkim, quba qubana seransere,*
2 Têda diteyîse find û şemal, bêsûsêd zere,
3 P'adşa silt'an Şîxadîye, dîwanbegî Şemsê T'etere.

S. 15 *1 Wê qubêkim, quba qubana zêde,*
2 Sitîya[1524] Îs r̂ûniştîye têde,
3 Benîyê nûranî têne serda.

S. 16 *1 Dilê min vê fikarê,*
2 Sindirûka melek' Adî ber dere K'abil mix̂erê,
3 P'adşa ewe silt'an Şîxadî, P'adşayê olê û erk'anê.

S. 17 *1 Dilê min vê hadêretê[1525],*
2 Sindirûka melek' Adî ber dere K'abil nixtê,
3 P'adşa silt'an Şîxadîye, dinê axretê.

S. 18 *1 Ba[y]ê sera me têne,*
2 Gazî û ganga ji manêne,
3 Têne ber berê Şîxadî ew jî mêne.

S. 19 *1 Ba[y]ê sera me hatin,*
2 Gazî û ganga me'nî ji xebatin[1526],
3 Têne ber berê Şîxadî ew jî matin.

S. 20 *1 Ezî ew ĥal bûm,*
2 Dewrêşekî şîv û bêşîv, tengî, tal[1527] bûm,
3 Xazila min wê r̂ojê kekê şêx Zeydînê[1528] Lalişa nûranîda Şîxadîr̂a hevêl bû[m].

S. 21 *1 Ezî ew r̂eng bûm,*
2 Dewrêşekî şîv û bêşîv, talî, teng bûm,
3 Xazila min wê r̂ojê kekê şêx Zeydînê Lalişa nûranîda Şîxadîr̂a ew r̂eng bûm.

S. 22 *1 Sera mange zere,*
2 Navê e'debîyê Şerqê û Şamê bû gazî, mizgînî û xebeyîre,
3 Werin e'yda qurbanê me sinîya[1529] fere.

S. 23 *1 Sera mang hilatin,*
2 Navê e'debîyê Şerqê û Şamê bû gazî, mizgînî û xebatin,
3 E'yda qurbanê me sinîya hatin.

S. 24 *1 Ba tê k'ûfa dihejîne,*
2 Dara qewala belg û xezamê xwe ser cews û r̂ewaqê mîrada diwarîne,
3 Xazila min wê r̂ojê kekê şêx Zeydînê dîndara xwe şîna şerîf dixûne.

S. 25 *1 Ba tê k'ûfa t'ev r̂ake,*
2 Dara qewala belg û xezamê xwe ser cews û r̂ewaqê mîrada warake,
3 Xazila min wê r̂ojê kekê şêx Zeydînê dîndara xwe şîna şerîf şa ke.

S. 26 *1 Sêx Zeydîno, tu xweyî nesp'arî,*

[1524] *stî*
[1525] *hidret*
[1526] *xevat*
[1527] *te'l*
[1528] *Zendîn* (**S. 20 – S. 25**)
[1529] *sunî*

2 Tu mala Adiyar̂a her pênc t'irêqê xwer̂a de'wadarî,
3 Tu Lalişa nûranîda bê milk'î[1530]*, bê warî*[1531]*.*

S. 27 *1 Sêx Zeydîno, te yeke neçê kir,*
2 Ĥub û k'ubarî te çima nefsê kir,
3 Te çima k'êwrûsk bin ĥulê p'êlûfî danî şerjêkir,
4 Şîxadî nifûnek lê kir, nifûna wî qebûl kir.

S. 28 *1 Şêx Zeydîno, te yeke bê weksûl kir,*
2 Te ne qewlê Xwedê, ne jî ĥedûsa r̂esûl kir,
3 Te çima k'êwrûsk bin ĥulê p'êlûfî merebî danî şerjêkir.

S. 29 *1 Şêx Zeydîne, şêx Zeydîne,*
2 P'êlûfî merebî lê dike nifîne,
3 Sîxadîyê min avîte Misrê jêrîn pişt beĥrê[1532] *hêşîne,*
4 Axîn dike, ĥizreta wî hê Lalişa nûrîne.

S. 30 *1 Me bavika k'anê,*
2 Wê Misrê jêrîn pişt beĥrê pe'nê,
3 Xelatê Şêxşems ser mile mêra nîşane.

S. 31 *1 Me bavika dûrin,*
2 Wê Misrê jêrîn pişt beĥrê k'ûrin,
3 Xelatê Şêxşems ser mile mêra nûrin.

S. 32 *1 Teyro, me'nî,*
2 Bide p'er̂ û baskê xwe, here ser derê zîndanî,
3 Ber miva silavê bike Lalişê derê dîwanî.

S. 33 *1 Teyro, bêrîke,*
2 Bide p'er̂ û baskê xwe, here ser derê zîndanê gudarîke,
3 Silavê ber miva bike Lalişê derê dîwanêke.

S. 34 *1 Ĥeft derge e'zmana hebûn,*
2 Her ĥefta k'ilît û mifte ji xwe bûn,
3 Destê wan cindîya vedbûn,
4 Destê her pênc t'irêqê wan ser kir û e'melê wan şehda[1533] *bûn.*

S. 35 *1 Ĥeft derge e'zmana hene,*
2 K'ilît, mifte ji xwene,
3 Destê her pênc t'irêqê wan ser kir û e'melê wan şehdene.

S. 36 *1 Ĥeft qeynt'er dewe hêsirin,*
2 Borebor mi xatira bardikirin,
3 Wekî Şîxadî ĥiznedikir, beĥrada xef dikirin.

S. 37 *1 Ĥeft qeynt'er dewene,*
2 Borebor mi xatira bardikine,
3 Wekî Şîxadî ĥizneke, beĥrada xef dike.

S. 38 *1 Ne ji wan bûm e'reba lêdayî,*
2 Serî bir̂î, leş deşta K'erbelayî mayî,
3 Ne ji wan bin destê her pênc t'irêqê wan jê mayî.

[1530] *bêmilkî*
[1531] *bêwarî*
[1532] *be'r*
[1533] *şe'da*

S. 39 *1 Ne ji wan bûm e'reba kuştî,*
2 Serî birî, leş deşta K'erbelayî hiştî,
3 Ne ji wan bin, wek destê her pênc t'irêqê wan jê mayî.

şaxê — 3[1534]

S. 1 *1 Sêxê Ĥesenî silt'ane,*
2 Bavêjî qelpê Ȓehmane,
3 Silt'an Ezdîd ĥemû derdayî dermane.

S. 2 *1 Sêxê Ĥesenî cîde,*
2 Bavêjî qelpê mirîde,
3 Qap'îyê miraza, qap'îyê silt'an Êzdîde.

S. 3 *1 Sêxê Ĥesenî feqîre,*
2 Bavêjî qelpê mîre,
3 Silt'an Êzdîd[1535] *ĥemû derdayî xebîre.*

S. 4 *1 Sêxê Ĥesenî mezine,*
2 Bavêjî qelpê momine,
3 Qap'îyê miraza, qap'îyê melîk Şêxsine.

S. 5 *1 Sêxê Ĥesenî e'mere,*
2 P'adşakî minî herî bi here,
3 Ȓuĥ bêy ferwara Xwedê, husin û cisna nayê dere.

S. 6 *1 Sêxê Ĥesenî esede,*
2 Bang dike erşê ser meda,
3 P'adşayê min yekê sermede

S. 7 *1 Çi e'cêbeke wa k'ibîre,*
2 Ber derê mîre,
3 E'wil p'adşa dît feqîre.

S. 8 *1 Çi e'cêbeke wa k'ibîr bû,*
2 Ber derê mîr bû,
3 E'wil p'adşa dît, feqîr bû.

S. 9 *1 Wê qubê kim, qubanê dere,*
2 Têda dêyîse find û şemalê zere,
3 Silt'an Êzdîd p'adşê mine, xwe ȓûnistîyê bere.

S. 10 *1 Wê qubê kim, serî li e'rşe,*
2 Têda dêyîse find û şemalê geşe,
3 Qûlê dîwanê melîk Fexiredine,
4 Dîwanbegê dîwanê Şemse.

S. 11 *1 Wê qubê kim, siȓê e'zmîne,*
2 Têda dêyîse find û şemala nûrîne,
3 Dîwanbegê dîwanê Şemse, qûlê dîwanê melîk Fexiredîne.

S. 12 *1 Wê qubê kim, ser ĥemû qubane,*
2 Têda dêyîse sêsed û şêst û şeş ĉirane,
3 Silt'an Êzdîd p'adşê mine, destê wî ser herçar qulbane.

S. 13 *1 Lalisa nûrîn xemê min dibirin,*

[1534] http://www.ezdixandi.com/forum/38-827-1
[1535] Biner: *Êzîd*

2 Dara qewala, zincîr, t'op'a, mîra wer dikirin,
3 Dîndaran yarû birê axiretê şa dikirin.

S. 14 *1 Lalisa nûrîn xemê min dibine,*
2 Dara qewala zincîr, t'op'a, mîra wer kirine,
3 Dîndara yarû birê axiretê şa kirine.

S. 15 *1 Evê[1536] seȓa hatin,*
2 Şaye bixebatin,
3 Ewê çûne dîwana Sîxadî, nehatin.

S. 16 *1 Evê seȓa têne,*
2 Şaye bixemêne,
3 Ewê çûne dîwana Sêxadî, li wêne.

S. 17 *1 Mangê seȓayê ȓeşin,*
2 Şaye bigeyn geşin,
3 E'ydê feqîra, e'ydine jê xweşin.

S. 18 *1 Mangê seȓayê sorin,*
2 Şaye bi carin[1537],
3 E'ydê feqîra, e'ydine jê zorin.

S. 19 *1 Mangê seȓayê zerin,*
2 Şaye bi xeberin,
3 E'ydê feqîra, e'ydine jê nederin.

S. 20 *1 Mangê seȓayê spine,*
2 Şaya bi xwesîne,
3 E'ydê feqîra, e'ydine jê cindîne.

S. 21 *1 Gelîyê bakî xweş tê,*
2 Şayî bi geyn geş tê
3 Dengê ĥeznî bore-bora Lalis tê.

S. 22 *1 Geliyê bakî sar tê,*
2 Şayî bi k'ar tê,
3 Dengê ĥeznî bore-bora Ĥek war[1538] tê.

S. 23 *1 Teyro, teyrê manê,*
2 Xwedanê dayînê û stanê,
3 Emê tavin Zimzimê, qubet il-Bidorê[1539], Dûldûlê[1540] danê.

S. 24 *1 We dibêje stiya Êse,*
2 Bira heȓe dîwana Şîxadî dîsa,
3 Bipirse ĥalê girtîyan û ĥebîsa.

S. 25 *1 We dibêje stîya Ês xwe ye,*
2 Bira heȓe dîwana Şîxadî we'de ye,
3 Bipirse ĥalê me ye.

S. 26 *1 Sêx Zeydînê yeke neçêkir,*
2 Kêwrîsk bin ĥûlê merhevîda şerjêkir,

[1536] *avê*
[1537] *bi corin*
[1538] *Hekar*
[1539] *Qubildor*
[1540] *Dandol*

3 Lewme merhevî nifir lê kir.

S. 27 *1 Şêx Zeydînê yeke bê isûl*[1541] *kir,*
2 Ne qewlê Xwedê kir, ne jî hedîsa[1542] *Ȓesûl kir,*
3 Kêwrîsk bin hûlê merhevîda şerjêkir,
4 Lewma merhevî nifir lê kir,
5 Sêxadî nifiriya merhevî qebûlkir.

S. 28 *1 Şêx Zeydînê, şêx Zeydîne,*
2 Sîxadî avîte pişta beȟrê şîne,
3 Hila hisreta Lalişa nûranîye.

S. 29 *1 Şêx Zeydînê got:*
2 «Şêxekî min heye E'rebistanê,
3 Xwedanê dayînê û stanê,
4 Bira medara min bê vê hanê.

S. 30 *1 Sêxekî min heye li e'rebê,*
2 Xwedanê dayînê t'elebê,
3 Silt'an Ezdîd P'adşayê mine, bira medera mi bê.

S. 31 *1 Sêxekî min heye li Heq ware,*
2 Zor kevanê qudretêyî bale,
3 Çardeh t'ebeqê e'rd û e'zman, k'efa destê wîda ȟesare.

S. 32 *1 Sêxekî min heye Heq warîyê,*
2 Zor kevanê qudretêyî bal wîye,
3 Silt'an Ezdîd p'adşayê min, cîyê wî kulî, fîlî, bêrîye.

S. 33 *1 Sae'ta*[1543] *ȓuȟê min zebî bû,*
2 Siȓekê min dewrêşî mixfî[1544] *bû,*
3 Silt'an Ezdîd P'adşayê mine, ciyê wî kulî, fîlî, bêrî bû.

S. 34 *1 Sae'ta ȓuȟê min xar bû,*
2 Siȓekê min dewrêşî dahir bû,
3 Silt'an Êzdîd P'adşayê mine, ciyê wî Heq war bû.

şaxê — 4[1545]

S. 1 *1 Şêxê Ȟesenî silt'ane, yî silt'ane, silt'ane,*
2 Ay e'zîzê mala babê mino, babê qelpê Ȓehmane,
3 Mîrê qelendera, hey li min hayê,
4 Laliş ye bor, diwan ye bor, mergeh ye bor, ye bor, ye bor,
5 Hey birîndarê mêrano, silt'an Şîxadî, li ȟemû derdayî dermane ay dermane.

S. 2 *1 Şêxê Ȟesenî feqîre, yî feqîre, feqîre,*
2 Ay e'zîzê mala babê mino, babê qelpê mîre,
3 Mîrê qelendera, ay li min hayê,
4 Laliş ye bor, diwan ye bor, mergeh ye bor, ye bor, ye bor,
5 Hey birîndarê mêrano silt'an Şîxadî, li ȟemû derdayî xebîre, ay xebîre.

S. 3 *1 Şêxê Ȟesenî seyîde, yî seyîde, yî seyîde,*
2 Ay e'zîzê mala babê min, babê qelpê mirîda, hay li min hayê,

---

[1541] *usûl*
[1542] *hedîd*
[1543] *sehet*
[1544] *nixmî*
[1545] [1] (pp 355-357) ; [2] (rr. 463–465)

3 Laliş ye bor, diwan ye bor,mergeh ye bor, ye bor, ye bor,
4 Hey birîndarê mêrano qap'iya miraza, ya Silt'an Êzîde, ay Êzîde.

S. 4 *1 Şêxê Ĥesenî mezine, yî mezine, yî mezine,*
2 Ay e'zîzê mala babê min, babê qelpê momine,
3 Mîrê qelendera, hay li min hayê,
4 Laliş ye bor, diwan ye bor, mergeh ye bor, yebor, yebor,
5 Hey birindarê mêrano, qap'iya miraza heye, ya melik Şêxsine,
6 Ew cîyê giliyan gazine, hey gazine.

S. 5 *1 Şêxê Ĥesenî dil birîdare, yî dil birîdare, yî dil birîdare,*
2 Ay e'zîzê mala babê mino, li borê mihnetê yî siware,
3 Mîrê qelendera, hey li min hayê,
4 Laliş ye bor, diwan ye bor, mergeh ye bor,
5 Hey birîdarê mêrano, bextê mêra heye qiryare, hey qiryare.

S. 6 *1 Şêxê Ĥesenî eĥmere, yî eĥmere, yî eĥmere,*
2 Ay e'zîzê mala babê mino, xaliqekî min her û here,
3 Mîrê qelendera, hey li min hayê,
4 Laliş ye bor, diwan ye bor, mergeh ye bor,
5 Hey birîndarê mêrano, ferwara silt'an Şîxadî donzde ĥezar sere, oy sere.

S. 7 *1 Şêxê Ĥesenî esede, yî esede, yî esede,*
2 Ay e'zîzê mala babê mino, xaliqê min li sere,
3 Mîrê qelendera, hay li min hayê,
4 Laliş ye bor, diwan ye bor, mergeh ye bor,
5 Hey birîdarê mêrano, bê firwara silt'an Şîxadî û melik Şêxsin r̂uĥ axte ber çu cesede ay cesede.

(*Li her̂e qewlê Şêxê Ĥesenî silt'ane, xilas dibit û qewlê k'ofiya dest p'ê diket*).

şaxê — 5[1546]
S. 1 *1 Sêxê Ĥesenî silt'ane[1547], ay silt'ane, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Bavekî bavê qelpê R̂ehmane, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, e'zîz silt'an Şîxadî ĥemû derdanî dermane, ax li mine.

S. 2 *1 Sêxê Ĥesenî siĥîde, ay siĥîde, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Bavekî bavê qelpê mirîde, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, e'zîz silt'an Şîxadî ĥemû derdanî xebîre, ax li mine.

S. 3 *1 Sêxê Ĥesenî mezine, ay mezine, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Bavekî bavê qelpê momine, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, qap'îya miraza mirazxaza qap'îya melek' Şêxsine[1548], cîyê gilî gazinane, ax li mine.

S. 4 *1 Sêxê Ĥesenî esede, ay esede, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Bavekî bavê qelpê semede, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, ĥezarî sere neyî li male, ax li mine.

S. 5 *1 Sêxê Ĥesenî feqîre, ay feqîre, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Bavekî bavê qelpê mîre, mîrê qelendera, mîr here here,

[1546] *Qewlê boreborê* [29] (гг. 440–452) (№ 1711)
[1547] *sultan*
[1548] *Şîxsin*

3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, e'zîz silt'an Şîxadî ĥemû derdanî xebîre, ax li mine.

S. 6 *1 Sêxê Ĥesenî e'mere, ay e'mere, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Xaliqekî minî her bi here, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, bê ferwara Şîxadî t'u cisatî r̂uĥ û qelbî nayê bere, ax li mine.

S. 7 *1 Sêxê Ĥesenî dir̂[1549] cemale, ay dir̂ cemale, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Borekî qudretêyî siware[1550], mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, e'zîz silt'an Şîxadî xoş qirare, ax li mine.

S. 8 *1 Sêxê Ĥesenî dir̂ celale, ay dir̂ celale, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Borekî qudretêyî siware, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano,t'extê e'zîz silt'an Şîxadî xuyî qirare, ax li mine.

S. 9 *1 Şêxekî min hebû Hekarda, ay Hekarda, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Zor kewanê qudretê p'alda, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, çardeh t'ebeq e'rd û e'sman[1551] k'efa destê e'zîz silt'an Şîxadî ĥesarda ax li mine.

S. 10 *1 Şêxekî min hebû Hekarî bû, ay Hekarî bû, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Zêr̂ kewanê qudretê p'ara wî bû, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, çardeh t'ebeq e'rd û e'zman k'efa destê e'zîz silt'an Êîdda bû, ax li mine.

S. 11 *1 Sêxekî mi hebû E'rebistanê, ay E'rebistanê, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Xwedanê[1552] dodê û didanê, û de'nê, xwedanê merberxê û şîlanê,
3 Mîrê qelendera, mîr here here,
4 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
5 Ya ĥêkimî p'îrano, e'zîz silt'an Şîxadî xwedanê qirare, ax li mine.

S. 12 *1 Şêxekî mi hebû nav e'reba, ay nav e'reba, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Xwedanê qolsan û t'erefa, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, diwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, dastê e'zîz silt'an Şîxadî k'oteke ser her çar meseba, ax li mine.

S. 13 *1 Sêx Zeydîno, te yeke neçê kir, ay neçê kir, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Ĥub û k'ubarî nefsê kir, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, k'êrgî bin ĥulê p'îlovî merhevî derxist şerjê kir, ax li mine.

S. 14 *1 P'îlovî merhevî pifinek lê kir, ay pifinek lê kir, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Şîxadî, melek' Şêxsin pifina wî qebûl kir, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, avîte t'ebeqê beĥrê[1553] hêşîne, pişta Misirê jêrîne, hê axînya wî tê ser Lalişa nûrîne, ax li mine.

S. 15 *1 Şêx Zeydîne, şêx Zeydîne, ay şêx Zeydîne, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Bang dide melek'ê e'rşê e'zmîne, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,

[1549] *dur*
[1550] *sîyar*
[1551] *e'sman*
[1552] *xudan*
[1553] *be'r*

4 Ya ĥêkimî p'îrano, avîte pişta Misirê jêrîne, avîte t'ebeqê beĥra hêşîne, axînya wî tê ser Lalişa nûrîne, ax li mine.

S. 16 *1 Şêx Zeydîno, te yeke bêsûl kir, ay bêsûl kir, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Te ne qewlê Xwedê kir, ne jî ĥedûsa r̂esûl kir, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, diwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
5 Ya ĥêkimî p'îrano, k'êrgî bin ĥulê p'îlobî merhevî derxist şerjê kir, ax li mine.

S. 17 *1 P'îlovî merhevî pifinek lê kir, ay pifinek lê kir, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Şîxadî, melek' Şêxsin pifîna wî qebûl kir, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, ax li mine. (binêr **S. 14**)

S. 18 *1 Sêx Zeydîno, tu xweva neyî sp'arî, ay neyî sp'arî, e'zîzê mala bavê mino,*
2 T'erêqa xwe mala Adiyar̂a de'wî darî, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, Lalişa nûranîda bê milk'î, bê warî, ax li mine.

S. 19 *1 Avê sera li me têne, ay têne, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Gazî û gur̂gur̂ û me'nêne, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, e'yda qurbanê me siniya[1554] têne, ax li mine.

S. 20 *1 Avê sera li me hatin, ay hatin, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Nava e'debîyê Şerqê, Şamê bû mizgîn gazî û xebatin, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, e'yda qurbanê me siniya dihatin, ax li mine.

S. 21 *1 Ba tê, k'ûfa dihejîne, ay dihejîne, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Sera dara qewala belg û cewzê r̂ewaqê mîrada diwarîne, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, hew xazila wî çoxî silt'an Şîxadî, melek' Şîxisin, kekê Zeydînê dîndara xweye şîrîna[1555] şerîf bixûne, ax li mine.

S. 22 *1 Ba tê, k'ûfa t'ev r̂adike, ay r̂adike, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Dara qewala belg û cewzê xizêmê mîrada war dike, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, hew xazila wê hîngê[1556] silt'an Şîxadî, melek' Şîxisin, kekê Zeydînê dîndara xweye şîrîna şerîf şake, ax li mine.

S. 23 *1 Nexaşekî îşî-bîşî talî[1557] teng-bûm, ay talî-teng bûm, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Hew xazila wî çoxî silt'an Şîxadî, melek' Şîxisin Lalişa nûrînr̂a ezî ew deng bûm,
3 Mîrê qelendera, mîr here here,
4 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
5 Ya ĥêkimî p'îrano, ax li mine.

S. 24 *1 Nexaşekî îşî-bîşî talî-teng bûm, ay talî-teng bûm, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Hew xazila wê hîngê silt'an Şîxadî, melek' Şîxisin Lalişa nûrînr̂a ĥewal bûm,
3 Mîrê qelendera, mîr here here,
4 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
5 Ya ĥêkimî p'îrano, ax li mine.

S. 25 *1 Wê quvêkim sir̂a[1558] e'rşe, ay e'rşe, e'zîzê mala bavê mino,*

[1554] *sunî*
[1555] *şîrin*
[1556] *hingê*
[1557] *te'l*
[1558] *suк*

2 Lê diteîse find û şemal, û baîsisê di geşe, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, P'adşa xwe silt'an Şîxadîye, dîwanbegî Şemse, ax li mine.

S. 26 *1 Wê quvêkim seran sere, ay seran sere, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Lê diteîse find û şemal, baîsisê zere, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, P'adşa xwe silt'an Şîxadîye, dîwanbegî Şemsê T'etere, ax li mine.

S. 27 *1 Wê quvêkim siȓa e'zmîne, ay e'zmîne, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Lê diteîse find û şemal, baîsisê ȓengîne, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, P'adşa xwe silt'an Şîxadîye, dîwanbegî Şemsê Êzdîne, ax li mine.

S. 28 *1 Wê qubê[1559] kim qubana zêdeye, ay zêdeye, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Quba stîya Îsa, sibê êvarê p'erîke nûranî têye sere, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, qurbana silt'an Şîxadî seransere[1560], ax li mine.

S. 29 *1 Veda, veda, mîro veda, ay veda, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Ezê bangîna xwe têkme melek'ê e'rşê semeda, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, heyla birano zemanekî hatîye bira ȓastîya xwe birê neda, ax li mine.

S. 30 *1 Veda, veda, cewane sore, ay sore, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Dengê boreborê e'lî têne e'rşê jore,
3 Bira bangîna kekê Zeydînê bihate feqîrekî t'ac erk'anî, xerqekî ȓeşî more,
4 Mîrê qelendera, mîr here here,
5 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
6 Ya ĥêkimî p'îrano, kekê şêx Zeydînê xelefê ȓîyê[1561] avîtîye ĥefka core, ax li mine.

S. 31 *1 Veda, veda, cewane ȓeşe, ay ȓeşe, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Dengê boreborê e'lî têne e'rşe,
3 Mîrê qelendera, mîr here here,
4 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
5 Ya ĥêkimî p'îrano, bira bangîne kekê şêx Zeydînê bihate feqîrekî t'ac erk'anî, xerqekî ȓeşe,
6 Kekê şêx Zeydînê xelefê ȓîyê avîtîye xeberê zor nexaşe, ax li mine.

S. 32 *1 Veda, veda, cewane zere, ay zere, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Dengê boreborê e'lî têne e'rşê sere,
3 Bira bangîne kekê şêx Zeydînê bihate feqîrekî t'ac erk'anî, xerqekî ȓeng esmere,
4 Mîrê qelendera, mîr here here,
5 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
6 Ya ĥêkimî p'îrano, kekê şêx Zeydînê xelefê ȓîyê avîtîye ĥefike sere, ax li mine.

S. 33 *1 Veda, veda, cewane sipîye, ay sipîye, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Dengê boreborê e'lî têne e'rşê e'lîye,
3 Bira bangîne kekê şêx Zeydînê bihate feqîrekî t'ac erk'anê, xerqekî ȓeşî nûrîne,
4 Mîrê qelendera, mîr here here,
5 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
6 Ya ĥêkimî p'îrano, kekê şêx Zeydînê xelefê ȓîyê avîtîye ĥefike core, ax li mine.

S. 34 *1 Herzê merzê wêda tême, ay tême, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Boreborê e'lî distirême, mîrê qelendera, mîr here here,

[1559] *quva*
[1560] *seran ser*
[1561] *xeleferîyê*

3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, ezê qûlê şêx Mendê şêx Fexirême, ax li mine.

S. 35 *1 Herzê merzê wê dimeşim, ay dimeşim, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Hin şayîme hin gengeşim, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, ezê qûlê şêx Mendê Fexira şêxê r̂eşim, ax li mine.

S. 36 *1 Herzê merzê me bapîra, ay bapîra, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Xaş te dengê coqetê şêx û p'îra, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, bira p'ar te nebe xwedanê cor û k'ûra, ax li mine.

S. 37 *1 Herzê merzê bavika*[1562]*, ay bavika, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Xaş te dengê coqetê Hesinaneka, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, şêx û p'îra bira p'ar te nebe xwedanê cor û şika, ax li mine.

S. 38 *1 Herzê merzê xaş welate, ay welate, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Dengê Şîxadî melek' Şîxisin navda hate, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, wê zeyandîyê çendu kunyate, ax li mine.

S. 39 *1 Herzê merzê herzê merza, ay merza, e'zîzê mala bavê mino,*
2 Ĥeça cihalê nevsa xwe bike xeza, mîrê qelendera, mîr here here,
3 Laliş ya bor, dîwan ya bor, mergeh ya bor, ya bor, ya bor,
4 Ya ĥêkimî p'îrano, dîwanê Şîxalê Şemsa heq û ciza, ax li mine.

99. Qewlê Şêşims[1563]

S. 1 *1 Mestin ji qedehê,*
2 Lalisê Xwedanê qubehê,
3 Welîyo, dê em bi Şêşims bideyn medehê.

S. 2 *1 Mestin ji dîwanê,*
2 Em bi Şêşims biden beyanê,
3 Ya Şêşims, te em anîne ser erk'anê.

S. 3 *1 Ya Şêşims, tuyî R̂ehîmî,*
2 Xaliqê min ji Qedîmî,
3 Li ĥemû derda tuyî Ĥekîmî.

S. 4 *1 Ya Şêşims, tuyî R̂ehmanî,*
2 Tu xaliqê minî canî,
3 Li ĥemû derda tuyî dermanî,
4 Li ĥemû xaliqa tu xwedanî.

S. 5 *1 Here mare, here mişke,*
2 Here yî ter̂e, here yî ĥişke,
3 Ewan jî bi Şêşims heye bar û pişke.

S. 6 *1 Here yî r̂eqe, here yî mare,*
2 Here yî mixfîye[1564]*, here yî dahire,*

[1562] *bavk*
[1563] *Qewlê Şêsims* [2] *Mestin ji qedehê* (rr. 500–510)
[1564] *muxfî*

3 Wan jî bi Şêşims pişk û bare.

S. 7 *1 Ji malê ĥetanî malê,*
2 Şêşims Xwedanê sîqalê,
3 Em bi Şêşims nabirîm xeyalê[1565]*.*

S. 8 *1 Ji derincê ĥeta derincê,*
2 Şêşims Xwedanê ferecê,
3 Emê dest û damanêt Şêşims tiwaf bîn şûna birka K'abet ilahê, şûna ĥacê.

S. 9 *1 Ji stûnê ĥeta stûnê,*
2 Çil mifte li hindur û xizînê,
3 Şêşims da dest xwedanêt me'rîfet û nasînê.

S. 10 *1 Ji ĉava ĥeta bi devî,*
2 Mora Şêşims lê dikevî,
3 Ya Şêşims mêra, melek'a li gel meye, nahêlin em binivî.

S. 11 *1 Ji devî, ĥeta ĉave,*
2 More Şêşims geȓiyabû li nave,
3 Li ba Şêşims ev dinîya se'at û gave.

S. 12 *1 Ji serî ĥeta p'êya,*
2 Şêşims, te em neqşandîn, danîn ser derêt ȓêya,
3 Em ji Şêşims nabiȓîn hîvîya.

S. 13 *1 Şêşims, te em xwendîn*[1566] *ser vê xilmetê,*
2 Li ber me veke derîyekî ȓehmetê,
2 Bipirse li ĥalê me û çendî sinetê.

S. 14 *1 Sinet ko sinete,*
2 Zebûneke kêm t'aqete,
3 Ewan jî bi Şêşims e'yînate.

S. 15 *1 Sinet ko di sinîne,*
2 Zebûnin her di mandîne,
3 Em bi Şêşims bi hîvîne.

S. 16 *1 Ya Şêşims, tuyî emînî,*
2 Beĥret giran dimeyînî,
3 Ba min meseb û dînî,
4 Şed xweziya min bi wê ȓuĥê be, tu bideyê, jê ne sitînî,
5 Zor dereca bigehînî.

S. 17 *1 Here yî gure, here yî goȓane,*
2 Ewin ẍefilêt buxit û tane,
3 Ewan jî Şêşims xwedane.

S. 18 *1 Here yî tirke, here yî t'et'ere,*
2 Ewin ẍefilêt bê nedere,
3 Ewan jî bi Şêşims mefere.

S. 19 *1 Şêşimsê minî mîre,*
2 Bobê me çan[d]î sinetxane, û dewrêşan, û qelender, û feqîre,
3 Ew kaniya şêxan û p'îra.

1565 *xiyal*
1566 *xûndîn*

S. 20 *1 Ya Şêşims tu li bangiyê û tu li gaziyê,*
2 Li gel extîyara, li gel rêwiya,
3 Erk'an sekinî li ser mile E'deviya.

S. 21 *1 Ya Şêşims, me bi te hîvîye,*
2 Ya Şêşims, tu li bangî, tuyî li mehdera,
3 Li gel extîyara, li gel r̂êbera,
4 Erk'an sekinîye li ser milê qelendera.

S. 22 *1 Ya Şêşims, tu meferî!*
2 Xaliqê minê her û herî!
3 R̂izqa didey û r̂izqa diberî!

S. 23 *1 Şêşimsê minî nûrîne,*
2 Ser k'ursîy ya zêr̂îne,
3 K'ilîl u mifte bi destê wîne,
4 Vediket dora zor xizîne,
5 Sinetxane jê bi hîvîne,
6 Tu dermanê ĥemû birîna,
7 Li hêre da dibite qewl.

S. 24 *1 Hereyî e'rebe, hereyî e'ceme,*
2 Ewin ẍefilêt bê k'ereme,
3 Ewan jî Şêşims pêşqedeme.

S. 25 *1 File ku filene,*
2 Bi k'eşîşin, bi abunene,
3 Ew jî li pê Şêşims diher̂ine.

S. 26 *1 Hingî xulqê dibûye,*
2 Here ji inse, here ji juje,
3 Ew jî yeke, ji Şêşimsr̂a ne duye.

S. 27 *1 Cihû ku cihûne,*
2 Di selefxore, û buxtane, û nebûne,
3 Ew jî bi Şêşims bi r̂ê cûne.

S. 28 *1 Hingî xuliqatî bi gîyane,*
2 Here ji inse, here ji cane,
3 Ĥemûwa Şêşims xwedane.

S. 29 *1 Çend xuliqatî dibuwe,*
2 Her yî bi k'erbe, her yî bi suwe,
3 Ew yeke, Şêşims vêr̂a duwe.

S. 30 *1 Çendî têt ba û ax, av û agire,*
2 Bi k'erema melik Şêşims we dişuẍile,
3 Covana melik Şêmsedîn û melik Fexiredîn ji e'wil ĥeta bi axire.

S. 31 *1 Çendî têt berf û barane,*
2 Nuqtek ji e'zmana dihate xware,
3 Ya Şêşims, ji ba te destûre, ji ba te firware.

S. 32 *1 Çendî teyr difirin,*
2 P'er̂ û basikêt xwe dinêr̂in,
3 Ew jî li ba Şêşims bi sir̂in.

S. 33 *1 Ĥeftî û du milete,*

2 Ĥijde ĥezar terz xulyaqete,
3 Şêşims ĥemûyan mor dikete.

S. 34 *1 Şêşims ĥemûya dimorîne,*
2 Melik şêx Ĥesen qelemê dikişîne,
3 Melik Sicadîn vê dinîyayê difethîne,
4 Melik Nasirdîn, çiqas muxliqê bi r̂uĥ, r̂uĥê t'emama distîne.

S. 35 *1 Destê melik şêx Ĥesen qelema îmanê,*
2 Şêxûbek'ir sekinî ser li berê sikanê,
3 Şêşims mîre, wê li dîwanê.

S. 36 *1 Melik Şêmsedîn P'adşaye,*
2 Şêxûbek'ir mewleye,
3 Nasirdîn şêxê E'laye

S. 37 *1 Şêxê nav bi Nasire,*
2 Çiqas muxliqê r̂uĥ li bere,
3 Wan şevêt giran xew nedikire, wî xwedan dikire,
4 Saf û heybetêt melik Nasirdîn li sere.

S. 38 *1 Şêxê bi nav Nasirdîne,*
2 Çiqas muxliqê r̂uĥ li ber tîne,
3 Şevêt giran xew lê nine,
4 Nasirdîn r̂uĥa hamûyan destine.

S. 39 *1 Nasirdîne — Cebraîlê exîye,*
2 Ser cêşê çendî velîye[1567]*,*
3 Ji ĥemû mota xilmeta wîye.

S. 40 *1 Xelat kirim bi du xelata,*
2 K'eremete mîr Sicadîn we dersate,
3 Ewî mîre k'ifrê ji vê dinîyayê hilate[1568]*.*

S. 41 *1 Xelat kirim bi Zilfeqarî û Dindilî,*
2 K'erame mîr Sicadîn we vixûlî,
3 Bi sadiqê gehandin me aqilî.

S. 42 *1 Şêxê bi Sicaye,*
2 Şîrê qet'ilê bora înaye,
3 Ewî mîrê k'ifrê ji dinîyayê hilînaye.

S. 43 *1 Şêxê bi nav Sicadîne,*
2 Şîrê qet'ilê bora di îne,
3 Ewî mîrê k'ifrê ji vê dinîyayê di hilîne.

S. 44 *1 Xelqino werin zurfa bibînin,*
2 Qub di k'eskin, hilêl di zêr̂înin,
3 Û qube k'eskin, helêle zêr̂în in,
4 Ew jî bi hêbeta melik Şemsedîn û melik Fexiredînin.

S. 45 *1 Meliko, tuyî mominî,*
2 Hey mêrdaro, tuyî mezinî,
3 Ya Şêşims,tTuyî li dereca melik Sêxsinî.

[1567] *welî*
[1568] *diberate*

S. 46 *1 Meliko, tuyî zergûnî,*
2 Hey mêrdaro, tuyî zemînî,
3 Ya melik Sêxsin tu li dereca silt'anî.

S. 47 *1 Melko, tuyî feqîrî,*
2 Hey jîro, tu çendî jîrî,
3 Ya Şêşims, ji e'wil û axir tuyî xebîrî.

S. 48 *1 Ji r̂ojhilat û ĥeta bi r̂ojava,*
2 Destê Şêşims k'oteke li ser xasan û xava,
3 Ev meclis bi navê Şîxadî û melik Şêxsin dibû t'ebava.

S. 49 *1 Ji r̂ojava û ĥeta bi r̂ojhilate,*
2 Çend aşiq hene, Şêşims ĥemûwa diket xelate,
3 Me maş û debir ji dîwana Şêşims û melik Şêxsin dihate.

S. 50 *1 Xelqîno werin bipirsin ji qesîdan û me'nîye,*
2 Wekî binîyana vê meclisê danîye.
3 Melik Fexiredîn dizane hosta k'îye.

S. 51 *1 Melik Fexiredîn bi xwe dibû hosta,*
2 Ev dinîya pîvabû bi bosta.
3 Deste melik Fexiredîn, yek doje, yek bihuşte.

S. 52 *1 Xelqîno werin bipirsin xelqê ehl il-xêre,*
2 Ji hev ĥeft t'ebeqe û bere jêre,
3 Şêx[1569] *Fexirê Adiya li wan jî dike stexbêre.*

S. 53 *1 Be'dî herçardeh t'ebeqa*[1570]*,*
2 Ew jî t'ijîye ji muxliqa,
3 Wan jî tê ĥeya şaya, xeman û heqe.

S. 54 *1 Ez birme t'ebeqe bi cefîne,*
2 Min çardeh t'ebeqe li wê dî ne,
3 Her çardeh t'ebeqe r̂awesta bû bê stûne,
4 Li ser milêt melik Şêmsedîn û melik Fexiredîne.

S. 55 *1 Birme t'ebeqa bi cefaye,*
2 Ya bi sadiqe, ya bi sefaye,
3 Ya t'erîq li ser danaye,
4 Ev meclîs bi nave Şîxadî û melik Şêxsin dibû avaye.

S. 56 *1 Birme t'ebeqe heqîqî Ehmere,*
2 Ew bû k'ursîy ya ji zêr̂ê zere
3 Min li wê dî şêx Nasirdin, Avdelè Omera.

S. 57 *1 Birme t'ebeqe bi r̂eqîq,*
2 Ya li ser danî her ĥeft t'erîq,
3 Min li wê dî şêx Nasirdîn, Eba Bekirê sedîq.

S. 58 *1 Birme t'ebeqe ayet*[1571] *il-K'ursîy, (ĥeyat il-Qudisîy?)*
2 Hincê ji şikestîyê û mestîyê Şîxadî bitirsî,
3 Şîxadî r̂ojê sê cara li ĥalê wê r̂uĥê bipirsî.

S. 59 *1 Ez birme t'ebeqa nazilî werde,*

[1569] *şê*
[1570] *tebek*
[1571] *ĥeyat*

2 Sindiȓukêt Şîxadî û şêxê Ĥesen, p'erîyêt nûranî têne ser de,
3 Navû dik'arê Şêşmsî û melik Şêxsin ji e'zmana ĥeta bi e'rde.

S. 60 *1 Birime t'ebeqe semayî,*
2 [Ya bi sadiq, ya sefayî,]
3 Ya tarîx û ser danayî,
4 Ev meclîse bi navê Şîxadî, û melik Sêxsin dibû avayî.

S. 61 *1 Birime t'ebeqe zincilî ťemame,*
2 Çardeh t'ebeqe digeȓame,
3 Li wê nûrê ĥeyran dimame.

S. 62 *1 Ĥeyran dimam li wê nûrê,*
2 Ez dixûnim xetan û mişûrê,
3 Navê silt'an Êzî li ser k'oka tembûrê.

S. 63 *1 Min xwendbû*[1572] *ji xetan û mişûra,*
2 Heke ji ba e'zîz melik Fexiredîn bihate destûre,
3 Ezê bûme xewasê beĥrêt k'ûre.

S. 64 *1 Banga mine dîwanêt E'devîye,*
2 Yêt weke Ĥesen Dena û Îsîbîya,
3 Ew dizanin li ȓûyê meclîsê çî dibû, çî dicirîya.

S. 65 *1 Banga mine dîwanêt feqîra,*
2 Yêt wek Ĥesen Dena û Ĥesen P'îra
3 Ew jî çon pêş dîndara mîre.

S. 66 *1 Hincîyê xilmeta mala Adiya bike ji dile,*
2 Miraza wî we dibe hasile,
3 Weke Mandê Şirîf, Mandê Tokile.

S. 67 *1 Aşiqo yî p'îre Xana,*
2 Hingî canê kulekî e'melekî çakî li bale,
3 Ewî mavê bi şêxî, p'îrî, hoste û merebî, yarû birayê axiretê di xware.

Xwedanê k'eremê dêrsê geliyê Lalisê tu bangî ȓahmetê!
Ȓahme li dê û bavên hadêran û guhdaran,
Cih û mesken û mek'anê, em têde, bi qedirê Sêxadî û silava Xwedê!

100. Qewlê şêx Fexirê zergun[1573]

S. 1 *1 Ji qewlê Şêx Fexirê zergune,*
2 Hincî nefesa yarû birayêt axretê bik'işîne,
3 Ȓoja axretê wê derdekî bê derman bibîne.

S. 2 *1 Wê bibîne derdekî bê dermane,*
2 Hincîyê bi yarû birayêt axretêra kirine bi îmane,
3 Ȓoja axretê ewî bi xwedane.

S. 3 *1 P'adşê min p'îȓ nexweşe,*
2 Danabû zor maşe,
3 Dewlat t'acîne, yek aşe.

[1572] *xwindbû*
[1573] Ji qewlên Şêx Fexirê Adîyan [2] (rr. 509-511)

S. 4 *1 Aşî go: «Ezî t'ewrî,*
2 Hey zero e'silî zivirî,
3 Ji îmana havirî k'ifrî.

S. 5 *1 Ji k'ifrê havirî îmane,*
2 Xwezîya min t'êr bidîya, ew cîye, ew mek'ane,
3 Cîyê P'adşayê min li ser silave».

S. 6 *1 Min go: «Xasa kir qebûle,*
2 Gewher k'işabûye ser şure,
3 Dabû ber k'eşkûle[1574]».

S. 7 *1 Min go: «Xasa kir behwere,*
2 Gewher k'işabûye sere,
3 K'eşkûl dabûye bere.

S. 8 *1 Ez birme ser mêravê,*
2 Berî nuqtê[1575] pişta bavê,
3 Ewî ĥakim bû li mêravê.

S. 9 *1 Mêrav li ko fikirî,*
2 Li beĥreke jor seyirî,
3 Li ber agirî ebirî!»

S. 10 *1 Ji qewlê şêx Fexirê Adîya,*
2 Ezî e'silîme, ji nav dik'irê e'silîme,
3 Ezî Misrî bûm ji Misrîye.

S. 11 *1 Ji e'silê xweda ezî Misrî bûm,*
2 Ji nûra Îlahî bûm,
3 Cîyê Ĥesen Besrî bûm.

S. 12 *1 Ĥesen dihate Şame,*
2 Heqyê wî girt ť'emame,
3 Bi xwe Êzî li ser selame.

S. 13 *1 Silav li te ya xan silt'an Êzîde,*
2 Heçîyê ew sir̂ dîte,
3 Li sêrî zire bestin mirîde.

S. 14 *1 Ez birme ser sedefê,*
2 Ez ger̂iya bûm heq Elîfê,
3 Min nave xwe naskirbû li K'afê.

S. 15 *1 Sedef îna ť'emam kir,*
2 Min gewher bi nav kir,
3 Cîyê p'adşê xwe min silav kir.

S. 16 *1 Bi r̂ojhat, ĥeta bi r̂ojava,*
2 Min dît ĥemû û ĉave,
3 Min dît çerxeke şêx Şems û melik Fexiredîn diger̂î nave.

T'emametîya Xwedê û silt'an Şîxadî!

[1574] *keşkul*
[1575] *nuxt*

101. Qewlê silavêt cara[1576] — Qewlê silavêt jara[1577]

S. 1 *1 Silav silavêt cara,*
2 Li mewlayê min û çendî xwendk'ara,
3 Xwendk'aro serê xwendk'ara,
4 Hey qutbo, serê mêrdara..

S. 1 *1 Silav silavêt jara,*
2 Mewlayê min û çendî xwendk'ara[1578],
3 Xwendk'ar û çendî xwendk'ara,
4 Hey qutbo, serî mêrdara.

S. 2 *1 Silav her hebî,*
2 Li melik Sêxsin û çendî nebîy,
3 Hey şêro qurtalê t'eb.

S. 3 *1 Silav li we bî,*
2 Li melik Sêxsin û çendî nebîy,
3 Hey şêro, qurtara t'ebî.

S. 3 *1 Silavêt xulêma,*
2 Li melik Sêxsin û çendî qilêma,
3 Ji nesrê te feslandibû silêma.

S. 2 *1 Silav li ẍulêma,*
2 Li melik Sêxsin û çendî qilêma,
3 Bi sidqê bestirabû silêma.

S. 4 *1 Silavêt milyak'eta,*
2 Li Cebraîl[1579] û çendî cumleta,
3 Ew kire qubleta ĥemû mileta.

S. 4 *1 Silav li milyak'ete,*
2 Cebraîl û çendî cimlete,
3 Ewe qubleta ĥemû milete.

S. 5 *1 Silavêt p'îra,*
2 Hey mewlayê min û çendîn feqîra,
3 Tuyî qutbê şêxan û p'îra.

S. 5 *1 Silav li feqîra,*
2 Mewlayê min û çendîn mîra,
3 Ewe qutbê şêxê emîra.

S. 6 *1 Hey qutbo te ĉêr̂ ji ťemam,*
2 Ji nîveka Elîf û Lam,
3 Ji Sîn te feslandibû ťemam.

S. 7 *1 Hey qutbo te ĉêr ji heqîqe,*
2 Melik Fexiredînyî k'ûre, binyata wîye emîqe,
3 Zor şire't lê dibûn xerîqe.

S. 6 *1 Qutbo te ĉêr ji heqîqî,*
2 Ya melik[1580] Fexiredîn tu beĥra k'ûra, emîqî,
3 Zor şire' li beĥra melik Fexiredîn bûn ẍerîqe.

S. 8 *1 Zora şire't di xwende,*
2 Seyîdî[1581] wekî Bedir u Mende,

[1576] Qewlê şêx Mendê Fexire Belavkirin: Bedel Feqir Heci http://www.bahzani.net/services/forum/showthread.php?31818-Bedel-Feqir-Heci-Qewl%C3%AA-Silav%C3%AAt-Cara
[1577] *Laliş* № 39 2013 (rr. 42-47) https://ru.calameo.com/books/002518317e89cc0046304
[1578] *xundk'ar*
[1579] *Cibrayîl*
[1580] *melek*

3 Di beĥra melik Fexiredînda dibin hinda.

S. 7 *1 Sed şirêt wekî, Bedir u Menda,*
2 Li beĥra melik Fexiredîn dibun hinda,
3 Go ezîzê min hêj û hinda.

S. 9 *1 Zor mabûn řencûle,*
2 Ew ji me'nîyan dibûn dûre,
3 Ewan ne dizanî melik Fexiredîn nûre, e'silê wî ji nûre.

S. 8 *1 Hin ye řencol bû,*
2 Ew ji mee'nêt k'ûr bû,
3 Ewan nizanî melik Fexiredîn ji e'sil nûr bû.

S. 10 *1 Hey nûro te nûr ji e'sile,*
2 Te ji Adem vekirbû Ȓesile[1582], *(кораническая связь Пророка и Адама)*
3 Te dabû ber Adem fesle.

S. 9 *1 Nûro tu nûrî ji e'sile,*
2 Ji Adem çûye nesle,
3 Lew jê dane fesle.

S. 11 *1 Ya melik Fexiredîn, wextê te Adem li bihuştê*[1583] *digêřa,*
2 Heke navû îsmê te heba vêřa,
3 Adem şaş nedikir ĉêra.

S. 10 *1 Ya melik Fexiredîn, te çaxê Adem li bihuştê*[1584] *digêřa,*
2 Heger nav û usfeta te hebû fêřa,
3 Ewê řojê şaş nedibû ĉêra.

S. 12 *1 Ya melik Fexiredîn te Adem îna der ji bihuştê,*
2 Heke navû îsmê te ne digehiştê,
3 Hewa ne dibû ji piştê.

S. 13 *1 Sed salî û berê,*
2 Te Adem ji bihuştê îna derê,
3 Gevizîbû li t'oz û geřê
4 Ĥeta gehişte wê siřê.

S. 12 *1 Sed salî û berî,*
2 Gefizî di nav t'ozê û herî,
3 Lew gehiştbû wî hewserî.

S. 14 *1 Adem sed salî li bihuştê e'mirê xwe dip'eřat,*
2 Û gava ji bihuştê derhat,
3 Girî, hêstir li ber ĉava weke Ferat.

S. 11 *1 Adem sed sal li bihuştê e'mir têřat,*
2 Wextê ji bihuştê der hat,
3 Hind girî, ĥeta hêstir li ber bûne Ferat.

S. 15 *1 Ya melik Fexiredîn nebîy Nuĥ*[1585] *bi qewmê xweve maye řencûle,*
2 Heke ji ba te ne hatiba destûre,
3 Li wan ne difewirî tenûre.

S. 13 *1 Nuĥ bi qewmê xweve maye dencole,*
2 Û heke ji bate ne hatinbû destûre,
3 Ewê řojê Nuĥ lê ne diqewirî ew tenûre.

S. 16 *1 Ya melik Fexiredîn, Birahîm Xelîl bi te dikire gazî û haware,*

1581 *sedî*
1582 binêr: *Ȓesûl*
1583 *behişt*
1584 *behişt*
1585 *Noh*

2 Heke navû îsmê[1586] *te ne hatiba zare,*
3 Li wan sar ne dibû nare.

S. 14 *1 Birahîm Xelîl deng dikir û haware,*
2 Ya melik Fexiredîn, me nav û usfeta te înî bû[1587] *ser zare,*
3 Ewê r̂ojê li usfa te dibûne mijare.

S. 17 *1 Ya melik Fexiredîn, nebîy Simaîl gaziyek bi ter̂a dihişte*
2 Heke navû îsmê te ne digehişte
3 R̂oja qurbaniyê nebîy Simaîl wê bikuşte.

S. 15 *1 Simaîl deng r̂adihişte,*
2 Ya melik Fexiredîn, heke nav û usfetê te ne digehişte,
3 Ewê r̂ojê Simaîl bi qurbanî dikuşte.

S. 18 *1 Ya melik Fexiredîn, tu ne wekî kesne,*
2 Te dabû Usivê nebîya husne,
3 Ne xwezka bi wî kesî bit damana li desne.

S. 16 *1 Ya melik Fexiredîn, tu wekî kesne,*
2 Te bi Usifr̂a dabû bi ĥisne,
3 Sed xwezma[1588] *wê r̂uĥê bi emanet hebit desne.*

S. 19 *1 Ya melik Fexiredîn, sêrkera sêrker û r̂aza*
2 Te bi Mûsar̂a hinartibû baza,
3 Te şah mar di destê wîda kirbû wek'aza.

S. 17 *1 Sêkirin sê zara,*
2 Mûsa hilînabû baze lew destê gobal dikire wekaze,
3 Ew wekaz ne ji dara, û li destê Mûsa dikire şah mare,
4 Der sed mêra jêra dixwaze.

S. 20 *1 Wek'azê Mûsa ne ji dare,*
2 Te di destê Mûsada kire şah mare,
3 Sêra sêrdarêt Ferûnî di xware.

S. 18 *1 Mûsa û farûn ji e'sile,*
2 Heker ferun dibû k'esire,
3 Wê r̂ojê nedibûn nesire.

S. 21 *1 Mûsa û Harûn ji e'sile,*
2 Te dabû Mûsa nesire,
3 Ferûn pê dibû k'esire.

S. 22 *1 Ferûnî Mûsa li beĥrê asê kir,*
2 Û k'erema wê sir̂ê ber p'êk kir[1589]*,*
3 Ji wî paş beĥrê bor bi r̂ê kir.

S. 20 *1 Ferûn beĥr li Mûsa asê kir,*
2 Bi qudretê Mûsa nav lê kir,
3 Û beĥrê Mûsa bi r̂ê kir.

S. 23 *1 Mûsa li Misirê bi r̂ê bû,*
2 Ferûn li pê bû
3 Ewê r̂ojê tavek li binê beĥrê bû.

S. 19 *1 Mûsa li wê bû,*
2 Ferûn li pê bû,
3 Ewê r̂ojê binê beĥrê r̂oj lê bû.

S. 24 *1 Qudreta P'adşayê minî Ekber bû,*

[1586] *ism*
[1587] *bu*
[1588] *xuzma*
[1589] *pêkir*

2 Beĥr jêk ker bi ker bû,
3 Mûsa hat bi qewmê xweve sereder bû
4 Ferûn hat û tê wer bû.

S. 21 *1 Ji qudretê beĥr ker bi ker bû,*
2 Mûsa hat û lê sereder bû,
3 Ferun hat, û tê wer bû.

S. 25 *1 Şubhetî Îsayê kuȓê Miryeme,*
2 Ya melik Fexiredîn te vêȓa kirî k'ereme,
3 Ji e'rda fiȓî ço sema.

S. 22 *1 Têt wekî Îsayê bin Miryeme,*
2 Ya melik Fexiredîn te vêȓa kirî k'ereme,
3 Li Îsa nayêt ew çax û ew dema.

S. 26 *1 Şêro xwedanê qirarê,*
2 Ku bi wanȓa bû wê care,
3 Cara li miẍarê[1590]*.*

S. 23 *1 Ewe ȓoja li Bedrê,*
2 Hîmeta Leyîl il-Qedrê,
3 Mîr ji eta û sedrê.

S. 27 *1 K'afa Behzanê ye kevne,*
2 P'îrkê lê ĉirandibû t'evne,
2 Li xasa saye, li ẍafila tarî û şevne.

S. 28 *1 Te k'êşa Zilfeqarê*[1591]*,*
2 Û te teslîm kire wê care,
3 Tu bi silt'an Şîxadîȓa ȓabûyî ȓoja fî li Heq warê.

S. 24 *1 Ya melik Fexiredîn, te îna Zilfeqar(e),*
2 Teslûm kir min li efare,
3 Şîxadî ȓabû ji Heq warê[1592]*.*

S. 29 *1 Silt'an Şîxadî ȓabû li k'efayê,*
2 Li serê sefayê,
3 Sadiq[1593] *diȓa E'yn il-Beyzayê.*

S. 25 *1 Şîxadî ȓabû ji vê k'efayê,*
2 Hey sero bi sefayê,
3 Sadiqa[1594] *me E'yn il-Beyzayê.*

S. 30 *1 Şîxadî û şik tê ne,*
2 Gelek kore wê di heyin, ewan hajî rê ne,
3 Ew her dibêjin we nine.

S. 26 *1 Şîxadî şêxe û şik tê nîne,*
2 Hey koro te hayî ȓê nîne,
3 Silt'an Êzî Padşayê[1595] *e'rd û e'zmîne.*

S. 31 *1 Ewan ne dizanî ewe û her ewe,*
2 Ne vexwerine û ne xewe,
3 Şehde û îmanêt min bi navê Xwedê, Tawisî melek' dîn ȓewe.

S. 27 *1 Ewe û her ewe,*
2 Ne xwerin, û ne vexewarin, û ne xewe,

1590 *mixar*
1591 *Dûlifiqar*
1592 *Hekar*
1593 *sedeq*
1594 *sediq*
1595 *pedşa*

3 Me şehde û îmanê xwe qebûl kir ewe.

S. 32 *1 Şehdeya wane,*
2 Ĥerfeke li nav Qura'na,
3 T'efsîl naken çu nezane.

S. 33 *1 Ĥerfeke bê t'efsîle,*
2 Xelqê e'rifî zaneyî, jîre,
3 Ew jî dê bêjin: Ya melik Fexiredîn me neke ji bîre.
S. 28 *1 Çi ĥerfeke bi tefsibir,*
2 Hey jîro tu çendî jîr,
3 Ya melik Fexiredîn li dine her tu yî li bîr.

S. 34 *1 Ya melik Fexiredîn xelqê zana, yî jîr bi te dikir qeste,*
2 Ĉîya, û banî, û berî, û beĥr, û beste,
3 Te nijyar kirbû bi herdu deste.
S. 29 *1 Ya melik Fexiredîn me bi te kir qeste,*
2 Deșt û banî, û berî, û beĥr, û beste,
3 Xwezî min zanîba ev e'zman k'ê nijinî bi deste.

S. 35 *1 Me dil bi kulin birîn cotin,*
2 Û me'nîyêt k'ûr nayêne gotin,
3 Dil û hinavêt min bo dewrêşiyê sotin.
S. 30 *1 Dil bi agirkirim, birînêt min cotin*[1596]*,*
2 Ew me'nîyêt k'ûr nayêne gotin,
3 Dil û hinavêt min bo derwêşînê sotin.

S. 36 *1 Dewrêşekim aqilê minî kême,*
2 Aşê muĥbetê bi min yî dême,
3 E'zîzê min dewlet nahêlit ez bêmê.
S. 31 *1 Min got ez derwêşim, aqilê min neyî kême,*
2 Eger aşê muĥbetê li min kire dême,
3 Ew dewlet nahêlit ez bêmê.

S. 37 *1 Piştî xwe li dar bidem,*
2 Sadiqê serê xwendk'ar bikem,
3 Dê li benyekê xwe pirsyar bikem.

S. 38 *1 Piştî xwe dar bidey,*
2 Sadiqê serê xwendk'ar bikey,
3 Dê li benyekê xwe pirsyar bi key.
S. 32 *1 Bee'dî bi xwe dêrke,*
2 Tu bi sidqê[1597] *serê xwe di kêrke,*
3 Benî xwe stexbêrke.

S. 39 *1 Muĥsinekî ya munisî,*
2 Melik Fexiredîn em benyêt teyin, em di naqisîn,
3 Bi nav dik'irêt te em dixalisîn.

S. 40 *1 Naqis key ĉêr̂e,*
2 Xeberek wa heye binya wê xeberê zêr̂e,
3 Wan cindîya ser milêt xwe gêr̂a,
4 Yê daymen mu'amileta wî ye bi Xwedêr̂a.
S. 33 *1 Me naqis kirbû bêr̂a,*
2 Xebera binyat zêr̂a,

[1596] *çotin*
[1597] binêr: *sadiq*

3 Dayîm mee'meleta wan bi Xwedêȓa.

S. 41 *1 Ji qewlê şêx Mendê Fexirane,*
2 Ȓastemalê mêra îmane.

Em di kêmin û Xwedê ťemame!
Em di kêmin û Xwedê ťemame!

102. Qewlê silavên melik Fexiredîn[1598]

S. 1 *1 Silavên melîk Fexiredîn ji were tên,*
2 Ber beȟrên k'ûr tên,
3 T'elebê melikê Ẍefûr tên.

S. 2 *1 Silavên melik Fexiredîn ji were tên*
2 Ji baẍa nîşan tên,
3 T'elebê Melikê Ȓehman tên.

S. 3 *1 Silavên melik Fexiredîn ji P'adşê min nabûhire,*
2 Hinciyê fehm û aqil di serîde hey her û here,
3 Ewê nesîȟeta yarû birên axiretê çak hilgire.

S. 4 *1 Ŕêya[1599] Êzîd min da destê nezana,*
2 Ew pê xebîr nebûn bi çû erk'ana,
3 Loma ji wan nakim heqê wane.

S. 5 *1 P'adşayê mino yî Bêriye,*
2 Hawirî şaran û ȓiye,
3 Dayîm ȓuȟên momina dihijmêriye.

S. 6 *1 Ev fikire fikireke bi t'aqete,*
2 Herçî ȓuȟa ibadet[1600] û miçadete,,
3 Ew ȓuȟe li ba Xwedê bi e'zete[1601].

S. 7 *1 Heqe em bifikirîn,*
2 Pêş ȟeft qap'îya bibihurîn,
3 Ji nû paş li dîwana mîr biwesilîn.

S. 8 *1 Ez birme dîwana mîr,*
2 Dana ber min şêx û p'îr,
3 Birme hezreta Melikê Celîl.

S. 9 *1 Ez birme ma wiya,*
2 Hinciyê xebîr nebû bab cimetîya,
3 Dê k'êşne destê zebênya.

S. 10 *1 Ewin zebênyên bi sefa'ete[1602],*
2 Natirsin ji çû milete,
3 Xeyrî birayê axiretê bi t'aqete.

S. 11 *1 Ewin zebênyên p'ir xedare,*
2 Ewin bi gazî û heware,

[1598] Ji qewlên Şêx Fexirê Adîyan Laliş № 10 1999 (rr. 87-93) belavikirin: Şêx Ĥelo şêx Xelef https://ru.calameo.com/books/0025183176b60928ea526
[1599] *riya*
[1600] *ebadet*
[1601] *îzet*
[1602] *sifet*

3 Bi kesȓa na axivin bi zare.

S. 12 *1 Dibêjme we xwedanên kuȓa,*
2 Wê dihajone tarîya mûxtara,
3 Zêdetên gunehk'arên biȓa.

S. 13 *1 Dibêjime we xwedanên gûnehk'ara,*
2 Ŕêya yarû birên axiretê nekin bazara,
3 Ciyê wan dojeye û devên mara.

S. 14 *1 Gelî bira tirsa min ji wêye,*
2 Banga min ber mewlêye,
3 Ya xwedê horî têne ȓêye.

S. 15 *1 Tirsa min ji wane,*
2 Horiya xêl hilanî ser ĉavane,
3 Bûne dav û çûn pêşiya xasane.

S. 16 *1 Ewin horiyên girane,*
2 Ewin birqên ĉirana,
3 Dibine dav û diçin pêşiya xasane.

S. 17 *1 E'zîzê min em yên hatin,*
2 Bi ȓêya p'adşay xebatin,
3 Horiya em ne diaxavtin.

S. 18 *1 Li e'zmana bûye banga dîn,*
2 Li naf xasa bûye şayî û mizgîn,
3 Wê hatî e'zîz melik Fexiredîn.

S. 19 *1 Li e'zmana bûye xebere,*
2 Horî xemlîn k'esk, sor, û zere,
3 Wê hatî Fexirê babzere.

S. 20 *1 Ez birim nav wan cindîya,*
2 Hatine pêşiya min t'elebên ewliya,
3 Dîndara silt'an Êzî bi t'enê ye e'silîye.

S. 21 *1 E'zîzê min em bi te ne diînk'arî,*
2 Ẍafila û gûnehk'ara p'avêje dojê û devê marî,
3 Em û horî jêk nayên vavirîn[1603]*.*

S. 22 *1 Heger te divê bigehiye miraza,*
2 Ŕêya silt'an Êzdîd bike cade,
3 Da li ȓoja axiretê ĥemû k'arên te, li ser ĥalê te bibin şehde.

S. 23 *1 Hinciyê bi feqîra ne gohdêrî,*
2 Jê nîne ĥûkmê yek yî Bêrî,
3 Ku amaneta[1604]*7 Xwidê vê nesp'arî*[1605]*.*

S. 24 *1 Ŕêya silt'an Êzdîd bihevîne,*
2 Xasa pê hatî bawer û êqîne,
3 Mîro muĥbeta Xwedê gelek şîrîne[1606]*.*

[1603] *vavarî*
[1604] *emanet*
[1605] *nesipirî*
[1606] *şirîn*

S. 25 *1 Ev fêniye fêniyek xedare,*
2 Zora t'erik kirin male,
3 Çûn û axiret kirin ji xeyale.

S. 26 *1 Zora malên xwe t'erik kirin,*
2 Rêya silt'an Êzdîd çak bigirin,
3 Da bi silametî bibihurin.

S. 27 *1 Bexda şarê k'ibîre,*
2 Demê xelîfe dibû mîre,
3 Wê r̂ojê Behlûl yî xwe gehande feqîre.

S. 28 *1 Demê melik Fexiredîn (Behlûl) dî, kir nase,*
2 Gelî mîra çoyî nebêjne çû Xase
3 P'adşê min xaliq kirî ĥezar û yek libase.

S. 29 *1 Bi r̂êya Xwedê bibin xebîr,*
2 Şîreta yarû birên axiretê nekin ji bîr,
3 Da li axiretê bêjne we p'îr.

S. 30 *1 Li r̂êya Xwedê nebin xerfê,*
2 Hinciyê li r̂ast r̂êya xwe ne bi xof bê,
3 Ĥiske bila bibe ĥeywan k'ûvî.

S. 31 *1 Hat çarşembûya serê Nîsanê,*
2 Hat T'emûza îmanê,
3 Hat xebera wê dîwanê.

S. 32 *1 Hat xebera wan derwişa,*
2 Li dîwana, ji mêr û muĥbeta geliyê Lalişê dik'êşa,
3 Ẍafilên vê dinîyayê şîr lê dik'êşa.

S. 33 *1 Hat cewaba van p'îra,*
2 Desta didin ser letan û herîra,
3 Li vê dinîyayê direvin r̂efên xenzîra.

S. 34 *1 Ewin xwedanên herîr û leta,*
2 Ewin xwedanên cindî û coqeta,
3 Li vê dinîyayê direvin r̂efên bê mirweta.

S. 35 *1 Sadiq û sena sindirûk û p'eriyên zêr̂îne,*
2 Ẍafila beĥr tê nine,
3 ……………………………….

S. 36 *1 Sadiq û sena li nav wan çêbû zor heybete,*
2 Ẍafila êwrandin ziyarete,
3 ………………………………….

S. 37 *1 Birano sindirûka best kirî miraza,*
2 Ewin cindîyên delq û t'ac û miraza,
3 Ẍafila bi ziyareta avakirî merza.

S. 38 *1 Ev k'are k'arekî bi t'aqete,*
2 Navda çêbû zor heybete,
3 Ẍafila êwarandin ziyarete.

S. 39 *1 Melîk Fexiredîn dîn go: Dilê min natirse ji vî qewlî,*
2 Ba yî hat û bir t'oz û xizanî,
3 Kiryara me û hazirû gûhdêran hebe li vî qewlî,

4 Li wê r̂ojê li wî mehderê

Em di kêmîn, Xwedê t̂emame!

103. Qewlê melek' Fexiredîn[1607; 1608; 1609; 1610]

S. 1 *1 R̂ojekê Lalişe,*
2 E'refate, guş-guşe,
3 E'zîz melek' Fexiredîn ĥalekê[1611] xaşe.

S. 1 *1 R̂ojekê Lalişe,*
2 E'refatê xuş-xuşe,
3 E'zîz meli[1612] Fexiredîn ĥalekê[1613] xaşe.

S. 1 *1 R̂ojekê Lalişe,*
2 E'refate guş-guşe,
3 Melek' Fexiredîn ĥalekî xaşe.

S. 2 *1 R̂ojekê Heq warê[1614],*
2 Mêr cema'[1615] bûne mix̂arê,
3 E'zîz meli Fexiredîn hatiye ber ferwarê.

S. 2 *1 R̂ojekê Heq warê,*
2 Mêr cema' dibûne mix̂arê,
3 Melek' Fexiredîn hatîye ber ferwarê.

S. 2 *1 R̂ojekê Medînê,*
2 Mêr cema' bûn xezînê,
3 Sev bavê stî Xatunê.

S. 3 *1 R̂ojekê înê,*
2 Mêr cema' bûne xezînê,
3 Seb xatirê bavê sitî Xatûnê.

S. 3 *1 R̂ojekê Medînê,*
2 Mêr cema' dibûn xezînê,
3 Sev xatirê bavê sitî Xatûnê.

S. 3 *1 R̂ojekê r̂ojane,*
2 Pirs kin kesekî yê ilmî zanane,
3 Werin mirinê bidin beyane.

S. 5 *1 R̂ojekê r̂ojane,*
2 Me pirsin xelqê e'limî[1616] zane,
3 Werin mirinê bidin beyane.

S. 5 *1 R̂ojekê r̂ojane,*
2 Mêr cema' dibûn e'limî zanane,
3 Werin mirinê bidin beyane.

S. 4 *1 R̂ojekê xirure,*
2 Lê cema' bûye cindîyê mîre,
3 E'zîz melek' Fexiredîn hatîye ber ĥidûde.

S. 4 *1 R̂ojekê xudûre,*
2 Pevk'etin cindiyê mîre,

[1607] [29] (гг. 353-360) (№ 1690)
[1608] *Qewlê Ferxedîn* [31] (гг. 35-44)
[1609] [29] (гг.329-337) (№ 1684)
[1610] *Qewlê sindir̂uk* [5] (стр. 131-132)
[1611] *halek*
[1612] binêr: *melik*
[1613] *halek*
[1614] *Hekar*
[1615] *cima*
[1616] *alim*

3 E'zîz meli Fexiredîn nûr bû xweyî nûre.

S. 4 *1 R̂ojekê xirure,*
2 Mêr cema' dibûne cindîyêd nûre,
3 Melek' Fexiredîn hatîye ber ĥizure.

S. 6 *1 Mirin heye heqiye,*
2 Ser mirinê nedin diye,
3 Ber mirinê nedin sergêra,
4 Ĥecî kesê wê r̂a,
5 E'zîz meli Fexiredîn fiĥêl kin boy[1617] *kinarê Xwedêr̂a*[1618].

S. 5 *1 Dilê minî xeme,*
2 Wet e'lema pirs bikene,
3 E'zîz melek' Fexiredîn çarşemê bû, çarşemê hilda gedeme.

S. 7 *1 Dilê minî xeme,*
2 E'limno dibêjime we,
3 E'zîz meli Fexiredîn çarşemê bûye, çarşemê hilda gedeme.

S. 6 *1 Dilê minî bi xeme,*
2 Ez e'lima[1619] *diperseme,*
3 Melek' Fexiredîn çarşemê bîye, çarşemê guhast gedeme.

S. 6 *1 R̂ojekê li Şame,*
2 Dik'ir ger̂îyebû çendî a'me,
3 E'zîz melek' Fexiredîn qulbê t'emame.

S. 8 *1 R̂ojekê Şame,*
2 Dik'ir ger̂îye çendî ame,
3 E'zîz meli Fexiredîn ser xurbet[1620] *t'emame,*
4 Ser xurbêyî bethal ba biçû ĥeta velîyî[1621] *val bû.*

S. 7 *1 R̂ojekê Şame,*
2 Dik'ir ger̂îyan çendî ame,
3 Melek' Fexiredîn ser qudibê t'emame.

S.7 *1 Şêxşimso, zerbave,*
2 Fexiro, ber mêra hilînin ĉave[1622]*,*
3 Te li me sot dil û ĥinave.

S. 8 *1 Melek' Fexiredîn ser qudibê bedĥale,*
2 Mêr cema' dibûn velîyî û xale,
3 Şêxşims dibêje: «Fexiro, ber mêra hilîne ĉe've».

S. 9 *1 Şemso, hatiye ser me mecale,*
2 Şems dibêje mêran û mêrsera,
3 Ber nek'evin mal-zêr̂ê dine,
4 E'zîz melek' Fexiredîn veger̂în me t'enêr̂a.

S. 8 *1 Şêxşims dibêje te mêra:*
2 E'zîz melek' Fexiredîn wey lêra,
3 Hûn veger̂in boy me gele xêra».

S. 9 *1 Şêxşims dibê: «Ji te mêra,*
2 E'zîz melek' Fexiredîn bal lêra,
3 Veger̂înin boy me xêra».

S. 9 *1 Şêxşims divêje mêrsera:*

[1617] *boyî*
[1618] *Xudê*
[1619] *alim*
[1620] *xurba*
[1621] *welî*
[1622] *ĉe'v*

2 «E'zîz melek' Fexiredîn wey lêra,
3 Hûn vegeȓin boy me gele xêra».

S. 10 *1 Şêxşims dibêje: «We mêrsera,*
2 Ber bi mal û zêȓê xwe werne dera,
3 E'zîz melek' Fexiredîn vegeȓînin boy meȓa».

S. 10 *1 Sicad deng dike pê ȓa,*
2 Ĥeĉa kesê wê ȓa,
3 E'zîz meli Fexiredîn vegeȓînin me t'enê ȓa.

S. 10 *1 Birayê nav Sicaye,*
2 K'ewgirîye û damaye,
3 Birawo[1623] qewî îro e'zîz melek' Fexiredîn t'aye.

S. 11 *1 Birê nav Sicaye,*
2 Ĥeznî da maye,
3 Birawo, k'afira nemaye bê biraye.

S. 12 *1 Birayê nav Sicaye,*
2 K'ewgirî û damaye,
3 Şêx Fexirê Adîyaȓa t'aye.

S. 11 *1 Birayê nav Sicadîne,*
2 Hêsira ȓûyada ȓuĥîne:
3 «Birawo, biratî ça şîrîne[1624]».

S. 13 *1 Birayê nav Nasirdîne,*
2 Hêsir ȓûyada ȓuĥîne:
3 «Birawo[1625], biratî çikas şêrîne».

S. 12 *1 Birayê nav Nasire,*
2 Ȓûyada hat hêsire,
3 Go: «Birawo, k'afira jî nemire bira».

S. 12 *1 Birê nav Nasirdîne,*
2 Hêsir ĉe'va tê ȓiĥîne:
3 «Birawo, biratiye çikas şîrîne».

S. 14 *1 Birayê nav Nasire,*
2 Ȓûyada hat hêsire:
3 «Birawo, bira k'afira nemîne bê bire».

S. 13 *1 Nasiro, birayê min tuyî,*
2 Car–cara veduxurî,
3 Naşî min nebî, şêx Mend vedisuyî».

S. 13 *1 Go: «Îlahîo, te Cebêre,*
2 Sebrekê bana bihinêre,
3 Bira şêx Mendê Fexira pê bejmêre».

S. 19 *1 Îlahîo, mi Cebêrî,*
2 Sebrekê banada bihenêrî,
3 Şêx Fexirê Adîya ne bihejmêrî.

S. 14 *1 Go: «Îlahîo, tu me bikî debra,*
2 Banada qebûl bikî nedra,
3 Me bê bira nayê sebire».

S. 18 *1 Îlahîo, tu me bikî debra,*
2 Banada qebûl bikî nadra,
3 Me sebir nayê bê bira.

[1623] *biramo*
[1624] *şîrin*
[1625] *birao*

S. 15 *1 Sica deng kire zêre:*
2 «Herke male, herke zêȓe,
3 Ezê e'zîz melek' Fexiredîn vegeȓînim boy xwe t'enêȓa».
S. 11 *1 Cema'*[1626] *deyn dike vêȓa:*
2 «Herge[1627] *male, herge zêȓa,*
3 E'zê vegeȓînin boy xwe t'enêȓa».

S. 16 *1 Melek' Fexiredîn go: «Biramo, birayê minin,*
2 T'u nedra mi negirin,
3 Siĥîd ezê bimirim».
S. 14 *1 Birê mine hadirin,*
2 T'u nedira min negirin,
3 Siĥî ezî bimirim, paşî min delaliye şêx Mend ser xwe ȓa bigirin.
S. 15 *1 «Birawo, hûn birayê minin,*
2 T'u nedra min negrin,
3 Seĥîke ezê bimirim».

S. 17 *1 Birawo, go, mirin heqîye,*
2 Çî kesekî xwe zanîye,
3 Sergêȓ bo mirinê nîye.
S. 16 *1 Mirin heqîye,*
2 Heçî kesê xo zanîye,
3 Ber mirinê nabin sergeȓîye.

S. 18 *1 Ber mirinê nave sergêȓe,*
2 Çî kesekî vêȓa,
3 E'zîz melek' Fexiredîn ferĥayê bikin boy kinarê Xwedêȓa.
S. 17 *1 Ber mirinê nabin sergêȓe,*
2 Heçî kesê vêȓa,
3 E'zîz melek' Fexiredîn fiĥol kirin boy kinarê Xwedêȓa.

S. 19 *1 Nesiro, go: «Birayê mine dêm diȓî*[1628]*,*
2 Serê biȓî nayê k'iȓîn,
3 E'zeta bavê bikin boy kuȓî.
S. 15 *1 Birê mine dêm birî,*
2 Serê birî nayê k'irî,
3 E'zabê bavê bidin boy[1629] *kurî.*

S. 20 *1 Biramo*[1630]*, go: «Birayê mine e'sasa,*
2 Bira şêx Mendê Fexira ȓûnê dîwanê xasa,
3 Eşq yar birê axretê bigeȓîne dojan û k'asa».
S. 16 *1 Birê, mine e'sasa*[1631]*,*
2 Bira şêx Mendê Fexira ȓûnê dîwanê xasa,
3 Eşqî yal bira bigeȓînin dolyan k'asa».
S. 21 *1 Biramo*[1632]*, hûn birayê mine e'sasa,*
2 Bira şêx Mendê Fexira ȓûnî dîwanêd xasa,
3 Eşqê her pênc t'erêqê wî bigeȓînin doran û k'asa.

S. 21 *1 Nesiro, go: «Birayê min tuyî,*
2 Xeysetê bi xuyî,

[1626] *cima*
[1627] binêr: *herke*
[1628] *duȓ*
[1629] *boyî*
[1630] *birao*
[1631] *asas*
[1632] *birano*

3 Paşî min şêx Mendê Fexira disûyî.

S. 20 *1 Biramo, hûn birayê mine zergûnin,*
2 Xatirê dilê min têk bivînin,
3 Paşî min şêx Mendê Fexira neêşînin

S. 22 *1 Çi lawekî dê muȓî,*
2 Serê biȓî nayê k'iȓî,
3 Ezeta bavê bikin boy kuȓî.

S. 22 *1 Ĥeta ez xaş bûm,*
2 Ez Fexirê ȓeş bûm,
3 Berat' û bexş bûm.

S. 17 *1 Biramo, ĥetanî ezî xaş bûm,*
2 Fexirê ȓeş bûm,
3 Berat' û bexş bûm.

S. 23 *1 Ĥetanî ezî xaş bûm,*
2 Ez Fexirê ȓeş bûm,
3 Ez berat' û bexş bûm.

S. 23 *1 Bexş bûm berat',*
2 Têgda çendî welat,
3 Mi zor aşiq dinêda kirine xelat.

S. 18 *1 Bexş û berat',*
2 Hindî welat,
3 Mirenê zor aşiq dinê kirine xelat.

S. 24 *1 Bexş bûme berat',*
2 Mi deng da çiqa welat,
3 Mi aşiq zor anî hatin kirin xelat.

S. 24 *1 Biramo, go: «Em birane,*
2 Nik yek dawastane,
3 Anemetê we sinetxane[1633]*.*

S. 19 *1 Biramo, em birane amanetê*[1634]*,*
2 We sinet û sinetxan,
3 Sinet ȓeze hin ȓezwane.
4 Sinet ȓeze t'êre t'ijî,
5 Nan û naz–ne'met[1635] *û xêre.*

S. 25 *1 Biramo, hûn birane,*
2 Nik yek ȓewastane,
3 Anemetî we sinetxane.

S. 25 *1 Sinet ȓeze, hûn ȓezvanin,*
2 Sinet ȓeze ji dêre,
3 T'ije naz ne'met û xêre,
4 Heq ȓîya Şîxadî ewe şêxî lê bive sexbêre.

S. 20 *1 Şêx sineta here sexbêre,*
2 Sinet ȓeze e'nzele,
3 T'ijî xoxe, t'ije biye,
4 Ber sinetê vegirin gulîya.

S. 26 *1 Sinet ȓeze qedîmîye,*
2 T'ije xoxe, t'ije bîye,
3 Bernedne sinetê gulîye.

S. 26 *1 Sinet ȓeze hûn ȓezvanin,*

[1633] *sunetxane*
[1634] *anemet*
[1635] *naznemet*

2 Sinet ȓeze miqîmîye,
3 T'ijî xox, t'ijî bîye,
4 Bermedîye sûretê gulîye.

S. 27 *1 Gulîya jê vegrin,*
2 Heqîye[1636] ȓêya[1637] Şîxadî tê bifikirin,
3 Ȓoja bandê sêfîl jarê me tê bidebirin.

S. 21 *1 Gulîya jê vegirin,*
2 Heq ȓêya Şîxadî ve sekirin[1638],
3 Beha dî[1639] feqîr û jar pê didebirin.

S. 27 *1 Gulîye sinetê bigrin,*
2 Heq ȓêye dînê silt'an[1640] Êzîd bifikirin,
3 Hûnê sêfîl mala Adîya pê didebirin.

S. 28 *1 Biramo, em birane,*
2 Nik yek dawastane,
3 Anemetî we malê xelîfetane».

S. 22 *1 Biramo, em birane,*
2 Ĥeĉî kesê nik ȓewastyane,
3 Amanetê we malê xelîfetane.

S. 28 *1 Biramo, hûn birane,*
2 Nik yek ȓewastane,
3 Anemetî we malê xelîfetane,
4 Sev xatirê şerbik ĉirane.

S. 29 *1 Go, bira malê xelîfeta mîr bin,*
2 Navmalîyê wana feqîr bin,
3 Pêşqedemê wane bira şêx û p'îr bin.

S. 23 *1 Mala xelîfeta bara wa mîr bin,*
2 Bermaliyê wan feqîr bin,
3 Pêşqedemê wan şêx û p'îr bin.

S. 29 *1 Malêt xelîfeta bira mîr be,*
2 Navmalîyê wana feqîr be,
3 Pêşqedemê wane bira şêx û p'îr be.

S. 39 *1 Aqil bin xelqê cahêl,*
2 Ebabet bikin quba helêl.

S. 40 *1 Ebabet bikin quba nûr,*
2 Ebabet bikin ew şûr.

S. 41 *1 Wê şûrê bikin ebabet,*
2 Çi maleke zoran ĥizret.

S. 42 *1 Eva mala mala babane,*
2 Serekanîye çendî beĥrane[1641],
3 Dewra şêxan û p'îrane.

S. 30 *1 Divêjime we gelî şêxan û p'îra,*
2 Bernedne fenîyêd mîra,
3 Ebabetî bikin feqîra.

S. 24 *1 Dibêjime we gelî şêxan û p'îran,*

[1636] *heq*
[1637] *rîya*
[1638] *vesekirin*
[1639] *bahadîh*
[1640] *sultan*
[1641] *be'r*

2 Bernedin fêniyê mîra,
3 Ebadet[1642] bikin feqîra.

S. 30 *1 Divêjime we gelî şêxa û p'îra,*
2 Bernedne ferîêd mîra,
3 Ebabetî kin feqîra.

S. 31 *1 Ebabetî bikin xerqeyê,*
2 Xizmeteke ĉak bo bikeye,
3 Ew libsê babe meye.

S. 25 *1 Ebadet[1643]bikin xerqeyê,*
2 Ew şuxuleke ĉêk pê biye,
3 Ew libasê bavê meye.

S. 31 *1 Ebabetî bikin xerqeyê,*
2 Xizmeteke ĉek boy bikeye,
3 Ew libsê babe meye.

S. 32 *1 Bavê we ew libsî ber bû,*
2 T'acê nûranî ser bû,
3 Wê nûrêva neder bû.

S. 26 *1 Bavê meyî ew libas ber bû,*
2 T'acekî nûranî ser[î] bû,
3 Wî t'acî ȓa gelekî neder bû.

S. 32 *1 Bavê ew libsî ber bû,*
2 T'acê nûranî ser bû,
3 Wê nûrê neder bû.

S. 33 *1 Dilê minî beye,*
2 Destê mi bigrin mi ȓakine ser qedemê meye,
3 Biramo, mi destûre, xatirî cem weye.

S. 33 *1 Dilê minî beye,*
2 Destê mi bigrin [mi] ȓakin ser qedemê meye,
3 Biramo, mi destûre boy weye.

S. 34 *1 Dilê minî benduhîye,*
2 Ȓuĥ cû ji destan û p'îya,
3 Qelb ĉe'vnihêȓîbû kesan û wêlîya.

S. 34 *1 Dilê minî bey dibêye,*
2 Ȓuĥ k'işîye desta û p'îya,
3 Ma ĉe'vnihêȓîyê kesa û wêlîya.

S. 35 *1 Caweke ȓaste, ne derewe,*
2 Ĉe'vê e'zîz melek' Fexiredîn mabû hewa,
3 Bira t'irê hê li xewa.

S. 43 *1 Caweke ȓaste, ne derewe,*
2 Ĉe'vê e'zîz melek' Fexiredîn ma li hewa,
3 Bira t'irê melek' Fexiredîn wê li xewa.

S. 36 *1 Sata ȓuĥê e'zîz melek' Fexiredîn tê dibiȓî,*
2 E'rd û e'zman yek dixuȓî,
3 Stîya hîngê[1644] berîye xwe didiȓî.

S. 27 *1 .... ,*
2 Gava e'rd û e'zman dixuȓî,
3 Sitîya[1645] beniya xwe dibiȓî.

[1642] *e'babet*
[1643] *ebabet*
[1644] *hingê*
[1645] *sit'î*

S. 44 *1 Sata melek' Fexiredîn teyr difirî,*
2 E'rd û e'zman yek dixur̂î,
3 Sitîye bedenê xwe dibir̂î.

S. 37 *1 Divêjime we gelî stîya,*
2 Dest nevêjine k'ofîya,
3 Neĥerifînin xwe mirîye,
4 Bir̂a Şemsanî r̂abe p'îye.

S. 28 *1 Dibêjime we gelî sitîyano,*
2 Neĥerifînin k'ofîyan,
3 Dest nevêjine zer xirbiyan.

S. 29 *1 Şemsanî r̂abe ji p'îyane.*
2 Seb xatirê şêx Fexirê Adiyane.

S. 45 *1 Dibêjime we gelî sitîya,*
2 Dest nevêjine xûnmir̂îya,
3 Neĥerifînin k'ofîya,
4 Şemsanî r̂abine p'îye.

S. 38 *1 Li wê bû şabaşe,*
2 Lê cema'bû mîrek û p'aşa,
3 Go, birin e'zîz melek' Fexiredîn nexaşê sere çendî nexaşe.

S. 46 *1 We dibû şabaşe,*
2 Mêr cema' dibûn mîr û p'aşa,
3 Melek' Fexiredîn çû serdarê ĥemû neqaşa.

S. 30 *1 Dilê min bêje,*
2 Dilê minî bêyî dibêye,
3 R̂uĥ k'işand dest û p'êye,
4 Ĉe'v ma hîviya kesan weliye.

S. 39 *1 Go, qasidê [r̂uĥê] min t'ecire,*
2 Sata r̂uĥê min dibir̂e,
3 R̂uĥ çû, qelb ma vala[1646]*.*

S. 31 *1 Qasidê r̂uĥê min t'êcire,*
2 Siĥeta r̂uĥê min dibire,
3 Biramo, min destûre we xatire.

S. 36 *1 Qasidê r̂uĥê min t'ecire,*
2 Sata r̂uĥê min dibire,
3 Biramo, min destûre, we xatire.

S. 40 *1 Qasidê [r̂uĥê] min delale,*
2 R̂uĥê mi k'işande misqal-misqale,
3 R̂uĥ çû, qelb ma vala.

S. 32 *1 Qasidê r̂uĥê min delale,*
2 R̂uĥ k'işand misqal–misqale,
3 R̂uĥ çû, ma qelbekî betale.

S. 35 *1 Qasidê r̂uĥê min delale,*
2 Sata r̂uĥê min bire misqal-misqale,
3 Sata r̂uĥê min ma qalbekî vala.

S. 41 *1 Qasidê minî leze,*
2 Borê minî beze,
3 Bezê xilaz nabim eze.

S. 33 *1 Qasidê r̂uĥê minî leze,*
2 Borê minî lezî–beze[1647]*,*

[1646] *wala*

3 Xilaz nabim eze.

S. 37 *1 Borê minî beza,*
2 Qasidê minî leza,
3 Leze xilaz nabim eza.

S. 42 *1 Bezê nabime*[1648] *xilaz,*
2 Yê ser mir̂a sekinîye, ĉe've wî weke t'as,
3 T'ilîyê wî weke r̂isas,
4 Neynûk weke almas,
5 Sed xazil e'vdê cahilî, bêsûcî, bêguneyî, bêbinîyas, bandê şêxê xwe bive xilaz.

S. 34 *1 Yek ser minr̂a sekinî, ĉe'vî mînanî t'ase,*
2 Neyînûk şivatê dase,
3 Pêĉî mînanî misase
4 Ĥev xazila wî xelqê cahilî, bêyî sûcî, bê biniyate.

S. 38 *1 Lezê nabim xilaz,*
2 Yek ser mir̂a sekinîye, ĉe'vê wî weke t'as,
3 T'ilî weke r̂isas,
4 Abr̂îyê wî weke almas,
5 Sed xazlîya min xelqê cehilî, bêguneyî, bêmisas.

S. 35 *1 Dibêjime we xelqê cahêle*[1649]*,*
2 Ebadet bikin qulba helêle,
3 Ebadet bikin qulba nûre,
4 Ebadet bikin şûre.

S. 36 *1 Ew şûrêd malêd babane,*
2 Sereka çendî berane,
3 Ew derba şêxan û p'îrane.

S. 43 *1 K'efenê min înan û pîva,*
2 Qerqerê gaz û nîve,
3 Benî Ademo çi dinyake bêhîva[1650]*?*

S. 37 *1 .... ,*
2 Qerqerê min birîn gaz û nîve,
3 Biramo çi dinyake bê hîvîye.

S. 49 *1 K'efenê mi anî pîvan,*
2 Qerqerê min gaz û nîve,
3 Benî Ademo, jaro, çi dinêke bîma.

S. 44 *1 K'efenê min pîva ĥîjde gaze,*
2 Avîtne ser cinîyaze,
3 Ser min digrî wêlî û biraze.

S. 38 *1 K'efenê min birîn ĥîjde gaze,*
2 Danîne ser cinyaze,
3 Ser min digirîn velîyî[1651]*, biraziye.*

S. 50 *1 K'efenê min ĥîjde gaze,*
2 Danîn ser cinîyaze,
3 Ser digrin wêlî û biraze.

S. 45 *1..,*
2 Qalbê melek' Fexiredîn danîne dişûşte,
3 Welger̂înine ser tenişte.

S. 47 *1 We dibû gişte,*

[1647] *lezî-leze*
[1648] *navim*
[1649] *cahil*
[1650] binêr: *bêhîvîya*
[1651] *welî*

2 Qalbê melek' Fexiredîn anîn şûşte,
3 Welgeȓandin ser tenişte.

S. 46 *1 Lê cema' bibû gişte,*
2 Sata qelbê e'zîz melek' Fexiredîn danîyan dişûşte,
3 Welgeȓînine ser tenişte.

S. 47 *1 Ser teniştê weldigêȓe,*
2 Heçê kesê vêȓa[1652]*,*
3 E'zîz melek' Fexiredîn ferĥa bikin boy kinarê Xwedêȓa.

S. 48 *1 Ser tenişte welgeȓandin,*
2 Heçî kesê bêȓa,
3 Fihol kirin boy kinarê Xwedêȓa.

S. 48 *1 Ez dame ser du dare ĥişk,*
2 Ȓevandin sisîya û çara,
3 Birme mesk'enê me'r û mişk.

S. 49 *1 Birak divê ȓastî,*
2 T'irba min bîȓastî,
3 Kevrê selma mi diguhastî.

S. 39 *1 Birawo, birê mine ȓastî,*
2 Yê t'irba min bîȓastî,
3 Yê kevrê selîmê min guhastî.

S. 53 *1 Birawo, hûn birayê mine*
ȓastî, 2 T'irba min pîvastî,
3 Kevirê sere min gohastî.

S. 40 *1 Birawo, birê mine heqîqetê,*
2 Qalbê min t'irbêda ȓast kin
3 Mala heqiyê nas kin.

S. 50 *1 Birak dive t'aqet bî,*
2 Girîye sere min vediketbî,
3 Pêşîmamekê boy mi diketbî.

S. 41 *1 Biramo, dibêjme we t'aqete,*
2 Pêşîmamekî bo min dik'ete,
3 Giriye sere min vedik'ete.

S. 52 *1 Biramo, hûn birayê mine t'aqetê*[1653]*,*
2 We dikin nesîlĥetê,
3 Pêşîmamekî boy mi biketê,
4 Wekî girîye sere mi veketê.

S. 51 *1 T'irba min e'sas*[1654] *kir,*
2 Qalbê min têda ȓast kir,
3 Wê ȓojê mala heqîyê xwe nas kir.

S. 51 *1 T'irba min t'ivav kin,*
2 Serê mi di nav kin,
3 Mala qedîmê silav kin.

S. 54 *1 Bira p'avk'etin çûne ser melek' Fexiredîn,*
2 Dixûn qewlan, Quran û yasîna,
3 Divê: «Fexiro, baqî xaş be înşala.

[1652] *wêra*
[1653] *heqet*
[1654] *asas*

S. 52 *1 P'ev k'etin, çûne male,*
2 Mezin, biĉûk, t'ifale,
3 Go, Şemso baqî xaşbin înşala.

S. 42 *1 R̂ê girtin, çûne male,*
2 Biĉûk ĥetanî t'ifale,
3 Şemso baqî xaş be înşala[1655]*.*

S. 56 *1 Bira p'avk'etin hatine male,*
2 Herge mezine, herge zar̂e, herge t'ifale,
3 Fexiro, baqî xaş be înşala.

S. 53 *1 Wêda hebû efendî û qadî,*
2 Go, ji nav me çûye melek' Fexiredînê pisê Adî,
3 Hatîye nav me Şerfedînê mahdî[1656]*.*

S. 43 *1 Wêda*[1657] *hebûn efendî û qadî,*
2 Go: «Ji nav me çûne melek' Fexiredînê pisê Adî,
3 Hatiye nav me Şerfedînê mahdî[1658]*».*

S. 54 *1 Aşiqa go: «Hîne, ho bi hîne,*
2 Yê bîna melek' Fexiredîn nav me çûne, em k'îya k'îne?»

S. 44 *1 Aşiqa go: «Hîne, ho bi hîne,*
2 Yê bîna melek' Fexiredîn nav me çûne, em k'îya k'îne?»

S. 55 *1 Aşiq dibêjin: «Hîne,*
2 Yê nolanî e'zîz melek' Fexiredîn nav me çûne, em k'a k'îne?»

S. 55 *1 Eva*[1659] *sindirûke sore,*
2 Têda Fexirê more,
3 Meleka k'işande e'rşê jore,
4 Ber melkê Qebildore.

S. 56 *1 R̂abe bavo, hey r̂abe,*
2 Çarşem r̂oja ĥesabe[1660]*,*
3 Şêx Mend maye bê bave[1661]*.*

S. 45 *1 Eva sindirûke*[1662] *sore,*
2 Têda[1663] *Fexirê more,*
3 Meleka k'işande e'rşê jore.

S. 46 *1 R̂abe bavo, hey r̂abe,*
2 Çarşemr̂oja ĥesabe,
3 Şêx Mend maye bê bave.

S. 57 *1 Sindirûke sore,*
2 Navda Fexirê more,
3 Meleka k'işandîye e'rşê jore,
4 Ber melkê Qebildore.

S. 59 *1 Bavo r̂ave, babo r̂ave,*
2 Çarşem r̂oja ĥesabe,
3 Şêx Mend nabe bê bave.

S. 1 *1 Ev*[1664] *sindir̂uka sore,*
2 Navda meytê more,
3 Meleka şandîye e'rşê jore,
4 Cem melekê qubldore.
5 R̂abe, hey rabe,

1655 *îşela*
1656 *madî*
1657 *wê da*
1658 *madî*
1659 *ewa*
1660 *ĥesav*
1661 *bêbav*
1662 *sindrûk*
1663 *tê da*
1664 *ew*

6 Çarşem r̂oje ĥêsabe,
7 Birê te bê te nabe!

S. 57 *1 Eva sindirûke zere,*
2 Têda Fexirê nedere[1665]*,*
3 Meleka k'işandibû e'rşê sere,
4 Ber melkê Ek'bere[1666]*.*

S. 56 *1 R̂abe bavo, hey r̂abe,*
2 Çarşem r̂oja ĥesabe,
3 Şêx Mend maye bê bave.

S. 47 *1 Eva*[1667] *sindirûke zere,*
2 Eva t'abûe zere,
3 Têda Fexirê nedere,
4 Meleka k'işandibû e'rşê sere,
5 Ber melkê Ek'bere.

S. 46 *1 R̂abe bavo, hey r̂abe,*
2 Çarşem r̂oja ĥesabe,
3 Şêx Mend maye bê bave.

S. 58 *1 Sindirûke zere,*
2 Navda Fexirê nedere,
3 Meleka k'işandîye e'rşê sere,
4 Ber melkê Ek'bere.

S. 59 *1 Bavo r̂ave, babo r̂ave,*
2 Çarşem r̂oja ĥesabe,
3 Şêx Mend nabe bê bave.

S. 2 *1 Ev sindir̂uka zêr̂e,*
2 Navda meytê nedere,
3 Meleka şandîye e'rşê sere,
4 Cem Melikê Ekbere.
5 R̂abe, hey r̂abe,
6 Çarşem r̂oje ĥêsabe,
7 Birê te bê te na.

S. 58 *1 Eva sindirûke r̂eşe,*
2 Têda Fexirê k'eleşe,
3 Meleka k'işandibû e'rşê,
4 Ber melkê miraz bexşe.

S. 56 *1 R̂abe bavo, hey r̂abe,*
2 Çarşem r̂oja ĥesabe,
3 Şêx Mend maye bê bave.

S. 48 *1 Eva sindirûke r̂eşe,*
2 Eva t'abûte r̂eşe,
3 Têda Fexirê k'eleşe,
4 Meleka k'işandibû e'rşê,
5 Ber Melek'ê mirazbexşe.

S. 46 *1 R̂abe bavo, hey r̂abe,*
2 Çarşem r̂oja ĥesabe,
3 Şêx Mend maye bê bave.

S. 62 *1 Ev sindirûke r̂eşe,*
2 Navda Fexirê k'eleşe,
3 Meleka k'işandîye e'rşê,
4 Ber melkê bexşe.

S. 59 *1 Bavo r̂ave, babo r̂ave,*
2 Çarşem r̂oja ĥesabe,

[1665] *Ewa t'abûte zere*
[1666] *yek ber*
[1667] *eve*

3 Şêx Mend nabe bê bave.

S. 4 *1 Ev sindiȓuka ȓeşe,*
2 Navda Fexirê k’eleşe,
3 Meleka şandîye e’rşê,
4 Cem Melikê bexşe.
5 Ȓabe, hey ȓabe,
6 Çarşem ȓoje ĥêsabe,
7 Birê te bê te nabe!

S. 59 *1 Eva sindirûke sipîye,*
2 Têda Fexirê gulîye,
3 Meleka k’işandibû e’rşê i’elîye,
4 Ber melkê Bêrîye.

S. 60 *1 Ȓabe bavo, hey ȓabe,*
2 Çarşem ȓoja ĥesabe,
3 Şêx Mend maye bê bave.

S. 49 *1 Eva sindirûke sipîye,*
2 Eva t’abûte sipîye,
3 Têda Fexirê gulîye,
4 Meleka k’işandibû e’rşê êlîye,
5 Ber melikê[1668] *Bêrîye.*

S. 50 *1 Ȓabe bavo, hey ȓabe,*
2 Çarşem ȓoja ĥesabe,
3 Şêx Mend maye bê bave.

S. 60 *1 Ev sindirûke sipîye,*
2 Navda Fexirê gulîye,
3 Meleka k’işandîye e’rşê elîye,
4 Ber melkê Bêrîye.

S. 59 *1 Bavo ȓave, babo ȓave,*
2 Çarşem ȓoja ĥesabe,
3 Şêx Mend nabe bê bave.

S. 3 *1 Ev sindiȓuka sipîye,*
2 Navda Fexirê gulîye,
3 Meleka şandîye e’rşê Alîye,
4 Ber Melikê Bêrîye.
5 Ȓabe, hey ȓabe,
6 Çarşem ȓoje ĥêsabe,
7 Birê te bê te nabe!

T’emametîye Şîxadî!
T’emametîye Şîxadî,
Ȓehme li dê-bavê gudare, hostayî!

104. Qewlê dû şax[1669]

S. 1 *1 Çî bedîleke xedare,*
2 Aşiq çon bi ĥezare[1670]*,*
3 Axret bi xwe[1671] *kirne ȓastemale*[1672]*.*

S. 2 *1 Ȓastemalê me îmane,*
2 Aşiq sekinîne li covane,
3 Wê li hîvîye teme sûka xwedane[1673]*,*

[1668] *melek*
[1669] *Laliş* 14, 2000 (rr. 187-196) Belavkirin: E’lo Şex Xelef http://ru.calameo.com/read/0025183177df1dab58f17
[1670] *hezar*
[1671] *xo*
[1672] *raste mal*

S. 3 *1 Şerefedîn dêhêt ji Ẍerbe*[1674]*,*
2 R̂ast û ĉep dê hingêvit bi derbe,
3 Ẍafil[1675] *dê mirin ji k'erbe.*

S. 4 *1 Şerefedîn dêhêt ji banî,*
2 Xeta qerbê li nav xwe danî[1676]*,*
3 Ẍafila pê nedizanî.

S. 5 *1 Te li bê faxir hate nêĉîrê,*
2 Ĥeyfê[1677] *di kevn*[1678] *hatine bîrê.*
3 Dê wan r̂aken ji vê dîrê[1679]*.*

S. 6 *1 Te li bê faxir dê wan r̂aken,*
2 Û ji çend ĥezara çenda barken,
3 Malê dinê mijûl darken.

S. 7 *1 Gelek wê diheyn pirsa naken,*
2 Divên li mehkema[1680] *xwe xilas ken,*
3 Hêcet nîne xwe xilas ken.

S. 8 *1 Mehkeme k'efte mergeha Şerfedîna,*
2 K'a werin we çend erk'an girtîne,
3 K'a we çî kirîye li r̂êya dîne.

S. 9 *1 Werin k'ê li we zordarî kir,*
2 Ji dostêt Xwedê wekî xweyî kir,
3 Mala te pîs bû, te guhdarî[1681] *kir.*

S. 10 *1 Heke te dît mal û e'ya*[1682]*l nehotine ser r̂êye.*
2 Jê cuda be ji neqilêye,
3 Te heq heye li mehkemêye.

S. 11 *1 Li k'ê mehkemê te xwe şehtand,*
2 Mala teye pîs bû, te nederizand,
3 Mezinê male mal xeyirand.

S. 12 *1 Ew mala te xwedan kir,*
2 Te bi jiyan kir û te bi ziman kir,
3 Agir hebû te lê bela kir.

S. 13 *1 Heke te dî kur̂ê te ne li ser r̂êye dîne,*
2 Xîret bire, wî derîne,
3 Ew hina bi hina ditehmîne.

S. 14 *1 Gelek wê diheyn ya bi xêr naken,*
2 Xwe dipesinînin ya bi xîret naken,
3 Di derewînin, xwe jê cuda ken,
4 Ĥuk'mî lêye dê we di bela ken.

1673 *xudan*
1674 *xerb*
1675 *xafil*
1676 *xodanî*
1677 *heyf*
1678 *dikevin*
1679 binêr: *derê*
1680 *mehkmea*
1681 *gohdarî*
1682 *eyal*

S. 15 *1 Wê bang didet wan bê mirweta bînin,*
2 Ew di hidûd guhêzin, ew di bê êqînin[1683]*, 3 Ew di xeybetk'arin, ew di derwînin.*

S. 16 *1 Tu hatîye dine, te bazar wekî dîne,*
2 Înk'ar ne be, xwe ji p'adşayê xweȓa[1579] *bidayne,*
3 Bixebite[1684] *û biwetîne*[1685]*.*

S. 17 *1 Tu hatîye dine, te hebeke qenc nekir,*
2 Şîret û namûs te hebek nekir,
3 Te ĥuk'mê[1686] *giran ser xwe zêde kir.*

S. 18 *1 Ehlê dojê ne di faxirin,*
2 Ew di xeybetk'arin di bê bawirin[1687]*,*
3 Ew di miraz malin dê bi xwe vemirin.

S. 19 *1 Te bo çî go ev male meye,*
2 Te bê xwedan dikir di jinê meye,
3 Te bawer nedikir mehkeme heye.

S. 20 *1 Çî mehkemeke çende xweşe,*
2 Ẍafil dêçine[1688] *warêt ȓeşe,*
3 Aşiq dêmînin[1689] *li cîyêt xweşe.*

S. 21 *1 Bi hebekê nabihurin*[1690]*,*
2 Yê[1582] *serdayî ĥuk'm birin,*
3 Yê maldayî xelat kirin,
4 Xam û înk'ar dê vemirin.

S. 22 *1 Ez derk'eftim ji wê zeĥmetê*[1691]*,*
2 Çend xweşî[1692] *heye wa li pê me tê,*
3 Belê xozka bi wî gîyanê li wê suhbetê.

S. 23 *1 Çî alimê t'ekbîr kir,*
2 Bê p'îranî pîrozî kir,
3 Ĥuk'mê Xwedê li ser xwe bi cî[1693] *kir.*

S. 24 *1 Wê bang didet tuyî ilmdarî,*
2 Tuyî qewilbêjî, tuyî xilmetk'arî,
3 Yê te ilm dayî te çî li bal dî.

S. 25 *1 Yê te ilm dayî vêtyî*[1694] *xilmetk'ar bit*
2 Bi şevê û ȓojêyî guhdar bit,
3 Neyî derewîn bit û neyî betal bit.

S. 26 *1 Hat cêşê t'oq sore,*
2 Ew ẍafilê li me dikirin zore,

1683 *yiqînin*
1684 *bi xebite*
1685 *bi wetîne*
1686 *hikim*
1687 *nabuhirin*
1688 *dêçin*
1689 *dê mînin*
1690 *nabuhirin*
1691 *zehmet*
1692 *xweşî*
1693 *bicî*
1694 *vêtîy*

3 Bi van erk'ana diçone jore.

S. 27 *1 Me hîlet hebû bi biran male,*
2 Me kir ew kes û k'are,
3 Wan destê me qut kir ji dost û yare.

S. 28 *1 Firmanek hebû wan li me řakir,*
2 Wezê meyî xweş bû, wan xirab kir,
3 Wan zêř û male me li xwe bela kir.

S. 29 *1 Min dît agir berda mala mine,*
2 Kuřê minê, kiçik pêş ĉavê mine,
3 Xûn di birîna nasekine.

S. 30 *1 Min dît êkî namûs anî,*
2 Min[1695] bakire wî silt'anî,
3 Min şîr k'êşa, xûn hurî weke kanî.

S. 31 *1 Ez wê badikeme birayê mezin,*
2 Ev firmanê dihên ser me bi lezin,
3 Ew wê dînê şîrîn[1696] ji me dixwezin.

S. 32 *1 Wekî e'rz û e'yal[1697] ser hevda digrîn,*
2 Xozka bi řoja em bimirîn,
3 Em dînê şîrîn naguherîn.

S. 33 *1 Wan k'ar ken, wan bar ken,*
2 Ji bircêt belek wan řaken,
3 Maşê weye, li xwe ĥelal ken.

S. 34 *1 Xewa me nayê ya em derînîn,*
2 Em ĥeyfêt bira jê helînîn,
3 Em Şama şîrîn jê bistînîn.

S. 35 *1 K'anê ewê mal fêde kir,*
2 Xîret û namûs hebek ne kir,
3 Ĥuk'mê giran li xwe zêde kir.

S. 36 *1 Gelek wê diheyn di mal şîrînin,*
2 Di bê xîretin, wan xêr nine,
3 Ew di bê ibadetin, di dojîne.

S. 37 *1 Madek heye ne ye ehl il-xêre[1698],*
2 Herçî kesê dîn guhêrî ji xelqîre[1699],
3 Ĥebsa wîye bere jêre.

S. 38 *1 Bilbil heyne her wê dixûnin,*
2 Řefê baza wî da di înin,
3 Seger di ên wî dilezînin.

S. 39 *1 Hatin bazê nêĉîrvane,*
2 Bilbilê di nav gulada, yî bi zimane,
3 Xam û înk'ara çî dermane.

1695 *mi*
1696 *şirîn*
1697 *erz û eyal*
1698 *ehlilxêr*
1699 *xelk*

S. 40 *1 Xam û înk'ar di bê hîvîne,*
2 Ew ji xêr û xilmetê di şermîne,
3 Ew li dojê di xweztîne.

S. 41 *1 Ew qesrê sor û sipîne,*
2 Ȓefê baza serda tîne,
3 Yê[1700] *bi xwe kirî, derman nine.*

S 42 *1 Şêr hatin bi ĥezare,*
2 Baz çone ser mînbere[1701]*,*
3 Wê ba diken k'a xwedanêt milk û male.

S. 43 *1 Heke te dît kuȓê te ne li ser ȓêye dîne,*
2 Xîret bike, wî derîne,
3 Ĥuk'mî lêye dê te şikêne.

S. 44 *1 Nebêje eve ji dûrî destê meye,*
2 Hey bê xîrêto, wacibê teye,
3 Dê ĥuk'm bî mehkeme heye.

S. 45 *1 Çendî bimînî di wê ĥebsêde,*
2 T'u xweştir[1702] *nabînî ji binê wêde,*
3 Tuyî[1703] *bê sîgal bûyî, lew tu mabûyî têde.*

S. 46 *1 Ĥuk'm bûyî*[1704] *bi ĥedê sala,*
2 Dayîm tarîye, û dayîm sare,
3 Hey bê xîreto, te ew dermale.

S. 47 *1 Êzdîyatî her geleke,*
2 Erk'anek jê xêr û êk xilmete,
3 Êk xîrete, û êk mirwete,
4 Êk qelema girtîye, û yê zinê neke,
5 Te bi van erk'ana nav li ser de.

S. 48 *1 Êzdîyatî ye li ser ȓêya dîne,*
2 Neye li ser bê bextîyane, neye li ser derewîne,
3 Ye li ser wane, yê bi ser û male, xwe li ber dîndare silt'an Êzî sekinîne.

S. 49 *1 Êzdîyatî ye bi xûne sore,*
2 Ew wê li e'rdane, siȓ[1705] *wa li jore,*
3 Ew di ȓazayne bi ĥuk'm û care[1706]*,*
4 Ew bi wan erk'ana çone jore.

S. 50 *1 Heke tu ne ẍafilekî dînî' ȓê bigre,*
2 Û li van erk'ana bifikire,
3 K'a ji qencîyê û xirabîyê kîj çêtire.

S. 51 *1 Kerîyê peza dibê xweyîne,*
2 Baẍ[1707] *û baẍçan, kes li ser nine,*
3 Me ĥeyfê bira jê hilanîne.

[1700] *Ê*
[1701] *minar*
[1702] *xoş*
[1703] *tuy*
[1704] *buy*
[1705] *sûr*
[1706] *cor*
[1707] *bax*

S. 52 *1 Çî pîlayekî safîne,*
2 Li ber agirî ne diheliye,
3 Bi teqalê dida, ne di tewîye,
4 Ew yî[1708] layîqe yî Êzdîye.

S. 53 *1 Çî beȓreke[1709] çende pa'ne,*
2 Coyêt avê jê berdane,
3 Hatin şêrêt nêĉîrvane.

S. 54 *1 Min çu xweşîya ho nedît li çu ȟeywane,*
2 Bo nirîne pilinga li zozane,
3 Werne bacarêt bê xwedane.

S. 55 *1 Himênîya bilingaye,*
2 Dengê şêr û seqeraye,
3 E'rdê Xwedê tew ȓeng daye.

S. 56 *1 Salê hinge di bê serma bûn,*
2 Di bê germ bûn, ȓeng dabûn, 3 Hurîya govend lê gêȓa bûn.

S. 57 *1 Êş û bela tev dera bûn,*
2 Ew ne di ȟewceyî ȟekîma bûn,
3 Ev xirabe fênîye, ji nû ava bû.

S. 58 *1 Wekî me Şêşims bû mefere,*
2 Heçî kesê bi ilmê Xwedê bêtin bawere,
3 Ew dê hol ket li herdu sere.

S. 59 *1 Bêhne gul û ȓehana ji e'rda têt,*
2 Kulîlk, û sosin, û beybûn li mîrga tên,
3 Hurî xemilîn bi ȓenga tên.

S. 60 *1 Hûn çendî bigeȓên li vê qinyatê[1710],*
2 Hûn aciz nabin ji hikyatê,
3 Ji ber xêr û xweşîye zav dihate.

S. 61 *1 E'rdê Xwedê t'ev k'emilî,*
2 Dar û berê zozana bi xwe xemilîn,
3 Ji ber hatine mîh û beranêt serî birî.

S. 62 *1 Li vî e'zmanî bifikire,*
2 Wekî P'adşayê min beşer çêkire,
3 Çawa dimire doje heye bi agire.

S. 63 *1 Ez bi qurbana wî ȟeyranî,*
2 Wekî ȟed û sed ser me danî,
3 Kes xilas nebit bi nezanî,
4 Me bi heqî ȓêye Xwedê naskir û zanî,
5 T'emametîye vî qewlî ji Xwedê û xwedanî!

Em kêmin, Xudê yî ť'emame!

[1708] *î*
[1709] *behr*
[1710] *kinyat*

105. Qewlê Şerfedîn

şaxê — 1[1711; 1712; 1713]

S. 1 *1 Xaliqê minî sewabe,*
2 Û P'adşayê minî li ser cewabe,
3 Bê r̂eza Xwedê û Tawisî melek'
4 T'ucar p'el ji darê nabe.

S. 1 *1 Me yek divêt t'ebabî,*
2 Li ber meheka yî r̂awestabî,
3 Dê k'engî mehdî Şerfedîn r̂abî.

S. 1 *1 Yek min divê t'emam bî,*
2 Ber Mêka r̂abî sit'ar bî,
3 Dê k'engê mahdî Şerfedînê r̂abî.

S. 2 *1 Yekî min di wê deyî[n] t'ebabe,*
2 Û li ber [Mêka] r̂awestiyabe,
3 Dê k'engî mehdî Şerfedîn r̂abe?

S. 2 *1 Dê k'engî r̂abî mahdî,*
2 Ne efendî dimînin, ne qadî,
3 Wê r̂ojê sinetxane bit hêsayî.

S. 2 *1 De r̂abe mahdî,*
2 Ne fendê bimîne ne qadî,
3 Hîngê[1714] *sinetê zanî.*

S. 3 *1 Dê r̂abe mehdî,*
2 Û ne findî dimîne, û ne qadî,
3 Hîngî sinetê ĥesab.

S. 3 *1 Dê hêsa bit sinete,*
2 Ya melik Şerfedîn, r̂ehm û şifqetêt xweke,
3 Sûliyêt batinê li ber me ke.

S. 3 *1 Hê zanî sinete,*
2 Ya melik Şerfedîn, r̂ab[1715] *û sefqetê xweke,*
3 Ziryeta batinê di ber me ke.

S. 4 *1 Ĥesabî sûnetê,*
2 Û ya melik Şerfedîn bi r̂ehim û şefeqeta xwe,
3 Sir̂êt batinê di ber me ke!

S. 4 *1 Li ber me k'et sûliyêt batinê,*
2 K'engî melik Şerfedîn dê dahir bit r̂ûyê dinê,
3 Hingî cindî pê dibin xinê.

S. 4 *1 Di ber me ke ziryeta batinê,*
2 Wê cindî pê bibine xinê,
3 Ya melik Şerfedîn tê k'engê r̂abî li r̂ûyê dine.

S. 5 *1 Di ber me ke sir̂êt batinê,*
2 Û ewin cindî pê dibin xinê[1716]*,*
3 Ya melik Şerfedîn tê k'engî derî hawara[1717] *dinê?*

S. 5 *1 Çendî pê di xinêne,*
2 Li gêdûka mêrêt çêne,
3 R̂imêt hîzeranî ji me divêne.

[1711] [1] (pp. 473-478); [2] (rr. 368-375)
[1712] http://www.ezdixandi.com/forum/38-271-1; http://www.eziden celle.de/html/_eziden/_gebete/gebete-q-16.htm
[1713] Ĉavkanî: Feqîr Elî Catûk, Nivîs Sedîk Dûzgûn Rastkirin Pîr Xidir Silêman 23.01.2000 hatiye nivsandin.
[1714] *hingê*
[1715] binêr: *r̂ehim*
[1716] *xene*
[1717] *hawat*

S. 5 *1 Cindî di xinêne,*
2 Lê gêdûka mêrê çêne,
3 Li mê hizranî ne divêne.
S. 6 *1 Cindî di xinê ne,*
2 Li gêdûkan mêrên hêne bi t'ine,
3 Hizranî ji me divêne.

S. 6 *1 Çê bûn siwarêt gêdûka,*
2 Werin ji weȓa vekin derêt sindirûka,
3 Da we bixemilînin şibhetî bûka.
S. 6 *1 Gêdûk siwarê gêdûkan,*
2 Vekin derên sindirûkan,
3 Dê bixemilînin bi şerbeta bûkan.
S. 7 *1 Çêbûn siwarên gêdûkan,*
2 Dê bixemlînin şuhbêtî bûkan.

S. 7 *1 Werin şibhetî bûka we bixemilînin,*
2 Sindirûkêt sor û zer bo we derînin,
3 Heq ȓêya Şîxadî û melik Şêxsin li ser xwe biqebilînin.
S. 7 *1 Bi şerbeta bûkan bixemilînin,*
2 Sindirûkên k'esk û sor derînin,
3 Heq ȓêya navê silt'an Êzîdê şêrîn ser xwe bînin.
S. 8 *1Şuhbêtî bûkan bixemlînin,*
2 Sindirûkêt k'esk û sor û zer derînin,
3 Hem bi ȓêya navê silt'an Êzîyê (êrîn li ser xwe binîn).

S. 8 *1 Ewin sindirûkêt k'esk û sore,*
2 Tê heyîne xerqê ȓeşî nazikî bi more,
3 Feqîran ji vê dinê hilanîn ȟeyf û core.
S. 8 *1 Sindirûkên k'esk û sorin,*
2 Têde hene xerqê ȓengane li cî bi morin,
3 Feqîran li ȓûyê vê dinîyayê girtiyê ȟeyf û corin,

S. 9 *1 Feqîra ji vê dinê hilanîne hêfe,*
2 Li ber xwe kirin xerqê ȓeşî nazikî zicêfe.
3 Li wê dibirin heq û nisêfe.

S. 10 *1 Heq û nisêf li wir dibirin,*
2 Cêşê silt'an Êzî di p'irin,
3 Maşî û canbeqî li hev dibirin.

S. 11 *1 Li wan maşa li van canbeqiya,*
2 Dane destê wan aẍa, wan cindîya,
3 Yê ȓuwê vê miclisê gîyanê xweda, ber mehekan û tae'liya.
S. 9 *1 Van maşa li van cen baqiyan,*
2 Dane destê van axan van cindîyan,
3 Li ȓûyê vê miclisê canê xwe dane mehkan û tae'liyan[1718]*.*

S. 12 *1 Li wan milkan û wan baẍa,*
2 Dane destê wan cindîya, wan aẍa,
3 Serê dilê xwe vena daẍa.
S. 10 *1 Li van milkan li van baẍan,*
2 Dane destê van cindîyan van aẍan,
3 Li ȓûyê vê miclisê ser dilê xwe ve danîbûn daẍe.

S. 13 *1 Ȓojekê dê bite lêkdane,*

[1718] *taliyan*

2 Dê bite de'we û cengekî girane,
3 Ewe r̂ojê, dê ji yek k'ifş bibin kevnêt berane.

S. 11 *1 R̂ojeke bi nav dane,*
2 Yê bêdawî cengê girane,
3 Yê wê r̂ojê ji dînê xwe r̂e k'ifşin kevne berane.

S. 12 *1 R̂oje bi te dahire,*
2 Dîyar dibe t'erpekî faxire,
3 Melik Şerfedîn de'wa[1719] *hadêretê*[1720] *li me dikire.*

S. 14 *1 R̂ojeke dê bite cenge,*
2 Feqîr xemilîn letan û zenge,
3 Ew r̂oj, ne r̂oja mêrê lenge.

S. 13 *1 R̂ojeke bi te cenge,*
2 Feqîrê bi xelat û zende,
3 Ew r̂oj ne r̂oja mêrê çelenge.

S. 9 *1 R̂ojekêyê bê te cenge,*
2 Û feqîrên lê bixemlînin letan û zendan,
3 Ew r̂ojne, r̂oja mêrê lenge.

S. 15 *1 R̂ojekê dê bite axirete,*
2 Dê dîyar bit t'erpekî faxire,
3 Ewê r̂ojê melik Şerfedîn de'wa hezretê me dikire.

S. 10 *1 R̂ojekê tête dahire,*
2 Û dahirbî bi qalbekî feqîran,
3 Melik Şerfedîn dê wa hezretê li te dikire.

S. 16 *1 Aşiq we dibêye:*
2 «Ya silt'an Êzî, me ji te hîvîye,
3 Melik Şerfedîn bo me bikî mehdîye.

S. 17 *1 Ya silt'an Êzîd, tu k'arî, tu we nakî,*
2 Melik Şerfedîn ji mix̂arê r̂akî,
3 Tu xelqê asê pê mitahkî[1721]*».*

S. 14 *1 Ya silt'an Êzîd, tu k'arî çima nakî,*
2 Tu melik Şerfedîn ji mix̂arê[1722] *r̂akî,*
3 Xelqê asê pê mitahkî.

S. 11 *1 Ya silt'an Êzîdê, min tu k'arî!*
2 Û çima nakî,
3 Û tu melîk Şerfedîn dikarî ji mix̂arê r̂akî,
4 Û xelqê asê pê mitakî.

S. 18 *1 Xelqê asê pê mitêhkî,*
2 Hincî mêrê bi erk'an, bi me'rîfet, bi r̂ê bî,
3 Pênc ferza, yek ne bi cê bî.

S. 12 *1 Û xelqê asê pê mitî bî,*
2 Ol û erk'an me'rîfet û rê bî,
3 Pênc ferzan, ferzek ne li cê bî.

S. 19 *1 Her pênc ferzêt heqîqetê,*
2 Sêx û p'îr, hosta û mirebî, yarû birayêt axiretê,
3 Ye fere li ser me çendî sinetê,
4 Îro li dinê, sibe li bangê axiretê.

[1719] *dawa*
[1720] *hidret*
[1721] *mitakî*
[1722] *mixar*

S. 15 *1 Pênc ferzên heqîqetê,*
2 Sêxe, p'îre, hosteye, merebiye, yarû birayê axiretê,
3 Fere li me çendî sinetê.
S. 13 *1 Her pênc ferzên heqîqetê,*
2 Şêx, p'îr, hosta, merebî, yarû birê axiretê,
3 Fere li sinetê îro dinîyayê, sibê li bangê axiretê.

S. 16 *1 Sinete bi leze,*
2 Siwar li borê bi beze,
3 Gel cindîyan emê biçine xeze.
S. 14 *1 Sinete ye bi leze,*
2 Siwar dibe li borekî di beze,
3 Di gel cindîyan emê herne xeze.

S. 20 *1 Cila bidene feqîra,*
2 Feqîr xemilin bi letan û hirîra,
3 Silt'an Êzî hawekî bide ser xîrabe fêniyan û wîra.
S. 17 *1 Bila bîne feqîran,*
2 Bi xemilînin letan û herîran,
3 Ya melik Şerfedîn, hawarkê bide xiraba, û siniyê dêran.
S. 15 *1 Emê dilan bidene feqîra,*
2 Û bila bixemlînin letan[1723] û herîra,
3 Ya melîk Şerfedîn, hewakê bide xirabê fêniyêt wîȓa.

S. 21 *1 Ya silt'an Êzî, hawekî li me vede,*
2 Em lidûv te bûne ser hevde,
3 Me bi destê şire'tê ve ber nede.
S. 18 *1 Ya melik Şerfedîn, hawarkê li me vede,*
2 Em li pey te bûne ser hevde,
3 Me bi destê şire'têve bernede.
S. 16 *1 Ya melik Şerfedîn, hewakê li me vede,*
2 Û pey tê bûn serheda,
3 Tu me bi destên [şire'tê] ve bernede.

S. 22 *1 Ya silt'an Êzî, e'wil tuyî berat'ê,*
2 Tuyî xwedanê atqatê,
3 Tu li pê p'ira Selatê.
S. 19 *1 Ya silt'an Êzîd, ji e'wil tu berat'î,*
2 Tu xwidanê atqatî,
3 Tu li ser p'ira Selatî.
S. 17 *1 Ya silt'an Êzdîd, ji e'wil tu berat'î,*
2 Û tu xwedanê atqatî,
3 Û tu[1724] li ser p'ira Selatî.

S. 23 *1 Li me biȓêne bi ĉavekî şifqetê,*
2 Bi ĉavekî ȓehmetê,
3 Bipirse li ĥale me û çendî sinetê.
S. 19 *4 Me birênî ç'avê sifqetê dilê ȓahmetê,*
5 Ȓonayiyekê bidî me û çendî sinetê.
S. 18 *1 Tu li me birênî bi ĉavê şefeqetê, bi dilê ȓehmêtê*
2 Tu ȓonayiyekê bidî dilê me û çendî sinetê[1725].

S. 20 *1 Xwezî me bi zîn bikira hestire[1726],*
2 Cema'yeke[1727] şêxan û p'îran pê bikira,

[1723] *li pan*
[1724] *tê*
[1725] *sûnet*
[1726] *hêstir*

3 Ev dinîya pê ji nû ve vekira.

S. 21 *1 Pênc ferzên heqîqetê,*
2 Sêxe, hîre, hoste ye, merebî ye, yarû birayê axiretê,
3 Fere li me çendî sinetê. (binêr **S. 15***)*

S. 24 *1 Çendî têt sinete bi leze,*
2 R̂abin siwar bin borêt beze,
3 Li gel wan cindîya dê çine xeze.

S. 25 *1 Ya melik Şerfedîn, sinetê diperistî*[1728]*,*
2 Li lêdanê ney sistî,
3 Tu li hevserî ney nivistî.
S. 22 *1 Sinetê dip'arêztî,*
2 Dest û dayinî tu ney sistî,
3 Ya melik Şerfedîn, dayîm tu tevserî, ney nivistî.
S. 19 *1 Sinetê dip'aristî*[1729]*,*
2 Li dest û dayînê tu ney sistî,
3 Ya melik Şerfedîn, dayîm tu neyî nivistî.

S. 26 *1 Melik Şerfedîn tevsere,*
2 Dîwanbestî mehfele,
3 Cindî bi nav dik'irê silt'an Êzî dibin sele.
S. 20 *1 Melik Şerfedînê Adiyayî tesele,*
2 Dîwanbest û mehfele,
3 Nav dik'irêt silt'an Êzdîdyê şêrîn bang û sela.

S. 27 *1 Feqîr hatine ser me micade,*
2 Me dîn Şerfedîne û Êzîd atqate,
3 Ew bû di bangada dihate.
S. 23 *1 Feqîr hatine ser me micade,*
2 Me bi silt'an Êzîd atqate,
3 E'zîzê min zu bi bangê dihate.
S. 21 *1 Feqîr hatine ser min bi micade,*
2 Û me li silt'an Êzdîd atqate,
4 E'zîzê min zû bi bangê dihate.

S. 28 *1 Li bangan û mahdera,*
2 Li e'zîzan û r̂êbera,
3 Ya silt'an Êzîd, li bangîna me were.
S. 24 *1 Van bangiyan li van mahderan,*
2 Van e'zîzan, van r̂êberan,
3 Silt'an Êzîd banga me bê bera.
S. 22 *1 Li van banganya li van mahderan,*
2 Û li van e'zîzan li van r̂êberan,
3 Silt'an Êzdîd li banga me tê fere.

S. 29 *1 Li Bangîna me bên cindîyêt Mergehê,*
2 Cema'yekê bikin ciyê mehê, birîmehê, 3 Da silt'an Êzîd bangîniye me bê.
S. 25 *1 Banga me û cindîyê mergê ye,*
2 We digo emê cema'yekê bikin li cihê biremê ye,
3 Ancax silt'an Êzîd bang û hawara me bê ye.

[1727] *cimayek*
[1728] binêr: *diparaist*
[1729] *diperist*

S. 23 *1 Banga me û cindîyê[1730] mergêye,*
2 We digo emê cema'ekê bikin, li cihê biremêye,
3 Ancax silt'an Êzîd, bang û hawara me bêye.

S. 30 *1 Çendî şeve, çendî r̂oje,*
2 Sinetxane bê gunehe, bê suce, bê soje,
3 Ev dinîya bi destê şire'tê, li me bûwe doje.

S. 24 *1 Çendî şeve û çendî r̂oje,*
2 Sinetxane yî bi gunehe, yî bi soje,
3 Ya melik Şerfedîn ji destê şerîe'tê,
4 Vê meclisê, te lê bikre doje.

S. 31 *1 Çendî şeve, çendî r̂oje, dua'sinetxane dike her eve,*
2 Ya melik Şerfedîn, bo me ji mix̂arê derkeve.

S. 25 *1 Çendî r̂oje û çendî şeve,*
2 Û dara sinetxanê dikir eve,
3 Ya melik Şerfedîn bi bor ve ji mix̂arê derkeve!

S. 32 *1 We dibêje melik Şerfedîne:*
2 Heke Şêşims bike e'zîzîne,
3 Letî li ser derê mix̂arê hilîne me dayîm hestir[1731] bi zîne.

S. 26 *1 Wê dibêje melik Şerfedîne,*
2 Û heke Şêşims bike e'zîzîne,
3 Û latê ji ser derê mix̂arê derîne!
4 Dayîm bor yî bi zîne.

S. 33 *1 Me dayîm hestir bi zîn bikirba,*
2 Cema'yeka şêxa, p'îra, feqîra bikir,
3 Ev dinîya pê fetih bikirba.

S. 27 *1 Dema bi zîn bikire hestire,*
2 Cema'ke şêxan û p'îran, hosta û merebiyan,
3 Bikira ev dinîya pê fetih bikire.

S. 34 *1 Fetih bikirba bi vê fêniyê*
2 Bi destûra silt'an Êzî bi hajone ser t'extê êmîrîyê[1732],
3 K'a binêr serî van k'afira çî bû, çî di cirîyê?

S. 35 *1 R̂ojekê dê herme,*
2 Cêşê silt'an Êzî bi xwer̂a beme,
3 Vê fênîyê li hev bideme,
4 Çî bi sere van k'afira bikeme.

S. 28 *1 R̂ojekê di herême,*
2 Û celisa silt'an Êzdîd bi xwe di bême,
3 Vê fêniyê t'êk didê me.

S. 29 *1 Ez t'êk didime vê fêniyê,*
2 Bi destûra Xwedê û Şîxadî emê bajonin ser t'extê Amediyê,
3 Eme serê van k'afiran jêkin û bavêjin dojeyê.

S. 36 *1 Ji mêj were r̂uniştîme li ber vê xilmetê,*
2 Minetk'arim ji p'adşê dine û Axretê,
3 Ya silt'an Êzî, destûra min bide bo xatira sinetê.

S. 26 *1 Ji mêj k'etime ber vê xilmetê,*
2 Minetk'arim p'adşayê dinê û axiretê,

[1730] *cinî*
[1731] *hêstir*
[1732] *êmîryê*

3 Destûr da ji bo xatira sinetê.

S. 27 *1 Ji mêj ve k'etime ber vê baweriyê,*
2 Destûra Sîxadî û melik Sêxsin bajome ser t'extê Amêdiyê,
3 Serê van k'afiran çibê çi ciriyê.

S. 37 *1 Ev zeman dê webî,*
2 Me bi Şîxadî şehde bî,
3 Ĥaca me zimzim, qubleta me kaniya Sipî bî.
S. 28 *1 Ev zeman dê wa bî Şîxadî şade bî,*
2 Zimzim û Qubilbidor ĥaca me bî,
3 Ev zeman dê bi îman bî.
S. 30 *1 Ev zeman dê yê we bî,*
2 Şîxadî şehde[1733] *bî,*
3 Zimzim û Qublet il-Bidor[1734] *ĥaca me bî.*

S. 38 *1 Ev zeman dê mirîd bî,*
2 Atqata me silt'an Êzî bî,
3 Ĥaca me Zimzim, qubleta me kaniya Sipî bî.
S. 31 *1 Ev zeman dê mirîd bî,*
2 Atqata me silt'an Êzdîd bî,
3 Zimzim û Qublet il-Bidor *ĥaca me bî.*

S. 39 *1 Ev zeman dê bî îman bî,*
2 Ĥaca me silt'an bî,
3 P'îr R̂eşî Ĥeyran, zebûnê herçar biran bî.
S. 29 *1 P'îr R̂eşî Ĥeyran bî,*
2 Zebûnê herçar biran bî,
3 Xwedanê k'eremê dewrêşê geliyê Lalişê.
S. 32 *1 Ev zeman dê bi îman bî*
2 P'îr R̂eşê Ĥeyran bî,
3 Zebûnî herçar biran bî.
4 Xwedê xirabket malêt bê bexta, û êwana, û beygo,
5 Hûn ĥemû bêjin Amîn herr̂o û herr̂o!

Em di kêmîn, Xwedê û Şîxadî t'emamin!
1 Xwedanê k'eremê cêşê geliyê Laliş bi hewara me bê!
2 Sed r̂ehim li dê û bavên guhdaran û seyîdayê me!
3 Em di kêmin û Xwedê yî t'emame!

şaxê — 2[1735]
S. 1 *1 Hatî bedîleke ẍedare,*
2 Aşiq çon bi ĥezare,
3 Axret bo xwe kirin r̂astemale[1736]*.*

S. 2 *1 R̂astemalê me îmane,*
2 Aşiq sekinîn bi covane,
3 Ya seyîdî sûka me Xwedane.

S. 3 *1 Şerfedînê min hatî ji banî,*
2 Xeta herbê li nav xwe danî,
3 Ço ẍafila pê nezanî.

[1733] *şade*
[1734] *qubildor*
[1735] [2] (rr. 479-484)
[1736] *r̂asemal*

S. 4 *1 Şerfedînê min hate[1737] e'rda,*
2 Ẍafîla îmana xwe li derda,
3 Ew dê min ji k'erba.

S. 5 *1 Telp'ê faxir k'eftinê jîrê,*
2 Ewin gelek ĥeyfin ji bîrê,
3 Wê wan r̂aket ji vê bîrê.

S. 6 *1 Telp'ê faxir wê wan r̂ake,*
2 Û çend ĥezara bi serda barke,
3 Wê wan bi male dinîya yê li wir windake.

S. 7 *1 Heye p'ir̂ …… zana kir,*
2 Û berê xwe ji mehkemê[1738] derbaz kir,
3 Hêcet[1739] dînê xwe xilas kir.

S. 8 *1 Çî mehkemeke faxire,*
2 Û li hebekî na bihure,
3 Ji dest, û dev, û ziman, bi qedere.

S. 9 *1 Mehkeme k'efte mecalê Şerfedîne,*
2 Û k'a we çend erk'an girtîne,
3 Gelî êzdîye, we çîye li r̂êya dîne?

S. 10 *1 Kê li we zordarî kir,*
2 Û dostê Xwedê we bi çî xweyî kir,
3 Mala teye p'îs bû, te çima guhdarî kir!

S. 11 *1 Wekî e'rz û e'yal[1740] ne hatine ser r̂êye,*
2 Dê cude bit ji neqilêye,
3 Go: «Te heq heye li mehkemêye».

S. 12 *1 Malxîyê male xwe li mehkemê,*
2 Malxoyê male, mal di ẍeyîrand.

S. 13 *1 Wekî te mala xwe bi ziman kir,*
2 Te e'yşand, te xwedan kir,
3 Agir hebû, te lê bela dikir.

S. 14 *1 Heke kur̂ê te ço ser r̂êya dîne,*
2 Bizave û neĥebîne,
3 Hina bi guneha bi tuhmîne.

S. 15 *1 Tu hatîye dinê, te bazarek kir, wek bazara dîna,*
2 Înk'ar nebe, xwe ji P'adşê xwer̂a dayîne,
3 Bixebite û biwefîne.

S. 16 *1 Tu hatîye dinê, te yeke qenc nekir,*
2 Heqî û r̂astî te bi xwer̂a ne bir,
3 Tu ĥuk'm bûyî, bi heqê xweyî vir̂.

S. 17 *1 Ehlê dojê ne di faxirin,*
2 Di bê êqînin, di bê bawirin,
3 Tama k'arê xwe dimirin.

1737 *het*
1738 *meĥkem*
1739 *ĥêcet*
1740 *e'rz û e'yal* — binêr: *k'ulfet*

S. 18 *1 Hinek hene ya bi xêr nakin,*
2 Xwe dipesinin, ya bi ẍîret nakin,
3 Di derewînin, xwe jê cuda kin,
4 Ĥuk'mî lê bit, wê we bela kin.

S. 19 *1 Bang kin wan bê mirweta bînin,*
2 Ew ĥeduda diguhêzin, di bê êqînin,
3 Temak'arin, di derewînin.

S. 20 *1 K'a ew k'îye dibêjit, ev demeyî kême,*
2 Pê xilas kirin dijminêt me ye,
3 Wan hisat nekir li dinîyayê mehkeme heye!

S. 21 *1 Çî mehkemeke xweşe,*
2 Hindek r̂uniştin li warêt r̂eşe,
3 Go: aşiq dê çine cîyêt xweşe.

S. 22 *1 Li hebekê na bihurî,*
2 Yê ser lêdayê xirab kire,
3 Yê ser lêda ĥuk'm bire.

S. 23 *1 Û yê mal lêdayî xirab kire,*
2 Xam û înk'ar wê dimire.

S. 24 *1 Ez derk'eftim ji wê zeĥmetê,*
2 Û xweşîyeke zav ji wê ve tê,
3 Ĥezar xozge min bi wî k'efte wê suhbetê.

S. 25 *1 Herçî alimê bê t'egibîr kir,*
2 Û bê p'îranî ilm pîrozî kir,
3 Ĥuk'mê xeliqê bi ser xwe cê kir.

S. 26 *1 Heke tuyî alimî, heke tuyî qewlbêjî,*
2 Û heke tuyî xilmetk'arî û r̂astbêjî,
3 Yê te ilm dayê bi serda nabêjî.

S. 27 *1 Bi şev û r̂ojê guhdar bit,*
2 Ne derewînekî înk'ar[1741] *bit.*

S. 28 *1 Hatî cêşê tewiq sore,*
2 Aẍa li me dikir zore,
3 Me hawar dir li jore.

S. 29 *1 Fermanek*[1742] *hebû, wan li mer̂a kir,*
2 Em ser xwe bûn, wan xirab kir,
3 Wan zêr̂ û male me belav kirin.

S. 30 *1 Ez k'etime xema wan zêr̂ û male,*
2 Me dikir ew k'esib û k'are,
3 Em qut bûyîn ji biran û yare.

S. 31 *1 Ewan em diwiştîn,*
2 Em di şewitandin, em dibiriştîn,
3 Me zêr̂ û male xwe li wê hiştî.

[1741] *ink'ar*
[1742] *firman*

S. 32 *1 Agir berda mala mine,*
2 K'urikê kiçkî li pêş ĉavêt mine,
3 Xûn di birînar̂a nasekine.

S. 33 *1 Min dît yek înabû same sari,*
2 Min bang dikire wî silt'anî,
3 Min şîr dik'êşa, xûn dihurî weke kanî.

S. 34 *1 Wê bang diket birayê mezin,*
2 Ferman hat û li ser me bi lezin,
3 Wê dînê şîrîn ji me dixwazin.

S. 35 *1 Wekî e'rz û e'yal biser hevda digirîn,*
2 Sed ĥezar xozga bi r̂oja dimirîn,
3 Dînê şîrîn, na ẍeyîrîn.

S. 36 *1 Wan bigirin û wan r̂akin,*
2 Wan ji burcêt belek r̂akin,
3 Malê weye li xwe ĥelal kin.

Em di kêmin, Şîxadî t'emame!
R̂ehme li dayî û babêt hazir û guhdara!

106. Qewlê pişt p'erda[1743]

S. 1 *1 K'asekê vexwe ji meya zelale,*
2 Bi dile şîrîne[1744], bi zare tale,
3 Çawîşê dîwana silt'an Êzîd mêr û milyak'eta, şêx Mend p'aşa,
4 E'sil û dine melik Şerfedîn ev dinîyaye ye betale,
5 Hey dê mala min, mala min, mala min, tu mala min.

S. 2 *1 Li me hilatibû sitêra sipîye,*
2 Şemsê bi nûr û k'eremete şefeqê dabû çardeh t'ebeqên e'rd û e'zmana,
3 Bend û tîrêja dabû Lalişa nûranî ĥeta banê k'ursîy ye,
4 Emê dest û damanê melik Şêxsine Adiya tiwaf bikin,
5 Bila r̂ûnite ser berê şehdetê, veket derê r̂eş belekê,
6 Li ser ĥeftî û du babên qedîm bixûnit û xeber bide.
7 K'a bêjê bi xêra navê Şîxadî,
8 Heke hûn pirsiyara kaniya Sipî dikene k'a hêvênê wê ji çiye?
9 Hey dê mala min, mala min, mala min, tu mala min.

S. 3 *1 Li me hilatibû sitêra ere,*
2 Şemsê bi nûr û k'eremete şefeqê dabû çardeh t'ebeqên e'rd û e'zmana,
3 Bend û tîrêja dabû Lalişa nûranî ĥeta banê menbere,
4 Bêjin bi xêra Şîxadî, heke hûn pirsiyara kaniya Sipî diken, hêvênê wê ji her û here,
5 Hey dê mala min, mala min, mala min, tu mala min.

S. 4 *1 Li me hilatibû sitêra beyanê,*
2 Şemsê bi nûr û k'eremete şefeqê dabû çardeh t'ebeqên e'rd û e'zmana,
3 Bend û tîrêja dabû Lalişa nûranî ĥeta bi celis û r̂ewaqê dîwanê,
4 Emê dest û damanê melik Şêxsine Adiya tiwaf bikin,
5 Bila r̂ûnite ser berê şehdeyê, veket derê r̂eş belekê,
6 Li ser ĥeftî û du babên qedîm bixûnit û xeber bide,
7 Bêjê gîyanê min gorî, k'a ew k'î mêr bû sekinye ser berê sîkanê û di dest de qelema îmanê,

[1743] http://www.ezidinasi.com/books/mahfil/1.pdf; Ĉavkanî: *Dîroka Wêjeya Kurdî* Feqî Huseyîn Saginc.
[1744] *şirîn*

8 Hey dê mala min, mala min, mala min, tu mala min.

S.5 *1 Li me hilatibû sitêra badîna,*
2 Şemsê bi nûr û k'eremete şefeqê dabû çardeh t'ebeqên e'rd û e'zmana,
3 Bend û tîrêja dabû Lalişa nûranî ĥeta bi Mekke û Medina,
4 Emê dest û damanê melik Şêxsine Adiya tiwaf bikin,
5 Bila r̂ûnite ser berê şehdetê, veket derê r̂eş belekê,
6 Li ser ĥeftî û du babên qedîm bixûnit û xeber bide,
7 Ka bêjit bi xêra navê Şîxadî heke hûn pirsiyara quba felekê diken,
8 Bêjin ka quba felekê çend zincin, çend k'ursîyne?
9 Hey dê mala min, mala min, mala min, tu mala min.

S. 6 *1 Li me hilatibû sitêra Cebare,*
2 Şemsê bi nûr û k'eremete şefeqê dabû çardeh t'ebeqên e'rd û e'zmana,
3 Bend û tîrêja dabû Lalişa nûranî ĥeta bi qubikên nobedara,
4 Emê dest û damanê melik Şêxsine Adiya tiwaf bikin,
5 Bila r̂ûnite ser berê şehdetê, veket derê r̂eş belekê,
6 Li ser ĥeftî û du babên qedîm bixûnit û xeber bide,
7 Bêjit bi xêra navê Şîxadî heke hûn pirsiyara quba felekê diken,
8 Serê quba felekê nûr sit'are.
9 Hey dê mala min, mala min, mala min, tu mala min.

S. 7 *1 Hawara min Xwedêye û dilê damayî,*
2 E'wrek ji binyanê r̂abû, r̂aserî Lalişa nûranî girtibû şewq, û nûr, û alayî,
3 Bila şêxekî ji malên Adiya, p'îrekî miskînî heqîqetê, ilmayekî zêdeyî ilma,
4 Bête celisa kaniyê, r̂unite ser berê sehdetê, veket derê r̂eş belekê,
5 Li ser ĥeftî û du babên qedîm bixûnit û xeber bide,
6 Bêjit k'a ew k'î mêre bû, gîyanê min gorî, beĥra sîhanê bi k'eşkûlka[1745] pîvaye,
7 Xiveta t'erab zêr̂ li ser beĥrêt k'ûr vedaye,
8 Hey dê mala min, mala min, mala min, tu mala min.

S. 8 *1 Hawara min Xwedêye û dilê melûle,*
2 E'wrek ji binyanê r̂abû, r̂aserî Lalişa nûranî girtibû şewq, û ala, û nûr,
3 Bila şêxekî ji malên Adiya, p'îrekî miskînî heqîqetê, ilmayekî zêdeyî ilma,
4 Bête celisa derê kaniyê, r̂unte ser berê şehdetê, veket derê r̂eş belekê,
5 Li ser ĥeftî û du babên qedîm bixûnit û xeber bide,
6 Bêjit gîyanê min gorî, k'a ew k'î mêre bû beĥra sîhanê pîvaye bi k'eşkûlke,
7 Xiveta t'erab zêr̂ vedaye li ser beĥrêt k'ûr,
8 Ew aẍayê min silt'an Êzîde,
9 Mehdî Şerfedînê minî gulî nûre, min qebûle,
10 Wê dibin xivetêda digêr̂in şaz û moẍnî[1746], oẍler[1747] (aẍeler???) û tenbûre,
11 Hey dê mala min, mala min, mala min, tu mala min.

S. 9 *1 Hey dîno cindîno,*
2 Şêx Şîxadî e'zîz melik Fexiredîne,
3 Qudsû Xelîl, Mekke û Medîne,
4 Me çi mal nîne, malbaba me Laliş nûrîne,
5 Hûn gişt bêjin Amîne!

107. Qewlê mîr Mehmedê k'urdî[1748]

S. 1 *1 Gelî yarû bira,*

[1745] *keşkulk*
[1746] binêr: *me'nî*
[1747] *exler*
[1748] [2] (rr. 554-556)

2 Ji we dibêm macera,
3 Da bizanin, yê bê xebere.

S. 2 *1 Mehmed go: «Ez mîr,*
2 Guh den gelî jîr,
3 Ji weȓa dem t'efkîr».

S. 3 *1 Cema' bûn li me mêr mîre,*
2 Biken ji me t'egbîre,
3 Adanî, Qat'anî, Şemsanî, sê mîre.

S. 4 *1 K'êşan şîr beȟr tîr,*
2 Min ȟeyfa mîr wezîr,
3 Ne kirin t'egbîr.

S. 5 *1 Qat'anî go: «Em mîr mergeyîn»*
2 Adanî go: «Îmamê ȟemûyîn,
3 Li we şêx Wezîr».

S. 6 *1 Peyman dan destûre,*
2 Nivîsîn berat' û mişure,
3 Hemî hadêr[1749] *ȟizure.*

S. 7 *1 Li Mişetê e'refatê,*
2 Gul xemilîn li fatê,
3 Bîhna[1750] *xweşbû tê.*

S. 8 *1 Melî Şêxsin, melikê mine,*
2 E'devî îmamê mine,
3 Ȓojkî Şemsa mine.

S. 9 *1 T'oqa te melî Sino,*
2 Serĉava hinî û hino,
3 Mexfûr e li çenda û çendo.

S. 10 *1 Ȓêka me nûre zerbave,*
2 Ew ȓonahîye, ew tave,
3 Ji tarî tav da ve.

S. 11 *1 Mîr Mehmed, batindare,*
2 P'îrê haslan[1751] *gewhere,*
3 Şemsê T'et'er şêre bi xweȓa.

S. 12 *1 Bidet barane, bara me,*
2 Ȟeta om el qîyame,
3 Biken fame.

S. 13 *1 P'adşê*[1752] *min delîle,*
2 Ȓêbere li sebîle,
3 Me nîne çu ȟîle.

S. 14 *1 Êzdanê min Xwedaye*[1753]*,*
2 Şaye, p'adşaye,

[1749] *hadir*
[1750] *buh*
[1751] *heslan*
[1752] *pedşa*
[1753] *Xuda*

3 Ĥezar nav pê daye.

S. 15 *1 Silt'an*[1754] *Êzîde,*
2 Ew navê li ĥezar zêde,
3 Her R̂eb il-Semede.

S. 16 *1 Îlahiyo t'emame!*
2 Cander qalb[1755] *daye,*
3 Firwar ji Îlahiye.

108. Qewlê sitîya Ês[1756]

S. 1 *1 K'engî ji minr̂a bêtin mizgîne,*
2 Coq bi geliyê Lalişê bihurîne,
3 Ber bi gelyê Lalişê biçîne.

S. 2 *1 K'engî qayîm k'arkin,*
2 Metbex û şîlanê Şîxadî barkin,
3 Dilêt e'devîya şay û şarkin.

S. 3 *1 K'engî min cema' dibûn coqe,*
2 Mîrê mezin dê helgirin t'oqe[1757]*,*
3 Dilêt E'devîya k'eftin şayî û şoqe.

S. 4 *1 Çûme dîyarî bihuştê,*
2 Ew dîdare li min xweş tê,
3 Cindî mîr bû libsê r̂eş lê.

S. 5 *1 Xelq*[1758] *werin zerba bibînin,*
2 Qub di k'eskin, hilêl di zêr̂înin,
3 Ew ji k'erema Şemsedîn û Fexiredînin.

S. 6 *1 Fericîn li wan qubeha,*
2 Rêza baban û dergeha,
3 Dê tiwafkîn[1759] *her heşt qubeha.*

S. 7 *1 Fericîn li wan qubêt bi nûr,*
2 Xasa li ber bestî mehder û mişûr,
3 Bihuşt[1760] *ewe li geliyê k'ûr.*

S. 8 *1 Geliyê Lalişê bi nave,*
2 Wê pêda dêtin ave,
2 Zar mede, zor silave.

S. 9 *1 Silav û sed cot siba te bi xêr,*
2 Dibêjime we gelî mêra,
3 R̂uĥ ya li derê kaniya Sipî qalb yê li hêre qalb yê li here.

S. 10 *1 Dilê minî wehaye,*
2 Îlahiyo tû li me bikî şaye
3 Dê tiwafkîn derê kaniya Sipî, li gel kekê şêx Şeîylilaye.

[1754] *sultan*
[1755] *kalib*
[1756] *Xeribo (Ilyas) http://yeziden.de/forum/*
[1757] *tok*
[1758] *xelik*
[1759] *tuwaf*
[1760] *behişt*

S. 11 *1 Ezê dil hoy bike ser,*
2 Gelî bira dibêjime we ev xeber,
3 Dê tiwafkîn derê kaniya Sipî li gel ferşêt mermer.

S. 12 *1 Dilê min yî bi k'eserbê,*
2 Ji Ĥesen P'îrik ĥeta dergehê bi xêr bê,
3 Îlahiyo tû li me bi neder bê.

S. 13 *1 K'esera Řeşê k'are,*
2 Xwezî[1761] *qent'er bestî letînî care,*
3 Dê tiwafkîn derê kaniya Sipî, li gel Zimzim û mixere.

S. 14 *1 Îlahiyo em vêkřa*[1762] *bixwazin mirazê,*
2 Me'bûdê[1763] *me û Şîxadî xwedanê atqatê*[1764]*,*
3 Bi Şêşim bigrîn e'nyatê,
4 Melik Şêxsin li me bi ket şefa'etê,
5 Şêxûbek'ir řûnê li wê civetê,
6 Me mêrekî e'dil[1765] *divê řûnê li ser wê bisatê,*
7 Wekî metbex cîyê Şîxadî bang det: «Hê werne simatê».

S. 15 *1 Simate ye sebîle,*
2 Ye bê qale, bê qîle,
3 Ye bi rêye, bê bertîle,
4 Razdarêt dewrêşan û delile
5 K'esere Řeşê p'îre,
6 Xwezî řûniştbane li celisa mîre,
7 Cihê sema lê dik'êşin feqîre.

S. 16 *1 Min feqîr dîtin bi coş,*
2 Maldarin, bi t'acin, bi t'acpoş,
3 Gelî yara vexwen sed carî noş.

S. 17 *1 Hey li min ĥeyranî,*
2 Min li wêder dîtibû cindî,
3 Ewe bi manê cîyê dîn û îmanî.

S. 18 *1 Ewe řewaq li řewe,*
2 Qendîlê wê diînin p'eřî wê li hewa,
3 Qubleta me mêrê E'devî ewe,
4 Dergeh ber bi řojave,
5 Xwezî derbazbûme nave,
6 Dê min li p'adşê xwe kirba silave.

S. 19 *1 Xwezî çûbame wê deravê,*
2 Rêza stûnê û mîravê,
3 K'esera řeş p'avê.
4 K'esera řeş mergehê,
5 Xwezî derbasbame wê qubehê,
6 Dê min tiwaf kirba stûna Şêşims li wê şerbehê.

S. 20 *1 Ez wê dinalim, birîna min ya li mêlak'ê,*
2 Wê dik'alim wekî berxê li pê make,

[1761] *xozî*
[1762] *vêkre*
[1763] *mabûd*
[1764] *xudanê îtqadê*
[1765] *adil*

3 Dê min tiwaf kirba stûna Şêşims li gel şûna Berê Şibakê.

S. 21 *1 Ez hatime dê tiwaf keme,*
2 Sicûdê li ber P'adşê xwe beme,
3 Dê p'eryêt nûranî li ĉavêt xwe deme,
4 Îlahiyo tu mirazê me zûke,
5 Xwezî çûbame li ber wan p'eȓiya, li wan sindirûke,
6 Yên xemilîn letînî bûke.

S. 22 *1 Yêt xemilîn letînî*[1766] *erûs,*
2 Jê diçin birq û birûs,
3 Li ber diîsin find û şemal û bisûs.

S. 23 *1 Dilê min mabû li ber vê fikarê.*
2 Îlahiyo tu li ber me hilgirî vê fiqarê,
3 Dê min tiwaf kirba derê kaniya Sipî, li gel Zimzim û mix̃arê[1767]*,*

S. 24 *1 Bi wê fiqarê damame,*
2 Meqlûb û Mergeh ew cîye û ew miqame,
3 Qedemgeha mîr Xidir e'lêk'ûm selame[1768]*.*

S. 25 *1 Mîr Xidir ku mîre,*
2 Li dinê û axiretê xebîre,
3 Ewî mutî kirbû seyîd Ehmed il-K'ebîre[1769]*.*

S. 26 *1 Ez wê dinalim ji destê wan birîna,*
2 K'ilîlêt wan xizîna stûna herçar dîna,
3 Wê di destê melek' Şemsedînde.

S. 27 *1 Şêşims û şêx Emîr babikoy feqîre,*
2 Bi şev û ȓojê wê li nêĉîre,
3 Şêşims vêxistibû ĉirayê bi nedîre.

S. 28 *1 Şêşims vexistibû ĉirayê bi cêş,*
2 Mîr westabû li pêş,
3 Şêşims dizane k'îye li ser û k'îye li pêş.

S. 29 *1 Sekinîbû serwere,*
2 Mîr westabû li qent'ere,
3 Şêşims dizane k'î li sere û k'î li bere.

S. 30 *1 Dilê min yî wehaye,*
2 Îlahiyo tû li me bikî şaye,
3 Ev qewle qewlekî E'yn il-Beyzaye[1770]*,*
4 T'emametîya vî qewlî ji Xwedaye.

Em di kêmin û xwedêyî t'emame!

109. Qewlê miskîn Tajdîn[1771]

S. 1 *1 Sibeyekê*[1772] *ji sibane,*

[1766] *latînî*
[1767] *mixar*
[1768] *eleyhîlselam*
[1769] *elkebîr*
[1770] *eynulbeyza*
[1771] Ji qewlên Şêx Fexirê Adîyan [2] (rr. 448-456)

2 Di xewleyekêda dilmame,
3 Hate bîra min Şame.

S. 2 *1 Min guh da li ser dilî,*
2 Fihmê da ser aqilê,
3 We'de wa hatî, desta ji mîr û mergeha Şîxadî bihêlî.

S. 3 *1 Dilê min ji heweste,*
2 Eve bû êqîna min lê di beste,
3 Min zanî dê li e'rdê Şamê kem qeste.

S. 4 *1 Hey boro, yî ji Ĥeq ware*[1773]*,*
2 Xemilî wekî hercare,
3 Bo min miskînî ji Lalişê di hinare.

S. 5 *1 Hey boro, yî ji Lalişê,*
2 Ĥeyrano, yî serxweşe,
3 Dê tiwaf keyîn dergehê şêr Mehme Ȓeşe.

S. 6 *1 Xeta mine ji dîwanê,*
2 Min qadî wê di berdanê,
3 Gotê: «Ya dewrêş, tu dêçî, nagehîye e'rdê Şamê!»

S. 7 *1 Xeta mine ji xwedanê qap'îyê,*
2 Ez gehiştime binêt berîyê,
3 Min ga: «Boro, p'ajo, çome êxîyê».

S. 8 *1 Xeta mine ji malêt Adîya,*
2 Ez gehiştime binêt berîya,
3 Min ga: «Boro, p'ajo, çume êxêya».

S. 9 *1 Min hajot, ez çume silavêt şêx Bazîde,*
2 Hey boro, yî vaĥîde[1774]*,*
3 Min got: «Mergeha Şîxadî cîyê mirîda».

S. 10 *1 Şêx Bazîd deng diket ji e'sase:*
2 «Ya dewrêş, mergeha Şîxadî cîyê xasa,
3 Tu dê çî û ji dergehê Ĥelebê nabî xilase».

S. 11 *1 Min dihajwe, ez çome silavî baba Cindîye,*
2 Min ji wî e'zîzî diprsîye,
3 Min got: «Şame û cîyê xweşîye».

S. 12 *1 Baba Cindî dibêjit:*
2 «Ya dewrêş, heke dê ji min keyî pirsyarê,
3 Tu ji mergeha Şîxadî naçî vê care,
4 Dê li dergehê Ĥelebê ji te sitînin xefarê».

S. 13 *1 Min dihajwa, ez çume silavê şêxî Nûrî,*
2 Min ji wî e'zîzî xwestibû destûrî,
3 Min got: «Li navbera min û mergeha Şîxadî mabû êke durî».

S. 14 *1 Şêx Nûrî wa dibêje:*
2 «Ya dewrêş, feratê Şêmê dê li te ête,
3 Kesek ji mîr û mergeha Şîxadî li hana te naête».

[1772] *subeyek*
[1773] *Hekar*
[1774] *wehîd*

S. 15 *1 «Ya şêx, ez dêçim ji xweȓa,*
2 Heke xêre, heke şere,
3 Himeta te, hebit bi minȓa».

S. 16 *1 «Ya dewrêş, sadiq*[1775] *weye,*
2 Xeta Şîxadî wa li ber teye,
3 Bixûne, k'a çî tê heye?».

S. 17 *1 Canê dewrêş k'eftbû Te'alî,*
2 Eve bû qiseta şêx Fexirê Adîye û Şêxalî,
3 Gelek aşiqa e'mirê xwe ji Şamêȓa, ȓadibarî.

S. 18 *1 Dewrêş borî dik'êşte cem xweve:*
2 «Ya boro, hiner û qewatêt te eve,
3 P'ajo, da li me neêtin şeve».

S. 19 *1 Bor li gel dewrêşî axivî,*
2 Eve bû e'cêba tu pê dilivî,
3 «P'ajo, ȟiskeyî em bi şev jî nanivîn».

S. 20 *1 «Hêvare, ȓoj li ava,*
2 Borê min ce'de kirbû gave,
3 Em gehiştîne E'yn Zave».

S. 21 *1 E'yn Zavê diêwirî,*
2 E'lî em çî e'zet kirîn,
3 Ji ber mêr û muȟbeta Şîxadî mabuwî k'ewgirî.

S. 22 *1 Sibeye têşt li E'yn Hindave*
2 Em siwar bûyîn ji E'yn Zave,
3 Me go: «E'lî, bi xatirî te, sed carî malî ava».

S. 23 *1 E'lî gotê: «Hey dewrêşê mino yî zerbaba,*
2 Tu ser sere min hatî û herdu ĉava,
3 Tu dê çî, nagehîye wan cîya, wan Ka'ba.

S. 24 *1 Dilê min ji hêtune,*
2 Em ji E'yn Zave siwar bûne,
3 E'ynata me dêre stûne.

S. 25 *1 Mala şêx Ȟisênî şêx Avdele,*
2 Dîwan bestîbû mehfele,
3 Ya dewrêş, tu dê çî me li e'rdê Şamê bike sela.

S. 26 *1 Min dihajwa, çome nav wan sinîya,*
2 Min ji yekî ji wan dipirsîye?
3 Gelo, mezela kekê dewrêş Omer k'îye?

S. 27 *1 Kekê dewrêş Omer hate der,*
2 Koçek wê dibezin, feqîr wê li ber,
3 Em dê tiwaf keyîn dest, û daman, û ser.

S. 28 *1 Kekê dewrêş Omer wa dikire hane,*
2 Koçek şande ser bane,
3 Gelî dina, werne mêvana.

[1775] *sedeq*

S. 29 *1 Çendî dineyîne,*
2 Li min cema' dibûyîne,
3 Aşiqo, mîrê mezin tu bo me ji kêder dayîtîne?!

S. 30 *1 Ya dewrêş, ez û tu birayîn,*
2 Li xilmeta te di rawestaîn,
3 Dîndara te qewî di şayîn.

S. 31 *1 Ya dewrêş, ĥeta tu li virî,*
2 Li xilmeta te di hazirîn,
3 Dîndara te qewî di şa kirîn.

S. 32 *1 E'seyî tu kekê dewrêş Omerî,*
2 Layîqî xwe, e'silê xwe didî xeberî,
3 Ez ji Şerqê wê hatîm, dêçime Şamê silavî nebîy Zekerî.

S. 33 *1 Ya dewrêş, tu wê dizanî,*
2 R̂êya xwe meke kislanî,
3 Silav bike li silt'anî.

S. 34 *1 Ya dewrêş, r̂ast bajo r̂êye,*
2 Kislanîyê me êxîyêye,
3 Silav bike li ser p'êye.

S. 35 *1 Ez ji Mêrdînê çom bi T'eleb,*
2 Wê jê diçî qefil, û bazirgan, û celeb,
3 Min go: «Gelo, eveyîye Ĥeleb!»

S. 36 *1 Ji Mêrdînê dibûm siware,*
2 Min dit wê jê diçin qafil, û celeb, û bazirgane,
3 Min got: «Gelo, eve e'rdê jê distînin xefare?»

S. 37 *1 Ez çî bikem, bore min kire sistî,*
2 Ez çom dergehêt Ĥelebê di daxistî,
3 Xelqê Ĥelebê ĥemûyî nivistî.

S. 38 *1 Wey li dewrêşê min ser sewdaye,*
2 Dîwar ber dîwar wêger̂iyaye,
3 Ne cî bi dest k'eft, ne odaye.

S. 39 *1 Wey li dewrêşê min Jaro,*
2 Ger̂iya bû dîwar ber dîware,
3 Ĥeta sibê r̂oj lê dibû dehare.

S. 40 *1 Sibeye û xweş hêwane,*
2 Dergehêt Ĥelebê hatine berdane,
3 Wê jê diçin qafil û bazirgane.

S. 41 *1 Ez çî bikem, bore min şûme,*
2 Berçum ji bizmarar̂a dibûne,
3 Di herdu zendada cemidîbû xûne.

S. 42 *1 Wê li dewrêşê min derdimende,*
2 Borê xwe k'êşabû ba solbende,
3 Xûn cemidî li herdu zende.

S. 43 *1 Beyt'aro li derê dik'anê,*
2 Gotê: «Hey camêro, Camêrê mane».
3 Gotê: «Ya dewrêş, borê te layîqe mîr lê siwer bit, biçite seyiranê».

S. 44 *1 Gotê: «Hey beyt'aro, yî bi mizbete,*
2 Borê min dîtina xweyî p'îr̂ hijmete,
3 Çona xwe yî kêm herek'ete.

S. 45 *1 Ya dewrêş, tuyî miskînî,*
2 Hincî yê vî borî li ba te bibînî,
3 Dersad dê ji te bistînî».

S. 46 *1 Canê dewrêş k'eftibû tezîn,*
2 Got: Beyt'aro, bi Xwedê key li xilmeta min bilezîn,
3 Ji tirsada dil û hinavêt min t'êk lerizîn.

S. 47 *1 Di sûkada çome pêşe,*
2 Hatine pêşîya min du çawêşe,
3 Wê li min û borî diken t'eftêşe.

S. 48 *1 Di sûkada çome xware,*
2 Hatine pêşîya min du çawîşêt p'ergale[1776]*,*
3 Yekî ji destê min girt hefsare,
4 Yekî ez ji borî êname xware.

S. 49 *1 Mîrê Ĥelebê ma dînî,*
2 Du çewîşa li pê min dişînî,
3 Ya dewrêş, behayî bibe, bo min borî bînî.

S. 50 *1 Ya dewrêş, ez li te nakeme zorî,*
2 Dêdeme te ĥezar zêr̂î florî,
3 Behayî bibe, bo min bihêle borî.

S. 51 *1 Mîro, tu p'adşayî,*
2 Ne min bor divêt, ne behayî,
3 Min tu sip'artîye ĉavêt Xwedayî.

S. 52 *1 Gava min digot ev xeber,*
2 R̂adibûne min bi dar û ber,
3 Ez ji dîwana mîrê Ĥelebê kirme der,

S. 53 *1 Du çewîş wê li dîwanê,*
2 Yekî bi sere borî k'êşa êxistime xanê,
3 Yekî bi destê min girt, go: Dewrêş k'eremke binê zêndanê.

S. 54 *1 Ĥeft salan û zêde,*
2 Ez mame di binê ĥebsa Ĥelebêda,
3 Yekî ji Lalişa nûranî meyza nekirbû pêda.

S. 55 *1 Ĥeft salî t'emame,*
2 Di binê ĥebsa Ĥelebêda mame,
3 Ez ji Şerqî hatim, ne çome Şame.

S. 56 *1 Sibeye*[1777] *r̂oj hilate,*
2 Hatine ser min celate[1778]*,*
3 Gotin: Miskîno bin Ademo, hilû bine şade[1779]*.*

[1776] *pir̂gal*
[1777] *subeye*
[1778] *celad*
[1779] binêr: *şehde*

S. 57 *1 Min go: Şehda min yek Ellah,*
2 Meqlub û mergeh sela.

S. 58 *1 Silavêt min li Meqlubî, li mergehê,*
2 Li Lalişê xwedanê qubehê,
3 Li wî e'rdî, e'rdê êzîdxane dik'êşinê ibadetê û sicûdehê.

S. 59 *1 Xwezî çobame wan dîyara,*
2 Min meyza kirba li wan sûka, li wan semadara,
3 Min tiwaf kir ba dergehê kaniya Sipî, Êzdîne mîr qubet el bidor, li gel biranû yara.

S. 60 *1 Xwezî çobame sûka me'rîfetê,*
2 Ya t'ijîye ji xêrê, ji nazê, ji ne'metê.

S. 61 *1 Xwezî t'êr bijîme,*
2 Li cejis me'r̂ufê r̂uniştîme,
3 Min gotiba metibexçîye Şîxadî bo min miskînî simatê bîne.

S. 62 *1 P'adşê min wa kire t'aqet,*
2 Şîxadî dane destê şêx Cêncer mişur û xet,
3 Go: «Her̂e girtîye me berde, heke bi heq, heke bi neheq!»

S. 63 *1 Hate derê dîwanê şêx Cêncer,*
2 K'ember best, hile zer,
3 Got: «Gelî qadîya, hilûn girtîyê me berden bi neder».

S. 64 *1 Li nav qadîye bûyîye r̂aye,*
2 Got: «Heke te eşira me ênaye,
3 Me girtîye te berdaye».

S. 65 *1 Li nav qadîye bû dik'ir,*
2 Gotin: «Hey camêro, camêrê buk'ir,
3 Kesê girtî, bernedaye bê usir[1780]».

S. 66 *1 Gotê: «Mîro, tu wê dizanî,*
2 Hişa bîne ser canî,
3 Piştî silt'an Şîxadî dê ji qalbê te fir̂înim gîyanî.

S. 67 *1 Mîro, tuyî bi aqilî,*
2 Hişa bîne ser dilî,
3 Malê me mergehîya li we t'erefîya ba hasilî».

S. 68 *1 Hate derê zêndanê şêx Cêncer,*
2 K'ember best, hile zer,
3 Got: «Ya miskîn hilû ji hebisa Ĥelebê, were der!»

S. 69 *1 «Ez çî bikem, bore min sîya,*
2 Ewî ne deşt dip'erisit, ne ĉîya,
3 Şikir[1781], em ji wan cîya hatîne van cîya».

S. 70 *1 Şîxadî gotê: «Ya dewrêş, tu bi xêr hatî,*
2 Bi te man r̂aĥetî û şeqîyatî,
3 Tu careke dî ji wî welatî hatîye vî welatî».

S. 71 *1 Gotê: «E'zîzê min, ezê pirsyarekê ji te kem sed carîye e'melîye,*
2 Mêrê bê şêx û p'îr û hosta û merebî, yarû birê axretê,

[1780] *uşir*
[1781] *şukr*

3 K’a bêje min, cîyê wî çîye?»

S. 72 *1 «Ya miskîno, pirsyare te fere,*
2 Mêrê bê şêx û p’îr û hosta û merebî, yarû birêt axretê, ĥeft cara doj ji cîyê wî xweştire».

S. 73 *1 «Ya dewrêş, heke tu yê minî, tu li emanê[1782] bî, tuyî minî,*
2 Û heke tu ne yê minî, tu wê li bo min t’u, wê li emanê t’u».

S. 74 *1 «Ya dewrêş, emanetê[1783] te ev gelîye,*
2 Ewe maleke ji e’zalîye[1784],
3 Mek’anê silt’an Şîxadîye!»

110. Qewlê Omer Xala û Ĥesen Çinarî[1785;1786; 1787]

S. 1 *1 Ez bêjim medehê Omer Xala û Ĥesen[1788] Çinarî,*
2 Ewin şemalêt şevêt tarî,
3 Ji xusna wan nûr dibarî.

S. 1 *1 Ezî çendî li dinême,*
2 Yê[1789], ber ferwara Xwedême,
3 Medihê Omar Xala, Ĥesen Çinêr dibihême.

S. 1 *1 Çendî ez li dine me,*
2 Li ber firwara Xwedê me,
3 Medehê Omer Xale û Ĥesin Çinêrî dibême.

S. 2 *1 Omer Xala û Ĥesen Çinarî,*
2 Ewin şemalêt şevêt tarî,
3 Ji xusna wan nûr dibarî.

S. 2 *1 Omer Xala, Ĥesen Çinêr şevê tarî,*
2 Ji ĥezna wan nûr dibarî,
3 Ĥesen Çinêr — Omer Xala mîrê xwedan k’emal,
4 Bo wan ava kirin mezelû mal.

S. 2 *1 Da em biden medehê Omer Xale û Ĥesin Çinêrî.*
2 Ewin şêwqê şemalê şevê tarî,
3 Ji ĥisna wan nûr dibarî.

S. 3 *1 Omer Xale û Ĥesin Çinarî,*
2 Mêrêt xwedan k’emalin,
3 Bo feqîra avakirin mezel û malin.

S. 4 *1 Ewin mêrêt xwedan çavin,*
2 Şîxadî lê digirin silave….,
3 Got xweş[1790] male baban maleke bi dewletin.

S. 3 *1 Mala baba, maleke bi dewlate,*
2 Jê diçit k’eremete[1791],
3 Şîxadî, p’îrêt Omer Xala kirne p’îrêt xelifete.

S. 5 *1 Malê baba, maleke bi dewlate,*

[1782] *emen*
[1783] *êmanet*
[1784] *e’nzalî*
[1785] Ji qewlên Şêx Fexirê Adîyan [2] (rr. 535-540)
[1786] *Qewlê p’îrê Omer Xala*. P’îr Elîxanê Cimşîd, p’îrê Omer Xala. Bajarê T’ibîlîsê, Gurcistan.
[1787] *Laliş* 16, 2001 (rr. 151-157) belavkirin: E’lo şêx Xelef. https://ru.calameo.com/books/002518317922a3557d519
[1788] *Hesin*
[1789] *Ê*
[1790] *xoş*
[1791] *keramet*

2 Jê diçon k'eramete,
3 P'îrê Omer Xale kirne merebîyê xelîfete.

S. 4 *1 Mala baba ji e'nzelîye,*
2 Hêvênê[1792] wan ji kaniya Sipîye,
3 Lê tiwaf dibin sinîye[1793],
4 Kire xitmê çendî e'devîye.

S. 6 *1 Mala baba maleka e'nzelîye,*
2 Hêvênê wan ji kaniya Sipîye,
3 Pê tiwaf dibin sinîye,
4 Kirne ser xitmê çendî e'devîye.

S. 3 *1 Aşiqekî çê me,*
2 Û erk'ana me'rîfetê r̂ê me,
3 Methê wan şêrû sivara maşekî nûrîne.

S. 7 *1 Aşiqekî çê me,*
2 Bi ol û erk'an û me'rîfetê li r̂ê me,
3 Medehê wan şêresiwara dibême.

S. 8 *1 Da bideyîn medehêt wan şêresiware,*
2 Ewin mêrêt e'xtîyare,
3 Li Lalişê sikenîne, gotin: «Ewe Heq ware».

S. 5 *1 Aşiqekî nûrînim,*
2 R̂êya Şîxadî û melik Şêxsin[1794] bi heq dibînim,
3 Şîxadî go: Ne muĥbê xelqê derewînim.

S. 4 *1 Aşiqekî nûrîne,*
2 Melek Fexiredîn ne melekê
3 Xelqê derewîne.

S. 9 *1 Aşiqê nûrême,*
2 Heq r̂êya Şîxadî dibême
3 Melik Fexredîn ne miĥbê xelqê derewîne.

S. 6 *1 Derewîna ne lomînin,*
2 Ew r̂êya Şîxadî û melik Şêxsin nafehmînin,
3 Xaş û qelenderêt gelîyê Lalişê jê digazinin.

S. 10 *1 Ewan derewîna melomînin,*
2 Ew r̂êya silt'an Êzî nabînin,
3 Xaş û qelenderêt gelîyê Lalişê ser ĥemû k'arê wan bikazne.

S. 7 *1 Ĥesen Çinarî û Omer Xala,*
2 Ewin du ĉirêt îxtîyara,
3 Li Lalişê, ji feqîrar̂a ava diken mezel û mala.

S. 8 *1 Ewin du mîrêt Xwedan ĉave,*
2 Şîxadî lê dikir silave,
3 Got: «Xweş malêt ave»,

S. 9 *1 Da min ji k'asa berî,*
2 Min vexwar loqent'erî,
3 Da em bideîyîn medihê p'îr Omerî.

S. 5 *1 Dayî ji k'asa bere,*
2 Min vexwarî vê qeyînt'ere,
3 Em bidin met'hê Omer Xale.

S. 11 *1 Da min ji k'asa perê,*

[1792] *hêvên*
[1793] *sunî*
[1794] *Şîxsin*

2 Min vexwarbû li wê qenterê,
3 Da em biden medehê p'îr Omerê.

S. 10 *1 Da min ji k'asa badîyê,*
2 Min vexwar li wê kaniye,
3 Da em bideyn medihê p'îr Adîyê.

S. 6 *1 Da min k'asa mayîn,*
2 Min vexwar ji vê Kaniyê,
3 Emê bidin medihê p'îrê Aliyê.

S. 13 *1 Da min ji k'asa bahê,*
2 Min vexwarbû li wê kanîye,
3 Da em biden medehê p'îr Adîyê.

S. 11 *1 Da min ji k'asa meyê,*
2 Min vexwar bû bi qedehê,
3 Da em bideyn medihê Xwidanê qubehê.

S. 12 *1 Da min ji k'asa meyê,*
2 Min vexwar bû ji wê qedehê,
3 Da em biden medehê xwedanê[1795] *qubehê.*

S. 12 *1 Da min ji k'asa mîra,*
2 Min vexwar bi şahî û dîwanêt feqîra,
3 Da em bideyn medihê Lawê p'îra.

S. 7 *1 Da min ji k'asa nûrîne,*
2 Min vexariye şahê a'lem feqîra,
3 Emê bidin medihê Lawê p'îra.

S. 14 *1 Da min ji k'asa mîra,*
2 Min vexwarbû şayî ya dîwanêt feqîra,
3 Da em biden medehê Lawêt p'îra.

S. 8 *1 Da min k'asa r̂ikhatê,*
2 Min vexwarî t'emame,
3 Min bida medihê silt'an Êzîd e'rdê Şame.

S. 13 *1 Da min ji k'asa xelale,*
2 Min vexwarî derĥale,
3 Em wê dideyn medihê Omer Xale.

S. 15 *1 Da min ji k'asa ĥelale,*
2 Min vexwarbû derĥale,
3 Da em biden medehê Omer Xale.

S. 14 *1 Da min ji k'asa amê,*
2 Min vexwarî bi t'emamê,
3 Da em bideyn medihê Êzîdê Şamê.

S. 16 *1 Da min ji k'asa r̂ikî a'mê,*
2 Min vexwarîbû bi t'emamê,
3 Da em biden medehê Şîxadîyê Şamê.

S. 15 *1 Silt'an Êzîd yî Şamî bû,*
2 Omer Xala ji sir̂a darî bû,
3 Ĥesen Çinarî ji hewa beĥrî bû.

S. 9 *1 Silt'an Êzîd Şamê bû,*
2 Omer Xala sira der bû,
3 Ĥesen Çinêr li heva ber bû.

S. 17 *1 Silt'an Şîxadî li Şamê bû,*
2 Omer Xala siwarê darê bû,

[1795] *xudan*

3 Ĥesen Çinarî ji hewarîyê beĥrê bû.

S. 16 *1 Şîxadî ji Şamê çoye mergehê,*
2 Êwirî li cîmayê, li benî meyê[1796]*,*
3 Li Lalişê, Xwedanê qubehê,
4 Virê kire pê almehê.

S. 10 *1 Şîxadî merk'ebê hêwurî,*
2 Serê mehê — binê mehê,
3 Şand pê ala mehê.

S. 18 *1 Şîxadî ji Şamê dihate,*
2 Li mergehê êwirî û kir xebate,
3 Li qubehê cê mehê şande pê almehê.

S. 17 *1 Alima ji wêve di înin,*
2 Çendî mêr pêve dimeyzînin,
3 Divên navekî şirîf, şîrîn daînin.

S. 11 *1 Ala mehê ji wê tîne,*
2 Çendî mêr lê dimezîne,
3 Di navekî şîrîn[1797] *lê tîne.*

S. 19 *1 Alimahê ji wêve tînin,*
2 Çendî mêra lê dimeyîzînin,
3 Navekî xweyî[1798] *yî şêrîn*[1799] *li ser daînin.*

S. 18 *1 «Al-meh» înan ji wêve,*
2 Mêra meyza kir pêve,
3 Şîxadî ji desta dayîna ew sêve.

S. 12 *1 Ala mehê r̂ê ji vebe,*
2 Mêra mêze kir heve,
3 Şîxadî nav lêkir ew sêve.

S. 20 *1 Alimah tê ji wêve,*
2 Mera meyîze kir pêve,
3 Şîxadî naskir ew sêve.

S. 13 *1 Sêv danî bale,*
2 P'adşayê min nûr şemale,
3 Nav lêkir Omer Xale.

S. 21 *1 Sêv danîn li bale,*
2 P'aşa nûr şemale,
3 Nav lê danî Omer Xale.

S. 19 *1 Ĥesen Çinarî û Omer Xala vêkê xweş tê,*
2 Go: «Hey p'adşayê mino li dine û axretê,
3 Sebira me bêyî te ne tê».

S. 14 *1 Omer Xala wê yekê* derd *tê,*
2 Go: «Ayî p'adşayê dinê, axretê,
3 Sebira me wê e'yn el Beyzaye tê.

S. 22 *1 Omer Xala wê yekê ber tê,*
2 «Hey P'adşê mino li dinîyayê û axretê,
3 Sebira me bê kanîya Sipî ne tê».

S. 20 *1 Şîxadî herî heste,*
2 Ĥesen Çinarî û Omer Xala pêşberî Şîxadî vewesta,
3 Şibabeke avê jê dixweste.

S. 15 *1 Ĥesen Çînêr û Omerê Xala*

[1796] binêr: *benî omeye* (X. Reşov)
[1797] *şîrin*
[1798] *xu*
[1799] *şirîn*

2 Ber Şîxadî vedivestin,
3 Şibeke ava kaniya Sipî lê dixwestin.

S. 23 *1 P'adşê min p'iȓ hewaste,*
2 Omer Xala û Ĥesin Çinarî ber Şîxadî vewesta[1800]*,*
3 Şibîbeka ava kanîya Sipî jê dixweste.

S. 16 *1 Çax ewa — ew îniye,*
2 Şebeke ava kaniya Sipîye
3 Ba wan dikir ȓewaye.

S. 21 *1 Got: «E'zîzê mino, mek'anekî me çêke,*
2 Avê xwe yê şîrînî şirîf lêke,
3 Her şev, êvarê înîya şibabek ava kaniya Sipî ji meȓa viȓêke».

S. 24 *1 Ĥesin Çînêrî û Omerê Xala*
2 Gotin: «E'zîzê min, cîyîyekî me çêke,
3 Navekî xwe yê şêrîn yê şirîf lêke,
4 Şibabeka ava kaniya Sipî bo me bi ȓêke».

S. 22 *1 Şîxadî we dikir firware,*
2 Her şev, êvarêt înîya şibabeke ava kaniya Sipî bi zîweyîve dihinare,
3 Qasid Îsbîya bi şehdeya Dawidî bin Dermane.

S. 25 *1 Şîxadî wedikire firware,*
2 Her hêvareka înîyê şibabeka ava kaniya Sipî ȓê dikire zêwe (dihinare),
3 (………………………….).

S. 26 *1 Qaside*[1801] *wî Îsibîyane,*
2 Şehde Dawidî bin Dermane,
3 Min li wir dîtin civateke girane.

S. 23 *1 Mêr ȓuniştin li dîwana,*
2 Da em jê bideyn beyane,
3 Omer Xala û Ĥesen Çinarî herdu birane.

S. 17 *1 Omer Xala Ĥesen Çinêr herdu birane,*
2 Şîxadî go: «Gelî mêra, ber berî mekin,
3 Omer Xala Ĥesen Çînêr herdî yekin».

S. 24 *1 Min li wê dîtin zor meclîse,*
2 Mîr ȓuniştin bi heqîya Şîxadî û melik Şêxsin jêk diken pirse,
3 Omer Xala babe, Ĥesen Çinarî pise.

S. 27 *1 Mêr ȓuniştine bi hevrêya Şîxadî jêk*[1802] *diken pirse,*
2 Omer Xale babe, Ĥesin Çinarî p'ise.

S. 28 *1 Min li wir dîtin zor dîwane*
2 Mêr ȓuniştine bi heq ȓêya Şîxadî, jêk dikirin neyane,
3 Omer Xale û Ĥesin Çinarî herdû birane.

S. 29 *1 Şîxadî go: «Gelî mêra, vê yekê mekin,*
2 Hûn ber Berîya mekin,
3 Omer Xale Ĥesin Çînêrî herdî yekin».

S. 25 *1 Pişt wan gotina Şîxadî got:*
2 Gelî mêra, Omer Xala û Ĥesen Çinarî du mêrêt mezine,
3 Ew herdu navek, ji navêt mine.

S. 18 *1 Ĥedî wan gotina.*
2 Şîxadî go: «Gelî mêra,

[1800] *wewesta*
[1801] *qaz dê*
[1802] *jîk*

3 Omer Xala û Ĥesen Çinêr navekî mezinin,
4 Ew nava navê minin».

S. 30 *1 Piştî wan gotina Omer Xale û Ĥesin Çînêrî du mêr mezinin,*
2 Şîxadî go: «Ew jî navek ji navêt mine».

S. 26 *1 Piştî wan xebera,*
2 Da em jê bideyn nedere,
3 Şîxadî û Omer Xala û Ĥesen Çinarî zincîra zere.

S. 31 *1 Piştî wan xebera,*
2 P'adşê minî xwedan nedere,
3 Isbata Omer Xale û Şêxalê Şemsa zincîra zere.
4 Ya me řaste, ne derewe,
5 Isbata melik şîx Ĥisin Celewe.

S. 27 *1 Şîxadî go: «Gelî mêra, ya min digot, her ewe,*
2 Û řaste û ne derewe»,
3 Şîxadî da melik Şêxsin Celewe.

S. 28 *1 Melik Şêxsin, Celewê dixune,*
2 Çendî li dîwanê dimeyzîne,
3 Mêrekî ji xwe mezintir nabîne.

S. 32 *1 Melik şîx Ĥisin Celewê dixûne,*
2 Çendî lê dimeyîzîne,
3 Mêrekî ji xwe mezintir nabîne.

S. 29 *1 Ya mêra ew nefese,*
2 Ya mêra ew hewese,
3 Da mêra nefese.

S. 19 *1 P'adşayê min p'iř ĥewase,*
2 Da mêra hew nefese,
3 Da şêx bisk û meqese,
4 Da p'îr ferz û zikate.

S. 33 *1 P'adşê min p'iř ĥewase*[1803]*,*
2 Da mêra ew nefese,
3 Da destê p'îra fitir û zikate,
4 Da destê şêxa bisk û meqese.

S. 20 *1 P'adşayê min ẍefûre,*
2 Ji ba wî tê destûre,
3 Da şex bisk û meqese,
4 Da p'îr ferz û zikate.

S. 34 *1 P'adşê min ẍefûre,*
2 Ji ba wî hatibû destûre,
3 Da destê şexa bisk û meqese,
4 Da destê p'îra zikat û mişûre.

S. 30 *1 Da p'îra ferz û zekaye,*
2 Da şêxa bisk û meqese,
3 P'adşayê min bi ĥuk'mê xwe yî řewa (ye)!

S. 35 *1 P'adşê min bi ĥuk'mê xwe*[1804] *yî řewaye!*
2 Ji ba wî hatibû dua'ye,
3 Da destê şexa bisk û meqese,
4 Da destê p'îra xet û mişûre.

S. 21 *1 P'adşayê min ĥuk'mê xwe yî nûre,*

[1803] *hewas*
[1804] *xo*

2 Ji ba wî tê dua'ye,
3 Da şêx bisk û meqese,
4 Da p'îr ferz û zikate.

S. 31 *1 Hindekî dilê xerqeyî li wê maye,*
2 Şîxadî go: xerqe bila webî!
3 Çu dilan ji kinarê te çênebî

S. 22 *1 Şîxadî go: «Hidekî dila, Xerqe wa maye».*
2 Go: «Xerqe, xerqê mine,
3 Sinetxane, sinetxana mine!».
4 Şîxadî go: «Gelî Mêra, xerqe îmane!»

S. 36 *1 Hindek dilê xerqe li wê maye,*
2 Şîxadî go: «Xerqe bila webî,
3 Çu ji kinarê min nebî».

S. 23 *1 Ĥecî k'êşa xerqe,*
2 Bê şike, gumane,
3 Wê p'ê bigeȓin bavêjin nav xelqê bê îmane.

S. 32 *1 Sinet, sineta mine,*
2 Herçar t'erîqet dest li damana te bî,
3 Yê xatira te li bal ne bî,
4 Bila qet wacehê min ne bî.

S. 37 *1 Sinet, sineta mine sinetxaneyê,*
2 Herçar t'erîqeta li dest û damanêt tede bê,
3 Hincî şehda te nebê,
4 Bila bi ruyê min nekeftî.

S. 33 *1 Ewan mêra li hev dinêȓî,*
2 Dîwana silt'an Êzî bû şuşe û birûqêt zêȓî,
3 Ew k'as şerab il-tiĥur bû, ewan mêra nobe bi nob, li hev digêȓî.

S. 25 *1 Gelî Mêra divînin,*
2 Silt'an Êzîd bîna şûşe,
3 Û biriqî zêȓîne,
4 Mêra nobe — nobe lê dinêȓî.

S. 34 *1 Şîxadî go: Gelî mêra, xerqe îmane,*
2 Hincîyê ȓasta xerqe şik û gumane,
3 Cî jîr werhatî, ȓemle, û qîre, û qet'rane,
4 Ĥeta a'bad[1805]*il-axir, ew der cîyê wane.*

S. 24 *1 Ȓoja axretê,*
2 Tenge tûngê ȓem qet'rane,
3 Doje — ce'nimaye,
4 Ĥeta ebabet hebe ew der ciyê wane.

S. 38 *1 Şîxadî go: «Gelî mêra, xerqe libsê îmane,*
2 Hincî li xerqê Şîxadî yê bi şikeyê, bi gumane,
3 Dê bi çengilê wî girin û havêne nav bê îmane,
4 Çîyê li axretê bora vejvartî tenge, tunge, dojiye qîre û qitrane,
5 Ĥeta ebed li abdîyê dernayînin, her ewe cîyê wane».

S. 39 *1 Mêra lêk dinêȓî,*
2 Li dîwana silt'an Şîxadî bû şûşe û birîqê zêȓî,
3 Ew k'asa silt'an Êzdî bo mêra geȓ bi geȓ lêk digêȓî.

S. 35 *1 T'eleba*[1806] *mala baba li min kirî,*

[1805] *ebed*
[1806] telib

2 Hêvênê mala baba li mala Şemsedîn û Fexiredîn dilê min ev pêkirî.

S. 26 *1 Mala bava maleke e'nzeliye,*
2 Hêvênê wan ji kaniya Sipîye,
3 Mala bava maleke nedîre,
4 Lê dihêwurî coqet feqîre.

S. 40 *1 Malê bava maleka e'nzelîye,*
2 Hêvîyê wan ji kaniya Sipîye,
3 Ew kaniye ji berî ĥemû cîye.

S. 36 *1 P'adşayê min çêkir gay û masî, beĥr û k'ursîy,*
2 Deşt û çîya, e'rd û e'zman, mêrg û zevî,
3 Xulyaqet tevî, hêvên ji kaniîya Sipî bî,
4 Ew ye weye, wek p'adşa pê divî.

S. 41 *1 Malê bava maleka bi nedîre,*
2 Lê di êwirin coqetêt feqîre,
3 Hêvênê wan ji mala melik Şerfedîne,
4 Ewan pê nebû,
5 P'adşê min çê kir e'rd û e'zmîne,
6 Deşt û çîya û beĥr û zevî ye.

Em di kêmin, Xwedê û Şîxadî t'emamin!
Ȓehma[1807] *hosta û gotî!*
Em di kêmin, Xwedêyî t'emame!

111. Qewlê k'ofa[1808; 1809; 1810]

S. 1 *1 Dilê min kovana,*
2 P'îrê bi nav Lubnana,
3 P'îrê Lubnano[1811] *gîyano, bi siȓa Şêxalê Şemsana.*
4 Ay p'îrem, wez bûm xulamo.

S. 8 *1 Dilê min bi k'ofane,*
2 P'îrê nav Libnane,
3 P'îrê Libnano gîyano zeynet bi siȓa Şêxalê Şemsane,
4 Oy p'îrê, ez bim xulam.

S. 33 *1 Dilê minî bi kovane,*
2 P'îrê bi navê Libnane,
3 P'îrê Libnano gyano, zeynet bi siȓa şêx Mendê Fexirane.

S. 2 *1 K'ofiya te ya qewîya,*
2 Lê cema' bûn ewliya,
3 P'îrê Lubnano gîyano, bi siȓa şêxê Adîya.
4 Ay p'îrem, wez bûm xulamo.

S. 9 *1 K'ofiya teye qewîye,*
2 Lê cema' dibûn velîyî[1812]*,*
3 P'îrê Libnano gîyano, zeynet bi siȓa şêxê Adîye,
4 Oy, p'îrê, ez bim xulam.

S. 34 *1 K'ofê teyî qewîiye,*
2 Lê cema' dibûn velîyî,
3 P'îrê Libnano gyano, zeynet bi siȓa şêxê Adiya.

[1807] *rema*
[1808] *Qewlê p'îrê Libnane*. http://sarkilar.love.gen.tr/kardes-turkuler/qewle-kofa-kofi-ilahisi-.html
[1809] [1] (pp. 357-360); [2] (rr. 465-467)
[1810] [3] (pp. 230–242)
[1811] binêr: *Libnano*
[1812] *weliye*

S. 3 *1 K'ofiya te cîda,*
2 Lê cema' bû mirîda,
3 P'îrê Lubnano gîyano bi sifa silt'an Êzîda.
4 Ay p'îrem, wez bûm xulamo.

S. 10 *1 K'ofiya teye cîde,*
2 Şahiye li çendî mirîde,
3 P'îrê Libneno gîyano, ezê nav sifa silt'an Êzîde,
4 Oy, p'îrê ez bim xulam.

S. 35 *1 K'ofê teyî bi cîde,*
2 Lê cema' dibûn mirîde,
3 Pîrê Libnano gyano, zeynet bi sifa melek' silt'anê Êzîde.

S. 4 *1 K'ofiya te ya mezina,*
2 Lê cema' bû il mûmina,
3 P'îrê Lubnano, gîyano bi sifa melik şêx Ĥesena.
4 Ay p'îrem, wez bûm xulamo.

S. 11 *1 K'ofiya teye mezine,*
2 Lê cema' dibûn momine,
3 P'îrê Libnano gîyano, zeynet bi sifa melik Sêxsine,
4 Oy, p'îrê ez bim xulam.

S. 36 *1 K'ofê teyî mezine,*
2 Lê cema' dibûn momîne,
3 P'îrê Libnano gyano, zeynet bi sifa melik Sêxsine.

S. 5 *1 K'ofiya te bûkêr,*
2 Vay dinîya bûye du ker,
3 P'îrê Lubnano, gîyan bi sifa Şêxûbek'ir,
4 Ay p'îrem, wez bûm xulamo.

S. 12 *1 K'ofiya teye buk'ir,*
2 Li dinîyayê bûye dik'ir,
3 P'îrê Libnano gîyano, ezê nav sifa Şêxûbek'ir,
4 Oy, p'îrê ez bim xulam.

S. 37 *1 K'ofê teyî buk'ir,*
2 Li dinê bûye dik'ir
3 P'îrê Libnano gyano, zeynet bi sifa Şêxûbek'ir.

S. 6 *1 K'ofiya te pinnara,*
2 Lê cema' bûl babzara,
3 P'îrê Lubnano, gîyano bi sifa Şêşimsê T'et'era.
4 Ay p'îrem, wez bûm xulamo.

S. 14 *1 K'ofiya teye bi hinare,*
2 Lê cema' dibûn babzare,
3 P'îrê Libnano gîyano, zeynet bi sifa Şêşimsê T'et'ere,
4 Oy, p'îrê ez bim xulam.

S. 13 *1 K'ofiya teye nûrîne,*
2 Lê cema' dibûn zergûne,
3 P'îrê Libnano gîyano, ez nav sifa melik Şemsedîn û melik Fexiredîne,
4 Oy, p'îrê ez bim xulam.

S. 38 *1 K'ofê teyî nûrîne,*
2 Lê cema' dibûn zergûne,
3 P'îrê Libnano gîyano, zeynet bi sifa Semsedîn û Fexiredîne.

S. 15 *1 K'ofiya teye girane,*
2 Fifî ço e'zmane,
3 Li e'rşan dewran dana.
4 Mîr Sicayê sicane,
5 Nesirdînê babane,

6 Şêr Mehmedê R̂eşane,
7 Pîrê T'ercimane,
8 Dawidî bin Dermane,
9 R̂astî sip'artî gîyane,
10 Mîr Ĥesin Mamane,
11 Serwerê me her çilane,
12 P'îrê Libnano gîyano, zeynet bi sir̂a şêx Fexirê Adiyane,
13 Oy, p'îrê ez bim xulam.

S. 40 *1 K'ofê teyî girane,*
2 Fir̂î çû bûwe e'zmane,
3 Li e'rsan dewran dane.

S. 41 *1 Mîr Sicayê sicane,*
2 Nasirdînê Babane,
3 Şêr Mehmed R̂eşane,
4 P'îrê T'ercimane,
5 Dawidê[1813] bin Dermane,
6 R̂astî sip'artî gîyane,
7 Mîr Ĥesin[1814] Mamane,
8 Serwerê me her çilane,
9 Pîrê Libnano gîyano, zeynet bi sir̂a şex Mendê Fexirane.

S. 16 *1 K'ofiya teye mezinde,*
2 Baziya li ser dixûnde,
3 P'îrê Libnano gîyano, zeynet bi sir̂a şêx Hevinde,
4 Oy, p'îrê ez bim xulam.

S. 17 *1 K'ofiya teye bi t'ertîbe[1815],*
2 Mêra ji ber dibir nesîbe,
3 P'îrê Libnano gîyano, Xidir–Ilyas bi xwe neqîbe,
4 Oy, p'îrê ez bim xulam.

S. 39 *1 K'ofê teyî bi t'er̂tîbe,*
2 Mêra jê dibir nesîĥete,
3 P'îrê Libnano gyano, Xidir–Ilyas bi xwe neqîbe.

S. 42 *1 Çûme dîyarî wê nûrê,*
2 Kela te wê dixûrê,
3 P'îrê Libnano gyano, wê li hewşê, wê li sûrê.

S. 18 *1 Çome diyarî k'afêyo,*
2 Min qest kir merzêt beĥrêyo,
3 P'îrê Libnano gîyano, k'asê wa li ber gizrêyo,
4 Oy, p'îrê ez bim xulam.

S. 44 *1 Çûme banê k'ofêyo,*
2 Me dît merzêd beĥrêyo,
3 P'îrê Libnano gyano, k'asê wa li ber gizirêyo.

S. 19 *1 Çome diyarî bihuştê,*
2 Ew dîndare li min xweş tê,
3 Pîrê Libneno gîyano, cindî bû libsê r̂eş lê [ye],
4 Oy, pîrê ez bim xulam.

S. 43 *1 Çûme dîyarî bihuştê[1816],*
2 Ew dîndare li min xweş tê.

[1813] *Dawûd*
[1814] *Hasil*
[1815] *tertîf*
[1816] *behişt*

3 Çendî mîr bû, libsê r̂eş lê.

S. 20 *1 Çome silavgehê,*
2 Fercîme li qubehê,
3 P'îrê Libnano gîyano, li cîyê mayê bi binîmahê,
4 Dê bi silt'an Şîxadî keyîn ibadetê, sucudehê.

S. 45 *1 Çûme silavgehê,*
2 Fericîme li qubehê,
3 P'îrê Libnano gyano, li cihê mayê li binê mayî,
4 Dê bi silt'an Şîxadî bikin ibadetê û sucdehê.

Em di kêmin Xwedê yî t̂emame!

112. Qewlê Nuĥ p'êẍember[1817]

S. 1 *1 K'ifir bûn hindî qewmê Nuĥe,*
2 Pîr û kal, şeng û şoẍe[1818],
3 Gotine Nuĥî: «Gala te doxe».

S. 2 *1 Nuĥî ji Xwedê xwe xwest,*
2 Ewine nayêne r̂êka r̂ast,
3 Ji k'ifirîya bûyîne mest.

S. 3 *1 Xwedê Go: «Ya Nuĥ, sefînê çêke,*
2 Bi cavdêrîya me r̂êk û p'êk ke,
3 Hincî mexluq cot-cot lêke».

S. 4 *1 Nuĥ p'êẍember sefine çêkir,*
2 Însan, teyr, tewal lê kir,
3 Nêr, mê cot-cot lê kir.

S. 5 *1 Li Êsvinê[1819] kalî tenur,*
2 R̂abû avek r̂eş û sur,
3 K'ifrî kirin gor̂ bi gor̂.

S. 6 *1 Sefin r̂abû ser avê,*
2 Ço r̂ojhelat, r̂ojavê,
3 Bakur, başur da avê.

S. 7 *1 Xwedawende me li sefinê ĉavdêre,*
2 Ajote çar kinare, dîre,
3 Zivirande mergeha mîre.

S. 8 *1 Sefine niqul bû, av k'ete sere,*
2 Marî xwe xir kir, da bere,
3 Ajote Laliş, got: «Xweş ware!»

S. 9 *1 Be'dî wan ĥeywane,*
2 Qewmek dahir dibî, bê îmane,
3 Ew jî dixer̂iqin bi ava t'ofane.

S. 10 *1 Poşî wê bêt Mûsaye,*
2 Ew jî kelîmî Ellahye,

[1817] [2] (rr. 322-325)
[1818] *şox*
[1819] *Eyîn Sefîn*

3 Mifade[1820] *bo cuwaye.*

S. 11 *1 Poşî dahir di bit Îsê bê babe,*
2 Fele qewî pê di şabe,
3 «Axirzeman dê r̂abe.

S. 12 *1 Poşî dê hêt nebîy axirzemanî,*
2 Dahir di bit nov e'rebistanî,
3 Sere't dibî erk'anî.

S. 13 *1 Piştî çar ĥezar salan t'emame,*
2 Dê dahir bit susê zemane,
3 Diket ĥuk'mê not û neh salane.

S. 14 *1 Dahir dibit li Xor̂istan T'ercal,*
2 Du dikevin çend pîr û kal,
3 Cêşê wî hindî xîze, p'îr̂ ciwal.

S. 15 *1 Dê nazil bit Îsê nûranî,*
2 Siwarê bora zu hanî,
3 Şîrê wî, yê silt'anî.

S. 16 *1 Tawis melek' û Êzîde,*
2 Cêşê wan, yê şedîde,
3 Harî Îsê biken gel etîde.

S. 17 *1 Cêşê T'ercal li Şamê cema' bûn,*
2 E'limê wan dulkê kera bûn,
3 Av li beĥra zuha bûn.

S. 18 *1 Îsê ba kire Tawisî,*
2 Harî min bi cin husî,
3 Lê bistînin bêt el-Qudsîy.

S. 19 *1 Li Şame cenga qewîye,*
2 Xûn ço wek coyîye,
3 T'ercal li wê kuştîye.

S. 20 *1 T'ercal ewê diroce,*
2 Ilmê wî xave p'uĉe,
3 Hewal kire doz doce.

S. 21 *1 Piştî sê ĥezar salan,*
2 Gurg diçêrî gel mihan,
3 Mar yarîya dike gel t'ifalan.

S. 22 *1 Paş dê hêt dengê nefîre,*
2 Li e'zmanî û e'rdê qîre,
3 Derge girt xêr û bere.

S. 23 *1 Qadî r̂unişt ser t'extî,*
2 Her kes e'mel baş nextî,
3 T'erazî bi destê xuwa bextî.

…………………………………,
…………………………………,

[1820] *mife'ete*

………………………………… .

(Ew qewle neyî ťemame û çend sebeqe ji yê di kuvîne.)

113. Qewlê Mûsa[1821; 1822]

S. 1 *1 R̂ojekê ji r̂ojane,*
2 Mûsa wê dixunit k'itêb û mişûrane[1823],
3 Ezraîl[1824] û Cebraîl[1825] li mezela Mûsa bûne mêvane.
S. 1 *1 R̂ojekê bû t'aqet,*
2 R̂îya axî Cibraîl mala Mûsa k'et,
3 Mûsayê min pirs bike axîyê çi qismete.

S. 2 *1 Sibeyeke ji xilfete,*
2 Mûsa wê dixwinit mişûran û xete,
3 R̂êya Ezraîl û Cebraîl li mezela Mûsa dik'efte.

S. 3 *1 Mûsa wa deng dikete:*
2 «Ya Cebraîl we çi xilmete?
3 Îro gîyanê min ji ber we girtibû heybete!»

S. 4 *1 «Ya Mûsa bes bike sexbêre,*
2 R̂abe r̂uĥê xwe bi me bisp'êre,
3 Hate ser te mersuma Cebêre».

S. 5 *1 Mûsa dibêjit: «Bi wî kem Yekî x̂efûre[1826],*
2 Ez li r̂uĥa xwe nakem destûre,
3 K'ulfetê min hêjî hûre».
S. 2 *1 «Ez wî kim yekê Xefûrî,*
2 Ez r̂uĥê xwe ter̂a nakim destûrî,
3 Ez t'enême, k'ulfetê minî hûrî».

S. 6 *1 Wa dibêjit Cibraîlê emîne:*
2 «Ya Mûsa r̂eben E'mirîne.
3 R̂izqê k'ulfetê we wê li Xwedê be, li te nîne!»
S.3 *1 Go: «Mûsayê bin E'mrano,*
2 — Go — r̂oja negir ne înano,
3 R̂isqê k'ulfet ser mile min, te nine, k'efa Xudayê mine».

S. 7 *1 «Ya Mûsa, r̂abe û hilweste,*
2 Em dê ber bi beĥrê keyîne qeste,
3 Dê firwara Xwedê nîşa te keyîn dest bi deste».

S. 8 *1 Mûsa r̂abû hilweste,*
2 Ewan ber bi beĥrê kire qeste,
3 Emîn Cebraîl şiva qudretê hilgirtibû bi deste,
4 Li beĥrêda, ba ji heybetê dû telî ji ber vediweste.
S. 4 *1 Mûsa Cibraîlva beĥr[1827] kiribûne qeste,*
2 Devê beĥrê kevirek, taşek wê derêye, qamçî lêdixiste.

[1821] Ji qewlên şêx Hevinda. [2] (rr. 642-645); "Gundiyatî" P'îr Xidir p'îr Silêman di sala 1984an de nivîsandiye û piştre Îdo Baba Şêx
[1822] *Qewlê Mûsa p'êxember.* [29] (rr. 366-368) (№ 1692)
[1823] *mişur*
[1824] *Ezrayîl*
[1825] *Cibrayîl*
[1826] *xefûr*
[1827] *be'r*

S. 9 *1 Hey P'adşê min yî P'adşa!*
2 Binê beĥrê kirme û daşe
3 Devê kirmî p'elqek maşe!

S. 5 *1 Ewî taşî waraya bû başe,*
2 Kurmekî çîlî qerqaş nave,
3 Herr̂o sere sibê belgeke şîn jêr̂a maşe.

S. 10 *1 Mûsa ji wê dihate male,*
2 Wê jê dipirsin dayî û ĥelale:
3 «Hey Mûsayê mino yî dêm şemale,
4 Îro xulqê te gelekî tale?»

S. 6 *1 Mûsa vegeṙîya male,*
2 Berda hatibû dayka kale,
3 Mûsa go: «Beşera te herr̂o bi xaşe, îro çima qewî mi tale[1828]?»

S. 11 *1 Mûsa dibêjite dîya kale:*
2 «Ya dayê şîr û berê xwe li min bike ĥelale,
3 Hate ser min mersûma Bêrî[1829] Te'ala».

S. 7 *1 «Dayka mine kale,*
2 Şîrê bedena min bike ĥelale,
3 Hatîya ser min ferwara melike[1830] Cebare.

S. 8 *1 Dayka mine pîre,*
2 Ferĥa bike mi şîre,
3 Hatîya ser min ferwara mîre».

S. 12 *1 Dayika Mûsa şîrê xwe lê ĥelal kirîye,*
2 Mûsa ji wê dir̂evîye,
3 Hin r̂evî, ĥeta serê wî bi talîya qulniçka dinîyayê k'eftîye.

S. 13 *1 Mûsa ji wê vedgeṙiye,*
2 Dîtin du ciwanêt qîmetiye,
3 Wê t'irbekê dik'oliye,
4 Çu cinaza dîyar nîye .

S. 9 *1 Mûsa r̂abû ji mal r̂evî,*
2 Ber k'etibû ax û beṙî,
3 Dîbû du canê qîmetî.

S. 10 *1 Go: «Xwedê xêra we binvşe».*
2 Ewan jî go: «Hevalê xêra bî».

S. 11 *1 Go: «Gelî canê qîmetî,*
2 Çi t'irbe hûn dik'olin,
3 Go hûn haş mirî hene?»

S. 14 *1 Cebraîl digotê: «Ya Mûsa, birayek hebû,*
2 Mala wîye li Mekke[1831] bû,
3 Bi bêjne herî wekî te bû,
4 K'a were bir̂êne vê t'irbê, we bû, yan we nebû?»

S. 12 *1 Go: «Mirîkî me malû Mekke,*
2 Bejn û bal û qedera teke,
3 Were bik'eve nav çika weke, yan ne weke?»

S. 15 *1 Derê t'irbê li hasil dena,*

[1828] *te'l*
[1829] *Barî*
[1830] *melk*
[1831] *Meke*

2 Aliyek axe, yek xena
3 Gotê: «Birano, neku li min biken fena?»

S. 13 *1 Mûsa k'ete t'irbêda,*
2 Mûsa go: «Berê vê t'irbê kene,
3 Jê derk'etîye ax û ber û xene,
4 E'zetê Şîxadî go, eva t'irba mine, belê fene».

S. 14 *1 Go: «Berê vê t'irbê r̂eşe,*
2 Jê derk'etîye ax û ber û ferşe,
3 Eva t'irba bîn û buxza wê gelek mi xaşe».

S. 16 *1 Derê t'irbê yî hinda,*
2 Ji qewlê Şêx Hevinda
3 Mûsa r̂azabû di binda.

S. 17 *1 Derê t'irbê yî r̂eşe,*
2 Sersingê Mûsa r̂axistibûn ax û ferşe,
3 Mûsa got: bêhna vê t'irbê bi min geleke xweşe!

S. 18 *1 Derê t'irbê yî zere,*
2 Sersingê Mûsa raxistibûn ax û bere,
3 Mûsa got: «Mirin heqe û gor̂ fere!»

S. 15 *1 Berê vê t'irbê zere,*
2 Jê derk'etîye ax û bere,
3 Dahir[1832] *bû şêxê minî nedere.*

S. 16 *1 Ĉe'v bûne t'ase,*
2 T'ilî bûne r̂îsase,
3 Neynûk weke almase,
4 Sed xazil heçê cahilî bê sûcî, bê guneyî, bê binase,
5 R̂oja bandê şêxê xwe bive xilase.

S. 19 *1 Mûsa k'ilîmciyekî çêye,*
2 Ewî r̂ojê not û neh k'ilîme li gel Xwidêye,
3 Ew jî ço, serê wî li nav axêye

S. 20 *1 Mûsa k'ilîmçiyekî çê bû,*
2 Ewî r̂ojê not û neh k'ilîme li gel Xwidê bû,
3 Ew jî çû serê wî li nav axê bû.

Em di kêmîn, Xwedêyî t'emame!

114. Qewlê Mûsa p'êẍember û Xidirî zênde[1833; 1834]

S. 1 *1 Pirsa me ji Şêx Fexrê Adîye,*
2 Suhbeta Mûsa li gel Xidirê Zendîye,
3 K'a çawa bû û çî di cerîye.

S. 1 *1 Pirsa me ji Fexirê Adîya biket beyane,*
2 Suhbeta Mûsê gel Xidir biket e'yane,
3 Ji ter̂a ez bibim qurbane.

S. 2 *1 Xidir xewasê beĥraye,*
2 Çêr li cew Mûsaye,

[1832] *deher*
[1833] [2] (rr. 329-332)
[1834] *Lalish* 41 K A 2015 (rr. 31-34). Belevkirin: Pir Xelat Alyas Ce'fo. https://ru.calameo.com/books/002518317a11dbf98e1ff

3 Dîtina wan pêkve vaye.

S. 3 *1 Mûsa pirsyarek ji P'adşê[1835] xwe[1836] kirbû,*
2 Go: «Kesek ji min a'lemtir nebû,
3 Heke êk heye li k'êderê bû».

S. 2 *1 Mûsê[1837] gel Ȓebê xwe gift û go kirbû:*
2 «Ji min li dinê ilmtir[1838] nebû,
3 Heger heye, li k'êderêye û li k'o dibû?»

S. 4 *1 Êzdanî go: «Ya Mûsa,*
2 Ezim a'limê ĥemû a'lema,
3 Di zanim e'rşa li ferşa li ĥemû dema.

S. 3 *1 Êzdanî go: «Ya Mûsa, ezim alimê ĥemû ilma,*
2 Dizanim li e'rş û ferş û dema.

S. 5 *1 Ji ilmê xwe yê batinê,*
2 Min hinek wê daye vê dinê,
3 Û min hinek wê daye Xidirê Zêndî bi t'inê».

S. 4 *1 Ji ilmê xwe yî batinê,*
2 Min hindek da dinê,
3 Hinek da Xidirê Zênde t'inê».

S. 6 *1 Mûsa go: «Ya a'limê a'lema,*
2 Min di vêt ez û bi bînma,
3 K'a li beĥra ye yan jî li dêma».

S. 5 *1 Mûsê go: «Ya alîm, ya kelîm,*
2 Min divê ez wê bibîm
3 Li k'u cîye: li beĥre, yan jî dêm?»

S. 7 *1 Mûsa li milê xwe kir k'eşkûle[1839],*
2 Geȓiya li her beĥra û binêt şewle,
3 Dit zergunekî bi ibadet[1840] mijule.

S. 6 *1 Mûsa li mile xwe kir k'eşkûle[1841],*
2 Geȓiya li cem beĥra û binê dole,
3 Dît zergunek ibadet şole.

S. 8 *1 Mûsa gotê: «Tu bi wî keyî êki Ȓehmani,*
2 Tû kî û çî di keye li ser derêt ȓêyanî,
3 Bo xatira çakên Xwedê[1842] li e'rdi û e'zmanî[1843]».

S. 7 *1 Mûsê go: «Bo min bêje bi Ȓehmanî,*
2 Tu k'îyî, çî dikî li derê deriyanî?
3 Bi xatira Xwedê û xasêt cihanî».

S. 9 *1 Xidir go: «Ez Xidirê Zêndîme,*
2 Ji e'nzelda Xwedê ez dayme,
3 Ez siȓa yarê Bêrîme».

S. 8 *1 Xidir go: «Ez Xidirê Zêndîme[1844],*
2 Ji e'nzelî e'fîrê[1845] Xwedême,

1835 *pedşe*
1836 *xo*
1837 *Musa*
1838 *êlimtir*
1839 *keskul*
1840 *e'badet*
1841 *keşkol*
1842 *Xudê*
1843 *e'sman*
1844 *Zinde*
1845 *afir*

3 Siȓa[1846] *yarê Bêrîme».*

S. 10 *1 Siȓ û me'rîfet û erk'ane,*
2 Xwedê dane min subhane,
3 Di zanim çend qender dur li beĥrane.
S. 9 *1 Me'rîfet û siȓ û erk'ane,*
2 Xwedê da min sibĥane,
3 Dizanim çi qeder diȓ li beĥrane».

S. 11 *1 Mûsa go: «Ez ji tere xulam bim,*
2 Ezê şagirdekî ȓehwan bim,
3 Tû yî mezin û ezê gedayi bim».
S. 10 *1 Mûsê go: «Xidiro, ez li ba te xulam bim,*
2 Şagir dibim, ȓehwan bim,
3 Tu mezin, ez geda bim».

S. 12 *1 Xidir go: «Mûsa tû neşê,*
2 Dê zivirî weke teşê,
3 Dê bi te nexweş[1847] *bit jê».*
S. 11 *1 Zêndî go: «Mûsê neşê*[1848]*,*
2 Dê zivirî wak t'eşê
3 Li te ne nexweş bit jê[1849]*?»*

S. 13 *1 Musa go: «Tuyî derwêş û ezî qelender,*
2 Û dê li gel te bim der bi der,
3 Ez benî û tuyî serwer».
S. 12 *1 Mûsa go: «Tu dewrêş, ez qelender,*
2 Digel te bim ĥemû der,
3 Ez benî, tu serwer».

S. 14 *1 Herdu li merk'ebê siwar bûn bi êqîne,*
2 Xidir niqul kir bine sefîne,
3 Mûsa go: «Ev k'ar bi min xweş nîne».
S. 13 *1 Siwar bû herdu li merk'ebê bi evîne,*
2 Xidirî niful kir binê sefîne,
3 Mûsa go: «Ev şole, t'u şol nine!»

S. 15 *1 Xidir go: «Mûsa ne ke çu gale,*
2 Ev merk'eb dê bite vale,
3 Heke te bivêt here male».
S. 14 *1 Zêndê go: «Mûsa, bes bike gal-galî,*
2 An jî heȓe malî,
3 Merk'eb dê bite xalî».

S. 16 *1 Hatine xwarê bi delîla,*
2 Di birsî bûn mina sefîla,
3 Çone nêv kolanet melîla.
S. 15 *1 Hatine xwarê li merk'eb bê delil,*
2 Pirsî bûn melûl.

S. 17 *1 Xidir xirab kir dîware,*
2 Sêwî ma bûn bê ware,
3 Mûsa go: «Ne xweş k'are».
S. 16 *1 Zêndê xirab kir diware,*

[1846] *sur*
[1847] *nexoş*
[1848] *nikare*
[1849] *jîyan*

2 Hatîm man bê ware,
3 Mûsê go: «Eve ne xweş k'are!»

S. 18 *1 Xidir go: «Mûsa bi Êzdanî,*
2 Heger[1850] te peyveke dî anî,
3 Tu dê zivrî bi êk carî».
S. 17 *1 Zêndê go: «Mûsê, ez bi Yezdanî,*
2 Heger careke dî te peyîvanî,
3 Gel min nabîye xwedanî!»

S. 19 *1 Mûsa go: «Bila bi şert bê,*
2 Êdî ez nabêjim lam û bê,
3 Hincî ya ji dergehê te tê».
S. 18 *1 Mûsê go: «Bila şert bê,*
2 Ez nabêjim Lam û Bê,
3 Heçî li der gayê te tê».

S. 20 *1 Çone nav kolan û male,*
2 Xidir dît ciwanekî t'efale,
3 R̂uĥ jê k'êşa, qalb ma vale.
S. 19 *1 Çon kulan kulan, mal bi mal,*
2 Dît wê dibe li t'ifal,
3 Yek ji wan ciwan wek ĥelal.

S. 21 *1 Mûsa bi t'efal girtî ye,*
2 Qalbê wî r̂uĥ jê firî ye,
3 Dilê Mûsa jê tirsî ye.
S. 20 *1 Mûsa t'ifal girtîye,*
2 Serê wî jêkirîye,
3 Berza[1851] kirîye.

S. 22 *1 Jê tirsiya bû dilê Mûsa ye,*
2 Li şûna xerê bû qedaye,
3 Qeyd k'efte herdû çoka ye.

S. 23 *1 Lê westa bû dil û cegere,*
2 Lê hinda bûn derd ŭ pirse,
3 Lê bû mefer Xidir Zênde[1852].

S. 24 *1 Mûsa go: «Evca bese,*
2 Were bo min bêje hese,
3 Êdî ev k'ar na bit wese».
S. 21 *1 Mûsa go: «Vêca bese,*
2 Bo min bike gift û qise,
3 Şolê te na r̂ese!»

S. 25 *1 Xidir go: «Mûsa di bêjim ji tere,*
2 Da diz ne bin, min merk'eb niqul di kire,
3 Di bin dîwarî da zêr hebûn, min xirab di kirê,
4 R̂uĥa ewî t'efalî ye zalim bû, min fena di kire».
S. 22 *1 Zêndê go: «Mûsa, bo te bêjm,*
2 Merk'ebda diz ben, min niful kir,
3 Dîwar p'ir̂ zêr̂ bû, min xirab kir,
4 T'ifêl zalim bû, min fena kir».

[1850] *eger*
[1851] *berze*
[1852] *Zênde*

S. 26 *1 Mûsa go: «P'adişê minî Celale,*
2 Ilmê te zêdey xeyale,
3 Kesî eve nîne li bale».

S. 23 *1 Mûsa go: «P'adşê minê Calale,*
2 Ilmê te zêde yî xeyale,
3 Min eve ne li bale».

S. 27 *1 Wê di bêjît Xidirê Zêndî ye:*
2 «Di bêjime we gelî êzidayî ye,
3 Hêvênê p'ak ji kaniya sipî ye».

Em di kemin û Xwedêy t'emame!

115. Qewlê gelyê marî[1853]

S. 1 *1 Mûsa Îlahî [1854] el-selame,*
2 Xwedê dabûyê aqilekî zorî fame,
3 Ji k'î cî hate van cîya van miqama.

S. 2 *1 Ji k'î cî hate van welata,*
2 Ji Medînê bi ĥeta Kelata,
3 Mûsa ji sefereke dûrve dihate.

S. 3 *1 Mûsa ji sefereke dûrve diêye,*
2 Ser bacêrekî dihiltêye,
3 Bacêre û avayî têye.

S. 4 *1 Bacêr û şaristane,*
2 Rahiltîyêt şûştî wêt li ser r̂istane,
3 Goştê sor wê li bestane,
4 Aş wê arî dihavêt bi mistane.

S. 5 *1 Aş wê arî bi mista dihavête,*
2 Tenûre sore wekî şip'ête,
3 Wekî wî t'ayî xwedan ji ber dihiltête.

S. 6 *1 Tenûre sore vene kûştî,*
2 Û deryê malê yî nazikî, letîfî, miştî,
3 Wekî wî t'ayî xwedan ji ber dihêwiştî.

S. 7 *1 Mûsa yî li r̂êye,*
2 Li wî bacêrî diger̂ya r̂ojeke, û dûwe, û sêye,
3 Mûsa li wî bacêrî ne dît r̂êça dû p'êye.

S. 8 *1 Mûsa yî bê hevale,*
2 Li wî bacêrî ger̂iya r̂ojeke, û duwe, û sêye, û çare,
3 Mûsa li wî bacêrî ne dît r̂êça dû siware.

S. 9 *1 Mûsa yî bin E'mrane,*
2 Pişta xwe bestibû bi Melikê[1855] e'zmane,
3 Qest kir ço sere cîyane.

[1853] Bedel feqîr Hecî http://www.kaniya-sipi.de/ku/modules.php?name=News&file=article&sid=1554
[1854] *e'leyhî*
[1855] *melek*

S. 10 *1 Mûsa yî bin E'mrîne*[1856]*,*
2 Pişta xwe bestibû bi melekê e'zmîne,
3 Qest kir ço serê çîyayê t'ore sine.

S. 11 *1 Mûsa vewesta li çîya,*
2 Û ji P'adşayê[1716] *xwe dipirsîye,*
3 Gotê: «P'adşa ĥuk'mê[1857] *vî bacêrî çîye?»*

S. 12 *1 P'adşa di bêjitê:*
2 «Mûsa min hebû dewrêşekî xwedan îmane,
3 Li vî bacêrî geřiya sê řoj û sê şevane,
4 Êkî bi eşqî nave min ne dabûyê p'ariyek nane.

S. 13 *1 Min di kire firware,*
2 Min di hinarte vî bacêrî mare,
3 Kiçik û mezinê bacêrî t'êkda dixware.

S. 14 *1 Xwerin mezin û biçûke,*
2 Li wan e'firandin qeysêrî û sûke,
3 Ne zava dihêla û ne bûke.

S. 15 *1 Em ji bate bi êqînîn,*
2 Û min divêt em nîşanekê ji te bistînîn,
3 Em wî marî bibînîn».

S. 16 *1 Mûsa vewesta li çîyave,*
2 Û ew nîşane sitave,
2 Qest kir ço serê çîyayî marî li nave.

S. 17 *1 «Selamû e'lêk'ûm*[1858] *ya mihêr,*
2 Tû k'eremke were hêr,
3 Wa bi minřa hey temûska Cebêr».

S. 18 *1 Mar dibêjitê:*
2 «Ya Mûsa, ew çîyayê řeşî yî li himbere,
3 Tu[1859] *k'eremke heře sere,*
4 Fitlêt min diên bi qal û şere,
5 Ez ditirsim fitleke min bi te bikevit,
6 Ez şermîn bim bi Řebê xwere».

S. 19 *1 Ew çîyayê bi nav Qûfe*[1860]*,*
2 Mar li xwe didan liftan û lûfe,
3 T'ijî kir çîya û banî, û bere jor, û ser nişîve.

S. 20 *1 Çîyayê bi nav Qafe,*
2 Û mar li xwe didan liftan û lafe,
3 Mûsa, wek'az îna pêşyê, go:
4 «Û Qifya we Qafe»[1861]*.*

S. 21 *1 Mûsa ji marî dipirsîye:*
2 «Maro tû bi Xwedê key, Îlahiye!
3 Tubêje min meznatîya te ev ye yan hindeke dîye?»

[1856] binêr: *E'mran*
[1857] *pedşa*
[1858] *Selam û e'lêk'ûm*
[1859] *tû*
[1860] *Kûfe*
[1861] *Ûqif ya weqafe*

S. 22 *1 Mar dibêjitê:*
2 «Mûsa, bi wî key[1862] *hindave,*
3 Min sê fitil heyne bi nave,
4 Eve fitil û nîvin,
5 Fitil û nîv wê di mayin dibin çîyav».

S. 23 *1 Mûsa ji marî dipirsîye,*
2 Gotê : «Maro tû bi Xwedê key, Îlahiye!
3 Tû dê bêjîye min r̂astîye,
4 K'a nav beyna şevê û r̂ojê xwerina te çîye?»

S. 24 *1 Mar dibêjitê:*
2 «Mûsa bin[1863] *E'mrîne,*
3 Heke te bi min bêt bawerî û êqîne,
4 Nêv beyna şevê û r̂ojê xwerina min sê girhêt axêne».

S. 25 *1 Mûsa ji marî dipirsîye:*
2 «Maro tû bi Xwedê key, Îlahiye!
3 Tu dê bêjîye min r̂astîye,
4 K'a marekî dî yî mezin yî wekî te li k'u dibîye?»

S. 26 *1 Mar dibêjitê:*
2 «Mûsa xalakî min wê hey bere zere,
3 Di nêv beyna tivnê û lêvêr̂a biçme dere,
4 Her haj min nîne çû xebere».

S. 27 *1 Go: «Mûsa, xalekî min wê heyî bere sipîye,*
2 Ji dûvî ĥeta bi serîye,
3 Menzilî pênc sed salîye.

S. 28 *1 Mûsa, marêt dojê di zavin,*
2 Û fitlêt wan di belavin,
3 Fitlêt min li ba yêt wan gelek di ziravin.

S. 29 *1 Marêt dojê di fûrin,*
2 Fitlêt wan di stûrin,
3 Fitlêt min li ba yêt wan gelek di hûrin.

S. 30 *1 Mar li dojê hene,*
2 Fitlêt wan di zêdene,
3 Fitlêt min li ba yêt wan gelek di çunene.

S. 31 *1 Marêt dojê di ĥeft serin,*
2 Dûbiştkêt wan qasî gayî û k'erin,
3 Leşê wan mirova dixwerin.
4 Yê xeber bi dayî û baba dikirin,
5 Yê k'îjêt bûkir di malade mezin dikirin,
6 Û yê malê xwe bi selef û r̂ibê di derin».

116. Qewlê ji ĉîroka Birahîm Xelîl û Nemr̂ûd[1864]

[1862] *ke yî*
[1863] *ibin*
[1864] Ji qewlên p'îrî Xidir [2] (ji ĉîrake *Birahîm Xelîl û Nemrûd*) (rr. 273-302)

a. Qewlê Birahîm Xelîl û Nemȓûd

S. 1 *1 Silava yekî dayîm,*
2 Li wê ĥerfê e'cêb mayîm,
3 Da em bideyn wesfetê Birahîm.

S. 2 *1 Silava yekî Me'bûde,*
2 Bedîla Azir û Nemȓûde,
3 Ewan ne teĥyat hebû ne sicûde.

S. 3 *1 Silava yekî Bêriye,*
2 K'eşîşekî di xewna xweda dîye,
3 Weledek dê dahir be, nava wê şarîstaniye,
4 Ĥuk'mê Nemȓûdê k'afir dêk'efte destê wîye.

S. 4 *1 Nemȓûd go: «Ya k'eşîşo, ya tu dibêjî we nabê,*
2 Ev dinîya t'êkda li min cema'bê,
3 Kesek ji Nemȓûd mezintir nabê!»

S. 5 *1 Wey Nemȓûdê k'afire,*
2 Wey li hurmetê[1865] *bê mefere,*
3 Zigê wan diqelaşt, piçuk jê di hawêtine dere.

S. 6 *1 Bi qudreta Qadirî,*
2 Ew zarake ji nava wî şarîstanî vavîrî havête bedena jina Azirî,
3 Yê dêr û senem bo k'afira bi destê xwe çêkirî.

S. 7 *1 Çî sibeyeke ji ĥedêda,*
2 Xwedê Te'ala fereca Birahîm Xelîl li wêda,
3 Da milet û omet pê bine zêda.

S. 8 *1 «Hey lawo, tuyî ȓijî!*
2 Xwedê e'mirekî bide te, t'êr bijî!
3 Da Mekke û Medîne bi destê xwe binijî!»

S. 9 *1 Çi sibeyeke ji xewleye,*
2 Birahîm Xelîl bi malva diçîye,
3 Ji maka xwe dipirsîye: «Ya dayê, Xwedê hûn diĥebînin, k'îye?»

S. 10 *1 Wey li ẍafilê biẍude,*
2 Wê dikşînin ber senema sicûde.
3 Ya lawo, dayîk u bavê te diĥebînin Nemȓûde!

S. 11 *1 «Ya dayê, tu nebêje Birahîm t'ifale*[1866]*,*
2 Xwedê min li ser îmana we nekuje,
3 Îmana we pêgirtîye betale.

S. 12 *1 Îmana we pê girtî xirabe,*
2 Ne xêr tê heye, ne sewabe.
3 Ya dayê, ȓoja axretê ĥemû li ser weye bi ĥisabe».

S. 13 *1 Babê bi*[1867] *nav Azire,*
2 Ço bal Nemȓûdê k'afire,

[1865] *hermet*
[1866] *tefal*
[1867] *min*

3 Go: «Kuştina vî weledî li me fere,
4 Îro ji bin ĥuk'mê îmama we çoye dere».

S. 14 *1 Nemȓûdî go: «Hûn bişînin Birahîm bînin,*
2 K'eşîş û xumxuma li ber dayînin,
3 Bo xatirê Azir û senema carek din vegeȓînin».

S. 15 *1 Ewan şandin Birahîm danîn,*
2 K'eşîş û xumxum li ber danin.
3 Ya lawo, tu t'ifalekî canî,
4 Ĥuk'mê Nemȓûd ji e'rd ĥeta bi e'zmanî.

S. 16 *1 Birahîm go: «Ya mîro, heke ȓast tu silt'ênî,*
2 Miriyekî ji qebrestanî hilîne,
3 Baranekê bi sayî bo min bînî,
4 Ȓojê ji nivro bifitilînî,
5 Ji ew paş ez dême ser ewî dînî».

S. 17 *1 Nemȓûd go: «Birahimo, ez diqarim, we nakim,*
2 Miriyekî ji qebrestanê ȓakem,
3 E'rd û e'zmana fira kim,
4 Baranekê ji sayêda kim,
5 Belê şola kesî nekirî, ez jî nakem».

S.18 *1 Birahîm go: «Ez bi wî kem me'bûda,*
2 Ez dik'êşime ber ibadet sicûda,
3 Yê bistîne ȓuĥê Azir û Nemȓûda».

S. 19 *1 Azir go: «Nemȓûd, ez hatime bo te evî weledî bikujî,*
2 Bihavêjiye nav agirî, bikî ȓejî,
3 Hêj dilê min pê nasojî».

S. 20 *1 Wey li k'afirê*[1868] *p'iȓ cêra,*
2 Ewan mehidera Birahîm Xelîl bi xirabî digêȓa,
3 Ĥezar bar dar cama kirin jêȓa.

S. 21 *1 Ĥezar bar dar cama kirin,*
2 Pêncsed barî neftî pêdakirin,
3 Ji nû paş mencenîq k'arkirin.

S. 22 *1 Wey li k'afirêt bê dînin,*
2 Wê tên û dilezînin,
3 Ji nû paş mencenîqê dişidînin.

S. 23 *1 Ewan mencenîq kirbû k'are,*
2 Birahîm Xelîl havête nare,
3 Birahîm Xelîl ji ȓuĥa xwe mabû bêzare.

S. 24 *1 Ewan menceniq kirbû t'ebabe,*
2 Birahîm Xelîl havête nave,
3 Birahîm Xelîl ji ȓuĥa xwe mabû tengave.

S. 25 *1 Birahîm Xelîl we dike gazî:*
2 «Ya Ȓebî, ez e'bdekî te me, bê suc, bê guneh, bê nasî,
3 Tu min ji agirê Nemȓûdê k'afir bikî xilasî,
4 Ezê qurbaniya te kem çî tiştî li ber dilê min xasî[1869]*».*

[1868] *karf*

S. 26 *1 Emîn*[1870] *Cebraîl qesidê Melikê Me’bûde,*
2 Û bi teĥyata, û bi sicûde,
3 Go: «Îbred ya nar Nemr̂ûde».

S. 27 *1 Emîn Cebraîl qesidê Melikê e’rşe,*
2 Dora Birahîm Xelîl kire mêrg û çîmenêt xweşe,
3 Dar û baẍ û bostan, sosin û gulêt geşe.

S. 28 *1 K’afira dît bû bi ĉava,*
2 Agirê wan bihujî, bû ava,
3 Dî Birahîm Xelîl û axî Cebraîl wê li nava.

S. 29 *1 K’afira dinêr̂a,*
2 Dît emîn Cebraîl û Birahîm Xelîl vêkr̂a,
3 Wê li birka û kaniyêt cinetê digêr̂a.

S. 30 *1 Ewe kaniya nav cinetê,*
2 Xwedê fereca nebîy Simaîl wê didetê,
3 Da dotmam lê biket hêcetê.

S. 31 *1 Wey li dotmama bext û bere,*
2 Wey li hurmeta bê mefere,
3 Sucê Hecerê çî bû, Sarê ji mal dikir dere?

S. 32 *1 R̂ojekê Birahîm Xelîl ji mal çu,*
2 Sarê li gel Hacerê gal çu,
3 Hacerê ser hilanî ji bal çu.

S. 33 *1 We li xatûna ez li miĥêra,*
2 Ber xwe girtbû berîke doj vêr̂a,
3 Go: «Xwedê dike şer̂an u xêra».

S. 34 *1 Hacerê go: «Beriya me beriyake r̂aste,*
2 Xwedê nesîbê min ji vê malêve diguhaste,
3 Xwedê derseta dilê t’ebayî, dilê r̂aste».

S. 35 *1 Beriya me beriya zêde,*
2 Hacerê meşiya bû pêde,
3 Xwedê fereca nebîy Simaîl li wêda.

S. 36 *1 Bi qudreta yekî Ekber bû,*
2 Li wê ĉalê[1871]*, nebîy Simaîl dahir bû,*
3 Ava zimzim li bin p’êya der bû.

S. 37 *1 Ewe kaniya nav deştê,*
2 Jê tê bêhna buxur, û misk, û anber, û bihuştê,
3 Ĥicîyê nuqtek vedixwar[1872]*, dersed k’eremet digehiştê.*

S. 38 *1 Bazirgan tên ji wêr̂a,*
2 Yî mezine weke şikêra,
3 Xêrî Xwedê, kes nizane çiqas mal heye vêr̂a.

S. 39 *1 Bazirgan xelq di nave,*

[1869] *xaşî*
[1870] binêr: *Amin*
[1871] *çalê*
[1872] *xe dixwar*

2 R̂abûn çun silave,
3 «Xwezî me bizaniye te çî nave?»

S. 40 *1 Hey t'ifalo, yî jîre,*
2 Tuyî xwendk'arî, anî e'mîre,
3 Tuyî e'bdalî, anî feqîre?»

S. 41 *1 Go: «Ez nebîy Simaîlim,*
2 Ewledê Birahîm Xelîlim,
3 Li ber hosta emîn Cebraîlim.

S. 42 *1 Gelî bazirganî, yeke hûn xatira min dibînin,*
2 Bişînin hindê male xwe bînin,
3 Li derê kaniyê deyinin».

S. 43 *1 Bazirgan xatira nebîy Simaîl we dizanî,*
2 Şandine hindê male xwe anî,
3 Liderê kaniyê danî,
4 Bi r̂ojê sê care diçune mala nebîy Simaîl bi mêvanî.

S. 44 *1 Nebîy Simaîl yî bi r̂ecûne,*
2 Herr̂o sibeya r̂adibûne,
3 Ew ewledê min bû, lew nave wî welat berwelat diçune.

S. 45 *1 R̂ojekê Birahîm Xelîl mabû difikir,*
2 Herr̂o sibê r̂adibûyî şikir,
3 Ew ewladê me, nav wî li dinîyayê bûye dik'ir.

S. 46 *1 Nebîy Simaîl wê dibête:*
2 «Ya dayê, qewî min ji te şerm û fête,
3 Vê sibeyîkê qewî bêhna babe min tête».

S. 47 *1 Go: «Erê lawo, Ya babe te bi sere me di anî,*
2 Em derxistin ji wî şaristanî,
3 Kes nizane babe te yî saẍe, anî canî?

S. 48 *1 Erê lawo, ya babe te bi sere me kirî,*
2 Sal hatin û zeman bihurî[1873]*,*
3 Kes nizane babe te saẍe anî mirî?»

S. 49 *1 Erê dayê bi wî xaliqî kem, ewî r̂uĥa min û te daye,*
2 Wexte babe min ji wêve bibit xuyaye.

S. 50 *1 Nebîy Simaîl dihert wêve,*
2 Dewrêşek têt ji wêve,
3 R̂eş diket mîna şêve.

S. 51 *1 Birahîm Xelîl dihat, qedimî dikir silave,*
2 Nebîy Simaîl ji k'eremê silav vedave,
3 Go: «Ya Birahîm Xelîl, tu ser sere min hatî, herdu ĉava!»

S. 52 *1 Birahîm Xelîl cewab we vedave:*
2 «Hey t'ifalo zirbave,
3 Çava tu dizanî min çî nave?»

S. 53 *1 Nebîy Simaîl go: «Erê babo, Tuyî xasî,*

[1873] *bihirî*

2 Tu xwedanê xwe û wî libasî,
3 E'silzade ew kuȓ, bab nebîne ji dûrve binasî».

S. 54 *1 Birahîm Xelîl dest ji geȓdena nebîy Simaîl weranî,*
2 Hind digiriya, hêstir li ber dibûne kanî,
3 Emîn Cebraîl nazil bû ji banî,
4 Ȓuĥa Nebîy Simaîl ji te dixwazî.

S. 55 *1 Emîn Cebraîl we dike gazî:*
2 «Ya Birahîm, Xwedê xwe bi heq binasî,
3 Ew ȓoja mencenîqê, Xwedê serê Nebîy Simaîl ji te dîxwazî».

S. 56 *1 Birahîm Xelîl mabû dil bihujî,*
2 Dilê wî weke agirekî digurmijî,
3 Kê dîtîye, bab ewladê xwe bi destê xwe bikûjî.

S. 57 *1 Birahîm Xelîl go: «Ya emînê Xwedê, min çiqas mal heye li bale,*
2 Ĥemû dikem ĥelale,
3 Serê Nebîy Simaîl nakem ĥelale».

S. 58 *1 Birahîm Xelîl go: «Ya emînê Xwedê, Ez wî kem yekî li sema,*
2 Min çiqas zêȓ û mal li ceme,
3 Ĥemû bi te dideme,
4 Serê Nebîy Simaîl nademe».

S. 59 *1 Nebîy Simaîl go: «Ya babo, em diȓewane,*
2 Xwedê Te'ala, em li wê dane,
3 Bi qurbaniya Xwedê em şane.

S. 60 *1 Ya babo, silava bike il-Semede,*
2 Û li nebîyêt xwedan k'eremete,
3 Babê nebiya, qurbaniya xwe dikir welede.

S. 61 *1 Ya babo, silave bike il-Cebêre,*
2 Û li nebîyêt ehl il-xêre,
3 Babê nebîyano, gîyano, xwindina wan dêre».

S. 62 *1 Nebîy Simaîl t'ifale,*
2 Ji deştê dihate male,
3 We dibêjite daya kale:
4 «Ya dayê, Şîrê xwe li min bike ĥelale,
5 Îroke hate ser min mersuma Barî Te'ala,
6 Babê xemeke giran heye li bale».

S. 63 *1 «Ya babo, xema hilmegir,*
2 Dest û p'êyêt min ji xana birêj,
3 Min qurbaniya Xwedê bike, zu bikuj».

S. 64 *1 Nebîy Simaîl jîre*
2 We dibêjite daya pîre: «Dayê, li min ĥelal bike şîre,
3 Îroke hate ser min mersuma mîre».

S. 65 *1 Dayê nav Hacere,*
2 Şuşt bû cil û sere,
3 «Ya lawo, şîrê min ĥelal bit bi cane teȓa».

S. 66 *1 «Ya dayê, hûn şerîta[1874] bînin,*
2 Dest û p'êyêt min qayîm bişidînin,
3 R̂uĥe şîrîne, neko xwe bilivînim».

S. 67 *1 Înabû şerîta nûranî,*
2 Dest û p'êyêt nebîy Simaîl şidandbûn weke tu dizanî,
3 Birahîm Xelîl di dilê xweda dinalî.

S. 68 *1 «Ya babo, megrî, menal,*
2 Hêstira ji ĉava bimal,
3 T'eqdîra Xwedê qet na bit betal!»

S. 69 *1 Înabû şerîta zirave,*
2 Nebîy Simaîl bavête nave,
3 Birahîm Xelîl di dilê xweda mabû tengave.

S. 70 *1 Ew k'êra ne ji vî zemanî,*
2 Li geȓdena nebîy Simaîl bir û anî,
3 K'êrê qet mûyîk jê hilnanî.

S. 71 *1 Ew k'êra weke nare,*
2 Geȓdena nebîy Simaîl wergehare.
3 K'êrê qet mûyîk jê nediazare.

S. 72 *1 Ew k'êra weke mûye,*
2 Geȓdena nebîy Simaîl diçuye,
3 Dev wergeȓiya, çuye ȓûye.

S. 73 *1 Ew k'êra weke xişte,*
2 Geȓdena nebîy Simaîlȓa dihişte,
3 Dev wergeȓiya, çuye pişte.

S. 74 *1 Nebîy Simaîl jîre,*
2 We dibêjite babe pîre:
3 «Em dêçin pêş dindara mîre».

S. 75 *1 Birahîm Xelîl wedixurî,*
2 «Ya lawo, tu neyî Munkirî,
3 Çî bikem k'êr qirka te nabirî?»

S. 76 *1 Birahîm Xelîl xeyalek din hate bale,*
2 K'êr havête kevirekî sare,
3 K'êrê kevir kir weke xiyare.

S. 77 *1 K'êrê cewab daye:*
2 «Ya Birahîm Xelîl min çî xetaye,
3 Ji ba Xwedê ne hatî ȓedaye».

S. 78 *1 Nava Birahîm Xelîl û k'êrê bûye qal û qîle,*
2 Ẍeyîdî ehlî[1875] Cebraîle.

S. 79 *1 «Cebraîlo, meȓa,*
2 Serê nebîy Simaîl jê veke ji teȓa,
3 Belkî namusekê bikem li gel Xwedêyê xweȓa».

S. 80 *1 K'êrê go: «Birahîm Xelîl, ezî tûjim,*

[1874] *kilît*
[1875] *axîl*

2 Çava dê nebiya bikujim,
3 R̂oja axretê dê di agirê dojêda bisojim».

S. 81 *1 K'êr nav sikîne,*
2 [Go:] «Birahîm Xelîl, e'silê min ji birîne,
3 Belê r̂eda ji Xwedê Te'ala nine».

S. 82 *1 Ew beranê hirandî,*
2 Horiya ĥeft sala li ba xwe cinetê ger̂andî,
3 Qurbaniya sere nebîy Simaîl qebilandî.

S. 83 *1 Ew beranê hundire,*
2 Horiya ĥeft sala li baẍçê cinetê xwedan dikire,
3 Qurbaniya sere nebîy Simaîl dikire.

S. 84 *1 Ew beranê k'ilîle,*
2 Nazil bû ji xizîna qendîle,
3 Bo qurbaniya sere nebîy Simaîle.

S. 85 *1 Ew beranê beleke,*
2 Nazil bû ji xizîna xaliqe[1876]*,*
3 Qurbaniya sere nebîy Simaîl qebûl dike[1877]*.*

S. 86 *1 Ji qewlê p'îrî Xidir,*
2 Beranek hatî ji hidir,
3 Qurbaniya sere nebîy Simaîl qebûldikir.

S. 87 *1 P'îrî Xidir wê dibête:*
2 «Beranek ji bana tête,
3 Qurbaniya sere nebîy Simaîl dişête.

S. 88 *1 Îdoke û e'refate,*
2 Beranek ji bana têdaye,
3 Qurbaniya sere nebîy Simaîl dişaye.

S. 89 *1 Îdoke û e'refate,*
2 Beranek ji bana dihate,
3 Qurbaniya sere nebîy Simaîl dişate,
4 Me û dost û gudara p'ar tê hene ji dîwana Xwedê û Şîxadî û melik Şêxsin,
li wê r̂ojê, wî qewlî, li wê suhbetê.

T'emametiya silt'an Şîxadî!

b. Qewlê Birahîm p'êẍember û nebîy Simaîl[1878]

S. 1 *1 Silavêt yekî Me'bûde,*
2 Ne teĥiyat hebû, ne sicûde,
3 Bedîla Azir û Nemr̂ûde.

S. 2 *1 Silavêt yekî dayîm,*
2 Li vê ĥerfê e'cêb[1879] *mayîm,*
3 Da bideyn wesfetêt Birahîm.

[1876] *xalik*
[1877] *dikir*
[1878] [2] (rr. 303–311)
[1879] *ecîb*

S. 3 *1 Silavêt yekî Bêrîye,*
2 K'eşîşekî di xewna xwe dîtîye,
3 Ewladek li nava şaristanê dê dahir bîye,
4 Ĥuk'mê Nemirudê k'afir dêk'efte destê wîyîye

S. 4 *1 Nemirud go:»Ya k'eşîşo, ya tu dibêjî we nabê,*
2 Ew dinîya li min cema'bê,
3 Kesek ji Nemȓûd mezintir nabê».

S. 5 *1 Wey Nemȓûdê k'afire,*
2 Wey li hermetêt bê mefere,
3 Zigê hermeta kelaşt, ewled jê dihavêtine dere.

S. 6 *1 Li ber qudreta Qadirî,*
2 Ew zarok ji nava şaristanî vavirî,
3 Havête bedena jina Azir zirî,
4 Yê dêr û senem bo k'afira bi destê xwe[1880] çêkirî.

S. 7 *1 Sibeyeke ji yêt ĥedêda[1881],*
2 Xwedê[1882] Te'ala fereca Birahîm Xelîl li wêda,
3 Da milet û omet[1883] pê bit zêda.

S. 8 *1 Ya lawo, t'êr bijî,*
2 Xwedê e'mirekî bide te, t'êr bijî,
3 Da Mekke û Medîne bi destê xwe binijî.

S. 9 *1 Sibeyek, ji yêt xewleye,*
2 Birahîm Xelil bi malva diçîye,
3 Ji maka xwe dipirsîye:
4 «Dayê, Xwedê hun diĥebînin, k'î ye?»

S. 10 *1 Sibeyek ji yêt bix̆ude,*
2 Wê dikşînin ber senema sicûde,
3 Ya lawo, yê dayîk û babê te dihebûnin bi xwe Nemȓûde.

S. 11 *1 Ya dayê, tu nebêje Birahîmyî t'ifale[1884],*
2 Xwedê min li ser îmana we nekujit, înşala û Te'ala,
3 Îmana we pêgirtîye betale.

S. 12 *1 Îmana we pêgirtî, xirabe,*
2 Ne xêr tê heye, ne sewabe,
3 Ȓoja axiretê ĥemû li ser ȓuĥa weye bi ĥesabe!

S. 13 *1 Babê bi nav Azire,*
2 Çû nik Nemȓûdê k'afire,
3 Go: «Kuştina vî weledîyî ye fere!
4 Îro ji ber ĥuk'mê îmana we çoye dere».

S. 14 *1 Nemȓûdî go: «Hûn bişînin Birahîm bînin,*
2 K'eşîş û xumxuma li ber deynin,
3 Bo xatira Azir û senema vegeȓînin».

S. 15 *1 Ewan şandin, Birahîm di anîn,*

[1880] *xo*
[1881] *ĥedîd*
[1882] *Xodê*
[1883] *umet*
[1884] *tefal*

2 K'eşîş û xumxum li ber danîn,
3 Go: «Ya lawo, tu t'ifalekî canî,
4 Ĥuk'mê Nemȓûdî, ji e'rd ĥeta bi e'zmanî»

S. 16 *1 Birahîm dibêjit: «Ya Mîro, heger ȓast tu silt'ênî,*
2 Baranekê ji sayî bo min bênî,
3 Ȓojê ji nîvro vegeȓînî,
4 Û mirîyekî ji qebristanî hilînî,
5 Ji ew paş ez dê ême ser wî dînî!»

S. 17 *1 Nemȓûd dibêjit: «Birahîmo, ez diqarim û we nakem,*
2 Baranekê ji sayî dakem,
3 Û mirîyekî ji qebristanê ȓakem,
4 Û e'rd û e'zmana firakem,
5 Belê kesî nekirye, ez jî nakem».

S. 18 *1 Birahîm dibêjit: «Bi wîkem, yekî bi Xwede (m'ebuda),*
2 Ber wî xaliqî bikem sicûde,
3 Yê disitînit ȓuĥa Azir û Nemȓûda».

S. 19 *1 Azir go: «Ya Nemȓûd, ez hatîme bo te evî weledî bikujî,*
2 P'avêjiye nav agirî bikî rejî,
3 Hêj dilê min pê nasojî».

S. 20 *1 Wey li ẍafilêt înk'êre,*
2 Ewan mehdera Birahîm Xelîl bi xirabî digêȓa,
3 Ĥezar bar dar cema' kirin jêȓa.

S. 21 *1 Ĥezar bar dar cema' kirin,*
2 Pênc sed sindoqêt neftê lêkirin,
3 Ji ew paş menceniq k'ar kirin.

S. 22 *1 Wey li ẍafilêt bê dînin,*
2 Wê di înin û digêȓînin,
3 Menceniqê dişidînin.

S. 23 *1 Menceniq kirbû k'are,*
2 Birahîm Xelîl havêtine nava nare,
3 Birahîm Xelîl ji destê ȓuĥa xwe mabû bê zare.

S. 24 *1 Wey li k'afirêt înk'are*
2 Birahîm Xelîl datînit nave,
3 Birahîm Xelîl ji destê ȓuĥa xwe mabû yî tengave.

S. 25 *1 Birahîm Xelîl we dike gazî:*
2 «Ya Ȓebî, ez e'bdekî teme, bê suc, bê guneh, bê binasî,
3 Tu min ji agirê Nemȓûdê k'afir bikeyî xilasî,
4 Dê qurbanîya te kem, çîqas tiştê li ber dilê minî xasî».

S. 26 *1 Cebraîlo, qasidê Melikê Me'bûde,*
2 Yî bê teĥiyate[1885], yî bi sicûde,
3 Go: «Îbred ya nar Nemȓûde».

S. 27 *1 Cebraîlo, qasidê Melikê e'rşe,*
2 Dora Birahîm Xelîl kire mêrig û çîmenêt xweşe,
3 Sosin û hilhil û beybûnêt geşe.

[1885] *teyet*

S. 28 *1 K'afira (wa) dîtbû bi ĉava,*
2 Agirê bohojî, bû ava,
3 Cebraîl û Birahîm Xelîl li nave.

S. 29 *1 K'afira dinêr̂e,*
2 Dît, emîn Cebraîl û Birahîm Xelîl di vêkr̂a,
3 Li birk û kaniyêt cinetê digêr̂a.

S. 30 *1 Ew bû birk û kaniyên cinetê,*
2 Xwedê Te'ala fereca nebîy Simaîl li wê detê,
3 Da dotmam lê biket hêcetê.

S. 31 *1 Wey li dotmam bext û bere,*
2 Wey li hurmeta[1886] *bê mefere,*
3 Sucê Hacerê çî bû, Sarê ji mal dikir dere?

S. 32 *1 R̂ojekê Birahîm Xelîl ji mal ço,*
2 Sara li gel Hacer bigal ço,
3 Hacer ser hilanî û ji mal ço.

S. 33 *1 Wey li dotmamê, ez bim mihêra,*
2 Girte ber xwe deşteke durî vêra,
3 Go: «Xwedê yî agahe[1887] *ji şer̂an û xêra».*

S. 34 *1 Hacerê go: «Ber̂îya me, ber̂îyake r̂aste,*
2 Xwedê Te'ala nesîbê me ji vê malê veguhaste,
3 Xwedê desete, li gel dilê r̂aste.

S. 35 *1 Ber̂îya me, ber̂îya zode»,*
2 Hacerê meşîya bû pêde,
3 Xwedê fereca nebîy Simaîl li wê da.

S. 36 *1 Li ber qudreta P'adşê minî*[1888] *Ekber bû,*
2 Li wê çolê nebîy Simaîl dahir bû,
3 Kaniya Zimzim li ber p'êya der[1889] *bû.*

S. 37 *1 Ewe kaniya nava deştê,*
2 Jê tê bêhna buxur û misk, û e'nber, û bihuştê,
3 Heçîyê nuqtek[1890] *vedxware, dersed k'erem digehiştê.*

S. 38 *1 Serê bazirganî têt ji wêr̂a,*
2 Yî mezine qasî şikêra,
3 Xêrî Xwedê, kes nizane çiqas mal heye vêr̂a.

S. 39 *1 Bazirgan hat û dibihirî,*
2 Yî r̂ehete û yî tênî,
3 Yî kesirî û yî mirî,
4 Ŭ liderê kaniyê êwirî.

S. 40 *1 Bazirgan xelq di nave,*
2 R̂abûn çan silave:
3 «Xwezî me bizanîye te çî nave?

[1886] *xurmet*
[1887] *ageh*
[1888] *min yî*
[1889] *dahir*
[1890] *nuxt*

S. 41 *1 Hey t'ifalo, yî jîre,*
2 Tuyî xwendk'arî, anî e'mîre?
3 Tuyî e'bdalî, anî feqîre?»

S. 42 *1 Go: «Ez nebîy Simaîlim,*
2 Ewledê Birahîm Xelîlim,
3 Li ber hosta emîn Cebraîlim.

S. 43 *1 Gelî bazirganî, heke hûn xatira min tê dibînin.*
2 Bişînin hindê malê xwe bînin.
3 Li derê kaniyê deynin».

S. 44 *1 Bazirgan xatira nebîy Simaîl we dizanî,*
2 Şandina hindê malê xwe anî,
3 Liderê kaniyê danî,
4 Bi r̂ojê sê cara diçone mala nebîy Simaîl bi mêwanî.

S. 45 *1 R̂ojekê Birahîm Xelîl mabû di fikir,*
2 Herr̂o sibê r̂adibû yî şikir,
3 Ev ewladê me, nav wî li dinîyayê bûye dik'ir.

S. 46 *1 Nebîy Simaîl dêmî bi r̂icûye,*
2 Herr̂o sibeya r̂adibûye,
3 Ji kirê wî bi Şamê vediçûye.

S. 47 *1 Nebîy Simaîl we dibête:*
2 «Dayê, min qewî ji te şerme û fête,
3 Vê sibeyîkê qewî bêhina babê min tête».

S. 48 *1 Go: «Lawo, eve bû babê te, bi serê me anî,*
2 Em derk'eftîn ji wî şaristanî,
3 K'î di nizanit, babê teyî saẍe, anyî canî[1891]*.*

S. 49 *1 Ev bû babê te bi serê me kirî,*
2 Em ji wî bajêrî der kirîn,
3 K'î dinizanit babê te yî saẍe anî mirî?»

S. 50 *1 Nebîy Simaîl wa dibête:*
2 «Dayê min qewî ji te şerme û fête,
3 Her îro nave babe min wê tête».

S. 51 *1 Nebîy Simaîl diherit wêve,*
2 Dewrêşek têt ji wêve,
3 Wê r̂eş diket weke şêve.

S. 52 *1 Birahîm Xelîl di qedimî dikir silave,*
2 Nebîy Simaîl ji k'eremê silav vedave,
3 Go: «Ya Birahîm Xelîl, tu ser serê min hatî, û herdu çave!»

S.53 *1 «Bi wê kem hindave,*
2 Hey t'ifalo zirbave,
3 Çawa dizanî, min çî nave?»

S. 54 *1 Nebîy Simaîl go: «Erê babo, tuyî xasî,*
2 Tu bi xaliqê xwe keyî û libasî,

[1891] *bi erkanî*

3 E'silzade ew kuȓ, bab ne dîtî, neket nasî!»

S. 55 *1 Birahîm Xelîl dest li geȓdena nebîy Simaîl wer anî,*
2 Hind digrîya, hêstir li ber dibûne kanî,
3 Emîn Cebraîl nazil bû ji banî,
4 Ȓuĥa nebîy Simaîl ji te dixwazî.

S. 56 *1 Emîn Cebraîl we dike gazî,*
2 «Birahîm, Xwedê xwe bi heq binasî,
3 Ew ȓoja mencenîqê, Xwedê serê nebîy Simaîl ji te dixwazî».

S. 57 *1 Birahîm Xelîl wê digurmijî,*
2 Mîna hêtûneke geȓim dilê wî disojî,
3 Kê dîtîye, bab weledê xwe bi destê xwe bikujî.

S. 58 *1 Birahîm Xelîl go: «Ya emînê Xwedê, min çîqas mal heye li bale,*
2 Ĥemû dikim ĥelale,
3 Serê nebîy Simaîl nekem ĥelale».

S. 59 *1 Birahîm Xelîl go: «Ya emînê Xwedê, ez wî kem yekî li sema,*
2 Min çîqas zêȓ û mal li ceme,
3 Hem bi te dideme,
4 Serê nebîy Simaîl nademe».

c. Qewlê nebîy Simaîl[1892]

S. 1 *1 Silav bike li Cebêre,*
2 Û nebîyêt ehl îl-xêre,
3 Xondina wan ji dêra.

S. 2 *1 Silav bike li Semede,*
2 Û nebîyêt xwedan k'eremete,
3 Babê bi qurbanîya xwe kirbû welede!

S. 3 *1 Simaîlî t'ifale[1893],*
2 Ji deştê dihate male,
3 Babê xemeke giranîye li bale.

S. 4 *1 «Babo, xema hil megre,*
2 Dest û p'êyêt min xena birêje,
3 Min qurbanîya nave Xwedê bikuje.

S. 5 *1 Babo, em diçêyîn,*
2 Xwedê ȓoj em divêyîn,
3 Qurbanîya Xwedêyîn».

S. 6 *1 Simaîlî t'ifale,*
2 Ji deştê dihate male,
3 We dibêjite daîya kale:
4 «Şîrê xwe li min bike ĥelale».

S. 7 *1 Simaîlî jîre,*
2 We dibêjite dêya pîre: «Li min ĥelal bike şîre,
3 Hatîye ser min mersuma mîre!»

[1892] [2] (rr. 312–317)
[1893] *tefal*

S. 8 *1 Maka bi nav Hacere,*
2 Şuşitîne cil û sere,
3 Gotê: «Simaîlo, heȓe, şîrê min ĥelal bit bi cane teȓa!»

S. 9 *1 Şerîtekî bînin,*
2 Dest û p'êyêt Simaîl bişidînin,
3 Ȓuĥe şîrîne[1894], neku xwe li ber k'êra Cebraîl bilivînim.

S. 10 *1 Şerîta zirave,*
2 Dest û p'êyêt Simaîl şidand, havêtine nave,
3 Birahîm Xelîl di hindurû yê zigî Xwedanî tengave.

S. 11 *1 Şerîta nûranî,*
2 Dest û p'êyêt nabî Simaîl şidandî weke dizani,
3 Birahîm Xelîl hindiȓûyê zigê Xweda wê dinalî.

S. 12 *1 K'êra ne ji vê zemanî,*
2 Sê cara di geȓdena nabî Simaîl wer anî,
3 K'êrê qitmek zê hilnanî!

S. 13 *1 K'êra weke xişte,*
2 Sê cara di geȓdena nabî Simaîl ȓadihişte,
3 K'êrê dev wergeȓiya bûye[1895] pişte.

S. 14 *1 K'êra weke mûye,*
2 Sê cara di geȓdena nabî Simaîl di hisûye,
3 K'êrê dev wergeȓiya bûye ȓûye!

S. 15 *1 K'êra weke nare,*
2 Havête kevirekî sare,
3 K'êrê kevir ker kir weke xîyare!

S. 16 *1 K'êrê digotê: «Nebîy Birahîmo, mane ye tujim,*
2 Ez nabîyya nakujim,
3 Dê di agirê temer bê dasojim».

S. 17 *1 K'êra bi nav sikîne,*
2 Birahîm Xelîl e'silê min ji biȓîne,
3 Belê ji bana hatî ȓeda, ji nik Xwedê nine.

S. 18 *1 Nîneka k'êrî û Birahîm li Xelîle,*
2 Li wêder bû qale û qîle,
3 Ẍeyîdî exî li Cebraîle.

S. 19 *1 Birahîm Xelîl dibêjite: «Cebraîlo meȓa,*
2 Dê serê nebîy Simaîl biȓim ji teȓa,
3 Namusekê kem ji Xwedê yê xweȓa».

S. 20 *1 T'emam bû qewl û we'de,*
2 Birahîm Xelîl geȓdena nebîy Simaîl girt bû û bada,
3 Sê cara k'êr têda da,
4 K'êrê qitmek jê hilneda!

S. 21 *1 Nebîy Simaîl jîre,*
2 We dibêjite babe pîre:

[1894] *şirîn*
[1895] *bûe*

3 «Em dêçin pêş dîndara mîre».

S. 22 *1 Birahîm Xelîl wedixurî,*
2 «Ya lawo, tu neyî Munkirî,
3 Çî bikem k’êr qirka te nabirî!»

S. 23 *1 Birahîm Xelîl xemeke din hate bale,*
2 K’êr havête kevirekî sare,
3 K’êrê kevir kir weke xîyare.

S. 24 *1 K’êrê cewab daye:*
2 «Ya Birahîm Xelîl, min çî xetaye,
3 Ji bo Xwedê ne hatî r̂edaye».

S. 25 *1 K’êrê go: «Birahîm Xelîl, eze tujim,*
2 Çawa dê nebîyya bikujim,
3 R̂oja axretê dê di agirê dojêda bisojim».

S. 26 *1 Ji qewlê p’îr Xidir,*
2 Beranek hatî ji hidir,
3 Qurbanîya serê nebîy Simaîl dikir.

S. 27 *1 P’îrî Xidir we dibête:*
2 «Beranek ji bana tête,
3 Qurbanîya serê nebîy Simaîl divête».

S. 28 *1 Beranê kindira,*
2 Horîye li bihuştê xwedan dikire,
3 Qurbanîya serê nebîy Simaîl di kire.

S. 29 *1 Beranê kelîne,*
2 Înabû ji xezîna Celîne,
3 Qurbanîya serê nebîy Simaîl digehîne.

S. 30 *1 Beranê beleke,*
2 Înabû ji xezîna xaliqe,
3 Qurbanîya serê nebîy Simaîl dike.

S. 31 *1 Beranê sore,*
2 Înabû ji xezîna jore,
3 Qurbanîya serê nebîy Simaîl di bore.

S. 32 *1 Beranê r̂eşe,*
2 Înabû ji xezîna e’rşe,
3 Qurbanîya serê nebîy Simaîl di xweşe.

S. 33 *1 Beranê hirandî,*
2 Horîye li bihuştê gêrandî,
3 Qurbanîya serê nebîy Simaîl di gehandî.

S. 34 *1 Beranek ji bana dihate,*
2 Kelî bû li wê simatê,
3 R̂oja îd û e’refatê,
4 Me û hazir û guhdêra, bar hebit li vê simatê.

d. Qewlê Birahîm p’êẍember[1896]

S. 1 *1 Ew Birahîmê* [1897] *t'ifalê sava,*
2 Deh salî li k'afê mave,
3 Ne dîbû r̂onehî û tave.

S. 2 *1 Wextê donzde sal t̂emam bû,*
2 Zana, e'rif û fam bû,
3 Go: «Ez ji k'afê der dikevim babo!»

S. 3 *1 Dema li k'afê ço der,*
2 Vebûn ĉav û neder,
3 Sicûdet bo r̂ojê bir.

S. 4 *1 Birahîmê p'îr̂ zana,*
2 Di şikênî bit û butxane,
3 Nemr̂ûdî pê zana.

S. 5 *1 Nemr̂ûdî bin Kene'ane,*
2 Gawirê wî zamane,
3 Qeralê k'afirane.

S. 6 *1 Nemr̂ûdî go: «Bibit û senema nijî,*
2 Lêzime Birhîmî bi agir bisojî».

S. 7 *1 Dar înan li çar kinaran,*
2 Bi ker û wilaẍ û dewaran,
3 Ĥezar bar, sed ĥezaran.

S. 8 *1 Dar înan li çar kinare,*
2 Ĥezar ĥezar bar dare,
3 Go: «Heliken agir nare,
4 Birhîmî p'avên xware».

S. 9 *1 Nemr̂ûd mêj û xave,*
2 Birhîmî di êxite nave,
3 Li wî dem û gave.

S. 10 *1 Tawisî melek' nazilî* [1898] *ji e'zmanî,*
2 Go: «Ya agir bibe zivistane!»

S. 11 *1 Lerizî Birhîm û bihinijî,*
2 Tawisî melek' k'enî û girnijî.

S. 12 *1 Birhîm go: «Ya melek'ê Tawise!*
2 Li ber serma, min nine hewese».

S. 13 *1 Tawisî melek' ew cihe, ew mek'ane,*
2 Kire baẍ û bîstane,
3 Zozane wek kwêstane.

S. 14 *1 Nemr̂ûd dît Birhîm li gel yare,*
2 Na sojit bi gur û nare,
3 Go: «Ev ci k'are?»

S. 15 *1 Birhîm xilasbû ji agir û gurî,*

[1896] [2] (rr. 318–321)
[1897] *Birihîm*
[1898] *nizilî*

2 Nav çendî ya derk'eft û borî.

S. 16 *1 Birhîm bar kir li gel çend êle,*
2 Li gel bû Sara ser kêle,
3 Gehişte Lalişa bi hilêla.

S. 17 *1 Birhîm gehişte Lalişa nûranî,*
2 Bi e'mirê[1899] Êzidê sibĥanî,
3 Li xasa bûye mêvanî[1900].

S. 18 *1 Birhîm hat Lalişa p'îȓ xase,*
2 Ji destê e'rifa vexwar k'ase,
3 Ji nûka Ȓebê xwe[1901] kir nase.

Em di kêmin, Xwedî yî t'emame!

117. Qewlê Cumcumî silt'an[1902]

S. 1 *1 Îsa û Şemûne,*
2 Di beryekêda diçûne,
3 Ser Cumcumekî hilbûne.

S. 2 *1 Ew serê li nav Cumcumî,*
2 Wekî Îsa bora diqedimî,
3 Dar sed di serîda dikelimî.

S. 3 *1 Îsa diqedimî lê dikir silave,*
2 Serî ji k'eremê bore vedave,
3 Go: «Ya nebîy[1903] Îsa, tu ser serê min hatî û herdu ĉava».

S. 4 *1 Îsa gotê: «Çawa tu dizanî ezim Îsa sayê bi nave»,*
2 Ser dibêjitê: «Eve berî pênsed salane,
3 Min ji k'erema Xwedê dizanî, dê li min bîya mêvane».

S. 5 *1 Îsa digotê: «Sero, tu bi wî key Îlahiye,*
2 Dê bêjiye min ȓastîye,
3 K'a k'arê te kirî ser e'rdê Xwedê çîyê?»

C.6 *1 Ser dibêjitê: «Ya nebîy Îsa, ez xwendk'arek bûm, ji xwendk'arêt giran,*
2 Min dayî nedîtibû, ne bab û ne biran».

S. 7 *1 Îsa dibêjitê: «Tu bi wî key Îlahiye,*
2 Xwendk'ariye te kirî çîyê?»

S. 8 *1 Ser dibêjitê: «Ya nebîy Îsa, min hebûn ĥezar jina,*
2 Ez bi xewleyekê bi navda diçime,
3 Ew bedîla Cumcumî silt'an bû, kes bi kes ȓa nedibû dijmine.

S. 9 *1 Ya nebîy Îsa, min hebûn ĥezar xamekiye,*
2 Ew bedîla Cumcumî silt'an bûye[1904],

[1899] *e'mir yê*
[1900] *hêvan*
[1901] *xo*
[1902] [1] (pp. 350–354)
[1903] *nenî*
[1904] *bû*

3 Kes bi kes r̂a nedibû neyariye.

S. 10 *1 Herr̂o ku r̂oj dihate dere,*
2 Min ĥezar ji zêndana înane dere.

S. 11 *1 Ya nebîy Îsa, ĥezarî p'êxwas min dikirin medas,*
2 Û ĥezarî r̂ûs min dikirin bi libas».

S. 12 *1 Îsa dibêjitê: «Ya Cumcum,*
2 Ev leşkerê[1905] zorî zave,
3 Çawa te ji yek dinasîn bi nave?»

S. 13 *1 Ser dibêjitê: «Ya nebîy Îsa,*
2 Ĥezar di cuce bûm,
3 Ĥezarî di k'ose bûn,
4 Ĥezarî bi qutik û qedife bûn,
5 Ĥezarî bi sîrê mirwede bûn.

S. 14 *1 Ĥezar gêncêt r̂ewal bûn,*
2 Ĥezar lawêt bi xilxal bûn,
3 Ĥezar bi minr̂a heval bûn.

S. 15 *1 Ĥezar bi sîrê sor bûn,*
2 Ĥezar bi şîrê mor bûn,
3 Ĥezar bi minr̂a yî li jor bûn.

S. 16 *1 Ĥezarî bi qelûn bûn,*
2 Û ĥezarî bi t'itûn bûn,
3 Belê ew ji dîwane minî di mehr̂ûm bûn».

S. 17 *1 Ser dibêjitê:*
2 «Ya nebîy Îsa, carek ez me nêĉîrê,
3 Min dît leşkerekî zorî zev li wê dîrê.

S. 18 *1 Qasî sitêrêt e'zmana».*
2 Min go: «Gelo, ewe leşkerê k'êye hoy girane?»
3 Cewab da min: «Ewe qitmeke ji leşkerê Cumcumî silt'ane!»

S. 19 *1 Îsa ji serî dipirsîya: «Sero, tu bikey Îlahiye,*
2 Dê bêjîye min r̂astîye,
3 K'o ola te dip'arasit çîye?»

S. 20 *1 Ser dibêjitê: «Ya nebîy Îsa,*
2 Bi wî kem yî e'rd û e'zman bîr̂ast,
3 Ola min gayî bû, min dip'arasit.

S. 21 *1 Çu nema min bo wî gayî ne kirî,*
2 Min qesra r̂ijêjî jêr̂a ava kirî,
3 Min tej û mehfur li bin cîyê wî r̂axist kirî».

S. 22 *1 Îsa dibêjitê: «Sero, tu bikeyî Îlahiye,*
2 Dê bêje min r̂astîye,
3 K'a ĥewalê te û mirinê çawa bîye?»

S. 23 *1 Ser dibêjitê: «Ya nebîy Îsa, carekê çome r̂ave,*
2 Li min êşan dil û hinave,

[1905] *lêşker*

3 Gelek ji xenîmê dibûm tengave.

S. 24 *1 Ya nebîy Îsa, ez çom zûye,*
2 Xenim li min bûne duye,
3 Çu cara li r̂ima min nebûye.

S. 25 *1 Ya nebîy Îsa, ez çom li r̂êye,*
2 Xenîm li bûne sêye,
3 Çu çare li r̂ima min nekirin bi çu r̂êye.

S. 26 *1 Ya nenî Îsa, ez çom wekî hercare,*
2 Xenîm li min bûne care,
3 Li r̂ima min nekirin çû care.

S. 27 *1 Ya nebîy Îsa ez çom li r̂êç,*
2 Xenîm li bûne pênc,
3 Ez dik'eftim wekî hêştirekî hêç,
4 R̂uĥa min dibirin, qalb mabû li r̂êç.

S. 28 *1 Ya nebîy Îsa wekî qewm û milet dihatine min,*
2 Leşê min bi ava germ p'ak kirin,
3 Serê min li nav k'ifnî[1906] *werkirin.*

S. 29 *1 Zebênî li minr̂a digehiye,*
2 Bin Ademo, çû meferiya te nemaye,
3 Hilû, hana xwe bigehîne wî gaye!»

S. 30 *1 Gayî wê diçêye bi qudreta Îlahiye,*
2 Çar qurnetê dinîyayê ger̂iye,
3 Liderê bihuştê gehiştiye.

S. 31 *1 Gayî ji melekê bihuştê dipirsiye:*
2 «Tu bi wî key Îlahiye,
3 Bo min bêje r̂astiye,
4 Yê berî sê r̂oje hatî kiye?»

S. 32 *1 Melekê bihuştê dibêjitê wîye:*
2 «Tu bi Xwedê key Îlahiye,
3 Yê hatiye hêre, navê wî çîye?»
4 Gayî dibêjitê: «Nave wî Cumcumî silt'an, ga p'arêse».

S. 33 *1 Wextê Melekê bihuştê pelg qûlpandîne,*
2 Navê Cumcumî têda nedîtîne,
3 Gotê: «Cumcumê te li hêre nine».

S. 34 *1 Gayî wê diçiye li derê dojê gehiştiye,*
2 Ji melekê dojê dipirsîye:
3 «Berî sê r̂oja Cumcum nehatîye?»

S. 35 *1 Melekê dojê ji gar̂e dibêje:*
2 «Bi firwara Îlahiye,
3 Cumcumê te li nik minî girtîye».

S. 36 *1 Gayî gote melekê:*
2 «Cumcum bîne dere»
3 Gote gayî: «Meyîsa Xwedêye, firwara wî bi sere».

[1906] binêr: *k'efen*

S. 37 *1 Gayî çî kirîye,*
2 Serê xwe bi dîwarê dojê venaîye,
3 Bi qewata Îlahiye, doje xidê hijandîye.

S. 38 *1 Ya ĥeywanê micbarek,*
2 Tu muĥletê bide min, nêhn wedanek,
3 Da ez ji R̂ebê xwe bikem hîvîyek.

S. 39 *1 Bi r̂ehmeta Îlahiye,*
2 Cewabek jêr̂a hatîye,
3 Cumcum li gel hevala berdayîye.

S. 40 *1 Cumcum dibêjitê: «Ya nebîy Îsa, ne ez bim, ne mîrîye min kirî,*
2 Li ser ĥemû kirîyarêt min kirî,
3 Sê r̂oja ez havêtme nav kurha agirî».

118. Qewlê R̂ebiye il-E'debiye[1907] — Qesîda R̂ebiya E'debiye[1908]

S. 1 *1 Li min cema' dibiûn veliye[1909],*
2 Şêx Cûnêd Şibliye,
3 Şêx Me'rûf Kerxiye,
4 Şêx Dawid T'ixûbiye,
5 Bazîd Bestamiye.
> **S. 1** *1 Hey li min cema' bûn velîye[1910],*
> *2 Şêx Me'rûfî Kerxîye,*
> *3 Bazîdî Bastamîye.*
> *4 Dawidî T'ixumîye.*

S. 2 *1 Herçar birayêt qîmetiye,*
2 Derê Şerefxane diçiye,
3 R̂ebî ji mer̂a deraniye.
> **S. 1** *5 Herçar birayêt qîmetîye,*
> *6 Bi derê erefxane diçîye,*
> *7 R̂ebî ji minr̂a der înîye.*

S. 3 *1 Xelqê ẍafilî şenge,*
2 Li vir neken çu denge,
3 Da ji heya neçitin çu r̂enge.
> **S. 2** *1 Xelqê ẍafilî şenge,*
> *2 Denge û ço r̂enge,*
> *3 Da ji ĥeya biçit r̂enge.*

S. 4 *1 Xelqê ẍafilî kore,*
2 R̂ebî ciwaneke dilgire,
3 Şêx Bazîd mêrekî p'îre,
4 Şerm diket biçite diwanêt feqîra.
> **S. 3** *1 Xelqê ẍafilî kore,*
> *2 Şêx Bazî mêrekî p'îre,*
> *3 Şerm kir biçite diwanêt feqîra.*

S. 5 *1 R̂ebî ciwaneke cake,*

1907 [1] (pp. 196-201); [2] (rr. 432-437);
1908 [2] (rr. 712-716)
1909 *weliye*
1910 *welîye*

2 Li wê sir̂ê gelek yî miştaqe[1911]*,*
3 Ger̂iyabû zikak bi zikake,
4 Ĥeta dîkila li e'rşa bang dike.

S. 6 *1 R̂ebiye il-E'debiye,*
2 Girte ber berê wê dîye,
3 Şivanekî wê dibînîye.

S. 4 *1 R̂ebî E'debiye,*
2 Girte ber xwe berî wê dîye,
3 Şivanekî dibînîye.
4 Ji Şivanî dipirsîye.

S. 7 *1 «Şvano, tu bi Xwedê keyî Îlahiye,*
2 Tu r̂astî bo min bejîye,
3 Te siwarekî ho nedîtîye,
4 Li ber da t'ac û hile nûranîye?

S. 8 *1 Şivano, yî şivane,*
2 Te xirab nebit malik wêrane,
3 Te nedîtbû ew silt'ane,
4 Yê dilê R̂ebî pê dibû ĥeyrane».

S. 5 *1 «Şvano, şvane!*
2 Te mal lê xirab nebit li wêrane,
3 Te nedîtye ew silt'ane,
4 Dê dilê R̂ebî pê dibit ĥeyrane».

S. 9 *1 Şivan dibêjitê: «E'yb li te hurmetê,*
2 Eve çil sal dik'êşim ẍîretê,
3 Qet r̂astîyek ji dilê min dernetê».

S. 6 *1 Şivan dibêjit: «E'ybe li te hurmetê*[1912]*,*
2 Eve çil salî dik'êşime xîretê,
3 Ji r̂astî dilê min der netê.

S. 10 *1 R̂ojekê sibehîye,*
2 Min dîtbû siwarek borîye,
3 Li ber da t'ac û hile, xerqe nûranîye,
4 Eve çil sal min ji berî te zanî sir̂a şêxê Adîye[1913]*!*

S. 7 *1 R̂ojekê sibeye*[1914]*,*
2 Min siwarek bi r̂êve dîye,
3 Di berda t'ac[1915] *û hile û xerqê nûranî ye.*

S. 8 *1 Ji ber te eva çil salî min zanîye,*
2 Eva sir̂a şêxê Adîye[1916]*,*
3 R̂ebî E'debiye,
4 Ĥal pê dibûn qewîye.

S. 9 *1 Ço ser merzê bîrê,*
2 Merzê bîrê vedinusîye,
3 Dît xulqekî t'ênîy,e
4 Xwezî min bizanîye
5 Miraza vê xulqatê çîye?

[1911] *muştaq*
[1912] *hirmet*
[1913] *şêx E'dî*
[1914] *sube*
[1915] *tanc*
[1916] *şêx E'dî*

S. 11 *1 R̂ebî E'debiye,*
2 Girte ber xwe berê wî dîye,
3 Xulqatekî dibînîye,
4 Xwezî min zanîye,
5 Miraza vê xulqatê çîye?

S. 12 *1 Ji k'eremê min dave,*
2 Dêlê cewab didave,
3 Ya R̂ebî, hezreta min nuqtek ave.

> **S. 10** *1 Ji k'eremê min dave,*
> *2 Ewî ĥeywanî we cewab ve dave,*
> *3 Ya R̂ebî, ĥuzreta[1917] min nuqtek ave.*

S. 13 *1 R̂ebî E'debiye,*
2 K'êrek ji berîka xwe deraniye,
3 Dest havête kezîyêt xumriye,
4 Danan û dibiriye,
5 Kire şerîtekî nûraniye,
6 Av bi solka xwe deraniye,
7 Da wê xulqata tênîye.

> **S. 11** *1 R̂ebî E'debiye,*
> *2 K'êrek ji berîka xwe der anîye,*
> *3 Keziyêt xwe pê bir̂îye,*
> *4 Kire şerîtekî nûranîye,*
>
> **S. 12** *1 Gehişte binê bîrêye*
> *2 Av ji sumka xwe der aniye,*
> *3 Dabû wî xulqatê t'ênîye.*
> *4 Xêr ji wî xulqatî dibînîye,*

S. 14 *1 Xêr ji wê xulqatê dîtîye,*
2 Berejor r̂ênî, dît e'rş û k'ursîye,
3 Berjêrr̂ênî, dît gay û me'sîye.

> **S. 13** *1 Berejêr r̂ênî, dît gay û masîye,*
> *2 Berejor r̂ênî, dît e'rş û k'ursîye,*
> *3 Ĥeft t'ebeqêt e'rda, ĥeftêt e'zmana, ser k'efa silt'an Êzîye.*

S. 15 *1 Ĥeft t'ebeqêt e'rdê,*
2 Ĥeftêt e'zmana,
3 Ser k'efa silt'an Şîxadiye.

S. 16 *1 R̂ebî av da dêla,*
2 Ser hilîna dît qub û hilêle,
3 K'ursiya lê diîbû Cebêre.

> **S. 14** *1 R̂ebî av da dêle,*
> *2 Ser hilîna, bû qub û hilêle,*
> *3 K'ursîy lê dîbû Cebêre.*

S. 17 *1 R̂ebiye dêl av daye,*
2 Mexsûsek dir̂ek bora îna ye,
3 Xêr kir, xêr cezaye.

> **S. 15** *1 R̂ebî dêl av daye,*
> *2 Mexsusek dir̂ek bora îna ye,*
> *3 Xêr kir, xêr ciza ye.*

S. 18 *1 Xeber ger̂iyabû li welate[1918],*

[1917] *ĥizret*

2 R̂ebî tê ji xirabate,
3 Ser serê wê heye k'eramate[1919].

S. 16 *1 Xeberek geȓiya bû li welate,*
2 R̂ebî tê ji xirabate,
3 Ser serê wê heye k'eramate.

S. 19 *1 Herçar birane,*
2 Vêkȓa dikin dengane,
3 Herçar birayêt ĥebîbî R̂ehmane.

S. 17 *1 Herçar birane,*
2 Vêkȓa diden dengane,
3 Herçar k'ursîya hatî bê R̂ehmane.

S. 20 *1 Herçar birayêt gulbabe,*
2 Ji malê çone pişt ave,
3 Bi xêr hatin, min vedave,
4 Mêvan werin, bila li derve miskîn zave.

S. 18 *1 Herçar gulêt bave*
2 Ji malê diçone pişt ave,
3 Gotê: «Tu bi xêr hatî min dave,
4 Mêvan werin, bila li derva miskîn zave».

S. 19 *1 R̂ebî we dibêĵîye:*
2 «Mêvanê min bo min velîyîye[1920],
3 Hindiruk li xanî nîye»

S. 21 *1 R̂ebî we dibêye:*
2 «Bila mêvan têye,
3 Miskîn zava nêye,
4 Me qewî şerme û vêye».

S. 20 *1 R̂ebî we dibête:*
2 «Yê bite zava bila nête,
3 Min ji wî qewî şerme û fête».

S. 22 *1 We dibêĵît Şêx Bezîde:*
2 «Hey R̂ebî vaĥîde[1921],
3 Em şêxin tu mirîde.

S. 21 *1 «R̂ebî, tu bi cîde,*
2 Em şêxin tu mirîde».

S. 23 *1 Ez mirîdê şêxê xweme,*
2 Berî lewĥ û qelema,
3 Ewe şêxê min, siȓ li sema.

S. 22 *1 «Ez mirîdê şêxê xwe me,*
2 Ji berî ne lewĥ hebû, ne qeleme,
3 Şêxê min ewe li sema.

S. 24 *1 R̂ebî k'anê,*
2 Şêxê jê det nîşanê,
3 Hêj ne qedimiye dîwanê.

S. 25 *1 Şêxê min silt'ane,*
2 Wê li destî da mişûrê mêrane,

[1918] *wekat*
[1919] binêr: *k'eremet*
[1920] *welî*
[1921] *wehîd*

3 Serê ȟemuwê îmane.

S. 23 *1 «Şêxê min silt'ane,*
2 Bi destî heye mişurê mêrane,
3 Serê ȟemuwa îmane.

S. 26 *1 Şêxê min heweste,*
2 Gustîla qudretê wê li deste,
3 Sed wekî te pêşve diweste,
4 Maşê xwe jê dixweste.

S. 24 *1 Şêxê min heweste,*
2 Gustîla qudretê wa li deste,
3 Sedî wekî te û nebîy Meȟemed pêşve diweste,
4 Ewan maşê xwe jê dixweste.

S. 27 *1 Be'dî çil sal t'emame,*
2 Şêxek dê řabit li Şame,
3 Laliş meqame,
4 Navê wî silt'an Şîxadî e'leyhî il-selam[1922]*,*
5 Ez dê bime cêrî, hûm dê bin ӿulame.

S. 25 *1 Be'dî çil salî ťemame,*
2 Şêxek dê ji Şame řabe,
3 Navê wî silt'an Şîxadîye,
4 Hûm dê bine ӿulam, ez dê bime cêrîye.

S. 28 *1 Be'dî çil salê dîye,*
2 Şêxek li e'rdê Şamê řabiye,
3 Laliş meqamê wîye,
4 Navê wî silt'an Şîxadîye,
5 Hûn dê bine ӿulam, ez dê bime cêriye.

S. 26 *1 Be'dî çil salî t'emame,*
2 Şêxek dê řabit ji Şamê, Laliş meqame,
3 Navê wî silt'an Şîxadî ye, «e'leyhî selame»,
4 Ez dê bime cêriye, hûn dê bine ӿulame.

S. 29 *1 K'erem, k'erema mêrane,*
2 Şifqe — şifqa P'adşane,
3 Serê ȟemûyê îmane.

S. 27 *1 K'erem, k'erema mêrane,*
2 Şifq, şifqê P'adşane,
3 Serê ȟemûya îmane.

S. 30 *1 Kes bawirî*[1923] *bi hurmetê neînan,*
2 Hûn şêrpikê avê bînin,
3 Da beyana bicerbînin.

S. 28 *1 Kesek bawerîyê li ȟurmetê neînin,*
2 Hûn şerbikê avê bînin,
3 Beyana lê bicerbînin.

S. 31 *1 Xelqê*[1924] *li wê bihîşte*[1925]*,*
2 Şêrpik hilawiste,
3 K'î da serê k'eremê êxiste.

S. 29 *1 Xelqê lê dibihîste,*
2 K'î ji we seremê heste.

[1922] binêr: *e'lêk'ûm selame*
[1923] binêr: *bawerî*
[1924] *xelk*
[1925] binêr: *bihuşt*

S. 32 *1 Şêx Bezîd mêrekî bi k'are,*
2 Wek'az îna ji nav dare,
3 Wek'az li şêrpikî da, av û şêrpik îna xware.

S. 30 *1 Şêx Bezîd mîrekî bi k'are,*
2 Wek'az bijart bû li nav dare,
3 Wek'az li şerbî da, şerbik dişkeste.

S. 31 *1 Şerbik û kelê avê t'êkda di îna xware.*
2 R̂ebî dibêjit: «Ĥeyfa min tê, yekî wekî te li dîwenê yî şermîn, şermezare».

S. 33 *1 R̂ebî dibêjit:*
2 «Ĥeyfa me tê mêr wekî te li dîwenê,
3 Şermîn, şermezare».

S. 34 *1 Dor hate ser R̂ebî sermeste,*
2 Destûrî ji Xwedê û mêra dixweste,
3 Pişta xwe bi silt'an Şîxadî beste,
4 Wek'az hilgirtîye bi deste,
5 Wek'az li şêrpikî da, şêrpik dişkeste,
6 Şêrpik hate xwer, av mabû mu'eleq[1926] *qendîl vediweste.*

S. 32 *1 Dor hatîye serabê sermeste,*
2 Destûr ji Xwedê û mêra dixweste,
3 Pişta xwe bi silt'an Şîxadî beste,
4 Wek'az hilgirtbû bi deste,
5 Wek'az li şerbî da, av li qendê ve diweste.

S. 35 *1 Bi qûdreta Celîle,*
2 R̂ebî şikand sebîle,
3 Av mabû mu'eleq li qendîle.

S. 33 *1 Bi qûdreta Celîle,*
2 R̂ebî şikand bû sebîle,
3 Av mue'leq vewestandbû li qendîle.

S. 36 *1 Ew mêrêt Ellahe,*
2 Vêk r̂adiken medehe,
3 [Ya] R̂ebî, sehe û sed car sehe.

S. 34 *1 Ew bûn mêrêt Ellahe*[1927]*,*
2 Vêkr̂a didem medehe:
3 «Ya R̂ebî, seĥe û sed carî seĥe».

S. 37 *1 Ew bûn mêrê me'bûde,*
2 Vêkr̂a diken ĥedûde[1928]*,*
3 Dik'êşine ber R̂ebî sicûde.

S. 35 *1 Ew bûn mêrêt me'bûde,*
2 Vêkr̂a diden ĥedûde,
3 Dik'êşine ber R̂ebî û Şîxadî sicûde.

Em di kêmin, Xwedê yî t'emame!
Em di kêmin, Xwedê yî t'emame û r̂ehme li dayî û babêt guhdara!

119. Qewlê Denun Misirî[1929]

[1926] *mi'eleq*
[1927] *Eleh*
[1928] *xidûd*
[1929] [2] (rr. 563-566)

S. 1 *1 Hun bifikirin xelqî hune,*
2 Ew qewle ji qanûne,
3 Em da bideyn medihê şêx Denune.

S. 2 *1 Neku berê xwe jê wergeȓînin,*
2 Qest kene dîwanêt xasa, xwe pê hilînin,
3 Da we bibene cîyê xêr û xerata lê diqebilînin.

S. 3 *1 Neku*[1930] *berê xwe jê bibetilin,*
2 Qesid kene dîwanêt xasa, pê bi e'silin[1931]*.*
3 Da we bibene cîyê xêr û xerata lê qebilin.

S. 4 *1 Hun qebûl bikin firwarê,*
2 Qest kene dîwanêt xasa, biken pirsê û pirsyarê,
3 Şîxadî xwedanê qirarê.

S. 5 *1 Kesek ji Silêman p'êẍember meztir ne bû,*
2 Êqsîr û zebûnê nefsa xwe bû,
3 Gava ço dîwana heqîyê, sebeb nefsa xwe damayî bû.

S. 6 *1 Ewî ĥuk'm dikir ins û cins û çendî cane,*
2 Gava ço dîwana heqîyê, sebeb nefsa xwe ma sefîlekî sergeȓdane.

S. 7 *1 Hun bibînin mîrya mîr Birahîm e,*
2 Ewî t'erk kir milkan û xezîna,
3 Ĥeta gehişte cîyê me'rfetê û nasîne.

S. 8 *1 Birahîm dibêjit: Denuno, heke te divêt tu bik'evîye benda îmanê,*
2 Misrê t'erk bike, wekî min t'erk kir Xoȓistanê,
3 Da bigehîye wê mirazê, wê dîwanê.

S. 9 *1 Wey li Denunê minî dêm şemale,*
2 Bi xerqê silt'an Birahîm xemilî çobûye bale,
3 Ȓeş xumrîyan û ȓeş xeyale[1932]*,*
4 Da ji dilî der înabû ew xeyale.

S. 10 *1 Wey li Denunê minî qelendere,*
2 Bi xerqê silt'an Birahîm xemilî ĉobûne bere,
3 Hûn bibînin ȓeş xumrîyan û ȓeş nedere,
4 Da ji dilî der înabû ew k'esere.

S. 11 *1 Mîrîya Denunî çêye,*
2 P'aşaye Misirêye,
3 Aşiqê dota p'îrêye.

S. 12 *1 P'îrîye Denunî çê bû,*
2 Ew e'zîzê Misirê bû,
3 Aşiqê dota p'îrê bû.

S. 13 *1 Wê dibêjite dêye,*
2 Ya dayê dengekî Aliyî wê têye,
3 Mîna dengê e'zîzê Misirêye.

S. 14 *1 Dayê girte dote bi xebere,*

[1930] *neko*
[1931] *bû e'silin*
[1932] *xîyale*

2 Gotê: «R̂ojê r̂eş bi nedere,
3 Tu nabînî dewrêşeke, barekî xerqê silt'an Şîxadî li bere».

S. 15 *1 Dayê bi dote ne dizanî,*
2 Me şande pê wî silt'anî,
3 Go: «Ji me nayê qewî mêvanî».

S. 16 *1 Wey li Denunê minî miskîne,*
2 Ji ber xwe k'êşabû sikîne,
3 Herdu ĉavêt xwe kirin birîne,
4 Sebeb hizna gilîyêt xatîna.

S. 17 *1 Wey li xatûna bi nefsî sermeste,*
2 Li ber Denun vediweste,
3 K'êr ji Denunî dixweste,
4 Denun k'êr ji kemenda xwe vekir, *dabû deste,*
5 Ẍezalê herdu ĉavêt xwe birîn, ew jî dane deste.

S. 18 *1 Bi qudreta R̂ehmane,*
2 Ewî şevê, mîr Birahîm li wan bû mêvane,
3 Ĉavêt herdu a kirin dermane,
4 Bi firwara silt'an Şîxadî, ne êş tê ma û ne jane!

S. 19 *1 Kesî nedî li ba çu momina îşete,*
2 Mêrê e'lim biger̂ê li coqete,
3 Bibite aşiqê xiznêt hurmete.

S. 20 *1 Kesekî nedî li ba çu babirer̂a,*
2 Mîrê e'lim bixwinit deft'era,
3 Bite aşiqê xiznêt esmera.

S. 21 *1 Kesî nedî li ba çu momina.*
2 Mêrê e'lim biket gotine,
3 Bi aşiqê xiznêt jine.

120. Qewlê mîr Birahîm[1933]

S. 1 *1 Bi qudreta êkî[1934]*
Ẍefûre, 2 Pêşinek nazilbû
jore,
3 Xasêd Xwedê bûn, mîr Birahîmê Adema pê ne dibû bacûre.

S. 2 *1 Bi qudreta êkî R̂ehmanî,*
2 Pêşinek nazilbû ji banî,
3 Ew xasêd Xwedê bûn, mîr Birahîmê Adema pê ne dizanî.

S. 3 *1 Bi qudreta êkî Fexir, mîr Birahîmî wa dibêjîye:*
2 «Qesra min r̂izicêcîye,
3 Gelo ew k»îye, li ser qesra min diger̂îya?»

S. 4 *1 Be qudreta êkî Fexire,*
2 Mîrek ji wan xwe lê dahir di kire
3 «Birahîmo[1935], me li ser qesra te winda kiribû hêştire[1936]».

[1933] http://www.ezdixandi.com/forum/38-285-1
[1934] binêr: *yek*
[1935] *Îbrahîm*

S. 5 *1 Mîr Birîm wê we dibêjîye:*
2 «Kesa nema kes nedîye,
3 Meskenê hêştira çolê û beȓîye».

S. 6 *1 Çî hêştira pirçê sipîye,*
2 Mîrek ji wan di bêjîye,
3 Kesa nema kes nedîye,
4 Pisê dewrêşa bit ȓazête nav lihêfan û balgîye.

S. 7 *1 «Birahîmo, em hatine bêjine teye,*
2 Ber xwe bike xerqeye,
3 Eva bû libsê babê teye.

S. 8 *1 Birahîmo, tuyî mestî, tuyî gêjî,*
2 Mîrî ji Lalişê em hinartîne bite bêjî,
3 Pisê dewrêşa bit razêt qesrêt rijêjî.

S. 9 *1 Mîr Birahîmo em hatîne bêjîne teye,*
2 Qesid ke Lalişê berke xerqeye,
3 Ew libasê babe teye.

S. 10 *1 Birînê te li wê dibûne xweşe.*
2 «Birahîmo, ma tu nizanî,
3 Ser ȟeft baba tu Qurêşî?»

S. 11 *1 Mîr Birahîm malva diçîye,*
2 Ji makê dipirsîyê:
3 «Tu bi Xwedê k'î, Îlahiye,
4 Dayê babe min k'îye?»

S. 12 *1 Maka mîr Birahîm p'iȓ k'ereme:*
2 «Pisê mino ez vê cewabê bite deme,
3 Tiştê min jê zanî navê babê te dewrêş Ademe».

S. 13 *1 Mîr Birahîm wa dibêjîyê,*
2 Ji maka xwe dipirsîye:
3 «Ya dayê, meskenê babê min li kû dibîye?»

S. 14 *1 Maka mîr Birahîm wa dibêjîye:*
2 «Hey pies mino nûranîye,
3 Tiştê min jê zanîye,
4 Meskenê babê te Lalişa nûranî, ber merizê beȟrê kaniya Sipîye».

S. 15 *1 Mîr Birahîm mîrekî bi jîre,*
2 Nesîȟeta makê kirbû ji bîre,
3 Tîr û kevanê xwe hilgirtin, il borê xwe siwar[1937] *bû ço nêç›îrê.*

S. 16 *1 Dabuwe devê kivanî tîre,*
2 Pêş berbû asikek bi şîre,
3 Askê dibêjit: «Birahîmo, tu Xwedê xwe neke ji bîre,
4 Ma tu nizanî, ser ȟeft baba Lalişa nûranî tuy feqîre?»

S. 17 *1 Askê dibêjit: «Serê a'lemê kim bexşê,*
2 Tu ji xwedê xwe natirsî dê vê tîrê li min k'eşê,

[1936] *hêştir*
[1937] *sûar*

3 Înşala, mîrîtîya Xor̂istanê pê neşê».

S. 18 *1 Askê dibêjit: «Birahîmo, tu Qurêşî,*
2 Qest bike Lalişa nûranî, ber xwe bike xerqê r̂eşe,
3 Ma tu nizanî, ser ĥeft baba li Lalişa nûranî tuy dewrêşî?»

S. 19 *1 Askê dibêjit: «Birahîmo, sê kara şîr dideme,*
2 Li ber̂ya jêrî xwedan dikeme,
3 Ez ji ber seyadêt mîra newêrim li gel xwe bibeme».

S.20 *1 Sê kara şîr dêrim,*
2 Ber̂îya jêrî vedşêrim,
3 Ji ber seyadêt mîra newêrim li gel xwe bi gêrim.

S.21 *1 Askê dibêjit: «Birahîmo, ezê bi wî kim, êkî sema,*
2 Tu bihêle ez hersê karêt xwe şîrdeme,
3 Qirar be, paşî ez veger̂im, nêĉîra teme».

S. 22 *1 Gava asikê cewab daye,*
2 Mîr Birahîm kivanê xwe şikênaye,
3 Borê xwe berdaye,
4 Girte ber xwe berrî û çiyaye.

S. 23 *1 Mîr Birahîm binê ber̂îyekî vediçîya,*
2 Ser şivanekê hilbûye:
3 «Şivano, tu bi Xwedê k'î Îlahiye,
4 Dê bêjîye min r̂astîye k'a ev peze pezê k'ê dibîye?

S. 24 *1 Şivan wê we dibêjîye: « Dê bêjime te r̂astîye,*
2 Eva pezê mîr Birahîmê Adema bi xwe li hêra dibîye
3 Ez jî benîyekî ji benîyêt wîye».

S. 25 *1 Şivan dibêjit: «Birahîmo, çil şevî bi jmire,*
2 Ev pez min xwedan dikire,
3 Şîrê vî pezî min te'm ne dikire,
4 Mi zanî li r̂oja axiretê li min ĥeram dikire».

S. 26 *1 Şivan dibêjit: «Biraîmo, çil şevî ter̂a avaye,*
2 Gel vî pezî min[1938] k'êşabû bê qal û bê miqale,
3 Şîrê vî pezî min nedikir te'me,
4 Mi zanî li r̂oja axiretê li minî ĥerame».

S. 27 *1 Mîr Birahîm dibêjit: «Şivano, ez mîr Birahîmê Adema bi xweme,*
2 Dê vî pezî û vî çoxî bite deme,
3 Belê, mi çoxê te heye te'me ».

S. 28 *1 Şivan dibêjit:*
2 Min çoxê te nevêye,
3 Ĥemû ji ked û xoya xelqêye[1939],
4 Xwedê bikem ne beĥr tê hebit ne hevrêye.

S. 29 *1 Mîr Birahîm dibêjit: « Şivano çoxê min merweze,*
2 Çil salî bo te bese,
3 Belê, temayî di çoxê te heye ĥewase».

[1938] *mi*
[1939] *xelk*

S. 30 *1 Şivan dibêjit: «Birahîmo, min çoxê te nevêye,*
2 Ĥemû ji xûna xelqêye,
3 Înşala, şivanê te nebit çû p'ar ĥevcêye».

S. 31 *1 Mîr Birahîm dibêjit: «Şivano, çoxê min çil t'ûmane,*
2 Xeracîya Misirê ĥeft salane,
3 Xêncîya mal, p'ay t'ext Xoȓistane,
4 Çoxê te li vek ji yêt berxane».

S. 32 *1 Şivan dibêjit: «Birahîmo, çoxê teyî ĥişke,*
2 T'ijî mare, t'ijî dûpişke,
3 Xwedê bikem ne bar tê hebit ne pişke».

S. 33 *1 Şivanî agirek jenîye,*
2 Hindek çoxê mîr Birahîm nav danîye,
3 Mar û dûpişka jê derk'etin, ber xwe girtibûn û beȓî, û zewîye.

S. 34 *1 Şivanî agirekî dadaye,*
2 Hindek çoxê mîr Birahîm nêv danaye,
3 Mar û dûpişk jê derk'etin, ber xwe girtibûn u berî û çîyaye.

S. 35 *1 Şivanî agirekî hindote,*
2 Hindek çoxê mîr Birahîm nêv dane û sote,
3 Mar û dûp'işk jê derk'etin cot bi cote.

S. 36 *1 Şivan agirekî başqe bo xwe jenîya,*
2 Hindek k'epenekê xwe nêvda danîye,
3 Nûrekî k'esk jê derk'et, çû e'rşêd Aliyîye[1940]*.*

S. 37 *1 Şivan agirekî başqe bo xwe hilkire,*
2 Hindek kepenekê xwe nêv werkire,
3 Buwe nûreke k'esik ço e'rşêt Faxire, wê di êsîyêt wekî çire.

S. 38 *1 «Ez bûm mîr Birahîm mîrê Xoȓistanê,*
2 Xwedanê ĥeft landikêt nan danê,
3 Û çil aşê ber ava zeferanê,
4 Û çil borêt axtexanê,
5 Û min ĥemû t'erik kir bo xatira îmanê,
6 Xelqê nezan niho bêjte min çimanê.

S. 39 *1 Ez bûm mîr Birahîmê Adima,*
2 Û min dest hilanî ser şîran û ȓima,
3 Û xelqê nezan niho bêjte min çima?»

S. 40 *1 Mîr Birahîm mîrekî dêm pîroze,*
2 Wê digeȓêt mal bi mal, hoz bi hoze,
3 Êkî ne p'arse dayê, ne diroze,
4 Xasa xwe lê aşkera kir gotê: «Birahîmo ji nû dewrêşî bo te ye pîroze».

S. 41 *1 Mîr Иirahîm mîrekî dêm şemale,*
2 Wê digerêt hoz bi hoz, mal bi male,
3 Êkî ne p'arse dayê, ne siwale,
4 Xasa xwe lê aşkera kir û gotê:
5 «Birahîmo ji nû dewrêşî bo te ye ĥelale».

S. 42 *1 Xasa bangekî ȓadihişte:*

[1940] *Êlî*

2 «Mîr Birahîm ev dinîya berda, axiret ji xweȓa kire p'ar û pişke».

S. 43 *1 Mîr Biraîm xas bû, nav xasêd Şîxadî ȓûdnişte,*
2 Ji vê dinîyayê çû, dilê t'u kesî ji xwe nedihişte.

S. 44 *1 Ĥuk'mê Xwedê li ser wî bacêrî çî bû?*
2 Ev têkoştê[1941] li xwarê wê bersivê didet.

Em kêmin, Xwedê û Şîxadî t'emam!

121. Qewle dewrêş Adem[1942; 1943] — Beyt'a dewrêş Adem[1944]

S. 1 *1 Çi sibeke bi nedere,*
2 Nav xased Şîxadî bûye xebere,
3 Dewrêş Adem dêçîte sefere.
S. 1 *1 Çi sibeke[1945] nedere,*
2 Nava xasa dibe xebere,
3 Dewrêş Adem wê heȓe sefere.

S. 2 *1 Çi sibeyeke bi nîşane,*
2 Nav xasêd Şîxadî bûye xeberdane.
3 Dewrêş Adem dêçîte Xoȓistanê.
S. 2 *1 Çi sibeke nîşane,*
2 Nava xasê dîwana Şîxadî wê bive beyane.
3 Dewrêş Adem wê heȓe Xoȓistan[1946].

S. 3 *1 Çi dewrêşekî bi delîle,*
2 Yî bê qale, yî bê qîle,
3 Wê ȓuniştîye ser ȓêya xêran û sebîle.
S. 3 *1 Way dewrêşê minî delîle,*
2 Beqale û beqîle,
3 Ȓuniştîye ser ȓîya xêran û sebîle[1947].

S. 4 *1 Mîrê Xoȓastanê wê we dibêye:*
2 «Çi dewrêşî li wêye,
3 K'a biȓênin ewî dewrêşî çî divêye.
S. 4 *1 Mîrê Xoȓistanê we dibêye:*
2 «Qasid heȓe binêȓe ew çi dewrêşe wêye,
3 Ew dewrêşî çî dibêye?»

S. 5 *1 Qasidî wê diçîye,*
2 Wê ji dewrêşî dipirsîye:
3 «Dewrêş, mesleĥeta te li van ciya çîye?»
S. 5 *1 Qaside diçûye dewrêş pirsîye:*
2 «Dewrêş baba, nesîĥeta te wan e'rda çiye?»

S. 6 *1 Ew[1948] dewrêş wê we dibêye:*

[1941] *têkist*
[1942] Джалиле Джалил (Венский университет, Австрия) (Статья написана в рамках курдологическогоисследовательского проекта Фонда для поощрения научных исследований (Вена) P-11330 SPR. Петербургское востоковедение, вып.10. С. 271–291). http://www.kurdist.ru/index.php?option=com_content&task=view&id=70&Itemid=99999999
[1943] Belavkirin: Bedel feqîr Hecî http://www.kaniyasipi.de/ku/modules.php?name=News&file=article&sid=1554
[1944] [29] (гг. 307–311) (№ 1678)
[1945] *sube*
[1946] *Xuȓêsan*
[1947] *sexîl*
[1948] *ey*

2 «Firmanek hatî ji ba Xwedêye,
3 Dewrêş dota mîrê te divêye».
S. 5 *3 Ew dewrêş wa dibêye:*
4 «Qesid, fermaneke hatîye ji Xwedêye, dewrêş dote mîrê we dibêye».

S. 7 *1 Çi qasidekî jîre,*
2 Çi dewrêşekî hay nedere:
3 «Heke tu dewrêşî, çi dewrêşa û dota mîre?»
S. 6 *1 Qasidê minî jîre,*
2 Divêje dewrêşê delîle:
3 «Dewrêş, te çiye ji dota mîre?»

S. 8 *1 Qasidî vedigeȓîye,*
2 Mîrê Xoȓistanê jê dipirsîye:
3 «Tu hatî, dewrêş mabû li cîye?»
S. 7 *1 Qaside vedigeȓîye,*
2 Mîr jê pirsîye:
3 «Qasid tu hatî? Dewrêş çima mabû cîye?»

S. 9 *1 Qasid we didet xebere:*
2 «Mîro dewrêşekî hay[1949] *xiwesere,*
3 Ibadeta Ȓebê min, cewaba dewrêşî nikarim bidime dere[1950]*».*
S. 8 *1 Qasidê minî zere,*
2 Dibê: «Çi dewrêşekî xweyî sere,
3 Ez caba dewrêş nikarim bikim dere».

S. 9 *1 Ew qasid wa dibêye:*
2 «Mîrê min, dewrêş dibê fermanek hatîye boy Xwedêye,
3 Ez dota mîrê we dibêye».

S. 10 *1 Mîr di vê cewabê mabû yî dilmayî,*
2 Fikirîbû xofê ȟuk'mê P'adşayî:
3 «Binêre li min û vî gedeyî?»
S. 10 *1 Mîrê min wê xeberê mabû dilmayî,*
2 Feȓicîbû ȟuk'mê P'adşayî,
3 Go: «Binêrin dewrêşê cemlayî?»

S. 11 *1 Mîro, xwedanê dewletê,*
2 Fikirî bû li xofê, li e'ynatê[1951]*,*
3 Bi nêfe li dewrêş û mirwetê.

S. 12 *1 Li wê hebû xelqê e'rif û nasîne:*
2 «Ya mîr, bi hinêre pê wî dewrêşî û bîne,
3 K'a yî sewdaye, yanî dîne?»
S. 11 *1 Wê hebû xelqê me'rîfetî Ya Sîne*[1952]*:*
2 «Mîrê min bişîhe dewrêş bîne,
3 Çika aqile, yanê sewdênîye?»

S. 13 *1 Mîr di hinart dewrêşî dihate,*
2 Mîrê Xoȓistanê di gehiştê bi ȓê axavte[1953]*:*
3 «Dewrêş te qelenê keĉa[1954] *min çêkir xebate»*
S. 12 *1 Mîr dişand dewrêş dihate,*

[1949] *hoy*
[1950] *Ez nikarim cewabêt wî bikim dahire*
[1951] *e'ynet*
[1952] *yasîn*
[1953] *axaft*
[1954] *kiĉ*

2 Dewrêş r̂êva diaxavte.
3 Mîr go: «Dewrêş baba, te qelena keĉa min çi bikî xebate[1955]?»

S. 14 *1 Ew dewrêş wê we dibêye:*
2 «Ya mîr, heke tu zêr̂ û mal divêye, ezê ji ter̂a înim ji dinêye,
3 Heke te dir̂ divên, ezê ji ter̂a înim ji beĥrêye».

S. 13 *1 Ew dewrêş we dibêye:*
2 «Mîrê min çiqa zêr̂a dixazî ter̂a bînim dinêye,
3 Çiqa cewahira dixazî ter̂a bînim ji beĥrêye».

S. 15 *1 Mîro, xwedanê nasîne,*
2 Dewrêş dir̂a ji minr̂a bîne,
3 Te li me bêt bawerî û êqîne,
4 Heke dê serê te birim ser kela Xor̂istanê dayine.

S. 14 *1 Wey dewrêşê minî jîre,*
2 Tu dewrêş bîne, bawarî yeqîne,
3 Çiqa cewahira dixazî ji ter̂a bînim ji beĥra e'zmîne.

S. 16 *1 Ew dewrêşê minî xase,*
2 Yî bi saya[1956] yarû birayêt axiretê vexwarî ew k'ase,
3 Qest kire dîwana Xidir û Ilyase.

S. 15 *1 Wey dewrêşê minî xase,*
2 Vedixar k'ase,
3 Qest kir çû dîwana Xidir–nebîy û Xidir–Ilyase[1957].

S. 17 *1 Xidiro, yî Xidirî*
2 Yî bi himeta yî Qadirî, ji dewrêş Adem fikirî,
3 Dewrêş bira tu li van dergehî li mehderê.

S. 16 *1 Dewrêş dibê: «Xidiro, tu heqderî,*
2 Himeta[1958] Qadirî,
3 Tu ber vî dergeyî hadêr̂î[1959]».

S. 18 *1 Xidiro bira, dir̂a ji minr̂a bînin ji beĥrêt e'zmînin,*
2 Li pêş nederêt xasa dayînin,
4 Heke bi e'zetê Şîxadî serê min ser kela Xor̂istanê dadinihînin.

S. 17 *1 Dewrêş dibê: «Xidiro, here mir̂a dir̂a[1960] bîne,*
2 Pêş madara xasava dayîne,
3 Tê r̂oja qîyametê her̂î sere kela Xor̂istanî dayînî».

S. 18 *1 Xidirê minî sêfîlî sergerdane,*
2 Qest kir beĥra bêbinyane.

S. 19 *1 Xidire wa dike gazî:*
2 «Heçî xulyaqetê[1961] beĥrê sere xwe bikin hevrazî,
3 Dewrêş Adem dir̂a we dixazî».

S. 19 *1 Xidir fikirî li wêye,*
2 Tirsabû ji xofa[1962] Xwedêye,
3 Çengilê dewrêşî girt tesmîl kire beĥrêye.

[1955] *xevat*
[1956] *şaya*
[1957] *Xidireylas*
[1958] *hêmet*
[1959] *hedir*
[1960] *dur̂*
[1961] *xuleqet*
[1962] *xewf*

S. 20 *1 Dewrêş wê diger̂êt wê dikete gazî,*
2 Çiqas muxliqê beĥrê serhilîna hevrazî:
3 «Dewrêş tû Xwedê xwe bi heq dinasî,
4 K'a binê[1963] *tu çi ji me dixwezî*[1964]*?»*

S. 21 *1 «Gelî mûxilqa dir̂a ji mer̂a bînin ji beĥrêt ezmînin,*
2 Li pêş nederêt xasa daynin,
3 Heke bi e'zetê Şîxadî hûn dê r̂oja axretê cizay ji destê min bînin».

S. 22 *1 Çiqas muxliqê li wêye,*
2 Ĥemûwa qesd kirin çone beĥrêye,
3 Her kesek hat dir̂ek divêye.

> **S. 20** *1 Heçî xulyaqetê wêye,*
> *2 Qest kirin, çûne beĥrêye,*
> *3 Hatin, herek dir̂ek lêye.*

S. 23 *1 Ewan muxliqa dir̂ wêt anîn,*
2 Li pêş nederêt xasave danîn,
3 Dewrêş Adem ji wan dir̂a t'u dir̂ hilnanîn.

S. 24 *1 Çi dewrêşekî minî sergirdane,*
2 Xwe berda beĥra boy binîyane,
3 Ji wan dir̂a sê dir̂ înane.

> **S. 21** *1Wey dewrêşê minî bav dir̂e,*
> *2 Wan dir̂a hildabû sê dir̂e,*
> *3 Danî destê mîr̂ê Xor̂istanî bi sir̂e*[1965]*.*

S. 25 *1 Wê li dewrêşê minî îna dir̂e,*
2 Ji wan dir̂a hilgirtbû sê dir̂e,
3 Da destê mîrê Xor̂istanê bi sir̂e.

> *S.* **22** *1 Mîr go: «Werin binêrin vê e'cêbê,*
> *2 Mêşê girtîye defterê û k'it'êbê.*
> *3 Xebera gel dewrêş girte lêvê».*

S. 26 *1 Mîro, xwedanê ĥesabê,*
2 Mêjwere derk'etîye deft'eran û k'itêba,
3 Şixula dewrêşa nabite bi lebe.

S. 27 *1 Mîro, xwedan nedera,*
2 Ji mêjwere derk'etîye qewlan û deft'era,
3 Şixula dewrêşa nabe bi derewe.

S. 28 *1 Mîro, xwedan qirîara,*
2 Keĉa xwe li dewrêşî dikire mare,
3 Dewrêşî p'al keĉa xweve dehinare.

> **S. 23** *1Wey mîrê minî xwedan qirare,*
> *2 Destê keĉa xwe girt dewrêşva hinare,*
> *3 Keĉa xwe dewrêşr̂a kire mare*[1966]*.*

S. 29 *1 Dewrêşî difir̂î weke teyara,*
2 Kulek û pencerêt qesrêra hate xware,
3 Ne gehiştibû nav keziya û guhare,
4 Hindekî ji xerqê xwe bi keĉêva sip'are.

[1963] binêr: *bir̂êne*
[1964] *dixazî*
[1965] *sur*
[1966] *me'r*

S. 24 *1 Wey dewrêşê minî jare,*
2 Fiȓî nalenî teyare,
3 Qesrê p'encerêȓa hatbû xare,
4 Hine xerqe xwe keĉêva sp'are.

S. 30 *1 Dabuwe keĉê xerqeye:*
2 «Silava bike li babê xweye,
3 Çakîya we kirî gelekî layîqî we û eslê weye.
S. 25 *1 Dabû keĉê xerqeye,*
2 Go: «Xilmeta we kirîye layîqî weye,
3 Az diçim, pêj miva silavê bike bavê xweye.

S. 31 *1 Qencîya we kirî ya li ȓêye,*
2 Heke weledekî me dahir bû xwe negirt û bêye.
S. 26 *1 Pêj miva silavê bike bavêye,*
2 Herge ewledek paş mi dibêye,
3 Bira nesekine, lêxe bêye.

S. 32 *1 Li wê hebû xelkê e'rifî, zaneyî, jîre,*
2 Qest kirine dîwana mîre:
3 «Ya mîr, k'a ew dewrêşê meyî hay[1967] *nedîre*[1968]*?»*
S. 27 *1 Wê heye xelqê me'rîfetî jîre,*
2 P'ev k'etin çûne ba mîre,
3 Divê: «Mîr k'a dewrêşê meyî xwedan nedîre?»

S. 33 *1 Mîrê Xoristanê malva diçîye,*
2 Wê ji keĉa xwe dipirsiye:
3 «Keĉa min, k'a ew dewrêşê hay ewlîye?»
S. 28 *1 Mîr we diçûye,*
2 Keĉê pirsîye:
3 «Lawo[1969]*, k'a dewrêşê meyî xwedan ewlîye?»*

S. 34 *1 Keĉa xwedan qirîare,*
2 Wê deng dikete bi zara:
3 «Ya babo, wekî te dewrêş ba minve dihinare,
4 Dewrêş fiȓî wekî teyare,
5 P'encera qesra rizicêcêva hatî xware.

S. 35 *1 Kulek û pencerêt qesrêra hate xware,*
2 Nehêşt bû nav kezîyan û guhare,
3 Hindek xerqê xwe bi mera sp'are».
S. 29 *1 Keĉê dibê: « Bavo wey li qewla, wey li qirara,*
2 Dewrêş qesrê p'encerêda hate xare,
3 K'ete nava kezîyan û guhare,
4 Hine xerqê xwe miva sp'are».

S. 36 *1 «Ya babo, dabuwe min xerqeye,*
2 Go: «Silava bike li babê xweye,
3 Qencîya we kirîye layiqî eslê weye,
4 Heke pisekî me dahir bû xwe negirt û bêye».
S. 30 *1 «Dabû min xerqeye,*
2 Go, xizmeta we kirî layîqî weye,
3 Ez diçim, pêş miva silavê bike bavêye».

[1967] *hoî*
[1968] *ewlîye*
[1969] *lao*

S. 37 *1 Neh meh t'emam bûn bihurî, nû bû ĥeft sale,*
2 Mîrê Xor̂istanê sidq û êqîn xilmetk'are û bû nuqita mîr Birahîm Ademe.
S. 32 *1 Dibê neh meh hatin bihurîn,*
2 Mîr Birahîmê Ademî li wê nixtê xuliqî,
3 Ĥemûşka lê anî bawarî û yeqînî.

S. 38 *1 Ji wê nuqtê kû birî mîrya Birahîm ye li cêye,*
2 Şev û r̂o li seydêye,
3 Ewî ne dizanî babê wî dewrêş bû xerqê Şîxadî lêye.
S. 33 *1 Wey dewrêşê minî çêye,*
2 Şevê, r̂ojê seyrêye,
3 Çima tu nizanî bavê te feqîre, xerqê Şîxadî lêye.

122. Qewlê Ĥusêyînî Ĥelac

şaxê - 1[1970]
S. 1 *1 Ĥusêyîne, Ĥusêyînî Ĥelace,*
2 Şêrî heye t'ace,
3 Pêşberî wî sekinîye Xece.

S. 2 *1 Xacê go: Ĥusêyîno, birawo*[1971]*, vir mer̂eve,*
2 Wê sivê vira bive qal û ceng, û şer̂e,
3 R̂ev heye mêrar̂a i'êve,
4 Kuştina te heye ne e'cêve,
5 Serê te serîkî ber ĥesêve.

S. 3 *1 Xecê go: «Ĥusêyîno, birawo, vir meçe,*
2 Wê sivê vir bive qal û cenge,
3 Me jî t'ev yar bira ke».

S. 4 *1 Ĥusêyîn go: «Birangê Xeca xweme,*
2 Mêr hatine vir̂a, çûne,
3 Me sir̂ jêr̂a dîne, yanê k'ereme».

S. 5 *1 Herça ew Baẍdaîyne,*
2 Xwer̂a şa dibûn, dik'enîne,
3 Go: Em her̂in Ĥusêyînî ber miskîne.

S. 6 *1 Herça ew Baẍdaîyne,*
2 P'eva şa dibûn, dik'enîne,
3 Go: «Mîro, mesta melomînin,
4 Em her̂in ĥalê Ĥusêyîn bivînin».

S. 7 *1 Herça ew Baẍdaîyne,*
2 P'eva şa dibûn, dik'enîne,
3 Go: «Mîro, negrî, melamîne,
4 Em her̂in çika ĥalê Ĥusêyîn çine?»

S. 8 *1 Herça Baẍdaya, ew fir̂îngin,*
2 P'evaşka davêjine ser Ĥusêyîn dar û singin,
3 Ĥusêyîn hîngê[1972] *ne gozîye û ne denge.*

[1970] [6] (стр.37-40)
[1971] *birao*
[1972] *hingê*

S. 9 *1 Ew Ĥusêyîn, Ĥusêyînî delale,*
2 Qazîyan û meleȓa ceng û qale,
3 Go: «Hûn çi bikin, siȓa we siȓake betale».

S. 10 *1 Bazîya*[1973] *li Qura'nê,*
2 Destê Ĥusêyînda heye ilmê[1974] *dîwanê,*
3 Destê silt'an[1975] *Êzdîda heye dayînê ĥetanî stanê.*

S. 11 *1 Şêx Cinêt avîtê ser Ĥusêyîn belgek gulê,*
2 Hîngê sivhan jê mabû dilê.

S. 12 *1 Ew Ĥusêyîne, Ĥusêyînî delale,*
2 Çendî k'ûr divêje, çendî k'ûr dinale,
3 Go: «Ne destê cumlî ale».

S. 13 *1 Go: «Ĥeta ȓoja oẍir qîyametê,*
2 Ezê derdê belgê gula şêx Cinêtê bêjim, bine'lim».

S. 14 *1 Wexta Ĥusêyîn ew me'nî dahir*[1976] *kir, 2 Şêx Cinêtê zimanê xwe ker bi ker kir, 3 Go: «Birawo, biratî nayê t'erk kirin».*

S. 15 *1 Şêx Cinêtê go: «Ĥusêyîno, birê minî axiretê,*
2 Dar, berê Baẍdayê p'êva ser te tên, ne'lîne tê netên,
3 Hema ne'lîna te ji destê belgekî gula, destê mi tên».

S. 16 *1 Beĥra heq sewirand,*
2 Hîngê k'afira cinyîazê Ĥusêyîn diĥincirand,
3 Xûnê hevȓaz avît, Ĥusêyîn go: «E'ynul sere, vêȓa dik'ubirand.

S. 17 *1 Beĥra wa go, heqe,*
2 Hîngê k'afira cinîyzê Ĥusêyîn dikir şeq û şeqe.
3 Xûnê hevȓaz avît, Ĥusêyîn go: «E'ynul sere, e'ynul fera, e'ynul heqe»,

S. 18 *1 Ew Xeca mal Xuȓîstanê,*
2 Go: «Ĥusêyîno, birawo, mala min ȓîya ĥeft mehane,
3 Minê kirîye ĥeft gavane,
4 Sêla mine k'uçane,
5 Nanê minî sere,
6 Ĉûkê minî bere,
7 Evê ĥucayê ber xwe bike,
8 Mêvanê minî heȓe yî seferê».

S. 19 *1 Ĥecê go: «Ĥusêyîno, birawo, mala min ȓêya ĥeft mehane,*
2 Minê kirîye ĥeft gavane,
3 Sêla mine k'uça dimayî,
4 Nanê minî ser dimayî,
5 Ĉûĉikê minî ber dimayî,
6 Zû bike vê ĥucreyê ber xwe bike,
7 Mêvanê mine heȓe, nan nexwarîye[1977]*, Xuȓîstanî».*

S. 20 *1 Ĥusêyîn go: «Erê Xeca mine xuşkê, te Ĥusêyîn te'na dikuşte».*

[1973] *be'zî*
[1974] *u'lm*
[1975] *sultan*
[1976] *deher*
[1977] *nexarîye*

2 Xecê go: «Ĥusêyîno, birawo, r̂o hiltê ji ometê,
3 R̂ojê ĥeft[1978]*k'asê qudretê têne boy mi hurmetê,*
4 Birawo, dîsa nede, qet[1979] *nola ya te, ber dilê min na tê».*

S. 21 *1 Ĥusêyîn bore xwe zîn kir,*
2 Evê dinîyayê çû, t'erka dinîyayê derewîn kir.
3 Avê bihîst, go: «Ĥusêyîn Bex̂dayê kuştin».

S. 22 *1 Ava Geberê hatbû, der bû,*
2 Nava Bex̂dayêda war bû,
3 Bex̂da ber ker bi ker bû.

S. 23 *1 Xecê çû pêşîya avê,*
2 Go: «Her̂ê avê, her̂e avê,
3 Cara îcarin Bex̂dayê xirav meke.

S. 24 *1 Ne birakî me te mezintir heye».*
2 Avê p'êl da, veger̂îya,
3 Hîngê Bex̂da ber bû du cîya.

S. 25 *1 Çi siwarekî hat ĉek r̂eşe,*
2 Can û camaqî hat ĉek r̂eşe,
3 Ewî êvara înîyê k'etîye nava Bex̂dayê,
4 Qazîyan û mela t'emamkirîye şêsid şêst şeşe.

S. 26 *1 Çi sîyerekî ha mêrsere,*
2 Ewî dixwest hema ordî saron-sere

S. 27 *1 Çi sîyerekî hayastengê,*
2 Xelîfê Bex̂dayê banzdaye,
3 Dest avîtîye damin û dangê,
4 Go: «Me îdî paşî wêderê we'de t'oveye».

şaxê — 2[1980]

S. 1 *1 Ji bada ez neyî dînim,*
2 Hun mesta nelomînin,
3 Her̂in ĥalê Ĥisên bibînin.

S. 2 *1 Bana we fer bûwe,*
2 Ĥisênî ji wê k'asê vedixwar zûwe,
3 Lew bûwe şira'qadiya, Ĥisênî serî da bûwe.

S. 3 *1 Ĥisên li Ĥisêne,*
2 Ewî vexwaribû ji k'asa beyîne,
3 Lew qest kir, ço Far îl-e'yne.

S. 4 *1 Ĥisên îl-Ĥelace,*
2 Ewî ji wê k'asê vedixwar bi ser û mêlance,
3 Lew bûwe şira'qadiya, Ĥisênî sere xwe dikir armance.

S. 5 *1 Eyî çako ji çakêt me da,*
2 Ĥisêno çakî cewde,
3 P'adşê min k'asek bi te da,

[1978] *ĥevt*
[1979] *ke*
[1980] [2] (rr. 940–944)

4 Lew Ĥisênî serê xwe li ber r̂ê û atqada xwe da.

S. 6 *1 Ĥisên îbn Mensure,*
2 Ewî vexwarbû ji k'asa nûre,
3 Lew qesd kir, ço beĥrêt k'ûre.

S. 7 *1 Ĥisên li Bex̌dêdilî,*
2 Ewî sir̂ek dit û li ber ne bû hêdî
3 Lew bûwe şira'qadiya, bi serê xwe bû minêdî.

S. 8 *1 Ĥisên îl-Bex̌delî,*
2 Ewî sir̂ek dit û li ber ne sebirî,
3 Lew bû e şira'qadiya, bi serê xwe bû mişterî.

S. 9 *1 Ĥisên il-Ĥelace,*
2 Di sere xwe kirbû t'ace,
3 Bi r̂eva xweyî r̂ehwance,
4 Lew vêr̂a gehiştbû ne'ce.

S. 10 *1 Wê li mîhê miskînê,*
2 Hey bazîyo ji hêlînê,
3 Li xwe megre r̂evînê,
4 Em jî t'ebayî te hatîne ber wê sikînê.

S. 11 *1 Mîha ser ji berane,*
2 Wa li Ĥisênî didet te'nane,
3 Ĥisêno, r̂evîn e'yîbe bo mêrane.

S. 12 *1 Ĥisêno, r̂evîn êbe,*
2 Kuştina mêra ne e'cêbe,
3 Xasme serê te yî bi Ĥisêne.

S. 13 *1 Ĥisên li van me'nîya yî qare,*
2 Ewî li xwe girtbûn ber û dare,
3 Lew hawareke birê axretêr̂a dihinare.

S. 14 *1 Hawareke birê axretêr̂a dihişte,*
2 Xecîca ji Xor̂istanê hat û gehişte,
3 Ewê jî Ĥisên bi te'na dikuşte.

S. 15 *1 Xecîca li Xor̂istane,*
2 R̂êya sê mehane,
3 Hatibû ĥeft gavane,
4 «Ĥisêno, gîyanê te çî gîyane,
5 Piçuk li min birane,
6 Gîyan bisp'êre Xwedê û dostêt e'zmane.

S. 16 *1 Gîyan bisp'êre biraye,*
2 Landika miniye savaye,
3 Nana min li ser sêlê maye,
4 Mêvanê min ji pêveyî westane,
5 Gîyan bisp'êre dostêt Xwedaye.

S. 17 *1 Gîyan bisp'êre û her̂e,*
2 Me mêvanek heye ji sefere,
3 Ĥeta r̂uĥ ji qalbê te bête dere».

S. 18 *1 «Xuşkê Xecê, belê-belê,*

2 Bi wê r̂ojê kem, r̂oja li enzelê,
3 Min k'asek vexwar ji sere kelê,
4 K'erema û da pê biçîn belê,

S. 19 *1 Xecê xuşka xwe me,*
2 Min ser wê daye û bideme,
3 Da bizanin dinîya û a'leme,
4 Ya mêra sir̂e û k'ereme».

S. 20 *1 «Hey Ĥisêno, birê minê axretê!*
2 Herr̂o ku[1981] r̂oj hiltê ji mile ometê,
3 Ĥeft k'asî qudretê,
4 Tên bo min hurmetê,
5 Yekî r̂ojekê r̂astî ji dilê min der ne tê».

S. 21 *1 Ĥisên disip'are,*
2 Li Bex̌dayê û çendî şara,
3 Ĥisên miskîn di azara.

S. 22 *1 Ĥisên ku ew me'nîyî digote,*
2 Leşê Ĥisên di înan û sote,
3 Lew xûna lal heq vêr̂a ciwab digote.

S. 23 *1 Li Hormê hizin û şîne,*
2 Li Bex̌dayê şahye û mizgîne,
3 Kuşt bû Ĥisênê miskîne.

S. 24 *1 Li Bex̌dayê û çendî şara,*
2 Şahî dibûn k'ifare,
3 Ĥisên, zergun û azare.

S. 25 *1 Ĥisên guleke di gulê da,*
2 Ĥincîyê hat berek lêda,
3 Û şêx Cinêt[1982] gulek lêda!

S. 26 *1 Ĥisên guleke bû k'amile,*
2 Wê li Bex̌daya hoye zalime.

S. 27 *1 Û hincîyê hat lêda bû kevire,*
2 Şêx Cinêt gulek lê berdav kire,
3 Dersad jê mabû dile.

S. 28 *1 Ĥisên guleke bû şikifitî,*
2 Û bi aya teĥyat di axifitî,
3 Lew şerîe't pê şikifitî.

S. 29 *1 «Hey şêx Cinêto, birê minî axretê!*
2 Çen dar û berêt benî vê ometê
3 Ĥemû bo min u gîyanê min tê,
4 Ĥeta r̂oja om li qiyametê,
5 Nalînêt min ji destê gula te tê.

S. 30 *1 Şêx Cinêto, çendî digirîn, çendî dinalim,*
2 Kesî ne dizanî ezî bi çî ĥalim,
3 Te dizanî ezî bi çî ĥalim,

[1981] *ko*
[1982] *cinêd*

4 Ĥeta r̂oja om al qiyametê, dê ji destê gula te nalim!»

S. 31 *1 Ĥisên sir̂î bû,*
2 R̂êya heq nasî bû,
3 Lew şêx Cinêt lê xurî bû!

123. Qewlê malû[1983] mêra[1984]

S. 1 *1 Gîyanê min gorî malû mêrane,*
2 Wê dihajone dorê şarane,
3 T'eliba xûna[1985] yarû birane.

S. 2 *1 Gîyanê min gorî malêt Adîye,*
2 Wê dihajone dorêt ber̂îye,
3 T'eliba xûna biran û exîye.

S. 3 *1 Çî siwarek t'anc li sere,*
2 Xutbê dixunt seransere,
3 Ez peye nabim, ĥeta Bex̆dayê nekem êk li sere.

S. 4 *1 Gîyanê min gorî melik Şêxsin şêrsiware,*
2 R̂oja înî yê çil qadî ji Bex̆dayê firand bûn yeksere.

S. 5 *1 Çî siwarekî hoy bê xişe[1986],*
2 Maş û cenbeqî tên ji Lalişe,
3 Melik Şêxsin şêresiware r̂oja înîyê ji Bex̆dayê kuştbû şêsit û şeşe.

S. 6 *1 Çî siwarekî hoy li cesede,*
2 Xelîfe dixwezin medehe,
3 Melik Şêxsin şêresiware r̂oja înîyê ji Bex̆dayê kuştbû sêsede.

S. 7 *1 Çî siwarekî hoy r̂ehwance,*
2 Serê xwe danabû t'ance,
3 Xûne Ĥisên Ĥelac ji ehlê Bex̆dayê dixwaze.

S. 8 *1 Çî siwarekî hoy sermeste,*
2 R̂imeke k'esk li deste,
3 Bi dengî Bex̆dayêvek qeste,
4 Xûne Ĥisên Ĥelac ji ehlê Bex̆dayê di dixweste.

S. 9 *1 Çî siwarekî hoy sekrane,*
2 Dilê wî li Bex̆dayê ne hat baristane,
3 Got: «Li Bex̆dayê nîne tê r̂a xûna yarû birane».

S. 10 *1 Xelîfe we deng dikete:*
2 «Ya melik Şêxsin, destê me li damana te ye,
3 Qey tu Bex̆dayê xirab nekeye,
4 Me ser destêt te sed x̆efar û t'obeye»/

S. 11 *1 Xelîfe deng diket bi zare:*
2 «Ya melik Şêxsin, tu li ser menberê were xware,
3 Qey tu Bex̆dayê xirab neke êkcare,

[1983] *mal û*
[1984] [2] (rr. 468–470)
[1985] *xwin*
[1986] binêr*: bê e'yb*

4 Me li ser destê te t'obeye û sed ẍefare».

S. 12 *1 Serê keverê der bû,*
2 Ev li herçar kinarê Beẍdayê wer bû,
3 Beẍda ji heybetê dû ker bû.

S. 13 *1 Serê keberê*[1987] *hat û hilgeȓîye,*
2 Ev çar kinarê Beẍdayê zivirîye,
3 Bi firwara silt'an Şîxadî, hat û vedigeȓîye.

S. 14 *1 Xecîca*[1988] *we deng dikeye,*
2 Ya melik Şêxsin, me birayek heye,
3 Mezintire ji min û teye,
4 Ew qebûl neke Beẍdayê xirabkeye.

Em di kêmin, û Xwedêyî t'emame!

[1987] *kever*
[1988] anku: *Xedîca*

II. Beyt'

1. Beyt'a Şîxadî[1989]

S. 1 *1 Hey şêxê mino semiyanî,*
2 K'erem ji qendîl hat ji banî,
3 Lew cîyê te bûye Lalişa nûranî.

S. 2 *1 Şêxê min şêxekî bi k'ereme,*
2 Şêxê mino k'eremet li ceme,
3 Li ĥemû wexta moĥt'acî[1990] teme.

S. 3 *1 Xwedan k'eremî, qelenderî,*
2 Ji pesna tu şêxekî babzerî
3 Ez mirîdim, tu şefa'etî, mehderî.

S. 4 *1 K'erema te ji P'adşêye[1991],*
2 K'ilîma te ji nûrêye,
3 Tu diȓî[1992] e'silê[1993] te ji diȓêye.

S.5 *1 Sêxê min bi ol, û erk'an[1994], û yare,*
2 Nûra Tawisî melek' firware,
3 Lew şêxê min Lalişê girtbû ware.

S. 6 *1 Sed xozme wî şêxî bi k'erem bit,*
2 Ȓoja axretê mehder bit,
3 Zana, û dilgîr, û şefa'et[1995] bit.

S. 7 *1 Sêxê min şêxekî bi erk'ane,*
2 Wê li dîwana velîyîya[1996] û xasane,
3 Mêrekî bi nûre feqîr lê bûn mêvan.

S. 8 *1 Şêxê min ji mala Adiyaye,*
2 Bi siȓ, û nûr, û dua'ye[1997],
3 Wa li ba şêxî k'erem û nûra P'adşaye.

S. 9 *1 Firware şêxê min ji Xwedaye[1998],*
2 Sêxêki bi nûre li ilmê[1999] xwe[2000] ȓewaye,
3 Ew jî nûreke ji nûrêt P'adşaye.

S. 10 *1 Sêxe min mêrekî çêye,*
2 K'erema wî ji nûra P'adş ye,
3 Lew dahir bû ser ȓûyê e'rdêye.

[1989] http://www.bahzani.net/services/forum/archive/index.php/t-56653.html
[1990] *muhtac*
[1991] *pedşe*
[1992] *dur*
[1993] *esl*
[1994] *rekan*
[1995] *şefahet*
[1996] *welî*
[1997] *duha*
[1998] *xuda*
[1999] *hilm*
[2000] *xo*

S. 11 *1 Dahir bû şirovekir ilmê mewlêye,*
2 Bawirya mêra wehil qehar Xwedêye,
3 Hêvênê her ĥeft milyak'ete ji nûrêye.

S. 12 *1 Mêr bi me'rîfetê wê li pêşe,*
2 Bi ol û erk'ane serk'êşe,
3 Qelender him westaye, him dewrêşe.

S. 13 *1 Dewrêş yet qelenderin,*
2 Li dîwana xasa mehderin,
3 Îman û aqûbet r̂oja axretê ferin.

S. 14 *1 Îmana min Xwedêye,*
2 Tawisî melek' ji nûrêye,
3 Nûr jî, ji pesna P'adşêye.

S. 15 *1 E'sil, yêqin û baweriye,*
2 R̂astî muĥba Îlahiye,
3 Mehdera mêra heqiye.

2. Beyt'a kanya Sipî[2001]

S. 1 *1 Berî ne e'rd hebû ne e'zmane,*
2 Qudret û muĥbet *lêk ger̂ane,*
2 Kaniya Sipî ji batinda bi xwedane[2002].

S. 2 *1 Ava kaniya Sipî qudrete,*
2 Mehdere li axretê şefa'ete[2003],
3 Ferze êqîne loqete.

S. 3 *1 Ferze ji bo nêr û mêye,*
2 Tevaya xulyaqetê e'rdêye,
3 Hêvênê wê ji Xwedêye.

S. 4 *1 Mora kaniya Sipî fere,*
2 Ji bo însanî mehdere,
3 Firwar ji Melikê Ekbere.

S. 5 *1 Eve firware P'adşaye[2004],*
2 Mora kaniya Sipî r̂ewaye,
3 Fere û atqate ezidaye.

S. 6 *1 Ezdaye û P'adşaye,*
2 P'adşa li ĥuk'mî r̂ewaye,
3 Sêne ferên ezdaye.

S. 7 *1 R̂oj û dua'[2005] jî ferin,*
2 Li gel more mehderin,
3 Mehderên her û herin.

S. 8 *1 Mor li kaniya Sipîye,*

2001 *Laliş* 38, 2013 (rr. 40-43), Belavkirin: Şerif Sileyman https://ru.calameo.com/read/002518317118b00c1c5c4
2002 *xudan*
2003 *şefahet*
2004 *petşa*
2005 *duha*

2 R̂ojî bi nave Êzîye,
3 Dua' fere û heqîye.

S. 9 *1 R̂oj bergeha t'oq*[2006] *nîşane,*
2 R̂ist û simbêl erk'ane,
3 Pê t'emam dibin îmane.

S. 10 *1 Pê t'emam dibit îmane,*
2 Xîret ferek girane,
3 Serê ĥemû ferane.

S. 11 *1 Mora kaniya Sipî fere,*
2 Laliş cîkê mehdere,
3 Nûra wê ji her û here.

S. 12 *1 Ji nûra Îlahîye,*
2 Mor, more kaniya Sipîye,
3 Hêvênê vî e'rdîye.

S. 13 *1 Firwar ji ba P'adşaye,*
2 P'adşa li gotê r̂ewaye,
3 Li nêr û mêya dua'ye.

S. 14 *1Nêr û mê ji yek darin,*
2 T'ev ji kaniya zelalin,
3 Li dinê û axretê hevp'arin.

S. 15 *1 Ji yek nûrê vêjîne,*
2 Xûn û goşt lê ĥûrîne,
3 T'eva ji t'oqê êqîne.

S. 16 *1 Êqîna me Xwedaye*[2007]*,*
2 Bawerîya t'ev e'vdaye,
3 Sema her dû nefsaye[2008]*.*

S. 17 *1 Sê mehwerên îmanê,*
2 Gel bawerîye û atqanê,
3 T'ev loqetê û nîşanê..

S. 18 *1 Nîşan t'oqa Ezdaye,*
2 T'oq diyarîya Xwedaye,
3 Atqan pê bû r̂ewaye.

Em di kêmin, û di Xudê t'emame!

3. Beyt'a şêx û p'îra[2009]

S. 1 *1 Seyîdî, şara îna bû mizgîne,*
2 Seyîdî, çendî sinîne[2010]*,*
3 Da bora bikeyîn mizgîne.

[2006] *tok*
[2007] *Xuda*
[2008] *nifs*
[2009] [2] (rr. 666-667)
[2010] *sunî*

S. 2 *1 Seyîdî, berî bigehîne Lalişê, biçîne,*
2 Seyîdî, qubeha bibîne,
3 Seyîdî, serê hilêla zêr̂îne.

S. 3 *1 Seyîdî, k'êşa bû simate,*
2 Mîro, Şîxadî ji Şamê hate,
3 Seyîdî, ço bi t'elebê şêx Berkate.

S. 4 *1 Seyîdî, şukr ji weĥidanî,*
2 Mîro, Şîxadî ji Şamê hilanî,
3 Şîxadî beĥre wê jê diçin coyê û kanî,
4 Xas, xasin, wê dicone ber nûra R̂ehmanî.

S. 5 *1 Seyîdî, şukr ji ẍefure,*
2 Mîro, Şîxadî ji Şamê xwastbû destûre,
3 Li gelîyê Lalişê k'eftbû şewiq û nûre,
4 Zor xelq mabûn bacure.

S. 6 *1 Dergehê Şerqîyê,*
2 Min naverik lê dîye,
3 Min nav kir kaniya Sipîye.

S. 7 *1 Zimzim û miẍare,*
2 Ziyareta şêran û mare,
3 Şîxadî bi xwe serdare.

4. Beyt'a p'îra[2011]

S. 1 *1 P'îro, qedrê te geleke,*
2 Dergewan derê cinetê weke[2012],
3 P'îr Ĥecî Miĥemed bûye[2013] p'îrê şêx Îsn Ĥesnanekî.

S. 2 *1 P'îro, qedrê te girane,*
2 P'îr bûye camiya ĥemû mêrane.

S. 3 *1 P'îro, p'îrê bav [û] pisa (e),*
2 P'îr, t'û kesî netirse,
3 R̂ê û me'niya bavê xwe dipirse.

S. 4 *1 P'îr ji atqatê[2014],*
2 P'îr bûye p'îrê şefa'etê[2015],
3 Çi p'îrekî k'afil demane,
4 P'îr bûye p'îrê axirzemane.

S. 5 *1 P'îr ji bedîl,*
2 Berî qalê, berî qîlê,
3 Not ĥezar sal min tu dîtbû qendîlê[2016].(исламское представление)

2011 [31] (гг. 21-22)
2012 *veke*
2013 *biye*
2014 *at'qat*
2015 *şivae't*
2016 *qendîl*

R̂ehme li dê–bavê hostayî!

5. Beyt’a dewrêşa[2017]

S. 1 *1 Dewrêşin, qelenderin[2018],*
2 Me’rîfetê serwerin,
3 Qelender bi mehderin.

S. 2 *1 Zanîn û fer e’sasin,*
2 Hilm û t’erîqet nasin,
3 Ew jî muĥbet û k’asin.

S. 3 *1 Ew k’asa nûranîye,*
2 K’asa sir̂a jorîye,
3 Vexwar malêt Adîye.

S. 4 *1 Adîne û dewrêşin,*
2 R̂astî heqîqet bêjin,
3 Li cem xasa wê li pêşin.

S. 5 *1 Wê li pêşin çimku[2019] bi Celewin,*
2 Li meydane her ewin,
3 Hezreta P’adşê siwarin, ne bin xewin.

S. 6 *1 Siwarin bo ibadetê,*
2 Wesfa P’adşê diden ji qudretê,
3 Ewin aşiqêt sûka me’rîfetê.

S. 7 *1 Aşiqêt sûka me’rîfetê ewin,*
2 Çimku[2020] bi erk’anin, bi Celewin,
3 Siwarin her dem, ne bi xewin.

S. 8 *1 Siwarin bo me’rîfetê,*
2 Cel, û Misĥef[2021], û xetê,
3 Ew jî dir̂in, ji dir̂êt qudretê.

S. 9 *1 Ew jî k’ilîmêt mişûre,*
2 Jê hilgirtin qelem, û xet, û destûre[2022],
3 Sed xwezme wî şabit bi wan nûre.

S. 10 *1 Ewin malêt dewrêşe,*
2 Bi wê nûrê diçin pêse,
3 Lew derman diken derdan û êşe.

S. 11 *1 Ewan êş derman kirin,*
2 R̂astî û heqîqet dîyar kirin,
3 Lew ẍafil ji xewa r̂akirin.

S. 12 *1 Jêr̂a dibêjin r̂astiye,*
2 Hirsê P’adşê min jorîye,
3 Mehdere mêran heqiye.

[2017] http://www.ezdixandi.com/forum/38-964-1
[2018] *qelinder*
[2019] *çinku*
[2020] *çiku*
[2021] *misef*
[2022] *distûr*

S. 13 *1 Serwerin bi me'rîfetê,*
2 Bi ilm, û mişûr, û xetê,
3 Ji wan bigirin t'or û ibadetê.

S. 14 *1 Ji wan fêrbin îmanê,*
2 Dua', û ferz, û nîşanê,
3 Da qayîmken atqanê.

S. 15 *1 Atqana min Îlahiye,*
2 Zîyaret Lalişa kaniye Sipîye,
3 P'adsa bi xwe Melikê joriye.

S. 16 *1 P'adşa bi xwe Xwedê ye,*
2 Tawis melek' nûre, ji nûrêt P'adşêye,
3 Hate ba şêxê min muĥbeta k'asêye.

S. 17 *1 Ew k'asa ji sir̂a qudretê,*
2 Şîxadî jê hilîna p'ara muĥbetê,
3 Dahir kire dinê bi r̂engê k'eremetê.

S. 18 *1 Şêxê min bi k'ereme, bi hinere,*
2 Şehde[2023] bi navê Xwedê û Tawisî melek' fere,
3 P'adşê min Êke li e'zmanî serwere.

S. 19 *1 Ewe serwerê qelendere,*
2 Ji ba wî têtin mehdere,
3 Malo çep ne de ji fere.

S. 20 *1 Ji fera xwe ba neden,*
2 Ji r̂astiyê xwe çep neden,
3 P'ara îmana xwe biden.

S. 21 *1 P'ara îmanê r̂astîye,*
2 Xîret cewher heqîye,
3 Da bigehine r̂êza cindîye.

S. 22 *1 Cindî xerqe nijyarin,*
2 Li r̂ûyê dinê bi k'arin,
3 Lew li axiretê bi p'arin.

S. 23 *1 Bihuşt ciyê qelendere,*
2 Dewrêşa,û xwedan fere,
3 P'adşê min li wan mehdere.

S. 24 *1 Dewrêş yî p'îrin,*
2 Li axiretê sexbîrin[2024],
3 Bi ilmê Xwedê jîrin.

S. 25 *1 P'îr yî dewrêşe,*
2 Bi ilmî serk'êşe,
3 Li dîwana wê li pêşe.

S. 26 *1 Heger p'îr ne westaye,*
2 Ney bi fere, bi dua'ye,

[2023] *şade*
[2024] binêr: *sexbêr*

3 Ne maş, û bê semaye.

S. 27 *1 Westa ferek e'sase,*
2 Li dîwana xasa base,
3 Xwedê da wan wek'aze.

S. 28 *1 Westa û dewrêş bi nûrin,*
2 Zaniyarin beĥrêt k'ûrin,
3 Ji bo Ezdaya destûrin.

6. Beyt'a miskîn[2025]

S. 1 *1 K'a evika, k'a emîya,*
2 Ewan jî axê girt totîya,
3 Miskîno jaro, ya ademî.

S. 2 *1 K'anên xasê li vir di xas,*
2 K'anên Ĥemze, k'anên E'bas,
3 Ew jî ber mirinê nebûn xilas,
4 Miskîno jaro, ya ademî.

S. 3 *1 K'anên xasê li vir di zor,*
2 K'a Nevîyê se'be li dor,
3 Ew jî çûne hadêreta[2026] yekê li jor,
4 Miskîno jaro, ya ademî.

S. 4 *1 K'anên xasê li vir ĥezîm,*
2 K'anên ĥeçka me dî,
3 Ew jî çûne hadêreta yekê ĥebîb
4 Miskîno jaro, ya ademî.

S. 5 *1 K'anên Ûsiv, Ûsivê Nebî,*
2 K'a Salihê ĉe'v e'rebî,
3 Ew jî zane dinîyayêda mirin hebî,
4 Miskîno jaro, ya ademî.

S. 6 *1 K'anên Silêman p'êẍemberê ĥuk'm dikir,*
2 K'a Bilqîza navû dik'ir[2027],
3 Ew jî çûn, dinîya t'erk kir,
4 Miskîno jaro, ya ademî.

S. 7 *1 Erê bendeo, sed salî li dinebî,*
2 Bi zêr û zîv dine xinê bî,
3 Axir r̂ojekê bendayê mirinê bî,
4 Miskîno jaro, ya ademî.

S. 8 *1 Dinîya heye xana t'ijî,*
2 Hin dimire û hin dijî,
3 R̂ojekê bê serîya me jî,
4 Miskîno jaro, ya ademî.

S. 9 *1 Dinîya heye xan û mane,*
2 Insan têda bazirgane,

[2025] [29] (гг. 435-437) (№ 1709)
[2026] *hidret*
[2027] *nav û dik'ir*

3 Bazirgan diçe, xan cîdane,
4 Miskîno jaro, ya ademî.

S. 10 *1 Erê bendawo[2028], di pey jina mêr menal,*
2 Gelek aşiq hatin çûne ew ĥal,
3 Miskîno jaro, ya ademî.

S. 11 *1 T'irba mine li ser kanîyê,*
2 Xuydan dik'şe ji e'nîyê,
3 Jê dixaze e'zapê cînarîyê,
4 Miskîno jaro, ya ademî.

S. 12 *1 T'irba mine ort'a herdu ava,*
2 Hêsir tê ji herdu ĉe'va,
3 Jê dixaze e'zapê dê û bava
4 Miskîno jaro, ya ademî.

S. 13 *1 Derzya ort'a herdu mala,*
2 Min pirsî, te çiř̂a neda,
3 Ew jî bû e'zapê ĥeft[2029] sala,
4 Miskîno jaro, ya ademî.

S. 14 *1 Mendo, megrî heqe teye,*
2 Şayî û girî bê feydeye,
3 Gor̂ û k'efen ku heye male meye,
4 Miskîno jaro, ya ademî.

S. 15 *1 Birme merga sewlek li nav,*
2 Belgê sewlê zêr̂ û dirav,
3 Ez miskin bûm, me miskîna ne kir silav,
4 Miskîno jaro, ya ademî.

S. 16 *1 Ez birme merga sewlek bi r̂ast,*
2 Belgê sewlê zêr̂ê k'esk,
3 Ez miskin bûm, mi neda li dest,
4 Miskîno jaro, ya ademî.

7. Beyt'a baza

şaxê — 1[2030]

S. 1 *1 Mestim sik'ranê,*
2 Nêĉîrvanê bazame[2031], 3 Aşiqê sir̂a[2032] giranim, 4 Cora dilê min core,
5 Yala melĥema birîna min mile. (влияние турецкого языка)

S. 2 *1 Aşiqê sir̂ême,*
2 Derê dirbêva tême,
3 R̂ênga baza dinême,
4 Cora dilê min core,

[2028] *bendao*
[2029] *ĥevt*
[2030] [29] (гг.452-457) (№ 1712)
[2031] *be'z*
[2032] *sur*

5 Yala melĥema birîna min mile.

S. 3 *1 Bazan û bazgîne,*
2 Şevê r̂oj nêĉîra,
3 Nêĉîra te heye dîndara mîra,
4 Cora dilê min core,
5 Yala melĥema birîna min mile.

S. 4 *1 Xazke min zanîya,*
2 R̂engê baza k'î alîye,
3 Minê bigirta bi nijare,
4 Cora dilê min core,
5 Yala melĥema birîna min mile.

S. 5 *1 Nijare ne li bere,*
2 Ne li axe, mîna misk û maware,
3 Yala sere min deftere,
4 Cora dilê min core,
5 Yala melĥema birîna min mile.

S. 6 *1 Baz hatin, baz bihurîn,*
2 Dilê minda k'ew û girî,
3 Yala ĥewalê baza kirî,
4 Cora dilê min core,
5 Yala melĥema birîna min mile.

S. 7 *1 Baz hatin, baz diçûne,*
2 Dilê minî dûne,
3 Xazila hevalê baza bûme,
4 Cora dilê min core,
5 Yala melĥema birîna min mile.

S. 8 *1 De'fa min bînin,*
2 Derê dirbê werînin,
3 Bazîyê dûr dixûnin,
4 Cora dilê min core,
5 Yala melĥema birîna min mile.

S. 9 *1 De'fa mine mûye,*
2 Derê dirbê danîye,
3 Bazîkê tê hil bîye,
4 Baz fir̂î, min nizanîye,
5 Cora dilê min core,
6 Yala melĥema birîna min mile.

S. 10 *1 De'fa min r̂axistî,*
2 Bazîkê tê nivistî,
3 Baz fir̂î, min nizanbû,
4 Sir̂a Amadîn, Sicadîn û Şemsê minî Êzdî[n],
5 Cora dilê min core,
6 Yala melĥema birîna min mile.

S. 11 *1 De'fa min vedave,*
2 Bazîkê k'etîye nave,
3 Baz min girtî, min berdave,
4 Cora dilê min core,
5 Yala melĥema birîna min mile.

S. 12 *1 Mezela der nijînî,*
2 Bazîkê tê wetinî,
3 Baz fiȓî, kundê dewsê sekinî,
4 Cora dilê min core,
5 Yala melĥema birîna min mile.

S. 13 *1 Mezela der girêda,*
2 Bazîkê tê di p'irêda,
3 Baz fiȓî, kundê mabû dewsêda,
4 Cora dilê min core,
5 Yala melĥema birîna min mile.

S. 14 *1 Mezela der dadan,*
2 Bazîkê tê di neman,
3 Baz fiȓî, kundê dewsê diman,
4 Cora dilê min core,
5 Yala melĥema birîna min mile.

S. 15 *1 Şerefa lawêd p'îra,*
2 Dil sotin, qeda wîda,
3 Şerefe şebeqe, digeȓin nêĉîrê cedûda,
4 Il-ĥemdilla[2033], her ya Ȓebî[2034], her ya Ȓebî, her ya Xweda[2035],
5 Ew hemeta seyîdê me bî, yala ferdoste, werê me bî.

S. 16 *1 Şerefa lawêd incûza,*
2 Dê û bavê xwe dikin naza,
3 Şerefe şebeqe, digeȓin nêĉîrê baza,
4 Il-ĥemdilla, her ya Ȓebî, her ya Ȓebî, her ya Xweda,
5 Ew hemeta seyîdê me bî, yala ferdoste, werê me bî.

S. 17 *1 Şerefa tî aẍdarî,*
2 Cawa tî qadirî,
3 Bangîna tî hazirî,
4 Il-ĥemdilla, her ya Ȓebî, her ya Ȓebî, her ya Xweda,
5 Ew hemeta seyîdê me bî, yala ferdoste, werê me bî.

S. 18 *1 Şerefa ȓê nasî,*
2 Beĥra[2036] tî xwasî,
3 Tu Xidirî yan Ilyasî[2037],
4 Il-ĥemdilla, her ya Ȓebî, her ya Ȓebî, her ya Xweda,
5 Ew hemeta seyîdê me bî, yala ferdoste, werê me bî.

S. 19 *1 Hatîye bazirgane,*
2 Danîye hewirdorê şeherane,
3 Barê wana lal, û diȓ[2038], û mircane,
4 Xasê Şîxadî dikirne gozî, ser bi ser, can bi cane,
5 Barê wan sivike ne arzane,
6 Il-ĥemdilla, her ya Ȓebî, her ya Ȓebî, her ya Xweda,
7 Ew hemeta seyîdê me bî, yala ferdoste, werê me bî.

S. 20 *1 Hatîye ser te bazare,*
2 Bazara xwe bike sit'are,

[2033] *E'rĥemdûlla*
[2034] *yarebî*
[2035] *xuda*
[2036] *be'r*
[2037] *E'ylas*
[2038] *duȓ*

3 Bandê ba mîrê xwe nebe şermezare,
4 Il-ĥemdilla, her ya R̂ebî, her ya R̂ebî, her ya Xweda,
5 We hemeta seyîdê me bî, yala ferdoste, werê me bî.

S. 21 *1 Hatîye ser te bazareke boş,*
2 Dir̂ hatine bi k'oş,
3 Hew xazila min wî e'vdî, dir̂ baha bik'ir̂e, arzan ne froş
4 Il-ĥemdilla, her ya R̂ebî, her ya R̂ebî, her ya Xweda,
5 We hemeta seyîdê me bî, yala ferdoste, werê me bî.

S. 22 *1 We dive elaye,*
2 Heqe zik'atê heye dua'ye
3 Ĥeçkê kesê sere zere micqalê ser maye,
4 Ew jî bandê p'ir̂ cefaye,
5 Il-ĥemdilla, her ya R̂ebî, her ya R̂ebî, her ya Xweda,
6 We hemeta seyîdê me bî, yala ferdoste, werê me bî.

S. 23 *1 R̂ojekê r̂oj xoş dibe,*
2 Xelq ĥemû xet xoş dibe,
3 Ne xazila r̂uĥê derewînî ink'oş dibe,
4 Il-ĥemdilla, her ya R̂ebî, her ya R̂ebî, her ya Xweda,
5 We hemeta seyîdê me bî, yala ferdoste, werê me bî.

S. 24 *1 R̂ojekê ser p'ira Selatê,*
2 Xerqeyê her̂e bûsatê,
3 Ĥeçkê kesê ne ser sebeqa xerqe be, qalbê gunek'arê her̂e k'işimatê,
4 Il-ĥemdilla, her ya R̂ebî, her ya R̂ebî, her ya Xweda,
5 We hemeta seyîdê me bî, yala ferdoste, werê me bî.

S. 25 *1 R̂ojekê ser p'ira nehîne,*
2 Xerqeyê her̂e xezîne,
3 Ĥekê kesê ne ser sebeqa xerqe be, qalbê gunek'arê her̂e Beyt il-Mesîle,
4 Il-ĥemdilla, her ya R̂ebî, her ya R̂ebî, her ya Xweda,
5 We hemeta seyîdê me bî, yala ferdoste, werê me bî.

S. 26 *1 R̂ojekê li wê dibe,*
2 K'ursî xarî e'rdê dibe,
3 K'aẍaza wan mistê dibe,
4 Kêr e'melê wan t'emam lê dibe,
5 Il-ĥemdilla, her ya R̂ebî, her ya R̂ebî, her ya Xweda,
6 We hemeta seyîdê me bî, yala ferdoste, werê me bî.

S. 27 *1 R̂ojekê wê bive axir zemane,*
2 Hezêkê têk'eve qebrane,
3 Sinîyê[2039] bavêne beĥrane,
4 Il-ĥemdilla, her ya R̂ebî, her ya R̂ebî, her ya Xweda,
5 We hemeta seyîdê me bî, yala ferdoste, werê me bî.

S. 28 *1 Ne kesê kesane, ne bavê pisane,*
2 Wê r̂ojekê yar birê axretê heweкê bidne ser birane,
3 Te'rîyê şeva derxin bînin ber r̂onkaya ĉirane,
5 Il-ĥemdilla, her ya R̂ebî, her ya R̂ebî, her ya Xweda,
6 We hemeta seyîdê me bî, yala ferdoste, werê me bî.

S. 29 *1 R̂ojekê wê bive axire,*
2 Wê r̂abe ferxekî fexire,

[2039] *sunî*

3 Ne kesê kesane, ne bavê pisane,
4 Wê r̂ojekê yar birê axretê hewekê bidne ser birane,
5 Il-ĥemdilla, her ya R̂ebî, her ya R̂ebî, her ya Xweda,
6 We hemeta seyîdê me bî, yala ferdoste, werê me bî.

S. 30 *1 Wey li me wê r̂ojê,*
2 P'êletîyê bi dojê,
3 Şivêvê gele camêr, cênîkê gele ĥurmet bigirin bavêne agirê dojê,
4 Il-ĥemdilla, her ya R̂ebî, her ya R̂ebî, her ya Xweda,
5 We hemeta seyîdê me bî, yala ferdoste, werê me bî.

şaxê — 2[2040]

S. 1 *1 Mestê sêk'ranê,*
2 Delawanê giranê.

S. 2 *1 Nêĉîrvanê bazame*[2041]*,*
2 Derê t'irber̂a tême,
3 R̂enga baza dûr dipême.

S. 3 *1 De'fa mine mîye,*
2 Derê t'irbê r̂axistîye,
3 Bazîngê hatibû tê nivistîye.

S. 4 *1 Dilê mi ṣa bû,*
2 Mala mi ava bû,
3 Mi girtî bî, mi berda bî.

S. 5 *1 Çi bazîkî mezine,*
2 K'atibû de'fa mine,
3 Dilê mi ṣa bû, mala mi ava bû,
4 Bazî fir̂în, mi nizanbû, sir̂a[2042] *melek' Şêxsine*[2043]*.*

S. 6 *1 Çi bazîkî qewîye,*
2 Mi de'fa xwe dîye,
3 Dilê mi ṣa bû, mala mi ava bû,
4 Bazî fir̂în, mi nizanbû, sir̂a silt'an[2044] *Êzîde.*

S. 7 *1 Çi bazîkî bik'ur,*
2 Dinê dahir[2045] *bibû dik'ir,*
3 Dilê mi ṣa bû, mala mi ava bû,
4 Bazî fir̂în, mi nizanbû, sir̂a Şêxûbek'ir.

S. 8 *1 Baz hatin, baz bihurîn,*
2 Dilê mi ṣa bû, mala mi ava bû,
3 Ĉe'vê mi pêk'et, dil k'ewgirî,
4 Xwazka hevalê baza dikirî.

S. 9 *1 Baz hatin, baz diçûne,*
2 Dilê mi ṣa bû, mala mi ava bû,
3 Ĉe'vê mi pêk'et, dil bi dûne,
4 Xwazka hevalê baza dikeme.

[2040] [29] (гг. 343-344) (№ 1687)
[2041] *be'z*
[2042] *sur*
[2043] *Şîxsin*
[2044] *sultan*
[2045] *deher*

S. 10 *1 Şerefe lawê p'îra,*
2 Dil sotibûn eşqera wîda,
3 Berbanga sibê Şeref digeȓe nêĉîrê feqîra.

8. Beyt'a cindî[2046] — Lava şifaqê[2047]

S. 1 *1 Cindîyo, ȓabe ȓoje,*
2 Bes vê xewê hindoje,
3 Xewa berê sibê zor e'dab û doje.

> **S. 1** *1 Cindîyo, ȓabe ȓoje,*
> *2 Bes vê xewê hindoje,*
> *3 Xewa berê sibê zor e'zeb û doje.*

S. 2 *1 Cindîyo, ȓabe, ȓabe,*
2 Bes bi vê xewê tu şabe,
3 Xewa berê sibê zor e'zabe.

> **S. 2** *1 Cindîyo, ȓabe, ȓabe,*
> *2 Bes bi vê xewê tu şabe,*
> *3 Xewa berê sibê zor e'zabe.*

S. 3 *1 Ȓabe ji xewêd şêrîne[2048],*
2 Bes goȓê teng bibîne,
3 Feqîr di bê k'erbin, di bê k'îne.

> **S. 3** *1 Ȓabe ji xewê şêrîne,*
> *2 Bes goȓê teng bibîne,*
> *3 Feqîr di bê k'erbin, di bê k'îne.*

S. 4 *1 Ȓabe ji xewêd tariye,*
2 Xew ȟeram dibû li cindîye,
3 Wê li xwedanêd maşan û cenbenqiye.

> **S. 5** *1 Ȓabe ji xewa tariyê ,*
> *2 Xew ȟeram dibû li cindîyê,*
> *3 Wê li xwedanê xerqehê (cenbeqîye).*

S. 5 *1 Ȓabe ji xewêd sibehe,*
2 Xew ȟeram dibû li medehe,
3 Wê li xwedanêd xerqehe.

> **S. 4** *1 Ȓabe ji xewê sibeye,*
> *2 Xew ȟeram dibû li mediheye,*
> *3 Wê li xwedanê xerqeye.*

S. 6 *1 Ȓabe ji xewêd hingora,*
2 Xew ȟeram dibû li zora,
3 Wê li xwedanêd xerqêd bi mora.

> **S. 6** *1 Ȓabe ji xewê hingora,*
> *2 Xew ȟeram dibû li zora,*
> *3 Wê li xwedanê xerqêd bi mora.*

S. 7 *1 Ȓabe ji xewêd hêvara,*
2 Xew ȟeram dibû li mêrdaȓa,
3 Wê li xwedanêd kevnan û k'ara.

> **S. 7** *1 Ȓabe ji xewa êvaran,*

[2046] [3] (pp. 230–242)
[2047] http://www.ezdixandi.com/forum/38-842-1
[2048] binêr: *şîrîn*

2 Mêrdara wê li xwedanê kevn[2049] *û k'aran,*
3 R̂abe ji xewa mêrxanan,
4 Xew haram dibû li zergûnan,
5 Wê li xwedanê dana(n) û stûnan.

S. 8 *1 R̂abe ji xewêd merxûna,*
2 Xew haram dibû li zergûna,
3 Wê li xwedanêd danan û stûna,

S. 8 *1 R̂abe ji xewê merxûna,*
2 Xew ĥeram dibû zerguna,
3 Wê li xwedanê danan û stûna.

[2049] *kewn*

S. 9-10 *1 Malo nîveka şevêye,*
2 Dengekê Alî wê têye,
3 Here têde bore ji p'êye,
4 Maşê te maşêkî çêye,
5 Wê li ber xilmeta mewlêye.

S. 9 *1 Malo nîveka şevêye,*
2 Dengekî bilind wê têye,
3 Here têde borê ji p'êye,
4 Maşê te maşekî çêye,
5 Wê li ber xilmeta mewlêye.

S. 11 *1 Malo dîkil wê dixûnin, 2 Van şeva xew lê nînin, 3 Cindî holê distînin.*

S. 10 *1 Malo dîkil wê dixûnin,*
2 Van şeva xew lê nînin,
3 Cindîyo holê distînin.

S. 12 *1 Cindî naken nû xewê,*
2 Dê bi serê xwe çine gewê,
3 Di gel mîrê xwe naken derewê.

S. 11 *1 Cindî nake xewê,*
2 Dê bi serê xwe çine gewê,
3 Di gel mîrê xwe naken derewê.

S. 13 *1 Dîkilê peȓê wî sipîye,*
2 Wê dixwînêt li e'rsê Aliyîye,
3 Wê li ber Melkê Bêriye
4 Bang û hawarêd me ji dîwana Sêxadiye

S. 12 *1 Dîkilê p'eȓê wî sipîye,*
2 Wê dixwîne li e'rşê Aliyîye,
3 Wê li ber Melikê Bêrîye,
4 Bang û hawarê me ji dîwana şêxê Adîye[2050]*.*

S. 14 *1 Dîkelê p'eȓê wî sore,*
2 Wê dixûnit li e'rsê jore,
3 Wê li ber Melikê bi more,
4 Bang û hawarêd me ji qubet il-Bidore.

S. 13 *1 Dîkelê p'eȓê wî sore,*
2 Wê dixwînit li e'rşê jore,
3 Wê li ber Melikê[2051] *bi more,*
4 Bang û hawarê me ji qubet il-Bidore.

S. 15 *1 Dîkilê p'eȓê wî zere,*
2 Wê dixûnit li e'rsêd sere,
3 Wê li ber Melikê Ekbere,
4 Bang û hawarêd me ji Şêşimsê T'et'ere

S. 14 *1 Dîkilê p'eȓê wî zere,*
2 Wê dixûnit li e'rşêd sere,
3 Wê li ber Melikê Ekbere,
4 Bang û hawarê me ji Şêşimsê zere.

S. 16 *1 Dîkilê p'eȓê wî k'eske,*

[2050] *şêx E'dî*
[2051] *melek*

2 Tu vê xewê bes ke,
3 R̂abe ji Sêxadî bixwaze maş û berat' û r̂izqe.

S. 15 *1 Dîkilê p'er̂ê wî k'eske,*
2 Tu vê xewê bes ke,
3 R̂abe ji Sêxadî bixwaze maş û berat' û r̂izqe.

S. 17 *1 Dîkilê e'rsa bang da,*
2 Yê e'rda cewab da,
3 Sêxadî wê di Heq war da,
4 P'adşê min wê di dilê bi r̂ehim da

S. 16 *1 Dîkilê e'rşa bang da,*
2 Yê e'rda cewab da,
3 Sêxadî wê di Heq war da,
4 P'adşê min wê di dilê bi r̂ehim da.

S. 18 *1 Dîkilî k'oke k'oke,*
2 Wê dixûnit li me'şoqe,
3 Wê li ber Melikê foqe,
4 Êle biramo li dîwana Sêxadî kirbû şewqe.

S. 17 *1 Dîkilî k'oke k'oke,*
2 Wê dixwînit li me'soqe,
3 Wê li ber Melikê foqe,
4 Êle birano li dîwana Sêxadî kirbû sewqe.

S. 19 *1 Dîkilî p'er̂ê wî bi r̂enge,*
2 Ji e'rşa têtin denge,
3 Haway şara têne cenge.

S. 18 *1 Dîkilî p'er̂ê wî bi r̂enge,*
2 Ji e'rşa[2052] *têtin denge,*
3 Haway sara tênê cenge.

S. 20 *1 Malo feqîr di zergûnin,*
2 Mîrê xwe bi ĉava nabînin,
3 Maşê xwe ji mîrê mezin distînin.

S. 19 *1 Malo feqîr di zergûnin,*
2 Mîrê xwe bi ĉava nabînin,
3 Maşê xwe ji mîrê mezin distînin.

S. 21 *1 Cindîyo r̂abe r̂oje,*
2 Feqîr çûne ber r̂oje,
3 Bi xunav k'eftî peykan û biskojan û xerqehe.

S. 20 *1 Cindîyo r̂abe r̂oje,*
2 Feqîr çûne ber r̂oje,
3 Bi xunav k'efti peykan û xerqan û biskoje.

S. 21 *1 R̂abe ji xewa tariya,*
2 Qest bike merzê kaniya,
3 Ciwan bike destan û e,niya,
4 Ev e'detê[2053] *me cindîya.*

S. 22 *1 R̂abe ji xewê sibehe,*
2 Feqîr çûne ber dergehe,
3 Bi xunav k'eftî peykan û biskojan û xerqehe.

S. 23 *1 R̂abe ji tarî bave,*

[2052] *êrs*
[2053] *adet*

2 Qesid bike merzê ave,
3 Ciwan bike destan û ĉave,
4 Eve bû e'detê me zîrbave.

S. 22 *1 R̂abe ji tarî bave,*
2 Qesid bike merzê ave,
3 Ciwan bike destan û ĉave,
4 Eve bû e'detê me zerbave.

S. 24 *1 Cindîyo tuyî nivistî,*
2 Li xilmetê yî sistî,
3 Lew mîrê mezin tu ji maş êxistî.

S. 23 *1 Cindîyo tuyî nivistî,*
2 Li xilmetê sistî,
3 Lew mîrê mezin tu ji maş êxistî.

S. 25 *1 Nexwestim lew nivistim,*
2 Heke bixwastama ne dinivistim,
3 Lew mîrê mezin ez ji maş xistim.

S. 24 *1 Ne xwestin lew nivistim,*
2 Heke bixwastana ne dinivistim,
3 Lew mîrê mezin ez ji maş xistim.

S. 26 *1 Cindîyo, mexo r̂ojê,*
2 Û me nive bi şevê,
3 Herr̂o ku r̂oj hiltê, te maşê xwe ji mîrê mezin divê.

S. 25 *1 Cindîyo, ne xewe bi r̂ojê,*
2 Û nenive bi şevê,
3 Her ku r̂oj hiltê, te maşê xwe ji mîrê mezin divê.

S. 27 *1 Cindîyo, mexo r̂ojan,*
2 Û menive bi şevan,
3 Serî hilîne bibîne milkan û bax̂an,
4 Bihuşta baqî milkê silt'an Êzî û e'lêk'ûm selam[2054].

S. 26 *1 Cindîyo, nexewe bi r̂ojan,*
2 Û nenive bi şevan,
3 Serî hilîne bibîne milkan û bax̂an,
4 Bihuşta baqî milkê Êzîd û silav li xwedan.

S. 28 *1 Cindîyo, tuyî şufîq,*
2 Me şerab divêt ji k'asêd xas,
3 Li wê ĥewdê[2055] yala biramo milkê Ebabeker il-Sedî.

S. 29 *1 Cindîyo, tuyî cindî,*
2 Me şerab divê ji k'asêd qewî,
3 Li wê ĥewdê yala biramo milkê E'mer û E'lî.

S. 30 *1 Cindîyo, tuyî r̂êber,*
2 Me şerab divê ji k'asêd zer,
3 Li wê ĥewdê yala biramo milkê Şêşimsê T'et'er.

S. 31 *1 Cindîyo, tuyî r̂ênas,*
2 Me şerab divê ji k'asêd xas,
3 Li wê ĥewdê yala biramo milkê Xidir û Ilyas[2056].

S. 27 *1 Cindîyo, tuyî r̂ênas,*
2 Me şerab divê ji k'asê xas,

[2054] *e'leyhe il-Selam*
[2055] *hewed*
[2056] *Liyas*

3 Li wê hewdêye, li biramo milkê Xidir û Ilyas.

S. 32 *1 Cindîyo, tuyî nûrîn,*
2 Me şerab divê ji k'asêd zerguîn,
3 Li wê ĥewdê yala biramo milkê Şemsedîn û Fexiredîn.
S. 28 *1 Cindîyo, tuyî nûrîn,*
2 Me şerab divê ji k'asê zergûyîn,
3 Li wê hewdêye, li bi ramo milkê Semsedîn û Fexiredîn.

(Li heȓe Beyta Cindî xilas dibit û qewlê k'ofiya dest p'ê diket.)

Em kêmîn, Xwedê yê ťemame!
Em kêmîn, Xwedê yê ťemame!

9. Beyt'a Şerfedin[2057]

S. 1 *1 Şerfedîne bi gosk û gulî,*
2 Siwar bû li hespê Dindiliî,
3 Ceşê wî wek xerzê gulî,
4 Şerfedîne dînê mine.

S. 2 *1 Hespi boze, zînî li sere,*
2 Tu ji mix̆arê[2058] were dere,
3 Serfedine ser eskere.
4 Şerfedîne dînê mine.

S. 3 *1 Şerfedîn ji mix̆arê derk'et,*
2 Nûra k'esk û sor bi ser k'et,
3 Leşkereki bos bi ȓex k'et.
4 Şerfedîne dînê mine.

S. 4 *1 Hol bidine[2059] di ber bendê de,*
2 Naçime şerê badin têde,
3 Amadîne wê di pêşiyê de.
4 Şerfedîne dînê mine.

S. 5 *1 Ciwabe bidine Êzdîxanê,*
2 Bila qayîm kin îmanê,
3 Şerfedîne mîre[2060] li diwanê.
4 Şerfedîne dînê mine.

S. 6 *1 Xeberê bidine wan p'arîya[2061],*
2 Bila berdin ȓeşxumrîya,
3 Şerfedîne dînê mine.

10. Beyt'a Şêşims[2062]

S. 1 *1 Hê, hê ji wê hiltêtin ȓoje,*
2 Şêxê Nûrî bi bişkoje,

[2057] http://www.yeziden.de/forum2008/index.php?page=Thread&postID=23870#post23870; https://www.facebook.com/permalink.php?id=356489017721003&story_fbid=429249193760161
[2058] *mixar*
[2059] *bedin*
[2060] *mir*
[2061] *por*
[2062] anku: *Beyt'a sibê*. [1] (pp 210-216); [2] (rr. 655-661)

3 Destê Şêşims Selate û doje.

S. 2 *1 Ji wê ku r̂oj hilate,*
2 Ji berî mang derhate,
3 Şêşims zeynandbû welate.

S. 3 *1 Ji wê ko r̂oj hiltêye,*
2 Ji berî mang dertêye,
3 Şêşims zeynandbû dinêye.

S. 4 *1 Ji wê hiltêtin tave,*
2 Şêxê Nûrî zerbabe,
3 Sinet kirbû t'ebabe.

S. 5 *1 Ji wê hiltêtin tîye,*
2 Jê diçit manga spiye,
3 Şemse û Şêxaliye.

S. 6 *1 Ji wê hiltêtin Şemse,*
2 Me nedît li nav çu kese,
3 Wekî bob û pise,
4 Pê ava kiribûn meclîse.

S. 7 *1 Berî aşiqêt momine,*
2 Şêşims bînaya ĉavêt mine,
3 Mang û nederêt Şêşims ji ber diçine.

S. 8 *1 R̂oj ĥeta têştane*[2063]*,*
2 Şêşims bestî dîwane,
3 Maşa wê didete mêrane.

S. 9 *1 R̂oj ĥeta têşta mîre,*
2 Şêşims yî wezîre,
3 Mang û nederêt Şêşims da celis û r̂uweqêt mîre.

S. 10 *1 R̂oj hate nîvr̂oye,*
2 Manga sipî jê diçoye,
3 Şêşims yî bi miske, yî bi moye.

S. 11 *1 Nîvro dager̂iye,*
2 Jê diçû manga spiye,
3 Şemse û Şexaliye,
4 Sinet[2064] *kiribû qewiye.*

S. 12 *1 R̂oj hate e'rşe jûre*[2065]*,*
2 Şîxadî yî ẍefûre,
3 Mang û nederêt Şêşims da ber̂î û beĥrêt k'ûre[2066]*.*

S. 13 *1 R̂oj hate e'rşe Semeda,*
2 Aşiqa we je xeber da,
3 Mang û nederet Şêşims ji e'zman hate bi e'rda.

S. 14 *1 R̂oj hate e'rşêt Alî*[2067]*,*
2 Aşiqa bang didêrî,

[2063] binêr: *ta'ştê*
[2064] *sunet*
[2065] binêr: *jor*
[2066] *k'ur*
[2067] *E'lî*

3 Mang û nederêt Şêşims da beȓî û beĥrêt jêrî.

S. 15 *1 Ȓoj hate e'rşêt Aliye,*
2 Şêşims we dibêjiye,
3 Da biçîne silavî kaniya Spiye.

S. 16 *1 Ȓoj hate e'rşane,*
2 Şêşims dibêjite mêrane,
3 Da biçîne silavî Dawidî bin Dermane.

S. 17 *1 Dawid we dibêjîye:*
2 «Hey Şêşimso yî ewlîye,
3 Da biçîne silavî Şîxadîye».

S. 18 *1 We dibêje Dawidî feqîre:*
2 «Şêşimsê mino yî wezîre,
3 Da biçîne silavî mîre».

S. 19 *1 Ȓoj hat û ava bû,*
2 Şêşims li e'rş ȓawesta bû,
3 Aşiqa selawet lê veda bû.

S. 20 *1 Şems û Fexir di çê ne,*
2 Li dergehêt P'adşêne,
3 Ew ẍefûrêt p'irêne.

S. 21 *1 Şems u Fexir birane,*
2 Li dergeha ȓawestane,
3 Wê maşa didene mêrane.

S. 22 *1 Şêşimso, navê te mîre!*
2 Hey babikê mino yî feqîre,
3 Bi şevê û ȓojê wê li nêĉîra dîndara mîre.

S. 23 *1 Ew babê şêx Hevindî,*
2 Wê li dereca bilindî,
3 Şîxadî tu wê xundî.

S. 24 *1 Ew babê şêx Ĥesinî*[2068]*,*
2 Wê li dereca mezinî,
3 Sinet bi Şêşims sekinî,
4 Bînaya ĉavêt minî.

S. 25 *1 Ew babê şêx E'vdalî,*
2 Weliyo siȓe li balî,
3 Wê li ĥuzreta[2069]*Melikê Celalî.*

S. 26 *1 Ew babê Alê Ȓeşe,*
2 Hey şêro ji Lalişe,
3 Dîwane Şîxadî bi te xweşe.

S. 27 *1 Ew babê şêx Babikî,*
2 Weliyo siȓe li nikî,
3 Wê li ĥuzreta Xaliqî.

[2068] binêr: *Ĥesen*
[2069] *ĥizret*

S. 28 *1 Ew babê Amadîne,*
2 Weliyo borî bi zîne,
3 Wê li ĥuzreta silt'îne.

S. 29 *1 Ew babê Babadî,*
2 Tû dermanê fûadî,
3 Şêxê mine Şîxadî,
4 Sed xweziya wê r̂uĥê jê dibit r̂azî.

S. 30 *1 Ew babe şêx Xidirêye,*
2 Velîyîek[2070] jê diçêye,
3 Şîxadî hinare pêye,
4 Kira qasidê mewlêye.

S. 31 *1 Ew babe Şêx Takilî,*
2 Ewe sir̂e ji e'wilî,
3 Wê ji berî qal û berî.

S. 32 *1 Wê ji berî, berî û qala,*
2 Me sûk dîtin bazare,
3 Qumaş beha diken ĥezara[2071],
4 Me r̂astemal[2072] nemabû dîndara[2073].

S. 33 *1 T'irbetîyêt me diçêne,*
2 Bi digirin, bi me'nêne,
3 Qumaş beha diken r̂astemal ji me divêne.

S. 34 *1 Ewan sir̂a mîr beynand,*
2 Hincîyê li r̂êya heqiyê ẍeltand,
3 Ji bê nasînî îmana xwe şihitand[2074].

S. 35 *1 Hûn îmanê ber neden,*
2 Cewhera li der neden,
3 Da we li dîwanêt xasa li ser neden.

S. 36 *1 Îman ewe, ya we birî,*
2 Ĉav nedine xelqê mişêmirî,
3 Da li taliya we r̂anebit k'ifrî.

S. 37 *1 E't'ar hatin kitirîn,*
2 Xwace[2075] wê dive şêrîn[2076],
3 R̂êya heqiyê maye mişêmirî.

S. 38 *1 Şîxadî û şêx Ĥesene,*
2 Beĥra wan ya mezine,
3 Merk'eb lê diçine,
4 Şe'b bi wan sêkine,
5 Leşkerêt giran li ber nefesêt wan diçine.

S. 39 *1 Şîxadî îbn Misafir,*
2 Mêr hatin silav lê kir,

2070 *welî*
2071 *hezar*
2072 *r̂asmal*
2073 *dînar*
2074 *şehitand*
2075 binêr: *ĥac*
2076 binêr: *şîrîn*

3 Dar û bera sicûde p'êk kir[2077].

S. 40 *1 Şîxadî û şêx Berkate,*
2 Bi wê nûrê dikir xelate,
3 Ew zû bangiya dihate.

S. 41 *1 Şîxadî ji Şamê dihate,*
2 Li Şerqiya dikir xebate,
3 Mehmed Ȓeşan kir xelate.

S. 42 *1 Xelat kir Mehmed Ȓeşa,*
2 Dabûyê maşê şeşa,
3 Ji hew paş kire serwerê mêra.

S. 43 *1 Ew bobê sitîya Bilqanê,*
2 Ȓûniştî bû li dîwanê,
3 Sinet[2078] *mabû li covanê.*

S. 44 *1 Ew bobê sitîya Êsîyê,*
2 Ȓûniştî li ser k'ursîyê,
3 Sinet mabû li hîvîyê.

S. 45 *1 Ew babê sitîya Nisretê,*
2 Ȓûniştî bû li ĥuzretê[2079],
3 Sinet mabû li xilmetê.

S. 46 *1 Ji weȓa dibêjim qisetê,*
2 Hey şêro ji heqîqetê,
3 Navû dik'irê Şêşims ji me'rîfetê.

S. 47 *1 Oẍleman, oẍleman,*
2 Dik'irê te digeȓêt ji Şerqê ĥetanî bi Şam.

S. 48 *1 Oẍledîn Şîxadî û melik Şêxsin*[2080], *Şemsê Êzdîna,*
2 Cêşêt geliyê Lalişê, medet ĥalê me û sinete!

Em di kêmîn, Xwedê yî ť emame!

11. Beyt'a şêx Mendê Gêlê[2081; 2082]

S. 1 *1 Çi sibeke*[2083] *melxûne,*
2 Şêx Mendê bore xwe dikire zîne,
3 Çûbû ȓawa mîr Sêwdîne.
S. 1 *1 Sibeke*[2084] *mexrûme,*
2 Şêx Mendê Fexira[2085] *borê xwe kir zîne,*
3 Ewî çar gêl ĉe'va dibûne.

S. 2 *1 Çi sibeke tarîbave,*
2 Şêx Mendê Fexira çûbû nêĉîrê û ȓawa,

[2077] *pêkir*
[2078] *sunet*
[2079] *ĥizret*
[2080] *Şîxsin*
[2081] [29] (rr. 311-314) (№ 1679)
[2082] *Beyt'a şêx Mendê Ferxa* [31] (rr. 57-60)
[2083] *sube*
[2084] *sive*
[2085] *Ferx*

3 Çar gêl dîtbû berî ava.

S. 2 *1 Sibeke te'rî baba,*
2 Şêx Mendê Fexira meşiya bû merzrê ava.

S. 3 *1 Çar gêl dibûn ĥeçar ĉe'va,*
2 Gêla kiribû silave,
3 Aha şêx Mendo, bêyî ser seriyan, ĥeçar ĉe'va.

S. 3 *1 Şêx Mendê Fexira deyn li gêle dike,*
2 Divê: «Ewe gêla mine zar şîrîne[2086]*,*
3 Xeberê wê şekir dibîne,
4 Ez nizanim çi zimanî dixûne.

S. 4 *1 Gêla mezin dive: «Navê min Gule,*
2 Ez ĥebîbim[2087] *çendî dile,*
3 R̂êza ez fadilim.

S. 8 *1 Yekê go: «Navê min Gule,*
2 Miĥûba ĥiçkî dile,
3 P'ar tê nebe kesa dil k'afire».

S. 5 *1 Gêla duda dive: «Şêx Mendo, nave min P'aye,*
2 Ez ĥebîbim çendî dinîyaye,
3 Ez dik'irê xwe Şerq va çûm Şam va xuyaye».

S. 6 *1 Gêla go: «Şêx Mendo, nave min Faye,*
2 Miĥûba ĥiçkî dinîyaye,
3 K'iryameta[2088] *Şîxadî, melî şêx Îsn r̂izma giran pê va xuyaye».*

S. 6 *1 Gêla sisîya dibê: «Şêx Mendo, nave min Fate,*
2 Ĥebîbim çendî qinyate[2089]*,*
3 Dik'irê xwe Şerqva çûm Şamva hatim».

S. 7 *1 Gêla yekê go: «Navê min Fate,*
2 Miĥûba ĥiçkî welate,
3 K'iryameta Şîxadî, melik Şêxsin[2090] *r̂izmê giran pê va hatim».*

S. 7 *1 Gêla biĉûk dibê: «Şêx Mendo, nave min Ĥebîbe,*
2 Herçkî kesê dilê xelqê[2091] *xerîbe,*
3 Cinetêda heye zor û nesîbe».

S. 9 *1 Yekê go: «Navê min Ĥebîbe*[2092]*,*
2 Ĥeça kesê bigire xwetrê dilê xerîbe,
3 Ewan bihuşta[2093]*baqiyêd heye p'ir nesîbe*[2094]*».*

S. 8 *1 Şêx Mend go: «Gêlê, sindirûka dare sindirûka,*
2 Çar gêlê xemilîne şebe'tê di bûka,
3 Sedra dilê şêx Mendê Fexire[2095] *gêla biĉûka».*

S. 9 *1 Gêlê divê: «Şêx Mendo, were me her̂ne navî r̂eza,*
2 Tê t'evdî gulan baẍçan û qaza,
3 Tê r̂ojê sedî bivînî weke eza».

[2086] *şîrin*
[2087] *ĥebûb*
[2088] *k'iriyamet*
[2089] *k'înat*
[2090] *melî şêx Îsn*
[2091] *xelk*
[2092] *Ĥebûb*
[2093] *bihişt*
[2094] *nesîv*
[2095] *Ferq*

S. 10 *1 Şêx Mend go: «Gêlê, ez gulim baẍçeme, r̂ez,*
2 Pisê e'zîzî melek' Fexiredîn ez.

S. 11 *1 Ez pisê e'zîz melek' Fexiredînim,*
2 Bazîkî ĉeng nûrînim,
3 Ez ser t'extê zêr̂înim,
4 Hatime te bivînim.

S. 12 *1 Gêlê divê: «Şêx Mendo, ezê bivime kevotkeke p'er̂ nûrînim,*
2 Bifir̂ime, her̂im e'rşê jorînim,
3 Ezê wêderê minetê bikim melkê R̂e'mînim».

S. 12 *1 Gêlê go: «Ezê bibime kevotkeke p'er̂ hêşîne,*
2 Ezê bifir̂ime ber p'erê e'rşê e'zmîne,
3 Kesekî min ĉar[2096] *nine, xêncî Melikê*[2097] *R̂ehmîne*[2098]*».*

S. 13 *1 Şêx Mend go: «Gêlê, ezê bivime bazîkî*[2099] *p'er̂ zirave,*
2 Bifirim, her̂me r̂efê gêl di nave,
3 Ezê te wêderê bigrim bê kave».

S. 13 *1 Şêx Mend go: «Gêlê, ezê bibime bazîkî*[2100] *ĉeng zirave,*
2 Ezê bifirime ji hindave,
3 Ezê herme nava r̂efê Gêlê di navdane».

S. 14 *1 Gêlê dibê: «Şêx Mendo, ezê bivime kevotkeke p'er̂ xubarî,*
2 Bifirim, her̂me e'rşê te'rî,
3 Minetê bikim melkê Cebarî».

S. 14 *1 Gêlê go: «Ezê bivime kevotkeke p'er̂ mirarî,*
2 Ezê bifirime ber e'zmanê fikî t'e'rî,
3 Kesekî min nîne ĉarî, xencî wî Xaliqî, wî Cebarî».

S. 15 *1 Şêx Mend go: «Gêlê, ezê bivime bazîkî p'er̂ kur̂im,*
2 Hindavda bifir̂im,
3 Te wan cî û meskena bibir̂im».

S. 15 *1 Şêx Mend go: «Herê Gêlê, ezê bivime bazîkî ĉeng kur̂im,*
2 Ezê hindavada bifir̂im,
3 Înşala[2101] *ezê te wan r̂efa dabihirim».*

S. 16 *1 Gêlê go: «Şêx Mendo, ezê bivime bazîkî p'er̂ zirave,*
2 Ĥeft[2102] *t'ebeqê*[2103] *e'rdê k'ibîrda herime xare,*
3 Ezê wê derê minetê bikim melkê Cebare».

S. 17 *1 Şêx Mend go: «Gêlê, ezê dinîyayê te cema' kim,*
2 Mar û margîra te p'eyda kim,
3 Ezê te wan cî û meskena jî r̂a kim».

S. 10 *1 Gêlê go: «Şêx Mendo, ezê bivime tîre marê*[2104]*,*
2 Ĥeft[2105] *t'ebeqê*[2106] *axêda herme xare,*
3 Kesekî min nîne ĉare, xêncî wî Xaliqê Cebare».

S. 11 *1 Şêx Mend go: «Gêlê, ezê r̂av-nêĉîra t'erk bidime,*
2 Ĥeft t'ebeqê e'rdê dest-pêĉiyê xwe vedime».

[2096] *çar*
[2097] *Melk*
[2098] *R̂emîn*
[2099] *be'zîk*
[2100] *be'zîk*
[2101] *Îşela*
[2102] *ĥevt*
[2103] *tevek*
[2104] *me'r*
[2105] *ĥevt*
[2106] *tebek*

S. 18 *1 Gêlê divê: «Şêx Mendo, biramo*[2107]*,*
2 Dîno ser sewdawo[2108]*,*
3 Hevalê te çûne, tu jê mawo[2109]*,*
4 Tu ser k'îjan gêlê maşoq mawo?»

S. 4 *1 Gêlê go: «Here lawo, ser sewdawo,*
2 Ser pişta borê xwe r̂azawo[2110]*,*
3 Me ĥeçar gêla k'îjana ĥeyrî[2111] *dimawo*[2112]*!»*

S. 18 *1 Şêx Mend go: «Gêlê, ez ne dînim, ne sewdame,*
2 R̂aste hevalê min çûne, ez jê mame,
3 Lê ez ser gêla biçûk maşoq mame».

S. 5 *1 Şêx Mend digot: «Ezî ne ser sewda*[2113] *me,*
2 Ser pişta borê xwe r̂azame,
3 Ez bejina bilind, dêmê gulî ĥeyrî mame.

S. 20 *1 Gêlê divê: «Şêx Mendo, ezê bivim sêveke sore bi darêva,*
2 Tirsa baẍvançîyê mîra kes nikare bê nêva».

S. 21 *1 Gêlê go: «Şêx Mendo, ezê bibime sêveke sore guliya dara,*
2 Kese tirsa baẍvançiyê mîra newêre mezer bike dal da».

S. 21 *1 Şêx Mend go: «Gêlê, ezê bivime nexaşekî p'ir̂ girane,*
2 Wê min bidine ser darekî, dudan, sisyan, çarane,
3 Wê min bivine nava wan r̂ezane,
4 Hergê digo çi dermane,
5 Ezê bêjim sêva sor dermane».

S. 22 *1 Şêx Mend go: «Ezê bibime nexweşekî Heq warî*[2114]*,*
2 Ezê r̂azêm r̂ojekê, dudan, sisiyan, du çaran,
3 Xelqê bê: — gel şêx Mendo te çi dermane?
4 Ezê bêjim: — sêva sore guliya darane.
5 Wê herin biqetînin, dayînin ser dilê şêx Mendê Fexira[ne],
6 Wê pê weke her du ĉe'vane».

S. 22 *1 Gêlê divê: «Şêx Mendo, dilê min kela kevire,*
2 Hosta dihat çê dikire,
3 Bira p'ar t'unebe[2115] *yê dil k'afire».*

S. 16 *1 Gêlê go: «Şêx Mendo, here, go bejina min kela kevire,*
2 Çar nikalê min sekinîne leşkire,
3 P'ar tê t'unebe kesê dil k'afire».

S. 19 *1 Gêlê go: «Herê lawo, bejina min kela nîvî,*
2 Serê min hilnayê zêr û zîvî,
3 Gele aşiqê mîna te dikine bê hîvî».

S. 18 *1 Gêlê go: «Herê şêx Mendo, bejina min kela xar da,*
2 Leşkir sekinîne çarnikal da,
3 Kese newêre mêzer bike bal da».

S. 20 *1 Şêx Mend go: «Herê, Gêlê, bejina te kela xar da,*

[2107] *birao*
[2108] *sewdao*
[2109] *mao*
[2110] *r̂azao*
[2111] *heyîr*
[2112] *dimawo*
[2113] *sersewda*
[2114] *hekar*
[2115] *p'artinîbe*

2 Çiqa leşker[2116] *bisekinin çarnikal da,*
3 K'iryameta Şîxadî, melî şêx Îsn ezê bême[2117] *bal da».*

S. 23 *1 Şêx Mend go: «Gêlê, dilê min kela ĥuk'm jine,*
2 R̂aste, hoste dihat çêdikire,
3 Lê tu bizanbe, k'ilît, miftê wê kelê destê mala mene».
S. 17 *1 Şêx Mend go: «Herê Gêlê, kela serî jine,*
2 Ĥeçî gava mala me bîne,
3 K'ilît-mifte wê destê mala me vedibin».

S. 24 *1 Gêlê divê: «Şêx Mendo, xêra xazî min bizanbîya bav û pis,*
2 Were weke ber û sîngê mine etles,
3 Her̂e were kesekî netirse».

S. 25 *1 Şêx Mend go: «Gêlê, xêra xazî min bizanbîya dê û dot,*
2 Te çir̂a zûtirê ew xeber mir̂a negot,
3 Te dil û hinavê şêx Mendê Fexira sot».

S. 26 *1 Gêlê divê: «Şêx Mendo, lawê nevî lawa,*
2 Tu zêr̂ê nav dir̂ava,
3 Ĥeyran, min tu ĥesab[2118] *kirî dewsa biran û bava».*

S. 27 *1 Şêx Mend go: «Gêlê, kelîşka ser darê kelîşka,*
2 Tu bazin zêr̂ê ĥeta e'nişka,
3 Her̂e mi tu ĥesab kirîye dewsa dê û xûşka».

12. Beyt'a şêx Alê Şemsa[2119; 2120; 2121]

Bi destûrî Xwedê!

S. 1 *1 Me yarek divêt, bila me bike minetê,*
2 Ji Şerqê bixûne, Şamê vê xetê,
3 Ew mezela cidê me tê.
4 Ax dilo jaro, birîndaro,
5 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.
S. 1 *1 Me yarek dibê me bike minetê,*
2 Şerqê bixûn, Şamê her vê xetê,
3 Ew mezela cudê me tê.
S. 1 *1 Me yarek digirt me bike minetê,*
2 Şerqê bixûnim Şamê her vê xetê,
3 Ew muĥbeta cidê me tê.

S. 12 *1 Dilo jaro,*
2 Ne li wan e'rda, ne li van cîya,
3 Ẍerîbo ezo.

S. 2 *1 Werin bixûnin vê xetê,*
2 Ew te'lîya ser qurbetê,
3 Bira her pênc t'erêqê wî r̂ûnên hadêretê[2122]*.*

[2116] *leşkir*
[2117] *bê me*
[2118] *ĥesav*
[2119] http://bedel.maktoobblog.com/705285/beyta-x-al-emsa/; http://www.ezidinasi.com/la/
[2120] [29] (гг. 302-306) (№ 1677)
[2121] [31] (гг. 61-63)
[2122] *hidret*

S. 2 *1 Me yarek divêt, bila şewq*[2123] *be,*
2 Bila ĥemû r̂ê û me'niyayî t'erîq be,
3 Ber dilê miskîn şêx Alê şêrînî[2124] *şerîf be.*
4 Ax dilo jaro, birîndaro,
5 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.

S. 2 *1 Me yarek digirt şewq*[2125]*be,*
2 Ĥemû p'ê û me'niya be, t'erîq be,
3 Ba dilê şêx Alê Şemsa şîrînî şerîf be.

S. 3 *1 Xetê me dibene,*
2 Li dîwana Şîxadî ber her pênc t'erîqa vedikene,
3 Talî[2126] *û tengiyê şêx Alê Şemsa têda hene.*
4 Ax dilo jaro, birîndaro,
5 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.

S. 3 *1 Xetê me dibene,*
2 Dîwana Şîxadî ber her pênc t'erêqê wan vedikene,
3 Talî–tengîyê Şîxalê Şemsa têda hene.

S. 3 *1 Xeta me divene,*
2 Dîwana Şîxadî vedikene,
3 Talî–tengiyê şêx Alê Şemsa têda[2127] *hene.*

S. 4 *1 Xetê me şêrînin,*
2 Li dîwana Şîxadî ber her pênc t'erîqa datînin,
3 Talî û tengîyê şêx Alê Şemsa têda dibînin,
4 Li hadêretê[2128] *r̂ûniştine û hêsira dibarînin.*
5 Ax dilo jaro, birîndaro,
6 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.

S. 4 *1 Xetê me şîrînin,*
2 Dîwana Şîxadî datînin,
3 Talî[2129]*–tengîyê Şîxalê Şemsa têda dibînin.*
4 Hadêretê r̂ûdinin hêsira dibarînin.

S. 4 *1 Xetê me şîrînin,*
2 Dîwana Şîxadî datînin,
3 Talî–tengîyê şêx Alê Şemsa têda divînin,
4 Yarû birê axretê[2130] *hadêretê r̂ûdnin*[2131] *hêsira dibarînin.*

S. 5 *1 Xetê me biperêjin,*
2 Her pênc t'erêqê wî dîwana Şîxadî r̂ûdinin,
3 Talî–tengîyê Şîxalê Şemsa têda dibînin.
4 Hadêretê r̂ûdinin hêsira dibarînin.

S. 5 *1 Xetê me ferêşin,*
2 Bibine dîwana Şîxadî ber her pênc t'erîqê wî vekin û bêjin
3 Li hadêretê r̂ûnên û ĥalê miskîn şêx Alê Şemsada hêsira birêjin.
4 Ax dilo jaro, birîndaro,
5 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.

S. 5 *1 Xetê me narijin,*
2 Dîwana Şîxadî datînin,
3 Yarû birê axretê r̂ûdinin hêsira dirêjin.

[2123] *şefîq*
[2124] *şêrîn*
[2125] *şofîq*
[2126] *te'l*
[2127] *tê da*
[2128] *hidret*
[2129] *te'l*
[2130] *yar û birê axretê*
[2131] *rûdinin*

S. 6 *1 Xetê me bişînin,*
2 Bibine li dîwana Şîxadî ber her pênc t'erîqa vekin û bixûnin,
3 Li hadêretê r̂ûnên ser ĥalê miskîn şêx Alê Şemsa da hêsira bibarînin,
4 Ax dilo jaro, birîndaro,
5 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.

S. 7 *1 Nesîĥetê dikim we gelî kesa,*
2 Miskîne şêx Alê Şemsa,
3 K'ê dizane şêx Alê Şemsa li Şerqê bû,
4 Ĥeft sala mabû li Şamê zîndan û ĥebsa?
5 Ax dilo jaro, birîndaro,
6 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.

S. 6 *1 Nesîĥetê dikim gelî kesa,*
2 Miskîne Şîxalê Şemsa,
3 K'ê dizane Şîxalê Şemsayî t'erqî bû, ĥeft sala mabû Şame ĥebsa[2132].

S. 8 *1 Ezî wexta gulbaẍ*[2133] *bûm,*
2 Mecalê seferê hatibû wext bû,
3 K'ê dizane şêx Alê Şemsa li Şerqê bû,
4 Şamêda gur̂ û gef bû?
5 Ax dilo jaro, birîndaro,
6 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.

S. 7 *1 Ezî wextayî gulbaẍ*[2134] *bûm,*
2 Mecalê seferê hatibû wext bû,
3 K'ê dizane Şîxalê Şemsa Şerqî bû,
4 Şamêdayî gur̂ û gef bû?

S. 7 *1 Wexta ezî gulbaẍ bûm,*
2 Mecalê Şamê dihatin wext bûm,
3 Ĥeft sala Şamêda girtî bûm û girî–gef bûm.

S. 9 *1 Mexsûs ĥeta semayê,*
2 Dengê dûr qe wî nayê,
3 Ez hatime dengê dûr xweȓa bibim.
4 Ax dilo jaro, birîndaro,
5 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.

S. 8 *1 Mexsûs hate Somayê,*
2 Dengê dûr qe wî nayê,
3 Ez hatime dengê dûr xweȓa biveme.

S. 6 *1 Mexso te çovayê,*
2 Dengê dûr qewîn nayê,
3 Hatime dengê dûr xweȓa bivime.

S. 10 *1 Îlahiyo, te em nivîsîn,*
2 Em şandin li e'rdekî cînar sîsî,
3 Dilê ẍurbetiyan qewî tîsî.
4 Ax dilo jaro, birîndaro,
5 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.

S. 9 *1 Îlahîo, te em nivîsîn,*
2 Em şandine e'rdekî cînar sîsî,
3 Dilê ẍurbetîya[2135] *qewî tîsî.*

S. 11 *1 Îlahiyo, te em nivîsîn,*
2 Bin me e'rdekî cînar sîsî,

[2132] *ĥevs*
[2133] *gulbax*
[2134] *gulbax*
[2135] *qurbet*

3 Dibe xurbetiya qewî li me tîsî.

S. 11 *1 Dilê xurbetiya jane,*
2 Ez nanivim li van şevane,
3 Ĉavê miskîn şêx Alê Şemsa şaqûl pêvira[2136] *mane.*
4 Ax dilo jaro, birîndaro,
5 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, xerîbo ezo.

S. 10 *1 Dilê xurbetiya jane,*
2 Ez nalivim van şevane,
3 Ĉe'vê miskîn Şîxalê Şemsayî şaqûl pêvira mane.

S. 12 *1 Pêvirê me xuya bûn,*
2 Ĥeta hatim me ava bûn,
3 Ezî miskînî herî wa bûm.
4 Ax dilo jaro, birîndaro,
5 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, xerîbo ezo.

S. 11 *1 Pêvirê me xuya bûn,*
2 Ĥeta hatim me ava bûn,
3 Ezî miskînî herî wa bûm.

S. 8 *1 Pêvirê me hilatin,*
2 Hatin, hatin, ava bûn,
3 Ĉe'vê miskîn şêx Alê Şemsa ĥeyrî[2137] *wan bûn.*

S. 13 *1 Pêvirê me hiltêne,*
2 Ĉavê miskîn şêx Alê Şemsa şaqûl pêvîra r̂êne,
3 Min qey go, qasidê Mergêye,
4 Min nizanbû ji Şamêva boy min sêfîlê Xwedê va têne.
5 Ax dilo jaro, birîndaro,
6 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, xerîbo ezo.

S. 12 *1 Pêvirê me hiltêne,*
2 Ĉe'vê miskîn Şîxalê Şemsa şagulin pêvira r̂êne,
3 Mi qey go, qasidî Mergêye,
4 Mi nizanbû Şamêva boy min sêfîl û Xwedêva têne.

S. 9 *1 Pêvirê me hilatine,*
2 Me nizanbû qasidê Şamêne,
3 Boy[2138] *min sêfîlê Xwedê*[2139] *têne.*

S. 14 *1 Şevê dirêje bi jan*[2140]*,*
2 Ĥeta hatim sibe dibû,
3 Hêsir ji ĉavê şêx Alê Şemsa diçûn,
4 Ew hêsir ser r̂ûyê şêx Alê Şemsa bû p'erçum[2141]*.*
5 Ax dilo jaro, birîndaro,
6 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, xerîbo ezo.

S. 13 *1 Şevê dirêje bi jon,*
2 Ĥeta hatim sive dibû,
3 Hêsir ji ĉe'vê Şîxalê Şemsa diçûn,
4 Ew hêsir ser r̂ûyê Şîxalê Şemsa bû p'erçom.

S. 15 *1 Şevê dirêje dayî,*
2 Pêvir û mêzîn li e'zmana bûne qayî,
3 Ez miskînim, bûm miskînî wayî.
4 Ax dilo jaro, birîndaro,

[2136] *pêwra*
[2137] *ĥeyîr*
[2138] *boyî*
[2139] *Xudê*
[2140] *jon*
[2141] binêr: *p'erçem*

5 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.

S. 14 1 Şevê dirêje dayî,
2 Pêvir û mêzîn e'zmana bûne qayî,
3 Ez miskîn bûm herî hayî.

S. 16 1 Şevê dirêje mezin,
2 Ĥeta hatim sibe dibin,
3 Hêsir ji ĉavê miskîn şêx Alê Şemsa diçin,
4 Ew hêsir ser r̂ûyê şêx Alê Şemsa dibin p'erçim.
5 Ax dilo jaro, birîndaro,
6 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.

S. 15 1 Şevê dirêje mezin,
2 Ĥeta hatim sive dibin,
3 Hêsir ji ĉe'vê Şîxalê Şemsa diçin,
4 Ew hêsir ser r̂ûyê Şîxalê Şemsa dibin p'erçim.

S. 17 1 Ez r̂ûniştime û ĥalê xweda mame,
2 K'ete bîra min Mergeh û Meqlûb, ew cî û mikane,
3 K'ê dizane şêx Alê Şemsa li Şerqê bû, ĥeft sala mabû ĥebsû Şame?
4 Ax dilo jaro, birîndaro,
5 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.

S. 16 1 Ezê r̂ûniştime, ĥalê xweda mame,
2 K'ete bîra mida Mergeh û Meqlûb, ew cî[2142] ew mek'ane[2143],
3 K'ê dizane Şîxalê Şemsa Şerqî bû, ĥeft sala mabû ĥebsû Şame?

S. 10 1 Ezê r̂ûniştime,
2 Ĥalê xwe da mame,
3 Min nizanbû ĥebsû Şame[2144].

S. 18 1 Ez r̂ûniştime û ĥalê xweda digirîme,
2 Bînaya bazîkî çeng birîme,
3 K'ê dizane ez ji k'uva hatim û k'uva çûme?
4 Ax dilo jaro, birîndaro,
5 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.

S. 17 1 Ez r̂ûniştime, ĥalê xweda digirîme,
2 Nola bazîkî ĉeng bir̂îme,
3 K'ê dizane ez k'uva hatim û k'uva çûme?

S. 13 1 Ezê r̂ûniştime,
2 Ĥalê xwe da mame,
3 E[z] nizanim k'uva[2145] hatime, k'uva herime.

S. 14 1 Ezê r̂ûniştime,
2 Ĥalê xwe da digirîm,
3 Bîna bazeke[2146] dil birînim.

S. 20 1 Xwezila min ĥuk'mek serê,
2 Ez hin bigrîm, hin hêsirê xûnê ji ĉavê min derê,
3 K'ê dizane şêx Alê Şemsa li Şerqê bû, ĥeft sale [w]a mabû seferê?
4 Ax dilo jaro, birîndaro,
5 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.

S. 19 1 Xwezîya min ĥuk'mek serê,
2 Ez hin bigrîm, hin hêsirê xûnê ĉavê min derê,
3 K'ê dizane Şîxalê Şemsayî Şerqî bû, ĥeft sala mabû seferê.

[2142] jî
[2143] mikan
[2144] ĥevs û Şame
[2145] ku va
[2146] bez

S. 21 *1 Xwezila min ĥuk'mek ser hata,*
2 Ez hin bigrîm, hin hêsirê xûnê ji ĉavê min der hata,
3 Ber min bûye Ferate.
4 Ax dilo jaro, birîndaro,
5 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.

> **S. 20** *1 Xwezîya min ĥuk'mek ser hata,*
> *2 Ez hin bigrîm, hin hêsirê xûnê ĉavê min der hata,*
> *3 Ber mi biye Ferate,*
> *4 K'ê dizane Şîxalê Şemsa Şerqî bû, ĥeft sala mabû ĥebsû Şame.*

S. 22 *1 Ez e'mirê çûme t'eleb,*
2 Biska mu muĥbetê li e'nîyê bestiyabû xeleq,
3 K'ê dizane şêx Alê Şemsa li Şerqê bû, ĥeft sala mabû li ŞamûĤeleb?
4 Ax dilo jaro, birîndaro,
5 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.

> **S. 21** *1 Ez e'mrê çûme t'eleb,*
> *2 Biska mobetê e'nîyê bestîyabû xeleq,*
> *3 K'ê dizane Şîxalê Şemsa Şerqî bû, ĥeft sala mabû li Şamû Ĥeleb.*

S. 23 *1 Şam elê cindîya,*
2 Xwezila min xwe bizanîya,
3 K'a dereca talî û tengîya çîye?
4 Min bi xwe, serê xwe kirîye, derman lê nîye.
5 Ax dilo jaro, birîndaro,
6 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.

> **S. 22** *1 Şam ehlê cindîya,*
> *2 Xwezila mi xwe bizanîya,*
> *3 Çika dereca talî-tengîya çiye?*
> *4 Min xwexwe kirîye, derman lê nîye.*

S. 24 *1 Xwezila min bihata bihara dila,*
2 Meha nava gula,
3 Em qesid bikin, heȓine nav mezela.
4 Ax dilo jaro, birîndaro,
5 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.

> **S. 23** *1 Xêra xwezila min bizanbîya hatiye bahara dila,*
> *2 Meha nava gula,*
> *3 Emê qest bikin, heȓine nava wan mezela.*

S. 25 *1 Sitîya Gul xûşka mine,*
2 Bila heȓe li dîwana Şîxadî û melik Sêxsine,
3 Bike ȓeca û dîleka mine.
4 Ax dilo jaro, birîndaro,
5 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.

> **S. 24** *1 Sitîya*[2147] *Gul xûşka mine,*
> *2 Wê heȓe ba Şîxadî, melek' Sêxsine*[2148]*,*
> *3 Bike ȓeca, dîleka mine.*

S. 26 *1 Sitîya Gul xûşka min dîsa,*
2 Bila heȓe li dîwana Şîxadî û melik Sêxsinda,
3 Bike ȓeca û dîleka girtîyan û ĥebîsa.
4 Ax dilo jaro, birîndaro,
5 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.

> **S. 25** *1 Sitîya Gul xûşka min dîsa,*
> *2 Bira heȓe ba Şîxadî û melek' Sêxsina,*

[2147] *stî*
[2148] *Sîxisn*

3 Bike r̂eca, dîleka girtîyêd ĥedîsa.

S. 28 *1 Ĥalê min ĥalê Denûne,*
2 Min herdu ĉavê xwe kirye zebûne,
3 Bila hezinya xatûn, xwer̂a biger̂e xatûne.
4 Ax dilo jaro, birîndaro,
5 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.
S. 27 *1 Ĥalê min, ĥalê Denûne,*
2 Min herd ĉavê xwe kirîye zebûne,
3 Bira Ĥuznîya xatûn, xwer̂a biger̂e xatûne.

S. 29 *1 Ĥalê min ĥalê dibhêrî,*
2 Kesê nedabû bêrî,
3 Xêncî T'eminî Dêrî.
4 Ax dilo jaro, birîndaro,
5 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.
S. 28 *1 Ĥalê min ĥalê dibihêrî,*
2 Keskê nedabû bêrî,
3 Xêncî T'emûrî Dêrî.

S. 30 *1 T'eminê Dêrî westiya bû,*
2 Cinteyar lêda bû r̂ewa bû,
3 Ĥeft sala li wê derê mabû,
4 Ĥeta ferwara P'adşê min pêr̂a bû.
5 Ax dilo jaro, birîndaro,
6 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.
S. 29 *1 T'emûrî Dêrî wa westiya bû,*
2 Cin Teyara lêdabû r̂ewa bû,
3 Ĥeft sala wêderê mabû,
4 Ĥeta ferwara P'adşayê min pêr̂a bû.

S. 31 *1 Ĥalê min ĥalê Sindebade,*
2 Çi t'êcireke Misirêva dihate,
3 Sindebad bi merk'eba xwe beĥrêva r̂adiweste.
4 Ax dilo jaro, birîndaro,
5 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.
S. 30 *1 Ĥalê min ĥalê Sindebate,*
2 Çi t'êcireke Misirêva hate,
3 Sindebat bi merk'eba[2149] *xwe be'rêva r̂adiwaste.*

S. 32 *1 Merk'eba Sindebad şikestibû nava beĥrê,*
2 Destê Sindebad mabû t'extê darê,
3 Qadirî R̂ehman dizanî li pê r̂ê.
4 Ax dilo jaro, birîndaro,
5 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.
S. 31 *1 Merk'eba Sindebat şikestibû nîveka beĥrê,*
2 Destê Sindebat mabû t'extê darê,
3 Qadire R̂ehman ne dizanî.

S. 33 *1 Qadirî R̂ehman pê dizanî,*
2 Ewî dareke merk'ebê serî lê hilanî,
3 Sindebad destê xwe lê weranî,
4 Dinîya r̂on bîr anî, şikir ji te ya R̂ehmanî!
5 Ax dilo jaro, birîndaro,
6 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.
S. 32 *1 Dareke merk'ebê serî lê hilanî,*

[2149] *mork'eva*

2 Sindebat dest lê weranî,
3 Dinîya r̂on bîr anî, şikirîma te ya R̂ehmanî!

S. 34 *1 Ĥalê min çi ĥekî peşmûne,*
2 Cina ximitandibû Şimûne,
3 Cina Şimûn diximitand,
4 Binê beĥrada diaqûfand,
5 Ewî dinîya r̂on ji bo xwe serifand.
6 Ax dilo jaro, birîndaro,
7 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.

S. 33 *1 Ĥalê min çi ĥalekî p'eşmûne,*
2 Cina ximitandibû[2150] Şimûne[2151],
3 Cina Şimûne diximitand,
4 Binê beĥrar̂a diaqûfand,
5 Ewî ji dinîya r̂on xwer̂a ser̂ifand.

S. 19 *1 Ta'rîgewrkê li min gewr kir,*
2 Berê cibê li min zer kir,
3 K'ê dizane şêx Alê Şemsa li Şerqê bû, ĥeft sala Şamêda gur̂ û gef kir?
4 Ax dilo jaro, birîndaro,
5 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.

S. 18 *1 Te'rîgewrkê li mi gewr kir,*
2 Berê subê li mi zer kir,
3 K'ê dizane Şîxalê Şemsa Şerqî bû, ĥeft sala Şamêda gur̂ û gef kir.

S. 15 *1 Ta'rîgewirkê[2152] li min gewr kir,*
2 Berê sibê li min ker kir,
3 Min ĥef[2153] [t]sala li Şamêda sefer kir.

S. 27 *1 Li Çarşema serê nîsanê,*
2 Deng bela bû nav êzdîyê Şerqê û Şamê,
3 Şêx Alê Şemsa ji zîndanê hate berdanê,
4 Şêx Alê Şemsa k'erem kir û hat dîwanê,
5 Jêr̂a kirin e'yda qurbanê, vekirin deft'era îmanê.
6 Ax dilo jaro, birîndaro,
7 Ne ji van cîya, ne ji van e'rda, ẍerîbo ezo.

S. 26 *1 Çarşema serê nîsanê,*
2 Deng belabû êzdîyê Şerqê û Şamê,
3 Şîxalî Şemsa k'eremkir hate dîwanê,
4 Jêr̂a kirin e'yda qurbanê, vekirin deft'era îmanê.

S. 16 *1 Hat e'yda[2154] R̂ehmaniyê[2155],*
2 Şêx Alê Şemsa zîndanê hate berdanê[2156],
3 Hat mizgîna îmanê,
4 Ya R̂ebî, şikir, şêx Alê Şemsa hate dîwanê.

Em kêmin, û Xwedê t̂emame!

13. Beyt'a Ĥesenê Cêlê[2157]

Mêrekî zêr̂ek ij e'rdê hilda, zanibû wekî zêr̂ malê Şêxşimse, anî da Şêxşims, do: «Şêxşimso, eva malê teye»

[2150] *qimitandibû*
[2151] *Şibĥûn*
[2152] *Terîq e'wrek*
[2153] *ĥev*
[2154] *eyîd*
[2155] *r̂eman*
[2156] *ber dan*
[2157] [29] (гг. 430-433) (№ 1706)

Şêxşims zêȓ dest girt û anî mal. Cêlê kevanîya mala Şêxşims bû, ewê gavê destê Cêlê ne vala bû, hevîr distira. Cêlê gote Şêxşims: «Zêȓ têke devê min ĥetanî destê min vala dive, ezê hildim». Ĥetanî Cêlê hevîr stira, zêȓ devê Cêlêda ĥelîya û çû xarê. Cêlê qe t'exmîn nekir ew zêȓ çewa bû, k'uda çû, qe nehate bîrê jî.

We'de derbaz bû, Cêlê ĥemle derk'et, Şêxşims seva wira dilteng bû, gote Cêlê, got: «Tu kevanîya mala min, xizmetk'ara mala min, wekî mala mida şuxulê wa qewimîye ne ȓaste». Hîngê[2158] *k'ete bîra Cêlê wekî ew zêȓ devê wêda ĥelîyaye. Cêlê gote Şêxşims, go: «Şêxşimso, ew zêȓê te daye min, ew zêȓ devê mi da ĥelîyaye çûye, heger tiştek heve ji wî zêȓîye, herge ji dêv welidîm, wekî usane ji wî zêȓîye».*

Wext, we'de t'emam bûn, nêzîkîya welidandinê Cêlê gote Şêxşims, go: «Destê xwe bigre». Şêxşims destê xwe girt, Cêlê dêvȓa welidî, k'upek k'ete destê Şêxşims, batinda deste guharê zêȓ guhada, bê vekirin. Şêxşims îdî bawar kir wekî ew kuȓ ji wî zêrî bûye.

Navê kuȓ danîn Ĥesen, Ĥesenê Cêlê. Ĥesen mezin bû, waxtê dest damina bû. Batinda xelatê zêrîn jêȓa hatin. Mêra gişka ĥevsûdî xelatê Ĥesenê Cêlê dikirin. Ȓojekê Şêxşims gote Ĥesen, go: «Teȓa lazime dest û damin».

S. 1 *1 «Çi ĥuk'meta Xwedêye,*
2 Nazil bûye ȓû e'rdêye,
3 Ĥalê min Ĥeseno,
4 Bona Ĥesenê Cêlêye,
5 Miskin, ĥalê min p'îr Ĥeseno.

S. 2 *1 Çi ĥuk'meta girane,*
2 Nazil bûye ȓû e'rdane,
3 Ĥalê min Ĥeseno,
4 Bona Ĥesenê Cêlane,
5 Miskin, ĥalê min p'îr Ĥeseno.

S. 3 *1 Ĥeseno, tî dînî,*
2 Şiva qudretê ĥulê e'zîz melek' Fexiredînȓa dik'şînî,
3 Ĥalê min Ĥeseno,
4 Malxirav, tu nizanî, Şêxşims ser k'ursîye heqîyê ȓûniştîye,
5 Maşê mêra dide, hew distîne,
6 Miskin, ĥalê min p'îr Ĥeseno.

S. 4 *1 Ĥeseno, bê dewleto,*
2 Aqil û fe'm sêrî heȓeto,
3 Ĥalê min Ĥeseno,
4 Malxirav, tu nizanî, Şêxşims ser k'ursîye heqîyê ȓûniştîye,
5 Maşê mêra distîne, hew dideto,
6 Miskin, ĥalê min p'îr Ĥeseno.

S. 5 *1 Ĥesenê Cêlêye,*
2 K'etîye berê pêlêye,
3 Ĥalê min Ĥeseno,
4 Malxirav nizane nifirîye wîye ji birêye,
5 Miskin, ĥalê min p'îr Ĥeseno.

S. 6 *1 Çi xelatê he'virengin,*
2 Derk'etine sûkene tengin,
3 Ĥalê min Ĥeseno,
4 Mêrê dîwanê ser oẍirmene, ser cengin,,
5 Miskin, ĥalê min p'îr Ĥeseno.

S. 7 *1 Borê Ĥesenê minî şêye,*
2 Sûkê me'rîfetêda têye,
3 Ĥalê min Ĥeseno,
4 Ĥesenê Cêlêyî hêsîrî û ney lêye,
5 Miskin, ĥalê min p'îr Ĥeseno.

[2158] *hingê*

S. 8 *1 Borê Ĥesenê minî çale,*
2 Sûkê me'rîfetêda hatîye xare,
3 Ĥalê min Ĥeseno,
4 Ĥesenê Cêlêyî hêsîr lê ney sîyare,
5 Miskin, ĥalê min p'îr Ĥeseno.

S. 9 *1 Borê Ĥesenê minî more,*
2 Sûkê me'rîfetêda tê di more,
3 Ĥalê min Ĥeseno,
4 Ĥesenê Cêlêyî hêsîr hol xwe nebirîye ser hole,
5 Miskin, ĥalê min p'îr Ĥeseno.

S. 10 *1 Borê Ĥesenê minî r̂eşe,*
2 Sûkê me'rîfetêda tê dimeşe,
3 Ĥalê min Ĥeseno,
4 Ĥesenê Cêlêyî hêsîr destê Şêxşimsda qe ney xweşe,
5 Miskin ĥalê min p'îr Ĥeseno.

S. 11 *1 Ewa xelatê zêr̂înin,*
2 Şêxşims destê xwe Ĥesenê Cêlê distîne,
3 Kirîye mala def̂ê vavîtîye e'rşê e'zî me,
4 Ĥalê min Ĥeseno,
5 Go: «Mêrê dîwanê kesekî r̂eda pê nine,
6 Miskin, ĥalê min p'îr Ĥeseno».

S. 12 *1 Go: «Emê her̂ne cem sitîya[2159] Zîne,*
2 Bira her̂e bike r̂eca-dîleka xelatê Ĥesenê Cêlê zêr̂îne,
3 Ĥalê min Ĥeseno,
4 Miskin, ĥalê min p'îr Ĥeseno».

S. 13 *1 Dêgo: «Lawo[2160], şîrê berê dê kî,*
2 Tu jî gulîyê Fexirê[2161] kî,
3 Ĥalê min Ĥeseno,
4 Tî[y]ê xelatê Ĥesenê Cêlê lê kî.
5 Miskin, ĥalê min p'îr Ĥeseno».

S. 14 *1 Go: «Dayê ez şîrê berê dê kim,*
2 Jî gulîyê Fexirê kêm,
3 Ĥalê min Ĥeseno,
4 Xelatê Ĥesenê Cêlê hew lê kim.
5 Miskin, ĥalê min min p'îr Ĥeseno».

S. 15 *1 Dêgo: «Lawo, k'engê, ĥetanî k'engê?»*
2 «K'engê dar û berê gelîyê Lalişê deng bê,
3 Ĥalê min Ĥeseno,
4 Hîngê Ĥesenê Cêlê xelatê xeva r̂eng bê.
5 Miskin, ĥalê min min p'îr Ĥeseno».

14. Beyt'a Nisra[2162]

S. 1 *1 Nisra keĉa mîr mewlaye,*

[2159] *istîa*
[2160] *lao*
[2161] *ferx*
[2162] http://www.ezdixandi.com/forum/38-819-1; http://www.ezidinasi.com/la/?page_id=42

2 Xatûneke p'iȓ hêjaye,
3 Xwe[2163] li hîvîya siȓê hêlaye.

S. 2 *1 Nisra xatûneke p'iȓ delale,*
2 Kire ĥisabê ĥezar sale,
3 Axiret ji xweȓa kire ȓastemal,
4 Go: «Ev dinîya p'ûĉe betale».

S. 3 *1 Mîr mewla xwedanê dewletê,*
2 Nisra fikirî li ĥuk'metê[2164],
3 Go: «Siȓek dê dahir bit li ȓûyê vê ometê».

S. 4 *1 Nisra go: «Ev dinîya t'uneye,*
2 Siȓek dê dahir bit wextê meye,
3 Xweşya[2165] hingî heqê meye».

S. 5 *1 Nisra ban[g] diket[2166] milyak'eta,*
2 Keyfa vê dinîyayê li min xweş neke,
3 Bihuşt[2167] heye bê şike.

S. 6 *1 Bejin û bala wê ça şêrîne[2168],*
2 Peyva wê ji mêzîne,
3 Dîtina wê t'êrbûn nine.

S. 7 *1 Nisra go: «Çi sibeyek[2169] ji yêt xewleye,*
2 Min dît dewrêşek hate mala meye».
3 Go: «Nisra van erk'ana bernede, Êzîd dê dahir bit li wextê teye».

S. 8 *1 Nisra bi k'esîȓa ne dida cewabe,*
2 Dayîk[2170] û baba da cewabe,
3 Go: «Ocaxa me betal nabe».

S. 9 *1 Nisra cewab daye:*
2 «Silt'anek[2171] dê dahir bit p'iȓ ȓeng daye,
3 Ne sed xwezika[2172] wî ȓêya xwe berdaye».

S. 10 *1 Nisra wa didet cewaba:*
2 «Guh nedene birînan û daxa,
3 Bihuşt heye bostan[2173] û baẍa».

S. 11 *1 Nisra go ĥalê me ji ĥalê we xweştire,*
2 Bedîla nehsed tev agire,
3 Xwezka ȓuĥa hingî bibe sere».

S. 12 *1 Nisra xatûneke Şemsanîye,*
2 Kevokeka nû ferxîye,
3 Kulîlkeke nû bijkivîye.

S. 13 *1 Ȓengê wê ji k'asêye,*

[2163] *xo*
[2164] *hikûm*
[2165] *xoşya*
[2166] *bandiket*
[2167] *behişt*
[2168] *şirîn*
[2169] *sube*
[2170] *dak*
[2171] *sultan*
[2172] *xozik*
[2173] *bîstan*

2 Peyva wê ji mêzînêye,
3 Aqilê wê ji qudretêye.

S. 14 *1 Nisra go: «Heke*[2174] *hûn bi sebirin,*
2 Şev û r̂oja bi fekirin,
3 Xam û înk'ar[2175] *bi xwe di demirin».*

S. 15 *1 Nisra go: «Şîreta neken bi belaşî,*
2 Heke ĥace[2176] *hatin vekirin derê qûmaşî,*
3 Xam û înk'ar dêmînin li paşî».

S. 16 *1 Nisra go: «Şîreta neken bi nezanî,*
2 Xwe xelas biken ji vî zemanî,
3 Ezim fedayîya[2177] *wî silt'anî.*

S. 17 *1 Ew silt'anê em çêkirîn,*
2 Berî Adem dahir kirîn,
3 K'î dizanit çawa em dayin, çawa em birîn.

S. 18 *1 Ew Ademê me dîtîye,*
2 Hêvênê me yî batinîye,
3 E'silê me yî fedayîye.

S. 19 *1 Ew k'î bû piştî Adem exî bû,*
2 Bi şola Xwedê ney r̂azî bû,
3 Hêvênê me ji beĥra Sipî bû.

S. 20 *1 Wextê me dît p'êla veda*
2 Av xewidî mewca li meda,
3 Sebira me têt bi kaniyêt zelal.

S. 21 *1 Kaniyêt zelal bisit'irînin,*
2 Avêt xewidî tam tê nînin,
3 Heke tavê da wê çikînin.

S. 22 *1 Ji malê ĥeram ne hesidin,*
2 Destêt wan wekî agirin,
3 Birînêt wan ji yêt we k'ûrtirin.

S. 23 *1 Birînêt wan derman nabin,*
2 Ev dinîya dê jê r̂abin,
3 Dê di ĥebsêt tarîda hindabin.

S. 24 *1 Ez çi bikem ez ne mêrim,*
2 Ez hevalêt xwe dihijmêrim,
3 Da bi fehim u aqil bifikirim.

S. 25 *1 Ez li hatinê fikirîm,*
2 Li ser hevalêt xwe digirîm,
3 Bedîl bihurîn û betilîn.

S. 26 *1 Hevalêt min horîyêt delal,*
2 R̂uniştin li ser kaniyêt zelal,
3 Wê diîsîyên weke find û şemal.

[2174] *heqe*
[2175] *enkar*
[2176] *xiwace*
[2177] *fedawî*

S. 27 *1 Xwezî ez mêrek bame bi dil û ceger,*
2 Min helgirtiba şîr û xencer,
3 Da ez bame fedayîyê diȓa zer.

S. 28 *1 Xwezî ez mêrek bame ney t'icare,*
2 Ne bi zêȓ û mal, ney beqale,
3 Da min kuştibane qet'il ĥelale.

S. 29 *1 Xwezî ez dewrêşek bameyî xilmetk'are,*
2 Da min ibadet[2178] kiriba li ĥedê sala,
3 Da gehiştibame wan hevala.

S. 30 *1 Xwezî ez mêrek bame yî ciwamêr,*
2 Xwedê malek daba min t'êr,
3 Da min hevalêt xwe k'iȓîbane bi mal û zêȓ.

S. 31 *1 Ez biqurbanîya wî ĥeyranî,*
2 Dil û qelba[2179] min di zanî,
3 Da em ȓunêyin li dîwana wî silt'anî.

S. 32 *1 Ew silt'ane yî mezine,*
2 Ĥuk'm û hekamet da destê dijmine[2180],
3 Ew dizanit k'î fedayîye û k'î êmine[2181].

S. 33 *1 Ewan digot silt'an Êzîd nayê,*
2 Sinet[2182] çêkir, agir dayê,
3 Cimhûrîye û p'alek dayê.

S. 34 *1 K'erem ȓakir,*
2 Sinet k'arkir,
3 Çûyê ji me bawer naken,
4 Dora weye xwe xelas ken.

S. 35 *1 Heke tû êkî dibînî,*
2 Hola teye, tû jê helînî,
3 Li meyla dinê pê neĥesînî.

S. 36 *1 Pirs neke li ĥemû kese,*
2 Heke yî aşiqe, ji xweȓa bese,
3 Heke yî fedayîye dê li te pirse.

S. 37 *1 Heke tu aşiqî bisebire,*
2 Bi şev û ȓoj bifekire,
3 Xam û înk'ar bi xwe didemire.

S. 38 *1 Li hemlê îmanê ȓabin,*
2 Ji xam û înk'ara cudabin,
3 Hincîyê xiwarî dê cezabin.

S. 39 *1 Heke yekî divêt te bişkênîne,*
2 Tû xilmeta Şêşims dikey xwe metirsîne,
3 Bela di zavin Şêşims dê jêȓa îne.

[2178] *ebadet*
[2179] *gelb*
[2180] *dujmin*
[2181] *êmin*
[2182] *sine't*

S. 40 *1 Bela dizavin Şêşims dê li wan k'ar ket,*
2 Navê wan dê dinav kuştîya ket,
3 Agir heye dê li wan bela ket.

S. 41 *1 Ewan divêt vî agirî bit'e'mînin*[2183]*,*
2 Li ba hev r̂unên da bit'efînin,
3 E'mirê jore nat'efînin.

S. 42 *1 Agir hilbû k'efte Şerqê,*
2 P'êt bilind bû k'efte Ẍerbê,
3 Telp'ê fexir hate herbê.

S. 43 *1 Hindek hene xwedan xofa ji xwer̂a dikene ber bere*
2 Ew nikarin serê xwe r̂akin ji ber bêbext û nebûkere,
3 Ew di bê beĥrin li herdu sere.

S. 44 *1 Gelek hene xwe xurt diken,*
2 Ew nikarin eşîret û mileta qanae biken,
3 Ew bira û bira ji hev diken.

S. 45 *1 Gelek hene xwe dikene aẍa*[2184]*,*
2 Di bê sîqalin na meşin saẍe,
3 Herba giran dê li wan r̂abe.

S. 46 *1 Xwezî bihata ew dem û ew hîwan,*
2 Heqî û r̂astî dê ba t'emam.

T'emamtîya vî qewlî li navê Sesims û xwedan!

15. Beyt'a mîr Mihê[2185]

S. 1 *Qebrê mîr Mihê min li bal agire,*
Felek bê qole û bê taliye, zir̂ya bû weke gure.

S. 2 *Felek dibêje: «Eze t'obedarim, sundxwarîme,*
di pê mîr Mihê minî xortî nuhatî, siwarê[2186] *qata caniyê,*
t'u soz û qirara nadim, t'u mêvana u t'u misafira».

S. 3 *Felek dibêje: «Qebrê mîr Mihê min di derê r̂êda,*
eze t'obedarim, sundxwarîme,di pê mîr Mihêr̂a, t'u cara şarê nadim ber k'ofiyêda».

S. 4 *Felek dibêje: «Baẍçekî mala babê min heye, dara derê cîyayê,*
şalul u bilbila, malik avayê, berê xwe[2187] *dayê.*
Bazîkî fexirî bû, hat û berî wan gehayê».

S. 5 *Felek dibêje: «Dara şêx Simaîl wa li jore,*
wê li ser dixûnin kevok, û şalul, û bilbil, û sê p'er̂êve sore,
mirina pîr û kala sit'are, mirina xelqê ciwan, li dinîyayê ĥeyf û zare (core)»,

S. 6 *Felek dibêje: «Ẍerîbo*[2188]*, çî dikey li Mekke û Medînê,*
libsê te xerqeye, li bejna te hileye, t'acê serê te nûraniye,
ĥeca mêrê Êzdî nîne, xêrî Lalişeke nûraniye dîwana mîr Şerfedîne.

[2183] *bitemînin*
[2184] *axa*
[2185] *Dastan û beyt'a Mîr Mih*. http://www.lalish.de/modules.php?name=News&file=article&sid=75
[2186] *swar*
[2187] *xo*
[2188] *xerîbo*

S. 7 *Emê berê xwe bidin Lalişeke nûranî cîyayê Şingalê, tiwafa çil mêra dîwana mîr Şerfedîne».*

S. 8 *Felekê go: «Ẍerîbo, çî dikey li Mekke u Medînê u hêreye,
libsê te xerqeye, li bejna te hileye,
T'acê serê te zêȓe,
emê berê xwe bidene, heça mêrê Êzdî, Lalişeke nûraniye, cîyayê Şingalê, diwana mîr Şerfedîne».*

S. 9 *Ẍeribo go: «Felekê weye, wenîne,
t'erazu mêzên li e'zmanê ȟeftê bilin bûne,
sed ȟeyf û mixabina bixwazin: êkî wek Ȟesen il[2189]-Ȟisnî, Denun il-Miisrî, mîr Birahîmê Ademe,
mîr Mihê minî şengî, xortî nuhatî berê xwe da vê dinîyayê, pişta xwe da Muxorzemîne».*

S. 10 *Felekê go: «Ẍerîbo, t'irba mîr Mihê lawîn li berî ȓêye,
serê vê qubê li semawetî joriye,
lingê vê qubê xwe berdaye binê beȟȓêye».*

S. 11 *Felekê go: «Ẍerîbo, eze sundxware t'obedarim pê mîr Mihê lawînȓa, ez t'u soza nadim canik û camêrêt xelqêye»[2190].*

S. 12 *Mîr Mihê go: «Felekê, min bawerî[2191] bi vê yekê netê li e'zmanê ȟeftê,
t'iraz û mêzîn hatin û bilind bûne stêrik û qurxê berê xwe da vê qubletê,
sed ȟeyf u mixabina bixwazin, yekî weke Ȟesen[2192] il-Hisnî, Denun il-Mirsî, Mîr Birahîmî Adema, mîr Mihê
şakî lomî, xortî nuhatî, siwarê qata caniyê berê xwe da vê axretê, pişta[2193] xwe da vê ometê (dinîyayê)».*

S. 13 *Feleke go: «Ẍerîbo, çend cara min gote te neçe ser vî girî,
Emîn Cebraîl qasidê melekê mirinê bû, bi ȓenga dixemilî,
her sê sêvêt mîr Mihê lawîn jê dibirî,
bêjin: ev dinîya bi çend lewna hat û bi çend lewna bihurî».*

S. 14 *Felekê go: «Ẍeribo, dinîya dem u dewranêt Xwedêne[2194],
yeman, yeman, di serê canik û camêrêt xelqê beyerîne».*

S. 15 *Felekê go: «Ẍerîbo, baẍçekî min heye derî li jore,
têda dixûnin bilbil, û şalul, û kevokêt malik avayî p'eȓsore».*

S. 16 *Felekê go: «Ẍerîbo, mirina kala û mêra sit'areye,
Mirina xelqê can, ȟeyf û zore».*

S. 17 *Felekê go: «Ẍerîbo, baẍçekî min heye li derê ȓêyaya,bilbil, û şalula,
kevokêt malik avaye, p'eȓêt sorêt xwe lê daye,
ȟeyf û sed mixabin êt weke Ȟesen il-Ȟisnî, Denun il-Misirî, Mîr Birahîmê Adema,
Mîr Mihê lawîn, berê xwe dane axreta şêrîn, pişta xwe kirine vê dinîyayê».*

S. 18 *Felekê go: «Ẍerîbo, qubêt mergehê sê ne,
serê van quba semawetî jorîne, lengelê van quba li binî beȟȓê ne,
min nezanî, mîr Mihê minî xortî nuhatî, ȓêyekê di qebrê ȓeşî tarîda dibî ne».*

S. 19 *Felekê go: «Ẍerîbo, loma ji dilê ẍerîba mekin,
mervê ẍerîb, li welatê ẍerîb, li malêt bava ĉaveȓênin».*

S. 20 *Felekê dibêje: «Ẍerîbo, qubêt Mergehê çarin,
serê van quba li semawetî jorîne, lengeȓê van quba li beȟȓê dixwerin,*

2189 *li*
2190 *xelk*
2191 *behwerî*
2192 *Adem*
2193 *bişt*
2194 *Xudêne*

sed ĥeyf û mixabina bixwazin yekî wekî Mîr Mihê, di qebrekî r̂eşê tarîda,
kirim û kêza goştê gîyanê[2195] *wî dixwerin».*

S. 21 *Felekê dibêje: «Ẍerîbo, qubêt mergehê sipîne*[2196]*,*
serê van quba li semawetî jorîne, binê van quba li beĥr̂êt tarîne,
loma ji mirovê ẍerîb, li welatê ẍerîbiyê, ji malê bava bi hîvîne».

S. 22 *Felekê dibêje: «Ẍerîbo, qubêt merhegê pêncin,*
serê van qubeha li semawetî jorîne, lengeȓê vab quba li binê beĥr̂êt di r̂êncin (mizêncin),
sed ĥeyf û mixabin, êt weke Ĥesen il-Ĥisnî, Denun il-Misirî, Mîr Birahîmê Adema,
Mîr Mihê lawîn berê xwe dane sefera mirine, hêşta digêncin».

16. Beyt'ê Gilavî[2197; 2198]

S. 1 *1 Hate qasidê ĉîyane,*
2 Mine pêra kir xeberdane,
3 Divê: «Avê sera min bityane.

> **S. 1** *1 Hatiye qasidê ĉîyane,*
> *2 Werê emê bikin xeberiyane,*
> *3 Ax li minê, seraye rê me biryane.*
>
> **S. 2** *1 Hatiye qasidê derda,*
> *2 Soranîkê sore berda,*
> *3 Ax li minê, r̂eşxeteke r̂eşe serda.*

S. 2 *1 Hatiye qasidê zêr̂î ye,*
2 Xeta Gilavîya min lê ye,
3 Vê xetêda nixteke xûnê lêye.

> **S. 3** *1 Hatiya qasidê zêy,*
> *2 R̂eşxeteke r̂eşe lêy,*
> *3 Ax li minê, nave Gilavîya mine lêy.*

S. 3 *1 Vê xetêda hene xeberê ne xweş,*
2 Ĥeyfa min tê ĉavêd r̂eş,
3 Çawa têk'evine axê gor̂ê r̂eş.

S. 4 *1 Ĥeyfa min tê van dirana,*
2 Ĉav-birûyê van mircana,
3 Çawa têk'evine axed gor̂istana!

S. 5 *1 Ĥeyfa min tê dêmê gulî,*
2 Lêv (Dev) û diranêd şekirî,
3 Çawa tekevine axê r̂eşî tarî.

> **S. 4** *1 Ezê wê r̂eşxetê dixûnim,*
> *2 Qe t'î p'ak tê navînim,*
> *3 Divêjim, berê xwe didime, pişta xwe lê vedgeȓînim.*

Şiravekirin:

S. 6 *Mîr Etlas pêşîyê mala mîrê şêxa di Şengalê çû bû eskerîyê çawa qomender.*

S. 7 *Jinek –navê we Gilavî anî bû ser jina xwe ya kevin bona vê yekê jina wî zaro nedanya.*

2195 *giyan*
2196 *spî*
2197 [6] М.Б. Руденко *Курдская обрядовая поэзия* (стр. 87-89; 111-114)
2198 [29] (гг. 400-403) (№ 1699)

S. 8 *Wextê jin anî sê r̂oja sekinî, p'adşê gazî kirê, bire eskerîyê çawa qomender.*

S. 9 *Paşê birina wî jina wîye kewin çawa hewî j'er da jina t'eze — Gilavî.*

S. 10 *Hîjdeh r̂oja ma Gilavî bi wê j'erê mir.*

S. 11 *Paşê e'lametî dane Mîr Etlas wekî: «Jina te mirîye!»*

S. 12 *Mîr Etlas çû destûra xwe ji mezinê xwe stand, borê xwe siwar bû û berbi mala xwe hat, go:*

S. 13 *1 «Boro, e'slê teyî xase,*
2 Tu wîkî Xidir–nebîy, Xidir–Ilyase,
3 Te mezela Gilavîya bikî nase».
S. 5 *1 Go: «Herê boro, e'slê teyî xas,*
2 De tu bajo qewata Xidir–nebîy, Xidir–Ilyas,
3 Ax li minê, t'irba x̱erîba mi durva bike nas».

S. 14 *1 Ezê çume ĥafa gor̂istînê,*
2 Min pirsek kirîye ji dergivîne:
3 «Mezela x̱erîba li kêderîne?»
S. 6 *1 Çume ĥafa gor̂istîne,*
2 Pirsekê xastye dergewîne,
3 Ax, go: «Gelo t'irba x̱erîba k'î bi k'îne?»

S. 7 *1 Çume ĥafa gor̂êstanî,*
2 Pirsekê xastye dergiwanî,
3 Ax, min go: «Gelo t'irba x̱erîba min k'îjanî?»

S 15 *1 Dergivîn va dideya cihabe:*
2 «Mîrê min, çiqas dinîya ha be,
3 Ez çi zanîm, mêzel k'ê hinda be?

S 16 *1 Mîrê min, r̂ojê bi seda.*
2 Mirî dimirin nav meda.
3 Ez nizanim mezelê x̱erîbakê e'rda?»

S 17 *1 Mîr go: «Boro, e'silê teyî xase,*
2 Tu wîkî Xidir–nebîy, Xidir–Ilyase.
3 Were, mezelê x̱erîba dûrve bike nase».

S. 18 *1 Borê bimbareke r̂ê dibîne,*
2 Mîr Etlas dizgînê hildikişîne,
3 Ser mezela Gilavî dertîne.

S. 19 *Mîr bore xwe qaşkir, destpêkir t'irb veda, cinyazê wê derxist, dani wê bestê, dua' ji Xwedê xwest:*

S. 32 *1 Mir divêje:«Devê t'irbê min hilk'ete,*
2 Têda dîbû ĉave belek. bazin û zinde,
3 Ew jî sibê zû pê dik'şand sergovende.
S. 8 *1 Derê t'irbê li min vekir,*
2 Gilavîyê ax û berê sarda r̂eng guhêr̂î bû, min nas nekir,
3 Ax li minê, Gilavîyê xeyîdî pişt min vekir.

S. 33 *1 Devê t'irbê min hilbirî,*
2 Têda dît ĉavê belek dêmê durûyî,
3 Gilavîya min ĉava r̂eng û r̂ûyê xwe guherî».
S. 12 *1 Mir go: «Sed ĥeyfa teyî dêmê narî,*
2 Ger̂denê morî mircan û k'aribarî,

3 Ax li minê, ew jî çûne ax û berê goȓane tarî».

S. 13 *1 Mir go: «Gilavîyê sed ĥeyfa te wî devî, wa dirana,*
2 Te wî morîya, wî mircana,
3 Sed ĥeyfa te, tu jî çûyî ax û berê goȓistana».

S. 20 *1 Ji qudreta Îlahî bîya,*
2 Ȓuĥê bihata dest û pîya,
3 Zimanê Gilavîyê minȓa[2199] *bigeȓîya.*

S. 9 *1 Mîr go: «Qudreta yekê di Ẍefûrê,*
2 Ĥafa t'irba Gilavîyê min k'işîya nûre,
3 Eva yeka ne qebûle».

S. 10 *1 Qudreta yekê di Ȓeĥmanê,*
2 Ȓuĥê hatîye dest û p'iyanê,
3 Gilavî ȓûniştîye mîr ĥewasȓa dike xeverdanê.

S. 21 *Bi qudreta Îlahîyê ȓuĥ hate ber Gilavî; Gilavî ȓabû ber mîrê Etlas sekinî.*

S. 22 *Mîr Etlas gotêda:*

S. 23 *1 Here Gilavîyê dilsotinê,*
2 Were bike vê gotinê,
3 K'a çi bûye ĥevalê te û mirinê?»

S. 11 *1 Mir go: «Gilavîyê ji Suxinê*
2 Hela bêje pirsa vê gotinê,
3 Hela çika çi ĥewalê te mirinê?»

S. 24 *1 Gilavî go: «Heȓe mîro tu hazirî,*
2 Ezê teȓa bêjim şîrîn[2200] *zarî,*
3 Te yeke zalimva ez disp'arî!»

S. 14 *1 Gilavîyê go: «Mîro, te ez hênare,*
2 Ne ez nava zêȓ û zîvda wez dijbare,
3 Te ez destê zalimeke zalva disp'are,
4 Evê zalima ber serê siva da min k'ase je'ȓe».

S. 25 *1 «Ewê do min k'asê je'rî,*
2 Ez jî bi dilê xwe ĥelalî,
3 Ez hîjdeh ȓoj pê dinalî.

S. 26 *1 Hîjdeh ȓojê vê havînê,*
2 Ezê k'etime nivînê,
3 T'unebû dore min pismamê[2201] *yê di xûnê».*

S. 15 *1 Go: «Ĥîjde şevê havînê,*
2 Nexaşbûm, k'etime nav nivîne,
3 Ax li minê, qe nehate ser min lêzimekî xûnê».

S. 16 *1 Go: «Hîjde şevê havînê jimare,*
2 Min ne xarîye, ne vexare,
3 Ax, xurê xwe av û hêsirada dubhare».

S. 17 *1 Mir go: «Gilavîyê, xazil*[2202] *tu bihatay li k'irînê,*
2 Min berenberî te zêȓ bavîta nav mêzînê,

[2199] *miȓa*
[2200] *şîrin*
[2201] *pizmam*
[2202] *xazil*

3 Bona di qirara vê evînê».

S. 18 *1 Gilavîyê go: «Mîro, heȓe, bira tuyî xaş bî,*
2 Sorgulaneke nava baẍane geş bî,
3 Bira cîyê Gilavîyê ax û feş bî».

S. 27 *Dilê Gilavîyê xirav bû, serxweşî da mêrê xwe, ber dilê wîda hat, gotê:*

S. 28 *1 «Heȓe mîro, bira tuyî saẍbî,*
2 Sorgulaneke nava baẍbî,
3 Cîyê Gilavîyê te nava farş û axbî!

S. 19 *1 Gilavîyê go: «Mîro, heȓe bira tuyî saẍbî,*
2 Sorgulaneke nava baẍbî,
3 Bira cîyê Gilavîyê xalî, ax bî».

S. 29 *1 Erê mîro, bira tuyî xweş bî,*
2 Sorgulaneke baẍane geş bî,
3 Cîyê Gilavîyê nava ax û berê ferş bî».

S. 30 *1 Ya hatîye sere Mîr Etlase,*
2 Bira neyê sere t'u kese,
3 «Ez jî sitîk bûm çûme nava sitîyê Şêşimsê!

S. 31 *1 Heȓe mîro ji qudretê,*
2 Dua'ke bixwaz ji qudretê,
3 Bira Gilavîya te dîsa heȓe vê xilmetê».

S. 34 *1 «Heȓe mîro ji hidura,*
2 Were, em bixwezin ji hev destûra,
3 Ya min û te çû ban dura».

S. 35 *Wêderê, cara mayîn, mîrê Etlas dua' ji xwedê dixwaze, Gilavî diçe wefatê.*

S. 20 *1 Mir go: «Bero, li ser bera,*
2 Tu Xwedêkî, p'êẍembera,
3 Tê ax û berê sarda xirav nekî xweş nedera».

S. 36 *Mîr Etlas Gilavî dîsa dike t'irbê, ĉel dike, bore xwe syar dibe û diçe mala xwe.*

S. 21 *1 Mir go: «Heȓe boro ser sêk'înê,*
2 Tu Xwedê kî, vê Ya Sînê[2203]*,*
3 Tê Xweda xirav nekî ĉav û birîyêd belek vê nevsînê».

S. 22 *1 Li dua'yê van qenca, li van xasa,*
2 Gilavî bû sitîkê, çû malî Şemsa.

S. 37 *Paşê êla wî tên serxweşîya wî didinê; mehek dik'eve ort'ê.*

S. 38 *Ȓojekê êvarê tarî dikeve e'rdê, mîr Etlas jina xwe kevin gazî dike, tîne dide ȓûniştandinê û ji jin dipirse: «Ewdê xwedê, Gilavî ji çi mir? Nexweşîya wê çi bû?»*

S. 39 *Jinik divêje: «Pey teȓa digo ez nexweşim, serê min dêşe, dilê min dêşe!*

S. 40 *Min wê bir cem hekîm, hekîm kir ne kir tişt bi nexweşîya wê nekr.*

S. 41 *Sekinî û bi e'mirê Xwedê wefat kir.*

[2203] *asîn*

S. 42 *Min jî şande pey te».*

S. 43 *Lê jinikê nizanbû wekî Mîr Etlas Gilavî dîtîye, gilî-gotin e'ne'ne kirin, paşê hatîye mal.*

S. 44 *Mîr jina xwe wê şevê bi cizaret p'irtî-p'irtî kir, kire nava xorcekî, avite beĥrê*[2204]*.*

S. 45 *Paşê sekinî, muẍdareke direj k'ete ort'e mîr Etlas çû sitîke mîna Gilavî bedew anî stand.*

S. 46 *Ĥeta îro r̂ukna mala mîrê şêxa di Şengalê mîr Etlas û jina wî ya t'eze p'eydabûye û bê nisleta wan hene.*

17. Beyt'a nesîĥeta[2205] — Hiqan tu P'adşayî[2206]

S. 1 *1 Heqan ku nite P'adşayî,*
2 R̂ezaqê ins û cinsî,
3 Xaliqê e'rş û k'ursîy,
4 Xwedanê mihr û mahî[2207]*,*
5 Pexşendeyî bê gunehî[2208]*,*
6 E'sil û fesil û cinsî.

S. 1 *1 Heqan tu P'adşayî,*
2 Rezaqê cins û insî,
3 Xwidanê mor û mahî,
4 Munşê e'rş û k'ursîy,
5 Pexşindeyê gunehî,
6 Bê e'sil, û fesil, û cinsî.

S. 2 *1 Bê cins û bê nezîrî,*
2 Bê k'ufu, bê misalî,
3 Semîye'yî û nesîrî,
4 Qeharê layezalî,
5 Elamehê Qedîrî,
6 Te'ala şein Alî.

S. 2 *1 Tuyî k'afî, tuyî besîrî,*
2 Îlahiyo, tuyî Qedîrî,
3 Qeharî, Layîqî û Fesîĥî.

S. 3 *1 Yan Besîrî, Te'alîya*[2209] *şahî,*
2 Qeyum xeliqî, çar k'emberî,
3 Te dana ber û bûm,
4 Îstiqlal çîn û maçîn,
5 Çendî E'cem û Şam û R̂om, dinîya bû ĥuk'mê zemîn.

S. 3 *1 Te'ala şein qeyum,*
2 Xelaq çerxa berîn,
3 Te çêkirin ber̂ û bom,
4 Sivilaq çîn û maçin,
5 Hind û E'cem, Şam, R̂om,
6 Dinîya û koh û zemîn.

S. 4 *1 Dinîya ko xweş dinîya ye,*
2 Em t'emaşa tê bibînin,

[2204] *be'r*
[2205] [2] (rr. 730-735)
[2206] [2] (rr. 736-740)
[2207] *mehr û mayî*
[2208] *gunah*
[2209] *te'el*

3 Arusa dil r̂ivaye,
4 Seranser pê dişêrînin,
5 Ĥeyfe ku bê beqaye,
6 E'slan[2210] bo kes namînin.

S. 4 *1 Dinîya çi xweş dinîya,*
2 T'emaşa tê bibînin,
3 Arusa dil r̂ewaye,
4 Serasar t'êk şêrînin,
5 Ĥeyfe ko bê beqaye,
6 E'slan bo kes namînin.

S. 5 *1 E'slan peyîwende nake,*
2 Ji ehda neyarî,
3 Ĥeyfe ko finê bin,
4 Ciwanêt ber nexwarî,
5 T'ixûba[2211] di axê r̂akin,
6 Sîyah zulfêt tarî.

S. 5 *1 Bo kes pê wende naket,*
2 Ji dest ehda neyarî,
3 Ĥeyfe ko jî fenaket,
4 Lawê p'ir̂ ji xwe nexarî,
5 Xwe panit axêr̂a ket,
6 Sîyah zilfêt ti tarî.

S. 6 *1 Sîya mekin t'irabe,*
2 Ĥeta we'de digehiştê,
3 Bo kes nabit babe,
4 Yar diket bihuştê,
5 Axir dê bit xirabe,
6 Micid mehavêj piştê.

S. 6 *1 Zilfa girtin t'irabe,*
2 Dema we'de gehiştî,
3 Bo kes nabîte babe,
4 Yarê ti gel sir̂a kuştî,
5 Axir dê bît xirabe,
6 Micid neavê piştî.

S. 7 *1 Micid mehavêje deste,*
2 Êqînîye bê e'sase,
3 Li me'nîya xwe veweste,
4 Nek'evinê kêm û k'ase,
5 K'ubarê xwe dipesintî,
6 Buxtank'ar[2212] neyî xase.

S. 7 *1 Micid ne avê deste,*
2 Lewme ko bê e'sase,
3 Tu şalê xwe veweste,
4 Te nebin kêm û k'ase,
5 T'egbîr xwe dip'araste[2213],
6 Buxtank'ar elixenase.

S. 8 *1 Buxtank'ar û bedguman,*
2 Herduwa ciger ji k'afê[2214],
3 Ĥeyfe beg û mîr û silt'an,

2210 *esalan*
2211 *tixub*
2212 *bixtanker*
2213 *diperist*
2214 *k'af* —binêr: *k'ifrî* (gotin û k'arê guneh û ne li r̂ê)

4 P'iȓ biken bê însafê,
5 Belê bêje, zengê qalb xirab,
6 Çêtire ji sofîyê neyî safî.

S. 8 *1 Buxtank'ar û bedguman,*
2 Herdu çêkir ji k'afê,
3 Ĥeyfe ko mîr û silt'an,
4 P'iȓ biken bê însafê,
5 Lezîze bêt û (ş),
6 Wek sofîyêt ne safî.

S. 9 *1 Sofîyê bi ceng û def ne,*
2 Yî diȓe[2215] *ji ȓaya Ȓesûl,*
3 Li me'nîya xweyî du xeber[2216]*,*
4 Mîna p'êxwasî serkol,
5 Mêrê bi lêb û geȓ,
6 K'om, k'om ji ber diçin şol.

S. 9 *1 Sofî bi çeng û p'eȓ bît,*
2 Diȓe ji ȓahê îsol,
3 Mêrê bê laq û k'ef bît,
4 Kom kom ji ber diçin şol,
5 Siȓa te kirne xef bît,
6 Dêbiye p'êxasê serkol.

S. 10 *1 Siȓa mekin aşkira,*
2 Çake siȓ di xefî bin,
3 Da t'iraşê[2217] *ne uman,*
4 Suhbeta[2218] *kerî bin,*
5 Erzak'ar û xebersar,
6 Herdo di ziman biȓî bin.

S. 10 *1 Siȓa meken aşk'ar,*
2 Qence ew di xefîbin,
3 Ne tiraşîyê ti homar,
4 Ti suhbeta kerîbin,
5 E'rzek'ar û xebersar,
6 Herdu e'zman birîbin.

S. 11 *1 Bê ȓêz û e'det,*
2 Nayên dû ser qelûna,
3 Hincîyê jê hat ferset,
4 Ȓojê meke li zebûna,
5 Çendî li te hat molet,
6 Meçe nêzîkî mona.

S. 11 *1 Herdu bi rêz û e'det,*
2 Tînin du ser qelunan,
3 Hindî te hebit t'aqet[2219]*,*
4 Neçe nêzîkî monan,
5 Wextê te bêtin firset,
6 Ȓu zî neke li zebûnan.

S. 12 *1 Monê xwe dipesintî,*
2 Navê lê cema' bin,
3 Quling û t'ewlazêt gundî,
4 Çake ji wan di cuda bin,

[2215] *dûr*
[2216] binêr: *derewîn*
[2217] *teraş*
[2218] *suĥbet*
[2219] *teqet*

5 Bo qelsî dewlemendî,
6 Mixabin û sed mixabin.

S. 12 *1 Monê ti xwe pesindî,*
2 Ĥeyfe li wan xema bin,
3 Qilinçî û tulkindî,
4 Qence li nav cuda bin,
5 Bo qelsî dewletmendî,
6 Mixabin, sed mixabin.

S. 13 *1 Qelsî bedîl pê mayî,*
2 Çakî nayêna xîyale,
3 Ȓeşaşçîyê[2220] ji xweyî ȓazî,
4 Ȓoja şerî, yî betale,
5 P'ir gotina li balî,
6 Ew jîye bê fesale.

S. 13 *1 Qelsî bidî peymayî,*
2 Çîye wî jin xîyale,
3 Her çi mêrê ji xweȓa yî,
4 Ȓoja şeȓî ne li male,
5 Pîrka dîtina li bayî,
6 Ew jîka tehil û sare.

S. 14 *1 Li ba xwedan aqil û k'emala,*
2 Keĉêt şox û esmer,
3 Medene pîr û kala,
4 Ew meytin li dara,
5 Belê mêrê li ber ĥuk'mê jinê,
6 Ȓûsipî nabe çu cara.

S. 14 *1 Ew jîka tehil û sare,*
2 Lalî xwedan k'emala,
3 Kîjêt şor guhare,
4 Et'eken pîr û kala,
5 Her meytê li dara,
6 Mêrêt qewlê mala.

S. 15 *1 Bêtama şarek li pê be,*
2 Baranîyek bê bi serda,
3 Baranî çune merza,
4 Yî sare ji ȓengê cemed,
5 Kislan û lam û lamîd.

S. 15 *1 Mêrêt qewlê jinê bît,*
2 Ȓûsipî nabinli çu e'rdan,
3 Qelsî bidî li pê bit,
4 Nabît ji wî xeberdan,
5 Bê tama ȓotikek pêbit,
6 Baranîyek bi serdan.

S. 16 *1 Ĥeyfe ko keĉ û beç,*
2 Nêzîk bin bed guman,
3 Bed guman nêzîk bin,
4 Mîr û silt'an,
5 Ĥeyfe ko dibê sefa bin,
6 Xwedan zêȓ û xwedan mal.

S. 16 *1 Baranî çunî (t'imid),*
2 Li ber teda bît dayîm,
3 Sare ji ȓengê cemed,

[2220] *ȓeşaşçî* – mirovê yê xwe t'im dip'esinînit

4 Kixsarehê milayîm,
5 Ĥeyfe bibît keĉ û bed,
6 Nêzîkî mîr û ĥakim.

S. 17 *1 Xwedan zêr̂î xinê,*
2 Xesîs herî şeqîye,
3 Ĥeta lê safî be r̂ojî,
4 Hî divêt pîne dozî,
5 Ĥeyfe ko menceniq,
6 Ĉavêt şeng bişojî.

S. 17 *1 Ji bo ĥakiman mixabin,*
2 Nizîk bibin bed gewher,
3 Ĥeyfe ko zû fena bin,
4 Şoxêt (zitikdakir),
5 Mixabin ti bê sefa bin,
6 Xwedan sîm û xwedan zer.

S. 18 *1 Ĥeyfe ko t'oximê[2221] kur̂a,*
2 Wefa dara bibîtin,
3 Ĥeyfe ko mîr û ĥakim,
4 Beser (bezer) bibîtin,
5 Ĥeyfe ko mezin bide yek xeber,
6 Ĥeyfe ko li xebera xwe vebîtin.

S. 18 *1 Mixabin ji bo xebîsê,*
2 Wefadarî ne bîtin,
3 Xwedan aqilê p'ir̂ huner,
4 Ĥeyfe ko berze bîtin,
5 Mezin biden yek xeber,
6 Direwe lêve bîtin.

S. 19 *1 Lêbe ku lê bixebitin,*
2 Berî t'ertîba[2222] hola,
3 Goya t'ebabe şikestî,
4 Zeĥmete biçite hola,
5 Belê p'ir̂ bêjê lêv zirav,
6 Jê bawer meke çu şola.

S. 19 *1 Mixabin lê nixavî,*
2 Ji ber t'ertîb û yola,
3 Gowa şikestî tivavî
4 Nahête ber çu hola,
5 Nawer neken çu şola,
6 Ji p'ir̂ bêjêt lêv zirav.

S. 20 *1 Bawer bike ji miĥala,*
2 Êqîn ya sadiqane,
3 Belê p'ir̂ k'enîya bê mical,
4 Nîşanêt ehmeqane[2223].

S. 20 *1 Bawer neken miĥala,*
2 Nîşana sadiqane,
3 Bê rêzî û bed guman,
4 Terzê minafqane,
5 P'ir siniya bê mecal,
6 Nîşana ehmeqane.

[2221] *tuxim*
[2222] *tertîf*
[2223] *eĥmeq*

S. 21 *1 Ehmeq di p'iȓ nîşanin,*
2 Nîşanek jê p'iȓ bêjî,
3 Li vê dinê çu nizanin,
4 Ji ber sewtan û gêjî,
5 Zebênî di bê yemanin,
6 Ji bo kira nimêjî.

S. 21 *1 Ehmeq ti p'iȓ nîşanin,*
2 Nîşanin jê p'iȓ bêjî,
3 Çu ji dinîyayê nuzanin,
4 Ji ber sewda û gêjî,
5 Zebênî ti bê yemanin,
6 Ji bo neker nivêjî.

S. 22 *1 Ne kira nimêjiye dilȓeş,*
2 Ĥevsud herî kesare,
3 Qelsiye bê miraze,
4 Xeber bezîne ȓûȓeşe,
5 Bê curetê hiner k'eşe,
6 Li ser sifrê ȓibate.

S. 22 *1 Neker nivêjê ȓuȓeş,*
2 Ĥuȓe here kusare,
3 Bê curetê huner keş,
4 Li ser sifrê ȓobare,
5 Xeber bezînê ȓoȓeş,
6 Ew qelsê namdare.

S. 23 *1 Her dayîme peya ban,*
2 Qet nabît êmin,
3 Tu sed qencî li gel bikî,
4 Na bite dost, dijmin,
5 Ji ber noşî dayîm,
6 Hem suhbeta mixabin.

S. 23 *1 Her dayîda peya-peyî,*
2 Bed qalbê nabît êmin,
3 Ser qencîyan ti gel keyî,
4 Nabîte dost, ne doşmin,
5 Di gel noşmendîyê meyî,
6 Hem suhbeta mixanin.

S. 24 *1 Suhbeta ȓeqî be,*
2 Ji aşiqaȓa bêtame,
3 Heke çikîna ji e'nzel be,
4 Hî li gel qirêye ĥerame,
5 Bê sebirê, bê şikirîn be,
6 Ji aqilve[2224] neyî ťemame.

S. 24 *1 Hem suhbeta ȓeqî bît,*
2 Bo aşiqa bê tame,
3 Çikîna endelî bît,
4 Ti gel qebrî ĥerame,
5 Bê sebirê na şikirî bît,
6 Ji aqilî na ťemame.

S. 25 *1 Sebir û aqil ĥesare,*
2 Teĥemule ji beĥra nîle,
3 Nabite hevalê kesî,

[2224] *êqil*

4 Xelqê fine û hîle,
5 Belê dilê aşiqê bê yar,
6 Ĉirayekî bê fetîle.

S. 25 *1 Aqil û sebir ĥisarin,*
2 T'ehmûl[2225] *beĥra nîle,*
3 Kesê ne got ẍedarin,
4 Mêrê bi fetil û ĥîle,
5 Dilê bi eşq û yarin,
6 Ĉiraẍê bê fetîle.

S. 26 *1 Ĉirayê aşiqa zemîr,*
2 Dil ji kelamî gênce,
3 Remiza dêkeyî ji t'eqdîr,
4 Mêzîna Te'alan[2226] *û sênca,*
5 Qelsî bo mêrî nagirt çu û çe,
6 Bale şuxla bê ȓaw û t'egbîr kes nabêje ya qence.

S. 26 *1 Ĉiraẍê eşqa zemîr,*
2 Dil ji k'elamî kence[2227]*,*
3 Remza ko dêkeyî t'eqdîr,
4 Mîzan û le'l û since,
5 Şola bê ȓeyî û t'egbîr,
6 Kes nabêjît ya qence.

S. 27 *1 Nabe hevalê kesî,*
2 Xelqê ewanî qumisî,
3 Serê p'alî bê minet,
4 Mîre li ser t'ext û k'ursîy,
5 Tu bixweyî kilolekî ĥişkî,
6 Sed salî çêtire ji ĥelawa qelsî.

S. 27 *1 Qenc nine bibîye heval,*
2 Ti gel ẍemazî[2228] *qelsî,*
3 Serê bê minet û p'al,
4 Mîre li ser t'ext û k'ursîy,
5 Kilora ĥişkî sed sal,
6 Çêtire ji xebîsa qelsî.

S. 28 *1 Qenca em bixwen*[2229]*aẍ û ber,*
2 Neçîye pêş qilsevanî,
3 Heke bê e'sil bûne mêrser,
4 Medet[2230] *ji destê wî zemanî,*
5 Nizanit bibite ȓeber,
6 Medet ji destê nezanî.

S. 28 *1 Çêtir bixweyî aẍ û ber,*
2 Neçîye pêş qilt'ebanî,
3 Bed e'sil bûne mirser,
4 Ti çerxa vî zemanî,
5 Nizanît bîte ȓehber,
6 Bê dad ji ber nezanî.

S. 29 *1 Nezana, qence berdin,*
2 Bajon[2231]*, bila biçine garan,*

[2225] *teĥemil*
[2226] *le'alan*
[2227] binêr: *qenc*
[2228] *ẍemaz*
[2229] *bixon*
[2230] *meded*
[2231] *pajo*

3 Şoẍila deh jê xeber biden,
4 Ser nagre t'u caran,
5 Cangê p'akî sipî be,
6 Naçe sûka qesaran.

S. 29 *1 Nezanî, qence berden,*
2 Bajon biçîte garan,
3 Şola deh jê xeber den,
4 Siȓ nagirt çu caran,
5 Cangê p'akî sipî bît,
6 Naçîte nik qesaran.

S. 30 *1 Naçe sûka qesaran,*
2 Qimaşî p'akî et'lesî,
3 Yek xeber û qirara,
4 Hîvî nekin ji kesî.
5 Belê nesîĥeta bi dirwan,
6 K'ar nake bo ĥemû kesî.

S. 30 *1 Naçît sûkêt qesaran,*
2 Qumaşê p'akî et'les,
3 Yek xeber û qiraran,
4 Hîvî neken ji na kes,
5 Nesîĥet p'iȓ dirwan[2232]*,*
6 Geȓ nagehîte na kes.

S. 31 *1 K'arê nemerda dune,*
2 Dange bi gênc û qanûne,
3 Qeĥpe[2233] *yare,*
4 Felek li p'êye bin cune (bi incune?),
5 Hîvî meke bi ye ȓeĥet,
6 Yarê felek bê fel bawere.

S. 31 *1 K'arê Nemȓûd dane,*
2 Genca Qarunî dak'et,
3 Fulik her wa hazone,
4 Hîvî neke buye ȓaĥet,
5 Yarê bê felî mone,
6 Bi taha û berayet.

S. 32 *1 Yarê bê fel û bawer,*
2 Nabê em tê bi fikirin,
3 Mêrê ji dilî yek xeber,
4 Wek ĉirayekî hilkirî,
5 Mêrê zebûnî xweser,
6 Salosawîd û xwe nagirî.

S. 32 *1 Yarê bê fel û bawer,*
2 Qenc nîne tê fikirî,
3 Yarê ji dil yek xeber,
4 Ĉirayeke helkirî,
5 Yarê zemanê xweser,
6 Salose û çi nakirî.

S. 33 *1 Zemirêt xweserbin,*
2 Me ji wî Îlahî qebûle,
3 Kom-kom be, ber deb-debe bê,
4 Me ji wî Îlahî qebûle,
5 P'ale deme mersebê.

[2232] *pidirwar*
[2233] binêr: *qehbe*

S. 34 *1 Mersebe belîwane,*
2 Peya ne ser ne bûne,
3 Me bawerî ji qalbî,
4 Sewî dilî zebûne,
5 Koçka bê dan (nan) û qehwe,
6 Ya qenc ewe, ne çune.

S. 35 *1 Nabê di xweserbin,*
2 Xulam û xizmet emir,
3 Û heke baran şîrîn û şekir,
4 Be enzal[2234] *nabit şîrîn,*
5 Belê r̂eqîbê p'ir̂ k'eser bin,
6 Ba tê gotîye Amîn!

S. 33 *1 Qenc nine p'ir̂ xweser bît,*
2 Ẍulamê xadimet[2235] *emin,*
3 Baran eger şeker bît,
4 Ĥenzel nabîte şirin,
5 R̂eqîbî dil k'eser bît,
6 Ba teyî gotê Amîn!

S. 36 *1 Hun guh bidêrin xelqekî li hêre,*
2 Ev nesîĥete bi xêre.

«Em di kêmin, Şîxadî tememe!»

18. Beyt'a nesîĥetêt çarşmbûyê[2236] – Qewlê çarşembê[2237]

S. 1 *1 Çarşembû r̂ojeka fadile,*
2 Melîk Fexiredîn e'frandibû ji eşq û dile,
3 Nas nedikir r̂uĥêt çû ẍafile.

S. 2 *1 Çarşembû r̂ojeke bi ĥesabe*[2238]*,*
2 Ji ba wan meleka hatî ev cewabe,
3 Derîyêt xêra divekirîne ji r̂ojhelat ĥeta r̂ojave.

S. 3 *1 Çarşembû birî*[2239] *kirase,*
2 Ji mer̂a dana e'sase,
3 Nabî xwe ji t'oqê[2240] *bikî xilase.*

S. 4 *1 Çarşembû r̂ojeke xase,*
2 Hincî mêrê sê r̂ukina bo xwe ji îmanê biket e'sase,
3 Tawisî melek'yî qadire wê r̂uĥê ji agirê dojê biket xilase.

S. 5 *1 Çarşembûyê xweşkir*[2241] *jîyan,*
2 K'esk kir deşt, û cîya, û zevî, û zozan,
3 Ew jî bi k'erema P'adşê[2242] *minê Êzdan.*

[2234] *ĥenzel*
[2235] *xidimet*
[2236] Bedel feqîr Hecî http://bedel.maktoobblog.com/705227/beyta-arembuye-beyta-nesihetet-carmbuye.
[2237] Feremez Xeribo http://www.kaniyasipi.de/ku/modules.php?name=News&file=article&sid=1521
[2238] *hisab*
[2239] *perî*
[2240] *tok*
[2241] *xoşkir*
[2242] *pedşa*

S. 6 *1 Çarşembû ji meȓa geleke,*
2 Cendî heyne si'ûd û feleke,
3 Ĥemû bi destê Tawisî melek'e.

S. 7 *1 Dema çarşembû têt ji sip'êde,*
2 Ibadetê[2243] *bike ji Xwedêȓa bi ta'et û zêde,*
3 Tawisî melek' li te diête fêde.

S. 8 *1 Dema çarşembû ȓoj hiltêye,*
2 Ĥincî mêrê zû ȓabit ji xewa berê sibêye[2244]*,*
3 Medih û sena biket bo navê Xwedêye[2245]*,*
4 Dua' Tawisî melek'ye lêye.

S. 9 *1 Tawisî melek'yî ȓêbereyî serwere,*
2 Ew melekê her û here,
3 Ew dizanit li vê dinîyayê çend qender ax û av, û agir, û bayî û bere.

S. 10 *1 Ya Tawisî melek' tu melek'ê axiretê û dinîyayê,*
2 Tû bideye xatira çarşembûyêt her donzde[2246] *mehayê,*
3 Tû me li fecrê ȓakey ji xewêda bikeyin ibadetê û dua'yê.

S. 11 *1 Ibadet li me ye fere,*
2 Pirs biken ji dewrêşan û qelendere,
3 K'a çarşembû çend bi xatere[2247]*.*

S. 12 *1 Dewrêş û qelenderêt safîne,*
2 Ji îmanê bi ȓonayîne,
3 Li çarşembûya di serdayîne.

S. 13 *1 Hatin serdayîn li çarşembûyan,*
2 Daxwez[2248] *kirin ji Melike Ȓehman,*
3 Ȓuĥêt zalima bêxne dojê û devê maran.

S. 14 *1 Hincîyê navê Tawisî melek' bîne,*
2 Ye fere çarşembûyê bisadiqîne,
3 Tawisî melek' dê wê ȓuĥê ji qeda' û bela sit'irîne.

S. 15 *1 Hincîyê wacibê çarşembûyê bînte cîye,*
2 Borê xwe hefsarket li ĥemû cîye,
3 Înşala[2249] *Tawisî melek' jê ȓazîye.*

S. 16 *1 Wacibêt çarşêmbûyê li me fere,*
2 Neken li çarşembûyê çu zîyan û zerere[2250]*,*
3 Dê cehwer den li dîwan û mehdere.

S. 17 *1 Li mehderê deng bike,*
2 Çarşmbûya serê nîsanê ȓeng bike,
3 E'melê xwe safî bike.

S. 18 *1 Çarşembûyê e'mel xweş tê,*
2 Ji xêrê, ji xilmetê, ji xîretê, ji ibadetê,

[2243] *ebadet*
[2244] *subê*
[2245] *Xûdê*
[2246] *duwazide*
[2247] binêr: *xatir*
[2248] *daxiwaz*
[2249] *insallah*
[2250] binêr: *zirar*

3 Xwezka wê r̂uĥê bi cî bînit vê nesîĥetê.

S. 19 *1 Hat çarşembûya sore,*
2 Nîsan xemilandibû bi xwer̂a[2251]*,*
3 Ji batinda ye bi more.

S. 20 *1 Hat çarşembûya sor û zere,*
2 Behar xemilandibû ji k'esk, û sor, û sipî, û zere,
3 Me pê xemilandibû seredere.

S. 21 *1 Hincîyê serederê bixemilîne,*
2 Bila pirsyarket ev ji ber çîne,
3 Eve xelatêt Tawisî melek' û silt'an Êzîne,
4 Tawisî melek' ewê malê ji qeda' û bela disit'irîne.

S. 22 *1 Bêjime we gelî sinîye*[2252]*,*
2 Hîvîya li çarşembûyê zor hîvîye,
3 Hincîyê ferzêt heqîqetê bînte cîye.

S. 23 *1 Bêjme we gelî sinetê,*
2 Li şeva çarşembûyê nefsê nebe şehwetê,
3 Ji ber xatira axiretê.

S. 24 *1 Heke hûn digirin axiretê,*
2 Li çarşembûyê neken xeletê[2253]*,*
3 Da we bixûnin li baẍê[2254] *cinetê.*

S. 25 *1 Dibêjme we ji heqîqetê,*
2 Hûn sist nebin li ibadet û me'rîfet[ê],
3 Tawisî melek' dê de te we qewetê[2255]*.*

S. 26 *1 Qewate ji îmanê, îmane bi nîşane,*
2 T'oq û meft'ûl, simbêl û girîvane,
3 Evne di ferin bo mêrane.

S. 27 *1 Ĥincîyê bi îmanê xwe*[2256] *nas kir,*
2 Li çarşembûya serê nîsanê daxwez kir,
3 Tawisî melek' ew r̂uĥ xelat kir.

S. 28 *1 Hat çarşembûya e'wilî,*
2 Dir̂[2257] *bi r̂enga xemilî,*
3 Ev dinîya pê dik'emilî.

S. 29 *1 Hat çarşembûya faxirî,*
2 Ya Tawisî melek' her tûyî qadirî,
3 Te p'îranî dahir kir û kire r̂ukin ji e'wilî.

S. 30 *1 Ya Tawisî melek' te ev dinîya bi p'îranî kir,*
2 K'arê p'îranî te qebûl kir,
3 K'arê bê p'îranî te hez ne dikir.

S. 31 *1 Hat çarşembûya qere,*

[2251] *xora*
[2252] *sûnîye*
[2253] binêr: *xelat*
[2254] *bax*
[2255] binêr: *qewat*
[2256] *xo*
[2257] *dur̂*

2 Dua' ji Melikê[2258] Ekbere,
3 K'arê p'îranî biçite sere.

S. 32 *1 Hat qere çarşembûya qere,*
2 Hincîyê girîvanê heqîyê li bere,
3 Tawisî melek' jêȓa mefere.

S. 33 *1 Hat çarşembûya qere,*
2 Xelat ji Melikê Ekbere,
3 Bo ȓuĥê, ji îmanê guȓî diken ĉira,

S. 34 *1 Çarşembû ȓojeke xweyane[2259],*
2 Ev dinîya t'emam bila pê bizane,
3 Tawisî melek' ji meȓa şehde û îmane.

S. 35 *1 Çarşembû ȓojeke p'ake,*
2 Hincî kesê farîqe bû ji make,
3 Xaliq ĥemûya dê wefake.

S. 36 *1 Çarşembû ȓojeke bi nîşane,*
2 Hîncîyê bigirit qedirê dayîk û babane,
3 Dayîm merk'eba wî li beĥrêt giran ye melevane.

S. 37 *1 Çarşembû ȓojeke Emîne,*
2 E'zîz Tawisî melek'ê min nav şêrîne,[2260]
3 Bi navê melik Şerfedîn, ji meȓa bûye dîne.

S. 38 *1 Dîne û şik tê nîne,*
2 Kesê dibêjit we nîne,
3 Melik Şerfedîn siȓa e'nîya wî distîne.

S. 39 *1 Ya melik Şerfedînê minê, her û herî,*
2 Tû bideye xatira e'rd, û e'zman, û dar, û berî,
3 Tû li me nekeye tengavî, zû li banga me werî.

S. 40 *1 Tû li banga me werî Lalişê,*
2 Li çarşembûya serê nîsanê,
3 Melek' Adî dikarit[2261] înk'ara bînte ser ȓêya îmanê.

S. 41 *1 Înk'ar di şikdarin,*
2 Ẍafil[2262] di k'ifarin,
3 Li axiretê di bê zarin,
4 Cîyê bo wan vejwartî li axiretê dojeye û narin.

S. 42 *1 Înk'ar çendî bi înk'irit,*
2 Û ẍafil çendî bi k'ifirit,
3 Li axiretê cor û e'zaba wî zêde di kitirit.

S. 43 *1 Hûn biȓênine heqîqetê,*
2 Ye t'ijîye ji ibadetê û me'rîfetê,
3 Mixabin hûn xwe bidene alî ji ber navê we tê.

S. 44 *1 Çarşembû ȓoja sulhetê,*
2 Hincîyê bo xwe bibîne hedretê,

2258 *melek*
2259 *xuyan*
2260 *şirîn*
2261 *diqarit*
2262 *xafil*

3 Her çarşembû r̂oja şefa'etê.

S. 45 *1 Heke te bivêt ser xwer̂akey core,*
2 Zadekî li çarşembûyê bide dore,
3 Tawisî melek' yî ẍefûre, ew nûre li ser nûre.

S. 46 *1 Çarşembû r̂ojeke girane,*
2 Hincî r̂uĥa bi ol, û e'deb, û erk'ane,
3 Ew dê hola xwe bete ser holane.

S. 47 *1 Dibêjme we gelî êzdîyane,*
2 Xelatêt Tawisî melek' bi gelek r̂engane,
3 Xîreta dînî serê ĥemûwane.

T'emametî li navê Xwedê û Tawisî melek'ê mêrane!

19. Beyt'a şêwra[2263] — Jandila şêwran[2264]

S. 1 *1 Şêwra me ji P'adşa ye,*
2 Mêra bersiva wê daye,
3 Şêwirmend bi xwe Xwedaye.

S. 2 *1 Yezdane û şêwirmende,*
2 Xwedan maf nabin winde,
3 R̂astî li ba yê r̂inde.

S. 3 *1 R̂astî îmana mêre,*
2 Mêr bi îmanê serwêre,
3 P'adşê min vêt hinêre.

S. 4 *1 R̂ast bin ne bes bi gotinê,*
2 Bi xebat bin r̂ûyê dinê,
3 Da li dojê nêyn sotinê.

S. 5 *1 Bi xebat bin ne xew giran,*
2 Êqîn û heq û erkan[2265],
3 Ol û îman û erk'an.

S. 6 *1 Feqîr xerqe[2266] li xwe kir,*
2 Xwe ji malê vê dinê kir,
3 Lewma li bihûstê cî[2267] çêkir.

S. 7 *1 Ew feqîrin zergunin,*
2 Li xizmeta P'adşê minin,
3 Li axiretê ew mominin.

S. 8 *1 Li dinê xebatk'arin,*
2 Bi cotin, him cotk'arin,
3 Li gel P'adşê min ew yarin.

S. 9 *1 Yar ewin bi e'mel bin,*
2 Li dinê û axiretê fer bin,

[2263] http://www.ezdixandi.com/forum/38-842-1
[2264] http://www.ezdixandi.com/forum/38-301-1; http://www.eziden-celle.de/html/_eziden/_gebete/gebete-b-04.htm
[2265] *itqan*
[2266] *xirqe*
[2267] *cih*

3 Da li dîwanan mefer bin.

S. 10 *1 Mefer bin li meydana,*
2 T'oq[2268] *û sir̂ nîşane,*
3 Firwar P'adşê min dane.

S. 11 *1 Firwar t'oqa zêr̂îye,*
2 Nîşana Êzîdîye,
3 Ji ba Melikê jorîye.

S. 12 *1 Maniya t'aqê Celewe,*
2 Dîyariya P'adşê ewe,
3 Melek pê pêşr̂ewe.

S. 13 *1 Bû serwer li e'zmanî,*
2 Çak r̂êya Xwedê zanî,
3 Bo min ol û erk'anî.

S. 14 *1 Erk'ana min eveye,*
2 Yek Xwedê min e'wileye[2269]*,*
3 Nûra wî ĥeft p'arçeye.

S. 15 *1 Firwar tev ji ba wine,*
2 Tev ĥuk'mê[2270] *Îlahîne,*
3 Yasayê vî e'rdîne.

S. 16 *1 Yasa êqîna r̂aste,*
2 Heqîqeta wî bê r̂aste,
3 Mêr nabê bêyî weste.

S. 17 *1 Ji hosta bibin zanyar,*
2 Ji Xwedêye ev firwar,
3 Da li bihûstê çêkin war.

S. 18 *1 Êzîdîya bin xebata xwe*[2271]*,*
2 Hevalê coketa xwe,
3 Da bi r̂û bin li ba P'adşê xwe.

S. 19 *1 P'adşê min aqil da te,*
2 Hingî li dinê bi xebate,
3 Ew kes xwedan berat'e.

S. 20 *1 R̂astiya berat'ê ewe,*
2 Xilmeta[2272] *heq bedewe,*
3 Hingî li dinê bi Celewe.

S. 21 *1 P'adşa nêr û mê dane,*
2 Ew ji dua'yê P'adşane,
3 Hev p'arin li e'zmana.

S. 22 *1 Bizava dinê ewin,*
2 Binyata P'adşê min ewin,
3 Ji k'ok û binyat wek hevin.

[2268] *tok*
[2269] *ewle* — binêr: *ewlîya*
[2270] *hikm*
[2271] *Kur̂manc bin bi e'melê xwe*
[2272] *xilamet*

S. 23 *1 E'firandin[2273] ji qudretê,*
2 Bûne cot bo loqetê,
3 Wek hevin li ibadetê[2274].

S. 24 *1 Êqîna me Xwedaye,*
2 Baweriya tev azdaya,
3 Sema herdu nifsaye.

S. 25 *1 Firwar ji ba P'adşaye,*
2 P'adşa li gotê r̂ewaye,
3 Li nêr û mêya dua'ye.

S. 26 *1 Nêr û mê ji yek darin,*
2 Tev ji kaniya zelalin,
3 Dinê û axiretê hev p'arin.

S. 27 *1 Mor û dua' jî ferin,*
2 Wekî r̂ojiya mehderin,
3 Mehderên her û herin.

S. 28 *1 Sê mehwerên îmanê,*
2 Gel baweryê û atqanê,
3 Tev li qetê û nîşanê,

S. 29 *1 Nîşan t'aqa azdaye,*
2 T'oq diyarîya Xwedaye,
3 Atqan pê bû r̂ewaye.

S. 30 *1 Hin kolin û koledarin,*
2 Ji bihuştê xwe bê p'arin,
3 Li ba P'adşê min bê warin

S. 31 *1 Firwar ji p'îraye,*
2 Hêvên ji P'adşaye,
3 Bi ken cot ezdaye.

S. 32 *1 Firwar ji P'adşê delale,*
2 Ezda lêk ĥelale,
3 T'ev ji kaniya zelale.

S. 33 *1 T'oq li sukra xwe kirin,*
2 Milyak'et qebûl kirin,
3 Lewma xwe ĥelal kirin.

S. 34 *1 E'silê beniya cewhere,*
2 Sir̂e, û nûre, û nezere,
3 Lewma çêbûn p'êẍembere.

S. 35 *1 T'ev bo r̂astiya însanî,*
2 R̂êya Xwedê xwe zanî,
3 P'adşa yeke li e'zmanî.

S. 36 *1 Sêne ferzêt Ezdaye[2275],*
2 Ev firwara P'adşaye axirete û dunîyayê[2276],

[2273] *afirandin*
[2274] *ebadet*
[2275] *Pêncin ferzê Ezdaye*
[2276] *hostaye*

3 Mor, û r̂ojî, û dua'ye.

S. 37 *1 Mora kaniya Sipî fere,*
2 Laliş cîkî mehdere,
3 Sir̂a wê jî her û here.

S. 38 *1 Da p'aqijkin gîyana xwe,*
2 Bip'arêze r̂uĥ û canê xwe,
3 P'oşman nebe li r̂êka xwe.

S. 39 *1 Ji ferê Ezdayî ye,*
2 Serwer bin li sêwîya,
3 Xelqê hejar birçîye.

S. 40 *1 Welat bin, welatî bin,*
2 Bi mor ji kaniya Sipî bin,
3 Cindiyê P'adşê jorî bin.

S. 41 *1 Ji benî Adem xelat,*
2 Ji ba P'adşê min berat',
3 Da bi destê we bin civet.

S. 42 *1 R̂êka Ezda îmane,*
2 P'adşayê min semiyane,
3 Yeke Xwedê, li e'zmane.

20. Beyt'a mêzînê[2277]

Bi destûrî Xwedê!

S. 1 *1 Heça t'êlê mêzînê xar bik'işîne,*
2 Donzdeh[2278] p'ût ĥesin ĥeft sala ser pişta xwe diger̂îne,
3 Mîre mezin dibê: «Hela heqê wî t̂emam nîne!»

S. 2 *1 Heça darê mêzînê bigre xare,*
2 Bandê li ber mîrê xwe bê zare,
3 Xenîmê wî me'reke ĥare.

S. 3 *1 Dive t'êl û destmale,*
2 Binê niga ĥeta serî diale,
3 R̂ojê sê cara xûna wî dixare.

S. 4 *1 Ji e'zmana mêzîn hate xare,*
2 T'êlê mêzînê k'etin destê bendane,
3 Heçî kesê qelpya mêzînê dildane,
4 Cîyê wî ne e'rde û ne e'zmane.

S. 5 *1 Mêzîn ewe, li e'rşane,*
2 Kirîye neqş û danîye ber ĉe'vê bendane,
3 Ez divêjme we şêxan û p'îra, û koçek û beden miskînane,
4 Xêra Şîxadî mir̂a bêjin, çika t'êlê mêzînê k'ê badane?

S. 6 *1 Mêzîn heye du birane,*
2 Bi nîrekî ĥeft t'êlane,

[2277] [29] (гг. 433-434) (№ 1707)
[2278] *duwazdeh*

3 T'êlê mêzînê destê Horîya bin Ĥenane.

S. 7 *1 Mêzîna min ya biçûke,*
2 Li ber qulix dike yeke cahile bûke,
3 Bi gumana Xwedê ewê dergê bihuştê bi destê xwe r̂uĥê xwe veke.

S. 8 *1 Mêzîna min ya mezine,*
2 Li ber qulix dike yeke pîrejine,
3 Ciyê wê t'u yêr û welata t'unene.

S. 9 *1 Mêzîna min ya mezine,*
2 Ji e'rşê E'zîm nazil bû, hate e'rdane,
3 Ez dibêjme şêxan û p'îrane,
4 Ew çi mêre, ku şiklê mêzînê di seĥe tekêda bela kir herçar qulbane?

S. 10 *1 Çi mêzîneke ĥelale,*
2 Malê dinîyalikê dikşîne misqal-misqale,
3 Mêzîn r̂aste, ne derewe,
4 Heçî kesê mêzînê r̂ast bik'işîne,
5 Ewê cinetê bi ĉe'vê xwe bivîne.

Em kêmîn, û Xwedê t'emame!

21. Beyt'a serafê hindîye[2279]

S. 1 *1 Silavêt hindîya — bila bêne meydanê,*
2 Xana gote xumrîya — min kas nayê li hanê,
3 R̂ondik dibarin — wekî tavêt baranê.

S. 2 *1 Ne hindîne bengin — kela sed carê birca,*
2 Teyrêt birca bi dengin — wê dixûnin li e'rdê,
3 R̂eş r̂iĥanî[2280] dişengin — dêçine silavê sorgula p'ir̂da.

S. 3 *1 Dêçine silavêt sorgulan –li dîwana e'slanî,*
2 Çend binefş û sosinan — gulĉîĉek[2281] û r̂iĥanî,
3 Bû ĉirîk ĉirîka[2282]bilbilan — nalîn çan ba e'zmanî.

S. 4 *1 Bilbilo, wextê seherê[2283] — çira qemê jî t'ebabî[2284],*
2 Kela aqibo — ĥeta r̂oj bêt qîyabî[2285],
3 Wekî li te dabû neder — aqil ji serî xwedabî.

S. 5 *1 Aqil di serî dip'arêzan — ber hizina[2286] şorşînê,*
2 Kul û birînêt min di îşan — ji ber daẍa evînê,
3 Wekî te derd û neder dik'êşan — ez nesaẍ bûm k'eftme nav nivênê.

S. 6 *1 Nexweşekî[2287] giranim — nalîme ji bo birîna,*
2 Dilo, ẍerîbo, min hilgirin — bibine malêt ĥakîma.

S. 7 *1 Şuşa t'ijî gulave — kiras situna selayê,*

[2279] [2] (rr. 741-742)
[2280] *r̂eĥan*
[2281] *gulçîcek*
[2282] *cirîk*
[2283] *seĥar*
[2284] binêr: *t'emam*
[2285] binêr: *qîyam*
[2286] *ĥizin*
[2287] *nexoş*

2 Saẍî girtî xunave — bi çoka têne semayê,
3 Dilo, ẍerîbo, eve — mal nine li vê dinîyayê.

S. 8 *1 Sotim, bûme evdal — najîme ji ber birîna,*
2 Ne saẍekî giranim — na jîme nav nivîne,
3 Wekî hildkirin find û şemal — çî diqewê bezîne.

S. 9 *1 P'erwerek hatî sotin — li gel r̂ewneqê destê cemala,*
2 Wesfet nayête gotin — di r̂ûyî delala,
3 Dilo, ẍerîbo, min xew nayê — ji ber xumrîyan û xala.

S. 10 *1 Xala bin guharî — sitêra pêş qemerê,*
2 Dê pê girin nederê — ĥeta r̂oj tête hêvarê,
3 Hey şengê, şoẍê[2288] *— şêrînê*[2289]*, esmerê.*

22. Beyt'a beharê[2290]

S. 1 *1 Benim, benim ĥeyranî,*
2 Sibĥanê sir̂ Celalî li me nû bû nû sal bi qudreta R̂ehmanî,
3 Kewgîrî ĥal pê xweş bû, li Newrazî silt'anî.

S. 2 *1 Kewgîrî aşiq bû,*
2 Sorgul û şebçiraẍî, bilbilî bi îşiq[2291] *û dil bû,*
3 Û endelîbî bi derd û daẍî.

S. 3 *1 Ezim feqîrê cara,*
2 Sefayê wê dîlberê,
3 K'amil dibû Adar,
4 Melek' Zeyîn hate derê.

S. 4 *1 Nerim bû hewayê salê*
2 Xweş bû xewa li xewarê,
3 Sibĥan[2292] *ji te ya qeyîum.*

S. 5 *1 Xelqno*[2293]*, werin temaşa,*
2 Cebelî bûne p'aşa,
3 Berû bûm herî mezlume,
4 Cezayekî Xwedê li ser we heye, hûn neken ĥaşa.

S. 6 *1 Heke qasidê e'celê hat,*
2 Felek lê metelib bû,
3 Li min zeyîn bû welat,
4 Bayê bang mişekil bû
5 Li befrê bû hat-hat,
6 Bê mek'an û mezal bû.

S. 7 *1 Bê mezal û bê mek'an ĥibirê r̂êja ser k'aẍezê,*
2 Ji ĥimrîya dinalî Celal dik'ete lezê,
3 Ji ber e'rd û bayêt Nîsanê însan wê di hurmijê.

S. 8 *1 Însan ew şifqete,*

[2288] *Şox*
[2289] *şirîn*
[2290] [2] (rr. 743-745)
[2291] *işiq*
[2292] *sibĥan*
[2293] *xelk*

2 Hawarek tê ji e'zmanî[2294]*,*
3 Celatê[2295] *bê molet bû,*
4 Îsa wê li ser gumbetê,
5 Ji ber dengê Zêndanê.

S. 9 *1 Dengê ji Zêndanê der bû,*
2 R̂oja îzna wî hat,
3 Xeyatî tê wer bû,
4 R̂oja îzna wî hat
5 Êqsîra der bi der bû,
6 Şayî[2296] *xweş bû.*

S. 10 *1 Behar hat û dikemilî,*
2 Sîs dibûne gopal,
3 Dikene melĥema dilî,
4 Sosin û yasmîn û çobal.

S. 11 *1 Xemilîn, bûne tirî û carek,*
2 Etlesî p'avê mila,
3 Bir̂êne kulîlkêt ĥezar r̂eng bûn,
4 Xweş bû lefzeta behara.

S. 12 *1 Ji teyra hatî deng,*
2 Qaz û qûling, mirawî û werdek,
3 Sinî û qazin, seqer û bazin,
4 Totî zer wehabî,
5 Wê dixûne r̂engê ṣazî,
6 Sibĥan çî sir̂ şêrîne[2297]*.*

S. 13 *1 Ĉirayê Îlahî hilbû,*
2 Lewme qumçî bişkiftin,
3 Lewnêt wan hilhala,
4 Birînêt k'ûr axiftin,
5 Ji r̂engê wan zulfane,
6 Xalê tasê hingavtin (hingiftin).

S. 14 *1 Cinete û we'de û k'ilîme,*
2 E'bdo, r̂abe sibeye,
3 Deqa siba sare,
4 Dil kûkî, dil birîndare,
5 Bilbilê dixûne li metane,
6 Sibĥan çî sir̂ şêrîne.

S. 15 *1 Feqîre û core û e'mere,*
2 «Fî nefsê tiha ziletê»,
3 Ber̂îya me ji ber̂îya alim bû,
4 Şerab li wê kax̂etê,
5 Ez bi wê nûrê[2298] *dikem li xerdelê,*
6 Ew bû ĥaca[2299] *li ĥacetê.r̂*
Xwedê avake mal û mezela em tê!

[2294] *asman*
[2295] *celad*
[2296] *ṣahî*
[2297] *şirîn*
[2298] *nur*
[2299] *ĥec*

23. Beyt'a hêvarî (hêvare dest)[2300]

S. 1 *1 Ya Ellah[2301], R̂oj diço hêvare, hêvare, hêvare deste,*
2 Seyîdî, fesilandbû hêvare, hêvare hêvare deste,
3 Mêr û cindîyêt P'adşêne,
4 Seyîdî, ya Ellah, ya sermeste,
5 Ya Ellah, li kunîyê mêra xilmet ji dergehê Şîxadî dixweste.

S. 2 *1 Seyîdî, ya qetê r̂oj hêvare,*
2 Mîro lê cema' dibûn seyîdî, ya Ellah, ya ji mêrdare,
3 Ya Ellah, Şîxadî li ba xwe wê li Heq ware[2302].

S. 3 *1 Seyîdî, ya qetê r̂oj hindave,*
2 Mîro lê cema' dibûn seyîdî, ya Ellah, [ya] Zerbave,
3 Ya Ellah, Şîxadî li ba xwe li mêra dikir silave.

S. 4 *1 Seyîdî, ya qetê r̂oj zerike,*
2 Mîro lê cema' dibûn seyîdî, ya Ellah, ya ji Melike,
3 Ya Ellah, Şîxadî li ba xwe bi xwe xaliqe.

S. 5 *1 Seyîdî, ya qetê r̂o avaye,*
2 Mîro li dergehê P'adşeye,
3 Seyîdî wê têda r̂awistaye,
4 Ya Ellah, Şîxadî li ba xwe Ebu il-Wefaye.

S. 6 *1 Seyîdî, ya qetê r̂oj ava bû,*
2 Mîro li dergehê P'adşa bû,
3 Seyîdî têda r̂awista bû,
4 Ya Ellah, Şîxadî li ba xwe Abu il-Wefa bû.

S. 7 *1 Seyîdî, ya qetê r̂oj nehîye,*
2 Mîro, lê cema' dibûn seyîdî, ya Ellah. ya ji welîye!
3 Mîro Abu il-Wefa bû, li ba xwe şêxê Adîye.

S. 8 *1 Seyîdî, ya qetê r̂oj di ĥeşêrda,*
2 Mîro, lê cema' dibûn seyîdî, ya Ellah, ya di hawîrda,
3 Ya Ellah, Şîxadî li ba xwe wê di gelîyê k'ûrda.

S. 9 *1 Seyîdî, ya qetê r̂oj hingore,*
2 Mîro, lê cema' dibûn seyîdî, ya Ellah, ya li zore,
3 Mîro dergehê Şîxadî li ba xwe wê li jore.

S. 10 *1 Ya Ellah, r̂oj diço, şev dihate,*
2 Seyîdî li xasa dikir xelate,
3 Mîro ibadet bi serda dihate,
4 Heq r̂astî r̂êya Şîxadî bi qosa dihingavte.

S. 11 *1 Seyîdî, tarîya şewana,*
2 Sit'areya mêrane,
3 Seyîdî, xas li pê diçine, yê belê dîwane.

S. 12 *1 Seyîdî, xas li pê diçine dîwane,*
2 Wê lêkve diken baẍçan û milkane,
3 Seyîdî, ji qeyasê, yê belê, ji xulqê[2303] wane.

[2300] [2] (rr. 662-665)
[2301] *Ella*
[2302] *heqar*
[2303] *xulk*

S. 13 *1 Seyîdî, here xulq xweştire,*
2 Maşê wan bitire,
3 Seyîdî, hidê[2304] *wan, yê belê, çêtire.*

S. 14 *1 Seyîdî, li ferdos êwire,*
2 Mîr ji mêra xelat kire,
3 Seyîdî, li wêderêyê belê selatû p'ire.

S. 15 *1 Seyîdî, şev tarîne,*
2 Xasa xerqe hilanîne,
3 Ya Ellah, Şîxadî li ba xwe li wehdanîne.

S. 16 *1 Seyîdî, şev di xweşin,*
2 Xasa siȓ li e'rşin,
3 Ya Ellah, Şîxadî li ba xwe miraz di bexşin.

S. 17 *1 Seyîdî, şev di çê ne,*
2 Ew xasêt P'adşê ne.
3 Seyîdî, ji milkan û baẍa, yê belê, miraz pê divêne.

S. 18 *1 Seyîdî, ji milkê cinetê,*
2 Maş dane «ehlê sinetê».
3 Seyîdî, maşê wan, yê belê, qeyasê xilmetê.

S. 19 *1 Seyîdî, cineta mîre,*
2 Maş dabû feqîra.
3 Seyîdî, bar tê nebûn, yê belê, çu çerg k'ûre.

S. 20 *1 Seyîdî, cineta Melika,*
2 Maş dabûne aşiqa.
3 Seyîdî, bar tê nebûn, yê belê, xwedanêt şîka.

S. 21 *1 Seyîdî, cinetî babane,*
2 Maş dabûne aşiqane.
3 Seyîdî, bar tê nebûn, yê belê, çu ol k'işane

S. 22 *1 Seyîdî, cinet, xweş cinete,*
2 Wê têda Îdrîsî xeyate.
3 Seyîdî, wê didirut, yê belê, xelate.

S. 23 *1 Seyîdî, wê didirut, wê didete,*
2 Wê li xasa lêk vedik'ete.
3 Ya Ellah, Şîxadî li ba xwe mabû li xilwete.

S. 24 *1 Seyîdî, cinet xweş mek'ane,*
2 Baẍ tê heyîne, baẍebane,
3 Qesîra nûrî ji binîyane,
4 Horî li ser ȓawestane.
5 Mîro, ĥile li bejina xasane,
6 Şerab li k'asane,
7 Horî wê da dinêne, ser destane,
8 Wêdibene pêşîya xasane,
9 Xasêt Şîxadî pê ne dibûn barsitane.
10 Dîndara silt'an Şîxadî heqê wane.

[2304] binêr: *bext*

S. 25 *1 Bi Xwedanê k'eremê,*
2 Cêşê gelîyê Lalişê medet ĥalê me û sinetê.

Em di kêmin, Xwedêyî ťemama!
T'emametî li Xwedê!
R̂ehme li dayî û babêt guhdara!

24. Beyt'a ser mirî[2305]

S. 1 *1 Werin, werin, lêzim, werin,*
2 Qewm û milet da hûn werin.

S. 2 *1 Hewar werin, werin, r̂oja firêqetê[2306],*
2 Hûn r̂ojekê t'evdîr bikin,
3 Îro qewî girya we tê.

S. 3 *1 Îro qewî we tê girî,*
2 Sosin mêrga ĥeyrî[2307],
3 Ĥeyfa dev-lêvê şekirî.

S. 4 *1 Nagirin fincanê şerbetê,*
2 Lêvê narîn nûr mehder[2308],
3 Lê dibarin dir̂[2309] xeber,
4 Sed heyf, ax, koban k'eser,
5 Me kêm bûn dir̂ xeber.

S. 5 *1 Herça dike, ew mîr dike,*
2 Dayînê[2310] qelba[2311] p'îr dike,
3 Herça têye, dergê teda,
4 Em r̂azîne e'mirê[2312] Xweda.

S. 6 *1 Me li mal-mezelê[2313],*
2 T'evdîrê k'iryametê,
3 Dilê şayî agir ketê.

S. 7 *1 Ber wê pêtê sebra k'ê tê,*
2 Halî nûrê, halê sûrê,
3 Kendirbesta li ber sûrê,

S. 8 *1 Weke dilê min tîr lê nijar,*
2 P'êta dilda we li anî xar,
3 Dikir gazî weylêr hewar.

S. 9 *1 Hewar digot, hewar nayê,*
2 Bavo dikir, sed car dayê,
3 R̂oja çûyî paşda nayê,
4 Mirin li dinê hil nayê,

S. 10 *1 Her heye xwedanê[2314] sebirê,*

[2305] şêx Xelo, gundê Qorbulax [14] (pp. 114-115)
[2306] *firyaqet*
[2307] *heyîr*
[2308] *meder*
[2309] *dur*
[2310] *dayn*
[2311] *qelp*
[2312] *emr*
[2313] *mader*

2 Nedîr şemalê ser dewrê,
3 Mal-wêrano benî[2315] *Ademo,*
4 Her tu mêvanê qebirê.

25. Beyt'a Mûsa p'êẍember[2316]

S. 1 *1 R̂ojekê r̂ojane,*
2 Mûsayî bin E'mrane,
3 Axî Cibrahîl lê bîye mêvane.

S. 2 *1 R̂ojekê kêm t'aqete,*
2 R̂îya Axî Cibrahîl mala Mûsa p'êẍember dik'ete,
3 Go: «Mûsa tu qe napirsî Axîn çi xizmete?»

S. 3 *1 Mûsa go: «Wî kim, yekî Ẍefûre,*
2 Ez r̂uĥê xwe ter̂a nakim destûre,
3 Ezî t'enême, hêsîrê minî hûre».

S. 4 *1 Go: «Mûsayê bin E'mrano,*
2 Tu xwe neke hûnano,
3 R̂isqê hêsîr ne ser mile min û tewo[2317]*».*

S. 5 *1 Mûsa derda çûye male,*
2 Berda hat dayîka ĥelale,
3 Go: «Mûsa, lawo herr̂o bengzê te mi[n] xaşê, îro çima wa mi tale[2318]*?»*

S. 6 *1 Go: «Dayîka mine pîre,*
2 Mi ĥelal ke şîre,
3 Hatîye ser min ferwara mîre».

S. 7 *1 Di vê*[2319] *Mûsa r̂abû*[2320] *mal r̂evîye,*
2 Ber k'etin deşt û zozen, ĉîye û banîye,
3 Mûsa p'êẍember çû ser du cane qîmetîyê.

S. 8 *1 Mûsa lê dipirse, dive: «Ew çi mezele, hûn vedidin?»*
2 Wane got, go: «Mûsayê min, mirîke me heye male Mekke,
3 Bejnê û bale qedeme teke,
4 Go, hela were têk'evê, çika weke, yan ne weke?»

S. 9 *1 «Serê t'irbê min kine,*
2 Berê t'irbê min kine,
3 Bîn-buxsa vê t'irbê mi xine».

S. 10 *1 «Serê t'irbê min zere,*
2 Berê t'irbê min zere,
3 Bîn-buxsa vê t'irbê mi were».

S. 11 *1 «Serê t'irbê min r̂eşe,*
2 Berê t'irbê min r̂eşe,
3 Bîn-buxsa vê t'irbê mi xaşe».

[2314] *xudan*
[2315] *beny*
[2316] [29] (гг. 438-440) (№ 1710)
[2317] *teo*
[2318] *te'l*
[2319] *divê*
[2320] *ravû*

S. 12 *1 Ĉe'v ser serî bûne t'ase,*
2 T'ilî bûne r̂isase
3 Neynik bûne de'se,
4 Xazila minê wî e'vdîda, bê guneyî, bê e'sase[2321]*,*
5 Axiretê her pênc t'irêqê xweyî xilase.

Mûsa, hat dît wekî ew k'ulingê pê e'rdê vedidin zêr̂e, mer̂a pê xalîyê derdixin zêr̂e. Mûsa, hat gote wane, go: «Ew çi mirîye, wekî hûn hatine t'irba wî vedidin, k'uling zêr̂, mer̂ zêr̂?» Ewane got: «Me bîrkirîye, çapa mirî neanîye wekî em qasî çapa wî mezel vedin».

Go: «Em te dinêr̂in, bejnê û bale we nona hevduye. Go, were mezelda p'alde, em binêr̂in çike weke, yan ne weke? Emê mer̂a zêr̂în, k'ulingê zêr̂ jî bidine te bive her̂e».

Mûsa timayî kir, mezelda p'alda. Axî Cibrahîl serda sekinû, Mûsa lê nihêr̂î, go: «Axî Cibrahîl tuyî?

Go: «Lê ezim. Te çawa destê min xilasbî?»

26. Beyt'a bilbila

şaxê — 1[2322; 2323; 2324]

S. 1 *1 Sibĥane ji te sibĥane,*
«2 Cî ĥuk'mekî hoy
girane,
3 Hun bir̂ênin[2325] *bilbilî û teyrane.*

> **S. 1** *1 Sibĥane*[2326] *ji te sibĥane,*
> *2 Ci ĥuk'mekî hoy girane,*
> *3 Wê hatiye ser bilbilî û teyrane.*
>
> > **S. 1** *1 Sibĥane ji te sibĥane,*
> > *2 Cî ĥuk'mekî girane,*
> > *3 De emê bidin metĥê bilbilê teyrane.*

S. 2 *1 Wextekî teyr dê cema' bin,*
2 Dê bi r̂ayekî r̂abin,
3 Benda bilbilê miskîn dê dama bin.

> **S. 2** *1 Wextekî teyr cema' bûn,*
> *2 Li ser derekê r̂awesta bûn,*
> *3 Li benda bilbilê miskîn dama bûn.*
>
> > **S. 2** *1 Çiqas teyr lêk ce'm habûn,*
> > *2 Ser r̂eĥekî r̂awastyabûn,*
> > *3 Belê, benda bilbilê miskîn damabûn.*

S. 3 *1 We dibêje mezinê teyrane:*
2 «Wê diçîne ba mîr Silêmane»,
3 Go: «Mîro, emê digirîn wek tavêt barane.

> **S. 3** *1 We dibêjit mezinê teyrane:*
> *2 «Da biçîne bo mîr Silêmane,*
> *3 Da bigirîn wekî tavêt barane.*

S. 4 *1 Mîro, emêt girîn û wê dibarînin,*
2 Çang û baska ji xunava berê sibê daweşînin,
3 Da benda bilbilê miskîn bi gazînin.

> **S. 4** *1 Da bigirîn û bibarînîn,*

[2321] *asas*
[2322] Ji qewlên Şêx Fexirê Adîyan [2] (rr. 723-729)
[2323] [1] (pp. 256-261)
[2324] [2] (rr. 717-722)
[2325] *bir̂êne*
[2326] *sibhan*

2 Çang û baska ji xunava berê sibê weşînîn,
3 Li benda bilbilê miskîn bi gavînîn».

S. 5 *1 Mîro, bi xêr wê bêt behare,*
2 Em bi r̂ojê dixûnin bi ĥezare[2327]*,*
3 Bi şevêt giran xitm diken deft'erkê ji deft'erêt mare.

S. 5 *1 Bi xêr bêt behare,*
2 Bilbil dixwinit bi ĥezare,
3 Bi şevê vedket deft'era mare.

S. 3 *1 «Ya mîro, xêr bêt bihare,*
2 Bilbil r̂ojê dibet ĥezare,
3 Belê, şevêd giran dixûne defter ji deft'erê me're.

S. 4 *1 Ya mîro bihar, xêr bêt,*
2 Bilbil r̂ojê hin divêt,
3 Belê, şevêd giran dengê xwe distirêt».

S. 6 *1 Mîro, behar wê bêyîyo,*
2 Bilbil bi r̂ojê zav dibêyo,
3 Şevêt giran bi dengê xwe distirêyo».

S. 6 *1 Bi xêr behar bêyîyo,*
2 Bilbil k'efte xewêyîyo,
3 R̂ojê bi destê xwe distirêyîyo.

S. 7 *1 We dibêjit mezinê teyrane:*
2 «Bêjne mîr Silêmane,
3 Ewe çîye, ji teyra bilbil ne li virane?»

S. 7 *1 Silêman p'êx̂ember we dibêjîye:*
2 «Bilbil teyrekî ax̂îye,
3 Xwezî[2328] *min zanîya meskenê wî k'o dibîye?»*

S. 10 *1 Mîr Silêman we dibêjîye:*
2 «Ew teyrê hoy k'ubarî ax̂îye,
3 Xwezî min zanîba mesken wî li k'î cîye?»

S. 6 *1 Silêman p'êx̂ember go: «Ew teyrê hoyî ax̂îye,*
2 Xazila min bizanbîya cî wet'anê bilbilê miskînê k'u dibîye?»

S. 8 *1 Silêman p'êx̂ember we diket suxne,*
2 «Bilbil teyrekî p'ir̂ gotine,
3 Êqîn bilbil neyî li ber ĥûkmê mine».

S. 9 *1 Mîr Silêman we diket gotine:*
2 «Ew teyrê hoy k'ubarî mezine,
3 Êqîn neyî li bar ĥuk'mê mine!»

S. 5 *1 Silêman p'êx̂ember go: «Ew teyrê hoyî p'ir̂ gotine,*
2 Yeqîn hûn bizanbin, ew jî ne ber er ĥûkmê mora mine».

S. 9 *1 We dibêje qûmisîyê teyrane:*
2 «Wê diçite ba mîr Silêmane»,
3 Dibêje: «Mîro, meskenê bilbil nava bax̂ê gulane».

S. 8 *1 We dibêjit qûmisê teyrane:*
2 «Mîrê min, eve çîye ji teyra bilbil nehane?»

S. 7 *1 We dibêje qomsîyê teyrane:*
2 «Ya mîro, ew e'rdê bilbilê miskîn lê kirîye mik'ane,
3 Wê li ada ĥeft[2329] *beĥra*[2330]*, nav bax̂ê gulane».*

[2327] *hezar*
[2328] *xozî*
[2329] *ĥevt*
[2330] *be'r*

S. 10 *1 We dibêje qûmisîye:*
2 «Bi dîwana mîr Silêmanve di çîye,
3 Meskenê bilbil nava gulêt sor û sipîye».

S. 11 *1 We dibêjit quma têyrane:*
2 «Li ba min we e'yane,
3 Meskenê bilbil, wê li nav baẍê gulane».

S. 12 *1 Mezinê teyra we dibêjîye:*
2 «E'rdê bilbil, mesken lê girtîye,
3 Wê li nav baẍê gula sor û sipîye».

S. 11 *1 Silêman p'êẍember we dike firware,*
2 Ji teyra bazî dijware,
3 Kire qasid û ba bilbilîve dihinare.

S. 13 *1 Silêman p'êẍember we diket firware,*
2 Ji teyra bazî vedijware,
3 Bazî kire qasid, ba bilbil da dihinare.

S. 8 *1 Silêman p'êẍember wa dikire fermane,*
2 Ji teyra, teyrê bazî dijare,
3 Kir qesid pey bilbilê miskîn dihinare[2331].

S. 12 *1 Go: «Bazîyo, her̂e bilbilî bîne,*
2 R̂uĥa wî jê mestîne,
3 Bi saẍî bigire, bo mi bîne».

S. 14 *1 Silêman p'eẍember dibêjite bazî:*
2 «Her̂e bilbil bo min bîne,
3 R̂uĥa şîrîn lê nestîne,
4 Bi saẍî bigire û bo mi bîne».

S. 9 *1 Bazîo, her̂e bilbil bîne,*
2 T'ek r̂uĥê şîrîn[2332] *jê nestîne,*
3 Belê saẍî bigre ji minr̂a bîne».

S. 13 *1 Bazî difir̂îye,*
2 Welat berwelat ger̂îye,
3 Meskenê bilbil dîtîye.

S. 15 *1 Bazî ji wê fir̂îye,*
2 Welat û berwelat ger̂îye,
3 Meskenê bilbil nedîye.

S. 10 *1 Bazî wa difir̂e,*
2 Welat ber welat diger̂î,
3 Cî-wet'anê bilbilê miskîn dipirsî.

S. 14 *1 Bazî fir̂î ji hindava,*
2 Welat û berwelat ger̂ave,
3 Meskenê bilbil dîtbû bi ĉave.

S. 16 *1 Bazî fir̂î ji hindava,*
2 Ço wî alî herdu ava,
3 R̂ênî bilbil t'extê wî danayî nav baẍê gulava.

S. 11 *1 Bazî fir̂îbû, çûbû pişt ava,*
2 Welat ber welat dîtbû herdu ĉe've,
3 Dît baẍê gulada bilbilê miskîn nave.

S. 17 *1 Bazî ji hindavda fir̂îye,*
2 Welat û berwelat ger̂îye,

2331 *diniare*
2332 *şîrin*

3 Dît meskenê bilbil gula sor û sipîye.

S. 15 *1 Bazî çoye cîyekî xalî,*
2 Dî bilbilî t'extê danî,
3 Bilbilê miskîn di navda dinalî.

S. 19 *1 Bazî fiȓî ço ciyê xalî,*
2 Rînî bilbilî t'extê wî danayî,
3 Sorgul bi serda, bilbilê miskîn li navda dinalî.

S. 13 *1 Bazî fiȓîbû çûbû cîyêd xalî,*
2 Dît baẍêd gulada bilbilê miskîn t'ext danî,sorgul serȓa dipalî,
3 Wê li nav baẍê gulada dine'lî.

S. 16 *1 Bazî çowe cîkêt*[2333] *bestî,*
2 Dî bilbilî t'extê danî, sorgul bi serda şikestî,
3 Bilbilê beze miskîn di navda yî nivistî.

S. 18 *1 Bazî fiȓî ço ciyê bestî,*
2 R̂ênî, bilbilî t'extê danayî, sorgul bi serda şikestî,
3 Bilbilê miskîn di navdayî nivistî.

S. 12 *1 Bazî fiȓîbû çûbû cîyêd bestî,*
2 Dît baẍê gulada bilbilê miskîn t'ext danî, sorgul serȓa dişikestî,
3 Wê li nav baẍê gulada nivistî.

S.17 *1 Go: «Bilbilo, hoy bilbilo!*
2 Hey ĥeyrano, sotî dilo,
3 Tuyê li nava gûla, ĥuzreta[2334] *te ew gulo!*

S. 20 *1 Bazî bang*[2335] *dike: «Bilbilo, hey bilbilo!*
2 Ĥeyrano, sotî dilo,
3 Tuyê li nav baẍê gûla, ĥuzret gulo!

S. 14 *1 Bazî go: «Bilbilo, hey bilbilo!*
2 Ĥeyrano, sotî dilo,
3 Te li nav baẍê gulada, ĥizretîya te çima gulo!

S. 21 *1 Bilbilo, teyrê mane,*
2 E'zîzê meha gûlanê,
3 Mîr te dixwazit, were biçîne dîwanê».

S. 18 *1 Bilbilo, yî dil dewrêşe,*
2 Min xetek anîye ji pêşe,
3 Silêman peẍember wê li te dike t'eftêşe.

S. 22 *1 Bazî ba diketê: «Bilbilo dil dewrêşo!*
2 Min xeta te îna ji pêş Silêman p'eẍembero,
3 Mezinê teyra li te diket t'eftêşo!»

S. 15 *1 Bazî go: «Bilbilê dil dewrêşo,*
2 Min xeta te anîye pêşo,
3 Belê Silêman p'eẍember te dike tewtêşo».

S. 16 *1 Bazî go: «Bilbilê dil ṣerqîo,*
2 Pey te bûye hizêz û gazîo,
3 Belê Silêman p'eẍember te dixazîo».

S. 23 *1 Bazî ba diketê: «Bilbilo dil kovane,*
2 Mîr Silêman û mezinê teyra li ser te girtî covane,
3 K'eremke, min xeta te wa înayî ji ba wane».

[2333] *çîkêt*
[2334] *ĥizret*
[2335] *ban*

S. 19 *1 Bilbilo, yî dil feqîre,*
2 Min xetek anîye ji ba mîre,
3 Silêman pexember wê li te ke êqsîre».

S. 24 *1 Bazî go: «Min xeta te wa înayî ji ba mîre,*
2 Dê te ji van cîya kem êqsîre».

S. 20 *1 Bilbil go: «Ez bi wî kem, yî R̂ehmane,*
2 Ĥeta r̂uĥ di ber canê min dane,
3 Ez naçime dîwana mîr Silêmane.

S. 25 *1 Bilbil dibê: «Bi wî kem R̂ehmanî,*
2 Min divêt tu r̂uĥa min bik'êşî ji vî canî,
3 Bi saxî ez neçme ba mîr Silêmanî».

S. 17 *1 Bilbil go: «Ez wî kem, R̂eĥmanî,*
2 R̂uĥê şîrîn ji qalibî bik'şînî gîyanî,
3 Belê nayême dîwana mîr Silêmanî».

S. 26 *1 Bilbil dibê: «Bi wî kem nabit fine,*
2 Tu çend bikeyî gotinê,
3 Ba çime nik mîrê bin ĥûkmê jinê».

S. 21 *1 Ez bi wî kem, Ekbere,*
2 Ĥeta r̂uĥ ji qalbê min neçe dere,
3 Ez naçime dîwana mîr Silêman pexembere».

S. 22 *1 Bazî go: «Bilbilo, bes bike gur̂an û gefe,*
2 Tu neçu teyrî ji wan r̂efa,
3 Ezê te bigrim bi herdu k'efe,
4 Dê te êqsîr bikem ji dîyan û t'erefe».

S. 27 *1 Bazî dibê: «Bilbilo, tu teyrekî ji wan r̂efa,*
2 Bes gefa bide sar gefa,
3 Dê te êqsîr kem bi herdu k'efa,
4 Dê te bem ji van ciya, ji van t'erefa».

S. 18 *1 Bazî go: «Bilbilo, bese bike van gefa,*
2 Tu ne teyrekî ji ĥemû r̂efa,
3 Ezê te bigrim herdu k'efa,
4 Hêsîr bikim ji welat û t'erefa».

S. 23 *1 Bazî li bilbila dihat û dibire,*
2 Bi bayîr̂a dabû xebera,
3 Go: «Bilbilê beze miskîn gelekî li we gular̂ayî k'esere».

S. 24 *1 Ba r̂awestabû li bere,*
2 Bi sorgular̂a dabû xebere,
3 Bilbilê beze miskîn dibêjit: «Paşî min emanet[2336] *gulêt sor û zere.*

S. 28 *1 Bazî, bilbil girt û bire,*
2 Bilbil bi bayîr̂a det xebere,
3 Êmanet[2337] *gula mina sor û zere.*

S. 19 *1 Bilbil gel bayê didet xebere,*
2 Bilbil gel bayê didet xebere.

S. 25 *1 Emanet û sed emanet*
2 Ew gula ez dibûme hezret[2338]
3 Paşî min ne bişkive qet û qet

S. 29 *1 Bazî, bilbil girt û dibete,*

[2336] *imanet*
[2337] *êmanet*
[2338] *hizret*

2 Bilbil deng diket bi t'aqete:
3 «Gula ez bi hezrete,
4 Bila ne bişkivit qet û qete».

S. 20 *1 Bawo*[2339]*, amanet, sed amanet,*
2 Amanet heye t'aqet,
3 Ew gula ez lê dibûm ĥizret
4 Bira paşî min gul nav baẍda ne bişkivtin qet bi qet».

S. 26 *1 Emaneta û we qet yî,*
2 Ew gula ez bi hezret yî,
3 Paşî min ne bişkive qet û qet yî».

S. 30 *1 Bazî, bilbil girt û diîna,*
2 Bilbil bi bayî ȓa deng hiltîna:
3 «Bextê teme, gula min sor û sipî newerîna».

S. 27 *1 Bilbilo,tTeyrê manê,*
2 Meh e'zîze li gûlanê,
3 Silêman p'êẍember teyr xwendîne dîwanê.

S. 28 *1 Bilbilo, teyrê şîrîn hestî,*
2 Silêman p'êẍember tuyî xwestî,
3 Teyra gilgirt û bire destî.

S. 31 *1 Bazî, bilbil girt û anî,*
2 Li ba Silêman p'êẍember danî.
3 «Hey bilbilo dil ȓehmanî,
4 Min e'fû[2340] *ser te danî.*

S. 29 *1 Bazî, bilbil di destda danî,*
2 Bilbil go: «Mîro, tu wê dizanî,
3 Qence heq ȓêya Xwedê bizanî.

S. 30 *1 Tu mîr, û ez xulam,*
2 Hincîyê nuqtekî[2341] *ji vê k'asê bike tam,*
3 Qence bêye serî, aqil, û fem.

S. 31 *1 Mîro, tu xinê!*
2 Hincîyê ji vê k'asê vexwe bi t'inê,
3 Qene ew mezlum ne geȓe li dine».

S. 32 *1 Birîne bilbilî û gule,*
2 Û şîrîn şîrîn hiltîne denge,
3 Go: «Mîro, ẍenîmê min bixune, k'a biȓêne yî çende?

S. 23 *1 Silêman p'êẍember go: «Hûn binêrin bilbil û ȓengî,*
2 Şîrîn û şîrîn hiltîne dengî».
3 Bilbilê miskîn go: «Mîro, bixûne bira xenîmê min bêne çengî».

S. 24 *1 Silêman p'êẍember go: «Hûn binêrin bilbil û xeberdanê».*
2 Silêman p'êẍember teyr xandibû dîwanê,
3 Bilbilê miskîn go: «Mîro, xenîmê min k'anê?»

S. 34 *1 We dibêje kewe.*
2 Go: «Mîro, hincîyê mêra, melek'a birîne cewe,
3 Şevêt giran ew naket xewe».

[2339] *bao*
[2340] *e'f*
[2341] *nuxt*

S. 34 *1 Wa dibêjit kewe:*
2 «Hincî mola melek'a birîn li cewe,
3 Şevêt giran naketin xewe».

S.35 *1 We dibêje kewîne:*
2 «Mîro, hincîyê mêra, meleka sotî birîne
3 Şevêt giran xew lê nine».
S.35 *1 Wa dibêjit kewîne:*
2 «Hincî mola melek'a dilbirîne,
3 Şevêt giran xew lê nine».

S. 36 *1 We dibêje tote:*
2 «Hincîyê mêra, meleka birîn sote,
3 Şevêt giran xew ne k'arê wîye, xew k'arê gayê cote».
S. 32 *1 Ez bêjim tote,*
2 Hincî mola melek'a birin cote,
3 Pîşî gayê cote».
S. 25 *1 Wa dibêje tote:*
2 «Ya mîro, ĥeçê mêra û melek'a birîn û sote,
3 Belê şevêt giran p'êşê gayê cote».

S. 37 *1 We bêye totake:*
2 «Mîro, hincîyê mêra, meleka sotî mêlake
3 Şevêt giran xewê nake»
S. 33 *1 Wa dibejît tote:*
2 «Hincî mola melek'a birîn mêlake,
3 Şevêt giran xewê nake».
S. 26 *1 Wa dibêje totake:*
2 «Ya mîro, ĥeçê mêra û melek'a sotibû mêlake,
3 Belê şevêt giran xewê nake».

S. 38 *1 We dibêje r̂eşêlake:*
2 «Mîro, hincîyê mêra, melek'a sotî mêlake,
3 Ew şevêt giran xewê nake».
S. 36 *1 Wa dibêjit r̂eşêle[2342]:*
2 «Mîrim ewin, eve ne fikire û ne fête,
3 Te ev teyrine kirine qeydêde».

S. 39 *1 We dibejît e'ndele:*
2 «Mîro, hincîyê mêra, melek'a sotîbû dile,
3 Şevêt giran xew ne dikire».

S. 40 *1 We dibejît e'ndelîbe:*
2 «Hinciyê r̂agire dilê xelqê ẍerîba,
3 Ewî, bê şik li bihuşta[2343] baqî heye nesîne».
S. 38 *1 We dibejît e'ndelîbe:*
2 «Hinciyê r̂agirit dilê ẍerîba,
3 Dê li ber (şabaqê) hebititin nesîbe».
S. 27 *1 We dibejît ĥendelîbe:*
2 «Ya mîro, ĥeçê r̂agirt dilêt ẍerîba,
3 Bahişta baqîn p'ar tê hebet nesîbe»

S. 41 *1 We dibêje şalûle:*
2 «Mîro, bilbil teyrekî bi nûre,
3 Qence tu xelat bikî, bidî destûre».

[2342] *reşole*
[2343] *buhişt*

S. 37 *1 We dibêjit şalûle:*
2 «Ji teyra, ew teyrekî bi nûre[2344],
3 Mîro bide destûre,
4 R̂êya bilbil qey ye dûre».
S. 28 *1 Wa dibêje şalûle:*
2 «Ya mîro, bilbil teyrekî nûre,
3 Xelat bike, bide destûre».

S. 42 *1 Silêman p'êẍember bilbil xelat dikire,*
2 Deng li dara teȓ dikire,
3 Bişkiftin kulîlkêt sor û zere.
S. 29 *1 Silêman p'êẍember bilbil xelat dikir, dida destûre,*
2 Ji gula k'etibûn gulê sor û zere.

S. 43 *1 Kulîlkêt sor û zer bişkiftin,*
2 Xweşî hate, Te'alê[2345] veşirtin,
3 Birînêt bilbil dik'ûr bûn, hingî axifitin
S. 30 *1 Gulê sor û zer baẍa dibişkivtîn,*
2 Xweşî hatin, talî nixivtîn,
3 Birînê bilbilê miskîn k'ûr bûn, serî hildan, nû axivtîn.

S. 33 *1 Bilbil teyrekî bi namûse,*
2 Li teyraket kabûse,
3 Fiȓîn, çone hindirîsî Tawuse.
S. 39 *1 Bilbil teyrekî bi namûse,*
2 Li nav teyra bûwe kabûse,
3 Bilbil ço hezreta hindî Tawise.
S. 21 *1 Bilbil teyrekî namûse,*
2 Ji teyra k'etibû k'apûse,
3 Bilbil fiȓîbû çûbû hindirîsî taûse.

S. 22 *1 Gava diçû nave,*
2 Ĥemûşka ȓon dibû dil û ĉe've.

S. 44 *1 Bilbil teyrekî dewletê,*
2 Ẍewisî li beĥra qudretê,
3 Beĥra me û hazira, li wê se'etê.
S. 31 *1 Bilbil teyrekî dewletê,*
2 Xeȓiqî bû beĥra muĥbetê,
3 Sed ȓeĥmet dê û bavê hoste û cime'tê.

«Em di kêmin, Xwedê û Şîxadî ťemame!»

şaxê — 2[2346]
S. 1 *1 Çi ȓojeke ji ȓojane,*
2 Çi şibeke ji şibane,
3 Teyr û tûyîên hev hîldane,
4 Hajî mala Silêmane[2347].

S. 2 *1 Hemûçkan şikîyate bilbil wa kirye,*
2 P'êẍember bilbil ji xwere hewqas maye,
3 Wê siba bîst û çar gulaye[2348],

[2344] *nur*
[2345] *te'el*
[2346] [47] (гг. 422-428)
[2347] *Silîman*
[2348] *gulane*

4 Em herimandine ji xewa berbangêye.

S. 3 *1 Hate teyrek, teyrê r̂eşe,*
2 Qîr̂în kirye, dengê wî wê çoye e'r̂şe,
3 P'êẍember dibêje: «Goştê bilbil gelek xweşe».

S. 4 *1 Bilbil ji xwere hewqas şaye,*
2 Bengî bûye, ser bîst û çar gulaye (gulane),
3 Dixwîne[2349] bi bîst û çar zimanane,
4 Em herihandine ji xewa wan şevane.

S. 5 *1 Hate teyrek, teyrê çure,*
2 Li wan e'rdan dimeşe û dibûre:
3 «P'êẍember bilbil bikuje,
4 R̂enga me jî gelek dûre».

S. 6 *1 Bilbil ji xwere hewqas şaye,*
2 Wê seba bîst û çar gulaye,
3 Dixwîne bîst û çar zimanaye,
4 Nahêle bikin xewa berbangêye[2350].

S. 7 *1 Hatiye teyrek, teyrê wê sipîye,*
2 Qîr̂în kirye, dengê wî çûye ha dinêye:
3 «P'êẍember bilbil bikuje,
4 Goştê bilbil bide teyrên ĉîyaye».

S. 8 *1 Hate teyrê mirîşkan hindêye,*
2 Qîr̂în kirye, dengê wî çûye e'r̂şê înêye:
3 «P'êẍember bilbil bikuje,
4 Goştê bilbil bi min t'enêye».

S. 9 *1 Wê çûye nava bîst û çar gulaye,*
2 Dixwîne bîst û çar zimanaye,
3 Nahêle bikin xewa berbangêye.

S. 10 *1 P'êẍember çavên xwe gerandiye,*
2 Ewî teyrê sipî diye,
3 «Kuro, here bilbil bîne,
4 Bilbil nekuj, bi saẍî bîne».

S. 11 *1 Teyrê sipî wê firîye[2351],*
2 Herçar qulbên dine ew digerîye,
3 Li ber gula bilbil wê danîye.

S. 12 *1 Bilbil çavên belek vekirye,*
2 Ewî teyrê sipî diye,
3 «Kuro, çira hatî van derane,
4 Şuẍlê te çiye li van cîyane?»

S. 13 *1 Got: «Heştê ĥezar[2352] teyr û tûr li hev civîyane,*
2 Di mala p'êẍemberde şikîyata te kirne,
3 P'êẍember gotîye bira bêye.

S. 14 *1 Got: «Kuro, biçima van derane,*

[2349] *dixûne*
[2350] *berang*
[2351] *firye*
[2352] *hezar*

2 Tû nemîne li van e'rdane,
3 Ez nayîyêm dîwana edebîyane.

S. 15 *1 Ez îro ji xwe dikim van gilîyane».*
2 Dibêjme: «Ji xwere dikim van gilîyane».
3 Teyrê sipî wê firîye,
4 Li dîwana p'êẍember danîye.

S. 16 *1 Li dîwana p'êẍember danîye,*
2 Got: «Kuro, çira te bilbil ne anîye?»
3 P'êẍember bilbil di nava bîst û çar gulan deye,
4 Dixwîne bîst û çar zimanaye.

S. 17 *1 Dibêjê nayîyêm dîwana edebêye,*
2 Ez jî wê ji xwere dikim wan gilîyane,
3 P'êẍember ĉavê xwe gerandye,
4 Ewî teyrê bazî diye.

S. 18 *1 Got: «Kuro, here bilbil bîne,*
2 Bilbil mekuj, bi saẍî bîne,
3 Bilbil li ber destên min bixîne.

S. 19 *1 Teyrê bazî wê firîye, şûna bilbil wê danîye,*
2 Bilbil ĉavê xwe jî vekirye,
3 Ewî teyrê bazî diye.

S. 20 *1 Bilbil şikestîye, qudum dest û p'êye,*
2 Digot: «Teyro, çiȓa hatî van derane,
3 Şuẍlê te çiye li van cîyane?

S. 21 *1 Dibêje: «Heştê ĥezar teyr û tûr li hev civîyane,*
2 Dîwana p'êẍember şikîyata te kirne,
3 Were em herne dîwanêye.

S. 22 *1 Digot: «Tîro, ew nayîyême dîwana p'êẍembere,*
2 Ez di nav bîst û çar gulan deme,
3 Ez gulê ji xwer dikim mesletane».

S. 23 *1 Teyrê bazî bilbil hilanîye,*
2 P'er û qanat lê şikandye,
3 Bilbil dua' li ber kirye,
4 Got: «Teyro, tu bidî ha Xwedêye,
5 Eger temîkê bikim li van jinaye».

S. 24 *1 Got: «Gelî gulan, ez di herim dîwana edebêye,*
2 Çûna min heye, hatina min t'uneye,
3 Paşî min nekin t'u xortane.

S. 25 *1 Teyrê bazî bilbil hilanîye,*
2 Li dîwana p'êẍember danîye,
3 Bilbil ĉavê xwe vekirye,
4 Heştê ĥezar şikîyatĉîyên wî sekinîye,
5 Bilbil ji xwere ẍereqye.

S. 26 *1 Teyrê bilbil wê anîye,*
2 P'eȓ û bask vekirye,
3 Bilbil mala te xirab bibe,
4 Ji xwere bike şikîyatane.

S. 27 *1 Bilbil p'erek daye ber ĉavane,*
2 P'eȓek daye ber sîngane,
3 Li ber p'êẍember sekinîye.

S. 28 *1 P'êẍember sûcê min ha bi çiye?*
2 We şikîyata min kirye,

(Ev beyt'e tam nehatîye nivîsandinê.)

27. Beyt'a Silêman p'êxember û bûm[2353]

S. 1 *1 Teyr û tûyê Beyt' il-Farê[2354],*
2 Derbaz dikin li ȓû dinîyayê,
3 Silo gate jina xwe Belqîzayê.

S. 2 *1 Ji p'eȓê teyrê ber bi welat,*
2 Emê k'oçkekê çêkin du qat,
3 Bi wê bivne xinê û xelat.

S. 3 *1 Ewî bi more ĥuk'm da,*
2 Teyr t'opkirin ji çar qulba,
3 Ew ĥuqumekî ze'f girane,
4 Li ser ĥemû teyr û tûyane.

S. 4 *1 Ew teyr û tûya dicivîne,*
2 P'eȓ baska li wan biȓûçkîne,
3 Wana bihêlê bê cî û war,
4 K'oçkê çêke xweȓa sit'ar.

S. 5 *1 Çarinkal civîyan teyrê feqîr,*
2 Ew cema' bûn li dîwana mîr,
3 Sekinîn li ber Beyt' il-Farê,
4 Bilbil ȓevî ji ber firwarê.

S. 6 *1 Li pey bilbilê bû hewar,*
2 Li wî geȓyan çarnikal,
3 Ewana xweȓa kir t'ivdîr,
4 Bilbil bigrin bivine cem mîr.

S. 7 *1 Mirîşkê qomsîtîya bilbilê kir,*
2 Cîyê bilbilê wanȓa e'yan kir,
3 Mirîşk qomsîya teyrane,
4 Cîyê bilbilê gote Silêmane.

S. 8 *1 Bazî[2355] li hewa fiȓîn û çûn,*
2 Li pey bilbilê şîrîn geȓîyan,
3 Ew bilbilê şîrîn bestî,
4 Pey wî digerin t'imê qestî.

S. 9 *1 Teyrê bazî li hewa fiȓîyan,*
2 Li ser cîyê bilbil vebûn,
3 Ewana bilbil hilanîn,
4 Li ber Silêman danîn.

[2353] [29] (гг. 461-464) (№ 1714)
[2354] *bent'ilfayê*
[2355] *be'z*

S. 10 *1 Ji xof û tirsa mîr,*
2 Bilbil cîda bû hêsîr,
3 Lê bilbilê şîrîn ziman,
4 Dest-p'ê wî ĥişk girêdan.

S. 11 *1 Balĉemkê xwe ĥejand,*
2 Berî ĥemîye xwe r̂ûçikand,
3 Go: «Cûckê mine hûrin,
4 Wekî zû neçim wê bimirin».

S. 12 *1 Bûm ji cîyê xwe r̂abû,*
2 Li ber mîr sicûde bû.
3 Ew wextê r̂abû p'îya,
4 Yek bi yek caba mîr da.

S. 13 *1 «Mîrê min ĥuk'mê te girane,*
2 Hatîye ser me teyr û tûyane,
3 Ew guneye ter̂a li dinyayê,
4 Wê têk'eve stûyê te û Belqîzayê».

S. 14 *1 Mîr [go]: «Tu li ĉe'va binêr çewane?»*
2 Bûm [go]: «Ĉe'vê min yê mêrane».
3 Mîr [go]: «Tu li serî binêr̂ çewane?»
4 Bûm [go]: «Serê min yê şêrane».

S. 15 *1 Mîr [go]: «Tu li qûnê binêr çewane?»*
2 Bûm [go]: «Wekî tu qûnê naĥebînî,
3 Çira teyr tûya dicivînî,
4 P'er̂-baskê wan dir̂ûçkînî.

S. 16 *1 Bone te û Belqîzayê,*
2 Emê ĥişk bin li dinyayê,
3 Tu bawerîya bîne yeqîm,
4 P'er̂ û bask ter̂a navne ĥîm.

S. 17 *1 Sibê bakê li k'oçka te r̂abe,*
2 Her p'er̂ekî wê cîkîda belake,
3 Em teyr û tûyê baz,
4 Emê bimînin belengaz».

S. 18 *1 Hê gotina bûme li devî,*
2 Qijika r̂eş qeydêva r̂evî,
3 Silêman selawet veda,
4 Destûra teyr û tûya da.

S. 19 *1 Lê şîrînê bilbil dila,*
2 Dîsa veger̂îya nava gula,
3 Nav gula bû şayî û deng,
4 Bone bilbilê besk r̂eng.

S. 20 *1 Teyr û tû aza bûn,*
2 Ji hev bela bûn,
3 R̂ûyê gotina bûmda mîr destûra teyra da.

28. Beyt'a Ȓebiyê[2356] — Jandila Ȓebiyê[2357]

S. 1 *1 Ȓebiyê, hey Ȓebiyê,*
2 Ȓebiyê, E'debiye!
3 Cema'[2358] bû velîye[2359],
4 Şêx Merûvê Kerxiyê,
5 Şêx Cinêtê Şilbiyê,
6 Şêx Bazîdê Bastemiyê,

S. 1 *1 Ha werne beyt'a Ȓebiyê,*
2 Ha werne beyt'a Ȓebiyê,
3 Ay hayê, werne beyt'a Ȓebiyê.

S. 2 *1 K'erem, k'erema mêrane,*
2 Siȓo, siȓa mêrane.

S. 3 *1 Wê cema'[2360] bûye nebîye[2361],*
2 Wê cema' bûye velîye[2362],
3 Şêx bihuştê Şiblîye,
4 Şêx Merifê Kehxîye.

S. 2 *1 Herçar birê qîmetiye,*
2 Derê Şerefxanêra çûye,
3 Ȓebî der aniye.

S. 4 *1 Herça[2363] yarê qîmetîye,*
2 Derê şerabxanê[2364] fitîliye,
3 Wê dîtine Ȓebiya E'debiye.

S. 3 *1 Xelqê ẍafilî şenge,*
2 Bira nede denge,
3 Heyê neçe ȓenge.

S. 5 *1 Ȓebiya min cameke şenge,*
2 Ȓebiya got: «Xwe meynin denge,
3 Ȟetanî hûn dibînine ȓenge».

S. 4 *1 Xelqê ẍafilî k'ûre,*
2 Ȓebiya min dilgîre,
3 Heyê [şermê] naçe dîwana feqîra.

S. 5 *1 Ȓebî xerebeta hatiye,*
2 Deng welaya k'etiye,
3 Serî k'iryamete.

S. 6 *1 K'erem, k'erema mêrane.*
2 Şewq şewqa P'adşane,
3 Şerî ȟemûşka dîn-îmane.
4 Îmane nîşane, t'aqeta ȓuȟê xwedan xêrane.

S. 7 *1 Ȓebî wê bi çûye.*
2 Beri wê he'riyêye.
3 Ȓebiye şivan diye.

[2356] http://www.ezdixane.ru/content/view/624/156/
[2357] [48] Bedel Feqîr Hecî: "*Bawerî û Mîtologiya Êzidîyan. Cendeha Têkist û Vekolîn*" Duhok 2002; http://www.ezidinasi.com/la/?page_id=70
[2358] *cima*
[2359] *welî*
[2360] *cem me*
[2361] *nevî*
[2362] *welî*
[2363] *herça*
[2364] *şiratxane*

S. 6 *1 R̂ebî ji wê r̂abûye,*
2 Daye ber xwe ĉîya û banîye,
3 Ser şivanekî we hilbûye.

S. 8 *1 Şivano, şivano!*
2 Te malik t'unebe, tu wêrano,
3 Te nedîtîye silt'ano?

S. 7 *1 Got: «Şivano, ha şivano!*
2 Te malik nebe wêrano,
3 Te nedîye ĥeyranî silt'an Êzdiye?»

S. 8 *1 Ew şivanê li ber peze,*
2 Dêde banê bilind dibeze,

S. 9 *1 Got: «Ĥeyranê R̂ebiyê,*
2 Min ne ĥeyranî silt'an Êzdiye».

S. 10 *1 Şivên got: «Ĥeyranê R̂ebiyê,*
2 Eva heye bedêlî çil saliye,
3 Şêresiwarekî hêlîva diçûye,

S. 11 *1 Hilekî*[2365] *r̂eşî nûranî nav mila bûye,*
2 Min nas kir, ew silt'an Êzdiye,
3 Dilê min R̂ebiya E'debî t'evî dûye».

S. 12 *1 Şiven got: «Ĥeyranê R̂ebiyê,*
2 Min gelekî divê te hurmetê[2366]*,*
3 Îsal çil salê mine, ez vî pezîr̂a dibînim zorî zeĥmetê,
4 Nedeke nolaya te ber dilê min netê».

S. 9 *1 Dilê R̂ebiyê dibû ĥeyran,*
2 Mêra got: «R̂ebiyê, e'yba te hurmetê,
3 Ev çi şala dik'işînî xiretê.

S. 10 *1 Çi sibeke zûye, siwarek hatiye-çûye,*
2 T'ac, hile[2367]*, xerqê nûranî ber biye, 3 Pêşiya te zanim silt'an Şîxadiye».*

S. 11 *1 R̂ebî we hatiye,*
2 Ne cewe, ne kaniye,
3 Bezreke bîra dîye,
4 Xulyaqetek ser sekiniye.
5 Xulyaqetê pirsiye:
6 «Xulyaqetê, te ji vir çiye?»

S. 13 *1 R̂ebî ji wê r̂abîye,*
2 Daye ber xwe berî û bêriye,
3 Ser bîrekêve hilbîye.

S. 14 *1 Ĥeywanetek ser wê bîrê diye,*
2 R̂ebiyê got: «Xêra mala Xwedêr̂a,
3 Mi zanibiya, gelo te ĥeywanetî çiye?»

S. 12 *1 Xulyaqetê da cabe,*

[2365] *hule*
[2366] *hirmet*
[2367] *hîle*

2 Go: «Ĥuzreta[2368] *min t'ase ave».*

S. 15 *1 Ew qudreta Şemsê zerbave,*
2 Ewe ĥeywanetê dav û ĉave,
3 Got: «Ĥeyranê R̂ebiyê,
4 Bîra k'ûre, hezreta min qurtek ave».

S. 13 *1 R̂ebiyê k'êr deranî,*
2 Por-gulî hilani,
3 Kireme şirîteke nûranî,
4 Av pê şimka xwe[2369] *bîrê der anî,*
5 Xulyaqetê xariye.

S. 16 *1 R̂ebî ji wê r̂abiye,*
2 Dest di berîka xwe kiriye,
3 Şikrîm ji berîka xwe deraniye,
4 Avîtiye cote gûliyê xwe, cote gûlyê xwe weranîye.

S. 17 *1 Hûnaye kiriye şirîteke r̂eşe, nûraniye,*
2 Avîtîye şimka xwe, av şimka xwe bîrê deraniye,
3 Nevsa ĥeywanata tînî kir r̂ediye.

S. 14 *1 Hevr̂az nêhêrî e'rşê k'ursîy,*
2 Berjêr nêhêrî gay, masî,
3 Çardeh t'ebeqe ser destê k'efa silt'an Şîxadî sekinî.

S. 20 *1 R̂ebî fêza xweda nihêrî,*
2 Pêve xankir e'rş û k'ursîy,
3 Berjêr nihêrî, pêve xankir ga û masî[2370]*.*

S. 15 *1 R̂ebiyê av da dêle,*
2 Se hil da quba Helêle,
3 Cot k'ursîyê Cebêle.

S. 18 *1 R̂ebiyê av da dêle,*
2 Berî Xwedê, berî qubêle,
3 K'ursîy ya ber sekinî, k'ursîy ya Cebêle.

S. 16 *1 R̂ebiyê av dêl didaye,*
2 Mexsûs r̂uĥaye.
3 Xêr kira, xêr cizaye.

S. 19 *1 R̂ebiyê dêl av daye,*
2 Bê mexsûse û bê r̂êdaye.

S. 21 *1 Xêra xêr cizaye,*
2 Ser̂a ser̂ cizaye.

S. 22 *1 Deng bela bûye çiqas welata,*
2 Deng bela bûye ber bi welata,
3 Go: «Hay, hayê, R̂ebî biye sereka çiqas k'eremeta»

S. 23 *1 Cawa li me herçar birane,*
2 Go: «Em siwar bin merzê avane,
3 Em herne silavekî bidine R̂ebiyê E'debiyê Silava e'lêl ve daye».

S. 24 *1 R̂ebî got: «Hûn hatine ser serî, ĥerdu ĉavane,*
2 Hûn werne hundur, bir̂a derva bimîne zavane».

[2368] *ĥizret*
[2369] *xa*
[2370] *m'esî*

S. 17 *1 Mêra go: «R̂ebiyê, k'anê şêxê te da nîşanê?»*
2 Go: «Hê neqedimiye dîwanê!»

S. 18 *1 R̂ebiyê got: «T'emame!*
2 Şêxek r̂abû Şame,
3 Lalişim mikane,
4 E'lêk'ûm selame,
5 Ez carîme, hûn xulame».

S. 19 *1 Mêra got: « R̂ebî, tu canikeke bi çakî,*
2 Çiqa dîndara şîrîn Şîxadî mişaqî».
3 Mêra got: « R̂ebî, tu canikeke bihurî,
4 Ĉira mêra wedigurî».

S. 25 *1 Şêx Bazîd got: «R̂ebiya minî cîdî,*
2 Eme şêxin, tu mirîdî».

S. 20 *1 Ez şêxim, tu mirîdî,*
2 Ez mirîda şêxê xwe me[2371],
3 Berê ne lewĥe[2372], ne qeleme,
S. 26 *1 R̂ebiyê got: «Ez mirîda sêxê xwe me,*
2 Şêxê min heye ew silt'ane,
3 Çiqas maş û berat'ê mêra heye, ĥemû k'efa destê wî dene».

S. 21 *1 Şêxê min sema,*
2 Şêxê min silt'ane.
3 Devsa mişûra mêrane,
4 Serê ĥemûşka dîn-îmane.
5 Îmane nîşane,
6 T'aqciya r̂uĥê xwedan xêrane.

S. 22 *1 R̂ebiyê go: «Şêxê min ĥewaste[2373],*
2 Gustîla qudretê bi deste.
3 Sedê weke le û nebîy Miĥemed berde diwaste.
4 Maş, xelat, berat'a jê dixwaste.
S. 27 *1 Got: «Şêxê min heye ew ĥewaske,*
2 R̂imeke k'eske li deste,
3 R̂ojê sedî nonanî we, nebîy Memed, tê ber min dadiwaste».

S. 28 *1 Şêx Bazîd got: «R̂ebiya mine sermeste,*
2 Hela tu jî binêre, çikas k'eremeta mêra, k'î ye, k'î bi deste?»

S. 23 *1 Ew R̂ebiyê sermestbû,*
2 Dua' Xwedê xwestbû,
3 Şelbik hîlawest bû,
4 Wek'az dabû dest bû.
5 Lêxist, şelbik şikestbû,
6 Av qendîlê r̂awastiya bû.
S. 31 *1 R̂ebiyê, R̂ebiya mine sermestê,*
2 Dîsa wek'azek hildabû destê,
3 R̂edê xwe dîwanê feqîra, mêra dixwastê,
4 Pişta xwe îlanî dibestê,
5 Şelbikekê avê hilavîtiyê,
6 Lê dixist şerbik dişkestê,

[2371] *xa me*
[2372] *nihe*
[2373] *hevast*

7 Av mue'leq[2374] maye qendîlê, sê cara dadiwestê.

S. 24 *1 Ew R̂ebiya sermeste,*
2 Dua' Xwedê xweste,
3 Şelbik hilaweste.

S. 30 *1 R̂abû R̂ebiya mine cîdê,*
2 Hildaye wek'azû tîrê,
3 Şelbikekî avê hilavîtiyê,
4 Lê dixist şelbik dişkestê,
5 Av hewa ma qendîlê.

S. 25 *1 Şêx Bazîd mêrekî k'are,*
2 Wek'az hilda nava dare,
3 Lêxist, şelbik hate xare,
4 Mêr ma ĥeyrî û şenbezare.

S. 29 *1 Şêx Bazîd sêxekî k'are,*
2 Wek'az hildabû dare,
3 Şelbikekî avê hilavîtiye,
4 Lêda şelbik dişkeste,
5 Av, şelbik, tev dihatine xware.

S. 26 *1 K'erem k'erema delîle,*
2 R̂ebiyê şikênand sebîle,
3 Av mue'leq ma qendîle.

S. 32 *1 R̂ebiyê got: «Wekî mi wêrîbûya Cobêre,*
2 Minê derê dojê girêda ber wêr̂e,
3 Min nedihişt gunehk'ara pêştir kese biçya li hêre.

S. 33 *1 Wekî mi Cebêr wêrî biya,*
2 Minê derê dojê hiljeniya,
3 Xêncî gunehk'ara pêştir, min nedihişt kes pêve biçîya.

S. 27 *1 K'erem k'eretna ĥebûbe,*
2 Mêra bire ber R̂abiyê sicûde.
3 K'ereme xwedanê k'eremê,
4 Minete cêşe geliyê Lalişê, ale sinetê, baqê cinetê.
5 Ya silt'an Şîxadî bangeke me tê dinê, yek axiretê,

S. 34 *1 Xana, xanane mezine,*
2 Têda r̂uniştiye R̂ebiya E'debî, k'omek jine,
3 Şîxadî xwe lûtfê[2375] xwe yî şîrîn[2376],
4 Kire gaziyê got: «Xêra R̂ebiyê, xêrane mestire».

S. 35 *1 Xana, xanane wêda,*
2 Têda r̂ûniştiye R̂ebiya E'debî, k'omek jinê têda,
3 Şîxadî, xwe lûtfê xweyî şîrîn,
4 Kire gaziyê, got: «Medihek xêra R̂ebiyê da».

S. 36 *1 Xana, xanane t'eke,*
2 Têda r̂ûniştiye R̂ebiya E'debî, k'omek hurmetê,
3 Şîxadî, xwe lûtfê xwe yî şîrîn,
4 Kire gaziyê, got: «Xêra R̂ebiyê, gelekî qebûl dike».

[2374] *maliq*
[2375] *lutf*
[2376] *şîrin*

S. 37 *1 Xana, xanane ĉûke,*
2 Têda r̂ûniştiye R̂ebiya E'debî, k'omek bûke,
3 Şîxadî xwe lûtfê xweyî sîrîn kire gaziyê, got: «Xêra R̂ebiyê gelekî qebûl dike».

S. 38 *1 Xelibiye, Celibiye,*
3 Cemale, qulbiye,
3 Ĥemû, ser k'efa destê silt'an Êzîd nivîsiye,

S. 28 *1 Hole, hol emane,*
2 K'ase ser destê mêrane,
3 Mêrê dîwana Şîxadî xwerin, bûne baristane.

R̂ehme hostayî, bavê hostayî,
Mal-mezela, mirîd miĥtiba.
T'emamet qebûl be boyî silt'an Şîxadî!
R̂eĥme li dê-bavê te, cimae'tê ve,
Xêra ve qebûl be!

III. Jandil

1. Jandil: Lavijê pîrê[2377]

Ev jandil li ser mêrxasî û ciwaniya Lavijê pîrê, ku ji Lalisa nuranî diçe bakurê Kurdistan li hemberî dagîrkeran derdorên Sîpanê Xelatê, ser dikin. Di vî serî de, Lavij û gelek hevalê xwe li Sîpanê Xelatê sehîd dibin. Lavij bi xwe p'îre, û ji bo baweriya xwe û miletê xwe diçe ser û sefera mirinê:

S. 1 *1 Lavijo were Lalişê bibîne,*
2 Destan di qub û hilêlên zer werîne,
3 Xem û xeyalên dilê xwe pê biȓevîne.

S. 2 *1 Em hatin Lalişê bibînin,*
2 Destan di qub û hilêlên zer werînin,
3 Xem û xeyalên dilê xwe pê biȓevînin.

S. 3 *1 Em hatin Lalişê tiwaf[2378] kin,*
2 Destan di qub û hilêlên zer werkin,
3 Xem û xeyalên dilê xwe pê belavkin.

S. 4 *1 Lavijekî minî lavano,*
2 Ȓêvingekî ȓêyano,
3 Miskînê şêx Alê[2379] Şemsano.

S. 5 *1 Seferên me çûne seferê venegeȓiyano,*
2 Xêr û xweşî bo xwe hilgirtin,
3 Kul û k'eser bo pîredayika xwe hêlano.

S. 6 *1 Lavijo kuȓê pîrê, em li gel coqeteke şêxan, p'îran û neqîban,*
biçîne ser ĉîyayê Mişetê, bik'êşîn sêgerên semayê,
2 Heke pîredayika Mîrzayê Mîrza, Lavijê kuȓê pîrê, pirsiyar ji we kir, bêjin:
«Li gel xalê xwe Avdel Omera çûye zozanên jorî, ew qet nayê».

S. 7 *1 Lavijo kuȓê metê,*
2 Li gel coqeteke şêxan û p'îran, qewalan û neqîban,
em biçine serê ĉîyayên Mişetê
3 Heke pîredayka Mîrzayê Mîrza, Lavijê kuȓê pîrê pirsiyar ji we kir bêjin:
«Li gel xalê xwe Avdel Omera wê çûye sefera qiyametê».

S. 8 *1 Çendî dilê min dike ĥisêbê,*
2 Gîyanê min gorî, Şêşims ȓûdinê celisa kaniyê, wê dik'êşê qelemê, wê dixwîne k'itêbê,
3 Wextê gîyanê min gorî, şêx Alê Şemsa cotê lewendiya berdabûne ser ȓanî û ȓikêbê.

S. 9 *1 Hingî dilê min nasekene ber van me'niya,*
2 Wextê "gîyanê min gorî" melik Şêxsin ȓunê celisa kaniyê,
3 Ser berê sw´detê wê dixwûne k'itêbê, wê dik'êşe qelema Sipîye,
4 Wextê şêx Alê Şemsa cotê lewendîya berdabûne ser ranî û zendiye.

S. 10 *1 Çendî dilê min û beĥra bate,*
2 Xêr û xweşî k'ete mala Şîxadî,
3 P'elekên befrê k'etibûne Sîp'anê Xelatê,
4 Ezê t'erka Mîrzayê Mîrza, Lavijê kuȓê pîrê nadim ĥeta gîyanê min gorî,
5 Mahdî Şerfedîn neyê ser ȓûyê vê cîhanê.

S. 11 *1 Çendî dilê min û beĥra bi t'ine,*
2 Xêr û xweşî k'ete mala Şîxadî,

[2377] http://www.lalish.de/modules.php?name=News&file=article&sid=8; http://www.eziden-celle.de/html/_eziden/_gebete/gebete-b-05.htm
[2378] *tuwaf*
[2379] *Şêxalê*

3 P'elekên befrê k'eftine banê bizinê,
4 Ezê t'erka Mîrzayê Mîrza, Lavijê kuȓê pîrê nadim ȟeta gîyanê min gorî,
5 Mahdî Şerfedîn neyê ser ȓûyê vê dine.

S. 12 *1 Çendî dilê min û vê k'eserê,*
2 Ezê ȓabim k'axezekê ȓeş û şîn kim, bi rêkim zozanên jorî,
3 Heke pîredayika Mîrzayê Mîrza, Lavijê kuȓê pîrê pirsiyar ji we kir, bêjin:
«T'irba wî wa li zozanên jorî, li derê mêrga zerê».

S. 13 *1 Çendî dilê min û van t'ebîba,*
2 Emê ȓabin k'axezekê binivîsin, bi rê kin zozanên jorî, bo Avdel[ê] Omera,
3 Heke pîredayika Mîrzayê Mîrza, Lavijê kuȓê pîrê pirsiyar ji we kir, bêjin:
«T'irba wî wa li zozanên, jorî li derê geliyê t'ixûba[2380]*».*

S. 14 *1 Avaye babê Simaîl k'etim wa li jore,*
2 Têde dixwînin sê barî bilbila û sivore,
3 Mirina pîremêra heqe, mirina cihêla ȟeyf û core.

2. Jandila Mendo[2381]

S. 1 *1 Mendo, dinîya bendexane,*
2 Heye têda bazirgane,
3 Bazirgan diçun, xan dimane.

S. 2 *1 Mendo, dinîya xane xane,*
2 Li benda têde t'êrî, t'ijî,
3 Hin pê dimire, hin pê dijî.
4 Miskîno, can te benî Ademî.

S. 3 *1 Mendo, li malê dinê nebe tima,*
2 Zêȓ û zîv neka cema'[2382]*,*
3 Dinîya ji p'êẍemberên Xwedêȓe nema.

S. 4 *1 Mendo, sed salî li dinê,*
2 Zêȓ û zîv xen bî,
3 Axir, nabe her tu li dinê bî.

S. 5 *1 Mendo, sed salî xebat kî,*
2 Mîrîtiya ȓojhilat ȟetanî ȓojava kî,
3 Axir, nabe her tu dê ji ava mirinê tam[2383] *kî.*

S. 6 *1 Mendo, li vir ware, li vir tala*[2384]*,*
2 Emê bikevine va ĉala,
3 Em jî dê bidin dûv hevala.

S. 7 *1 Mendo, menal, menal, menal,*
2 Li pey jina mêr zav nek'al,
3 Gelek cindî, gelek dildar çûne ev ȟal.

S. 8 *1 Mendo, megrî heqê teye,*
2 Şîn û girî bê feydeye[2385]*,*

[2380] *tuxûb*
[2381] Ji qewlên Miskîno Jaro. http://www.ezdixandi.com/forum/38-303-1 http://www.eziden-celle.de/html/_eziden/_gebete/gebete-b-02.htm
[2382] *cena*
[2383] binêr: *te'm*
[2384] binêr: *te'l*
[2385] *fêdeye*

3 Goȓ û k'efen mala meye.
4 Miskîno Jaro, tu benî Ademî.

3. Jandila Beyt'a Şêşims[2386]

Di vê beyt'ê de diyar dibe, ku ȓoj di baweriya Ezdanî de girînge. Û bi qedir û qîmete. Tistê din yê herî giring jî di navbera êzdîtayia beriya diharbûna Sêxadî û dema diharbuna Sêxadî hirmet û hevgirtina Sêxsims, Fexiredîn, Amadîn, Sicadîn, Pîranî, Adanî û Qat'aniyne. Li Lalisê dibin mêvan û t'ifaq û t'evayê pêk tînin. Pêsiyê li ber ser û cengan digirin. Lewma dibêjin Amîn! Amîn!, t'ifaqa li dîn, t'ifaq yemîn, xelata mîr Zeydîn, xêra bidî, şera wergeȓîn:

S. 1 *1 Wê kim ȓo hil têye,*
2 Manga zere pêye,
3 Şêxşims dîwanbegê Xwedêye.

S. 2 *1 Wê kim, ȓo hilate,*
2 Mizgîna welate,
3 Destê Şêxşims daye p'ira doje Selate.

S. 3 *1 Wê kim, hiltê ȓoje,*
2 Şêxê nûrî bişkoje,
3 Destê Şêxşims daye p'ira Selat û doje.

S. 4 *1 Wê kim, hiltê şemse,*
2 Me wê nediye t'u kese,
3 Weke bave, weke pise,
4 Sinetxane nav dik'irê Şêxşims xalise.

S. 5 *1 Wê kim, hiltê tave[2387],*
2 Ĥetanî heȓe ava,
3 Sinetxane nav dik'irê Şêxşims t'ebabe[2388].

S. 6 *1 Wê kim, hiltê qimere,*
2 Sêxsimsî ser k'ursîy ya zere,
3 Daye nûr nedere,
4 Sinetxane nav dik'irê Şêxşims dahire[2389].

S. 7 *1 Ȓo hatîye e'rşane,*
2 Hilatiye manga girane,
3 Nûr, nedera Şêxşims daye, masîyê binê beĥrane.

S. 8 *1 Ȓo hatîye e'rşa mîra,*
2 Şêxşimsî wezîre,
3 Nûr, nedera Sêxsims daye m'esiyê beĥrê k'ûre.

S. 9 *1 Wê kim mizgoye,*
2 Ȓo hatîye nîvȓoye,
3 Nûr, nedera giran jê diçûye.

S. 10 *1 Ȓo hatîye e'rşa ser mêra,*
2 Wa feqîra jê xeberda
3 Nûr, nedera Sêxsims e'zmana daye e'rda.

[2386] http://www.ezdixandi.com/forum/38-256-1; http://www.eziden-celle.de/html/_eziden/_gebete/gebete-b-06.htm
[2387] binêr*: te'v*
[2388] *tewawe*
[2389] *deĥr*

S. 11 *1 R̂o hatîye e'rşa jûre[2390],*
2 Sêxsimsî ẍefure,
3 Nûr, nedera Sêxsims daye me'siyê beĥrê k'ûre

S. 12 *1 R̂o nîvr̂o dager̂îya,*
2 Sêxsims gote velîyîya,
3 R̂o çûye, e'rşa tenge,
4 Sêxsimsî p'er̂ r̂enge,
5 Mêra wê danî oẍirme[2391] cenge.

S. 13 *1 R̂o çûye tîştane,*
2 Hilatîye manga girane,
3 Got: «Em her̂in silavga Dawidî[2392] kur̂ê Dermane».

S. 14 *1 Dawidî kur̂ Dermane,*
2 Omerê Xalane,
3 Gavanê Zerzane,
4 Sêxsims û herçar birane,
5 Ĥesin Maman[2393] p'îrê çil p'îrane.

S. 15 *1 Ew Dawidî feqîre, r̂awa, li nêĉîra,*
2 Em her̂in silavga Şîxadî, mirazê me qap'iyê mîra.

S. 16 *1 Wê dikim qisetê,*
2 Şêro me'rîfetê,
3 Sêxşims heye ĉira ber sinetê.

S. 17 *1 Wê dikim gotinê,*
2 Şêro tûyî xandinê,
3 Nav dik'irê Sêxsims dahir[2394] bûye dinê.

S. 18 *1 Tu bavê Al R̂eşî,*
2 Şêro, tûyî Lalişî,
3 Derge dîwanê Xwedê te jî.

S. 19 *1 Tu bavê Sêx Ĥesenî,*
2 Welîkî bor bezînî,
3 Tu bînaya ĉavanî,
4 Tu ĥuzreta[2395] silt'anî,
5 Sinetxane nav dik'irê te sekinî.

S. 20 *1 Tu bavê Amadînî,*
2 Welîkî bor bezînî,
3 Bînaya ĉavê minî,
4 Tu hezreta silt'anî,
5 Sinetxane nav dik'irê te sekinî.

S. 21 *1 Tu bavê Ĥeyamadî,*
2 Dermano tû yî wefadî,
3 Xwezka min wî r̂uĥî be, Şîxadî xwe lê bivê r̂edî.

S. 22 *1 Mek sûk dînê bajaran,*
2 R̂astemal tê hene ĥezaran,

[2390] binêr: *jor*
[2391] *oẍilme*
[2392] *Dawûd*
[2393] binêr: *Ĥesin Maman*
[2394] *deher*
[2395] *ĥizret*

3 Xweyî kore, mayê tu dîndaran.

S. 23 *1 Îmanê bernedin,*
2 Cewara ser nedin,
3 Mezin meydanê melek'a hûnê ser bin.

S. 24 *1 Îman wisa ye, weke ĉave,*
2 Qasî mû k'etîye nava,
3 Xweyî destanî bê gave.

S. 25 *1 Ew mûyê t'inê*[2396]*,*
2 Te'rî kirîye dinê,
3 Xweyî kore, nayê ber xwendinê.

S. 26 *1 Tu bavê Sityêyî,*
2 R̂ûniştîyî ser k'ursîyêyî,
3 Sinetxana te maye hîvîyêyî.

S. 27 *1 Tu bavê sitî Nisretê,*
2 R̂ûniştîyî ser suhbetê[2397]*,*
3 Sinetxana te maye hadêretê[2398]*.*

S. 28 *1 Tu bavê sityî Gulanê,*
2 R̂ûniştiyî wê dîwanê,
3 Sinetxana te maye we'danê.

S. 29 *1 Şîxadî, Şêxsinin,*
2 Beĥrê wane mezinin,
3 Lêşkirê giran nefesê[2399] *wan diçin,*
4 Nefesê wan disekinin.

S. 30 *1 Şîxadî, Şêxûbek'ir,*
2 Sêxadi got: «Şêxûbek'ir o, sîrinî weke şekir»,
3 Şîxadî k'eremek te kir,
4 Ciyê te jor, ba xwe kir».

S. 31 *1 Şîxadî, Sêx Berekatin,*
2 Velîyî[2400] *kirin xelatin,*
3 Hewar, bangîna êzdîxanê maye ba te.

S. 32 *1 Şîxadî, hat Lalisê,*
2 Xemiliye xerqê r̂eşê,
3 E'debiya dil pê bûye xweşê.

S. 33 *1 Şems û Fexir birane,*
2 R̂akê r̂awastane,
3 Maş û berat'ê mêra ew r̂edane.

S. 34 *1 Şems, Fexirê çêne,*
2 Qasidê p'ir̂êne,
3 Wêne wê têne,
4 Maş û berat'ê mêra ew didin, ew dibêne.

S. 35 *1 Şîxadî, hat Heq ware*[2401]*,*

[2396] binêr: *t'enê*
[2397] *sohbet*
[2398] *hidret*
[2399] *nefûs*
[2400] *welî*

2 Sicuda[2402] bûye ber bi dare,
3 Şîxadî, nav mêrada xwe yî serdare.

S. 36 *1 Hat Şîxadî bin Misêfir[2403],*
2 Mêra hatin silav lê kir,
3 Dar-berê geliyê Lalisê sicûda jêȓa kir.

S. 37 *1 Amîn! Amîn!*
2 T'ifaqeka li dîn,
3 Şemsedîn, Fexiredin, Sicadin, Nesirdîn,
4 Tevekê[2404] yekemîn[2405],
5 Xelefa melek' Zeyîn[2406],
6 Xêra bidî, şêra wergeȓîn.

4. Jandila Sêxsin[2407]

S. 1 *1 Kes sinetê, kes sinetê!*
2 Lê bûkê qisetê,
3 Melik Şêxsin — şêxê sinetê.
4 Yala şêxê siniyano
5 Yala melik Şêxsinê Adiyano, min xulamo!

S. 2 *1 Kes sinetê bi destane,*
2 Pirs bike jê birane,
3 Melik Şêxsin şêxê şêxane!
4 Yala şêxê siniyano,
5 Yala melik Şêxsinê Adiyano, min xulamo!

S. 3 *1 Kes sinetê dahokê,*
2 Pirs bikin jê me'şuqê[2408],
3 Melik Şêxsin serdarê çendî coqê.
4 Yala şêxê siniyano,
5 Yala melik Şêxsinê Adiyano, min xulamo!

S. 4 *1 Kes sinetê bi E'dile,*
2 Pirs bike ji dile,
3 Melik Şêxîsin şêxekî bav gule.
4 Yala şêxê siniyano,
5 Yala melik Şêxsinê Adiyano, min xulamo!

S. 5 *1 Kes sinetê bê nehîne*
2 Pirs bike êqîne,
3 Melik Şêxîsin şêxekî nûrîne.
4 Yala şêxê siniyano,
5 Yala melik Şêxsinê Adiyano, min xulamo!

S. 6 *1 Ew bû çê ciriya[2409],*
2 Stêrka[2410] ȓeş ȓijiya,

[2401] *Hekar*
[2402] *sucud*
[2403] *Şîxadî hat bin Misêfir*
[2404] binêr: *t'ebeqe*
[2405] *yek mîn*
[2406] *mîr Zeydîn*
[2407] http://www.ezdixandi.com/forum/38-300-1; http://www.eziden-celle.de/html/_eziden/_gebete/gebete-b-03.htm
[2408] *maşoq*
[2409] *çiriya*

3 Ez k'î Musil p'ihîna şêx Mend posara wergeȓiya,
4 Ser xatirê melik Şêxîsin, şexê Adiya.
5 Yala şêxê siniyano,
6 Yala melik Şêxsinê Adiyano, min xulamo!

S. 7 *1 Musil bajarê mezine,*
2 Xwedê xirab bike jê bîre,
3 Ser xatira melik Şêxîsin, sêxê feqîre,
4 Yala sêxê siniyano,
5 Yala melik Şêxîsinê Adiyano, min xulamo!

S. 8 *1 Musil bajarê ne çêye,*
2 Hizirî bi siȓêye,
3 Yala melik Şêxîsin jê nûrêye.
4 Yala sêxê siniyano,
5 Yala melik Şêxîsinê Adiyano, min xulamo!

S. 9 *1 P'îro, qedirê te geleke,*
2 Dergevan derê sinetê veke,
3 Ĥacî Miĥemed bû p'îrê Hesnanalka.

S. 10 *1 Çi p'îrekî buk'ir,*
2 Dîyar bû li dinê lê me bi nav dik'ir,
3 Ĥacî Miĥemed bû p'îrê Alûbek'ir.

S. 11 *1 Çi p'îrekî bi nedere,*
2 Lê bi cema'[2411] *bûn babzere,*
3 Ĥacî Mihemed bû p'îrê Şemsê T'et'ere.

S. 12 *1 Çi p'îrekî mezine,*
2 Lê cema' bûn momîne,
3 Ĥacî Miĥemed bû p'îrê melik Şêxsine.

S. 13 *1 Ĥacî Miĥemed, ĥacî Miĥemede,*
2 Asiqê t'im di dilde,
3 Şîxadî kesekî mede pê, nede t'u ewlede.

S. 14 *1 Ĥacî Miĥemed p'îrê pise,*
2 Cewlanê kirasê libasê[2412] *wane,*
3 Bû p'îrê bav û pisane.

S. 15 *1 Ĥacî Miĥemed bav pise,*
2 Ne jê kesî xofe, ne tirse,
3 Yala li ȓê û maniya[2413] *bavê xwe bipirse.*

S. 16 *1 P'îro, atqatê xemilî jê xelatê,*
2 Ĥacî Mihemed bû p'îrê şêxê şixatê.

S. 17 *1 P'îro, berî qîle, berî qale,*
2 Nod ĥezar sale min Şîxadî naskir qendîle.

[2410] *sêtirka*
[2411] *cima*
[2412] *lipis*
[2413] binêr: *me'nî*

IV. Qesîda

1. Qesîda nadimî[2414]

(zimanê k'urdî)

1 Hogirê min ewe, yê eşqê bi ĥaya, çu nike ez bi xwe ĥeyame,
2 Dê xweşî[2415] û şayîyêt[2416]min bînit, dê cîyê eşqa Xwedê (vexwerina Xwedayî) bînî,
3 Li dewr û zamanê min, ji bilî Xwedê kes t'unebû,
2 Gelî miletî, werin min bigehin, min ĥemû tişt bi cî anî,
3 Ez şêxê k'eremdarim bi ser qudreta xwe û ser cîyê vexwarna xwe,
4 Min p'êẍember û mîr dest nîşan kirin û ewan jî ez dest nîşan kirim,
5 Li dewr û zamanê min, ji bilî Xwedê kes t'unebû,
8 Min Adem ji qurê dirust kir û nûr berda kir û bi qudreta minȓa bû.
9 Min Nuĥ p'êẍember û sefîna wî çê kir,
10 Kes ji bilî min ne hatiye dinêye,
11 Ya Ȓeb il-A'lemîn, medih û sena ji teȓa».

(zimanê e'rebî)

1 Nadimî min li ĥeya, men kan vî li hewa ĥeya, ena li ĥeya,
2 We teliqî erusî, we teliqî ĥanatî,
3 Mek'an vî weqtî ẍeyîre Îlahî şeyîya,
4 Te'alu ya qewm heqqunî we ena heqeqtu ku le şeyîya,
5 Ena li şeyîx li mutefezel ela qederî we ela ĥanatî,
6 Ena bawe'tu li nebî we li ricale wehum bawe'unî,
7 Ma kan vî weqtî ẍeyîre Îlahî şeyîya,
8 Ena neşayîtu Ademe huwe min tîn wehebtu lehu nûra,
9 We qam vî qederî we sikanu nebî nu ĥên we li sefînetu min qezayî,
10 We ma eĥedu cah il kevnî siwaye,
11 We li medih u we li sena le ke ya Ȓeb il-A'lemîn.

2. Qesîda copan

zimanê k'urdî[2417]:

1 «Verin, verin, eve ne copanê şivanê pezîye,
2 Tiştê me xwindî dê hatiba zanin,
3 Ĉav bi qelemê yî kildaye,
4 Eve şêxê min Ĥesene di bin xîvetêda.
5 Eve ne copanê şivanê berxane,
6 Heke ĉêrand bana, dê bane ĥezar[2418],
7 Di nêva şevada, beĥr bilind dibit (bi ser dik'evt).
8 Eve şêxê min Ĥesene di bin keprêda,
9 Eve ne copane, na bi zimanê e'rebî bi ser min da ẍeyîdî,
10 Pawanê pezê min, ji min sitand,
11 Xwedanê Lalişê di hawara min were,
12 Ewe ne copane, ewe mîre,
13 Di pêşîya weda ȓaxistine soȓe,
14 Li ser pişta ĥêştirê, avê di bîne».

zimanê e'rebî[2419]:

1 Ĥeya mu lelem, haza mu copan rayî li ẍenem,
2 Ena nifira li kanu ulm,
3 Me kiĥul li ên, mezrub li qelem,

[2414] [2] (rr. 760-761)
[2415] *xoşî*
[2416] *şahî*
[2417] [2] (r. 759)
[2418] *hezar*
[2419] [2] (r.758)

4 Haza şêxî Ĥesen cewab li xêm,
5 Haza mu copan rayî li xeruf,
6 Ena ter̂a li kanu yauf,
7 Bên li leyalî il beĥr tituf hada şêxî Ĥesen cewab ilsiruf,
8 Haza mu copan, haza eleye bi li e'rebî exez mek'anî minî ẍenemî,
9 Ya camî Laliş Te'al bi t'elebî,
10 Haza mu copan, haza li e'mir,
11 Qidamu sobên eĥmer serîr,
12 Year li ma min ras li beyr.

3. Qesîda sibĥane ji te Melikê Ekber[2420]

S. 1 *1 Sibĥane ji te Melikê Ekber,*
2 Dil min k'elî wek mecber[2421].

S. 2 *1 Sêva sore, şamê der,*
2 Şamî hatin li der, li ber.

S. 3 *1 Misir u T'ewrîz, Wellah Îsender,*
2 Şêlaz, Gêlaz, Wellah Şuşter.

S. 4 *1 Te dêm dir̂ê, Wellah Qemer,*
2 Van çawîşa gaze-gaze, Wellah li ber.

S. 5 *1 Miştaqe[2422] şêx Fexirê Adiya,*
2 Yek bike barî, bi k'eser.

S. 6 *1 Te dêm dir̂ê, îlah[2423] sîranc,*
2 Ser zengînê, ser k'ofî bi t'ac[2424].

S. 7 *1 Qevd werand, qevda jî anc,*
2 Libs ĥerîrê, etles zîmanc.

S. 8 *1 Şîr hingêftê, mertal r̂ewanc,*
2 Dil aşiqe, çend moĥt'ac[2425].

S. 9 *1 Muştaqe şêx Fexirê Adiya,*
2 Yekî bi t'evanî moĥt'ac.

S. 10 *1 Te dêm dir̂ê, xalê di keş,*
2 Fexira bide ĉav di r̂eş.

S. 11 *1 Ew şa r̂êza xalêt bi nefiş,*
2 Te ji xwe berdan gulîyêt r̂eş.

S. 12 *1 Tu serê e'bda li goş,*
2 Ez ĥeyrim, ĥale (ĥalim) bi coş.

S. 13 *1 Miştaqe şêx Fexirê Adiya,*
2 Yekî bi t'evanî serxweş[2426].

2420 [2] (rr. 754-755)
2421 binêr: *mecbûr*
2422 *muştaq*
2423 *îla*
2424 *tanc*
2425 *muĥt'ac*
2426 *serxwoş*

S. 14 *1 Sing eqîqî, ĥemû[2427] bi cehwer[2428],*
2 Zeca qatî, ferşêt mermer.

S. 15 *1 Kor nigeha darêt li ber,*
2 Sê kotir westane li ser.

S. 16 *1 Liĥêf di k'eskin, balgu di zer,*
2 Bêhn ji bixur, bêhn ji[2429] enber.

S. 17 *1 Miştaqe şêx Fexirê Adiya,*
2 Yekî bi t'evanî bi k'eser.

S. 18 *1 Hawîr dilqin, şîrê hindî,*
2 Berda westan, canda cindî.

S. 19 *1 Bedirû Qemer[2430], r̂oja min dî,*
2 Dilo sefîlî, tû yî bilinî.

S. 20 *1 Ez ĥeyrîm, r̂oja min dî,*
2 Dil bi ter̂a, ĥeta k'engî?

S. 21 *1 Min li bejna te dîtin sirîr,*
2 Qumrî zavin, banê kitîr.

S.22 *1 Tu hatiye min bi r̂im û şîr,*
2 Te ez kuştim, bi sav û tîr.

S. 23 *1 Sed xweziya r̂uĥa tête li bîr,*
2 Ez aşiqim, bûme hêsîr[2431].

S. 24 *1 Miştaqe şêx Fexirê Adiya,*
2 Yekî bi ter̂a yî feqîr.

S. 25 *1 Ĉav eskîyê, sing û ber,*
2 T'elpa nûrî, cudî li ser.

S. 26 *1 Goyî hingêvê, pişte van Melikê Ekber,*
2 Çogan zîvê, ji mêrgê di der.

S. 27 *1 Miştaqe şêx Fexirê Adiya,*
2 Bi kovanî, bi k'eser.

S. 28 *1 Ĉav eskîyê, xumar di mest,*
2 Şerab li ber, kevka hewest.

S. 29 *1 Leĥim dixwast, şekir dixwast,*
2 Şekir mekir, bi serda hewest.

S. 30 *1 Miştaqe şêx Fexirê Adiya,*
2 Yekî bi hewes.

S. 31 *1 Çî horiyeke hawr nefsî,*
2 Çî sêveke xilxal weşî.

2427 *hemû*
2428 binêr: *cewar*
2429 *bihinj*
2430 *Bedir û Qemer*
2431 *esîr*

S. 32 *1 Me Xwedê û R̂eb il-A'lemîn,*
2 Gir vê melik Fexiredîn,
3 Hûn bêjin Amîn!

Qesîdê şêxan:

4. Qesîda Adiye şêxê mine[2432; 2433]

S. 1 *1 Hey Adîye şêxê mine*
2 Xwedanê[2434] quba mezine,
3 Ziyaret jê diçine,
4 Dê tiwaf ken babê melik Şêxsine.

S. 1 *1 ………………………….*
2 Xwedanê quba mezine,
3 Ziyaret lê diçine,
4 Wê tiwaf diken biwabê melik Sêxsine.

S. 2 *1 Adiye şêxe xweme,*
2 Ewê r̂ojê bin heşome,
3 Ez x̂ûlamè teme,
4 Şîxadî şêxekî bi k'ereme.

S. 2 *1 Hey Adî, mîro Adî!*
2 Tu dermanê fûadî[2435],
3 Şêxê min [yî] Şîxadî,
4 Sed xwezma[2436] wê r̂uĥî be, jê bit r̂azî.

S. 3 *1 Adî mîro, Adî!*
2 Tû dermanê fûadî,
3 Şêxê mine Şîxadî,
4 Sed xwezma wê r̂uĥî tu jê dibî r̂azî.

S. 3 *1 Me ji Adîya denge,*
2 Bi wê qubê kem serî bi r̂enge,
3 Ji hawîrî şara têne cenge.

S. 5 *1 Me ji Adîye denge,*
2 Bi wê qubê kem serî bi r̂enge,
3 Hawîrî şara têne cenge.

S. 4 *1 Me ji Adîya mêle,*
2 Bi wê qubê kem, serî bi hilêle,
3 Ji hawîrî şara têne gêle.

S. 4 *1 Me ji Adiya mêle,*
2 Bi wê qubê kem, bi hilêle,
3 Hawîrî şara têne dêre.

S. 5 *1 Me ji Adîye bexşe,*
2 Bi wê qubê kem serî bi e'rşe,
3 Cema'ya mêra wa li Lalişe.

[2432] [2] (rr. 668-669)
[2433]
[2434] *xudan*
[2435] *fuad*
[2436] *xozme*

S. 6 *1 Ew sinceqa sor û zere,*
2 Ji Lalişê têne dere,
3 Sinceq, sinceqa şêxê Ekbere.

S. 7 *1 Ew sinceqa sor û sipîye,*
2 Ji Lalişê der anîye,
3 Sinceq, sinceqa şêxê Adîye[2437]*.*

S. 8 *1 Zora sinceq di bîȓastin,*
2 Ji Lalişê ve diguhastin,
3 Sinceqêt Şîxadî ĥemû di ȓastin.

5. Qesîda Amadîn[2438]

S. 1 *1 Xelqo*[2439] *yî jîrî, zana,*
2 Çil mêrî xewlexane,
3 Şêx Amadîn dergewane.

S. 2 *1 Bifikirîn hune,*
2 Çil mêrê k’afune,
3 Dergewan şêx Amadîne.

S. 3 *1 Şêxsin p’adşaye,*
2 Derê k’afê qutaye,
3 Şêx Amadîn cewab daye.

S. 4 *1 Şêx Amadîn dabû cewabe*[2440]*,*
2 Ew k’îye li pişt mêrave,
3 Wê têt dengê Şêxsinê babe.

S. 5 *1 We dibêjit şêx Amadîne:*
2 «Ȓaste û şik tê nîne,
3 Cilêt me bi yekîne».

S. 6 *1 Şêxsin ȓênî wêve,*
2 Dît dewrêşek têt bi ȓêve,
3 Destî bi xune pêve.

S. 7 *1 Sekinî bi kiriyasê,*
2 Awir digêȓin k’asê,
3 Silêman têt ji paşê.

S. 8 *1 Silêman qedimî û kir silave,*
2 Mîr mêwîjek dave,
3 Şêşims p’erxand k’eşkûl[2441] *ave.*

S. 9 *1 K’eşkûl ya qewîye,*
2 Şerbet ji kaniya Sipîye,
3 Pê serxweş bûn cindîye.

S. 10 *1 Mêwîj û mîr hinare,*

[2437] *Edî*
[2438] [2] (rr. 683-684)
[2439] *xelk*
[2440] *ciwab*
[2441] *keşkul*

2 Çil mêrî jêve dixware,
3 Xasa ser disip'are.

6. Qesîda şêx Babik[2442]

S. 1 *1 Distirêm cindîye,*
2 Şêx Babikî zerîye,
3 Hêvên ji kaniye Sipîye.

S. 2 *1 Hêvên ji r̂astî e'yîn meyne,*
2 Mek'anê Şems û Fexiredîne,
3 Mêr pê diînin bawerî û êqîne.

S. 3 *1 Hêvên ji ĥewd li kewtele,*
2 Şêx Babik wê li sere,
3 Mek'anê Şêşimse dir̂a[2443] zera,
4 Hey nûro yî ji dir̂a zera!

7. Qesîda Nasirdîn[2444]

S. 1 *1 Distirîm Nasirdîne,*
2 Dayîm borê wî yî bi zîne,
3 Dayîm li dergehê silt'îne.

S. 2 *1 Distirêm mêrane,*
2 Nasirdînê babane,
3 Dayîm li dergehê P'adşane.

S. 3 *1 Quba teye qewîye,*
2 Nasirdîn têda welîye,
3 Nasirdîn celatê[2445] şêxê Adîye[2446].

S. 4 *1 Quba teye mezine,*
2 Nasirdîne te'de bo mine,
3 Nasirdîn celatê melik Şêxsine.

S. 5 *1 Qubek deq Beẍdaye,*
2 Du[2447] şêr ser r̂awestaye,
3 Yek Nasirdîne, yek Sicaye.

8. Qesîda Sicadîn[2448]

S. 1 *1 Ĥuk'mek wê nazilî[2449],*
2 Li e'rdave wesilî,
3 Ew dinîya t'êk zilzilî[2450].

[2442] [2] (r. 685)
[2443] *dur̂*
[2444] [2] (r. 680)
[2445] *celad*
[2446] *şêx E'dî*
[2447] *dû*
[2448] [2] (rr. 678-679)
[2449] *nizil*
[2450] *zinzinî*

S. 2 *1 Ĥuk'mek hat ji jore,*
2 Nazilî ser şêxê bi nûre,
3 Sebebk'ar şêx Mensûre[2451]*.*

S. 3 *1 Ĥuk'mek hatiye ji sema,*
2 Nazilî ser şêxê bi k'ereme,
3 Ew dinîya pê hilînabû qedeme.

S. 4 *1 Deştane û zozane,*
2 Teĥliya û ser mek'ane,
3 Ser Sicayê sicane.

S. 5 *1 Xeber bigehine K'aşaxîya,*
2 Bila berden r̂eş xumarîya,
3 Ser şêx Fexirê Adîye.

S. 6 *1 Cendî K'aşaxîne,*
2 Ĥemû bi ĥuzn u şîne,
3 Ser melik Sicadîne.

S. 7 *1 E'rebê Çilwaye,*
2 Li min werne vê r̂aye,
3 Hizina[2452] *şêx nebin şaye.*

S. 8 *1 Şêxê Silêmî*[2453]*,*
2 Situna qilêmî[2454]*,*
3 Hajot ço cêmî[2455]*.*

S. 9 *1 Mîr bimînin dayîm,*
2 Mîr dayîm bi dîwane,
3 Mîr Sicanê sicane.

9. Qesîda Şerfedîn[2456]

S. 1 *1 Şerfedîn ẍerazê gulê,*
2 Dê bixemilî, dê bixemilî,
3 Ew sineta[2457] *sotî dilî.*

S. 2 *1 Xiveta melik Şerfedîne,*
2 Min vedayî li Nisêbîne,
3 Serê t'erefa ço e'zmînê.

S. 3 *1 Ciwabê bidne K'ûrdistanê,*
2 Bila qayîm ken îmanê,
3 Şerfedîn mîre li wê dîwanê.

S. 4 *1 Ciwabê bidene Heyporiya,*
2 Bila berden r̂eş xumriye,

[2451] *Misur*
[2452] *ĥizin*
[2453] *Silêmî* – nave şêxekîye
[2454] binêr: *qelem*
[2455] binêr: *came*
[2456] [1] (pp 221-222?); [2] (rr. 674-675)
[2457] *sunet*

3 Şerfedîn mîrê e'devîye[2458]*.*

S. 5 *1 Şerfedîn ji mix̆arê hate dere, 2 Sed ĥezar qewşen yî li bere, 3 Nûrî a'lem*[2459] *hey li sere.*

S. 6 *1 Şerfedîn ji mix̆arê derk'eft,*
2 Sed ĥezar qewşen ji ber k'eft,
3 Nûrî a'lem hey li ser k'eft.

S. 7 *1 Şerfedîn berê xwe ji mix̆arê wergêra,*
2 Sed ĥezar qewşenî vêȓa,
3 Hesp di bozin, zin yî zêȓe.

S. 8 *1 Şerfedîn wê têt ji X̆erbe,*
2 Ȓast û çep di hingêvit dirbe,
3 X̆afîl dêmirin ji k'erbe.

S. 9 *1 Şerfedîn ji xerbêve*[2460] *têye,*
2 Ȓast û çep di hingêvit dirbêye,
3 X̆afîl dêmirin ji k'erbêye.

10. Qesîda şêx Alê Şemsa [2461]

S. 1 *1 Çakiya sinetê*[2462] *bi dildarî,*
2 Dil pê biçin şêr di siwarî,
3 Dil ser neçin çu k'ubarî.

S. 2 *1 Çakiya sinetê bi ȓastîye,*
2 Ji borî vebin bi heqîye,
3 Helbet dewlat tête serîye.

S. 3 *1 Ji borî vebin bi ĥemlîne,*
2 Berva neden ser kislîne,
3 Helbet feqîr tên nasîne.

S. 4 *1 Ji borî vebin qeyda dipêken,*
2 Zînê ȓastiyê malo lêken,
3 Çêken birano, sed cara ji xweȓa çêken.

S. 5 *1 Ji borî vebin, dawet nebî,*
2 Bimista bidê, da ĥemer nebî,
3 Da ȓoja axretê kore nebî.

S. 6 *1 Ya xwe, min bi ya xwe di dest,*
2 Wekî te borî bire best,
3 Lix̆ab[2463] *û hefsar çon ji dest,*
4 Li gelek mêrga di best,
5 Ew şola nefsê bû, xulqê[2464] *li axretê ji ber şikest.*

[2458] *e'dewîye*
[2459] *e'lem*
[2460] binêr: *x̆erbe*
[2461] [2] (rr. 687-688)
[2462] *sunet*
[2463] *lix̆av*
[2464] *xulk*

S. 7 *1 Wekî te borî bire beste,*
2 Lix̂ab û hefsar çon ji deste,
3 Ew şola nefsê bû, xulqê li axretê di şikeste.

S. 8 *1 Wekî te bor bet’er bû,*
2 Lix̂ab û hefsar ji destê wî ker bi ker bû,
3 Ew şola nefsê bû, xulqê li axretê zer bû.

S. 9 *1 Wekî te bor anî,*
2 Zîn kir weke dizanî,
3 Ew şola nefsê bû, min silav kir li silt’anî.

S. 10 *1 Wekî te bor zîn kir,*
2 Merk’eba bi ĉavîn kir,
3 Ew şola nefsê bû, min silav li silt’an kir.

S. 11 *1 Wekî te bor av da,*
2 Merk’eba bi ĉav da,
3 Ew şola nefsê bû, min silav li Şêşims ve da.

11. Qesîda şêx Cencer[2465]

S. 1 *1 Serafe cewahir heqayîq,*
2 Keşafe xewamze deqayîq.

S. 2 *1 Vê ĥerfê nikarim ez şiro kem,*
2 Bê meyî cav venabit bo we r̂on kem.

S. 3 *1 Yek p’erdaxe meyî bide me r̂uĥ,*
2 Kevnar û kevn ser deme Nuĥ.

S. 4 *1 Da dinîya ĥemû bo min xoya bit,*
2 Ĥemûye bibînim ya p’enah[2466] bit.

S. 5 *1 Eyî muzhirê a’lem bo ûcudê,*
2 Eyî menbe’yê k’erem û wicudê

S. 6 *1 Eyî sewerê cumleyî enwar,*
2 Eyî e’rfê penhan û dîyar.

S. 7 *1 Her zatê teye dizanit nihan,*
2 Nuqte ji nûra te co gîyan.

S. 8 *1 Ne te awaze, ne goye, ne sifatin,*
2 Ne te r̂enge, ne te denge, ne cihatin.

S. 9 *1 Tawis ji nûra xwe te diyarî kir,*
2 T’êkda melekû milka[2467] xweya kir.

S. 10 *1 Eyî ezdanê waĥd,*
2 Tu e’ĥed bo me, tu fer û heme derd.

[2465] [2] (r. 757)
[2466] *pena*
[2467] *melek û milka*

S. 11 *1 Cavê te hebit li hind dasin,*
2 Zergun, û p'êxwa,s û bê kirasin.

S. 12 *1 Nezan lê nizanin r̂az û esrar,*
2 Lewra dikujin cend p'ir̂ û înk'ar.

S. 13 *1 Hîvî dikeyîn tu me xilaskeyî,*
3 Miletê Êzid bê bela keyî.

12. Qesîda şêx E'bdilqadir[2468]

S. 1 *1 Şîxadî best dîwane,*
2 Gote E'bdilr̂eĥmane,
3 Sir̂a[2469] her K'abê sûkane.

S. 2 *1 Mêr lê cema' dibûne,*
2 Şîxadî kir sixûne,
3 E'rş r̂awestit bê yî stûne.

S. 3 *1 Şêx E'bdilqadir sir̂ bire xeberekî,*
2 Ser dana ber Şîxadî û zivir̂î,
3 Bi xilmetê bo mişterî.

S. 4 *1 Mişterî vê xilmetê,*
2 Hey P'adşê min yê dine û axretê,
3 Şêx E'bdilqadir bû birê Şêşims yê axretê.

S. 5 *1 Xilmet bi ser û ĉave,*
2 E'rş nazilî[2470] hindave,
3 Li Şîxadî dikir silave.

S. 6 *1 Sed cêşê binî meyê,*
2 Kaniya Sipî kir qubleye,
3 Cumlet bi melik Şêxsin da şehdeye.

S. 7 *1 Şîxadî, melik Şêxsin bi şêxînî qebiland,*
2 E'rş û k'ursîy bora xemiland,
3 Milyak'eta li e'zmana bora hilhiland.

S. 8 *1 Şîxadî meqbûle,*
2 Pê zeynandbû stûne,
3 Dîwana Şîxadî kirbû şewiq û nûre.

13. Qesîda şêx Mend[2471]

S. 1 *1 Seyîdî, îro min dîtbû ciwane,*
2 Di dilê min dabû ĥezîneka[2472]girane,
3 Seyîdî, siniya[2473] pê çobû dîwane.

[2468] [2] (r. 677)
[2469] *sur*
[2470] *nizil*
[2471] [2] (rr. 681-682); *Laliş* 36, 2012. (rr. 29-30) Belavkirin: Kemal Tolan. http://ru.calameo.com/read/00251831720d66ffd52cf;
[2472] *ĥiznek*
[2473] *suniye*

S.2 *1 Seyîdî, min çî mirand,*
2 Seyîdî, hece sore,
3 Mîr ji mîra vavire,
4 Şîxadî Şêx Mend xelat kire.

S. 3 *1 Sindirûka sor û sipîye,*
2 Ji Ĥelebê der anîye,
3 Seyîdî, Şîxadî li ber diçîye.

S. 4 *1 Sindirûka sor û zere,*
2 Ji Ĥelebê hate dere,
3 Seyîdî, Şîxadî ço bere.

S. 5 *1 Sindirûka zêr̂îne,*
2 Ji Ĥelebê dertine,
3 Wesilandine Mêrdîne.

S. 6 *1 Wesilande R̂uĥa yê,*
2 Feqîra şehda dayê,
3 Sindirûka k'eske hatine hewayê.

S. 7 *1 Sindirûka k'ibîre,*
2 Şêx Mend t'abûteke k'ibîre,
3 Vêr̂a kirbû feqîre,
4 Wesilandine Cizîre.

S. 8 *1 Sindirûka girane,*
2 Şêx Mend t'abûteke girane,
3 Şêx Mendê Fexirane,
4 Wesilandine Bozane.

S. 9 *1 Sindirûka bi neqşe,*
2 Şêx Mend t'abûteke bi neqşe,
3 Vêr̂a kirbû delqe[2474] *r̂eşe,*
4 Wesilandine Lalişê.

S. 10 *1 Wesilandine Semedrê,*
2 Welîyo, xwedanê Heq warê[2475].
3 Seyîdî şêx Mend xelat kir vê care.

14. Qesîda Sêxsin[2476] — Qesîda kes ne tê[2477]

S. 1 *1 Kes ne tê, kes ne tê,*
2 Were bêjime we qisetê,
3 Bo Sêxsinê sinetê[2478].

S. 2 *1 Kes ne tê ji destine,*
2 Pirs biken ji birane,
3 Bo Sêxsinê şêxane.

S. 3 *1 Xetê ji Musilîye*[2479],

2474 *dileq*
2475 *Hekar*
2476 [1] (pp 219-221); [2] (rr. 672-673)
2477 [2] (rr. 489-493)
2478 *sunet*
2479 *Mûsil*

2 Çî û çî tê nabînîye,
3 Berê xwe jê wergeȓîye.

S. 4 *1 Xete ji Musile,*
2 Pirs bikin ji E'dile,
3 Bo Şêxsinê babê Gule.

S. 5 *1 Sêxsin xetê dixwinî,*
2 Çî û çî nabînî,
3 Berê xwe jê werdigîȓînî.

S. 6 *1 Ĥeft qedeĥ jehre*[2480]*,*
2 Sêxsin wedixware,
3 Xeberek nedihate zare.

S. 7 *1 Amanet*[2481]*, amanete,*
2 Amanet sinete,
3 Amanet te dikem p'iȓ sifete.

S. 8 *1 Çandî malê xwe me,*
2 Hemî wê bi te dideme,
3 Ez sinetê bernademe.

S. 9 *1 Çandî mala didêrim,*
2 Ĥem wê bi te disip'êrim,
3 Ez sinetê na azêrim.

S. 10 *1 Bedredîn we dibêjîye:*
2 «Hey Sêxsino bin Adiye,
3 Te Lalişeke xwe ava kiriye,
4 Te ȓêya ĥecaca biȓîye».

S. 11 *1 Sêxsin we dibêjîye:*
2 «Bi serê şêxê Adîye[2482]*,*
3 Ĥeca me Zimzime û miẍare, û k'afe, û kaniya Sipîye,
4 Ĥece û şik tê nîye,
5 P'adşa bi xwe Şîxadîye».

S. 12 *1 Çî bû, çî cirîya,*
2 Stêra ȓeş ȓijîya,
3 Musil werdigeȓîya,
4 Sêxsin şêxê sinîye,Hey Sêxsino bin Adîye.

15. Qesîda Şêşims û melik Fexiredîn[2483]

S. 1 *1 Şemsedîne û Fexiredîne,*
2 Herdu pisêt sitîye Zîne,
3 Herdu xelfetêt şêx Êzdîne,
4 Herdu neviyêt Şerfedîne.

S. 2 *1 Êk bite Xwedanê siȓe,*
2 Mal û ĥuk'mê te serê p'irê,

[2480] *jeĥr*
[2481] *êmanet*
[2482] *şêx E'dî*
[2483] [1] (pp 218-219); [2] (rr. 670-671)

3 Xasa mîr dinasîn serê dir̂ê.

S. 3 *1 Yek bite melike,*
2 Xaso, ji malêt babike,
3 Navê Şêşims ser ĥemû nike.

S. 4 *1 Yek bite batinê*[2484]*,*
2 Şêrê axiretê malê dinê,
3 Usfeta melik Şemsedîn pê dibûn xinê.

S. 5 *1 Yek bite siware,*
2 Xaso, ji mala herçar yara,
3 Navê Şêşims t'ijî beriyan û beĥra.

S. 6 *1 Yek bite cindîye,*
2 Xaso, ji malet Adîye,
3 Navê Şêşims ser cinan û insiye.

S. 7 *1 Yek bite qudretê,*
2 Malê dinê, şêrê axiretê,
3 Ew bûn ser kaniya sinetê.

S. 8 *1 Ez gorî herdu şêra,*
2 Bo çakêt lavêr̂a,
3 Destê Şêşims ser şer̂an û xêra.

S. 9 *1 Ez gorî herdu baza,*
2 Bo çakêt dilxwaze,
4 Destê Şêşims ser ĥemû r̂aze.

16. Qesida Şêxûbek'ir[2485]

S. 1 *1 Distrêm Şêxûbek'ir,*
2 Şixadî k'erem li gel te kir,
3 Lew ciyê te li ba xwe[2486] *kir.*

S. 2 *1 Şêxekî k'ibîre*[2487]*,*
2 Dik'arê wî li nav feqîra,
3 Şêxûbek'ir r̂an bi r̂an li gel mîra.

S. 3 *1 Şêxo ji Adîya,*
2 Xwedanê baskê qewîye,
3 Şêxûbek'ir r̂êya Şixadîye.

S. 4 *1 Şêxo ji heqîqetê,*
2 Xwedanê me'rîfetê,
3 Şêxûbek'ir r̂abûwe bi xilmetê.

S. 5 *1 Şêxûbek'ir nave,*
2 Erk'ane bin t'ebabe,
3 Li Şîxadi di kir silave.

[2484] *bayin*
[2485] [2] (r. 676)
[2486] *xo*
[2487] *kebîr*

17. Qesîda E'bdalê Şemsa[2488]

S. 1 *1 Şêxekî qewîye,*
2 Lê cema' dibûn velîye[2489],
3 Fexirê Şêxsin ji k'erema şêxê Adîye[2490].

S. 2 *1 Şêxekî bi cîde,*
2 Lê cema' dibûn mirîde.
3 Fexirê Şêxsin ji k'arema silt'an Êzîde.

S. 3 *1 Şêxekî mezine,*
2 Lê cema' dibûn momine,
3 Fexirê Şêxsin ji k'arema melik Şêxsine.

S. 4 *1 Şêxekî buk'ir,*
2 Li dunîyayê dibûye dik'ir,
3 Fexirê Şêxsin ji k'arema Şêxûbek'ir.

S. 5 *1 Şêxekî bi hinere,*
2 Lê cema' dibûn babzere,
3 Fexirê Şêxsin ji k'arema Şêşimsê T'et'ere.

S. 6 *1 Şêxekî nûrîne,*
2 Lê cema' dibûn zergune,
3 Fexirê Şêxsin ji k'arema Şemsedîn[2491] û Fexiredîne.

S. 7 *1 Ji mala Şêşimsê mîre,*
2 Ser kaniya şêxan u p'îre,
3 Hîvîya dewrêşan û feqîra.

S. 8 *1 Şêx E'bdalê Şemsa,*
2 Xwedanê bisk u meqesa,
3 Mîra ji ber dibir maş û berat' û r̂izqe.

Qesîdê p'îran:

18. Qesîda Alubekir[2492]

S. 1 *1 Alîko p'îrê minî,*
2 Ne dixwar û ne li minî,
3 Alubekir xasê Şêxsin,
4 Çil sale nehînî.

S. 2 *1 Nefsa xwe kir ĥebsîne,*
2 Fitar bûn r̂ûr̂eşîne.

S. 3 *1 Çil salêt bi hijare,*
2 Nefsa xwe kir ĥesare[2493],

[2488] anku: *Qesîda Xatûna Fexira.* [2] (r. 686)
[2489] *welî*
[2490] *şêx E'dî*
[2491] *Şêşemsedîn*
[2492] [2] (r.705)
[2493] binêr: *hêsîr*

3 R̂ual[2494] teĥil fitare.

S. 4 *1 Alubekir, wey şêrîno[2495] weke şekir,*
2 Şîxadî r̂ual teĥil li devê te kire şekir.

S. 5 *1 Alubekirê,*
2 Siwarê Şakirê,
3 Serdar sad r̂ê,
4 Serdar sê merzê
5 Siwarin û ẍerzê,
6 Kire p'îrê Mamusê.

19. Qesîda Îsibiya[2496]

S. 1 *1 Qedirê mêran yî p'ir̂e,*
2 Hincîyê nasî bû ew sir̂e,
3 Îsibiya wê diîsêt weke dir̂e.

S. 2 *1 Sebira mêranî weye,*
2 Çil[2348] sala micadeye,
3 Îsibiya ibadeta[2497] mîrê xweye.

S. 3 *1 Silêt cindîye,*
2 Ji xizîna Adîye,
3 Da destê lawê Îsibiya.

S. 4 *1 Silêt aşiqa,*
2 Ji xizîna xaliqe,
3 Da destê lawêt Babika.

S. 5 *1 Zêwa der geliye,*
2 Tê hene telp'êt velîye[2498],
3 Serdar Îsibiya.

S. 6 *1 Zêwa der gelîyê Heq ware,*
2 Tê heyne telp'êt siwara,
3 Îsibiya serdare.

S. 7 *1 Zêwa der gelîyê Lalişe,*
2 Hey şêxo. yî li Lalişe,
3 Îsibiya bi te neşê[2499].

S. 8 *1 Eseyî, tu îsî,*
2 Nûrek li ser diîsî,
3 Tu yar E'mer Qebîsî.

S. 9 *1 Eseyî, Îsibiyanî,*
2 Xizîndarê P'adşayî,
3 Tu yar şîr Meĥemed[2500] R̂eşanî.

[2494] *rula*
[2495] *şirîn*
[2496] [2] (rr. 693-694)
[2497] *cil*
[2498] *ebadet*
[2499] *welî*
[2500] *Mehemed*

S. 10 *1 Îso ibn Adî,*
2 Çakîya p'adşayî,
3 Îso bû xizîndarê Şîxadî.

20. Qesîda Hacyal[2501]

S. 1 *1 Distirêm Hacyale,*
2 Quba merzê deĥila,
3 Ĥacyalê[2502] momina, xadim, ney Wellah[2503].

S. 2 *1 P'îr Alî û p'îr Mende,*
2 Bazîyo, derdende,
3 Ĥacyalê momina kire p'îrê Omer Mende.

S. 3 *1 P'îrek di r̂êda,*
2 P'adşê xweş divête,
3 Hacyalê momina kire qasidê sitîya Êse.

S. 4 *1 P'îrekî mêrdare,*
2 Yî bi de'weye, yî bi dare,
3 Hacyalê momina kire qasidê Beyît il-Fare.

S. 5 *1 P'îrekî şofîqe,*
2 Bi r̂ê, bi t'erîqe,
3 Hacyalê momina kire p'îrê bab sadiqe[2504].

S. 6 *1 P'îrekî nûrîne,*
2 R̂astdarê silt'îne,
3 Hacyalê momina kire p'îrê melik Nesirdîne.

21. Qesîda Hasnalekan[2505]

S. 1 *1 Safê, safê, saf lê,*
2 Bor bezîne, lix̆ab[2506] lê,
3 P'ajo cîyê zar lê.

S. 2 *1 Safê, safe r̂eng lê,*
2 Bor bezînê teng lê,
3 P'ajo cîyê Şîxadî lê.

S. 3 *1 P'îro ji wêve têye,*
2 Mora Şîxadî lêye,
3 Hasnaleka kire p'îrê şêx Mend û şêx Fexirêye.

S. 4 *1 P'îro têt ji wêve,*
2 Mora Şîxadî pêve,
3 Hasnaleka dar û ber kirne sêve.

[2501] [2] (rr. 700-701)
[2502] *Hacyal*
[2503] *vala*
[2504] *sedîq*
[2505] [2] (r. 704)
[2506] *lix̆av*

22. Qesîda Ĥecî E'lî[2507]

S. 1 *1 Çî řobarekî xweşe,*
2 T'ijîye ji gulêt geşe,
3 Ĥacî E'lî siř ji e'rşe.

S. 2 *1 Çî řobarekî şîne,*
2 T'ijîye ji gulêt řengîne,
3 Ĥacî E'lî siř ji e'zmîne.

S. 3 *1 Çî řobarekî çê ye,*
2 Gul sor û zer lê ye,
3 Ĥacî E'lî li ba Xwedê ye.

S. 4 *1 Çî řobarekî girane,*
2 Ĥacî E'lî têda girt mek'ane,
3 Ĥacî E'lî kire p'îrê Qedir il-Řehmane.

23. Qesîda Memê Şivan[2508]

S. 1 *1 Bînin, bînin,*
2 Borî Memê bînin,
3 Zînî li ser dayînin,
4 Tenga lê bişidînin,
5 Mem ji nûra bixwînin.

S. 2 *1 Borê Memê anî,*
2 Zîn kir weke dizanî,
3 Mem li sere meydana nûranî.

S. 3 *1 Borê Memê şêye,*
2 Řeş kirbûn dest û p'êye,
3 Mem xasê Xwedêye.

S. 4 *1 Şîr bore Memêye,*
2 Řeş kirbûn dest û e'nîye,
3 Nav xasêt Şîxadî dîye.

S. 5 *1 Mem xelqê[2509] dubêrî, 2 Gunehk'ara ne azêrî, 3 Ĥemû ji Şîxadî divî.*

S. 6 *1 Ew quba li dubane,*
2 Du şêr li ser řawestane,
3 Yek Meme, yek E'bdilřehmane.

S. 7 *1 Dasnî kulu cema',*
2 Dumlî bi qewmê xweve,
3 Li pê p'ira Selatê: Meme, șabaș Meme.

[2507] [2] (r. 699)
[2508] [2] (rr. 702-703)
[2509] *xelk*

24. Qesîda Qedîbilban[2510]

S. 1 *1 P'adşê min silt'ane,*
2 Dahir kir Qedîbilbane,
3 Kire p'îrê Masekane.

S. 2 *1 P'adşê min silt'îne,*
2 Dahir kir Qedîbilbanê miskîne.

S. 3 *1 Qedîbilban yî buk'ir bû,*
2 Xwedanê ilmê p'iȓ bû,
3 Qedîm di batinda yî bi siȓ bû.

S. 4 *1 Qedîbilbanyî Musilî,*
2 Şîxadî xelat kirî,
3 Nivîsîbû çilî.

S. 5 *1 Qedîbilban lawê çê ye,*
2 Wê dixwinit Elîfan u Bê ye,
3 K'afê du, kire sê ye.

S. 6 *1 Babê e'rifî[2511] zana,*
2 Girt bu destê Qedîbilbane.

25. Qesîda Ĥesin[2512] Maman[2513]

S. 1 *1 Ji te didem medehê,*
2 Welîyo xwedanê qubehê,
3 Ji te k'erema mehê.

S. 2 *1 Ĥesin[2514] Mamanî melevanî[2515],*
2 Li beĥrêt giranî,
3 Li gel mîrȓa biranî.

S. 3 *1 Zêde kirbû zore,*
2 Kire p'îrê çil p'îre,
3 Wê bang diden ji e'rşe.

S. 4 *1 Bila bêt Ĥesin Maman,*
2 Dîtina wî qewî li me derman.

S. 5 *1 Ĥeya mîr we dibête,*
2 Bila Ĥesin Maman bête,
3 Bila ȓunêt û bisit'irête,
4 K'a mîryatî bi k'î dişête.

S. 6 *1 Mîrê k'ibîre,*
2 Ĥesino, P'adşayî k'ibîre,
3 Heçiyê Ĥesin p'îre,
4 Ser naçit Nekir û Nekîre[2516].

[2510] [2] (r. 706)
[2511] *êrîf*
[2512] *Hasil*
[2513] [1] (pp 222-223); [2] (rr. 689-690)
[2514] *Hesin*
[2515] *melewan*

S. 7 *1 Mîrê mezine,*
2 Ĥesino, P'adşayê mezine,
3 Heçiyê p'îr Ĥesine,
4 Nekir û Nekîn li ser naçine.

S. 8 *1 T'acê[2517] şehde[2518] tê,*
2 Ĥesino, k'ulikê şehde tê,
3 Ji xezîna qudretê,
4 Ĥesino, ji bana bo te tê.

S. 9 *1 T'acê te bi zêȓe,*
2 Ĥesino, k'ulikê te bi zêȓe,
3 Û li ĥeft e'zmana bigêre,
4 Lew ser serê te wergêra.

S. 10 *1 Çil ȓabûne ser p'êye,*
2 Xelatek wê têye,
3 Kesek nizanit bo k'êye.

S. 11 *1 Mehmedê Ȓeşane,*
2 Çakiye min dît bi ĉavane,
3 Xelat, xelatê Ĥesin Mamane.

26. Qesîda Meĥemedî Ȓeben[2519]

S. 1 *1 Hey Meĥemedî Ȓebene,*
2 Siwaro yî bi erk'ane,
3 Kire p'îrê çendî dinane.

S. 2 *1 Siwaro yî sipayîyo[2520],*
2 Nivîsîbû çilîyo,
3 Kire xitmê E'devîyo .

S. 3 *1 Ȓeben dêçite zozane,*
2 Meĥemed dimînit li deştane.

S. 4 *1 Şîreta Ȓeben kirbû lêye,*
2 Mîr be ji mêra çê ye,
3 Ji deh k'oma yek bide Xwedêye.

S. 5 *1 Hey Meĥemedo, hey nûrîno,*
2 Hey ĥeyrano bi zerguno,
3 Te ji babe xwe zêde kir me'rîfet û nasîno.

S. 6 *1 Meĥemed e'rifekî[2521] tê fikirim,*
2 Heger ji deh k'oma yek bo xwe hilgirim,
3 Êqînî ji babê xwe çêtirim.

S. 7 *1 Meĥemed e'rifekî zana,*

[2516] binêr: *Nekir û Mûnker*
[2517] *tanc*
[2518] *şe'de*
[2519] [2] (rr. 710-711)
[2520] *sipehîyo*
[2521] *êrîf*

2 Seyîdî beĥrêt girane,
3 Ji deh k'oma yek bi xwe hilgirt, neh dane R̂ehmane.

S. 8 *1 Çî ĥuk'mekî bi kiryare*[2522]*,*
2 Meĥemed t'ijî kirbû ĉal û imbare,
3 Hêş zêde mabû li xware.

S. 9 *1 Şîxadî we deng hilîne,*
2 Gote Ĥesin[2523] *P'îrik: «Her̂e Meĥemed bîne,*
3 Çilêt me çilin, t'emam nine».

S. 10 *1 Ĥesin p'îr çobû li wêye,*
2 Laqaye[2524] *Meĥemed bû r̂êye,*
3 Gotê: «Pêş k'eve, da biçîne silavê Xwedêye».

S. 11 *1 Meĥemed ço dîwanê,*
2 Silav kir li silt'anî,
3 Gotê: «Tu bi xêr hatî xwedan îmanî!»
4 Çî bû, çî ciriya ne li vê erk'anê.

S. 12 *1 Hey Meĥemedo, hey nûrîno!*
2 Ĥeyrano, ney bi zegune,
3 Te ji babe xwe zêde kir me'rîfet u nasîne.

27. Qesîda Mehmed R̂esan[2525]

S. 1 *1 Ew babê p'îr Eyûbî,*
2 Hey şêro, yî ji Meqlûbî,
3 Ĥuk'mê[2526] *te wê li t'ixûbî.*

S. 2 *1 Meqlûbî aliye*[2527]*,*
2 Wê li binda beĥra Sipîye,
3 R̂eşe Şîxadîye.

S. 3 *1 Meqlûbî mezine,*
2 Mehmed R̂eşa wê li bine,
3 K'erema melik Şêx Ĥesine[2528]*.*

S. 4 *1 Quba dîyarê k'afe,*
2 Xebîr bin li wê navê,
3 Xasa mîr nasîn serê r̂abê.

S. 5 *1 Quba dîyarê p'ir̂ê,*
2 Xebîr bin li wê sir̂ê,
3 Xasa mîr nasîn li serê dir̂ê.

S. 6 *1 Min dît bi ĉavane,*
2 Û te dît bi ĉavane,
3 Leşkerê şêx girane,
4 Serdar Mehmed R̂eşane.

[2522] *qiriyar*
[2523] *Hesin*
[2524] *liqa*
[2525] [1] (pp 223-224); [2] (rr. 691-692)
[2526] *hukm*
[2527] *êlî*
[2528] binêr*: Ĥesin*

S. 7 *1 Min bi ĉava dîye,*
2 Û te bi çawa dîye,
3 Leşkerê[2529] Şêxê Ediye,
4 Serdara Hemêdiye.

S. 8 *1 Hemedî yala Hemêdî,*
2 Bazîyo mek'an k'ê dî,
3 Şîxadîye me li xewlê dî.

S. 9 *1 P'îrekî nûrîne,*
2 R̂astdarê silt'îne,
3 Mehmed R̂eşan kire p'îrê melik Sicadîne.

28. Qesîda p'îrê Cerwa[2530]

S. 1 *1 Distirêm feqîre,*
2 Zêwa nava zûre,
3 Wê têda lawê p'îre.

S. 2 *1 Zêwa t'abûta r̂eş lê,*
2 Hey şêro, yî ji Lalişê,
3 Şîxadî k'erem gehiştê.

S. 3 *1 Şîxadî didet nedere,*
2 Celew ji nûrê çêkire,
3 P'îrî Cerwa ji nav hate dere.

S. 4 *1 Cerwa der bû ji nava,*
2 Erk'ana[2531] bin t'ebabe,
3 Li Şîxadî dikir silava.

S. 5 *1 Cerwa dipirsîye,*
2 P'adşê min nûranîye,
3 Şikraniya[2532] Celew çîye?

S. 6 *1 Şîxadî kir nesîĥete[2533],*
2 Celew ji heqîqete,
3 P'îrê Cerwa ji nav hate dere.

S. 7 *1 Şikranî Celew xelîfete,*
2 Xelîfet dibêjit bi xweye[2534],
3 Celew ilmê meye,
4 Di ber da sicûdeye.

S. 8 *1 P'îrekî ĥebîbe,*
2 P'adşê min dabû nesîbe[2535],
3 Sip'arte ĥuk'mê wî di bîbe[2536].

[2529] *lêşker*
[2530] [2] (rr. 695-697)
[2531] *îrkan*
[2532] *şukraniya*
[2533] *nisĥet*
[2534] *xoye*
[2535] *nisîb*
[2536] binêr: *bab*

S. 9 *1 P'îrekî bi mane,*
2 Û xwedanê erk'anê,
3 Mîr xwendîye[2537] *dîwanê.*

S. 10 *1 Pisê Sincêrî*[2538]*,*
2 Li dîwanê hildêrî,
3 Ji nûra veşêrî.

S. 11 *1 Ji heybetê*[2539]*k'eft û mirî,*
2 K'eft û şewişî,
3 Bi k'asekê neqşî.

S. 12 *1 Ĥecî Mehmed û p'îrê Cerwane,*
2 Kirasek libsê wane,
3 Ew bûn p'îrêt bab û pisane.

S. 13 *1 Şêxsin û ew pisin,*
2 Ji kesekî natirsin,
3 Ȓêya p'îrê xwe dipirsin.

S. 14 *1 P'îro ji bedîlê,*
2 Ji berî qal û qîlê,
3 Şêxsin naskir li qendîlê.

S. 15 *1 Qedirê te geleke,*
2 Derê bihuştê veke,
3 Ĥacî[2540] *Mehmed kire p'îrî Hesnaleke.*

S. 16 *1 Ew hecra sere girî,*
2 Ĥacî Mehmed lê diêwirî,
3 Şîxadî xelat kirî.

S. 17 *1 Xemilî bi xelatê,*
2 P'îro xwedanê atqatê,
3 Ĥacî Mehmed kire p'îrê şêxê şefa'etê[2541]*.*

29. Qesîda p'îrê K'emal[2542]

S.1 *1 P'îrekî qewîye,*
2 Lê cema' dibûn velîye[2543]*,*
3 P'îrî K'emal xasê Şîxadîye.

S. 2 *1 Hava p'îrî K'emale,*
2 Xwedanê defa şeş mala,
3 Sip'aritine destê qewala.

30. Qesîda p'îr Mehmed (p'îr Afat)[2544]

[2537] *xundî*
[2538] binêr: *Sincar (Şengal)*
[2539] *ĥeybet*
[2540] *hacî*
[2541] *şêxê şifatê* — binêr: *şêx Şêxsin*
[2542] [2] (r. 707)
[2543] *welîye*
[2544] Yan: *xetî pisî*

S. 1 *1 Cema' dibûn cumlete,*
2 Çî p'îrekî p'iȓ usfete,
3 P'îr Mehmed jê diçin k'eremete.

S. 2 *1 Cema' dibûn mal û coqe,*
2 Dilêt E'debiya k'etibûn şayî û şoqe,
3 P'îr Mehmed mabû siȓ li foqe.

S. 3 *1 Cema' dibûn mal û p'îre,*
2 Hey mêrdaro, yî feqîre,
3 P'îr Mehmed kire xasê mîre.

S. 4 *1 Ȓêya ji ȓêya necêre,*
2 Tê heyne xasêt Cebêre,
3 P'îr Mehmed kire p'îrê şahê mîra!

S. 5 *1 Ȓêya ji ȓêya nûrîne,*
2 Tê heyne xasêt zergune,
3 P'îr Mehmed kire p'îrê melik Şemsedîne.

31. Qesîda Yek siwar[2545]

S. 1 *1 P'îrekî qewîye,*
2 Lê cema' dibûn velîye[2546],
3 P'îr Bûk li Beĥzênî xasê Şîxadîye.

S. 2 *1 P'îrekî qewîye,*
2 Lê cema' dibûn velîye,
3 P'îr Biwal xasê Şîxadîye.

S. 3 *1 P'îrekî qewîye,*
2 Lê cema' dibûn velîye,
3 P'îr Meĥmud xasê Şîxadîye .

S. 4 *1 P'îrekî qewîye,*
2 Lê cema' dibûn velîye,
3 P'îr Mus xasê Şîxadîye.

S. 5 *1 P'îrekî qewîye,*
2 Lê cema' dibûn velîye,
3 P'îr Tus xasê Şîxadîye

S. 6 *1 P'îrekî qewîye,*
2 Lê cema' dibûn velîye,
3 P'îr Ĥelan xasê Şîxadîye.

S. 7 *1 P'îrekî qewîye,*
2 Lê cema dibûn velîye,
3 P'îr Beybûn xasê Şîxadîye.

S. 8 *1 P'îrekî qewîye,*
2 Lê cema' dibûn velîye,
3 P'îr Mecȓuĥ xasê Şîxadîye.

[2545] [2] (r. 698)
[2546] *welîye*

S. 9 *1 P'îrekî qewîye,*
2 Lê cema' dibûn velîye,
3 P'îr Gergur xasê Şîxadîye.

S. 10 *1 P'îrekî qewîye,*
2 Lê cema' dibûn velîye,
3 P'îr Qemer xasê Şîxadîye.

S. 11 *1 P'îrekî ťemame,*
2 Dik'irê wan digeȓê ji Şerqê ĥeta bi Şame,
3 Ĥemû p'îrin û yê distirên, ez bi xulame.

V. Dua’, diroza

1. Diroze

şaxê 1[2547; 2548]

S. 1 *Amîn, Amîn, Amîn! Himeta Şemsedîn, Fexiredîn, Sijadîn, Nesredîn, Şêşimse qewata dîn, Qedîb il-Ban Qedîm, silt'an Şîxadî t'ac ji e'wilîn û axirîn, Heq ĥemdilla yê Ȓeb il-A'lemîn! Ya Şîxadî, e'lêk'ûm selam*[2549]*!*

S. 1 *Amîn, Amîn, Amîn, bi himeta Şemsedîn, Nasirdîn, Sicadîn Şêşimse qewata dîn, silt'an Şîxadî t'ace ji e'wil ĥeta bi axirîn! Ya Şîxadî, e'lêk'ûm selam*[2550]*!*

S. 2 *Mehderekê dixwezîn bi ȓehma Şîxadî, bi ȓeza melik Sêxsin, li ber k'erema Şêşims! Ya Şîxadî, e'lêk'ûm selam!*

S. 2 *Mehderekê dixwazîn bi ȓehmeta Şîxadî, bi ȓeda melik Şêxsin ber k'erema Şêşims! Ya Şîxadî, e'lêk'ûm selam!*

S. 3 *Bi qedirê celis*[2551] *û ȓewaqêt Şîxadî, k'af û miẍarêt Şîxadî, qub û hilêlêt Şîxadî, dergeh û dîwanêt Şîxadî, simat û sayêt xwe dayîm bikî! Ya Şîxadî, e'lêk'ûm selam!*

S. 4 *Bi qedirê celis û ȓiwaqêt Şîxadî, k'af û miẍarêt Şîxadî, qûb û hilêlêt Şîxadî, dergeh û dîwanêt Şîxadî bi qedir û qîmet! Ya Şîxadî, e'lêk'ûm selam!*

S. 4 *Bi qedirê berê Şêx Ĥemed, Ĥesen Dena, Ĥesen P'îrik, sûka me'rîfetê, hersê malêt Adiye, bi qedirê malê xelîfet key! Ya Şîxadî, e'lêk'ûm selam!*

S. 3 *Bi qedirê berê Şêx Hemid, Ĥesin Dena*[2552]*, Ĥesin P'îrik, Îdrîsî xeyat li sûka me'rîfetê, kirasêt malêt Adîya bi qedirê malêt xelîfet kî! Ya Şîxadî, e'lêk'ûm selam!*

S. 5 *Bi qedirê şêx Berekat, şêx Misafir, şêx Smayîlî E'nzelî, Şêxûbek'irê feqîr, şêx E'bdilqedir, sitîya Êş, li dîwana Berê Şibakê, xasêt ber Şîxadî, bi qedir û qîmet bikî! Ya Şîxadî, e'lêk'ûm selam!*

S. 5 *Bi qedirê şêx Berik'at, şêx Misafir, şêx Mûsê E'nzelî, şêx Simaylê E'nzelî, Şêxûbek'irê feqîr, şêx E'bdilqadir, sitîya Ês, dîwana Berê Şibakê, xasêt li ber Şîxadî bi qedir û qîmet! Ya Şîxadî, e'lêk'ûm selam!*

S. 6 *Bi qedirê melik Şêx Ĥesen, melik Şerfedîn, şêx Birahîmî Xetim, tiwafa xasa, bin Dermane, kaniya Kulava, p'îr Şerefî Mêranî, Hena û Mar Hena, bi qedirê Mendê Malava kî! Ya Şîxadî, e'lêk'ûm selam!*

S. 6 *Bi qedirê melik Sêxsin, melik Şerfedîn, şêx Birahîmê Xetmî, kaniya Kulava, p'îr Şerefê Mêravî, Hene û Merhene, bi qedirê Mendê Malava kî! Ya Şîxadî, e'lêk'ûm selam!*

S. 7 *Bi qedirê çilê kaniya Sipî, Êzdînê mîr, qubet il-Bidor*[2553]*, Sicadînê Êzdîna, Nasirdînê Êzdîna, şêx Mendê Fexira, Xatûne Fexira, Fexirêt Adiya, bi qedirê çil mêrêt k'eftine axa Şîxadî bi qedir û qîmet bikî! Ya Şîxadî, e'lêk'ûm selam!*

S. 7 *Bi qedirê çilê kaniya Sipî, Êzdîne mîr, «qubet il-Bidor*[2554]*», Sicadînê Êzdîna, Nasirdînê Êzdîna, şêx Mendê Fexira, Xatûna Fexira, Fexirê Adîya, çil mêrêt axa Şîxadî, xasêt li ber Şîxadî bi qedir û qîmet! Ya Şîxadî, e'lêk'ûm selam!*

S. 8 *Bi qedirê şêx Alê Şemsa û şêx Hevindê Şemsa, şêx Ĥesenê Şemsa û şêx E'vdalê Şemsa, şêx Babikê Şemsa, Amadîn û Babadînê Şemsa, şêx Xidir û Fexirêt mîra, li dîwanêt feqîra, li dahirê, li batinê, xasêt ber Şîxadî bi qedir û qîmet bikî! Ya Şîxadî, e'lêk'ûm selam!*

S. 8 *Bi qedirê şêx Alê Şemsa, şêx Hevindê Şemsa, şêx Ĥesenê Şemsa, şêx Babkê Şemsa, Amadîn û Babadînê Şemsa, şêx Xidir û şêx Tokilê Şemsa, Şems û Fexirêt mîra, li dîwanêt feqîra, yê li dahirê yê li batinê, xasêt li ber Şîxadî bi qedir û qîmet! Ya Şîxadî, e'lêk'ûm selam!*

2547 [1] (pp 281-287); [2] (rr. 960-965)
2548 http://www.ezdixandi.com/forum/38-310-1; http://ezipedia.de/index.php/gallery/85-religioese-t'exte.
2549 *elêk il-selam*
2550 *Eleykelselam*
2551 *celîs*
2552 *Hesin Dine*
2553 *qubleta bidar*
2554 *qubêt il-Bidor*

S. 9 *Bi qedirê mêr û mergeha Şîxadî, Ĥesin Maman û Mehmed R̂eşan, Îsibiye û p'îrê Cerwan, ĥacî Mehmed û p'îr Mehmed, Memê Şivan û Gavanê Zerza, Çilê Şîxadî, çilê melik Sêxsin, xasêt ber Şîxadî bi qedir û qîmet bikî! Ya Şîxadî, e'lêk'ûm selam!*

S. 9 *1 Bi qedirê mêrê mergeha Şîxadî, Ĥesin[2555] Maman, Mehmed[2556] R̂eşan, Ĥesen P'îrik, ĥacî Mamed, Gavanê Zerza, çilê Şîxadî, çilê melik Sêxsin, xasêt li ber Şîxadî bi qedir û qîmet! Ya Şîxadî, e'lêk'ûm selam!*

S. 10 *Bi qedirê civata boza, r̂iwalê kevin û şahsiwarê deşta Bêbanê key! Ĥacî E'lî li Ba'edirê, ĥacî R̂eceb li Bêristekê, şêx Mişeleh x̌efûrê r̂êya, şêx Ĥesen li Ĥeseniyê, ber k'eremeta şêx Mehmedî Doxatî, Hegî fêris key! Ya Şîxadî, e'lêk'ûm selam!*

S. 10 *Bi qedirê xasêt Bêbanê, ĥacî Elî li Ba'edirê, ĥacî R̂ecebê Bêristekî, şêx Mişeleh x̌efûrê r̂êya, şêx Ĥesen li Ĥeseniyê, ber k'erema şêx Mamedî Doxatî, bi Hegî fêris kî! Ya Şîxadî, e'lêk'ûm selam!*

S. 11 *Bi qedirê mêrê t'ebeqe Şamê, şêx Romî li Şingalê, Boqedarî baba şêx Mûsê Sircî, p'îr Aqilî Mendî, p'îr T'erciman il-Ibrî, seyîdî Henan, seyîdî Menan, şêx Qesab Liqmedîn, şêx Kiras, babê Ĥebîbî necar, p'îrê Libna, li ber k'eremeta silt'an Êzîd şîrînî, şirîf bikî! Ya Şîxadî, e'lêk'ûm selam!*

S. 11 *Bi qedirê mêrê t'ebeqe Şamê, şêx Rûmî, Şingarî Boqedar, Babaşêx Misirî Sirûgî, şêx Aqilê Babî, şêx Cemalidînê Ebrî, seyîdî Henan, şêx Kiras, şêx Qesab lugmedîn, şêx Cemalidînê Baba, Ĥebîbî necar, p'îrê Libna, ber k'erema silt'an Êzîdê şêrîn[2557]! Ya Şîxadî, Elêk'ûm selam.*

S. 12 *Bi qedirê dîwana Omerxala, zêwa Ĥesen Çinarî, p'îrî Mîna, bapîrî Muqdar, bi qedirî Gulîzêr̂ key! Ya Şîxadî, e'lêk'ûm selam!*

S. 12 *Bi qedirê dîwana Omerxala, zêwa Ĥesen Çinarî, ĥacî Mamed li k'ifir zemanî, ĥaciya lê momina Hesnalika, p'îra Hêşim, p'îra Mine, bap'îrê Moxdar, bi qedirê guhar zêr̂ kî! Ya Şîxadî, e'lêk'ûm selam!*

S. 13 *K'erema ĉîyayê Mişatê, ĉîyayê Hizratê, ĉîyayê E'refatê, dar û berêt geliyêt Lalişê, ya Şîxadî, ĉirayêt te di gur̂î bin, simat û sayêt te dayîm bin, r̂ûyê te diger̂ê li Şerqê, li Şamê, yî vekirî bin, dewlet, xelîfet, e'sil zeman di dayîm bin. Ya Şîxadî, e'lêk'ûm selam!*

S. 13 *1 Bi qedirê ĉîyayê Mişetê, ĉîyayê Hezretê, ĉîyayê E'refatê, dar û berê geliyê Lalişê, ya Şîxadî ĉirêt te di gur̂î bin!*
2 Simat û bisatêt te di dayîm bin,
3 R̂êya te û E'devîyêt Şerq û Şamê di Ekber bin, dewletî û xelîftî bin!

S. 14 *Qedem û qudûmêt Tawisa Şîxadî, def û şibabêt Şîxadî, li van dua', li van diroza, li vî cî, li vî mek'anî, li Êzîdiyê Şerqê, Şame, li hazir û guhdêra, li zêde xelqê ehl il-îmanê! Ya Şîxadî ,e'lêk'ûm selam!*

S. 13 *4 Hamû zemana dayîm bê qedem û qidumêt, Tawisa Şîxadî, def û şibabêt Şîxadî,*
5 Ev dua', ev diroze, li vî cî, li êzdîyêt Şerq û Şamê di vekirî bin,

S. 15 *Ya Şîxadî dîwana te dîwana r̂ehim û mirazana! Her kesekî sekinî, tu miraza wî bikey haweke bangê r̂ehmetê, sela yarû biraêt axiretê!*

S. 13 *6 Haweke sinetê, guh li bangê r̂ehmetê, sela yarû birêt axiretê!*

Gundê em têda Xwedê xwedan ket,
Mala em têda Xwedê ava ket!
R̂ehme li dayî û babêt hazir û guhdara û seyîdayê mine!
Em di kêmin, Xwedê t'emame!

şaxê — 2[2558]

S. 1 *1 Amîn! Amîn! Amîn!*
2 T'ubareke Eladîn, Amadîn Hebatîn, Babadîn, Şemsedîn, ezîz melek' Fexiredîn,

---

[2555] *Hasil*
[2556] *Mamed*
[2557] *şirîn*
[2558] [29] (гг. 392-400) (№ 1698)

3 Şêxşimsa qulpe qewata mine dîn,
4 Xêrê bidin, şeȓê welgeȓîn.

S. 2 *1 Şêxşimso, malê ȟetanî malê,*
2 Şêxşimse xwedanê[2559] sîqalê,
3 Şêxşimsê xwe nabiȓim xîyalê[2560].

S. 3 *1 Şêxşimso, stûnê ȟetanî stûnê,*
2 Şêxşimse xwedanê xezînê,
3 Şemsê xwe nabiȓim nasînê.

S. 4 *1 Derecê ȟetanî derecê,*
2 Şêxşimse xwedanê ferecê,
3 Emê heȓne dewsa damya Şêxşims, dewsa Lalişê, Zimzimê, Qublet il-Bidorê[2561], şîlanê, merbexê ȟecê.

S. 5 *1 Ya Ȓebî[2562], ĉirê te guȓî nîvim,*
2 Mûsatê te danîvim,
3 Destê te ser e'debîya Şerq, Şe'm[2563] werkirîve,
4 T'acê xelîfeta sere şêx Simayîlê E'nzelî qedîmve.

S. 6 *1 Ya Ȓebî, xatira navê xwe kî,*
2 Nûra xwe kî, ȓe'ma xwe kî,
3 Xatira Tawisa qedîm kî.

S. 7 *1 Def û şivav, tîn û zivav,*
2 Îxnî, muxnet, saz û t'embûr.
3 T'embûrê xweş têne denge,
4 Ya Ȓebî, ewe ji yîêrênê tê nûrê çêkirine.

S. 8 *1 Ya Ȓebî, xatira stîya Tawis, stîya Şexsî, stîya Mewuj kî,*
2 Mewuj nabzibare,
3 E'zmana hatîye xare,
4 Mêra pê kirîye maş û fitare.

S. 9 *1 Ya Ȓebî, xatira Qublet il-Bidorê[2564],*
2 Berê şivekê, berê faxil, destê k'esk kî,
3 Ya Ȓebî, xatira ȟezar yek navê xwe kî,
4 Xatira du ȟezar du navê xwe kî,
5 Xatira sê ȟezar sê navê xwe kî,
6 Xatira xas û qelenderê diwana xwe serenser kî,
7 Ya Ȓebî, xatira Îsîbîya, Omerê xala, gavanê Zerza kî,
8 Ya Ȓebî, xatira şêx Ȟeȓanî, şêx Fe'ran, melek' Birûs, melek' Zeydîn kî.

S. 10 *1 Ya Ȓebî, xatira şêx Mendê p'adşa, Xatûna Fexira, Mendê Bedir, E'bû Sefa, E'bû Cefa, şayê Merda, şayê K'ermanşayê, qûlê şayê K'ermanşayê, Şemsê mewêlî kî.*

S. 11 *1 Ya Ȓebî, xatira nevî horîya, navî Dawid, nevî Zenk'er, şêx Ce'fûr kuȓ, miskîn T'ajdîn, şêx Cencerê kî,*
2 Mîrê t'ebeqa Şamê, girtîyê Şamê, ûlecamîya Şamê, berê şivekê, berê faxil, deste k'esk kî.

S. 12 *1 Ya Ȓebî, xatira şêx Brahîmê, xitmê tuavê, t'oqe dinê her çar qulba kî.*

S. 13 *1 Ya Ȓebî, xatira Şîxisin, Şerfedîn, şêx Babikê, Mendê Şîrîn, Mendê Takil kî.*

2559 *xudan*
2560 *sîqal*
2561 *qubildor*
2562 *yaȓebî*
2563 *Şe'm*
2564

S. 14 *1 Ya R̂ebî, xatira Şêxûbek'ir, Abûbek'ir, Sorê Sora, Abûbek'irê sedîq kî.*

S. 15 *1 Ya R̂ebî, xatira Şems û Fexir kî,*
2 Xatira Nasirdîn, Sicadîn kî,
3 Mîr Ĥesen Maman[2565] *xitmê çila*[2566]*, p'îr Sinî Be'rî, p'îr R̂eşîtê Mêrevê, bîrk'a navkur̂ê, feqîrê navkur̂ê, jît gulîyê melek' Fexiredîn, gulîyê ĉîyayê Fexirê, çil keĉê be'rî kî.*

S. 16 *1 Ya R̂ebî, xatira Alkê ber xezala kî,*
2 Xatira her ĥeft[2567] *kurê pîrê kî,*
3 Dane de'ska xwe ber zevîyê cihê sekinîn.

S. 17 *1 Ya R̂ebî, xatira melek' Ce'fî, dewrêş Cefî kî,*
2 Xatira nefûsa her ĥeft kurê pîrê kî,
3 Ya R̂ebî, xatira Ezdene mîr, Qereçerî, qere Firqan, mîr Denûn, Xezalê,
4 Herda ser ĉîyayê E'rafetê mirazê xwe te xwestin.
5 Ew qencê te bûn, te mirazê wan kir,
6 Ew gihîştne mirazê xwe.
7 Mirazê me hîvîya te, gumana me r̂e'ma te.

S. 18 *1 Ya R̂ebî, derdi[m], mendi[m], tu xwedayî,*
2 K'esîs xeberim tu xwedayî,
3 Heqet şikir tu xwedayî,
4 Tu xwedabenda wezendî,
5 Xwedabendê nûr, îman,
6 Tu xwedabendê dîn dirusta,
7 Tu xaliqê şyar û mesta,
8 Xaliq tuyî, p'îr̂ usbetî,
9 Usbet ji nave ter̂a.

S. 19 *1 Ya R̂ebî, xatira ĉîyayê E'rafetê, ĉîyayê Şerefatê,*
2 Ĉîyayê Şerefatê, ĉîyayê Tût, Sîna, ĉîyayê Ce'filqaf kî.

S. 20 *1 Ya R̂ebî, xatira şêx E'bd il-Qadir*[2568] *Gêlanî kî,*
2 Xatira E'bd il-Qadir R̂eĥman kî,
3 Xatira şêx Dewrêşa, xatira şêx Ĥesen Besrayê kî.

S. 21 *1 Ya R̂ebî, xatira Cinteyar, p'îr Ewîdîyê, p'îrê Bû, p'îrê Dirbê, p'îrê Devê, p'îrê Ĉêlê, p'îrê K'emal, şêxê Cemal kî.*

S. 22 *1 Ya R̂ebî, xatira Ĥusêyînî Ĥelac, Miseînê Ĥelac, Denûnî Misir, Seyîdîn, Misêwdîn, Seyîdilxew, Seyîdilbedew, Meĥemedê Qewxesiz kî.*

S. 23 *1 Ya R̂ebî, xatira ĥesretî*[2569] *fesil kî,*
2 Xatira tî[y]a ĥesretî fesil kî,
3 Xatira şivka ĥesretî fesil kî,
4 Xatira k'ûzkê ĥesretî fesil kî.

S. 24 *1 Ya R̂ebî, xatira Mûsilê E'nzelî, şêx Qadirê R̂eĥmanî, Xecîcê Balûlî zane, Bazîdê Bestamî kî.*

S. 25 *1 Ya R̂ebî, xatira şêx Cinetê Şiblî, Dawidê T'ixûbî, Merûfê K'erxî, Banîrê Muxdar, R̂evîya E'debî, sînî nexel kî.*

[2565] *Ĥezmaman*
[2566] *ĉêla*
[2567] *ĥevt*
[2568] *A'dil Qadil*
[2569] *ĥesret*

S. 26 *1 Ya Rebî, xatira Ĥesen Deqîq, ĥecî Şîrîn, Ĥesen Çikêr, Ĥesen Meman, Ĥesene kî.*

S. 27 *1 Ya Rebî, xatira şêx Xidirê Şemse, şêx E'vdalê Şemse, şêx Amadê Şemse, şêx Babadînê Şemse, şêx Babikê Şemse, şêx Tokilê Şemse, şêx Hevindê Şemse, şêx Ĥesenê Şemse, şêx Alê Şemse kî.*

S. 28 *1 Ya Rebî, xatira p'îr Xemsî, şêresîyarê Bêbanî, Şîxadî, şêx Simayîlê E'nzelî kî.*

S. 29 *1 Ya Rebî, derdim, mendim tu qirar,*
2 K'esîs xeberim tu qirar,
3 Heqet şikir tu qirar,
4 Tu Xwedawendê[2570] wezendî,
5 Xwedawendê nûr îman,
6 Tu Xwedawendê [2571] dîndurista,
7 Tu Xwedayê şar û masta,
8 Xaliq tuy p'iȓ usbetî,
9 Uzbet lazime nave teȓa.

S. 30 *1 Ya Rebî, xatira dewrêş Gurgîn kî,*
2 Xatira dewrêş Çingîn kî,
3 Xatira dewrêş Ȓet'wan kî,
4 Xatira dewrêş Siĥîm kî,
5 Xatira dewrêş Unt'ûs kî,
6 Xatira dewrêş Qut'ûs kî,
7 Xatira dewrêş Adem kî,
8 Xatira dewrêş Dinê kî,
9 Xatira dewrêş Ȓiĥîm kî,
10 Xatira dewrêş E'rd kî,

S. 31 *1 Ya Rebî, xatira merge Memed xunav kî,*
2 Berxa Mamedê Berxê, gayê Cimcime silt'an[2572], cêle Uzêr p'êxember, mîyê K'alî kî.

S. 32 *1 Ya Rebî, xatira dîwana Qûmî Biqa kî,*
2 Xatira e'rş û k'ursî, ga û masî[2573] kî,
3 P'îr I'ns, p'îr Mûc, p'îr Tûs kî,
4 Quba[2574] felekê, mêrê quba felekê kî.

S. 33 *1 Ya Rebî, xatira istîyê kî,*
2 Xatira istîyê Gulan kî,
3 Xatira istîyê Bilxan kî,
4 Xatira istîyê E'reb kî,
5 Xatira istîyê Merqebes kî,
6 P'îra Hêşim, p'îra Mena, p'îra Fet kî.

S. 34 *1 Ya Rebî, xatira Cinî cin, K'okevî cin, Mamedî cin, Tûrî cin, Xyarî cin, K'okî cin, Sixrî cin, cin Teyar,*
2 Xatira donzde p'adşê Acinya,
3 Xatira donzde quvê Acinya kî.

S. 35 *1 Ya Rebî, xatira Ȓeca, Weca kî,*
2 Xatira Ayîc, Zayîc kî,
3 Mişqîn Cibrî kî,
3 Xatira E'caz Mebtûl kî,
5 Xatira Bîdlîs fariz kî,

[2570] *xudabend*
[2571] *dudabend*
[2572] *sultan*
[2573] *me'sî*
[2574] *quva*

6 Xatira Ĥemze Avas kî,
7 Xatira melek'ê Xas kî,
8 Xatira melek'ê We'swe's kî.

S. 36 *1 Ya R̂ebî, xatira r̂oja dir̂ê kî,*
2 Xatira herçar dergê dir̂ê kî,
3 Xatira herçar yarê dergê dir̂ê kî.

S. 37 *1 Ya R̂ebî, xatirê wê r̂ojê kî, dinîya beĥr*[2575] *bû,*
2 P'adşayê min t'extê xwe ser danî,
3 K'as û badî ser r̂astkirin.

S. 38 *1 Ya R̂ebî, xatira wê r̂ojê kî,*
2 Xatira wê beĥrê kî,
3 Xatira wan k'as û badîya kî,
4 Xatira emîn Cebrahîl kî.

S. 39 *1 Ya R̂ebî, xatira r̂ojê mork'evê kî,*
2 Xatira herçar dergê mork'evê kî,
3 Xatira qerewilê mork'evê kî.

S. 40 *1 Ya R̂ebî, xatira wê r̂ojê kî,*
2 P'adşayê min mork'evê dibû sîyare,
3 Lê ger̂îya çar kinare,
4 Lê seyîrîn herçar yare,
5 Kanîya Sipî, gelîyê Lalişê cekinî, got: «Heqû ware[2576]*!»*

S. 41 *1«Heq ware» — got û sekinî,*
2 Havên avîte beĥrê, beĥr meyînî,
3 Dûxane jê dûxinî,
4 Wê duxanê çardeh[2577] *t'ebeqê*[2578] *e'rd û e'zman jê nijinîn.*

S. 42 *1 Ya R̂ebî, xatira mêrê R̂ohlat, R̂o[j]ava kî,*
2 Xatira quba şêxsê Batê,
3 Xatira r̂oja Beyt' il-Farê[2579]*,*
4 Ĥewşa Şêxşims dara gulĥinarê kî.

S. 43 *1 Ya R̂ebî, p'ira Selatê sore zerê,*
2 Bîna misk û mawerê,
3 Dîndara Şêxşimsê min çêtire mal û sere.

S. 44 *1 Ya R̂ebî, p'ira Selatê sore û k'eske,*
2 Ber diçe mawer û miske,
3 Dîndara Şêxşimsê min çêtire mal û r̂isqe.

S. 45 *1 Ya R̂ebî, xatira mezela kekê E'zîm kî,*
2 Xatira zêwa Omerê xala,
3 Ziv quvê gelîyê Lalişê kî,
4 Cîyê xasa, qenca, qelendera, e'wlîya, e'libîya,
5 Cem te maşe, berete, qedre, qîmetin.

S. 46 *1 Ya R̂ebî, xatira gelîyê Lalişê kî,*
2 Xatira sêsid şêst û şeş quvê gelîyê Lalişê kî,

[2575] *be'r*
[2576] *Heq û ware*
[2577] *çarde*
[2578] *tevek*
[2579] *Beytilfar*

3 Xatira dar û berê gelîyê Lalişê kî,
4 Xatira cews û r̂ewaqê gelîyê Lalişê kî,
5 Xatira gelîyê Lalişê seranser kî.

S. 47 *1 Ya R̂ebî, xatirê dirazga Şêxşims kî,*
2 Xatira awa dua', ewa dirazga,
3 Dua'yê dua' qebûla,
4 Ew xas, ew qenc, cem te qedre, qîmetin, maşê berat'in,
5 Xatira wa xasa, wa qenca, wa berat'e kî.

şaxê — 3[2580]

……………………………..
……………………………..
……………………………..

S. 5 *1 Melek Ezraîl not û neh ĥezar sal sekinî li xilmetê,*
2 P'adşa[2581] *r̂ûniştî li wê huzûrê*[2582] *wê şehdetê*[2583]*,*
3 Miraz hasil bû li heqîqetê,
4 Ew bû çawişê sehdatê.

S. 6 *1 P'adşa miraz hasile,*
2 Hûn bi xof û tirs bin ji ĥemû dile,
3 Da li axretê bibin xweyê miraz-hasile.

S. 7 *1 P'adşa yî bi r̂astî miraz çêkir,*
2 Navê xweyê şîrîn[2584] *şerîf*[2585] *lêkir,*
3 Meleka ji ew poş sicûde li pêkir.

S. 8 *1 Ji p'adşê xwe didan medeha,*
2 Melek r̂awestan li pişt dergehe,
3 Miraza xwe xwestin ji stêrka berê sibehe.

S. 9 *1 Stêrka berê sibehe dahir bû,*
2 Bor li ibadetê siwar bû,
3 Sed xweziya me bi wî mêrî li ber heqiyê r̂awestabû.

S. 10 *1 Sed xweziya me bi wî mêrî li ber heqiya xwe veweste,*
2 Aşiq û me'şûq[2586] *r̂ay wê li desta,*
3 Me mirazê xwe[2587] *ji wan dixwesta,*
4 Ewan mirazê xwe ji heqiyê dixwesta,

S. 11 *1 Miraza miraz ji dîwane heqiyê,*
2 Em mobûn li hîviyê,
3 Melek r̂awestan li pêşiyê,
4 Bi wê mirazê ji ew poş gehiştin wê xweşiyê.

S. 12 *1 P'adşa miraz qebûle ji berî xet û mişûre,*
2 Êzî neqaşê neqşê hûre,
3 Xewasê beĥrêt k'ûre ji nêzîkayî dir̂e.

[2580] [1] (pp. 279-281)
[2581] *pedşa*
[2582] *hizûr*
[2583] *şe'de*
[2584] *şêrîn*
[2585] *şirîf*
[2586] *maşoq*
[2587] *xo*

2. Dua'–diroza[2588]

S. 1 *1 Il-ĥemdilla[2589], il-ĥemdilla,*
2 Seyîdîne — nebîne,
3 Şivate zedenîne,
4 T'ebîbî qulebîne,
5 Îlahî mewlîne,
6 Ferz il[2590] e'lemîne.

S. 2 *1 Dua'kî[2591] dixwezim e'nzelîr̂a[2592],*
2 E'nzelî menzelîr̂a,
3 Xwedanê[2593] Miĥemed E'lîr̂a,
4 Fetĥa qedel bevşî momr̂a,
5 Qewlî K'emalar̂a,
6 Bizirgayê Xwedar̂a,
7 E'ynat[2594] — beyînet'ê K'erîm Elar̂a,
8 8 Ji zê r̂a, zîyaretr̂a,
9 Demîra e'zetr̂a,
10 Not ĥezar esĥabê[2595] heqîqetr̂a,
11 Semara sefar̂a,
12 Sefa e'zîzr̂a,
13 Ji Xidir–nebî[2596], Xidir–Ilyasr̂a,
14 Danzdeh ĥezar nebîyê xasr̂a,
15 Danzdeh ĥezar weliyê xasr̂a,
16 Ji Aqûb p'êẍemberr̂a [2597],
17 Ji Ûsibê nebiyar̂a,
18 Dawid[2598] p'êẍemberr̂a,
19 Neh kur̂ê[2599] Aqûb p'êẍemberr̂a,
20 Seyîd Miĥemedê k'ibîr [r̂a],
21 Wesil[2600] Quranîr̂a [2601],
22 Şêx E'bd il-Qadir Gêlanîr̂a [2456][2602],
23 Avokê Senemîr̂a,
24 Çil çar p'îr̂ê Demirqatr̂a,
25 Ûnis p'êẍemberr̂a,
26 Cercîz p'êẍembe r̂a,
27 Seyîd p'êẍemberr̂a,
28 Haziyanî R̂omr̂a,
29 Xaziyanî R̂omr̂a,
30 P'adşayê mek'em Medînêr̂a,
31 Mifriq da Mişriq,
32 Mişriq da Mifriq,
33 Eva dua'– diroza nûr û nedera Şemsê e'ynî [minî] T'evrêzîr̂a.

S. 3 *1 We siqana[2603] we t'iya'na[2604],*

[2588] [31] *Di'a* (rr. 18-21)
[2589] *herĥemdile*
[2590] *ferzil*
[2591] *di'a*
[2592] *ra*
[2593] *xudan*
[2594] *e'yînet*
[2595] *e'sab*
[2596] *Xidirnebî*
[2597] *pêxember*
[2598] *Davît*
[2599] *kur*
[2600] *weyîsil*
[2601] *Qiran*
[2602] *şê E'vdil Qali Gêlanî*

2 We kesanê e'lîme dan[a][2605],
3 Delaletî fesilê minî Adem,
4 K'ulî–k'ulî xaliq[2606] Ellah,
5 Ya melek ehsab,
6 Sihab li tem,
7 Melih sebirî,
8 Melih sit'irî,
9 Melih gorî,
10 Melih sir̂et r̂ehme[2607],
11 Qurbana nebî Îsmayîl qebûl.
12 Qebûl qurban,Mex̂bûbî[2608] Ellah[2609]
13 Sifrayî[2610] Celîl,
14 Berek'et Îbrahîm Xelîl.
15 Xem nebe, dem nebe,
16 Mal–r̂isqê te zêdabe,
17 Eva nan û êmeka,
18 Xêra miriya qebûlbe.

Dua'yêt p'erwestin û bi r̂oj û şevêve di grêdayî:

3. Dua' piştgirêdanê[2611]

S. 1 *1 Ya R̂ebî, mehderekê ji te dixwazin, mehdereke xêrê:*
2 Yek k'eremete,
3 Yek nedere,
4 Yek şefqete,
5 Yek dewlete.
6 Yek zare,
7 Yek zimane,
8 Yek dîne,
9 Yek îmane
10 Yek aqile,
11 Yek fame!

S. 2 *1 Ya R̂ebî, tu aqil û fem di serê me bike!*
2 Tu pirsiyareke xêrê li ĥalê me û vî miletî bike!

S. 3 *1 Ya R̂ebî, tu bide xatirê delîlê Xweda axir zeman,*
2 Ji xas û saliha,
3 Saf û milyak'eta,
4 Dwrêşê qelendera,
5 Xasê qelendera,
6 Li pey p'ira Selatê dik'ira.

Em kêmin, Xwedê t̂emame!

4. Dua' fecrê[2612]

[2603] *wesiqana*
[2604] *wet'iya'na*
[2605] *wekesanê e'lîmedan[a]*
[2606] *xalq*
[2607] *sûretreme*
[2608] *mexbûr*
[2609] *elah*
[2610] *surp*
[2611] http://www.eziden-celle.de/html/_eziden/_gebete/gebete02.htm

S. 1 *1 Mêr û melek'a deyin medeha,*
2 Û xasêt nava qubeha,
3 R̂onayî dabû berê sibeha.

S. 2 *1 R̂onayî ya berê sibê dahir bû,*
2 Borê ibadetê siwar bû,
3 Sed xwezma wî mêrî, bi heqî r̂awista bû.

S. 3 *1 Aşiq û me'şûq*[2613] *mifte bi deste,*
2 Me miraza xwe[y]e ji wan dixweste,
3 Ewan miraza xwe[y]e bi heqî dixweste.

S. 4 *1 Ya mêrêt sibê, sibeha nû,*
2 Ya melik şehîd, ya nefesa silt'an Êzîd,
3 Ĥeta êk bixwaze, tu şêx û ez mired!
4 Ezî r̂azîme, meferê meye silt'an Êzîd!

S. 5 *1 Ya mêrêd sibê, siba ,,mişoklîn,*
2 T'ac[2614] *ji e'wilîn, ĥeta bi axirîn,*
3 Xêra bide, şer̂a wergerîn,
4 Heq ĥemdilla, R̂eb il-A'lemîn.

S. 6 *1 Feqîr, "Aliyî", mîr li wehdanî,*
2 Ya Xwedê dua'ya me qebûl bikî,
3 Ji dua'ya mominêt çak, extîyarê mixfî,
4 Li ber dergehêt xasa, ya Xwedê Amîn!

S. 7 *1 Şîxadî şêxê heqîqetê,*
2 Xwedanê me'rîfetê,
3 Zerb û k'eremet ji ba te tê!

S. 8 *1 Şîxadî sêxekî çêye,*
2 Dana me'rîfet û r̂êye,
3 E'rd û e'zman xweş[2615] *te divêye!*

S. 9 *1 Şîxadî şêxe û hine,*
2 Bînaya ĉavêt mine,
3 Çend usfet jê diçine.

S. 10 *1 Şîxadî, melik Şêxsin bi şêxîtî qebiland,*
2 E'rş û k'ursîy bora xemiland,
3 Mêr û milyak'eta li e'zmana bora hilhiland!

S. 11 *1 Şîxadî li hestî nezer kir,*
2 Hestî ji k'eremê nûr û neder kir,
3 P'adşayê min bi şifqet û r̂ehmeta xwe kir.

S. 12 *1 Şîxadî sêx Meqbûle,*
2 Zeynandî hestîyê stûre,
3 Dîwana Şîxadî şifqet û muĥbet[2616] *û nûre!*

S. 13 *1 Şîxadî şêxê k'afê,*
2 E'wilê wî li Elîfê,

[2612] [2] (гг. 967-969); аль-фаджр – заря (Сура 89)
[2613] *maşuq*
[2614] *tanc*
[2615] *xoş*
[2616] *miĥibet*

3 Lewĥ il-meĥfûz navê Xwedê!

S. 14 *1 Şîxadî şêx Berkat,*
2 Bi wê nûrê kir xelat,
3 Lew fir̂î, ço semawat!

5. Dua' şifaqê[2617]

S. 1 *1 Ya Xwedê, bidî xatirê mêra, milyak'eta,*
2 Yê didin medeha,
3 Ewin xasêt nîva qubeha.

S. 2 *1 R̂onîya berê sibeha li me dahir bû,*
2 Borê ibadetê siwar bû,
3 Sed xwazka mina bi wê r̂uĥê, li ber heqîqeta xwe westiya bû.

S. 3 *1 Aşiq û me'şûqa[2618] mirazê xwe ji wan dixweste,*
2 Wan mirazê xwe ji heqîyê dixweste.

S. 4 *1 Ya mêrê[2619] li ber erk'anê,*
2 Ya siba r̂oj û r̂onkayîyê,
3 Ya Xwedayê[2620] bilind, xwedanê soz dayê.

S. 5 *1 Ya şêxê heqîqetê,*
2 Ya mîrê sibehê,
3 Ya sibeha nû.

S. 6 *1 Ya xwendk'arê şehîd,*
2 Ya nefesa heq, ya sir̂a silt'an Êzîd,
3 "Tu yê xelasîyê", ya silt'an Êzîd, tu şêxî, ez mirîd.

S. 7 *1 Ya Xweda, bi r̂azîbûna te,*
2 Wek xwazîya te,
3 Şêxa, p'îra û mirîda, yek ji vêkî dixwaze.

S. 8 *1 Ya Xwedê, tu dua' me qebûl bikî bi dirozîya bawermenda,*
2 Teve dua' yêt extîyarêt mixfî li ber dergehê xasa Xwedê Amîn!

S. 9 *1 Xweda[wo], tu li me vekî deriyê xêra,*
2 Me sax bikî bi bawermendara,
3 Ya Xwedê, tu qeza û bela ser me derbaskî.

S. 10 *1 Bi Şîxadî[2621] û şêx "çi danî",*
2 Û r̂ê û erk'anî,
3 Û zanîngeh ew Xwedîyê e'rd û e'zmanî.

S. 11 *1 Bi xwazîya Şîxadî, şêxê k'afê,*
2 Yê e'wilê wî ji lewĥê, girtîye Xwedayê.

S. 12 *1 Sîxadî, melik Şêxsin bi sêxîtî qebiland,*
2 E'rş u k'ursîy jêr̂a xemiland,
3 Horiya li e'zmana jêr̂a hilhiland.

[2617] [2] (rr. 970-971)
[2618] *maşuq*
[2619] *mîr*
[2620] *Xuda*
[2621] *Şêxadî*

S. 13 *1 Sîxadî şêxê meqbûle, r̂awestîyabû bê stûna,*
2 Dîwana Şîxadî û melik Şêxsin şewiq û nûre.

S. 14 *1 Ser leşkere binê vê kaniya Sipîye,*
2 Qubleta sibĥane[2622],
3 Bo navê Şîxadî u melik Şêxsin dide şehdîye.

6. Dua' sibê[2623; 2624; 2625]

Piştî hilatina r̂ojê, her Êzidîyek ji xewê şiyar dibe û dest û ĉe'vên xwe dişo û pişta xwe girê dide û k'umê xwe, yan cemedanîya xwe di havêje ser serê xwe, bi esq û dil berê xwe dide r̂ojhilatê, herdû destên xwe danête ser yek, beranberî R̂ojê disekine u dua' sibê dibêje. Piştî dua'ya xwe bi dawî tîne, xwe kin dike e'rdê û sê cara li suna R̂ojê mac dike, destên xwe bi ser û r̂ûyên xweda tîne û sikrînîyê ji Xwedê, Tawsî melek', xasa dixwaze. Xêr u bêbelayê, ji xwer̂a, ji milletê xwer̂a, ji ĥemû mirovên çakr̂a dixwaze. Dua' bi vî awayî di hête gotin:

pişka yekê:

S. 1 *1 Amîn! Amîn!*
2 T'ibarek[2626] il-dîn,
3 "Ellah eĥsen il-xaliqîn".
4 Bi himeta Şemsedîn Fexiredîn, Secadîn, Nasirdîn,
5 Şêşims qewata dîn,
6 Silt'an Şîxadî t'ac ji e'wilîn ĥeta axirîn.
7 Heq ĥemdilla, ya R̂eb il-A'lemîn xêra bike, şer̂a werger̂în,
8 Mehderekê dixwazîn bi r̂ehma Şîxadî, r̂eza melik Şêxsin, k'erema Şêşims.

S. 1 *1 Amîn! Amîn! Amîn!*
2 Xwedê t'ibarek li dîn,
3 T'ifaqe li t'ifaqîn,
4 Xwedê e'sil xaliqîn.

S. 2 *1 Bi himeta melek' Şemsedîn, Amadîn, Babadîn, Nasirdîn, Sicadîn, melik Fexiredîn,*
2 Şêşims li ser qewata me û dîn,
3 Silt'an Şîxadî t'acê ji e'wil ĥeta bi axirîn,
4 Ya Xwedê, tu derê xêra veke, derê şer̂a wergerîn.

piska duwê:

S. 2 *1 Nûr ji nûrê şifiqî,*
2 Sibĥane[2627] ji te xaliqî,
3 Meleka li ber t'ifiqî.

S. 3 *1 Berî r̂oj zeriqî,*
2 Melek emin li ber t'ifiqî,
3 Nûr bû ji nûrê şefiqî,
4 Sibĥan ji te ya Xaliqî.

S. 1 *1 Sibeye, r̂oj zeriqî!*
2 Nûr ji nûrê şefiqî!
3 Melek "emeredîn" li ber t'ifiqî
4 Sibĥane ji navê te xaliqî!

S. 1[2628] *1 Sibe bû, r̂oj zeriqî,*

2622 *subhan*
2623 [2] (rr. 972-974); [3] (rr. 216-219); [7] Lava sibê (rr. 38-40)
2624 http://www.eziden-celle.de/html/_eziden/_gebete/gebete03.htm (*); http://www.ezdixandi.com/forum/38-304-1(*); http://www.lalish.de/modules.php?name=News&file=article&sid=968
2625 [2] (rr. 975-977)
2626 *tebarek*
2627 *sibhan*

2 Nûr ji nûrê şefiqî,
3 Mêr û milyak'et li ber tifiqî.

S. 2 *1 Sibeye, r̂oj hilat!*
2 Şukrîna me pê hat!

S. 3 *1 Me ji navê xwedayê Şêşims hêvîyane,*
2 Me yek sadiqe, û ĥeya, û îmane,
3 Sibeye r̂onîya Şêşims dibû beyane,
4 Navû dik'arê Şêşims dikim silave,
5 R̂onahîya Şêşims dabû çardeh t'ebeqê e'rd û e'zmane.

S. 3 *1 Ji malê ĥeta male,*
2 Şêşims xwedanê sîqalê,
3 Em li Şêşims nabirîn xeyalê[2629]*.*

S. 4 *1 Ji malê ĥetanî malê,*
2 Şêşimse xwedanê sîqalê[2630]*,*
3 Dest û damanê Şêşims nabirim ji xeyalê.

S. 4 *1 Ji malê ĥeta*[2631] *malê,*
2 Şêşims xwedanê sîqalê,
3 Em ji Şêşims nabirîn xeyalê.

S. 4 *1 Ji derecê ĥeta deracê,*
2 Şêşims xwedanê ferecê,
3 Em dê dest û damanêd Şêşims tiwaf keyn şuna K'abet ilahê û ĥacê.

S. 5 *1 Ji derecê ĥetanî derecê,*
2 Şêşimse xwedanê ferecê,
3 Dest û damanên Şêşims r̂adimûsim li dewsa K'abê, cîyê ĥacê.

S. 5 *1 Ji derecê ĥeta derecê,*
2 Şêşims xwedanê ferecê,
3 Em dest û damîna Şêşims tiwaf dibîn sûna birka K'abet ilahû[2632] *ĥacê.*

S. 5 *1 Ji stûnê ĥeta stûnê,*
2 Şêşims xwedanê me'rîfet, û erk'an, û nasînê.

S. 6 *1 Ji stûnê ĥetanî stûnê,*
2 Çil mifte heye li derî xezînê,
3 Şêşims dane destê xwedanê me'rîfetê û nasînê.

S. 6 *1 Ji stûnê ĥeta bi stûnê,*
2 Çil mifte li hindurê xizînê,
3 Şêşims dane destê xwedanê me'rîfetê, nasînê.

S. 6 *1 Ji ĉavî ĥeta devî,*
2 Mora Şêşims lê dikeve,
3 Meydana menzina, ji germa nahêlin binivî.

S. 7 *1 Ji ĉavan ĥetanî devî,*
2 Mora Şêşims lê dikevî,
3 Mora meleka germe, nahêle tu binivî.

S. 7 *1 Ĉava ĥeta devî,*
2 Mora Şêşims lê dikevî,
3 Ji muĥbeta mêra, milyak'eta, nahêlin em binivî.

S. 8 *1 Ji devî ĥeta bi ĉava,*
2 Mora Şêşims kire nava,

[2628] *Qewl û beyt'ên êzidiyan yê piroz* http://www.kaniya-sipi.de/ku/modules.php?name=News&file=article&sid=1416
[2629] *xiyal*
[2630] *sêqal*
[2631] *ĥeya*
[2632] *K'abetulla*

3 Ya Şêşims, me bi te silave!
4 Ev dua'ya li ba te, ew sae't, ew gave.

S. 7 *1 Serî ĥeta p'êya,*
2 Ya Şêşims, te neqşandin danayîne serê r̂êya,
3 Em ji Şêşims nabir̂in hîviya.

S. 8 *1 Ji serî ĥetanî p'îya*[2633]*,*
2 Ya Şêşims. te em danîne devê r̂êya,
3 Dîndara Xwedê û Şêşims em nabirin ji hêvîya.

S. 9 *1 Serî ĥeta bi p'êya,*
2 Te t'emam neqşandin, danîye ser du r̂êya,
3 Me û sinetxanê ji te hêvîye.

S. 10 *1 Ya Şêşims, te em înane ser vê xilmetê,*
2 Ber me û sinetxanê vekî dergehekî r̂ehmetê,
3 Bipirsî ĥalê me û çendî sinetê.

S. 8 *1 Ya Şêşims, tu li me vekeyî dergehê r̂ehmetê*
2 Te em îna bûyine ser vê xilmetê!

S. 9 *1 Ya Şêşims, te em xwestine ser vê xilmetê,*
2 Li me vekî dergê r̂ehmetê,
3 R̂onayîkî bidî ber me û çendê sinetê.

S. 9 *1 Sinîk k'u sinîne,*
2 Di mandîne,
3 Me bi Şêşims hêvîne.

S. 11 *1 Sinî k'u sinîne,*
2 Zebûnî ji bandîne,
3 Em ji Xwedê û Şêşims bi hîvîne.

S. 10 *1 Sinetik k'û sinete,*
2 Zebûne kêm t'aqete,
3 Me bi Şêşims e'ynate.

S. 10 *1 Sinet k'u sinete,*
2 Zebûnî kêm t'aqete,
3 Me bi Xwedê û Şêşimsyî bi enîyete.

S. 11 *1 Sinet k'u sinete,*
2 Her bi zebûne kêm t'aqete,
3 Me bi Şêşims e'ynete.

S. 12 *1 Şêşimso, tu*[2634] *Emînî,*
2 Li ser beĥra giran dîne,
3 Sed xwezka mine bi wê r̂uĥê be, bideyê, jê ne stînî, zor dereca bigehînî.

S. 13 *1 Ya Şêşims, tuyî R̂ehîmî,*
2 Xaliqekî minî ji qedîmî,
3 Ĥemû derda tu K'erîmî.

S. 14 *1 Ya Şêşims, tu R̂ehmanî,*
2 Xaliqekî minî bi canî,
3 Ĥemû derda tu dermanî,
4 Ĥemû mexlûqatî xwedanî.
5 Ya Şêşims, tu mîrê bavê min û çend dewrêşa, qelendera, feqîra, sêxa, p'îra, ewin kanî.

[2633] binêr: *p'ê*
[2634] *tî*

S. 15 *1 Ya Şêşims, tu li bangê gaze li gel extîyara*[2635]*, r̂êwîya,*
2 Erk'an sekinî ser milê qelendera.

S. 16 *1 Ya Şêşims, tu meferî!*
2 Ya Xweda, tu xaliqê minê her û herî,
3 Tu r̂izqa didî, r̂izqa diberî.

S. 12 *1 Şêşimsê me yî nûrîne,*
2 Li ser k'ursîya zêr̂îne,
3 Mifte û k'ilîlên feqîrê mezelê bi destê wine.
S. 17 *1 Şêşimsê minî nûrîne,*
2 Ser k'ursîya zêr̂îne,
3 K'ilîl û mifte bi destê wine.

S. 13 *1 Ewe vedike derê ĥemû xezîna,*
2 Sed xweziya mine bi wî be, Şêşims bidê û jê nestîne,
3Wê zor dereca r̂agihîne.
S. 17 *4 Wê vedike derê zor xezîna, xelata jê dertîne,*
5 Em û sinetxane ji te bi hêvîne,
6 Tu dermanê ĥemû birîna.

S. 11 *1 Çî dua' ya extîyarê mirgehê kirî,*
2 Cêşê melik Fexiredîn, qewalê Şîxadî,
3 Dua'ya qebûl, p'îrê Libna,
4 Wan çî dua' kirî, me jî ew dua' kirî.

Em kêmin, Xwedê t'emame!
T'emametî li Xwedê[2636]*, û Şîxadî, û melik Sêxsin!*

7. Dua' sip'êdehê[2637]

Bi navê Ezdanê p'ak û dilovan:

S. 1 *1 Xwêdeo, ji bona şanê te, şuna te, ji bona P'adşahîya te!*

S. 2 *1 Ya R̂ebî, tuyî K'erîmî, tuyî R̂ehîmî,*
2 Tu Xwedayê milkê[2638] *cihanî,*
3 Melikê saqî[2639] *semayî, Melikê e'rşê e'zîmî!*

S. 3 *1 Ya R̂ebî, tu ji e'nzelda qedîmî,*
2 Ya R̂ebî, ta a'bad[2640]*, tu kama r̂uĥayî!*

S. 4 *1 Ya R̂ebî, tu Melikê cins û insî,*
2 Melikê e'rş û k'ursîy,
3 Ya R̂ebî, tu Semed û lift û nimayî!

S. 5 *1 Ya R̂ebî, tu Semedî, Ĥey il-Mecîdî,*
2 Yek û yekta û bê enbazî,
3 Ya R̂ebî, her tu layîqî medih û senayî!

[2635] *extiyar*
[2636] *Xûdê*
[2637] [2] (rr. 978-979)
[2638] *mulk*
[2639] *soq û*
[2640] *ebed*

S. 6 *1 Ya R̂ebî, tu Xwedawendê sep’erî,*
2 Xwedawendê meh û mihrî[2641]*,*
3 Xwedawendê çem[2642] *û neĥrî,*
4 Ya R̂ebî, tu Xwedawendê etayî!

S. 7 *1 Ya R̂ebî, te ne lewme, te ne r̂enge*[2643]*,*
2 Te ne awaze, te ne denge[2644]*,*
3 Te ne endame[2645] *te ne çenge*[2646]*,*
4 Ya R̂ebî, kes nizane tu k’usayî!?

S. 8 *1 Ya R̂ebî, tu guhrendey, mendayî qutî,*
2 Tu ĥelîmê melekûtî.
3 Ya R̂ebî, tu Ĥakimê şah û gedayî,
4 Ya R̂ebî, herî hayî, herî hayî, herî hayî!

8. Dua’ nîvro

Êzidî sibeykê berê xwe didin r̂ojhilatê û êvarî berê yê ûnke demê r̂oj li nîveka e’zmanî, nîvro jî xwe didin r̂ojavayê. Èzidî berê xwe didin Lalisa nûranî û dua’ya yê, disekine, dibêjin, xwe dikin:

şaxê –1[2647]

S. 1 *1 Ya R̂ebî, tu bideyî xatira stûna e’rd û e’zman,*
2 Leylan[2648]*, Leylet il-Qedir*[2649] *û “sir̂et il-R̂ehman”,*
3 Ya R̂ebî, ji herçar mala bo me u sinetxanê virêkey han.

S. 2 *1 Ya R̂ebî, tu bidî xatira gayê binê dine û masiyê bi t’inê,*
2 K’erema xwedanê xîveta veday li ser girê kela Dingizê!
3 Ya R̂ebî, tu bo me û sinetxanê virêkey, dewrêşê r̂uniştî li k’afa Zimzimê.

S. 3 *1 Ya R̂ebî, tu bidî xatirê sir̂a*[2650] *çêbûyî li nav mêra di xewlexanêda,*
2 Yê xwe kirîye pisê Şîxadî di mix̂arêda.
3 Ya R̂ebî, tu me û sinetxanê x̂efir bikî, ji gunehêt me kirîn li gel dayî û babêda.

S. 4 *1 Ya R̂ebî, tu bidî xatirê melik Şêxsinê Adiya,*
2 Yê serê xwe dayî p’êxama me sinîya[2651]*.*
3 Ya R̂ebî, tu bo me û sinetê virêkey r̂izqekî ji xizîna xwe ya jorîye!

S. 5 *1 Ya R̂ebî, tu bidî xatirê şêxê sinetê,*
2 Çend xas u mominê bo te dikin ibadetê.
3 Ya R̂ebî, tu bo me û sinetxanê virêkey r̂izqekî ji xizîna xwe ya qudretê!

S. 6 *1 Ya R̂ebî, tu bi xatira aşê muĥbetê*[2652] *kî,*
2 Û her ĥeft dergehêt qudretê kî,
3 Û herçar k’ilîlêt me’rîfetê kî.

[2641] *mah û mehr*
[2642] *em*
[2643] *Te ne lome, te ne îndade*
[2644] *reng*
[2645] *îndam*
[2646] *Te ne denge, te ne r̂enge*
[2647] [2] (rr. 983-984); http://www.lalish.de/modules.php?name=News&file=article&sid=973
[2648] leylun
[2649] *Leylet al-Qedir — Ночь Аль-Кадра,* одна из ночей конца месяца Рамадана, который считается благословленным среди мусульман. В этой ночь, согласно суннитской традиции, Коран был ниспослан Мухаммаду от ангела Джабраила. В шиизме это связано с нисхождением науки на имаме. Эта ночь считается благословленной мусульманами, которые должны совершать призывы, молитвы, читать Коран и просить о искреннем прощении за совершенные грехи.
[2650] *sur*
[2651] *sunî*
[2652] *miĥibet*

4 Ya Ȓebî, tu pirsiyareke[2653] xêrê li ĥalê me û sinetê kî!

S. 7 *1 Ya Ȓebî, tu bidey xatira mêrê li zuĥayê,*
2 K'erema gelîyê Laliş, dar û berayê!
3 Ya Ȓebî, tu me û sinetê xilas kî ji qeda'yê, belayê!

S. 8 *1 Ya Ȓebî, tu bideye xatira siwarê, siwar bûyî nîveka ȓojê, hatî ji Şerqê çoyî bo Ẍerbê!*
3 Ya Ȓebî, tu gunehêt me xeȓir bikî û çendî sinetê!

S. 9 *1 Ya Ȓebî, tu bideye xatira siȓa herçar qirifîta û k'erema her ĥeft meleka.*
2 Ya Ȓebî, tiştê ji te dixwazîn: dîn û îmane, ne dewlete!

S. 10 *1 Ya Ȓebî, tu bideye xatira şev û ȓoje, bihuşt[2654] û* doje.
2 Ya Ȓebî, tu me û sinetê bixûne dîwana xas û mominêt jorê.
3 Ya Ȓebî, her tûyî, her tûyî, her tûyî!

şaxê –2[2655]

S. 1 *1 Ya Ȓebî, tu bidî xatirê Ĥesen* zerbaba,
2 Def û şibaba, Qudis, Mekke, Medîne û K'e'ba,
3 Êzdîne mîr, bavê bava, mezinê çendî siĥaba!

S. 2 *1 Ya Ȓebî, tu bidî xatirê melekê ber Ȓojê, çawîşê Şêşims[2656], Bercis Adêl, Marîn, Es'ed, melik il-Mişterî, Amadînê Şemsa, Qedîbilban, Hicm û Mendûm, Mendê Şerîf, Mendê Tûkil kî!*

S. 3 *1 Ya Ȓebî, tu bidî xatirê diȓa Sipîye, P'adşe Bêrîye,*
2 Nefesa heq, sira silt'an Êzdîye
3 Melik Şerfedîn, xêr û sebîl, şerpik û çiraye,
4 P'erî qendîl, dergehê dîwan silt'an Şîxadî kî!

S. 4 *1 Ya Ȓebî, tu bidî xatirê ixtiyarê mixfî, siȓa li pê p'ira Selatê[2657], Ĥadêr, Nadêr, Qadêr, Cencerî, Cebrîn, qubit xilûrî alî tu bi Umranê Hindî kî!*

S. 5 *1 Ya Ȓebî, tu bidî xatirê mezin meydana melek'a,*
*2 Ser holê sekiniye dewrêşê Qat'anî, serdarê heştê ĥezar siwarê mala Adiya, p'îrê Libna, p'îr Afat[2658], Ȓebiya E'debî, sitîya Ês, maka Şîxadî, Xatûna Fexira, şêx Fexirê Adiya, şêx Mend, Nasirdîn, Sicadîn, k'afê û Zemzemê, qubet il-*Bidor[2659]*, Êzdîne mir kî!*

S. 6 *1 Ya Ȓebî, tu bidî xatirê kaniyia Sipî, seyêd il Kewdel, Ĥewdel, Kewdel kekê şêx şehîd Ellah, p'îr Bab, p'îr Mendî goȓî, delîlî beĥrî, Zencerî weȓeq, Mişe'l, sira Tawisî melek', her ĥeft kuȓê pîrê, Sûka me'rîfetê, pênc ferzên heqîqetê, dîwana aẍê qelendera, dergeha mîr li mîr Amadîn kî!*

S. 7 *1 Ya Ȓebî, tu bidî xatirê Idrîsî xeyat, banî e'rşe, Bilalî Hebeş, şêx Mihemedî Harûnî, Ȓeşî Goȓayî, melik Zîn, melik Fexiredîn, çel mîrî li ber secadê kî!*

S. 8 *1 Ya Ȓebî, tu bidî xatirê p'îrî Kûza, p'îrî K'emal, p'îrî T'ercuman, şahê siwara, seyêd* el Bekir, Guharzer, Zerguhar, dara qewala, dare qelendera, *sitîya Ês, maka Şîxadî, qepiyê Ȓeş, qepê miraza kî!*
2 Ya Ȓebî, em mirazê xwe ji te dixwazin dîn û îman û k'emale!

[2653] *pisiyarek*
[2654] *bihişt*
[2655] [7] *Lava nîvro* (rr. 40-41)
[2656] *Şêşems*
[2657] binêr: *Serat*
[2658] *pîra Fat*
[2659] *qublit il-Bidûr*

T'emam Xwedê û silt'an Şîxadî!

9. Dua' êvarê[2660]

Êzîdî dema berî r̂oj biçe ava, hîn zerayiya r̂ojê li derve ye, berê xwe didin r̂ojê. Destê xwe datînin ser hev û dua' xwe dikin. Wekî dua' sibê ji xwedê xêrê, qenciyê û t'ifaqê û ji bo qeza û bela neyên serê wan, ji bo Xwedê dua' dikin. Ji bo ku r̂oj diçe ava û şev destpêdike, qeza û belayên di tariyê de neyên serê wan û miletê wan, ew vê dua'yê dikin:

S. 1 *1 Ya siwarê r̂ojhilatê, r̂ojavayê,*
2 Hûn bidene (xatira dotê û dayê,
3 Hûn me xilaskin ji qeda'yê, ji belayê,
4 Ya Şeşims, tu ĥalê mala xwe[2661] bipirsî û me jî vê care.

S. 2 *1 Hûn bidene xatira e'rş û k'ursîy,*
2 Ga û masî, ayet[2662] il-K'ursîy,
3 Ya Şeşims, tu li ĥalê mala xwe û me jî pirsî.

S. 3 *1 Hûn bidene xatira lewĥ û qeleme,*
2 Hewa û Ademe, Îsa bin Miriyeme,
3 Ya Şeşims, tu li ĥalê [mala] xwe û me jî bipirsî li ĥemû dema.

S. 4 *1 Hûn bidine xatira çerxan û feleke, horîyan û meleke,*
2 Sir̂a Tawisî melek' û çardeh t'ebeqe,
3 Ya Şeşims, tu pirsiyareke xêrê li mala xwe û me jî bike.

S. 5 *1 Hûn bidine xatira bihuştê û darê, k'afê û mix̂arê[2663],*
2 Sir̂a Şîxadî[2664] û Beyt[2665] il-Farê,
3 Ya Şeşims, tu pirsiyareke xêrê li mala xwe û me jî bike vê care.

S. 6 *1 Hûn bi xatira dare ken, k'asê ken,*
2 Extîyarê[2666] sir̂a mixfî pê p'ira Selatê ken.
3 Ya Şêşims, hûn pirseke mala xwe û me jî biken.

S. 7 *1 Hûn bidene xatira dir̂a Sipîye,*
2 Melikê Bêriye, sir̂a Êzîye.
3 Ya Şêşims, li dîwana Şîxadî tu bo mala xwe û me jî bikî hêvîye[2667]

S. 8 *1 Hûn bidine xatira dir̂a Sore,*
2 Êzdîne mîre, qubet il-Bidore.
3 Ya Şêşims, bang û hewarêt me bet Melikê[2668] jore.

S. 9 *1 Hûn bidene xatira dir̂a Zere,*
2 Ax û av û bayî û agire,
3 E'rd û e'zman û bere,
4 Êzdîne mîr û herçar sir̂e.
5 Ya Şeşims, tu li banga mala xwe û me jî were.

S. 10 *1 Hûn bidene xatira sûka me'rîfetê,*

[2660] [2] (rr. 985-987)
[2661] *xo*
[2662] *ĥeyat*
[2663] *mixar*
[2664] *Êzîd*
[2665] *bet*
[2666] *extiyar*
[2667] *hivîye*
[2668] *melek*

2 Mêrê li ber bedilê diket xilmetê,
3 Dewrêşê şev û r̂ojê diket ibadetê,
4 Her pênc ferzêd heqîqetê: şêx û p'îr, hosta û merebî, yarû birayên axiretê.
5 Ya Şeşims, tu meferiyeke mala xwe û me jî bike vê care.

S. 11 *1 Hûn bidene xatira dua'êt fêran,*
2 R̂ebenêd binê dêran.
3 Ya Şeşims, tu li mala xwe û me jî bikey sexbêran.

S. 12 *1 Hûn bidene xatira k'ursîya R̂ehmana,*
2 Melekî cana, beĥra qudsîy cana.
3 Ya Şêşims, me ji te divêt dîn û îmana.

S. 13 *1 Hûn bidine xatira Ezraîl[2669], Cebraîl[2670], Mîkaîl, Şifqaîl, Derdaîl[2671], Israfîl[2672], Ezazîl[2673],*
2 Ewin her ĥeft melekêt k'ibîr, di destî da mifte û k'ilîl,
3 Ew jî wê li ber hezreta Melikê Celîl.

Em kêmin, Xwedê ťemame!

10. Dua' r̂azanê[2674]

S. 1 *1 Ya R̂ebî, tu Xwedayî, tu Ezdayî,*
2 Ti xaliqê medih û senayî,
3 Ejqenderî bê gunehî[2526]
4 Ĥezar û yek nav li xwe danayî,
5 Navê şêrîn her Xwedayî

S. 2 *1 Ya R̂ebî, tu Dayîmî, tu Qedîmî,*
2 Tu xaliqê e'rsê e'zîmî,
3 Ya R̂ebî, tu mihrî!
4 Tu xaliqê e'rd û e'zman,
5 R̂ehma te heye li ĥemû e'rdan,
6 Tuyî dermanê ĥemû derdan.

S. 3 *1 Ya R̂ebî, tu me bidî xatirê Şêşims û Şemsaniyê,*
2 Ya R̂ebî, tu me bidî xatirê melek' Şîxisin û Adaniyê,
3 Ya R̂ebî, tu me bidî xatirê Sêxûbek'ir û Qat'aniyê.
4 Ya R̂ebî, tu me bidî xatirê mîr Ĥesin Maman[2675] û p'îraniyê.
5 Ya R̂ebî, tu me bidî xatirê Sêxadî[2676] û mirîdaniyê.
6 Deriyekî xêrê li me û vî dînî vekê.

S. 4 *1 Mefera min Şêşims, atqata min Êzîd.*
2 Derdê min, dua'yê min, Ezdayê min.
3 P'îrê min, hostayê min, Xwedê Heq Xwedayê min.

S. 5 *1 Tawisî melek' îmana min, kaniya Sipî mora min.*
2 Çumaye û qubet il-Bidore[2677] mek'anê silt'an Êzîdye Sore.
3 Sinetxane lê dibe more.

[2669] *Izraîl*
[2670] *Cibraîl*
[2671] *Dirdaîl*
[2672] *Izrafîl*
[2673] *Izazîl*
[2674] http://ezipedia.de/dua-razane-das-gebet-vor-dem-schlaf/
[2675] *gunah*
[2676] *Meman*
[2677] *qublidore*

S. 6 *1 Meqlûb û mergeh selav.*
2 Selavên min li Meqlûbê, li mergehê,
3 Li Lalisê, li xwedanê qubehê.

S. 7 *1 Sîxadî nûre, melik Sêxsin mişûre,*
2 Me şehda û îmana xwe bi nave,
3 Tawisî Melek û bi xerqê Şîxadî qebûle.

S. 8 *1 Ez minetk'arim ji mala bava,*
2 Ẍafilî korin ji herdu[2678] *ĉava,*
3 Ku t'im û dayîm hilnadin van nava.

S. 9 *1 Lalis ciyê bi nûre,*
2 Ewe mek'anê silt'an Êzîdê Sore,
3 Êzîdxane lê dibe more.

S. 10 *1 Mek'anê silt'an Êzdîye,*
2 Êzîdxane lê t'iwaf dibîye.

S. 11 *1 Ezdayî me, ji dir̂eke e'nzelîme.*
2 Bendeyî kaniya Sipîme,
3 Berxê k'oza silt'an Êzîme,
4 Şikir ji Xwedê, ji vî dînî û îmanî, ji vî ol û erk'anî r̂azîme.

S. 12 *1 Çûme Lalişa nûranî,*
2 Min serê we li ber cotê qubeha danî.
3 Min îman bi navê Tawisî melek' û xerqê Sêxadî anî.

11. Dua' r̂ojhilatê[2679]

Bi navê Ezdanê dilovan û mihriban!

S. 1 *1 Ya R̂ebî, tu heyî, ez nînim,*
2 Tu R̂ehmî, ez gunehim,
3 Tu xwedan heqî, ez bendim.

S. 2 *1 Te ne çone, tuyî çendî,*
2 Te ne bejne, tuyî bilindî,
3 Te ne awaze, tuyî bi dengî.

S. 3 *1 Ciyê*[2680] *te hemî e'rde,*
2 Tu xaliqe celetî alem,
3 Te daye hezretî Adem,
4 Te kir dema me, ev dem.

S. 4 *1 Ya R̂ebî, tu vilayîyê*[2681] *ferza nimêjî,*
2 Tu r̂uĥan ji r̂uĥa dibirêjî,
3 Tu ji seran, r̂uĥan davêjî.

S. 5 *1 Tu ne mîna me kêm dibînî,*
2 Tu li seran r̂uĥan digehînî.

[2678] *herdo*
[2679] [2] (rr. 980-981); [8] (rr. 18-19)
[2680] *cihê*
[2681] *welîyê*

S. 6 *1 Ya R̂ebî, tu Xwedayî, tu P'adşayî,*
2 Tu alîmê[2682] *e'limayî,*
3 Tu xwendk'arê[2683] *ser çend p'adşayî.*

S. 7 *1 Te ne xafe, te ne xurde,*
2 Te ne awaze, te ne denge,
3 Xwedan malî, xwedan p'erde,
4 Ciyê te hemî e'rde.

S. 8 *1 Tu Xwedayî, Derdemendim,*
2 Bexşendeyî, bê gunahî,
3 Layîqî medih û senayî,
4 Kes nizane tu çawanî.

S. 9 *1 Tu hem derdî, hem dermanî,*
2 Ĥekimê şah û gedayî.

S. 10 *1 Ya R̂ebî, tu P'adşayê e'rş û k'ursîy,*
2 Xaliqê ga u masî.

S. 11 *1 Ya R̂ebî, bi xatirê navê xwe ke,*
2 Ĥalê K'urdistanê û êzdîyêt r̂ojhilat û r̂ojavayê bipirse!

12. Dua' r̂ojava

şaxê — 1[2684]

S. 1 *1 Ya R̂ebî, bidî bona xatirê mîrê R̂ojhilat, R̂ojava, dotê û dayê, çel E'yn il-Beyzayê,*
2 Ya R̂ebî, me sinetxanê xelas bikî ji qeda' û belayê
3 Ya R̂ebî, bidî bona xatirê e'rş û k'ursîy, ga û masî,
4 Ya R̂ebî, tu li ĥalê me û sinetxanê bipirsî
5 Ya R̂ebî, tu bidî bona xatirê e'rş û sema, lewĥ[2685] *û qeleme, Hewa û Adem, Îsa û Meryem*
6 Ya R̂ebî, li bangîna me û sinetxanê bê ĥemî çaxa, ĥemî dema
7 Ya R̂ebî, bidî bona xatirê zerhêvarî, beĥuşt û darê, k'afê û zemzemê û mix̂arê,
8 Silt'an Êzîd Xwedanê biryarê,
9 Silt'an Şîxadî li Beyt il-Fare,
10 Ya R̂ebî, li bangîna me û sinetxanê bê vê hevarê!

S. 2 *1 Ya R̂ebî, bidî bona xatirê silt'an Êzîd, atqatê R̂ebit il-Tae'la,*
2 Xwedanid xêra, k'afê û her ĥeft mêra, melik Fexiredîn herçar gêla,
3 Ya R̂ebî, li ber me û sinetxanê vekî dergekî xêra!

S. 3 *1 Ya R̂ebî, bidî bona xatirê e'rşan û feleka,*
2 Ĥoriya û meleka,
3 Tawis melek',
4 Çardeh t'ebeqa,
5 Ya R̂ebî, Ferceka xêrê li ber me û sinetxanê vekî!

S. 4 *1 Ya R̂ebî, bidî bona xatirê sûka me'rîfetê,*
2 Pênc ferzê heqîqetê,
3 Mêrê çê, dewrêş bi r̂ojê dike xilametê, bi şev û r̂oj digîşte ibadetê
4 Ya R̂ebî, li ber me û sinetxanê vekî dergekî r̂ehmetê!

[2682] *elîm*
[2683] *xundkar*
[2684]
[2685] *luĥ*

S. 5 *1 Ya R̂ebî, bidî [bona] xatirê dir̂a Sipîye,*
2 P'adşê Bêrîye,
3 Nefesa heq sir̂a silt'an Êzîdîye,
4 Ya R̂ebî, me û sinetxanê ji te hêvîye!

S. 6 *1 Ya R̂ebî, bidî bona xatirê dir̂a zere,*
2 Ba û agire, e'rd û e'zman û bere,
3 Dîwanê axê Qelendere,
4 Êzdîne mîr,
5 Herçar sir̂e,
6 Ya R̂ebî,di bangîna me û sinetxanê were!

S.7 *1 Ya R̂ebî, bidî [bona] xatirê dir̂a Sore,*
2 K'ursîy ya ji batin de more,
3 Mek'anê silt'an Êzîdî minî Sore,
4 Lalişek avakir li jore,
5 Dergek li danî qubet il-Bidore[2686]*,*
6 Ya R̂ebî, li bangîna me û sinetxanê were!

S. 8 *1 Ya R̂ebî, bidî bona k'ursîy ya R̂ehmanê,*
2 Can lawê cane,
3 E'rd û e'zmane,
4 Qudis û mûsĥane,
5 Sir̂a qere şêx Mendî Fexirane,
6 Li ber me vekî dergekî xêrane!

S. 9 *1 Ya R̂ebî, bidî bona k'ursîy ya Cebêre,*
2 Xwedanên xêra,
3 Gavê her ĥeft mêra
4 Ya R̂ebî, li bangîna me û sinetxanê were!

S. 10 *1 Ya R̂ebî, bidî bona xatirê Ezazîl, Derdaîl, Mîkaîl, Cebraîl, Israfîl, Şifqaîl, Nûraîl,*
2 Her ĥeft melekên kibêr,
3 Ewan çiqas sal û wext û bedîl,
4 Her û her sekinîne li qeĥif û qeyser hezreta melikêt Celîl,
5 Di dest wan de mifte û k'ilît,
6 Ya R̂ebî, me û sinetxanê nekî ji bîre!

S. 11 *1 Ya R̂ebî, bidî xatirê mîrê bilind,*
2 Feqîrê soz dayî mîrê t'ebeqê Şamê,
3 Silt'an Êzîd li Şamê,
4 Şêx Mend p'aşayê Ĥelebê, mezela kekê Ezîz.

T'emam Xwedê û silt'an Şîxadî!

şaxê –2[2687]

S. 1 *1 Ya siwarê r̂ojhilatê û r̂ojavayê!*
2 Win bidine xatirê Dotê(r̂oj) û Dayê(hêv),
3 Win me xelaskin ji qedayê, ji belayê,
4 Win bidine xatirê kaniya Sipîyê.
5 Ya Şêşims[2688]*, tu li halê mala xwe bipirsî û me jî vê care.*

S. 2 *1 Win bidine xatira e'rş û k'ursî,*

[2686] *qubit il-bidûr*
[2687] [7] *Lava rojava* (гг. 41- 43)
[2688] *Şêşems*

2 Ga û masî,
3 Ĥeyat il-k'ursî.
4 Ya Şêşims, tu li halê mala xwe û me bipirsî[2689]*.*

S. 3 *1 Hewa*[2690] *û Ademe,*
2 Îsa bin Miriyeme.
3 Ya Şêşims, tu li halê [mala] xwe û me jî bipirsî li ĥemû[2691] *deme.*

S. 4 *1 Win bidine xatira çerxan û feleka,*
2 Horiyan û meleka,
3 Siȓa[2692] *Tawisî melek' û çardeh t'ebeqa.*
4 Ya Şêşims, tu pirsyareke xêrê li mala xwe û me jî bike.

S. 5 *1 Win bidine xatira bihuştê*[2693] *û dare,*
2 K'afê û mixarê,
3 Siȓa Êzî û Beyt'il-Farê[2694]*.*
4 Ya Şêşims, tu pirsyareke xêrê li mala xwe û me jî bikî vê care.

S. 6 *1 Win bi xatira darê kin,*
2 K'asê kin,
3 Extîyarê[2695] *mixfî pê p'ira Selatê kin.*
4 Ya Şêşims, win pirseke mala xwe û me jî bikin.

S. 7 *1 Win bidine xatira diȓa*[2696] *Sipîye,*
2 Melek'ê Bêrîye,
3 Siȓa Êzîye.
4 Ya Şêşims, li dîwana silt'an[2697] *Şîxadî*[2698] *tu bo mala xwe û me jî bike hêvîye.*

S. 8 *1 Êzdîn mîre,*
2 Qubet il-Bidore[2699]*,*
3 Ya Şêşims, bang û hawarên me bêt Melek'ê jore.

S. 9 *1 Win bidine xatira sûka me'rîfetê,*
2 Mêrê li ber bedilê dike xilmetê,
3 Dewrêş şev û ȓoj dike ibadetê,
4 Her pênc ferzên heqîqetê,
5 Şêx û p'îr, hoste û merebî, yar brayên axretê.
6 Ya Şêşims, tu li mala xwe û me jî bikî sexbêran.

S. 10 *1 Win bidine xatira k'ursiya Ȓehmana,*
2 Melek'ê cana,
3 Beĥra qudsê cana.
4 Ya Şêşims,me ji te divêt dîn û îmana.

S. 11 *1 Win bidin xatira Ezraîl*[2700]*, Cebraîl*[2701]*, Mîkaîl*[2702]*,*
2 Şifqaîl[2703]*, Derdaîl*[2704]*, Israfîl*[2705]*, Ezazîl,*

[2689] *Tu li halê xwe û mala me bipirsî*
[2690] *Hawa*
[2691] *hemo*
[2692] *surr*
[2693] *behişt*
[2694] *bêtilfare*
[2695] *extiyar*
[2696] *durr*
[2697] *sultan*
[2698] *Şêxadî*
[2699] *Qublet li bidûre*
[2700] *Izrayîl*
[2701] *Cibrayîl*
[2702] *Mîkayîl*
[2703] *Şifqayîl*

3 Her ĥeft melekên k'ibîr di dest de mifte û k'ilîl,
4 Ew jî li ber hezreta Melek'ê Celîl.

T'emam Xwedê û silt'an Şîxadî!

13. Dua' di r̂ojê[2706]

1 Xwedê me xweyîke[2707] derba xerqe,
2 Xwedê me xweyîke dîska denê,
3 Xwedê me xweyîke şerê sibê,
4 Xwedê me xweyîke e'zabê dê û bavê,
5 Destê şile'tê,
6 Quri buxtana,
7 Şer̂ê cînara,
8 Destê nep'aka,
9 Yê nebûyî, yê nep'ak.

14. Dua' heyvê[2708]

S. 1 *1 Me heyveke xweye[2709] nû dîye,*
2 Dir̂eke qîmetîye,
3 Ser t'acekî[2710] r̂eş nûranî diîsîye,
4 Şehdê min Şîxadîye,
5 Qubleta min kaniya Sipîye,
6 Mesebê min Şêşimsê T'et'erîye.

S. 2 *1 Fexiro, tû fexirekî di cîda,*
2 Xwedanê ilmê be'îde,
3 Tu wê li ber k'erema silt'an Êzîda.

S. 3 *1 Ez Êzdî yê cidê xwe me,*
2 Mediha jê ve didime.

S. 4 *1 Şêxek r̂abû ji Şamê,*
2 Avakir Laliş meqamê,
3 Bo dîndara şêx[2711] Fexirê Adîyanê.

S. 5 *1 Ya melek' Fexiredîn, te em xwendîne[2712] li hezretê[2713],*
2 Tu me bisitrînî ji derba[2714] xerqê, ji şerî'etê, ji t'erîqetê,
3 Şikir te em havêtine ser pişka sinetê.

S. 6 *1 Ya melik Fexiredîn, me ji te divêt,*
2 Fire[2715] dest û ol û t'erîqet.

S. 7 *1 Bimbarek ya pîroz,*

[2704] *Dirdayîl*
[2705] *Ezafîl*
[2706] [17] (стр. 26)
[2707] *xayîke*
[2708] [2] (rr. 993-994); http://www.ezdixandi.com/forum/38-311-1
[2709] *xoye*
[2710] *tanc*
[2711] *şê*
[2712] *xundîn*
[2713] *ĥizret*
[2714] *dirb*
[2715] *fira*

2 Îyêt ĥesûd, ĉav sipî di boz.

S. 7 *1 Ya melik Fexiredîn. heyva nû, qismetê kevin,*
2 Ya melik Fexiredîn, heyva nû, qismetê kevin,
3 Ya melik Fexiredîn, heyva nû, qismetê kevin.

15. Paşdua’[2716]

Bi navê Yezdanê dilovan û mihriban:

S. 1 *1 Amîn! Amîn!*
2 Xwedê arîk’arîya dîn!
3 Ya R̂ebî, xêra bidey, şer̂a werger̂în Şemsedîn, Fexiredîn, Amadîn, Nasirdîn.

S. 2 *1 Heqo, tu P’adşayî,*
2 Xwedanê mor û mayî[2717],
3 R̂ezaqê cin û insî,
4 Xwedayê a’lema qudsîy,
5 Xaliqê cin û insî.

S. 3 *1 Şerfedîn xerzê gulî (kulî),*
2 Mizgînê bînê K’urdistanê,
3 Bila veken deft’era îmanê,
4 Şêşims R̂oja Êzdîyane,
5 Şerfedîn mîre li dîwane.

S. 4 *1 Silîxan[2718] biketin K’urdistanê,*
2 Wê t’opan berdetin T’urkistanê,
3 T’extî r̂aketin bibete K’urdistanê,
4 Qeda’ dik’evte mala E’rebistanê.

Dua’yêt ĉareser kirna êş û derdan:

16. Dua’ kêma heyvê[2719]

Demê heyv li e’zmana nû dibû gelek zarok bi nexosîyê diketin, tayî dihatê u bijwangên wan dibûne cot, xelqê digot: “ser u binêt heyvêne,” di wê baweriyêda bûn ji ber deketina heyva nû, nexosî wan piçûka digirit, diçone cem sêxekî Melik Fexiredîn, dest u enîya zarokî bi teniyê nîsan dikirin (res dikirin), yan diçone cem qewlzanekî ,”du´a kêma heyvê,” li ser digotin:

1 Li min û vî malî,
2 Şêx Fexirê Adîya p’ala xwe dabû stûna malî,
3 Wê bi vir çî qen fi´lî,
4 Ji qelsîya jinê, ji xesîsîya mêrî,
5 Girara hêvarî,
6 Nedirê t’ifalî[2720],
7 T’ifal dê r̂abite nava malî.

[2716] [8] (p. 21)
[2717] binêr: *mihr û meh*
[2718] binêr: *salix*
[2719] http://www.bahzani.net/services/forum/archive/index.php/t-56653.html
[2720] *tefal*

17. Dua' nezerê

Heke zarokek derĥal nexos ba, li kêm daba,digotin cava ew piçuke wê girtî, deyk u babên wî(wê) dibirne cem qewlzanekî, yan mirovekî van du´a dizanit u du´a nezerê li ser digot u li gel du´ayê sê cara hîkek li dora serî digêran, yan jî risas di helandin:

şaxê –1[2721]

1 Ya Cebar, ya Cebêr,
2 Ya p'îrî k'ar,
3 Ya xwendk'arê[2722] beȓ u beĥr,
4 Ya xaliqê lêylû neĥr[2723],
5 Ya Ȓebî, îsmek sit'ar[2724]!

şaxê — 2[2725]

1 Ya sitar, ya Cebarîn, ya Efan, ya Emîn,
2 Ya xwendk'arê beȓ u beĥr,
3 Ya xaliqê lêylû neĥr[2726],
4 Ya Ȓebî, îsmek sit'ar!

18. Dua' dûpişk û mar[2727]

1 Aẍeler[2728] — aẍeler[2729] bî,
2 Carî nûrî çiqilî,
1 Di wirde û di kurd de, di xîveta[2730] Ȓesûl de,
2 Şêx Mendî Fexirane[2731],
5 P'îrê Cerwane,
6 Heke dûpişke,
7 Heke mare,
8 Di serî de bike hefsare,
9 Berde çol û çolbeyaran,
10 Ĥeya em sibê bibin hişyare,
11 Û ȓoj li me bibe dîyare.

19. Dua' Xatûna Fexira[2732]

1 Ya Xatûna Fexira[2733], bidî xatira nave Xwedê û Şîxadî!
2 Xatûna Fexira, tu werî hewar û gazîya me!
3 Ya Xatûna Fexira, heȓî hewara jinê bi ĥal!
4 Ya Xatûna Fexira, heȓî hewara jin, û zarok û tifalan!
5 Ya Xatûna Fexira, derê li ber me vekî!
6 Ya Xatûna Fexira, tu me ji derê teng derxî!
7 Ya Xatûna Fexira, tu zarokêd me xweyîkî!

2721 [2] (p 997); http://www.ezdixandi.com/forum/38-952-1
2722 *xundk'ar*
2723 *lêl û nehr*
2724 Ido Babe Sêx - *Zarok di civata me da* - govara rosenbîrî nwê, jimare 123, 1989
2725 *Dengên Êzîdîyan* 6-7 1997 (r. 29)
2726 *leyil u nehar*
2727 *Dengê Êzdiyan* 6-7, 1997 (p. 29)
2728 *aẍler*
2729 *axle*
2730 *xîbet*
2731 *Feqran*
2732 Ji zîyarete silt'an Êzîd bajare Tilbîsê
2733 *Fexr*

8 Ya sitî Xatûn, tu îmane me qayîmkî!
9 Me xwe avêtîye ber te, tu dua'yêd me qebûl kî!

20. Dua' sitêra Dembilqap'î[2734]

zimanê e'rebî:

S. 1 *1 Bi navê Xwedê hezin u dilovan, bi navê Xwedê hezin u dilovan,*
bi navê Xwedê hezin û dilovan, navê Xwedê e'rşa, bi navê Xwedê e'zmana!
2 "Bisimilla al-sema e, bisim alzîĥit al-e'rş û al-k'irsî","Ĥete e'rş li sema, sewa li kayînat",
3 "Îsmînî, îsmînî Ellah îyu a'qe semĥîrat",
4 "Demiĥîrat silt'an el-edíd, k'amil el-atqat".
5 "Selîmun, beslîtun, Sexrî cin, Nûrî cin, Mehdî cin, Kewkebî cin, Ȓeşîdî cin, Miradî cin, Cin cin",
6 "Mizîlit bêt el-bêt, edîlit nisret el-ên",
7 "Şerab el-xitme, aswed al-ên".

S. 2 *1 Ya sitêra Dembilqap'î selamûn e'lêk', ya sitêra Dembilqap'î selamûn e'lêk',*
ya sitêra Dembilqap'î selamûn e'lêk', ya sitêra Dembilqap'î selamûn e'lêk',
2 Ya sitêra Dembilqap'î, seĥî tu stêra Dembilqap'î,
4 Dergehê e'rdî, e'zmanî,
5 Qatî stûna e'rdî e'zmanî.

S. 3 *1 Qatî her ĥeft dergehêt qudretê keyî,*
2 Herçar k'ilîlêt me'rîfetê keyî,
3 Me bi xwedan bikeyî,
4 Ji harî, ji marî, ji tarî, ji dubişkî, ji dizî, ji destê hara, ji ẍafila xwedan bikeyî,
5 Ji kuȓê buxtan, ji ĥeftî û du milet, ji hijde ĥezar xulyaqet.

S. 4 *1 Şems û Qemer,*
2 Dawidî bin Derman, p'îr Tercman, şêx Hevȓuz[2735] *û serdarî dizan, bi himeta Xwedê Ekber, xeta Silêman p'êẍember,*
3 Herçar kinara bit, ĥeta ȓoj bête der.

T'emametiya vê dua'yê li p'îrî Cerwan û Şêx Alê Şemsan, li Şîxadî û mêran!

Dua'yêt bawerîyê û pesnandin ocaxa:

21. Dua' mezin[2736; 2737]

S. 1 *1 Ya Şêşims, tû bideye xatira Ĥesenî zerbaba,*
2 Def û şibaba,
3 Û Mekke, û Medîn, û K'e'ba,
4 Êzdînê mîr babê baba,
5 Mezinê çendî siĥaba.

> **S. 1** *1 Ya Ȓebî, tu bidî xatirê Ĥesen zerbaba*[2738]*,*
> *2 Def û şibaba,*
> *3 Qudis, Mekke, Medîne û K'aba*[2739]*,*
> *4 Êzdîne mîr bavê bava,*
> *5 Mezinê çendî siĥaba.*

[2734] [2] (rr. 998-1000)
[2735] binêr: *Ebrus*
[2736] http://www.ezdixandi.com/forum/38-837-1; http://www.lalish.de/modules.php?name=News&file=article&sid=205
[2737] Bedel feqîr Hecî http://www.bahzani.net/kurdi/show.php?aid=1482
[2738] *k'eremet*
[2739] *K'e'ba*

S. 2 *1 Ya Şêşims, tû bidî xatira dir̂a Sipîye,*
2 P'adşayê Bêrîye,
3 Sir̂a heq ya silt'an Êzîye.

S. 3 *1 Ya R̂ebî, tu bidî xatirê dir̂a Sipîye,*
2 P'adşe Bêrîye,
3 Nefesa heq, sir̂a silt'an Êzdîye,

S. 3 *1 Ya Şêşims, tû bideye xatira melik Şêxsine û xêrêt sefîla,*
2 Şêrpik û ĉira û p'erî û qendîle,
3 Tû bi xatira dergeh û dîwanêt silt'an Şîxadî kî.

S. 3 *4 Melik Şerfedîn, xêr û sebîl, şerpik û ĉiraye,*
5 P'erî qendîl dergehê dîwan silt'an Şîxadî kî.

S. 4 *1 Ya Şêşims, tû bideye xatira her ĥeft melekêt k'ibîr,*
2 Azraîl, Cebraîl, Derdaîl, Şemnaîl, Mîkaîl, Ezazîl û Ezrafîl,
3 Ewin her ĥeft melikêt K'ibîr ji berî xasa û çendî bedîl,
4 Wê di destê wande mifte û k'ilîl,
5 Ew di r̂awestayine li hezreta Melikê Celîl.

S. 5 *Ya Şêşims, tu bideye xatira melikêt ber r̂ojê, çawîşê Şêşims, Berces melek, miştерî, midîyan, Ese'd, Qedîbilban, Hecam, Amadînê Şemsa, Mendê Şerîf û Mendê Tokil kî.*

S. 2 *Ya R̂ebî, tu bidî xatirê melekê ber r̂ojê, çawîşê Şêşims, Bercis Adêl, Marîn,Ese'd, Malik il Mişterî, Amadînê Şemsa, Qedîbilban, Hicm û Mendûm, Mendê Şerîf, Mendê Tûkil kî.*

S. 6 *1 Ya Şêşims, tu bideye xatira ixtîyarê mixfî*[2740]*,*
2 Sir̂ li ser p'ira Selatê,
3 Ĥadir, Qadir, Nadir û Cencerê Cabir,
4 Cabirê R̂efeîl kerim, qesra cehwerî binyat, melekê fênîyê,
5 Qubet il-Bîdor il-Aliyî, bi qedirê Umranê Hindî kî.

S. 4 *1 Ya R̂ebî, tu bidî xatirê ixtiyarê mixfî,*
2 Sir̂a li pê p'ira Seratê,
3 Hadêr, Nadêr, Qadêr, Cencerî Cebrîn,
4 Qubit xilûrî alî tu bi Umranê Hindî kî.

S. 7 *Ya Şêşims, tû bideye xatira mezin meydana meleka, li ser holê sekinî dewrêş Qat'an, serdarê hestî siwarê malêt Adîyan, p'îrê Libna, nefesa Êzîd, ex Mend, Nasirdîn û Sicadîn, sitîya Êş, p'îr Afat, Xatûna Fexira, R̂ebiya E'debiya, Zimzim, qubet il-Bidor, bi qedirê Êzdîne mîr kî.*

S. 5 *Ya R̂ebî, tu bidî xatirê mezin meydana meleka, ser holê sekiniye dewrêşê Qat'anî, serdarê heştê ĥezar siwarê mala Adiya, p'îrê Libna, p'îr Afat, R̂ebiya E'debî, sitîya Ês, maka Şîxadî, Xatûna Fexira, şêx Fexirê Adiya, şêx Mend, Nasirdîn, Sicadîn, k'afê û Zemzemê, qubet il-Bidor*[2741]*, Êzdîne mir kî.*

S. 8 *Ya Şêşims, tû bideye xatira kaniya Sipî, Seyîd el-Kewin, hewid el-Kewdel, buk'rêt buk'ir, t'obedarêt qedîm, berê şêx Ehmed, şêx Şelal, p'îr Bûb, p'îr Mendê gor̂, delîlê beĥra, Zincil, Wer̂aq, Mise'l, Mistêî, sir̂a Tawisî melek', tû bideye xatira her ĥeft kur̂êt pîrê li derê mîr Amadîn kî.*

S. 6 *Ya R̂ebî, tu bidî xatirê kaniya Sipîî, Seyêd il-Kewdel, ĥewd el-Kewdel, kekê şêx şehîd Ellah, p'îr Bab, p'îr Mendî gor̂î, delîlî beĥrî, Zencerî Wer̂eq, Mişe'l, sir̂a Tawisî melek', her ĥeft kur̂ê pîrê, sûka me'rîfetê, pênc ferzên heqîqetê, dîwana ax̂ê qelendera, dergeha mîr, li mîr Amadîn kî.*

S. 9 *Ya Şêşims, tu bideye xatira p'îrî Gos, p'îrî K'emal, p'îrî Mecirmafa, r̂eşê Gareyî, r̂eşê Gareyî, Guharzer û Zerguhar, Şeswar, Seyîd el-Bedew, dara qewala, sitîya Êş maka Şîxadî, qap'îya R̂eş, qap'îya miraza, miraza xwedan miraza, miraza e'rd û e'zman biçite ber wê qap'îyê kî.*

S. 8 *Ya R̂ebî, tu bidî xatirê p'îrî Kûza, p'îrî K'emal, p'îrî T'ercuman, şahê siwara, Seyêd*

[2740] *muxfî*
[2741] *qublit il bidûr*

el-Bekir, Guharzer, Zerguhar, dara qewala, darê qelendera, sitîya Ês, maka Şîxadî, qap'iyê R̂eş, qap'iyê miraza kî.

S. 7 *Ya R̂ebî, tu bidî xatirê Idrîsî xeyat, banî e'rşe, Bilalî Hebeş, şêx Mihemedî Harûnî, R̂eşî Gor̂ayî, melik Zîn, melik Fexiredîn, çil mîrî li ber sicûdê*[2742] *kî.*

S. 9 *Ya R̂ebî, em mirazê xwe ji te dixwazin dîn, û îman, û k'emale!*

T'emam Xwedê û silt'an Şîxadî!

22. Dua' îmanê[2743]

S. 1 *1 Îman bi çi nîşane?*
2 Berî ne e'rd hebû, ne e'zmane,
3 Ne beĥr hebû, ne binyane,
6 Ne ĉîya hebû, ne sikane,
7 Îman hebû t'erîqete,
8 Ewê r̂ojê kaniya Sipî kir qublete.

S. 2 *1 Kaniya Sipîî ji berî e'rd û e'zmane,*
2 Ji berî e'rd û binyane,
3 Ji berî ĉîya û sikane,
4 Da mediha jê bideyn bi nisane.

S. 3 *1 Em çendî mediha jê dene,*
2 Ji berî lewĥ[2744] *û qeleme,*
3 Ji berî ĥeftî û dû Ademe,
4 Ya Êzî, ji berî notû ĥezar[2745] *salî ez li ba teme!*

S. 4 *1 Berî notû ĥezar salî ez li wê bûm,*
2 Ne ji bab bûm, ne ji dê bûm,
3 Ez li ber k'erema mewlê bûm.

S. 5 *1 Ez birme ber k'erema wî mewlayî,*
2 Ez dame destê wî hostayî,
3 Ji mer̂a kirbû xweşî û şayî.

S. 6 *1 Yê xweşî û şayî ji mer̂a kirî,*
2 Ez birme ser t'erîqa melikê Faxirî,
3 Min nezanî tu Xidir bin Xidirî.

S. 7 *1 Xidiro bin Xidir,*
2 Te k'asek da me buk'ir,
3 Me vexwar bi navû dik'ir.

S. 8 *1 Te k'as ji mer̂a anî,*
2 Me vexwar wek tu zanî,
3 Lew te ez birme ser ilmê Qat'anî.

S. 9 *1 Ji Qat'anî we dibême,*
2 Bi me'rîfet û erk'anê çême,
3 Da medihê e'zîz[2746] *melik Fexiredîn bême.*

[2742] *secad*
[2743] [2] (rr. 1013-1015)
[2744] *loh*
[2745] *not û ĥezar*
[2746] *eziz*

S. 10 *1 Da bideyn medihê e'zîz melik Fexiredîne,*
2 K'engê ji meȓa têtin mizgîne,
3 Wê ȓojê, wê derkevin xîvetên t'ereb zêȓîne.

S. 11 *1 Îman weke ĉave,*
2 Heke mûwek k'ete nave,
3 Xweyî ji ber ĥeyrî, tengave.

S. 12 *1 Heke k'etiyê mûwekî*[2747] *bi t'inê,*
2 Xweyî nasekinê li ber sotinê.

S. 13 *1 Me îman naskir,*
2 Hincîyê bi xofê ĥelal xwe[2748] *derbazkir,*
3 Ewan xwe bi wê xofê ji dojê, ji destê zebêniya xilaskir.

S. 14 *1 Hincîyê bawerî bi îmanê anî,*
2 Îman beĥre jê diçin co û kanî,
3 Mamina şehde û baweriya xwe bi navê Tawisî melek' anî.

S. 15 *1 Tawisî melek' bi wê îmanê gehişte ber k'ursîyê,*
2 Mamin ber bendin li hîvîyê,
3 Tu bîniya pêşiya[2749] *me xofê heqîyê.*

S. 16 *1 Libsê îmanê sipîye,*
2 Nazike, letîfe, yî qewîye,
3 Me hingêvnê gelî êzdiya, ew zu xeyîrîye.

S. 17 *1 Ȓêya îmanê fere,*
2 Ji berî nebîya u çiqas p'êẍembera,
3 Îman bi ser hêvênê sinetê danin,
4 Me bi navê Tawisî melek' behwere.

S. 18 *1 Îman bi e'melê sipîye,*
2 Ji berî e'rd, e'zman û zevîye,
3 Bû mehder li ser êzdiya.

S. 19 *1 Me îman nasîye,*
2 Tawisî melek' li ser pişta gay û masîye,
3 T'acê wî li ber k'ursîya Melikê Bêrîye[2750].

S. 20 *1 Tawisî melek' bi xwe îman ji hêvênê sinetê qebûl kir,*
2 T'oq[2751]*, û erk'an, û xelat lêkir,*
3 Cinet ji wan û be jêr kir.

S. 21 *1 Şêşims bû mefer,*
2 Melik Şêxsin bû sifaet,
3 Şêxûbek'ir bû mewla,
4 Melik Fexiredîn bû ȓêber,
5 Melik Sicadîn bû qasid,
6 Êzî bû atqat.

S. 22 *1 Ȓêya îmanê jêȓa bi xêr û berk' kir,*

[2747] *mûek*
[2748] *xo*
[2749] *pêsiya*
[2750] *Melikê Berî*
[2751] *tok*

2 Hûn r̂êya îmanê bi ser nedin,
3 Cehwera bi der nedin,
4 Da hûn dîwana xasa bi ser nedin.

S. 23 *1 Ew bû dua' hêvênê sinetê,*
2 Tawisî melek' wê ser berê seedetê,
3 Ji me dixwezê xilmetê, r̂astîye, ibadetê.

S. 24 *1 Me îman bi Tawisî melek' tê,*
2 Îman bi wê xilmet û ibadetê,
3 Ĥeta r̂oja qiyametê.

23. Dua' xwedanê male[2752]

S. 1 *1 Ya Xwedê[2753], xwedanê malê tu li me bikî serdanê,*
2 Em ji te dixwezin t'ifaqê, û me'rîfetê, û îmanê,
3 Me hîvî ji te heye, tu hîvîya me û êzdiya bikî li dîwanê!

S. 2 *1 Em r̂awestan li ber xwedanê male,*
2 Tu li dilê me bikî sîqalê,
3 Tu li pêşiya me hilînî k'erbê û k'înê,
4 Bidî pêşîya me xofê, û sebirê, û erk'anê!
5 Tuyî xwedanê sebirê û sikanê!

S. 3 *1 Xwedanê malê ji male dixwezê medeha,*
2 Em r̂awestan li ber çardeh dergeha,
3 Emê miraza xwe bixwazin ji xwedanê wan qubeha!

S. 4 *1 Xwedanê malê, xwedanê quba nûrîne!*
2 K'ursîya wî ser banê e'rşê e'zmîne,
3 Li ber diîsîyêt şemalê nûrîne,
4 Me hîvî ji te heye, tu hîvîya me bike li ba [R̂eb il-A'lemîne],
5 Em dîm ji te û wan sir̂ û k'erema bi hivîne,
6 Tu e'melê baş[2754] bidî me, k'arê xirab ji pêşiya me hilîne.

S. 5 *1 Ewan gunehk'ara, xwedanê malê nas nekirin,*
2 Xwe ji r̂êya Xwedê dûr kirin,
3 Derê qeda' û bela li xwe vekirin,
4 Zebênîya r̂oja axretê, ew li gelîyê waweyê werkirin.

S. 6 *1 Ew xwedanê malê xof û r̂ehim li dilî kirin,*
2 Me hîvî ji xwedaneyê malê heye, mom û ĉira li ber vekirin,
3 Em ji donzde ĥezar bela dûr kirin.

S. 7 *1 Ya xwedanê malê ji cineta mîre,*
2 Lê êwirîn coqetêt feqîre,
3 R̂êya me bi hosta, şêx û p'îre.

S. 8 *1 Xwedanê malê navek jê Melikê Bêrîye,*
2 Hincê r̂êya heqîyê nasîye,
3 Ewê bibê serwerê mala Adiya.

S. 9 *1 Eve bû dua' xwedanê male,*

[2752] [2] (rr. 1016-1018); http://www.bahzani.net/kurdi/show.php?aid=428
[2753] *Xudê*
[2754] *bas*

2 Mala heqîyê dîm em berdin hîvîyê,
3 Em dilxweşin bi wê xweşî û şayê[2755].

S. 10 *1 Xwedanê malê xweyîtî*[2756] *li me kir,*
2 Meleka dilê aşiq û momina xweş kir,
3 Dilê xirab û beygoya t'erîq kir.

S. 11 *1 Xwedanê malê, xwedanê cara,*
2 Hincîyê bi t'erîqetê dijmine,
3 R̂oja axretê bare wî ĥesine, cizayê wî sotine.

S. 12 *1 Hincîyê li xwedanê malê neyî guhdare,*
2 Yê wan li axiretê bavêjin dojê, devê mara,
3 Ew be şêx û p'îr, hosta û merebî, birayê axretê, bê axtîyare,
4 R̂oja ĥesabê, bê cîya, bê ware.

S. 13 *1 Me bi xwedanê malê behwere,*
2 Ji meȓa sekinin li merdere
3 Melik wê li ser menbere,
4 Xwedanê malê ji meȓa anî t'oqa [2757] *zere,*
5 Ya xwedanê male, tu ji dilê me hilîne kul û k'esere,
6 Tu li me bibî hevere.

24. Dua' Tawisî melek'[2758]

Ev dua' ji wan dua'yêt p'iȓ giringe, li gelek cî u dema dihête gotin. Ne gereke em bêjin Tawsî melek' k'îye u ȓola wî di dîn û baweriya Êzidîyanda çîye; çunke dua' bi xwe, persiva vê pirsiyarê dide û ciyê bilindê Tawsî Melek de xweyakirinê. Carna dibêjin: dua' Tawsî Melek, carna jî qewlê Tawsî melek', diyare gotina dua' bitir li gel naverokî di guncê:

S. 1 *1 Ya R̂ebî, ala*[2759] *şanek, ala mek'anek, ala silt'anek.*
2 Ya R̂ebî, tu Xwedayî!

S. 2 *1 Ya R̂ebî, tu Melikê*[2760]5 *canî,*
2 Tu Melikê melkê K'erîmî,
3 Tu ji e'nzeldayî Qedîmî
4 Ĥeta ĥetayê tu k'ama ȓuĥayî.
5 Ya R̂ebî, tu Xwedayî!

S. 3 *1 Ya R̂ebî, tu Melikê cin û insî, e'rş û k'ursîy,*
2 Semedî, lift û lemayî, Ĥey, il-Mecîdî,
3 Vaĥid[2761] *il-Ferd, il-Ĥemîdî.*
4 Ya R̂ebî, tu Xwedayî!

S. 4 *1 Ya R̂ebî, tu Xwedawendê seferî,*
2 Tu Xwedawendê meh û merî,
3 Tu Xwedawendê çendî omerî,
4 Tu Xwedawendê etayî.
5 Ya R̂ebî, tu Xwedayî!

[2755] *şahîyê*
[2756] *xoyîtî*
[2757] *tok*
[2758] [2] (rr. 990-992)
[2759] *ela*
[2760] *melek*
[2761] *waĥid*

S. 5 *1 Ya R̂ebî, ji nava tuyî bilindî,*
2 Te nav çende, tuyî çendî!
3 Tu miza zendê du[2762] p'ayî!
4 Ya R̂ebî, tu Xwedayî!

S. 6 *1 Ya R̂ebî, tu k'eremdayê ĥutî,*
2 Tu mendayê qutî,
3 Tu alimê ilmayî.
4 Ya R̂ebî, tu Xwedayî!

S. 7 *1 Ya R̂ebî, tu Xwedan malî, Xwedan p'erde,*
2 Ciyê te li ĥemû e'rde!
3 Ya R̂ebî, tu Xwedayî!

S. 8 *1 Ya R̂ebî, te ne lewme[2763], te ne r̂enge,*
2 Te ne awaze, te ne denge,
3 Te ne, endame[2764], te ne denge,
4 Ya R̂ebî, kes nizanit tuyî çawanî?!

S. 9 *1 Ya R̂ebî, tu vilayîyê[2765] nimêjî,*
2 Tu mal û milka dip'erêzî[2766]
3 Ya R̂ebî, tu Xwedayî!

S. 10 *1 Ya R̂ebî, tu Ĥakimê şah û gedayî,*
2 Tu Ĥakimê cimletî a'lem[2767],
3 Te t'obe kirbû li Adem,
4 R̂êbû Îsa bin Miriyem.
5 Ya R̂ebî, tu Xwedayî!

S. 11 *1 Ya R̂ebî, tu R̂ehmî, tu K'eremî,*
2 Tu Emînî, tu Semedî, em çu[2768] nînin.
3 Ya R̂ebî, tu Xwedayî!

S. 12 *1 Ya R̂ebî, êk nema li t'ayî,*
2 Ya R̂ebî, ez k'etîme, t'awîme,
3 Tu dermanî, tu ĥekîmî,
4 Tu Ĥekimî, em di ẍerîbîn.
5 Ya R̂ebî, tu dizanî derd û dermanê me li k'o dibî.

S. 13 *1 Ya R̂ebî, tu insê[2769] xirbayî[2770],*
2 Suc, û gune[h], û mişutî.

S. 14 *1 Me nas kirin, me kirin teĥyat û goşe,*
2 Ya R̂ebî, her tu me bibexşe!
3 Ya R̂ebî, tu Heyî, tu Heyî, tu Heyî.

25. Dua' t'emedîya Şîxadî[2771]

[2762] *dû*
[2763] *lone*
[2764] *îndam*
[2765] *welîyê*
[2766] *diberêzî*
[2767] *alim*
[2768] binêr: *t'u*
[2769] *uns*
[2770] *xurba*
[2771] [6] (стр 23)

1 Babîlko tu r̂eve r̂emanî!
2 Dîwan ger̂iya qeyntere,
3 Şîxadî zane, k'î li pêşe, k'î li bere,
4 Bînatara vî qewlî girêda e'yn il-Beynzayê,
5 Yarû birê axiretê hûn r̂evne simayê,
6 K'ereme xwedanê kerermê.
7 Gêşê gelîyê Lalişê,
8 Gulbanîke r̂emetê, yeka axiretê
9 R̂ehme li dê û bavê hadêr-gudêra,
10 Mirîd- momîna,
11 P'îr — hostayê, me jî pêra,
12 Mal mezelê em têda,
13 R̂ehme li goha seyîdayê mive!

26. Dua' ezî êzdîme[2772]

1 Ezî Êzdîme,
2 Mirîdê şêxê Adîme[2773],
3 Bi şêx, û p'îr, û merebîme,
4 Min sere xwe da ser şivekê,
5 Ji bo xotirê nave Êzîdû make.
6 Min got: «Ezî Êzdîme,
7 Kiras û derpê min sipîne.
8 Şîxadî nûre,
9 Melik Şêxsin û melik Fexiredîn x̂efure,
10 Navê Tewisî melek' me qebûle,
11 Şikir em Êzdîne!»

27. Dua' êzdiyatîyê[2774]

S. 1 *1 Ewe mehdera Êzdiya,*
2 Ya Xwedê[2775] r̂oja te e'sas danî û çêkir,
3 Te ĥed û sed her pênc ferzêd heqîqetê ji mer̂a vir̂êkir,
4 Êzîyê Sor navê xwe lêkir.

S. 2 *1 R̂oja sir̂a sinetê kirin dîyare,*
2 Nûra meleka hate xware,
3 Ew ji mer̂a kirin dîyare,
4 Her yek li ser k'oka xwe girtibû ware.

S. 3 *1 Hêvênê sinetê[2776] sipîye,*
2 Sir̂a wê ji ber damana Êzîye,
3 Ya Êzîyê Sor, tu li me u vî dinî bikî xweyîye[2777],
4 Tu me xilas bikî ji nexweşîye[2778].

S. 4 *1 Êzdiyatî miraze,*
2 Êzî k'arê r̂ast ji me dixweze,
3 Jêk k'ivş bibin pisêt baza.

[2772]
[2773] *şêx E'dî*
[2774] [2] (rr. 1001-1003)
[2775] *Xudê*
[2776] *sunet*
[2777] *xoyî*
[2778] *nexoşî*

S. 5 *1 Êzî li xewleye,*
2 Ew miĥbê k'asa xweye,
3 Ew bi kesî neyî ĥewceye,
4 Ew minetk'are ji mêrê bi e'deb, erk'an, bi ĥeya.

S. 6 *1 Êzî li xewle bû,*
2 Ew bi kesî neyî ĥewce bû,
3 Ew miĥbê k'asa xwe bû.

S. 7 *1 Êzdîyatî şefa'ete*[2779]*,*
2 Kaniya Sipî kir qublete,
3 Kir qubleta dine û axrete.

S. 8 *1 Sinet more,*
2 P'adşayî Lalişek ava kirbû li jore,
3 R̂êya Êzdîya bi ĥêyf û core.

S. 9 *1 Sir̂a sinetê hebû,*
2 Bi p'adşayîr̂a xewle bû,
3 Ji berî çendî dem bû.

S. 10 *1 Ew sir̂ li veĥdenîyê*[2780] *çêkir,*
2 Meleka nobet[2781] *lêkir,*
3 R̂oja îda ĥeciya ji mer̂a vir̂êkir.

S. 11 *1 Tawisî melek' bû îman,*
2 Melik Şerfedîn bû dîn,
3 Melik Adî bû ol,
4 Melik Êzî bû atqat[2782]*,*
5 Melik Şemsedîn bû mefer,
6 Melik Şêxsin bû şefa'et,
7 Şêxûbek'ir bû mewla,
8 Melik Fexiredîn bû r̂êber,
9 Ewê r̂ojê, ji mer̂a danîn ĥed u sed.

S. 12 *1 Êzdî r̂awestan bi dua'yê,*
2 Sir̂a Êzî gehayê,
3 Hincîyê safî Êzdî bê, agirê dojehê ne gehayê.

S. 13 *1 Êzdî bi e'melê çak gehiştin benda îmanê*[2783]*,*
2 Meleke r̂awestan li dîwanê,
3 Şêxûbek'ir li ser berê sikanê,
4 Şêxşems ji êzdîyara ĉiraye li dîwanê,
5 Ya Êzî tu li me bikî xwedanê.

S. 14 *1 Heçî êzdîyê e'mel saf bin,*
2 Hûnê ji axretê hîvî bin,
3 Hûnê li dîwana Êzî bi xweşî û şahî[2784] *bin,*
4 Hûnê li axretê bi xweyî bin.

S. 15 *1 Axret mala Heqe,*

[2779] *şifa'et*
[2780] *weĥdanîyê*
[2781] *nubet*
[2782] *atqad*
[2783] *êman*
[2784] binêr: *şayî*

2 Melek r̂awestan li çardeh t'ebeqe,
3 Ji êzdiyara dahir kir girîwanê Heqe.

S. 16 *1 Ji êzdiyara anîn ilmê batinê,*
2 P'adşa êkî bi t'inê,
3 Hincî êzdîyê ney safî bê,
4 Derê dojê ji wanr̂a vekirî bê.

S. 17 *1 Bêjim we gelî sinetê,*
2 Hûn desta bernedin ji t'erîqetê,
3 Da melik Şêxsin li we bikit şefa'etê.

S. 18 *1 Ew bû dua' mehdera Êzîye,*
2 Tawisî melek' da destê şê Fexirê Adiye,
3 Ya Êzî, me bi te hîvîye,
4 Tu me xilas bikî ji tengiya, ji t'eliye.

28. Dua' si'ûra[2785]

E'ynata dînê Êzdî te li me kiriye ferz, em sê r̂o r̂ojî li bo te bigirin.

29. Dua' şêxîtîyê[2786]

S. 1 *1 Xwidê[2787] şêxîtî dahir kir,*
2 Dunzde ĥezar qewl û qesîde, dua' û diraze pêr̂a vir̂êkir,
3 Êzîyê Sor t'acê[2788] milukê li berk' kir[2789],
4 Ji ew paş, êzdiya li pê sefer kir.

S. 2 *1 Êzî bi şêxatîyê xwe naskir,*
2 Her pênç ferz li xwe fer kir,
3 R̂êya axretê bi mal û ser kir.

S. 3 *1 R̂êya şêxatîyê, r̂êya axretê,*
2 Danîn not û neh erk'anê heqîqetê,
3 Em li ber dikin xilmetê û ibadetê,
4 Îro dinîyaye, sibe bangê axretê,
5 Ya Xwedê, tu li me bikî şefa'etê.

S. 4 *1 Şehîd p'êẍember bi şêxatîyê bû heste,*
2 Ewî ne p'ê hebû, ne deste,
3 Êzîyê Sor r̂onehî li ber wî dixiste,
4 Ewî miraza xwe ji Xwidê dixweste.

S. 5 *1 Şêxîtî fere,*
2 Ji berî nebiya, ji berî p'êẍembera,
3 Ji şêxatîyê hatibû not û neh erk'anê heqîqetê,
4 Bi nûra k'esk û sor û sipî û zerê,
5 Ya Xwedê, tu li me bikî mefere.

S. 6 *1 Şêxîtî not û neh erk'ane e'wil ibadet zimane,*
2 Nasbûnî ser xitmê wane,

[2785]
[2786] [2] (rr. 1004-1006)
[2787] *Xwidê*
[2788] *tanc*
[2789] *ber kir*

3 Ya me sadiqe û îmane,
4 Li bangiya me bê melekê R̂ehmane.

S. 7 *1 Şêxîtî miraze,*
2 Xwedê r̂êya heqîyê ji mer̂a dixwaze,
3 Ya Xwedê, tu miraza me bikî li ber berê miraze.

S. 8 *1 Şêxîtî ferzek ji yêt îmanê,*
2 Meleke meclis girtbû li dîwanê,
3 Ya Xwedê, tu me bigehînî wê ĥizurê, wê erk'anê.

S. 9 *1 Şêxîtî ferzek ji yêt dîne,*
2 Hincîyê r̂êya şêxîtîyê girt bi êqîne,
3 Şêxîtî bi mêr û muĥbet şêrîne,
4 Ya Êzî, tu hîvîya me bik ji dîwana R̂eb il-A'lemîne.

S. 10 *1 Şêxîtî more,*
2 Hatbû ji xizîna jore,
3 Sir̂a şêxîtîyê ji kaniya qubet il-Bidore,
4 Ya Xwedê, tu li me şîyarkî nave Êzdîyê sare.

S. 11 *1 Şîxadî*[2790]*, melik Şêxsin bi şêxîtî qebiland,*
2 E'rş û k'ursîy jêr̂a xemiland,
3 Horiya ji wanr̂a li e'zmana hilhiland.

S. 12 *1 Şîxadî, melik Şêxsin bi şêxîtî qebûl kir,*
2 Dergehê e'zmana vekir,
3 Bi nûrê tea'm kir[2791]*.*

S. 13 *1 Şîxadî dindara xwe dîyar kir,*
2 Şîxadî nave xwe yê şêrîn lê kir,
3 Dar û bera sicûde pêkir.

S. 14 *1 Sir̂a Şîxadî hate e'rda,*
2 Li nav şêxatîyê danî ĥed û sede,
3 Navû dik'irê wî t'ijîye ji e'zmana k'ete bi e'rde,
4 Ya Şîxadî, tu ji pêşiya me hilînî kul û derde.

S. 15 *1 Şêxîtî miraze,*
2 Hincîyê bi şêxîtîyê dilxwaze,
3 Ewê li axretê bigehit dîwana baza,
4 Xwedê dê hasil bikê miraza çendî mirazxwaza.

S. 16 *1 Ev bû dua' şêxîtîyê,*
2 Ji Xwedê dixwezîn hîvîyê,
3 Tim miraza me bikî li ber k'ursîyê.

30. Dua' p'îranîyê[2792]

S. 1 *1 P'adşa'yî p'îranî nazil kir,*
2 Libsê r̂astîyê li berk'kir[2793]*,*
3 P'îra li pê sefer kir.

[2790] *Şêxadî*
[2791] *tee'md kir*
[2792] [2] (rr. 1007-1009)
[2793] *ber kir*

S. 2 *1 P'îranî bi nave Ĥesin[2794] Maman çê kir,*
2 Fitir û zek'at pêra vir̂êkir,
3 P'îranî ji şêxotîyê cihêkir.

S. 3 *1 K'arê xirab t'erk kirin,*
2 R̂êya p'îranîyê ber bi xêrê kir,
3 P'adşayî dua' p'îranîyê nazil kir.

S. 4 *1 P'îranî bi Ĥesin Maman[2795] di bo yêqîne[2796],*
2 Hincîyê xwe ji gûneha vekisîne,
3 Axret r̂aste, ev dinîya fênîyeke derewîna.

S. 5 *1 P'îranî şêrîne,*
2 Li heqîyê dibîne,
3 Ewê xwe bi dîwana Ĥesin Maman bigehîne.

S. 6 *1 P'îranî hate e'rda,*
2 Ji her pênc ferza, êk jê serda,
3 Ew mirazek ser dilê bi derde.

S. 7 *1 P'îranî ferzek ji yêt heqîqetê,*
2 Melik sekinîn li se'edetê,
3 Momin r̂awestan li ibadetê,
4 Em sayîne li vê xilmetê.

S. 8 *1 Şêx ji dir̂êne,*
2 P'îr ji sir̂êne,
3 Fexir candarêt mewlêne,
4 Mirîd li r̂êne.

S. 9 *1 Mirîd bi danê,*
2 P'îr bi erk'anê,
3 Şêx xwendk'arin li dîwanê,
4 Ewe cîyê dîn û îmanê.

S. 10 *1 Dîn û îmanêt me ji wêye,*
2 Êqîna me ji wê ĥewdêye,
3 Lewĥ li meĥfuz nave Xwedêye,
4 Ya Ĥesin Maman, tu me bigehîne wê xêrêye.

S. 11 *1 P'îranî sir̂e,*
2 Hûn bi tirsbin ji ĥemû dila,
3 Da hûn li axretê bibin xwedanê mezele.

S. 12 *1 Da hûn li axretê çêbin,*
2 Bi xêr, xweşî[2797], şahî, da t'ebayî xelqê geyî bin,
3 Da hun ji dîwana Ĥesin Maman bi hîvîbin.

S. 13 *1 P'îranî xelate,*
2 Sir̂a p'îranîyê ji e'zmana hate,
3 Da destê wan maş, û xelat, û berat'e.

S. 14 *1 R̂êya p'îranîyê not û neh erk'ane,*

[2794] *Hasin*
[2795] *Hesilmeman*
[2796] *yêqin*
[2797] *xoşî*

2 Ji not û neha, sê xweyane[2798]*,*
3 Yek r̂astîye, yek ĥeya, yek îmane.

S. 15 *1 Ĥesin Maman, me ji te hîvîye,*
2 Tu hîvîya me bikî ji dîwana Melikê Bêriye.

S. 16 *1 P'îranî, Ĥesin Maman serwere,*
2 Melek sekinîn li mehdere,
3 Da deste p'îra mişura zere,
4 Ya Ĥesin Maman, tu hîvîya me bikî ji dîwana Melikê[2799] *Ekbere.*

S. 17 *1 R̂êya p'îranîyê bi r̂êzin,*
2 Hûn xwe ji guneha bip'arêzin,
3 Da li axretê, ĉirayê me'r̂îfetê li pêşiya we veguhêzin.

S. 18 *1 P'îranî bi nasîne,*
2 Lazim heqîyê bibîne,
3 Di vê r̂êya p'îranîyê çû misêmayî[2800] *tê nemîne.*

S. 19 *1 Bi mêr û mehbet şêrîne,*
2 Ya Ĥesin Maman, em ji te bi hîvîne!
3 Tu derman bikî dilê birîne.

31. Dua' mirîdiyê[2801]

S. 1 *1 Mirîdê Xwedê xwe bi çî naskir?*
2 Bi şêx û p'îr, hosta û merebî, yarû birê axretê,
3 Li dest [û] damana wan girtin, xwe ji agtirê cehnemê xilaskir.

S. 2 *1 Mirîdî fere,*
2 Li nav wan danîn mehdere,
3 R̂êya mirîdê her û here.

S. 3 *1 Ya Şêşims, tu li me bikî mefere,*
2 Ya melik Fexiredîn, tu ji mer̂a bibî r̂êbere,
3 Me hîvî ji Xwedê heye, em li ber damana pênc ferzêt heqîyê bin sela.

S. 4 *1 Mirîdî r̂êyek ji yê dîne,*
2 Hincîyê r̂êya t'erîqetê biĥebîne,
3 Li dilê wan namînê k'erb û qeĥir û k'îne.

S. 5 *1 R̂êya mirîdîye tenge,*
2 Ji dîwana Êzî hat denge,
3 R̂êya mirîdê not û neh r̂enge.

S. 6 *1 Mirîdî neĥdeye*[2802]*,*
2 Bi Tawisî melek' den şehdeye,
3 R̂awestan li ber her pênc dergeye.

S. 7 *1 R̂êya mirîdê sipîye,*
2 Hincîyê Tawisî melek' girt bi r̂astîye,

[2798] *xuyan*
[2799] *melek*
[2800] binêr: *kêmanî*
[2801] [2] (rr. 1010-1012)
[2802] *neĥde* — binêr: *r̂ê* (*bawirî*)

3 Ewê li axretê bibîne xweşî û şayîye.

S. 8 *1 Libsê mirîdê li ber xwe kin,*
2 Her pênc ferza li ser xwe fer kin,
3 R̂êya mirîdê bi mal û ser kin.

S. 9 *1 Mirîd bi xofê*[2803] *gehişit mirazê,*
2 Hincîyê r̂êya mirîdê nexwazê,
3 R̂oja bangê axretê, P'adşa heqîyê, neheqîyê ji wan dixwezê.

S. 10 *1 Mirîdî e'ynate,*
2 P'adşayî li nav wan danî muĥbete[2804]*,*
3 Ji ew paş, mirîdê girt ĥed û sede.

S. 11 *1 Ev bû sir̂a ji pêş,*
2 Em li pê wê sir̂ê bikin t'eftêş,
3 P'adşa li pêşîya mirîdê nahêlê ne kule, ne jane, ne êş.

S. 12 *1 Mirîdî bi wê sir̂ê r̂êya Xwedê naskir,*
2 Bi xofê xwe xilaskir,
3 Mêr bi xêrê digehine ber P'adşayî.

S. 13 *1 Mirîdî bi sir̂ê girtin r̂êzane,*
2 Li pêşiya wan gur̂î bû mom û ĉirane.

S. 14 *1 Mirîdî bi sir̂ê girtin r̂aste,*
2 Me r̂ê girtin bi me'rîfete,
3 Hincîyê bi sax̂î girtibû t'erbîyete,
4 Ew r̂uĥ, r̂oja axretê li ber P'adşayî bi ĥuzrete[2805]*.*

S. 15 *1 Mirîdî mehdere,*
2 Melik sekinîn li ser menbere,
3 Melik Şêxsin şefa'ete, Melik Fexiredîn r̂êbere, Şêşims mefere,
4 Hun hîvîya me bikin li dîwana Melikê Ekbere.

S. 16 *1 Me bi mirîdîyê qebûle,*
2 Ji berî xet û mişûre,
3 Şêşims — nûre,
4 Melik Şêxsin — ẍefure[2806]*,*
5 Ya Tawisî melek', tu hîvîya me bikî li dîwana melikê Ẍefure.

S. 17 *1 R̂êya mirîdê not u neh erk'ane,*
2 Ji not u neha sê li nav wan dane,
3 Yek r̂astîye, yek ĥeya, yek îmane.
4 Ya Êzî, tu li me bib[î] xwedane,
5 Tu hîvîya me bikî li dîwana Melikê[2807] *R̂ehmane.*

S. 18 *1 R̂êya mirîdê li nav hêvênê sinetê danî,*
2 Şêx û p'îra, mirîda, baweriya xwe pê anî,
3 R̂astiya wê li birka cinetê hilanî,
4 Me şehde û îmana xwe pê anî,
5 Ya Êzî, tu hîvîya me bikî li ber R̂ehmanî.

[2803] *xif*
[2804] *meĥibet*
[2805] *ĥizret*
[2806] *xefur*
[2807] *melek*

32. Dua' mirazê[2808]

S. 1 *1 P'adşa li nav diȓê dilxwaze,*
2 Nûra wî bi sê ĥezar û sê libase,
3 Navek ji yê Xwedê Miraze.

S.2 *1 P'adşê min miraz sewirand,*
2 Melek Ezraîl ji nûra e'firand,
3 Quba felekê pê xemiland.

S. 3 *1 Quba felekê nûrîne,*
2 Lengeȓê wê li beĥrêt k'ûrîne,
3 Serê wê li e'rşê e'zmîne,
4 Ya Cebraîl, tu miraza me bikeyî ji dîwana Ȓeb il-A'lemîne.

S. 4 *1 Melek Ezraîl ȓawesta li deriyê mirazê,*
2 Bi şev û ȓojê wê dixwezê,
3 Ĥeta gehişt wê ĥizurê, wê mirazê.

S. 5 *1 Melek Ezraîl not û neh ĥezar sal sekinî li xilmetê,*
2 P'adşa ȓûniştî li wê ĥizûrê, wê se'edetê,
3 Miraz hasil[2809] bû li heqîqetê,
4 Ew bû çawişê se'edetê.

S. 6 *1 P'adşa miraz hasile,*
2 Hûn bi xof û tirs bin ji ĥemû dile,
3 Da li axretê bibin xweyê miraz hasile.

S. 7 *1 P'adşayî bi ȓastî miraz çêkir,*
2 Navê xweyê şêrîn, şirîf lêkir,
3 Meleka ji ew paş sicûde li pêkir.

S. 8 *1 Ji P'adşê xwe diden medehe,*
2 Melek ȓawestan li pişt dergehe,
3 Miraza xwe xwestin ji stêrka berê sibehe.

S. 9 *1 Stêrka berê sibehê dahir bû,*
2 Bor li ibadetê siwar bû,
3 Sed xweziya me bi wî mêrî, li ber heqiyê ȓawestabû.

S. 10 *1 Sed xweziya me bi wî mêrî li ber heqiya xwe veweste,*
2 Aşiq û me'şûq ȓay wê li deste,
3 Me mirazê xwe ji wan dixweste,
4 Ewan mirazê xwe ji heqiyê dixweste.

S. 11 *1 Miraza, miraz ji dîwana heqiyê,*
2 Em mabûn li hîviyê,
3 Melek ȓawestan li pêşiyê,
4 Bi wê mirazê, ji ew paş gehiştin wê xweşiyê.

S. 12 *1 P'adşa miraz qebûle,*
2 Ji berî xet û mişûre,

[2808] [1] (pp 279-281); [2] (rr. 1027-1028)
[2809] *ĥasil*

3 Êzî neqaşê neqşê hûre,
4 Xewasê behr̂êt k'ûre,
5 Ji nêzîka yî dûre.

33. Dua' zîyaretbûn[2810]

S. 1 *1 P'adşa divê weye,*
2 E'rş û k'ûrsî k'efa meye,
3 Ji berî binyana e'rda û e'zmana,
4 Ji berî mêra û meleka,
5 Ji berî ĉîya û sikana,
6 Ji berî heyv û r̂oja,
7 Me'bûdê me, ziyaret bûna xerqeye.

S. 2 *1 Heke e'rdekî bibînî, işaret[2811] ke,*
2 Dewrêşekî bibînî, ibadet ke,
3 Darekî bibînî, ziyaret ke.

S. 3 *1 Ziyaret sicûdeye,*
2 Ji meleka bû neĥdeye,
3 Ew melek bi ziyaretê gehiştin Xwedê xweye.

S. 4 *1 Ziyaretî sê r̂enge,*
2 Ji veĥdenîyê[2812] hatibû denge,
3 Me de'we heye bi cenge,
4 Beĥr tê nîne kesê lenge.

S. 5 *1 Ziyaretî silave,*
2 Melek hatin hindave,
3 Xwedê xwe nasîn bi neder û ĉave.

S. 6 *1 Ziyaretî êqîne,*
2 Xwedayî nav şêrîne,
3 Li dilî namînit ne k'erbe, ne qehre û ne k'îne,
4 Ya Cibraîl, tû hîviya me bikî ji dîwana R̂eb il-A'lemîne.

S. 7 *1 Meleka kirbû t'egbîre,*
2 Emê her̂in dîwana mîre,
3 Emê ziyaret ken dang û damanêt Celîle.

S. 8 *1 Xwedê li xwe kir silave,*
2 Silav û sed silave,
3 Ziyaretî ji eşq û dil û dest û ĉave.

S. 9 *1 Hêşta e'rd û e'zman ne bû,*
2 P'adşa li nava dir̂ê xewle bû,
3 Ev muĥbê ziyaretiya nûra xwe bû,
4 Meleka pê şehde bû.

S. 10 *1 Xwedê dara her herê xuliqand,*
2 Meleka ziyaret kir, pêra sadiqand,

[2810] [1] (pp 106-109); [2] (rr. 1029-1030)
[2811] *îşaret*
[2812] *weĥdanîyê*

3 E’rş û k’ursîy e’firand.

S. 11 *1 Xwedê dara her herê çêkir,*
2 Cebraîl kir qesid, vir̂êkir,
3 Ji ew paş meleka silav li Xwedê kir.

S. 12 *1 Xwedê ziyaretî ji sir̂a sinetê kir t’ixûbe,*
2 K’êşabû ber p’adşê xwe sicûde,
3 Her ewe bi xwe me’bûde.

S. 13 *1 Ew me’bûdê meye,*
2 Navê Êzî ji nave zêdeye,
3 Ew muĥibê sir̂a xweye,
4 Sekinî li Lalişê, ji mer̂a qubleye.

S. 14 *1 Emê ziyaret biken wan xelata,*
2 Sir̂a Lalişê ji jor dihate,
3 Pê zeynî çiqas qinyate[2813]*,*
4 Mêra ji ber bir maş, û berat’, û xelate.

S. 15 *1 Emê ziyaret biken wan damana,*
2 Melek li dergehê e’zmana r̂awestane,
3 Xasêt Xwedê girtin meclîs û dîwane,
4 Ya sir̂a sinetê bawerî bi sadiq û erk’ane,
5 Sir̂a ĥemû Xwedayî îmane.

Dua’yêt me’rîfet û erk’anan:

34. Dua’ me’rîfetê[2814]

S. 1 *1 P’adşayê minî Cabare,*
2 Dahir kir not û neh erk’ane,
3 Me’rîfet r̂onahiya dilane,
4 Li ber gur̂î bûn mom u ĉirane.

S. 2 *1 Me’rîfet gule ji cinetê,*
2 Meleka meclis danîn li se’edete,
3 P’adşayî ĥeft dir̂ xulfandin ji heqîqetê.

S. 3 *1 P’adşayî me’rîfet ji k’ilîma xwe çêkir,*
2 Navê xweyî şêrîn, şerîf lê kir,
3 Meleka sicûde pê kir.

S. 4 *1 Me’rîfet eşqa dile,*
2 E’rd çêkir, e’zman di sere,
3 Bû mom û ĉira,
4 Nebû muĥibê ẍafila.

S. 5 *1 Me’rîfet sê r̂êye,*
2 Meleka pêgirt bû r̂êye,

[2813] *kiniyet*
[2814] [2] (rr. 1019-1021)

3 Me'rîfet navek jê Xwedêye.

S. 6 *1 Me'rîfet r̂engê vekirî,*
2 E'rd çêkir, e'zman di ser̂a nijinî,
3 Nûr li e'zmana êwirî,
4 Deriyê cinetê xemilî.

S. 7 *1 Pê xemilî deriyê cinetê,*
2 Ava wan bû ji me'rîfetê,
3 E'sasê wan ji heqîqetê,
4 Mifta xêrê li destê,
5 Çawîşê se'edetê.

S. 8 *1 Dara me'rîfetê geşe,*
2 Serî li e'rşe,
3 K'oka wê li beĥra,
4 Dilê momina pê bû xweşe.

S. 9 *1 Me'rîfet bi nave,*
2 P'adşê me xuliqand ji wê ziman û ĉave,
3 Ji qudretê ji wan stêra,
4 Weriya bû xunave.

S. 10 *1 Me'rîfet t'acê zêr̂e,*
2 Li çardeh[2815] t'ebeqet e'rd û e'zmana digêr̂e,
3 Da wan kesa, yê dayîm,
4 Meameleta wan bi Xwedêr̂a.

S. 11 *1 Me'rîfet xelate,*
2 Ewliya da destê wan cindîya r̂astî û me'rîfete,
3 Bi wê me'rîfetê p'adşayê xwe nasîne.

S. 12 *1 Hincîyê bi şêx, bi saẍî t'erbiyate,*
2 Ewî nasî ĥed û sede[2816],
3 Ew r̂uĥ li ber P'adşaye bi ĥuzrete[2817].

S. 13 *1 Me'rîfet nasîne,*
2 Ĉirayêt gur̂îne,
3 R̂êbera, r̂êya pê dibîne,
4 Dîndara p'adşa bi mêra şêrîne.

S. 14 *1 Me'rîfet more,*
2 P'adşayî e'rd çêkir, e'zman li jore,
3 Mek'anê wî qubet il-Bidare.

S. 15 *1 Me'rîfet e'sase,*
2 Ji heqîqetê girtin qiyase,
3 P'adşayî r̂astî û bawiriya me'rîfetê ji me dixweze.

S. 16 *1 P'adşayê min li nava dir̂ê,*
2 E'rd çêkir, e'zman di serr̂a[2818] xemilê,

[2815] *ĥeft*
[2816] *set*
[2817] *ĥizret*
[2818] *ser̂a*

3 Bi me'rîfetê[2819] xuliqand xerzê gulê.

S. 17 *1 P'adşayê min derê me'rîfetê vekirî ,*
2 Çend ewlî hatin û bihurîn[2820],
3 R̂engê e'rda xemilîn,
4 P'adşa sîqala dilî.

35. Dua' sebirê[2821]

S. 1 *1 Xwedanê sebirê sebir çêkir,*
2 Navê xwe yî şêrîn lêkir,
3 Erk'an, me'rîfet vêr̂a vir̂êkir.

S. 2 *1 Xwedê sebir kir sikane,*
2 Melik ji nûra wî hatine xware,
3 Bi wan ava kirbû e'rd û e'zmane.

S. 3 *1 Sebir — delîle,*
2 Nazil bû ji qendîle,
3 Danîn ser p'erda feqîre.

S. 4 *1 Ewan bi sebirê xwe nasî,*
2 Êzî bi wê sebirê dahir bû bi ĥezar û yek libasî,
3 Li beĥra ger̂a bû bi r̂engê masî.

S. 5 *1 Sebir — R̂ehmane,*
2 Li cinetê meleka girtibû meclis û dîwane,
3 Sebir kir delîlê r̂êyane.

S. 6 *1 Sebir — sikana e'wliye,*
2 Hincîyê sebir nasiye,
3 Ewê bibînin xweşî û şahiye.

S. 7 *1 Sebir — erk'ana çêye,*
2 Hincîyê me'rîfet û erk'an divêye,
3 Ew sebir silametiya r̂êye.

S. 8 *1 Bi wê sebirê dewrêşa mal û mezel t'erk kirin,*
2 Şevê, r̂ojê ibadet kirin,
3 Emîn Cebraîl serdanê xêrê li wan kirin,
4 Ew dewrêş ji agirê dojê e'fû kirin.

S. 9 *1 Sebir — xelatekî P'adşaye,*
2 Ji ba xwe kir p'eyda ye,
3 Bi wê sebirê li ber wan ewliya gur̂î bûn mom û ĉiraye.

S. 10 *1 Ew sebir da ga û masîye,*
2 Bi wê sebirê Xwedayê xwe nasîye,
3 Çardeh t'ebeqe li ser mile wîye.

[2819] *me'rfet*
[2820] *buhirîn*
[2821] [2] (rr. 1022-1024)

S. 11 *1 Bi wê sebirê heyv û r̂oj li e'zmana danîn,*
2 P'erda wan li kaniya Sipî û siĥanê hilanîn.

S. 12 *1 Xwidê bi sebirê e'rd û e'zman xemiland,*
2 Horiya li quba felekê hilhiland,
3 Xwidê çar dir̂ e'firand,
4 R̂ik'inê e'rd û e'zmana pê sekinand.

S. 13 *1 P'adşayî bi sebirê cinet çê kir,*
2 Meleka hoste pê kir,
3 Dilê e'melçaka xweş bû, dilê xiraba ber bi jêr kir.

S. 14 *1 Horî û meleka bi sebirê gihiştin îmanê,*
2 Hatin xweyî sebirê û sikanê,
3 Bi wê sebirê gehiştin wê hiziretê, wê dîwanê, wê keyîfê, wê seyiranê.

S. 15 *1 Erk'anek ji wê sebirê r̂astî,*
2 P'adşayî ji ba xwe bîr̂astî,
3 Ew sebir bû mom û çîra li pêşiya wan veguhastî.

S. 16 *1 Erk'anek ji wê sebirê nasine,*
2 Hincîyê r̂êya Xwedê girtbû bi êqîne,
3 Ew r̂êya mêr û melek'a bi heq dibîne.

S. 17 *1 Erk'anek ji wê sebirê ĥeyaye,*
2 P'adşayî ji ba xwe kirbû p'eydaye,
3 Bi wê meclis bi navê Şîxadî û melik Şêxsin avaye.

S. 18 *1 Sebir — xweş ĥesare,*
2 "Te'mîda" wê ji beĥra nîle,
3 Bi wê sebirê Ezraîl, Cebraîl, Mîkaîl, Derdaîl[2822], Şifqaîl, Israfîl, Ezazîl[2823] bûn p'îra.

S. 19 *1 Bi wê sebirê meleka axa qalbê Adem anî,*
2 Li ava kaniya Sipî hilanî,
3 Bi wê sebirê qalbê Adem[2824] çêkirî.

S. 20 *1 Ĥeftsed salî r̂uĥ pê anî,*
2 Bi wê sebirê meleka Adem li cinetê danî.

S. 21 *1 Adem bê sebir, r̂êya Tawisî melek' girt bi nezanî,*
2 Li ber ne ma sebira R̂ehmanî,
3 Ĥeta xwe ji cinete der anî.

36. Dua' t'ifaqê[2825]

S. 1 *1 P'adşayî t'ifaq çêkir,*
2 Novê xwe yê şêrîn lêkir,
3 R̂astî û bawerî vêr̂a vir̂êkir,
4 Heqî jê bere û jêr kir.

[2822] *Dirdaîl*
[2823] *Izazîl*
[2824] *qalb*
[2825] [1] (pp 109-111); [2] (rr. 1025-1026)

S. 2 *1 T'ifaq, bawerî ji nave Xwedêye,*
2 Meleka pêgirt bû r̂êye,
3 Bi we t'ifaqê, Xwedê xwe naskir li nav dir̂êye.

S. 3 *1 T'ifaq serê ĥemû erk'ane,*
2 Meleka girtibûn meclîs û dîwane,
3 Bi t'ifaqê nijyar kirin çardeh t'ebeqêt e'rd û e'zmane.

S. 4 *1 Her ĥeft melek ku e'firîn,*
2 Bi t'ifaqê û r̂astîyê lêk êwirîn,
3 Ji muĥbet bi nedera hev debirîn.

S. 5 *1 P'adşayî t'ifaq û bawerî xemiland,*
2 Melek li e'zmana bi wan r̂ewistan,
3 Ĥeft cinet, ĥeft cehenim sewirand, momina pê sadiqand.

S. 6 *1 Neder xweş nedere,*
2 Her ĥeft meleka li nav xwe danîn mehdere,
3 Ji ew poş çêkirin sinetû fere.

S. 7 *1 Meleka cinet û cehneme çêkir,*
2 Bi wê t'ebayê not û neh ĥezar r̂eng lêkir,
3 Lew miftê li destê Melekê Xêrê kir.

S. 8 *1 Mifta cinetê li destê Melekê xêrê danî,*
2 Xwedê beĥre, ji nûra wî diçûn co û kanî,
3 Ji ew paş meleka sadiq û baweriya xwe pê anî.

S. 9 *1 Dewrêş e'rd* got:*«Ez come dîwane Îlahî,*
2 Min li wir dîtin xweşî û şahî,
3 Serê ĥemiyê t'ifaq û t'ebahî[2826]*».*

S. 10 *1 Ji qewlê Aba Bekirê zerzayî,*
2 Heke du mêra (bira) bi hevr̂a kirin t'ifaq û t'ebayî,
3 Bi firwara Şîxadî û melik Sêxsin, ĉîya deynin ser ĉîyayî.

S. 11 *1 Meleka t'ifaq û t'eba kirin,*
2 P'adşa sê ĥezar û sê nav li xwe kirin,
3 Ji ew paş e'rd çêkirin,
4 E'zman di serr̂a[2827] *ava kirin.*

S. 12 *1 T'ifaq û t'ebayî ji eşq û dile,*
2 E'rd çêkirin, e'zman di serr̂a mom û ĉira,
3 P'adşa nebû muĥibê r̂uĥêt ẍafila.

37. Atqan[2828; 2829]

S. 1 *1 Ezda — êke Xwedêye,*
2 Tawisî melek' — nûra P'adşêye,
3 Bawiry min pê tê ye.

[2826] binêr: *t'ebayî*
[2827] *sera*
[2828] binêr: *atqat*
[2829] http://www.ezdixandi.com/forum/38-965-1

S. 2 *1 T'oq — nîşana mine,*
2 R̂oj — bergehê mine,
3 Kaniya Sipî — mora mine.

S. 3 *1 Tawisî melek' — îmane,*
2 Sêsims — mefere,
3 Sîxadî — t'acê sere.

Dua'yêt simbolêt êzdaîyêt pîroz:

38. Dua' xerqe[2830; 2831]

S. 1 *1 P'adşayê min xerqe sewirand,*
2 Ya dirîsî xeyat fesiland,
3 Şêxûbek'ir li pê neqiland,
4 R̂êya îmanê hasiland[2832].

> **S. 1** *1 P'adşayê min xerqe sewirand,*
> *2 Hidris xeyat fesiland,*
> *3 Şêxubek'ir li pê neqiland,*
> *4 R̂êya êmanê ĥesiland..*

S. 2 *1 Li pê neqiland feqîra,*
2 Hinciyê t'erk bike xirab û fêniya û wîra,
3 Ewê xelat bibê bi mifte û k'ilîla,
4 Ewê bigehê dîwana mîre.

> **S. 2** *1 Li pê neqiland feqîra,*
> *2 Hincîyê t'erk bike xirabe û fênîya, wîra,*
> *3 P'adşa dê wî xelat ket bi mifte û k'ilîla,*
> *4 Ew dê gehte dîwana mîra.*

S. 3 *1 Hûn xerqe hilînin,*
2 Li pê feqîra bişînin,
3 Da feqîr bi serê xwe hilinin,
4 Feqîrî erk'ana ser deynin

> **S. 3** *1 Hûn xerqeyî hilînin,*
> *2 Li pê feqîra pesinîn,*
> *3 Da feqîr bi sere xwe hilînin,*
> *4 Feqîr erk'ana li ser daynin.*

S. 4 *1 Ĥiciyê hay ji maniya xerqê dibuwe,*
2 Ew safîne, êk r̂uwe,
3 Ya Xwedê, tu miraza me bikî zuwe.

> **S. 4** *1 Hincîyê hajî me'nîya xerqê xwe dibû e,*
> *2 Ew safîne yek r̂û e,*
> *3 Ya Xwedê, tu miraza me bikeyî zû e.*

S. 5 *1 Xerqe miraze,*
2 Hinciyê bi erk'anê xerqê bêtin beĥise,
3 Ew xerqe r̂oja axretê ji wanr̂a bibit şehde.

[2830] [2] (rr. 1031-1033)
[2831] Lalish 43 KA 2018 (pp18-20) https://ru.calameo.com/read/0025183173ed7ee3e3da6
[2832] *ĥasiland*

S. 5 *1 Xerqe miraze,*
2 Hincîyê bi erk'ana xerqe bêtin beĥişe,
3 Ew xerqe r̂oja axretê ji wanr̂a dê bitin şehde.

S. 6 *1 Hûn xerqe bînin bip'arêzin,*
2 Xwe dûr bikin, xêr û şer birêzin,
3 Da r̂oje bangê axretê ĉirayê me'rîfetê li pêşiya we veguhêzin.
S. 6 *1 Hûn xerqeyî bînin bip'arêzin,*
2 Xwe dûr biken, xêr û şer birêzin,
3 Da r̂oja bangê axretê ĉirayê me'rîfetê li pêşîya we veguhêzin.

S. 7 *1 Xerqe sit'are,*
2 Hinciyê vexwar ji k'asa tale,
3 Feqîrî ji wîra ĥelale.
S. 7 *1 Xerqe sit'ar,*
2 Hincîyê vexwar ji k'asa Te'ale,
3 Feqîrî ji wîr̂a ye ĥelale.

S. 8 *1 Feqîrî not û neh erk'ane,*
2 E'wil ibadet û zimane,
3 Naskirin ser xitmê wane.
4 Ya Tawisî melek', tu miraza me bikî li ber k'ursîy ya R̂ehmane.
S. 8 *1 Feqîrî not û neh erk'ane,*
2 E'wil ibadet zimane,
3 Naskirin ser xitmê wane.
4 Ya Tawisî melek' tu miraza me bikeyî li ber k'ursîya R̂eĥmane.

S. 9 *1 Feqîrî not u neh erk'anêt miqerimin,*
2 Heke we bivê ji not û neh erk'ane sêya bi alimin[2833]*,*
3 Da hun li dîwana mîr biwesilin.
S. 9 *1 Feqîrî not û neh erk'anêt muqer̂emin,*
2 Heke we biwê ji not û neh erk'ane sê ya jê bi e'limin,
3 Da r̂oja axretê hûn li dîwana mîr biwesilin.

S. 10 *1 Erk'anek jê r̂astî,*
2 P'adşa ji ba xwe veguhastî,
3 Bû mom û çîrayê pêşiya wan veguhastî.
S. 10 *1 Erk'anek jê r̂istî,*
2 P'adşayî li ser destê xwe bîrastî,
3 Bû mom û ĉirayê pêşîya wan veguhastî.

S. 11 *1 Erk'anek jê nasîne,*
2 Hinciyê r̂êya Xwedê heq bibîne,
3 Li dilî namînê, ne qehre, ne k'îne.
4 Ya Tawisî melek', tu hîvîya me bikî li dîwana "R̂eb il-A'lemîne".
S. 11 *1 Erk'anek jê nasîne,*
2 Hincîyê r̂êya Xwedê heq bibîne,
3 Li dine namînê ne qehre û ne k'îne,
4 Ya Tawisî melek' tu hêvîya me bikeyî li dîwana R̂eb il A'lamîne.

S. 12 *1 Erk'anek jê ĥeyaye,*
2 P'adşa ji ba xwe kir p'eydaye,
3 Pêşiya wan gur̂î bû mom û ĉiraye,

[2833] *elimin*

4 Em miraza xwe dixwezin ji Xwedaye[2834].

S. 12 *1 Erk'anek jê ĥeyaye,*
2 P'adşayî ji ba xwe kirî peydaye,
3 Pêşîya wan guȓî bû mom û ĉiraye,
4 Em miraza xwe dixwazin ji Xwedaye.

S. 13 *1 Xerqe «setar îl eyûbe»,*
2 Hinciyê bi ol û erk'anê xerqeve bêtin zûbe,
3 Ew xerqeye li axretê, ji mêraȓa danî ĥed û sed, ȓê û t'ixûbe.

S. 13 *1 Xerqa sit'ar li ewine,*
2 Hincîyê hajê ol, û erk'an, û me'nîya xerqê xwe hene,
3 Ew xerqe li axretê ji mîra ȓa danî ĥed û sed û ȓê û t'ixube.

S. 14 *1 Xerqe sit'are,*
2 Dewrêşa li pê wî xelatî kir t'eftêşe,
3 Meleka li e'zmana sema qanûnî k'êşa,
4 Ya Xwedê, me ji te hîvîye, tu li dilê me nehêlî çu kul û derda û êşa.

S. 14 *1 Xerqa sit'are,*
2 Derwêşa li pê wî xelatî kir t'eftêşa,
3 Meleka li e'zmana sema qanunî k'êşa,
4 Ya Xwedê, me ji te hîvîya, tu li dilê me nehêlî çu kul û derd û êşa.

S. 15 *1 Xerqe ji qendîla e'zmana hate,*
2 Li ser Şêxûbek'ir kirbû xelate,
3 Pê sayî bûn, bi maş û berat'e.

S. 15 *1 Xerqe ji qendîla e'zmana hate,*
2 Li ser Şêxubek'ir kir xelate,
3 Pê şayî bûn bi maş û berat'e.

Em di kêmin, û Xwedê t'emame!

39. Dua' damana xerqe[2835]

1 Sitar ẍefar cebar libsê dine kifnê naxirmitê,
2 Dimistê min li damana Şîxadî û yar û birayê axretê,
3 Melik Sexsin qazê li ser p'ira Selatê,
4 Me nedêlî li kiş û matê.
5 Êru li dine sube li bangê axretê,
5 Destê min lidamana melik Şêxsin û yar û birayê axretê.

40. Dua' t'oqe

şaxê — 1[2836]

S. 1 *1 T'oqe û meftule,*
2 Xelatekî meqbûle,
3 Bi sere me qebûle.

S. 2 *1 Şîxadî — ẍefure,*
2 Melek Şêxîsin — mişure,
3 Şêşims — nûre.

[2834] *Xuda*
[2835] 43 (p. 17)
[2836] Belavkirin: *p'îr Dîma*

S. 3 *1 Xwedê nûr erla (edla) nûre,*
2 Xidir–Ilyas xewase baĥrê k'ûre,
3 Şehda min, heq bi navê silt'an Êzîd û Tawisî melek' qebûle.

şaxê –2[2837]

S. 1 *1 P'adşayî ji meȓa viȓêkir t'oqe*[2838]*,*
2 K'etbû dilê êzdiya şahî û şoqe,
3 Destê Tawisî melek' li ser stêra ĥeyoqe.

S. 2 *1 P'adşayî t'aq ji meȓa viȓêkir,*
2 Ava cinetê lê kir,
3 Ewî xaşî û sayî ji meȓa çêkir,

S. 3 *1 Wextê t'oq sîyanidin,*
2 Meleka qap'iyê e'zmana vekirin,
3 Hariya li e'zmana hilhilandin.

S. 4 *1 T'oq ji êzdiyaȓa ziyarete,*
2 Ȓêya wêbi xilmet û ibadete,
3 Ew jî ferzeke ji ferzêt heqîqete.

S. 5 *1 T'oq — ji mizgîne,*
2 Tawisî melek' nav şêrîne,
3 Emînê dîwana Ȓeb il-A'lemîne,
4 Êzdî jê bi hivîne.

S. 6 *1 Êzî t'oq ji quba felekê der anî,*
2 Navê xweyê şêrîn li ser danî,
3 Êzdiya bi serê xwe hilanî,
4 Me şehde û îman û baweriya xwe pê anî,

S. 7 *1 T'oq — girîvane,*
2 Bi qirara Xwidê û her ĥeft melekane,
3 Bi şehdeya Şîxadî ,û melik Şêxsin, û Dawidî bin Dermane,
4 Dua'ya t'oqê silamatiya ȓêyane.

S. 8 *1 T'oq ji êzdiyaȓa qebûl kir,*
2 Nûr bi nûrê "te'mîd" kir,
3 E'wil Xwedê silav li melik Şêxsin û Tawisî melek' kir.

S. 9 *1 T'oq — girîvanê ȓaste,*
2 Hinciyê li ȓêya girîvan safî bête,
3 Ewî dinîya t'erk kir, axret stande.

S. 10 *1 T'oq — xelatekî bi more,*
2 Hatibû ji xizîna[2839] *jore,*
3 Dane ser mile êzdiya, bi qirara Êzîyê Sore,
4 Ȓêya t'oqê bi ĥêf û xore.

S. 11 *1 T'oq hat ji dîwana Melikê*[2840] *Bêrîye,*

[2837] [2] (rr. 1034-1036)
[2838] *tok*
[2839] binêr: *xezne*
[2840] *melek*

2 Hinciyê bi r̂êya t'oqê biçîye,
3 Ewê bibê serhevdê mala Adîye.

S. 12 *1 R̂êya t'oqê, r̂êya axretê,*
2 Meleka dîwan girtin li se'edetê,
3 Ya xwedanê t'oqê, tu li me bikî şefa'etê[2841]*,*
4 Em ji te dixwazîn îmanê û me'rîfetê.

S. 13 *1 T'oq ji e'zmana hate,*
2 Nazil kir donzde ĥezar xelate,
3 Ji mer̂a vir̂êkirin maş û berat'e.

S. 14 *1 T'oq — mişure,*
2 Hatibû ji e'rşê jore,
3 Hinciyê r̂êya t'oqê r̂ast girt, Xwidê t'im ji wîrayî ẍefure.

S. 15 *1 Hêvênê*[2842] *sinetê t'oq li ser xwe kir,*
2 Me li pê bawer kir,
3 R̂êya t'oqê[2843] *mal û ser kir.*

S. 16 *1 R̂êya t'oqê bi serû*[2844] *male,*
2 Sir̂ê batinê not u neh ĥezare,
3 T'oq bû xelatê momina, ne yê gûnehk'ara,
4 Bêbaweriya bavêjin dojê mara.

S. 17 *1 Ya xwedanê t'oqê, me ji te hîvîye,*
2 Tu hîvîya me bikî ji (li) dîwana Melikê Bêriye.

41. Dua' meĥikê[2845] (r̂istê)

S. 1 *1 Dayîm weha bî,*
2 Her dîm li ser p'îya bî,
3 Sed car silavê me li meĥikê û xerqa bî.

S. 2 *1 Meĥike nuranî ye,*
2 Hatî ji e'rşê banî ye,
4 Me pişta xwe pê şidandî ye bi destura Şîxadî ye.

42. Dua' meftulê[2846]

1 Meftule, meftule nêva t'encû R̂esule,
2 Me bi sere xwe[2847] *qebûle,*
3 Şêşems nûre, Şêxadî ẍefûre,
5 Tawisî melek' me bi îmana xwe qebûle.

43. Dua' biskê

[2841] *şifet*
[2842] binêr: *havên*
[2843] *rok*
[2844] *ser û*
[2845] 43 (p. 16)
[2846] 43 (p. 16)
[2847] *xo*

Bisik girtin, ferzeke ji ferzên dînê Êzidîyan. Mirovê Êzidî - helbet kesên nêr - demê dimire na hête vesartin, heke biska wî ne hatibite girtin. Bi tinê sêxên Sêxsina p’îrê wan biska wan digire, lê belê hemu Êzidîyên din bi sêx û p’îr û mirîdave - sêxê wan biska wan digire. Bisk demê zarokîyê bi destê sêx (destê p’îr bo mala Adanîyê) tête girtin û gereke sêx an p’îr wî demî vê dua’yê bêje, kû jê xilas bu, sê cara bi meqesê hindek p’ora zarokî bibire:

şaxê — 1[2848]

1 Biska biskane,
2 Biska Şêxalê Şêmsane,
3 K’af bilind bû ço e’zmane,
4 Bi şehdeya Şîxadî û mêrane,
5 Wê li navda şêxê şêxane.
6 Îmane xwar leyîlun, leyîlet il-qedir, siȓet il-Ȓehmane,
7 Şêx Seyîd pê didet nîşane,
8 Şêxûbek’ir ser mek’ane,
9 Ya Şîxadî u melik Sêxsin, ji me dest, ji we dua’ne,
10 Tu vê biskê bikey çil biskane,
11 Fitoyê vê biskê gaye, an berane!

şaxê — 2[2849]

1 Biska biskane,
2 Biska Şêxalê Şemsane,
3 Bi şehdeya Şîxadî û mêrane,
6 Ȓoja kaniya Sipî dane.
7 Du ĉîya li hevk’etin weke du berane.
8 Di navda hene şêxê şêxane,
9 Ya Xwedê u melik Sêxsin ji me dest, ji we dua’ne,
8 Tu vê biskê bikî çil biskane,
9 Qurbanîya vê biskê, gaye an berane!

şaxê — 3[2850]

1 Ȓojeka ji ȓojane,
2 Em destûrê Xwedê û mêrane,
3 (1.2) Biska Şêxalê Şemsane,
4 (2.4) Ȓoje kaniya Sipî didane,
5 Lê danîn ĥed û sed, û ol û erk’ane,
6 Micade û Çelxane,
7 (1.6) Leylet Qedir, siȓet il-Ȓehmane,
8 (1.3) K’af bilind bû çû e’zmane,
9 (2.5) Du ĉîya li hev dan wekî berane,
10 Şemsê Êzdî lê danî nîşane,
11 (1.9) Ya silt’an Şîxadî, ji deste te lavane.
12 Ya Ȓebî (Xwedê), qurbana vê biskê jêre qebûl bikî, heger gaye, û heger berane!
13 Hoz, hoz, bimbarek be! Pîroz!

44. Dua’ mehir birînê

[2848] [2] (rr. 1037-1038)
[2849] Belavkirin: Feremez Xeribo (23-8-2012z)
[2850] *Lava biskê.* Belavkirin: Mihemed. E. Elî *Syrian-Yazidish* (r. 61: r. 149)

Ji dema ku mirov ji hovîtiyê derbasî şaristaniyê dibe baweriyên olî û qanûnên wê jî pêş dikevin. Ji bo ku di danûstandinên mirovan de, bi qencî û bi ȓûmet bimeşin ev tişt pêş k'etine. Ji bo neheqiya li ser jin û zilam ȓabe û civak paqijiya xwe bip'arêze, her civakekê li gorî baweriya xwe ȓêya zewacê daniye.

Beriya dema zewacê dawet tê kirin, pişt ȓe bûk û zave têne cem hev û sêx an jî pêşîmam tê ba wan, her weha du şahid jî tên; yek şahidê zave û yek jî yê bûkê. Sê caran ji wan tê pirsîn, hûn hev qebûl dikin an na. Eger bêjin erê dihayê li ser wan dibêjin. Eger bêjin na wan ji hev diqetînin. Di neamadebûna şêx an jî pêşîmam de, an p'îr an jî mirîdek jî mehr dikare were birî:

şaxê — 1[2851]

Bi navê Ezdanî p'akî dil bi xêr, Ezdanê[2852] dil bi ȓehim!

1 Bi navê Tawisî[2853] melek', ber pirsiyarê dîn û dîyanetê,
2 Li ba Xwedê, li ba Xwedê û careke din li ba Xwedê, li ba Xwedê,
3 Yeke e'vd, yek misteheq[2854] li ser ȓêya ȓast,
4 Bi şehda Şêxşims, melek' Fexiredîn û melek' Şêx Ĥesen[2855].
5 Şukir ji teȓa ye Xwedayê cîhanê.
6 Bi selamet li ser zîn, bi selamet li ser zîn.
7 Bi şah û ȓizgarî[2856] te, bi şah û ȓizaya min.
8 Mexdur li diyarê Amîn, lê, lê, lê.
9 Mahr bi destê melek' Şêx Ĥesen pîroz be bi navê Ezdanê mezin!

şaxê — 2[2857]

Bi destûra Xwedê û Tawisî melek'!

1 Sibĥan[2858] ji wîȓa[2859] yê jin û mêr dan!
2 Sibĥan ji wîȓa yê nêr û mê dan!
3 Sibĥan ji wîȓa yê ȓoj û heyv dan!
4 Ya Êzi, ya ezdayî!
5 Bi navê Xwedê, û bi qewate[2860] Xwedê,
6 Silav li ȓêberê me şêx Ĥesen ĥebîbê Xwedê,
7 Ȓêke t'emam, jinka[2861] gehayî,
8 Navê wê ..... filan, keĉa filanê.......,
9 Ji bona ...... filan, kuȓê filanê ……,
10 Bi ĥelalî, ĥelalî, ĥelalî!
11 Nexta wê neh diram[2862] û niv zêȓê zer[2863],
12 Hûn şehde bin gelî şahidên amadê,
13 Li ser destê ȓêberê me şêx Ĥesen,
14 Qebûl kir û pê ȓazi bû,
15 Ĥezar carî bûyî destûra Xwedê mezin nabê!

şaxê — 3[2864]

1 Bisimilla Ȓehmane Ȓehîm!

[2851] http://www.eziden-celle.de/html/_eziden/_gebete/gebete-d-03.htm; Xeribo (Ilyas) http://yeziden.de/forum/
[2852] *Ezdayê*
[2853] *Tausî*
[2854] *musteheq*
[2855] *Hisin*
[2856] *rizayiya*
[2857] http://www.kaniya-sipi.de/ku/modules.php?name=News&file=article&sid=1416
[2858] *siphan*
[2859] *wira*
[2860] *qewet*
[2861] binêr: *gihîştin*
[2862] *xiram*
[2863] *zor*
[2864]

2 Ye R̂ehmane, ye R̂ehîm,
3 Malekê ya Medîn,
4 Yeke e'vd, yekî misteheqîn[2865]*,*
5 Il- ĥemdilla[2866] *ya R̂eb il-A'lemîn,*
6 Ye selame ale[2867] *zîn,*
7 Ye selame tale zîn[2868]*,*
8 Ehl int'e ehlîn,
9 Meẍdûrî, eledarî, Amîn, lê, lê, lê!
10 Nekhe p'êẍember, fetha ya R̂eb il-A'lemîn!

Dua' ĥelalbûn û berek'etê:

45. Dua' fitara[2869]

Ya R̂ebî, westana me li boşê nedî, xilmeta me qebûl bikî.

46. Dua' sifrê (xwarinê)

Bastirîn u ciwantirîn dua' li ser xwarnê dihête gotin, ewe ya Êzidîyêt Ermenistan u Corcistanê dibêjin ku bi vî r̂engê xware

şaxê — 1[2870]

S. 1 *1 Ya R̂ebî, tu Dayîmî, tu K'erîmî,*
2 Tu R̂ehîmî, tu [Melikê] e'rşê E'zîmî,
3 Ji e'nzelda tu Qedîmî, ĥeftî û du miletî[2871] *[80 ĥezar mexlûqat] bêy r̂ehmê.*

S. 2 *1 Serê ser balgîya,*
2 Girtîyê ĥebsîya,
3 R̂êwîyê r̂êya,
4 K'esîf[2872]*, belengaz*[2873] *û êxsîra*[2874]*, me jî pêra.*

S. 3 *1 Hûn bi maş bin, bi berat' bin, bi xelat bin,*
2 Bi kur̂, û qîz, û mal, û dewlet bin,
3 Bi îman, û erk'an, û axiret bin.

S. 4 *1 Xem nebe*[2875]*, derd nebe,*
2 R̂izqê we û hadêr-guhdêra kêm nebe,
3 Siwar bûye p'eya nebe,
4 Ya dîtî mer̂ûm nebe,
5 Şîn û şaya kêm nebe,
6 Ji dost û dijminar̂a şermîn nebe,
7 Xanî bê derî nebe,

[2865] *mistheq*
[2866] *Erhemdulla*
[2867] *e le*
[2868] *telezîn*
[2869]
[2870] [2] (rr. 1039-1040); http://www.ezdi.info/attachments/svi...duwa_sifre.mp3
[2871] *millet*
[2872] binêr: *k'esîb*
[2873] *belingaz*
[2874] *hêxsîr*
[2875] *neve*

8 Mêr bê serî nebe,
9 Ĉîya bê kerî nebe,
10 Ava gelîya û kaniya ziha nebe,
11 Bi her bihuşt hebe,
12 Derê dojê li we venebe,
13 Nan ji xezna Xwedê û Şîxadî be,
14 14 Hêvênî ji kaniya Sipî be,
15 Ew sifre ji sifrê Celîl be,
16 Berek'eta bi gotina Birahîm Xelîl be.

Em kêmin, Xwedê ťemame!

şaxê — 2[2876]

1 Il- ĥemdilla, il- ĥemdilla!
2 We ti'ana, we si'ana,
3 Mek'esana elal û we'dana,
4 Zelale tê feslê benî Adem
5 Kul li xelayî qelya
6 Sebir, qebir, micit Ellah,
7 Ezdîd r̂esûl Ellah!
8 Seyîdî seded hezretê r̂esûl,
9 Qurbane qebûl!
10 Sifrê Celîl,
11 Berek'et delîl[2877] Birahîm[2878]Xelîl.
12 Heçika daye ev te'm!
13 Cinet lê be cî û miqam!
14 Navê dik'irê silt'an Êzdîd da, e'lêk'ûm selam!

şaxê — 3[2879]

1 Şikir ji Xwedê, şikir ji Xwedê,
2 Yê ku xwerin da me,
3 Yê ku vexwerin da me,
4 Şikiryê ji Ezdayê mezin, yê ku bi t'enê.
5 Me bawerî heye bi qenciya te!
6 Ya kur̂ê Adem ji ĥemû mûxliqê din bêtir.
7 Ezda xwediyê vê xwerinê bes dar kir.
8 Ev xwerina bi da xwaziya Ezdayê mezin, amade bûye.
9 Yê ku her yekî bi heval dibîne dîsa Ezda bû û got: «R̂engê Xwedê pê wîstiya başiyê ye».
10 Başiya ku gehîşte dawiyê,
11 Beriyê, gor̂ê û malê ye.
12 K'î ser gote seyîda?!
13 Ser got nivîsayî hatiye xwandin.
14 Lê bela seyîdayê me, serê seyîdaye,
15 Dawiya seyîdaye,
16 Destpêke û her maye.
17 Qebûlî qûrban,
18 Meqbûl ya Xwedê.
19 Sifrayî (Sifrahî) Celîl.
20 Berek'eta Ezdayê mezin û Birahîm[2880] Xelîl têde be,

[2876] [5] (стр 133)
[2877] *xelîl*
[2878] *Îbrahîm*
[2879] http://www.eziden-celle.de/html/_eziden/_gebete/gebete-d-04.htm

21 Kêm nebe, xem nebe,
22 R̂iziq û malê weyî zêde be.
23 Hencî dabû ev xwerin,
24 Bihuşt lê bibe war,
25 Dojeyî lê bibe ĥeram.
26 Bi himeta Xwedê û Ş̂îxadî silamet lê be.

şaxê — 4[2881]
Bi destura Xwedé û Tawisî melek'!

S. 1 *1 Ya R̂ebî, tu*[2882] *K'erimî, tu Dayîmî,*
2 Ji enzel de ti qedîmî.
3 Ĥeftî û du milet, ĥeyştê ĥezar mexluqat tu R̂ehîmî.

S. 2 *1 Bi maş bin, bi xelat bin, bi berat bin,*
2 Bi sehde bin, bi sihud bin,
3 Bi kech bin, bi kur bin,
4 Bi mal bin bi dewlet bin,
5 Bi îman û erkan û axret bin,
6 Yê ev zad çêkirin.

S. 3 *1 Ya R̂ebî tu bikê ev zad ji xezina Ş̂îxadî bê,*
2 Havên ji kaniya Sipi bê,
3 Berek'et ji ba Xwedayê jorî bê,
4 Sifra bi destuta melekê Celîl bê.

S. 4 *1 Ya R̂ebî, yê jêra chebu ev teham,*
2 Bihuşt[2883] *jêra bibê meqam,*
3 Dojeh lê bibê ĥeram,
5 Em kêmin, Xwedê t'emam! Amîn!

47. Dua' berî qurban daînê[2884]

1 Selam Alê!
2 Nazilê Alê,
3 Dua' ye r̂esûl,
4 Ellah[2885] *qebûl!*
5 Minet — cinet,
6 Cinet ji nûr!
7 Qewlê int'în,
8 Ismê xint'în!
9 Îlahî qulbetê[2886] *me cehûne,*
10 Melikê menat elêk'ûm met'acehûne!
11 T'elqîneke dixûnim,
12 T'elqîne — Ya Sîne[2887]*!*
13 Şever̂eşe — me qenûne,
14 Ewlahî — mewlahî!

[2880] *Îbrahîm*
[2881] Feremez Xeribo *Qewl û beyt'ên êzidiyan yê pîroz* http://www.kaniya-sipi.de/ku/modules.php?name=News&file=article&sid=1416
[2882] *ti*
[2883] *beheşt*
[2884] [5] (стр. 132) М.Б. Руденко *Курдская обрядовая поэзия*.
[2885] *Allah*
[2886] binêr: *qible*
[2887] *asîn*

48. Dua'– dirozga êzdiya ser nonê xêrê (qurban dayînê)[2888]

1 Xwedê bidî k'iryametê,
2 K'erema xwe, qelema qudretê,
3 P'iȓ kî ȓizq û berek'etê,
4 E'rdê çêkî cinetê,
5 Hildî k'ubarî û zinetê!
6 Me bikî maşoqê xwe hezretê,
7 Ya dinê û ya axiretê!
8 Sifrê t'ijî kî bi naz–ne'metê,
9 Qebûl kî xêr–xêratê,
10 Qurbanê ber mêr–milyak'etê,
11 Ber te dikin dua'– ibabetê!
12 Ji me vekî dergê heqîqetê,
13 Me dûrxî ji pişka şile'tê!
14 Me kêm kir, Tu zêde kî ȓizqetê,
15 Ȓehmê bidî vê cimae'tê[2889],
16 Mal–mezelê em têda!
17 Qebûl be xêr! (Qebûl be qurban)!
18 Eva nan–ava dua' kirî bi navê Xwedê û Tawisî melek'!

Dua' silametiya hatin û çonê:

49. Dua' oẍirê[2890; 2891]

Dema ku kesekî êzîdî dibe rêwî û seferê dike, vê duwayê ji xwedê, xas û qelenderan re dike, daku ew wî/wê, ji qeda û belayê bip'arêzin.

Bi destûrî Xwedê!

S. 1 *1 Çi sibeyek hoye k'ubare,*
2 Derê bihuştê[2892] li ber min vebû, herçar yara,
3 Ez çûme silavî biranû yara.

S. 1 *1 Çi sibeyek hoye k'ubare,*
2 Derê Bihustê li ber min vebû,
3 Her çar yara.

S. 2 *1 Min silav li yarû biran[2893] kirî,*
2 Horî hatin û bihurîn[2894],
3 Qintar û qewşen ji hev kirî.

S. 2 *1 Min silav li yarû biran kirî,*
2 Horî hatin û bihurîn,
3 Zintar û qewsên ji hev kirî.

S. 3 *1 Çome ser ȓêya heqîyê,*

[2888] http://www.ezdixandi.com/forum/38-973-1
[2889] binêr: *cemae't*
[2890] [2] (rr. 1041-1042)
[2891] http://www.ezdixandi.com/forum/38-305-1; http://www.eziden-celle.de/html/_eziden/_gebete/gebete-d-01.htm
[2892] *behuşt*
[2893] *yar û biran*
[2894] *buhirîn*

2 Xam û înk'ar, leng û berleng pêşîyê,
3 Banga mine Xwedê û melekê ber k'ursîye.

S. 3 *1 Çûme ser r̂êya[2895] heqî,*
2 Xam û enkar leng û berleng pêsiyê,
3 Banga min e xwedê û melekê ber kursiyê.

S. 4 *1 R̂êya heqiyê qendîla t'ijî xêr û berek'et û nûre,*
2 Banga mine Xwedê û melekê Ẍefûre.

S. 4 *1 Rêya heqiyê qendîla tijî xêr û bereket û nûre,*
2 Banga min e xwedê û melekê xefûre.

S. 5 *1 R̂êya heqîyê ẍefûrê r̂êye,*
2 Heke ĉîyaye (deşte) û heke beȓîye,
3 Destê me li dang û damana Sêxê Adî û melik Sêxsinê Adîya,
4 Em bi saẍ û silametî ji van ciya biçine wan ciya,
5 Em bi saẍ û silametî ji wan ciya bêyîne van ciya.

S. 5 *1 Rêya heqî xefûrê rêye,*
2 Heke çiya ye û heke berîye,
3 Destê me li dang û damana Sêxadî û Melek Sêxsinê Adiya,
4 Em bi saxî û silametî ji van ciya biçine wan ciya.

S. 6 *1 Banga min Şêşimsê[2896] T'et'ere,*
2 Li ber sekinîn ĥeftî ĥezar xas û qelender,
3 K'ember best, xerqe r̂eş, hile zer,
4 Li vê seferê, li vê oẍirê,
5 Tu li min û hevalê min, bikî xêr, her û her.

S. 6 *1 Banga min Sêsemsê Babzêre,*
2 Li ber sekinîn ĥeftê ĥezar xas û qelendere,
3 Kemberdest xerq hilezere,
4 Li vê seferê li ê oxirê,
5 Tu li min û hevalê min bike xêr her û here.

S. 7 *1 Ya silt'an Êzîd, p'erda te li ber me bit,*
2 Ya p'îr Afat, ĉarka teye li me werkirî bit.

S. 7 *1 Ya Sêsims, tu meferî*
2 Ya Tawisî Melek, tu îmana minî,
3 Ya Melek Fexiredîn, tu rêberî
4 Ya xaliqê minî her û herî,
5 Em dua'yê[2897] bikin li ber p'îrê k'ar û xafûrê rêya
6 Li me, hazir û guhdaran li ĥemû wexta û ĥemû deran.

S. 8 *1 Ya dewrêş li e'rd, bi saẍî ez amanetê[2898] teme,*
2 Bi destûrî Sêx Adî, melik Sêxsin û ẍefûrê r̂êye.

Du'aya oxirê li cem hindek mirovan li sebeqa (5,6) êda wisa tête gotin:

S. 5 *1 R̂êya heqîyê ẍefûrê[2899] r̂êye,*
2 Heger deşte, heger beȓîye,
3 Min ji Sêşims hîvîye,
4 Silametî li bêxêrê, min ji van ciya bibite wan cîye.

[2895] *riya*
[2896] *Şêşems*
[2897] *duha*
[2898] *êmanet*
[2899] *xefîr*

S. 6 *1 R̂êya heqî, melik Sêxsine,*
2 X̂efûrê r̂êyane,
3 Heger deşte û heger zozane,
4 Şêşims û melik Sêxsin bo min bêt hane,
5 Silametî li bêxêrê min, ji wan ciya bînite van ciyane.

50. Dua' li ser gîyanê mirî[2900]

S. 1 *1 Ya Xwedê, her tûyî, û her tû yê heyî, û her dê hebî!*
2 Ya Xwedê ne tû ji kesî û ne kes ji teye!

S. 2 *1 Êk firwarî, bê şirîkî, bê hevalî!*
2 Ya Xwedê, te ne wek'île û ne k'efîle,
3 Tû wê li gel ĥemû dem û ĥeyam û bedîle.

S. 3 *1 Ya Xwedê, tû dişkînî û tû dicebirînî,*
2 Tû beĥrêt giran dimeyînî,
3 Vê dinîyayê bi k'ar tînî,
4 Vî e'zmanî bê stûn r̂adwestînî,
5 Tû bo me meseb û dînî.

S. 4 *1 Sed xwezma bi wî gîyanê bideyê û jê nestînî,*
2 Dê bi zor dereca gehînî,
3 Tû vî mirî bir̂ehmînî.

Em di kêmîn, Xwedêyî t'emame!

51. Dua' t'esmîlî e'rd

şaxê — 1[2901]
1 T'eslîmî t'eslîma te,
2 T'esmîlî dewrêş e'rd.
3 Ya Dewrêş E'rd,
4 Evî e'vdî herge jine, herge mêre biẍefirînî, bisit'irînî,
5 Sahibekî r̂ihê wî (wê) bikî,
6 Berxê [k'oza] Êzdîda,
7 T'oqe Tawisî[2902] *melek' stuyê wî dane.*
8 Benî[2903] *Adem wê bêne ser te Neke û Menkîne,*
9 Pirs kin: «Xwedê te k'îye?»
10 Bê: «Xwedêyê min ez da Xwede,
11 Xwedêyê ĥişîyar û mestane,
12 Xwedêyê çol û bestane
13 Xwedêyê ĥemû xwedane,
14 E'vd[2904]*û benî nizane,*
15 Ew Xaliqê mewl û mewîye,
16 Bê çendere, bê gunaye[2905]*,*
17 Ew ne bîne, ne jî baye,

[2900] http://www.ezdixandi.com/forum/38-308-1
[2901] [5] (стр 132)
[2902] *Tawûs*
[2903] *benê*
[2904] *e'wd*
[2905] binêr: *gunah*

18 Ew ne ewsîye, ne nefsîye,
19 Ĥeft xwezila min wî nefsî,
20 Ewî r̂ehim lê pirsî,
21 Weke e’melê te, r̂ehma Xwedê li te be!

şaxê — 2[2906]
1 T’eslîmî t’eslîmatê,
2 T’eslîmî Dewrêşê e’rd,
3 Ya Dewrêş e’rd,
4 Bixefirînî, bisit’irînî,
5 Sihabê r̂uĥê wî bikî,
6 Berxa Êzîda[2907]*,*
5 T’oqa Tawis melek’[2908] *istiyê wî da ne,*
6 T’oqa silt’an Êzîd istiyê wî da ne.

şaxê — 3[2909]
1 Eşed heq, meşed heq,
2 Nar heq, nûr heq,
3 Xwedê heq, heqil heq,
4 E’rdê Dewrêş Adem,
5 Êzdiyo, tu bexê silt’an Êzîdî,
6 Xwedê sitariye dua’ r̂uĥê[2910] *te bike.*

şaxê — 4[2911]
1 Ya R̂ebî Heq,
2 Nûrê heq, narê heq,
3 Doja heq, bihuşta[2912] *heq,*
4 Mêzîna heq, t’erazû heq,
5 Cineta heq, cehnima heq,
6 Heq bi heq.
7 Ya R̂ebî, te eva benda,
8 Te t’unebû da, hebûn bir.
9 Xwedêo tu xwedêtîyê lê bikî,
10 Sîxisin tu qazîtîyê lê bikî,
11 Sexûbek’ir tu xwedantîyê lê bikî.
12 Ya Dewreşî E’rd,
13 T’esmîlî te ev e’vd,
14 Bira tu r̂uĥê vî mirî bir̂ehmînî.

şaxê — 5 [2913]
3 Ya Dewrêş E’rd,
4 T’esmilî te ev e’vd.
5 Te t’unebûn da, hebûn bir.
4 Nûre heq, nare heq,

[2906] [31] *Dua’ t’esmîlî li e’rdê* - 2 (p. 23)
[2907] *Êzdîd*
[2908] *Melek*
[2909] [31] *T’esmîlî li e’rdê* (p. 23)
[2910] *riĥ*
[2911] Vardan Voskanian *IRAN & CAUCASUS,* vol. 3-4, 1999-2000, (pp. 159-166) (şêx K ’elaşê Mîrzo)
[2912] *bihoşt*
[2913] Vardan Voskanian IRAN & CAUCASUS, vol. 3-4, 1999-2000, (pp. 159-166) (şêx H’esenê Me’mûd и şêx Cesimê E’gît)

5 T'erazû, (mêzîna) heq,
6 Heq bi heq.

52. Fatĥe[2914] (связь с исламом)

Li dema hilanîna darbestê û li ser goȓê ev lave tê gotin:

zimanê e'rebî:
1 Amîn! Amîn! Amîn!
2 T'ebarek Ellahû idîn,
3 Ellahû eĥsen û mîn kull xaliqîn
4 Himeta me Şemsedîn, Fexiredîn, Nasirdîn, Sicadîn, Amadîn, Babadîn,
5 Şêşimse qiwata dîn,
5 Melek'î Tawis t'ac ji il-e'wilîn ĥeta axirîn,
6 Xêra bide, şeȓa wergeȓîn,
8 Heq il-ĥemdilla Ȓeb il-A'lemîn,
9 Şehda dînê min yek Ellah,
10 Melik Şêxsin heq ĥebîb Ellah.

Ev lava jêrîn jî li ser mirî, yan gava mirov di ber mezelekê, pîrozgehekê û tiştên mîna wan re diçe, tê gotin:

Li p'iraniya caran, doşekek ji pembî di binê goȓê de radixin û mirî li ser piştê li ser dirêj dikin, serê wî li ȓojava û ȓûyê wî berva ezmên bi hêla ȓojhilat de berva ȓojê dikin. Paşê, piştî ku mirî binax dibe, Şêx li ber serê wî disekine, berê xwe bi ȓojhilat ve dike, xwe p'êxas dike, destê xwe datîne ser sîngê xwe û Qewla Saremergê ya T'elqînê dibêje. Li dawîhatina t'elqînê, şênî jî Fatihê dibêjin.

Laveke taybet ji boneya mirinê heye tê gotin, Êzdî kane wê li ber mezel, pîrozgeh û li cih û li boneyên wek wan bêje, ew jî eve:

1 Heq tu Xwedayî,
2 Xwedanê mor û mayî,
3 Ya Ȓebî, kes ne ji te û tu ne ji kesayî,
4 Ya Ȓebî, tu layîqî medihayî,
5 Kes nizane tu çawayî,
6 Kes nizane tu çi lewnî çi ȓengî,
7 Kes nizane tu çi sewtî çi dengî.
8 Ya Ȓebî, tu Ȓehmî!
9 Xaliqê ji e'nzelda, tu Qedîmî.
10 Li vê dinê tu k'ar tînî,
11 Vî e'zmanî, vê stun[ê] ȓadiwestînî,
12 Li ĥemû derda tu ĥekîmî.
13 Sed xwaziya wî, ȓuĥî tu bidî jê nestînî,
14 Zor derecan bigihînî,
15 Tu bi ȓehma xweye Xwedê, tu me biȓehmînî.

Piştî veşartina mirî, şêx li hersê ȓojên serxweşkirinê li ba mala mirî dimîne, li civata serxweşkirinê ȓûdine û li ser mijarên ol û dinîyayê daxive. Li ȓoja ĥeftê ji mirinê, ĥeftek tê kirin, piştî xwerinê şêx laveya sivrê dibêje, û bi wê yekê rê û resmên mirinê digihên dawiya xwe. Goȓên Êzdiyan ji yên Mislimanan netên naskirin, t'enê li ser gorên êzdiyan Ayetên Qura'nê û laveyên Mislimantiyê netên nivîsandin. Li van salên dawîn, hin nivîsar li ser goȓên Êzdiyan tên neqşandin, wek:

((Şêx Mend şêxê mine, şêx Bekir mirebiyê mine, Esnalka p'îrê mine)). ((Şihada dînê min yek Ellah, melek Şêxesen heq ĥebîb Ellah))...

2914 [7] (p 60) Dr. Mihemed. E. Elî *Êzdî û Êzdiyetî*

VI. Şehda dînî

Berî mirovê êzidî ȓazê, serê xwe danê ser balgîyê, ji tirsa mirinê, canê xwe ĥelal dike, sehda xwe dide, dibêje:

şaxê — 1[2915]

S. 1 *1 Şehda dînê min yek Ellah!*
2 Melik Sêxsin heq ĥebîb Ellah!
3 Meqlub û Mergeh sela.
4 Silavêt mêra li Lalişê, Meqlubî, birî meh cotêt quba li wî e'rdî, e'rdê êzdîdxane ser dik'êşine ber Şîxadî, ibadetê, sicûdehe.

S. 2 *1 Silt'an Şîxadî — p'adşê mine,*
2 Şêxûbek'ir — mewlayê mine,
3 Silt'an Êzî — p'adşê mine,
4 …………… — p'îrê mine
5 …………… — merebiyê mine,
6 Tawisî melek' — şehde û îmanêt mine,
7 Kaniya Sipî mora mine,
8 K'af û mixar[2916]*, û Zimzim — ĥeca mine,*
9 Qubet il-Bidor — qubleta mine,
10 Melik Şêxisin — baxoyê mine,
11 Şêx Musê Sor — xwedanê mine,
12 Şêşims — mesebê mine, bînaya cavêt mine.

S. 3 *1 Il- ĥemdilla [minetk'arîn] ji Adîya,*
2 Vavartîn ji k'afira, ji ȓafidiya,
3 Em havêtîne ser pişka siniya.

S. 4 *1 Minetk'arîn ji mîra,*
2 Vavartîn ji k'afira, ji xenzîra,
3 Em havêtîne ser pişka şêx û p'îra.

S.5 *1 Minetk'arîn ji minetê,*
2 Vavartîn ji k'afira, ji şire'tê,
3 Havêtîne ser pişka şêxê sinetê.

S. 6 *1 Heke Xwedê kir êzdîne,*
2 Ser navê silt'an Êzîne.
3 Şikir em bi ol û t'erîqetêt xwe di ȓazîne.

şaxê — 2[2917]
Bi destûrî Xwedê!

S. 1 *1 Her ewe, û her ewe,*
2 Ne xwerine, û ne xeve!
3 Şehda dînê min bi navê Xwedê dibit ȓewa!

S. 2 *1 Şehda dînê min yek Ellah!*
2 Melik Şêxisin heq ĥebîb Ellah!

[2915] [1] (pp 988-989) [3] (rr 226-229) Zincîra belavokên Bingeha Êzidîyan li Dervey Welat. Jimare 1, hindek *Du'a u Dirozên Êzidîyan* berhevkirin u vekolîna Dr. Xelîl Cindî, Einbeck 1997 http://www.kaniya-sipi.de/kurdish/diwa%20u%20dirozen%20ezidiyan-1.pdf
[2916] *mixar*
[2917] "*Perwerda Êzidyatî*". Pûla çarê binaretî. Çapxanayî Dilêr- Slêmanî. Sal 2011. Wana nehê (Rû: 29-31) ŞEHDA DÎNÎ из учебника для начальных классов (4 класс). Издательство Дилер-Сулеймания. Перевод с арабской графики на латиницу Карама Анкоси

3 Meqlûb û mergeha sela,
4 Selavêt me li Lalişê, Meqlûbê, Mergehê, cotêt quba, li wî e'rdî, e'rdê êzdîxanê ser dik'êşite ber Şîxadî ibadetê û sicûdahê.

S. 3 *1 Silt'an Êzîd — p'adşê mine,*
2 Kaniya Sipî — mora mine,
3 Qubet il--Bidor — qubleta mine,
4 Silt'an Şîxadî — p'aşayê mine,
5 Şêşims — mesebê mine, bînaya çawêt mine,
6 ………… — p'îrê mine,
7 ………… — şêxê mine,
8 ………… — merebiyê mine,
9 ………… — xwedanê mine,

S. 4 *1 Il-ĥemdilla ji Adîya!*
2 Vavartîn[2918] ji k'afir û r̂afidiya,
3 Em hawêtine ser pişka siniya.

S. 5 *1 Minetk'arîn ji mîra,*
2 Vavartîn ji k'afir û xenzîra,
3 Em hawêtîne ser pişka şexan û p'îran.

S. 6 *1 Minetk'arîn ji minetê,*
2 Vavartîn ji k'afira ji şire'tê,
3 Em hawêtîne ser pişka şêxê sinetê.

S. 7 *1 Heger Xwedê kir êzdîne,*
2 Ser navê silt'an Êzîne[2919],
3 Em bi ol û erk'anêt xwe[2920] di r̂azîne.

şaxê — 3[2921; 2922]

S. 1 *1 Serê min ser belgî,*
2 Belgîyê min Berê Şibakê,
3 Sêrî çûme zikakê,
4 Bidî xatira Êzdî û makê.

S. 2 *1 Serê min qublet, berê min r̂ojhilat,*
2 Ser minr̂a sekinî du celat,
3 Go: «Miskîno, Tajdîno, benîyo, şehda dînê xwe bîne, ezê serê te hilînim».

S. 3 *1 Go: «Şehda dînê min — yek Ellah!*
2 Melik Şêxisin ĥebîb Ellah!
3 Mergeyê Meqlûbê sela.
4 Selayê binîmeyê,
5 Ciyê Şerq û Şam êzdîxane lê dike sicûdeyê,
6 Sicûda me diçe bal Şîxadî, Şîxadî r̂edayê.

S. 4 *1 Şêşims — melikê mêrayê,*
2 Şîxadî — ser k'ursîy westayê,
3 Şehda dînê xwe heq bi navê Êzîd dayê,

[2918] *wawartîn*
[2919] binêr: *Êzîd*
[2920] *xo*
[2921] *Şehda dînî* http://www.ezidi-russia.ru/; http://yeziden.de/forum/board25-civata-bi-kurd/board49-qewl-beyt-d-hay-n-z-diyan/1186-ehda-d-n/
[2922] [29] *Şedetîya dînê êzdîya* (r. 377) (№ 1694)

S. 5 *1 Sinîme, sine nebîyme.*
2 Bi şêx, p'îr, hosta, merebî, yarû birê axiretême,
3 Mirîdê Şîxadîme,
4 Silavk'êşê kaniya Sipîme,
5 Bi qelema melik Şêxisin nivîsîme,
6 Il-ĥemdilla, ez êzdîme, ji dînê xwe řazîme.

S. 6 *1 Nasirdîn — celatê serê mine,*
2 Şêşims — mesebê mine,
3 Laliş û Zimzim — ĥaca mine,
4 Kaniya Sipî — mora mine,
5 Silt'an Êzîd — atqata mine,
6 Şerfedîn — dine mine.
7 Tawisî melek' — îmana mine,
8 ………… — şêxê mine,
9………… — p'îrê mine,
10………… — merebiyê mine.

S. 7 *1 Ȓehme li dê û bavê hosta!*
2 Şîxadî — yek Ellah!
3 Êzîd — ĥebîb Ellah!
4 Em kêmin, Şîxadî t'emame!

şaxê — 4[2923]
S. 1 *1 Şehdetiye min — yek Xweda!*
2 Melik Şêxisin — ĥebîbî Xweda!
3 Silav Mergeh û Meqlub,
4 Cirîmayê, Birî mayê,
5 Lalişê, helelê, qubayê,
6 Cîyê cimlî êzdîxanê, Şark û Şam diça sicûdayê.

S. 2 *1 Sicûdê dibim ber Xwedayê,*
2 Şêxisin — ser k'ursîy yê řawestayê,
3 Şēşems — melikê mêraye,
4 Min şedetîyê xwe melek' Tawisî xwe qayîye.

S. 3 *1 Dînê min — Şerfedîn!*
2 Mesebê min — melik Fexiredîn!
3 Ît'îqada[2924] *min — qubet il-Bidor!*
4 Bang — sehda min Êzdanê Sore!

S. 4 *1 Êzdîme, êzdî[me],*
2 Sinîme, sine nebîyme,
3 Mirîdê şêxê Adîme,
4 Bi şêx, p'îr, hosta, merebîme,
5 Her pênc t'erîqê xwe dest girtîme,
6 Il-ĥemdilla ezî vî dînî, vê olê, vê erk'anê řazîme!

şaxê — 5[2925]

[2923] Азизе Иско *ЕЗИДЫ* (краткий исторический очерк). *Şehda Dînî* http://www.ezdixane.ru/content/view/1788/27/
[2924] *îtqat*
[2925] *Şehda Dînî* http/jamali, narod.ru/mol.htm (29.04.2003)

S. 1 *1 Heqa min — Êzîd,*
2 Quble[2926] *min — kaniya Sipî,*
3 Dînê min — Şerfedîn,
4 Mesebe[2927] *dînê min — melik Fexiredîn,*
5 Qasidê r̂uĥê min — Sicadîn,
6 Ĥaca[2928] *min qublet il-Bidor* [2929]*,*
7 Kaniya Sipî, gelîyê Lalişê dive mor.

S. 2 *1 Şehdetîye min — miqîm Ellah,*
2 Şîxadî — ĥebîbî Ellah,
3 Şêxsin — r̂esûlî Ellah.

S. 3 *1 Silave Mergeheyê Meqlubî serayê.*
2 Cema'yê binîmayê,
3 Ciyê Êzdîxanê Şerq û Şemê diçe ber tiwafe[2930]*, sicûdayê.*

S. 4 *1 Êzdîme, êzdîme.*
2 Şêx, p'îr, hosta, merebî, yarû birê axretê, mewlayîme[2931]*,*
3 Silavk'êşê kaniya Sipîme,
4 Vî dînî, vî mesebî[2932] *nav dik'irê Şîxadî, her pênc t'erîqê xwe r̂azîme.*

S. 5 *1 Minetk'arim minetê,*
2 Vavartim[2933] *şile'tê,*
3 Ya R̂ebî, şikir Şîxadî dame ser pişka sinetê.

S. 6 *1 Ya R̂ebî, minetk'arim mîra,*
2 Vavartim ji vavira[2934]*,*
3 Ya R̂ebî, şikir Şîxadî dame ser pişka şêx û p'îra.

S. 7 *1 Ya R̂ebî, minetk'arim ji mala Adîya,*
2 Vavartim ji qadîya,
3 Ya R̂ebî, şikir, Şîxadî dame ser pişka melik Şêxisin Adîya.

S. 8 *1 Ya R̂ebî, Şîxadî — p'adşaye,*
2 Şêxûbek'ir — mewlaye[2935]*,*
3 Şêx Şems[2936] *— ĉiraye,*
4 Şedetiya îmana xwe navê Tawis melek' hildaye.

S. 9 *1 Şîxadî — dayîme,*
2 Şêx Şems — qedîme,
3 Şehdetiya îmana xwe navê Tawis melek' anîme.

S. 10 *1 Şîxadî — ẍefûre,*
2 Şêx Şems — nûre,
3 Şêxisin — r̂esûle,
4 Şedetiya îmana xwe navê Tawis melek' qebûle.

[2926] *qulba*, binêr: *qible*
[2927] *mithev*
[2928] *hec*
[2929] *qubldar*
[2930] *tawav*
[2931] *mewulame*
[2932] *mesev*
[2933] *vevarim*
[2934] *wavîr*
[2935] *mewula*
[2936] *Şêxşems*

S. 11 *1 Derdê min — dua'yê min, şêxê min, mewlayê min, p'îrê min, hostayê min.*

S. 12 *1 Serê min ser belgîyê min,*
2 Belgîyê min Berê Şibakê[2937]*.*
3 Ya Řebî, Bidî xatirê Êzîdû make.

Dergêh xêra veke, dergêh şeřa dade, axrîye me řehim bike!

şaxê — 6[2938]
Navê şêx û p'îra:
S. 1 *1 Şêxê min — Şêxsin,*
2 P'îrê min — Ĥesin Maman,
3 Hoste û merebî — ji mala Baba[n].

S. 2 *1 Dînê min — Şerfedîn[e],*
2 Mesebê min — melik Fexiredîne,
3 Mek'teba min — melik Şemsadîne.

S. 3 *1 Mefera me — Şêşims,*
2 Ît'îqada[2939] *me — Êzîd.*
3 Derdê min — dua'ye min, şêxê min, mewlayê min, p'îrê min, hostayê min.
4 Xwedê heq — xwedayê min,
5 Tawisî melek' — îmane min,

S. 4 *1 Kaniye Sipî — more,*
2 Ĥaca[2940] *me — zimzim, qubet il--Bidor*[2941]*, mek'anê silt'an Êzîdê Sore, 3 Sinetxane li wêda dibû more.*

şaxê — 7[2942]
S. 1 *1 Sibe çû, êvar hat,*
2 Hate ser min du celat,
3 Celatî miskîne
4 Heq bidine şehdaya dîne.

S. 2 *1 Şehdaya dînê min — êk Ellah,*
2 Melik Şêxsin — ĥebîb Ellah,
3 Meqlûbe û Mergeh — sela,
4 Silavê me li Meqlûbê, Mergehê, li heqê k'af û mixarê, li cirînê, li birînê, li xwedanê qubê li wî cî, ciyê êzdîxanê serê xwe dik'şîne ber sicûdê.

S. 3 *1 Mala Şîxadî — mala îmana meye,*
2 Nasirdîn — celatê serê meye,
3 Şîxadî — heq p'adşaye,
4 Melik Şêxsin — çiraye,
5 Me şehda îmane xwe bi nave Tawisî melek', xerqê Şîxadî daye.

S. 4 *1 Şîxadî — nûre,*

[2937] Beriyê Şivakê
[2938] *Şehda dînî* https://www.youtube.com/watch?v=NmRv_h1vkKE
[2939] *îtqat*
[2940] *hec*
[2941] *qubildar*
[2942]

2 Melik Şêxsin[2943] *— mişûre,*
3 Me şehda îmane xwe bi nave Tawisî melek', xerqê Şîxadî daye.

S. 5 *1 Ez minetk'arim ji mala bava,*
2 Ẍafilî korin ji herdu ĉava,
3 T'im û dayîm hilnadin wan ava.

S. 6 *1 K'ursîy ya Ȓehman berê ȓewaqê,*
2 Ĥaca[2944] *me k'af û miẍer, Berê Şibakê,*
3 Eve ciyê Şîxadî.

S. 7 *1 K'ursîya Ȓehman berî min jore,*
2 Ĥaca me k'af û mixer kaniye Sipî, qubet il-Bidare,
3 Mek'anê silt'an Êzîdî Sore,
4 Sinetxane lê dibe more.

S. 8 *1 Beĥrê ȓeş t'u sipîye,*
2 Ĥaca me k'af û miẍer kaniye Sipîye,
3 Mek'anê silt'an Êzîdîye,
4 Sinetxane lê qewat dibîye.

S. 9 *1 Sinîme sinetê nebîyme*[2945]*,*
2 Diȓeke e'nzelîme,
3 Bendeyî kaniye Sipîme,
4 Mirîdê Şêxê Adîme,
5 Berxê k'oza silt'an Êzîdme,
6 Il-ĥemdilla şikir ji vî dînî, îmanî, ji vî ol û erk'anî ȓazîme.

S. 10 *1 Çûme Lalişa nûranî,*
2 Min serê xwe li ber catê quba danî,
3 Min îman bi nave Tawisî melek' anî.

S. 12 *1 Tawisî minî mêrane,*
2 Xaliqê minî, û e'rd, û e'zmane,
3 Ev silt'an Şîxadî mêr saẍî jê bidin beyane.

S. 13 *1 Tawisî minî milyak'ete,*
2 Xaliqê min û ĥeftî û du milete, hîjdeh ĥezar xulyaqete,
3 Ew silt'an Şîxadî mêr bi saẍî jê bidin atqate.

S. 14 *1 Mergah Şîxadî xweş tişte,*
2 Dînê me ne yê kaẍeteye, ne yê nivîşteye,
3 Dera ilmê Şîxadî lê heq bê gatin, heke mêrê êzdî guh daye, wî qasî ewder jêȓa bihuşte.

S. 11 *1 Ya Şîxadî emî nezanin, her tu zanî.*
2 Ya Xwedê û Şîxadî emî kêmin, tu ťemamî!

şaxê — 8[2946]

S. 1 *1 Şehda dînê min yek Xwedaye!*
2 Amin[2947] *Cebraîl evîniya Êzdaye!*

[2943] *Şêxisin*
[2944] *hec*
[2945] *siniyetê sinîme*
[2946] *Şehda dînî* http://www.ezdixandi.com/forum/38-825-1; http://ȓojava.net/Shehda%20dinin.htm; http://yeziden.de/302.0.html; http://www.ciwanen-ezidi.de

3 Bergeha min r̂oj û mergehe,

S. 2 *1 Silavên min li Mergehê, li Lalişê, û li xwedanê qubêyê.*
2 Şîxadî — şêxê mine, ji nûra p'adşêye,
3 Şemsê Êzdînê — ĉiraye.

S. 3 *1 P'îrê min — Ĥesin Mamane,*
2 Hoste û merebî — ji mala Babane,
3 Kaniya Sipî — mora mine,
4 K'af û mix̂ar, û Zimzim ĥaca[2782] *mine,*
5 Tawisî melek' şehda îmana mine.

şaxê — 9[2948]

1 Her ewe, her ewe, her ewe,
2 Ne xwerin û ne xewe,
3 Şehda dînê min bi navê Xwedê û Tawisî melek' dibê r̂ewe! Amîn!

S. 1 *1 Şehda dînê min yek Ellah!*
2 Tawisî melek' û melek' Şêx Ĥesen heq ĥebîb Îlah!
3 Meqlub û mergeh sela,
4 Silavên mêran li Lalişê, li Meqlubê, li berê mehê, cotkê quba,
5 Li wê e'rdê[2949]*, e'rda êzdîxanê*[2950] *ya serî li ber Şîxadî k'êşin ber ibadetê.*

S. 2 *1 Silt'an Êzî — p'adşê mine,*
2 Tawisî melek' — îmane mine,
3 Şixadî — r̂êberê mine,
4 Kaniya Sipî — mora mine,
5 K'af û mix̂ara[2951]*, û zimzim — ĥaca mine,*
6 R̂oj (qubet il-Bidor) bergeha mine,
7 Şêşimes mesebê mine, bînyana ĉavê mine.

S. 3 *1 Il-ĥemdilla*[2952] *ji Adiya,*
2 Vavartin ji k'afira, r̂afidiya[2953]*,*
3 Em avêtin ser pişka siniya.

S. 4 *1 Minetk'arim ji mîra,*
2 Vavartin ji k'afira ji xenzîra,
3 Em avêtim ser pişka şêxan û p'îra.

S. 5 *1 Minetk'arim ji minetê,*
2 Vavartin ji k'afira ji şerîhetê,
3 Avêtin ser pişka sinetê.

S. 6 *1 Heka Xwedê bike, em êzidine,*
2 Li ser navê silt'an Êzîne,
3 Em bi ol û erk'anê û t'erîqete xwe r̂azîne! Amîn!

2947 *Emînî*
2948
2949 *herd*
2950 *êzidxane*
2951 *mixar*
2952 *Il-himd ilah*
2953 *r̂afêdiya*

şaxê — 10[2954]

1 Serê min [ser] balgî[2955]*,*
2 B'elgiyê min [Berê] Şibakê[2956]*,*
3 Sêrî çûme zikakê,
4 Bidî xatirê Êzîd û make.
5 Serê min qublê[2957]*,*
6 Berê min r̂ohilat,
7 Ser minr̂a[2958] *sekinî[n] du celat,*
8 Go: «Miskîno, T'acdîno, beniyo,
9 De te were, şehdetiya[2959] *dînê xwe bîne,*
10 Ezê serê te hilînim».
11 Go: «Şehdetiya dînê min êk Ellah,
12 Şêxsin — ĥebîb Ellah,
13 Mergayê, Meqlûbê selayê.
14 Ciyê Şerq, Şam lê diçe tayê, sucûdayê.
15 Sicûda me diçe bal Şîxadî, Şîxadî r̂eda yê,
16 Şêşims — melkê mêrayê,
17 Şîxadî — ser k'ursîy westayê,
18 Şehdetiya dînê xwe heq navê Êzîd dayê.
19 Şîxadî — nûre,
20 Melek' Fexiredîn — ẍefûre,
21 Şehdetiya dînê xwe heq navê Êzîd qebûle.
22 Sinîme, sine nebîyme[2960]*,*
23 Silavk'êşê kaniya Sipîme,
24 Mirîdê Şîxadîme.
25 Qelema melik Şêxsin nivîsîme,
26 Il-ĥemdilla şêx, p'îr, hoste, merebî, yar birê axretê, her pênc t'irêqê xwe r̂azîme.
27 Celatê r̂uĥê min Nasirdîn,
28 Atqata min — silt'an Êzîd,
29 Dînê min — Şerfedîn,
30 R̂ehme li r̂uĥê hosta yê min,
31 Êzdîd — êk Ellah,
32 Şîxadî — ĥebîb Ellah!»

şaxê — 11[2961]

1 Şehda[2962] *miqîm*[2963] *Ellah,*
2 Şîxadî — ĥebîb[2964] *Ellah,*
3 Şêxsin — r̂esûl Ellah,
4 Merge, Meqlûb sela,
5 Silava me Mergê,
6 Cema'yê[2965] *binîmayê,*
7 Lalişe xwedanê[2966] *qubê*[2967]*,*
8 Ciyê êzdîxane lê dikine sicûdê.

2954 [13] (гг. 189-192)
2955 *be'lgî*
2956 *şivak*
2957 *qulbe*
2958 *mira*
2959 *şe'detiya*
2960 *nevî*
2961 [31] *Se'da sibê zû* (15-16)
2962 *şe'da*
2963 *mikûm*
2964 *ĥebûb*
2965 *cimayê*
2966 *xudan*
2967 *quve*

9 Heqê min — Şîxadî,
10 Baqiyê min — Melîşîxisin[2968]*,*
11 Dînê min — Şerfedîn,
12 Mesebê min — melî Fexiredîn,
13 Ĥeca min — qubet il-Bidare[2969]*,*
15 Îtqeta min — Êzîdê sor,
16 Ciyê sinîxan lê dibine mor. 16 Sinîme[2970]*, sinîme,*
17 Şêx, p'îr, hosta, merebîme,
18 Seȓt[2971] *evdê kaniya Sipîme,*
19 Mirîdê şêxê Adîme[2972]*,*
20 Il-ĥemdilla[2973] *şikir ezî êzdîme.*
21 P'îrê min — hostayê min,
22 Şêxê min — mewlayê min,
23 Derdê min — dua'yê[2974] *min,*
24 Şehdetiye xwe nave Tawisî melek' daye.

şaxê — 12[2975]

S. 1 *1 Her ewe, her ewe, her ewe!*
2 Ne xwerin ü ne xewe,
3 Şehda dinê min bi navê Xwedê ü Tawisi melek' dibê ȓewe. Amîn!

S. 2 *1 Şehda dinê min yek Ela*
2 Tawisî melek' û melek Şêx Ĥesen heq hebib Ellah!
3 Meqlub ü mergeh sela!
4 Silavên mêran li Lalişê, li Meqlubê,
5 Li beré mehê, cotkê quba, li wê e'rdê , e'rda êzidxanê ya serî li ber Şîxadî k'êşin ber ibadetê.

S. 3 *1 Siltan Êzî p'adşê mine,*
2 Tawisî melek' îmane mine,
3 Şîxadî ȓêberê mine,
4 Kaniya Sipî mora mine,
5 Kaf û mixara û Zimzim ĥeca mine,
6 Ȓoj bergeha mine (qublet el-bidur),
7 Şêşimes mesebê mine, binyana chavê mine.

S. 4 *1 El himdilla ji adiya,*
2 Vavartin ji k'afira ȓafêdiya,
3 Em avêtin ser pişka siniya.

S. 5 *1 Minet karim ji mira,*
2 Vavartim ji kafira, ji xenzira,
3 Em avêtim ser pişka şêxan ü p'îra.

S. 6 *1 Minet karim ji minetê,*
2 Vavartin ji k'afira ji şerihetê,
3 Avêtin ser pişka sinetê.

S. 7 *1 Heka Xwedê bikê em êzidine,*

[2968] *Melîşîxisin*
[2969] *qubildar*
[2970] *sunî*
[2971] *ser*
[2972] *şêx E'dî*
[2973] *Herĥemdila*
[2974] *dia'*
[2975] Feremez Xeribo *Qewl û beyt'ên êzidiyan yê piroz* http://www.kaniya-sipi.de/ku/modules.php?name=News&file=article&sid=1416

2 Li ser navê sultan Êzine,
3 Em bi ol û erk'anê û teriqte xwe r̂azine. Amîn!

şaxê — 13[2976]

1Serê min belgî,
2 Belgîyê min şibakê,
3 Sêrî çûme zikakê,
4 Bidî xatira Êzdî makê[2977]*.*
5 Serê min — qulbe ,
6 Berê min — r̂ohilat,
7 Ser mir̂a sekinî du celat,
8 Go: «Miskîno, tajdîno, benîyo,
9 Şehdetîya[2978] *dînê xwe bîne,*
10 Ezê serê te hilînim».
11 Go: «Şehdetîya dînê min mik'în Ellah, Şîxisin ĥebûb Ellah!
12 Mergayê, Meqlûbê selayê, selayê binîmayê,
13 Cîyê Şerq, Şam lê diçe tayê sûcûdayê,
14 Sicûda me diçe bal Şîxadî,
15 Şîxadî — r̂edayê.
16 Şêxşim — melkê mêrayê,
17 Şîxadî ser k'ursî westayê,
18 Şehdetîya dînê xwe heq bi navê Êzîd[2979] *dayê,*
19 Şîxadî — nûre,
20 Melek'[2980] *Fexiredîn*[2981] *xefûre,*
21 Şehdetîya dînê xwe heq bi navê Êzîd qebûle.
22 Sinîme, sinî nevîme,
23 Silavk'êşê kaniya Sipîme,
24 Mirîdê şêxê Adîme[2982]*,*
25 Qelema melek' Şîxisin nivîsîme,
26 E'r̂ĥemdille şêx, p'îr, hosta, merebî,
27 Yar birê axiretê,
28 Her pênc t'irêqê xwe r̂azîme.
29 Celatê r̂uĥê min — Nasirdîn,
30 Atqata min — silt'an[2983] *Êzîd,*
31 Dine min — Şerfedîn, R̂eĥme li r̂uĥê hostayê min.
32 Şîxadî — yek Ellah!
33 Êzdîd — ĥebûb Ellah!»

[2976]
[2977] binêr: *max*
[2978] *şe'detîya*
[2979] binêr: *Êzîd*
[2980] *Mellek*
[2981] *Ferxedîn*
[2982] *şêx E'dî*
[2983] *sultan*

VII. Xizêmok

şaxê — 1[2984]

S. 1 *1 Hey dîno, hey dîno!*
2 Şêxo dîno, p'îro beze miskîno!
3 Delal gule e'zîz melik Fexiredîne,
4 Sê mal hene li dinîya dawî: Qudsû Xelîl, Mekke û Medîne,
5 Heq Xwedêye, ba heq mala babe min Lalişa nûrîne,
6 Belê ẍefil di korene, beĥra wan têda nine.

S. 2 *1 Hey mala min, teyrek li e'zmana wê hey, navê wî Enqere,*
2 Ĥeftî û du p'eȓe,
3 P'eȓekî gayî li sere.
4 Ji minȓa bêjin, xêra navê Şîxadî, ew k'î mêr bû wek'az li e'rdê da, go: «Zimzim Te'al, were?!»

S. 3 *1 Çendî teyrek li e'zmana wê hey, navê wî Enqer bi nave,*
2 Ȓoje îd û e'refata derk'eft ji kaniye Sîĥanê,
3 Çeng u basikêt xwe vediweşînê,
4 Jê dicê şewiq, û şemal, û nûrîn, û xûnave.

S. 4 *1 Dergehek li e'zmana vebû, nuqteyek jê nuqitî,*
2 Teyrek nazil bû li ser t'extê se'edetê,
3 Wê dibêjit: «Bila bêt şêxek ji heqîqetê, p'îrek ji me'rîfetê, ilmdarekî ji malêt ilmdare,
4 Bila derê ȓeşbelaka veket, bixwinit û jê bêjit k'a beĥra emanê[2985] *çend gave,*
li besta çend kevir di nave?
5 Melik Fexiredîn fitîla[2986] *digêȓit li ser xasan û xava.*

S. 5 *1 Hey mala min, banga min melekê dilê melûle,*
2 Telp'ek e'wra ji e'rda ȓabû, li e'zmana bestbû şûre,
3 Ji minȓa bêjin, bi xêra nave Şîxadî ew k'î mêr bû, xîveta t'eref zêȓîn vedabû li ser beĥrêt k'ûre?

S. 6 *1 Çendî mala min, banga Xwedê u melekê dilê damayî,*
2 Telp'ek e'wra ji e'rda ȓabû, li e'zmanê bilind bestbû alayî,
3 Wi ji minȓa bêjin, bi xêra nave Şîxadî, ew k'î mêr bû, xîveta t'eref zêȓîn li ser beĥrêt k'ûr vedayî?

S. 7 *1 Çendî mala min, dilê min li ber van me'nîya sotin,*
2 Gîhanê min gorî Şemsê Êzdîna wê li sûka me'rîfetê,
3 Melik Sêxsin wê li derê kaniya Sipî t'izbî li destî,
4 Ji minȓa bêjin bi xêra navê Şîxadî. ew k'î mêr bû, silt'an Êzî ji wîȓa me'nîyêt k'ûr digotin?

S. 8 *1 Çendî teyrek li min hilatî ji kinarê girî,*
2 Şemsê minî bi nûr û k'eremet bû, şefaq[2987] *dabû li binêt beĥra,*
ȓanahî li Lalişa nûranî li ometa xwe kirî.
3 Ji minȓa bêjin, bi xêra navê Şîxadî. ew k'î mêr bû, Şêşims navê xwe lê şayi kirî?

S. 9 *1 Çendî teyrek li min hilatî ji kinarê Bexdayî,*
2 Şemsê min bi nûr û k'eremet bû, şefaq dabû li binêt beĥra,
ȓanahî kirbû Lalişa nûranî ĥeta bane K'abet ilahê.
3 Wellah û Tillah û Billah sê nav ji navêt Xwedêne
4 Ji minȓa bêjin, bi xêra navê Şîxadî, ew k'î mêr bû Şêşims navê xwe dayê?

[2984] [1] (p. 398); [2] (rr. 1050-1053)
[2985] *emen*
[2986] *fitil*
[2987] *şifeq*

S. 10 *1 Çendî stêrek li min hilatî, ji stêra Cebare,*
2 Şêşimsê min bi nûr û k'eremet bû, şefaq dabû li binêt beȓra,
ȓanahî kirbû Lalişa nûranî ȟeta wan dîyara,
3 Ji minȓa bêjin, bi xêra navê Şîxadî quba felekê çend zincin û çend k'ursîyne?
4 Heke hûn pirsiyara quba felekê ji min diken, quba felekê ȟeft k'ursîyne zinc bîst û çarin.

S. 11 *1 Çendî şêxek li Şamê dahir bûyî k'ûre,*
2 Wek'azê destê wî k'eske, t'acê serî şev ĉira, û leyl, û diȓe .
3 Ji minȓa bêjin, bi xêra navê Şîxadî, ew k'î mêre siȓe wê digeȓê li gel ȟemû siȓa?

S. 12 *1 Çendî şêxek li Şamê dahir bûyî k'ûrîne,*
2 Wek'azê destê wî k'eske, t'acê serî şev ĉiȓa, û leyl, û diȓîne.
3 Ji minȓa bêjin, bi xêra navê Şîxadî, ew çi diyarî bû, Şêxûbek'ir da Şemsê Êzdîne?

S. 13 *1 Çendî sibeye ku ȓoj li min hiltêye,*
2 Şemsê minî bi nûr û k'eremet bû, şefaq dabû li binêt beȓra,
ȓanahî kirbû Lalişa nûranî ȟeta bi banê k'afêye.
3 Ji minȓa bêjin, bi xêra navê Şîxadî ȓoje bin xîveta t'eref zêȓîn, li ser beȓrê, ew k'îye?
Nave wî şêrîn Xwedêye!?

S. 14 *1 Çendî sibeye ku ȓoj-ȓoj li min hilate,*
2 Şemsê minî bi nûr û k'eremet bû, şefaq dabû li binêt beȓra,
ȓanahî kirbû Lalişa nûranî ȟeta bi bane xelata.
4 Ji minȓa bêjin, bi xêra navê Şîxadî, ȓoje bin xîveta t'eref zêȓîn, li ser beȓrê, ew k'îye?
Nave wî yê şêrîn p'îr Afate!»

şaxê — 2[2988]

S. 1 *1 Mala min, mala min, mala mine, hê hê, hey malê!*
2 Mala min, mala babe min, hê hê,
3 Mala minê, ȓo derk'etiye li cîde, hê hê,
4 Serê min qurbana nûra Şemsedîne,
5 Dayîm dide çardeh t'ebeqe e'rd û e'zman, geliyê Lalişê, hê [hê],
6 Herçar qulba goveke dinîyayê,
7 E'nzelî, zencelî nifusî t'emam,
8 Bera (qermesê) gay û masî da, hey malê!

S. 2 *1 Mala min, mala min, mala mine, hê hê, hey malê!*
2 Mala minê, dewrêşek hatî ji derda, hê hê,
3 Piştê, k'ember beste, hê hê,
4 Di linga da sol û meste, hê hê,
5 Xerqekî ȓeşî lêye, dembuleke sore le sere, hê hê,
6 De wextê dinîya t'ev av bû, hê hê,
7 Darek li ort'a wê avê bû, hê hê,
8 Teyrekî Enqerî li ser wê darê bû, hê hê,
9 T'oximê miletê Ezdayî dest bû, hê hê,
10 Serê min qurban be, nave wî Tawis melek' bû, hey malê!

S. 3 *1 Hey mala min, mala min, mala mine, hê hê, hey malê!*
2 Mala minê, bila (qurme) li ser pişta gê u masîda,
3 Şêxo — mîro, p'îro — beze[2989] *miskîno, e'zîz Xwedêye,*
4 De werin derê ȓeşbelekê vekin, hê hê,
5 P'elkî becenzerî bixûnin, hê hê,

[2988] [2] (rr. 1054-1056)
[2989] binêr: *bezok*

6 Xêra mala Şîxadî ji minȓa bêjin, k'a ew k'îjan bû, ciyê xwe çêkir avê tiryêda? Hey malê!

S. 4 *1 Mala min, mala min, mala min, mala mine,*
2 Mala minê, serê lala, Elîf û Bê ne, hê hê,
3 Serê diȓa Elîf û Bê ne, hê hê,
4 K'oçekê wan ȓuniştine, extîyarê wan t'eveserû p'êne, hey male!

S. 5 *1 De werin şêxekî ji minȓa bînin, hê hê,*
2 Bila ȟeftî u du govek babî şêx be,
3 Bila donzde ilmî vê be ji mala şêxa be, hey male!

S. 6 *1 De werin p'îrekî ji minȓa bînin,*
2 Bila ȟeftî u du govek babî p'îr be,
3 Bila donzde ilm, ilmî be,
4 Bila ji mala p'îra be, hey male!

S. 7 *1 De hûn derê ȓeşbelekê vekin,*
2 P'elkî becenzelê hûnê bixûnin,
3 Xera mala Şîxadî ji minȓa bêjin,
4 Dînê silt'an Ezdayî yeke, çima meseb ji hev cuda bûn! Hey male!

S. 8 *1 Mala minê, mala min, mala babe mine, hê hê,*
2 Mala minê, min go: «E'zîz Xwedê ye,
3 Şêşimse mala me şa dike ji nûrê,
4 Hunê minȓa bêjin k'îjan mêr bû dik'işand qelema îmanê?
5 K'îjan mêr bû wezîrê dîwanê?
6 K'îjan mêre ȓuniştine geliyê Lalişê, ber berê sikanê? Hey male!

S. 9 *1 Mala min, mala min, mala mine, hê hê,*
2 Serê minî qurban be, melik Şêxsin dikişîna qelema îmanê, hê hê,
3 Melik Şemsedîne wezîrê dîwanê, hê hê,
4 Şêxu Bekre mewlayê dîwanê, hê hê,
5 Serê min qurban be, silt'an Şîxadîye ȓuniştîye li geliyê Lalişê, ber berê sikanê,
maşê mêra dide, distîne, hey male!

S. 10 *1 Mala min, mala min, mala mine, hê hê,*
2 Mala minê, teyrekî li e'zmana, teyrî Enqere, hê hê,
3 Sêsed û şêst û şeş silav lêye, hê hê,
4 T'oximê miletê Êzî xilas kiriye ji t'ofanê, hey mala male,
5 Navê wîye, mala min, mala min, mala babe mine, Tawisî melek'e, hey male!

şaxê — 3[2990]

S. 1 *1 Çendî mala min,mala min,mala min!*
2 Banga mine Xwedê di dilada mayî,
3 Telpekî e'wra ji e'zmana hildayî,
4 Ȓasta Lalişa nûranî kire şewiq û alayî,
5 Me şêxek divêt ji malêt Adîya, p'îrekî heqîqetê, ilmdarekî ji ilmayî zêde,
ji ȟeftî û du baba xeberbiden, k'a ew k'î mêr bû, xîveta t'eref zêȓî ser beȟrêt k'ûr vedayî?!

S. 2 *1 Çendî binga mine Xwedê dilêt melûle,*
2 Telpekî e'wra ji e'zmana ȓabû, ȓasta Lalişa nûranî kirbû şure,
3 Me şêxek divêt ji malêt Adîya, p'îrekî heqîqetê, ilmdarekî ji ilmayî zêde,
bila derê ȓeşbeleka veken, ji ȟeftî û du baba xeber biden,

2990 [2] (rr. 1057-1059)

k'a ew k'î bû, xîveta t'eref zêr̂în vedayî ser behr̂êt k'ûre?!

S. 3 *1 Çendî teyreke wê li e'zmana nave wî Enqer bi nave,*
2 Ji qudretê ji çengê wî teyrî dibarit xunave,
3 Me şêxek divêt ji malêt Adîya, p'îrekî heqîqetê,
ilmdarekî ji ilmayî zêde, derê r̂eşbeleka veken,
ji ĥeftî û du baba xeber biden, k'a bi xêra nave Şîxadî,
beĥra sîĥa yê çend k'eşkûl[2991] *ave?! Di bestê çend kevir di nave?!*

S. 4 *1 Çendî bejna teye bilind be, ber berê banî,*
2 Ĉavêt te ne bûne biruska bedelê, awrêt te nebûne awirêt şêra,
wê li min diden wekî awrêt e'silanî,
3 Wellah, u Billah, u Tillah, me şêxek divêt ji malêt Adiya,
p'îrekî heqîqetê, ilmdarekî ji ilmayî zêde, bila derê r̂eşbeleka veken,
ji ĥeftî û du baba xeber biden bi xêra nave Şîxadî,
k'a ew k'î mêr bû t'oqa meftulê kire stuwna girîvanî?!

S. 5 *1 Çendî bejna teye bilind, ber berê bane kelê,*
2 Awirêt te ne bûne awrêt şêra,
3 Ĉavêt te ne bûne biruska bedelê,
4 Wellah, û Billah, û Tillah, hersê navêt Xwedêne.
5 Me şêxek divêt ji malêt Adiya, p'îrekî heqîqetê,
ilmdarekî ji ilmayî zêde, bi xêra nave Şîxadî,
bila derê r̂eşbeleka veken ji ĥeftî û du baba xeber biden,
k'a ew k'î mêr bû, t'oqa meftulê kire stuwna p'axilê?!

S. 6 *1 Çendî xizêma te zêr̂ê zere,*
2 Bend û tîrêja da Lalişa nûranî ĥeta bi koçka t'et'ere,
3 Wellah, û Billah, û Tillah, — hersê navêt Xwedêne.
4 Me şêxek divêt ji malêt Adiya, p'îrekî heqîqetê, ilmdarekî ji ilmayî zêde,
bila derê r̂eşbeleka veken, ji ĥeftî û du baba xeber biden,
k'a çawa xwedana xizêmê ji mala Şêşimsê T'et'ere?!

S. 7 *1 Çendî xizêma te zêr̂ê sipîye*
2 Bend u tîrêja dabû koçka t'et'ere ĥeta Lalişa nûraniye,
3 Wellah, u Billah, u Tillah, hersê navêt Xwedêne.
4 Me şêxek divêt ji malêt Adiya, p'îrekî heqîqetê,
ilmdarekî ji ilmayî zêde, bila derê r̂eşbeleka veken, ji ĥeftî u du baba xeber biden,
çava xwedana xizêmê ji mala silt'an Êzîye?

şaxê — 4[2992; 2993]

S. 1 *1 Mala min, r̂o derk'etiye cîda,*
2 R̂o derk'etiye ava,
3 Serê min qurban be, nûra Şemsê Êzdîna,
4 Daye çardeh t'ebeq e'rd û e'zman, geliyê Lalişê, herçar qubla[2994]*,*
beĥra emanê, pişta ga û masîda.

S. 1 *1 Mala min, r̂o derk'etiye cîda,*
2 R̂o derk'etiye ji cîda,
3 Serê min qurbabe nûra Şemsî Êzdîna,
4 Daye çardeh t'ebeq[2995] *e'rd û e'zman.*

[2991] *keşkul*
[2992] *Beyt'a "Heyî Male"* http://www.ezdixane.ru/content/view/597/156/
[2993] [31] *Beyt'a heyî malê* (гг. 49-53)
[2994] *qulba*
[2995] *tebek*

5 Geliyê Lalişê,
6 Her çar qulba goveka dinîya[2996]*,*
7 Nifûsî mefûs encerî t'emam,
8 Behrê Qirmisê, pişta gê û masî[2997] *da,*
9 Heyî malê, heyî malê, heyî malê.

S. 2 *1 Mala min, gelî şêxan û p'îran, ixtîyar*[2998]*, k'oĉek û beden miskîna,*
2 Werin derê ȓeşbelekê vekin, belgê belcevêzê[2999] *bixûnin.*
3 Xêra mala Şîxadî minȓa bêjin k'anê ew k'î mêre,
ȓûniştîye ser birka kaniya Sipî maşê mêra dide-distîne (Şemse).
4 E'zîze Xwedaye, melekî Şemsedîne, dîn-dînê î'n Êzîde, cema' mesebî[3000] *hev cidane.*

S. 2 *1 Mala min, daye beȟra Qirmisê, pişta gê û masî da,*
2 Gelî şêxan û p'îran, ixtîyar[3001]*, k'oĉek û beden miskîna*[3002]*,*
3 Werin derê ȓeşbelekê vekin, belgê becenavê[3003] *bixûnin.*
4 Xêra mala Şîxadî bê me'ne miȓa bêjin,
5 De çika ew çi mêrek bû,
6 Ciyê xwe çêkir nava ĥeva tiriya da,
7 Heyî malê, heyî malê, heyî malê.

S. 3 *1 Mala min daye çardeh t'ebeq e'rd û e'zmana,*
pişta qeliyê Lalişê k'ûrîn da, m'esiyê hinê beȟrada.
2 Sêxekî minȓa bînin, şêx be, donzdeh ilma ilmdar be, t'alibî zana be, malî bava be.
3 P'îrekî minȓa bînin p'îr be, ĥeftî û du govek bavê xweda p'îr be,
4 Xêra navê Şîxadî bêjin, k'anê ew k'î mêre ĉira herçar qubla ne? (Şemse).
5 E'zîzê Xwedaye, melik Şemsedîne, dîn-dîne silt'an Êzîde, mesebî hev cidane.

S. 6 *1 Mala [min, mala min, mala] min.*
2 Daye geliyê Lalişê,
3 Der-dorê wê dane berxê wî şîlanê,
4 Gelî şêxan û p'îran,
5 Extîyar, k'oĉekê beden miskîna,
6 Werin, xêra mala Şîxadî, bê me'ne mi ȓa bêjin,
7 Çika ew çi mêreke,
8 Digeȓîne qelemê îmanê,
9 Ew çi mêreke wezirê dîwanê,
10 Ew çi mêreke e'lêkûme selame,
11 Ȓuniştiye geliyê Lalişê ber berê sikane,
12 Heyî malê, heyî malê, heyî malê.

S. 4 *1 Mala min, serê diȓa Elîf û Bêne, serê lala Elîf û Bêne,*
2 Extîyar oni tiye, k'oĉekê wana sekiniye pisne,
3 Werin, şêxekî minȓa bînin, şêx be, ĥeftî û du govek bavê xweda şêx be, donzdeh ilmayî ilma be,
4 P'îrekî minȓa bînin p'îr be, ĥeftî û du govek bavê xweda p'îr be, donzdeh ilmayî ilmdar be,
5 Werin derê ȓeşbelekê vekin, belgê belcevêzê bixûnin.
6 Xêra mala Şîxadî minȓa bêjin not ĥezar sal pêjda hêvênê mêrê Êzdî qendîlê destê k'î mêrî bû? (Tawisî melek'e).
7 Hey mala minê, yala ilmê şêxan-p'îran, yala extîyara ber derê Mergê, yala dîndara mala Adiya!

S. 3 *1 Mala min, mala min, mala min,*
2 Mala min serê diȓan[3004] *Elîf û Bêne,*

[2996] *duniya*
[2997] *me'sî*
[2998] *extiyar*
[2999] *bacar*
[3000] *mesev*
[3001] *extiyar*
[3002] *miskîn*
[3003] *bacarê, an belcevêzê*
[3004] *duran*

3 Serê lale Elîf û Bêne,
4 Ixtîyarê r̂ûniştine, k'oĉekê wana sekinîne, li p'êne,
5 Heyî malê, heyî malê, heyî malê.

S. 4 *1 Mala min, extîyarê r̂ûniştine, k'oĉekê wana sekinîne, li p'êne,*
2 Werin şêxekî ji mir̂a bînin,
3 Ĥeftê du govek bavê xwe da şêxe, malê şêxa be,
4 Donzde ilman[3005] ilma be,
5 P'îrekî minr̂a bînin,
6 Ĥeftê du govek bavê xwe da p'îr be, malî p'îra be,
7 Donzde ilman be,
8 Şêxo dîno, p'îro beden miskîno, Ezîz Xwedaye[3006],
9 Melek' Şemsedîne, mala me li şêxa jê di nûrîne,
10 De werin derê p'erbelekê[3007] vekin,
11 Belgê becarê bixûnin,
12 Xêra mala Şîxadî bê me'ne mir̂a bêjin,
13 Çika dînê silt'an Êzîd yek, çima meseb hev cudane,
14 Heyî malê, heyî malê, heyî malê.

S. 5 *1 Mala min, r̂o derk'etiye ji denê,*
2 Serê min qurban be, nûra Şemse Êzdîne.
3 Daye çardeh t'ebeq e'zmane ĥerçat qubla goveka dinîya nifûsî zenuerî t'emam,
beĥra emanê, geliyê Lalişê, der-dorê wê denê,
ber berxê wî şîlanê, cele şêxan û p'îran, extîyar, k'oĉekê, beden miskîna.
4 Werin xêra mala Şîxadî, minr̂a bêjin, çika ew k'î mêre diger̂îne qelemê îmanê,
ew k'î mêre k'ê wezirê dîwanê,
5 Ew k'î mêreke, e'lêk'ûm selam, r̂ûniştîye geliyê Lalişê ber berê sikanê ?
(Şêxsine, şêx Şemse, p'îrê Be'rîye).

S. 5 *1 Mala min, mala min, mala min,*
2 R̂o derk'etiye ji dane,
3 Serê min qurbabe, nûra Şemsê Êzdîna,
4 Daye çarde t'ebeq e'rd û e'zman,
5 Her ça[r] qulba goveka dinîya,
6 Nifûsî zencerî t'emam,
7 Beĥê Qirmisê, geliyê Lalişê,
8 Der û dorê wê dane berxê wî şîlanê,
9 Heyî malê, heyî malê, heyî malê.

S. 6 *1 Mala min Şemsedîne, Fexiredîne, Sicadîne, Nasrêdîne,*
2 Herçar pisê sitîya Zîne, xelefa mîr Ezdîne,
3 Şêxekî minr̂a bînin şêx be, ĥeftî û du govek bavê xa da şêx be, donzdeh ilmayî ilma be,
4 P'îrekî min r̂a bînin p'îr be, ĥeftî û du govek bavê xweda p'îr be, donzdeh ilmayî ilmdar be,
5 Xêra navê Şîxadî bêjin ew k'î mêre, beĥrê giran dimeyîne[3008]? (melîk Fexiredîne).

S. 7 *1 Hey mala min, çendî sitîya Zîn dilorîne,*
2 Ber bêşîka Şems û Fexirê mîra dihejîne,
3 Şêxekî divêjim minr̂a bînin, bira şêx be,
(ĥeftî û du govek bavê xweda şêxbe, donzdeh ilmayî ilmabe?)
4 P'îrekî divejim min r̂a bînin, bira p'îr be, (ĥeftî û du govek bavê xweda p'îr be,)
6 Xêra navê Şîxadî bêjin k'anê ew k'î mêre, r̂ûniştîye ser birka kaniya Sipî,
xêr-xêratê êvarîna diqebilîne? (mîr Zeyîdîne).

[3005] *ulm*
[3006] *Xuda*
[3007] binêr: *r̂eşbelek*
[3008] *dimehîne*

S. 8 *1 Mala min, teyrekî heye, teyrê Enqerî bi nave,*
2 Ser pişta wî teyrî sêsed û şêst û şeş cot silave.
3 Şêxekî minȓa bînin sêx be, ȟeftî û du govek bavê xweda şêx be, donzdeh ilmayî ilma be,
4 P'îrekî minȓa binin p'îr be, ȟeftî û du govek bavê xweda p'iȓ be, donzdeh ilmayî ilmdar be,
5 Xêra navê Şîxadî bêjin k'anê ort'a e'rd û e'zman çend gave,
beȟra emanê çend k'eşkûl ave, çend kevir nave.

S. 9 *1 Teyrekî min heye, teyrekî t'eke,*
2 Ser pişta wî teyrî Tawisî melek'e
3 Şêxekî minȓa bînin, sêx be ȟeftî û du govek bavê xweda şêx be, donzdeh ilmayî ilma be.
4 P'îrekî min ȓa bînin, 'p'îr be, ȟeftî û du govek bavê xweda p'îr be, donzdeh ilmayî ilmdar be,
5 Xêra Şîxadî bêjin k'anê ew k'î mêre, dergê cinetê vedike û dadide? (Tawisî melek'e)

S. 10 *1 Serî t'ac û t'acpoşe, piştî k'ember beste, qapûtî ser mile,*
2 Ser piştê sêsed û şêst û şeş nûr û nedere, lal û diȓ, cehwar, şemala Şîxadî dişixule.
3 Xêra navê Şîxadî bêjin dinîya behir bû, k'ursîykî ort'a beȟrê bû,
mêrek ser bû, hêvêna kurê mêrê Êzdî ber bû,
4 Şêxekî minȓa bînin, şêx be, ȟeftî û du govek bava xweda şêx be, donzdeh ilmayî ilma be,
5 P'îrekî minȓa bînin, p'îr be, ȟeftî û du govek bavê xweda p'îr be, donzdeh ilmayî ilmdar be,
6 Ew k'î mêr bû e'zîzê dinîya — axiretêȓa xeber dida? (Tawisî melek'e).

S. 11 *1 Teyrekî min heye e'rşe, teyrekî Enqer sipîye,*
2 P'eȓekî wî yek e'rşe, yek 'ezmane,
3 K'asek ser piştêye, nixtek wê k'asê fiȓîye,
4 Xêra navê Şîxadî bêjin k'anê ew nixte k'uye? (quba Şerfedîne).

S. 12 *1 Mala min e'rda çû e'zmane,*
2 Teyrê Enqer bi nave.
3 Ser pişta wî teyrî sêsed û şêst û şeş cot silave,
4 Xêra navê Sêxadî bêjin k'anê ew k'î mêre, ciye xwe çê kir nava ȟeva tirîda?(silt'an Êzîde).

şaxê — 5[3009]

S.1 *1 Hey mala min, hey mala min, mala Bavê min,*
2 Teyrekî Enqerî nave,
3 Ser piştê sêsed û şêst û şeş cot silave.

S. 2 *1 Şêxekî bînin şêx be,*
2 P'îrekî bînin p'îr be,
3 T'alibî zane, ji mala Baba be,
4 Ȟeftî govek bavê xweda ilma be.

S. 3 *1 Bira xêra Xwedêȓa,*
2 Derê ȓeşbelekê veke,
3 Belgê belcevêzê[3010] *bixûne.*

S. 4 *1 Bira miȓa bêje,*
2 Beȟra emanê çend k'eşkûl avî nave,
3 Ort'a e'rd e'zmanda çend gave.

S. 5 *1 Hey malê, hey malê, hey malê*
2 Babanê, hey lê, hey malê, hey malê…

[3009] [12] *Beyt'a Hey Malê* (гг. 193-195)
[3010] *belgevêz*

3 Serê dir̂a Elîf û Bê[3011] *ne,*
4 Serê lala Elîf û Bê ne.

S. 6 *1 Teyrê Enqer dir̂e e'rşê e'zmîne,*
2 Du melek' lê xuliqîne,
3 Yek bû nûra e'zmîne,
4 Beĥrê[3012] *giran dimeyîne.*

S. 7 *1 Yek ĉira çar qulbaye,*
2 Stûna çar dînaye,
3 Felekê dorê dizivirîne, baye.

S. 8 *1 Hey malê, hey malê…*
2 Serê dir̂a Elîf û Bê[3013] *ne,*
3 Serê lala Elîf û Bê ne.
4 Extîyarê r̂ûniştine,
5 K'oçekê ser darêpiya ber dawastane,
6 Fexirê gulî nûre li e'zmane.

S. 9 *1 Hey Mala min, hey Mala min,*
2 Serê dir̂a Elîf û Bê[3014] *ne,*
3 Serê lala Elîf û Bê ne.
4 Extîyarê r̂ûniştine,
5 K'oçekê ser darê piya berda wastane,
6 R̂oj me derk'et ji e'rşê girane,
7 Bû ĉira boyî herçar qulbane,
8 Stûn boyî herçar dînane.

[3011] *Bî*
[3012] *be'r*
[3013] *Ba*
[3014] *Bî*

VIII. Payîzok

Rinde giravî[3015]

S. 1 *1 Xemêt dilê min gelekin,*
2 Xeyalêt[3016] dilê min p'iȓ belavin,
3 Sonî di ser k'eskin,
4 Werdek aşiqê golêt bi avin,
5 Ez kovandar û bendewarê xizêma şorim,
6 Hey hayê, hey hayê, hey hayê!

S. 2 *1 Dinîyayê bike sê pişke,*
2 Pişkek birîndarê şîran û tîrane,
3 Pişkek aşiqê zêȓ, û zever, û male dinêne,
4 Ez e'vdalê Xwedê, aşiqê kiçk'oke, ke şenge şoẍe[3017] ser bi diravim,
5 Ez kovandar û bendewarê xizêma şorim,
6 Hey hayê, hey hayê, hey hayê!

S. 3 *1 Xemêt dilê min gelekin,*
2 Xiyalêt dilê min p'iȓin,
3 Sonî di ser k'eskin,
4 Werdek ji golêt bi av difrin,
5 Ez kovandar û bendewarê xizêma şorim,
6 Hey hayê, hey hayê, hey hayê!

S. 4 *1 Dinîyayê bike sê pişke,*
2 Pişkek birîndarê şîran û tîrane,
3 Pişkek aşiqê zêȓ û zever û male dinêne,
4 Ez e'vdalê Xwedê, aşiqê kiçk'oke ke şenge şoẍ memik xirim,
5 Hey hayê, hey hayê, hey hayê!

S. 5 *1 Çendî p'îre payîzekê li min da, me nekir k'ar û bare zivistanê,*
2 P'eletekî e'wrî ȓabû ji binyatê, jê dibarin xirugêt befirê, nexîxêt baranê,
3 Bila xirab nekirba xemil û xêza dare ȓewanê,
4 Şenge giraviya mine giravî nebuwe kareke ẍezala li ẍeyîrêt siba,
5 Li esrêt hêvara, ji ber tajî û t'ulêt babaȓa dibit xwe di havêt,
6 Hewîngekê ji hevîngêt ziya mezin k'anê,
7 Herdu melikêt şenge giraviya mine giravî nebûne xwexêt mîranî,
8 Sêvêt Rostem–begî, li ewliya payîzê bi serêt şaẍa ve bimînin,
9 Wextê dikevine destêt cihêlêt vî dewrî, vî zemanî,
10 Têne dexalekê, têne yeman–yemanê,
11 Ez kovandar û bendewarê xizêma şorim,
12 Hey hayê, hey hayê, hey hayê!

S. 6 *1 P'îre payîzekê li min da, bi ser meda hatî zivistaneke bi hêl hêle,*
2 P'eletekî e'wrî girte pawanê jorî, jê dibarin xirugêt befrê, nexîxêt baranê,
3 Bila nedaba li p'îre Meqlubê şêxa, li sere sûka û semedara,
4 Silavgeha Mehmed Ȓeşan,
5 Bila xirab nekirba quçkêt ȓewend xêla,
6 Herdu memikêt şenge giraviya mine giravî nebûne xoxêt mîranî,
7 Sêvêt Rostem–begî, li ewlêt payîzê bi serê şaẍa ve bimînin,
8 Wextê paşî nîvanêt şevê bidene ber duvet wan simbêla,
9 Ez kovandar û bendewarê xizêma şorim,

[3015] [2] (rr. 1060-1063)
[3016] *xiyal*
[3017] *şox*

10 Hey hayê, hey hayê, hey hayê!

S. 7 *1 Hatiye bendewar, bariye nazdar,*
2 Bila fîrêkiya bayî ne daba şal û şapikêt xelqê delal,
3 Ser bezin û balîna xelqê minî delal, ne bane şeng û gopal,
4 Wextê ĉavêt xort û cihêlêt vî zemanî di dik'efte bejin û balîna xelqekî minî delal
5 Yek yek dibûne teyrke kî ter k'emal,
6 Ez kovandar û bendewarê xizêma şorim,
7 Hey hayê, hey hayê, hey hayê!

S. 8 *1 Cendî p'îre payîzekê li minda,*
2 Bi ser meda hatî zivistaneke çiruke,
3 P'eletekî e'wrî r̂abû ji binyatê,
4 Jê dibarin xirugêt befirê, nexîxêt baranê
5 Bila xirab nekirba xemil û xêxa darêt dev gêduka,
6 Herdu memikêt şenge giraviya mine giravî bûne xoxêt mîranî,
7 Sêvêt Rostem–begî, li ewlêt payîzê bi serê şax̂a ve bimînin,
8 Wextê dikevine destêt xort û cihêlêt vî zemanî,
9 Paşî nîvanêt şevê ji xwer̂a dikine bûke,
10 Ez kovandar û bendewarê xizêma şorim,
11 Hey hayê, hey hayê, hey hayê!

S. 9 *1 Cendî p'îre payîzekê li minda,*
2 Bi ser meda hatî zivistaneke bi gişte–gişte,
3 P'eletekî e'wrî r̂abû ji binyatê, girte r̂inde pawanê jorî,
4 Bila xirab nekirba xemil û xêxa darêt dev tenişte,
5 Ez kovandar û bendewarê xizêma şorim,
6 Hey hayê, hey hayê, hey hayê!

S. 10 *1 Cendî r̂eqînekê k'ete e'zmanî, ko min berê xwe danê,*
2 Hindeka digo: «Dengê şerqîna qoçêt nêryan û qerte berana».
3 Hindeka digo: «Li behr̂êt giran dengê her fandina (dengê Şerfandina) kelek û gemiyana».
4 Hindeka digo: «Şenge giraviya teye giravî xwe ji tenişta çepê qulpande, tenişta r̂astî,
5 Xirênî k'ete ber t'oq u mendeştêt zêr̂ane,
6 T'oq û mendeştêt qaşêt k'esk û sor kehrebane,
7 Ez kovandar û bendewarê xizêma şorim,
8 Hey hayê, hey hayê, hey hayê!»

IX. R̂obarîn[3018]

[3018] [2] (rr. 1064-1066)

S. 1 *1 R̂obar çend car r̂obar,*
2 Esmerêt şebabî,
3 Çereza çelenga lawa heye li bal.

S. 2 *1 R̂obarîna xweş r̂obarîna,*
2 Esmerêt şebabî,
3 Li gel çelenga lawa çerxeçîne,
4 R̂obarî, xweş r̂obarî.

S. 3 *1 Li min da bayê sir̂a şêrîn*[3019]*, jê dibarîn du gulêt tarî,*
2 Sed xweziya wî, her pênc ferzêt heqîqetê jê dibin r̂azî,
3 Cîyê wî bihuşta baqî vejwarî.

S. 4 *1 Yar gelo, yar gelo, îngorî xweş îngorî,*
2 Li min da bayê sir̂a şêrîn, jê dibarîn du gulêt sorî,
3 Sed xweziya wî, her pênc ferzêt heqîqetê jê dibin r̂azî,
4 Cîyê wî bihuşta baqî li banêt jorî.

S. 5 *1 R̂obar, r̂obarêt bi zeyînetin,*
2 Nîşanêt şarê Şamê, û Misirê,û T'ewrêzê çîye?
3 Nîşanêt şarê Şamê, û Misirê, û T'ewrêzê birc û kelahin, qub û k'umbedin[3020]*.*

S. 6 *1 R̂obar, r̂obarêt bi zeyînetin,*
2 Nîşanêt cêşê melik Fexiredîn û xilmetk'arêt Şîxadî çîye?
3 Nîşanêt cêşê melik Fexiredîn û xilmetk'arêt Şîxadî r̂ist û k'eşkûlin[3021]*, tizbî û wek'azin, saf û heyînetin.*

S. 7 *1 Sipîndara me birin, sipîndar di webalin,*
2 Sîng û berat' te malik wêranê,
3 Nebûne birka K'abet illah, hawîr k'oĉekin, ĥecî û evdalin.

S. 8 *1 Sipîndara me birin, sipîndar di çêne,*
2 Sipîndar di bilindin, hemberî dara sewlêne,
3 Me divêt şêxekî şêx, bi xêra nave Şîxadî veket derê r̂eşbelekê,
4 K'a ew k'î mêr bû, k'î melek'e bû, cara e'wilî ser beĥra Qudsê, û meyê, û sîĥanê sekinî,
5 Wek'az li beĥrê da, beĥr kire du kinare,
6 Masîyêt binê beĥrê mirin ji têna?!

S. 9 *1 Şêxo ez bûm xulam!*
2 Min xilmeta şêxê xwe kir ĥeft sala t'emam,
3 Çardeh t'ebeqêt e'rd û e'zman, ser k'efa Xwedêyê minî t'emam.

S. 10 *1 Şêxo ez bûm mirîd,*
2 Min ĥeft sala xilmeta şêxê xwe kir ji dil û êqîn,
3 Çardeh t'ebeqêt e'rd û e'zman, ser k'efa Xwedêyê minî Dayîm, yî Qedîm, yî R̂ehîm.

S. 11 *1 Şêxo xwedanê erk'anê,*
2 Xebîr wê dixûnin Incîlê, T'ewratê, Zembûrê, Qura'nê,
3 Me divêt şêxekî şêx, bi xêra navê Xwedê veket derê ilmekî heqîqetê.
4 K'a ew k'î mêr bû, k'î melek'e bû, cara e'wil sekinî ser berê sikanê[3022]*?!*

[3019] *şirîn*
[3020] *kumet*
[3021] *keşkul*
[3022] *sûkan*

X. NIYAZ

A
Aqibeta wî serê te!

B
Bawerî bawerîye, yê dixwaze bawer dike kû Xwedê heye, û naxwaze jî bawer nake, ew jî derdê wî/wê ye.
Belkî mala te xana Xwedê be!
Berek'eta Îbrahîm Xelîl têde be! berek'eta Xwedê bikeve mala te!
Berek'eta Xwedê lê be!
Berxwedar bî!
Bextê te sipî be!
Bêy hukmê Xwedê pelg jî li ser darê naheje!
Bi destûra Xwedê!
Bide xatirê navê Xwedê!
Bi dile kala qîza bistîne, bi dile xorta — hespa.
Bi hêvîya Xwedê!
Bi xêr be!
Bi xêr û xweşî biqetînî!
Bi p'ê û p'ar be!
Bi selametî řabî!
Bila bi dê û bab mezin be!
Bila bi hevřa pîr û kal bin! = bi hevřa (pêkve) pîr û kal bibin!
Bila bive mû — neqete!
Bila ciyê te bibe bihuşt (cenet)!
Bila li te bibe goşt û xwîn!
Bila Xwedê bi ber dua'yên salihan bixe!
Bila Xwedê řahma xwe bavêje dilê te!
Bila Xwedê şifayê xêrê bide!
Bila Xwedê û Şîxadî (Pêxember) bên hawara we!
Bila Xwedê e'mrê min li ser e'mrê te zêde bike!
Bila Xwedê ya xwe bike, ya e'vde neke!
Bla Xwedê yar be, bila duniya t'ev neyar be!
Bila Xwedê yar be, bila şûrê te dar be!
Bila li te bigivire!
Bila p'eř û baskên Xwedê li ser be!
Bila serê te sax be! bila sitara Xwedê li ser be!

C
Cûcûk cûcûke, avê veduxe jor Xwedê dinihere.

Ç
Çawa av cîyê bilind nasekine, dua'-dirozge jî li ser qure û babaxan nasekine !
Çiqas dibî mîr, Xwedê neke ji bîr!

Ĉ
Ĉara bêĉara – Xwedêye!
Ĉavê Xwedê li te be! = di bin ĉavdêriya Xwedê de bî!

D
Darbiro, dara bibir, deste xwe e't'eka Xwede nebir!
Dengê te xweş!
Dengê te li dinê be!
Derdê te li canê min bikeve!
Derewîn — dijminê Xwedêye.
Destê ocaxa mala şêx li pişta te be!
Destê te t'er û hêşîn be!
Di dilovaniya Xwedê de be!
Di nav xêr û şahiyê de be!
Deweta we li ser xêrê be!

E
Emrê te dirêj be!
Emr dirêj bî!
Evên kevin, hezarî nûh!
Ez çawan ji te xweşim, bila Xwedê jî wisan ji te xweş be!
Ez goriya te bim = ez qurbana te bim!
Ez derdê te nebînim!
Ez kêmaniya te nebînim!
Ev ne vire, lê Xwedê wî vire!

E'
E'mrê te e'mrê Simir be!

G
Go: k'ûsî çiȓa usa p'îsî? Go: Xwedê usa e'nya min nivîsî!
Gora te tijî nûr be!
Gora wî fireh be!
Goşt pê bigivire!
Gul bî, geş bî, neĉilmisî!

H
Hawara Xwedê!
Her hebe! = daîmî be! = tim hebe!
Her t'êr û t'ijî be!
Hûn li ser balgiyekî pîr û kal bin!

Ĥ
Ĥezar salî bî!

X
Xêr heri, silamet vegerî!
Xidirnebî alîk'arê te be!
Xwedê angorî dilê te bîne pêşiya te
Xwedê bab û birayê te bihêle!
Xwedê bedena te şên bike! (p'iȓanî ji bûkanȓe tê gotin)
Xwedê ber destê te kêm neke!
Xwedê bêtifaqiyê neke nava we!
Xwedê bîhna we fireh bike (ket)!
Xwedê bi ȓehma xwe şa bike!
Xwedê bigihîne ȓuĥê miriyan!
Xwedê bike k'efaretê gunehan!
Xwedê bike, meleyê çi bike!
Xwedê çira wî ji t'unede vêxe!
Xwedê ćiya dibine berf ser datine.
Xwedê çu meraqa di dilê te de nehêle!
Xwedê dengê te bibihîze (sehbike)!
Xwedê derd û bela neke nesîbê te!
Xwedê deriyekî digre, hezarî vedike!
Xwedê derê tifaqan (qeza û belayan) bigre!
Xwedê deriyê xêrê li te veke!
Xwedê destê rastê moĥt'acê destê çepê neke!
Xwedê dilê te xweş bikit!
Xwedê dilê te şahî biket!
Xwedê divê: «Min dest, p'ê, ĉe'v dane te — pêşya te av, agire — xwe nevêje».
Xwedê dûr dike, lê bir nake!
Xwedê e'mrê te dirêj bike!
Xwedê gerdena te azad bike!

Xwede gotye: «Min berek'et, ji te herek'et»!
Xwedê guh li dengê te bît!
Xwedê hewe biparêzit!
Xwedê hewara ĥeftê du mileta bê, paşê hewara me!
Xwedê xêra te binivîsit!
Xwedê xêra wî qebûl bike!
Xwedê îmanê bide te!
Xwedê îmana te k'amil bike!
Xwedê ji dê û babê te r̂azî be!
Xwedê ji dîn û îmanê bêp'ar neke!
Xwedê ji te r̂azî be!
Xwedê k'esî bê pişt neke!
Xwedê k'esî bêxwedî (bêxweyî an bêkes) nehêle!
Xwedê k'esî li xwe neheyrîne!
Xwedê kêmaniya dengê te neke!
Xwedê kêmaniya te nede!
Xwedê kurekî bide te!
Xwedê qeyda wî veke!
Xwedê qeza û belayan ji ber derê we dûr xîne!
Xwedê quwetê bide te!
Xwedê li gor dilê te bide te!
Xwedê li halê te binêre!
Xwedê li halê te were hewarê!
Xwedê li ĥeftê û du mileta bêye r̂ahme û me jî!
Xwedê mala te ava bike!
Xwedê me bide bi xêra te!
Xwedê me ji belayên hîn mezintir bisitirîne!
Xwedê me li ber dua'yê te bixe!
Xwedê me nede şermê!
Xwedê me r̂ojekê jî bê te nehêle!
Xwedê min bi goriya te ke!
Xwedê mirazê dilê te hasil bike!
Xwedê mirazê xwedanmirazan hasil bike, yê me jî tê de!
Xwedê mirinê nede!
Xwedê mirov nexe ser zar û zimanan!
Xwedê mirov neke benîştê devê xelkê!
Xwedê mirov ji nezera çavan bisitirîne!
Xwedê min nezrê te bike! Xwedê min qurbana te bike!
Xwedê neyne serê tu k'esî!
Xwedê nête dilê te ya qenc bîne sêrî!
Xwedê nivînên xêrê bide te!
Xwedê nûra çavê te kêm neke!
Xwede r̂isqê te batinda bighîne!
Xwedê r̂uĥa dide û distîne!
Xwedê sebrê bidet we!
Xwedê selametiyê (selametiya xêrê) bide!
Xwedê serî li we negerîne!
Xwedê serê e'yalê me bihêlit!
Xwedê şên û qedîn bike!
Xwedê te bê war neke!
Xwedê te bigihîne dewraneke mezin!
Xwedê te bihêle!
Xwedê te bixefirîne!
Xwedê te e'fu bike!
Xwedê te ji qeza û belayan biparêze!
Xwedê te ji dest û p'iyan neke!
Xwedê te ji qudûmê dest û lingan neke!
Xwedê te ji nav zarokên te nebet!

Xwedê te li (ji) ser serê zarokên te kêm neke!
Xwedê te ĥewce nekit!
Xwedê te moĥt'acê namerdan neke!
Xwedê, tu, me û Êzdîxanê ji şefa'eta xwe kêm nekî!
Xwedê û p'êxember bi tere bin!
Xwedê we bi hevȓa kal û pîr bike!
Xwedê we bi hev şa bike!
Xwedê we bisitirîne!
Xwedê we ji ber hev nexe!
Xwedê we şermezar neke!
Xwedê ya dilê te bi cî bîne!
Xwedê yeka te bike deh!
Xwedê yekî (yeke) bi dilê te bide te!
Xwedê yekîtiya hewe xerab neket!
Xwedê zarokên te ji te re bihêle!
Xwedê zêde bike!
Xweşî be!

J
Jîyîna ser vê dinê hulm-gulmeke, gotina Xwedê tu qebûlke û ewê te bextewarke!
Ji e'vda tê veşartin, lê ji Xwedê nayê veşartin!
Ji vir û ĥeta ba mala Xwedê!

K
Kevir ber p'iyê te bive penîr, penîr jî bive hevir!
Kevir li ber p'iyên te nek'evin!
Kevirê ku li ber lingê te bik'eve, bila li çavê min bik'eve!

K'
K'îjan xêre bira Xwedê mîyaser ke!

Q
Qap'îye te şen be, ava be, t'er be, t'ijî be, zere le nek'eve!
Qelema te şên û geş be!
Qencî û xiravî herdû jî ji dergê Xwedê ten!
Qenciya Xwedê înkar neke!
Qirar, qirara Xwedê ye!

L
Li ser xêrê be!
LI te xweş bît!

M
Mala te ava be!
Mala te ava, t'ijî bûk û zava!
Mala te ava, Xwedê kurê te bike zava!
Malê ji te ĥezar malî! = ji vê malê ĥezar mal çêbe!
Mandûnebî! Qewet be! Xwedê qewetê bide!
Me kêm kir, bila Xwedê zêde bike!
Mert'ala Şems ser milê te be!
Mêvan, mêvanên Xwedê ne!
Mirazê te malê be!
Mûyê sipî li çoga te k'evin!

N
Noşîcan be!; sihet be!

O

Ocaxa te [qap'iyê] te şên be!
Oxira te oxira xêrê be!

P
Pîroz û mibarek (bimbarek) be!

P'
P'ê bî, goȓo bî, goȓober te fire be!

Ȓ
Ȓastî mala Xwedê ye!
Ȓastiya Xwedê milet serfinyaz dike, lê ji rê ketina milet, milet unda dike.
Ȓehma Xwedê li dê û babê te be!
Ȓehma Xwedê li miriyên haziran!

S
Sere min ber serê te k'eve!
Serderiya te zêr be!
See'ta te xweş be!
Siya Xwedê li ser te be!
Sifra we daîmî be!

Ş
Şuxula usul him Xwedê xaş tê, him ȓesûl!

T
Taya te, bi mirina min be!
Tu bi mirazê xwe şa bibî!
Tu bi xêr û silametî biqetînî!
Tu bibî ĥezar salî!
Tu bijî dinyalikê e'şq û dil, bê derd, bê kul!
Tu ĥezar cejnan bibînî!
Tu li herdu duniyan (cîhanan) jî ȓûspî bî!
Tu dîn û duniya ȓûsipî bî!
Tu nekî, Xwedê bide te!
Tu nemirî, t'u ȓahêjî axê, di destê te de bibe zêr!
Tu, t'u kul û derdan nebînî!
Tu xêrandar bî! = tu xwedanê xêran bî!

T'
T'extê te bira vekirî be, t'extê îşqê be, yê şayê be!
T'u kêmaniyê (kêmasiyê) nebînî!

V
Vegera (oxira) te ya xêrê bît!

Y
Ya Xwedê, tû derê xêra veke, derê şera wergerîn!
Ya Ȓebî şikir ji teȓa!
Ya Ȓebî tu me moĥt'acî k'esî nekî!
Ya Ȓebî tu me ji nezera xerab bisitirînî!
Ya Ȓebî, tu me ji ya hayê me jê t'une bisitirînî!
Ya Ȓebî tu qenciyê ji dilê me kêm nekî!
Yê bo Xwedêbe, Xwedê jî bo wane!

Z
Zêdeya we bi dê û bab mezin be!
Zehmeta te di avê de neçe!

XI. CILWE

şaxê — 1[3023]

Dibaçe (Pesgotin)

1. *Ew kêjî peşiya hêmû heqîqetiyê (hebûna, xelq, rihbera) bû — Melek' Tawise.*
2. *[Eva] ew bû k'ê Abtaûs şande alemê weki [ew] başqe bike cime'ta xweye xas û begîhîne wî zanîbûna heqîqetê û azad bike ji tirse u xofe.*
3. *Pêşiyê ev îş û k'ar ezber hate kirinê — rû bi rû lê paşê bi alîk'ariya (wasetêyê) vê k'itêbê bi nave Cilve, xandina k'îjanî qedeẍeye bona wan kesa k'êjî miletê me dere [k'êjî ne ji miletê meye].*

Fesile e'wil

1. *Ez hebûm, niha ji heme û dimînim ĥetanî axirzemînê. Qewata (zora) min heye ser ĥemû e'firandina*[3024] *(hebûna). Ez îşe (k'arê) wana t'eşkîl (p'êik') dikim.*
2. *Ez hazirim, [ez] xêrim boy wana k'ê ji bawariya min dikin û şîretê ji min dixazin.*
3. *Qet cîk tine weki ez têda nebim (ez heme ĥemu dera). T'evbûîna min heye bal ĥemû qewmandinada k'ijan ji dîindared dînê başqe ça şer (cengî), xirabî (neqençî) hesab dikin, çimki [ew qewmandin] xwastina wana nine.*
4. *Bona ĥemû (her) dewrana ĥuk'mdarek heye û ewa jî bi gotina (şêwra) mine. Her zeman (neslet) diguhêre ĥuk'mdare vî û mokelel dike.*
5. *E'frandine t'e'bîetêra heqê qanûnî didim.*
6. *Wê a'cizbe ew [kes] k'ê jî muqabilê mine.*
7. *Xwedanêd*[3025] *maîn t'ev îşê min nabin. Her ci jî arzûbim (bixazim) ewana miqabil nînin.*
8. *Ji wan k'itêba k'îjan jî deste wanadanin [xelqê xerîbadanin] ĥemu hergav r̂ast nînin û bi destê p'eẍembera nehatine nivîsarê. [Ew k'itêba] hatine guhastinê û qelpkirinê. Her yek ji wan k'itêba yê dinê r̂a (maîn r̂a) înk'ar dikin.*
9. *Heqî (r̂astî; dorostî) u neheqî (ne r̂astî; nedorostî) diyar (e'yan) dibe e'melêda (k'arda).*
10. *Ez hêrsim ser wana k'e ji bi navê min qise dikin. [Ez] fik'irê xweye mixafilet (migabil) eiyan dikim bi alîk'ariya wan serwêrê beşîr (zanedar) k'îjana dişînim bo çend r̂oja. Gelek (ze'f) cara k'are (îşe) xilasbûyî [bi fik're min yê ne r̂ast] qedeẍe dikim.*
11. *[Ez] r̂ê nîşanî dikim û zanîbûne digihînim wana, k'e jî pey hînbûna min diçin. Ew [xelq] wê bextewar bin, k'îjan ji dibine hevalbendêd min.*

Fesilê duda

1. *Însana r̂a qencî dikim bi arzûya (xwastina) xwe.*
2. *Zora (qewata) min heye ser ĥemu tişta çijî ser e'zmane, ser e'rdêye u bin e'rdêye.*
3. *Nabe wekî hebûnek (kesek) ba hebûneke (kesekî) maîn şer (ceng) bike.*
4. *Xêrê bême'nî mexsûs wanar̂a dixazim êd k'û hîmî min bûne û guhdariya min dikin.*
5. *[Ez] şixul (iş; k'ar) didim wana k'e ji min t'aqîm kiriye (cêribandiye) û bi arzûye (xwastina) min herek'et dikin.*
6. *Bo wana êd k'û bawariya min dikin û şêwra xwe mir̂a dikin Ezê bi sûretekî din bêm (hazirbim).*
7. *Bi k'ûrê zeman [carcara] xelq r̂a (benî Ademr̂a) derda tînim (dişînim). Kes nikare ewa qedeẍeke (nehêle).*
8. *Kes t'ev îşê (k'are) min nabe.*
9. *Renc û nexaşî wanar̂a tînim k'ê jî*[3026] *miqabilî (pêşberî) min diçin.*
10. *Ew k'ê ji bi r̂eca min diçe notla însanêd main namire.*
11. *[Ez] ĥiznakim çaxê kesek vê dinîyayêda (dinêda) ji wi zemani (we'deyî) zêdetir dimîne, k'îjan ji min [jêr̂a] k'ifş kiriye.*
12. *Eger arzû bikim (arzû kim), k'e jî bixazim yek bi yek [paşi] qeydeki yan ji du — se qeyde pe t'enasoxê r̂ih bişînim wê dine yan ji dinêke din.*

[3023] [20] (стр. 209-212)
[3024] *afirandin*
[3025] *Xudan*
[3026] *k'ejî*

Fesilê sisiya

1. *Bê k'itêb r̂e nîşanî wan ĥizkirinêd xwe dikim k'ijan jî bi r̂êçê min diçin. Ez bêk'ifşbûnê r̂ehberiya wana dikim. Çijî hîmî [wana] dikim renci (cefa) nine.*
2. *Bi k'ûrê nêta zeman cara zîanê didime (tînim) wana k'e jî a'lemekî maîndanin û ji dînê min derin (dûrin; derdik'evin).*
3. *Em beni Adem r̂ewşa şe'riye'tê nizanin [û] bo vê jî gelekî (ze'fî) [ji wana] r̂êya [r̂ast] derdik'evin.*
4. *[Hebûnêd] r̂uĥberêd li ser zemîn, kevotkêd e'zmana da, masîyêd*[3027] *beĥrêda — ĥemû bi destê minin û k'etine bin qolê min (destê min).*
5. *Ez derheqa [ĥemû] xezîneyê bin e'rde (zemîne) dizanim û yek-yek (yek bi yek) xelqer̂a dibexşînim.*
6. *E'cebiyê xwe nîşanî wana dikim, k'ê jî de'wê dikin dixazin.*
7. *Ew xerîba k'îjan jî xirabiye dikin û bi t'emiyê min û hevalbendêd min naçin wê zirarê bibînin, çimkî nizanin wakî ê'zîmî û dewlemendî destê mindanin. [Ez] wan [tişta] bi [destê] nesilê (nisilê) beni Adem ye bijartî (bawertî) r̂a p'êşk'êş didim (dikim).*
8. *E'firandina a'leme, hilatina xelq (nesil) û guhastina ĥemû ĥuk'mdara [destpedibe] paşî [îzna] min.*

Fesilê çara

1. *Heqê xwe [Ez] nadim xwedanêd maîn.*
2. *Min çar p'ar û çar wext û çar r̂ik'in bexşand (ber danî) [wekî] e'firandin bihata qedandinê.*
3. *K'itêbêd x̂eriba têne qebûlkirinê eger beranberî (notla) [aîna] dînê minin: Ew [k'itêban] k'îjan jî ne [nezîkî] dînê minin hatine guhartinê (guhastinê).*
4. *Dijminê min sê tiştin û nifira wana dikim.*
5. *Xêrê wê ew [insan] bibînin k'ê jî r̂emzê min eşkere nakin.*
6. *Her yekî jî wana a, k'ê jî bona (bo) min renc dibînin, dunîyakîda xêrê (qencîyê) didîme.*
7. *Çaxê t'ev (ba) x̂erîba r̂eqîbî (dijmintayî) hebe Ezê [k'êleka] wana bisakinim (pişta wana bigrim) k'ê jî t'evî minin.*
8. *Êyî ev kesano (insano), k'ijan ji r̂astiya min pê guhê [xwe] dibhîn, ji wan qiseta (xeberdana) derk'evin k'îjan [jî] ji min nînin (nayên). Navê min u sifetê (sûretê) min e'yan nekin, weki [hûn] gunehk'ar nebin.*

Hûn nizanin çi dikin û çi nakin ewana k'ê jî r̂êya heqî [r̂astî] derk'etine.

Fesilê pênca

Zatiya (k'êbûna) min sûretê min bi me'rifetî (maqûlî) bigirin, çimkî ewana wê bînin bîra we wan tişta ji dînê min çi jî we bîr kiriye. Pey gilî — gotinê xizmetk'arê min herin. Guhê xwe bidin ser wê ilmê eyan, k'îjan jî ewana bi (ji) nave min wer̂a dibêjin.

şaxê — 2[3028]

Kitêba Cilwe (Kîtaba Wahiyê) fermanên Melekê Tawus vedibêje; Mishefa Reş jî rêzik û rêgezênvê olê û avabûna dinyayê, bingeha mirovahiyê, çîroka Adem û Hewayê vedibêje.

Melekê Tawus beriyaher heyberê hat afirandin. Ji bo gelê xwe hişyar bike û ji şaşiyan dûr bigire, alîkarên xwe şand vê dinyayê; evdên xwe berê bi devkî hişyar kir, cara dudu yan bi vê pirtûkê ku; hat qedexekirin ku biyanî lê binêrin an jî bixwînin.

Beşa yekem

Ezê ku hebûm, heme, ĥeta dawiyê ezê hebim; ĥuk'mê[3029] *min li ser t'evahiya tiştên ku hatine e'firandin heye. Her bûyer û her tiştê girêdayî hebûnan bi fermana min*

[3027] *me'sî*
[3028] http://www.ezdixandi.com/forum/72-974-1 Ew nivîsk'arê k'itêba Cilwe ye. Mishefa Reş jî ji aliyê Şêx Hesen ve hatiye nivisandin.
[3029] *hikm*

pêk tên. Kî ji vê yekê bawer bike û dema ku pê divî hebe gazî min bike, ezê derĥal[3030] *bigihîjim wan, t'u tişt bêyî min nayê fikirîn. Kesên ku min qebûl bikin, ji bo ku li gor daxwaza wan nîne ĥemû bûyerên ku dibêjin xirabin, bi daxwaza min pêk tên. Wekîlekî r̂êveberê her demê heye, wî ez hildibijêrim. Bi her nifşê r̂e, serokê vê cîhanê jî diguhere; serok bi dorê tên, peywirên têkildarî dema xwe bicih tînin. Ez sûcan li gor nirxên ku ji taybetmendiyên xulqiyetê tên, dibexşînim. Kî ku li hemberî vê derkeve, dê tengasî û êş jê kêm nebin. Wekî din tu Xwedayek, nikare têkilî k'arê min û tiştên ku ez dikim bibe. Ez çi biryarê bidim dê ew pêk bê.*

Pirtûkên pîrozên di destê biyaniyan de, ger̂ ji aliyê p'êẍember û hewariyan ve hatibin nivîsîn jî, êdî ne derbasdarin. Ew k'etine r̂ewşeke serhildêr, xera bûne, vana hev diderewînin û himê hev pûç dikin. Cudahiya navbera r̂astî û şaşiyê, dê li gormercên dema tê jiyîn bê destnîşankirin. Sozên ku min daye mirovan ezê bînim cih. Di demên diyarkirî de li gor daraza wekîlên min ên bi aqil û hişyar ku min selahiyeta xwe dewrî wan kiriye, ezê li gor peymana di navbera xwe û e'vdên xwede t'evbiger̂im an jî t'evneger̂im. Ez li hemberî pêşveçûna bûyeran baldarim; dema ku em tê de, ne çi tişta bi fêde hebe ez pêk tînim. Kesên ku hîndekariya min dipejirînin, ez wan p'erwerde dikim û berê wan didim r̂astiyê. Ew bi guhdarîkirina min k'êf û zewqên mezinên giyanî dijîn.

Beşa Duyem

Ez bi t'evahiyarê bazên ku baş dizanim, xelat û ceza didim mirovan. Li r̂ûyê e'rdê û binî e'rdê çi hebe, di kontrola min de ye. Ez alîkariya ji bo netewên din nagirim ser xwe, ji başiya ji bo wan jî dûr namînim. Ez alîk'ariyê ji civata xwe ya hilbijartî r̂e û yên ku bi ya min kirine qet kêm nakim. Ez kontrola selahiyeteke çalak didim mirovên ku min ew ceribandine. Ev mirov li gor îradeya min, di r̂ewşên diyarkirî de, alîk'arî dane kesên ku ji min bawer kirine. Yê ku dide jî ez im, yê distîne jî.Yê dewlemend jî dike ez im yê xizan jî dike ez. Yê bêhêvî dike jî ez im. Ev tevli gor derdorê û li gor demê pêk tên. Tu hêzek nikare têkilî karê min bibe ûmirovekî/ê ji kontrola min derîne. Yên ku dixwazin ji min re astengiyê derîninez êş û nexweşiyan bi ser wan de dibarînim. Kî li fermana min guhdar bike, wek-kesên din namire. Ez tehemul nakim ku tu kes di vê dinyaya ketî de zêdetirîdema ku min jê re diyar kiriye bimîne; lê ku ez bixwazim wî[wê] li vê dinyayê du car, sê car yan jî zêdetir paşve veger̂înim, giyanê wî[wê] têxim bedeneke din; ev zagoneke ger̂dûnî ye

Beşa Sêyemîn

Ez, bê p'irtûk jî dikarim dostên xwe û kesên ku di r̂êya[3031] *min de ne r̂amanên min dihesibînin, r̂êya r̂ast bi amûrên veşartî nîşanî wan didim; r̂êçikên ku ez dixwazim werin bicihanîn ne tengavkerin, li gor demê û mercan hatine diyarkirin. Yên ku li hemberî zag-onên min derên li dinyaya din didim cezakirin. Benî Adem, tiştên ku divê bênkirin nizanin, ji ber vê yekê t'imî dikevin nav şaşîtiyan. Ajalên li r̂ûyê e'rdê û li e'zman*[3032]*, masiyên di nav derya yan de, t'ev di bin r̂êveberî û venêrîna min dene. Xezîne yên veşartî yên li dinyayê û tiştên din, bi agahiya min in. Ez derfetdidim ku ew xezîne yeko-yeko werin dîtin û stendin. Kesên ku bibin xwediyê vana û kesên ku di demê de ji min daxwaz kirine, nîşaneyên xwe yên veşartî, mûcîzeyên xwe nîşan didim. Dijminahî û berxwedana ku biyanî li hember min û yên ku di şopa min de ne nîşan didin; encax zirarê bide xwediyê xwe; lewre nizanin ku hêz û dewlemendî di destê min de ne û ez vana didim benî Ademên ku heqkirine. Rêveberiyên dinyayê, derbasbûna serdemana li dû hev, guherîna wekîlên mina di her serdemê de, ĥeta dawiyê di bin kontrola min de ye. K'î ku; biduristî ber bi wir ve nemeşe, ez, di demeke ku bi xwe diyar bikim de wê[wî] cezadikim û wan dişînim cihê ku jê hatine.*

[3030] *derhal*
[3031] *riya*
[3032] *asîman*

Beşa Çaremîn

Çar dem sal hene, hêman jî çar in; min ev, ji bo tiştên ku min e'firandine pêdiviyên xwe pêkbînin, bexş kiriye. P'irtûkên pîroz ên biyaniyan, encax bi qasî ku li gor zagonên min bin, li dijî min dernekevin; ji aliyê min ve tên pejirandin. Dîsa vana, bi p'iranî ji r̂ê derketine. Sê ji wan li dijîminin û ez ji sê navan nefiret dikim. Ji bo yên kurazên min aşkera nekin, ezê soza xwe ya der barê xelatan de bicih bînim. Yên ku di r̂iya min de êşê dikişînin, bila guman t'une be, ezê wan di dinyayekê de xelat bikim. Yên di r̂iya min de dimeşin bila li hemberî neyar û biyaniyan wek cema'etê bijîn. Hûn, ên ku li gor zagonên min t'ev diger̂in, fikrên ku ji aliyê min ve nehatine r̂agihandin nekin hişê xwe. Wek ku biyanî dikin nebe nebe navê minan jî navên ku li min hatine danîn bi lêv nekin, an na hûnê gunehkar bibin; lewre ev mijar ji derveyî têgihîştina we ne.

Beşa Pêncem

Hurmeta xwe ji tişt û wêne yên ku min temsîl dikin r̂e p'êşkêş bikin; lewre dê ew, helwestên we yên neli gor zagonên minin bînin bîra we. Li gor fermana alîk'arên min t'ev biger̂in, guh bidin gotinên wan. Da ku agahiyên dinyaya din ên ku ji min girtine r̂agihînin we.

XII. MESHEFA ȒEŞ

şaxê — 1[3033]

I. *Cara e'wil Xwede ji hebûna xweye e'ziz (mehbûb) dir̂eke*[3034] *(guhareke) Sipî û teyrek (kevotkek) bi nave E'nqer e'firîn kir. Ev dir̂ (guhar) dani ser pişta [Teyr] (kevotkê) û çil ĥezar sal [dir̂; guhar] ser pişta we mabû.*

II. *R̂oja e'wil çaxê [Xwedê]*[3035] *e'firandk'arî (e'firînk'ari) dikir yekşem bû. [Xwedê] melekek çêkir (saz kir) bi nave Ezraîl. Eva melek' Tawise — ĥuk'mdarê ĥemiya.*

III. *R̂oja duşenbê [Xwede] melek Derdaîl e'frîn kir k'îjan ji şêx Ĥesene (Şêxsin*[3036]*).*

IV. *R̂oja sêşenbê*[3037] *[Xwedê]melek Îsrafîl e'firîn kir k'îjan ji şêx Şemse (Şesims).*

V. *R̂oja çarşemê [Xwedê] melek Mik'aîl e'firîn kir k'îjan ji şêx Ebu Bek'ire (şexû Bek'ir*[3038]*).*

VI. *R̂oja pêncşembe [Xwedê] melek Cebraîl e'firîn kir k'îjan jî Sicadîne.*

VII. *R̂oja înî [Xwedê] melek Şemnaîl e'firîn kir k'îjan jî Nesirdîne*[3039]*.*

VIII. *R̂oja şemiye [Xwedê] melek Tûraîl e'firîn kir k'îjan jî Fexiredîne*[3040]*.*

IX. *[Xwedê] melek' Tawis k'ifş kir r̂êberê (r̂ehbere) wana.*

X, *Paşe [Xwedê] sûretê ĥeft e'zmana, e'rd, te'v û heyv*[3041] *(mang) e'firîn kir.*

XI. *Fexiredîn însan û ĥeywan*[3042] *û ĥemû hebûned r̂uĥber û teyr e'firîn kir û [qişk eva] danî (kire) xerqêda. [Paşe] t'ev ĥemû meleka ji dir̂ê (guharê) derk'et (derk'ete der). Bi hers ser dir̂ê (guhare) kire qîrîn. [Dir̂, guhar] şikest, hev belabû ser çar keriya û ji we av rijiya (derk'et) û beĥr çêbû*[3043]*. Dunîya xar (gurover) bû û bê xeleq (qul) bû.*

XII. *[Xwedê] Cibraîl bi sûretê teyr e'firîyn kir û şand û çar goşê dunîyayê da [daste] wî. Lê paşê gemîkek çêkir û danî (hişt) ser avê [bi ve'dê] sî ĥezar sal. Paşi vê hat û sekinî (war bû) Lalişêda. Qîrînek nav dunîyayê xist. Dunîya [qaîm] bû û e'rd (xalî) çêbû û destê [Wî] lerizîn. [Xwedê] ferman da (kir) Cebraîlr̂a [paşê] aram bû. [Hîngê] du keriye dir̂e (guhare) anî. Yek berjêrî zemîn danî û yê din jî ber jorîna dergê e'zman danî. Li paşî vê ji hurikê dir̂a Sipi heyv (mang), te'v (r̂oj) û stêrk [e'firîn kir] û ser [banê] e'zman [wana] dardakir seva (bo) bedewbûnê.*

XIII. *[Xwedê] dare berdar û giha (hêşnayî) û şaxe ĉiya e'firîn kir seva (bo) bedewbûna e'rd. [Paşê] çêkir t'acê e'rş ser ferşê e'rd.*

XIV. *Xwedaiyê K'ebîr gote meleka: «Ez Adem û Hawa*[3044] *e'firîn dikim û [paşe] bi sûretê wan neslê benî Adem e'firîn bikim». Ji bedenê Adem çêdibe (dibe, wê bê) Şehir bin Sefer û ji wî wê bê dine (dunîya yda) milet [û] paşî k'îjan ji p'êyda*[3045] *dibe (tê) miletê Ezraîl, ya'nî miletê melek Tawis — êva êzdîne (êzdaîne).*

XV. *Paşê [Xwedê] şêx Adî ji (li) e'rdê Şamê şande Lalişê.*

XVI. *Paşê Xwedê hate xarê (dak'ete) ser ĉiyaê R̂eş û kire qîrîn. Sî ĥezar melek e'firîn kir û başqe — başqe kir bi destî, k'îjan ji çil (têk'sta e'rebî da nivisiye «çil ĥezar») sal ĥebandina xasê (mexsûse) helal dikirin. Paşê [Xwedê] ewana (wana) da destê melek' Tawis û gişk [hevra] hilk'işiyan e'zmana.*

XVII. *Paşê Xwedê hate xarê (dak'et) ser e'rde Qedes (sofiê). Ĥuk'm kir Cebraîlr̂a wekî ji her çar goşê dunîyayê (dinê) xalî bianiya. [Paşî ve] e'rd û hewa û agir û av e'firîn kir. Û bi piştî (sayiya) p'irqudretiya xwe nefes kişand [ba] r̂uĥe [Adem] (r̂uĥda Adem) û ĥuk'm kir Cebraîlr̂a wekî [Adem] bibira nav baẍe cenete*[3046] *û [îzin bida Adem] êmîşê ĥemû dara bixwara, her genim nexwara (xêncî genim; nihîşta bixwara).*

XVIII. *Li paşi [derbasbûna] sed sala melek' Tawis gote Xwedê: «Wê ça Adem û neslê wî zêdebin?». Xwedê gote [wî]: «T'edbirkirina û t'eşkîlkirina ĥemû van [pirsa, k'ara] didim destête». [Melek' Tawis] hat ba Adem [û] je pirsî: «Te genim xar?» [Adem] got: «Na. Çimkî Xwedê nehişt (îzin neda)» [Melek' Tawis] gote: «Bixwe. Ewa tera çêtire (başe)». Paşi xarina [genim] zike [Adem] werimî (t'jî bû). Tawis melek' [Adem] ji cenetê derxist û bê cî hişt û bilind bû (hilk'işiya) e'zmana.*

XIX. *[Adem] ber [êşandina] zik tengî (a'ciz) bû, lema wekî xelek (qul) tinebû [û tişt demedik'et]. Xwedê kevo-*

[3033] [20] (стр. 212-216)
[3034] *dur*
[3035] *Xudê*
[3036] *Şîxisin*
[3037] *seşenbê*
[3038] *Şêxûbek'ir*
[3039] *Nasridîn*
[3040] *Faxredîn*
[3041] *hîv*
[3042] *ĥeiwan*
[3043] *çebû*
[3044] *Hêva*
[3045] *p'êîda*
[3046] *cine't*

tikek şand ba wî, k'îjan ji pê dindika xwe ĥeya wî vekir. [Adem] aram (r̂iĥet) bû.

XX. *Cebraîl sed sal t'enê mabû [ji Adem dûr bibû]. Sed sal derd diki'şand.*

XXI. *Xwedê Cebraîlr̂a ferman kir. [Ew] hat û Hawa e'firîn (saz) kir ji p'arxana ĉepe ya Adem.*

XXII. *Paşe melek' Tawis hate ser e'rde (zemîn) ba mexlûq*[3047] *ji taifa me. Çimkî [xênc] p'adşayê Aşuri çend p'adşayê me ji hebûn: ji me bû Neşrûh, k'îjan jî Nasirdîne û K'ambûş (K'ambîz), k'îjan jî Fexiredîne û Artîmûş, k'îjan jî heiye Şemsedîn. Û paşî vana jî du p'adşêd me [dîsa] hebûn: Şabûrê*[3048] *e'wil û [Şabûrê] duda. Ĥuk'mdartîya (Ĥuk'mkirina) wana sed pêncî sal k'işand. Giregirê me ĥeta r̂ojed îro jî ji nesletê wana e'sil bûne.*

XXIII. *Û r̂ikê (hêrsa) min tê ser çar p'adşaha.*

XXIV. *K'ahû (salat) mera ĥerame, çimkî [ev xeber] angorî (notla) navê Xasîyê p'exembere. Û lobî jî [qedex̂eiye] û r̂engê şîn. Bo xatire Îûnan (Ionan) p'exember me'si nexwe. [Goştê] ask (xezal) nexwe, çimkî ew pizmamê ji yekî p'exemberê meye. Û şêx û şagêrdêd wînî gerek qet nexwin goştê dîka bona (seva) me'r̂îfeta (qedir-qîmeta) melek' Tawis. Û Tawis yek-yekî ji wan ĥeft Xwedana ne sûretê k'ê jî [Tawis] bina [sûretê] dîkane. Şêxan û şager̂dêd wan gerek kundir naxwin. Serp'iya av berdan (şilkirin) û r̂ûniştî derpî (şal) xwekirin*[3049] *ĥerame. Ĥewciyê t'ebîe'tiyê îzn t'ine bikin (derbaskin) destavêda û şûştin ĥimamêda [t'evî şile'tê]. Usa jî r̂ast nine xebered mina qeyt'an*[3050] *û şat û şer bidine xebatê. Dorost (r̂ast) niye lefze (xeberê) me'lun bidine xebatê (nifira bikin), k'îjan jî dikarin binin bira we [xeberê] notla nale-nal, nalîn.*

XXV. *Li berî (pêşiya) hatina Îsa vê dinê, dînekî me [hebû] k'îjanêr̂a digotin agirp'erestî. Yaĥûd (Cihû) û xaçparêz û Îslam miqabilî dînê me bûn. Û wisa*[3051] *jî e'cem (fariz).*

XXVI. *Ahab ji p'adşaêd me bû. [Wînî] her yekî jî mer̂a e'mir (ĥuk'm) kir wekî[em] navekî xas bidne wî. Nav jêr̂a danîn Xwedê Ahab yan Xwedê Be'lzbûb, k'e niha p'ir Bube*[3052]*.*

XXVII. *P'adşakî me hebû li Babole*[3053] *nave wi Boxtnaser bû. U li E'ceme*[3054] *p'adşakî me hebûbi nave Axeşvêroş Qostantînînye*[3055] *da jî p'adşaki me hebu bi nave Ax̂irîqalûs (Akriqalûs?).*

XXVIII. *Li berî (pêşiya) [e'firînkirina] e'rd û e'zman Xwedê ser beĥre bû. Gemîk xwer̂a çêkir û ser beĥre seferî dikir.*

XXIX. *[Xwedê] ji xwe dir̂ek (guharek) e'firîn kir û çil sal ĥuk'm ser kir. Paşê piĥînek lexist.*

XXX. *Weyî li e'cêbê (e'cebiyê), li qalmeqalmê û dengê wî çêbûn ev ĉiya û ji t'oza wi — ev t'epa û ji du — ev e'zmana. Û [Xwedê] ĥemû eva bê stûn meĥikem kir û ji k'ulekê [derk'et] (r̂êk'et).*

XXXI. *Paşê [Xwedê] e'rd [pê k'ûp] dada (qulifand) û qelem girte destê xwe û destpêkir niwîsara ĥemu e'firînkirinêd xwe.*

XXXII. *Paşê [Xwedê] ji zatiya (ji hebûna xweye e'ziz) û ji nûra xwe şeş Xwedê e'firîn kir. Û e'firînkirina wana bîna (notla) vêxistina ĉirekî ji ĉira din bû.*

XXXIII. *Xwedayê e'wil gotaye duda: » Min e'zman e'firîn kir. Hilk'işe ser e'zman û tiştekî e'firînke». Hilk'işiya û bû Heyv. Yê çara felek e'firîn kir. Ye pênca sterka sibe e'firîn kir. Ye şeşa hewa e'firîn kir.*

şaxê — 2[3056]

I. *Xwedê di destpêkêde ji cewherê xwe dir̂a Sipî e'firand; û çivîkek e'firand ku navê wê Anfar bû. Û dir̂ da ser pişta wê. Û li wir çil ĥezar salî ma.*

II. *R̂oja destpêkê yanî r̂oja yekşemê, melayîk'etê bi navê Azazîl e'firand. Ew melek'ê Tawise*[3057] *yê ku serokê t'evane.*

III. *Xwedê, r̂oja duşemê, melayîk'etêbi navê Dardaîl e'firand ku; ew Şêx Ĥesene.*

IV. *R̂oja sêşemê, Îsrafîl e'firand ku ew Şêx Şemse.*

V. *R̂oja çarşemê, yê bi navê Cibraîl e'firand; ew jî Ebûbekire.*

VI. *R̂oja pêncşemê, Azraîl e'firand ku ew Sacadîne.*

VII. *R̂oja înê, yê bi navê Şemnaîl e'firand ku ew Nasirudîne.*

VIII. *R̂oja şemiyê, yê bi navê Nûraîl e'firand ku ew(…).*

[3047] *mexlûg*
[3048] *Sabûr*
[3049] *xukirin*
[3050] *qeît'an*
[3051] *isa*
[3052] *P'irbub*
[3053] anku: *Vavîlon*
[3054] anku: *Iran*
[3055] anku: *Konstantinopol*
[3056] http://www.ezdixandi.com/forum/72-975-1
[3057] *Tawus*

IX. Melek'ê Tawis kir serokê wan.
X, Piştî wê Xwedê, ĥeft t'ebeq e'zman, e'rd, r̂oj û heyv e'firand (...).
IX. Mirov, çivîk û tevahiya ajalan e'firand û ew di valahiya pelerînê de bi cih kirin û ew jî ji ser dir̂ê hat xwarê, melayî'ket jî li bale bûn. Dûre bi dengekî bilind li dir̂ê qîriya, ew jî ji cihê xwe k'et û bû çar p'erçe, ji nava wê av peşikî û bû derya. Dinya gilover bû, derz lê t'une bû.
XII. Dûre Xwedê, Cebraîl di şeklê çivîkekê de e'firand û r̂êveberiya çar kenaran emanetî wî kir. Dûre keştiyek e'firand û sî ĥezar sal di nav gemiyê de ma, dûre hat Lalişê û li wir bi cih bû. Ji nav dinyayê qîriya û bi giraniyê derya e'firî û dinya bû r̂ûyê e'rdê û lerizîna wan berdewam kir. Dûre ferman da Cebraîl ku her du perçeyên dir̂a Spî bîne, perçe yek xist binê e'rdê, yê din jî wek derî danî ber e'zman. Dûre r̂oj û heyv di navbera wan de bi cih kir, ji hûrikên wan jî stêrk e'firandin û ew wek xemlê bi e'zman ve daliqandin.
XIII. Her wiha ji bo xemilandina r̂ûyê e'rdê; darên fêkiyan, giya û çiya e'firandin. Li ser xaliyê Text e'firand.
XIV. Dûre, got ku Xwedayê mezin got: «Ey melayîketan, ezê Adem û Hewayê bie'firînim, wan bikim mirov û ji her duyan, ji pişta Adem dê Şehîd bîn Car were dinyayê û ji wî dê li r̂ûyê e'rdê gelek tenêzêde bibe. Ev gel, gelê Azazîl ango melek'ê Tawis, gelê êzîdî ye.
XV. Dûre ezê Şêx Adî bîn Misafîr ji Sûriyeyê bişînim û ewê were li Lalişê bimîne».
XVI. Xwedê dûre, hat welatê pîroz û ferman da Cebraîl ku ji çar aliyên dinyayê axê bîne: Ax, hewa, agir û av. Bi wan mirovek çêkir; û ji r̂uĥê xwe, r̂uĥek jêr̂e bexişand.
XVII. Dûre ji Cebraîl r̂e got Adem di cenetê de bi cih bike, li wira jêr̂e hat gotin ku dikare fêkî û t'evahiya giyayên hêşîn bixwe; lê xwerina genim jê r̂e qedex̂eye.
XVIII. Piştî sedsalan melek'ê Tawis ji Xwedê r̂e got «Adem dê li ku bijî û çawa zêde bibe?» Xwedê jêr̂e got: «Ez di vê mijarê de selahiyet û r̂êveberiyê dewrî te dikim». Wê demê melek'ê Tawis, çû ji Adem pirsî got: «Te qet genim xwariye?» Wî jî got: «Na, lewre Xwedê ev yek li min qedex̂e kir, got divê tu ji wî nexwî». Melek'ê Tawis jêr̂e wiha got: «Ku tu bixwî dê ji bo te p'ir baş be». Lê piştî ku Adem genim xwar, zikê wî werimî û melek'ê Tawis ew ji cenetê derxist û danî r̂ûyê e'rdê û derk'et e'zman.
XIX. Wê demê Adem ji ber werma zikê xwe êş k'işand û nikaribû di cihê xwe de bisekine, lewre di canêwî de dereke vekirî t'une bû. Lê Xwedê çivîkek şand, çivîkê di bedena Adem de qulek vekir, bi vî awayî Adem rihet bû.
XX. Û Cebraîl sed salan xwe nîşanî wî nedabû, ew bêhêvî bû, giriya.
XXI. Wê demê Xwedê ferman da Cebraîl û Cebraîl hat, ji bin milê çepê yê Adem Hewa e'firand.
XXII. Dûre melek'ê Tawis — ez dixwazim bibêjim ku; ji bo alîk'ariya êzîdiyên ku êşê dikişînin- hat r̂ûyê e'rdê û li ba Asûrên kevn ,kiralek ji mer̂e destnîşan kir. Kiralên Asûr Nesrukh (ku ew, Nasirudîne) û K'amûş (ew jî silt'an[3058] Fexiredîne[3059]) û Artîmûs (ku; silt'an Şemsedîne[3060]).
XXIII. Piştî vê ji aliyêdu kiralan ve em hatin birêvebirin. Rêveberiya kiralên bi navê Şahpûrê yekemîn û duyemîn sed û pêncî sal berdewam kir û Emîrên me yên ku ji nîjada wan dihatin, ĥeta îro em bi r̂ê ve birine û em bûne çar qebîle.
XXIV. Ji mer̂e xwerina xasê (marul) hatiye qedex̂ekirin, lewre xas navêjinê (p'êx̂ember) bi bîr dixe; fasûlyeyên hişk jî ĥeramin; bikaranîna r̂engê şînêgirtî jî qedex̂eye. Ji bo em ji p'êx̂ember Yûnus r̂e bêrêziyê nekin, xwerina masiyan ji bo me ĥerame; xezalan jî nexwin, lewre ew bûne keriyê p'êx̂emberekî me. Her wiha şêx û mirîdên wî, jibo hûn ji çûka Tawis r̂e bêhurmetiyê nekin goştê dîk jî nexwin. Lewre çûka Tawisyek ji ĥeft Xwedayên ku berê navê wan hatiye gotine û dirûvê dîk pê dikeve. Dîsa şêx û murîdên wî, ji xwerina kundir dûr bisekinin, ango nexwin. Ji derveyî vana, li piya mîztin an jî r̂ûniştî li xwekirina cilan an jî wek ku misilman dikin li tuwaletê taretgirtin an jî liserşoyên wan xuslgirtin, ji mer̂e hatiye qedex̂ekirin. Her wiha, bi lêvkirina navê ..... ku Xwedayê me ye an jî gotinên wek Kitan, Şar, Şat û peyvên wek Melûn(...) Nal ên ku wî tînin hişê mirovan qedex̂eye.
XXV. Pêşiyê (...) ji dînê me e gotin pûtperestî û cihû, xirîstiyan, misilman û îranî ji dînê me dûr sekinîn.
XXVI. Kiral Ahab û Arman ji me bûn; wisa bû ku Ahab Belzebûbê ku me wek Pîr-bûb bi nav

[3058] sultan
[3059] Faxrudîn
[3060] Şemsudîn

dikir ji Xwedayê xwe alîk'arî dixwest.

XXVII. *Li Babîlê bi navê Buktî-Nosser (Nabûkadnezar) kiralekî me hebû. Li Îranê Ahesuerus, li Stenbolê Agrîkalûs jî jime bû.*

XXVIII. *Beriya ku e'rd û e'zman çê bibin Xwedê, li ser avê di keştiyekê de bû.*

XXIX. *Dûre ji diȓa ku e'firandibû xeyîdî, ew ji xwe dûr xist.*

XXX. *Ji şikîna diȓê çiya, ji çingîniya wê girên qûmê, ji dûmana wê jî e'zman çêbûn.*

XXXI. *Dûȓe Xwedê derket e'zman û e'zman zêde bû û bêyî ku tiştekî deyne binî wan ew li hewa bi cih kirin, lîsteya navê t'evahiya tiştên ku e'firandine nivîsî.*

XXXIII. *Ji cewher û nûra xwe şeş Xweda e'firandin ku; e'firandina wan wek bi lambeyekê pêxistina lambeyeke din bû.*

Dûre Xwedayê pêşîn, ji Xwedayê duyemîn ȓe got: «Min e'zman e'firandin; tu here wira û tiştina bie'firîne». Û ew, dema derket e'zmanan, ȓoj çêbû. Ji Xwedayê piştî xwe ȓe got»derk'eve» û hîv hat e'firandin. Û xwedayê dû wî, e'zman bi geȓ xist; Xwedayê dû wî, stêrk e'firandin; Yê ku di dû wî ȓe hat, el-Kuragh ango Stêrka Sibehê e'firand û her tişt wiha hat e'firandin.

XIII. ZÊDEYÎ

1. Qahfê Cımcımo[3061]

S. 1 *1 Ya Îsayê nûranî û nebîy Şimûne,*
2 Li ber bahrê diçûne,
3 Liqaye kahfê Cimcim dibûne,
4 Ji zamanê berê wa avêtî li sahrava.

S. 2 *1 Ya Îsayê nûranî û nebîy Şimûne bi ser nimêja ra diweste,*
2 Û dua' ji Xwedê dixweste,
3 Rih li kahfê Cimcim daxiste.

S. 3 *1 Ya Îsayê nûranî û nebîy Şimûnê,*
2 Li ber kewiye bahrê mezin diçûn,
3 Liqayê kahfê Cimcim dibûne,
4 Îsaye nûranî digo: «Ya Cimcimo tû jinî ew tû mêrî?"

S. 4 *1 Cimcimo digo: «Ya Îsayê nûranî,*
2 Ez ne jinim, belê, ez mêr im,
3 Ez ne ji xelqê dewrêş im,
4 Belê ji xelqê dibag û t'êrim».

S. 5 *1 Cimcimo digo: «Ya Îsayê nûranî dema û sed carî dema,*
2 De rûnin ji we ra bêjim qiset û kelama,
3 Îsayê nûranî bi xwe ji Meryemê».
4 Cimcimo digo: «Îsayê nûranî bi xwe Xwedê ye
5 Bav tûnîne Meryem dêye».

S. 6 *1 Cimcimo digo: «Ya Îsayê nûranî,*
2 Min hebû ĥezar gavanî,
3 Min hebû ĥezar şivanî,
4 Min hebû ĥezar bilûrvanî,
5 Min hebû ĥezar kopalbêdane,
6 Min hebû ĥezar kopko dihatine dîwanê,
7 Min hebû ĥezar xweşîlan dikşandin dîwanê
8 Min hebû ĥezar kevçî zîvkirî dihatne dîwanê
9 Nav dido yek digehanê,
10 Min hebû ĥezar belgihê kûmaşkirî dihatne,
11 Nav dido yek digehanê,
12 Min hebû ĥezar qelûne avzêr̂kirî dihatne dîwanê
13 Nav dido yek digehanê
14 Min hebû k'ehêlê bizinê li meydanê,
15 Min hebû ĥezar ciwanê nazînkirî li seyranê,
16 Min hebû ĥezar stranê bidenge,
17 Min hebû rikasê biçengê Xan û dîwanê».
18 Cimcim sûltan dihate ringa ringê.

S. 7 *1 Cimcimo digo: «Ya Îsayê nûranî,*
2 Wekî ezbim axayê dik'anê,
3 Heta roj dihate erk'anê,
4 Ĥezar fikir û feqîr ji malemin
5 Bikar dibûne xwerin û bi nane».

S. 8 *1 Cimcimo digo: «Ya İsayê nûranî,*
2 Wekî ezbim axayê Dikasê,

[3061] http://ru.scribd.com/doc/105948961/Ramazan-Ergin

3 Heta roj dihate esasê,
4 Ĥezar fikir û feqîr ji malêmin kar dibûne,
5 Bi cil û kirase».

S. 9 *1 Cimcimo digo: «Ya Îsayê nûranî,*
2 Min hebû ĥezar kopekê ĥemû bi pîra?
3 Û ĥemû biqeyd û zincîra,
4 Xwerina wan nivîşk û şîra,
5 Min jê nedida bidestê fikr û feqîra,
6 Belê ĥemû min didan destê kûȓê di ĥakim we, di wezîra».

S. 10 *1 Îsayê nûranî digo: «Ya Cimcimo tû dîne xwe bi ç dip'aresî?»*

S. 11 *1 Cimcimo digo: «Ya Îsayê nûranî,*
2 Min hebû gakî zêȓînkirî,
3 Min rojê tobekî ketan minra dikistî dixistî,*
4 Min jê ra datînî we lı ber dinivîstî, toba îstexfir,
5 Min ȓojê sê cara min dîne xwe je dibaristî.

S. 12 *1 Cimcimo digo: «Ya Îsayê nûranî,*
2 Min hebû gakî çêkirî zîf û zêra,
3 Min ȓojê sê cara datinî,
4 Ji wa xwa pa toba û îstixfar».
4 Min digo: «Qey Xwedê ewa,
5 Min nizanbû Xwedayê mezin li e'zmane».

S. 13 *1 1 Cimcimo digo: «Ya Îsayê nûranî, weqqatê melik Cibraîl bi ser min şandîye,*
2 Li dîvana min nazil bûye,
3 Anîye min peywendîye,
4 Ĥeft bost û çar tilî bi der anîye,
5 Debûzekî li min dayîye,
6 Qêrînekî bi min ketîye»,
7 Dîvanê Cimcim siltan ji wê rabûye.
8 Digo: «Lo Cimcimo, hal û hîcranê te çîye?»
9 Lo melek Cebraîl bi e'zman ȓewiya,
10 Go: «Îsayê nûranî bi xwe jê pirsîye.
11 Çima tê rihê wî k'afirî zilamî te nanîye?»
12 Go: «Bi nûrê go, tû jê ya tê sîkal daye,
13 Kes mefer bi ȓuĥê vî k'afirî zalimî tûnîne».

S. 14 *1 Cimcimo digo: «Ya Îsayê nûranî,*
2 Tê rica heqiyemin aniye (Rica-Roca-ȓoja?),*
3 Diya min bi lez bê hekir çûye detep,
4 Çawa taze ji mera anîye,
5 Te ez birima li çar darê li ser mila,
6 Çar rêya ra te ez ĥeft t'ebak dakirin,
7 Li bin erdê xwa ra,
8 Cîhê tûpişk û mara».

S. 15 *1 Cimcimo digo: «Ya Îsayê nûranî,*
2 Min hebû ĥezar zînî zêrînkirî,
3 Min datînî li ser gûhkê distara,
4 Pişt mira gelo mane ji kêra».

S. 16 *1 Îsayê nûranî digo: «Ya Cimcimo,*
2 Tû dînê xwe diĥebînî,
3 Nîşanê dûjehê çîye? Dûjeh?»

S. 17 *1 Cimcimo digo: «Ya Îsayê nûranî,*

2 Nîşanê dûjehê kettmekî tîr reşa,
3 Tarîya vîra zimzimekî reşa.
4 Marê wî dizerin,
5 Dûpişkê wî kasî di ker in,
6 Dixun goştê ĥeramxwara û selefxwara,
7 Yê gû ji qate dê û bavê xwe bi der in
8 Ewê ĥeft sala te jê anîme dare,
9 Hê dewê min jê tahle û tî're».

R̂ahmet li dê û bavê ê ku qewl gotin û dê û bavê gûhdar û hazira!

DAWÎ.

2. Qewlê Zerdeșt[3062]

S. 1 *1 R̂êya r̂astiyê li ber xwe danî,*
2 Xwedê û xwedanan jêre kir r̂êzanî,
3 Zerdeşt sekinî li berê banî,
4 Got: «Ya Xwedê tû yî R̂ehmanî!
5 Destê min bigihîne deman û dengê,
6 Tu me azad bikî ji e'zab û astengê».

S. 2 *1 P'adşayê minî R̂ehmane,*
2 Horiya hilandin t'ext û dane,
3 Li Zerdeşt gur̂ kirin mom û ĉirane.

S. 3 *1 Zerdeşt got: «Ya Xwedê tu xwedayî[3063]!*
2 Tu layîqê[3064] medih û senayî[3065],
3 Tu kesê bê kesayî[3066],
4 Tu mefera bê meferayî[3067]!

S. 4 *1 Tu Xwedayê[3068] neĉar û bê ĉareyî,*
2 Tu Cebarê şikestiyayî,
3 Tu ĥekîmê[3069] kul û derdayî!»

S. 5 *1 Zerdeşt bi sit'ara ji bê xwe naskirî,*
2 Bi şev û r̂ojê difikirî,
3 Ya Xwedayê minî ji e'wil[3070] ĥeta axirî.

S. 6 *1 Xwedayê minî Cebare,*
2 Dawî hatibû ferware,
3 R̂êya baweriyê ji Zerdeştr̂a kiribû ferware.

S. 7 *1 Zerdeşt got: «Xeyala min ewe,*
2 Ya Xweda, te ne xwerine, ne vexwerine, ne xewe,
3 Şehde[3071] û baweriya min ewe.

S. 8 *1 Ya Xwedê, te bihuşt[3072] çêkir,*

[3062] [10] (гг. 142-14); http://www.eziden-celle.de/html/_eziden/_gebete/gebete-q-15.htm
[3063] *xwedanî*
[3064] *laiyq*
[3065] *senanî*
[3066] *kesanî*
[3067] *meferanî*
[3068] *Xwediyê*
[3069] *hekîm*
[3070] *ewil*
[3071] *şade*

2 Dojeh li ber êwirande[3073] ji bo gîyana nezan û ẍafila,
3 Şehde û baweriya min ewe».

S. 9 *1 Zerdeşt bi şev û r̂ojê xwe nas kir,*
2 Canê me ji destê k'afir û zalima azad kir.

S. 10 *1 P'adşayê[3074] minî mehbûde[3075],*
2 Ewî sebir ji Zerdeştr̂a kiribû t'ixûbe,
3 Bi şev û r̂ojê li ber nûra sibê kiribû sicûde.

S. 11 *1 Bi şev û r̂ojê sicûde kirî,*
2 R̂engê e'zmanan pê xemilî,
3 Emîn[3076] Cebrail serdana xêrê lê kirî.

S. 12 *1 P'adşayê minî Cebare,*
2 Ewî not û neh erk'an nazil kirin xware,
3 Ji not û neh ya çar jê r̂êjware.

S. 13 *1 Yek heqîye,*
2 Yek r̂astîye,
3 Yek baweriye,
4 Yek sit'are.

S. 14 *1 Sit'ara min ji wê e'ynatê[3077],*
2 Ez li ber nûra Xwedê dikim xizmetê[3078],
3 Da Ezdanê min azad bike dadê r̂oja axiretê.

S. 15 *1 Tirsa min ji dada axiretê heye,*
2 Me li nefsa xwe kiribû t'obeye.

S. 16 *1 Zerdeşt got: «Min dît, bi herdu ĉava,*
2 Ji nûra e'zmanan weriyabû xunave[3079],
3 Ya Ezdanê min tu zanî li derya çendî ave,
4 Tu zanî li e'rdê çend gave,
5 Em dil bi kovanin ji mala bava.

S. 17 *1 Ez li wan me'nîya[3080] dibûm xebîr,*
2 Min nefsa xwe kiribû êxsîr,
3 Da bi wê r̂astiyê bighîjim dîwana mîr[3081].

S. 18 *1 Dilê min mabû li wê fikarê,*
2 P'adşayê min Xwedayê k'ir̂yarê[3082],
3 Ji dilê min hilînî k'erb û k'în û qehrê.

S. 19 *1 Piştî wan me'nîya,*
2 Mek'anê P'adşayê min li ser dir̂a Sipîye,
3 Ya Ezdanê min, me ji te hêvîye,
4 Tu jî pêşya me hilînî nexweşîye,

3072 *buhûst*
3073 *ewir*
3074 *Padşah*
3075 *dilovan*
3076 *Emin*
3077 *eynet*
3078 *xilmet*
3079 *xwenav*
3080 *maniya*
3081 *p'îra*
3082 *qiryar*

5 Tu me azad bikî ji tengavî û r̂ûr̂eşiya.

S. 20 *1 Piştî wan xweziya Xwedayê minî mezine,*
2 Ol û baweriya dilê mine.

S. 21 *1 Ez mabûm li wan e'cêba,*
2 Li wan bedîla, li bûya û derêwa.
3 Xirab û qunehk'ar p'ir bûn, nayên ĥisêba[3083]*.*

S. 22 *1 Hat bedîla nehseda*[3084]*,*
2 Dîlbûna avê cemede,
3 R̂astî ji e'rda çû, ma şer û qeda'.

S. 23 *1 Xofa min ji wan bedîla,*
2 Şewqa r̂onaya[3085] *Xweda çû ji qendîla,*
3 Xew yî şeref îman û namûs,
4 Di wê bi dîlêde bû dîle.

S. 24 *1 Li wan bedîla nikarin ji heqiyê bidin xebera,*
2 Hevrê li gel hev r̂êya nabin sere,
3 E'cêb û sed e'cêb.
4 Go: «Wê demê dil nabe kerî û kerî».

S. 25 *1 Ji e'zmana ĥeta*[3086] *e'rda,*
2 Ya r̂astî çûye[3087]*, ya derwîn ma di cîde,*
3 Axirî[3088] zeman lewma.

S. 26 *1 Ji e'zmana ĥeta bi xware,*
2 Yê[3089] *wê bedîlê nabe ava şare*[3090]*,*
3 Veşartin k'erema k'eremdara
4 Neman çûwinên de'wdara[3091]*.*

S. 27 *1 Ji e'zmana nazîvirî,*
2 Dilê wê betlêbûn avê şevîn,
3 Şewq û muĥbet[3092] *ji dilê wan r̂evî.*

S. 28 *1 Ewê bedîla nehsedê,*
2 Kes bi kêrî kesî netê,
3 Ji xeyrî[3093] *xweyî yê r̂astiyê, yê baweriyê yê me'rîfetê.*

S. 29 *1 P'adşayê min Ezdane,*
2 R̂engê wê bedîlê li min xwêyaye[3094]*,*
3 Ji sed ĥezar r̂astî, yek r̂astî maye.

S. 30 *1 Zerdeşt got: «Ez ji wê dilbirînim,*
2 Ez çi r̂astiya di wê bedîlêde nabînim,
3 Ez bang û hewara bi Xwedayê xwe digihînim».

[3083] *hisêb*
[3084] *neh sed*
[3085] *ronahî a*
[3086] *heta*
[3087] *cuye*
[3088] *êxir*
[3089] *Ê*
[3090] *sare*
[3091] *dawdar*
[3092] *mihibet*
[3093] *xeyn*
[3094] *xûya*

S. 31 *1 Ew bedîl lê xwêyaye[3095] erk'ana tenge,*
2 Ji wê bedîlê derk'etin p'ir r̂enge,
3 Li çar kinara bû cenge.

S. 32 *1 Bedîl hatin û bihûrîn,*
2 Xwedan îman û xwedan şeref k'ewgirîn,
3 Zerdeşt bi şev û r̂ojê difikirî,
4 Xwe ji agirê xezebê dûr kirî.

S. 33 *1 Zerdeşt fikirî, fikir da ser xeyale,*
2 Bi şevê nekir xew, bi r̂ojê ne dixware,
3 Kul û xema min ew dîndare,
4 Zerdeşt got: «Ya Xwedayê min ez ji te bi hîvîme.

S. 34 *1 Ez wê bedîlê bi ĉavê xwe nebînim,*
2 Ez wê bedîlê ji nebûya, nedîtiya yî dilbîrînim».

S. 35 *1 Nebûyî ner̂astî ji wê bedîlê dihatin,*
2 Xweyî e'sila cih veguhastin
3 Xweyî [bê] e'sila xwe ji agirê xezebê ne p'arastin.

S. 36 *1 Bê e'sila xwe ji nedîtina ne p'arastin,*
2 Gotinê ner̂astî veguhastin,
3 Xwe ji agirê xezebê ne p'arastin.

S. 37 *1 Zerdeşt got: «Ji nezana wer̂a axiret nine,*
2 Ji ser ve sipîne, di dilê wan de xezeb û k'îne,
3 Cihê wan li ba meleke dojê jî nîne»
4 Ewanin li ber geliyê waweylê ve dilezîne.

S. 38 *1 Zerdest got: «Yên bedîla nehsedê agire, xezebê li wan wesilê, li wan bû hizin û girîne,*
2 Li xweyî e'sila bû şayî[3096] û şewqe, bê e'sil di heybeta Xwedê k'ewgirîne.

S. 39 *1 P'adşayê minî x̂efûre[3097],*
2 Ji ba hatiye ew destûre,
3 Nêzîk[3098] bû axiret û îmane, ji bê îmana r̂a bûye dûr̂e[3099].

S. 40 *1 Zerdest got: «Min bawerî bi Ezdanê xwe anî,*
2 Min libsê sipî hilanî,
3 Min cîhan t'erk kir, r̂êya axiretê li pêşiya xwe danî.

S. 41 *1 P'adşayê minî R̂ehmanîye,*
2 R̂engê r̂astiyê k'esk, sor û sipîye,
3 Got: «Ya Xwedayê min tu bigihe xweşîye.
4 Tu ji pêşiya min hilînî nexweşiya».

S. 42 *1 Zerdeşt dibê: «Ez nebînim du xebera:*
2 Mezin r̂abûn piĉûk li ber ji nedîtina,
3 Û ji du xebera:
4 Ji nedîtina p'ir̂ bêjin, ji zimana Tae'liya[3100] dir̂êjin,
5 Ner̂astiya vediguhêzin,
6 P'adşaye min cerg û dilê wan dibîrêjin».

3095 *xwiya*
3096 *şahî*
3097 *xefûr*
3098 *nezîk*
3099 *dir̂*
3100 *Taaliya*

3. Qewlê p'îrê Sîba[3101]

S. 1 *1 R̂ojekê ez hebûm,*
2 Ji e'rdekî xewle bûm,
3 Ji ax û av û agir û ba p'eyda bûm.

S. 2 *1 Xalitî bûm, û zana bûm,*
2 Xwedêp'arêz bûm û mêrxas bûm,
3 Ji ariya miletê xas bûm.

S. 3 *1 Ez ji arî bûm, ji miletê dinê,*
2 Fêde û r̂êkên fêde hatine ji bo minê,
3 Benî Adem ĥemû mirov pê bûne xinê.

S. 4 *1 Fêde ew r̂êya heqiyê,*
2 R̂astî û r̂onayîya Êzdayî yê,
3 Berî Şêxsin û Şemsê Adîyê.

S. 5 *1 P'ir mîr hatin û bihurîn,*
2 P'ir dem hatin û guherîn,
3 Lê Xwedê û milayk'etên xwe qet namirin.

S. 6 *1 Ew Xwedayê me yî li e'zmana,*
2 Emîn Cebraîl ilmê Xwedê tîne ji ba wana.

S. 7 *1 Tawisî melek' – Cebraîle,*
2 Pirsên xwe ji Xwedê ne her demê tê, neyî bi wek'île,
3 Li ber me neyî bi bedîle.

S. 8 *1 Demên dihatin û dihêzirîn,*
2 R̂onî û zerî li deşta dikirîn,
3 Ji tirs û heybetên wan ĥemû tişt diguherîn

S. 9 *1 R̂ojeke xweş li cem min derbas bû,*
2 Mijûl û axavftinê li ser wî r̂ast bû,
3 P'îrê Sîba tev dostan bû.

S. 10 *1 P'îr li gel dostan cema'[3102] bû,*
2 P'îr û mişûrên xwe ji wan bû,
3 Çend qelender û feqîrê zana bûn,
4 Ji gotinê wîre şa bûn.

S. 11 *1 P'adşê min Xwedêyekî Bêrîye,*
2 Pirs û mirazên te hebin ji Xwedayê jorîye,
3 K'ar, û peyv, û r̂astîye,
4 K'a ew r̂astî û zanistî çiye,
5 Sir̂eke ji bo p'îrê Sîba hatiye.

S. 12 *1 Ew sir̂e ji dara Herherê çêbûne,*
2 Ew dara Herherê sergûze,
3 Şîn dibû careke hindik t'oze,
4 R̂uĥekî p'ak danî bû li serî dilsoze.

[3101] [11] (pp. 90-94)
[3102] *cima*

S. 13 *1 R̂uĥ li darê geş bû t'emame,*
2 P'îr lê diçerine ĉêl û gane,
3 Ĉêlekê p'elê darê xwar giştine cane.

S. 14 *1 Riĥ*[3103] *ji darê derk'et,*
2 R̂oniyek geş k'et li şîrê ĉêlekê,
3 P'îrê Sîba ji tirsa bi xew neket[3104]*.*

S. 15 *1 R̂onî da û geş bû,*
2 Emîn Cebraîl melekê e'zman bû,
3 P'îr Sîba tirsiya,
4 Emîn Cebraîl ji bo wî bi hurîye,
5 Zana kir bi dilxweşîye.

S. 16 *1 Xwedayê minî cane,*
2 Mîrê mîrane,
3 Li gel p'îrê Asmane[3105]*,*
4 Nûr ji e'rdan gihişte e'zmane.

S. 17 *1 Ew sir̂a p'adşê bû,*
2 Da ku[3106] *zarekî dostê jê çê bû,*
3 Havêynê qenciyê li e'rdê bû.

S. 18 *1 Emîn Cebraîl bû k'arîne,*
2 Ew bo sir̂a Xwedê emîne,
3 Dizane wê surê bo kê tine.

S. 19 *1 Ew sir̂a r̂oj û zerbabe,*
2 K'etiye canê p'ir̂î çiqas babe.
3 Da ku li darekî p'êk bibe ave.

S. 20 *1 Ew sir̂a xûn*[3107] *û ave,*
2 Jê çêbû dil û hinave,
3 Dest û p'ê, ĥeya jê çêbûn ĉave.

S. 21 *1 Dest û p'ê, û qalib çêbûn,*
2 Lê dem hatiye zabûn,
3 Ĥemû tişt r̂onî dabûn,
4 Xulyaqet[3108] *siwar bûn.*

S. 22 *1 Ew r̂oja r̂onî da,*
2 Zerî li deşt û ĉiya de,
3 Dil û hinavê dijminan de.

S. 23 *1 Xêrnexwazin û dijminin,*
2 Bi hîlet û mikir difikirin,
3 K'u çawa zara ji destê dê û bava bigrin.

S. 24 *1 Zar birin nav komeka agir danîn,*
2 Zar daliqandin nav gunda,
3 Zar avêtin nava agirde.

[3103] *rih*
[3104] *xewne ke*
[3105] binêr: *Ĥesin Maman*
[3106] *dakû*
[3107] *xwîn*
[3108] *xûliyaqet*

S. 25 *1 Emîn Cebraîl dageȓî di serde,*
2 Ava bihuştê[3109] *ser de berda,*
3 Agir vemirî ji binde.

S. 26 *1 Ew zaroyê dostaniyê,*
2 Ji siȓeke xwedaniyê,
3 Ji xêrnexwazan p'arastiye.

S. 27 *1 P'aristi bû ji yê herî mezin,*
2 Çiqas li hev biçivîn p'erî û cin,
3 Ferwara Xwedê hatiye ji bo Zerdeştê min.

S. 28 *1 Zaro birin û li ser rê danîn,*
2 Danîn li ser rê t'ewranî,
3 Danîn li ber lingê hespanî,
4 Li ber devê hov û guranî.

S. 29 *1 Dip'arastin ji cin û teyrane,*
2 Kirin warê hesp û gur û ga,
3 Tirs û heybeta cinan ji wane.

S. 30 *1 Zaro mezin bû ji wane,*
2 K'etine salê pazdehane,
3 Ji bo wî dikim qurbanê.

S. 31 *1 Birine ser destê p'îrê p'îrane,*
2 Da k'u zanebe ji ilmê dîn û ol û erk'ane,
3 Bi dîtin k'ar û peyvane.

S. 32 *1 Dayîk û babane,*
2 Destpêdikin bi dîwane,
3 Lê digeȓînin t'ac û hilane.

S. 33 *1 K'ember anîn û ȓistin,*
2 Ji 72 mileta dip'arastin,
3 Navê Zerdeşt cara digeȓînîn.

S. 34 *1 Lê geȓandin sê cara,*
2 Ji bo fikir û ȓaman dost û yara,
3 Peyv û dîtîn niyet û k'ara.

S. 35 *1 P'îrê Sîba ȓuĥê xwe û siȓa xwe dide Zerdeşt,*
2 Û p'îrê wîye Zerdeşt şandiye.

4. Qewlê Newrozê[3110]

S. 1 *1 Benî, benî ĥeyranî,*
2 Sibĥanê[3111] *siȓî Celanî*[3112]*,*
3 Memnûn bûn li meh[3113] *û sal bi qudreta Ȓehmanî*[3114]*,*
4 T'evdîr bi ĥal pêxweş bû, bir Newrozê silt'anî.

[3109] *buheşt*
[3110] [10] (rr. 139-141)
[3111] *siphan*
[3112] binêr: *Celal*
[3113] *mih*
[3114] *rihmanî*

S. 2 *1 T'evdîrekî aşiq bûm,*
2 Sorgul û hevçirakî,
3 Bilbilî bi eşq û dil bû û hencilî,
4 Hencilî[3115] *bi kert û dalî.*

S. 3 *1 Ezim feqîrê dara,*
2 Sefayê vê dîlberê,
3 K'amil dibû Adare,
4 Melek' Zeyîn hate derê.

S. 4 *1 Nerm bû hewaya salê,*
2 Xweş bû ĥeyat sewerê,
3 Sibĥan ji ĥeyat der bû.

S. 5 *1 Xelqno werin t'emaşa,*
2 Ĥeyat kirin ber û mû,
3 Cebelî bûne p'aşa.

S. 6 *1 Zergûn herî mezlûme,*
2 Cezakî li ser wane Xwedê nekir haşa,
3 Cezakî Xwedê li ser wan heye û nekin haşa.

S. 7 *1 Qasidê e'celê hat,*
2 Felek lê metelib bû,
3 Ewe zeyn bû welat, bayê barin li şikil bû,
4 Ey befrê le hat hat bê mek'an û mezel bû.

S. 8 *1 Bê mezel û bê mek'ane,*
2 Hebrê r̂ê da k'axezê,
3 Ew ji hemriya dinale,
4 Celat[3116] *dikete lezê ji ber e'wr û bayê Nîsane.*

S. 9 *1 Însan li derwerzê,*
2 Însan ew şifqete,
3 Awazek tê ji e'zmanî,
4 Celatî bê meletz bû,
5 Însanî sergom bête ji ber derxetî zindanê.

S. 10 *1 Dengek liî zindanê wa bû,*
2 R̂oja ezdayî hat bû,
3 Xeyat ji k'efxeyat wer bû,
4 R̂oja ezdayî hat der bi der bû.

S. 11 *1 Mîr alayî şahî hat,*
2 Şahî sefayî xwes bû,
3 Bahar[3117] *hat û dik'emilî,*
4 Sosinî bûne gopalî,
5 Dê kine melhema dilî.

S. 12 *1 Sosin û Yasimîn û cobarin,*
2 Xemilîn bûne bi yek carek,
3 Etreşî babê mila,
4 Binere xwedî k'oke,
5 Xweş r̂enge, xweş Cobare.

[3115] *hunzil*
[3116] *celad*
[3117] *bihar*

S. 13 *1 Kulîk bi ĥezar r̂eng bûn,*
2 Xewş bûne bi lezeta bahare[3118]*.*

S. 14 *1 Ji teyra hatin deng,*
2 Qaz û quling miraz mirazî,
3 Wer te bi sir̂ dixwazin,
4 Seqer û bazin,
5 Totî zel û habî,
6 Wisa dixwîne letunê şazî.

S. 15 *1 Sibĥan çi şir̂îne,*
2 Ĉirayê Xwedê hir bû,
3 Lewma qencî dişkeftin,
4 Ji lewnê wandal hala,
5 Birînêd k'ûr diaxiftin,
6 Ji r̂engê wan zilxana,
7 Xalê t'asê ser hingiftin.

S. 16 *1 Bihuşte soze qudrete û k'erîme,*
2 Cindîyo r̂abe sibeye,
3 Deqa sibe sare siware,
4 Dil kulî, dil bîr̂îndare.

S. 17 *1 Bilbil dixwînin Xwedayo,*
2 Sibĥan çi zilziline,
3 Feqîrin cor û emere,
4 Filesî zazînetî were.

S. 18 *1 Beriya me berî bereng,*
2 Beriyeke alim bû,
3 Şerab li wê kaxetê,
4 Ez bi wê nûrê kim,
5 Milê xêra te lê,
6 Ew bû ĥaca li ĥacetê.

Xwedê ava bike mal û mezelê em têda!

5. Beyt'a Qiyametê[3119] — T'emet, Haza Qewlê Qîyametê[3120]

S. 1 *1 Subhan ji şahê qudretê,*
2 Guh bidêrin vê qissetê,
3 Kesêt evê vê ummetê'.
> **S. 1** *1 …………………… ,*
> *2 Guh bidine qisetê,*
> *3 Kesê ji ometê,*
> *4 Bes bikêyîn ji quf̂letê.*

S. 2 *1 Bes biken ji vê dine,*
2 Bitirsin ji mirinê,
3 Vebîr xwe bînin şeva bi tinê.
> **S. 2** *1 Bes bikêyîn ji vê dinê,*
> *2 Bitirsin ji mirinê,*

[3118] *buhar*
[3119] [19] *Vejîn*, hejmar 3, 1996ê, (rr. 91-108), Dihok http://cankurd.wordpress.com/2013/07/18/beyta-qiyamete-1/; Mela Mesîhayê Tirwanşî [1882-1973]
[3120] [26] K'eremê Anqosî Bi kurtî derheqa p'eyîda kirina met'nê "Qewlê Qîyametê" „P'irtûkxana Êzdîyan " TBILISI, 2010

3 Da hûn ji Xwedê bibin qenî.

S. 3 *1 Bitirsin ji paşerojê,*
2 Daîmen şevê û rojê,
3 Ji agirê û germay dûjê.

S. 3 *1 Bitirsin ji paşrojê,*
2 Dayîm şevê, r̂ojê,
3 Ji ber agirê dojê.

S. 4 *1 Guh bidêrin ciwan û pîr e,*
2 Ya gelê beniyêt feqîr e,
3 Mirinê neken ji bîr e.

S. 4 *1 Guh bidinê cevan û pîre,*
2 Di gel nebiyê di feqîre,
3 Mirinê meken ji bîre.

S. 5 *1 Ji bîr biken zêr û malî,*
2 Da her bigrîn û binalîn,
3 Ji tirsa yê Zulcelalî.

S. 5 *1 Ji bîr bikeyîn zîr û male,*
2 Bigirîn her be nale – nale,
3 Ji tirsa zûlcelale.

S. 6 *1 Karê xwe biken xebatê,*
2 Lez biken demê û sea'tê,
3 Ji roja e'resatê.

S. 6 *1 K'arê xwe bikeyîn xebatê,*
2 Bilerzin demê û siye'tê,
3 Ji tirsa r̂oja e'rasetê.

S. 7 *1 Bilerzînin ji hîsabê.*
2 Ji mehşûşa î'qabê.
3 Ji heybeta e'zabê.

S. 7 *1 Bilerzin ji mîzanê,*
2 Ji uqab û cezayê,
3 Ji tirsa xwe û cevabê.

S. 8 *1 Ya gelî xelkêt evê cemae'tê,*
2 Guh bidêrin vê qissetê,
3 Da bo we bikem beh'sê Qiyametê.

S. 8 *1 Guh bidine ĥikayetê,*
2 Ji bo beh's û bejana r̂oja qiyametê,
3 K'anê çi ĥale bi ser me tê?

S. 9 *1 Qiyamet rojeka pir xewxa ye,*
2 Nêzîke hind ne maye,
3 Meferê me her Mewla ye.

S. 9 *1 Qiyamet r̂ojek bi qewqaye,*
2 Nêzîke, hindik maye,
3 Mefera me mewlaye,
4 Zeman çûye, p'ir̂ nemaye.

S. 10 *1 Zeman ku çi perête,*
2 Qiyamet wextê bête,
3 Çi[3121] *halev ser me tête.*

[3121] Di t'eviya metnê beyt'a qiyametê de (çu) li ciyê (çi) hatiye.

S. 10 *1 Qiyamet weqt'e bêtin,*
2 K'anê çi ĥal bi ser me bêtin?

S. 11 *1 Çi halekê mek'an tenge,*
2 Çi rojeka vedeng e denge,
3 Yê bi heq dizanît, h'al çi renge?
S. 11 *1 Ew çi ĥale mek'an tenge,*
2 Ji r̂ojek bi deng û denge,
3 Her dizanit ew çi r̂enge.

S. 12 *1 Zemanêt radibne ve însan e,*
2 Qazî bi xwey Sultan e,
3 (…… ……. ….. ….).
S. 12 *1 Wekî têtin ew zemane,*
2 Diniya dibit wêrane,
3 Qazî bixwe silt'ane.

S. 13 *1 Qazî şehê ekbere,*
2 Dê ket roja meh'şere,
3 Mihemmed nebiyê ekbere.
S. 13 *1 Qazî şahê Ekbere,*
2 R̂adiket roja meĥşere,
3 Mehderçî p'eyqembere.

S. 14 *1 Mihemmed li dîwanê,*
2 Roja ĥeşrê û mîzanê,
3 Xwe dihavête meydanê.
S. 14 *1 Mehderçî mîrê dîwanê,*
2 R̂oja ĥeşr û mîranê,
3 Ew dê bête meydanê.

S. 15 *1 Ew h'ebîbê Qureyşe,*
2 Li qiyametê xîretkêşe,
3 Li meydanê tête pêşe.
S. 15 *1 Ew ĥebîbê Qureyîşe,*
2 Di qiyametê x'eyretk'êşe,
3 Li meydanê ew li pêşe.

S. 16 *1 Ew Xaliqê Reh'mane,*
2 A'lemê diket wêran e,
3 Kes naket çi pirsan e.
S. 16 *1 Ew xaliqê R̂ehmane,*
2 A'lem diket wêrane,
3 Bi kes naket pirsane.

S. 17 *1 Wêran diket dunyayê,*
2 A'lemê dibet fenayê.
3 Kes nîne li wî biketin rayê.
S. 17 *1 A'lem dibit fenaye,*
2 Wêran diket diniyaye,
3 Dê k'î li wî biket r̂aye?

S. 18 *1 Ew şah e, ew emire,*
2 Ew sultan e, qedîre,
3 Bê malxwe û wezîre.
S. 18 *1 P'adişahê emîre,*
2 Ew silt'anê qedîre,
3 Bê malxuyi (û) bê wezîre.

S. 19 *1 Ew emir e, padşa ye,*
2 Ji hindî mexlûqatêt di dunya ye,
3 Ew dizanît u'mrê wan çi maye.
S. 19 *1 Mîre ew p'adişahe,*
2 Ji mexlûqê di diniyaye,
3 Dizanit e'mrê ĥemiyane.

S. 20 *1 Ew dizanît u'mrê wane,*
2 Wekî têtin burhane,
3 Xirab diket wêrane.
S. 20 *1 We ku dibêt burhane,*
2 Xirab diket wêrane.

S. 21 *1 Wekî têt ew mecale,*
2 Bi pirs û bi suale,
3 Dibêjîtin Israfîl derh'ale.
S. 21 *1 We ku dibêt ew mecale,*
2 Bê pirs û bê siwale,
3 Dibêjte Usrafîl derĥale.

S. 22 *1 Wê dibêjîtin yê Wehab e,*
2 Ey Israfîl zû rabe,
3 Da a'lemê bikem xirabe.
S. 22 *1 We dibêjt ewê habe,*
2 Usrafîl tu zû ȓabe,
3 Da a'lemê bikem xirabe.

S. 23 *1 Ku min emir da te,*
2 Ji hindî mexlûqate,
3 U'mrê wan çû pirate.
S. 23 *1 Min, ku e'mir dihate,*
2 Ji hindî mexlûqate,
3 Umrê li wan berahte.

S. 24 *1 U'mrê wan çi ne maye,*
2 Sorê[3122] bigre çi ne maye,
3 Da ev roke bikem xewxa ye.
S. 24 *1 Umir êdî nemaye,*
2 Surê bigir li hewaye,
3 Ev roje diket Qewqaye.(?)

S. 25 *1 Tu rabe bi destûrê,*
2 Bi destê xwe bigre naqûrê,
3 Lez bike pifke Sorê.
S. 25 *1 Ȓabe tu bi destûrê,*
2 Hilgirê tu naqurê,
3 Lezke p'if ke surê.

S. 26 *1 Tu rabe bi xewxake,*
2 Mîl û çiya têk rake,
3 Mexlûqata fena ke.
S. 26 *1 Ȓabe bi Qewqa ke,*
2 Çil û ç'iyan li bake,
3 Mexlûqetê fena ke.

3122 Israfîl ȓoja rabûnê (qiyametê) pif Sorê (şaxê) dike - Cankurd

S. 27 *1 Israfîl wekî zanî,*
2 Sor di devê xwe danî,
3 Bi qudreta subh'anî.

S. 27 *1 Usrafîl, ku te zanî,*
2 Sur di dew xwe danî,
3 Subĥane ji subĥanî.

S. 28 *1 Subh'an şahê qudretê,*
2 Ne gehand ji xefletê,
3 Bi Sorê pif diketê.

S. 28 *1 Subĥan ji şapê(?) qudretê,*
2 Nanegehan ji qufletê,
3 Di surê da pût dik'etê.

S. 29 *1 Izrayîl ku wu ha dibînî,*
2 Dixûnî dilezînî,
3 R̂uĥ ji h'emiyan distînî.

S. 29 *1 Wê dibêt şahê sîfate,*
2 Ji hindî mexlûqate,
3 Kî maye yê bi h'eyate?

S. 30 *1 We dibê şahê p'ursifate,*
2 Ji hindî mexlûqate,
3 K'î maye li ĥeyate?

S. 30 *1 Izraîl wê dibête,*
2 Hukim her ji te tête,
3 Mexlûqaim hemû perête.

S. 31 *1 Izrayîl we dibête,*
2 Subĥan ji ĥeyeta te,
3 Mexlûqete min berî te.

S. 31 *1 Ez geryam li hemiyane,*
2 Li tebeqeêt erd û esmane,
3 Min kes ne dît bi giyane.

S. 32 *1 Ez geȓiyame di ĥemiyane,*
2 Di t'ebeqê e'rş û e'zmane,
3 Kes min nedî bi qiyane.

S. 32 *1 Min kes ne dît bi wucûde,*
2 Rûh' ji qaliba mewcûde,
3 Ji xeyrê Iblîsê merdûde.

S. 33 *1 Kes min nedî mewcûde,*
2 Ji xeyîrê Ublisê merdûde.

S. 33 *1 Ferman diket yê Celîle,*
2 Dibêjît: Ya Izraîle,
3 Tu her lez bike bi tee'cîle.

S. 34 *1 Ferwar diket ê Celîle,*
2 Dibêjîte Izrayîle,
3 Lezke heȓe bi t'e'cîle.

S. 34 *1 Tu here bilerizîne,*
2 Bigeh Îblîsê lee'în e,
3 Rûh'a wî bi zeh'metî bistîne.

S. 35 *1 Tu heȓe bilezîne,*
2 Ew k'afirê le'yîne,

3 R̂uĥê wî jî bistîne.

S. 35 *1 Xweş xweş here bi heybete,*
2 Bi xezeb û bi mîh'nete,
3 Rûh'a wî jê bistîne bi şiddete.

S. 36 *1 Here bi heybetê,*
2 Bi e'zab û muh'netê,
3 R̂uĥ jê bik'êşe bi sinetê.

S. 36 *1 Izraîl hate xare,*
2 Bi h'îkmeta yê Cebbare,
3 Ji teleba yê kuffare.

S. 37 *1 Izrayîl hate xare,*
2 Di xizmeta ê cebare,
3 Teleb eyî k'utare.

S. 37 *1 Izraîl dibêjît: Ya Îblîse,*
2 Ey li xwarê xesîse,
3 Te çend şûl kirin telvîse.

S. 38 *1 Izrayîl dibê ya xar, ya Ublîse,*
2 Ya xarî eyî xebîse,
3 Çendê te kirin t'elbîse.

S. 38 *1 Eve çendî çend sale,*
2 Ev Ademî rakirin zale,
3 Ve xwe ra pêda kirin hevale.

S. 39 *1 Çendî û çend sale,*
2 Umir qewî bihare,
3 Ya bidin û bi qirare.

S. 40 *1 Çendî û çend h'ezare,*
2 Ademî te kirin zale,
3 Bi xwe ra te kir hewale.

S. 39 *1 Ew kopekê beraze,*
2 Vê dikevîtin gazegaze,
3 Li xwe tînîtin î'raze.

S. 40 *1 Dê ketin dengedenge,*
2 Lê zer dibîtin renge,
3 Dê bezît wekî xedenge.

S. 41 *1 Dê revît wekî xezale,*
2 Ew kopekê şekale,
3 Ji tirsa nalenale.

S. 42 *1 Ji tirsa dê ketin giryanê,*
2 Li ber heybeta rûh'kêşanê,
3 Ji Izraîl dixazît emanê.

S. 41 *1 Ditirsî, ku p'ekê p'îre,*
2 Ji agirê zemherîre,
3 Binale, bi nal û hîre.

S. 42 *1 Hîre bi h'île direvîtin,*
2 Bi mex'rib û meşriq diçîtin,
3 Izrayîl wra digehîtin.

S. 43 *1 Izraîl dibêt: Ey kafirê lee'îne,*

2 H'ukmê şahê emîne,
3 Ev roke tu çi eman nîne.

S. 44 *1 Izraîl dibêt: Ey kafirê mirare,*
2 H'ukmê şahê Cebbare,
3 Tu xilas nabî ev care.

S. 45 *1 Ey musteh'eqê cezayê,*
2 Kes nema ye li ser dunyayê,
3 Wext e tu jî biçiye fenayê.

S. 46 *1 Wext e te ji dunyayê rakem,*
2 Şerbeka avê bi devê te da kem,
3 Rûh'a te bi zemherîrê şakem.

S. 47 *1 Here wekî seyê pîr e,*
2 Vê dikevît hîrehîr e,
3 (…… ……. ……. ….).

S. 48 *1 Hîrehîr e ve direvîte,*
2 Bi meşriq û bi mexriba ve dicemîte,
3 Izraîl vêra digehîte.

S. 49 *1 Izraîl dibêt: Ey musteh'eqê lee'netê,*
2 Raweste vê see'tê,
3 Tam bikevê şerbetê.
S. 43 *1 Dibê ya k'afirê le'netî,*
2 Tu r̂aweste wê sae'tê,
3 Dê t'am bikeyî vê şeriyetê.

S. 50 *1 Ew şerbeta weku merge,*
2 Tam bike av û terge,
3 Dê li te sojin mêlak û cerge.
S. 44 *1 Qerbeta, k'u ew merge,*
2 T'am bike çi renge,
3 Disojî ji ber cerge.

S. 51 *1 Dê sojin li ber êşanê,*
2 Dê bihejin li ber kovanê,
3 Ji ber zeh'meta rûh'kêşanê.
S. 45 *1 Disojî ji wî janê,*
2 Bê hiş bibî ji êşanê,
3 Ji ber zeĥmeta r̂uĥ k'eşanê.

S. 52 *1 Ew sezayê lee'netê,*
2 Kefte benda zeh'metê,
3 Nabînît çi reh'etê.
S. 46 *1 Ew Ublîsê bi le'netî,*
2 Dik'evte benda zeyqetê,
3 Dê biçîte e'zaba zulmetê.

S. 53 *1 Her wekî ewî zanî,*
2 Bi e'zaba yê subh'anî,
3 Rûh' ji qalibî deranî.

S. 54 *1 Wê dibêjît yê Mewla ye,*

2 Ew ji bo Qabidrûh'a ye[3123]*:*
3 «Mexlûqêt min kî maye?»
S. 47 *1 Ew seh, ku bû fenaye,*
2 We dibê şahê mewlaye,
3 Ji mexlûqê min k'î maye?

S. 55 *1 Wê dibêjîtin Ezraîle,*
2 Ya Xaliqê Celîle,
3 E'bdê te mey zelîle.
S. 48 *1 We dibêjit Izrayîle:*
2 "Ya xaliqê celîle,
3 Mame ez e'bdê zelîle".

S. 56 *1 Izraîl wê dibête:*
2 Subh'an li heybetê te,
3 Ez mayme e'bdê te.

S. 57 *1 Wê dibêjîtin yê Zulcelale*[3124]*,*
2 Bilindê bê zewale,
3 Tu jî bimre mecale.
S. 49 *1 We dibê şahê zulcelale,*
2 Ew xaliqê bê zewale:
3 «Tu jî bimir mecale».

S. 58 *1 Tu jî bimre gera teye,*
2 Bi destûrî û îzna meye,
3 Baqî îman her ji bo teye.
S. 50 *1 «Tu jî bimir, ku dora teye,*
2 Bi destûrê îzna meye,
3 Ĥeyat û baqî ji bo meye».

S. 59 *1 Izraîl guh didêrîte,*
2 Gazîyekê radihêlîte,
3 Bi îzneha Xwedê dimirîte.
S. 51 *1 Izrayîl, ku dibihîtin,*
2 Gaziyek radihêlîtin,
3 Bi e'mrê Xwedê dimirîtin.

S. 60 *1 Fena bûn îns û cane,*
2 Weh'ş û teyr û h'eywane,
3 Mexlûqêt erd û esmane.
S. 52 *1 Fena bûne ins û cane,*
2 Ji teyr û weh'şu h'eyîwane,
3 Ji mexlûqê e'rz û e'zmane.

S. 61 *1 Erd û esman kerker bûn,*
2 Melek di şapera wer bûn,
3 Rûh' ji qaliba veder bûn.
S. 53 *1 E'zman ker bi ker dibin,*
2 Melek dişednu peȓan werbin,
3 Ji qaliban ȓuĥ qeder bin.

S. 62 *1 Mexlûq ku bûn ew fanî,*
2 Ew stêrêt nûranî,

[3123] Mebest Izraîl e, ku rûh'an distîne.
[3124] Xwedanê mezinahiyê

3 Dê werhin ji esmanî.

S. 54 *1 Mexlûqê, ku bûne Qanî,*
2 Ew sitêrê di nûranî,
3 Diwerin ji e'zmanî.

S. 63 *1 Ew stêrêt ron û geşe,*
2 Roj û heyvêt şefeq xweşe,
3 Dê xesifin, tarî û reşe.

S. 55 *1 Ew sitêrê di r̂ûnî geşin,*
2 Diqeyirin tarî r̂eşin,
3 Sed h'eyîf li wan r̂ojê di r̂uĥ nîxweşin.

S. 64 *1 Dê tarî bin hemû vêkra,*
2 Çel û çiya dê çin têkra,
3 Erd û esman dê bin jêkra.

S. 56 *1 Tarî dibin h'emî vêkr̂a,*
2 E'zman dibin têkra,
3 Çol û ĉiya diçin t'êkra.

S. 65 *1 Ew çel û çiyayêt kubare,*
2 Hat bayekî dijware,
3 Kirne tûz û xubare.

S. 57 *1 Ew ĉiyayê di k'ubare,*
2 Bayek têt û dijware,
3 Diket t'oz û qubare[3125]*.*

S. 58 *1 Subĥan ji subĥane,*
2 A'lem ku kir wêrane,
3 Dibê: «Ezim şahê silt'ane».

S. 66 *1 Wê dibêtin yê Mewlaye,*
2 Xaliqê bilindê ee'laye,
3 Bo min quwwet e, her beqaye .

S. 59 *1 Dibê: «Ezim şahê mewlaye,*
2 Xaliqê bilind û e'laye,
3 Ji bo min quwet beqaye».

S. 60 *1 Dibê: «Ezim şahê e'lîme,*
2 Di qedîm û sermedîme,
3 Ezelî me, a'bedî me».

S. 67 *1 Dibêjîtin: Ezim yê Cebbar im,*
2 Êk im, her li qerar im,
3 Ez Wah'idê Qehhar im.

S. 61 *1 «Ez cabarim,*
2 Yekim her qirarim,
3 Ez wah'idê qeharim».

S. 68 *1 Wê dibêt şahê letîf e:*
2 Kanê beniyêt şerîf e,
3 Li wana yêt leîf e?

S. 62 *1 We dibê şahê letîfe:*
2 «K'anê nebiyê di şerîfe?
3 Ew insanê di zeyîfe».

[3125] binêr: *xubare*

S. 69 *1 Kanê kafirêt sewda ye,*
2 Xudan koçk û sera ye,
3 Ku wan li min girtin dee'wa ye?

S. 63 *1 «K'anê ew k'afirê di sewdaye?*
2 Xudan k'oç'k û seraye,
3 Di gel min dikirin de'waye?»

S. 70 *1 Kanê evêt kubare,*
2 Ku wan rizqê min dixare,
3 Li ser dunyayê, Li gel min digirtin benare?

S. 64 *1 «K'anê ew k'ufarin?*
2 Di gel min ew k'ubarin,
3 Ji rizqê min dixarin».

S. 71 *1 Ka mêrêt li dîwanê,*
2 Gedayêt li meyxanê,
3 Cundiyêt li meydanê?

S. 72 *1 Kanê şah û emîre,*
2 Xudan malxwe, wezîre,
3 Bo çi ranabin, bikin tedbîre?

S. 65 *1 «K'anê şah û emîre?*
2 K'anê malxuy û wezîre?
3 Çira naken t'edbîre?»

S. 66 *1 Ĥemî bûne fenaye,*
2 Ew milyak'et dinîyaye,
3 Biĉûk û mazin kes namaye.
4 Ĥemiyan ji bû k'î hilaye.

S. 73 *1 Kes ne maye li wê xerabê,*
2 Bibêjît wê sewabê,
3 Ve Xaliqî r̂a bidetin cewabê.

S. 67 *1 Kes nîne di vê xirabê,*
2 Bo xaliq bidet cewabê,
3 Ew roja h'isabê.

S. 74 *1 Cewabê dê det her bi xweye,*
2 Ew pakê munezzehê bi zatê xweye:
3 Ev mulkiyê te her ji bo meye.

S. 68 *1 Cewab didet ew bi xwe:*
2 «Munezeh zatê meye,
3 Her milyak'et ji ba meye».

S. 75 *1 Ji bo me her qudrete,*
2 Padişahî û e'zemete,
3 Mîrî û seltenete.

S. 69 *1 «Ji bo min her qudrete,*
2 Mîr û silt'enete,
3 P'adişahê hezîmete».

S. 76 *1 Ji ew paşî yê Cebbare,*
2 Birandin çend mîqdare,
3 Rakirin melekêt çare.

S. 70 *1 Ji ew p'aşê yê Cebare,*
2 Çendî û çend miqdare,
3 Xuda bizane ĥezar sale.
4 R̂adike melekê di çare.

S. 77 *1 Ew melekêt celîle,*
2 Cibraîl û Izraîle,
3 Israfîl û Mîkaîle.

S. 71 *1 Ew melekê di xebîle,*
2 Cibrayîl, Mik'ayîl,
3 Esrafîl û Izrayîle.

S. 78 *1 Ew her çar ku rabûn,*
2 Bi tirs û lerz û tabûn,
3 Li qiyametê multeqa bûn.

S. 72 *1 Ew herçar berê r̂adibin,*
2 Bi tirs û lerzuta bin,
3 Ji qîmetê multeqa bin.

S. 79 *1 Wê dibêt şahê qudretê,*
2 Herin biken xilmetê,
3 Di ew rînin cennetê.

S. 73 *1 We dibê şahê qudretê:*
2 «Her̂in biken xizmetê,
3 Biger̂in di cinetê».

S. 80 *1 Bigerhin li qesrane,*
2 H'ûrî û hemû xilmane,
3 Hay biden hemyane.

S. 74 *1 «Biger̂in di qesrane,*
2 Horî û hem qilmane,
3 Hayî biden h'emiyane.

S. 81 *1 Hay biden cennetê,*
2 Bixemilînin bi zînetê,
3 Bo Mihemmedî û ummetê.

S. 75 *1 Di cinetê bilezînin,*
2 Boraqê bi xwe ra bînin,
3 Ji bo Miĥemed bigihînin.

S. 82 *1 Cennetê bizeyinînin,*
2 Buraqa bixemilînin,
3 Ve Mihemmedî virêken[3126].

S. 76 *1 Di gel boraqê r̂engîne,*
2 T'u xu alayê rengîne,
3 Hile û t'ac û zîne.

S. 83 *1 Ew Buraqa nûrîne,*
2 Digel alayêt rengîne,
3 Digel h'ûlle û tancêt nûrîne.

S. 84 *1 Li yaqûta eh'mer bûn,*
2 Li xav û ziberceda exler bûn,
3 H'ûlle sor û zer bûn.

S. 77 *1 Zîn ji yaqûta eh'mer bî,*
2 Liqab ji zimrûda exzer bî,
3 Hilek hêşîn û yek zer bî.

S. 78 *1 Boraqê hûn çêken,*

[3126] binêr: *werînin.* Peyvêd di kevanan de yên Cankurd in

2 Xelatan li p'uştêken,
3 Ji bo Miĥemed verêken».

S. 85 *1 Melek diken xebatê,*
2 Dizeyinînin cennatê,
3 Dixemilînin wê sae'tê.
S. 79 *1 Melek diken xebatê,*
2 Dilezînin wê sae'tê,
3 Dixemlînin cenatê.

S. 86 *1 Dixemilînin h'ûriyane,*
2 Di gel tox û alane,
3 Li gel Buraq û h'îllane.

S. 87 *1 Ew melekêt Xwedêne,*
2 Wan tox û alavêne,
3 Li meydana qiyametêne.
S. 80 *1 Ew melekê di Xwedêne,*
2 Bi t'ix û alayê têne,
3 Li meydana qyametê wertêne.

S. 81 *1 Têne her digirîne,*
2 Di gel boraqê ȓengîne,
3 Digeȓin li qebra nûrîne.

S. 88 *1 Dibêjin: Erê meydanê,*
2 Ey xerabê, wêranê,
3 Qebrê Mihemmedî kanê?
S. 82 *1 Wê dibêne meydanê,*
2 Ya xirabe, wêrane,
3 Qebra Miĥémed selîm k'anê?

S. 89 *1 Wê dibêjin erdê Xwedê ye:*
2 Bi wî kem yê weha ye,
3 Nuzanim bidem cewabe.
S. 83 *1 «We dibînî e'rzê xirabe,*
2 Bi wî kim yê wehabe,
3 Nizanim bidem cewabe.

S. 90 *1 Bi wî kem yê Cebbare,*
2 Hat bayekê dijware,
3 Kirme tûz û xubare.
S. 84 *1 Bi wî kim yê cebare,*
2 Bayek hat û dujware,
3 Ez kirime t'oz û xubare».

S. 91 *1 Bi fermana yê Sebûre,*
2 Melek dibînin ji dûre,
3 Erdekî diçîtin nûre.
S. 85 *1 Bi fermana yê sebûre,*
2 Melek dibînin ji dûre,
3 Ji erzekî ȓadibit nûre.

S. 92 *1 Ew çû bûn bi îctîhad e,*
2 Qederekê çû bûn tevave,
3 Ew nûrha yê gulbav e.
S. 86 *1 Melek diçin bi balve,*
2 Yeqîn dikin tefafe,

3 Ku nûra yê qulbave.

S. 93 *1 Yê ewwel Cibraîle,*
2 Qasidê şahê Celîle,
3 Bi derkefta, bi tee'cîle.
S. 87 *1 Ew melekê di xelîl,*
2 Dibêjine Cibrayîl,
3 Bi berk'eve bi t'e'cîl.

S. 94 *1 Ew melakê Reh'mane,*
2 Dê çîte tu ber wane,
3 Dê girît her bi ew xane.
S. 88 *1 Ew p'eyke Řehmane,*
2 Diçîte ser qebrane,
3 Bi girîn û bi efqane.

S. 95 *1 Wê dibêjîtin yê nûrîn e:*
2 Ya Cibraîlê Emîn e,
3 Eve çi huzn û girîn e?
S. 89 *1 Ew melekê di nûrêne,*
2 Dibêjne Cibrayîl Emîn e:
3 «Ev çi h'izn û girîne?»

S. 96 *1 Cibraîl dibêt ez lew digirînim,*
2 Mihemmedî dibînim,
3 Qewî li wî şermînim.
S. 90 *1 Dibê: «Ez bi girînim,*
2 P'êx̂ember bibînim,
3 Qewî ji wî şermînim.

S. 97 *1 Ê şermînim li wê qissetê,*
2 Xudanê Şefae'tê,
3 Dê pirsît li ummetê.
S. 91 *1 Ji ber wî qisetê,*
2 Xudanê şefa'etê,
3 Dê ji min pirsê biket,
4 Pirs û ĥalê ummetê.

S. 98 *1 Dê pirsît bi xîtabe,*
2 Gotin ev ro ya bê hîsabe,
3 Dê çewa dem cewabe.
S. 92 *1 Dipirsit xitabe,*
2 Ku bêje sewabe,
3 Çi řeng dê bidem cewabe?»

S. 99 *1 Melek diçin t'emame,*
2 Sekinî bûn bi îkrame,
3 Li Mihemmedî kirin selame.
S. 93 *1 Cibrayîl ku çû t'emame,*
2 Sekinî bi îk'rame,
3 Li Miĥemed dikir selame.

S. 100 *1 Selama yê Semede,*
2 Xweş riza ye bê Eh'ede,
3 E'leyke ya Mih'emmede.
S. 94 *1 Selama ye Semed,*
2 Xoşrizaye bê ĥed,
3 E'leyke ya Miĥemed.

S. 101 *Ya nûriha berekatê,*
Tu rabe di e'resatê,
Xudanê şefae'tê.

S. 95 *1 Ya nûra berek'atê,*
2 Ya xudanê şefaetê,
3 R̂abe her̂e e'resatê.

S. 96 *1 Bi qudreta yê Celîle,*
2 Ji gaziya Cibrayîl Emîne,
3 R̂adibit nebiyê Xelîle.

S. 102 *1 Ew xatemê enbiyane,*
2 Radibîteve ji qebran ,
3 Dadiweşînit rihane.

S. 97 *1 Ew xelîlê R̂ehmane,*
2 R̂adibî ji qebrane,
3 Dadiweşînin li ĥyane.

S. 103 *1 Riha alaxê dadiweşînît,*
2 Çavê nûrîn teltînît[3127]*,*
3 Cibraîlî pê dibînît.

S. 98 *1 Axê ji r̂uĥan dadwerînî,*
2 Ĉavê di nûrîn hiltînî,
3 Cibrayîl wira dibînî.

S. 104 *1 Dibêjît: «Ya Cebraîl e, bibêje,*
2 Eve çi roj e hoya dirêje,
3 Min tu ne dîtibûyî li mêje».

S. 99 *1 Ya Cibrayîl bibêje:*
2 «Min tu nedîtî ji mêje,
3 Ev rojek dirêje».

S. 105 *1 Çi roje, çi zemane,*
2 Dunya bûyev meydane,
3 Diyar nînin çi î'mrane.

S. 100 *1 Çi r̂ojeke zemane,*
2 Diniya bûye wêrane,
3 Dyar nînin çu e'mrane.

S. 106 *1 Wê dibêjîtin yê nûrîne,*
2 Ya Cebraîlê emîne,
3 Kanê Mekke û Medîne.

S. 101 *1 We dibê yê nûrîne,*
2 K'anê Mek'e, Medîne?
3 Çu nîşan dyar nin.

S. 107 *1 Cibraîl dibêjîtin sewabê,*
2 Ve nebî ra detin cewabê,
3 Ev roke roja h'îsabê.

S. 102 *1 Cibrayîl diket xitabe,*
2 Bo nebiyê didet cewabe,
3 Ev r̂oja cewab ĥisabe.

S. 103 *1 Ev r̂oja qyametê,*

[3127] *hiltînît*(?)

2 Tu bikeyî şefae'tê,
3 Li gunehk'arê ometê.

S. 108 *1 Ev ro roja firaqê,*
2 Ya wee'dê û mîsaqê,
3 Hilo suwar be li Buraqê.

S. 104 *1 Ev r̂oja firarê (firaqê),*
2 Xudanê we'd û misaqê,
3 Hilû suwar be li boraqê.

S. 105 *1 R̂abe ĥulan di ber ke,*
2 T'aca nûrîn li ser ke,
3 Di qyametê sefer ke.

S. 106 *1 Ew ĥebîbê muxt'are,*
2 Bi quweta yê Cebare,
3 Li boraqê dibit suware.

S. 109 *1 Ew suwarê serwer e,*
2 Dibêjîtin: «Ka Ebû Bekir û U'mer e,
3 Û Osman û E'liyê heyder e?»

S. 107 *1 We dibê suwarê serwere:*
2 «K'anê Ebûbek'ir û U'mere,
3 U'sman, E'liyê ĥeydere?»

S. 108 *1 Ew ĥebîbê R̂ehmane,*
2 Wekî dipursî li wane,
3 Herçar r̂adibin ji qebrane.

S. 109 *1 Herçar radibin bi heyeta xwe va,*
2 Bi t'ac, hileyê xwe va,
3 Dicin bi pê nebiyê xwe va.

S. 110 *1 Ew suwarêt serbestin,*
2 Celeb girtin li desta (deşta),
3 Rawestin li pêşî desta.

S. 110 *1 Ew suwarê di sermeste,*
2 Hilan dikirin bi deste,
3 R̂adiwestin li pêşe deste.

S. 111 *1 Wê dibêjîtin yê nebî ye:*
2 Ya Cibraîlê exî[3128] *ye,*
3 Ummeta min li ku ye ?

S. 111 *1 We dibê r̂esûlê nebiye,*
2 Ya Cibrayîl – axiye,
3 Ummeta min li k'uye?

S. 112 *1 Ya exê (Cebraîl) bo min bira ye,*
2 Bê minnet û riza ye,
3 Ummeta min kî maye?

S. 112 *1 Ya axiyê min biraye,*
2 Li nik min wekî ĉiraye,
3 Ummeta min nexuyaye.

S. 113 *1 Ez mame li jiyanim,*

[3128] *Exî* (*erebî*) — *birayê min*

2 Bi muştaqê h'eyranim,
3 Bo emmetê xwe dilkovanim.
S. 113 *1 Ez bi xwe li çûvanim,*
2 Muştaq û ĥeyranim,
3 Ji bo ummetê dil bi kuvanim.

S. 114 *1 R̂awestame ez li çuvanê,*
2 Suwarim li meydanê,
3 Ji bo ummetê dilkovanê.

S. 114 *1 Wê dibêjîtin melekê emîn e:*
2 Bi wî kem yê nûrîn e,
3 Min hay ji ummeta te nîne.
S. 115 *1 Cibrayîl dibêje bigirîne,*
2 Ya ĥebîbê nîrîne,
3 Min haj ummetê nîne.

S. 116 *1 Ya ĥebîbê R̂eĥmane,*
2 Biqeyrê t'ew yarane,
3 Kes r̂anebûye ji qebrane.

S. 115 *1 Bi wî kem yê subehe,*
2 Ne Adem û ne Nûh'e,
3 Ne hatiye bi kes rûh'e.
S. 117 *1 Bi wî kem yê subûĥe,*
2 Ne Adem, ne Nûĥe,
3 Bi kes nehatiye çu r̂uĥe.

S. 118 *1 Ĥebîb digirî bi nihaye,*
2 Bangê diket şahê mewlaye,
3 Ummeta min nexuyaye.

S. 116 *1 Ew suwarê qiyametê,*
2 Wî sicûde çû wê sae'tê,
3 Her digrît bo ummetê.

S. 117 *1 Xaliqî ku we dîte,*
2 H'ebîbî digirîte,
3 Baranekê dadirêjîte.
S. 119 *1 P'adişah ku dibîhite,*
2 Ĥebîb digirîte,
3 Baranekî dirêjîte.

S. 118 *1 Bi qudreta ê Reh'man e,*
2 Wekî têtin baran e,
3 Heta çil rojan e.
S. 120 *1 Bê ĥisab têtin barane,*
2 Baranekê bi qelîze(?) bi burhane,
3 H'eta we çil r̂ojane.

S. 119 *1 Çil roja dibarîtin,*
2 Çend mîqdar pê ve diçîtin,
3 Mexlûq paşî ditirsîtin.

S. 120 *1 Ew Xaliqê Celîle,*
2 Wê dibête Israfîle,
3 Hilo pifke Sorê bi tee'çîle.
S. 121 *1 Ji ew paşê şahê Celîle,*

2 Dibêjîte Usrafîle,
3 (Ĥ)T'uf ke sûrê bi t'e'cîle.

S. 121 *1 Bi qudreta îlahî ye,*
2 Pif dikete şaxî ye,
3 Vêra dikete gazî ye.

S. 122 *1 Ew melekê di k'ubare,*
2 (Ĥ)T'uf ke sûrê yek care,
3 Bi quweta yê Cebare.

S. 123 *1 (Ĥ)T'uf diketê bi şiqetê,*
2 Feryad diket gaziye,
3 Bi e'mrê bariye,
4 Bi gaziya Ademiye.

S. 122 *1 Wê gaziyê radibêye,*
2 Ya mexlûqêt Xwedê ye,
3 Rabin ev ro roja h'eşrê ye.

S. 124 *1 Bi hewarê ra dibêje,*
2 Ya mexlûqê di Xudêye,
3 Rabin, ku roja h'eştêye.

S. 123 *1 Ya hestiyêt kerker bûyî,*
2 Ya leşê jêkra bûyî,
3 Qiyamet wa rabûyî.

S. 125 *1 Ya laşê jêk rabûyî,*
2 Ya hestiyê di ker – ker bûyî,
3 Qyamet we rabûyî.

S. 124 *1 Werne derê ji qebrane,*
2 Ji zikê h'ît û beh'rane,
3 Werne ber lîqayê Reh'mene.

S. 126 *1 R̂abin ji qebrane,*
2 Zikê h'ûtê beh'rane,
3 R̂abin we biçîn leqayê(?) R̂ehmane,
4 Zikê mişk û marane.

S. 125 *1 Werne ber lîqayê,*
2 Li qiyamet û xewxayê,
3 Ji e'mela û cezayê,
4 Ji e'zabê û cefayê.

S. 127 *1 R̂abin werne leqayê,*
2 Qyametê qewqayê,
3 E'melê di xwe biken cezayê.

S. 126 *1 Her ji vê gaziyê ra ya mezin e,*
2 Rûh' ji Sorê difirine,
3 Li qaliba dihine.

S. 127 *1 Erwah'êt wane dave,*
2 Li qaliba bûn belave,
3 Hemû cemyan tevave.

S. 128 *1 Ew erwah'ê di ziravin,*
2 Li qaliban dibin belavin.

S. 129 *1 Ew erwah'ê di berîne,*
2 Li qaliban wertêne,
3 Hemî radibin t'efafe.

S. 128 *1 Hemû rabûn di e'resate,*
2 Ji hindî mexlûqate,
3 Hemû dizanin e'resate.
S. 130 *1 Ĥemî řadibin der sae'te,*
2 Ji hindî mexlûqate,
3 Dizanin ku e'resate.

S. 129 *1 Hemû dizanin eh'wala,*
2 Xwe bi xwe dibêjin hevala,
3 Wey le me yê xerabe mala.
S. 131 *1 Dizanin ĥal û eh'walan,*
2 Xwe bi xwe dibêjine hevalan,
3 Wey li me xirabemalan,
4 Wey li me beniyê di poşman.

S. 132 *1 Wey li me vê rojê,*
2 Wekî bik'evne dojê.

S. 130 *1 Ew beniyêt sergerdane,*
2 Radibineve ji qebrane,
3 Çil sala li ser piyane.
S. 133 *1 Çil sala li ser qebrane,*
2 Diradwestin li ser p'yane.

S. 131 *1 Çil salêt dî tevave,*
2 Roj gezekê[3129] *li hindave,*
3 Dê lê sojin hinave.
S. 134 *1 Çil salan t'efafe,*
2 Řojê disekinêt li hidave,
3 Disozitin ji ber hinane.

S. 132 *1 Çil salêt dî bi qiyase,*
2 Serkolin di pêxasin,
3 Ne kizot e û ne libase.
S. 135 *1 Çil salan bêqyasin,*
2 Ne k'iswetin, ne libasin,
3 Di sergul û di p'êxasin.

S. 136 *1 Sergul di birsîne,*
2 Dirûsin di t'ihnîne,
3 Kes haj kesê nîne.

S. 133 *1 Kesê hay li kesê niye!*[3130]*,*
2 Ne babê û ne dayê ye,
3 Ji ber germa rojê ye.
S. 137 *1 K'î haj k'iye,*
2 Ne bab û ne dêye,
3 Ji ber germa rojêye.

S. 134 *1 Ji ber germê û şeqawetê,*
2 Di roja qiyametê,
3 Kes di hewara kesî netê.
S. 138 *1 Ji ber mi şeqawetê,*

[3129] gazek
[3130] binêr: *nîne*

2 Ji ber roja qyametê,
3 Kes di hewara kes netê.

S. 135 *1 Li qiyametê û xewxayê,*
2 Li poşiya û weylayê,
3 Hemû dizanin xebera (….).
S. 139 *1 Kes di hewara kesî nayê,*
2 Ji ber bûsiyu qewqayê,
3 Hemî têne weylayê.

S. 136 *1 Wê dibêjin: Wey le me bê mefere,*
2 Li me dirêj bû meh'şere,
3 Kî dê bo me ketin mehdere[3131]*?*
S. 140 *1 Hemî têne xeberan,*
2 Wey li me bê meferan,
3 K'î dê biket mehderan?

S. 137 *1 Kî dê bo me ketin vê hîmmetê,*
2 Mehderê diket vê şefae'tê,
3 Me xelas biket ji vê zeh'metê.
S. 141 *1 K'î dê biket humetê?*
2 Mehder biket bi şufqetê?
3 Me xilas biket ji zeh'metê?

S. 138 *1 Me xelas biket ji vê xewxayê,*
2 Ji e'mela û ji cezayê,
3 Ji e'zabê û cefayê.
S. 142 *1 Me xilas ketin ji Qewqayê,(?)*
2 Ji zeh'met û we cefayê,
3 Ji wê e'zab û weylayê.

S. 143 *1 Weyî, cefayê Qulmîne,(?)*
2 Ji ber germa Qyametê me t'u h'al nîne,
3 Em bê t'aqet bûne.

S. 139 *1 Ew beniyêt miskîn e,*
2 Wan ji ber germê taqet nine,
3 Di pêxasin, di şeqî ne.

S. 140 *1 Di rûsin, di qelendere,*
2 Di pêxasin, di bê mefere,
3 Dê çine nik Adem pêxembere.

S. 141 *1 Ew beniyêt Xwedê ne,*
2 Her digrîn û her dibêne,
3 Ve nik Ademî ve têne.
S. 144 *1 Ew beniyê di Xudêne,*
2 Digeȓin, digirîne, her dibêne,
3 Ĥeta ba Adem wê têne.

S. 142 *1 Dibêjin: Ya babê me yê pîr e,*
2 Sotîn em êt feqîr e,
3 Tu jî li me bike tekbîr e[3132]*.*
S. 145 *1 Dibêjin ya bab û bap'îre,*

[3131] *Mehder: Şefae't û înfîkak û qurtalbûn*
[3132] binêr: *tedbîr*

2 Sotin emê di feqîre,
3 Ji bo me bikeyî t'edbîre.

S. 143 *1 Adem ve (bi) wan ra dibêye:*
2 Min xariye ji darê ye,
3 H'eya (fedî) dikem ji Xwedê ye.
S. 146 *1 Adem bo wan ra dibêje,*
2 Min ji darê xariye,
3 Ĥeya dikim ji Xudêye.

S. 144 *1 Bi wî kem yê sebûh'e,*
2 Şefae'tê nakem bo çi rûh'e,
3 Hûn herne nik nebî Nûh'e.
S. 147 *1 Ĥeya dikem ji subûĥê,*
2 Şefae't nakim çu r̂ûĥê,
3 Herne li nik Nûĥê.

S. 145 *1 Adem ne kir şefae'te,*
2 Bê hîvî bûn der sae'te,
3 Jê zêde bûn şeqawete.
S. 148 *1 Adem, ku nekir şefae't,*
2 Bê hîvî dibin dersae't,
3 Zêde dibî e'zab û şeqawet.

S. 146 *1 Di şeqî da li çûnê dilerizînin,*
2 Hewara xwe ve Nûh'ra digehînin,
3 (..... ....).
S. 149 *1 Dişeqînin çu ĥal nînin,*
2 Ji ber germa rojê dilezînin,
3 Hewarê li nik Nûĥ digehînin.

S. 147 *1 Dibêjin: Ya Nûh' pêxembere,*
2 Li me dirêj bû meh'şere,
3 Bo me bike mehdere.
S. 150 *1 Dibên ya Nuĥ p'êx̂embere,*
2 Dirêj bû li me meĥşere,
3 Ji bo me ra bike mehdere.

S. 148 *1 Nûh' dibêt: Ez ew nîme,*
2 Xudanê mehderê nîme,
3 Hûn herne nik Ibrahîm e.
S. 151 *1 Nûĥ dibê ez we nîme,*
2 Heya dikem ji k'erîme,
3 Herne nik Ubrahîme.

S. 149 *1 Ji nik wî wê zelîl diçin,*
2 Bi qudreta yê Celîl diçin,
3 Ve nik Ibrahîm Xelîl diçin.
S. 152 *1 Ji nik Nuh' radibin du zelîl,*
2 Diçine li h'izreta Ubrahîm Xelîl.

S. 153 *1 Diçin dibêne ya Ubrahîm em hatine,*
2 Germa rojê em patine.

S. 150 *1 Dibêjin: Ya xelîlê Reh'mane,*
2 Hatîn em êt sergerdane,
3 Hîvî biken nik yê Subh'ane.

S. 151 *1 Wê dibêt Ibrahîme:*
2 «Ez bi xwe mehderçî nîme,
3 Hûn herne nik Mûsayê kelîme».

S. 154 *1 We dibê Ubrahîme,*
2 Ez mehder çûnîme,
3 Herne nik Mûsa, ku ew k'elîme.

S. 152 *1 Ew ji nik wî cuda bûn,*
2 Bê hîvî pêkve rabûn,
3 Bi Mûsayî multeqa bûn.

S. 155 *1 Ji nik wî t'êkra dibin,*
2 Bi Mûsa mult'eqa dibin,
3 Bê h'isab ew şa dibin.

S. 153 *1 Dibêjin: Ya Mûsa, tu bi Xwedê key,*
2 Em hatîn debrê lê key,
3 Sotîn, tu hîviyê bikey.

S. 156 *1 Dibên ya Mûsa, bi Xudê keyî,*
2 Ji germa qyametê me verêkeyî.

S. 154 *1 Wê dibêjît Mûsa ye,*
2 Şermê dikem ji Mewla ye,
3 Hûn herne nik Isa ye.

S. 157 *1 We dibê Mûsaye,*
2 Heya dikem ji mewlaye,
3 Herne li nik Usaye[3133].

S. 158 *1 Ji nik Mûsa we radibin,*
2 Bê hîvî, bê mik'an dibin,
3 Bi Usa ew şa dibin.

S. 155 *1 Dibêjin: Ya Isa, em bê mefer bûn,*
2 Di xubara qiyametê da wer bûn,
3 Sotîn em, kerker bûn.

S. 159 *1 Dibên, ya Usa em bê mefer bûne,*
2 Di beh'ra xuhê zer bûne,
3 Di t'oz û q(x)ubara qyametê wer bûne.

S. 156 *1 Isa dibêt: «Ez ew nîme,*
2 Xudanê mehderê nîme,
3 (.....   .....   …….).

S. 157 *1 Hûn bo çî we di nezanin,*
2 Sewdayêt sergerdanin,
3 Xudanê şefae'tê nizanin?

S. 158 *1 Ya şeqîyêt melîle,*
2 Her êkî ji me bi ĥalê xwe meşxûle,
3 Herne nik h'ezreta yê Ȓesûle.

S. 159 *1 Resûlê rîsaletê,*
2 Di roja qiyametê,
3 Ew dê ket şefae'tê.

S. 160 *1 Ew h'ebîbê muxtare,*

[3133] binêr: Isaye

2 Li Buraqê suware,
3 Ev roke ew serdare.

S. 161 *1 Em jî hemî bi Buraqîn,*
2 Nebiyên te xelaqîn,
3 Bi Mihemmedî di muştaqîn.

S. 162 *1 Wan ku bihîst ew mizgîne,*
2 Hemû vêkra girîne,
3 Dibêjin: «Ey Mihemmed nav şirîne».

S. 163 *1 Hemû vêkra bi giryanin,*
2 Sewdayêt sergerdanin,
3 Li Mihemmedî di h'eyranin.

S. 164 *1 Di h'eyranin, di feqîrin, di miskînin,*
2 Li çûnê dilerizînin,
3 Hewara xwe ve Mihemmedî radigehînin.

S. 165 *1 Dibêjin: «Ya h'ebîbê me yê p'ake,*
2 Di qiyametê bûn hîlake,
3 Li me sotîn mîlake».

S. 166 *1 Ummet qewî ya bi e'zabe,*
2 Bi şedîd û bi î'qabe,
3 Sotîn, bûne kebabe.

S. 160 *1 Hewar biken yê wehabe,*
2 Dirêjin li me ĥisabe,
3 Sotin bûne k'ebabe.

S. 167 *1 Mihemmed dibêjît: «Ya ummetê!*
2 Hingo çi dikir di qiyametê,
3 Ji germê û dûjê û zeh'metê».

S. 168 *1 Ewî ku ummet dîte,*
2 Qewî dil pê disojîte,
3 Diçîte sucdê û digrîte.

S. 169 *1 Ferman diket yê Reh'mane:*
2 «Ey Mihemmed bizane,
3 Ev roke ne roja sucdane».

S. 170 *1 Eve ne ew mecal e,*
2 Serî hilîne derh'al e,
3 Meqsûdê bike sual e.

S. 171 *1 Wê dibêjîtin Mihemmede,*
2 Ya xaliqê Semede,
4 Suala min ummete.

6. Beyt'a dinê[3134]

S. 1 *1 Dilo r̂abe ku êvare,*
2 Dilê r̂abe veke ĉave,

[3134] [2] Feqê Teyran (rr. 746-753) Belavkirin: p'îr Xelat Elîyas

3 Bi new mêra mebe yare,
4 Hey nezano, bes di xewdabe.

S. 2 *1 Dilo r̂abe ji vê newmê,*
2 Tu neçe nêzîkî vê qewmê,
3 Ew fêniyeke û ew xisare.

S. 3 *1 Dilo nomê me pê beĥse,*
2 Beyana xilfetêye nase,
3 Tu neyî şiyarî, gelek te ĥise[3135]*,*
4 Me nive li xofêt mêrada.

S. 4 *1 Dilê r̂abe ji vê xofê,*
2 Weke bap'îrî, weke babe,
3 Em jî dêçine nêv t'irabê,
4 Li ba baxoyî we firware.

S. 5 *1 Tu bir̂êne baxoyî û firwarê,*
2 Bir̂êne çerxê û r̂ojgarê,
3 R̂oj li te hate êvarê,
4 Tu neyî aqilî û tu neyî siwarî.

S. 6 *1 Bi aqilî were cengî,*
2 Tuyî mijulî bi vî r̂engî,
3 Bi vî nefsê ĥeta kengî,
4 Yê k'ale, û neyî guhdare.

S. 7 *1 Çima yî sistî, çima yî k'alî,*
2 Tu bi xwe, bo xwe dinalî,
3 Me bê xeliqo[3136]*, bi vî Te'alî,*
4 Seyadêt bêne maldare.

S. 8 *1 Seyadêt bên û te r̂akin,*
2 Mebêj nayêm, mebêj nakim,
3 Mecal hatin dê ẍewakin,
4 Car binêr çî haware.

S. 9 *1 Carek binêr çî bangîne,*
2 Tu xwe ji newmê bihevjîne,
3 Dinîya qet'ile û dinîya xûyîne,
4 Dinîya r̂ojgare û ger̂dûne.

S. 10 *1 Tîr dibarin ji ger̂dûnê,*
2 Ji xew r̂abe, demek r̂ûne,
3 Tu natirsî ji hêtunê[3137]*,*
4 Li bin te agire û nare.

S. 11 *1 Li nav agirî, li ber p'êtê,*
2 Li ser selê, xewa k'ê tê,
3 Felek gurge û e'cal têtê,
4 Te ne fikire, û ne fikare.

S. 12 *1 Dilo çime fikir nakî,*
2 Tu navêyî xwe ji xew r̂akî,

[3135] *xis*
[3136] *xelik*
[3137] *êtun*

3 Dê êvarî çî p'eydakî,
4 Te ne qutbe, û ne r̂izqale.

S. 13 *1 Dilo r̂abe weha nabî,*
2 Ĥeta k'engî dê di xewdabî,
3 Ĥeta r̂oj bêt û avabî,
4 Hey mesto, yî xeware.

S. 14 *1 Xewa qelpî e'mel bê cîh,*
2 Meçe p'alde li ser bêlgî,
3 Xewa bê şehdeyî qewî are.

S. 15 *1 Xewa bê şehdeyî qewîye ẍusa,*
2 Wî ne nave û ne namuse,
3 Dikana xwace[3138] te r̂use,
4 Çima xwaceyî qalbdare.

S. 16 *1 Çima xwaceyî kêm debire,*
2 Ew me'nîya nake qebire,
3 T'ijî t'oze û t'ijî ẍebire,
4 T'ijî mare, t'ijî more.

S. 17 *1 Serhev r̂enge, gelekî tenge,*
2 Qewî tenge, qewî k'ûre,
3 Hun qebrê ji xwe mekin dure,
4 Li vê male û li wê ware.

S. 18 *1 Dilo bû payîz li van wara,*
2 Xizam weşiyane bin dara,
3 Li mêrga buwe xuyên sare,
4 Dê çî li me kin gelî yare!

S. 19 *1 Dinê gewir bû ji xûn sore,*
2 Ji sermayî, ji ya sarê,
3 Em sefatiyekê nakin ji wan wara,
4 Hewayî li me zor kirin dare.

S. 20 *1 Xizêm sotin ji sarmayê,*
2 R̂ewneq r̂evî ji dinîyayê,
3 Ji boş ava, deng jê nayê,
4 Me ne kaninî man û ne enhare.

S. 21 *1 Dilo behar bihurî û av kêm bû,*
2 Ĥezar behar li ber ĉêm bû,
3 Payîz hat û gul dêm bû,
4 Werandin belg[3139] û moẍare!

S. 22 *1 Ne p'erĉem[3140] ma û ne simbêl[3141] ma,*
2 Ne r̂eĥan ma û ne sorgul ma,
3 Ne hevrê ma û ne heval ma,
4 T'inê min ĥeyf ji wan xware.

S. 23 *1 Ne hevrê ma, û ne heval ma,*
2 Ne alayê sîyê xal ma,

[3138] binêr: *ĥac*
[3139] *pelk*
[3140] *pelçum*
[3141] *sunbil*

3 Ĥeyfa min tê li wan xwana.

S. 24 *1 Ne bê ĥeyfa min tê li wan tişta,*
2 Xwezî ew tişt ne hêvişta,
3 Yasmîne di namdare.

S. 25 *1 Ne çîçek man, u ne yasmîn man,*
2 Ne zoranêt di r̂engîn man,
3 Ne e'bdêt di xetxwîn man,
4 Ne Adar ma, ne Nîsan ma.

S. 26 *1 Dilo borî li Nîsanê,*
2 Hewayê wan meha me dî kanê?
3 Bûye Îlon li zoranê,
4 Me ne kanî man, û ne enhare.

S. 27 *1 Ji cobare giyayîker çon,*
2 Nazik u letîf t'er li ber çon,
3 Ev dinîya weke bayekî kelenper li ber ço,
4 Dilo ev ba çî dijware.

S. 28 *1 Ar dibarîn ji e'zmana*[3142]*,*
2 Ji du ma çerx û dewrana,
3 Gerê diavête r̂ehana,
4 Bixur barî ji buxarê.

S. 29 *1 Ji buxarî di r̂eng dayê,*
2 Li mexmurê di pêçayê,
3 Qumaşê kevn bi kêr nayê,
4 Têxistine sunbilan û ware.

S. 30 *1 Dilo hewayê li me dikire gazî,*
2 Xizêm p'êça bi hevr̂azî,
3 Me qumaş bi vî şazî,
4 R̂ûyê ĥêmî êbdare.

S. 31 *1 R̂ûyê ĥêmî çil salî,*
2 Deqîq weşiyan ji pertalî,
3 Nav baẍçeda tuyî r̂eşkalî hebû, t'êkda bûne cobare.

S. 32 *1 Hema pertal k'ete avê,*
2 K'efa beĥrê geha nave,
3 Siha meqbûl li ber tavê,
4 Ya R̂ebî, te li me sipî kirin r̂engû r̂û kale.

S. 33 *1 Sipî nûre ji hidayete,*
2 R̂engî r̂eşe bi zilmate,
3 Şikir şev diçu, r̂oj dihate,
4 Xwedê ẍefurê qesare.

S. 34 *1 Qesarê nerm kirî şuştî,*
2 Li ber tavê domê hiştî,
3 Bi r̂engê pîrî r̂iştî,
4 Şikirdarim ji Cebare.

S. 35 *1 Şikirdarim ji vî ĥalî,*

[3142] *asman*

2 Hewayê lebaleba[3143] *sale,*
3 Werandin belgêt[3144] *helhalê,*
4 Ne r̂eng mane, ne r̂uxsare.

S. 36 *1 Me ne xew ma, ma ne newim ma,*
2 Me ne şîret ma, me ne qewat ma,
3 Me ne ĥewal ma, me ne serkan ma,
4 Ĥeyam bihurîn û dinê sare.

S. 37 *1 Dinê mehde û mehluke,*
2 Weke leb û leyîzuke,
3 Tevlî zare û tevlî zar̂uke,
4 Dinê çerxe û dorane.

S. 38 *1 Dinê qence ji şêrar̂a*
2 Avakiriya ji xêrar̂a
3 Xweş milke ji mêrar̂a
4 E'cel merze û Heq ware[3145]*.*

S. 39 *1 Qence dinîya t'ijî şêr bî,*
2 Ji xêrar̂a yî xweş[3146] *mêr bî,*
3 Ne mersumekî bê kêr bî,
4 Yî bê k'esp û yî bê k'are.

S. 40 *1 Bê k'espo, yî bexîle,*
2 Çima aqilê teyî teqsîre,
3 Tu ya ciwan mede bi ya pîre,
4 Tu dest jê berde seĥare.

S. 41 *1 Dilo ya pîr bi kêr nayê,*
2 Tu mebe oldaşê diniyayê,
3 Kilama xweş herr̂o[3147] *nayê,*
4 Qutê xwe bigre ji vê zayê.

S. 42 *1 Dilo sûke û dinê bazare,*
2 Dinê sare û dinê sûke,
3 Dinêye pîre û ne bû bûke,
4 Hincî ciwanê ew pê şuke,
5 Dê biger̂e wê gire û îne xware.

S. 43 *1 Ne Adem ma, û ne Sîs ma,*
2 Ne Nuĥ ma, ne Ederîs ma,
3 Ne Unis ma, û ne Cercîs ma,
4 Ne Eyubê birîndare.

S. 44 *1 Ne Eyub ma, Yeĥya ma,*
2 Ne Meyîrem ma, k'o Îsa ma,
3 Ne Ferun ma, ne Mûsa ma,
4 Ne Cemşîd ma, na Ferîdun û Luqman man,
5 Ne Şalut u ne Calut man.

S. 45 *1 Ne Calîs û ne Suxret man,*

3143 *lebleb*
3144 *pelg*
3145 *ĥeqar*
3146 *xoş*
3147 *hero*

2 Ne zirqanî Nemȓûd ma,
3 Ne canî cimî eqbal ma.

S. 46 *1 Ne Harut ma, ne Marut ma,*
2 Ne Azir ma, ne Nemȓûd ma,
3 Ne ewledêt di Aqub man,
4 Evê pîrê Usifê nazik xware.

S. 47 *1 Dinê pîrê beyabanê,*
2 Ew xelqê medî ȟemû k’anê?!
3 Ȟemû xwerin vê xanê,
4 Ne silt’an ma û ne xwendk’are.

S. 48 *1 Dinîya pîre ne m’equle,*
2 Ya pê xure, ya merẍule (mil xule)
3 Hevo ȓenge, ȓeng eftare.

S. 49 *1 Ji eftarî di lêv şarê,*
2 Erê pîre acuzê dev goȓê,
3 Heçîyê tê k’eft ware,
4 Serî ne k’eft hefsare.

S. 50 *1 Ku Îsa pîrê dibîne,*
2 Îsa xulqê pîrê nebû ȓazî,
3 Telaq kirbû li ber qazî,
4 Te ne ehde, te ne qirare.

S. 51 *1 Îsa go: «Min sundek xwarîye bi Adem,*
2 Bi Încîla k’efa Adem,
3 Êdî meyîlê bi te nadem,
4 Te ne ehde û ne qirare».

S. 52 *1 Xwedê ȓuȟa Îsa k’esk kir,*
2 Îsa dinîya dît û nas kir,
3 Tecirbû ji xwe ȟas kir,
4 Lew Îsa xwe ji vê dine vavarte.

S. 53 *1 Dinîya pîre u ne dilcare,*
2 Ba xwedan aqila ya Te’ale,
3 Ba Îsa tewir mirdare.

S. 54 *1 Yekî bi aqile û yekî merde,*
2 Berî em çine nav wan e’rda,
3 Wewe ji mêla xwe xeberde,
4 Çira aẍ make qehare.

S. 55 *1 Dinê pîre û dinê make,*
2 Dine tîne û dine xake,
3 Bi ewlada a’bad nake,
4 Di ya malêya bê ȓehm û dijware.

S. 56 *1 Na dilsoze ji ewladê keȓ û gêje,*
2 Ya seȟare, ya p’ele mewte, ya qehare,
3 Pan-pan meke goştin dila,
4 Dema dibû xul-xule,
5 Herȓo k’oçe û herȓo mal êwire.

S. 57 *1 Herȓo k’oçe u herȓo çone,*

2 Wê ji dora me r̂akin kone,
3 Nav qebirada dihajone,
4 Li wê xerpişte û îstifane.

S. 58 *1 Li wê xerpişte û dîsan zêde,*
2 Dilo carek her̂e wêde,
3 Wê di r̂azayîne di nêv axêde.

S. 59 *1 Wê di xamoşin, wê di r̂azayî,*
2 Gelo çima deng jê nayê,
3 Me'zul bûne ji vê dinîyayê.

S. 60 *1 Îstefare û li wê t'obe,*
2 T'obe û sed carî t'obe,
3 Yî ĥişiyar be, yî bê xew be,
4 Tu diçiya nav wan nobe.

S. 61 *1 Me ne xew ma, me ne newim ma,*
2 Ne şîret ma, qewit ma,
3 Me ne ĥewal ma, ne serxan ma,
4 Em jî dêçine li pê wan ĥewala.

S. 62 *1 Qesro zêr̂ê li nav wan ĉala (çala?),*
2 Ĥeta gayî geya ser singe me dixware.

S. 63 *1 Mîr Miĥo here felek çu,*
2 Bi hêceta[3148] dewran gelek ço,
3 Sal ĥezar û çil û yek ço,
4 Werezur[3149] hate dîyare,
5 Bi hêceta bilbil û zare.

Em di kêmîn, û Şîxadî t'emame!

7. Beyt'a Şe'rê[3150]

S. 1 *1 Bedîlê, bedîla vî zemanî,*
2 Îsmayîlê Xanî,
3 Emê fet'a bikin gewrstanî.

S. 2 *1 Emê her̂ne ser Qeyserê sult'ane,*
2 Meĥemed deh sal kirin t'emam,
3 Şêrekî aqilî k'emale.
4 Meĥemed dive Bişarê xulamê male:
5 «Bişaro, mala meda t'une t'u te'me».
6 Meĥemed çarde sal kirin t'emame,
7 Lê buhurîn sal, r̂oj û mehe,
8 Mêrikî şer̂ada şer̂ê bavê xweye.

S. 3 *1 Meĥemed û Bişarin,*
2 Kavranîyêva kirbû dere,
3 E'lî hat nas kir ew r̂uĥbende,
4 Wêderê sê cara e'rĥemdulle dixûne.
5 Go: «Kur̂o, were xebera mi hilgire û meçe,

[3148] *ĥêcet*
[3149] *Werezur* – nave gundê Feqê Teyran lê ji dayîk bûye.
[3150] [29] (гг. 368-376) (№ 1693)

6 Diçî şeherê Findiqê nebihire,
7 Şeherê Findiqê wêda cîyê k'ufran dilgire».

S. 4 *1 Meĥemed ajot çû çil şevî şeherê Findiqê girt mik'ame,*
2 T'ev bestubû naz-*ne'met û te'me,*
3 Sibê r̂abûbû dabû pêşîya xulame,
4 «Bişêro, go, tu bajo ĥer̂e,
5 Mi nimêj û ti[y]ate,
6 Pênc ferz nimêj bikim,
7 Bira dilê dê-bavê min nebe k'eser û xeme».

S. 5 *1 R̂ojekê ĥeta êvarê,*
2 Meĥemed bûye ĥevjarê,
3 Bêr̂a bûye xilmetk'arê.

S. 6 *1 We bû we cirîya,*
2 Xew ĉe'vê Meĥmed ger̂îya,
3 Der̂î û seĥet bore wî r̂ê dager̂îya.

S. 7 *1 Şevê û nîver̂eşê,*
2 Meĥemed ĉe'vê xwe vekir,
3 Borê wî sekinîye pişt çadirekê guh nexşe.
4 Meĥmed wêderê mabû guhbidarî,
5 Dîna xwe dayê Daymê[3151] *r̂ûniştîye Şe'ra li bale,*
6 Herda xebereke zare.
7 Daymê go: «Şe'rê çima tu zergunî?
8 Mêrê te gewrekî zemîne,
9 T'u kêmasî ber destê te t'uneye».
10 «Daymê,- go,*- lema ez zergûnim,*
11 Şevê r̂adizêm canekî xewne xwe dibînim,
12 Dest gerdenê wertînim,
13 Sibê r̂adibim kesek dora xwe nabînim».
14 «Ew cane tu dibêjîye,
15 Meĥemedê p'isê E'lîyê Şêre,
16 Ew xarzîyê me r̂omîyane.
17 Hulu Şe'ra mi tu r̂abe,
18 Wexta Mekke, Medînê bê Meĥemed bave,
19 Wê Esfer bikujene,
20 K'afira kêm bikine,
21 Te ĥelal Meĥemed E'lîyê şêr mare[3152] *bikene».*

S. 8 *1 Ĉako xudanê qudretê,*
2 Meĥemed r̂ast ajote derê xebetê,
3 Go: «Bajo, her̂e nesekine ĥafê fîkî ker̂e,
4 Mêrê min gewrekî bê nedere,
5 Nek tê ter̂a dike şer̂e».
6 Meĥemed dive: «Şe'rê biĉûkim, biĉûkekî nezanim,
7 R̂ewîme r̂îya xwe bûme sergirdanim,
8 E'şqa p'ût-senemê îşev we mêvanim,
9 Biĉûkim, biĉûkekî xurwetim,
10 R̂ewîme r̂îya xwe bûme xelatim,
11 Îşev e'şqa p'ût-senemê virbim,
12 Sibê zû diĥer̂etim.
13 Şe'rê go: «Şeve, şever̂eşe bilqete've,
14 Borê min hindekî r̂e'te,

[3151] *daym*
[3152] *me'r*

15 Ez nizanim eva çi e’rde, çi welate?»

S. 9 *1 Şe’rê go: «Lawo[3153] bajo pêşva bîne,*
2 Qewî ĉêȓ k’ilamê te mi şîrine».
3 Şe’rê Meĥemed xwe kiribû mêvane,
4 Hahanga dabû ber sirfe û nane.
5 «Lawo, nave te çiye?» — go.
6 Go: «Navê min Mirade».
7 Go: «Şe’ded be ne t’u nave,
8 E’slê min mezine,
9 Mekke, Medîne, ĥemû pismamê mine».

S. 10 *1 Some û Selate,*
2 Ewan sê destê şevê dinarete,
3 Paşê dengê Esferê k’afir nêĉîȓê dihate,
4 Daymê, Şe’rê destê xwe girtin, cotik bere,
5 Çûne pêşîya k’afir Esfere.

S. 11 *1 Esfer dûrva bang didete:*
2 «Şe’rê kes mala me netê,
3 Ew k’îye ȓûniştîye bin xebetê?»

S. 12 *1 Şe’rê go: «Esfer, biĉûke, biĉûkekî nezane,*
2 Ȓewîye ȓîya xwe bûye sergirdane,
3 E’şqa p’ût-senemê îşev me mêvane,
4 Biĉûke, biĉûkekî xurwete,
5 Ȓewîye ȓîya xwe bûye xelate,
6 E’şqa p’ût-senemê îşev virbe, sibê zû diĥeȓete».

S. 13 *1 Wey k’afirê bêdîne,*
2 Dilê wî geȓîyabû xiyale,
3 Derp û seĥet dide xeberê di tale[3154],
4 Dibêje Şe’rê: «Şe’ra min bêje mêvanê xwe diçe bira heȓe,
6 Wekî neçe, îşev kuştine wî destê mi t’aqete».

S. 14 *1 Meĥemed ji babe xweda zergûne,*
2 Fiȓîya bû ort’a zîne,
3 «Gewrî miraro, go: «Şe’rê mole tê nine».
4 Dor hate Meĥemedê lawçîne,
5 Dast avîtibû Zilfeqarê heşîne,
6 Serê k’afir du qet[3155] kir, anî ort’a zîne.

S. 15 *1 Dest-p’îyê wî jîke, kewanê wî dibeste,*
2 Avîtibû qerp’ûza zîn, pêş Şe’rêva kiribû qeste,
3 «Şe’rê, — go, — bikujim ber dilê te heste, yan ne heste?»

S. 16 *1 Gava Meĥemed serê Esfer biȓîye,*
2 Qendîla dolava ĥevt aşa tê bîye,
3 Qalibê zirĉo maye zevîye,
4 Dest avîte dezmaleke guh bi nexşe,
5 Ser ĉe’vê Meĥemed paqiş kir t’ozê, xubarê û t’erkeşe.

S. 17 *1 Şe’rê go: «Ya lawik, miȓa bêje pirsa sabit,*
2 Çika tu ha dijarî, k’ê dayîme, k’ê bavit?»

3153 *lao*
3154 *te’l*
3155 *qat*

3 Go: «Şe'rê, Meĥemedê pisê E'lîyê Şêrim,
4 Şûr devê xwe dilêrim,
5 K'afirek hate r̂û dinê nahêlim.
6 Şe'rê, Meĥemedê pisê E'lîyê Şêr ezim,
7 Şûr di devê xwe digezim,
8 Mala me ber k'afir nebezîye, ez jî nabezim».

S. 18 *1 Berê sibê zer bû dahiştê,*
2 Eskerê Qewxê sult'an hat dihiştê,
3 Kesî nizanbû çend ĥezar sîyarê cebe r̂îşî li pişte.
4 Qewxê sult'an qîr̂înekê r̂adihişte,
5 Go: «Şe'ra min, k'ê Esfer kuşte?
6 Mi bir̂îya gaz û garden û piste».

S. 19 *1 Şe'rê go: «Bavo, her̂e tu ne virbî».*
2 «Çir̂a, go lawo?»
3 «Esfer gewrekî bê hunur bû,
4 Hurmetek ji wî çêtir bû».
5 «Şe'rê bêje mêwanê xwe bira çadurê bê dere,
6 Ewî mi kuştîye Esfere,
7 Mi bir̂îye gaz, gerdan û pişte,
8 Mi ji wîr̂a heye zor xebere».

S. 20 *1 Gava Meĥemed sîyar bû,*
2 Eskerê k'afir pêva dîhar bû,
3 Kesî nizanbû çend ĥezar bû.
4 Meĥemed sere sed cotî bir̂îye,
5 Çarêd cotê mayî ber guhastîye,
6 Meĥemed sere sed cotê din jî bir̂îye,
7 Sêsed cotê mayî ber guhastîye,
8 Welle, Bille û T'ille, eva xeber r̂aste, şik tê nîye,
9 Meĥemed sere sed cotê din jî bir̂îye,
10 Dusid cotê mayîn heybetê ber r̂evîye.

S. 21 *1 Şe'rê sere meydanê sekinî guhbidêrî,*
2 Go: «Gewrê mirar, serê Meĥemedê t'ifal ne bazêrî,
3 Şe'rê me'rûmê fincana je'rê bixwe r̂uĥ bispêrî.
4 Daymê Şe'rêr̂a biribû mizgîne,
5 Go: «Hulu Şe'ra mi, tu r̂ave,
6 Nava k'afirada bûye ĉe'vîne,
7 Hêja ber derê bavê te biye huzne û şîne».

S. 22 *1 Qewxê sult'an dike gazî:*
2 «Meẍdusimo, apê Şe'rêyî,
3 Tu nayêyî hewara me vê carêyî?
4 R̂aste, sîyarekî t'enêye, lê me anîne ber yemanê».

S. 23 *1 Meẍdusimo dive: «Qewxê sult'an, aqilê te k'anê?*
2 Namûsa min namûseke girane,
3 Ew t'ifaleke hatîye ber zevîyane».
4 Go: «Qewxê sult'an, aqilê te k'uye?
5 Namûsa min namûseke qewîye,
6 Ew t'ifaleke te ort'a meydanê dîye».

S. 24 *1 Meĥemed go: «Gewrê, beyt' xeberî, dûrva lefê xwenekirî,*
2 E'wneta Xwedê u mêra ezê te jî bibirim serî»,
3 Meĥmed go: «Gewrê bêwe'de,
4 Tu wekî nebî Meĥemedê t'ifal nekî şe'de,

5 E'wneta Xwedê u mêra ezê kuştine te jî bikim ce'de».

S. 25 *1 Dor hate k'afirê bê miwrete,*
2 Derîyek danî Meĥemedê t'ifale,
3 Derî û seĥet binda kuştîye bore.
4 Dor hate k'afirê bê dîne,
5 Derpekê din jî pey derpa xwe dinarete,
6 Derî û seĥet destda bela kirîye mert'ale.

S. 26 *1 Dor hate Meĥemedê di jare,*
2 Ber k'afir sekinî bîne dîware,
3 Danî sere k'afir şeşp'eȓek, pê nikeribû t'u ĉare.
4 Dor hate Meĥemedê lawçîne,
5 Dest avîtbû zilfeqarê heşîne,
6 Serê k'afir du qet kiribû anîne[3156].

S. 27 *1 Îjar Meĥemed ȓûnişt girîya,*
2 Go: «Werin, bav-birê mino, werin,
3 Dore min k'om leşkerin,
4 Dîsa ĉare min nedikirin,
5 Dêwê fiȓinde hatine şewk'ulebe çê kirin,
6 Wê bavêjin mi bigeȓin mi bibeȓin,
7 Mert'al destê mi çûye,
8 Şeşp'eȓ dest mida bela bûye,
9 Bor bin mida kuştine,
10 Ezê vira mame peye,
11 Bira hewara mi Mekke, Medîne bê deyme mame».

S. 28 *1 Bakî hatî Cebêro,*
2 Ne li darda, ne li bêro,
3 Keremp'eȓ xeber bir çû, kire guhê E'lîyê Şêro.
4 E'lî go: «Ĥenîfe, tu ȓabe Dundul bik'işîne,
5 Teng û bera bişidîne,
6 Bira hazirbe hespe zîne».

S. 29 *1 Ĥenîfe go: «E'lî pisê min û teye,*
2 Hûn hewara wî neçene,
3 Xwedê bike vê gave k'afirê wî bikujene».

S. 30 *1 E'lî go: «Ȓabe Dundulê bik'işîne,*
2 Teng û bera lê bişidîne,
3 Bira hazirbe hesp û zîne».

S. 31 *1 Gava Ĥenîfe ȓabû Dundul dikir zîne,*
2 Teng bera lê dişidîne,
3 Fetĥa sê kit p'arsuyê Dundul dişkênîne.
4 E'lî derk'ete ber derê serayê,
5 Go: «Bişêro k'anê pisê minî şêro,
6 Qewî pêşîya te ne hate lêro».

S. 32 *1 Bişêr go: «E'lî some û selat be,*
2 Nimêj û diate,
3 Ez hatim, nizanim çi bela jêȓa hate.

S. 33 *1 Malê sp'ar bûne çarde sîyare xumarî,*
2 Şor kirine bendê mert'ala,

[3156] *anîbû*

3 Mêrka heȓne şeȓa û de'wa.
4 E'lî wê dihurmijî,
5 Dilê E'lîda heye agirekî gujî,
6 Gote Dundulê: «Bimbarek, çi qewî îro bi mida xwe dikujî?»
7 E'lî vê diniȓî,
8 Dilê E'lîda heye agirekî lê guȓi,
9 Ya bimbarek çi qewî îro bin mida nafiȓî?»
10 Pêȓa zar hat, go: «Jina te sê kit p'arsê mi şikênandîiye».
11 E'lî peye bû, hate xarê,
12 Destê xwe p'arxanê wê xist,
13 P'arxan cîyê xwe girtin.
14 E'lî sîyar bû.
15 E'lî şêrekî k'emîne,
16 Sî cizê Quran dixûne,
17 K'umê xwe jî pêȓa dertîne,
18 Go: «Ya bînaya ĉe'va, tu qewata jina jê bistîne».
19 Qudreta Melikê[3157] *Ȓeĥmanî,*
20 Dundulê E'lî hilanî,
21 Nîveka wî şêȓî jî danî.
22 E'lî we diçûye,
23 Serê meydanê canikek dîye,
24 Canikê pirs kirîye:
25 «Tu wî kî, — go, — Îlahîye,
26 Tu bêjî min pirsa ȓastîye,
27 Çika çi k'ome zore ze'fe dera hay lev civyane?»
28 Go: «Ez wî kim Îlahîye,
29 Ezê teȓa bêjim pirsa ȓastîye,
30 Herge tu E'lîyê Şêrî, Meĥemedê pisê te wêderê k'etîye tengavîyê».

S. 34 *1 E'lî şêrekî k'emîne,*
2 Ber xwe k'işanibû Zilfeqare,
3 K'afir kiribû belave,
4 Ĥeta Meĥemed dîbû herdu ĉe'va
5 Wel Ĥesene, wel Ĥusêyîne,
6 Daberjîne bêre stûne,
7 Ewan jî xun meydanê danîne.
8 Ĥesen, Ĥusêyîn şeȓekî giran kir,
9 Ne weke bav û pisa kir,
10 Erê zîfiȓ sult'anê mezin jî gîyan kir.

8. Beyt'a E'lî şêrê Xwedê[3158]

S. 1 *1 Sahba kir leşkere,*
2 Çû ser kela k'afire,
3 Dîna xwe dayê gewrekî wê hazire.

S. 2 *1 Gewrekî çim-çim dibijartin,*
2 Serê ȓîya vedişartin,
3 Hin dikuştin, hin diperatin.

S. 3 *1 Ĥesen, Ĥusêyîn girtin,*
2 Gelîya war kirin,
3 Kela mêzînda xar kirin,

[3157] *melk*
[3158] [29] (403-410) (1700)

4 Go: «Hûnê virada bin, ĥeta r̂oja dimirin».

S. 4 *1 Çi sibeke nehîne,*
2 Digrî, E'yş, Fat û Zîne,
3 Seva herd kur̂ê E'lîne.

S. 5 *1 E'lî dihate male,*
2 Fatmê[3159] *pêr̂a şer̂ û qale,*
3 Gate: «Te girtî kirine zîndanê»,
4 Ew Fatme dêm şelale.

S. 6 *1 Ew Fatme dêm biĉûke,*
2 Diger̂e sûk bi sûke,
3 Unda kirîye du biĉûke.

S. 7 *1 Çi sibeke zûye,*
2 E'lî şûştîye dest û ĉe'v û r̂ûye.

S. 8 *1 Ço cem nebîye,*
2 Go: «Ya E'lîye,
3 Xebera xwe bêje hêdîye».

S. 9 *1 Go: «Xebera min nave hêdî,*
2 Feleka min mihêdî,
3 Ezê her̂me xiraba Amêdî».

S. 10 *1 Go: «Neçe, leşkera te bideme»,*
2 Go: «Leşker nayêne birinê,
3 K'afirê min binzilzilin.

S. 11 *1Wê derê kela[y]ê mi girtin,*
2 Wê Ĥesen, Ĥusêyîn yan bikujin,
3 Yan jî têda vê bimirin».

S. 12 *1 E'lî anî bîr̂aste,*
2 Çil sendoq pîr̂aste,
3 Ĥeyştê e'shebe nav nivaste,
4 Gemî çêdikir, r̂ûyê be'rê dixeste.

S. 13 *1 E'lî sîyarê Werdekê,*
2 Bar dike erdekê,
3 Datîne mêrga mîr, dusekê.

S. 14 *1 Badîn wêda dihate,*
2 Şer̂e, qate-qate,
3 Divê: «Ew k'îye merga mîr danîye?
4 Teyr teyrtîye xwe difir̂e,
5 Ez baska lê dibr̂im».

S. 15 *1 E'lî go: «Gewrî mezino,*
2 Bes te'na bidî mino,
3 Xo tu ne mêrî, ez jino?»

S. 16 *1 E'lî ber xwe ĉe'wan dî*[3160] *pişte,*
2 Badî e'rdê dixiste,

[3159] *Fatime*
[3160] *ĉe'wandî*

3 Sê kit p'arasî zikda dişkênande,
4 Dest da ĥemla, dêstda bisulman bû.

S. 17 *1 E'lî go: «Welle, Bille û T'ille,*
2 Tişte destê min hilê,
3 Ezê te têkme mîr, daynime serê kelê».

S. 18 *1 Go: «Heȓe bêje mîr ewe misirê qazî,*
2 Digeȓe çerx û bazî,
3 Ça k'efa mîr bixazî.

S. 19 *1 Bêje mîr ewe misirê qata,*
2 Digeȓe çerx welate,
3 Mîrê bîne te jî, didine maş û xelate.

S. 20 *1 Badî diçe mîr dipirsîye,*
2 Go: «Mîrê min ewe misirê qazî,
3 Digeȓe çerx û bazî,
4 Ça k'efa mîr bixazî.

S. 21 *1 Ewe misirê qata,*
2 Digeȓe çerx welate,
3 Mîrê bîne te jî didine maş û xelate».

S. 22 *1 Mîr go: «Heȓe bêje p'elewanî,*
2 Bira xwe neke zore,
3 Bira barke were jore».

S. 23 *1 Go: «Heȓe bêje p'elewanî,*
2 Bira xwe neke bar giranî,
3 Bira barke bê xan û manî».

S. 24 *1 Hat gotê, E'lî bar kir hat,*
2 Go: «Ew hêstirê bav k'ulabe,
3 Xwe da dergê deȓabe,
4 Têda niȓîya E'merî bin Xeteve.

S. 25 *1 Ew hêstirê bav k'ere,*
2 Xwe da dergê dere,
3 Têda niȓîya E'mere.

S. 26 *1 Dergewan dergê E'mer nas kir,*
2 Go: «Ne guȓîna e'wra bû,
3 Ne niȓîna şêra bû,
4 Lê dengê E'merê cêyran bû».

S. 27 *1 E'lî ser mile xweȓa fikirî,*
2 Badî xulqê xwe kirî.

S. 28 *1 E'lî ço cem dergevanî,*
2 Go: «Tu xayê xwe û çend serîyanî,
3 Tu divêjî evî bisurmanî[3161]?»

S. 29 *1 Qudreta yekê Xefûre,*
2 E'lî du t'ilî dane jûre,
3 Serê dergevanî fiȓand, avîte gelîyê k'ûre.

[3161] *bi surmanî*

S. 30 *1 Mîr E'lî pirsîye:*
2 «Ĥîla te çîye,
3 Te serê dergevanê min fiȓîye?»

S. 31 *1 E'lî go: «Mîrê min k'emk'er têne k'aşa,*
2 Ĥdê k'eran û ceşa,
3 Yê usa çine ber dergê mîran û p'aşa?»

S. 32 *1 «Mîrê min* - go - *yê k'emk'er têne zevîya,*
2 Pîr diçine dox t'eşîya,
3 Yê usa dergevan tînin dikine tewaşê îgirmîya».

S. 33 *1 E'lî deh û du gul hildavêtin,*
2 T'ilîyê xwe pêȓa dimêtin,
3 K'afira xelat diȓêtin.

S. 34 *1 K'afir E'lî şik k'etîye,*
2 Go: «Ĥunurê wî bîna ĥunurê E'lîye,
3 Lê E'lî careke, ez du care E'lîme».

S. 35 *1 E'lî go: «Mîrê min tu bawarî nayne yêqîne,*
2 Heȓe du ĉêjkê misurmana miȓa bîne,
3 Ez sere wan pêş teva hilqetînim».

S. 36 *1 Çon Ĥesen, Ĥusêyîn anîn wêva,*
2 Qeyd û zincîr pêva.

S. 37 *1 Go: «Mîrê min girtîyê te evin?*
2 Ellah neke evana ber şûrê min k'evin,
3 Ewan bive ĥimamîşke.

S. 38 *1 Naz û ne'met pêde,*
2 Şûrê hêşîn hespa lêde,
3 Subekê min û wana ȓûyê hevde».

S. 39 *1 Ĥesen, Ĥusêyîn birin hemamê ĥimamîş kirin,*
2 Naz û ne'met lêdan,
3 Hespê bedew pêdan.

S. 40 *1 K'afir go: « E'lî ȓeşekî min heye mixarê,*
2 Dioȓe mine e'wrê baharê.

S. 41 *1 Ĥevt dik'işînin sere,*
2 Ĥevt dik'işînin hevsare,
3 Ĥevt jî ji mixarê derdixînin dere,
4 E'lîyê nizanim lê bike ĉare?»

S. 42 *1 E'lî go: «Berde min qalê,*
2 Ĥekî E'lî kire ĉarê,
3 Yanê E'lî ber wî bêzare».

S. 43 *1 Sibekî ĥeta êvarê,*
2 K'afira meydan bijarê.

S. 44 *1 Ĥevta k'işand sere,*
2 Ĥevta k'işand hevsare,
3 Ĥevta jî [ji] mixarê derxist dere,
4 Berdane E'lî şêȓe.

S. 45 *1 E'lî r̂eş r̂abûne heve,*
2 E'lî ber xwe k'işand Zilfeqare,
3 R̂e'nê k'afir qut kir yek care.

S. 46 *1 Ew k'afirê dîn mûye,*
2 R̂e'nê xwer̂a diçûye,
3 R̂e'nê xwe E'lî wer dikire.

S. 47 *1 Ew k'afirê dîn siste,*
2 R̂e'nê xwer̂a diher̂iste,
3 Gihîşte E'lî k'olemiste.

S. 48 *1 Quran k'itêba hebû,*
2 Wekî E'lî çil şevî ber wî guhî ker̂ bû.

S. 49 *1…………………………………..???*

S. 50 *1…………………………………???.*

S. 51 *1 K'afir çû ĥîla kir,*
2 Ĥevt ĥodazirî li xwe kir,
3 Beraşekî mermerkirî ser kir,
4 Teze hat E'lîr̂a şer̂ kir.

S. 52 *1 E'lî k'afir t'eze r̂abûne hev r̂ike,*
2 E'lî avîte k'afir Zilfeqarê kinike,
3 Ĥevt ĥodazirî, beraşe mermerkirî bir̂î ĥeta gelîyê berike.

S. 53 *1 E'lî go: «Elle û Ek'berî,*
2 Wekî te neda ber şeşp'er̂ê zerî,
3 Minê qot kira pişta ga û me'sî,
4 Wekî dinîya serî.

S. 54 *1 E'lî gote E'mere:*
2 «Tu derge bike sefere,
3 Xwe bide bere».

S. 55 *1 K'afir anî ĥîle kir,*
2 Pîrek kire dêleke gur̂î çêkir,
3 T'oximê k'afir ĥûrê genî kir,
4 Anî ber E'merr̂a derger̂a derbaz kir,
5 T'oximê k'afir dine wer kir.

S. 56 *1 E'lî hate ba E'mere,*
2 Go: «Te derge r̂ind kire sefere?»

S. 57 *1 Go: «Dêleke gur̂î ĥûrekî gur̂î,*
2 Derger̂a t'enê derk'etine dere».

S. 58 *1 «Aha, - E'lî go – te t'oximê k'afir,*
2 Dîsa dine bela kir,
3 E'lî kir nekir îdî ĉar pê nekir.

S. 59 *1 Ĥesen, Ĥusêyîn hatin wêva,*
2 E'lî, E'mer abşûn pêva,
3 Badîn kirine mîr, danîne sere kelêve.

S. 60 *1 R̂eş r̂evî, k'ete pişt demir qap'îda,*

2 Wekî r̂eş r̂ave ji mixarê derî serder, binder polane.

S. 61 *1 Gava serderê ber nizdê t'ivinga bimaşe,*
2 Bindarê ber gîzmê sola bimeşe,
3 Hingê k'afirê dîsa dinê altke.

E'lî dengê xwe weke zir̂e misqalekê dide quling, baharê wexta diçe zozana dike qîr̂în, birîna k'afir diaxibe: «E'lî hê saxe». Payîzê quling dadiger̂e ber̂îyê dîsa dike qîr̂înî, k'afir dîsa dive: «E'lî saxe», ditirse û ji mixarê derna[y]ê.

9. Beyt'a Îbrahîmê bira[3162]

S. 1 *1 R̂ojekê r̂ojane,*
2 Îbrahîmê bira r̂abûye ser banane,
3 Qurana mezin danîye ser çokane,
4 Divê: «Dayê sere min dêşe ber mêvane».

S. 2 *1 Divê Axî Cibrahîlê Axîye,*
2 Fir̂î, çû bihişta baqîye,
3 Bûye mêvanê Nebîye.

S. 3 *1 Lê Fatimê dilbirîne,*
2 Cahabekê bide dewrêşê Medînê,
3 Divê Îbrahîmê bira me qelandîye dengê Qura'nê, sewta Ya Sînê[3163].

S. 4 *1 Divê: «Lê Fatimê dil kovanê,*
2 R̂abe cahabekê bide dewrêşê dîwanê,
3 Îbrahîmê bira me qelandîye dengê Ya Sînê, sewta Qura'nê».

S. 5 *1 Nevî dive: «Bilêlî Ĥebeş, bike, bilezîne,*
2 Xwe Mêdînêr̂a bigehîne,
3 Bêje Fatimê, bê Îbrahîmê bira nexaşe, ĥalê xwe t'i nîne[3164]».

S. 6 *1 Bilêlî Ĥebeş dike, dilezîne,*
2 Xwe Mêdînêr̂a digehîne,
3 Fatim dûrva Bilêlî Ĥebeş dibîne,
4 Xwe Bilêlî Ĥebeş digehîne.

S. 7 *1 Divê: «Bilêlî Ĥebeş, tu wî kî Îlahîye,*
2 Tê mir̂a bêjî pirsa r̂astîye,
3 Qe ĥalê Îbrahîmê birayê min çîye?»

S. 8 *1 Bilêlî Ĥebeş go: «Ezî wî kim Îlahîye,*
2 Ezê ter̂a bêjim pirsa r̂astîye,
3 Îbrahîmê birayê te dêşe dest û ser û p'êye,
4 Dibe tu bigihîjî sere,
5 Dibe tu negihîjî sere».

S. 9 *1 Fatim dike, dilezîne,*
2 Ĥesen, Ĥusêyîn herdu kur̂ê xwe mal tîne,
3 Xwe Îbrahîmê birayê xwer̂a digehîne.

S. 10 *1 Divê: «Axî Cibrahîl, r̂uĥê Îbrahîmê birayê min nestîne,*

[3162] [29] (гг. 410-414) (№ 1701)
[3163] *yasîn*
[3164] *t'inîne*

2 R̂uĥê Ĥesen, Ĥusêyînê min ber xîne».

S. 11 *1 Axî Cibrahîl go: «Fatim ez Axî Cibrahîlê p'eȓkuȓim,*
2 Şayî şalûla difiȓim,
3 Ez nehatime ȓuĥê ber ȓuĥa xînim,
4 Ez hatime destê bav û kuȓ hev dabiȓim».

S. 12 *1 Go: «Fatim ez Axî Cibrahîlê p'eȓ k'eskim,*
2 Ez şayî şalûla dikime qeste,
3 Ez hatime ȓuĥu ber ȓuĥa xînim,
4 Ez hatime ȓuĥê Îbrahîmê birayê te meqes kim».

S. 13 *1 Fatimê go: «Bînin, bînin, darê çardarê bînin,*
2 Cinîyazê Îbrahîmê bira ser daynin».

S. 14 *1 Anîn, anîn, anîn,*
2 Darê çardarê anîn,
3 Cinîyazê Îbrahîmê bira ser dawastin».

S. 15 *1 Go: «Hilda yek û du û sê û çare,*
2 Birne nav mezelê girane».

S. 16 *1 Fatimê go: «Daê dêranê, tirsa min me'rê beleke,*
2 Ditirsim wê heȓe derê merzelê Îbrahîmê birayê min veke.
3 Me'ro, bextê tedame, ĉe'v û birîyê belek xweȓa xirav neke».

S. 17 *1 Fatimê go: «Daê delîlê, tirsa min tîre'me're,*
2 Wê t'irba Îbrahîmê birayê mida heȓe xare,
3 Wê bixwe goştê nazikî nazdare».

S. 18 *1 Mişka gote van me'ra:*
2 «Me heȓne li van wara,
3 Emê bixun xweȓa goştê nazikî nazdara».

S. 19 *1 Divê mişka gote li vî me'rî:*
2 «Me heȓne goȓistanê giran li herî te'rî,
3 Emê bixun goştê nazikî sere zimanî».

S. 20 *1 Fatimê got: «Daê, dilê min dibêye,*
2 R̂abe em serxweşîyê bidne bavêye,
3 Îbrahîmê bira t'erk kirîye dinêye».

S. 21 *1 Fatimê got: «Daê, dilê min k'îne-k'îne,*
2 Îbrahîmê birayê min mirîye, bavê min t'enê dimîne,
3 Dike, nake, herd kuȓê xwe jî anîye,
4 Nikare ȓuĥê Îbrahîmê birayê xwe vegeȓîne».

S. 22 *1 Bavê Fatimê divê: «Lawo, dilê min dibêye,*
2 Îbrahîmê bira ço, bavê te ma t'enêye,
3 Ezê ço kim zêȓê xeznê, male dinêye?»

10. Beyt'a mirine nevîyê ometê[3165;3166]

[3165] [29] (rr. 414-417) (№ 1702)
[3166] [29] (rr. 388-392) (№ 1697)

S. 1 *1 R̂ojekê r̂ojane,*
2 Nevî Meĥemede, E'lîye, E'mere, Abûbek'ire, E't'mane,
3 Nevîyê ometê go: «Îro r̂uĥanê[3167] minî girane».

S. 1 *1 R̂ojekê r̂ojane,*
2 Nevî Me'mede E'lîyê E'mer, Abûbek'ir E't'mane.
3 Nevîyê ometê go: «Îro gîhanê min girane».

S. 2 *1 Nevîo ji madera,*
2 Were em sir̂[3168] bidine xebera,
3 Werin em gîĥanê Nevîyê ometê bidin bang û sera.

S. 2 *1 R̂ojekê madere,*
2 Sir̂[3169] bidin xebere,
3 Go: «Werin em her̂in gîhanê nevîyê ometê bidin bang û sere».

S. 3 *1 Nevîo ji civata,*
2 Sir̂ bidin ĥikyata,
3 Werin em gîĥanê Nevîyê ometê bidin bang û serata.

S. 3 *1 R̂ojekê civate,*
2 Sir̂ bidin ĥikyate,
3 Go: «Werin em her̂in gîhanê nevîyê ometê bidin bang û serate».

S. 4 *1 Nevî Medînê r̂ê bû,*
2 Çendîk çend se'va a pê bûn,
3 Sidq bawarîkê a ji hev cihê bûn.

S. 4 *1 Nevî Medînê r̂abû,*
2 Çendik çend se've [y]a pê bûn,
3 Sitq û bawerîkê lew cihê (şihê?) bûn.

S. 5 *1 Nevî Medînê wadwestîye[3170],*
2 Çendîk çend se'va pêjva dadwestîyan.

S. 5 *1 Nevî Medînê wedwastîya,*
2 Çendik çend se've pêşva dadiwastîyan.

S. 6 *1 Qudreta yekê ĥale,*
2 Nevî çûye male,
3 Nevî nexaşekî bedĥale.

S. 6 *1 Qudreta yekî ĥale,*
2 Nevî çûye male,
3 Nevî nexaşîke bedĥale.

S. 7 *1 Nevî go: «E'yşê,*
2 R̂ave r̂axe xal û ferîşe,
3 Îro gîĥanê Nevîyê ometê dêşe».

S. 7 *1 Nevî go: «E'yşê,*
2 R̂ave r̂axe xalî û ferşa,
3 Îro gîhanê nevîyê ometê dêşe».

S. 8 *1 E'yşê xal û ferîşe r̂axistin,*
2 Be'lgî pêva hilperistin,
3 Nevîyê ometê nexaşe, navda niviste».

S. 9 *1 Ewin herçar xasê ya R̂ebî[3171],*
2 P'evk'etin hatine ser Nevî,

[3167] *ruhan*
[3168] *sur*
[3169] *sur*
[3170] *wadwastîye*
[3171] *yarebî*

3 Gotin: «Nevîo ĥemetya Xwedê mera te hevî».

S. 10 *1 Ewin herçar xasê Xefûr,*
2 Sekinîne ber yekê jûr,
3 Go «Ya R̂ebî, me herçare yekî bidî destûr».

S. 11 *1 E't'man dicedîne wêye,*
2 Digrî şevê û r̂ojêye,
3 Go «Ya R̂ebî, heve Nevîyê ometê vê care jî r̂ave ji p'êye?»
S. 8 *1 E't'man dice'dîne wêye,*
2 Digrî şevê û r̂ojêye,
3 Go: «Ya R̂ebî, heve nevîyê ometê îjar jî r̂ave p'êye?»

S. 12 *1 We divêje Abûbek'ir,*
2 Go: «Nevîo, çal te me kir,
3 Te me te'l[3172] *kirîye şîrin û şekir».*
S. 9 *1 We divêje Abûbek'ir,*
2 Go: «Nevîyo, çî [y]a te me kir,
3 Te me tal kirîye şîrin û şekir».

S. 13 *1 E'mer deyn dike bi zêre,*
2 Go «Xaska ez bimirama li hêre[3173]*,*
3 Nevî r̂abîya nav ometa xwe silamet û xêre».
S. 10 *1 E'mer deng dike bi zere,*
2 Go: «Xazil ez bimr̂ema li here,
3 Nevîyê ometê r̂abîya nava ometa xwe silamet û xêre».

S. 14 *1 E'lî go: «Nevîo, tuyî mamê minî r̂ast,*
2 Ez wî kim[3174] *Mekke, Medînê di bîr̂ast*[3175]*,*
3 Tu r̂abe ez t'irba teda nivast».
S. 11 *1 E'lî go: «Nevîyo, tuyî îmanê minî r̂ast,*
2 Ez wî kim, Mekke û Medînê di bîr̂ast,
3 Tu r̂ave, ez dewsa te nivase».

S. 15 *1 Nevî go: «E'lîo, herça divêje ne weye,*
2 Bende heye pey bendeye,
3 Her kesek me ber dora xweye».
S. 12 *1 Nevî go: «E'lîo, herça wa divêje wa nave,*
2 Wekî eva dinîya hana t'emam cimĥave,
3 T'emam r̂ake r̂awastave,
4 T'ivdîra jorê Xwedê bike, jêrê betal nave».

S. 16 *1 Nevî go: «E'lîo, herça divêje we nave,*
2 Wekî eva dinîya hana gi cimĥa ve,
3 Gi r̂akê r̂ewasta ve,
4 T'ivdîra Xwedê jor bike, jêr betal nave».

S. 17 *1 Nevî go: «Bişînin Ĥesen, Ĥusêyîn bînin,*
2 Ezê çend wesyeteka lê wesînim».

S. 18 *1 Nevî go: «Wesyeta min nevne bîrê,*
2 E'mer têne mîre,
3 Abûbek'ir têne wezîre,
4 Bidne ser t'extê zêr̂îne,

[3172] *te'l*
[3173] *lihêre*
[3174] *wîkim*
[3175] *dibîrast*

5 Bira pê tuave Mekke û Medîne».

> **S. 13** *1 Nevî go: «Wesyeta me nekine bire,*
> *2 E'mer têkne mîre,*
> *3 Abûbek'ir têkne wezîre,*
> *4 Daynin ser t'extê zêr̂îne,*
> *5 Bira pê tuave Mekke û Medîne».*

S. 19 *1 E'mer bira nîşanê mîrtîyê lê vin,*
2 Abûbek'ir t'ûxê wezîrtîyê ber ve,
3 A cem we nûre neder ve.

S. 20 *1 Fatmê go: «Bavimo, nûrîne,*
2 E'lî, E'mer mêrne stûrin,
3 Pêşîmama bavê min nakine qebûle».

> **S. 14** *1 Fetme go: «Bavimo, nûrîne,*
> *2 E'lî, E'mer mêrne stûrin,*
> *3 Pêşîmama bavê min nakine qebûlin».*

S. 21 *1 Nevî go: «Fatmê wesyeta mine weye,*
2 Herça r̂oja bive înî û xubreye,
3 Pêşîmamê cimlî se'va dîsa bavê teye».

> **S. 15** *1 Nevî go: «Wesyeta mine weye,*
> *2 Herça r̂oja bive înî xubreye,*
> *3 Pêşîmamê cimlî se'va dîsa bavê teye».*

S. 22 *1 Bilêlê He'veşîyê,*
2 Ber derê mer̂a meşîyê,
3 Gazîke tal[3176] *r̂ahiştîyê.*

> **S. 16** *1 Bilêlê Ĥeveşîye,*
> *2 Ber derê Fatmêr̂a meşîyê,*
> *3 Gazîke tal r̂ahiştîyê.*

S. 23 *1 Fatmê derk'et,*
2 Neder bi neder k'et,
3 Sam hebeteke giran ser k'et.

> **S. 16** *1 Bilêlê Ĥeveşîye,*
> *2 Ber derê Fatmêr̂a meşîyê,*
> *3 Gazîke tal r̂ahiştîyê.*

S. 24 *1 Fatmê go: «Bilêlê He'veşîyê,*
2 Tu Xwedê kî, Îlahîyê,
3 Gazîya te tal ser ĥesave».

> **S. 17** *1 Fatme derk'et,*
> *2 Neder bi neder k'et,*
> *3 Sam-hêbeteke giran ser k'et.*
>
> **S. 18** *1 Fatmê go: «Bilêlê Ĥeveşîyê,*
> *2 Tu wî kî Îlahîyê,*
> *3 Tê bêjî mi r̂astîyê,*
> *4 Çika gazîye tal ser çiyê?»*

S. 25 *1 Bilêl go: «Fatmê r̂ave,*
2 Mi ter̂a anîye xeber û cave,
3 Îro bavê teyî ber ĥesave».

> **S. 19** *1 Bilêl go: «Fatmê r̂ave,*
> *2 Mi ter̂a anîye xeber û cave,*

[3176] *te'l*

3 Îro bavê teyî ber ĥesave».

S. 26 *1 Bilêl go: «Fatmê were,*
2 Mi teȓa anîye cav û xebere,
3 Îro bavê teyî ber deftere».

S. 20 *1 Bilêl go: «Fatmê were,*
2 Mi teȓa anîye cav û xebere,
3 Îro bavê teyî ber deftere».

S. 27 *1 Fatmê wesilî ber derê mizgevtê,*
2 Digrî xwe û ometê,
3 Go: «Dengê bavê min çû ĥeta ȓoja oxir-qîametê».

S. 28 *1 Fatmê wesilî ber derê cêmêye,*
2 Digrî xwe û êmêye,
3 Go: «Dengê bavê min çû ĥeta ȓoja oxir-qêmêye».

S. 21 *1 Fatme dike dilezîne,*
2 Milê Ĥesen, Ĥusêyîn digre xweȓa tîne,
3 Berê axî Cibrahîlê axîyê datîne,
4 Go: «Ȓuĥê Ĥesen, Ĥusêyîn bistîne,
5 Ȓuĥê nevîyê ometê bibexşîne».

S. 29 *1 Fatmê go: «Bavimo, nûranîyê,*
2 Mêvanê teyî p’ê wewastayî[3177] *k’îyê,*
3 Sam hêbeta wî gîhanê min girtîyê».

S. 22 *1 Fatmê go: «Bavimo nûranîyê,*
2 Mêvanê teyî p’ewastîyayî k’îyê,
3 Saw-hebeta wî gîhanê min girtîyê».

S. 23 *1 Fatmê go: «Bavimo nûrîne,*
2 Ez mêvanê te t’u se’ba naşêvînim,
3 Ezê naşême ĉe’va ber hilînim».

S. 30 *1 Nevî go: «Fatmê dota minê,*
2 Mêvanê min Axî Cibrahîle û mifteyî k’ilîle,
3 Hatîye telbê ȓuĥê Îbrahîm Xelîle».

S. 24 *1 Nevî go: « Fatmê, dota minê,*
2 Mêvanê min axî Cibrahîle û mifteyî k’ilîle,
3 Hatîye telbîyê ȓuĥê Îbrahîm Xelîle».

S. 31 *1 Nevî go: «Fatmê mêvanê min Axî Cibrahîlê e’rşane,*
2 Nazil bûye ȓû e’rdane,
3 Hatîye ȓuĥê min bive e’zmanane».

S. 25 *1 Go: «Mêvanê min axî Cibrahîlê e’rşane,*
2 Nazil bîye e’rdane,
3 Hatîye ȓuĥê bavê te bûye mêvane».

S. 32 *1 Fatmê go: «Îro ȓoje ȓoja gulbave,*
2 Îro ȓoje omete ze’fe,
3 Bihêl bira ȓo me heȓe ava».

S. 26 *1 Nevîyê xadim di nave,*
2 Duşemîyê bûye ze’va,
3 Duşemî jî bû t’evave.

[3177] *pêwewastayî*

S. 33 *1 Culê e'rdê culave,*
2 R̂efê teyra jev berdane,
3 Yê weke Nevîyê ometê jî qedem hildane,
4 Fênîyê mîra nave.
S. 27 *1 Culê e'rdê culave,*
2 R̂efê teyra t'ev berdane,
3 Go: «Yê mîna nevîyê ometê fênîya mîra qedem hildane nave».

S. 34 *1 Ewin horîyê meye nûranî,*
2 Ewana xemlê zêr̂în sere xwe danî,
3 Ew jî digrîn ser Nevîê nûranî.
S. 28 *1 Ewin horîyê mene nûranî,*
2 Ewin jî xemlê zêr̂în sere xwe danîn,
3 Ew jî digrîn pey ĥebûbê R̂eĥmanî.

S. 35 *1 R̂o derk'etîye ximamê berda,*
2 Lê kirîye te'rî ĥemû cîye, ĥemû e'rda, ĥemû kesa,
3 Yê weke Nevîyê ometê jî çûne ji miclisa.
S. 29 *1 R̂o derk'et ximam li berda,*
2 Lê kirîye te'rî ĥemû cîye, ĥemû e'rda, ĥemû kesa,
3 Yê weke bava, yê weke pisa,
4 Yê weke nevîyê ometê qedem hildane ji miclisa.

11. Beyt'a şêxê Sena'n[3178]

S. 1 *1 Bifikirin nuqta[3179] eşqê,*
2 Em bixûnin ji vê xetê,
3 Ĥemdû sena ji Xaliqê,
4 Sibĥane ji te şahê qudretê.

S. 2 *1 Sibĥan ji te şahê sir̂ Celal,*
2 Bifikirin li nexşê bê zewal,
3 Ĥal bê mical naçite bal,
4 Şêx k'amil bû bi vê usfetê[3180].

S. 3 *1 Şêx bi vê usfetê k'amil bû,*
2 Dewrêşekî esĥabe di dilda bû,
3 Nûr bi nûrê hinda dibû,
4 Ji maşellah[3181] nebî we tê.

S. 4 *1 Qalb ji ĥal r̂adibitin,*
2 Yende ji r̂esûl p'eyda dibitin,
3 Aşiq bê miraz nabitin,
4 Em t'êr bibînin vê r̂ewitê.

S. 5 *1 T'êr bibînin ev r̂eng belav,*
2 Sed miftîne û şêx û mela,
3 Pê wê sir̂êyê dibûn mubtela,
4 Ji neynika eksayetê.

S. 6 *1 Ew me'nîya ĥeya k'o bî,*
2 Ellah Êke, nabit du bî,

[3178] [2] (rr. 925-930)
[3179] *nêqt*
[3180] *ulfet*
[3181] *meşe'la*

3 Me'bûd ji dîn na qulpî,
4 R̂oj hate lêva merĥetê.

S. 7 *1 Qemer û şemse û sit'are,*
2 R̂oj di nav avêda ya dîyare,
3 Finde, û fanose, û beşere,
4 Ya li beşere û xulqayetê.

S. 8 *1 Ez k'etime p'ir̂ mubtelatê,*
2 K'etime mewca qirqiratê,
3 Ling dir̂yan û hidum diryan,
4 Ez hatime ĥalê ĥîletê.

S. 9 *1 Îlahiyo, tu Îlahî,*
2 Dêm dirustî,
3 Tu dilberê şah û mestî,
4 Tu aşiqê p'ir̂ usfetê.

S. 10 *1 Aşiq tuyî, me'şûq*[3182] *tuyî,*
2 Nezer tuyî, menzur tuyî,
3 R̂uĥê r̂uĥa gehwer tuyî,
4 Te misbaĥ ji dir̂a qudretê.

S. 11 *1 Misbaĥ ji dir̂a Ekberî,*
2 Aşiq û me'şûqêt berî,
3 Li pê wê sir̂ê dibûn muşterî,
4 Seĥa dila nûr na detê.

S. 12 *1 Dil kewkebe ji mişluqetê,*
2 Ne ji qefesa sinduqekê,
3 Qalbê ẍerq maşûqkê,
4 Me ĥemûwa ji vê veĥdenetê[3183].

S. 13 *1 Me ĥemûwa miraze ji e'silê xweye,*
2 Ya R̂ebî, r̂uĥ li ba teye,
3 T'ac[3184] *sedefe ji nûra teye,*
4 Em t'êr bibînin ev r̂ewtê.

S. 14 *1 Meyîla micid mişeref dibî,*
2 Dil dayîme dilber dibî,
3 R̂uĥ p'ertewe ji Ekber dibî,
4 Ya R̂ebî, hêl û qewat[3185] *ji ba te tê.*

S. 15 *1 Ya R̂ebî, r̂uĥ bê te ji cî nalive,*
2 Zilfa di şeng ser naşive,
3 Agir bi qalba nak'eve,
4 Nar yê micalê elqetê.

S. 16 *1 Ceşim cemala geş dibî,*
2 Ev ferhala r̂eş dibî,
3 Ĥisin ji sewta xweş dibî,
4 Çî çî digêne ĥuzretê[3186].

[3182] *maşoq*
[3183] *weĥdanet*
[3184] *tanc*
[3185] *qewet*
[3186] *ĥizret*

S. 17 *1 Enfe, û uzne, û besere,*
2 Cizme, û micaze, û fenere,
3 Ĥemû li xeyala[3187] *Ekbere,*
4 Dêm şuşeye, ji nûra te tê.

S. 18 *1 Dêm şuşeye, ne ji qefesê,*
2 Micaze ji aşiq û hewesê,
3 Can ji siȓê nabit bese,
4 Dêm nima wê didete.

S. 19 *1 Ya Ȓebî, dil li min t'êr nabitin,*
2 Ya Ȓebî, bê te xêr nabitin,
3 Mer bê huzûr[3188]*, mêr nabitin,*
4 Zik'irê dila nûr nadetê.

S. 20 *1 Zik'irê civata, yê bê melek,*
2 Sed carî zav bikin gelek,
3 Mîna te'mê bê nimek,
4 Yî dure ji zoqê û lezetê.

S. 21 *1 Ew bûn zik'irê amê dikir,*
2 Nêzîkî şêx sofî dikir,
3 Merşê mirîd pê hîndikir,
4 Xarc kirbû ji zilmetê.

S. 22 *1 Bêjin bora qesîda,*
2 Germe û saye û mese'îda,
3 Em biçine ser behsêt[3189] *mirîda,*
4 Şêxî dûre ji mişẍuletê.

S. 23 *1 Şêxî dûre ji ĥalê bi şik,*
2 Bime ȓeĥet û bê kirê xêşik,
3 Mal esmere, dak li nik,
4 Şêx qebûl naket vê ẍeybetê.

S. 24 *1 Şêxî dûre ji van xebera,*
2 Em bidin medihêt xwanan û dilbera,
3 Mak li nik, dak esmere,
4 Eve bû beĥiş û pirsêt merĥayetê.

S. 25 *1 Şêxek hebû li Merĥaniya,*
2 Naçite îd û xişiya,
3 Şuẍla wî dêm bi çêriya,
4 Şêrîn dike wê teĥiyatê.

S. 26 *1 Şêx xilmet dikir dayîm medam,*
2 Geh ji qud, geh ji qiyam,
3 Ĥeftî[3190] *û ĥeft salêt t'emam,*
4 Şêx xalî nebû ji xilmetê.

S. 27 *1 Şêx xilmeta mewlê dikir,*
2 Zik'irê mezin ji pê dikir,
3 Çêrî ji xelqêra çêdikir,
4 Xelq di anîne ser ehliyetê.

3187 *xiyal*
3188 *hizir*
3189 *beĥs*
3190 *heft*

S. 28 *1 Hincîyê şêx guhdar dibî,*
2 Axret jêȓa xiyar dibî,
3 Zeyîneta ȓê dinîyayê li ber ĉava sar dibî,
4 Ji awaz û bendêt şîretê.

S. 29 *1 Awaz û bendêt ĥekîma,*
2 Gotina p'iȓ e'zîme,
3 Şîreta p'îrî ĥekîme,
4 Di dêstda naket qîmetê.

S. 30 *1 Diȓ hene li ehlê miluka,*
2 Hun mebine şarêt piçuka,
3 T'emen naînin li wan sûka,
4 Yek lib ceh pê ne tê.

S. 31 *1 Merĥaniya şêxek hebû,*
2 Wî haj meyla dine nebû,
3 Şêx aşiqê baxoyê xwe bû,
4 Şêxî dûre ji mix̆uletê.

S. 32 *1 Şêxî dûre ji dine û demê,*
2 Zav digirî, kêm dik'enê,
3 Ji sicûdê kul bû enî,
4 Şêx k'ar diket zad û zewadê axretê.

S. 33 *1 Şêx zad û zewadê axretê k'ar dike,*
2 Zik'irê çê miqdar dike,
3 Hercar wekî hercar dike,
4 Ji eşq û ĥalê cizbetê.

S. 34 *1 Cizbet siȓa siȓ qadime,*
2 Girtin bo mêrî lazime,
3 Ceger pê dibit qayîme,
4 Ji i'şq û ĥalê cizbetê.

S. 35 *1 Cizbet heye ji siȓa siȓ caqiye,*
2 Muĥbet[3191] *hebû li ehlê xefiye,*
3 Hat di dilîda di tewiya,
4 Em "esa'r" biken vê qisetê.

S. 36 *1 Em hatin qisa esa'r bikin,*
2 Behs û pirsa li hev bar bikin,
3 Dilbeȓa li qalba k'ar dikin.

S. 37 *1 Şêx dibêje qir-qir mekin,*
2 Behs u pirsa li me p'iȓ mekin,
3 Vê xosiyê li me sar mekin,
4 Neyî xose sewtê ji we tê.

S. 38 *1 Şêxek hebû ji Sena'niya,*
2 Serdarê şêx sed sofiya,
3 Şêx go: «Meqamêt ewlîya,
4 Aşiqê dota gurcîya,
5 Eĥmeq nizanin nîşan çîye?»

[3191] *miĥibet*

S. 39 *1 Yê ne saẍ ne ĥal tê namînê,*
2 Wê bi dua' r̂ake û vejînê,
3 Şêx erca dikir wê se'etê.

S. 40 *1 Şêx ercu dikir sed lal û şil,*
2 Pê r̂on dikir sed ĉav û dil,
3 Pê r̂ast diken sed zalim û zil,
4 Şêx ji beşerîyê nezer vê k'etê.

S. 41 *1 Şêx ji beşerîyê kêmiye bû,*
2 Çak û cud û bêriya bû,
3 Di dilda t'ayîfê eşqê weliya bû,
4 Seyîd Ellah ji ber k'etê.

S. 42 *1 Seyîd Ellah ya şêx (ekabir),*
2 Qul Ellah mek'an li ĥadir,
3 "Xayîbuhu" xelqê misafir,
4 Wey li min û vê suhbetê.

S. 43 *1 Suhbeta şêxê R̂eşîd tê,*
2 Micilise û şêx sed mirîd tê,
3 Deng ji melan û sofiyan tê,
4 We li enbiyan û ewliya tê.

S. 44 *1 Îlahiyo, tu melek'ê çeng li hewayî,*
2 Tu yê difir̂î lana bayî,
3 Li nava zik'ir û semayî,
4 Her wekî r̂oj der k'etê.

S. 45 *1 R̂oja xotbet*[3192] *dihate,*
2 Şêv û cema'ye'[3193] *û cemae'te*[3194]*,*
3 Zik'ir û germû civate.

S. 46 *1 P'êlekê der anî cêş bû,*
2 Micilisê aşiqê xiroş bû,
3 Micilisê kiras bi coş bû,
4 Aşiqê e'qêxiros bû.

S. 47 *1 P'êlekê dewranî çê bû,*
2 Hincîyê li pê xofa mîrê elê bû,
3 Wek "miçik" meyla Xwedê bû.

S. 48 *1 Keĉê, dînê, te ez dîn kirim,*
2 P'êçam û di Şamê wer kirim,
3 E'bid bûm li sûka ẍurbetê.

Xwedê ava bike mal û mezelet em tê.

12. Telqîna miriyan[3195]

Bi tevahî, li gor bawerî û adetên mislimanan, gava ku mirov dimre, tê şuştin, kefenkirin, binaxkirin û paşê tê telqînkirin. Telqîn jî piştî veşartinê li ser gorê ji hêla xoce yan şêxekî olî ve tê xwendin.

[3192] *xutbe*
[3193] *cimee'*
[3194] *cimee't*
[3195] [49] *MEWLÎDA PÊXEMBER*. (rr. 85-91)Dr. Mihemed Ebdo Elî.

Telqîn bi xwe lave, gotin û zînine olî ne, li her deverekê û li gor her rêolekê (mezheb), pirhindik, ji hev cuda dibin. Lê belê ew bi tevahî di çarçewa zanîna olî ya derbasbûna miriyan bo cîhana din de digere.

Mebest jê ew e, ku kesê mirî bersiva pirsên herdu firîşteyên hesabê gorê (Enker û Nekîr) bi şêweyekî rast bide, û ol û baweriyên xwe yên mislimantiyê yên jiyana xwe ya dinyayê diyar bike.

Telqîn ne ferza û ne jî sinet e, ew di dema pêxember de tine bû. Loma jî deqeke yeksane û hevgirtî ji telqînê re nîne. Lê belê bi tevahî, xwendina wê bûye adeteke cihgirtî, naverok û mebest wê jî li hemî deveran pir nêzîk hev dibin. Û li navça me -Efrîn- bi piranî ev herdu deqên jêrîn li ser gora miriî tên gotin, telqînek ji mezinan re heye, yek jî nemaze ji miriyê zarok re ye.

Me ev herdu deq ji pirtûkeke kevin wergirtin û wergerandin Kurmancî. Hêviya me ew e, ku xoceyên me telqîna miriyên me bi Kurmancî bikin. Çima na!? Madam Tirk, Ereb û Ecem erkên xwe yên olî bi zimanên xwe dikin, ma çima emê jî wan erkan, û di nav de rêwresmên Telqînê, bi zimanê xwe nebêjin!? Nemaze jî, ew ji hêla milet ve û ji aliyê olî ve jî tê qebûlkirin, û bêguman wê cihê razîbûn û spasiyê be jî.

Telqîna mirîyan

Bi Navê Xudayê Mihirbanê Dilovan!

1 Ji Xwedayê gewre pêve tu Xwedê tunene, hezretî Mihemed pêxemberê Xwedê ye. Xweda yek e, bi tenê û bê heval e, arzî ya wî ye, malavabûn ji wî re ye, ew zindî dike û dimrîne, çêxwazî di destê wî de ye û li ser hertiştekî serdar e.

2 Xwedayê gewre di Qurana xwe ya pîroz de gotiye: ((Her nefsek wê mirinê bibîne, wine berdêla karê xwe jî li roja qiyametê bibînin, kî ji êgir hat dûrxistin û derbas bihuştê bû,serkeftî dibe. Xwaşiya jiyana vê cîhanê tenê ya nefsgirtinê ye. Yê li ba we xelas dibe, lê yê li ba Xwedê dimîne. Ji bilî heyîna Xwedê her tiştek fanî ye, destlat a wî ye û winê li wî jî vegerin. Hertişt li ser zemînê wêran dibe, tenê Xwedayê te yê gewre û bi rûmet dimîne. Tuyê bimirî, ew jî wê bimirin, winê li roja qiyametê li ba Xwedayê xwe bibin dozdarên hev)).

3 Ey evdalê/evdala Xwedê kurê/keça evdala Xwedê,ew soz û peymana ku tu li ser wê ji cîhanê derketî û pê diçî warê axretê bibîr wîne û bi zimanekî zelal bêje: «Ji bilî Xwedê tu Xwedê tunene û hezretî Mihemed pêxemberê Xwedê ye,bihuşt, agir, mirin û gor rast in, Munker û Nekîr rastî ne, pirs û bersiv, hesab û mîzan, gunevedan û lêborîn, ĥewzoyê kewserê û pira Siratê jî rastî ne, ĥeşira mirov û dîtina bawermendan ji Xweda re dibihuştê de rast in, hatina qiyametê û vejandina kesên di goran de rastîne bêguman in». Tu bi Xwedê wek yek Xwedê bawer dikî, bi ola Îslamê û bi hezretî Mihemed jî, nimêj û silava Xweda lê be, wek şande û pêxember, razî bûyî.

4 Ev warê yekê ye ji warên axretê, û warê dawî ye ji warên cîhana fanî. Xwedê di pirtûka xwe ya hêja û pîroz de gotîye: ((Me win ji axê afirandin, emê we lê vegerînin û careke din ji bo vejînê û hesêb jê derînin)).

5 Ey evdalê/evdala Xwedê, niha du firîşteyên hesêb ên pîroz wê werin ba te, ji wan metirse, bêzar mebe, ew afrande ne ji afrandeyên Xwedê, eger ji te pirsîn û gotin: «Xwedayê te kî ye? Pêxemberê te kî ye? ol, îmam, qulbe û birayên te kî ne?»

6 Bê tirs bêje: «Xwedayê gewre Xwedayê min e, hezretî Mihemed pêxemberê min e,Îslam ola min e, Quran îmama min e, Ke'be qulba min e, bawermend û misliman hemî birayên min in, ez li ser wê afirîme, li ser wê jîya me û li ser wê jî mirime, bi ya Xwedayê gewre tuyê li ser wan jî werî vejandin û dilrihet bibî».

7 Xweda te li ser gotina rast rawestîne, ((Xweda mirovê bawermend li jiyanê û axretê li ser gotina rast radiwestîne, setemkaran rêwindayî dike û çi bixawze wî dike)). Ey nefsa dilrihet, bi dilekî razî li Xwedêyê xwe vegere û derbas be nava perestvan û bihuşta mina bilind û rengîn.

Lava piştî telqînê

1 *Xwedawo.. Xoşhevalê bêkesawo, tu her heyî, herdem li ba me yî.* Xwedawo, *Tu tenêbûna me û wî hêsan bikî, li xerîbiya me û wî dilovan bî, gotina rast jê re bêjî, me jî ji riya rast dernexî, li kêmaniyên me û wî biborî ya Xwedayê gerdûnê.*

2 *Xwedawo.. Eger ew çêkar bû, çêkariyên wî pir bike, û eger gunehkar bû li gunehên wî* bibore.

3 *Xwedawo.. Li wî dilovan be, wî biparêzî, lê biborî, warê wî di bihuştê de bilind bikî, dergeh û gora wî fere bikî, bi avê, berfê û zîpikan bişoyî, wekî çawa kirasê sipî ji qirêjê pak dibe tu wî ji gunehan pak bikî, maleka ji mala wî çêtir, xudanine ji xudiyên wî çêtir bidê, wî derbas bihuştê bikî û ji eşa gorê û êşa êgir biparêzî.*

4 *Selwata Xwedê li seydayê me Mihemed û mal û hemû dostên wî be.*

5 *Ji bo hezretî pêxemberê Mistefa, malbata wî, dostên wî, giyanê miriyên me û miriyên* bawermendan, *bi taybetî jî ji bo giyanê miriyê me yê dilovanî El- Faaaatîĥe...*

ĈAVKANÎ

1. Philip G. Kreyenbroek, Xelîl Cindî Ȓeşo *God and Sheikh Adi are Perfect. Sacred Poems and Religious Narratives from the Yesidi Tradition* Harrassowitz Verlag • Wiesbaden 2005.
2. Xelîl Cindî Ȓeşo *Perin ji e'debê dînê êzdan.* Dohuk 2003
3. Philip G. Kreyenbroek *Yezidism—it's background, observances' and textual tradition.* The Edwin Mellen Press 1995
4. P'îr Xidir Silêman *P'irtûka Êzdiyetî,* Hewlêr 1996
5. М. Б. Руденко *Курдская обрядовая поэзия* М 1982г.
6. C. Celîl, O. Celîl *Zargotina K'urda II* Москва 1978
7. Dr. Mihemed E. Elî *Êzdî û Êzdiyetî nivîsa k'urdî* EFRÎN … 2008
8. Xelîl Cindî Ȓeşo *Du'a u Dirozên Êzidîyan* Einbeck 1997
9. *Ezdaname I* Weșanen Laliș 1
10. *Ezdaname I* Weșanen Laliș 2 Brandenburgerstr. 42 33602 Bielefeld
11. Omarkhali Kh. *Manuscripta orientalia*, vol.15, no.2, 2009 // Names of god and forms of address to god in yezidizm with the religious hymn of the lord.
12. Omarkhali Kh. *Religious Minorities in Kurdistan: Beyond the Mainstream*
13. Omarkhali Kh. Ars Christiana Scrinium: *Journal of Patrology, Critical Hagiography and Ecclesiastical History* 7–8, 2011–2012 Gorgias Press
14. Estelle Amy *LA PASSION DU TRAGIQUE* Université Paris-Ouest La Défense, Ecole doctorale Milieux, cultures et sociétés du Passé et du Présent 2010
15. Vardan Voskanian *IRAN & CAUCASUS*, vol. 3-4, pp. 159-166, Erevan 1999-2000.
16. Азизе Иско. *ЕЗИДЫ. Краткий исторический очерк.*Тбилиси-Ярославль 2001-2004
17. Карам-е Анкоси. "*Фарзе Братйе" у езидов*. Тбилиси 1996.
18. *Dengê Êzdiyan* (6-7 1997 p 29)
19. *Vejîn,* hejmar 3, Zivistana 1996ê, r. 91-108, Duhok
20. Керим Амоев. *Езиды и их религия*. Тбилиси 2016.
21. Дмитрий Пирбари. *На пути к истине* Тбилиси
22. Feremez Xeribo (Ilyas) http://yeziden.de/forum/
23. Bedel Feqîr Hecî http://www.bahzani.net/services/forum/archive/index.php/f-52.html
24. Kemal Tolan. *Mîtolojî û diroka "Kurdên resen" wenda na be*!
25. Pîr Xidir Slêman. Êzidyatî 1996. *Milyaket di bawerîya Êzîdiyan de*.
26. K'eremê Anqosî "*Qewlê qiyametê*" ya êzdiyan. Tbilisi 2010
27. С.А. Егиазаров Краткий этнографическо- юридический очерк езидов Эриванской губернии Тифлис 1891
28. Mela Mesîhayê Tirwanşî. *Vejîn*, hejmar 3, Beyt'a Qiyametê Zivistana 1996
29. C. Celîl, O. Celîl *Zargotina Kurda* (*Курдский фольклор, книга* 1), Ереван 1978
30. *The American jornel of semitic lenguages and literature*. vol. 25, Chicago and New York 1909
31. Ȟemîdê Bek'irê Ûsiv (ji mala p'îrê Me'bûbî) *Ji xezîna ulmê Şîxadî* T'ilbîs 1998
32. *Dua' û Dirozên Êzidîyan* http://www.bahzani.net/services/forum/archive/index.php/t-56653.html
33. Feremez Xeribo *Qewl û beyt'ên êzidiyan yê pîroz* http://www.kaniya-sipi.de/ku/modules.php?name=News&file=article&sid=1416
34. http://bedel.maktoobblog.com/
35. http://www.ahrata.com/index.php/forum/4-qewle-ezdia-/
36. http://ezipedia.de/religioese-texte/
37. http://www.kaniya-sipi.de/
38. http://www.kurdist.ru/index.php?option=com_content&task=view&id=70&Itemid=99999999
39. http://www.ezdixandi.com
40. http://www.ezdixane.ru/
41. http://www.ezdixane.ru/
42. http://www.eziden-celle.de/html/_eziden/
43. http://www.pec-celle.de
44. http://ezipedia.de/religioese-texte/
45. http://revsha-ezdia.ucoz.ru/blog/
46. http://www.yezidi-european-society.de/
47. Reșad Bêcirmanî. *Şêx Fexirê Adîyan fîlosuf û xasê ola êzdiyatîyê* Mala êzdiyan, Duhok 2011
48. Bedel Feqîr Hecî *Bawerî û Mîtologiya Êzidîyan. Cendeha Têkist û Vekolîn*. Duhok 2002
49. Dr. Mihemed Ebdo Elî *Mewlîda P'ëxember*. Ȓastanîna zimanî û veguhastin ji tîpên osmanî. Eferîn. 2014

NAVEROK

ВСТУПИТЕЛЬНОЕ СЛОВО 4

I. QEWL 5

Bawerî û pesnandin

1. Qewlê Tawisî melek' (1–2) 6
2. Medihê Xwedê (şaxê 1–3) 8
3. Qewlê P'adşay – Qewlê Xwedanan 14
4. Sena 19
5. Qewlê Çarsema Sor 21
6. Qewlê xwedanê male 21
7. Qewlê îmane (şaxê 1–2) 23
8. Qewlê Nasirdîn – Qewlê îmanê (şaxê – 3) 30
9. Qewlê dir̂a 36
10. Qewlê sir̂a 37
11. Qewlê k'asa 39
12. Qewlê t'exte 44
13. Qewlê beĥra (1–3) 46
14. Qewlê ilmê nadir 51
15. Qewlê Bê Elîf 53
16. Qewlê Qere Ferk'an (şaxê 1–2 (1–2)) 54
17. Qewlê qendîla 61

E'firandina qinyatê

18. Qewlê zebûnî meksûr (1–2) 64
19. Qewlê e'firandina qinyatê 71
20. Qewlê e'firîna dinîyayê 74
21. Qewlê nijyar 78
22. Qewlê Şêxûbek'ir – I (1– 4) 81
23. Qewlê herê berê k'o bû?! 89
24. Qewlê melik Salim 91
25. Qewlê T'ercal 92
26. Qewlê qiyametê 94
27. Qewlê ĥezarû yek nava 94

Nesîĥet

28. Qewlê meha 99
29. Qewlê ga û masî 103
30. Qewlê e'rd û e'zman (1–3) 107
31. Qewlê îmanê bi çî nîşane – Qewlê e'rd û e'zman (4) 115
32. Qewlê nefs û aqil – Qewlê axiretê 116
33. Qewlê mişt'aqê sê borim 122
34. Qewlê aşê muĥbetê 125
35. Qewlê şûrê r̂astiyê 128
36. Qewlê di e'mirekî damame! 129
37. Qewlê dewrêş Qat'anî (1–2) 133
38. Qewlê Ebû Bak'rê Omera (şaxê 1–2) 137
39. Qewlê dîya şêx Mus 142
40. Qewlê derweş Ĥebîb (şaxê 1–2) 142
41. Qewlê Lawekê p'îrano 147
42. Qewlê Ĥesedê il-T'ewrî 153
43. Qewlê miskîno jaro (şaxê 1–2) 156
44. Qewlê silavêt Melikê Kirîm 163
45. Qewlê mersuma borî 168
46. Qewlê çi sibeyek tarîye 169
47. Qewlê ẍafilê bê nasîn 172
48. Qewlê bêgoya (Qewlê dewrêş T'acdîne) 174
49. Qewlê hevsarî 177
50. Qewlê şêxê Sirî 180

51. Qewlê şeqeserî (şaxê 1–2) ………… 181
52. Qewlê dayik û baba ………… 189
53. Qewlê Bedr û Mend ………… 191
54. Qewlê şêx û Aqûbê Mûsa ………… 194
55. Qewlê Telpûn û See'dûn ………… 216
56. Qewlê xewrê ………… 218
57. Qewlê xilmetê ………… 221
58. Qewlê muhra mêra ………… 223
59. Qewlê sebirê ………… 225
60. Qewlê civatê ………… 227
61. Qewlê cima' cimae'ta ………… 229
62. Qewlê mizgînîyê – Qewlê mizgîna mêra (şaxê 1–2) ………… 231

Ol û erk'an

63. Qewlê mirîdiyê ………… 235
64. Qewlê Şêxûbek'ir – II (1–3) ………… 237
65. Qewlê xerqe (1–2) ………… 245
66. Qewlê k'oçeka (1–2) ………… 247
67. Qewlê baza ………… 249
68. Qewlê Mişetê ………… 252

Ĥelal kirin

69. Qewlê bisk birînê ………… 254
70. Qewlê ser mirî ………… 255
71. Qewlê berê şûştinê ………… 256
72. Qewlê seremergê ………… 257
73. Qewlê t'erqîn û nasîn ………… 270
74. Qewlê t'erqîn (şaxê 1–2) ………… 271

Silt'an Êzîd

75. Qewlê mezin ………… 273
76. Qewlê Êzîdû medihê ………… 282
77. Qewlê Êzîd ………… 285
78. Qewlê silt'an Êzîd ………… 287
79. Qewlê Ezda – Qewlê Êzdîd ………… 289
80. Qewlê Êzdîne mîr ………… 294
81. Qewlê şirura ………… 296
82. Qewlê make ………… 299
83. Qewlê qazî Esker ………… 301
84. Qewlê p'îr Hesedê boz ………… 303
85. Qewlê e'reb begîya – Qewlê şêx e'rebegî Intûzî ………… 304

Şîxadî

86. Qewlê Şîxadî û mêra ………… 308
87. Qewlê bi Şîxadî xilasim ………… 312
88. Qewle k'eniya mara ………… 314
89. Qewlê xan qubad ………… 317
90. Qewlê mala bava ………… 320
91. Qewlê xweş male baba (şaxê 1–2) ………… 323

Xasê Şîxadî

92. Qewlê Hemedê babe ………… 331
93. Qewlê p'îrê Dawidê xerbende ………… 334
94. Qewlê Qedîbilban (1–2) ………… 336
95. Qewlê mela Abû Bekir ………… 339

Şêxsin

96. Qewlê melik Şêxsin – Qewlê silav û sed silav (şaxê 1–2) ………… 341
97. Qewlê firwara melik Şêxsin ………… 347
98. Qewlê bore borê – Qewlê şêxê Ĥesenî silt'ane (şaxê 1–4) ………… 348

Şêşims

99. Qewlê Şêşims (Mestin ji qedehê) ………… 360

Fexiredîn

100. Qewlê şêx Fexirê zergun ………… 365

101. Qewlê silavêt cara 367
102. Qewlê silavên melîk Fexiredîn 372
103. Qewlê melek' Ferixedîn (1–4) 375
Şerfedîn
104. Qewlê dû şax 387
105. Qewlê Şerfedîn (şaxê 1–2) 393
Mêr-melek'ê êzdîyan
106. Qewlê pişt p'erda 402
107. Qewlê mîr Mehmedê k'urdî 403
108. Qewlê sitîya Ês 405
109. Qewlê miskîn Tajdîn 407
110. Qewlê Omer Xala û Ĥesen Çinarî (1–23) 413
111. Qewlê k'ofa (Qewlê p'îrê Libnane) (1–3) 420
Mêr-melek'ê ji Quranê
112. Qewlê Nuĥ p'êẍember 423
113. Qewlê Mûsa (1–2) 425
114. Qewlê Mûsa p'êẍember û Xidirî zêndeZênde (1–2) 427
115. Qewlê gelyê marî 431
116. Qewlê ji cîroka Birahîm Xelîl û Nemr̂ûd: 433
a. Qewlê Birahî p'êẍember û Nemr̂ûd 434
b. Qewlê Birahîm p'êẍember nebîy Simaîl 440
c. Qewlê nebîy Simaîl 445
d. Qewlê Birahîm p'êẍember 447
117. Qewlê Cumcumî silt'an 449
Mêr-melek'ê safîye
118. Qewlê R̂ebiye il-E'debiye – Qesîda R̂ebiye E'debiye 452
119. Qewlê Denun Misirî 457
120. Qewlê mîr Birahîm 459
121. Qewlê dewrêş Adem – Beyt'a dewrêş Adem 463
122. Qewlê Ĥusêyînî Ĥelac (şaxê 1–2) 468
123. Qewlê malû mêra 473

II. BEYT' 475
1. Beyt'a Şîxadî 476
2. Beyt'a kanya Sipî 477
3. Beyt'a şêx û p'îra 478
4. Beyt'a p'îra 479
5. Beyt'a dewrêşa 479
6. Beyt'a miskîn 482
7. Beyt'a baza (şaxê 1–2) 483
8. Beyt'a cindîyo r̂abe sibeye – Lava Şifaqê 488
9. Beyt'a Şerfedin 492
10. Beyt'a Şêşims (yan beyt'a sibê) 493
11. Beyt'a şêx Mendê Gêlê 495
12. Beyt'a şêx Alê Şemsa (1–2) 500
13. Beyt'a Ĥesenê Cêlê 508
14. Beyt'a Nisra 510
15. Beyt'a mîr Mih 513
16. Beyt'a Gilavîyê (1–2) 515
17. Beyt'a nesîĥeta – Hiqan tu P'adşayî 519
18. Beyt'a nesîĥetêt çarşmbûyê – Qewlê çarşembê 527
19. Beyt'a şewra 531
20. Beyt'a mêzînê 534
21. Beyt'a serafê hindîye 535
22. Beyt'a beharê 536
23. Beyt'a hêvarî (hêvare dest) 538
24. Beyt'a ser mirî 540
25. Beyt'a Mûsa p'êẍember 541

26. Beyt'a bilbila (şaxê 1(1–3) –2) 542
27. Beyt'a Silêman p'êxember û bûm 552
28. Beyt'a R̂ebiyê – Jandila R̂ebiyê 554

III. JANDIL 560
1. Jandila lavijê pîrê 561
2. Jandila Mendo 562
3. Jandila beyt'a Şêşims 563
4. Jandila Sêxsin 566

IV. QESÎDA 568
1. Qesîda nadimî 569
2. Qesîda cop'an 569
3. Qesîda sibĥane ji te Melikê Ekber 570

Qesîda şêxaniya

4. Qesîda Adiya şêxê min 572
5. Qesîda Amadîn 573
6. Qesîda şêx Babik 574
7. Qesîda Nasirdîn 574
8. Qesîda Sicadîn 574
9. Qesîda Şerfedîn 575
10. Qesîda şêx Alê Şemsa 576
11. Qesîda şêx Cencer 577
12. Qesîda şêx E'bdilqadir 578
13. Qesîda şêx Mend 578
14. Qesîda Sêxsin – Qesîda kes ne tê 579
15. Qesîda Şêşims û melik Fexiredîn 580
16. Qesida Şêxûbek'ir 581
17. Qesîda E'bdalê Şemsa (Qesîda Xatûna Fexir) 582

Qesîda p'îraniya

18. Qesîda Alubekir 582
19. Qesîda Îsibiya 583
20. Qesîda Hacyal 584
21. Qesîda Hasnalekan 584
22. Qesîda Ĥecî Elî 585
23. Qesîda Memê Şivan 585
24. Qesîda Qedîbilban 586
25. Qesîda Ĥesin Maman 586
26. Qesîda Meĥemedî R̂eben 587
27. Qesîda Mehmed R̂esan 588
28. Qesîda p'îrê Cerwa 589
29. Qesîda p'îrê K'emal 590
30. Qesîda p'îr Mehmed (p'îr Afat) – Xetî pisî 590
31. Qesîda yek siwar 591

V. Dua', diroza 593
1. Diroza (şaxê 1–2) 594
2. Dua'–diroza 600

Dua'yêt p'erwestin û bi r̂oj û şevê ve di grêdayî

3. Dua' pişht girêdanê 602
4. Dua' fecrê 602
5. Dua' şifaqê 604
6. Dua' sibê 605
7. Dua' sip'êdehê 608
8. Dua' nîvro şaxê 1–2 609
9. Dua' êvarê 611
10. Dua' r̂azanê 612
11. Dua' r̂ojhilatê 613

12. Dua’ r̂ojava ………………………………………………………………………….. 614
13. Dua’ di r̂ojê ………………………………………………………………………… 617
14. Dua’ heyvê ………………………………………………………………………… 617
15. Paşdua’ ……………………………………………………………………………….. 618
Dua’yêt ĉareser kirna êş û derdan
16. Dua’ kêma heyvê ………………………………………………………………… 618
17. Dua’ nezerê (şaxê 1–2) ……………………………………………………….... 619
18. Dua’ dûpişk û mar ……………………………………………………………….. 619
19. Dua’ Xatûna Fexira ……………………………………………………………… 619
20. Dua’ stêra Dembilqap’î ………………………………………………………... 620
Dua’yêt bawerîyê û pesnandin ocaxa
21. Dua’ mezin ……………………………………………………………………….. 620
22. Dua’ îmanê ……………………………………………………………………….. 622
23. Dua’ xwedanê male ……………………………………………………………. 624
24. Dua’ Tawisî melek’ ……………………………………………………………. 625
25. Dua’ t’emedîya Şîxadî ………………………………………………………… 626
26. Dua’ ezî êzdîme . ………………………………………………………………… 627
27. Dua’ êzdiyatîyê ………………………………………………………………….. 627
28. Dua’ si’ûra ………………………………………………………………………. 629
29. Dua’ şêxîtîyê …………………………………………………………………….. 629
30. Dua’ p’îranîyê …………………………………………………………………… 630
31. Dua’ mirîdê ……………………………………………………………………… 632
32. Dua’ mirazê . ……………………………………………………………………. 634
33. Dua’ zîyaretbûn ………………………………………………………………... 635
Dua’yêt me’rîfet û erk’anan
34. Dua’ me’rîfetê …………………………………………………………………… 636
35. Dua’ sebirê ……………………………………………………………………… 638
36. Dua’ t’ifaqê ……………………………………………………………………… 639
37. Atqan ……………………………………………………………………………….. 640
Dua’yêt simbolêt êzdaîyêt pîroz
38. Dua’ xerqe (1-2) ...…………………………………………………………….. 641
39. Dua’ damana xerqe ……………………………………………………………... 643
40. Dua’ t’oq̂e (şaxê 1–2) …………………………………………………………. 643
41. Dua’ meĥikê (r̂istê) …………………………………………………………… 645
42. Dua’ meftulê ……………………………………………………………………… 645
43. Dua’ biskê – Lava biskê ………………………………………………………… 645
44. Dua’ mar birînê (şaxê 1–3) ……………………………………………………. 646
Dua’ ĥelalbûn û berek’etê
45. Dua’ fitara ……………………………………………………………………... 648
46. Dua’ sifrê (xwarnê) (şaxê 1–4) …………………………………………... 648
47. Dua’ berî qurban daînê ………………………………………………………... 650
48. Dua’– dirozga Êzdiya ser none xêrê (qurban dayînê) ……………………… 651
Dua’ silametiya hatin û çûyînê
49. Dua’ oẍirê (1–2) …………………………………………………………………. 651
50. Dua’ di ser gîyanê mirî ……………………………………………………..... 653
51. Dua’ t’esmîlî e’rd (şaxê 1–5) ……………………………………………….. 653
52. Fatĥe …………………………………………………………………………….... 655

VI. ŞEHDA DÎNÎ ………………………………………………………………… 656
şaxê – 1 ……………………………………………………………………………. 657
şaxê – 2 ……………………………………………………………………………. 657
şaxê – 3 ……………………………………………………………………………. 658
şaxê – 4 ……………………………………………………………………………... 659
şaxê – 5 ……………………………………………………………………………... 659
şaxê – 6 ……………………………………………………………………………... 661
şaxê – 7 ……………………………………………………………………………... 661
şaxê – 8 ……………………………………………………………………………... 662
şaxê – 9 ……………………………………………………………………………... 663

şaxê – 10 664
şaxê – 11 664
şaxê – 12 665
şaxê – 13 666

VII. XIZÊMOK 667
şaxê – 1 668
şaxê – 2 669
şaxê – 3 670
şaxê – 4 671
şaxê – 5 674

VIII. PAYÎZOK 676
Rinde giravî 677

IX. ȒOBARÎN 679

X. NIYAZ 680

XI. CILWE 686

XII. MESHEFA ȒEŞ 691

XIII. ZÊDEYÎ 696
1. Qewlê qahfê Cımcımo 697
2. Qewlê Zerdeșt 699
3. Qewlê p'îrê Sîba 703
4. Qewlê Newrozê 705
5. Beyt'a qiyametê – T'emet, Haza, Qewlê Qîyametê 707
6. Beyt'a dine 728
7. Beyt'a Şe'rê 734
8. Beyt'a E'lî şêrê Xwedê 739
9. Beyt'a Îbrahîmê bira 744
10. Beyt'a mirine nevîyê ometê (1–2) 745
11. Beyt'a şêxê Sena'n 750
12. Telqîna miriyan 754
a. Telqîna mirîyan 755
b. Lava piştî telqînê 756

ĈAVKANÎ 757